HOMERI

Poetarum omnium seculorum facilè Principis

GNOMOLOGIA,

Duplici Parallelismo illustrata;

UNO Ex Locis S. Scripturæ, quibus *Gnomæ Homericæ* aut propè affines, aut non prorsùs absimiles.

ALTERO Ex Gentium Scriptoribus; ubi Citationes, Parodiæ, Allusiones, & deniq; loci Paralleli.

Insertis hinc inde Observationibus Ethico-Politicis in Sententias, & ad Voces insigniores Notis Criticis.

Cum triplici Indice { SENTENTIARUM. / LOCORUM S. SCRIPTURÆ. / VOCABULORUM. }

Quibus MANTISSÆ loco accessit

APPENDIX

Continens Syllogen Testimoniorum de HOMERO, Ex variis Autoribus, quà Antiquis, quà Neotericis collectam.

Per JACOBUM DUPORTUM *Cantabrigiensem, Græcæ Linguæ nuper Professorem Regium.*

Æschin. Orat. contra Ctesiph.

Διὰ τοῦτο οἶμαι ἡμᾶς παῖδας ὄντας τὰς τῶν ποιητῶν γνώμας ἐκμανθάνειν, ἵν' ἄνδρες ὄντες αὐταῖς χρώμεθα.

Macrob. Saturnal. lib. 5. cap. 16.

HOMERUS *omnem poesim suam ità Sententiis farsit, ut singula ejus Apophthegmata vicem Proverbiorum in omnium ore fungantur.*

CANTABRIGIÆ, Excudebat JOHANNES FIELD Celeberrimæ Academiæ Typographus, 1660.

J.P.
Sc.

Nobilissimo, Doctissimóque Virûm-Juvenum Quaternioni,

EDWARDO CECILIO,

Illustriss. Comitis *Sarisburiensis* filio,

JOHANNI KNATCHBULLO,

Equitis Baronetti filio natu maximo,

HENRICO PUCKERINGO,

aliàs *NEWTONO,*

Equitis Baronetti filio unico,

FRANCISCO WILLUGHBEIO,

Equitis Aurati filio itidem unigenito,

Pupillis nuper suis longè charissimis, nunc verò Amicis plurimùm honorandis.

ITerum ecce ad vos redit (Nobilissimi Juvenes) *Homerus* vester, quem non ità pridem in Academia vos quatuor simul, & unà mecum legistis. Nam nec adeò cœcus est hic senex, ut viam ad amicos non inveniat, nec me adhuc pudet aut pœnitet hunc Poetarum Regem vobis commendare. Quod igitur vir doctis-

doctiſſimus & integerrimus, mihique pariter ac vobis amiciſſimus *Barrõus* noſter nuper fecit in Mathematicis, quidni id mihi etiam in Græcis bona veſtra cum venia facere liceat, nempe vos tres-viros juvenes (quibus & quartum inſuper adjicere libuit, ut ſic integer fiat quaternio) unâ Epiſtolâ compellare, veſtríſque junctis nominibus, tanquam tot ſtellulis, ornare hoc quicquid eſt opuſculi, & deníque titulis tam illuſtribus, ceu emblematis, in aditu hujus libri præfixis, adeò ἀρχομένου δ' ἔργου πρόσωπον θέμεν τηλαυγές; Quod & eò potiori jure me facturum confido, quò propior mihi, indigno licet, neceſſitudo vobiſcum, & communio interceſſerit. Hanc autem meam qualemcunque vobiſcum conſuetudinem, nè quid diſſimulem, libenter præ me ferre, & ſeriò etiam ſubinde mihi gratulari ſoleo: Nec certè injuriâ, niſi me fallit animus, aut affectus ſaltem erga vos meus. Quis enim id non honorificum ſibi, & glorioſum meritò exiſtimaverit, quatuor tam præſtantis, támque egregiæ ſpei & indolis adoleſcentes eodem tempore ſub præſidio ſuo ac tutelâ habuiſſe? Atque utinam profectò hoc vobis perinde in bonum, ac mihi in honorem ceſsiſſet! Nunc verò, quoties ego aut oculis vos aut animo contemplor, (& contemplor ſæpiùs) toties & ipſe pudore ſuffundor, & vicem veſtram dolere cogor. O ſi cultor & curator vobis contigiſſet genio & ingenio veſtro dignus! O quàm ampli & opimi fructus ex fœcundo illo ſolo, & *ubere glebæ* proveniſſent! Me quod attinet, palàm hoc

&

& ingenuè profiteri necessum habeo; Si herbæ responderit messis, si unquam tam præclara germina adoleverint (quod equidem auguror atque voveo, imò & futurum confido) in florem & frugem spei & expectationi parem, id totum vestræ indoli & industriæ acceptum referri debet; sin minùs, in me hæc cudenda est faba. Sed nolo jam εὐφυΐαν vestram, & φιλομάθειαν, quanquam mihi præ aliis probè perspectam, candorem item & modestiam, morúmque suavitatem ulteriùs deprædicare, nè frontis vestræ teneritudinem aut læsisse videar, aut etiam solicitâsse. Quin id potiùs curabo, saltem conabor, ut quod pristino meo erga vos officio defuit, id deinceps novo & indefesso compensetur obsequio; & quò magìs vel tenuitas mea vel inertia hactenùs fraudi vobis & incommodo fuit, eò acriùs enitar in posterum, & pro virili contendam, ut votis meis, precibus, & consiliis vos adjuvare, & res ac rationes vestras & studia quoquo modo augere & promovere possim. Macti igitur estote, Nobilissimi Juvenes, præclarâ hâc indole & virtute vestrâ; pergite quo cœpistis pede, & calcate porrò, quem dudum iniistis, pietatis doctrinæque tramitem; & eâdem, quâ cœpistis viâ, ad cœlum immortalitatémque grassamini; quò literis honori, Reipub. subsidio, patriæ ornamento, amicis usui & solatio, Deo denique & bonis omnibus cordi & curæ esse possitis. Quod tum demum effectum dabitis, si præstantissimorum Autorum, inprimis verò S. Scripturarum studio ac lectioni

aſſiduè & diligenter incumbatis. *Ptolemæo* regi ſuaſit olim *Demetrius Phalereus*, ut legendis libris operam daret. Ἃ γὰρ οἱ φίλοι τοῖς βασιλεῦσιν οὐ θαῤῥοῦσι παραινεῖν, ταῦτα ἐν τοῖς βιβλίοις γέγραπται. Libri vos docebunt, quæ homines aut præ inſcitia non poſſunt, aut non audent præ timore, aut præ ignavia non curant, aut certè non ſolent præ aſſentandi ſtudio. Sunt enim, proh pudor! pleríque viventium κόλακες μᾶλλον ἢ φίλοι, & palpum potiùs obtrudere amant, quàm *Auriculas hominum mordaci radere vero*: at mortui hi conſiliarii παῤῥησίᾳ & liberè loquuntur, nec verum diſſimulant, nec erubeſcunt, nec adulari ſciunt. Agite ergo, Præſtantiſſimi Juvenes, τοῖς νεκροῖς τούτοις ὁμιλεῖτε, καὶ συνδιατρίβετε, hæc oracula conſulite, in horum diſciplinam vos tradite, hos vitæ magiſtros, hos duces & monitores ſequimini; Græcos inprimis, utpote omnis politioris literaturæ principes & anteſignanos, ex quorum fontibus tum ſalubriorem doctrinæ & eruditionis imbibetis ſuccum, tum ſalutaria benè vivendi præcepta atque inſtituta haurietis. Eſt enim profectò Græca lingua clavis & janua ſcientiarum omnium, theſaurus antiquitatis, elegantiarum proma conda, mater denique & nutrix humanioris omnis literaturæ. Sed non vacat nunc, nec libet, nec opus eſt in ejus linguæ laudes excurrere, quam toties jam anteà tam ſeriò & ſedulò vobis excolendam ſuaſi, imò & (niſi valdè me ſpes & opinio fallit) etiam perſuaſi. Ex Græcis autem tres præcipuè vobis commendare ſoleo; ii ſunt *Homerus*, *Ariſtoteles*, & *Plutarchus*:

Aliorum fortè alia mens & ſententia eſt; & fruantur ſanè illi per me licet judicio ſuo, modò meum interim mihi permittant. Et de duobus quidem illis πεζογεγράφοις non eſt quod inpræſentiarum plura addam: Quàm ingens & incomparabilis doctrinarum theſaurus in eorum libris ac monumentis contineatur, nôrunt eruditi, nôrunt qui in eorum lectione vel mediocriter ſunt verſati. Dicam verbo; Equidem ſic ſentio, atque ità animum induco meum; Qui *Ariſtotelem* & *Plutarchum* ignorant, ii mihi videntur naturæ genium, & medullam hiſtoriæ, Philoſophiæ parentem, & civilis doctrinę ac virtutis ducem ignorare. Sed hiſce omiſſis, cum *Homero* nunc nobis res eſt. Qualis verò hic, quantúſque fuerit, non aliunde nobis meliùs conſtabit, quàm ex illorum Duumvirûm ſcriptis ac teſtimoniis; quorum unus Opera ſua, Ethica inprimis, Politica, & Rhetorica, verſibus & ſententiis ex *Homero* petitis, tanquam tot gemmis ſeu luminibus paſſim reſperſit, & quaſi teſſellavit; alter, præterquam quòd in libris præſertim Moralium abundat teſtimoniis ex eodem fonte deſumptis, etiam integro & peculiari libello divini Poetæ laudes, ejúſque poeſeos tum utilitatem tum excellentiam non luculenter minùs quàm fuſè proſecutus eſt. Jam innumera ferè alia ſunt de Poeta noſtro tum veterum tum recentiorum Elogia, quorum ſylvam ſeu ſegetem in calce hujus libri pleno modio, imò pleno horreo habetis congeſtam, ut exinde vobis innoteſcat, quàm unanimi

nimi omnium consensu, junctísque totius literati orbis suffragiis in cœlum laudibus evectus, & supra communem mortalitatis sortem elatus fuerit; ut jam *Homeri* nomen, non hominis, sed poeseos, sed ingenii, sed doctrinæ esse videatur. Mihi non necesse est tot Encomiis quicquam addere; & si id conarer, certè laudes tantas ingenii culpâ detererem. Nolo itaque huic purpuræ pannum adsuere, nec *Iliada* post *Homerum* scribere. Quanquam nec mihi tempero, quin vasto illi Oceano paucas hasce guttulas admirabundus adjiciam; Quæ majestas carminis! quàm ineffabilis styli sublimitas! quàm inimitabilis sermonis simplicitas! Deus bone, qui flosculi! quæ Gratiæ! quæ Veneres! quæ elegantiæ! Jam tot verborum lenocinia, tot emblemata, tot Episodia, ad fallendum tædium, acuendúmque lectoris animum divino Operi intertexta, quibus bracteata pagina passim resplendet, quis unquam satìs pro merito laudare, quis satis mirari poterit? Aut quis, nisi fortè livoris ac præjudicii cerâ oblitas & obturatas aures habens, prætervehi possit hos Sirenum cantus, qui incredibili adeò voluptate, sed tamen innoxiâ, lectorem perfundunt? At quorsum hæc? siquidem de *Homericæ* poeseos jucunditate fortè nè *Zoilus* quidem ipse, nedum *Plato* dubitare poterit; de usu & commoditate & fructu controversia est. Præfiscinè dicam; Si eò pluris æstimandi, majoríque in pretio habendi sunt *Poetæ*, quò magìs & *delectare* pariter *& prodesse volunt*, *Et jucunda simul*

mul dicunt, & idonea vitæ, certè *omne punctum tulisse* meritò censendus est noster, quippe *qui utile dulci* tam prudenter *miscuit* : Quamvis ergo in nonnullis tanquam *dulcissimè vanus* ab *Augustino*, paulò severiori censurâ, notetur, in plerísque tamen *dulcissimè utilis* non immeritò judicandus est. Hinc in *Pandectarum* Procemio *Pater omnis virtutis*, ejúsque Universa Poesis ἀρετῆς ἔπαινος, Virtutis laus & Encomium, à *M. Basilio* appellari meruit. Adeò hâc in parte Poetas omnes longè antecellit, multísque parasangis post se relinquit. Adeò utráque ejus pagina, utrúnque opus, tam *Ilias*, quàm *Odyssea*, aureis ubíque scatet sententiis, & abundat præceptis, institutísque tum moralis, tum & civilis sapientiæ, ut non mirũ sit universos ferè omnis ævi scriptores *Homeri* carmina tanquam pro tot adagiis, imò pro tot oraculis habuisse. En itáque hìc antiquissimum Poetam γνωμολογοῦντα, (& sunt οἱ γέροντες, uti nôstis, γνωμοτύποι, Gnomis & sententiis dediti) & Vatem optimum velut ex tripode Oracula fundentem; & planè Oracula, eáque veriora quàm *Sibyllæ* folia, siquidem sacræ paginæ ad amussim conformia & consentanea; quod facilè videbitis, si oculos in marginem conjicere, & locos Scripturæ Gnomis *Homericis* propemodùm parallelos inspicere velitis. Cùm ergo tot monita salutaria, atque documenta ad vitam & mores spectantia, eáque divinis eloquiis planè συνῳδὰ καὶ σύμφωνα hìc inveniatis, licet profectò vobis ex hujus Poetæ lectione non Græcam linguam solummodò, sed & mentem bonam,

&(ſi fas)etiam pietatem addiſcere. Apprimè enim mihi placet id quod in Epiſtolis nuper editis alicubi ſcripſit Eruditorum Pιinceps *Salmaſius*, *Nihil moror libros, & combuſtos omnes velim, ſi doctiores tantùm, non etiam meliores, qui dant illis operam, reddere idonei ſunt.* Scrutamini igitur, ſi placet,(& certè placet)etiamEthnicorum aurifodinas, & metalla Gentium, ſiquam fortè veritatis venam reperiatis (veritas enim ubicunque eſt, veritas eſt, adeóque pretioſa, & auro contrà non cara.) Sed multò magìs ſcrutamini Scripturas, ipſa divinæ veritatis Oracula. Gentilium, ſi vultis, monumenta revolvite; arculas omnes, & myrothecia excutite; veterûmque etiam τῶν ἔξωθεν Autorum, inprimis verò Sacri Codicis---*Exemplaria Græca Nocturnâ verſate manu, verſate diurnâ*; ea præcipuè in manus ſumite, ea penitùs imbibite, ea in ſuccum & ſanguinē convertite. Eſt quidē *Homerus* vaſtū pelagus eruditionis & ingenii,quem magnus illeMundi *Monarcha* adeò in deliciis habuit, ut noctu dormitur[9] ſub pulvinari ſuo reponere ſoleret; eum nè dedignentur Nobiliſsimi Juvenes in ſinu fovere, nec quenquam pudeat eum in ſcrinio pectoris ſui recondere,quem idem *Alexander* pretioſiſſimo illo *Darii* ſcrinio, auro gemmiſque diſtincto, includi dignum exiſtimavit. Eſt, inquam, *Homerus* immenſus ſcientiarum Oceanus, Ἐξ οὗ περ πάντες ποταμοὶ---Sed *Chriſtus* multò magìs abyſſus veritatis, & fons vitæ ac ſalutis æternæ. In *Homeri* ſcriptis (teſte *Plutarcho*) omniun bonarum artium elementa atque ſemina, omnium

omnium virtutum & vitiorum exempla, omnium ſcientiarum documenta continentur: At in *Chriſto* multò magìs (teſte *Paulo*) *ſunt omnes theſauri ſapientiæ ac ſcientiæ abſconditi.* Quid ergo *Helicon* præ *Sione*? quid *Apollo* præ *Chriſto*? quid *Pindarus* præ *David*e? quid *Seneca* præ *Paulo*? quid *Homerus* præ *Solomone*? Vellem equidem *Homeriſtæ* ſitis, vellem ut *Ariſtotelici*, vel etiam, ſi vultis, ut *Ciceroniani*, ſed multò magìs (id quod eſtis) *Chriſtiani.* Quid enim ſcientia ſine conſcientia? vel (ut ſymbolo meò ſolenni apud vos utar) *Quid prodeſt eſſe peritum, & periturum*? Quamobrem hoc agite, Nobiliſſimi Juvenes, hùc incumbite; ad hunc ſcopum collimate; finis ſtudiorum veſtrorum ſit erudita pietas: Et unicè operam date, ut doctrinam cum religione (καλλίστην ξυνωρίδα) Græcas literas cum ſacris in eodem capite, imò in eodem corde conjungatis. Atque hujus quidem συζυγίας ſpecimen quale quale hoc in libro habetis; quod quantulumcúnque demùm ſit, vobis, Generoſiſſimi Adoleſcentes, veſtríſque nominibus inſcribere volui, & conſecrare; tum ut celeuſmate hoc & protreptico vobis, licet *currentibus*, in hoc piæ eruditionis ſtadio *calcar adderem*; tum ut publicum aliquod extaret etiam ἐσομένοισι πυθέσθαι intimi mei erga vos amoris & obſequii pignus ac monumentum. Quod ut eodem animo & affectu accipere velitis, quo à me profectum eſt, nempe ſincero, prono, & benevolo, iterum atque iterum vos orarem, niſi nefas mihi eſſet de candore veſtro vel tantillùm dubitare, quem tam pro-

 lixè

lixè hactenus ſemper expertus ſum. Quocirca pluribus vos non morabor: Deſinam potiùs, & concludam carmine illo Græci Poetæ γνωμικοῦ, leviter duntaxat immutato,

Πρῶτα Θεὸν τιμᾶτε, φίλοι, μετέπειτα γονῆας,

(eſtis autem, Deo gratias, ſinguli adhuc, ut cum *Homero* veſtro loquar, ἀμφιθαλεῖς) quin & (ſi hoc inſuper de proprio me attexere patiemini, & certè patiemini)

Μή με, φίλοι, τιμᾶτε, γέροντα τὸν, ἀλλὰ φιλεῖτε,

& me porrò etiam amare pergite, nuper quidem Tutorem indigniſſimum, nunc verò

Dabam è Coll. Trin.
Cantab. Dec. 2. 1659.

Amicum veſtrum, & humillimum in Chriſto Servum

JACOBUM DUPORTUM.

PRÆ-

PRÆFATIO
AD
LECTOREM.

CUM *in* Homeri *lectione (nec enim diffitebor) ab ineunte ætate non mediocriter fuerim versatus; id mihi summoperè cavendum duxi, nè viderer bonas horas malè collocâsse, & inutilem prorsùs ac pœnitendam operam in hoc Autore volvendo insumpsisse. Quamobrem magna, &, uti quidem spero, honesta me jamdiu incessit cupido, publicum aliquod, si non peritiæ, at certè industriæ meæ specimen & monumentum, quod tum ad Poetæ illustrationem, tum ad usum communem nonnihil conferre posset, posteris relinquendi. Hoc an aliquâ ex parte hìc assecutus sim, penes te, humanissime Lector, judicium esto. Dum verò seriò mecum perpendi, diúque deliberavi, quodnam potissimùm deligerem argumentum huic rei aptum & accommodum, omnia ferè jam ab aliis prærepta vidi, & præoccupata; mihíque adeò vix spicilegium post messem superfuturum. Nam,* Cui non dictus *Hylas?-- aut quis non Criticorum, seu Veterum, seu recentiorum, symbolam suam hùc contulit, & ex hoc mustaceo laureolam quæsivit? Alii ergo Problemata* Homerica *scripsêrunt, ut* Zeno Cittieus, Aristoteles, Longinus; *alii de* Homeri *Philisophia, vel* Εἰ φιλόσοφος Ὅμηρος; *ut* Longinus *iterum, teste* Suidâ; *Alii Physiologiam* Homericam, *ut* Metrodorus *&* Stesimbrotus *(apud* Platonem.) *Alii de* Homeri *Rhetorica, ut* Telephus Pergamensis, *teste Anonymo in* Hermogenem περὶ στάσεων. *Alii* Ζητήματα Ὁμηρικὰ, *seu Quæstiones in* Homerum, *ut* Porphyrius; *Alii* Homerica *Hypodigmata, ut* Ptolemæus, Aristarchi *discipulus* (Suid.) *Alii* περὶ Ὁμηρικῆς λέξεως, *ut* Basilides *apud Etymologum. Alii Glossas* Homericas, *ut* Philoxenus *apud* Suidam, *&* Protagoras, *apud* Diogenem Laertium; *Alii de Dictionibus apud* Homerum *Polysemis, ut* Longinus, *qui suprà, teste itidem* Suidâ; *Alii* Homericas Ὑποθέσεις ἐπιστημονικὰς, *seu fundamenta artium, ut* Crates, *non vetus ille* Thebanus *Philosophus (ut vult* Majoranus *in Epistolâ* Eustath. Rom.

(b 3) *Edit.*

Edit. præfixâ) sed Malotes, *Grammaticus, (apud eundem* Suidam*) qui & Criticus dictus, &* Homericus: *Alii Allegorias* Homericas, *ut* Heraclides Ponticus, *&* Proclus *in* Platonem *de Republicâ*; *Alii Geographiam* Homericam *ut* Strabo; *(qui* Homerum *ubique non minùs Geographorum, quàm Poetarum principem facit;) Alii* Διόρθωσιν Ὁμηρικὴν, *ut* Tyrannion *junior, qui &* Diocles. (Suid.) *Alii aut* Iliada Homeri, *aut* Odysseam, λειπογράμματον, *ut* Nestor Larandensis, *&* Tryphiodorus, *teste eodem Grammatico. Alii Vitam* Homeri, *seu De* Homero, *ut* Herodotus, Plutarchus, Dio Chrysostomus, *nec non* Ephorus Cumanus, *&* Metrodorus Lampsacenus *apud* Tatianum; *Alii (ni fortè aliæ, sunt enim qui* Eudociæ *Imperatrici tribuunt)* Ὁμηρόκεντρα, *seu Centones* Homericos, *ut* Pelagius Patricius *presbyter, quemadmodum eum ex Bibliothecâ* Palatinâ *citat Cl.* Vossius *lib. de Poet. Græc. Alii Heroas* Homericos, *ut* Philostratus; *Alii eorundem Epitaphia, ut* Aristoteles *in Peplo (si modò genuinus is Philosophi fœtus sit) &* Ausonius; *Alii Periochas seu Argumenta* Homericæ Iliados, *&* Odysseæ, *ut* Ausonius *iterum*; *Alii* Ἀγῶνα Ὁμήρου, *sive Certamen* Homeri *cum* Hesiodo, *ut Vetus Autor ab* H. Stephano *editus*; *Alii integra, imò ingentia in* Homerum *Commentaria, seu* Παρεκβολὰς, *ut* Eustathius, *quíque eum in suo* Amaltheæ Cornu *contraxit*, Hadr. Junius; *Alii Scholia breviora, ut Vetus Interpres, qui* Didymi *nomine circumfertur*; *Alii de Patriâ* Homeri *(quæ & in omni ævo Grammaticis crucem fixit) ut* Leo Allatius; *Alii de Nepenthe* Homerico, *ut* Petrus Seinius; *Alii de* Virgiliana Homeri *imitatione, sive de Locis utriúsque Poetæ parallelis, ut* Macrobius, Julius Scaliger, *&* Fulvius Ursinus; *Alii Phraseologiam* Homericam, *seu* Homerum *enucleatum, ut* Jac. Sorgerus; *Alii Epitheta* Homerica, *ut* Conr. Dinnerus *(qui in suâ Epithetorum Sylloge iis primas, & meritò, semper tribuit) Alii Hebraismos* Homericos, *ut nuperrimè noster* Boganus *in* Homero *suo* Ἑβραΐζοντι. *Alii Præfationes in* Homerum *Encomiasticas, è quibus præcipui mihi videntur* Politianus, Camerarius, Winsemius, Majoragius; *Alii Indices* Homericos, *ut* W. Seberus; *Alii denique vel Claves* Homericas, *vel etiam Lexica* Homerica *(atque hæc utinam majori fide ac diligentia!) composuerunt. Hæc, aliáque plura sunt, quæ de* Homero, *vel ad eum, ediderunt Critici tum prisci, tum neoterici: quorum pleraque, ex veteribus præsertim, injuriâ temporum, quasi communi naufragio absorpta, perierunt*;

quædam

quædam etiam ad nos salva enatârunt. His itaque omnibus jam præoccupatis, sola adhuc restabat Gnomologia Homerica, *à nemine hactenus, quem mihi saltem videre contigerit, ex professo tractata, nec in unum corpus redacta. Plurimas quidem* Homeri *sententias in Polyantheis, Florilegiis, & Mellificiis passim sparsas reperiemus; at qui Gnomas* Homericas, *ex reliquo opere excerptas, & in unum fasciculum collectas dederit, nondum (quod sciam) in lucem prodiit. Cùm verò* Homeri *sententiæ tam celebres, & decantatæ fuerint apud Antiquos, ut omnium ore tritæ atque jactatæ essent, & veluti proverbiorum loco haberentur, imò & in Veterum scriptis ac monumentis (nè quid de recentioribus dicam) tanquam tot stellulæ passim interspersæ refulgeant; mirum sanè, imò indignum mihi videbatur, neminem adhuc repertum esse, qui iis in unum colligendis operam impenderet, manumvè admoveret: præsertim cùm Gnomæ* Sophoclis, Euripidis, Platonis, Demosthenis, *aliorúmque Græcorum (ut Latinos omittam) tum Poetarum, tum* πεζογράφων, *qui tamen omnes ex fontibus* Homericis *suos hortos irrigârunt, suáque ferè omnia hauserunt, jam à viris doctis ex eorum operibus selectæ, & publico donatæ sint. Quid quòd utrúmque* Homeri *Poema nihil aliud esse censuerunt Veteres, quàm virtutis Encomium; in quorum altero bellicæ fortitudinis, in altero civilis prudentiæ specimen & exemplar nobis proponeretur. Duo certè* Homeri *Poemata inter cætera omnia sic mihi eminere videntur, tanquam duo juga seu culmina* Parnassi, *(ignoscant mihi eruditi, si* Batrachomyomachiam *&* Hymnos, *utpote ambo dubiæ & suspectæ fidei Opuscula, hìc omittam) ità ut Poetæ ex bino hoc tam sublimis ingenii fœtu bicipitem illum montem tantùm non finxisse & erexisse videantur. Alii, inter quos* Longinus, Iliadem *soli orienti,* Ulysseam *verò occidenti conferunt: quod equidem aliter non sumo, nec intelligo, (par enim in utrôque Opere vis & vigor & splendor ingenii) nisi quòd fortè,*

Ut esse Phœbi dulcius lumen solet
Jamjam cadentis, ——

sic in Odyssea *dulciores fabulæ & narrationes habeantur, quàm in* Iliade. *Verùm de fabulis jam & Mythologia* Homeri *(quanquam & is Poeticarum omnium fabularum fons & Oceanus) sermo nobis non est, sed de sententiis &* Gnomologia; *quam prætermissam hactenus, nec ab ullo* τῶν φιλομήρων *in*

unũ volumen seu corpus compactam, non possum profectò, ut dixi, non mirari, imò non ægrè & indignè ferre. Quòd siquis fatalis hujus ellipseos, vel potiùs paralipseos à me causam requirat, fateor me nullam idoneam rationem cogitando assequi posse: nisi fortè præstrinxerit iis oculorum aciem tam divini fulgor ingenii; ut non ausi sint huic Vatum Phœbo propiùs accedere, &, ut nec Jovi fulmen, ità nec Homero versum, aut sententiam extorquere: Quò magìs imploranda mihi venia est impudentiæ meæ atque temeritatis, quòd inconnivis oculis coruscum hoc jubar intueri sustineam, & vel ceratis pennis hunc Solem petere, potiùs quàm ceratis auribus ad hos Sirenum cantus obsurdescere. An potiùs obruerit eos nimia multitudo, atque confuderit, itâ ut in tantâ flosculorum copiâ dubii planè & incerti essent, quos legere deberent,

Τί πρῶτον, τί δ' ἔπειτα, ——

Et an viderint fortè Homerum adeò scatere ubique insignibus sententiis, adeò abundare præceptis, institutisque Philosophiæ Moralis, & civilis prudentiæ, ut Gnomas colligere velle Homericas, perinde esse existimarent, ac maximam Homeri partem, aut etiam totum exscribere? Nempe quemadmodum Circulus Geometricus ὁλογωνία, ità Cyclus Homericus (h. e. ejus poesis, in quâ omnium artium ἐγκυκλοπαιδεία, saltem omnium scientiarum semina, teste Plutarcho, continentur) fuerit quodammodo (ut ità loquar) ὁλογνωμία, h.e. perpetua sententiarum inter se contextarum series & catena. Et certè adeò utrâque paginâ Gnomis refertus est hic princeps Poetarum, ut (quod Græco proverbio dicitur) Θᾶττον ἄν τις ἐν πλοίῳ πεσὼν ἁμαρτοι ξύλου, quàm in ejus librum aut locum quemcũnque incidens, celebrem sententiam non inveniat: Adeò quot ferè versus, tot aphorismi; quot carmina, tot oracula; quot apophthegmata, tot proverbia, uti olim observavit Macrobius. Ut ut verò hæc ità se habeant, non ideò tamen, opinor, deterreri debuerant eruditi ab hoc incepto, quin eà potiùs seligere & excerpere, quæ præ aliis γνωμικώτερα viderentur. Nec enim omnes statim apud Homerum sententiæ unâ facie censentur, sed diversimodè se habent, & certis quasi gradibus distinguuntur; potest tamen, ni fallor, omnis hæc varietas, ὡς ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν, ad duo genera reduci, ità ut aliæ directæ, aliæ indirectæ dicantur: Directas voco, quæ apophthegmatum seu aphorismorum speciem directè & primâ fronte præ se ferunt, adeóque à Poetâ ipso γνωμικῶς usurpantur; quarum prima illa est (inquit Eustathius) quæ habetur in initio Iliados,

Κρείσσων γὰρ βασιλεὺς, &c.

Indirectas

Indirectas seu obliquas appello, quæ non quidem γνωμολογικῶς *nec sub formâ aut facie sententiarum palàm & apertè ab* Homero *proferuntur, possunt tamen per accommodationem eo facilè flecti, ut sententiarum loco ponantur, & verò ab Autoribus sæpenumerò ità ponuntur; qui mirum quantùm luxurient, atque abundent versibus & sententiis* Homericis *ad suum usum trahendis, & aliorsùm, quàm ille intenderat, detorquendis applicandísque; & paulatìm hinc factum, ut singuli ferè hujus Poetæ versus tam omnium ore atque usu triti & vulgati, tam* ἀειβόητοι *fuerint,* καὶ πολυθρύλλητοι, *ut vel* γνωμικῶς *vel* παροιμιακῶς *usurpari cœperint. Ex priori igitur sententiarum genere haud multas me omisisse opinor, quin potiùs omnes aut pænè omnes attulisse: de altero non ausim id polliceri, cùm in nullo certo nec definito numero sint: Spero equidem me ex iis etiam quamplurimas, eásque præcipuas & insigniores selegisse; nam omnes quî potui? præsertim in tanta copia ac varietate: Nec propterea quisquam meritò mihi vitio verterit, quòd manipulum fortè post messem reliquerim; quandoquidem & hìc etiam, ut Quot versus--- ità &,* Quot homines, tot sententiæ; *dum hic unum, ille alterum, alius tertium magìs aptè & propriè ad hanc vel illam rem applicari, & vel Gnomes vel Proverbii loco usurpari posse existimaret. Illud certè affirmare non dubitem, plurimos* Homeri *versus longè meliori jure in Adagiorum censu reponendos, quàm innumera alia dicta vulgaria, & de trivio sumptas sententias, quas in farragine suâ congessit doctissimus Chiliastes. Verùm ut ego nemini hac in re præjudico, neque præscribo, quin fruatur quisque per me licet judicio suo, ità & aliorum censuras & præjudicia deprecor. Si cui videar aut plures aut pauciores, quàm pro merito, sententias in hoc albo inscripsisse, nullus intercedo, quin liceat unicuique hìc uti arbitrio suo, & aut eradere quascúnque libitum fuerit, aut inserere: Candorem interim & æquitatem Lectoris hactenus imploro, ut si in adornando hoc convivio (ut ità dicam)* Gnomologico, *in tanto hoc* Homericæ δαιτὸς ἐΐσης *delectu & apparatu, ferculum aliquod aut omiserim, quod ipse allatum velit, aut apposuerim, quod minùs ei ad gustum faciat, (quanquam valdè* ἄψικορος *sit oportet, qui* Homericas *dapes fastidiat) non tam voluntatem placendi, quàm facultatem mihi defuisse arbitretur. Et profectò siquid in tam spissa materia aut omissum, aut etiam commissum minùs rectè fuerit, non est quod prorsus de venia desperem, præsertim quando id omne peritiorum judicio corrigendum permitto. Græco textui Latinam insuper interpreta-*

tionem adjeci, eámque plurimis in locis, ut potui, emendatam; dico, ut potui; despero enim me Homericæ dictionis vim & emphasin & elegantiam Latinè unquam exprimere aut assequi posse: Imò & quod amplius est, ut dicam quod sentio, liberéque profitear (cum Viro Cl. in Tractatu de Enthusiasmo.) Bonam & rectam & congruam & exactam Poetæ nostri versionem haud unquam me visurum expecto, Εἰσόκ' ἀϋτμὴ Ἐν στήθεσσι μένῃ—— Sunt enim et phrases et verba quædam apud Homerum ἀναμίλλητα (de quibus Petr. Victor. Var. Lect. lib. 38. cap. 21.) quæ nullâ servi nec contentione vinci in aliis linguis, imò, nec exæquari possunt. In aliquibus igitur sententiis interpretandis, ut ingenuè fatear, neutiquam me, ut volui, expedivi, nec mihi ipsi satisfeci, nedum ut aliis satisfacere confidam. Interim verò, si placet (& quidni placeat?) donec quis meliora attulerit, Contenti simus hoc Catone. Atque hactenus quidem cùm processeram, defunctus videbar penso & negotio meo; quippe qui nihil aliud in initio mihi proposueram, quàm nudam Gnomologiam, seu Sententiarum Homericarum Syllogen Græco-Latinam primùm in proprios usus, deinde fortè & in studiosorum gratiam componere. Posteà verò, quoniam nec æquum nec commodum videbatur, ut solus & incomitatus prodiret senex noster Gnomologus, præsertìm cùm cæcus fuisse fingatur, idcircò duces & comites ei adjungendos putavi, tum sacros Scriptores, tum Exoticos; ut duplici hoc Parallelismo, quasi satellitio, ab utróque latere stipatus incederet. Et primò quidem à dextero latere, & ad marginem Latinæ Translationis, tanquam duces & magistri, procedunt Autores divini, Prophetæ, aliíque viri θεόπνευστοι· sequuntur deinde suo ordine, à sinistro, in Commentario citati οἱ ἔξωθεν, Apollinis nostri ὑποφῆται & Musarum Mystæ, Gentium Scriptores, qui & longam caudã trahunt, velut famuli & pedissequæ. Sacros Scriptores quod attinet, quorum dicta nonnulla cum Homeri Sententiis contuli, erunt fortasse aliqui (nam qui Poetarum lectionem, omnésque adeò humaniores literas, quarum Poetæ certè Principes, & Patriarchæ, damnant atque proscribunt, næ ego eos ad Anticyras, aut etiam ad Morboniam relegandos censeo, ut vel ipsi aliquando insanire desinant, vel saltem aliis sapere permittant: sed ut fungos hos missos faciam, erunt, ut dixi, fortasse aliqui) quibus displicebit hæc Collatio, & qui nollent Divinos Autores in eâdem paginâ cum Homero conjungi. Quorsum enim, inquient, hæc mixtura? quid sui cum amaracino? quid Ethnicorum panno cum hac Spiritûs S^ti purpura?

pura? quid paleæ cum tritico? quid vitro cum margaritis? quid huic stercori cum auro Scripturæ? Quid? annon verò Aurum Virgilius---*imò Nónne* aurum *Paulus* de stercore *sumit* Arati, *civis sui? Etiam in hoc stercorario gemmæ sunt.* Introite, sultis, nam & hìc Dii sunt, *uti olim* Heraclitus. *Veritas ubicunque est, à Deo est:* Quicquid verum à quocunque dicitur, à Spiritu S^{to} dicitur, *inquit* Ambrosius. *Quicquid uspiam Gentium rectè & piè & sobriè, & verbo divino congruenter & consentaneè dicitur, Christi est, & Christianorum. Et licet profectò aurum & gemmas, &* vasa atque ornamenta, *& reliqua* Ægyptiorum *spolia Gentilibus tanquam* injustis possessoribus *eripere, & in peculium* Israelis, *h. e. populi Dei, transferre, &* in usum nostrum vendicare, *ut eleganter* Augustinus *(De Doctr. Christ. l. 2. c.* 40. *) Et ad hunc utique scopum præcipuè collimat hæc* Gnomologia *nostra; in quâ* Homeri *flosculos, & sententias insigniores hinc indè sparsas delibamus atque decerpimus, ut ex iis sc. puriores ingenii & doctrinæ hauriamus succos, adeóque mel & favos in Ecclesiæ usum atque esum conficiamus,* ---apis *Matinæ* More modóque, Grata carpentis thyma per laborem Plurimum--- *uti suaviter de se canit Lyricus ille mellifluus: Quâ eâdem similitudine, hâc ipsâ in re, usi etiam ex Ecclesiasticis Scriptoribus non pauci; inter quos* Basilius Magnus *Homiliâ* πρὸς τοὺς νέους, ὅπως ἂν ἐξ Ἑλληνικῶν ὠφελοῖντο λόγων, *&* Antonius *Monachus, qui eòdem respiciens Florilegium suum* Melissam *inscribi voluit. Quod igitur* Epicuro *suo* Lucretius, *quidni & nos* Homero *nostro?*

———Tuis ex, inclute, chartis
Floriferis ut apes in saltibus omnia libant,
Omnia nos itidem depascimur aurea dicta.

aurea, *inquam,* dicta: *sunt enim &* Homeri *certè, magìs quàm* Epicuri, dicta aurea, *nec minùs quàm* Pythagoræ, *seu* Lysidis, *seu* Pythagorei *cujuscunque* aurea carmina: *quippe Poeta noster, etsi non admodum auro abundaverit, carmina tamen tam divite venâ composuit* χρυσοῦ χρυσότερα, *ut quò quisque àb ejus temporibus pretiosiora, magisque aurea, ingenii sui reliquerit monumenta, eò magìs* Homeri *genius atque anima per* μετεμψύχωσιν *quandam* Pythagoricam *in eum, uti olim in* Ennium, *transmigrâsse videatur. Et quidni liceat componere sacra profanis? modò cautè, reverenter, & modestè hoc fiat. Si Beatus Apostolus Ethnicorum Vatum testimonia divinis suis Epistolis inserere, & vel* Menandri versum sancti-

 sancti-

ſanctificare *(ut loquitur* Tertullianus) *non dubitavit, quidni liceat Sacrum Codicem ex Gentili Poetâ illuſtrare, & utriúſque locos conſimiles inter ſe conferre? Licet, imò & (ni fallor) etiam expedit; modò in omnibus* Hagar *ſe* Saræ *ſubmittat, & exotica diſciplina tanquam pediſſequa Dominæ Theologiæ, & ſacræ Scripturæ ancilletur. Volupe profectò id, & ex uſu fuerit diſpicere, quàm propè ad* ἡμετέραν θείαν αὐλὴν *(ut loquitur* Euſtathius) *accedant etiam* οἱ ἔξωθεν *ſcriptores; quantùm ſe ubique exerat* τὸ γνωστὸν τοῦ Θεοῦ *vel in Gentilium libris; quæ ſtricturæ atque ſcintillæ veritatis divinæ in eorum ſcriptis inter ſe colliſis appareant; videre* Oſculum ſeu Conſenſum Ethnicæ & Chriſtianæ Philoſophiæ; *(quemadmodũ* Mutius Panſa *librum ſuum hâc de re indigitavit) quæ denique* συνῳδία *& concordia ſit paginæ ſacræ & profanæ, diligenter obſervare. Illud jam apud omnes in confeſſo eſt, non Ethicam ſolùm, ſed etiam Theologiam Gentilem ex Muſarum fontibus hauſtam antiquitùs & derivatam; adeóque Poetas Ethnicos Veteribus Philoſophos, Prophetas, & Theologos, & Deorum Myſtas, Interpretes, & Miniſtros (*Θεῶν ἑρμηνέας καὶ ὑπηρέτας *vocat* Plato) *fuiſſe habitos, utpote divinitùs quodammodo afflatos, & Entheo furore correptos: Unde* Pelignus *vates de ſe ſuiſque Muſarum Symmyſtis, (De Arte Am. l. 3.)*

> Eſt Deus in nobis, ſunt & commercia cœli:
> Sedibus æthereis ſpiritus iſte venit.

Et iterum (Faſt. l. 6.)

> Eſt Deus in nobis, agitante caleſcimus illo:
> Impetus hic ſacræ ſemina mentis habet.

Quam fortè ob cauſam iidem & celſiſſimis montibus inſidere, & indormire dicebantur, quaſi nimirum in cælum rapti, adeóque, & ſupra ſphæram humanam & communem mortalitatis ſortem evecti, ſublimi vertice ſidera ferientes, *cum Diis & cælo propius haberent commercium.* Homerus *inprimis in hoc cenſu repoſitus; (juxta illud* Pythii Apollinis *oraculum,*

Ἤειδον μὲν ἐγὼ, ὃ δ' ἀπέγραφε θεῖος Ὅμηρος.)

idque tam unanimi omnium ſuffragio, ut etiam ii, qui alioqui minùs æqui illius cenſores habiti ſint, cum tamen non ſolùm μουσοπάτακτον, *ſed &* θεοδίδακτον,

κτον, divinitùs doctum & inspiratum *fateantur. Huic rei duo mihi locupletissimi testes sunt, è veteribus unus, alter è neotericis,* Plato *&* Scaliger, *Philosophus utérque sui ævi celeberrimus.* Plato *igitur etsi Poetam nostrum è Repub. sua expulisse dicatur (de quo posteà videbimus) in Dialogo tamen qui* Io *inscribitur, & qui totus ferè in* Homeri *laudibus insumitur, ait omnes bonos Poetas (sed nostrum inprimis)* οὐ τέχνῃ, ἀλλὰ θείᾳ δυνάμει *carmina sua fundere, utpote* ἐνθέους ὄντας, καὶ κατεχομένους, *h. e. interprete* Cicerone *(Orat. pro* Archiâ *Poetâ)* quasi divino quodam spiritu afflatos. *Cùm verò disertis verbis hoc affirmet* Plato, *& tamen* Origenes *contra* Celsum *l. 4. expressè neget eum de* Homero *aliísque ità sensisse,* (Πλάτων μὲν δῆλός ἐστι μὴ φρονήσας ἐνθέους γεγονέναι ἄνδρας) *certè, nisi* Aristonis *filius* ἕτερον μὲν ἔχωθεν ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο δ' ἔβαζεν, *hoc eruditissimi illius Patris* μνημονικὸν ἁμάρτημα *fuisse fatendum est. Jam verò* Julius Scaliger, *vir sanè doctissimus, sed nimium audax, & præfidens, & judicio suo supra modum indulgens,* Homero *semper iniquior, ità ut non tantùm* Maronem, *sed etiam* Musæum, *ei anteponere non vereatur; (multùm licet refragante totâ ferè Criticorum natione, intérque cæteros ipsius filio* Justo Josepho, justiore *sanè hâc in re judice) idem tamen* Scaliger *in libb. Poet. l. 1. c. 2. Poetam hunc divino spiritu actum & afflatum dicere non dubitavit.* Poetarum, *inquit,* θεοπνεύστων duo genera; unum cui cœlitùs advenit illa divina vis -- quorum numero seipsum ponit *Hesiodus, Homerus* autem ponitur ab omnibus. *Equidem etsi* Homero *tantùm tribuo, quantùm ferè homini tribuere fas est, eum tamen in numero* τῶν θεοπνεύστων *ponere non ausim: Et quanquam haud dubito, quin piè satis senserit* Scaliger, *quippe qui ex communi Veterum opinione, &* Platonem *inprimis respiciens, hæc dixerit; fallor tamen, nisi acer ille Criticus, qui censoriam virgulam tam liberè ubique in alios stringit, ipse cautiùs saltem loqui debuisset, notante Cl.* M. Casaubono *(lib. de Enthus.) & vel aliorum potiùs verbis de Poetico hoc &* Homerico *Enthusiasmo uti, vel utcúnque abstinere voce* θεόπνευστος, *quæ ex communi et recepta jam passivitùs loquendi consuetudine propriè ad Scriptores tantùm Sacros peculiari quodam jure ac privilegio accommodatur. Quanquã et hoc acutissimi viri de* Homero *dictum minùs mirabitur, qui Epistolam ejus ad* Sylvium *filium illi Operi præfixam legerit; ubi sc.* Poesin *vocat* divinam facultatem, quæ incenditur atque perficitur afflatu numinum superiorum. *Nequis igitur ità de me existimet, quasi in hoc Parallelismo*

id agam, nempe ut Scriptores Sacros et profanos simul in æquilibrio ponam, aut quasi velim inde Davidem *puta, vel* Solomonem,

Atque aliâ parte in trutinâ suspendere Homerum.

(Juvenal. *Sat. 6.*) πολλοῦ γε καὶ δεῖ· *procul, procul absit à me hæc impietas, imò insania; quippe qui nôrim tantùm distare Eloquia divina à Gentium scriptis, etiam optimis et pulcherrimis,* ὅσον οὐρανός ἐς' ἀπὸ γαίης. *Iterum dico, procul à me absit, ut* Homerum *Scriptoribus Sacris, Vatibus* θεοπνεύστοις, *aliísque Spiritûs S*ti *amanuensibus æquipararem: absit, ut nugas et nænias Poetarum cum Sacrosanctis Dei Oraculis, ut turbidos et cœnosos Ethnicorum rivulos cum limpidissimis Scripturarum fontibus compararem:* Οὐκ ἂν οὕτω μανείην ἔγωγε. *Imò palam profiteor, atque proclamo, ità ut omnes audiant (arrige aures, ô* Mome, *et tu,* Zoile, *quisquis es, si modò es) Si Verbum Dei* quasi in alterâ libræ lance ponatur, terram, mihi crede, ea lanx, & maria, *Poetas, Rhetores, Historicos, Philosophos, omnes denique omnium Gentium Scriptores, nedùm unum* Homerum deprimet. *Adeò* incomparabiliter pulchrior est Veritas Christianornm, quàm *Helena* Græcorum (Augustin. *Epist. 9. ad* Hieron.) *quantumvis* Homerico *penecillo depicta; et* μυριομυριάκις *suavior Psalmus* Davidicus, *quàm Ode* Pindarica; *utcúnque contrà senserit dixerítque (si* Melanchthon *et* Mornæo *fides) doctus ille* Florentinus, *Autor admodum* politus, *sed in hoc sanè parùm* Angelicus. *Ex animo itáque subscribo sententiæ illi Cl.* Molinæi *(Tractat. de Cognitione Dei)* Davidis poemata enthea tantùm distant ab *Homero*, quantùm cœlum à terra, & fabulæ humanæ à veritate divinâ. *Longè, longè, imò infinitis parasangis alios, quotquot uspiam sunt, transcendat Sacer Codex: at quid si dicam,*

Proximus huic, longò sed proximus intervallo,

liber ille, quem Iliadem bonorum *non minùs verè quàm eleganter appellat* Eustathius? *Nam inprimis inimitabilis illa sermonis sublimitas, majestas, atque simplicitas (quibus, non minùs quàm suavitate et elegantiâ, cæteros omnes Gentium Scriptores, non Poetas modò, sed et* πεζογράφους, *longè antecellere mihi semper visus est* Homerus) *quàm propè ad Autores sacros et* θεοπνεύστους *accedit! Verùm cum phrasi et stylo et normâ loquendi* Homericâ *mihi jam res non est; nec id ago, ut ostendam, quàm conformis ea sit et*

affinis

affinis idiomati S. Scripturæ; *quandoquidem hoc abundè fecit doctissimus* Boganus *in libro, cui Titulus* Homerus Ἑβραΐζων, *ubi complurimas utriúsque phrases & formulas inter se comparavit, ut nimirum probaret* neminem Poetam tantopere referre Scriptores sacros. *Mitto jam veteres ritus, & consuetudines antiquissimis illis & heroicis temporibus receptas, &* Homeri *carminibus passim inspersas*; *quarum utique diligens lectio & observatio non paucis Veteris Instrumenti locis, qui viz. priscos istiusmodi ritus respiciunt, lucem fœnerari possit: uti in libro de* Enthusiasmo *annotavit Vir Cl. suprà laudatus. Mihi verò id unum institutum fuit,* Gnomas, *seu Sententias Morales seu Ethicas, & aliquando (licet rariùs, nam Physiologia, seu Philosophia* Homerica *alterius loci est) etiam* Physicas, *ex principe Poeta hinc indè excerpere, & cum dictis quibusdam S. Scripturæ, si fortè similibus, & pænè parallelis, conferre: ídque eâ demùm fine, ut exinde appareat, aliquammultos locos sacræ paginæ per sententias ex* Homero *adductas &* ἐν παραλλήλῳ *positas illustrari quadantenùs et explicari posse. Vir ille doctus, quem modò nominavi, in suâ Comparatione* Homeri *cum Scriptoribus Sacris,* non Sententiarum Collationem *sibi* proposuit, sed idiomatum: *Ego contrà (salvâ Scripturæ reverentiâ id dicam) non idiomatum, sed sententiarum. Nec, opinor, immeritò: nam siquis sit inter Scriptores Ethnicos, præsertim Poetas, cujus crebriores, celebrioresque sententiæ cum Divinis Oraculis affinitatem quandam habere videantur, is profectò* Homerus *est.* Quis nescit (*inquit* Hieron. *Epist.* 84. *ad* Magnum) & in *Mose* & in Prophetarum voluminibus quædam assumpta de Gentilium libris? *Pari certè, aut etiam meliori jure, quærere liceat, Quis nescit et in* Homero, *et Poetarum libris quædam assumpta de voluminibus Sacris? Equidem haud ausim id pro certo affirmare, quod tamen viri docti haud levibus argumentis, aut saltem probabilibus conjecturis permoti suspicantur, nempe Scriptores Sacros ab* Homero *visos, lectósque*; *dico, visos, lectósque: nam* siquis *Homerum* cœcum genitum (*inquit* Velleius, *quid si dicam, vel cæcum omninò fuisse*) putat, omnibus sensibus orbus est. *Abeat ergò, quò meritus est vulgaris ille error de cæcitate summi Vatis, et locum habeat inter Pseudodoxias Epidemicas. Sed hoc obiter. In* Ægypto *certè fuisse* Homerum, *ibíque aliquandiu commoratum, narrat* Diodorus Siculus, *et plerique Autores consentiunt:*

consentiunt: Quam & ille regionem præ aliis tum à soli fertilitate, tum à medicamentorum abundantiâ, reíque medicæ peritiâ, quasi αὐτόπτης *& indigena illius loci, diligenter describit. Unde &* Calasiris Ægyptius *apud* Heliodorum (Æthiop. *l.* 3.) *septem illis Urbibus plorare jussis, frustráque inter se de* Homeri *natalibus digladiari permissis, eum civem suum esse contendit, ídque multis rationibus evincere satagit. Ibi itáque fortean Theologiam didicerit Poeta noster, imò &, si* Justino Martyri *in* Parænetico *credimus, non pauca ex Scriptoribus Sacris in poesin suam transtulerit: ità enim ille,* Ἵνα δείξωμεν τὸν ποιητὴν καὶ τὰ ἀπὸ τῆς θείας τῶν προφητῶν ἱστορίας πολλὰ εἰς τὴν ἑαυτοῦ μεταβαλόντα ποίησιν. *Qualia nimirum illa sunt, quæ inter alia ibi meminit Sanctus* Martyr, περὶ ἑνὸς Θεοῦ, *de uno Deo,*

Εἴ κέν μοι ὑποταίη θεὸς αὐτός. *(Il. ι'.)*

περὶ Κοσμοποιΐας. *de Creatione mundi, quam in* Ἀσπιδοποιΐᾳ *graphicè descripsit: de Paradiso, quem in* Alcinoi *hortis adumbravit: de structura turris* Babylonicæ, *in* Oto *&* Ephialte *suggestu montium cælum scandere nitentibus (ridiculus enim est* Celsus *apud* Origenem *lib.*4. *qui è contrario historiam turris* Babylonicæ *ab hac* Aloidarum *fabulâ arcessit) de* Satanâ *è cælis dejecto, in* Ate, *quam sc.* Jupiter

———Ἔρριψεν ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος. *(Il. τ'.)*

denique, nè plura addam, de Creatione hominis ex limo terra, in eo, ubi cadaver Hectoris κωφὴν γαῖαν *appellat. Quando verò cum* Justino *dicimus eum ex Prophetis, aliísve scriptoribus* θεοπνεύστοις *multa mutuatum esse, suisque poematis inseruisse, vix certè est, ut alios intelligamus, quàm* Mosem, *& si fortè* Davidem *ac* Solomonem; *quippe qui (nisi nos fallunt Chronologi) alios ferè omnes Scriptores Sacros ætate præcesserit. Quanquam enim de* Homeri *ætate (non minùs quàm de patriâ) celebris jam olim & ardua fuerit inter Criticos controversia (de quâ consulendi inter alios & præ aliis* Clemens Alex. *Strom.* 1. Eusebius *in Chronico,* Agellius *l.* 17. *c.* 21. Scaliger *in* Euseb. *&* Vossius *de Poet. Græc. c.* 2 *) quantum tamen mihi ex variantibus Autorum sententiis colligere vel potiùs conjicere licet (& certè in re tam creperâ et obscurâ*

Ἄριστος μάντις, ὅστις εἰκάζει καλῶς)

ii proximè ſcopum attingere videntur, qui Homerum *floruiſſe dicunt centum circiter & ſexaginta annis poſt* Troiæ *excidium, h e. circa tempora* Davidis *aut* Solomonis. *Siquidem ex communi ferè omnium Chronologorum conſenſu incidit bellum* Trojanum, *adeóque* Ilium *captum in ætatem* Judicum Iſraeliticorum, *non procul à temporibus* Jephtæ *: Unde* Iphigeniam *quaſi* Jephtigeniam *dictam fuiſſe (detortâ voce, corruptáque, ut fit, per Gentilium fabulas Hiſtoriæ ſacræ veritate) ingenioſè hariolatur vir doctiſſimus* Lud. Cappellus. *(in Diatribâ de Voto* Jephtæ*) quadrat enim Chronologia; quippe* σύγχρονοι *erant* Jephta, *&* Agamemnon; *nec cætera diſcrepant; utérque Dux populi ſui, & Imperator exercitûs, utérque victor hoſtium, & (quod caput eſt) utérque circa idem tempus filiam ſuam immolavit. A* Jephtâ *autem ad* Solomonem *totidem ferè anni numerantur, quot à bello* Trojano *ad* Homerum; *anni nempe, ut diximus, plùs minùs CLX. Quod ſi ità ſit, & rectè calculum ponamus, fieri vix poteſt, ut ulla è Scriptis ſacris aut Propheticis* Homeri *temporibus extiterint præter* Moſaica, *h.e.* Pentateuchum, *& ſi fortè librum* Jobi, *cujus etiam idem* Moſes *autor fuiſſe perhibetur. Quanquam enim* Homerus *aliquot ſeculis fuerit* Moſe *poſterior, at certè reliquos Prophetas, eos ſaltem, quos* נביאים אחרונים *vocant Hebræi, aliquot annorum luſtris anteceſſit: Ex his itaque nihil mutuari poterat, utcúnque ex ſacro illo Hiſtoriographo, & antiquiſſimo omnium ſcriptore, fortè ea quæ memorat* Juſtinus, *& ſimilia, in poeſin ſuam tranſtulerit. Jam ut* Moſes *ſine dubio Scriptor omnium, quotquot unquam fuere, vetuſtiſſimus, ità illud etiam apud omnes in confeſſo eſt, neminem hodiè extare inter Autores Ethnicos* Homero *antiquiorem.* Ὅλως παρὰ τοῖς Ἕλλησιν οὐδὲν ὁμολογούμενον εὑρίσκεται γράμμα τῆς Ὁμήρου ποιήσεως πρεσβύτερον. *verba ſunt* Joſephi *in aureo illo libro contra* Apionem I. *Et clarè hanc in rem* Tatianus (*Orat. adv. Græc.*) Ὅσῳ δ' ἡμῖν κείσονται Μωσῆς καὶ Ὅμηρος, τοῦ ἑκατέρου αὐτῶν εἶναι παλαιότερον, καὶ τῶν μὲν ποιητῶν καὶ ἱστορικῶν εἶναι πρεσβύτερον, τῆς δὲ πάσης βαρβάρου σοφίας ἀρχηγόν. *Et* Juſtinus *quidem,* Martyr *ille, & Doctor Eccleſiæ celeberrimus, in ſua ad Gentes Parænesi* Homerum *ait, non minùs quàm* Platonem, *cùm in* Ægypto *eſſet, Theologiam ex ſcriptis* Moſaicis *didiciſſe: Quod tamen de* Platone Numenius, Τί ἐστι Πλάτων ἢ Μωϋσῆς Ἀττικίζων; *id equidem de* Homero *dicere non auſim,* Τί ἐστιν Ὅμηρος ἢ Μωϋσῆς Ἑλληνίζων; *Hoc tantùm dico; potuiſſe id fieri, quod affirmat Sanctiſſimus* Martyr, *&*

quidem Deo ſic ordinante fieri, ut primus & præclariſſimus Gentium Scriptor, & qui inter omnes alios tum antiquitatis tum ingenii palmam obtinet, is primo itidem & antiquiſſimo inter omnes Dei amanuenſes Scriptori aliquid acceptum referret: útque ille, ex cujus fontibus alii omnes τῶν ἔξωθεν *Scriptores non tantùm* Pierias aquas, *ut loquitur* Ovidius, *ſed uberrimos ingenii & doctrinæ latices hauſerunt, is etiam ex Sacris Sciptura fontibus hortos ſuos irrigaret. Quin & illud inſuper obſervatu dignum mihi videtur, in hoc Paralleliſmo ſacro, in hâc ſymphoniâ divinæ, humanæque ſapientiæ, maximum reperiri conſenſum inter Vatem hunc noſtrum, ejúſque* συγχρόνους, *Duumviros dico illos (quorum temporibus vixiſſe creditur* Homerus) Davidem *&* Solomonem*: Siquidem ex horum libris, utpote* Gnomologicis *& Poeticis, plures loci petuntur, quibus ſententiæ* Homericæ *quadantenùs affines, quàm ex ullis aliis Scriptoribus ſacris, uti Scripturarum Indicem in calce hujus Operis annexum inſpicienti patebit. Ut ut verò hæc ſe habeant; ſive* Homerus *in* Ægypto *fuerit, ibíque de* Moſe *ejúſque ſcriptis aliquid audierit; (de quo nollem ego cum quoquam contentionis funem ducere) ſive ex ſacra Hiſtoria, ſive aliunde hauſerit, aut fando acceperit, ſive inſtinctu quodam naturæ (non enim dicam, numinis) hæc didicerit; at ſunt profectò in ejus poeſi non pauca divinis eloquiis apprimè conſona, & pœnè ad amuſſim conſentanea. Hinc & tanta* Homeri *autoritas & reverentia erat apud Antiquos, ut ejus carmina pro oraculis, ejúſque Poemata quodammodo* Bibliorum *loco* (Caſaub *de Enthuſ.) à Gentilibus haberentur. Nec aliâ certè de cauſâ videtur divinus ille* Plato Homeri *lectionem in Repub. ſua probibuiſſe, quàm quòd profunda adeò & abſtruſa tum naturæ tum religionis myſteria, & quorum vulgus omninò capax non eſſet, in ejus poematis continerentur. Cùm enim Græci iis temporibus ex fontibus Poetarum, quos entheo ardore actos, divinóque ſpiritu afflatos credebant, Philoſophiam ſuam omnem, imò & Theologiam derivarent, noluit vir ſapientiſſimus* Homeri *lectionem cuivis promiſcuè in Repub. ſuâ permittere, nec proſtituere; nè allegoricæ illæ de Diis narrationes in ſequiorem partem, & in contemptum numinis raperentur ab imperitis hominibus, qui tam altos abditóſque rerum ſenſus ſub allegoriis & ænigmatis & fabularum involucris latentes eruere non poſſent, nec comprehendere. Quid ergo? non* Homerum *ex omnium manibus excutere voluit* Plato; *ſed nec quemvis ad ejus lectionem admittere: Plurima enim apud eum occurrunt allego-*

ricè

risè dicta (inquit Max. Tyrius Dissertat. 19.) ὧν ὁ μὲν ἀνόητος ὡς μύθων ἀκούει, ὁ δὲ φιλόσοφος ὡς πραγμάτων. Arcendos igitur censuit ab his Musarum adytis rudes & imperitos, & divinæ illius sapientiæ ἀμυήτους, quæ sub carminibus & figmentis Homericis contineretur; nè-sc. fabularum dulcedine capti & deliniti, hærerent in cortice, nec ad medullam penetrarent, adeóque à veritatis tramite deflecterent, & pravas de Diis opiniones imbiberent. Quin ipsum, si placet, audiamus Platonem, optimum sui interpretem, οὐ δεῖ τοὺς ἀμυήτους σοφίας Ὁμηρικοῖς ἐμπίπλειν ποιήμασιν, ἵνα μὴ μύθους οἰήσαιντο γράφειν τὸν ἥρωα (De Repub. l. 2.) Homeri itaque lectionem non prorsus prohibuit; sed cuivis indiscriminatim non permisit. Vel etiam prohibuit in Republica; sed in Repub. suâ: quâ verò illâ? Utopicâ certè & Chimæricâ: in quâ si viveremus, fortè nullo nobis libro nec Autore, nedum Homero opus esset. Quid quòd nec ille Homerum è Repub. suâ ejecit, nec ignominiosè expulit, sed cum honore dimisit; laudatum sc. & coronatum, ut loquitur Minut. Felix; etiam & unguento delibutum, μύρῳ καταλείψας, καθάπερ αἱ γυναῖκες τὰς χελιδόνας, ut Theodoretus Therapeut. 1. ex Dione Chrysost. Orat. De Homero. Et profectò quis unquam animum inducere possit, ut credat illum non fuisse φιλόμηρον, summúmque Homeri admiratorem, qui tam honorificam ubique ejus mentionem facit, eúmque tantis laudibus in Jone aliísque Dialogis passim prosequitur? qui patres & duces sapientiæ Poetas appellat, οὗτοι γὰρ ἡμῖν ὥσπερ πατέρες τῆς σοφίας εἰσὶ καὶ ἡγεμόνες (in Lyside) inter Poetas autem Homero palmam tribuit, utpote τῷ ἀρίστῳ, καὶ θειοτάτῳ τῶν ποιητῶν, (in Jone.) Denique quomodo ille contemptim de Homero sentiret, qui tantum illi deberet? qui ubique adeò in scriptis suis Ὁμηρίζει, & Poetam nostrum tam studiosè imitatur, ut non magis Socraticus sit quàm Homericus, uti jampridem observârunt Critici. Unde & apud Ciceronem (Tusculan. l. 2.) Homerus Philosophorum à Panætio dictus est, non tantùm propter excellentiam, sed etiam quia inter omnes Philosophos ad Homeri dictionem, imò & mentem, quamvis ab eo alicubi dissentire videatur, proximè accedit. Et omninò pedibus eo in sententiam Viri Cl. semel jam & iterùm laudati, cujus (in Tract. de Enthusiasmo) hæc verba sunt. Platonem admiramur, ut Philosophum: qui verò eum eodem judicio quo Antiqui legerint, ii deprehendent, Poeticam ejus quam non profitetur, magis quàm Philosophiam illam quam profitetur, adeò admirandam esse. Sed sentio me longiùs progressum, imò digressum, quàm instituceram,

 &

& ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα πηδᾶν· Retraho me, & in viam redeo. Non hìc Philosophiam Homericam nec Theologiam, sed Gnomologiam damus; nec fabulas & allegorias, sed Gnomas & sententias morales ex reliquo opere excerpimus, eásque cum locis quibusdam Scripturæ tantùm non parallelis contendimus et comparamus. Quâ quidem in re, si ulteriori adhuc apologiâ mihi opus sit, possem magnis exemplis me defendere ac tueri, nec deesset mihi Sanctorum Patrum, Græcorum inprimis, autoritas, Justini M. Clementis Alex. Eusebii, Theodoreti, aliorum, qui passim in scriptis suis, ad Gentes præsertim, tum Apologeticis, tum Parænetìcis, hâc viâ nobis præeuntes facem prætulerunt, veterúmque Ethnicorum dicta & sententias cum locis quibusdam Scripturæ contulerunt, ut ostenderent quanta esset inter ea conformitas, adeóque Gentiles ex suis scriptis refellerent, suísque ipsorum pennis configerent. Horum ego vestigiis insistens, & exemplo fretus, sententias sacras & Homericas inter se invicem comparavi, non quidem omnes (nec enim id mearum est virium) sed plerásque opinor, &, Homeri saltem, præcipuas. Utrinque abyssus est, & ferè inexhaustum pelagus; feci quod potui, non quod volui, nec quod debui; Veniam igitur non laudem peto: nec certè culpandus est, qui post vindemiam racemationi locum relinquit: supplebit fortè alius hunc defectum, ut facile est inventis addere. Attulisset melior Homerista plures sententias ex Homero, & melior Textuarius plures ex Scriptura locos parallelos. Quantum porrò fructus & emolumenti hinc nobis redundet, ex Gentilium librorum & sacræ Scripturæ locis ac sententiis similibus invicem collatis, testis est omni exceptione major Magnus ille Basilius, Homil. jam suprà laudatâ Πρὸς τοὺς νέους, de capiendâ ex Ethnicorum scriptis utilitate; ubi cap. 4. inter alia egregia hâc ipsâ de re verba faciens, hæc habet; Εἰ μὲν οὖν ἐστί τις οἰκειότης πρὸς ἀλλήλους τοῖς λόγοις, προὔργου ἂν ἡμῖν αὐτῶν ἡ γνῶσις γένοιτο· εἰ δὲ μή, ἀλλὰ τό γε παράλληλα θέντας καταμαθεῖν τὸ διάφορον, οὐ μικρὸν εἰς βεβαίωσιν τοῦ βελτίονος. Nec utile solùm, sed & jucundum fuerit, hanc utriúsque paginæ, sacræ sc. & paganæ, symphoniam & harmoniam audire; & observare quàm amicè inter se conspirent atque consentiant Solomon puta & Homerus, sacrorum ille, hic τῶν ἔξωθεν scriptorum (si doctis credimus) sapientissimus. Quantam ergò utilitatem quanta cum voluptate conjunctam hæc res habeat, locorum nempe Homericorum cum sacris ἀντιπαραβολή, jampridem monuerunt viri incomparabiles, quorum autoritate atque sententiâ ad suscipiendam hanc Gnomologiæ

mologiæ *ſacræ & * Homericæ *collationem me primò adductum fateor; præſertìm cum animadverterem præclarum Magni illius* Grotii *hac de re judicium atque conſilium, quo dudum permotus ſum ad hoc opus aggrediendum, ut & alterius viri doctiſſimi* --ἔπι ζώοντος καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο *de eadem hac locorum* Homericorum *inprimis & ſacrorum comparatione inſtituendâ. Quorum utriúſque verba & loca inſignia hùc ſpectantia, quia prolixiora ſunt quàm ut hìc inſerantur, Præfationi huic ſubnectenda, tibíque, amice Lector, jam fortè propemodum laſſo ac nauſeabundo, ad reficiendum ſtomachum, tanquam Attica bellaria, apponenda curavi. Unum interim aut alterum eſt, quod te monitum, imò exoratum velim; Primùm, nè exactum ubique parallelìſmum hìc expectes, nec æqualem ſemper* Homericarum *ſententiarum cum ſacris affinitatem, quaſi omnes perinde ad amuſsim iis quadrarent. Siquidem in tanta copia ac varietate aliter fieri non poteſt, quin aliæ ſe remotiùs habeant, aliæ propiùs accedant ad eas, quibuſcum conferuntur. Nempe diverſi gradus propinquitatis cognationíſque ſunt, ut in hominibus, ſic in ſententiis. Hoc interim ſpondere auſim, nullum hìc Poetæ locum cum aliquo S. Scripturæ textu collatum, qui non, modò penſiculatiùs attendatur, umbram ſaltem aliquam (ſi non volam ac veſtigium) divinæ illius veritatis præ ſe ferat. Deinde verò nec illud, utì ſpero, pium lectorem offendet, quòd in locis comparatis* Jovem, *vel* Deos *in plurali; &* Deum *vel* Dominum ἐκ παραλλήλου *ponam. Erat mihi (fateor) interdum in animo, ex Latina* Homeri *interpretatione* Jovem *ubique expungere, nè cuiquam fortè offendiculo ea vox eſſet, & ejus loco* Jovam *ſubſtituere, quomodo* Jehovam *ubique vertit* Caſtelio. *Verùm mutavi poſteà conſilium, vocem non mutavi, ſed prout erat reliqui: Quod nec temerè nec inconſultò me feciſſe arbitror. Quid enim refert ſi* Jupiter *expellatur è Latino, cùm interim* Ζεὺς *retineatur in Græco? Deinde quidni liceat nobis* Homerum *ad verbum interpretari, modò interim ab ejus mente & ſententiâ, ubi cum pietate pugnat, longè abhorreamus; modò bona illa omnia & præclara vero Deo tribuamus, quæ ille ſuo* Jovi *perperam & falsò adſcribit? Sed nec quenquã opinor hâc appellatione offenſum iri, qui illud ſecum cogitaverit,* Homerũ *ſc. per ſuum* Jovem *(quem &* Δία καὶ Ζῆνα, *quaſi* vitæ *autorẽ, vocat, quia* Δι' αὐτὸν ζῶ *inquit* Plato *in* Cratylo, *ad utrúmque nomen alludens) nihil aliud quàm verum illum & ſupremum Deum intelligere: Quod et priſci Patres uno ore affirmant. Potui id jam multis probare, ſi*

Opus esset: sed loquatur pro cæteris Minut. Felix *in* Octav. Qui Jovem principem volunt, falluntur in nomine, sed de unâ potestate consentiunt. *Videatur &* August. *de Civit. Dei l. 7. c. 9. & 11. ubi & hos* Valerii Sorani *versus citat ex* Varrone,

> Juppiter omnipotens, regum rex ipse, Deúsque,
> Progenitor, genitríxque Deûm, Deus unus, & omnes.

Unde & illud Arati *de* Jove *hemistichium*, Τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν-- *quasi de vero Deo dictum interpretatur* Paulus. *Quare nec magnoperè mihi verendum sentio, fortè nè quenquam turbaverit Poetica illa Enallage numeri, sive licentia, ubi sc.* Deos *in plurativo passim apud* Homerum *legerit; præsertim cum meminerit Poetam ex vulgi opinione potiùs quàm ex sua sententia sic loqui: Præthereà etiam, unum supremum Deum ab eo agnosci, reliquos omnes pro Diis minorum Gentium, h. e. semideis seu heroibus haberi; ut ex plurimis ejus locis colligere licet, illo inprimis de Aureâ Catenâ; & altero jam laudato, ubi* Θεὸς αὐτὸς *ponitur* ἐμφατικῶς *&* ἀντονομαστικῶς· *quem & locum contra Ethnicorum* πολυθεΐαν *præter* Justinum Mart. *jam citatum, afferunt etiam* Theodoretus, Cyrillus Alex. *alii, in suis adversus Gentes Dissertationibus; ut & illud* Sophoclis ὁμηρικωτάτου,

> Εἷς ταῖς ἀληθείαισιν, εἷς ἐστιν Θεὸς,
> Ὃς οὐρανόν τε τεῦχε, καὶ γαῖαν μακράν.

Certè illud Homericum θεοὶ *pro* θεὸς *adeò non malè habuit nec offendit virum pientissimum* Ph. Melanchthonem, *ut eo haud obstante affirmare non dubitaverit, optimum esse inter omnes* Homericos *versum hunc,*

> Εὔχεσθαι, πάντες δὲ θεῶν χατέουσ' ἄνθρωποι.

Quin & sicubi Martis *forsan, aut* Minervæ *nomen occurrat, etiam in iis sententiis, quibus loci scripturæ tanquam affines è regione collocantur, nè id quidem, uti spero, scrupulum Lectori injiciet, nec displicebit: quandoquidem per* Martem *aut bellum ipsum duntaxat, aut virtus bellica, per* Minervam *nihil aliud quàm mentis solertia & acumen, aut civilis prudentia allegoricè designatur. Denique quòd in hac nostrâ* Homericarum *sententiarum cum* Gnomologiâ *sacrâ comparatione quosdam ex libris Apocryphis locos huc spectantes adduco, nullus dubito quin & hoc etiam æquus*

interpres

interpres facilè mihi condonaturus sit. Et jam vereor certè, nè prudens & pius Lector nimiùm candori suo me diffidere suspicetur, quòd hæc levia deprecari satagam, & in his minutiis insistam. Dabis verò mihi veniam, Humaniss. Lector, quòd tenuitatis meæ conscius ubique veniam pro laude peto. Et profectò his protheoriis quasi antidotis quibusdam & prophylacticis præmuniendam mihi viam existimavi adversus grassantis præjudicii & livoris venenum. Vellem equidem hoc qualicunque opusculo multos delectare, pluribus prodesse, placere quamplurimis, &, si pote, omnibus; neminem lædere, nec lacessere, nemini tædio nec offendiculo esse. Sed nimirum sic hodiè vivitur, & in ea tempora incidimus, ut abundante cautelâ opus sit, nè aut bono cuiquam offensam des, aut maligno calumniandi ansam præbeas. Utrinque metus, & periculum; sed hinc magis. Nunquam enim satis cauta nec tuta mortalitas est adversus eos homines, si modò homines & non potiùs canes vocandi sint, qui obtrectationis studio abrepti aliorum famam allatrant, & arrodunt industriam, & honesta consilia aliorsum trahunt, & destinata salubriter pravâ interpretatione corrumpunt. Sed alium à te animum, Lector, quisquis es, aliam mentem expeto & expecto, imò spondeo mihi atque voveo. Atque hæc sunt quæ de Parallelismo sacro, aut pro argumenti dignitate ac merito, aut certè pro rei natura ac novitate, præmonitionis loco mihi dicenda videbantur. Quæ reliqua sunt hujus antelogii, absolvam paucis; nec ea sanè subnecterem, nisi ut totius operis textura ac series, & instituti mei ratio meliùs intelligatur. A sinistro itaque latere, & ad marginem Græci textûs ponitur Parallelismus alter, ex Gentium scriptis plerúmque desumptus; qui licet scopo & intentione posterior (nihil enim aliud statueram, nè post secundas quidem cogitationes, quàm Gnomas Homericas *simul collectas cum Scripturæ locis comparare) copiâ tamen & ubertate priorem longè excedit; adeò ubique excurrit, & diffundit se in utrámque ripam, & dilatat fimbrias, ut jam non tam* πάρεργον *quàm* ἔργον *esse videatur: sic qui syllabus solummodò aut etiam libellus primò* cœpit institui, currente *calamo, & gliscente (ut fit) paulatim sub manu materiâ, in hanc, quam cernis, molem & spissitudinem excrevit, & tandem liber evasit. In hoc igitur Commentario (ità enim appellari poterit) occurrunt primò Citationes, h.e. Autorum loci ubi sententiæ* Homericæ αὐτολεξεὶ *et in terminis habentur; quos tamen integros non exscribo, nè eâdem chordâ oberrare, et eosdem versus sæpiùs repetere cogar (quod et*

mihi

mihi molestiam, & Lectori nauseam creâsset) sed lemmata tantùm & libros indico, & digitum ad fontes intendo. Ubi itàque nudum nomen, & locum, non ipsa verba Autoris reperias, (id autem plerúmque fit in initio Commentarii, quanquam ille ordo non ubique servatur) scias ibi citatam ab eo Homeri *sententiam illam, ad quam affertur. Porrò in adducendis Autoribus, qui* Homeri *loca citârunt, Veterum inprimis rationem mihi habendam duxi; unde & Parallelismum hunc Ethnicum vocare licet, quasi ex Gentium scriptis & monumentis haustum, sumptâ denominatione à potiori, seu majori parte, quia sc. Autores hìc laudati Gentiles plerumque sunt, non Christiani; Veteres & Classici, non Recentiores nec Moderni. Quem quidem delectum certo consilio, nec unâ de causâ adhibendum censui. Primùm enim fateor me* φιλάρχαιον *naturâ esse, & quâdam antiquitatis veneratione atque reverentiâ duci; ità ut Veterum sententiæ nescio quomodo plus apud me ponderis & autoritatis obtineant. Deinde ex similibus sententiis, quò quæque antiquiores, eò* Homericis *similiores; siquidem Veteres illi literarum principes & heroes nescio quomodo ad majestatem, & genium, & ingenium divini Poetæ propiùs assurgunt; Contrà verò, quò juniores eo jejuniores, nec genuinum illum Poetices succum, nec nativum (ut ità dicam) colorem referunt, qui in antiquis cernitur. Præstereà eum mihi præcipuè scopum proposui, ut ostenderem, quantum* Homero *& tribuerit & debuerit Antiquitas; & quantum (ut ille ex sacris, ità) Veteres ex illius fontibus haurirent, non solùm Poetæ (quos in circuitu ei famulantes, ejúsque lambentes vomitum pinxit* Galaton *apud* Ælianum*) sed etiam Oratores, Historici, Philosophi, Medici, Politici item, & Jurisconsulti. Denique & cavenda mihi erat nimia prolixitas, nè in immensum res abiret: Nam si in iis Autoribus, qui aliquam* Homeri *sententiam laudant, aut ad eam alludunt, infra Classicos descendissem, et Neotericos etiam advocassem, ubi sistendum? aut quis finis fuisset? Nôrunt enim qui in recentioribus Criticis vel mediocriter sunt versati, quàm solenne et tralatitium iis sit,* Lipsio *puta,* Scaligero, Casaubono, Baudio, *aliis,* Homeri *versus et hemistichia scriptis suis præsertim Epistolaribus passim interserere, et his veluti Emblematis paginas suas acupingere et variegare; Eos igitur rariùs appello, non quòd negligo prorsus aut contemno, sed quia ut major eorum quàm Veterum copia, ità minor autoritas. Proximum locum Parodiis et Allusionibus dedi, quibus mirificè delectati Veteres, etiam Philosophi; ubi sc. aut versus*

aut

aut hemistichia Homerica *cum leviculâ mutatione aliorsum scitè detorquentur in carmine; aut ad ea obliquè & occultè respicitur, sive in carmine, sive in pedestri Oratione. Hìc verò integra Autorum verba plenè &* ἐντελῶς *apposui, tum quia non idem hìc periculum inanis ac molestæ repetitionis; tum quia elegantia parodiæ aut venustas allusionis alioqui nequiquam apparuisset. Sequuntur deinde loci Autorum* Homericis *affines, & sententiæ parallelæ. Atq; hìc ingens se aperuit campus, & vastus Oceanus, ubi difficilius sit exitum quàm introitum invenire. Hìc igitur delectum mihi habendum sensi. Eos itáque flores excerpsi, qui ex hortis* Homericis *potissimùm oriundi, ea tum Græcorum tum Latinorum dicta selegi, quæ stirpem & originem suam optimè referre, eos rivulos qui à fontibus proximè deduci, h. e. maximam cum* Gnomologiâ Homericâ *similitudinem & cognationem habere videbantur. Hìc verò etiam, ut in Citationibus & Parodiis, Ethnicos ut plurimùm & Antiquos, rarenter autem Ecclesiasticos & Neotericos ad partes voco, ídque ob rationes jam modò allatas. Postremò, nè quid hìc desideretur, quod meritò à te, Lector, expectari possit, præter plurimos Gentium ritus ex Antiquitatis penu depromptos, & Aphorismos Ethico-Politicos de proprio hinc indè obiter intertextos, Notas etiam Criticas seu Grammaticas ex* Hesychio, Eustathio, Didymo *(quem vocant) aliísq; Interpretibus Græcis & Glossographis, ad loca & vocabula difficiliora sparsim adjicere visum est. Quod & eo animo & consilio feci, tum ut Commentarius hic noster, (seu potiùs Cinnus, sive Cento quidam* Homericus *dici mereatur) si minùs utilitate suâ prosit, saltem gratâ varietate delectet: tum etiam ut hoc pacto non tantùm provectioribus & adultis consulerem, sed etiam tyronum, novitiorúmque in Græca Lingua usibus & commoditatibus inservirem. Idcircò & nè ad* τὴν διάνοιαν *duntaxat & sententiam, non omninò ad* τὴν λέξιν *nec dictionem respicere videar, aliquem etiam vocum explicationi, atque syntaxi locum tribuendum putavi; adeóque ab amœnioribus Autorum viretis, floridísque Poetarum campis aliquando deflexi, & in Grammaticorum gurgustia me detrudi passus sum. Quin & lubentiùs me hùc adductum fateor suasu & hortatu Cl. nostri* Busbeii, *Scholæ* Westmonasteriensis *Rectoris & Moderatoris dignissimi, sub cujus disciplinâ atque præsidio tamdiu floruit, diúque adhuc, precor, floreat celebre illud bonæ literaturæ Gymnasium,* alma nutrix Westmonasterium, *quæ me olim parvulum in suo sinu fovit, & ex cujus uberibus tenerum lac suxi, primá-*

que Græcarum literarum rudimenta hausi: cui adeò meam quantulamcunque istius Linguæ peritiam, si qua sit, quæ sentio quàm sit exigua, acceptam referre debeo. Liceat verò hìc mihi, alumno ejus indignissimo, hanc ἀντιπελαργίας *meæ testandæ occasionem nacto, affectui meo pariter & officio tantisper litare atque indulgere, dum dulcissimæ Nutricis beneficia in me infantem collata, pio gratóque animo recolam & recognoscam; eíque* θρεπτήρια *hactenùs persolvam, ut palàm hìc & apertè profitear, me honori ejus, & saluti, & prosperitati non tantùm benè vovere & precari, sed & paratissimum esse, me, studiáque mea omnia impendere ac devovere. Tibi igitur,* Μαῖα φίλη —— *imò* ——φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια, charissima *juxtà ac* clarissima *Nutrix, hoc pietatis in te meæ pignus offero, tibi hanc opellam consecro, saltem partem hanc ejus Grammaticam, quæ tum aliarum Scholarum alumnis, tum tuo præsertim in gremio lactentibus pueris, utinam profectò profutura sit.*

Quare habe hoc tibi quicquid est libelli;

habe, inquam, tibi hanc, non artem, *ut* Camdenianam *illam,* Scientiarum janitricem, *sed* partem, *ut dixi, Operis* Grammaticam; *quam & tu quidem meritò (* res *enim* initiis suis debentur, *omniáque eò redeunt, unde orta sunt) repetere à me tuo jure possis & vendicare. Condonet mihi, Lector, hanc Apostrophen; aliter enim non potui, nec debui.* Καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα. *Hæc ferè sunt, quæ in limine hujus libelli præmonere, & quasi propylæi loco præstruere, non incommodum videbatur; tum ut, remoto præjudicii obice, planior & facilior fieret ingressus, & legentium animus promptior & paratior accederet; tum ut de serie, & scopo, & contextu operis apertiùs constaret: præsertim quia sæpenumerò (id quod vulgò dicitur)* Aliud in titulo, aliud in pyxide, *& librorum tituli non semper fidi sunt Interpretes, sed interdum minus, interdum etiam, licet id raro, plus præstant quàm promittunt aut præ se ferunt; & modò latior, modò angustior* frons, *quàm pro reliquo corpore, ut ei* fides vix habenda *sit: idcircò hæc ad Lectorem Prolegomena dare, operæ pretium duxi, ut quæ mens Epigraphes, quæ ratio consilii & instituti mei, & quid potissimùm spectaverim, aut etiam effecerim, pleniùs & meliùs innotesceret. Tantum est, Humanissime Lector, &, si etiam tanti est, lege, fruere, et boni consule.*

ule. Quòd ſiquid hinc tibi aut fructûs, aut voluptatis pervenerit, (et id certè conatus ſum, et pro virili operam dedi, ut miſcerem utile dulci) *hoc ſolum* ἀντίδωρον *à te peto, me uti precibus tuis Deo commendatum habeas, ut à levioribus hiſce ſtudiis (ſi modò levia dicenda ſunt hæc Philologo-Theologica) ad graviora quaſi manuducat, meóſque omnes conatus ità dirigat et ſecundet ſpiritu et conſilio ſuo, ut ſibi honori, Eccleſiæ uſui et emolumento eſſe poſſint.*

Hug. Grotius *in Prolegom. ad* Stobæi *Florilegium.*

QUod autem ſuadet *Baſilius*, idem ego quàm poſſum maximè ſuadeo adoleſcentibus, ut quàm diligentiſſimè eas ſententias, quæ in ſacro codice extant, cum Græcorum ſententiis comparent. Magnam enim inde non utilitatem tantùm, ſed & voluptatem capturos ſpondeo. *Et aliquantò pôſt.* Hinc Hebræis משלי Græcis παροιμίαι inſcribitur liber ille, qui primùm *Solomonis* dicta, ut ab ipſo ſine ullo ordine effuſa ſunt, continet, deinde collectanea ex aliis ejuſdem & aliorum libris, itidem ſine ordine, ἀφοριστικῶς, quomodo apud Græcos ſcripſerunt *Theognis*, & vetus verúſque *Phocylides*. Nam qui nunc ejus nomine extat, liber eſt hominis Chriſtiani, quomodo & ſub *Sibyllarum* & *Hermetis Triſmegiſti* nomine homines Chriſtiani libros ediderunt, ſicut & *Pythagorici* nomina *Orphei* ac *Lini* impoſuerunt libris ſuis. Ad exemplum illud *Solomonis*, & eorum qui ipſum ſecuti ſunt, ſententias partim ſuas, partim aliunde collectas in corpus unum, ſed nullo itidem ordine, redigere cœperat *Jeſus Sirachi* pater, abſolverat autem *Jeſus* alter ejuſdem *Sirachi* filius, quem librum, ut & alterum ſimilem *Eccleſiaſtici* titulo, qui *Philonem* quendam non illum *Caianorum* temporum, ſed antiquiorem habere auctorem creditur, *Alexandrinæ* Synagogæ debemus. Horum igitur librorum ſententias cum Græcis, quæ apud *Stobæum* & alibi exſtant, ſiquis diligenter contulerit, eum, ut dixi, grande pretium operæ facturum puto. Sed & in *Chriſti* dictis plurima ſunt, ex medio vulgi ſermone, aut ex ſapientum præceptis deſumpta, ſed quæ ipſe plerúmque à rebus humanis ad divinas tranſtulit. Hæc quóque dicta cum dictis Græcorum & Romanorum contendere, non inſuave erit.

Mer. Caſaub. *De nuperâ* Homeri *Editione Diſſertat.*

JAM verò phraſes & dicendi genera elegantiſſima tam multa ſunt in *Homero*, quæ ſiquis cum ſacris conferat, vix eſt ut illorum ſententiæ (ut illuſtriſſima & ſapientiſſima dicta, ſenſus & ſententias celeberrimas omittamus:) non accedat, qui partem aliquam *Vet. Teſtam.* notam ipſi lectámque cenſuerunt. In his eſt *Jacobus Cappellus*, vir apprimè doctus, cujus verba non indigna viſa quæ hìc apponerentur. Itā igitur ille: *Qui* Virgilium *cum* Homero *contulerit, non dubitabit* Homerum *à* Virgilio lectum: ſic Homerum *cum ſacris Scriptoribus eo vetuſtioribus cùm confero, vix temperare mihi poſſum quin credam ab* Homero *lectos Scriptores illos ſacros, ſi non integros, ſaltem* ἀπὸ μέρους. Non affirmat ille; nec ego ut quiſquam credat laboro: Sufficit ſi id vincimus, tam multa id

genus

genus apud *Homerum* occurrere, ut si talis comparatio locorum, pari judicio & diligentiâ, instituatur; multum indè fructus & ingenuæ voluptatis ad lectores, tum sacrorum librorum tum Veteris eruditionis, id est *Homeri* studiosos, redire possit. Aggressus est *Cappellus*; & multum præstitit; sic tamen ut multa reliquerit aliis indaganda. * Et fortasse non unius, aut vix unius fuerit hominis (ut sunt ingenia varia, & alia aliis in hoc genere sagaciora:) id opus.

* *Jac. Cappelli* Vindiciæ Cap. XI. Hebraismi *Homerici*. Cap. XII. *Homericarum* elegantiarum origines ad suos fontes, id est, sacros revocatæ.

Ad Virum Cl.

JACOBUM DUPORTUM

de suâ

HOMERI GNOMOLOGIA.

QUi Græcam emeritus perfundis laude Cathedram,
Quemque unum Grantæ *cuperent subducere* Athenæ,
Sive tuo pendens Academia *discit ab ore,*
Sive domi circum Te stat generosa Corona
Solventem nodos, Sophiæque plicatilis artes;
Hæc ignosce tenus non blando comis amico,
Si parcè tantùm memorem, gracilíque Thaliâ
Quæ solus nescire studes, memoratáque nolles.
Nam simul ac Criticum lux imples magna tribunal,
Aut sacrâ ingentem trutinâ expensurus Homerum,
Aut collaturus cum prisci Heroibus ævi,
Quæ Veri ramenta diu latuêre, docemur,
Ærumnis collecta tuis, dispôstáque Marte.
Quot loca senta situ, cæcis quot mersa tenebris
Eruis! ut Veterum commenta, & somnia pellis!
Et lapsus Sciolorum ut certo conficis ictu!

Nunc regnant, nunc ingenito ſplendore refulgent
Autores magni, Latium *quos jactat*, *&* Hellas.
Nempe ubicunque vides divini fruſta Poetæ,
Ad corpus remeare jubes, raróque palato
Mœonio *exceptos diſtinguis fonte canales.*
Dic bone, dic (quoniam datur optio) candide Lector,
Hiſtoria num incerta velis? enarrat: acumen
Num petis? excellit: Cenſorem quæris? habes, cui
Judicii ſatis eſt, naríſque emunctior uſus:
Quòd ſi delicias, ſi vim, ſi verba requiris,
Pontem indignatus pleno devolvitur alveo
Hiſtoricus, Vates, Orator, Geographus, ô me
Defeſſum, ſed vix defunctum parte laboris!
Pe*ctus* Ariſtarchi, *Dictator maxime, cujus*
Ingenio ſine nube patet ſublimis Homerus,
Area magna Ducum, Virtutum grande Theatrum:
Quò rapis attonitos homines? adeò tibi nulla
Lingua peregrina eſt, Ars nulla, Scientia nulla?
De cunis Urbes aliquot rixantur Homeri;
Sed Te quâ Terræ quæſo regione reponam,
Quælibet in Terris regio quem vendicat Unum?
Nam Vatis ſupra laudes, tibi quando videtur,
Anglus es, Auſonius, Chaldæus, Hebræus, & Aſſur,
Perdocti Patriam dimenſus finibus Orbis.
Audit ubique ingens, & conſummata, ſed unum
Hoc voluit debere tibi Patientia Jobi,
Jam ſua quòd mala amare poteſt, & vincula ferre
Cecropio *quæ melle linis. Sapientia Regis*
(Qui genus humanum longè ſuperavit) ad Artem
Se confert veſtram, doctas quò gratior Urbes
Viſat, & in numeros cogat Proverbia Græcos.
Illa Poetarum vinoſa, inhonoráque Turba
Laſcivis procul officiis, nugíſque relictis,
Quàm tibi deproperant elotis carmina labris,
Contendúntque Orâcla loqui Doctore DUPORTO?
Sic tua Pieriis *dum Muſa rigatur ab undis,*
Altior incedit, Chriſtique *oſtendit Alumnis*
Quis locus Aoniis *in Relligione Camœnis.*
Te Duce Caſtalii fontes, & fabula fiſſi
Montis, in Oceanum Vitæ decurrere gaudent:

Te

Te Duce Mæonides *cœli Templa edita pandit,*
Lectoréſque ſuos ſanctis hortatibus urget:
Qualis Ariſtocli *ſi famâ cognitus eſſet ,*
Ore ſuo purum Vatem donâſſet ,& Urbe.

RADULPHUS WIDDRINGTONUS

Academiæ Cantab. Orator publicus,

& Græcæ Linguæ Profeſſor.

Errata

Errata ſic corrige.

PAg. 31. lin. 8. leg. -δικος, 36. penult. ἔνθεν. 37, 13 -θα. 39, 26 -eſt. 42, penult. -ωὐε). 46, 16. βασ- ib. 21. Ἐξ- 51, 14. ſect. 55, ult. pro ⸸ l. 1. pro. 62, 19 μήτε π. 66, 39. -και. 68, 7. obſcurè. Heſych- ib. 8. -θος. 70, 5. παιδαγ- 76, 43. *Juvenal*. 77, 3. -φρτί. 78, 39. poſt Ἀυτὸς δ' add. ἐν. 92, 9. del. τα. 103, 40. poſt *indefeſſus* add. Job 9. 9. *Qui fecit Arcturum, &c.* ib. 42. Ἑρμῆν- 107, 41. εὐλυχ- 108, 23. propar- ib. lib. 3. 8. συχ- ib. 14. περ- 112, 23. -χωώ. 116, 4. eſt. 117, 33. in. 120, 20. -ωτ. ib. 28. πέτρ- 123, 18. Eunomii. 125, 37. Conf- 132, ult. -lam. 136, 27. τέκον. 138, 17. -ετω. 139, 25. ἐπαν- ib. 45. καὶ. 141, 11. pro 18, 19. leg. 17, 18. ib. 24. pro 9. leg. 8. 143, 4. μιγν- ib. 10. εὔφρεσ- 148, 38. Ἐκ. 154, 31. quem. 156, 41. 15. 158, 30. πυκ. 159, 30. es. 178, 8. δ'. ib. 41. del. 2. 179, 24. don- 180, 2. ἀδ- 182, 26. χολωθ- 183, 3. παρονομ- 184, 5. -γ∫ις. ib. 8. ἀέθλως. ib. 14. -râ vid. 188, 14. δὴ. ib. 17. -ſecli. ib. 41. & 47. -χεια. 192. 19. ἔτ- 211, 13. -σιομ- 223, 22. -elaum. 238, 19. Comn- 242, 8. Reges ergo. ib. 10. Aboth. 243, 16. inan- 249, 23. -lum. ib. 34. (Od. γ.) i. e. 255, 3. πεφ- 257, 21. amico. 258, 28. -σιν. ib. 44. χεῖ. 261, 10. A. 262, 4. πίθ- 264, 42. aliqu- 266, 4 rhyth- ib. 14. -ται. ib. 15. -tæ. ib. 17. Coluth- 268, 32. -πωτ- 271, 29. -λαι- ib. 30. Hær- 274, 13. גוויה. 279, 9. Erot- 281, 6. -ſum. 282, 23. -τις. 288, 29. -ſes. ib. 30. -θη. cuſſ- *In Append.* In Auguſtin. *l.* varietatem. in Pareo Phil. *l.* Roſc- in Voſſ. *l.* ſimilioris.

Sphalmata hæc ſequentia, ſuperioribus addenda, ſeriùs omninò quàm oportuit deprehenſa, Lectoris etiam candori permittimus; qui utique orandus eſt, ut ea hoc modo emendare dignetur. Præfat. pag. 1. lin. 16. leg. *Philoſ-* 2, 20. *Schol-* 6, 8. *ſermonis.* 10, 19. -thoni. 14. 21. *prohib-.* Lib. pag. 27. lin. 2. leg. 160. 48, 18. poſt *laudatum* add. quaſi pro ἀρα κλέα fuiſſet Ἡρακλέα. 53, 36. hunc--citat. 116, 12. -liſmum. 125, 2. -icè. 137, 21. *exta.* 156, 3. Parœmiogr. 160, 37. poſt Ἡρακλέως del. quæ ſequuntur uſque ad, Hinc. 180, 28. ut. 189, 6. ſuo. 195, 36. qui. 197, 8. brutis. 202, 2. inton- 229, 16. -πός. 231, 28. -μεθοι. 250, 27. Βεβλ- 257, 2. αναφ- 258, 2. poſt fortè add. &. 260, 9. *Hortal-* 262, 37. *om.* 265, 5. fateamur. 267, 12. *ſomnum.* 272, 6. ſignif- 275, 12. iidem. 279, 38. *Phemii.* Ind. vocab. poſt Ἀλλοτρέος- add. Ἀλύειν. Od. σ. 16. poſt Ἔκτα add. Ἐλάαν. Il. θ. 10.

HOMERI GNOMOLOGIA, CUM COMMENTARIO.

GNOMOLOGIA

’ΙΛ. Α'.

1 [a] Ηνιν ἄειδε θεὰ Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
Οὐλομένην, ἣ μυρί’ Ἀχαιοῖς ἄλγε’ ἔθηκε,
Πολλὰς δ’ ἰφθίμους ψυχὰς ἄϊδι προΐαψεν.
2 ——— [b] Διὸς δ’ ἐτελείετο βουλή.
3 ——— [c] Ὁ γὰρ βασιλῆϊ χολωθεὶς
Νοῦσον ἀνὰ στρατὸν ὦρσε κακήν (ὀλέκοντο δὲ λαοί)
Οὕνεκα τὸν Χρύσην ἠτίμησ’ ἀρητῆρα.
4 ——— [d] Καὶ γάρ τ’ ὄναρ ἐκ Διός ἐστι.

[a] MH in numeris significant 48, quot sc. libri sunt *Iliados* simul & *Odysseæ:* quanquam partitio hæc non ab *Homero* ipso, sed diu pòst ab *Aristarcho* facta. Hinc putida illa & ridicula *Apionis* περιεργία, de qua non sine indignatione *Seneca*; (Epist. 88.) *Apion Grammaticus aiebat Homerum, consummatâ & Odysseâ & Iliade, principium adjecisse operi suo, & duas literas in primo versu posuisse ex industria, librorum suorum numerum continentes.* Liroe, liroe. Primum hoc hemistichium, adeóque initium totius operis ab *Orpheo* mutuatus est *Homerus*, cujus ille adeò æmulus, ejúsq; poesin οὕτως ζηλῶσαι προὔθετο, ὡς καὶ διὰ τοῦ πρώτου τῆς ποιήσεως ἔπους τὴν πρὸς αὐτὴν συμπάθειαν φῆσαι· τοῦ γὰρ Ὀρφέως, Μῆνιν ἄειδε θεὰ Δημήτερος ἀγλαοκάρπου, ἐν ἀρχῇ τῆς ποιήσεως εἰρηκότος, αὐτὸς Μῆνιν ἄ. θ. Π. Ἀ. γέγραφεν. *Just. Mart. Parænet.* Porrò *Protagoras Sophista* (apud *Aristot. Poet.* c. 19.) *Homerum* reprehendit, quia non precetur hoc loco; sed imperet, loquens sc. in Imperativo Μῆνιν ἄειδε θεά. Ineptè admodum (notante *Vossio* De *Instit. Poet.* l. 3. c. 4.) cùm *modi Grammatici à pracipuo usu denominentur :* & sic Imperativus, *non quia eo semper imperemus, sed quia eo sæpius sic utamur.* Citat autem hunc locum de ira *Themistius*, Orat. 5. Et succinit *Euripides* in *Med.* Θυμὸς --- ὅσπερ μεγίστων αἴτιος κακῶν βροτοῖς· & alibi, Πολλοὺς δ’ ὁ θυμὸς ὁ μέγας ὤλεσεν βροτῶν. Nec abludit *Horatius*; *Ira quæ procudit enses, Et miseras inimicat urbes.* Adi his insuper *Ciceronem*, lib. 4. *De Fin.* & *Senecam* LL. *De Ira:* qui abundè docent quàm perniciosa res ira sit, & μήνις quàm οὐλομένη. Μῆνιν porrò hanc *Achillis* οὐλομένην pro argumento *Iliadis* ponit idem *Flaccus*; quam & sic περιφράζει, *Gravem Pelidæ stomachum cedere nescii*, Carm. l. 1. Od. 6. & lib. 2. Epist. 2. *Doceri, Iratus Graiis quantum nocuisset Achilles*, id est, Doceri Iliadem Homericam. Πολλὰς δ’ ἰφθίμους, &c.] Nequiter admodum hoc carmen detorquet *Agathias* (*Anthol. Gr.* Epigr. l. 2.) in medicum imperitum, qui clientibus suis subinde auxit *Plutonis* familiam, & vilem mortuorum annonam fecit, *Et multas fortes animas demisit ad Orcum, Quot Themison agros --.* Contrà verò, *Hippocrates* arte ac peritiâ suâ effecit, ut apud Inferos esset umbrarum penuria, Καὶ νεκύων κενὰ πάντα εἶν ἀΐδεω. ¶ Μῆνις à μένω, quasi *ira permanens*; vel à μαίνομαι (præt. med. μέμηνα) quia *Ira furor* -- Ὀλιγοχρόνιος γὰρ μανία ἡ ὀργή. ¶ Ἴφθιμος vel est derivativum ab ἶφι pro ἴφιμος per Epenthesin, vel compositum ex ἶφι & θυμὸς pro ἰφίθυμος per Syncopen & Tropen.

[b] *Quicquid superi voluêre peractum est.* Ovid. *Metam.* 8. & *Plut. De Stoic. Contrar.* & Libro Πῶς δεῖ τὸν νέον, &c. (ubi Διὸς βουλὴν interpretatur τὴν εἱμαρμένην) *Themist.* Orat. 16. *Apollon. Arg.* 2. Τὰ δὲ πάντα Διὸς βουλῇσι τέτυκτο. *Fatum vocabant antiquissimi consilium Jovis, quo regerentur omnia. Itaque apud Homerum cùm legerent* Διὸς δ’ ἐτελείετο βουλή, *fatum intelligebant. Muret.* ad *Senecam De Providentia.* Vide & *Lipsium*, *Physiol. Stoic.* lib. 1. Dissert. 12. Hoc *Homeri* hemistichium, ut & alia plurima, in farraginem suam transtulit Autor (si unus saltem, & non plures Autores fuerint) *Sibyllin. Carm.* l. 1. Θεοῦ ἐτελείετο βουλή. Nec satis mirari possum ἀκρισίαν *Gul. Canteri*, qui (*Nov. Lect.* l. 5. c. 17.) *Homerum* ait *multis in locis*

HOMERICA.

IL. I.

1 Iram cane Dea Pelidæ Achillis
[a] *Funestam, quæ infinitos Achivis dolores inflixit,*
Et multas fortes animas demisit ad Orcum.
2 —— [b] *Jovis perficiebatur consilium.*
3 —— [c] *Hic enim*, Deus *scil.* *regi iratus*
Morbum in exercitum misit malum (peribant autem populi)
Quoniam Chrysen in-honore-non-habuit sacerdotem.
4 —— [d] *Etenim somnium à Jove est.*

[a] *Prov.* 27. 4. Crudelis est ira, & impetuosa iracundia.
[b] *Psal.* 33. 11. Consilium Domini in æternum manet. *Prov.* 19. 21. Consilium Domini firmum est.

[c] 2 *Sam.* 24. 15. Misit Dominus pestem in Israelem. & *v.* 17. Dixítque David, Ego peccavi; Oves istæ quid fecerunt? *Deut.* 17. 12. Qui superbierit, nolens obedire sacerdotis imperio, ----morietur. *Hos.* 4. 4. Populares tui similes sunt contendentibus cum sacerdote. [d] *Num.* 12. 6. Per somnium loquar ei. *Matth.* 2. 12. Et in somnio à Deo moniti.

---

cis *Sibyllam esse imitatum*, *ejúsque Hemistichia multa poesi suæ inseruisse*. Quasi verò carmina illa seu oracula (quæ vocant) *Sibyllina* essent opus genuinum, veráque ipsius *Sibyllæ* folia, à *Sibylla* viz. unâ aut pluribus ante *Homerum* conscripta, & non potiùs spuria & pseudepigrapha, & longè post *Homeri* tempora, imò aliquot post *Christum* seculis à bonis quibusdam viris piâ forsan fraude consuta & consarcinata. Vide inter alios *Opsopæum* in *Orac. Sibyll. Casaubonum*, Exercit. 1. in *Baron.* num. 19. *Vossium*, *De Poetis Græcis*, in initio.

[c] Princeps peccat, populus punitur. Subditi non raró luunt Regum suorum delicta: juxta illud *Horatii*, Epist. 11. quod ex hoc loco desumptum in proverbium abiit; *Quicquid delirant Reges, plectuntur Achivi.* & *Hesiod.* Ἔργ. καὶ ἡμ. ά. Πολλάκι καὶ ξύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἐπαυρεῖ· ἄρχοντος præsertim aut βασιλέως. Et certè Πικροτάτη τιμωρεία τῶν ἡμαρτηκότων βασιλέων ἡ τιμωρεία τοῦ λαοῦ. Autor *Quæst. ad Orthod.* inter opera *Justini Mart.* Qu. 138. Hujus autem pœnæ vicariæ, à Rege scilicet in subditos translatæ, illustre exemplum nobis tradit sacra Historia in *Davide*. Porrò hic locus sic πεπαρῴδηται à *Timone Phliasio* apud *Clem. Alex.* & *Eusebium*. ---Ὃ γὰρ σιγῶσι χολωθεὶς Νοῦσον ἐπ' ἀνέρας ὦρσε λάλλων, ὀλέκοντο δὲ πολλοί. ---Ἠτίμησ' ἀρητῆρα] Quod olim pro piaculo: utinam & hodie! Nimirum, οἱ ἀρητῆρες, hoc est, ἱερεῖς, sacerdotes (audite vos, *Christiani*) summo in honore etiam apud Ethnicos erant. Ex infinitis Autorum locis unum duntaxat adducam. *Artemid. Onirocrit.* l. 3. c. 13. Θεὸς εἴ τις ὑπολάβοι γενέσθαι, ἱερεὺς ἂν γένοιτο ἢ μάντις· τῆς γὰρ αὐτῆς τοῖς θεοῖς καὶ οὗτοι τυγχάνουσι τιμῆς. Revereri adeò & honorare sacerdotem (Αἰδεῖσθαι ἱερῆα) Gentes etiam ipsa natura docuit.

[d] Somnia saltem nonnulla esse θεόπεμπτα credebant Veteres. Vide *Hippocratem*, De insomniis; *Aristotelem* De Divin. per somn. *Synesium*, De insomn. *Artemidorum* Onirocrit. *Ciceronem* LL. De Divin. *Macrobium* De Somnio *Scipionis* lib. 1. *Philonem* lib. *De insomn.* cui & titulus, Θεοπέμπτους εἶναι τοὺς ὀνείρους. *Aristoteles* quidem libro citato negat, Θεόπεμπτα εἶναι τὰ ἐνύπνια, *somnia à Deo esse*; quia 1. καὶ τῶν ἄλλων ζώων ὀνειρώττειν τινά. 2. τὸ μὴ τοῖς βελτίστοις καὶ φρονιμωτάτοις, ἀλλὰ τοῖς τυ-

χῦσι πέμπειν, ἄτοπον. 3. πάνυ ἀσυνεῖς ἄνθρωποι προορατικοί εἰσι καὶ ὀνειρώττουσι, ὡς οὐ Θεοῦ πέμποντος. Quæ argumenta utcunque forsan contra gentium vanitatem & superstitiosam illam Veterum ὀνειρομαντείαν, & ὀνειροκριτικὴν (quam & *Cicero* ipse, loco jam laudato, aliique sapientiores Ethnici deridebant) satis valida sint: at certè nulla omnino somnia esse θεόπεμπτα, nec à Deo immitti, universaliter non concludunt. Quin & ecce! *major Aristotele est hic*; viz. Spiritus S. qui passim in Scriptura testatur, Deum hominibus, nec piis tantùm, sed

e Ἀρετὴ μάντεως εὐδοκίμου εἰδέναι τὰ κατὰ τὴν χρονικὴν τριμερείαν· *Eustath.* Imò prærogativa solius Dei; cui uni reverà convenit, quod Hyperbolicè hic & Poeticè *Calchanti* vati tribuitur: viz. εἰδέναι τὰ ἐσσόμενα, sive τὰ μέλλοντα. Nam alioqui, præter τὸν πανεπιστήμονα καὶ πανεπίσκοπον Θεὸν, Τὸ δ' αὔριον τίς οἶδε; *Anacr.* Imò Τὸ μέλλον ἀόρατον· *Isocr.* Τὸ μέλλον ἄδηλον πᾶσιν ἀνθρώποις· *Demosth.* Τῶν δὲ μελλόντων τετύφλωνται φραδαί· *Pind.* Ergò, *Quid sit futurum cras, fuge quærere:* nam *Prudens futuri temporis exitum Caliginosâ nocte premit Deus. Horat.* Ex hac autem temporis τριμερείᾳ, seu τριχοτομίᾳ (quòd sciret præsentia, præterita, & futura, τά τ' ἐόντα, &c.) Tripodem *Apollini* sacrum fuisse vult *Suidas*. Τρίποδι χρῆται ὁ Ἀπόλλων, μαντευόμενος διὰ τοὺς τρεῖς καιροὺς τῶν πραγμάτων. Ὅμηρος· Ὃς ᾔδη τά τ' ἐόντα, &c. Porrò à triplici hac temporis differentia tres etiam *Parcas* finxerunt Poetæ. Autor libri *De mundo*; (nec enim *Aristoteles*) Τρεῖς μὲν γὰρ αἱ μοῖραι κατὰ τοὺς (vel, ut mallit *Bonaventura Vulcanius*, τρεῖς) χρόνους μεμερισμέναι. νῆμα δὲ ἀτράκτου τὸ μὲν ἐξειργασμένον, τὸ δὲ μέλλον, τὸ δὲ περιστρεφόμενον. Vide ibi *Apuleium*. Citant verò hunc *Homeri* versum, *Plutarchus* lib. *De EI in Delph. Lucianus*, *De Saltat. Origenes*, contra *Celsum* lib. 4. & *Synesius De Insomniis*. Et imitatur, vel potiùs interpretatur, *Virgilius*, Georg. 4. *Novit namque omnia vates, Quæ sint, quæ fuerint, quæ mox ventura trahantur. Orpheus*, seu potiùs *Onomacritus*, Hymn. *De Proteo*; —τά τ' ἐόντα, Ὅσσα τε πρόσθεν ἔην, ὅσα τ' ἔσσεται ὕστερον αὖθις. *Empedocles*; (apud *Clem. Alex.* Strom. 6. *Diog. Laertium*, *Stobæum*, Autorem libri *De Mundo*, qui *Aristoteli* adscribitur) Πάνθ' ὅσα τ' ἦν, ὅσα τ' ἔστι, καὶ ὅσσα τε ἔσται ὀπίσσω. Autor *Carminum Sibyllinorum* (nec enim *Sibylla*) lib. 1. Ὁππόσα πρὶν γέγονεν, πόσα τ' ἐστὶν, ὁππόσα τε μέλλει.

5 e Ὃς ᾔδη τά τ' ἐόντα, τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα.

6 f Κρείσσων γὰρ βασιλεὺς, ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χέρηϊ·

Εἴπερ γάρ τε χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέψῃ,

Ἀλλά γε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον, ὄφρα τελέσσῃ,

Ἐν στήθεσσιν ἑοῖσι. ———

7 g Μάντι κακῶν, οὐ πώποτέ μοι τὸ κρήγυον εἶπας.

Αἰεί τοι τὰ κάκ' ἐστὶ φίλα φρεσὶ μαντεύεσθαι·

Ἐσθλὸν δ' οὐδέ τί πω εἶπας ἔπος, οὐδ' ἐτέλεσσας.

8 h Βούλομ' ἐγὼ λαὸν σόον ἔμμεναι, ἢ ἀπολέσθαι.

f Πρῶτόν ἐστιν ὧδε γνωμικὸν παρὰ τῷ ποιητῇ· *Eustathius* ad locum: *Prima hæc est apud Homerum sententia moralis*; ἤγουν γνωμάτευμα καθολικὸν περὶ βιωτικοῦ τινος πράγματος. Quinque enim priores, ut & aliæ complures, quas infrà adducimus, non sunt γνῶμαι κυρίως sic dictæ, nec primariâ intentione γνωμικῶς à Poeta prolatæ, sed πλαγίως tantùm, & παρεμφαινομένως, & per accommodationem quandam sententiarum loco haberi & usurpari possunt. Quod semel hìc monuisse sufficiat. Βασιλεὺς δὲ κρείσσων, ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χέρηϊ, τὴν ὀργὴν κρατῶν· *Philostr.* in *Vit. Soph.* in *Phavorino*. Καὶ πως ὀλίγ' ἀρχόμενοι πολλὰ κρατοῦντες χαλεπῶς ὀργὰς μεταβάλλουσιν. *Euripides* in *Medea*: citante hìc *Eustathio*. *Fulmen est, ubi cum potestate habitat iracundia*; Publius Syr. Νεῖκος δὲ κρεισσόνων ἀσυμφορὸν ἄπορον· *Pind.* Ol. 9. Ubi *Scholiastes*; Παραφράζει τὸ Ὁμηρικὸν, Κρείσσων γὰρ βασιλεὺς, &c. Ἀλλά γε καὶ, &c.] *Arist.* Rhet. l. 2. c. 2. *Laert.* lib. 7. in *Zenone*. Πέψαι τὴν ὀργὴν χρόνου δεῖ· *Arist.* Eth. l. 4. c. 5. *Manet*

alta

& impiis, se revelâsse per somnia. Cæterùm citat hoc hemistichium *Plinius*, Epistol. lib. 1. & *Cicero* hisce verbis, *Qui etiam somnia putet ad nos mitti ab Jove*. De Nat. Deor. lib. 3. *Respexit ad hoc Homeri hemistichium*, inquit F. *Ursinus* in *Notis* in eum locum. Τέτῳ γὰ μόνῳ τῷ ζώῳ (ἀνθρώπῳ scilicet) ὁ Θεὸς ὁμιλεῖ νυκτὸς μὲν δι' ὀνείρων, &c. *Merc. Trism. Pœmand.* Consule & Cl. *Petri Molinæi* τὸ μακαρίτε *Vatem*, l. 3. c. 28. ubi & (de *Oniromantia* agens) ex tripode *Homerico* hoc oraculum fundit, Καὶ γάρ τ' ὄναρ ---.

5 *Qui novit & præsentia, &* [e] *futura, & præterita.*
6 *Potentior enim rex, quando irascitur viro inferiori:*
Quamvis enim & iram vel eodem die concoxerit,
Veruntamen posteà habet iram repositam, donec perfecerit id quod
In pectore suo.——— (minatus est,
7 [f] *Vates malorum, nunquam mihi bonum dixisti.*
Semper tibi animitùs allubescit mala vaticinari;
Bonum autem nondùm aliquod dixisti verbum, neque perfecisti.
8 [g] *Mallem ego populum salvum esse potiùs, quàm perire.*

[e] *Esai.* 41. 23. Annuntiate quæ ventura sunt in futurum; & sciemus, quia Dii estis vos.

[f] 1 *Reg.* 22. 8. Odi eum; quia nunquam prophetat mihi bonum, sed duntaxat malum.

[g] *Ezech.* 33. 11. Nolo mortem impii; sed, ut convertatur, & vivat. 2 *Pet.* 3. 9. Non vult ullos perire; sed omnes venire ad pœnitentiam, (adeóque salvos esse, 1 *Tim.* 2. 4.).

---

altâ mente repostum; Virg. *Æn.* 1. (κότος, ira reposita, quasi in mente κεῖται). *Sensu dolor hæret in alto Abditus, & tacitus vindictæ præstitit iras*: *Claudian.* in *Rufin.* lib. 2. Et nescio an non hùc respexerit *Nicetas Choniates* (Autor & alioquin Ὁμηρικώτατος) in *Joann. Comneno.* Οὐδέν τι παλίγκοτον ὑπέτυφεν ἐν τῇ ψυχῇ, ὁποῖα οἱ ἐν ἀρχαῖς φιλοῦσιν τεχνάζειν, τὸν χόλον ἐνθάπτοντες, καὶ ἐναύοντες εἰς τὴν κατὰ καιρὸν φρυκτώρησιν, καὶ κατάπρησιν. Id. in *Man. Comneno*, lib. 2. Ἐι καὶ τὸν χόλον αὐτῆμαρ κατέπεψεν· ἀλλ', ὡς ἐν ἀποθήκῃ ἔναυσμα, τὸν κότον ἐνέθαλπε τῇ ψυχῇ. Apertum porrò hìc habetur discrimen inter χόλος & κότος. Χόλον μὲν γὰρ ἔχει τις αὐτῆμαρ· κότον δὲ μετόπισθεν. *Nemes.* cap. 21. *De Nat. Hom.* Ἔιδη δὲ τῦ θυμῦ τρία· ὀργὴ (ἣ καὶ χολὴ καὶ χόλος καλεῖται) μῆνις, καὶ κότος. θυμὸς μὲν γὰρ, ἀρχὴν καὶ κίνησιν ἔχων, ὀργὴ καὶ χολὴ καὶ χόλος λέγεται· μῆνις δὲ χολὴ εἰς παλαίωσιν ἀγομένη, παρὰ τὸ μένειν· κότος δὲ ὀργὴ ἐπιτηρῦσα καιρὸν εἰς τιμωρίαν παρὰ τὸ κεῖσθαι.

[g] *Veritas odium parit.* ¶ Κρήγυον (ἅπαξ λεγόμενον) ἀγαθὸν, ὠφέλιμον, ὑγιές· *Hesych.* Ὁιονεὶ κηρήγυον, (δ. εἰς γ.) ὅ ἐστιν ἡγμένον τὸ κῆρ· *Eustath.*

[h] Vox boni Imperatoris & patris patriæ. *Salus populi suprema lex*, & cura principum. Veterum nescio quis ad divinam φιλανθρωπίαν accommodavit. Sed, quia frigidum & leve videtur, ut Rex nudè optet salutem populi, sunt, qui hìc particulam ἢ non συγκριτικῶς, seu *comparativè*, pro μᾶλλον ἢ sumunt; sed παραδιαζευκτικῶς, seu *disjunctivè*, pro ἢ καὶ, *aut etiam*, ἢ καὶ ἀπολέσθαι, αὐτὸς scilicet: quasi dicat, " Volo aut salvum esse populum, aut etiam perire " ipse, pro eorum scilicet salute. Atque sic *Christo* apprimè quadrabit hæc vox, Βέλομ' ἐγὼ λαὸν, &c. " Volo ego salvos esse homi- " nes; aut ipse pro iis moriar. Μᾶλλον aliquando παρέλκει· ut, Μακαριώτερόν ἐστι διδόναι μᾶλλον ἢ λαμβάνειν· Πολλῷ μᾶλλον κρεῖσσον· aliquando ἐλλείπει, ut hìc, ἢ pro μᾶλλον ἢ, aut βύλομαι pro μᾶλλον β. Nec enim habent *Græci*, cum omni sua copia, quo exprimant *Latinorum* MALLE: dicunt igitur αἱρῦμαι aut βύλομαι μᾶλλον, &c.

9 [i] Εἰ μάλα καρτερός ἐσσι, Θεός πε σοὶ τό γ' ἔδωκε.
10 [k] Ὅς κε Θεοῖς ἐπιπείθηται, μάλα τ' ἔκλυον αὐτοῦ.
11 [l] Οἰνοβαρὲς, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάφοιο.
12 [m] Τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή.
13 [n] Ἦ κεν γηθήσαι Πρίαμος Πριάμοιό τε παῖδες.
14 [o] Ἀλλὰ πίθεσθ', ἄμφω δὲ νεωτέρω ἐστὸν ἐμεῖο.
15 ——— [p] Οὔ ποθ' ὁμοίης ἔμμορε τιμῆς
Σκηπτοῦχος βασιλεὺς, ᾧ τε Ζεὺς κῦδος ἔδωκε.
16 [q] Εἰ δέ μιν αἰχμητὴν ἔθεσαν Θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
Τοὔνεκά οἱ προθέουσιν ὀνείδεα μυθήσασθαι;
17 [r] Χαίρετε κήρυκες, Διὸς ἄγγελοι, ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν.
18 ——— [s] Τὰ χερείονα νικᾷ.
19 Ἀργαλέος γὰρ Ὀλύμπιος ἀντιφέρεσθαι.

[i] Καταβλητικὸν ὀφρύος μεγαλαύχου. (*Eustath.*) εἰ γὰρ οὐδὲ ἐπὶ τοῖς ἐφ' ἡμῖν ἀλαζονεύεσθαι χρὴ, πολλῷ μᾶλλον ἐπὶ τοῖς μὴ ἐφ' ἡμῖν. Imò, *de nullo gloriandum; quia nihil nostrum:* nam *Omne bonum Dei donum.*

[k] Piissima sententia: si pro Θεοῖς legatur Θεῷ, & pro ἔκλυον, ἔκλυεν in singulari. Ἥγουν Θεὸς ἀκουσθεὶς ἀντακούει ἐπιπλέον· *Eustath.* Vide *Clementem Alexandrinum, Strom.* 5. in initio: ubi, pro αὐτοῦ, legitur αὐτοί. Citat etiam *Eunapius* in *Maximo*. Εὐχῆς δικαίας οὐκ ἀνήκοος Θεός. Incert. apud *Grot.* Excerpt. Οἱ Θεοὶ εὐνούστεροί εἰσι τοῖς μᾶλλον αὐτοὺς τιμῶσι· *Aristot.* Rhet. ad *Alexandrum*. Et quia piorum preces tam ipsis, quàm aliis prosunt: prudenter *Sidonius Apollinarius* (lib.8.epist.10.) ad amicum quendam doctum & pium; *Sanè, cùm tibi sermone pulchro vita sit pulchrior, plus mihi indulges, si mei causâ orare potiùs velis, quàm perorare.* Ex hoc porrò *Homeri* versu *Plutarchus* (in *Homeri vita*) sumptum existimat vetus illud præceptum *Pythagoricum* tam celebre apud Antiquos; Θεῷ ἕπου, *Deum sequere. Sen.* De Vita beata. *Vetus præceptum, Deum sequere.* Meminit etiam *Cicero*, lib.4. *De Fin. Arrianus* in *Epict.*l.1.c.20. *Boetius* lib.1. *De Consol. Plutarchus, De audit. Clem Alexandrinus, Strom.* 2. *Philo, De Migrat.* qui & *Mosi* adscribit.

[l] *Timon*, ὁ Σιλλογράφος, hunc versum sic παρῳδεῖ· Δειπνομανὲς, νεκροῦ ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἀκύλιστον. *Athenæus*, lib. 4. *Dipnos.* Citat & *Plato, De Repub.* lib. 3. & *Plutarch.* Πῶς δεῖ τὸν νέον, &c. & *Longinus* Περὶ ὕψους. Hinc ἐλάφειος ἀνὴρ, *Cervinus vir*, pro timido apud *Zenobium*, aliósque Paræmiographos *Græcos. Horat.* de *Paride*, Carm. lib.1. *Quem tu cervus uti*, &c. ubi hunc *Homeri* versum affert *Lambinus*.

[m] *Nestoris* scil. qui & λιγὺς Πυλίων ἀγορητής. *Ex cujus lingua melle dulcior fluebat oratio:* uti in libro *De Senectute* hunc locum vertit *Cicero*, & ipse *Romanæ* eloquentiæ parens & fons. Τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης, &c. Οὐ μεῖζον ἐγκώμιον οὐκ ἂν γένοιτο ῥήτορος· *Plut.* in *Vita Homeri*. Elegans periphrasis hominis facundi ac diserti, qualis *Latinis mellifluus* dicitur, & *Nerio*, apud *Agellium, Dulciori-loquus*. Sic ἀοιδὰς μελιφθόγγους· *Pind.* Isthm. 2. Μελιγλώσσους ἐπαοιδάς· *Æsch.* in *Prom.* Μελίγλωσσα ἔπεα· *Aristoph.* in *Avib.* Μελιγάρυας ὕμνους· *Pind.* Ol. 11. Παρθενικαὶ μελιγάρυες· *Alcman.* Et denique *Sirenum* μελίγηρυν ὄπα dixit *Poeta*, *Odyss.* μ'. Sic & *Ælianus*, ob facundiam, μελίγλωσσος & μελίφθογγος dictus, teste *Suidâ*. Sic ob mellifluum sermonem *Sophocles* dictus μέλιττα Ἀττική, & *Pericles* κέντρον ἐγκαταλείπειν auditorum animis (nam apis & mel habet & aculeum.) Sic & Πλάτωνος δὲ μέλιτται εἰς τὸ στόμα κηρίον ἐργάζονται· Καὶ Πινδάρῳ μέλιτται τροφοὶ ἐγίνοντο, ὑπὲρ τοῦ γάλακτος παρατιθεῖσαι μέλι. *Ælian. Var. hist.* lib. 12. cap. 45. *Lucian.* in *Imag.* Καὶ τὸ γλυκίον ἀπὸ γλώττης περὶ αὐτοῦ μᾶλλον ἢ περὶ τοῦ Πυλίου γέροντος ἐκείνου ὁ Ὅμηρος ἂν εἰρήκει. *Hesiod.* Γλυκερὴ οἱ ἀπὸ στόματος ῥέει αὐδή. Μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδὴ ἐπὶ τοῦ λόγου (τοῦ θείου scil.) λελέχθαι μοι δοκεῖ, ὅς ἐστι μέλι· *Clemens Alex.* lib. 1. cap. 6. *Pædag.* Ὡς γλυκερὸν τὸ γλῶσσ' ὤρπε Ἀττικὸς μέλι, inquit *Scytha* (licèt alio sensu) βαρβαρίζων apud *Aristophanem* in *Thesmoph. Moschus* de *Cupidine*; Ὡς μέλι φωνά· *Theocritus, Idyll.* 1. Πλῆρές τοι μέλιτος τὸ καλὸν στόμα. Idem, *Idyll.* 8. Κρέσσον μελπομένω

9 [h] *Si valde fortis es, Deus utique tibi hoc dedit.*
10 [i] *Qui Diis obtemperaverit, valde exaudiunt ipsum.*
11 *Meri-bibule, canis oculos habens, cor verò cervi.*
12 [k] *Illius etiam à lingua melle dulcior fluebat oratio.*
13 [l] Certè *lætabitur Priamus, Priamique filii.*
14 [m] *Sed morem-mihi-gerite; ambo autem juniores estis me.*
15 -- [n] *Haudquaquam similem* (sed superiorem omnibus) *sortitus* *Sceptriger rex, cui & Jupiter prærogativam dedit.* (*est honorem*
16 *Quòd si ipsum bellatorem fecerunt Dii immortales,* *Ideóne ei proponunt* (& *permittunt*) *probra jactare?*
17 *Salvete precones, Jovis nuntii, & hominum.*
18 ——————— [o] *Deteriora vincunt.*
19 —— [p] *Difficilis enim cælestis*, (Jupiter) *cui-resistatur.*

[h] *Jerem.* 9. 23. Nè glorietur fortis in fortitudine sua: *nam* (1 *Cor.* 4. 7) Quid habes, quod non accepisti? [i] *Prov.* 15. 29. Orationes justorum exaudiet Dominus. *Joan.* 9. 31. Si quis Dei cultor est, & voluntatem ejus facit, hunc exaudit. [k] *Psal.* 119. 103. Quàm dulcia faucibus meis eloquia tua, super mel ori meo. [l] *Psal.* 89. 42 Lætificâsti omnes inimicos ejus. 2 *Sam.* 1. 20. Nolite annuntiare in Gath-, nè fortè lætentur, &c. [m] 1 *Pet.* 5. 5. Juniores subjecti estote senioribus. [n] 1 *Pet.* 2. 13. Regi, ut supereminenti. [o] *Jerem.* 12. 1. Cur via improborum succedit? *Habac.* 1. 13. Cùm impius justiorem se devorat. [p] *Rom.* 9. 19. Voluntati ejus quis resistit? 1 *Cor.* 10. 22. Nunquid fortiores illo sumus?

τὸ ἀκηκόαμεν ἢ μέλι λείχειν. Ità & *Latini*; Horatius *Poetica mella*, & Tertullianus *Mella facundiæ*, & Petronius Arbiter *Mellitos verborum globulos* dixêre. Sed ἅλις μέλιτος ὥσπερ δρυός. Καὶ γὰρ τοῦ μέλιτος τὸ πλέον ἐστὶ χολή.

[n] Ὃ οἱ ἐχθροὶ βούλονται, ἢ ἐφ' ᾧ χαίρουσι, τοὐναντίον τούτῳ ὠφέλιμον φαίνεται· διὸ εὖ εἴρηται, Ἦ κεν γηθήσαι Πρίαμος. *Arist. Rhet.* lib. 1. cap 6. *Virg.* Æn. 2 *Hoc Ithacus velit, & magno mercentur Atridæ.* Theogn. Οἴμοι ἐγὼ δειλὸς, καὶ δὴ κατάχαρμα μὲν ἐχθροῖς. *Demosth.* π'. παραπρεσβ. Φησὶ δέ γε ἡ μαντεία ἀεὶ δεῖν ὅπως μὴ χαίρωσιν οἱ ἐχθροὶ ποιεῖν. Inimici enim sunt ἐπιχαιρέκακοι, & malis nostris lætantur.

[o] Verba *Nestoris* ad *Agamemnonem* & *Achillem*: quibus usus *M. Favonius* ad *Brutum* & *Cassium*, apud *Plutarchum* in *Vita Bruti*. Atque hùc spectat illud *Augusti Cæsaris* Apophthegma: qui, nobiles quosdam juvenes tumultuantes compescere volens, (uti hìc *Nestor* - *componere lites Inter Peliden festinat & inter Atriden*) Ἀκούσατε, εἶπεν, νέοι γέροντος, οὗ νέου γέροντες ἤκουον. *Plutarch.* in *Apophthegm.* Ætas autoritatem dicenti conciliat. Hinc *Senatus*, γερουσία· quasi ex senibus constans. Et noster itaque *Nestor* ὁ περιγέρων de se & senectute sua passim περιαυτολογεῖ, & annos & ætatem ubique deprædicat: utì hìc ad *Agamemnonem* & *Achillem*, ità & alibi ad *Diomeden*; --Ἦ μὴν καὶ νέος ἐσσὶ, ἐμὸς δέ κε καὶ παῖς εἴης. & iterum, Ἐγὼν, ὃς σεῖο γεραίτερος εὔχομαι εἶναι. *Il.* α'.

[p] Τιμῆς ἁπάσης ὑπέρτερον ἔχων ἀξίωμα βασιλεὺς, &c. *Agap.* Paræn. ad *Justin.* cap. 1. *Rex solo Deo minor*; Tertullian. Δύναμις ὑπὲρ ἄνθρωπον τοῦ βασιλῆος καὶ χεὶρ ὑπερμήκης· *Herodot.* lib. 8.

[q] *Eustath.* Εἰ δ' ἀνδρεῖός ἐστι, διὰ τοῦτο αἱ ὕβρεις αὐτῷ τοῦ λέγειν προτρέχουσι; *An, quia fortis est, ideo maledicta sermonem ejus præcurrunt?* At quid hoc est, *maledicta sermonem præcurrere?* Deinde, non dicit *Homerus*, Τὰ ὀνείδεα προθέουσι τοῦ μυθήσασθαι· sed, Προθέουσι οἱ Θεοὶ μυθήσασθαι τὰ ὀνείδεα. Ponitur autem προθέουσι pro προτιθεῖσι· nam τίθημι à τιθέω, hoc à θέω. Vide *Gulielmum Canterum*, *Nov. Lect.* lib. 1. cap. 3. (ubi fusè de hoc loco agit) & *Henricum Stephanum* in *Appendice ad Atticorum Dialectum*. Hæc de Syntaxi. Sententiam ipsam quod spectat; optimè retorqueri potest κατὰ τὸ βίαιον. Quid? an quia

αὐχμητὴς est, ideo fas ei erit ὀνείδεα μυθήσασθαι; potiùs contrà, duces & milites & viros fortes minimè omnium decet esse maledicos; utpote quorum vis & virtus in manibus, non in lingua sita est. Ἐν γὰρ χερσὶ τέλος πολέμου, &c.

r Ἄξιοι καὶ Θεῶν. ἄσυλον γὰρ καὶ θεῖον τὸ γένος τῶν κηρύκων. *Scholiastes* in locum. Κήρυκες *Homero* non tantùm *praecones*, sed etiam *feciales*, *caduceatores*, *legati*. Legati autem jure gentium Sacro-sancti & inviolabiles. Unde & πρέσβεις dicti, quasi *Venerandi*. *Legatus sanctum populis per secula nomen:* Stat. Papin. Porrò κήρυκες etiam *Graecis* dicuntur *buccina* seu *murices*, genus quoddam ostrei seu conchae marinae. Unde *Charmus Syracusanus*, qui paroemias & στιχίδια de quovis ferculo in promptu habebat, de buccinis hoc usurpabat; Χαίρετε κήρυκες, Διὸς ἄγγελοι. *Athen.* lib. 1.

s Simile Proverbium apud *Harpocrationem* & *Suidam*. Τὰ τῶν φωρῶν κρείττω· *Furum potior est conditio*. Ità enim legendum, non φόρων, pri-

Ἰλ. β'.

1 a Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα,
Ὧι λαοί τ' ἐπιτετράφαται, καὶ τόσσα μέμηλε.
2 b Βουλὴν δὲ πρῶτον μεγαθύμων ἷζε γερόντων.
3 c Εἰ μέν τις τὸν ὄνειρον Ἀχαιῶν ἄλλος ἔνισπε,
Ψεῦδός κεν φαῖμεν, καὶ νοσφιζοίμεθα μᾶλλον·
Νῦν δ' ἴδεν, ὃς μέγ' ἄριστος ἐνὶ στρατῷ εὔχεται εἶναι.
4 d Οὕτω που Διῒ μέλλει ὑπερμενέϊ φίλον εἶναι,
Ὃς δὴ πολλάων πόλεων κατέλυσε κάρηνα,
Ἠδ' ἔτι καὶ λύσει· τοῦ γὰρ κράτος ἐστὶ μέγιστον.
5 e Αἰσχρὸν γὰρ τόδε γ' ἐστὶ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι
Μὰψ οὕτω τοιόνδε τοσόνδε τε λαὸν —
Ἄπρηκτον πόλεμον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
6 f Δαιμόνι', οὔ σε ἔοικε, κακὸν ὥς, δειδίσσεσθαι.
7 g Θυμὸς δὲ μέγας ἐστὶ διοτρεφέος βασιλῆος,
Τιμὴ δ' ἐκ Διός ἐστι· φιλεῖ δέ ἑ μητίετα Ζεύς.

a Citat *Maximus Tyrius*, Dissert. 5. Et imitatur *Theocritus*, Idyll. 8. Οὐ χρὴ κοιμᾶσθαι βαθέως σὺν παισὶ νέμοντα. Ubi *Scholiastes*; Τοῦτο δὲ ἐξ Ὁμήρου ἔχει, φησὶ γὰρ Ἰλ. ζ'. Οὐ χρὴ παννύχιον, &c. *Arrianus* in *Epict.* lib. 3. cap. 22. Διογένης Ἀλεξάνδρῳ ἐπιστάντι αὐτῷ κοιμωμένῳ, καὶ εἰπόντι Οὐ χρὴ παννύχιον, &c. ἄϋπνος ἐπὶ τῶν ἀπόντων, Ὧι λαοί τ', &c. *Omnium somnos illius vigilantia defendit.* Senec. *De Clem.* Περιαγρυπνῶν δὲ ὑμῶν οἶδα ὡς καθεύδειν ἔχοιτε ὑμεῖς. *Alexander* ad suos, apud *Arrian.* l. 7. Et *Epaminondas*, apud *Plutarchum*, dixit se νήφειν καὶ ἀγρυπνεῖν ὅπως ἐξῇ τοῖς ἄλλοις μεθύειν καὶ καθεύδειν. Ὡς κυβερνήτης ἀγρυπνεῖ διαπαντὸς ὁ τοῦ βασιλέως πολυόμματος νοῦς. *Agapet.* Paraenet. ad *Justin.* cap. 2. *Plin.* Panegyr. *Trajan.* *Tibi parcus & brevis somnus.* Hinc in clypeo *Agamemnonis* depictus Leo; qui non tantùm roboris, sed & vigilantiae symbolum apud *Aegyptios* habebatur. *Turpe Duci somno totam consumere noctem:* (*Sil. Ital.* lib. 3.) quae planè interpretatio est hujusce versûs *Homerici*. Posteriorem versum citant *Themistius*, Orat. 14. & *Julianus* ad *Themist.* Hos porrò duos versus ingeniosè sic παρῳδεῖ *Conr. Rittershusius* ad *Oppiani Hal.* 5. Οὐ χρὴ παννύχιον Μουσῶν θεράποντα καθεύδειν, Ὧι βίβλοι τ' ἐπιτετράφαται, σφίν τε μέμηλε.

b Βουλὴν δὲ πρῶτον, &c. θαυμαστῶς ἐπαινεῖται *Plutarchus*, lib. *An seni gerenda sit Resp.* ¶ Est quidem Ἷζε hìc praeteriti imperfecti tertia persona, pro ἐκάθισε, καθίδρυσε· quòd si legatur ut Imperativi secunda persona, κάθιζε, καθίδρυε, haec praxis *Agamemnonis* facilè transibit in Gnomen paraeneticam, seu praeceptum morale. *Convoca concilium senum*, vel, *Senes inprimis in consilium adhibe, eorúmque consilia sequere.* Quod cùm non observaret, mirum in quos laqueos se induerit sapientissimi Regis degener ille filius

dem monuit *Gul. Canterus*, *Nov. Lect.* lib. 8. cap. 9. Liv. *Major pars vicit meliorem.* Nazianz. *Steliteut.* 3. Νικᾷ τὸ χεῖρον. Idem in Epist. ad *Cæsar.* Εἰ δὲ τὰ χείρω νικήσειεν. & Epist. 199. Notum nimis illud de *Socrate* apud *Aristophanem*, in *Pluto*, & alios; Τὸν ἥττω λόγον κρείττω ποιεῖ. quod & alterum caput fuit criminationis, quâ ἄνδρα σοφώτατον oppressêre nequissimum illud bipedum par, *Anytus* & *Melitus.* Βλάψει δ' ὁ κακὸς τὸν ἀρείονα φῶτα· *Hesiod.* de ferreo seculo. Ὅπου γ' ὁ χείρων τἀγαθοῦ μεῖζον σθένει. Κἀποφθίνει τὰ χρηστὰ χὠ δειλὸς κρατεῖ, Τούτους ἐγὼ τοὺς ἄνδρας οὐ στέρξω ποτέ· *Sophocl.* in *Philoct.* ad quem locum affert *Scholiastes* hoc *Homeri Hemistichium.*

[t] Ei nimirum σθένος οὐκ ἐπιεικτόν. ¶ Ἀντιφέρεσθαι, τὸ ἀπεναντίας φέρεσθαι, ὅ ἐστιν ἐναντιοῦσθαι, ὅθεν καὶ ἀντιφερίζειν· *Eustath.* *Æschyl.* in *Prom.* v. Διὸς γὰρ δυσπαραίτητοι φρένες. Id. ibid. Οὐκοῦν Πρὸς κέντρα κῶλον ἐκτενεῖς (hoc est, θεομαχήσεις· Πράξεις. cap. 9. v. 5.) ὁρῶν ὅτι Τραχὺς μονάρχης (Ζεὺς scil.) οὐδ' ὑπεύθυνος κρατεῖ.

IL. 2.

1 Non oportet per-totam-noctem dormire consiliarium virum,
Cui populi sunt commissi, & tot-res curæ-sunt.
2 [a] *Concilium inprimis magnanimorum convoca senum.*
3 [b] *Si quis alius Achivorum hoc somnium narrâsset,*
Mendacium utique id *diceremus, & refutaremus potiùs:*
Nunc autem id *vidit, qui multò præstantissimus in exercitu pro-*
4 *Ità scilicet Jovi præpotenti placiturum videtur;* (*fitetur esse.*
[c] *Qui jam multarum urbium diruit arces,*
Et adhuc etiam diruet: ejus enim potentia est maxima.
5 *Turpe enim hoc est & posteris auditu,*
Frustrà adeò talem tantúmque populum ---
Irritum & infectum bellum gerere & pugnare.
6 *O egregie, haud te decet meticulosi instar trepidare.*
7 [d] *Ira autem magna est divini regis,*
[e] *Honor verò ex Jove est; amátque eum consiliarius Jupiter.*

[a] *Reg.* 8. 1. Tunc congregati sunt omnes majores natu Israel ad Regem Solomonem. 1 *Reg.* 12. 6. Iniit consilium Rex cum senioribus. *Joel.* 2. 16. Congregate senes.
[b] *Eccles.* 9. 16. Sapientia pauperis contempta est, & verba ejus non sunt audita.
[c] *Ezech.* 35. 4. Urbes tuas demoliar, -- & scies quia ego Dominus.
[d] *Prov.* 16. 14. Indignatio regis, nuntii mortis. [e] *Prov.* 8. 15. Per me reges regnant. *Dan.* 2. 21. Ipse transfert reges, & constituit reges. *Rom.* 13. 1. Non est potestas, nisi à Deo.

---

us in historia sacra. Egregiè *Ben-syra*, סָבָא בְּבֵיתָא id est, *Senex in domo signum bonum in domo.* Nec minùs prudenter *Latini* Senatum à *senibus*, & Γερουσίαν *Græci* dixêre. Sed hâc de re vide plura infrà, *Il.* δ'. ad illum versum, Βουλῇ καὶ μύθοισι, τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ γερόντων. Μεγαθύμων] Magnanimus senex, ut equus ille *Ennianus*, imò *Ennius* apud *Ciceronem* De Senectute: *Sicut fortis equus, spatio qui sæpe supremo, &c.* Et ut equus ille *Sophocleus*, Ὥσπερ γὰρ ἵππος εὐγενής, κἂν ᾖ γέρων. Possunt enim & γέροντες esse μεγάθυμοι, & magnos animos gerere, etiam in imbecillo & effœto corpore: nec viribus corporis opus est in concilio, sed mente et prudentiâ. Vide *Ciceronem* loco jam laudato.

[c] *Artemidor. Onirocrit.* 1. *Arrian. Expedit. Alex.* lib. 6. Οὐ γὰρ χρῆναι οὔτ' οὖν τὸν βασιλέα ἄλλο τι ἢ ἀληθεύειν πρὸς τοὺς ὑπηκόους· οὔτε τῶν ἀρχομένων τινὰ ἄλλο τι ἢ ἀληθεύειν δοκεῖν τὸν βασιλέα. *Nec illud quidem prætermittam, quantam afferat fidem expositioni narrantis*

rantis autoritas. Quintil. lib. 4. cap. 2.

[d] Ταῦτα Δαίμονί κε φίλον ἦν οὕτω γίνεσθαι· *Herodot.* in *Clio.* Οὐ γάρ πω τοῦτ' ἐστι φίλον μακάρεσσι θεοῖσιν· *Aristoph.* in *Pace.* Ζεὺς γὰρ δοκεῖ τάδε· *Eurip.* in *Androm.* Notum illud ex porticu, Εἰ ταύτῃ τοῖς Θεοῖς φίλον, ταύτῃ γινέσθω. *Sic visum Superis*; Virg. *Ità Diis placitum*; Plaut. *Nec Diis amicum est*; Horat. qui *Hellenismis* passim scatet. Ὃς δὴ &c.] *Pausan.* in *Corinth.* Ζεὺς ergò πτολίπορθος, non minùs quàm Ὀδυσσεύς. Πολλάων πόλεων] *Paronomasia.* Κάρηνα] *Metaph.* αἱ ἀκροπόλεις.

[e] Hunc versum γνωμικῶς usurpare poterit ὁ δυσπραγῶν ἐπί τινι κακῶς γινομένῳ· *Eustath.* Est autem hoc Adagium apud *Erasmum* de *inani opera:* Ἄπρηκτον πόλεμον πολεμίζειν. Citat hunc locum *Dionysius Hal.* in Τέχνῃ.

[f] Δαιμόνι'] Ὦ βέλτιστε. Αὕτη ἡ λέξις τῶν μέσων ἐστί. Ὅτε μὲν ἐπὶ ἐπαίνῳ λεγομένη, οἷον θεῖε, μακάριε, μέγιστε, ἢ ἀγαθέ, καὶ ἄριστε· ὅτε δὲ ἐπὶ ψόγῳ, (ut paulò pòst, Δαιμόνι', ἀτρέμας ἧσο) οἷον ἄφρον, καὶ μάταιε, ἢ χείριστε, καὶ φαῦλε. *Scholiast.* Viros præclaros & generosos (*δαιμονίους*) non decet δειδίσσεσθαι, hoc est, *metuere,*

8 [h] Δαιμόνι' ἀτρέμας ἧσο, καὶ ἄλλων μῦθον ἄκουε,
Οἳ σέο φέρτεροί εἰσι· σὺ δ' ἀπτόλεμος καὶ ἄναλκις,
Οὔτε ποτ' ἐν πολέμῳ ἐναρίθμιος, οὔτ' ἐνὶ βουλῇ.
9 [i] Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· εἷς κοίρανος ἔστω,
Εἷς βασιλεύς, ᾧ ἔδωκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω
Σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας, ἵνα σφίσιν βασιλεύῃ.
10 [k] Ἔχθιστος δ' Ἀχιλῆϊ μάλιστ' ἦν, ἠδ' Ὀδυσῆϊ.
11 ——————[l] Οὐ μὲν ἔοικεν
Ἀρχὸν ἐόντα κακῶν ἐπιβασκέμεν υἷας Ἀχαιῶν.
12 [m] Ὦ πέπονες κάκ' ἐλέγχε', Ἀχαιΐδες, οὐκ ἔτ' Ἀχαιοί.
13 ---[n] Μέγ' ἄριστον ἐν Ἀργείοισιν ἔρεξεν,
Ὃς τὸν λωβητῆρα ἐπεσβόλον ἔσχ' ἀγοράων.
14 [o] Αἰσχρόν τοι δηρόν τε μένειν, κενεόν τε νέεσθαι.
15 --[p] Ἄναξ, αὐτός τ' εὖ μήδεο, πείθεό τ' ἄλλῳ.
16 [q] Κρῖν' ἄνδρας κατὰ φῦλα, κατὰ φρήτρας,--
Ὡς φρήτρη φρήτρηφιν ἀρήγῃ, φῦλα δὲ φύλοις.
17 [r] Τοιοῦτοι δέκα μοι συμφράδμονες εἶεν.--

[h] Citat hunc locum *Xenophon Memorab.* 1. Θρασυνομένη γὰρ ἡ ψυχὴ φρένας ἔχει τοὺς πόνους· *Æschyl.* in Ἱκετ. Τοῦτο ἔχει φρῶν κακὸν ἡ ἀπειγνωσία τὴν ἀνηκοΐαν· *Plut.* Περὶ Ἀδολεσχ. Τὸ πρᾶγμ' ἀκούετε, ἀλλὰ μὴ κεκράγετε· *Aristoph.* in *Vesp.* Οὔτε ποτ' ἐν πολέμῳ, &c.] *Nec Marte, nec Mercurio.* Ἐναρίθμιος] Οὔτ' ἐν λόγῳ, οὔτ' ἐν ἀριθμῷ· uti *Pythia* olim ad *Megarenses.* Quod & in Proverbium abiit. (Vide Paræmiographos) *Callim.* Epigram. Τῆς δὲ ταλαίνης Νύμφης, ὡς Μεγαρέων, οὐ λόγος, οὔτ' ἀριθμός. *Theocrit.* Idyll. 14. itidem de iisdem *Megarensibus,* Ἄμμες δ' οὔτε λόγω τινὸς ἄξιοι, οὔτ' ἀριθμητοί.

[i] Insignis locus *de* & *pro* Monarchia. Et hunc versum affert *Justinus Martyr* (*Cohort. ad Gent.* & lib. *De Monarch.*] ad probandam Dei unitatem, ex *Homero*· Citant etiam *Aristoteles, Polit.* lib 4. cap. 4. & *Metaph.* 12. verbis extremis· *Theophrastus,* Charact. cap. Περὶ Ὀλιγαρχ. *Dionys. Halicar.* in Τέχνῃ. *Max. Tyrius* Dissert. 34. *Dio Chrys. De Regno,* Orat. 3. *Philo* in *Legat. ad Caium. Dion* apud *Cornelium Nepotem;* qui hemistichium hoc *Homericum*, Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη, sic *Latinè* reddit, *Non posse bene geri rempublicam multorum imperiis. Boetius De Consol.* 1. *Theodoret. De cur. Gr. Aff.* 3. *Origenes* contra *Celsum,* 8. Εἷς κοίρανος ἔστω, εἷς β. οὐχ ὃ ἔ. K. π. ἀ. ἀλλ' ᾧ ἔδωκεν ὁ καθιστῶν βασιλεῖς καὶ μεθιστῶν. Et eleganter hùc allusit *Arius* apud *Plutarchum* in *Antonio,* qui deliberanti *Augusto,* an regnum *Cæsarioni* traderet, dixit, Οὐκ ἀγαθὸν πολυκαισαρίη. *Nulla fides regni sociis;* Lucan. *Nec regna socium ferre, nec tedæ sciunt;* Sen. Et iterum, *Non capit regnum duos.* Quò fortè etiam trahi poterit *Græcum*

trepidare, consternari, timore percelli: Siquidem *Degeneres animos timor arguit.*

[g] *Aristot. Rhet.* l. 2. c. 2. *Philostrat. Vit. Sophist.* in *Phavorino. Sen.* Med. *Gravis ira Regum est semper.* Pind. Χόλος δ' οὐκ ἀλίθιος γίνεται παίδων Διός. *Eurip. Med.* Δεινὰ τυράννων λήματα. Τιμὴ δ', &c.] Ἐκ δὲ Διὸς βασιλῆες· *Hesiod.* Theog. & *Callimachus. Indè est Imperator, unde & homo antè quàm Imperator: indè potestas illi, unde & spiritus.* Tertull. Apolog. *Cujus jussu homines nascuntur, hujus jussu & reges constituuntur.* Iren. lib. 5. cap. 24. Hinc inter alia capita juramenti illius, quo religiosè obstringebant se *Esseni*, etiam hoc erat; Τὸ πιστὸν πᾶσι μὲν παρέξειν, μάλιστα δὲ τοῖς κρατοῦσιν· Οὐ γὰρ δίχα Θεοῦ περιγίνεσθαί τισι τὸ ἄρχειν· *Porph.* Περὶ ἀποχῆς lib. 4. Hinc & διοτρεφέας βασιλῆας vocat *Tyrtæus* apud *Plutarchum. Tibi summum rerum judicium Dii dedêre: nobis obsequii gloria relicta est*; inquit *M. Terent.* ad *Cæsarem* apud *Tacitum, Annal.* 6. *Principem dat Deus, qui erga omne hominum genus vice suâ fungatur.* Plin. Panegyr.

8 *Heus tu, nequam! quietè sede, & aliorum sermonem audi,*
Qui te præstantiores sunt: tu autem imbellis & invalidus,
Nec unquam in prælio ullo-in-numero, nec in consilio.
9 [f] *Non bonum* est *multorum-imperium; unus imperator sit,*
Unus rex, cui dederit Saturni filius versuti
Sceptrúmque & jura, ut ipsis, subditis scil. *dominetur.*
10 *Inimicissimus Achilli inprimis erat, & Ulyssi.*
11 ———[g] *Haud profectò decet*
Eum, qui princeps est, malorum autorem esse Achivis.
12 *O imbelles, mala probra, Achaides, non ampliùs Achivi.*
13 -- [h] *Quàm optimè inter Argivos fecit,*
Qui istum convitiatorem rabulam repressit, nè-garriret-ampliùs.
14 *Turpe est & mansisse diu, vacuúmque redire.*
15 -- [i] *O Rex & tu ipse bene consulta, & ausculta alteri.*
16 *Distingue viros per gentes, & tribus*: --
Ut tribus tribui auxilietur, & gens genti.
17 [k] *Tales decem mihi consiliarii* utinam *essent.* --

[f] *Judic.* 9. 2. Utrum vobis melius est? An, ut dominium habeant in vos septuaginta viri, --an verò ut dominium habeat in vos vir unus? 1 *Sam.* 8. 5. Constitue nobis regem, ut judicet nos, sicut & universæ habent nationes. *Prov.* 28. 2. Propter peccata terræ multi principes ejus. *Jacob.* 3. 1. Nolite plures magistri fieri. [g] *Prov.* 28. 16. Dux indigens prudentiâ multos opprimet per calumniam. [h] *Job* 11. 2, 3. An multitudini verborum non respondebitur? aut an vir loquax justus habebitur? --Cùm ceteros irriseris, à nullo confutaberis? [i] *Psal.* 2. 10. Et nunc, Reges, intelligite; erudimini, qui judicatis terram. [k] *Prov.* 11. 14. In multitudine Consiliariorum est salus.

---

cum illud adagium, Μία λόχμη δύο ἐριθάκους οὐ τρέφει. Huic porrò sententiæ *Homericæ* de præstantia βασιλείας seu μοναρχίας præ alia quacunque forma regiminis suffragantur Veteres passim. *Aristot. Ethic.* lib. 8. cap. 10. Βελτίστη μὲν ἡ βασιλεία. *Herodian.* lib. 4. Βασιλεῦσιν ὁ Ζεὺς ὥσπερ αὐτὸς ἔχει μόνος, οὕτω καὶ ἀνθρώπων ἐπὶ δίδωσιν. *Minutius Felix*, in *Octavio. Rex unus est apibus, & dux unus in gregibus, & in armentis rector unus*, &c. *Hieron.* Epist. *Ad Rust. Grues unam sequuntur ordine literato. Imperator unus est. Unum esse Reipublicæ corpus atque*

unius animo regendum: Duo aut premunt Rempublicam, aut distrahunt. Tacit. *Annal.* 1. Adeò hìc inprimis obtinet illud *Martialis*; *Haud bellè quædam faciunt duo.* Vide & *Darii* orationem pro Monarchia apud *Herodotum*, & *Mæcenatis* apud *Dionem Cassium*. Nec omittendum illud *Thucydidis*, lib. 6. Μέγα βλάπτει καὶ τὸ πλῆθος τῶν στρατηγῶν, καὶ ἡ πολυαρχία. Nec illud apud *Plutarchum* in *Convivio septem sapientum*; Εὐδαίμον πόλεως ἕτερον ἑνὸς κήρυκος ἀκούειν. Nec illud de *Caria* apud Parœmiographos, Πολλοὶ στρατηγοὶ Καρίαν ἀπώλεσαν. Par enim malum πολυαρχία & ἀναρχία, & certè Πολυαρχία μήτηρ ἀναρχίας ἐστί. *Nicet. Chon.* Annal. *Alex. Comn.* Ἀναρχίας δὲ μεῖζον οὐκ ἔστιν κακόν· teste *Sophocle*.

[k] *Thersites* scilicet, dedecus & carcinoma *Græci* exercitûs. Nempe quò quisque pejor, eò bonis infensior & iniquior: nam, ut *Similitudo mater amoris* & Ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ φίλον· sic contrà, τὸ ἀνόμοιον non minùs quàm τ' ἀληθὲς ἔχθεαν τίκτει. Mali præsertim bonos odio prosequuntur plusquam *Vatiniano*. *Thersites odit Peliden, odit Ulyssem: Nempe hic consilio præstitit, ille manu. Felices ambo! scelus est placuisse Neroni; Et laus, Thersita, est displicuisse tibi.* Hunc improbi hominis characterem pridem ex hoc versu collegit *Plutarchus* libro Περὶ φθον. καὶ μισ. Τὴν τοῦ ἤθους μοχθηρίαν (τοῦ Θερσίτου scilicet) συντομώτατα καὶ δι' ἑνὸς ἔφρασεν ὁ ποιητής, Ἔχθιστος δ' Ἀχιλῆϊ, &c. Ὑπερβολὴ γάρ τις φαυλότητος τὸ τοῖς κρατίστοις ἐχθρὸν εἶναι. Bene ergò monet *Hesiodus*, nè quis bonos vituperet, nec reprehendat; Ἔργ. καὶ ἡμ. 2. Μὴ δὲ κακῶν ἕταρον, μηδ' ἐσθλῶν νεικεστῆρα. Et *Pindarus*, de quodam Heroe, *Pyth.* 4. Ἔμαθε δ' ὑβρίζοντα μισεῖν, οὐκ ἐρίζων ἀντία τοῖς ἀγαθοῖς. Ubi *Scholiastes*, Ὅμηρος δὲ τὸν Θερσίτην εἰσήγαγε φιλόκακον καὶ μισάγαθον. ὅσους γὰρ ὁ ποιητὴς ἐγκωμιάζει κατ' ἀρετὴν, τούτους ἔψεγε, διὸ καὶ ἔλεγεν, Ἔχθιστος δ' Ἀχιλῆϊ, &c.

[l] Ἀρχὸν minimè decet esse ἀρχέκακον (hoc est, *fontem & autorem mali*) populo suo: nec subditos κακῶν ἐπιβάσκειν, id est, ἐπιβιβάζειν, ἢ ἐπιβαίνειν ποιεῖν. Δεῖ γὰρ εὐεργετικὸν εἶναι τὸν ἄρχοντα, οὐκ ἀδικητὴν καὶ κακοποιόν· *Eustath.* Et certè boni Principis optimum illud symbolum, quod suprà habuimus; Βέλομ' ἐγὼ λαὸν &c.

[m] Ὦ πέπονες, *O molles, ignavi, delicatuli.* Alibi Ὦ πέπον, *O amice, O mi suavissime.* Est igitur vox πέπων (de homine *Metaphoricè* dicta, à pepone fructu) μέση λέξις, & προσφώνησις, tum ὀνειδιστική, tum φιλική. *Artemidor. Onirocrit.* lib. 1. cap. 69. Πέπονες (scilicet, in somno visi) πρὸς μὲν τὰς φιλίας καὶ συμβιώσεις εἰσὶν ἀγαθοί· πέπονα γὰρ τὸ προσφιλὲς οἱ ποιηταὶ λέγουσιν. *O verè Phrygiæ, neque enim Phryges*; Virg. *Æn.* 9. Sic *Troiades* pro *Trojani* dixit *Persius*, *Sat.* 1. in initio, *Mollitiem Romanorum obiter carpens*, annotante *Casaubono* in *Comment.* Οἱ μὲν ἄνδρες γεγόνασί μοι γυναῖκες· *Xerxes* de militibus suis apud *Herodotum*, lib. 8. Hinc sarcasticum illud *Hectoris* ad *Diomedem*, *Il.* θ΄. Γυναικὸς ἄρ' ἀντιτέτυξο (quod hemistichium huic, Ἀχαιΐδες οὐκέτ' Ἀχαιοί, parallelum ibi facit *Eustathius*.) Ἔῤῥε κακὴ γλήνη. *Itaque in probris maximè in promptu est* (κακ' ἐλέγχεα scilicet) *si quid tale dici potest, Vos etenim juvenes, animos geritis muliebres*; Cic. *Offic.* 1. Versus est ex *Ennio*, quanquam celato nomine Autoris. Δόξαι γὰρ ἂν εἶναι δειλὸς ἀνὴρ, εἰ οὕτως ἀν-

18 [s] Νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον, ἵνα ξυνάγωμεν Ἄρηα.
19 [t] Μηκέτι νῦν δηθ' αὖθι λεγώμεθα, μηδ' ἔτι δηρὸν
Ἀμβαλλώμεθα ἔργον, ὃ δὴ Θεὸς ἐγγυαλίξει.
20 [u] Ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα πολυσπερέων ἀνθρώπων.
21 [x] Τοῖσιν ἕκαστος ἀνὴρ σημαινέτω, οἷσί περ ἄρχει.

[s] *Ironicè* torqueri potest in rixosos convivas: atque ità sanè de Sophistis in cœna rixantibus usus est *Plutarchus*, in *Symp.* lib. 1. & in eandem ferè rem *Athenæus*, lib. 10. & ex eorum altero *Eustathius* in locum: nec multò aliter *Macrobius Saturnal.* lib. 7. cap. 1. Atque ideo etiam fortè à *conviviis exulet philosophia*, utpote ἐριστική.

[t] Στρατηγικὴ διδασκαλία, χρόνου φειδώ. *Scholiastes* ad locum. Μηδ' ἀναβάλλεσθαι ἔς τ' αὔριον, ἔς τ' ἔννηφιν· Αἰεὶ δ' ἀμβολιεργὸς ἀνὴρ ἄτῃσι παλαίει. *Hesiod.* Hinc illud *Alexandri* symbolum, Μηδὲν ἀναβαλλόμενος· quod & hìc affert *Scholiastes*. Celeritas in bello maximi est momenti: contrà, Cunctatione nihil incommodius.

ἀρεῖο ἐίη, ὥσπερ γυνὴ ἀνδρεία· *Arist.* Polit. lib. 3. cap. 3. *O Pepones sophistæ vituperabiles, & non viri*; Vetus Interpres *Irenæi*, lib. 1. cap. 5. Cùm tamen in *Græco* textu *Irenæi* non sit Ὦ πέπονες, &c. sed Ὦ ληρολόγοι σοφισταί. *Diogenes*, *Lacedæmone Athenas* proficiscens, & interrogatus quò iret, respondit, Ἐκ τῆς ἀνδρωνίτιδος εἰς τὴν γυναικωνῖτιν· *Laert.* in *Vita Diog.*

[n] Hunc omnino locum ob oculos habuit *Clemens Alexandrinus*, Pædag. lib. 2. cap. 7. Τὰς τε ἀχρειοβόας καὶ τοὺς κεκραγότας ἐπιστομιστέον. Ταύτῃ γὰρ ἂν τὸν Θερσίτην πληγαῖς ἠκίσατο ὁ σώφρων Ὀδυσσεύς, ὅτι μοῦνος ἀμετροεπὴς ἐκολῴα. ¶ Ἐπεσβόλος, *convitiator, rabula, scurra*, qu. ἔπεσι βάλλων, *verbis impetens*, seu *incessens*; ut βλάσφημος qu. βάλλων ταῖς φήμαις, *malis & sinistris rumoribus feriens*, seu *incessens*. Ità enim mallem, quàm à βλάπτειν τὴν φήμην.

[o] *Aristot. Rhet.* lib. 1. cap. 6. *Cic.* Epist. *ad Attic.* lib. 6. *Quidve domum fertis decimo nisi dedecus anno?* Ovid. *Met.* 13. Hinc proverbium apud *Erasmum* (qui singulas ferè Gnomas *Homericas*, nescio quomodo, in Parœmias transmutat) *Turpe est & mansisse diu vacuúmque redire.* Et alludit proculdubio *Cicero*, lib. 3. *De Officiis*, *Inanem redire turpissimum est:* & imitatur *Q. Calab.* lib. 9. Αἰδὼς γὰρ μάλα πολλὸν ἐπὶ χρόνον ἔνθα μένοντας Ἐμμεναι ἀπρήκτους.

[p] *Consilium & datis, & dato gaudetis*; *Horat. Car.* lib. 3. nam & (juxta *Hesiodum*) Ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος, ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται. Siquidem Ἴσον ἐκεῖνο παρ' ἐμοὶ κέκριται φρονέειν τε εὖ καὶ τῷ λέγοντι χρηστὰ πείθεσθαι· *Herodot.* apud *Anton. Meliss.* lib. 1. *Dum imperare discimus, parere prudenti in animum inducamus.* *Liv.* Præsertim, *Cùm non minùs esset Imperatoris, consilio superare, quàm gladio.* Cæs. *De bello Civ.* lib. 1. Contrà verò, Τῷ (sic enim rescribendum pro τὸ, quod est in impressis; quod miror non animadvertisse doctissimum *Rittershusium*) μήτε ἀφ' ἑαυτοῦ συνορᾶν τὸ δέον, μήτε συμβάλλοντος ἀνέχεσθαι, εἰς τελευτὴν ἐξώκειλε κακίαν, &c. *Isid. Pel.* lib. 2. epist. 50.

[q] *Dionys. Halicarn.* in Τέχν. *Plutarch.* in *Pelopid.* *Dio Chrys.* Orat. 56. *Leo*, *Tactic.* cap. 4. Φρονιμώτερον δὲ ποιήσεις, ἐὰν τάξῃς ἀδελφοὺς μετὰ ἀδελφῶν, καὶ φίλους μετὰ φίλων, &c. Eadem ferè habet *Onosander*, *Strateg.* cap. 24. *Nicet. Choniat.* (qui etiam in prosa passim Ὁμηρίζει) in *Joann. Comneno.* Ὁ βασιλεὺς τὰς φάλαγγας διωκρινηκὼς, καὶ κατὰ γένος καὶ φρατρίας διῃρηκὼς ὡς φῦλα φύλοις ἀρήγωσιν.

[r] Σύμβουλος ἀγαθὸς χρηματώτατον· *Isocr.* ad *Nic.* Συμβούλους δὲ παραλαμβάνομεν εἰς τὰ μεγάλα· *Aristot. Ethic.* lib. 3. cap. 3. Καὶ ἡ εὐχὴ τοῦ Ἀγαμέμνονος, Τοιοῦτοι δέκα μοι συμφράδμονες, &c. Idem in *Polit.* lib. 3. cap. 12. *Dux ille Græciæ nunquam optat, ut Ajacis similes habeat decem, at ut Nestoris.* Cic. in *Cat. Maj.* Ὥστε καὶ τὸν Ἀγαμέμνονα εὔχεσθαι δέκα γέροντας αὐτῷ πιστοὺς εἶναι μᾶλλον συμβούλους, ἢ νεανίσκους· *Dio Chrysost. De Reg.* Orat. 2. Ὥσπερ Ἀγαμέμνων δέκα συμφράδμονας εἶναι θέλεις μετὰ σεαυτοῦ Θεούς· *Tatian.* Orat. *Contra Græc.* Vide & *Libanium* in *Declam.* 31. ubi hoc *Agamemnonis* votum fusè doctéque παραφράζει. Citat & *Dionysius Halicarnassensis* in Τέχνη. Ità & *Darius* apud *Herodotum*, in *Melpomene*, tot *Megabazos* sibi optabat, quot essent grana in malo Punico.

18 ***Nunc venite ad prandium; ut conferamus prælium.***
19 [l] ***Nè ampliùs nunc diu hic desideamus, neque in-longum***
Differamus opus, quod jam Deus dabit.
20 [m] ***Alia aliorum lingua longè-latéque-dispersorum hominum.***
21 [n] ***Illis quilibet vir mandata-det, quibus præfectus-est.***

[l] *Eccles* 9.10. Quodcunque facere potest manus tua, instanter operare.

[m] *Gen.* 11.9. Ibi confusum est labium universæ terræ. *Act.* 2.4. Cœperunt loqui variis linguis. [n] *Rom.* 12.8. Qui præest, cum diligentia.

commodius. Siquidem Τὸ ἀεὶ μέλλειν ἀτελέας ποιεῖ τὰς πρήξιας· *Democrit.* apud *Stobæum.* *Tolle moras semper nocuit differre paratis*; *Cæsar* apud *Lucanum*, ejusdem *Alexandri* æmulus.

[u] Polyb.

[u] *Polyb.* lib. 15. Ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα· πολύκλητοι δ' ἔσαν ἄνδρες. Ubi confundit hunc locum cum alio in *Iliad.* δ'. Et duo hemistichia diversorum carminum in unum conjungit.

[x] Torqueri potest, Vel in desides & ignavos principes, qui munus suum negligunt, nec Rempublicam curant. Imperet quisque iis, quibus præfectus est. Quisque suum gregem pascat & regat. Σπάρ τὰν ἔλαχες ταύταν κόσμει. Vel etiam in ἀλλοτριοεπισκόπους & πολυπράγμονας.

[y] Salubria monita, præsertim paterna, non amplecti, nec sequi, certissimum imminentis ruinæ indicium. Sana consilia respuunt, quibus perire in

22 ——————— [y] Ὅς περὶ πάντων
Ἤδεε μαντοσύνας, ὐδὲ ὓς παῖδας ἔασκε
Στείχειν ἐς πόλεμον φθισήνορα· τὼ δέ οἱ ὔτι
Πειθέσθην· κῆρες γὰρ ἄγον μέλανος θανάτοιο.
23 [z] Ἀλλ' ὐκ οἰωνοῖσιν ἐρύσατο κῆρα μέλαιναν.
24 [aa] Ὅς καὶ χρυσὸν ἔχων πόλεμόνδ' ἴεν, ἠΰτε κούρη,
Νήπιος, ὐδέ τι οἱ τό γ' ἐπήρκεσε κῆρα μέλαιναν.

fatis est, & exitium in propinquo. *Curtius* (lib. 5.) de *Dario. Destinatus sorti suæ, & jam nullius salubris consilii patiens. Sic, cùm fata volunt, bina venena juvant.* Martial. *Et cùm fata* vocant, pharmaca *nulla juvant*, nulla remedia, nulla monita nec consilia prosunt. Κῆρες γὰρ ἄγον] *Herodot.* in *Clio.* Χρῆν γὰρ Κανδαύλῃ γενέσθαι κακῶς (& alibi χρῆν γὰρ). *Plutarch.* in *Pyrrho.* Τὸ δὲ χρεὼν ἦν ἄφυκτον. *Joseph. Antiqu.* lib. 8. Ἐνίκα γὰρ οἶμαι τὸ χρεών. Et certè ex *Stoicorum* sententia videtur frustrà esse omnis divinatio: &, si fato omnia fiunt, nullus erit usus τῆς μαντείας vel (ut *Homerus* hìc) μαντοσύνης· nam, si omnia fato & ex necessitate eveniunt, mala quidem prædici possunt & prævideri διὰ τῆς μαντοσύνης, at præcaveri omninò, & evitari non possunt διὰ τὴν εἱμαρμένην, juxta illud in *Anthologia*, Εἰ μὲν ἦν μαθεῖν ἃ δεῖ παθεῖν, Καὶ μὴ παθεῖν, καλὸν ἦν τὸ μαθεῖν, Εἰ δὲ δεῖ παθεῖν, ἃ δ' ἦν μαθεῖν, Τί δεῖ μαθεῖν; χρὴ γὰρ παθεῖν. *Cic.* de *Divin.* lib. 2. *Si omnia fato, quid mihi divinatio prodest?* Et post pauca; *Ubi est igitur divinatio ista Stoicorum? quæ, si fato omnia fiunt, nihil nos admonere potest, ut cautiores simus; quoquo enim modo nos gesserimus, fiet tamen illud, quod futurum est. Sin autem id potest flecti, nullum est fatum.* Viderint illi, si qui sint, qui *Parcarum tabulas & Stoicas opiniones in Ecclesiam invehunt*, uti olim querebatur *Melancthon.* Interim verò dum hanc *Scyllam* fugimus, cavendum ab illa *Charybdi*, in quam incidit idem *Cicero:* qui, ut ait *Augustinus, ut homines faceret liberos, fecit sacrilegos.* Et tamen alibi (ut erat ἀμφιδέξιος & ἀλλοπρόσαλλος) videtur planè in *Stoicorum* castra transfugere, ubi scilicet atrox illud & plusquàm civile bellum *Cæsaris* & *Pompeii* hoc fati prætextu aut excusat, aut extenuat. *Orat.* pro *Ligar. Fatalis quædam calamitas incidisse videtur, & improvidas hominum mentes occupavisse, ut nemo mirari debeat humana consilia divinâ necessitate esse superata.*

[z] *Apollon. Argon.* 2. Ἀλλά μιν ὔτι Μαντοσύναι ἐσάωσαν· & lib. 4. de *Mopso.* Ἀδδικέα δ' ὐ φύγεν αἶσαν Μαντοσύναις. *Sed non augurio potuit depellere pestem;* Virg. *Æn.* 9. Μόρσιμα πάντως Οὔτε τις οἰωνὸς ῥύσεται, ὔθ' ἱερά. *Solon* apud *Stobæum.*

[aa] Citat *Dio Chrys.* Orat. 2. De *Regno*, &

Ἰλ. γ'.

[a] Κλέπταιῶν γὰρ ἡ νύξ, τῆς δ' ἀληθείας τὸ φῶς· *Eurip.* in *Iphig. Nocte latent fures;* Catull.

1 ——————— [a] Ὀμίχλην
Ποιμέσιν ὔτι φίλην, κλέπτῃ δέ τε νυκτὸς ἀμείνω.

Φεύγων ἥλιον, διώκων νύκτα καὶ ὁμίχλην, ποιμέσιν ὔτι φίλην, κλέπτῃ δὲ ἀγαθήν. Ὁ μὲν ποιμένι ἔοικεν, ὁ δὲ κλέπτῃ ἔοικεν, καὶ γὰρ λανθάνειν εὔχεται. Οἶδε γὰρ τὸ κακὸν ὃ δρᾷ· ἀλλὰ εἰδὼς ὑφ' ἡδονῆς ἕλκεται. *Max. Tyr.* Dissert. 9. Ubi ipsissima habemus Poetæ verba paululum immutata. Hinc fur apud *Hesiodum*, (Ἔργ.

Quisque suam curet provinciam. Contineat se quisque intra fines & limites officii vel imperii sui. Nequis in alienum chorum pedem inferat, nec in alienam messem falcem immittat. Πασ-σάμ̣ενος ἐπίπασσε· *Theocrit. Idyl.* 15. id est, Impera iis, quos possides, & sub ditione tua habes, vel quos pascis. Μαντεύεο σοῖσι τέκεσσι· *Od.* β'.

22 ——————— *Qui supra omnes*
Callebat vaticinia, neque suos filios sinebat
Proficisci in bellum hominibus-exitiosum: [o] *ii verò ipsi neutiquã*
Parebant; fata enim eos *agebant atræ mortis.*
23 [p] *Sed non auguriis propulsavit mortem atram.*
24 [q] *Qui & aurum gestans ad bellum ibat veluti puella,*
Stultus, minimè autem ab eo hoc propulsavit mortem atram.

[o] 1 *Sam.* 2. 25. Non audierunt vocem patris sui; quia voluit Dominus occidere eos. [p] *Esai.* 47. 13. Stent, & salvent te augures cœli, &c. (*Ironicé*) [q] *Prov.* 11. 4. Non proderunt divitiæ in die ultionis.

Clem. Alex. Pædag. l. 2. c. 12. Ubi pro πόλεμόνδ' ἴεν, *&c.* legitur, πόλεμον κίεν, ἠΰτε κούρη Νηπίη. Et παρῳδεῖ *Julianus* in *Cæsaribus* de *Gallieno*; Ὃς καὶ χρυσὸν ἔχων πάντη τρυφᾷ, ἠΰτε κούρη. *Anacr.* (licèt alio sensu) Θανεῖν γὰρ εἰ πέπρωται, Τί χρυσὸς ὠφελεῖ με; *Nè terreat vanus aspectus, aut auri fulgor atq; argenti, quod neq; tegit, neque vulnerat.* *Galgacus Britannus* apud *Tacitum* in *Vita Agricolæ.* Unde *Timotheus* apud *Plutarchum* in *Agesil.* Ἄρης τύραννος· χρυσὸν δ' Ἑλλὰς οὐ δέδοικε. & *Darius* apud *Curtium*, lib. 5. *Ferro geruntur bella, non auro.* Quod ipse profectò haud satis meminit, cùm *Charidemum Atheniensem* supplicio affecit ob liberam hâc ipsâ de re orationem; (lib. 3.) cujus hæc conclusio, *Argentum istud atque aurum ad conducendum militem mitte.* Quanquam & alioqui si non in prælio, tamen vos *Dicite quæso, Duces, in bello quid facit aurum?* Annon νεῦρα τοῦ πολέμου τὰ χρήματα; Et si non ad perditionem, tamen ad proditionem δεινὸν πολεμίοις ὅπλον τοῦτο (τὸν χρυσὸν scilicet) καὶ δραστήριον εἰς τὸ νικᾷν vocat *Onosander* in *Strateg.* Et Ἀργυρέαις λόγχαισι μάχου, erat dictum ex Tripode. Et quantum in bello valeat vel *asinus auro onustus*, nos ignorare non sinit *Philippi* Apophthegma apud *Plutarchum.* Τὰ γὰρ τοῖς ὅπλοις ἀδύνατα χειρωθῆναι τῷ χρυσῷ ῥᾴδιον ὅτι καταπολεμῆσαι· τῷ ἀργυρίῳ δ' ὑποπίπτει πάντα· *Diod. Sic.* Quid? quòd *Lachares* apud *Polyænum*, (*Strategem.* lib. 3.) hostes persequentes auro per viam sparso remoratus effugit. At generosa planè, & præclara illa *Pyrrhi* sententia apud *Ennium* (*Fragm. Annal.* lib. 6.) quam et laudat *Cicero* (De *Offic.* lib. 1.)

Nec mî aurum posco; nec mî pretium dederitis,
Nec cauponantes bellum, sed belligerantes,
Ferro, non auro vitam cernamus utrique.

IL. 3.

1 ——————————— [a] N*Ebula*
Pastoribus haudquaquam amica, furi autem nocte melior.

[a] *Job.* 24. 14. Noctu verò est sicut fur. 1 *Thess.* 5. 2. Sicut fur in nocte.

καὶ c. Ἡμ. l. 2.) et *Oppianum* (*Hal.* 2.). audit ἡμερόκοιτος ἀνὴρ, quia interdiu dormit, noctu furatur. Hùc spectat & illud *Horatii*, (lib. 1. epist. 16.) *Noctem peccatis & fraudibus objice nubem.*

nubem. Et illud *Nasonis*, *Celari vult sua furta Venus:* & *Celari vult sua furta Latro.* ¶ Qui & fortè à *Latendo* sic dictus; quia latebras quærit, ubi insidietur: ut & *fur* à *furvus* juxta *Grammaticos*; quia furvum & obscurum tempus furto accommodum. (Nisi potiùs utraque vox *Græca: Latro* à λάτρις· *fur* à φώρ.) *Varro* apud *Nonium. Fur ex eo dictus, quòd furvum atrum appellaverint; & fures per obscuras noctes atque atras faciliùs furentur.* **Homerus;** Κλέπτῃ δέ τε νυκτὸς ἀμείνω. Ideóque fures nocturni ex lege *Duodecim Tabularum* graviùs puniuntur, quàm interdiarii: quia noctu major delinquendi facultas, & facilitas: sed & aliam

2 [b] Δύσπαρι, εἶδος ἄριστε, γυναιμανὲς, ἠπεροπευτά·
3 [c] Αἴθ' ὄφελές τ' ἄγαμός τ' ἔμεναι, ἄγονός τ' ἀπολέσθαι.
4 [d] Οὐκ ἄν τοι χραίσμῃ κίθαρις, τά τε δῶρ' Ἀφροδίτης,
Ἥ τε κόμη, τό, τε εἶδος, ὅτ' ἐν κονίῃσι μιγείης.
5 ———————— [e] Ἦ τέ κεν ἤδη
Λάϊνον ἕσσο χιτῶνα, κακῶν ἕνεχ' ὅσσα ἔοργας.
6 [f] Οὔ τοι ἀπόβλητ' ἐστὶ Θεῶν ἐρικυδέα δῶρα,
Ὅσσα κεν αὐτοὶ δῶσιν, ἑκὼν δ' οὐκ ἄν τις ἕλοιτο.
7 [g] Μή τις ὑπερβασίῃ Διὸς ὅρκια δηλήσηται.
8 [h] Αἰεὶ δ' ὁπλοτέρων ἀνδρῶν φρένες ἠερέθονται.
9 [i] Οὐ νέμεσις Τρῶας καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς
Τοιῇδ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν.
Αἰνῶς ἀθανάτῃσι θεῇς εἰς ὦπα ἔοικεν.
10 [k] Ἀλλὰ καὶ ὧς, τοίη περ ἐοῦσ', ἐν νηυσὶ νεέσθω,
Μηδ' ἡμῖν τεκέεσσί τ' ὀπίσσω πῆμα λίποιτο.

[b] Δύσπαρις, *Infelix Paris*; sic δυσμήτηρ, *Infelix*, vel *dura mater.* Μῆτερ ἐμὴ δύσμητερ· *Od.* ψ'. Rariùs autem cum Substantivis, præsertim propriis nominibus conjungitur hæc particula. Sed & Κακοΐλιον sic dixit noster: & Αἰνόπαρις est apud *Euripidem*, qui hìc Δύσπαρις apud *Homerum. Alcman* utrumque hoc nomen eodem carmine conjunxit. Δύσπαρις, Αἰνόπαρις, κακὸν Ἑλλάδι βωτιανείρῃ. Εἶδος ἄριστε,] Ἄλλως μὲν κακὲ, καλὲ δὲ ἰδεῖν. *Eustath.* Ψόγου γὰρ ἀποφαίνει καὶ λοιδορείας ἄξιον, ᾧ μηδὲν ἐστιν ἀγαθὸν εὐμορφίας κάλλιον· *Plut.* (citans hoc hemistichium, Δ. εἶ. ἄ.) Πῶς δεῖ τὸν νέον, &c. Unde et poeta alibi, Ἕκτορ, ὦ εἶδος ἄριστε. *Voluit nimirum summus ac sapientissimus poeta ostendere, neque bona neque mala corporis talia esse, ut ad laudem, aut ad vituperium cujusquam valde pertineant. Itaque apud eum etiam qui aliquem objurgant, ac reprehendunt, simul tamen commendare ipsius formam, si bona est, non verentur; ut Hector Paridi convitium faciens,* Δύσπαρι, εἶδος ἄριστε. &c. *Muret.* lib. 11. *Var. Lect.* cap. 10. Vide plura ibi: est enim totum illud caput lectu dignissimum. ¶ Γυναιμανὴς per Syncopen à γυναικομανὴς, θηλυδρίας, λάγνος, γύννις. Epitheton *Paridi* apprimè conveniens: quod et cum εἶδος ἄριστε rectè conjungitur; siquidem *Rara est concordia formæ Atque pudicitiæ:* teste *Satyrico.*

[c] *Augusti* vox et votum de seipso apud *Suetonium.* Αἴθ' ὄφελον τ' ἄγαμός τ', &c. Citat etiam *Max. Tyrius*, Dissert. 34. Ὁ μὴ γαμῶν ἄνθρωπος οὐκ ἔχει κακά· Incertus apud *Grot.* Excerp. Ἄλυπον ἕξεις τὸν βίον χωρὶς γάμου· Ibid. Γάμοι πλῆθουσιν ἀνίας· *Theocr.* Idyll. 27. Καί φημι βροτῶν οἳ τινές εἰσι πάμπαν ἄπειροι, μηδ' ἐφύτευσαν παῖδας, προφέρειν εἰς εὐτυχίαν τῶν γειναμένων· *Eurip.* in *Med.* Οὔποτε φήσω γάμον εὐφραίνειν πλέον ἢ λυπεῖν· Idem in *Alcest.* Ἀσύμφορον τὸ ἔχειν τέκνα· πεκνοτροφίην σφαλερόν· *Democr.* apud *Stobæum. Plus aloes quàm mellis habet;* Juven. *Sat.* 6. de toro nuptiali. Δημόκριτος γάμον καὶ παιδοποιΐαν παραιτεῖται διὰ τὰς πολλὰς ἐξ αὐτῶν ἀηδίας· *Clem. Alex. Strom.* 6. Nec omittendum illud *Diogenis* Apophthegma apud *Plutarchum*; qui, cùm νεόγαμος nescio quis ædibus suis inscripsisset, Μηδὲν εἰσίτω κακόν· Μετὰ τὸν πόλεμον, inquit, ἡ συμμαχία. Nec ille versus **Eueni** apud *Plutarchum*, Περὶ Φιλοστοργ. et *Artemidorum*, *Onirocrit.* lib. 1. cap. 16. Ἢ δέος ἢ λύπη

πᾶς

legis rationem affert *Ulpianus.* Ἐν γὰρ ἡμέρᾳ δύναταί τις καὶ βοηθοὺς καλέσαι ἑαυτοῦ, ἐν δὲ νυκτὶ οὐκέτι. Si im *aliquis occisit,*(furem scilicet nocturnum) *jure casus esto.* Uti verba hæc Solonis, Εἰ δέ τις νύκτωρ ἐπιὼν κλέπτει, τοῦτον ἐξεῖναι καὶ ἀποκτεῖναι, vertebant *Decemviri.* Quin & *nebulo* etiam à *nebula* (ὀμίχλη) ob eandem rationem : cui etymo confirmando eundem hunc *Homeri* locum adducit *Nonius* in voce *Nebulones.* Trinum hoc etymon *Latronis*, *Nebulonis*, & *Furis*, quid ni, memoriæ ergò, in unum distichon compingere liceat ?

Latro latet : *Nebulo* nebulà & caligine gaudet:
Et furvum tempus *Fur* (& adulter) amat.

2 *O nequam-Pari, formà præstantissime, effœminate, impostor,*
3 *O utinam prolisque-expers, cœlébsque perîsses!*
4 *Haud tibi profuerit cithara, & dona Veneris,*
Et coma, & forma, cùm pulveri immixtus-fueris.
5 ——————*Certè jam*
[b] *Lapideam induisses tunicam ob mala quæ fecisti.*
6 [c] *Non rejicienda sunt Deorum eximia dona,*
Quæ ipsi dederint; pro-libitu verò haud quisquam ceperit.
7 [d] *Nè quis transgressione Jovis fœdera violet (neque pejeret).*
8 [e] *Semper juniorum hominum animi penduli & instabiles sunt.*
9 *Haud indignè-ferendum Trojanos & bene-armatos Achivos*
Talem ob fœminam multo tempore belli- *miserias pati.*
Omnino immortalibus deabus vultu similis-est. (*redeat,*
10 *Veruntamen & sic, talis quamvìs sit, in navibus (domum)*
Neq; nobis, liberisq; (nostris) in-posterum pernicies relinquatur.

[b] *Joh.* 8. 5. Moyses mandavit nobis hujusmodi lapidare. [c] *Eccles.* 3. 13. Omnis homo, qui comedit & bibit, & videt bonum de labore suo, hoc donum Dei est. 1 *Tim.* 4. 4. Omnis creatura Dei bona est, & nihil rejiciendum, &c. (οὐδὲν ἀπόβλητον *in Gr.*) [d] *Levit.* 19. 12. Non perjurabis in nomine meo. *Matth.* 5. 33. Non perjurabis; reddes autem Domino juramenta tua. [e] *Eccles.* 11. 10. Adolescentia & pueritia, vanitas. *Tit.* 2. 6. Juvenes hortare, ut sobrii sint.

τοῖς πατρὶ πάντα χρόνον. Nec epigramma illud *Anthol.* lib. 1. Εὐδαίμων πρῶτον μὲν ὁ μηδενὶ μηδὲν ὀφείλων· Εἶτα δ' ὁ μὴ γήμας· τὸ τρίτον, ὅστις ἄπαις.

[d] *Hephæstion* apud Photium in *Biblioth. Dio Chrysost.* Orat. 11. In hunc locum velut aliud agens hoc tetrastichon fudi.

Forma bonum fragile est; *Venerem* *Proserpina* vincit,
Et *Parin*, et pulchras corripit illa comas.
Miscentur teneris *Parcarum* fila capillis:
I, perfunde caput pulvere, pulvis eris.

Hinc *Venus* de *Proserpina* fatetur, an queritur, apud *Bionem* in *Epitaphio Adonidis.* Λάμβανε, Περσεφόνα, τὸν ἐμὸν πόσιν· ἐσσὶ γὰρ αὐτὰ Πολλὸν ἐμεῦ κρείσσων· τὸ δὲ πᾶν καλὸν ἐς σὲ καταρρεῖ. Et *Thersites* apud Inferos cum *Nireo* de pulchritudine contendit apud *Lucianum* in *Mortuorum Dialog.*

[e] Si tecum sc. ex merito actum fuisset. Λάϊνον ἕσσο χιτῶνα] Elegans descriptio τῆς λιθεύσεως seu καταλεύσεως. *Lapideam induisses tunicam :* id est, Lapidatus fuisses. Stupet hìc *Scholiastes*, et planè Λάϊνος, imò *Lapis* est. Nec meliùs *Latinus* Interpr. *Impenetrabilem indue tunicam.* Rectè autem *Eustathius* ad *Il.* ν'. Λάϊνον ἕ. χ. ἤγουν Ἐλιθώθης ἄν· τὸ γὰρ λίθοις σκεπασθῆναι, ὡς ἐπὶ χιτῶνος ἐλέχθη. Κακῶν ἕνεχ'] Adulterii inprimis: cujus solennis pœna lapidatio, seu Χερμάδων ἐπομβρία ut *Lycophron* in *Cassandra* , hoc est *Saxeus imber*; uti ibi vertit *Jos. Scaliger*, et, ut scitè hìc noster,

 λάϊνος

λάϊνος χιτὼν· quem qui induit, eum θανεῖν τῷ λευσίμῳ πτερώματι dixit *Euripides* in *Orest.* Mœchorum porrò supplicium fuisse καταλευσιν non tantùm apud *Hebræos*, sed etiam alias aliquot gentes (etiam apud *Athenienses*) liquet tum ex hoc loco *Homeri*, tum etiam ex *Æliano* (*Var. hist.* lib. 5. cap. 19.) *Sophocle* (*Antig.*) *Philostrato* (*Heroic.*) & aliis. Vide et *Jurisconsultos* ad *Legem Juliam* DE ADULTER.

[f] *Diogenes* apud *Laertium* ὀνειδιζόμενος ὅτι παρὰ Ἀντιπάτρου τρίβώνιον ἔλαβεν, Οὔτοι, ἔφη, ἀπόβλητ' ἐστὶ, &c. *Bona nec sua quisque recuset*; Ovid. *Metam.* 13. Τιμαῖσιν, ὦ παῖ, δαιμόνων χρῆσθαι χρεών· Eurip. in *Hippol.* Ἀσεβὴς μὲν, ὅτι τὰς παρὰ θεοῦ χάριτας ἀτιμάζει· *Arrian.* in *Epictet.* lib. 2. cap. 23. Οὔτοι ἀπόβλητά ἐστι δῶρα παρὰ τοῦ Διός· *Lucian.* in *Timone*, alludens ad hunc *Homeri* versum. Citat etiam hunc locum *Dio Chrysostomus*, Orat. 30. & *Apuleius* in initio *Apologiæ*: & respicit fortè *Libanius* Orat. 9. Τά γε δῶρα τῆς φύσεως οὐ μεμπτά.

[g] Διὸς ὅρκια] Erat enim Ζεὺς ὅρκιος· hoc est, *Juramenti præses*, & *perjurii ultor*. Vide infrà *Il.* τ'. Δηλήσηται] βλάψῃ. βλάβῃ τῶν ὅρκων ἡ παράβασις αὐτῶν· *Eustath.*

[h] Citat *Lucianus*, in *Hercule Gall.* & *Artemidorus*, *Onirocrit.* lib. 1. cap. 52. & re-

[l] De *Agamemnone*. Hinc *Menedemus* à *Cratete* dictus Ἀγαμεμνόνειος apud *Hesychium Illustr.* à *procera scilicet & insigni formâ*, inquit ibi *Joannes Meursius* in *Notis*, ubi & hos *Homeri* versus citat. Hinc & adagium apud *Erasmum*; *Forma regia*. Et Parasitus apud *Plautum* (in *Mil.*) *Pyrgopolinicen* ait esse *formâ etiam regiâ*. Hinc versus ille notissimus à *Plutarcho* laudatus & *Porphyrio* in *Isag.* opinor ex *Euripide*; Πρῶτον μὲν εἶδος ἄξιον τυραννίδος. Sanè barbari olim vix alios imperio dignos existimabant, nisi quos eximiâ specie natura donavit. Et *Æthiopes* κατὰ μέγεθος διενέμοντο τὰς ἀρχὰς, ἢ κατὰ κάλλος. (*Aristot. Polit.* lib. 4. cap. 4.) viz. *formâ corporis animum æstimantes*, & *in speculo frontis imaginem cernentes ingenii*; ut eleganter *Carolus Paschalis* in *Legat.* cap. 8. quò & hunc *Homeri* locum adducit. *Alexander* apud *Curtium* de *Abdolonymo* regiâ quidem stirpe viro, licèt inope; *Corporis quidem habitus famæ generis non repugnat.* Xen. in *Conviv.* Ἡγήσατ' ἂν φύσει βασιλικόν τι κάλλος εἶναι. *Dionys. Hal.* lib. 2. *Rom. Antiqu.* Γένους τε γὰρ ἔφυ βασιλείου, μορφῆς τε ἀπέλαυσε βασιλικῆς, *Numa* scilicet. *Polyb.* lib. 4. de *Philippo Macedone*; Χάρις ἐπῆν αὐτῷ διαφέρουσα· πρὸς δὲ τούτοις ἐπίφασις βασιλικὴ καὶ δύναμις. *Insignis Regi forma est, dissimilisque cæteris tum magnitudine, tum nitore.* Sen. *De Clem.* de Rege apum. Citat porrò hunc *Homeri* locum *Themistius* Orat. 18.

11 [l] Καλὸν δ' οὕτω ἐγὼ οὔπω ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
Οὐδ' οὕτω γεραρόν· βασιλῆϊ γὰρ ἀνδρὶ ἔοικεν.
12 [m] Ἀμφότερον, βασιλεύς τ' ἀγαθὸς, κρατερός τ' αἰχμητής.
13 [n] Παῦρα μὲν, ἀλλὰ μάλα λιγέως· ἐπεὶ οὐ πολύμυθος,
Οὐδ' ἀφαμαρτοεπής. ——
14 -- [o] Ἔπεα νιφάδεσσιν ἐοικότα χειμερίῃσι.
15 [p] Ἠέλιός θ', ὃς πάντ' ἐφορᾷς, καὶ πάντ' ἐπακούεις.
16 [q] Ζεὺς μέν που τό γε οἶδε, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
Ὁπποτέρῳ θανάτοιο τέλος πεπρωμένον ἐστί.

[m] Hoc versu mirificè delectatus *Alexander*, teste *Plutarcho* in ejus vita. Citant etiam *Xenophon* lib. 3. *Memorabilium*, & *Plutarchus* lib. 1. *De Placitis Philosophorum*: & *Juliani Imperatoris* tumulo inscriptum, autor est *Zosimus*, & *Cedrenus*. Et de *Basilio Macedone* usurpat *Constantinus Imperator* in *vita* ejusdem *Basilii*. Et alludit fortè *Sallustius*, ubi de *Catilina*; *Strenui*, inquit, *militis & boni imperatoris officium simul exsequebatur*. *Auson.* in *Heroum Epitaph.* de *Antilocho*; *Consiliis belloque bonus, quæ copula rara*. *Sallust.* de *Jugurtha*; *Quod difficillimum inprimis est, & prælio strenuus erat, & bonus consilio*. Tales & duo illi Heroes *Trojani*, *Æneas* & *Hector*, quos *Helenus* sic affatur infrà, *Il.* ζ'. Οὕνεκ' ἄριστοι Πᾶσαν ἐπ' ἰθύν ἐστε, μάχεσθαί τε φρονέειν τε. *Dionys. Hal.* lib. 1. de *Fauno*, *Aboriginum Rege*; Ἀνὴρ μετὰ τοῦ δραστηρίου καὶ συνετός.

spicit nescio quis hisce versibus,
Εἰς σε καὶ ἀψιδίης ἐψιδίσατο βίβλος Ὁμήρου, Ὁπλοτέρων ἐνέπεσα μετήορα δήνεα φωτῶν· Incert. apud *Stobæum.* Ἥβη καὶ νεότης ἐπικουφίζει νόον ἀνδρὸς, Πολλῶν δ' ἐξαίρει θυμὸν ἐς ἀμπλακίην· *Theognis.* Τὸ νέον ἅπαν ὑψηλόν ἐστι καὶ θρασύ. *Metrodorus* apud *Stobæum.* Similis character ille adolescentis apud *Horatium De Arte Poet. Sublimis cupidúsque, & amata relinquere pernix.* ¶ Ὁπλότεροι, *Juniores*, ab ὅπλα, quia armis gerendis aptiores: quomodo & *Arab.* צבי *juvenis* (nî fallor) ab *Hebr.* צבא *exercitus.*

[i] *Athen.* lib. 5. & 13. *Lucianus* in *Dial.mort. M. Tyr.* Differt. 15. *S. Empiricus, Adversùs Mathem. Eustath. Ismen.* lib. 3. Respicit *Aristænetus*, lib. 1. epist. 2. Καὶ γέροντες θαυμάζουσιν ὡς οἱ παρ' Ὁμήρῳ δημογέροντες τὴν Ἑλένην. Οὐ νέμεσις τὸ γύναιον, &c.] *Zeuxis*, cùm *Helenam* pinxisset, --- *hos versus adjecit*, Οὐ νέμεσις Τρῶας,&c. *Val. Max.* lib. 3. cap. 7. Οὐ νέμεσις apud *Homerum*, idem quod apud *Atticos* πεζογράφους Οὐδεὶς φθόνος.

[k] *Aristot. Ethic.* l. 2. c. 9. Ὅπερ οὖν οἱ δημογέροντες ἔπαθον πρὸς τὴν Ἑλένην τοῦτο δεῖ παθεῖν καὶ ἡμᾶς πρὸς τὴν ἡδονὴν καὶ ἐν πᾶσι τὴν ἐκείνων ἐπιλέγειν φωνήν. Ubi vel ad hunc locum alludit, vel ad illum alterum in *Il.* ν'. Δεῦτ' ἄγετ' Ἀργείην Ἑλένην, &c.

11 [f] *Pulchrum adeò ego haud-unquam-hactenus* alium *vidi oculis,*
Nec adeò venerabilem: regi enim similis-est.
12 *Pariter, & rex bonus, fortisque bellator.*
13 [g] *Pauca quidem* loquebatur, *sed valde argutè; quoniam non multiloquus* erat,
Neque in-verbis peccans.———
14 ---*Verba nivibus similia hybernis.*
15 [h] *Sol qui cuncta aspicis, & cuncta audis.*
16 *Jupiter utique hoc novit & immortales dii reliqui,*
Utri mors & vita terminus fato-destinatus sit.

[f] *Judic.* 8. 18. Erant formâ, quasi filii regis.
[g] *Prov.* 10. 19. In multiloquio non deerit peccatum; qui autem moderatur labia sua prudentissimus est.
[h] *Psal.* 19. 6. Nihil est absconditum à calore ejus (*Solis* sc.)

---

* Citat hoc hemistichium *Plinius*, *Epist.* lib. 1. & respicit *Cicero* lib. *De Claris Oratoribus. Menelaum ipsum, dulcem illum quidem tradit Homerus; sed pauca loquentem.* Vide & *Quintilianum* lib. 12. cap. 10. Σιωπῇ τὸ πολὺ ἔστω, ἢ λαλείσθω τὰ ἀναγκαῖα, καὶ δι' ὀλίγων· *Epict. Enchir.* cap. 32. *Soph.* apud *Stobæum.* Βραχεῖ λόγῳ καὶ πολλὰ περίκειται σοφά. Βαιὰ δ' ἐν μακροῖσι ποικίλλειν, ἀκοὰ σοφοῖς· *Pind. Pyth.* 9. Πολλῶν πείρατα συντανύσαις ἐν βραχεῖ· Idem *Pyth.* 1. Ὅστις ἐν βραχεῖ Πολλοὺς λόγους οἷός τε συντέμνειν καλῶς· *Euripid.* Ὡς δὴ σὺ βραχέα, ταῦτα δ' ἐν καιρῷ λέγεις· *Soph.* Μὴ ἐν πολλοῖς ὀλίγα λέγε, ἀλλ' ἐν ὀλίγοις πολλά· *Pythag.* apud *Stobæum.* Λαῖτρεες κύκνος μικρὸς θρόος, ἢ κολοιῶν Κρωγμὸς ἐν εἰαριναῖς κιδνάμενος νεφέλαις· *Anthol.* lib. 3. Huc pertinent proverbialia illa de breviloquentia: Λακωνίζειν· Χάρις βαιοῖσιν ὀπηδεῖ· *Magnum in parvo*; Οὐκ ἐν τῷ μεγάλῳ τὸ εὖ, ἀλλ' ἐν τῷ εὖ τὸ μέγα· *Verbum sapienti*; Εὐώνυμον ἐς δίκαν τρία ἔπεα ἐξαρκέσει· (Pindar.) *Quicquid præcipies, esto brevis*; (*Horat.*) & similia. Sic *Phocionis* oratio πλεῖστον ἐν ἐλαχίστῃ λέξει νοῦν habuit. Unde & κοπίδα τῶν λόγων eum vocavit *Demosthenes. Plut.* in *Phoc.*

[o] Verba scilicet *Ulyssis.* Λόγοι πολλοὶ καὶ πυκνοί· *Schol.* Citat *Hermogenes* Περὶ ἰδεῶν, lib. 2. Δεινὸν ῥήτορα δεῖξαι βουλόμενος ὁ ποιητής, &c. *Quintilianus*, loco jam laudato; *Cui* (*Ulyssi* scilicet) *orationem nivibus hybernis & copiâ verborum atque impetu parem tribuit.* Quin & ibidem observat idem *Fabius* hoc stylo & exemplo *Ulyssis* ab *Homero* designari copiosum & grande & robustum dicendi genus, quod ἁδρὸν (& πλατὺ) vocant, ut & illo *Menelai*, breve & concisum & subtile, quod ἰσχνὸν (& γοργὸν) appellant *Rhetores.* Vide & *Majoragii* Præfat. in

in Ciceronis *Oratorem*. *Nicet. Chon.* Annal. *Man. Comn.* lib. 2. Νιφάδεσσιν ἐοικότα χειμερίῃσι τὰ βέλη ἔπιπτον. Sed & in frigidam orationem (ψυχρολογίαν) *Ironicè* torqueri potest hic locus. Τὸ νιφάδεσσιν ἐοικέναι τοὺς λόγους δύναταί ποτε ϗ σκωπτικῶς ψυχρῷ ἐπιλέγεσθαι ῥήτορι· **Eustath**. Porrò συντόμως hæc παραβολὴ, quâ verba nivibus comparantur, suggessit mihi hoc hexastichon (quod ignoscat mihi lector)

Mens an vox hominis prægnans fœcundáque *nubes*,
A qua verba velut tot *meteora* fluunt.
Candida verba & crebra *nives* sunt; grandia *grando*,
Ore *Pericleo fulmina* jacta cadunt.
Sermo super teneras distillans molliter herbas,
Et * *ros* doctrinæ ceu *pluvialis* aquæ. * *Deut.* 32. 2.

p *Diod. Sic.* lib. 1. *Plin. Nat. Hist.* lib. 2. cap. 6. *Boeth.* lib. 5. *De Consol. Hesiod.* Πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμὸς, ϗ πάντα νοήσας. (Quò allusum proculdubio in inscriptione *Chii* Numismatis, *Homeri* imagine signati, quam ex vetere Codice M. S. citat doctissimus *Leo Allatius*, lib. *De Patria Homeri*, Ὁ πάντα εἰπὼν, legerim potiùs, ut sit versus hexameter,

Πάντ' εἰπὼν ϗ πάντα νοήσας Χῖος Ὅμηρος)

Æschylus in *Prometheo V.* Καὶ τὸν πανόπτην κύκλον ἡλίου καλῶ. *Virg. Æn.* 4. *Sol, qui terrarum flammis opera omnia lustras. Quem, quia respicit omnia solus, Verum possis dicere solem*;

'Ι Λ. δ'.

1 a Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦθ' ὑποείξομεν ἀλλήλοισι,
Σοὶ μὲν ἐγὼ, σὺ δ' ἐμοί. ---
2 b Ζεὺς, ὅς τ' ἀνθρώπων ταμίης πολέμοιο τέτυκται.
3 c Πᾶν δ' ἐν λειήνας χρυσέην ἐπέθηκε κορώνην.
4 d Εἴπερ γάρ τε ϗ αὐτίκ' Ὀλύμπιος οὐκ ἐτέλεσσεν,
Ἔκ τε ϗ ὀψὲ τελεῖ' σύν τε μεγάλῳ ἀπέτισαν.
5 e Οὐ γὰρ ἐπὶ ψευδέσσι πατὴρ Ζεὺς ἔσσετ' ἀρωγός.
6 ——— f Κακοὺς δ' ἐς μέσσον ἔλασσεν,
Ὄφρα ϗ οὐκ ἐθέλων τις ἀναγκαίῃ πολεμίζῃ.
7 g Τοῖσιν δ' αὖ θάνατος ϗ κήδε' ὀπίσσω
Ἔσσετ', ἐπεὶ πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια δηλήσαντο.
8 h Ἀλλ' οὔ πως ἅμα πάντα Θεοὶ δόσαν ἀνθρώποισι,
9 ——— i Κελεύσω
Βουλῇ ϗ μύθοισι· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ γερόντων·
Αἰχμὰς δ' αἰχμάσσουσι νεώτεροι, οἵπερ ἐμεῖο

a Φιλικῆς ἀντιπαραχωρήσεως τὸ, "Ἀλλ' ἤτοι, &c. **Eustath.** *Mali inter malos vivimus: Una res nos facere potest quietos, mutua facilitatis conventio*, (hoc est, Ut mutuo faciles simus in ignoscendo) *Sen. De Ira*, lib. 3. Nihil ad pacem tranquillitatémque magis conducit, quàm mutua hominum inter se tolerantia & ἐπιείκεια & συγκατάβασις. *Scimus & hanc veniam petimúsque damúsque vicissim*; Hor. *De Arte Poet.*

b *Justin. Mart.* Parænet. *Plut.* Πῶς δεῖ τὸν νέον, &c. & videtur huc respicere *Belisarius* apud *Procopium* (*Vandal.* 1.) Μάχονται μὲν ἄνθρωποι, βραβεύει δὲ ὁ Θεὸς ὅπως ποτὲ αὐτῷ δοκεῖ, ϗ τὸ τοῦ πολέμου δίδωσι κράτος.

c Ἡ δὲ Ὁμηρικὴ χρυσῆ κορώνη ϗ εἰς παροιμίαν ἔπεσε· ϗ ὁ ἀγαθὸν τέλος τοῖς φθάσασιν ἐπιθεὶς χρυσέην ἐπιθεῖναι τῷ παντὶ κορώνην λέγεται· *Eustath.* in locum. Χρυσῆ ergò κορώνη est cùm *finis coronat opus*. ¶ Et quid si *Latinorum Corona* ab hoc *Græc.* κορώνη. Χρυσῷ βίῳ (fortè βίου) χρυσῆν κορώνην ἐπιθεῖναι· *Lucian. De morte Peregrini.*

d Ὥσπερ ϗ ἐπιορκήσασιν Ὅμηρος ἔφη συμβαίνειν σὺν πολλοῖς ϗ μεγάλοις ὕστερον ἐκτίνειν τὰς δίκας· *Aristid.* tom. 2. Or. 1. Περὶ συμμαχ. Χρόνια μὲν τὰ τῶν Θεῶν πως εἰς τέλος δ' οὐκ ἀσθενῆ· **Eurip.** in *Ione*. Idem alibi. Ἀλλὰ σιγᾷ ϗ βραδεῖ ποδὶ στείχουσα μάρψει τοὺς κακοὺς, ὅταν τύχῃ. Quò respicere videtur

Valerius

Boethius, ubi suprà. *Valerius Flaccus* Solem vocat *omni-tuentem*, Et Ovidius *Mundi oculum*. *Solem Jovis oculum appellat antiquitas*; Macrob. *Saturn.* lib. 1. cap. 21. *Est profectò Deus, qui quæ nos gerimus auditque & videt*; Plaut. *Capt.* Αὐτοῦ δὲ τοῦ Θεοῦ παρόντος ἔσωθεν καὶ ἐφορῶντος πάντα καὶ ἐπακούοντος· (ipsissima Homeri verba) *Arrian. Epictet.* lib. 2. cap. 8. Εἰσορῶσι μὲν ταῦτα θεοὶ οἱ πάντα ὁρῶντες καὶ νῦν καὶ εἰς ἀεί· *Xen.* Ἑλλην. lib. 12. cap. 6. Ὦ πάντ' ἐφορῶν ὀφθαλμὲ τῆς δίκης ἀλάθητε· *Nicet. Chon.* Annal. *Man. Comnen.* lib. 3.

q Proverbialis locutio de re dubia & incerta, apud nos vulgò recepta, Θεὸς οἶδε, *Deus novit*. Cui simile illud *Doctoris gentium*; Οὐκ οἶδα, ὁ Θεὸς οἶδε. Tempore autem mortis nihil occultius nec incertius. Quis ergò priùs, quis posteriùs, quis citiùs, quis seriùs moriturus sit (præsertim in bello, cujus tam anceps alea) nemo scit: solus ille novit, qui omnia; Deus scilicet omniscius, ὁ παντεπίσκοπος. Ὁ γάρ τ' εὖ οἶδεν ἅπαντα, Μοῖράν τ' ἀμμορίην τε καταθνητῶν ἀνθρώπων· ut Poeta alibi. Ταῦτα μὲν ἀθανάτων ἐνὶ γούνασιν ἐστήκει, Ὅς τε θάνῃ καὶ ζῆν ὑπέρβιον, ἠὲ σαωθῇ· Q. *Calab.* Τέλος θανάτοιο] περιφραστικῶς pro θάνατος (ὅς ἐστι τέλος scilicet τῆς ζωῆς) quod alibi dicitur βιότοιο τελευτή· Citat porrò hos versus *Plutarchus*, *Sympos.* lib. 9. cap. 13.

IL. 4.

1 a *VErùm enimverò in-his cedemus invicem,*
Et ego tibi, & tu mihi. ---
2 b *Jupiter, qui hominibus arbiter belli est.*
3 *Totum cùm bene expolivisset, aureum imposuit apicem.*
4 c *Nam-etsi non protinus Cœlicola perfecerit,*
At tandem aliquando perficiet, & magno luent (improbi)
5 d *Non enim in mendaciis pater Jupiter erit auxiliator.*
6 ——— *Timidos* & imbelles *in medium coegit,*
Ut vel invitus quis præ-necessitate pugnaret.
7 ——— *Illis utique mors, & ærumnæ in-posterum*
Erunt, quoniam priores fœdera violârunt.
8 *Sed nequaquam simul omnia Dii dederunt hominibus.*
9 ——— ——— e *Hortabor* ego alios
Consilio, & verbis, hoc enim munus est senum:
Hastas autem tractabunt juniores, qui me

a *Eccles* 10. 4. Concessio (mutua) faciet cessare peccata maxima. b 1 *Sam.* 17. 47. Non in gladio, nec in hasta salvat Dominus; ipsius enim est bellum. *Prov.* 21. 31. Equus paratur ad diem belli; sed salus est à Domino. *Deus dicitur* Dominus exercituum *passim in sacra Scriptura.* c *Habac.* 2. 3. Si moram fecerit, expecta illum, quia veniens veniet & non tardabit. *Luc.* 18. 7, 8. Deus non vindicabit electos suos ---quamvis lentè ad vindicandum ipsos procedat? Imó: statim eos vindicabit. d *Prov.* 19. 9. Qui loquitur mendacia peribit. e *Job.* 32. 7. Provecti ætate loquentur, & annosi docebunt sapientiam.

Valerius Maximus lib. 1. cap. 11. *Lento gradu ad vindictam sui divina procedit ira, tarditatémque supplicii gravitate compensat.* Οὔτε γὰρ ὁ Θεὸς παραχρῆμα κολάζει· ἀλλ' αὕτη μὲν ἐστὶν ἀνθρωπίνη δίκη· *Lysias*, Orat. 5. *Consuésse enim Deos immortales, quò graviùs homines ex commutatione rerum doleant, quos pro scelere eorum ulcisci velint, his secundiores interdum res, & diuturniorem impunitatem concedere.* Cæs. *De Bell. Gall.* lib. 1. ad quæ verba *Manutius* in *Scholiis* afferr

affert hunc *Homeri* locum. Ἀδίκοις μὲν τὸ μήνιμα τὸ ἐκ τῶν Θεῶν ὀψέ τε καὶ ἀπελθοῦσιν ἐνθένδε ἐνθεν ἀπόκειται. *Pausan.*l.8. Hùc porrò spectat tritum illud & vulgatum apud *Græcos* Parœmiographos, Ὁ Ζεὺς κατεῖδε χρόνιος εἰς τὰς διφθέρας· *Serò Jupiter diphtheram inspexit.* Et notus ille Versus Proverbialis, Ὀψὲ Θεῶν ἀλέουσι μύλοι, ἀλέουσι δὲ λεπτόν. *Lanei Deorum pedes*, &c. *Rarò antecedentem scelestum Deseruit pede pœna claudo*; Horat. *Sed videt hoc, videt ille Deûm regnator; & ausis Sera quidem, manet ira tamen*; Stat. Pap. *Theb.* 5. *Sera tamen tacitis pœna venit pedibus*; Tibul. Vide & *Plutarchi* librum *De sera numinis vindicta.*

[e] Τίς δ' ἐκλύει σε Θεὸς ἢ δαίμων τοῦ ψευδόρκου καὶ ξεναπάτα; *Eurip.* in *Med.* *Causa jubet melior Superos sperare secundos*; Lucan. lib. 7. Ἀγωνοθέται δ' οἱ Θεοί εἰσιν, οἳ σὺν ἡμῖν ὡς εἰκὸς ἔσονται, ἐπεὶ μὲν γὰρ αὐτοὺς ἐπιωρκήκασι· *Xen.* Ἀναβασ. 3.

[f] *Homerus*, ut aliarum ferè omnium, ità & artis *Tacticæ* apud *Græcos* primus autor & magister fuit. Testis *Ælianus*, *Tacticorum* capite primo, primis statim verbis. Πρῶτος μὲν ἂν ἴσμεν δοκεῖ τὴν τακτικὴν θεωρίαν Ὅμηρος ἐπιγνῶναι. Vetus utique hoc artis *Tacticæ* & *Polemicæ* præceptum est, Timidos quosque & ignavos in medium tanquam in carcerem compingere, ut vel inviti pugnare cogantur, nec, si velint, aciem deserant, nec elabantur. Non ergò in *Tacticis* ut in *Practicis*; nec in re *militari* ut in *morali*, nec in acie & *militibus* ut in vita & *moribus* ordinandis, *In medio virtus*; nec ut in *Politicis*, ubi juxta veterem versiculum, Πάντα μέσοισιν ἄριστα, μέσος θέλω ἐν πόλει εἶναι· (vetus *Phocylides*, apud *Aristotelem*, *Polit.* lib. 4. cap. 11.) Sed contrà; Τοὺς μὲν κρείττονας ἔμπροσθεν, τοὺς δὲ λοιποὺς ἀλόγους ὄπισθεν καὶ διὰ μέσου· *Leo Imp. Tact.* cap. 4. *Pyrrhus Epirotarum rex pro Tarentinis apud Asculum, secundùm Homericum versum quo pessimi in medium recipiuntur, Dextro cornu*, &c. Jul. Frontin. *Strategem.* lib. 2. cap. 3. Ἀναγκάσαι δὲ τοὺς Καρχηδονίους μέσους ὄντας μένειν καὶ μάχεσθαι κατὰ τὸν ποιητήν, Ὄφρα καὶ οὐκ ἐθέλων, &c. *Polyb.* lib. 15. Et meritò: nam *Ignaviam quoque ne-*

Ὁπλότεροι γεγάασι, τοποὶ δ' ἀπὶν τε βίηφι.
10 ——— [k] Ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
11 ——— [l] Μὴ ψεύδε', ἐπιστάμενος σάφα εἰπεῖν.
12 [m] Ἡμεῖς τοι πατέρων μέγ' ἀμείνονες εὐχόμεθ' εἶναι.
13 ——————— [n] Ἔρις ἄμοτον μεμαυῖα
Ἄρεος ἀνδροφόνοιο κασιγνήτη ἑτάρη τε·
Ἥ τ' ὀλίγη μὲν πρῶτα κορύσσεται, αὐτὰρ ἔπειτα
Οὐρανῷ ἐστήριξε κάρη, καὶ ἐπὶ χθονὶ βαίνει.

[k] Hunc *Homeri* locum sic expressit vetus poeta *Livius*, laudante *Prisciano*: *Quid verbi ex ore tuo profugit?* & proverbialiter usurpat inter alios *Nazianzenus*, Epist. 10. Pythagoras *Nihil prius discipulos suos docuit quàm tacere*, ---*Verbáque, quæ Volantia poetæ appellant*, (ἔπεα πτερόεντα *Homerus* passim) *detractis pinnis intra murum candentium dentium premere.* Apul. *Florid.* *Petulantiæ verborum coercendæ vallum esse appositum dentium luculenter dixit, ut loquendi temeritas non cordis tantum custodiâ atque vigiliâ cohibeatur, sed & quibusdam quasi excubiis in ore positis sepiatur:* Agellius, (*Noct. Att.* lib. 1. cap. 14.) explicans hunc *Homeri* versum, quem & ibidem adducit. Τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε, &c. Παῖς μὲν ἄνηβος ἐὼν ἔτι νήπιος ἕρκος ὀδόντων Φύσας ---*Solon*, apud *Censorinum* cap. 12. Μάτην αὐτοῦ τῇ γλώττῃ περίκειται τὸ ἕρκος τῶν ὀδόντων· *Poll.* lib. 6. ex autore, opinor, incerto. Duplici autem vallo seu septo linguam munivit natura, dentibus & labris. Ἕρκος ὀδόντων ἢ περιφραστικῶς αὐτοὶ οἱ ὀδόντες μόνοι, ἢ τὰ χείλη, ἃ δὴ καθὰ τεῖχος ἐπὶ τείχει πόλεως, ὃ καὶ ἐπιτείχισμα λέγεται· οὕτω καὶ αὐτὰ ἕρκος ἐπὶ ἕρκει ὀδόντων εἰσί, στεγάζοντα τὴν εἰργόμενα ἔσω τὴν γλῶσσαν φραγμόν· *Eustath.* Μὴ ἐᾶν τὴν γλῶτταν προπετῶς ἐκπηδᾶν τοῦ ἕρκεος τῶν ὀδόντων, καὶ τοῦ τῶν χειλέων ἐπιτειχίσματος ἄφρ' οἷα δίκτυον περίβολον ἡ φύσις ταύτῃ περιεγύρωσε· *Nicet. Choniat.* Annal. *Man. Comnen.* lib. 3. Οὐδὲν οὕτως ἡ φύσις εὐερκῶς κεχαράκωκε τῶν παρ' ἡμῖν, ὡς τὴν γλῶτταν,

βαλομένη

cessitas acuit, & sæpe desperatio spei causa est; Curt. lib. 4. *Imperator catervis peditum infirmis* (ità enim pro *firmis*, quod est in impressis, rescribendum monet *Lipsius, De milit. Rom.* lib. 4.) *medium inter acies spatium, secundùm Homericam dispositionem, præstituit: Ammianus Marcellinus,* lib. 14. *Catilina* apud *Sallustium; Necessitudo etiam timidos fortes facit.* Et (ut *Vegetius* lib. 3. cap. 21.) *Clausis ex desperatione crescit audacia, & cùm spei nihil est, sumit arma formido.* Ἀναγκ. πολ.] Utpote Τοῖς μὲν ὄπιθεν ἀθέμενΘ· ἑπόμενΘ ἢ τοῖς ὄπι τὸ μετώπῳ· μεταξὺ γὰρ δύο καλῶν ἕνα κακὸν ἐνέβαλεν· *Eustath.* ad locum. Citat verò hunc *Homeri* locum Xenophon, lib. *De dictis & factis Socratis.*

g *Rarò antecedentem scelestum Deseruit pede pœna claudo,* (*Horat.*) perfidum inprimis & perjurum. Infrà, *Il.* ή. Ὅρκια πιςὰ ψευσάμενοι μαχόμεθα, &c. Vide plura ibi.

h Ex hoc loco sumptum illud *Pindari* juxta *Scholiasten.* Ἄλλα δ᾽ ἐπ᾽ ἄλλον ἔβαν ἀγαθῶν· πολλαὶ δ᾽ ὁδοὶ σὺν θεοῖς εὐπραγίας· *Pind. Ol.* 8. Propius illud *Livii,* lib. 22. *Non omnia eidem Dii dederunt.*

i Ἔργα νέων, βουλαὶ δὲ μέσων, εὐχαὶ δὲ γερόντων. Versus Proverbialis ex *Hyperide* apud *Erasmum,* cujus autor *Hesiodus* fuisse creditur; (ex eo enim citat *Hyperides*) & de quo fusè *H. Stephanus, Sched.* lib. 4. Παλαιὸς αἶνΘ, ἔργα μὲν νεωτέρων· Βουλαὶ δ᾽ ἔχουσι τῶν γεραιτέρων κράτΘ· *Eurip. Melanip.* citante *Erasmo.* Ἡ μὲν δύναμις ἐν νεωτέροις, ἡ δὲ φρόνησις ἐν πρεσβυτέροις· *Aristot. Polit.* 6. Αἱ νεότητες Ἄρεσιν· αἱ πολιαὶ δ᾽ ἔμπαλιν ἀδρανέες· *Anthol. Græc. Epigr.* lib. 1. Αἰεὶ δ᾽ ἐν βουλῇσι γέρων πολυΐδρις ἀμείνων Ὁπλοτέρου πέλει ἀνδρός, ἐπεὶ μάλα μυρία οἶδε· *Q. Calab.* Γνῶμαι γερόντων ἀσφαλέστεραι νέων· *Incertus.* Μάλιστα σώζεται πόλις, ἔνθα βουλαὶ γερόντων καὶ νέων ἀνδρῶν ἀριστεύουσιν αἰχμαί· *Plutarch.* libro *An seni ger. Resp.* Ubi proculdubio respicit hunc *Homeri* locum. Atque hinc solennis illa vox præconis apud *Athenienses* in concionibus, Τίς ἀγορεύειν βούλεται τῶν ὑπὲρ πεντήκοντα ἔτη γεγονότων; *Æschin.* contra *Ctesiph.*

Minores-natu sunt, confidúntque viribus.
10 ——*Quale tibi verbum effugit vallum dentium?*
11 ---f *Nè mentiaris, cùm-scias vera dicere.*
12 *Nos quidem patribus longè fortiores profitemur esse.*
13 ——g *Contentio perpetuò furens,*
Martis homicidæ soror & socia:
Quæ parva quidem primùm attollitur, sed posteà
Cœlo infixit caput, & super terram ingreditur.

f *Col.* 3. 9. Nolite mentiri invicem.

g *Prov.* 17. 14. Initium contentionis est, veluti cùm quis dimittit aquam. *Jacob.* 3. 5. Lingua modicum quidem membrum est, & magna exaltat. Ecce, exiguus ignis quantam materiam incendit!

βαλουμένον φραγμὸν περὶ αὐτῆς τοὺς ὀδόντας· *Plut.* Περὶ Ἀδολεσχ· Hinc Ἀπύλωτον στόμα apud *Aristophanem,* & Πολλοῖς ἀνθρώπων γλώσσῃ θύραι οὐκ ἐπίκεινται, apud *Theognidem.*

1 Ἀψευδεῖ δὲ πρὸς ἄκμονι χάλκευε γλῶσσαν· Pind. *Pyth.* 1. Τὸ μὲν ψεῦδος φαῦλον καὶ ψεκτόν· *Aristot. Ethic.* lib. 4. cap. 7. Ἀλλ᾽ εἰπὲ πᾶν τἀληθές· ὡς ἐλευθέρῳ ψευδεῖ καλεῖσθαι κὴρ πρόσεστιν οὐ καλή· *Soph. Trachin.* Ἀψευδὲς εἶναι τοῖς γενναίοις χρὴ στόμα· *Euripid.* in *Heracl.* Ψεῦδεα μὴ βάζειν, τὰ δ᾽ ἐτήτυμα πάντ᾽ ἀγορεύειν. *Phocylid.* (vulgò sic dictus). *Adeò veritatis diligens, ut nè joco quidem mentiretur: Æmil. Probus,* (vel potiùs *Cornel. Nepos*) de *Epaminonda.* Τὴν ἀλήθειαν ἀγαπᾶν ἀεὶ καὶ τοὺς ψευδομένους προβάλλεσθαι, pars erat juramenti *Essenorum,* teste *Porphyrio,* Περὶ ἀποχ. lib. 4. Αἴσχιστον δὲ αὐτοῖσι (*Persis* scilicet) τὸ ψεύδεσθαι νενόμισται· *Herodot. Clio.* Apage ergò illud *Darii* apud eundem *Herod.* Ἔνθα δεῖ ψεῦδος λέγεσθαι, λεγέσθω.

λεγέσθω. Quod sanè dictum Regis *Persarum*, nisi fuisset ille ὁ μέγας βασιλεὺς (cui quod libuit licuit) multùm mirarer : idque magis, quòd Αἴσχιστον τοῖς Πέρσῃσι τὸ ψεύδεσθαι νενόμισται ; teste eodem *Patre Historiarum* loco jam laudato.

[m] Filii interdum præstantiores parentibus (quanquam hæ raræ in terris aves. Vide infrà *Od.* β'. Παῦροι γάρ τοι παῖδες, &c.) sic *Tydides melior patre* ; *Horat.* Citatur autem hic versus à *Plutarcho*, *De Laude sui*, & *Galeno* in *Protrept.* cap. 3. *Philostrato* in *Heroicis*, ubi de *Diomede* & *Sthenelo*, cujus hæc apud *Homerum* verba sunt, vera forsan, sed non nimis modesta. Huic porrò carmini *Homerico* συνῳδὸς ferè est puerorum Senarius in Cantico illo *Laconico*, τριμερεῖ, πολυθρυλλήτῳ, in quo scil. senes, adolescentes & pueri sic alternatim canebant. Οἱ μὲν γέροντες, Ἁμές ποτ' ἦμες (quod & in proverbium abiit apud *Græcos Paræmiographos*: ut *Fuimus Troes* apud *Latinos*) ἄλκιμοι νεανίαι· Οἱ δὲ νεανίσκοι, Ἁμὲς δέ γ' εἰ-

Ἰλ. ε'.

[a] Ἆρες, Ἄρες, &c. Geminatio singularem habet ἔμφασιν καὶ δεινότητα. De διχρονίᾳ seu varietate temporis, quâ eadem syllaba in eadem voce eodem in loco producitur atque corripitur (ut & apud *Theocritum*, Τὰ μὴ καλὰ καλὰ πέφανται) vide *Eustathium*, qui & pro duplici hac quantitate duplex etymon hujus vocis adducit. ¶ Ἄρης cum α longo ab ἀρὰ sive ἀρὴ, *execratio, imprecatio*; unde στυγερὸς Ἄρης, *execrandu*: στυγερῷ κρίνοντ' Ἄρηϊ· Hom. *Belláque Matribus Detestanda*; Horat. Ἄρης cum α brevi ab α *privat.* & ῥέω *dico*. In prælio enim non linguâ, sed manu res peragitur; Ἐν γὰρ χερσὶ &c. Οἱ δ' ἄρ' ἴσαν σιγῇ &c. *Hermog.* Περὶ Δεινότ. hoc exemplum affert τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἐπὶ διαβολῇ, Ἆρες, Ἄρες, &c. Citant præterea hunc versum *Sextus Empiricus* adv. *Mathem.* *Clemens Alexandrinus* in *Protrept.* aliiq;. Ad hanc porrò formam, & ad hujus loci, opinor, imitationem, *Oppian.* Κυνηγ. 3. Ἆνερ, ἄνερ, τί νυ σεῖο προσώπατα τεγχύνονται; Hunc *Homeri* locum (ut & alios, ut Μίστυλλόν τ' ἄρα τἆλλα & Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος) pro suo more etiam tangit *Martialis*, quasi invidens immani huic *Græcorum* licentiæ; *Græci, quibus est nihil negatum, Et quos* Ἆρες Ἄρες *decet sonare*. Imitatur & *Nonn.* *Dionys.* lib. 29. Ἆρες, Ἄρες, σὺ μὲν εὗδε δυσίμερε. Βροτολοιγὸς, *hominum pestis & pernicies*, ut ἀθηρηλοιγὸς (pro ἀθερολοιγὸς, metri gratiâ) *ventilabrum*, Od. λ'. qu. *palearum pernicies*. Idem *Mars*, qui hìc plenè & ἐντελῶς est Ἄρης βροτολοιγὸς, apud *Eusebium* (*Præpar. Evang.* l. 6.) ex vetere poeta ἐλλιπῶς & ἀντονομαστικῶς, Ἀλγυνόεις βροτολοιγὸς dicitur : & apud *Oppianum*, Μή μοι βροτολοιγὸν ἀείδῃς· Κυνηγ. lib. 1. Ἀφροδίτας ἀνάπτωρ βροτολοιγὸς Ἄρης· *Æschyl.* Ἱκετ. & *Anthol.* *Ep. Gr.* lib. 7. Βροτολοιγὸς ἔεις, ut Ἔρως βροτολοιγὸς in versu *Timonis* apud *Clementem Alexandrinum*, & *Eusebium*. Et alludit *Procopius* in *Arcan. Histor.* Καὶ ὥσπερ οἱ ποιηταὶ λέγουσι βροτολοιγοὶ ἦσαν. Quæ verba citat etiam *Suidas* in voce Βροτολοιγοί. Τειχεσιπλῆτα] ¶ Πελαστὰ τείχεσι.al. τειχεσιβλῆτα τεί-

1 [a] Ἆρες, Ἄρες, βροτολοιγὲ, μιαιφόνε, τειχεσιπλῆτα.
2 [b] Ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος, καὶ μοῖρα κραταιή.
3 [c] Τυδείδην δ' οὐκ ἂν γνοίης ποτέροισι μετείη.
4 [d] Ἔρρες ἀνδρὶ βέλος, Διῒ χεῖρας ἀνασχών.
5 [e] Μή τι σύ γ' ἀθανάτοισι θεοῖς ἀντικρὺ μάχεσθαι.
6 —— [f] Χαλεποὶ δὲ θεοὶ ἐπὶ μῆνις.
7 —— [g] Ὁ δὲ χερμάδιον λάβε χειρὶ
Τυδείδης, μέγα ἔργον, ὃ οὐ δύο γ' ἄνδρε φέροιεν,
Οἷοι νῦν βροτοί εἰσ', ὁ δέ μιν ῥέα πάλλε καὶ οἶος.
8 [h] Ἰχὼρ οἷός πέρ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσιν.
Οὐ γὰρ σῖτον ἔδουσ', οὐ πίνουσ' αἴθοπα οἶνον·
Τοὔνεκ' ἀναίμονές εἰσι, καὶ ἀθάνατοι καλέονται.

μὲν, αἱ δ' ἄλλαι, αὐγάσδεο· Οἱ δὲ παῖδες, Ἄμμες δέ γ' ἐσσόμεθα πολλῷ κάῤῥονες· *Plut. Instit. Lacon.* & *De Laude sui.*

[a] Πιστεύειν δὴ χρὴ καὶ Ὅμηρον ἀληθῆ λέγειν, ὡς ἄρα ἔρις ἄρχεται μὲν ἐξ ἀλογίσε, προέρχεται δὲ ἐπὶ μήκιστον· *Aristid.* to. 2. Or. *De Concord.* Hanc Ἔριδος periphrasin ad Famam transfert *Virgilius*, *Æn.* 4. *Parva metu primo, mox sese attollit in auras.* Ad pugnam *Nicetas Chon.* (Annal. *Man. Comn.* lib. 1.) Ἡ μάχη λαμπρῶς ἐκορθύετο, (vox *Homerica*) φιλαυξὴς δὲ ὅσα αὕτη καὶ ἀεὶ τὸ ἄνω ἐφιεμένη μικροῦ δεῖν ἐπῆειξεν ἂν τὰ κάρη ἐς οὐρανὸν, χαμαιβάμων ὅσα τὰ πρῶτα καὶ χθονί@. Ad *Homerum* ipsum accommodat *Longinus*, Περὶ ὕψ. *Callimach.* Hymn. in *Cer.* Ἴθματα μὲν χέρσῳ, κεφαλὰ δὲ οἱ ἧψατ' Ὀλύμπῳ. Vide & elegantem *Timonis* Parodiam in hunc locum apud *Clementem Alexandrinum*, *Strom.* 5.

IL. 5.

1 M*Ars, Mars, homicida, cædibus-pollute, murorũ-destructor.*
2 *Cepit* eum *purpurea mors, & fatum violentum.*
3 [a] *Tydidem haud cognôsses, utri-parti se-aggregaret.* (*sustuleris.*
4 - *Projice telũ in virum*(hostem *sc.*) *postquam ad Jovem manus*
5 [b] *Noli tu omnino cum immortalibus Diis ex-adverso pugnare.*
6 ——— [c] *Gravis Dei est ira.*
7 ——— *Ipse saxum prehendit manu*
Tydides, magni ponderis, quod non duo viri ferrent,
Quales nunc mortales sunt: hic verò id facilè vibravit vel solus.
8 *Humor-quidam, qualis saltem fluit beatis Diis:*
Non enim cibum edunt, non bibunt ardens vinum;
Ideò exsangues sunt, & immortales vocantur.

[a] *Jacob.* 1. 8. Vir duplex animo inconstans est in omnibus viis suis.
[b] *Act.* 23. 9. Ne pugnemus cum Deo.
[c] *Psal.* 2. 12. Si vel tantillùm exarserit ira ejus. *Psal.* 90. 11. Quis novit potentiam iræ tuæ? *Apocal.* 6. 17. Venit dies magnus iræ ejus, & quis poterit stare?

χη καλαβαλῶν. Utramque hanc lectionem & expositionem agnoscunt Grammatici; *Hesychius*, *Eustathius*, & *Didymus* (si modò *Didymus*) *Scholiastes*.

[b] Est profectò mors bellica, etsi pulchra & præclara, cruenta tamen & violenta π. θ. καὶ μ. κ. Usurpavit verò hunc versum *Julianus Imp.* quo die regiâ induebatur purpurâ, teste *Amminiano Marcellino*, lib. 15. *Clemens Alex. Pædag.* lib. 2. cap. 10. de fœminis delicatulis, quæ purpurâ impensè delectantur, Αὐτὰς ἔλλαβε πορφύρε@ θάνατος· quæ sanè admiranda est hemistichii hujus *Homerici* accommodatio, seu potiùs Catachresis; ut vita voluptuaria, qualis est eorum, qui cùm *Divite* in Euangelio purpurâ & bysso induuntur, dicatur πορφύρε@ θάνατος. Et fortè in mente habuit eruditissimus pater illud *Pauli* ad *Timotheum*, Ἡ δὲ σπαταλῶσα ζῶσα τέθνηκε. Eleganter etiam in *Alexandrum* torsit hoc carmen *Theocritus Sophista*, apud *Athenæum*, lib. 12. Qui, cùm ille patrium mutaret habitum, et ad *Persicum* transiret, juberétque sibi ex *Ionia* mitti purpuras, *Nunc*, inquit, *intelligo quid sibi velit illud Homericum*, Τὸν δ' ἔλε π. θ. καὶ μ. κρ. Voluit dicere, actum esse de *Alexandro*, postquam à ritu cultúque patrio ad luxum *Persicum* degenerâsset. Et nequiter nimis vibravit *Diogenes* in furem quendam πορφυρεσκλέπτην, quem videret ad mortem duci, *Ecce!* inquit, *ut hunc homi-*

nem Ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος, &c. *Plut. Apophth.* & *Laert.* in *Vit. Diog.* Citat etiam *Ælianus, De Animal.* lib. 16. cap. 1. Ubi de purpura, marino sc. animali, agens miram quandam hujus carminis expositionem habet, quam & hîc affert *Eustathius*. Πορφ. θάν. λέγει, οὐ μόνον τὸν ἐξ αἵματος, ἢ τὸν μέλανα, ὡς καὶ κῦμα πορφύρεον, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐκ μιᾶς πληγῆς· ὡς καὶ ὁ Αἰλιανός φησιν ἱστορῶν τοὺς πορφυρέας μιᾷ καταφορᾷ χειρὸς τὴν ζῶσαν πορφύραν συντρίβειν, ἵνα καλὸν οὕτω τὸ βάμμα τῆς πορφύρας γένηται· ὅθεν καὶ θάνατος πορφύρεος, ὁποῖον ἂν πάθοι πορφύρα, μιᾷ καὶ αὐτὴ θανατωθεῖσα πληγῇ. Imitatus etiam *Constant. Manass.* (Synops. Histor.) Πορφύρεός τε θάνατος κατέλαβε καὶ μοῖρα. Et respicit fortè *Virgilius*, *Purpuream vomit ille animam*; id est, animam unà cum sanguine. Est enim mors *purpurea* mors *sanguinea* seu *cruenta*; cui opponitur, apud *Juvenalem*, *mors sicca*.

e Citat *Seneca Rhetor*, (*Controvers.* lib. 4.) de *Rhetore* (nî fallor) prævaricante: qualem vulgò *Ambidextrum* vocant. Etiam παροιμιωδῶς usurpavit *Plutarchus* lib. Πότερα τῶν ζώων. Et *Numenius Pythagoricus* de *Arcesilao* apud *Eusebium Præpar. Evang.* lib. 14. Τοῦ τε Ὁμηρικοῦ Τυδείδου ὁποτέροις μετείη ἀγνοουμένου - οὐδὲν ἧττον Ἀρκεσίλαος ἠγνοεῖτο. Quin & eleganter torqueri poterit hic versus in hominem ἐπαμφοτερίζοντα in bello civili, & ἀλλοπρόσαλλον, & qui in seditione incertarum aut neutrarum est partium: qualis ferè *Cicero* in bello civili inter *Cæsarem* & *Pompeium*, de quo *Sallustius* in *Declamatione* in ipsum *Ciceronem*, *Homo levissimus - fidus nemini, modò harum, modò illarum partium*, &c. *Solonis* certè lex erat, Ὁ ἂν στάσει μηδετέρας μερίδος γενόμενος ἄτιμος ἔστω· hoc est, ὃν οὐκ ἂν γνοίης ποτέροισι μετείη.

d Ἔρχου ἐπ' ἔργον, θεοῖσιν ἐπευξάμενος τελέσαι· *Pyth.* in *Aur. Carm.* Πράττοντάς τι ἀπὸ θεῶν ἄρχεσθαι χρή· *Charond.* apud *Stobæum*. Πειρᾶσθαι σὺν τοῖς θεοῖς ἄρχεσθαι παντὸς ἔργου, ὡς τῶν θεῶν κυρίων ὄντων, &c. *Xen. Oecon.* Καθίει σαυτὸν θαρρῶν κἀπευξάμενος τοῖσι πατρῴοισι θεοῖσι· *Aristoph.* in *Vesp.*

e Σὺ δ' εἴκ' ἀνάγκῃ, καὶ θεοῖσι μὴ μάχου· *Eurip.*

f *Plus valet humanis viribus ira Dei*; Ovid. *Trist.* lib. 5. *Gravis ira regum est*; Sen. Quantò magìs Dei, qui rex regum? Pro ἔπι μῆνις legitur & conjunctim ἐπιμῆνις· quod & probare videtur *Eustathius*.

g Insignis locus, ex quo colligunt autores imminutam paulatim humani corporis staturam; quàm rectè ipsi viderint: quando Poetis quod libet, licet. Et videtur sanè hoc de humanæ staturæ decremento non tam verè & κατ' ἀκρίβειαν philosophicam, quàm hyperbolicè & per licentiam poeticam ab *Homero* di-

9 i Οὐ δηναιός, ὃς ἀθανάτοισι μάχοιτο,
Οὐδέ τί μιν παῖδες ποτὶ γούνασι παππάζουσιν.
10 k Οὔ τοι, τέκνον ἐμόν, δέδοται πολεμήϊα ἔργα,
Ἀλλὰ σύ γ' ἱμερόεντα μετέρχεο ἔργα γάμοιο.

i Παππάζειν est *blandè* & ὑποκοριστικῶς *patrem compellare* (aliter *pappare* dixit *Juvenalis*) quasi πάππα φωνεῖν, hoc est, πατέρα καλεῖν. Καὶ παππάζουσ' ἅμα τῇ γλώττῃ· *Aristoph. Vesp.* Πάππα est vox puerorum patrem blandè compellantium. *Od.* ζ΄. Πάππα φίλ', οὐκ ἂν δή μοι ἐφοπλίσσειας ἀπήνην; Et ut πάππα est ὑποκοριστικὴ προσφώνησις τοῦ πατρὸς, sic & μάμμα μητρός· (Vide *Eustathium* aliósque *Grammaticos*) quæ compellatio apud nos etiam infantibus in usu est. Quod autem *Homero* est πάππας, id *Aristophani* est Παππίας, *Callimacho* Ἄππα, *Theocrito* Ἀπφῦς, *Syris* Ἀββᾶ, *Latinis* Papa. Locus *Callimachi* est in initio Hymni in *Dianam*, quem hùc adscribere visum est, quia expressus videtur ex hoc *Homeri* versu, Οὐδέ τί μιν &c. quem & propterea ibi citat *Scholiastes*. Ὡς ὅτε πατρὸς ἐφεζομένη γονάτεσσι
Παῖς ἔτι κουρίζουσα τάδε προσέειπε γονῆα,
Δός μοι παρθενίην αἰώνιον, ἄππα, φυλάσσειν.

k Verba *Jovis* ad *Venerem*. Unusquisque ut *sorte*, sic arte *suâ contentus esse debet*. *Quam quisque nôrit artem, in hac se exerceat*; Cicero *Tusc.* lib. 1. Est autem is versus Proverbialis, apud *Aristophanem* in *Vesp.* (Et integrum ibi ex *Græco* transtulit, atque etiam *Græcè* ἐλλειπτικῶς

κῶς

ctum esse. Cùm enim inter bellum *Trojanum* & *Homeri* tempora non ampliùs quàm 140 anni (plùs minùs) ex communi *Chronologorum* calculo interfluxerint (de quo vide inter alios *Plutarchum* in *Vita Homeri*), neutiquam profectò rationi consentaneum fuerit, nec credere id potuerit *Homerus*, in tam brevi temporis spatio, centum scilicet circiter annorum curriculo, tam insignem humanæ proceritati decessionem obtigisse. Ut frustrà omninò hâc de re Poetam nostrum exagitent *Hieronymus Magus*, *Miscellan.* lib. 4. & *Hakwellus* noster, *Apologiæ pro Providentia* lib. 3. cap. 5. Expressit & auxit *Virgilius*, *Æn.* 12.

Vix illud lecti bis sex cervice subirent,
Qualia nunc hominum producit corpora tellus.

Et respexit *Juvenalis*, *Sat.* 15.

Nam genus hoc vivo jam decrescebat Homero;
Terra malos homines nunc educat atque pusillos.

Vell. Paterc. lib. 1. *Quo nomine non est mirandum, quòd sæpe illud usurpat,* (ter in *Iliade* usurpat *Homerus*) Οἷοι νῦν βροτοί εἰσι. Vide & *Plinium*, *Nat. Hist.* lib. 7. cap. 16. *Agellium*, lib. 3. cap. 10. *M. Tyrium*, *Dissert.* 8. *Augustinum*, *De Civitate Dei*, lib. 15, cap. 9. ibíque *Ludovicum Vivem*.

[h] *Celsus* apud *Origenem* (lib. 2.) blasphemè & impiè de sanguine *Crucifixi*; Τί φησι καὶ ἀνασκολοπιζομένου τοῦ σώματος ποῖος Ἰχὼρ, οἷός πέρ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσι. Meliùs longè & modestiùs *Alexander* vulneratus adulatoribus suis subridens, Τοῦτο μὲν αἷμα, ἔφη, οὐκ Ἰχὼρ, οἷος πέρ, &c. *Plutarch. De fort. Alex.* *Seneca Rhetor* (*Suasoriâ* primâ) hoc dictum tribuit *Callistheni*; *quem & Alexander occidit propter intempestivè liberos sales: nam cùm Deus vellet videri, & vulneratus esset; viso sanguine ejus, philosophus mirari se dixerat, quòd non esset* Ἰχὼρ οἷός πέρ τε ῥέει μ. θ. *Athenæus*, lib. 6. ait *Dioxippum* quendam *Pancratiasten*, vulnerato *Alexandro*, & manante sanguine, hâc usum *Ironiâ*, dixisséque Ἰχὼρ οἷος, &c. Citat autem hunc locum & idem *Plutarchus* in *Conviv. septem sapientum*. Alludit etiam *Lucianus* in *Icaromenippo*; & *Porphyrius*, *De Abstinentia* lib. 4. Ubi habetur aureum hoc ejus dictum & votum, quod apponere non gravabor; Εἰ γὰρ, καθάπερ φησὶν Ὅμηρος, μηδὲ σίτου ἐδηδόκειμεν, μηδὲ ποτοῦ, ἵν' ὄντως ἦμεν ἀθάνατοι. Medium porrò versum hujus sententiæ citat *Synesius Dione*, & *Juncus* de *Senectute* apud *Stobæum*. Eúmq; & sequentem *Theodoretus*, lib. 3. *De Curand. Græc. Aff.* Quin & hunc tertium Τοὔνεκ' ἀναίμονες, &c. respicit (nî fallor) *Anacreon*, in *Ode* quâdam *De Cicada*, Ἀπαθὴς, ἀναιμόσαρκε, Σχεδὸν εἶ θεοῖς ὅμοιος. Hùc etiam pertinet illud *Cambysis* scomma in *Ægyptios* de *Api* à se vulnerato: Ὦ κακαὶ κεφαλαὶ, τοιοῦτοι θεοὶ γίνονται ἔναιμοί τε καὶ σαρκώδεες; *Herod. Thal.*

9 ---*Non longævus* est, *qui cum immortalibus pugnat,*
Neque ipsum pueruli ad genua blandè patrem-compellant.
10 *Haud tibi, mea nata, concessa est ars bellica,*
Quin tu potiùs conferas te ad jucundas res & ritus *nuptiales.*

κῶς expressit, vel potiùs allusit *Cicero*, *Epist. ad Attic.* lib. 5. *O rem minimè aptam meis moribus! O illum verum!* (Ἔρδοι τις ἣν ἕκαστος εἰδείη τέχνην.) Ubi *Schol.* Καὶ ταῦτα δὲ ἐν παροιμίαις φέρε.) Scitè autem παρῳδήσας detorsit *Stratonicus Citharœdus* in imperitum *musicum*, qui olitor aliquando fuerat: Ἄιδοι τις ἣν ἕκ. εἰδ. τ. *Athen.* lib. 8. Idem & *Ptolemæo* Regi περὶ κιθαριστικῆς cum eo φιλονεικότερον disputanti, Ἕτερον, ἔφη, ἐστὶν, ὦ βασιλεῦ, σκῆπτρον, ἕτερον δὲ πλῆκτρον. Hùc spectat illud *Euripidis*; Τέκτων γὰρ ὢν ἔπρασσες οὐ ξυλουργικά. Et illud *Nestoris*, in *Epigram. Anthol.* lib. 1. Ἱππεύειν ἱππεῦσιν ἔδωκα, καὶ ἀοιδὸς ἀείδειν, &c. quò respicit *Nazianzenus* epist. *ad Eudox.* Ἱππασίαν δεδαότα μὴ ᾄδειν ἐθέλειν ἢ ποιεῖν. *Noli adfectare quod tibi non est datum*; Phædr. fab. 57. Et tritum illud, *Nè sutor ultrà crepidam*. Et (ut alicubi *Horatius*) *Ludere qui nescit, campestribus abstinet armis*. Et alibi, *Quod medicorum est*, Prome-

Promittunt medici, tractant fabrilia fabri. Quin & ad versum illum *Aristophanis* jam laudatum respicit proculdubiò idem *Flaccus*, (Epist. 14. lib. 1.) *Quam scit uterque libens, censebo, exerceat artem*. Σπάρταν ἔλαχες, ταύταν κόσμει. *Orna Spartam, quam nactus es*. Plut. Et alii passim. *Intra Fortunam* (& artem) *debet quisque manere suam*. Plat. *De Leg*. lib. 8. Μίαν ἕκαστος τέχνην ἐν πόλει κεκληρωμένος, ἀπὸ ταύτης ἅμα καὶ τὸ ζῆν κλάσθω. *Aristot*. Polit. 2 Ἓν ὑφ' ἑνὸς ἔργον ἄριστ' ἀποτελεῖται. Nec mirum, Ἄλλοι γὰρ πρὸς ἄλλα πεφύκαμεν. Idem *Ethic*. lib. 2. cap. 9. Ideóque Ἄριστον τὸ πράττειν ἕκαστον ὅ, τι οἶδε, καὶ ὅ, τι δύναται. *Apollon*. apud *Philostratum*, lib. 4. Egregiè *Plutarchus*, lib. Περὶ εὐθυμ. (Et certè nihil magis ad εὐθυμίαν tran-

11 ———— [l] Μηδὲ Θεοῖσιν
Ἶσ' ἔθελε φρονέειν· ἐπεὶ οὔποτε φῦλον ὁμοῖον
Ἀθανάτων τε Θεῶν, χαμαὶ ἐρχομένων τ' ἀνθρώπων.
12 [m] Αἰδομένων τ' ἀνδρῶν πλέονες σόοι, ἠὲ πέφανται·
Φευγόντων δ' οὔτ' ἂρ κλέος ὄρνυται, οὔτε τις ἀλκή.
13 [n] Εἴκετε, μηδὲ Θεοῖς μενεαινέμεν ἶφι μάχεσθαι.
14 [o] Τυδεύς τοι μικρὸς μὲν ἔην δέμας, ἀλλὰ μαχητής.
15 [p] Μή τι μοι ἀλλοπρόσαλλε παρεζόμενος μινύριζε·
Ἔχθιστος δέ μοι ἐσσὶ Θεῶν, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν·
Αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη, πόλεμοί τε, μάχαι τε.

[l] Eundem versum habet *Hesiodus* in *Theogonia*, casu duntaxat mutato, Ἀθάνατοί τε θεοί, &c. Citat & *Plutarchus* lib. *De Com. Notion. adv. Stoicos*. Χαμαὶ ἐρχόμενα phrasis est Proverbialis ex hoc loco desumpta, quâ vilia, caduca, terrena, exprimunt Autores. *Nazianz. Epist*. 16. Μικρὰ τῶν μικρῶν καὶ χαμαὶ ἐρχομένων φρεντίσαντες. Sic & *Epist*. 63. *Aristid. Orat. Plat*. 2. Νῦν δ' οἱ ποιηταὶ πολλὰ χρήσιμοι, --ἐφημέρους τε καλοῦντες (ἡμᾶς) καὶ χαμαὶ ἐρχομένους, &c.

[m] *Fortibus est fortuna vireis data*; Enn. *Fragm. Annal*. lib. 7. *Audentes fortuna juvat*; Virg. *Timidi nunquam statuêre tropæum*; Juvenal. *Audentes forsque Deúsque juvat*; Ovid. *Fortes fortuna adjuvat*; Terent. Phorm. *Vidêre fugientes capi aut occidi, fortissimum quemque tutissimum*; Sallust. Jugurth. *Galeati hi lepores* (sic enim fugientes milites vocavit olim *Cornificius* Poeta) ut *Imbelles damæ, quid nisi præda?* *Fortuna fortes metuit, ignavos premit*; Sen. Troad. *Mors & fugacem persequitur virum*, (qui versus ferè ad verbum expressus ex illo *Simonidis*, Ὁ δ' αὖ θάνατος ἔφικε καὶ τὸν φυγόμαχον.) *Nec parcit imbellis juventæ Poplitibus, timidóque tergo*; Horat. *Carmin*. lib. 3. Od. 2. *Fors juvat audentes, Chii sententia vatis*; Claud. *Epist. ad Prob*. Ubi nullus dubito, quin respexerit ad hunc locum Poetæ; ut frustrà se torqueat *Cl. Barthius* in inquirendo autore illius sententiæ; cùm ille *Chius vates* sit *Homerus*. *Effugit mortem quisquis contempserit; timidissimum quemque consequitur*; Curt. lib. 4. Ὁπόσοι τὸν μὲν θάνατον ἔγνωσαν πᾶσι κοινὸν εἶναι, καὶ ἀναγκαῖον ἀνθρώποις, περὶ δὲ τοῦ καλῶς θνήσκειν ἀγωνίζονται, τούτους ὁρῶ μᾶλλόν πως εἰς τὸ γῆρας ἀφικνουμένους. *Xenoph. De Exped. Cyri*, lib. 3. Contrà, Τοὺς ἀνθρώπους φεύγοντας τὸν θάνατον διώκειν dixit *Democritus*. Μάλιστα δ' ἐκεῖνο μέμνησθε, ὅτι τῶν μὲν ἀνδρῶν καὶ μαχομένων ὀλίγον τὸ ἀπολλύμενόν ἐστιν· ἐγκλινάντων δὲ καὶ φευγόντων κομιδῇ βραχὺ τὸ σωζόμενον· uti *Fabius* (apud *Dionysium Halicarnassensem*, lib. 9.) Orationem suam ad milites concludit, respiciens proculdubiò hunc *Homeri* locum. Et geminum est illud *Catilinæ* apud *Sallustium*; *Semper in prœliis iis maximum est periculum, qui maximè timent: audacia pro muro habetur*. Διδασκέτω δὲ πλειόνων (Imperator sc. suos milites) ὅτι τοῖς μὲν φεύγουσι πρόδηλος ὄλεθρος· (non ergò usquequaque verum est illud Rhetoris τοῦ ῥιψάσπιδος, Καὶ πάλιν μαχήσεται ὁ φεύγων) τοῖς δὲ μένουσιν ἄδηλος ὁ θάνατος ἀμυνομένοις· *Onosand. Strategic*. cap. 32. *Suidas*, ex vetere autore in Ἀποθνήσκοντας· Ἐν πολέμῳ ἀποθνήσκοντας ὁρῶ τοὺς περὶ πλεῖστον τὸ ζῆν ποιουμένους, καὶ ζῶντας ὅσοι τοῦ ζῆν ἀπογινώσκουσιν. Et celebre inprimis hanc in rem rescriptum illud, quod *Leonidæ* & trecentis ad *Thermopylas* pugnaturis miserunt *Ephori Spartiatæ*; Μαχέσθωσαν

quillitatémq; animi conducit, quàm μὴ πολυπραγμονεῖν, sed inter artis suæ fines & limites se continere) Τὴν ἄμπελον σῦκα φέρειν οὐκ ἀξιοῦμεν, οὐδὲ τὴν ἐλαίαν βότρυς. (Nonne agnoscis, Lector, dictum illud Parœmiale *Jacobi Apostoli*, cap. 2. v. 12?) Et nos omnia habere volumus : Ἀλλ' οὔ πως ἅμα πάντα θεοὶ δόσαν ἀνθρώποισι, &c. ut Poeta infrà, *Od.* δ'. Vide plura ibi. Adi & *Ælianum*, *Var. Hist.* lib. 2. capp. 2, & 3. Citant verò hunc versum, Ἀλλὰ σύ γ' ἱμερόεντα, &c. *Artemidorus* (*Onirocrit.* lib. 5.) et *Galenus* (*Protrept.* cap. 4.) Porrò binos hos *Homeri* versus eleganter παρῳδεῖ *Princeps Romani Tullius* Eloquii; (*Epist. ad Atticum*, lib. 14.) & quidem levi immutatione; pro γάμοιο ponendo duntaxat λόγοιο.

11 ——————————— [d] *Neque diis*
Paria velis sapere; quippe neutiquam gens similis
Immortaliúmque Deorum, ac humi repentium hominum.
12 *Virorum quos-*fugere-*pudet plures salvi, quàm interfecti;*
Fugientium autem nec decus ullum oritur, nec præsidium.
13 [e] *Cedite, neque adversùs Deos gestiatis fortiter pugnare.*
14 *Tydeus parvus quidem erat corpore, sed bellicosus.*
15 *Ne mihi, o varie* & inconstans, sic *assidens quiritare:*
[f] *Invisissimus mihi es Deorum, qui Olympum habitant:*
Semper enim tibi contentio grata, belláque, pugnæque.

[d] *Esai.* 46 5. Cui me adsimilabitis, æquiparabitis, aut comparabitis, ut ei similis sim? [e] 2 *Paralip.* 13. 12. Nolite pugnare contra Dominum; quia non vobis expedit. *Act.* 5. 39. Nè etiam cum Deo pugnare comperiamini. [f] *Rom.* 2. 8. Litigiosis ira & indignatio.

σιν ὡς πεθναξόμενοι, καὶ οὐ πεθνάξοντι· quam *Græcam* sententiam interpretari videtur *Sylla* (apud *Sallustium* in *Bello Jugurth.*) ubi milites suos monet, *Quantò ibi in prælio minùs pepercissent, tantò tutiores fore.* *Loccenius* (in *Notis Politicis* in *Cornelium Nepotem* in *Thrasybulo*) hunc *Homeri* versum affert ad illustrandum proverbium illud, quod ibidem occurrit apud *Nepotem*, *Matrem timidi flere non solere* : & in eam rem multa adducit de cauta timiditate, interque alia hunc Poetæ locum; adeóque & Αἰδομένων hìc vertit *Metuentium*. Sed fallitur omninò vir doctissimus; siquidem Αἰδόμενοι hìc non sunt *timidi*, seu *metuentes*, (opponuntur enim Τοῖς φεύγουσι versu sequente, hoc est, *timidis* & *præ metu fugientibus*) sed planè contrà, *fortes* & *strenui*, quos fugere pudet pigétque, quos pudor & virtus in officio continent, & fortiter pugnare faciunt: Unde illud ad fortitudinem hortantis, Αἰδῶ θέσθ' ἐνὶ θυμῷ.

[n] Hæc gnome, & quinta, & nona hujus libri, item secunda, & tertia sequentis, planè sunt parallelæ, & eódem spectant, vetántque θεομαχεῖν. Quod & alii Poetæ prohibent : *Pindarus*, *Pyth.* 2. Χρὴ δὲ πρὸς Θεὸν οὐκ ἐρίζειν. *Callimachus*, hym. 2. Κακὸν μακάρεσσιν ἐρίζειν· Ὃς μάχεται μακάρεσσιν ἐμῷ βασιλῆϊ μάχοιτο. *Euripides*, Θεοῖσι μὴ μάχου. Idem in *Iphig. Taur.* Τί γὰρ πρὸς τοὺς δυναμένους Θεοὺς ἁμιλλᾶσθαι καλόν; *Menander*, Θεῷ μάχεσθαι δεινόν ἐστι καὶ τύχῃ. *Theognis*, Οὐκ ἔστι θνητοῖσι πρὸς ἀθανάτους μαχέσασθαι. Porrò Μὴ θεομαχεῖν Proverbialis formula est, quâ etiam *Latini* Autores utuntur, inter alios *Tertullianus*, *Ad Scapulam* cap. 4. Et quidem, *Cum Diis pugnare sacrilegos tantum* (Θεομαχεῖν τοὺς ἱεροσύλους μόνον) dixerunt *Barbari* (at hoc non barbarè) apud *Curtium*, lib. 7.

[o] Παροιμιωδῶς usurpari poterit de homine pusillæ quidem staturæ; sed forti & magnanimo : qualem & nos (nî fallor) vulgò dicimus **a tidy man.** Nam *Tydeus* nanus corpore, mente gigas. Ἀνδρὶ βραχυνήλικι μὲν, ἐνεργεστάτῳ δὲ, πρέπει τὸ, Μικρὸς μὲν ἔην, &c. *Eustath.*

Eustath. *Statius Papinius*, de eodem *Tydeo*; *Major in exiguo regnabat corpore virtus.* *Ovidius* in *Elegia* quadam; *Utilior Tydeus, qui, si quid credis Homero, Ingenio pugnax, corpore parvus erat.* Qui versus interpretatio est hujus *Homerici*. Inter alia verò *Tydei* encomia apud *Homerum* hoc mihi palmarium videtur, quod hìc habemus. Hùc ergò respexerit *Scholiastes Æschyli*, Ἐπ]. Ἐ. Θήβ. ubi de *Tydeo*, Ἀισχύλος τὰ Ὁμηρικὰ ἐγκώμια πρῶτον αὐτὸν καταλέγει ὁ Αἰσχύλος. Hinc & Adagium apud *Erasmum*, *Tydeus corpore, animo Hercules.* *Theophylactus Simocatta*, *Hist. Maurit.* lib. 2. cap. 8. Ὥσπερ δέ τις ἀνὴρ τὸ μὲν σῶμα ὡς ὁ παρὰ τῷ Ὁμήρῳ Τυδεὺς ἀνυμνούμενος, τὴν δὲ γνώμην καὶ ῥωμαλεωτέρῳ Τυδέως· Ἡρακλῆς γὰρ ἦν τὴν ψυχήν. Quem locum ex *Menandro Historico* nescio quare citat idem *Chiliastes*. Et nonnulli sanè *Grammatici* Τυδεὺς à τυτθὸς, *parvus*, deducunt; quibus suffragatur hic locus, inquit *Eustathius*. Χορηγία δέ τις ἐτυμολογίας καὶ τὸ, Τυδεὺς μικρὸς ἦν· οἱ ἐκ τοῦ τυτθὸν, ὃ ἐστι μικρὸν, τὸν Τυδέα παρωνυμοῦσι. Et sæpenumerò quidem Χεὶρ (atque etiam ἀρετὴ, *fortitudo*) βαιοῖσιν ὀπηδεῖ. Fortè & hùc referri licet illud *Phocylidis* de *Formicis*; Φῦλον δ' ὀλίγον πέλεται πολύμοχθον. Et illud *Moschi* de *Cupidine*; Μικκύλα μὲν τήνῳ τὰ χερύδρια, μακρὰ δὲ βάλλει. Et illud *Theocriti* de *Ape*; Τυτθὸν θηρίον ἐντὶ μέλισσα, καὶ ἁλίκα τραύματα ποιεῖ. Habet & apis aculeum, *habet & musca splenem.* Ἔχει καὶ μυῖα σπλῆνα, ἔνεστι κἂν μύρμηκι χολή. Nam & minima animalcula sunt animosa, & (quid si dicam?) magnanima. Non ineptè ergò Poeta alicubi μυίης θάρσος *Menelao* fortiter pugnanti tribuit.

P Τυκτὸν κακὸν, ἀλλοπρόσαλλον· suprà in hoc ipso libro. Ἄρης ὁ ἀλλοπρόσαλλος ἐστὶ, καὶ ἀνάρσιος, &c. *Clem. Alex.* Protrept. *Homerus Martem subinde mutantem partes novo verbo* ἀλλοπρόσαλλον *appellat*: Erasm. *Adag.* ¶ Est autem Ἀλλοπρόσαλλος (*modò his, modò illis fa-*

Ἰλ. ζ'.

1 [a] Ἀνέρες ἐστὲ, φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς.

2 [b] Οὐκ ἂν ἔγωγε Θεοῖσιν ἐπουρανίοισι μαχοίμην.

3 [c] Οὐδ' ἂν ἐγὼ μακάρεσσι Θεοῖς ἐθέλοιμι μάχεσθαι.

4 [d] Οἵη περ φύλλων γενεὴ, τοιήδε καὶ ἀνδρῶν.
Φύλλα τὰ μέν τ' ἄνεμος χαμάδις χέει, ἄλλα δέ θ' ὕλη
Τηλεθόωσα φύει, ἔαρος δ' ἐπιγίγνεται ὥρη·
Ὣς ἀνδρῶν γενεὴ, ἡ μὲν φύει, ἡ δ' ἀπολήγει.

5 [e] Πρόσθε λέων, ὄπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα.

6 [f] Ἤτοι ὁ καππεδίον τὸ Ἀλήϊον οἶος ἀλᾶτο,
Ὃν θυμὸν κατέδων, πάτον ἀνθρώπων ἀλεείνων.

[a] Δῆλον ἐποίεον τῷ βασιλέϊ, ὅτι πολλοὶ μὲν ἄνθρωποι εἶεν, ὀλίγοι δὲ ἄνδρες· *Herodot.* *Polymn.* Σὺ μὲν, ὦ Λυκρητία, γυναικείας τυχοῦσα φύσεως ἀνδρὸς εὐγενοῦς φρόνημα ἔσχες· ἡμεῖς δὲ ἄνδρες γενόμενοι γυναικῶν χείρους ἀρετῇ γινόμεθα· *Junius Brutus* apud *Dionysium Halicarnassensem*, lib. 4. *Cicero* in *Epistola* quadam: *Vidi Brundusii virum, & planè virum.* Vidi ἄνδρας μὲν οὐδαμοῦ, παῖδας δὲ ἐν Λακεδαίμονι· *Diogenes* apud cognominem *Laertium*, lib. 6. *Siquid in Flacco viri est*; (Horat. *Epod.*) id est, virtutis: nam *virtus* à *viro*, ut *Cicero*, *Tusc.* lib. 2. Est autem hoc carmen ad pugnam Protrepticon frequens apud Poetam.

[b] *Diisne advorser, quasi Titani?* (pro *Titanes*) *Diis belligerem, quibus sat esse non queam?* Plaut. *Pers.* sed de *Theomachia* vide plura paulò suprà.

[c] Gnome præcedenti planè parallela. *Velim, ut omnes salvos facere possimus monendo,* μὴ θεομαχεῖν. Tertullian. lib. *ad Scapulam*, cap. 4.

[d] *Pyrrho* philosophus, teste *Laertio*, & *Simonides* poeta hoc carmine multùm delectati sunt. Ἓν δὲ τὸ κάλλιστον Χῖος ἔειπεν ἀνήρ· Οἵη περ φύλλων γενεὴ, &c. Laudant etiam *Plutarchus*, (lib. *De Consol. ad Apoll.*) *Lucianus*, (in *Contemplant.*) *M. Antoninus*, (*De seipso*, lib. 10. ubi & sic παραφράζει, Φυλλάρια δὲ καὶ τὰ τέκνα σου, &c.) *Clemens Alexandrinus* (*Strom.* 6. ubi geminum locum affert ex *Musæo*:

vens, varius, levis, inconstans, subinde mutans partes, ὁ ἐπαμφοτερίζων) aptum & elegans epitheton Martis, ob dubium scilicet & incertum belli eventum, & ancipitem Martis aleam. (Vide Νίκη δ' ἐπαμείβεται ἄνδρας, infrà, Il. ζ'. & Ξυνὸς Ἐνυάλιος, Il. σ'.) Ἀλλοπρόσαλλος, ἄλλοτε ἄλλῳ φίλος· Hesych. & Eustath. Χρήματα δ' ἀνθρώπων ἄλλοτε ἄλλος ἔχει. (Theogn.) hoc est, Plutus (æquè ac Mars) est ἀλλοπρόσαλλος. ¶ Μινυρίζειν, τὸ ὑφειμένως κλαίειν, παρὰ τὸ μινυὸν, ὃ δηλοῖ τὸ μικρόν· (Eustath.) ὑποκλαίειν, vulgò (nî fallor) to whine or whimper, μινυρᾷ φωνῇ χρῆσθαι, querulâ & exili & flebili voce loqui, seu exili voce lamentari; à Μινυρὸς, querulâ & exili voce lamentans, unde μινύρεσθαι, idem ferè quod μινυρίζειν, nisi quòd hæc terminatio verborum in ίζειν, præcedente ρ, sit magìs θρεπτικὴ [?]. Αἰεί γάρ τοι, &c.] Οὐκ ἐν ἐπαίνῳ κεῖται τὸ ἀεὶ φίλερι· χρὴ γὰρ κατὰ τοὺς σοφοὺς πολεμικὸν εἶναί τινα, οὐ μὴν φιλοπόλεμον· Eustath. Continet hic versus luculentum characterem τοῦ φιλέριδος καὶ φιλονείκου· quo hominum genere nihil profectò magìs invisum nec odiosum Deo & hominibus: ut non mirum, si Mars, pugnæ & contentionis Deus, Jovi invisissimus. Et meritò Theorus, περίτριμμα τῆς ἀγορᾶς, forensis ille rabula, φιλόνεικος & φιλόδοξος, et, ut verbo dicam, alter Cleon, Θεοῖσεχθρεία audit apud Aristophanem (in Vespis) hoc est, Deorum odium, vel Diis invisus. Quanquam et Clarissimus noster Crittonus, qui Comœdiam illam Prælectionibus suis æternùm illustravit, in hac compositione vocem ἐχθρὸς non passivè, sed activè sumendam nos docuit: ac si Θεοισεχθρεία non esset Deorum odium, aut Diis exosus; sed Diis inimicus, vel Deos odio habens, Deorum vel Dei osor. Judicent Eruditi. Certè Ἐχθρὸς apud Homerum passivum est Exosus potiùs, quàm activum Osor: ut Ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος. Ἐχθρὰ δέ μοι τοῦ δῶρα, &c. Sic hic Ἔχθιστος δέ μοι ἐσσί.

IL. 6.

1 [a] VIri estote, amici, & mementote strenui roboris.
2 Non ego cum Diis cœlestibus pugnavero.
3 [b] Haud ego cum beatis Diis velim pugnare.
4 [c] Quale foliorum genus, tale & hominum.
Folia alia quidem ventus humi fundit; alia autem sylva
Virescens producit, veris autem succrescunt tempore:
[d] Sic hominum generatio, hæc quidem oritur, illa verò occidit.
5 Antè Leo, pòst Draco, media autem Chimæra.
6 Nimirum ille per campum Aleum solus errabat
Suum animum macerans, semitam & societatem hominum devitans.

[a] 1 Sam. 4. 9. Confirmate vos, et estote viri --sitis igitur viri et pugnetis. 2 Sam. 10. 12. Esto vir fortis, et pugnemus, &c. 1 Cor. 16. 13. Viriliter agite, estote fortes. [b] Act. 11. 17. Ego quis eram, ut Deò repugnare possem? [c] Sirac. 14. 18, 19. Sicut folium fructificans in arbore viridi; alia generantur, et alia dejiciuntur: sic generatio carnis et sanguinis; alia finitur, et alia nascitur. [d] Eccles 1. 4. Generatio una abit, et altera advenit.

---

sæo: unde & Homerum ait mutuatum esse) & Eusebius ex Attico Platonico (Præpar. Eu. l. 15) Et ad Caunios σπουδαίως χλωροὺς nequiter admodum detorquet Stratonicus apud Strabonem, lib. 14. Imitatur & Nonnus, (Dionys. 3.) Ὠκυμόρων μερόπων γενεὴν φύλλοισιν ἐίσκω. Φύλλα τὰ μὲν, &c. Respicere etiam videtur Mimnermus; Ἡμεῖς δ' οἷά τε φύλλα φύει πολυάνθεμος ὥρη· & Horatius (De Arte Poetica) Ut sylva foliis pronos mutantur in annos: Prima cadunt, &c. Et Aristophanes (in Avib.) Ἄνδρες ἀμαυρόβιοι φύλλων γενεᾷ προσόμοιοι.

Ἀνδρῶν

Ἀνδρῶν γὰρ γένος ἐστὶν ὁμοίϊον ἄνθεσι ποίης, Ἄνθεσιν εἰαρινοῖσι, τὰ μὲν φθινύθει, τὰ δ' ἀέξει· *Q. Calab.* lib. 14. Elegans quinetiam est Parodia apud *Dionem Chrysostomum*, quâ versus iste, Οἵη περ φύλλων, &c. ad homines leves & futiles accommodatur; Οἵη περ φ. γ. τ. κ. α. Ἀνδρῶν κουφονόων φιλαοιδοτάτων ἀγεράχων. *Nil semper floret, ætas succedit ætati*; Cic. *Phil.* 12. Νῦν ἄμμες, πρόσθ' ἄλλοι ἐθάλλεον, αὐτίκα δ' ἄλλοι, Ὧν ἄμμες γενεὰν οὐκέτ' ἐποψόμεθα· *Plut.* ubi suprá. *Apuleius*, De Mundo; *Sors nascentium obitorum loco pullulat, & occidentium numerus nascentibus locum pandit.* *Græci* Autoris *De mundo*, qui *Aristotelis* nomine circumfertur, et quem *Madaurensis* ille *Platonicus* transtulit, verba sic habent; Καὶ αἱ μὲν γενέσεις ἐπανατέλλουσι. (apud *Stobæum* ἀνασηκοῦσι, *compensant*) τὰς φθοράς, αἱ δὲ φθοραὶ κουφίζουσι τὰς γενέσεις. Ubi *Bonaventura Vulcanius* hunc *Homeri* locum adducit: *Homerus eleganter vitam hominum foliis arborum comparat: quòd perpetua sit nascentium & morientium vicissitudo, &c.*

ᵉ Proverbii loco jactari potest, in hominem varium et inconstantem, ut et illa apud *Horatium*; *Humano capiti cervicem pictor equinam*: et *Diversum Panthera genus confusa Camelo.* Quin et παροιμιακῶς usus est *Cicero* de epistola inæquali, et malè sibi cohærente; *Epist. ad Atticum*, lib. 2. Et insignis est illa Parodia de *Arcesilao* Philosopho apud *Sextum Empiricum* (*Pyrrhon. Hypotyp.* lib. 1.) Πρόσθε Πλάτων, ὄπιθεν Πύῤῥων, μέσσος Διόδωρος· ità enim ibi legi debet: prout etiam ab *Eusebio* (*Præpar. Ev.* lib. 14.) citatur ex *Numenio*. Cæterùm hic *Homeri* versus, utì et proximus, habetur etiam apud *Hesiodum* in *Theogonia*; *à quo fortean mutuatus est Homerus*, inquit Clarissimus noster *Gatakerus* in *Cinno*: quod nollem dictum. Quasi scil. *Hesiodus Homero* prior: cujus contrarium tum universæ ferè gentis *Chronologorum* testimoniis, tum et invictis argumentis ex ipso filo et stylo utriusque Poeseωs desumptis probari posset; si hoc ageremus. De

7 ᵍ Αἰὲν ἀριστεύειν, καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων.
8 ʰ Μηδὲ γένος πατέρων αἰσχυνέμεν. ---
9 ⁱ Χρύσεα χαλκείων, ἑκατόμβοι' ἐννεαβοίων.
10 ᵏ Ἀνδρὶ δὲ κεκμηῶτι μένος μέγα οἶνος ἀέξει.
11 ˡ Χερσὶν ἀνίπτοισιν Διῒ λείβειν αἴθοπα οἶνον
Ἅζομαι· οὐδέ πη ἔστι κελαινεφέϊ Κρονίωνι
Αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον εὐχετάασθαι.
12 ———————— ᵐ Νίκη δ' ἐπαμείβεται ἄνδρας.
13 ⁿ Τούτῳ δ' οὔτ' ἂρ νῦν φρένες ἔμπεδοι, οὔτ' ἄρ ὀπίσσω
Ἔσσονται· τῷ καί μιν ἐπαυρήσεσθαι ὀΐω.
14 ᵒ Οἷσιν ἐπὶ Ζεὺς θῆκε κακὸν μόρον, ὡς καὶ ὀπίσσω
Ἀνθρώποισι πελώμεθ' ἀοίδιμοι ἐσσομένοισι.
15 ᵖ Δαιμόνιε, φθίσει σε τὸ σὸν μένος ---

ᵍ Generosa quæq; pectora fodicat hic stimulus, et æmulationis hic ardor accendit, ut præstantissimorum hominum *laudes non assequi solùm velint, sed (si possint) etiam exsuperare.* (*Scipio* de se apud *Livium*) Et præclarum quidem hoc, sed periculosum, in libera præsertim Republica, teste *Atheniensium* Ostracismo. Vide *Cornelium Nepotem* in *Aristide*, ibique *Loccenium* in *Notis Politicis*, qui et hoc *Homeri* carmen adducit. Nimirum in populari statu τὸ ὑπείροχον πᾶν ὕποπτον. Ideóque *Aristides*, dum φερώνυμος esse vult, hoc est, ἀριστεύειν (Οὐ γὰρ δοκεῖν ἄριστος, ἀλλ' εἶναι θέλει, ut *Æschylus* de *Amphiarao*) et optimus inter cives esse laborat, ab eis fert præmium pessimi; nec melius *Themistocles*, *Phocion*, aliíque è *Græcis* ἀριστεύοντες· nè quid jam dicam de *Romanis*. Egregia illa vox *Scipionis Africani*, in insigni illa oratione, quâ *Fabio Maximo* respondet apud *Livium*, lib. 28. *Tanquam mihi ab infimo quoque periculum sit, nè mecum æmuletur; & non ab eo, qui quia super cæteros excellat, quò me quoque niti non dissimulo,* (hoc est, Αἰὲν ἀριστεύειν, *&c.*) *me sibi aquari nolit.* Et tamen hic talis tantúsque vir, *repetundarum accusatus,*

Chimæra porrò præter *Eustathium* vide etiam *Mythologos*: nec non *Plutarchum* (*De virtut. Mulier.*) *Apollodorum*, (*Bibl.* lib. 2.) *Lycophronis Scholiasten*, *Sabellicum*, (lib. 5. *Ennead.* 1.) aliósque. Hunc autem versum sic transtulit *Lucretius*, (lib. 5.) *Prima Leo, postrema Draco, media ipsa Chimæra.*

[f] Dictum hoc de *Bellerophonte* proverbii loco usurpatum de homine solitario et solivago, qui ἀπμαγέλης, et segregat se separátque à consortio hominum atque societate, *Ipse suum cor edens, hominum vestigia vitans*; utì posterius hoc carmen *Homericum* vertit *Cicero*. (*Tusc.* 3.) Quippe Θυμοβόρον ὁ μοναϛμός· *Eustath.* Citat porrò hunc locum *Aristoteles*, *Problematum* Sect. 30, ubi de melancholicis. Priori hemistichio hujus secundi versûs παροιμιωδῶς usus est *Heliodorus* (*Æthiop.* lib. 1.) de quodam melancholico et solivago, et morbo hoc *Bellerophonteo* laborante; Εἰς ἀγρόν τινα καὶ ἐσχατιὰν ἑαυτὸν ἀπῴκισε, κἀκεῖ διῆγεν, ὃν θυμὸν κατέδων, τοῦτο δὴ τὸ τοῦ ἔπους. Fortean ad posterius respexit *Oppianus*, (Κυν. 2.) Τρίβον ἀνθρώπων ἀλεείνων. Ἀλήϊον variè exponitur ab *Eustathio* aliísque *Grammaticis*. Vel ut sit proprium nomen, *Campus Aleius*, cujus mentio apud *Herodotum*, *Strabonem*, *Arrianum*, & alios; atque ità interpretatur *Cicero* (loco jam laudato) *Qui miser in campis mœrens errabat Aleis*. Et *Dionysius* Περιηγ. de eodem *Bellerophonte*, Κεῖθι δ' ἐστὶ καὶ πεδίον τὸ Ἀλήϊον, οὗ κατὰ νῶτα Ἀνθρώπων ἀπάνευθεν ἀλώμενος ἐνδιάασκε. Ubi vide doctissimum *Hillum* in *Commentario* nuper edito, qui et hunc *Homeri* locum eò adducit. Vel appellativum (¶) qu. οὐκ ἔχων λήϊα, hoc est, σιτοφόρα πεδία· vel, παρὰ τὴν τοῦ ἥρωος, *Bellerophontis* scil. ἄλην ἤτοι πλάνην· ut ἀλήϊον ἀλᾶτο sit τρόπος ἐτυμολογίας. Sed et in exemplum τῆς Παρηχήσεως seu Παρονομασίας hunc locum affert *Hermogenes*, (*De Invent.* lib. 4.) Ἐνταῦθα γὰρ ὅμοια μὲν ἀλλήλοις ἠχεῖ τὸ Ἀλήϊον, καὶ τὸ Ἀλᾶτο, καὶ τὸ Ἀλεείνων.

7 [e] *Semper excellere, & eminentior esse aliis* stude.
8 *Neque genus patrum dedecora* ---
9 *Aurea pro aneis, centum-boves-valentia pro novem-boves-va-*
10 [f] *Viro defatigato robur valde vinum auget.* (*lentibus.*
11 [g] *Manibus illotis Jovi libare ardens vinum*
Vereor, neque ullo-modo fas-est atras-nubes-cogenti Saturnio
Sanguine & tabo pollutum vota facere. (*nès est.*
12 --*Victoria alternat inter homines, & modò hos-modò-illos-pe-*
13 [h] *Huic neque nunc mens integra, neque in futurum*
Erit: idcircò ipsum luiturum suspicor.
14 *Quibus Jupiter imposuit duram sortem, ut in posterum*
Hominibus simus famosi pòst-futuris.
15 [i] *O bone, perdet te tuus vigor, impetúsque mentis* --

[e] 1 *Cor.* 12. 31. Æmulamini dona potiora: & porrò iter ad excellentiam vobis indicabo. 1 *Cor.* 14. 12. Date operam ut excellatis. [f] 1 *Tim.* 5. 23. Modico vino utere propter stomachum tuum, & frequentes tuas infirmitates. [g] *Psal.* 26. 6. Lavabo in innocentia manus meas, & circundabo altare tuum, Domine. *Esai.* 1. 15. Cùm multiplicaveritis orationem, non exaudiam: manus enim vestræ plenæ sunt sanguine. [h] *Psal.* 107. 17. Stulti propter viam defectionis suæ, & propter iniquitates suas affligantur. [i] *Hos.* 7. 16. Cadent gladio, à furore linguæ suæ.

---

cusatus, --*in voluntarium exilium concessit*, inquit *Aurelius Victor*, libro *De Viris Illustribus*. Cæterùm versum hunc Pompeius semper in ore habuit, & se à puero adamâsse testatur *Cicero*,

(*Epist. ad Quintum fratrem*, lib. 3. & *Epist. Famil.* lib. 13.) & eidem *Pompeio* à *Posidonio* commendatum narrat *Strabo*, *Geogr.* lib. 11.

[h] Τῶν πατέρων οὐ χρὴ λείπεσθαι· *Thucyd.* lib. 1. Χρὴ τοὺς νεωτέρους, πατέρων τῶν ἀγαθῶν γενομένων παῖδας, πειρᾶσθαι μὴ αἰσχῦναι τὰς προσηκούσας ἀρετάς· Idem, lib. 4. ad quem locum *Scholiastes* hoc ipsum *Homeri* hemistichium adducit. Αἰσχρὸν, λιπεῖν τὴν τοῦ φρονήματος τάξιν, ἣν ὑμῖν οἱ πρόγονοι παραδεδώκασιν· *Demosth. Orat.* Περὶ Συντάξ. *Et pater Æneas & avunculus excitet Hector*; Virg. Οὐ γὰρ ἔοικε Διὸς μεγάλοιο γεγῶτας Αἰσχύνειν πατέρων ἱερὸν γένος· *Q. Calab.* lib. 1. Μή με καταισχύνῃς πατέρα φιλόστοργον· *Basil. Imp. Paranet.* cap. 2. Τὸ, Μηδὲ γένος πατέρων αἰσχυνέμεν, ἐν τοῖς ἄριστα τῷ ποιητῇ εἰρῆσθαι πεισθέντες· *Socrates*, in epistola quadam ad *Xenophontem*.

[i] In *Proverbium* abiit, *de inaequali permutatione*, *Diomedis* & *Glauci* permutatio. Χρύσεα χαλκείων· *Aurea pro Æreis. Diomedis hercle arma & Glauci non dispari magis pretio existimata sunt*; Agell. lib. 2. cap. 23. *Vestris temporibus talis legum inventa est permutatio, qualem & apud Homerum, patrem omnis virtutis, Glaucus & Diomedes inter se faciunt dissimilia permutantes*: χρύσεα χαλκείων, &c. *Justinian.* Proœm. *Pandect.* Usurpatum porrò hoc Adagium, Χρύσεα χαλκείων, à *Platone*, (in *Phaedro*) *Aristotele*, (*Eth.* lib. 5. cap. 9.) *Plutarcho*, (*Adversus Stoicos*) *Synesio*, (*Epist.* 101.) & *Cicerone*, (*Epist. ad Atticum*, lib. 6.) his verbis, *Habes ad omnia: non (ut postulâsti)* χρύσεα χαλκείων, *sed paria paribus respondimus.* Mart. *Epigr.* lib. 9. *Tam stupidus nunquam nec tu, puto, Glauce, fuisti*, Χάλκεα *donanti* χρύσεα *qui dederas.* Ἑκατόμβοια] *Centum boves valentia, pretio centum boum digna. Boves* enim olim pro *pretio* in emptione & venditione. Hinc aestimatio rerum antiquitùs per *boves*, ut nunc per *nummos*. Οἱ γὰρ παλαιοὶ, πρὶν ἐπινοηθῆναι τὰ νομίσματα, τὰς συναλλαγὰς ἐπὶ τῶν βοῶν ἐποιοῦντο. Falluntur itaque, qui in hac voce & similibus, ut Ἀλφεσίβ. Ἐννεάβ. βοῦν accipiunt pro *numismate* bovis formâ signato; cùm *Homeri* aevo nummus apud *Graecos* nondum in usu fuerit. Posteà quidem haec figura nummo impressa, ídque ad indicandum fortè usum & morem antiquum, quo boves olim pro pretio dari solebant; atque hinc proverbium, Βοῦς ἐπὶ γλώττῃ. Vide praeter *Eustathium* etiam *Pollucem*, lib. 9. & *Alciatum*, in *Annotat.* in *Pandect.* **Ex.** *l. pri. de Contrah. Empt.*

[k] Τὸν οἶνον, ἐὰν πίνῃ τις μετρίως, τό τε σῶμα ὀνήσει, τήν τε ψυχὴν οὐκ ἔβλαψε· *Libanius* in exemplo *Progymnasmatum*. Hìc autem versus inter alios, fortè & prae aliis, ansam dedit Carmini illi *Horatiano*: *Laudibus arguitur vini vinosus Homerus.* Respicit porrò ad hunc *Homeri* versum *Macedonius*, *Epigr. Gr. Anthol.* lib. 2. Ὅττι μὲν ἠερόπων οἶνον Ὅμηρος ἔφη.

[l] Proverbialis locutio, quâ post *Homerum* usi sunt tum profani, tum etiam Sacri Scriptores. Tam solennis autem, & tralatitius apud

16 [q] Αἰδέομαι Τρῶας καὶ Τρῳάδας ἑλκεσιπέπλους.
17 ——— [r] Πατρὸς δ' ὅγε πολλὸν ἀμείνων.
18 [s] Οὐ γάρ τις μ' ὑπὲρ αἶσαν ἀνὴρ Ἄϊδι προϊάψει,
19 [t] Μοῖραν δ' οὔτινά φημι πεφυγμένον ἔμμεναι ἀνδρῶν,
Οὐ κακὸν, οὐδὲ μὲν ἐσθλὸν, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται.
20 [u] Ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε,
Ἱστόν τ', ἠλακάτην τε· καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
Ἔργον ἐποίχεσθαι· πόλεμος δ' ἄνδρεσσι μελήσει.

[q] Παροιμιακῶς usurpatum à *Cicerone* hoc carmen, non semel in *Epistolis ad Atticum*, ut & alterum illud huic parallelum, *Il.* χ'. Πουλυδάμας μοι πρῶτος, &c. Ubi etiam statim sequitur & istud Αἰδέομαι Τρῶας, &c. Caeterùm duos hosce versus unico illo expressit *Persius Sat.* 1. (observante *Casaubono*) *Nè mihi Polydamas & Troiades Labeonem Praetulerint.* Sic & *Cicero* utrumque hunc *Homeri* versum conjungit; (*Epist. ad Att.* lib. 7. ep. 1.) Αἰδέομαι *non Pompeium modò*, sed Τρῶας καὶ Τρῳάδας. Πουλυδάμας μοι πρῶτος, &c.

[r] *Themistius Euphrades*, Orat. 6. in fine: ubi pro ἀμείνων legitur ἀρείων. Horat. *Tydides melior*

Ethnicos mos erat lavandi manus ante sacrificandum; ut χερνίπτειν etiam pro θύειν, id est, sacrificare, ponatur à *Lycophrone* & aliis. Legitur autem hic versus αὐτολεξεὶ apud *Hesiodum*, (Ἐργ. καὶ Ἡμ.) sed inversus, & divulsus in duo hemistichia duorum versuum: Μηδέ ποτ' ἐξ ἠοῦς Διῒ λείβειν αἴθοπα οἶνον Χερσὶν ἀνίπτοισιν, μηδ' ἄλλοις ἀθανάτοισι. Κελαινεφέϊ.] Ζεὺς κελαινεφὴς, κατ' ἀλληγορίαν, ὁ μέλας ἰδεῖν, καὶ οἱονεὶ αὐτὸς κελαινοφαὴς διὰ τὸ τοῦ Διὸς ἀόρατον. *Eustath.* Od. λ'. *Homerus Jovem in nubibus habitantem, & κελαινεφῆ appellat, à qua alia causa, quàm quòd decreta ejus obscura, nec pervia humanæ menti? J. Crucius* in Epistola ad *Joannem Beverovicium*, De *Vita Termino*.

[m] *Non semper vostra evortit, nunc Juppiter hâc stat*; Enn. in *Fragm. Annal.* lib. 7. *Fortuna belli artem victos quoque docet*; Q. Curt. lib. 7. *Quondam etiam victis redit in præcordia virtus, Victorésque cadunt*; Virg. *Æn.* 2. Hinc *Mars* apud nostrum audit Ἀλλοπρόσαλλος· & νίκη, Ἑτεραλκὴς, (¶) quasi ἐκ διαδοχῆς ἑτέροις ἄλλην ἀλκὴν περιποιοῦσα· (*Eustath.*) vel, ἡ τοῖς πρότερον νενικημένοις ἀλκὴν περιποιοῦσα· (*Hesych.*) Quo Epitheto, licèt ποιητικωτέρῳ, usa est etiam *Anna Comnena*, *Alex.* lib. 2. Καὶ ἑτεραλκέα τὴν νίκην ποιησαμένους. *Nunquam minùs, quàm in bello eventus respondent. Simul parta ac sperata decora unius horæ fortuna evertere potest*; Liv. Hinc simulacro τῆς νίκης alæ plerumque additæ, quia *Inter utrumque volat dubiis victoria pennis*; Ovid. *Metam.* 8. Et Ἄγαλμα Νίκης ἄπτερον, tanquam insolens quid & speciale, meminit *Pausanias*; & ex eo *Anthologia Græcorum Epigrammatum*. Citat verò hoc hemistichium *Theophylactus Simocatta*, *Hist. Maur.* lib. 2. cap. 17. Et alius item scriptor Byzantinus Ὁμηρικώτατος, *Nicetas Choniates*, Annal. *Bald.* Ἀλλοπρόσαλλος (*Martis* epitheton apud nostrum) ἡ μάχη, πτίλα τὰ τὰ ἀνθρώπινα, καὶ νίκη ἐπαμείβεται ἄνδρας.

[n] Unusquisque suam luit stultitiam, éstque *suæ fortunæ faber*. ¶ Ἐπαυρεῖν vel ἐπαυρέσθαι est *fructum percipere ex aliquo*; sive *bonum*, & tum est *frui*, ut Τοῦ δέ τι πολλοὶ ἐπαυρίσκοντ' ἄνθρωποι· *Il.* ν'. sive *malum*, & tum est *luere* sive *pœnas dare*, ut hìc, & *Il.* ο'. Κακορραφίης ἀλεγεινῆς Πρώτη ἐπαύρηαι· et alibi sæpiùs cum genitivo; at hìc *absolutè*.

[o] Ut argumentum fiamus Tragœdiæ. (*Ut Declamatio fias*) Ἀοίδιμοι certè *Homero*, cujus versus apud omnem posteritatem decantatissimi. *Iliensium* (de quibus hic sermo) clades & calamitates inprimis ἀοίδιμοι, & illa *malorum Ilias* πολυθρύλλητος & passim ab omnibus celebrata. ¶ Ἀοίδιμος μέσῃ λέξις, καὶ οὐκ ἀεὶ ἐπ' ἐπαίνου· (*Eustath.*) sed aliquando in malam partem; ut hìc, *famosus*.

[p] *Plutarchus*, lib. *De Stoic. contrar. Seneca Rhetor*, *Controversiarum* lib. 1. Infrà *Il.* π'. Ἐν τι μιν ὤλεσεν ἀλκή. *Vis consilî expers mole ruit suâ*; Hor. *Consilio, non impetu, opus est*; Curt.

16 *Vereor Troas & Troadas longa-vestium-syrmata-trahentes.*
17 ——*Patre hic multò fortior.*
18 [k] *Nemo enim me ante fatale-tempus ad inferos demittet.*
19 [l] *Fatum neminem autumo effugisse hominum,*
Neque ignavum, neque fortem, postquam semel natus-fuerit.
20 *Sed domum te-conferens tua ipsius opera cura,*
[m] *Telámque colúmque: & ancillas jube*
Munus obire suum; bellum autem viris curæ-erit.

[k] *Joan.* 7. 30. Nemo misit in illum manus, quia nondum venerat hora ejus.
[l] 2 *Sam.* 14. 14. Omnino morituri sumus. *Heb.* 9. 27. Statutum est hominibus semel mori. [m] *Prov.* 31. 19. Manus suas immittit ad verticulum, & manus ejus tenent fusum.

---

melior Patre. Suprà *Il.* δ'. Ἡμεῖς τοι πατέρων, &c. Vide plura ibi.

[r] Præsentissimum hoc remedium & amuletum adversùs tyrannorum minas, & mortis metum;

tum, (quo & consolatur socios *Ulysses* infrà, *Od. κ'.* Ὦ φίλοι, οὐ γάρ πως, &c.) quòd viz. nemo ante diem moritur; nec ad plures concedit priùs quàm fatale tempus & decretorius dies advenerit. Hoc enim est ὑπὲρ αἶσαν, (quod alibi ὑπὲρ μόρον & ὑπὲρ μοῖραν) ante debitum tempus, præter & suprà & ultrà fatum: horam & moram mortis quasi prævertere & anticipare, *Parcarum* colos præcipitare, & quasi vitæ filum abrumpere. Nemo sic mortem oppetet, & (si *Hectorem Homericum* hîc audimus) nemo sic alium morti dabit. Idem tamen *Homerus*, *Il. υ'.* Μὴ καὶ ὑπὲρ μοῖραν δόμον Ἄϊδος εἰσαφίκηαι· (vide *Lucianum* in *Jove Confut.*) & *Virgilius* de *Didone* gladio sibi necem inferente, *Nam quia nec fato, meritâ nec morte peribat, Sed misera ante diem*, id est, ὑπὲρ αἶσαν. Idem verò Poeta alibi; *Stat sua cuique dies.* Vide *Beverovicium* De *Vitæ Termino*, ubi fundum illius sententiæ de vitæ Termino fatali (saltem ex mente veterum Poetarum, qui sapientiæ Magistri erant apud *Ethnicos*) collocat in hoc versu *Homerico*. * Plut. *De Cons. ad Apollon. Clem. Al. Strom.* 6. *Euseb. De Præpar.* 6. *Lucian. Apolog. pro Mercenar.* & *Philopatr. Aristid. Quint.* lib. *De Music.* lib 3. Succinit *Pindarus*, *Pyth.* 12. Τό γε μόρσιμον οὐ παρφυκτόν. *Eurip. Heracl.* Μόρσιμα δ' οὔ τι φυγεῖν θέμις. Idem *Hippol.* Οὐ δεῖ μοίρας τῆς χρεών τ' ἀπαλλαγή. *Bion. Bucol.* Μοίραισι δ' ἀνάγκη φάρμακα πάντα. *Apollon. Arg.* 1. Μοῖραν ἀνέτλησαν· τὴν γὰρ θέμις οὔποτ' ἀλύξαι θνητοῖσιν. Et lib. 4. Οὐ γάρ τις ἀποτροπίη θανάτοιο. Nec ullus dubito, quin ad hunc *Homeri* locum respexerit *Herodotus*, (*Musâ primâ*) Τὴν πεπρωμένην μοῖραν ἀδύνατά ἐστιν ἀποφυγέειν· & *Euripides* in *Alcestide*, Βροτοῖς ἅπασι κατθανεῖν ὀφείλεται· & *Demosthenes*, Πᾶσι γὰρ ἡμῖν ὁ θάνατος ὀφείλεται· & *Simonides*, Ὁ δ' ἄφυκτος ὁμῶς ἐπικρέμαται θάνατος, κείνου γὰρ ἴσον λάχον μέρος οἵ τ' ἀγαθοί, ὅστις τε κακός. Boni & mali, δίκαιοι καὶ ἄδικοι, utrique ad inferos & ad manes descendunt. Καὶ γὰρ καθ' ᾅδου δύο τρίβους νομίζομεν, Μίαν δικαίων, χἀτέραν ἀδίκων ὁδόν. *Diphilus* apud *Clementem Alexandrinum*, (*Strom.* 5.) & *Eusebium* (*Præpar. Evang.* lib. 13.) Huc etiam respicere mihi videtur *Horatius*, (*Carm.* lib. 1.)

Ἰλ. ν'.

1 — [a] Θεὸς ναύτῃσιν ἐελδομένοισιν ἔδωκεν
Οὖρον, ἐπεί κε κάμωσιν ἐϋξέστῃς ἐλάτῃσι
Πόντον ἐλαύνοντες, καμάτῳ δ' ὑπὸ γυῖα λέλυνται.
2 [b] Αἰδέσθεν μὲν ἀνήνασθαι, δεῖσαν δ' ὑποδέχθαι.
3 ——— [c] Ὕψοθεν
Νίκης πείρατ' ἔχονται ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
4 [d] Ἀλλ' ὑμεῖς μὲν πάντες ὕδωρ καὶ γαῖα γένοισθε.
5 [e] Μηδ' ἔθελ' ἐξ ἑτέροιο σάφ' ἀμείνονι φωτὶ μάχεσθαι.
6 [f] Νὺξ ἤδη τελέθει, ἀγαθὸν καὶ νυκτὶ πιθέσθαι.

[a] Ὁ τῶν κωπηλατούντων πόνος, δόντες κατὰ τὴν παροιμίαν λέγεται πλοῦς· ὡς φασὶ τοῦ ὄντος τοῦ πλέειν πρὸς ἄνεμον· *Eustath.* ad locum. Videtur παροιμιωδῶς usurpari posse non inconcinnè pro eo, quod dicitur, *Laborantes adjuvat Deus:* ut & altera illa Gnome huic planè gemina, *Od. λ'.* Πρῶτα μὲν εἰρεσίη, μετέπειτα δὲ κάλλιμος οὖρος, "Primò remigium, sequitur mox aura secunda. Sic hîc Οὖρον dat Deus nautis orantibus, sed & laborantibus: juxta illud, *Manus ad clavum, oculus ad cœlum:* contrà, *Ignavis precibus fortuna repugnat.* Et, Οὐκ ἔστι τοῖς μὴ δρῶσι σύμμαχος τύχη· *Soph. Minoe.*

[b] Proverbialiter hoc carmine usus est inter alios *Cicero*, *Epist. ad Att.* lib. 6. & 16. Vide & *Plutarchum*, *De virt. Morali.* Porrò hoc in versu *Homerus* primus exemplum dedit illius figuræ, quæ Πάρισον dicitur, uti observat idem *Plutarchus* in *Vita Homeri.* Est & hîc insigne *Dilemma.* Utrinque incommodum, scopulus utrinque. Ἔνθεν μὲν γὰρ Σκύλλ'— Hinc pudor, indè timor: Hinc pudor absterret, detinet indè

Æquâ lege necessitas Sortitur insignes & imos. Et *Sat. 6.* lib. 2. *Neque ulla est Aut magno aut parvo lethi fuga.* Hinc & Orcus ᾍδης πανδοκεὺς à *Lycophrone*, & Παγκοίτας θάλαμος à *Sophocle* appellatur. Ex hoc porrò *Homeri* loco desumptum, inquit *Eustathius*, illud *Pythii* oraculum (Ἐντεῦθεν παρέξεται ὁ χρησμὸς) apud *Ælianum*, lib. Περὶ Προνοίας, (opere deperdito, cujus etiam meminit idem *Eustathius* in *Dionysium* Περιηγ.) Μοῖραν μὲν ἐπιπίσιν ἀμήχανον ἐξαφύγεσθαι, Ἣν ὄπι γεινομένοισι πατὴρ Ζεὺς ἐγγυάλιξε.

a Ἐνταῦθα δὲ καὶ οἰκεῖον εἶναι γυναιξὶ τὴν οἰκουρίαν γνωματεύει ὁ ποιητής· *Eustath.* in locum. Σοὶ δ' οἴκῳ φελίη μελέτω, δικόν τε φυλάσσειν· *Naumach.* Citat porrò hunc locum *Galenus*, *Protrept.* cap. 4. item *Theodoretus*, lib. 9. *De Curand. Græc. Affect.* & *Arrian.* in *Epictet.* l. 3. c. 22. Ὕπαγε εἰς οἶκον καὶ ὕφαινε, πόλεμος δ' ἄνδρεσσι μελήσει. *Plut.* in *Vita Bruti.* Μειδιάσας ὁ Βροῦτος, Ἀλλ' οὐκ ἐμοί γ', εἶπεν, πρὸς Πορκίαν ἔπεισι φάναι τὰ τοῦ Ἕκτορος, Ἱστόν τ' ἠλακάτην τε, &c. *Palæphat.* Περὶ Ἀπίστων. Cap. *De Amazon.* Στρατείαν δὲ γυναικὸς οὐδέποτε εἰκὸς γενέσθαι. Exstat in hanc sententiam proverbium *Hebræum* in *Joma*, אין חכמה לאשה אלא בפלך: *Non est sapientia mulieri nisi in colo.* Hinc *Euelthon Salaminus* Rex *Pheretimæ*, milites mercenarios ab eo petenti, Ἐξέπεμψε δῶρον ἄτρακτον χρύσεον, καὶ ἠλακάτην· ἔφη γὰρ τοιούτοισι γυναῖκας δωρέεσθαι, ἀλλ' οὐ στρατιῇ· *Herodot. Melp.* Ἠλακάτην μεταχειρίζεσθαι καὶ ἱστῷ προσκαθίζεσθαι — τὸ γὰρ γέρας δεῖ γυναικῶν· *Nazianz.* in epistola quadam, ubi simul alludit ad duos locos *Homericos*. *Colúmque, I, cape cum calathis, & stamina pollice torque. Bella relinque viris;* Ovid. *Met.* 12. Πόλεμος δ', &c.] Hinc hemistichium illud proverbiale πεπαρῴδηται apud *Diogenianum*, Πόλεμος δὲ Κόνωνι μελήσει· quod malè *Erasmus* in *Adagiis* sic extulit, Πόλεμος Κώνωνι μελήσει, cum ω in prima syllaba, *Curabit prælia Conon:* cùm nomen inclyti istius Ducis *Atheniensis* semper apud Autores cum o in initio scribatur. Respicit autem hoc *Homeri* Hemistichium (nì fallor) *Virgilius*, *Æn.* 7. *Bella viri pacémque gerant, queis bella gerenda:* & mutuatur *Aristophanes*, in *Lysistrat.*

IL. 7.

1 ...*Deus nautis exoptantibus dedit (remis Ventum secundum, postquam defatigati-fuerint bene-fabricatis Mare versantes, labore autem membra-soluta-sunt.*
2 *Verebantur quidem renuere; timebant autem suscipere.*
3 ——— a *Desuper Victoria exitus pendet à Diis immortalibus.*
4 *At vos quidem omnes aqua & terra fiatis.*
5 b *Noli præ contentionis-studio cum fortiore viro pugnare.*
6 c *Nox jam adest, bonum etiam* est *nocti parere.*

a *Prov.* 21. 31. Equus paratus in diem prælii, sed salus (seu *victoria*) à Deo. 1 *Cor.* 15. 57. Deo gratias, qui dedit nobis victoriam.

b *Eccles* 6. 10. Nec oportet cum fortiori contendere. *Sirac.* 8. 1. Non litiges cum homine potente. c *Judic.* 19. 9. Dies in occasum vergit, & propinquat ad vesperum, mane apud me, &c. *Luc.* 24 29. Mane nobiscum, quoniam advesperascit.

---

indè timor, etiam hoc sensu, Ἵνα γὰρ δέος, ἔνθα καὶ αἰδώς· quod *Epicharmi* hemistichium est proverbiale apud *Platonem* in *Euthyphr.* *Plutarchum* in *Agid.* & *Suidam.*

[c] Hæc *Homeri* sententia sic legitur apud *Clementem Alexandrinum, Strom. 6.* Νίκης ἀνθρώποισι Θεῶν ἐκ πείρατα κεῖται. *A Deo Victoria*; Symbolum *Heraclii Imperatoris*, quo milites suos animare solebat. *Augustin. De Civit. D.* lib. 4. cap. 15. *Aut si regnum munus est Jovis* (*Sic Homerus frequenter*; Vives, *Comment.* in locum) *cur non & victoria munus ejus habeatur? Quod profectò haberetur, si non lapis in Capitolio, sed verus rex regum & dominus dominantium cognosceretur & coleretur.*

[d] Utitur *Lucianus* in *Jove Trag.* Ὕδωρ καὶ γαῖα γένοισθε, id est, ἀναστοιχειωθείητε, inquit *Eustathius*. Et *Plutarchus* in *Vita Homeri* hunc versum citans, Σημαίνει, inquit, τὴν ἀνάλυσιν εἰς τὰ γεννητικὰ στοιχεῖα τοῦ παντός. Atque hinc dogma illud hauserunt Philosophi de resolutione corporum in elementa, ex quibus componuntur. Hinc etiam colligunt veteres *Homerum* agnovisse hominem ex luto formatum; (ut & *Hesiodum*, Γαῖαν ὕδει φύρειν) Omnia enim redeunt eò unde venerunt. *Pulvis es*, &c. Καὶ ἀπελύθη ὅθεν ἦλθε πάλιν, γᾶ μὲν εἰς γᾶν, πνεῦμα δ' ἄνω· *Epicharm. Sic.* apud *Plutarchum* in *Consol. ad Apollon.* Mirum, nî legerit Concionem sapientissimi Regum, in qua habetur sententia huic planè parallela, cap. 12. v. 7. Nam de *Phocylide* nihil mirum, cujus exstat illud inter alia, ἐκ τῆς ἡμετέρας θείας αὐλῆς, & ex sacris fontibus petitum; siquidem erat ille autor ad minimum semi-*Christianus*: Πνεῦμα γὰρ ἐκ γαίης ἔχομεν, καὶ πάντες ἐς αὐτὴν, &c. Πᾶν γὰρ τὸ ἐκ γῆς γῆ τε καὶ εἰς γῆν πάλιν· Nazianz. *Reddenda est terræ terra*; Eurip. *Phœniss.* Interprete *Cicerone*, *Tusc.* 3. Citántque adeò hoc *Homeri* carmen hanc in rem *Clemens Alexandrinus*, *Strom.* 5. & ex eo *Eusebius*, *De Præp. Evang. Sextus Empiricus* adv. *Mathematic. Galenus* apud *Beverovicium*, *Achilles Tatius*, Prolegom. ad *Aratum*, *Aristides*, tom. 1. *Orat.* in *Nept. Xenophanes* apud eundem *Sextum* ibidem, Πάντες γὰρ γαίης τε καὶ ὕδατος ἐκγενόμεσθα, quem

[e] Citat *Dio Chrysostomus*, *Orat.* 55. Ἀνδρὸς δ' εὐόρκου γενεὴ μετόπισθεν ἀμείνων· Pythia apud *Herodotum*. Ὅρκον θ' ὃς δὴ πλεῖστον ἐπιχθονίοις ἀνθρώποις Πημαίνει, ὅτε κεν τις ἑκὼν ἐπίορκον ὀμόσσῃ· *Hesiod.* Theog.

7 —— [g] Ὅρκια πιστὰ
Ψευσάμενοι μαχόμεσθα· τῷ οὔ νύ τι κέρδιον ἡμῖν
Ἔλπομαι ἐκτελέεσθαι. ——
8 [h] Οὐ γάρ τις φειδὼ νεκύων κατατεθνειώτων
Γίνετ', ἐπεί κε θάνωσι, πυρὸς μειλισσέμεν ὦκα.
9 — [i] Ἦρά τις ἔστι βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν,
Ὅστις ἔτ' ἀθανάτοισι νόον καὶ μῆτιν ἐνίψει;
10 [k] Οἶνον δ' ἐκ δεπάων χαμάδις χέον, ἠδὲ τις ἔτλη
Πεῖν πρὶν λεῖψαι ὑπερμενέϊ Κρονίωνι.

Laomedonteæ luimus perjuria Trojæ; Virg. *Causa jubet melior superos sperare secundos*; Lucan. *Nunc melior certè ea* (causa) *judicanda est, quam etiam Dii adjuverunt. Cic.* ad *Cæsarem* θεωρητικῶς, *Orat.* pro Q. *Ligario*. Μεγίστη ἐλπὶς ἐν τοῖς πολεμίοις ἔστι τὸ δίκαιον· *Cassius* apud *Appianum*, Ἐμφυλ. lib. 4. Τοῖς μὲν μυσαροῖς οὐκ ἐπαρήγομεν (Dii scil.). Οὕτως ἀδικεῖν μηδεὶς θελέτω, Μηδ' ἐπιόρκων μέτα συμπλείτω· *Eurip. Electr.* Ἡμεῖς μὲν ἐμπεδοῦμεν τοὺς τῶν Θεῶν ὅρκους· οἱ δὲ πολέμιοι ἐπιωρκήκασι — οὕτω δ' ἐχόντων, εἰκὸς τοῖς μὲν πολεμίοις ἐναντίους εἶναι τοὺς Θεοὺς, ἡμῖν δὲ συμμάχους· *Xen. Exped. Cyri*, lib. 3. Unde & *Agesilaus* Τοὺς παραβάντας ὅρκους τῶν βαρβάρων ἐπήνεσεν· ὅτι τοὺς Θεοὺς ἐχθροὺς αὐτοῖς ποιησάμενοι ταῖς ἐπιορκίαις, αὑτῷ φίλους καὶ συμμάχους κατεπράξαντο· *Ælian. Var. Hist.* lib. 14. cap. 2. Et *Fabius* ad *Æquos* apud *Livium*, lib. 3. *Si perjurio gaudeant, Diis magis iratis, quàm hostibus gesturos bellum.* Στρατηγὸν ἀγαθὸν οὐκ ἄν τις ὀρθῶς καλέσειεν αὐτὸν, ὅς γε καὶ ὅρκους Θεῶν καταπατήσειεν ἀεὶ, &c. *Pausanias* in *Arcadicis* de *Philippo Macedone*. Hoc etiam nomine tam malè audiit *Hannibal*, ut *in dubio, majórne vir an pejor haberi deberet, poneret*; ut de eo *Valerius Maximus*, lib. 9. cap. 6.

[h] Νεκ. κατατεθ.] Πλεοναστικῶς. Sic ὁ κατθανὼν νέκυς apud *Sophoclem* in *Antigone*: quod ex *Homeri* imitatione dictum vult *H. Stephanus*.

etiam versum hic laudat *Eustathius*. Quin & nota passim de *Prometheo* fabula, unde Προμηθέως πηλὸς dictum est humanum genus ab *Archilocho* versibus ab eodem *Clemente* ibidem citatis, Τί δή μοι καὶ μέλει ἄλλου τινὸς, ἢ τοῦ ὅπως ποτὲ αἶα (ni forte legendum γαῖα) γίνεται; *M. Antonin. De seipso*, lib. 6. ubi *Xylander* in *Annotationibus* citat hunc *Homeri* versum. Obscuriùs paulò & pro suo more *Heraclitus* ex principiis *Orphicæ* philosophiæ, apud *Clementem Alexandrinum*, *Strom.* 6. Ψυχῇσιν θάνατος ὕδωρ γενέσθαι· ὕδατι δὲ θάνατος γῆν γενέσθαι. ἐκ γῆς δὲ ὕδωρ γίνεται, ἐξ ὕδατος δὲ ψυχή. *Homericus censor cùm Græcis imprecaretur, Vos omnes*, inquit, *in terram & aquam resolvamini*. *Macrob.* in *Somn. Scip.* lib. 1. cap. 6. Citat insuper *Alexander Aphrodisæus*, lib. 1. *Problem.* 7.

[e] Ἄφρων δ' ὅς κ' ἐθέλοι πρὸς κρείσσονας ἀντιφερίζειν· *Hesiod.* Σὺ δ', ὦ τάλαινα, τοῖς κρατοῦσι μὴ μάχου· *Eurip.* Hec. *Demophilus Avianus* apud *Nicephorum*, *Eccl. Hist.* lib. 12. cap. 8. non ampliùs volens cum *Theodosio Imperatore* contendere, Ὁ δὲ πρὸς κρείσσονας ἀντιφέρεσθαι μὴ δεῖν λογισάμενος, &c. ubi ad verba *Hesiodi* jam laudata videtur alludere. Οὐ γὰρ ἔοικεν ὑπέρτερον ἀντιάασθαι· *Q. Calab.* lib. 7. Χαλεπὰ δ' ἔρις ἀνθρώποισιν ὁμιλεῖν κρεσσόνων· *Pind. Nem.* 10. Ζεὺς γάρ οἱ νεμέσησ', ὅτ' ἀμείνονι φωτὶ μάχοιτο· *Arist. Rhet.* lib. 2. cap. 12. tanquam ex *Homero*, apud quem tamen non comparet hic versus.

[f] *Plut.* in *Convivio septem Sap.* Gnome, Ἥτις καὶ εἰς παροιμίαν ἦλθε παρὰ τοῖς μεθ' Ὅμηρον, γλυκέως λεχθεῖσα ὡς ἀεὶ ἐμψύχου τῆς νυκτὸς, καὶ συμβουλευούσης τὰ πρὸς ἀνάπαυσιν· *Eustath.* ad locum. Bonum est nocti auscultare, somnum scil. suadenti. *Suadéntque cadentia sidera somnum*; Virg. ¶ Hinc νὺξ à νύσσω, -ξω, quia ad somnum veluti pungit & acuit, stimulat & instigat.

7 ——*Fœdera fida*
Transgressi pugnamus; quare nihil commodum nobis
Suspicor perfici-posse.——
8 *Neque enim ulla retentio* (ant. prohibitio) *cadaverum mortuorum*
Est: quò minùs, postquam obierint, rogus iis indulgeatur ocyùs.
9 -- [d] *Num quis è mortalium per immensam terram,*
Qui ampliùs immortalibus mentem & consilium indicabit?
10 *Vinum ex poculis in-terram fundebant, nec quisquā sustinuit*
Bibere, priusquam libâsset præpotenti Saturnio.

[d] *Esai.* 40. 13. Quis adjuvit spiritum Domini? aut quis consiliarius ejus fuit & ostendit illi? *Rom.* 11. 34. Quis cognovit sensum Domini? aut quis consiliarius ejus fuit?

---

nus in *Dissertatione de Sophoclea imitatione Homeri*. Sunt tamen etiam nonnulli νέκυες seu νεκροὶ ζῶντες, idque non tantùm animâ tenus; qualis vidua illa σπαταλῶσα apud *Apostolum*, quæ ζῶσα τέθνηκε· sed etiam corpore; quales illi κατεχῶντες ἄνδρες, de quibus *Stratonicus* apud *Eustathium* hoc in loco Καὶ οἱ νεκροὶ inquit περιπατοῦσι. Πυρὸς μειλ.] Pro διὰ πυρὸς, ἐλλειπτικῶς· *per ignem gratificari, placare, demulcere*, id enim propriè μειλίσσειν. ¶ *Hesych.* Μειλισσέμεν· Πραΰνειν, κεχαρισμένα πράττειν· ubi respicit omnino hunc *Homeri* locum. Τὸ δὲ μειλίσσειν ἀστείως εἴρηται, ὡς γὰρ παίδων μειλίγματα τὰ ἐκείνων θελήματα, οὕτω νεκροῦ μείλιγμα, ἡ ὠκεῖα ταφὴ μειλισσομένου διὰ πυρός· *Eustathius* ad locum. Rem ipsam quod spectat, sepeliendos esse mortuos, idque ex lege naturæ, & gentium, viderunt veteres. Inter jura non scripta ponit *Seneca* pater, *Humum porrigere cadaveri*; lib. 1. *Controv.* 1. Τῆς εὐσεβείας τῆς κοινῆς ἀπαιτούσης μηκέτι ζῶντα καταχρύψαι· *Ælian.* Unde nè *hostes quidem sepulturam*

ram invident; Tacit. Τὺς ᾗ Μήδυς Ἀθηναῖοι μὲν θάψαι λέγυσιν, ὡς πάντως ὅσιον ἀνθρώπυ νεκρὸν γῇ κρύψαι· *Pausan. Attic.* Inhumanè igitur, & parùm heroicè, Heros ille apud *Homerum*, qui Κωφὴν γαῖαν ἀεικίζει μενεαίνων.

i Ἐνίψει, vel ἁπλῶς ἐρεῖ, vel etiam μετ' σοφρότητος ἢ ἀπειλῆς (unde ἐνιπὴ) *objurgabit, increpabit*, (κακολογήσει· *Eust.*) uti hìc (ni fallor) & alibi sæpe. Poteſt tamen hæc Gnome etiam hùc accommodari, ut is ſenſus ſit, què in *Latina* verſione exhibuimus; " Eſtne ali- " quis mortalium, qui Deo conſilium ſuggerat? juxta illud *Pauli* in margine citatum.

k Ὡς ἢ θεοφιλεῖς, ἢ ἀγαθοὶ, ἢ σώφρονες

ΙΛ. θ'.

a Vox *Jovis* τὴν ταρτάρωσιν comminantis inferioribus Diis, nî ipſi paruerint, moremque geſſerint. Atque hinc colligunt veteres *Homerum* aliquid fando accepiſſe de malis Angelis è cœlo dejectis, & ad imum barathrum *Tartarúmq*; detruſis. Βέρεθρον *Homero* dicitur, quod aliis βάραθρον. *Latinè* etiam *barathrum*, τροπῇ τῦ α εἰς ε. ut à βάθος βένθος, à πάθος πένθος· *Eustath.* Βέρεθρον autem, ſeu (commun.) βάραθρον, generaliter vorago, gurges, ſeu puteus profundus; ſpecialiter, locus *Athenis*: profundum ſcil. carceris, in quod κακῦργοι detrudebantur: quale & hodie apud nos, quod vulgò dicimus, **the Dungeon**. *Ariſtoph. Plut.* Οὐκῦν ἀπόλοιπόν σοι τὸ βάραθρον· ubi *Scholiaſtes*, Βάραθρον χάσμα τι φρεατῶδες ἢ σκοτεινὸν ἐν τῇ Ἀττικῇ, ἐν ᾧ τοὺς κακύργυς ἔβαλλον. Sed de barathro *Athenienſium* vide præterea *Harpocrationis Lexicon*, *Ulpianum* ad *Demoſthenem*, *Etymologum*, alióſque. Εἰς τάρταρον ἠερόεντα] Improbos & facinoroſos in Tartarum detrudi etiam lumine naturæ viderunt & agnoverunt *Ethnici*. *Plato* in *Phæd.* Οἳ δ' ἂν δόξωσιν ἀνιάτως ἔχειν, διὰ τὰ μεγέθη τῶν ἁμαρτημάτων, ἢ ἱεροσυλίας πολλὰς ἢ μεγάλας, ἢ φόνυς ἀδίκυς ἢ παρανόμυς πολλὺς ἐξειργασμένοι — τύτυς ᾗ ἡ προσήκυσα μοῖρα ῥίπτει εἰς τὸν τάρταρον, ὅθεν ὔποτε ἐκβαίνυσι. Τῆλε μάλ', ἧχι βάθιστον, &c.] Citat hunc verſum *Plato* in *Phædone*. Ex hoc porrò verſu Τόσσον ἔνερθ' ἀΐδεω, &c. ſic philoſophantur dicam, an nugantur *Grammatici* de ſphærica mundi figura: neſcio annon præter mentem Poetæ. Τοσῦτόν φησι τὸν τάρταρον ἀφεστάναι τῦ ᾅδυ, ὅσον ὁ ὐρανὸς ἀπὸ τῆς γῆς· διὰ ᾗ τύτυ σφαιροειδῆ τὸν κόσμον συνίστησι, κέντρυ λόγον ἐπέχυσαν εἰσάγων τὴν

1 a Ἤ μιν ἑλὼν ῥίψω ἐς τάρταρον ἠερόεντα,
Τῆλε μάλ', ἧχι βάθιστον ὑπὸ χθονός ἐστι βέρεθρον·
Ἔνθα σιδήρειαί τε πύλαι, ἢ χάλκεος ὐδὸς,
Τόσσον ἔνερθ' ἀΐδεω, ὅσον ὐρανός ἐστ' ἀπὸ γαίης.
2 b Εἰ δ' ἄγε πειρήσασθε Θεοὶ, ἵνα εἴδετε πάντες,
Σειρὴν χρυσείην ἐξ ὐρανόθεν κρεμάσαντες,
Πάντες δ' ἐξάπτεσθε Θεοὶ, πᾶσαί τε θέαιναι,
Ἀλλ' ὐκ ἂν ἐρύσαιτ' ἐξ ὐρανόθεν πεδίον-δε
Ζῆν' ὕπατον μήστωρ', ὐδ' εἰ μάλα πολλὰ κάμοιτε.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ἢ ἐγὼ πρόφρων ἐθέλοιμι ἐρύσσαι,
Αὐτῇ κεν γαίῃ ἐρύσαιμ', αὐτῇ τε θαλάσσῃ·
Σειρὴν μέν κεν ἔπειτα περὶ ῥίον ὐλύμποιο
Δησαίμην· τὰ δέ κ' αὖτε μετήορα πάντα γένοιτο.
Τόσσον ἐγὼ περί τ' εἰμὶ θεῶν, περί τ' εἴμ' ἀνθρώπων.
3 c Ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
Εὖ νυ ἢ ἡμεῖς ἴδμεν, ὅτοι σθένος ὐκ ἐπιεικτόν.
4 ——— d Ἀνὰ πτόλιν ὡπλίζοντο
Παυρότεροι· μέμασαν ᾗ ἢ ὡς ὑσμῖνι μάχεσθαι
Χρειοῖ ἀναγκαίῃ, πρό τε παίδων ἢ πρὸ γυναικῶν.
5 e Καὶ τότε δὴ χρύσεια πατὴρ ἐτίταινε τάλαντα.

ἄνδρες, δειπνοποιεῖσθε, καὶ σπονδὰς τοῖς Θεοῖς ποιεῖσθε· *Cyrus* ad ſuos milites, apud *Xenophontem*, Κύρου παιδείας lib. 4. in initio. ¶ Hinc μεθύειν dictum volunt nonnulli, qu. μετὰ τὸ θύειν· quia non niſi ſacrificiis priùs peractis compotationes & convivia celebrare ſolebant veteres: nec πρὶν πίνειν, πρὶν λεῖψαι. Quanquam certè non bene conveniunt θύειν & μεθύειν· atque hanc ἀτοπίαν olim notabat *Diogenes* in religione *Græcorum* in ipſis adeò ſacrificiis maximè pergræcantium; quippe quibus mos erat τὸ θύειν μὲν τοῖς Θεοῖς ὑπὲρ ὑγιείας, ἐν αὐτῇ δὲ τῇ θυσίᾳ κατὰ τῆς ὑγιείας δειπνεῖν· *Diog. Laert.* in *Vita* cognominis *Cynici*.

IL. 8.

1 Aut ipſum prehenſum[a] projiciã in Tartarum caliginoſum,
Procul admodum, ubi profundiſſimum ſub terra eſt bara-
Ubi & ferrea porta, & æreum pavimentum, (thrum:
Tantùm infra Infernum, quantum cœlum diſtat à terra.
2 Quin agite, periculum facite, Dii, ut cognoſcatis omnes,
Catenam auream de cœlo ſuſpendentes,
Omnes appendimini Dii, omnéſque Deæ:
At non trahetis de cœlo in terram (veritis.
Jovem ſummum ſapientiſſimum, etiam ſi valdè multùm labora-
[b] Sed quando jam & ego toto-impetu voluero trahere,
Cum ipsa terra traxero, ipſóque mari:
Catenam ipſam dein ad ſummitatem Olympi
Religavero: illa verò ſuſpenſa omnia fuerint:
Tantum ego ſupráque Deos ſum ſupráque homines.
3 [c] O Pater noſter Saturnie, ſupreme Imperatorum,
Bene & nos ſcimus tibi robur eſſe inſuperabile.
4 ——— Per urbem armabantur
Pauciores, geſtiebant tamen & ſic pugnâ contendere
Præ-extrema neceſſitate, pro liberis, & pro uxoribus.
5 [d] Et tum ſc. aureas Pater extendebat lances.

[a] 2 *Pet.* 2. 4. Si Deus Angelis qui peccaverunt non pepercit, ſed in tartarum detruſos catenis caliginis tradidit, damnationi ſervatos.

[b] *Eſai.* 40. 15. Ecce! gentes quaſi ſtilla ſitulæ, & quaſi flos pulviſculi in lancibus reputantur; ecce! inſulæ quaſi pulvis exiguus.

[c] 2 *Paralip.* 20. 2. In manu tua eſt fortitudo & potentia; nec quiſquam tibi poteſt reſiſtere. *Job.* 42. 2. Novi te omnia poſſe, neque averti te poſſe à cogitatione perficienda.

[d] 1 *Sam.* 2. 3. Per ipſum ponderantur actiones. *Prov.* 16. 2. Spirituum ponderator eſt Dominus. *Eſai.* 40. 12. Libravit in pondere montes, & colles in ſtatera.

τὴν γῆν, καὶ τὰς ἀπ' αὐτῆς ἐκβαλλομένας ἀνθυμίας εἰς ἔσχατα τὰ πέρατα ἴσας λέγων ἐστί· *Scholiaſt.* Eadem ferè legas apud *Heraclidem* Ponticum, (vel potiùs *Heraclitum*) *Allegor. Homer.* Poſtremum hunc verſum citat *Plutarchus*, lib. *De facie in orbe Lunæ*, & ſic expreſſit *Virgilius*, *Æn.* 6.

Bis patet in præceps tantum tenditq; ſub umbras,
Quantus ad ætherium cœli ſuſpectus Olympum.

Totum verò hunc locum imitatus eſt *Heſiodus* in *Theogonia*: ubi de *Titanibus* à *Jove* (hoc eſt, Dæmonibus ſeu malis Angelis à Deo) in Tartarum deturbatis, Καὶ τοὺς μὲν ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης πέμψαν. ---Τόσσον ἔνερθ' ὑπὸ γῆς,

ὅσον οὐρανός ἐς' ἀπὸ γαίης. Videtur autem posterius hoc hemistichium, etiam Adagii speciem quandam præ se ferre, & παροιμιακῶς usurpari posse, quoties quis vastam aliquam distantiam seu longissimum intervallum (μέγα χάσμα) aut etiam insignem rerum disparitatem ac dissimilitudinem exprimere velit. Et videor mihi alicubi hoc sensu legisse, *Quantum cœlum distat à terra*; ut & illud etiam eandem in mentem, quod exstat alicubi apud nostrum, Μάλα πολλὰ μεταξὺ Οὔρεά τε σκιόεντα, θάλασσά τε ἠχήεσσα· pro, Πολὺ ὅ γε καὶ δεῖ.

b Insignis Gnome: quam etiam citant inter alios *Plutarchus* in *Homero*, *Aristoteles*, De *Animal. mot.* *Lucianus* in *Jove Confut.* Et ex hoc loco colligit *Justinus M.* (Parænet.) *Homerum* agnovisse unum solum Deum omnipotentem: Τινὲς φασι τὴν ἀπειλὴν ταύτην αἴνιγμα μοναρχίας εἶναι, καὶ ὡς ἑνὸς ἐξῆπται τὰ πάντα, &c. Variis interim modis exponitur *aurea* hæc *Jovis catena*. Alii per eam intelligi volunt *vicissitudinem*, sive *seriem temporis & dierum*; alii ipsum *solem*; (ut *Plato* in *Theæteto*) alii *orbes Planetarum*; alii denique, iique plurimi, εἱρμὸν illum, seu εἱμαρμένην, *inevitabilem* illam *seriem*, *ordinémque causarum*, seu *fatum Stoicum*, vel potiùs (ut nos *Christiani* loquimur) *providentiam divinam*. Et certè nihil aliud est εἱμαρμένη (seu *fatum*) juxta saniores Philosophos, quàm nexus & ordo causarum, & quasi rerum catena à Deo dependens, ἢ τῇ προνοίᾳ συνεπομένη δίκη· vel ἡ τῶν ἐκβαινόντων κατὰ τὸν τῆς προνοίας θεσμὸν δικαστικὴ τοῦ θείου ἐνέργεια, τάξει καὶ εἱρμῷ πρὸς τὰς προαιρετικὰς ὑποθέσεις τῶν αὐτεξουσίων ἔργων ἐπανορθουμένη τὰ καθ' ἡμᾶς· uti ex sententia *Platonis* optimè eam describit *Hierocles*, libro *De Providentia & Fato*. Ad hanc autem *Jovis* σειρὴν χρυσείην fortean alludit *Nazianzenus*, Orat. 21. ubi theoriæ & praxeως connexionem appellat τὴν χρυσῆν ὄντως σειράν, *catenam verè auream*; quia videlicet hæc *Homeri-*

f Oraculum erat *Macrino Imperatori* datum de vitæ exitu hisce duobus *Homeri* versibus: Ὦ γέρον, ἦ μάλα δή σε, &c. *Xiphil. Epit. Dion.* in *Macrino*. Priorem hunc versum citat etiam *Plinius*, lib. 9. *epist.* 13. & in aleatorem quendam *Rhodophonta Rhodium* παρῳδήσας detorsit *Comeon* apud *Athenæum*, lib. 10. Ὦ γέρον, ἦ μάλα δή σε, νέοι τείρουσι κυβευταί. Ad eum verò alludit *Agathias*, *Antholog. Epigr. Gr.* lib. 2. Πίνε γέρον, καὶ ζῆθι· μάτην δ' ἄρα θεῖος Ὅμηρος Τείρεσθαι πολλὴν ἐκ νεότητος ἔφη. *Plutarchus*, lib. *An. Seni ger. Resp.* Τοὺς δὲ Ἄρεος θεράποντας ἤδη ἐφίενται καὶ ἀκμάζειν, οἷα δὴ πόλεμον πολέμοιό τε μέρμερα ἔργα δέδοικεν· ἐν οἷς τὸ γῆρας κἂν τὸ χρόνος ἀποκρύψῃ τὰς πολιάς, ἀλλά γε λάθρη γυῖα βαρύνεται (Il. τ'.) καὶ προαπολείπει τῆς προθυμίας ἡ δύναμις.

6 f Ὦ γέρον, ἦ μάλα δή σε νέοι τείρουσι μαχηταί,
Σὴ δὲ βίη λέλυται, χαλεπὸν δέ σε γῆρας ὀπάζει.
7 g Ἀνὴρ δὲ κεν ἔπι Διὸς νόον εἰρύσαιτο,
Οὐδὲ μάλ' ἴφθιμος, ἐπειὴ πολὺ φέρτατός ἐστι.
8 h Βάλλ' οὕτως, αἴ κέν τι φόως Δαναοῖσι γένηαι.
9 i Αἰδώς, Ἀργεῖοι, κάκ' ἐλέγχεα, εἶδος ἀγητοί.
10 ———————— k Τί με σπεύδοντα καὶ αὐτὸν
Ὀτρύνεις; ————
11 l Ἄλλον μὲν ἀποφθίσω, ἄλλον δὲ βιώσω,
Ὅς κε τύχῃ ————.
12 m Ἀλλ' ἤτοι νῦν μὲν πειθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ.
13 —— n Φυλακὴ δέ τις ἔμπεδος ἔστω,
Μὴ λόχος εἰσέλθῃσι πόλιν, λαῶν ἀπεόντων.

g ¶ Εἰρύσαιτο] μεθελκύσει, ἢ κωλύσει· *Eustath.* Καταγάγῃ, κρατήσειε, ἐμφάνῃ· *Scholiastes*, qui vulgò *Didymus*.

k *Qui monet, ut facias, quod jam facis*, &c. Ovid. *Perge, quo cœpisti pede.* Εἰώθει ἐπιλέγειν τοῖς ἐπιτυχῶς εἰς ἔργα σπεύδουσι· *Eustath.* Est igitur Βάλλ' οὕτως Proverbialis acclamatio, (ex hoc loco desumpta) quâ re bene ac feliciter gestæ applaudimus; cui similes & illæ, *Io pæan*, & *Macte virtute*. Atque sic usurpat *Lucianus*,

ca purè poetica est & fictitia: quanquam & hæc etiam diversimodè ἀλληγορεῖται. Vir quidam doctus, in *Disputatione Philologica*, per *auream* hanc *Jovis catenam* intelligi vult *Scalam Jacobi*, quæ videlicet à cœlo ad terram pertingebat: at fortè nimis longè petita hæc Allegoria est, & *nec cælum nec terram tangit*.

c Ὕπατε κρ.] ¶ Ὕπατος (ab ὑπέρτατος per Syncopen) Est & *Supremus*, respondétque *Hebræo* עֶלְיוֹן & *Consul*; unde Μητίετα Ζεὺς sæpe apud *Homerum*, & Ζεὺς βουλαῖος apud *Lycophronem*. Ὅ τοι δεινὸς, &c.] *Callimach.* Θεῦ κράτος ἀσυνδέλικτον. Hoc porrò *Homeri* hemistichium affert *Scholiastes Æschyli* ad explicandum illud in *Prometheo V.* Κέαρ ἀπαραίμυθον ἔχει Κρόνου παῖς. Quàm rectè, nescio: aliud est (ni fallor) κέαρ ἀπαραίμυθον ibi apud *Æschylum*, & δεινὸς οὐκ ὀμεικτὸν hìc apud *Homerum*.

d Durum telum necessitas. *Necessitudo etiam timidos fortes facit*; Sallust. Ὑσμῖνι.] Casus Dativus *Poeticè* per *Metaplasmum* pro ὑσμίνῃ. ¶ Est autem ὑσμίνη vox *Homerica* & poetica pro μάχῃ, παρὰ τὸ ὑπομένειν· qu. ὑπομίμνη τις ὅσα· *Eustath.* Χρειοῖ ἀναγκαίῃ,] *Præ pura puta necessitate*. Videntur duæ λέξεις ἰσοδυναμοῦσαι simul conjungi ἐν παραλλήλῳ ob majorem emphasin. Idem enim sunt χρειὼ & ἀνάγκη, seu *Ionicè* & *poeticè* ἀναγκαίη. Erant igitur hi ἀναγκαῖοι πολεμισταὶ, ut loquitur Poeta infrà, *Od.* ω'. Pugnabant videlicet, Περὶ τε παίδων, &c. *Nunc conjugis esto Quisque suæ, tectique memor*; Virg.

e Ὅμηρος μὲν εἰπὼν, Αὐτὸς δὲ χρύσεια πατὴρ, δίκαιον τὸν Θεὸν μηνύει· *Clem. Alex. Strom.* 5. & ex eo *Eusebius*, *Præpar. Ev.* lib. 13. Ζεὺς τὸ τάλαντον ἐπιῤῥέπει ἄλλοτε ἄλλως· *Theogn.* Hunc autem *Homeri* versum sic expressit *Virgilius*: *Jupiter ipse duas æquato examine lances Sustinet, & fata imponit diversa duorum.*

6 *O senex, certè admodum te jam juvenes urgent bellatores:*
Tuæ autem vires fracta-sunt, gravis autem te senectus premit.
7 -- e *Homo nequaquam Jovis consilium impedîerit,*
Nè fortissimus quidem, quoniam multò potentissimus est.
8 *Jaculare sic; si forte lumen aliquod(* aut *solatium) Danais fias.*
9 f *Proh pudor! Argivi, mala probra, formâ-tenùs admirandi.*
10 ——*Cur me festinantem & ipsum*
Incitas?————
11 -- *Alius intereat, alius autem vivat*
Prout cuique contigerit.————
12 g *Verùm enimvero nunc pareamus nocti atræ.*
13 -- h *Custodia aliqua firma sit,*
Nè insidiæ intrent in Urbem, copiis absentibus.

e *Job.* 9. 12. Quis eum impedîerit, dixerítve ei, Quid facis? 1 *Cor.* 1. 25. Infirmitas Dei validior est quàm homines. f *Prov.* 11. 22. Monile aureum in rostro suis est mulier formosa eadémque stolida. & 31. 30. Fallax gratia, & vana est pulchritudo (*absque virtute scilicet; imò præ virtute*). g *Joan.* 11. 9, 10. Nonne duodecim sunt horæ diei? Si quis ambulaverit in die non offendit; quia lucem hujus mundi videt: si autem ambulaverit in nocte, offendit, &c. h *Nehem.* 4. 9. Posuimus custodes super murum die ac nocte contra eos.

---

cianus, in *Nigrino*; *Gallus Cæsar*, in epistola ad *Julianum* fratrem inter opera *Juliani*; & *Porphyrius*, in vita *Plotini*, ubi ait præceptorem suum *Plotinum* sibi aliquando recitanti subinde acclamâsse hoc versu *Homerico*. Et respicere videtur *Virgilius*, Æn. 6, *Projice tela manu, sanguis*

quis meus. ¶ Φάος, φῶς, φόως· *lux*, metaphoricè *gaudium, salus, solatium, victoria*; ut & אור apud *Hebræos*, *Hesych.* Φόως, φῶς, χαρὰ, σωτηρία.

[i] Forma absque virtute fordet. Εἶδος, αἰδώς· Ἀν καλὸν ἔχῃ τις σῶμα, καὶ ψυχὴν κακὴν, Καλὴν ἔχει ναῦν, καὶ κυβερνήτην κακόν· *Vet. Com.* Ὀνειδος τὸ εἶδος ἄνδρι τῆς ἀρετῆς· *Eustath.* Δύσπαρι, εἶδος ἄριστε. Ἕκτωρ εἶδος ἄριστε· Ψόγον γὰρ ἀποφαίνει καὶ λοιδορίας ἄξιον, ὧ μηδὲν ἔστιν ἀγαθὸν εὐμορφίας κάλλιον. *Plutarch.* lib. Πῶς δεῖ τὸν νέον, &c. Οὔτε σώματος κάλλος, καὶ ἰσχὺς δειλῷ καὶ κακῷ ξυνοικοῦντα, πρέποντα φαίνεται, &c. *Plat. Epitaph.* Imò *Raris forma viris* (*secula prospice*) *Impunita fuit*, inquit *Seneca* Tragœdus, *Hippol.* & alius nescio quis, Τὸ γὰρ πολὺ κάλλος καὶ ψόγου πολλῶν γέμει. Est quidem non rarò pulchritudo corporis cum animæ deformitate conjuncta. *Galen. Protrept.* cap. 4. Πολλοῖς συνέβη προςέχουσι διὰ κάλλος γεγενημένοις ἀμελῆσαι τῆς ἑαυτῶν ψυχῆς, &c. quæ ibi sequuntur hanc in rem egregia. *Turpe est sapienti, cùm habeat animum, captare laudes ex corpore. Julianus* apud *Ammianum Marcell.* lib. 25.

[k] *Nazianz. Epist.* 116. Πάλιν ἐγὼ προτρέπω μάλα σε σπεύδοντα καὶ αὐτὸν ὀτρύνω. Utitur & *Lucianus* in *Nigrino*. Atque hinc Parœmiæ apud *Latinos*. *Currenti calcar addere. Non opus admisso subdere calcar equo*; Ovid. (quod Adagium etiam in lingua nostra vernacula obtinet, quoties scil. quempiam monemus, nè virum liberalem, ultróque ad largiendum proclivem, crebris petitionibus pulset, nec compellet: quod & eleganter vetant *Arabes* hoc proverbio, *Si fuerit amicus tuus mel, nè comederis eum totum*:) &, *Currentem incitare*, quâ usus *Cicero* aliquoties in *Epistolis*, & Elliptice aliquando; *Mehercule currentem nunc quidem*, &, *Currentem tu quidem*.

ΙΛ. ι'.

1 [a] Ἀλλ' ἄγ', ἐγὼν, ὃς σεῖο γεραίτερος εὔχομαι εἶναι,
Ἐξερέω, καὶ πάντα διίξομαι.

2 [b] Ἀφρήτωρ, ἀθέμιστος, ἀνέστιός ἐστιν ἐκεῖνος,
Ὃς πολέμου ἔραται ἐπιδημίου, ὀκρυόεντος.

3 [c] Ἐν σοὶ μὲν λήξω, σέο δ' ἄρξομαι, οὕνεκα πολλῶν
Λαῶν ἐσσὶ ἄναξ, καί τοι Ζεὺς ἐγγυάλιξε
Σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας, ἵνα σφίσι βουλεύῃσθα.
Τῷ σε χρὴ πέρι μὲν φάσθαι ἔπος, ἠδ' ἐπακοῦσαι,
Κρηῆναι δὲ καὶ ἄλλῳ, ὅταν τινὰ θυμὸς ἀνώγῃ
Εἰπεῖν εἰς ἀγαθὸν, σέο δ' ἕξεται, ὅ, ττι κεν ἄρχῃ.

4 ——————— [d] Ἀντί νυ πολλῶν
Λαῶν ἐστιν ἀνὴρ, ὅν τε Ζεὺς κῆρι φιλήσῃ.

5 [e] Ἀλλ' ἐπεὶ ἀασάμην φρεσὶ λευγαλέῃσι πιθήσας,
Ἂψ ἐθέλω ἀρέσαι, δόμεναί τ' ἀπερείσι' ἄποινα.

[a] Vide suprà, *Il.* α'. Ἀλλὰ πίθεσθ', ἄμφω δὲ, &c.
[b] *Arist.* Pol. lib. 1. cap. 2. *Aristoph. Pace. Polyb. Hist.* lib. 12. *Dionys. Hal.* Τέχν. *Aristid.* tom. 2. Or. *De Concord.* Φιλεῖν μὲν οὖν χρὴ πόλεμον, ὅστις εὖ φρονεῖ· *Eurip.* Troad. *Pax optima rerum* --- *Pax una triumphis Innumeris potior*. Sil. Ital. Πάσα μὲν εἰρήνη παντὸς ἐστι πολέμου κρείττων· *Dion. Halic.* lib. 8. *Nulla salus bello*; (præsertim civili) Virg. Οὐδεὶς οὕτω ἀνόητός ἐστι, ὅστις πόλεμον πρὸ εἰρήνης αἱρέεται· *Herodot.* Clio. *Belláque matribus detestanda*, (*Horat.*) civilia imprimis: quippe in quibus, *Ut vinci miserum, nunquam vicisse decorum*; Claudian. Ἐμφυλίου γὰρ πολέμου οὐδὲν ἀργαλεώτερον· (*Isid. Pel.* lib. 3. *Epist.* 104.) utpote *in quo omnia sunt misera*; *sed miserius nihil, quàm ipsa victoria*: Cic. *Ep. Fam.* lib. 5. epist. 9. *Lugubres semper existimabantur istæ victoriæ, utpote non externo sed domestico partæ cruore*. Val. Max. lib. 2 cap. 8. *Usq; adeò miserum est civili vincere bello*; Lucan. lib. 1. Et tanquam ex tripode dictum illud *Dionis Cassii*, lib. 41. Οὕτως γάρ τοι ἀμφοτέρωθεν ἐν ταῖς στάσεσι τὸ κοινὸν βλάπτεται. Cæterùm integram hanc *Homeri* sententiam expressit idem *Cicero*,

Hùc etiam (ni fallor) παροιμιακῶς accommodari poterit versus ille tam frequens apud *Homerum* de equis jugalibus flagello incitatis ad cursum, vel (ut hyperbolicè loqui amat *Poeta*) ad volatum, Μάστιξεν δ' ἐλάαν, τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην. *Flagellavit ad incitandum*, (hoc est, flagellando incitavit) *illi autem non inviti volabant.* Cujus carminis prius hemistichium festivâ admodum parodiâ detorsit *Diogenes* (apud *Laertium*, *Athenæum*, *Eustathium*) ad oleas in cœna appositas, quas, lautiori jam ferculo mensæ illato, rapidè & celeriter à se amovit, dicens, Μάστιξεν δ' ἐλάας, he whipt away the olives; nequiter viz. ludens in homonymia vocis ἐλάας. Sed hæc ἐν παρόδῳ, si non *extra oleas.*

[l] Ἤ κεν ἀπολέσθαι, Ἠὲ σαωθήμεν· infrà *Il.* ρ'. Anceps enim belli alea. Et, *Quod cuivis contingit*, (in prælio præsertim) *cuiquam potest.* Ξυνὸς Ἐνυάλιος, ut *Poeta* alibi. Et *Mars*, & *Mors* communis. Et cui priùs obtigerit, incertum. Sanè miles in bello ad utramque sortem paratus esse debet. *Aut cita mors venit, aut victoria læta.*

[m] Πείθεσθαί τε νυκτὶ, δηλαδὴ ἀλλήλοις ὑποπτευομένη παύσασθαι ἔργων. οὐ τὸ ἀνάπαλιν ἢ ὡς ποιεῖ— αὐτὴ γὰρ οὐκ ἀναπαύεσθαι βούλεται· ἀλλὰ προσφέρει μὲν ὕπνον, προσφέρει δὲ καὶ ἔργον, καθ' Ἡσίοδον, ὀρθοῦσα εἰς τὸ ἔργον· ὅθεν καὶ ὄρθρος παρῆκται. *Eustath.* ad illud, *Il.* η'. Ἀγαθὸν καὶ νυκτὶ πιθέσθαι. Vide ibi.

[n] Ἅπαν κάκιον τοῦ φυλάσσεσθαι καλῶς· *Eurip. Phœn.* Præceptum hoc primum & præcipuum in re Polemica, præsertim in Poliorceticis, de firmandis scilicet vigiliis, & cavendis insidiis. Vide *Polybium De Militia Romana*, *Æneam* in *Poliorceticis*, *Onosandri Strategemata*, aliósque scriptores *Tacticos.*

IL. 9.

1 [a] *VErùm agè, ego, qui te senior profiteor esse,*
Edicam, & singula percurram. ---
2 *Sine-tribu, sine-lege, sine-lare est ille,*
Qui bellum amat intestinum, sævum.
3 [b] *In te desinam, à te incipiam, quoniam multorum*
Populorum es Rex, & tibi Jupiter dedit
Sceptrúmque & jura, ut ipsis consulas.
Ideò te oportet supra omnes *dicere sententiam, & audire,*
Et permittere etiam alii, siquem animus impulerit
Dicere in bonum; penès te autem erit statuere *quid* optimum &
(præcipuum fuerit.
4 ——— [c] *Instar multorum*
Populorum est vir, quem Jupiter ex animo amaverit.
5 [d] *Sed quoniam* eum *læsi & offendi, mente læva obsecutus,*
Iterùm volo placare, daréque ingentia dona.

[a] *Job* 32. 7. Dicebam, Provecti ætate loquentur.

[b] *Prov.* 16. 10. Divinatio in labiis Regis; in judicio non errabit os ejus.

[c] *Jos.* 23. 10. Unus è vobis persequetur hostium mille viros; quia Dominus Deus vester pro vobis ipse pugnabit. 2 *Sam.* 18. 3. Tu unus pro decem millibus computaris.

[d] *Levit.* 7. 2, 3, 4, 5. Qui peccaverit, & --- negaverit proximo suo depositum,--- vel vi aliquid extorserit, --- convictus delicti reddet omnia --- & quintam insuper partem.--- *Prov.* 21. 14. Munus absconditum extinguit iras, & donum in sinu indignationem maximam.

Cicero, Philip. 13. *Nam nec privatos focos, nec publicas leges videtur, nec libertatis jura cara habere, quem discordia, quem cædes civium, quem bellum civile delectat*; hoc est, Ὃς πολέμου ἔρα-

ται ἐπιδήμιον. ¶ Ἐπιδήμιος, ἐγχώειος, ἐμφύλιος· *domesticus*, *intestinus*. Ἀφρήτωρ] ¶ Ὁ φρατρίαν, ἢ φράτραν (*Ionicè* φρήτρην, suprà, *Il.* β.) ἢ φράτορα ἐκ ἔχων· cui nullus cognatus, nec contribulis: ab ἀ & φράτωρ, *Ionicè* φρήτωρ, quod & φράτηρ· unde *Latinum* FRATER. *Horat.* Serm. 5. lib. 2. *Qui quamvis perjurus erit, sine gente, cruentus Sanguine fraterno.* Ubi nullus dubito, quin tria hæc Epitheta *Homerica*, Ἀφρήτωρ, Ἀθέμιστος, Ἀνέστιος, exprimere voluerit, licèt hanc allusionem non observaverint Interpretes, nec qui plaustra Commentariorum in suavissimum illum poetam congesserunt.

¶ Imitatur procuidubio *Virgilius*, *Eclog.* 8. *A te principium, tibi desinet.* Et fortè *Horatius*, *Epist.* lib. 1. ep. 1. vers. 1. *Primâ dicte mihi, summâ dicende Camœnâ.* *Theognis*, in ipso limine operis, --Οὔποτε σεῖο λήσομαι ἀρχόμενος, οὐδ' ἀποπαυόμενος. Ἀλλ' αἰεὶ πρῶτόν τε καὶ ὕστατον, ἔν τε μέσοισιν Ἀείσω. *Theocritus*, in *Encomio Ptolem.* primis statim verbis, Ἐκ Διὸς ἀρχώμεσθα, καὶ εἰς Δία λήγετε, Μοῖσαι, Ἀθανάτων τὸν ἄριστον ἐπὴν ἀείδωμεν ἀοιδαῖς· Ἀνδρῶν δ' αὖ Πτολεμαῖος ἐνὶ πρώτοισι λεγέσθω, Καὶ πύματος, καὶ μέσσος· ὃ γὰρ προφερέστατος ἀνδρῶν. Καί τοι Ζεύς, &c.] Ἐκ δὲ Διὸς βασιλῆες· *Hesiodus*, & *Callimachus*: & noster alibi, Τιμὴ δ' ἐκ Διός ἐστι. (*Il.* β'. Vide ibi) Ὑμῖν πατρὶ καὶ υἱῷ πάντα κεχείρωται ἄνωθεν τὴν βασιλείαν εἰληφόσι· *Athenag.* *Apolog. ad M. Antoninum & filium ejus Commodum.* Ὧι δέδωκεν ὁ Θεὸς αὐτῷ τὴν ἡγεμονίαν· *Diotogenes* Pythagoricus, lib. *De Regno*, apud *Stobæum*. Hinc & θείους & διοτρεφέας βασιλῆας vocat *Homerus* non semel. Ἠδὲ θέμιστας, ἵνα, &c.] Ità suprà, *Il.* α'. Δικασπόλοι, οἵ τε θέμιστας Ἐκ Διὸς εἰρύαται· & *Il.* β'. ubi idem hic versus occurrit, Σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας, &c. Egregia est hanc in rem sententia apud *Plutarchum* in *Demetrio*: ubi ad unum certè ex hisce locis *Homeri*, vel etiam fortè ad singulos alludit hisce verbis; Οὐδὲν γὰρ οὕτως τῷ βασιλεῖ προσῆκον, ὡς τὸ τῆς δίκης ἔργον· Ἄρης μὲν γὰρ τύραννος, ὥς φησι Τιμόθεος· νόμος δὲ πάντων βασιλεὺς κατὰ Πίνδαρόν ἐστιν. καὶ τοὺς βασιλεῖς Ὅμηρός φησιν, οὐχ ἑλεπόλεις, οὐδὲ ναῦς χαλκήρεις, ἀλλὰ θέμιστας παρὰ τοῦ Διὸς λαμβάνοντας, ῥύεσθαι καὶ φυλάσσειν. καὶ τοῦ Διὸς οὐ τὸν πολεμικώτατον, οὐδὲ τὸν ἀδικώτατον καὶ φονικώτατον τῶν βασιλέων, ἀλλὰ τὸν δικαιότατον (τὸν Μίνωα scil.). ὀαριστὴν καὶ μαθητὴν προσηγόρευκεν. Τῷ σε χρὴ περὶ μὲν φάσθαι, &c.] Videtur hunc locum adumbrâsse *Hesiodus* versibus illis notissimis, & qui passim ab Autoribus laudantur, Οὗτος μὲν πανάριστος, ὃς αὐτὸς πάντα νοήσῃ· &c. *Demosth. Olynth.* 1. Προσήκει προθύμως ἐθέλειν ἀκούειν τῶν βουλομένων συμβουλεύειν.

d Εἷς ἀνὴρ θεοφιλὴς πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων· *Eust.* Hinc adagium, *Unus multorum instar.* Unus scil. *Cato*, vel unus *Plato*. Dixit

6 f Δμηθήτω Ἀΐδης τοι ἀμείλιχος, ἠδ' ἀδάμαστος,
Τοὔνεκα καί τε βροτοῖσι Θεῶν ἔχθιστος ἁπάντων.

7 g Τὸν δ' εὗρον φρένα τερπόμενον φόρμιγγι λιγείῃ,
Καλῇ, δαιδαλέῃ, (ἐπὶ δ' ἀργύρεος ζυγὸς ἦεν)
Τὴν ἄρετ' ἐξ ἐνάρων, πόλιν Ἠετίωνος ὀλέσσας·
Τῇ ὅγε θυμὸν ἔτερπεν, ἄειδε δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν.

8 h Αὐτῷ τοι μετόπισθ' ἄχος ἔσσεται, οὐδέ τι μῆχος
Ῥεχθέντος κακοῦ ἔστ' ἄκος εὑρεῖν.——

f *Themist.* Orat. 9. Διό φησιν Ὅμηρος τοὺς μὲν ἄλλους Θεοὺς πρεπτοὺς εἶναι καὶ παραῤῥητοὺς· τὸν δὲ Ἀΐδην μόνον ἀμείλικτον καὶ ἀδάμαστον. Ἀμείλιχος Ἀΐδης, contrà Μειλίχιος seu Μειλίχιος Ζεύς. (Vide paulò infrà.) Sic *Illacrymabilem Plutona* vocat *Horatius*, *Carm.* lib. 2. *Od.* 14 hoc est, *implacabilem*, *inexorabilem*, qui nec prece, nec pretio, nec lacrymis flecti nec moveri potest: quales sc. *Deos Inferos* describit *Virgilius*, Georg. 4. *Nesciàque humanis precibus mansuescere corda*: hoc est, ἀμείλιχα καὶ ἀδάμαστα.

g Φρένα τερπόμενον, &c.] *Musica* ad hoc inventa, ut oblectet animum, mœrorémque & luctum & ægritudinem adimat & expellat, saltem leniat sopiátque. Τὴν δὲ μουσικὴν πάντες εἶναί φαμεν τῶν ἡδίστων· διὸ καὶ εἰς συνουσίας, καὶ διαγωγὰς εὐλόγως παραλαμβάνουσιν

Cicero, Sibi unicum Catonem esse pro centum millibus. Unde aliud proverbium, *Contenti simus hoc Catone*: quo & usus *Augustus* apud *Suetonium*. Et *Antimachus* poeta (apud eundem *Ciceronem*, De *Claris Orat.*) *cùm inter recitandum ab aliis omnibus auditoribus esset destitutus*; *Pergam*, inquit, *nihilominus*, *Plato enim mihi instar omnium est auditorum.* Idem *Cicero*, *Epist. ad Atticum*, lib. 16. Εἷς ἐμοὶ μυρίοι. *Æmilius Probus*, vel potiùs *Cornelius Nepos*, de *Epaminonda*; *Quamdiu ille præfuerit Reipublicæ, caput fuisse totius Græciæ; ex quo intelligi potest, unum hominem, pluris quàm civitatem fuisse. Justin.* lib. 4. *Ab his mittitur Gylippus, solus, sed in quo instar omnium auxiliorum erat.* Vide *Phædri* fabulam 63, cujus hic scopus, ostendere, *Plus esse in uno sæpe quàm in turba boni.* Et præclara sanè illa *Antigoni* vox, qui cum hostibus congressurus, & dicente quodam, *Multò plures numero esse hostes*, Ἐμὲ δ᾽ αὐτὸν, ἔφη, παρόντα πρὸς πόσους ἀντιτάσσεις; *Plut. Apophtheg.* & in *vita Pelopidæ*.

[e] Vox pœnitentis. Οἰκεῖον δέ τι προσώπῳ μεταμελουμένῳ ἐφ᾽ οἷς ἐπλημμέλησεν. *Eustath.* Et est hæc *secunda tabula post naufragium. Erravi, temerè feci, pœnitet: ad clementiam tuam confugio: delicti veniam peto: ut ignoscas oro.* Cic. *pro Ligar.* *Quem pœnitet peccâsse*, &c. præsertim si sequatur compensatio, & satisfactio pro injuria. Μόνη γὰρ ἔμοιγε δοκεῖ ἴασις ἁμαρτίας, ὁμολογεῖν τε ἁμαρτάνοντα, καὶ δῆλον εἶναι ἐπ᾽ αὐτῷ μεταγινώσκοντα. *Arrian. Exped. Alex.* lib. 7. ¶ Ἀασάμην *peccavi*, *offendi*, *læsi*, ab ἄτω, ἀάτω, *Lædo*. Φρένας ἄασεν οἴνῳ *Od.* φ᾽. *Hesych.* passivè, Ἀασάμην, ἐβλάβην· & Ἀάσατο, ἐβλάβη. Idem tamen mox activè, Ἀάσατο, ἔβλαψεν. *Scholiastes* hoc in loco utramque significationem conjungit activam & passivam: Ἀασάμην, ἔβλαβον, ἐβλάβην, ἠδίκησα, ἐνύβρισα. Mihi magìs placet activa. Sic enim meliùs constabit antithesis inter hoc verbum, & sequens ἀρέσαι· ἀάσασθαι, *offendere*; ἀρέσαι, *placare*. Quanquam etiam qui alterum lædit, ipse etiam unà læditur. Ἀασάμην etiam ipse μέγ᾽ ἀάσθη (uti & de se fatetur *Agamemnon* infrà, *Il.* τ᾽.) Οἱ αὐτῷ κακὰ τεύχει ἀνὴρ ἄλλῳ κακὰ τεύχων. ¶ Hinc Ἄτη (ut & κακότης, & *Latinum* NOXA, & *Hebræum* און) est & *malitia* & *miseria*, & *culpa* seu *delictum*, & *damnum* seu *nocumentum*: quia sc. ὁ βλάψας ipse pariter ἐβλάβη, & *Culpam pœna premit comes*. Δόμεναι] Nota hybrida illa paronomasia in *Anthologia Græcorum Epigrammatum*, Οὐκ ἐθέλω Δόμινε, οὐ γὰρ ἔχω δόμεναι. Optimè autem conjunguntur ἀρέσαι & δόμεναι, nam qui vult ἀρέσαι, debet δόμεναι. *Munera, crede mihi, placant hominésque Deósque.* Ἄποινα hìc, non ut alibi λύτρα, seu redemptionis pretium; sed simpliciter δῶρα, aut saltem dona ἱλαστικὰ seu propitiatoria, seu compensatoria, vel ad redimendam gratiam, vel ad compensandam injuriam data.

6 [e] Emolliri & *exorari-se-sinat: Pluto immitis* est, *& inexorabilis*;
Ideóque & hominibus Deorum odiosissimus omnium.
7 [f] *Illum invenerunt animum oblectantem citharâ dulci-sonâ,*
Pulchrâ, variegatâ, (supernè autem argenteum jugum erat)
Quam ceperat ex spoliis, urbe Eetionis expugnatâ:
Hâc is animum oblectabat, canebat autē laudes & *insignia-gesta virorum.*
8 *Ipsi tibi postea dolor erit, neque aliqua facultas*
Patrato semel malo erit remedium inveniendi.---

[e] *Rom.* 1. 31. Implacabiles, immisericordes.

[f] 1 *Sam.* 16. 23. Et accepit citharam, & pulsavit manu suâ, & refocillabatur Saul.

αὐτὴν, ὡς δυναμένην εὐφραίνειν. *Aristot. Polit.* lib. 8. cap. 5. Nec verò πρὸς τὴν τέρψιν tantùm & oblectationis ergò comparata *Musica*; sed & magnam vim habet ad εὐρυθμίαν τοῦ βίου, & ad temperandos, moderandósque animi affectus. Κλεινίας γοῦν ὁ Πυθαγόρειος, εἴποτε συνέβαινε χαλεπαίνειν αὐτὸν δι᾽ ὀργὴν, ἀναλαμβάνων τὴν λύραν ἐκιθάριζε· πρὸς δὲ τοὺς

ἐπιζητοῦντι τὴν αἰτίαν ἔλεγε, Πραΰνομαι. Καὶ ὁ Ὁμηρικὸς Ἀχιλλεὺς τῇ κιθάρᾳ κατεπραΰνετο. *Athen.* lib. 14 Καὶ γὰρ τὰ ἤθη παιδεύει (*musica* scil.) καὶ τοὺς θυμοειδεῖς, καὶ τὰς γνώμας διαφόρους (hoc est, furiosos & mente distractos) καταπραΰνει. *Idem ibid.* Eadem ferè habes apud *Sextum Empiricum* adversùs *Mathematicos*, lib. 6. & *Ælianum*, *Var. Hist.* lib. 14. cap. 23. Vide & eundem, *Var. Hist.* lib 9. cap. 38. *Morbos animi, quos appellant πάθη, Musica lenire ac sanare consuevit*; Censorin. *De Die Natali*, cap. 14. *Achillem* fingit *Poeta* τὴν ὀργὴν παύοντα τὴν πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα διὰ μουσικῆς. *Plut.* lib. *De Musica*, ubi mox citat hunc *Homeri* locum. Notum illud (ex *Thucydide*, *Plutarcho*, *Agellio*, & aliis) de *Lacedæmoniorum* tibiis, quibus in prælio utebantur, & de *Gracchi* fistula *Concionatoria*. Adi omnino *Jamblichum*, *De Vita Pythagoræ*, cap. 25, ubi post multa hanc in rem præclara sic concludit; Οὕτω μὲν δὴ ἦν πολυωφελεστάτην κατεσκευάσατο Πυθαγόρας τὴν διὰ τῆς μουσικῆς τῶν ἀνθρωπίνων ἠθῶν τε καὶ βίων ἐπανόρθωσιν. Et vide plura apud *Plutarchum*, *De Musica*, *Dionem Chrys. De Regn.* Orat. 6. *Sextum Empiricum*, advers. *Mathematicos*, *Valerium Maximum*, lib. 8. cap. 8. *Maximum Tyrium*, *Dissert.* 21. *Aristidem Quintil. De Music.* lib. 1. Ἄειδε δ' &c.] Citat hoc hemistichium *Athenæus*, libro jam laudato, & post ἀνδρῶν addit Ἡρώων, Ὅμηρος γοῦν φησιν ἐπ' Ἀχιλλέως, Ἄειδε δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν Ἡρώων· quæ verba (mirum) sic vertit *Dalecampius*; (nec notante *Casaubono*) *Homerus scribit Herculem ex heroibus viris ab Achille præcipuè cantionibus laudatum.* Λαβὼν ἁρμονίαν λόγων ἀληθινὴν ὑμνῆ-

9 ——— [i] Σὺ δὲ μεγαλήτορα θυμὸν
Ἴσχειν ἐν στήθεσσι, φιλοφροσύνη γὰρ ἀμείνων.
10 [k] Ληγέμεναι δ' ἔριδος κακομηχάνου. --
11 [l] Παῦε, ἔα δὲ χόλον θυμαλγέα. --
12 [m] Ὡς μή μοι τρύζητε παρήμενοι ἄλλοθεν ἄλλος.
13 [n] Ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀΐδαο πύλῃσιν,
Ὅς χ' ἕτερον μὲν κεύθει ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο δὲ βάζει.
14 [o] Ἴση μοῖρα μένοντι, καὶ εἰ μάλα τις πολεμίζοι,
Ἐν δὲ ἰῇ τιμῇ ἡμὲν κακὸς, ἠδὲ καὶ ἐσθλός·
Κάτθαν' ὁμῶς ὅ, τ' ἀεργὸς ἀνὴρ, ὅ, τε πολλὰ ἐοργώς.
15 [p] Οὐδέ τι μοι περίκειται, ἐπεὶ πάθον ἄλγεα θυμῷ,
Αἰὲν ἐμὴν ψυχὴν παραβαλλόμενος πολεμίζειν.
16 [q] Ὡς δ' ὄρνις ἀπτῆσι νεοσσοῖσι προφέρῃσι
Μάστακ', ἐπεί κε λάβῃσι κακῶς δ' ἄρα οἱ πέλει αὐτῇ.

[i] *Animum rege; qui, nisi paret, Imperat; hunc frenis, hunc tu compesce catenâ.* Horat. Ὀργῆς γὰρ ἄλφιστον κρατεῖν Ἐν ταῖς ταραχαῖς μάλιστα τὸν φρονοῦντα δεῖ· *Menand.* Χαλίνου πίνων θάπτον τὸν θυμὸν, &c. *Isid. Pel.* lib. 1. ep. 280. Φιλοφρ.] *Animum vincere, iracundiam cohibere, victoriam temperare; hæc qui faciat, non ego eum cum summis viris comparo; sed simillimum Deo judico.* Cic. *pro M. Marcello.* *Nihil enim laudabilius, nihil magno & præclaro viro dignius placabilitate atque clementiâ.* Idem *De Off.* lib. 1.

[k] Κακομηχάνου] Ἔρις κακομήχανος *malorum machinatrix* eo modò hic ab *Homero* appellatur, quo Ἔρις κακόχαρτος *malis-gaudens*, ab *Hesiodo*, Ἔργ. καὶ Ἡμ. 1. nam alioqui est etiam quædam ἀγαθὴ ἔρις, (bona & amica contentio seu æmulatio) uti ibidem ait idem *Ascræus Vates*.

[l] Ἐπίσχες ὀργιζόμενος, ἀλλὰ βούλομαι· *Menander* apud *Stobæum*. *Vince animos, iramque tuam, qui cætera vincis*; Ovid. quod *Briseidos* monitum est, eidem huic *Achilli* datum. Et meritó: nam *Qui non moderabitur iræ, Infectum volet esse, dolor quod suaserit, & mens.* Horat.

[m] Contra querulos & obmurmuratores hunc versum adducit *Clemens Alexandrinus*, *Strom.* 5. quia τρύζουσα ἡ τρυγών, &c. *Eustath.* in locum. Ἔστι δὲ τρύζειν τὸ πολυλογεῖν ἢ πολυφωνεῖν, ἐξ οὗ καὶ ἡ τρυγὼν, ἣν ἡ παροιμία

σαι βίον Θεῶν καὶ ἀνθρώπων· διὰ καὶ παρ' Ὁμήρῳ Ἀχιλλεὺς ᾄδει, ἡνίκα ἀπόμαχος ἦν. *Themist. Euphrad.* Orat. 1.

[h] Προμηθεία δεῖ εἶναι, οὐκ Ἐπιμηθεία. *Qui antè non cavet*, &c. *Quotidie pridie caveat, nè faciat quod pigeat postridie.* Plaut. Stich. *Quod enim semel admissum est, coerceri reprimique non potest.* Cic. *De Fin.* l. 1. Προβουλεύειν χρεῖσσον τῶν πράξεων, ἢ μετανοεῖν· *Democrat. Sentent. Pythagor.* Κρεῖττον ἡ πρόνοια τῆς μεταμελείας· *L. Valerius*, apud *Dionem Halic.* lib. 11. Σχέτλιον γὰρ ἐξὸν προκαταλαβεῖν τὰ δεινὰ, εἶτα περιιδόντας αὐτὰ γενόμενα μετανοῆσαι· *Cicero* apud *Dionem Cassium*, lib. 45. Σοὶ δὲ ὅρα μήποτε οὐχὶ καὶ μεταμέλῳ γεγονότι ὄνησις ἔσται μηδεμία· *Cinnam. Histor.* lib. 4. Τῷ γάρ τοι Ἐπιμηθεῖ τὸ μεταμέλειν ἀνωφελῶς ἀρμόζεται· *Eustath. Ismen.* lib. 6. Notetur autem hìc elegans Paronomasia inter ἄχος & ἄκος. Ἄχος erit, sed non ἄκος. Τὸ γὰρ γενόμενον μὴ γενέσθαι οὐ δύναται· *Eustath.* Οὔποτε γὰρ δύναται τὸ τετυγμένον εἶναι ἄτυκτον. Τὸ γὰρ φανθὲν τίς ἂν δύναιτ' ἀγέννητον ποιεῖν; *Soph. Trach.* Τὰ μὲν προχθέντα οὐδὲ Κλωθὼ ἂν ἔτι ἀνακλώσειεν, οὐδ' Ἄτροπος μετατρέψειε· *Lucian. De Scrib. Hist.* Ἀποίητον οὐδ' ἂν χρόνος ὁ πάντων πατὴρ δύναιτο θέμεν ἔργων τέλος· *Pind. Olymp.* 2. ubi *Scholiastes* citat hunc *Homeri* locum, & pro μῆχος habet μῆχαρ· uti & *Lycophron*, Βαιόν τι μῆχαρ ἐν κακοῖς ηὑρημένος. Cæterùm phrasin hanc, si non sententiam, respicere videtur *Euripides* in *Alcestide*, Οὐδ' ἔστι κακῶν ἄκος οὐδέν· & *Oppianus*, *Hal.* 2. Οὔτι κακῶν ἄκος, οὐδ' ἀλεωρή.

9 ——— [g] *Tu magnum animum*
Cohibe in pectore, clementia enim melior.
10 [h] *Desiste à contentione (noxiâ &) malorum machinatrice.*--
11 [i] *Quiesce, & pone iram acerbam.* --
12 [k] *Nè mihi obstrepatis assidentes aliunde alius.*
13 [l] *Invisus enim mihi ille* est *æquè ac inferni porta,*
Qui aliud occultat animo, aliud loquitur.
14 [m] *Æqualis sors cunctanti, ac si acriter quis pugnet,*
Inque eodem honore tum ignavus, tum fortis;
Occumbit pariter & desidiosus homo, & qui multa præstitit.
15 [n] *Nec quid mihi ampliùs-superest, postquam toleravi ærumnas*
[o] *Semper animam meam periculis-exponens in-pugnando. (animo.*
16 *Quemadmodum verò avis implumibus pullis affert*
Escam, quamprimum ceperit; malè autem ei est ipsi.

[g] *Prov.* 16. 32. Præstantior est, qui animo suo imperat, quàm qui urbem capit. [h] *Prov.* 17. 14. Desiste à lite, priusquam immisceat se. [i] *Psal.* 37. 8. Desine ab ira, & derelinque furorem. [k] *Job.* 13. 5. Utinam taceretis. [l] *Psal.* 55. 21. Blanda verba ejus, & mollia ut butyrum: sed bellum in animo. *Psal.* 119. 163. Falsitatem odi & abominor. [m] *Eccles.* 9. 2. Universa æquè eveniunt justo & impio, bono & malo, mundo & immundo, immolanti victimas & sacrificia contemnenti; sicut bonus, sic & peccator. [n] *Job* 35. 3. Dixisti, Quid profuturum est mihi? aut quid proficerem supplicio meo? *Psal.* 73. 13. Frustrà mundavi cor meum. *Eccles.* 6. 8. Quid ampliùs sapienti quam stulto? [o] *Judic.* 12. 3. Posui animam meam in manibus meis.

ἐπὶ σκώμματι τῶν πολυλογούντων παραλαμβάνει λαλιστέρους τεττίγων χαλκῶν.

[n] Laudat *Plato*, *Hipp.* & *Philostratus*, *Vit. Sophist.* in *Polemone*, & *Eunapius*, *Eclog. Legat.* & alludit proculdubio *Phocylides*, Μηδ' ἕτερον κεύθῃς κραδίῃ νόον, ἄλλ' ἀγορεύων· Ὁμῶς αἰ-

δεῖο

ᾅδαο πύλῃσιν· Perinde ac inferni portæ. Proverbialis locutio, quâ denotatur scil. odium plusquam *Vatinianum*. *Invisus ut Orci portæ*; Chiliast. Πύλαι ᾅδου phrasis est, quæ occurrit non tantùm apud scriptores *Ethnicos*, *Euripidem*, *Plutarchum*, *Lucianum* & alios (quos citat incomparabilis *Grotius* ad illud *Evangelistæ*, Πύλαι ᾅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς.) sed etiam in *sacro codice*, ut Esai. 38. שערי שאול ubi LXX habent πύλαις ᾅδου. Et sic in N.F. loco jam laudato. Et videtur sanè ex *Oriente* ad *Homerum Græcós*que fluxisse. Ὅς χ' ἕτερον, &c.] Τί μεῖζον ἔχοι τις ἂν εἰπεῖν ἀδίκημα κατ' ἀνδρὸς ῥήτορος, εἰ μὴ ταὐτὰ καὶ φρονεῖ καὶ λέγει; *Demosth.* pro *corona*. *Solet aliud sentire, aliud loqui*. Cic. de *Pompeio*, alicubi in *Epistolis*. *Turpe est aliud loqui, aliud sentire*. Sen. *epist.* 24. *Moschus* de *Cupidine*, Οὐ γὰρ ἴσον νοέει καὶ φθέγγεται· ὡς μέλι φωνά. Huc spectant versus illi rhythmici, *Mel in ore, verba lactis; Fel in corde, fraus in factis*: & Adagia illa apud *Erasmum*, *Aliud in titulo, aliud in pyxide*; *Aliud in ore, aliud in corde*. Hunc porrò versum sic expressit *Sallustius*, Conjur. Catil. *Aliud clausum in pectore, aliud in lingua promptum habere*. Νοεῖ μὲν ἕτερα, ἕτερα δὲ γλώττῃ φθέγγεται· *Plato Comicus* in *excerpt. Grot.* Ἐνδακόντα τὸ χεῖλος ὑποβλέφειν τὴν χολὴν, ἕτερα μὲν κεύθοντα ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλα δὲ λέγοντα, &c. *Lucian.* lib. *De non temerè credendo calumniæ*. Διά τε γλώττης προΐετο, ὅσα μὴ ἔφερεν ἐπὶ γνώμης· *Herodian*. lib. 2. de *Severo*. Hanc artem optimè callebat *Tiberius*, *egregius ille simulandi dissimulandique artifex*; cujus insigne specimen edidit in fœdo illo ἀκκισμῷ, fictâque recusatione imperii apud *Tacitum*, *Annal.* 1.

[q] Στασιάζουσιν οἱ χαρίεντες περὶ τῶν τιμῶν, ἐὰν ἴσαι· ὅθεν καὶ Ἐν δὲ ἰῇ τιμῇ, &c. *Arist. Pol.* lib. 2. cap. 5. *Antisthenes* apud *Diogenem Laertium*, Τότ' ἔφη τὰς πόλεις ἀπόλλυσθαι, ὅταν μὴ

17 [r] Ἦ μοῦνοι φιλέουσ' ἀλόχους μερόπων ἀνθρώπων
Ἀτρεΐδαι; ἐπεὶ ὅστις ἀγαθὸς καὶ ἐχέφρων
Τὴν αὐτοῦ φιλέει καὶ κήδεται.—
18 [s] Ἐκ γάρ δή μ' ἀπάτησε, καὶ ἤλιτεν· οὐδ' ἂν ἔτ' αὖτις
Ἐξαπάφοιτ' ἐπέεσσιν· ἅλις δέ οἱ· ἀλλὰ ἕκηλος
Ἐρρέτω.——
19 [t] Ἐχθρὰ δέ μοι τοῦ δῶρα· (τίω δέ μιν ἐν καρὸς αἴσῃ)
Οὐδ' εἴ μοι δεκάκις τε καὶ εἰκοσάκις τόσα δοίη,
Ὅσσα τέ οἱ νῦν ἐστι, καὶ εἴ ποθεν ἄλλα γένοιτο,
Οὐδ' εἴ μοι τόσα δοίη, ὅσα ψάμαθός τε κόνις τε,
Οὐδέ κεν ὧς ἔτι θυμὸν ἐμὸν πείσει' Ἀγαμέμνων.
20 [u] Οὐ γὰρ ἐμοὶ ψυχῆς ἀντάξιον, οὐδ' ὅσα φασὶν
Ἴλιον ἐκτῆσθαι εὖ ναιόμενον πτολίεθρον
Τὸ πρὶν ἐπ' εἰρήνης, πρὶν ἐλθεῖν υἷας Ἀχαιῶν·
Οὐδ' ὅσα λάϊνος οὐδὸς ἀφήτορος ἐντὸς ἐέργει
Φοίβου Ἀπόλλωνος Πυθοῖ ἔνι πετρηέσσῃ.

[r] Expressit *Virgilius*, Æn. 9. *Nec solos tangit Atridas Iste dolor*. Et allegat *Ulpianus*, in *Pandect.* ad legem *Juliam De Adulteriis*, apud *Budæum* & *Alciatum* ibidem. Et adagii loco habet *Erasmus*, *Non soli Atridæ amant uxores*, pro eo, quod dicitur, *Sua cuique dolet injuria*. Et fortè huc spectat illud *Pindari*, *Nem.* 1. Τὸ οἰκεῖον πιέζει πάνθ' ὁμῶς.

[s] *Ictus Piscator sapit*. Ἁλιεὺς πληγεὶς νόον οἴσει· *Soph.* apud *Stobæum*. *Ubi quis semel pejerârit, ei credi posteà, etiamsi per plures juret Deos, non convenit*. Cic. pro Rabir. *Nec semel irrisus triviis attollere curat Fracto crure planum*; Horat. lib. 1. epist. 17. *Quicunque turpi fraude semel innotuit, Etiamsi verum dicit, amittit fidem*. Phædr. *fab.* 10. Et notum illud monitum prudentissimi senis apud *Livium*, (lib. 28.) *Satis sit semel creditum: non semper temeritas est felix: fraus fidem in parvis sibi præstruit; ut, cùm operæ-pretium sit, cum mercede magna fallat*. Quin et proverbium hinc excudit *Chiliastes*; *Cavendum ab eo, qui semel imposuit*. Hinc est, quòd juvenes

δυώωνται τοὺς φαύλους ὑπὸ τῶν σπουδαίων διακρίνειν· hoc est, quando Ἐν ἰῇ τιμῇ, &c. Κάτθαν' ὁμῶς ὅ, τ' ἄτιμος ἀνὴρ, ὅς τ' ἔλλαχε τύμβου· Ἐν δ' ἰῇ τιμῇ Ἶρος, κρείων τ' Ἀγαμέμνων. *Lucian. Contempl.* Citat etiam *Plinius*, lib. 8. *epist.* 3. item *Lucianus* in *Demonact.* & *Origenes* contra *Celsum*, lib. 3. de Deo loquens. Παρ' ᾧ οὐκ ἔστιν Ἐν δ' ἰῇ τιμῇ. &c. Οὐδὲ Κάτθαν' ὁμῶς, &c. Ἰσοτιμία γὰρ ἐν ᾅδου, καὶ ὅμοιοι ἅπαντες· *Lucian.* Mort. Dial. *Omnes una manet nox.* Et, *Nullum sæva caput Proserpina fugit.* Horat. *Carm.* lib. 1. *Æquat omnes cinis: impares nascimur, pares morimur.* Sen. *epist.* 91.

p Ψυχὴν παραβαλλόμενος] *Animásque in aperta pericula mittunt;* Virg. *Æn.* 9. Ψυχὴν παραβάλλεσθαι, est *vitam projicere*, seu *exponere periculis*: ¶ Hinc παράβολος, ὁ κινδύνοις ἑαυτὸν παραβαλλόμενος, & παράβολον πρᾶγμα τὸ κεκινδυνευμένον (*Eustath.*) Latinè etiam *parabolus*, unde etiam *parabolani*, & verbum *parabolari*, & παραβολεύεσθαι in N. F. pro quo παραβουλεύεσθαι perperàm legitur in vulgatis exemplaribus. Vide *Criticos* sacros. Ὃ σὺ πολλάκις τὴν σὴν προτείνων προὔκαμες ψυχὴν δορί· *Soph. Ajace*, ad quem locum illustrandum *Scholiastes* affert hunc versum *Homericum*.

q Ἡ περὶ τὰ ἔγγονα φιλοστοργία καὶ τὰ πολεμικὰ δειλὰ ποιεῖ, καὶ φιλόπονα τὰ ῥάθυμα, καὶ φειδωλὰ τὰ γαστρίμαργα, καὶ ὥσπερ ἡ Ὁμηρικὴ ὄρνις προσφέρουσα τοῖς νεοσσοῖς μάστακ', ἐπεί κε λάβῃσι, &c. *Plut.* Περὶ φιλοστοργίας. Idem alibi hunc locum citat, & aliorsum accommodat, libro *De Profect. Virtut.* Τὴν φιλοστοργίαν ἐνδεικνύμενος τὸ τῆς ὄρνιθος ὑπόδειγμα τέθεικεν· *Theophylactus*, in *Matthæi* cap. 23. ¶ Μάσταξ, (à *μασάομαι, comedo, manduco*) est & τροφὴ, & στόμα, & id *quod* manducatur, scilicet *cibus*, & id *quo* manducatur, scilicet *os*. *Poeta* Od. δ'. Ἐπὶ μάστακα χερσὶ πιέζε.

17 *An soli inter homines diligunt uxores*
Atridæ? nimirum quisquis bonus & prudens est
p *Suam ipsius* uxorem *amat & curat.* ---
18 *Nam jam me* semel *decepit & offendit; neque ampliùs rursum*
Fallet verbis; sat autem id *ipsi* fuerit: *verùm quietus*
Abeat-in-malam-rem. ---
19 q *Invisa mihi ejus dona; (æstimo autem eum mancipii in loco)*
Neque si mihi decies & vicies tot dona *daret,*
Quot ei nunc sunt, & si alicunde alia accederent,
Neque si mihi tot daret, quot arenæ pulverisque grana,
Nè sic quidem animum meum placabit Agamemnon.
20 r *Nihil enim mihi tanti-est ac anima & vita, nè ea quidem*
Ilium habuisse fortunatam urbem *(opes, quas aiunt*
Antehac tempore-pacis, priusquam appulissent filii Achivorum:
Nec ea, quas lapideum solum jaculatoris intùs continet
Phœbi Apollinis Pytho in saxosa.

p *Col.* 3. 19. Viri diligite uxores vestras.

q *Prov.* 6. 35. Non habet rationem ullius redemptionis, nec accipiet dona plurima.

r *Job* 2. 4. Pellem pro pelle, & cuncta quæ habet homo, dabit pro anima sua. *Matth.* 16. 26. Quid enim prodest homini, si universum mundum lucretur, animæ verò suæ detrimentum patiatur? aut quam dabit quispiam compensationem animæ suæ?

---

juvenes facilè falluntur, notante *Philosopho*; quia raro, aut nunquam, adhuc falsi fuere. Εὐεξαπάτητοι οἱ νέοι καὶ εὔπιστοι διὰ τὸ μήπω πολλὰ ἐξηπατῆσθαι, καὶ εὐέλπιδες· *Aristot. Rhet.* lib. 2. Hinc proverbialiter dicunt *Itali*, *Si quis semel me fefellit, culpa ejus; sin iterū, culpa est mea.*

r Hinc

t Hinc expressum illud *Sophoclis* in *Ajace* (observante etiam *Hen. Stephano* in *Dissertatione De Sophoclea imitatione Homeri*) quod & Proverbii loco passim jactatur, Ἐχθρῶν ἄδωρα δῶρα, κ' ἐκ ὀνήσιμα. Nec dissimile id quod habet *Euripides* in *Medea*, Κακȣ̃ γὰρ ἀνδρὸς δῶρ' ὄνησιν ἐκ ἔχει & *Oppianus*, *Hal.* 3. Δῶρα λαβὼν δύσδωρα. Fortè & huc respexit *Virgilius*; *Ulla putatis Dona carere dolis Danaum?* --*Timeo Danaos & dona ferentes.* Sidon. Apoll. lib. 5. *epist.* 13. *Mihi latronis & beneficia suspecta sunt.* Notum & illud *Epigramma* ex *Anthologia*; Ἕκτωρ Αἴαντι ξίφος ὤπασεν, Ἕκτορι δ' Αἴας Ζωςῆρ'· ἀμφοτέρων ἡ χάρις εἰς θάνατον. Alterum etiam est Adagium in hoc versiculo, Ἐν καρὸς αἴσῃ, quod tamen crucem fixit *Grammaticis*, variéque exponitur. Alii *Caris* loco, id est, ἐν μισθωτȣ̃ τάξει, *mercenarii* seu *mancipii loco*; quia scilicet *Cares* vilis & servilis & mercenaria gens, unde Proverbium apud *Platonem Lachet.* & *Euthydemo*, Ἐν Καρὶ ὁ κίνδυνος. *Auson.* Monosyll. Histor. *Fallaces Ligures, nullo situs in pretio Car.* ad quem locum illustrandum hoc *Homeri* hemistichium adducit *Josephus Scaliger*, *Auson. Lect.* lib. 1. cap. 19. Ἐν Καρὸς αἴσῃ πεπάξονται· *Nicet. Chon.* (sedulus *Homeri* imitator) *Annal. Alex. Duc.* Alii Ἐν θανάτȣ μοίρᾳ, à κὴρ --ρὸς (η in α mutando) quasi diceret, *Odi eum instar mortis*, juxta illud Ὁμῶς ἀΐδαο πύλῃσιν, & Μελαίνῃ κηρὶ ἐοικὼς· utrumque apud nostrum. Ità *Hesychius*; Ἐν καρὸς αἴσῃ· ἐν θανατηφόρῳ μοίρᾳ· & iterum, Ἐν καρὸς αἴσῃ· ἐν κηρὸς μοίρᾳ. Alii denique conjunctim legunt ἐγκάρος, & exponunt vel pediculum, vel cerebrum: (quasi ἔγκαρ, --ρος, idem sit quod ἐγκέφαλος· sanè ὁ ἔγκαρος, --ȣ, pro ἐγκέφαλος occurrit apud *Lycophronem*) sic *Plutarchus* in *Sympos.* Vide *Eustathium*, & *Erasmum* in Adagio, *Caris loco habere.* Et quidem obtinuit ferè ea sententia, quæ hoc nomen habet pro Gentili (etsi repugnat quantitas syllabæ: Κᾶρες enim primam circumflectit, adeóque producit, *Il.* κ'. Corripit tamen *Theocritus*, *Idyll.* 17. Φιλοπολέμοις τε Κάρεσσι.) *Synesius* in epistola quadam, Ἐν Καρὸς μοίρᾳ κ) ἄτιμος. Et certè *Cares* olim pessimè audiebant tanquam perditissima gens, & bipedum nequissimi: unde illud poetæ nescio cujus, Λυδοὶ πονηροὶ, δεύτεροι δ' Αἰγύπτιοι, Τρίτοι δὲ πάντων Κᾶρες ἐξωλέςατοι. Notum proverbium, Τρία Κάππα κάκιςα· Κρῆτες, Κίλικες, Καππαδόκαι. Ecce autem quartum jam K. Κᾶρες! ut sic fiat nebulonum quadriga. Ὅσα ψάμαθός τε κόνις τε] Proverbialis locutio, & hyperbole de ingenti copia seu numero infinito, etiam in Sacris literis usitata: *Sicut arena, quæ est in litore maris*; Gen. 22. & alibi sæpe. Hinc ψαμμοκόσια & ψαμμοκοσιογάργαρα apud *Aristophanem*, & ὅσα κόνις, innumera, ceu grana pulveris, & arenarum numerum superantia. Noster in *Catalogo*, Λίλω γὰρ φύλλοισιν ἐοικότες, ἢ ψαμάθοισι. Sic *Callimachus*, in *Hymno* quodam, ςρατὸν dixit ψαμάθῳ ἶσον. Notum & illud ex Oraculo de Omniscientia divina; Οἶδα δ' ἐγὼ ψάμμȣ τ' ἀριθμὸν κ) μέτρα θαλάσσης. Sed infinitus essem, si hujusce Phraseωs accumularem exempla, quæ passim exstant apud Autores, Ὅσα ψάμαθός τε κόνις τε. Citat verò hunc versum *Aristoteles*, *Rhet.* lib. 3. cap. 11. ubi de Hyperbolis; & *Theocriti* Scholiastes, *Idyll.* 9. haud paulò aliter quàm hodie legitur, Ὀυδ' εἴ μοι τόσα δοίη, ὅσα ψάμμοι ὄνειροι.

u Aurea planè sententia, & divinis literis apprimè consentanea, de inæstimabili pretio & valore animæ, vel etiam vitæ; (nam & ψυχὴ pro ζωὴ sæpiùs ponitur) Ψυχῆς γὰρ ἐδὲν ἐςι τιμιώτερον· *Eurip.* Ψυχὴ δ', ὡς εἴπομεν, ἀληθεία γ' ἐςὶ πᾶσι τιμιώτατον· *Plat. De Leg.* l. 5. Ὀυ γάρ τι ψυχῆς πέλει ἀνδράσι φίλτερον ἄλλο· Q. *Calab.* lib. 13. Ἐςιν ἀνθρώποις ψυχὴ πάντων σεμνότερον· *Heliodor.* lib. 5. *Nihil est miseris mortalibus spiritu charius*; Q. Curt. lib. 6. Et meritò invertere liceat dicta illa de opibus & pecuniis, Χρήματα γὰρ ψυχὴ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσι, (*Hesiod.*) Τ' ἀργύριόν ἐςιν αἷμα κ) ψυχὴ βροτοῖς, (*Timocles* apud *Stobæum*) ità viz. ut ψυχὴ in his propositionibus non prædicatum fiat, sed subjectum. Anima quippe seu vita miseris mortalibus est aurum, & argentum, & opes, & facultates & omnia; imò supra omnia: quâ semel amissâ aut sublatâ, quid prosunt opes utriusque *Indiæ*, aut *Arabum* gazæ, aut infinita denique auri & argenti talenta? Anima *scilicet*, ut *virtus, fulvo pretiosior auro.* Et hoc sensu usurpaverim

paverim illud Regis *Sodomorum*, (quæ etiam videtur esse vox ipsius Dei; imò & Diaboli: uterque enim est *animarum* appetentissimus) *Da mihi, quæso*, animas; *cætera sume tibi*. Sed næ, ego profectò frustrà sim, si vel unius animulæ pretium exprimere coner; cujus inæstimabilis valor & dignitas non aliunde meliùs percipi nec dignosci potest, quàm ex infinito illo redemptionis pretio (ἀπερείσι' ἄποινα diceret *Homerus*) pro ea dato, pretiosissimo, inquam, sanguine filii Dei pro ea effuso. Præclara inprimis est illa observatio *Chrysostomi* in *Matthæum*; Πάντα διπλᾶ δέδωκεν ἡμῖν ὁ Θεὸς, δύο ὀφθαλμὲς, δύο ὦτα, &c. ψυχὴν δὲ μίαν· ἂν ταύτην ἀπολέσωμεν, μετὰ τίνος ἐπι βιώσομεθα; *Nil. Parænet.* Πάντα μὲν φθαρτά· ἡ ψυχὴ δὲ ἀθάνατος· προτίμαε τοίνυν τὰ ἄφθαρτα τῶν φθαρτῶν *Nov Macar. Homil.* 16. Τίμιόν τι σκεῦός ἐστιν ἡ ἀθάνατος ψυχή. Λάϊνος ὀδὸς] *Lapideum pavimentum*. Λιθόστρωτος· *Joan.* 19 31. quod *lapidi-pavium* vertit *Castellio*, novo & insolenti vocabulo. Ἀφήτορος] ¶ Ἀφήτωρ ab ἀφίημι, Epitheton *Apollinis*, *jaculator*, *sagittarius*; unde & Ἥϊος dicitur, Ἥϊε Φοῖβε, (*Il.* ρ'.) id est, Τοξικέ, (παρὰ τὴν τῶν βελῶν ἄφεσιν· *Scholiast.*) & ἑκηβόλος & ἑκατηβελέτης. Sed & aliam hujus nominis rationem tradit *Eustathius*. Ἀφήτωρ ὁ Ἀπόλλων, οἱονεὶ ὁμοφήτωρ, ὁ πᾶσι διδὰς τὰς ὀμφάς· vel (ut *Phavorinus*) ὁμοίως πᾶσι προφητεύων, καὶ μαντευόμενος, τουτέστι πένητι καὶ πλουσίῳ· (quanquam & olim Φιλιππίζειν dicebatur) ἢ τοξικὸς, &c. *Hesychius*, pro suo more, rotundè & eruditè; Ἀφήτορος· Προφητεύοντος, ἢ τοῦ τοξότου. Aliter exponitur hæc vox apud *Strabonem*, lib. 9. (ubi & hunc *Homeri* locum citat) Ἔνιοι δὲ τὸν ἀφήτορα δεξάμενοι λέγεσθαι θησαυρὸν, ἀφήτορος δὲ ὀδὸν, τὸν κατὰ γῆς θησαυρισμὸν ἐν τῷ ναῷ κατορύχθαί φασι τὸν πλοῦτον, &c. Quasi id scil. hoc in loco voluerit *Homerus*, thesauros in terra sub solo seu pavimento templi defossos: cùm ὀδὸς hìc (ni fallor) nihil aliud sit quàm ναὸς, adeóque Synecdochicè pro toto Templo ponatur. Πυθοῖ] Pytho & Python, quæ postea *Delphi*, urbs *Phocidis*, *Apollinis* oraculo clara; unde *Apollo Pythius*, & sacerdos *Pythia*, & spiritus divinatorius *Python*; in Πραξαποστόλῳ, Πνεῦμα Πύθωνος, hoc est, *Apollinis Pythii*, vel potiùs *Diaboli*, veteris illius serpentis, qui oraculo illo famigeratissimo gentes decipiebat. Unde *Pythius* & *Python*, non à Πύθεσθαι, nec πυθέσθαι, ut nugantur *Græci Grammatici*; sed ab *Hebræo* פָּתַן *serpens*, utì & ὄφις ab אוֹב *Python*. Vide Clarissimum *Heinsium* in *Dissertatione Critica*. Hinc fabula illa de *Pythone* ab *Apolline* interfecto, & serpens *Apollini* sacer, quasi οἰωνιστικός. *Hesych.* Οἰωνὸς ὄφις· quia scilicet ὄφις εἰς οἰωνισμὸς seu μαντείας χρήσιμος. Erat autem Templum *Pythii Apollinis* usque ad miraculum & proverbium dives & opulentum, infinitis adeò anathematis & donariis ornatum ac repletum. Hinc Πυθῶνα πολύχρυσον vocat *Sophocles*, in *Oed. Tyr.* & πολυχρήματον *Strabo*, lib. 9. *Callimachus Hymn.* in *Apoll.* Πολύχρυσος γὰρ Ἀπόλλων, Καί τε πολυκτέανος, Πυθῶνί κε τεκμήραιο· ubi *Scholiastes* hunc *Homeri* locum adducit. Vide & *Ælianum*, *Var. Hist.* lib. 6. cap. 9. Hinc & *Timon* apud *Lucianum* in vastam auri & thesauri vim incidens admirabundus exclamat, Ὦ Μίδα, καὶ Κροῖσε, καὶ τὰ ἐν Δελφοῖς ἀναθήματα! *Strab. Geogr.* lib. 9. Πρότερον δὲ πολυχρήματον ἦν τὸ ἱερὸν (τὸ ἐν Δελφοῖς scil.) καθάπερ Ὅμηρός τε εἴρηκεν, Οὐδ᾽ ὅσα λάϊνος ὀδὸς, &c. De opulentia porrò templi *Delphici* vide præter alios *Herodotum* in *Clio*, *Diodorum Siculum*, *Biblioth.* lib. 17. *Pausaniam* in *Phocicis*. Quàm insigniter porrò opulentum, quot & quantis thesauris onustum, quàm pretiosis denique cimeliis, donariis, & anathematis refertum & locupletatum fuerit hoc *Apollinis Pythii* seu *Delphici* Templum, id inprimis argumento est; quòd cùm *Phocenses*, *Onomarcho* & *Phayllo* ducibus, hoc fanum diriperent ac spoliarent, pecunias ad decem mille talentûm & suprà exinde conflaverint: teste *Diodoro Siculo*, *Biblioth.* lib. 16. Famosi autem hujus sacrilegii, ex quo *bellum Phocicum* seu *sacrum* exarsit, crebra mentio apud Autores. Vide *Strabonem*, *Geogr.* lib. 9. *Diodorum Siculum* ubi suprà, *Pausaniam* in *Phocicis*; (ut plures alios omittam) quorum singuli hunc *Homeri* locum laudant.

21 ˣ Ληϊστοὶ μὲν γάρ τε βόες, καὶ ἴφια μῆλα,
Κτητοὶ δὲ τρίποδές τε, καὶ ἵππων ξανθὰ κάρηνα,
Ἀνδρὸς δὲ ψυχὴ πάλιν ἐλθεῖν οὔτε λεϊστὴ,
Οὔθ' ἑλετὴ, ἐπεὶ ἄρ κεν ἀμείψεται ἕρκος ὀδόντων.
22 ʸ —Ἀγοραὶ, ὅθι τ' ἄνδρες ἀριπρεπέες τελέθουσι.
23 ᶻ Μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι, πρηκτῆρά τε ἔργων.
24 ᵃ Καί με φίλησ', ὡσεί τε πατὴρ ὃν παῖδα φιλήσῃ
Μοῦνον τηλύγετον.—— ——
25 —ᵇ Δάμασον θυμὸν μέγαν, οὐδέ τί σε χρὴ
Νηλεὲς ἦτορ ἔχειν· στρεπτοὶ δέ τε καὶ θεοὶ αὐτοὶ,
Τῶν περ καὶ μείζων ἀρετὴ, τιμή τε βίη τε·
Καὶ μὲν τοὺς θυέεσσι καὶ εὐχωλῇς ἀγανῇσι,
Λοιβῇ τε κνίσσῃ τε παρατρωπῶσ' ἄνθρωποι
Λισσόμενοι, ὅ-τε κέν τις ὑπερβήῃ καὶ ἁμάρτῃ.
26 ᶜ Καὶ γάρ τε λιταί εἰσι Διὸς κοῦραι μεγάλοιο,
Χωλαί τε, ῥυσαί τε, παραβλῶπές τ' ὀφθαλμώ,
Αἵ ῥά τε καὶ μετόπισθ' Ἄτης ἀλέγουσι κιοῦσαι·
Ἡ δ' Ἄτη σθεναρή τε καὶ ἀρτίπος, οὕνεκα πάσας
Πολλὸν ὑπεκπροθέει, φθάνει δέ τε πᾶσαν ἐπ' αἶαν
Βλάπτουσ' ἀνθρώπους, αἱ δ' ἐξακέονται ὀπίσσω.
Ὃς μέν τ' αἰδέσεται κούρας Διὸς ἆσσον ἰούσας,
Τόν-δε μέγ' ὤνησαν, καί τ' ἔκλυον εὐξαμένοιο·
Ὃς δέ κ' ἀνήνηται, καί τε στερεῶς ἀποείπῃ,
Λίσσονται δ' ἄρα ταίγε Δία Κρονίωνα κιοῦσαι
Τῷ Ἄτην ἅμ' ἕπεσθαι, ἵνα βλαφθεὶς ἀποτίσῃ.

ˣ Pellem pro pelle (*Job* 2.) vel *pellem super pellem*, δέρμα ὑπὲρ δέρματος (juxta *Græcos* Interpretes,) hoc est, Omnes pelles omnium pecudum suarum & animantium, βόας, καὶ ἴφια μῆλα, καὶ ἵππων ξανθὰ κάρηνα dabit homo pro vita sua redimenda. Ἀνδρὸς δὲ ψυχὴ, &c.] *Maximus Tyrius Dissert.* 12. hunc locum sic παρῴδηκεν, Ἀνδρὸς δὲ ἀρετὴ πάλιν ἐλθεῖν, οὔτε λεϊστὴ, Οὔθ' ἑλετή. Et citat *Plutarchus*, lib. Ὅτι οὐδὲ ζῆν ἔστιν ἡδέως, &c. *Nescit vox missa reverti.* Nescítque anima acta reverti. *Eurip. Herc. fur.* Καὶ τίς θανόντων ἦλθεν ἐξ ᾅδου; Id. *Alcest.* Οὐκ ἔστι τοὺς θανόντας ἐς φάος μολεῖν. *Sed revocare gradum*, &c. *Virg. Illuc, unde negant redire quenquam*; Catull. Οὐ θέμις ἀνελθεῖν τινα τὴν λίμνην διαπλεύσαντων· *Lucian. Mort. Dialog.* Ἅπαξ ἄνθρωποι γεγόναμεν, δὶς δὲ οὐκ ἔστι γενέσθαι· *Plut.* ubi suprá. *Gradúmque retrò flectere haud unquam sinunt Umbræ tenaces*; Sen. *Hippol.* Nempe hìc inprimis obtinet celebre illud scitum in *Scholis Logicis*, *A privatione ad habitum*, &c. Vide tamen apud *Plinium* (*Nat. Hist.* lib. 7. cap. 52.) exempla quorundam παλιμβίων, qui post mortem scilicet revixerunt, & quorum animæ πάλιν ἦλθον, & velut è postliminio redîerunt in corpora. Insigne præ aliis illud exemplum est *Hermotimi* cujusdam *Clazomenii*; cujus anima, relicto corpore, hùc illùc vagari solebat, & subinde in corpus regredi, donec nonnulli *eo cremato remeanti animæ velut vaginam ademerunt*. *Credat Judæus*. Quid? quòd *Apion Grammaticus*, *cymbalum mundi* dictus, (κύμβαλον verè ἀλαζόνον) ipsius *Homeri* animam, si Diis *Manibus* placet, ab inferis revocare voluit, ut de patria ejus & parentibus inquireret, certiórque fieret. Testis inter alios *Plinius*, lib. 30. cap. 2. At verò Ἀναβεβιωκέναι τὸν Ὅμηρον, *Homerum* revixisse, nè *Alexander* quidem ipse unquam à fatis impetraverit, quantumvis id ei vel maximè, & supra alia omnia in votis fuerit; si *Plutarcho* fides in *Vita Alexandri*. Ἐπεὶ ἄρ κεν ἀμ. ἕρκ. ὀδ.] Ἄδηλα τὰ ἀνθρώπινα, ἕως ἂν ἑκάστῳ ἡ ψυχὴ εἴσω τοῦ τῶν ὀδόντων ἕρκους ᾖ· *Ælian.* qui procul dubio hunc *Homeri* locum

21 *Prædabiles enim boves, & pingues oves,*
Parabiles item tripodes, & equorum flava capita,
[s] *Viri autem anima nec prædando capi* *(dentium.*
Nec iterum *acquiri poterit, postquam semel transierit septum*
22 *Conciones, ubi viri egregii versantur.*
23 [t] *Sermonúmque elocutorem esse* oportet *factorémq; operum.*
24 [u] *Et me amavit, ut pater suum filium amaverit*
Unicum, extremâ-ætate natum, & quem in senectute genuit.
25 *Doma animum magnum; neque* enim *te oportet*
Immite cor habere; flexibiles sunt & Dii ipsi,
Quorum etiam major virtus, honor, potentiáque;
[x] *Et tamen eos sacrificiis & votis placidis,*
Libamine nidoréque placant homines
Supplicantes, cùm quis transgressus-fuerit & peccârit.
26 [y] *Etenim Preces sunt Jovis filiæ magni,*
Claudæque rugosæque strabaque oculis,
Quæ & post Noxam venientes rem *curant* ac restituunt;
Noxa autem valida & pedibus integra; ideò cunctas
Longè præcurrit, & antevertit totam per terram
Lædens homines: sed hæ medentur postmodò.
Qui utique reverebitur filias Jovis propiùs accedentes,
Illum valde juvant, & exaudiunt precantem:
Qui autem renuerit, & duriùs recusârit,
Precantur tum hæ Jovem Saturnium profectæ,
Eum ut Noxa simul sequatur, quò læsus pœnas luat.

[s] 1 *Sam.* 14 14. Quasi aquæ dilabimur in terram, quæ non revertuntur. *Job.* 14. 12, 14. Homo cùm dormierit, non resurget. ---Putásne mortuus homo rursum vivat! [t] *Matth.* 7. 21. Non omnis, qui dicit Domine, &c. sed qui facit voluntatem, &c. *Matth.* 23 3. Dicunt, sed non faciunt. 2 *Cor.* 10. 11. Quales sumus verbo absentes, tales & præsentes in facto. [u] *Gen.* 22. 2. Tolle nunc filium tuum, unicum illum tuum, quem unicè amas. *Gen.* 37. 3. Diligebat Josephum super omnes filios, eò quòd in senectute genuisset eum. *Prov.* 4. 3. Nam & ego filius fui patris mei, tenellus & unigenitus coram matre mea. [x] *Gen.* 8. 21. Et obtulit (*Noachus*) holocausta super altare, odoratúsque est Dominus odorem suavitatis. *Job* 1. 5. Offerebat holocausta: ---dicebat enim, Nè fortè peccaverint filii mei. [y] 1 *Reg.* 8. 38, 39. Omnis plaga, universa infirmitas ---quæ acciderit omni homini --- Siquis expanderit manus suas - - tu exaudies, &c.

---

locum respicit, non verò illum alterum, (quod sensit *Henricus Stephanus* in voce ἕρκος). Ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων· nihil enim ibi de anima. Porrò anima jam è corpore evolatura dicitur *supremis labris insidere*, quia videtur scilicet cum supremo spiritu exhalari. *Plato Comicus* apud *Agellium*, lib. 19. cap. 11. Τὰν ψυχὰν, Ἀγάθωνα φιλῶν, ἐπὶ χείλεσιν ἔσχον. *Sen.* epist. 30. *Non dubitare se, quin senilis anima in supremis labris esset. Lucilius* apud *Nonium*: *Eduxique ollis animam in primoribus labris. Eustath. Ismen.* lib. 7. Μή μοι τῶν ὀδόντων ἕρκος ἐκφύγῃς ψυχή.

[y] Citant *Plutarchus* in *Præceptis Politicis; Simplicius*, in *Epictet.* cap. 31. *Aristides*, tom. 3. or. 4. Rhetori. Hinc & ἀγορὴν κυδιάνειραν (æquè

(æquè ac μάχλω) vocat noster, Il. α'.

[z] (itat Plutarchus, lib. An seni geren la Resp. & in Præceptis Politicis; Dio Chrysostomus, or. 2. De Regno; Cicero, lib. 3. De Oratore; Aristides ubi suprà; Synesius Dione. Idem porrò debet esse & μύθων ῥητῆρ, & πρηκτῆρ ἔργων· nam alioqui Vox, & præterea nihil. Lingua sine manu, dictum sine facto, est velut umbra sine corpore; Est enim Λόγος ἔργου σκιή· ut (ni fallor) dixit Democritus: & Ἅπας μὲν λόγος, ἂν ἀπῇ τὰ πράγματα, μάταιόν τι φαίνεται καὶ κενόν· Demosth. Qualis viz. fuit eorum sermo, qui barbâ & pallio tantùm philosophos agerent, quos Epictetus olim philosophos esse dixit Ἄνευ τοῦ πράττειν μέχρι τοῦ λέγειν. Eum eligas magistrum, quem magis admireris cùm videas, quàm cùm audias; (Sen.) nam Segniùs irritant animos demissa per aures, &c. Horat.

[a] Duo sunt, quæ filium patri chariorem reddunt: primò, si μοῦνος sit, hoc est, unigenitus (unde ἀγαπητὸς exponitur μονογενὴς ab Hesychio & aliis.) secundò, si τηλύγετος, hoc est, filius senectutis, בן־זקנים ut loquuntur Hebræi; ὁ τηλοῦ τῆς ἡλικίας τοῖς γονεῦσι γεγονὼς ἐπὶ γήρᾳ· Hesych. Quanquam & alii aliter hanc vocem interpretantur. Apoll. Argon. 1. Τηλυγέτης ἀδῖνι μὴ τέκεν· ubi Scholiastes; Τηλυγέτης νῦν ἀντὶ τοῦ ἀγαπητοῦ, Ὅμηρος δὲ τοὺς ἐν γήρᾳ γεννωμένους. Plut. περὶ Πολυφιλ. Ὅμηρος ἀγαπητὸν υἱὸν ὀνομάζει μοῦνον τηλύγετον, τουτέστι μὴ ἔχουσιν ἕτερον γονεῦσι, μήτε ἕξουσι γεγεννημένον.

[b] Nazianz. Epist. 117. Ἀλλ' Ἀχιλεῦ, δάμασον θυμὸν μέγαν. Idem & Carmine 51. huc alludere videtur, Ἀλλὰ πάτερ, δάμασον δεινὸν χόλον· Θυμῷ μάχεσθαι μὲν χαλεπὸν, ἀνδρὸς δὲ τὸ κρατεῖν εὐλογίστου· Democritus apud Stobæum. Pugna tecum ipse: si iram vincere non potes, illa te incipit vincere; Sen. Τὸ νικᾶν αὑτὸν, πασῶν νικῶν πρώτη τε καὶ ἀρίστη· Plato, lib. 1. De Legibus. Fortior est qui se, &c. Ἄνθρωπος ὢν γίγνωσκε τῆς ὀργῆς κρατεῖν· Menand. Στρεπτοὶ δέ τε, &c.] Hanc Homeri sententiam citat et impugnat post magistrum suum Platonem, (de Republica, lib. 2.) Maximus Tyrius, Dissert. 30. Defendit verò contra eundem Platonem Justinus Martyr, (Cohortatione ad Græcos. Et certè Solet interdum fieri placabile numen; Ovid. Nec placet illud è porticu apud Virgilium; Æn. 6. (quod tamen citat, imò laudat Seneca, Epist. 77.) nisi cautè & cum grano salis sumatur, Desine fata Deûm flecti sperare precando. ¶ Στρεπτοὶ etiam (substantivè) sunt ὅρμοι armillæ, torques, monilia; παρὰ τὸ στρέφειν, ut torques à torquendo: & στρεπτὸς ἄρτος, tortus panis; qui et absolutè Torta (unde fortasse vernaculum nostrum **a tart**, o mutato in a) Græcè item στρέμμα, quod εἶδος πέμματος exponit Hesychius: unde Latinum STREBLITA, et SCRIBLITA, ἀπὸ τοῦ στρεβλοῦν, torquere, στρέφειν. Καὶ μὲν τοὺς, &c.] Citant Athenagoras, in Legatione pro Christianis; Hierocles, in Fragm. Libanius in Legatione ad Julianum Θεοπρεπικῶς, Καὶ μὲν τοὺς θυέεσσι, &c. Σοὶ δ' ἔστω μὲν ὅτι θύουσι ἄνθρωποι, καὶ βωμοὺς ἱδρύουνται. Vah blasphemiam sophistæ, impium illum Apostatam ἀποδεῖξαντος! Flectitur iratus voce rogante Deus; Ovid. Πολλοὶ ἤδη μεγάλα εἰς αὐτοὺς (θεοὺς scil.) ἐξαμαρτάνοντες, εὐχαῖς καὶ θυσίαις τὸν χόλον ἐξιλάσαντο· M. Coriolani mater ad filium apud

27 [d] Τιμὴ, ἥ τ' ἄλλων περ ἐπιγνάμπτει φρένας ἐσθλῶν.
28 [e] Οὕτω καὶ τῶν πρόσθεν ἐπευθόμεθα κλέα ἀνδρῶν
Ἡρώων, ὅτε κεν τιν' ἐπιζάφελος χόλος ἵκοι,
Δωρητοί τε πέλοντο παράῤῥητοί τ' ἐπέεσσι.
29 ——— [f] Χόλος, ὅς τε καὶ ἄλλων
Οἰδάνει ἐν στήθεσσι νόον πύκα περ φρονεόντων.

[d] Γνωματολογικῶς ὁ Φοῖνιξ λέγει, ὡς ἡ τιμὴ κάμπτει τοὺς ἀγαθοὺς, οἳ οὐχ οὕτω δώροις ὑπάγονται ὡς τιμῇ· ὅθεν καὶ ἡ φιλοτιμία τοῖς τῆς ἀρετῆς ἐστιν ἐθέλουσιν ὁρμαθός. Eustath. Et sanè Fax mentis honestæ Gloria: quod symbolum erat præstantissimi Principis Henrici

Heu olim! nostri, quem funere mersit acerbo
Atra dies, Anglisq; iratum numen ademit.

Nempe Optimus quisque honoris studio ducitur. Et Generosa quæque pectora pungit hic aculeus. Nec mirum, quando (teste Philosopho, Eth. lib. 4 cap. 8.) Τῆς ἀρετῆς ἆθλον ἡ τιμὴ, καὶ ἀπονέμεται τοῖς ἀγαθοῖς. Et Honos alit artes.

Dionysium Halicarnassaeum, lib. 8. Hinc *Jupiter* μείλιχος et μειλίχιος· quia precibus et sacrificiis placatur. *Phurnut.* Προσαγορεύουσι δὲ καὶ μειλίχιον τὸν Δία, εὐμείλικτον ὄντα τοῖς ἐξ ἀδικίας μεταπιθεμένοις.

• *Hesych.* Ἄιται, θυγατέρες Διὸς, αἱ τοῖς δεομένοις βοηθοῦσαι. Ubi quis non miretur, quid sibi velit illud Ἄιται, et non potiùs Λιταὶ legendum existimet? facilis siquidem et proclivis est transmutatio τοῦ Λ in Α. Διόσκουροι conjunctim, *Castores*, sive *Castor* et *Pollux*: Διὸς κοῦραι divisim, *Musae*, et *Litae*, seu *Preces*. Ab hac porrò re et voce Λιταὶ totus hìc *Iliados* liber nonus apud veteres *Criticos* epigraphen suam et denominationem obtinuit. Sic apud *Platonem*, *Strabonem*, *Athenaeum*, alios, legimus, Ἐν ταῖς Λιταῖς, hoc est, *Il. ι'. Eustath.* Λιταὶ ἡ ῥαψῳδία ἐπιγράφεται αὕτη, ἀπὸ μιᾶς πληθυσμένη λέξεως. Sic et Δολώνεια dicta est *Il.* Rhapsodia sequens, sc. κ'. et Τὸ ἐπιτάφιον, *Il.* ψ'. *&c.* Ἱκεσίη Ζηνὸς κοῦραι λιταί· *Orph. Argonaut.* Διὸς θυγατέρας τὰς λιτὰς μυθολογεῖ, ὡς τι σεβασμιωτέρας φαίνεσθαι. *Schol.* Χωλαὶ, διὰ τὸ βραδέως καὶ μόλις προσιέναι, καὶ γονυκλιτεῖς λιταινεύειν, &c. Παραβλῶπες, διάστροφοι τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐπειδὴ οἱ ἱκετεύοντες ὑπὲρ τοῦ ἐλεεινὸν φαίνεσθαι, προσίασιν οἰκτροὶ τὰ σχήματα αὐτῶν καὶ τὰς θέας ἔχοντες. Id. •*Aten pedibus validam & velocem, Litas verò claudas fingit* Poeta: *illud viz. innuens, offensas esse citas, reconciliationes esse tardas.* Erasm. *Adag.* Salsè hunc locum & *Homericas* has Litas tangit *Clemens Alex. Protrept.* Χωλαὶ ἐκεῖναι καὶ ῥυσαὶ, παραβλῶπές τ' ὀφθαλμώ (ità enim ibi lego ex *Homero* pro ὀφθαλμῶν) αἱ Λιταὶ, αἱ Θερσίτου μᾶλλον ἢ αἱ Διὸς θυγατέρες. Et respicit *Galenus*, *Protrept.* cap. 6 de Athletis; Κἂν ἀφίκωνταί ποτε εἰς τοῦτ, (τὸ γῆρας scil.) τῶν Ὁμηρικῶν οὐδὲν ἀπολείπονται Λιτῶν, χωλοί τε, ῥυσοί τε, παραβλῶπες, ὀφθαλμῶν ἀπεστερημένοι. Vide & *Heraclidem* (vel potiùs *Heraclitum*) *De Allegoriis Homericis*, ubi totum hunc locum fusè explicat. Παραβλῶπες.] *Molestum verbum est, onerosum, & demisso vultu dicendum*, ROGO. Senec. *De Benef.* lib. 2. cap. 2. ad quae verba illustranda *Federicus Morellus* in *Scholiis* hunc *Homeri* locum adducit. ¶ Παραβλῶπες, αἱ διεστραμμέναι τὴν ὄψιν, qu. παραβάλλουσαι τοὺς ὦπας. --ῥαιβαὶ καὶ πλαγιόμμασι, διά τε τὴν τῆς ὄψεως δυσωπουμένων παρατροπὴν, καὶ ὅτι διαστροφὴν, καὶ διότι οὐκ ἱλαρὸν τὸ βλέμμα τοῖς λιταζομένοις, ἀλλ' (ὡς εἰπεῖν) δυσβλεπτοῦσιν ἐκεῖνοι· ὅθεν καὶ ἡ δυσωπία· *Eustath.* ad locum; qui tamen alibi, et fortè rectiùs, hanc vocem derivat ἀπὸ τοῦ παραβλέπειν. Sic Κατώβλεψ à κάτω βλέπειν. *Ate* est *Diabolus*, inquit *Justinus Martyr*, de qua allegoria vide infrà, *Il.* τ'. Et certè apprimè quadrat haec periphrasis, praesertim si cum altero illo *Poetae* loco jam laudato conferatur. Quis enim adeò σθεναρὸς καὶ ἀρτίπος, fortis et agilis, ac iste μισάνθρωπος, cujus & hoc proprium opus, et negotium est, φθάνειν πᾶσαν ἐπ' αἶαν βλάπτουσ' ἀνθρώπους; Quid quòd contra Σατᾶν et Ἄτην unicum ferè remedium sunt Λιταὶ, *preces* et *vigiliae*: αἱ δ' ἐξακέονται ὀπίσσω. ¶ Ἀρτίπος pro --πους, ut Ἀελλόπος, pro --πους metri gratiâ, ut et versus ipse ἀρτίπους et ἀελλόπους sit, integer pedibus, et celeriter currat.

27 *Honor, qui & aliorum hominum flectit animum etiam bonorū.*
28 [z] *Ità & priscorum accepimus famam & facinora virorum Heroum*, quòd viz. *si quem eorum vehemens ira ceperat, Donisque placabiles erant, exorabilésque verbis.*
29 ——[a] *Ira, quae & aliorum* quorumvis *Tumefacit in pectore animum etiam prudentum.*

[z] *Prov.* 15. 1. Responsio mollis frangit iram. *Prov.* 21. 14. Munus absconditum extinguit iram, & donum in sinu furorem vehementem. [a] *Prov.* 27. 4. Saeva res est ira, & furor inundatio.

---

artes, pariter & *virtutes*. Egregiè *Cicero*, *Orat. pro Milone*; *Ex omnibus praemiis virtutis, si esset habenda ratio praemiorum, amplissimum esse praemium gloriam; esse hanc unam quae brevitatem vi-*

ta

ta posteritatis memoriâ consolaretur. Et rectè ille ad *Cæsarem*; *Gloriâ industria alitur: ubi eam dempseris, ipsa per se virtus amara atque aspera est.* Et Poeta, *Immensum gloria calcar habet.* Et *Valerius Max.* lib. 8. cap. 13. *Nulla est tanta humilitas, quæ dulcedine gloriæ non tangatur.*

e Versus proverbialis, adeóque παροιμιωδῶς usurpatus à *Synesio*, Epist. 121. & *Cicerone*, Epist. ad *Atticum*, lib. 7. ubi qui *Græca Latinè* reddidit in calce illius operis, parùm, ut videtur, in *Homero* versatus, ἐπενθόμεθα ridiculè admodum vertit *lugebamus*: legit viz. ἐπενθόμεθα, quod tamen *Græcum* non est. ¶ Ἐπιζάφελος χόλος, *ira vehemens, intensa*, qu. ἄγαν ηὐξημένος (unde & adverbium, ἐπιζαφελῶς, *vehementer*, apud Poetam non semel: ηὐξημένως, ἄγαν. Phavorin.) παρὰ τὸ ζα (μόριον ἐπιτατικὸν, ut in ζάθεος, ζάκοτος, &c.) καὶ τὸ ὀφέλλω, τὸ αὔξω· ὁ ἐπηυξημένος, καὶ σφοδρὸς, καὶ θυμώδης, καὶ ἰσχυρός· Etymol. ¶ Δωρητοὶ, παράῤῥητοι· (*placabiles*. Παρὰ hìc idem significat, quod in παρειπεῖν, παρφάσθαι, &c.) Elegans *paronomasia*. Παρομοίωσιν vocat *Aristot. Rhet.* lib. 3. cap. 9. ubi

30 g Κήδε', ὅσ' ἀνθρώποισι πέλει, τῶν ἄστυ ἁλώῃ·
Ἄνδρας μὲν κτείνουσι, πόλιν δέ τε πῦρ ἀμαθύνει,
Τέκνα δέ τ' ἄλλοι ἄγουσι, βαθυζώνους τε γυναῖκας.
31 ——— h Ἄττα, γεραιὲ διοτρεφὲς, οὔτι με ταύτης
Χρεὼ τιμῆς· φρονέω δὲ τετιμῆσθαι Διὸς αἴσῃ.
32 ——————— i Οὐδέ τί σε χρὴ
Τὸν φιλέειν, ἵνα μή μοι ἀπέχθηαι φιλέοντι·
Καλόν σοι σὺν ἐμοὶ τὸν κήδειν ὅς κ' ἐμὲ κήδῃ.
33 k Ἄγριον ἐν στήθεσσι θέτο μεγαλήτορα θυμὸν
Σχέτλιος, οὐδὲ μετατρέπεται φιλότητος ἑταίρων.
34 --- l Καὶ μέν τίς τε κασιγνήτοιο φόνοιο
Ποινὴν, ἢ οὗ παιδὸς ἐδέξατο τεθνειῶτος·
Καί ῥ' ὁ μὲν ἐν δήμῳ μένει αὐτοῦ πόλλ' ἀποτίσας
Τοῦ δέ τ' ἐρητύεται κραδίη, καὶ θυμὸς ἀγήνωρ,
Ποινὴν δεξαμένου. ———
35 m Αἰδεῖσθαι δὲ μέλαθρον, ὑπωρόφιοι δέ τοι εἰμέν.
36 n Ἀλλά μοι οἰδάνεται κραδίη χόλῳ, ὁππότε κείνου
Μνήσομαι, ὅς μ' ἀσύφηλον ἐν Ἀργείοισιν ἔρεξεν,
Ἀτρείδης, ὡσεί τιν' ἀτίμητον μετανάστην.
37 ——— o Μάλα γὰρ ἔθεν εὐρύοπα Ζεὺς
Χεῖρα ἑὴν ὑπερέσχε, τεθαρσήκασι δὲ λαοί.
38 p Μὴ ὄφελες λίσσεσθαι ἀμύμονα Πηλείωνα,
Μυρία δῶρα διδούς· ὁ δ' ἀγήνωρ ἐστὶ καὶ ἄλλως·
Νῦν αὖ μιν πολὺ μᾶλλον ἀγηνορίῃσιν ἐνῆκας.
39 q Νῦν μὲν κοιμήσασθε, τεταρπόμενοι φίλον ἦτορ
Σίτου καὶ οἴνοιο· τὸ γὰρ μένος ἐστὶ καὶ ἀλκή.

g Hosce tres versus citat *Aristoteles, Rhet.* lib. 1. cap. 7. ubi pro Κήδε' ὅσ' legitur Ὅσσα κάκ'. sensu planè eodem. Duos posteriores *Maximus Tyrius, Dissert.* 19. Secundum, scil. Ἄνδρας μὲν, &c. *Galenus, De Opt. Secta ad Thrasybulum*, c. 11. Quin & Tragicam hanc expugnatæ direptæque urbis periphrasin adumbravit (nî fallor) *Æschines* contra *Ctesiphontem*; Νομίσατε ὁρᾷν ἁλισκομένην τὴν πόλιν, τειχῶν κατασκαφὰς, ἐμπρήσεις οἰκιῶν, ἀγομένας γυναῖκας, καὶ παῖδας εἰς δουλείαν, &c. Similis locus occurrit apud *Demosthenem* Περὶ παραπρεσβ. Ἦν ἰδεῖν οἰκίας κατεσκαμμένας, &c. Ubi *Græcorum* Oratorum princeps μονονουχὶ παρέφρασε τὸ Ὁμηρικὸν, inquit *Hermogenes*. Vide & *Theonis Progymnasmata* in initio. *Latinè* etiam expressit *Quintilianus*, lib. 8. & *Cornificius*, lib. 4. *ad Herennium*. Quorsum

igitur

& hunc ipſum *Homeri* verſum in exemplum adducit. Porrò, quod ad loci ſententiam attinet, hùc ſpectat carmen illud ex vetere oraculo apud *Platonem*, lib. 3. *De Repub.* Δῶρα θεοὺς πείθει καὶ αἰδοίους βασιλῆας· et illud *Euripidis* in *Medea*, Πείθειν δῶρα καὶ θεοὺς λόγος· & *Ovidii*, *De Arte Amandi* lib. 3. *Munera, crede mihi, placant hominésque, Deósque: Placatur donis Jupiter ipſe datis.*

[f] Infrà, *Il.* σ'. Καὶ χόλος, ὅς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ χαλεπῆναι· nam Ira etiam in ſapientes cadit, negante hoc licèt *Senecâ* & universâ Potticu. Certè Θυμῷ χαλεπὸν μὲν διαμάχεσθαι· *Plut. De Ira Cohib.* Et quotus quiſque eſt, quantumvìs prudens, qui non verè uſurpet tritum illud *Medeæ* apud *Euripidem*, Θυμὸς δὲ κρείσσων τῶν ἐμῶν βουλευμάτων. Imò ingenioſi & ſolertes præ aliis ad iram proni. Οἵ τε ὀξεῖς καὶ ἀγχίνοοι καὶ μνήμονες ὡς τὰ πολλὰ καὶ πρὸς τὰς ὀργὰς ὀξύρροποί εἰσι. *Plat. Theæt.* Sed & pro fatuis *Ariſtoteles* habet, qui nunquam iraſcuntur: Οἱ μὴ ὀργιζόμενοι ἐφ' οἷς δεῖ, ἠλίθιοι δοκοῦσιν εἶναι· *Eth.* lib. 4. cap. 5.

30 [b] *Mala, quæ hominibus contingunt, quorum urbs capta fue-*
Viros interimunt, urbem ignis abſumit, (*rit,* hæc ferè ſunt;
Liberos autem alii abducunt, & altè-cinctas mulieres.
31 ——*O pater, ſenex divine, neutiquam mihi hoc*
Opus-eſt honore: puto autem me ſat *honoratum-eſſe Jovis fato* &
32 ———————[c] *Haudquaquam te convenit* (conſilio.
Iſtum amare, nè mihi odio-ſis qui te *amo;*
Decet te mecum eum lædere, qui me læſerit.
33 *Ferocem in pectore induit ſuperbum animum*
Durus, neque rationem habet amicitiæ ſodalium.
34 ———*Etenim quis fraternam ob cædem*
Compenſationem, vel ob filium accepit occiſum:
Et is quidem qui interfecerit, *in populo manet ibi, poſtquàm mul-*
Alterius autẽ pacatur cor, & animus ſtrenuus, (*ta perſolverit,*
Pretio accepto.———————
35 *Reverere* tuam *domum; domeſtici enim tibi ſumus.*
36 *Sed mihi tumeſcit cor irâ, quoties illius*
Meminero, qui me contemptibilem inter Argivos fecit,
Atrides, veluti aliquem nullo-in-pretio transfugam.
37 ---[d] *Valde enim ipſam* (urbem *ſcil.*) *altitonans Jupiter*
Manu ſuâ protegit: animúmque-ſumpſerunt populi.
38 *Utinam non oràſſes præclarum Peliden*
Innumera dona dans: is autem ſuperbus eſt & aliàs;
Nunc verò eum multò magìs ſuperbire feciſti.
39 *Nunc quidem cubitum-ite,* [e] *refecti corde*
Cibo & vino: hoc enim robur eſt & vigor.

[b] 1 *Sam.* 30. 1, 2. Et incenderant eam (*urbem* ſcil.) igni, & captivas abduxerant mulieres.

[c] *Pſal.* 139. 21, 22. Nonne odi eos, qui oderunt te? Imò perfecto odio odi eos.

[d] *Pſal.* 46. 1, 2. Deus nobis protectio & fortitudo. —Propterea non timebimus. *Pſal.* 126. 2. Niſi Dominus cuſtodierit civitatem, &c.

[e] *Act.* 27 34. Rogo vos accipere cibum pro ſalute veſtra.

---

igitur hæc cenſura *Henrici Stephani* in *Apologia pro Herodoto*? *Quòd ſi noſtras expugnationes urbium ſpectemus, frigebit illa deſcriptio Homerica,* Ἄνδρας μὲν κτείνουσι, &c. *Notum carmen*

carmen (inquit *Petrus Victorius*) quódque plures virtutes in se habet, à gravissimis Autoribus valde illustratum est. Porrò & exemplum Figuræ, quam διατύπωσιν vocat, hinc sumit *Plutarchus* l. *de Homero*. Tragicæ item dictionis illustre hoc exemplum facit *Hermogenes* Περὶ Δεινότητος. Τὸ τραγικῶς λέγειν Ὅμηρος μὲν ἐδίδαξε, Δημοσθένης δὲ ἐμιμήσατο. ὅτι μὲν γὰρ τραγῳδὸς καὶ πατὴρ τραγῳδίας Ὅμηρος, Πλάτων μαρτυρεῖ --Ἴλιος ἅλωσιν οὐκ εἶπε-- τί οὖν ποιεῖ; πάσης πόλεως εἶπε πρόθεσιν ἐν δυσὶν ἔπεσιν, Ἄνδρας μὲν κτείνουσι, &c. ¶ Ἀμαθύνει.] Ἄμαθον ποιεῖ, ἀφανίζει καὶ φθείρει· *Hesych.* Λεπτύνει ὡς ἄμαθον· *Eustath.* Ab ἄμαθος idem quod ψάμαθος, *arena*: unde ἠμαθόεις pro ἀμαθόεις *arenosus*, apud *Poetam*.

h Citat *Synesius*, *De Regno*, & *Sermone ad Pæon.* & *M. Tyrius*, *Dissert.* 2. Ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος, ἀτιμαζόντων τῶν ἄλλων, βοήσεται τὸ τοῦ Ἀχιλλέως, Φρονέω δὲ τετιμῆσθαι Διὸς αἴσῃ· & imitatur *Virgilius*, *Non equidem tali me dignor honore.* Ἄττα.] Προσφώνημα seu compellatio junioris ad seniorem, ut τέττα amici ad amicum, vel æqualem. *Hesych.* Ἄττα· προσφώνησις φιλοφρονητικὴ νέου πρὸς πρεσβύτερον καὶ τροφέα, ὡς πάππα πρὸς τὸν πατέρα. Estque vox πρωτόθετος, καὶ ἀκίνητος, καὶ ἀνεμπόδιστος· ut rectè *Eustathius*. Nec ullo modo assentiri possum clarissimo *Heinsio*, qui *Prolegomenis* ad *Aristarchum* hoc *Græcum* Ἄττα ab *Hebræo* pronomine אתה vult derivatum. Est viz. hæc mera linguarum συνέμπτωσις. Nec omnino quadrat significatio. Denique non magis quærenda est origo τοῦ ἄττα, quàm τοῦ τέττα· cùm utraque vox sit primitiva.

i Κανὼν ταῦτα φιλίας ἀληθοῦς· *Eustath*: Πάντα τὰ κοινὰ φίλων, *Amicorum omnia sunt communia*, amici inprimis. Εἰ κοινὰ τὰ φίλων ἐστὶ, μάλιστα δεῖ κοινοὺς τῶν φίλων εἶναι τοὺς φίλους; *Theophrastus* apud *Plutarchum* Περὶ φιλαδελφίας. Φιλόφιλον δεῖ εἶναι τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα, καὶ φιλόπατριν, καὶ συμμισεῖν τοῖς φίλοις τοὺς ἐχθροὺς, καὶ συναγαπᾶν τοὺς φίλους· *Polyb.* lib. 1. Τοὺς αὐτοὺς ἡγούμην φίλους τε καὶ συγγενεῖς, καὶ πολεμίους ὥσπερ ἐγώ· *M. Coriolanus* apud *Dionysium Hal.* lib. 8. Hinc & solennis illa formula fœderis apud *Thucydidem* non semel, Τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Huc etiam pertinet illud *Lesbonactis* apophthegma, quod ex *Gnomologo* quodam Anonymo citat *Leopardus*, *Emendationum* lib. 3. cap. 19. Λεσβώναξ, αἰτιωμένου τινὸς τῶν ἑταίρων αὐτῷ καὶ φήσαντος, Οὐκ ἔχειν σε τὸν ἐχθρὸν μου φίλον εἶναι· Σὲ μὲν οὖν ἔδει τὸν φίλον μου μὴ εἶναι ἐχθρόν. Et illud *T. Quintii* apud *Livium*, lib. 32. *Quibus igitur rebus amicitia violatur? nempe his maximè duabus; si socios meos pro hostibus habeas, si cum hostibus te conjungas.* ¶ Κήδειν· (verbum poeticum) κακοῦν, βλάπτειν, ἀνιᾶν, λυπεῖν, *lædere*, *contristare*, *curâ* vel *mœrore afficere*. Κήδεσθαι contrà, φροντίζειν, ἐπιμελεῖσθαι, λυπεῖσθαι alicujus gratiâ scilicet, *curam habere alicujus*, vel *de aliquo solicitum esse*, adeóque ἐλεεῖν, ὀλοφύρεσθαι· ut Κήδετο γὰρ Δαναῶν. Utrunque à κῆδος, hoc est, λύπη, ἀνία, μέριμνα.

k *Iracundus*, *inexorabilis*, *acer*. Horat. Ἄγριον θυμὸν hìc vocat *Homerus*, quem alibi ἀπηνέα & νηλέα θυμὸν appellat.

l Ἔθος παλαιὸν ἦν, φονευθέντος τινὸς, ποινὴν ὑπὲρ τοῦ φόνου δίδοσθαι τοῖς συγγενέσιν, εἴπερ ἐθέλοιεν· καὶ τὸν φονέα οὕτω μένειν αὐτοῦ ἐν τῷ δήμῳ, χρημάτων τὸ μὴ φυγεῖν ὠνησάμενον--Ἐνταῦθα κυριολεκτεῖται ἡ ποινὴ, φονή τις οὖσα, ὡς διὰ φόνον διδομένη. *Eustathius* in locum. Ποινὴ apud veteres *Græcos* non est *pœna*, sed *pretium*, seu *compensatio*. *Soph. Electr.* Ποίνιμα πάθεα παθεῖν· ubi *Scholiastes*, Ποίνιμα· ποινῆς ἄξια. ποινὴ δὲ λέγεται ἐπὶ μόνης καταβολῆς χρημάτων· (rectè apud *Homerum* aliósque antiquissimos Autores) Ὅμηρος, Ποινὴν οὐ παιδὸς ἐδέξατο τεθνειῶτος, &c.

m Ὅτι

m Ὅτι τὸ ὁμόστεγον μέγα τοῖς ἀρχαίοις εἰς δυσωπίαν, καὶ τὸ ὁμοτράπεζον, ὡς καὶ τοῖς Ἑστίας συμπαρεσβεύσαντος, καὶ τῦ Ἑρκείε καὶ τῦ Ἐφεστίε Διὸς, ἐνδηλότατόν ἐστιν· *Eustath.* Hujus rei exempla sunt inter alios *Priamus Achilli* supplicans apud *Homerum*, & *Themistocles Admeto* apud *Thucydidem*. ¶ Ὑπωρόφιοι. (per crasin pro ὑποορόφιοι, ut in ἀκρώρεια, ὑπώρεια & similibus, ubi duo ο ο coalescunt in ω) idem quod Ὁμωρόφιοι, ὁμόστεγοι, ὁμέστιοι, *familiares, domestici, contubernales*; qu. sub eodem tigno & tecto habitantes: ab ὄροφος, vel ὀροφὴ, *tectum*; unde fortassean nostrum **roof.** Et tales quidem sunt *Homerici* ὑπωρόφιοι. Verùm apud τοὺς μεθ' Ὅμηρον etiam ad alias animantes transfertur hæc vox: siquidem Φάλαγγες παρὰ τοῖς ὕστερον ὑπωρόφιοι, τὰ ὑπὸ τοῖς ὀρόφοις ἐνεργοῦντα φαλάγγια, ὃ ἐστιν ἀράχνιά τινα· *Eustath. Theocrit. Idyll.* 14. Μάστακα δ' οἷα τέκνοισιν ὑπωροφίοισι χελιδὼν, &c. (ubi alludit fortè *Simichides* ad locum illum *Poetæ* suprà in hac ipsa *Rhapsodia*, Ὡς δ' ὄρνις, &c.) Hirundines certè ὑπωρόφιοι sunt, & sub ædium tectis nidificant. Unde notum illud *Pythagoræ* Symbolum, Ὁμωροφίους χελιδόνας μὴ ἔχειν: cujus explicationem vide apud *Jamblichum, Lilium Gyraldum*, aliósque. Citat porrò hunc versum *Dio Chrysost.* Orat. 74. Ὀυ μεταστρέπεται φιλότητος] (id est,) ὐκ ἐπιστρέφεται φιλίας. *Eustath.*

n *Cicero, Tusc.* 3. hunc locum sic transtulit; *Corque meum penitùs turgescit tristibus iris,*
Cùm decore atq; omni me orbatum laude recordor.
Citat & *Dionysius Halicarnass.* Τέχνη. Ἀσύφηλον.] ¶ Ἀσύφηλος· (vocabulum insolens & ἅπαξ λεγόμενον) ὁ ἄσοφος καὶ ἀπαίδευτος, ἢ βλαβεὶς καὶ ἀπατηθεὶς, παρὰ τὸ ἄσαι καὶ φηλῆσαι. *Eustath.* ubi duplex Etymon. *Utrum horum*, &c. Ὡσεί τιν' ἀτίμ. μετάν.] *Aristot. Polit.* lib. 3. cap. 3. Ὡσεί τιν' ἀτίμητον μετανάστην. ὥσπερ μέτοικος γάρ ἐστιν ὁ τῶν τιμῶν μὴ μετέχων. ¶ Ubi *Philosophus* μετανάστην exponit per μέτοικον, *inquilinum, transfugam*: atque ità *Hesychius*; Μετανάστας μέτοικοι, φυγάδες, *coloni*, qui aliò sponte migrârunt, vel *profugi, exules*, qui à sedibus suis pulsi, solum mutârunt: à μετὰ & ἀναστῆναι *migrare*, vel potiùs à μετὰ & ναστῆναι, hoc est, ναίειν· qu. *transhabitatores*.

o Ζεὺς μέν τοῖσδε πόληος ὑπειρέχοι αἰθέρι ναίων, Ἀιεὶ δεξιτερὴν χεῖρ' ἐπ' ἀπημοσύνῃ· *Theogn.* ubi *Camerarius* in *Hypomnematis*; Τὸ τὴν χεῖρα τὴν δεξιὰν ὑπερέχειν, παροιμιῶδες περὶ τῦ παρέχεσθαι τὴν ἀσφάλειαν, ὡς καὶ Ἰλ. ἰ. Μάλα γὰρ ἔθεν εὐρύοπα Ζεὺς Χεῖρα ἑὴν, &c.

p *Superbia atque ira, mala invicta*; Q. Curt. *lib.* 3. Superbus animus nec muneribus flectitur, nec precibus mollitur, imò magis obfirmatur, & occallescit: nempe *Uno, eodémque igni bona mens ut cera liquescit*, (στρεπταὶ μέν τε φρένες ἐσθλῶν) *Limus ut hic durescit*. Adeò homini fastuoso & arroganti palpum obtrudere, & supparasitari, nihil aliud est quàm Utrem inflatum adhuc inflare velle.

q Τεταρπόμενοι] ¶ Τεταρπόμενοι· εἰς τέρψιν ἐληλυθότες, κεκορεσμένοι. Schol. *Oblectati, satiati, refecti*. Τέρπεσθαι, vel potiùs τεταρπέσθαι in aoristo secundo medio (nam in hoc ferè tempore reperitur apud *Homerum*) est & *oblectari* & *satiari*. Τεταρπώμεσθα γόοιο· (*Od.* λ'.) cujus tamen αἶψα κόρος (*Od.* δ'.) Nec mirum, si eadem vox & ἡσθῆναι & κορεσθῆναι significet; cùm adeò affines sint κόρος (saltem πλήρωσις) καὶ ἡδονὴ, ut contrà ἔνδεια καὶ λύπη. Τὸ γε μέν, &c.] ¶ Hinc ἤδατα, *edulia*, dicuntur ὀνείατα apud *Homerum*; & ὄνειος ab ὄνημι juxta *Græcos Grammaticos*. Cui Etymologiæ adstipulari etiam videtur *Poeta*, ubi ait, Ὀνήσαι, αἶνε πῖνεσθαι, suprà, *Il.* ζ'. ubi & statim sequitur, Ἀνδρὶ δὲ κεκμηῶτι μένος μέγα οἶνος ἀέξει.

Ἰλ. κ'.

1 [a] Χρεὼ βουλῆς ἐμὲ καὶ σὲ ——
Κερδαλέης, ἥτις κεν ἐρύσσεται, ἠδὲ σαώσει.
2 [b] Πολλάκι γὰρ μεθίει τε, καὶ οὐκ ἐθέλει πονέεσθαι,
Οὔτ' ὄκνῳ εἴκων, οὔτ' ἀφραδίῃσι νόοιο.
3 [c] Νῦν γὰρ δὴ πάντεσσιν ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς
Ἢ μάλα λυγρὸς ὄλεθρος Ἀχαιοῖς, ἠὲ βιῶναι.
4 [d] Οὕτω νῦν, φίλα τέκνα, φυλάσσετε, μηδέ τιν' ὕπνος
Αἱρείτω, μὴ χάρμα γενώμεθα δυσμενέεσσι.
5 ---[e] Εἴ τίς μοι ἀνὴρ ἅμ' ἕποιτο καὶ ἄλλος,
Μᾶλλον θαλπωρὴ, καὶ θαρσαλεώτερον ἔσται.
Σύν τε δύ' ἐρχομένω, καί τε πρὸ ὃ τοῦ ἐνόησεν
Ὅππως κέρδος ἔῃ· μοῦνος δ' εἴπέρ τε νοήσῃ,
Ἀλλά τέ οἱ βράσσων τε νόος, λεπτὴ δέ τε μῆτις.
6 [f] Τούτου δ' ἑσπομένοιο καὶ ἐκ πυρὸς αἰθομένοιο
Ἄμφω νοστήσαιμεν, ἐπεὶ περὶ οἶδε νοῆσαι.
7 [g] Κλῦθί μευ, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, ἥτε μοι αἰεὶ
Ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίστασαι· οὐδέ σε λήθω
Κινύμενος. ————
8 ——[h] Μή τ' ἄρ με μάλ' αἴνεε, μήτι νείκει·
9 [i] Εἰ δέ κ' ἐμῆς ὑπὸ χερσὶ δαμεὶς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσῃς,
Οὐκ ἔτ' ἔπειτα σὺ πῆμά ποτ' ἔσσεαι Ἀργείοισι.
10 [k] Ψεύσομαι, ἢ ἔτυμον ἐρέω; κέλεται δέ με θυμός.
11 [l] Ἵππων μ' ὠκυπόδων ἀμφὶ κτύπος οὔατα βάλλει.

[a] Ἱερὸν ἡ βουλή, vel συμβουλή· frequens Parœmia, ſeu potiùs ſententia, apud *Græcos*. Exſtat apud *Platonem*, *Xenophontem*, *Lucianum*, alios. Βουλὴν ἁπάντων πράγματος προλάμβανε, Βουλῆς γὰρ ὀρθῆς οὐδὲν ἀσφαλέστερον· *Menander* apud *Stobæum*. Βουλεύου δὲ πρὸ ἔργου, ὅπως μὴ μωρὰ πέληται· *Pythag. Aur. carm.* Ἀνάγκη τοὺς ὀρθῶς βουλευομένους ἄμεινον τῶν ἄλλων πράττειν. *Iſocr. De Pace.* *Priuſquam incipias, conſulto opus eſt*; (hoc eſt, χρεὼ βουλῆς σε) Salluſt. Τὸ βουλεύεσθαι τῶν περὶ τῶν ἀνθρώπων θειότατόν ἐστι· *Ariſtot. Polit.* lib. 4. Χρεὼ] ¶ Χρεώ, & Χρειώ, vox poetica & *Ionica* pro χρεία, *inopia*, *indigentia*, *Homero* familiaris (& vox & res) cum accuſativo perſonæ hìc, & alibi Τίπτε δέ σε χρεώ, vel χρειώ ἐλλειπτικῶς, ἢ ἀντιπτωτικῶς, pro τίνος σοὶ ἐστι χρεία; Vide *Euſtathium*.

[b] Ἐθελοκακεῖν hoc vocant *Græci*. Quod in bello certè rarius: nam alioqui ſolent plerunq; homines remiſsè agere, & ab opere ceſſare, & detrectare pugnam, aut per ignaviam, aut per inſcitiam. Γνωματεύει ὁ ποιητής, ὅτι τὸ μὴ ἐθέλειν πονέεσθαι ἢ διὰ ὄκνον ἐγγίνεται, ἢ διὰ ἀφροσύνην· *Euſtath.* ad locum. Poſteriorem verſum citat *Plutarchus* Περὶ Φιλαδελφ.

[c] Parœmialis locutio, imò Parœmia. *In acie novaculæ*; (Eraſm.) hoc eſt, in ſummo diſcrimine. *In extrema tegula.* Φράζεο, κίνδυνός τοι ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς· *Theogn.* Ὀξεῖα ῥοπὴ καὶ ἐπικίνδυνος τοῦ καιροῦ· utì exponit *Camerarius* in *Hypomnematis Græcis*, ubi & hunc *Homeri* locum allegat. *Soph. Antig.* Φρόνει βεβὼς αὖ νῦν ἐπὶ ξυροῦ τύχης· *Theocr. Idyll.* 22. ubi *Dioſcuros* vocat Ἀνθρώπων σωτῆρας ἐπὶ ξυροῦ ἤδη ἐόντων. *Silentiar. Antholog. Epigr.* lib. 1. Ὑμῖν ἀμφοτέροισιν ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμή. (leg. ἀκμῆς, quod & monuit *Brodæus* in locum.) Utuntur etiam *Herodotus*, *Erato*; *Lucianus*, *Dialog.* *Syneſius De Regno*; *Procopius*, *Perſ.* 1. *Nazianzenus*, *Orat.* 19 & 22. alii: qui omnes ex hoc fonte hauſerunt, & ad hanc veluti cotem & limam ſui, ξυροῦ ἀκμὴν, & ingenii aciem poliverunt. Ἢ μάλα λυγρὸς, &c.] *Aut cita mors venit, aut victoria læta.*

[d] De Excubiis & Vigiliis in re militari ritè & diligenter ordinandis obſervandíſque

IL. 10.

1 [a] *Opus est consilio mihi & tibi*——————
Prudenti, quod nos eximat periculo, & servet in bello.
2 *Sæpe enim negligens est, & non vult laborare,*
Nec tamen pigritiæ cedens, nec insipientiæ mentis.
3 *Nunc enim profectò omnibus in novacula stat acie*
Aut valde luctuosus interitus Achivis, aut vita.
4 [b] *Ità jam, chari filii, vigilias agite, nec quenquam somnus*
Capiat, nè ludibrium fiamus hostibus.
5 --- [c] *Si quis me vir comitetur alius,*
Plus mihi alacritatis erit, & majori-cum-confidentia res transi-
Duobus enim simul euntibus, unus ante alterum videet (*getur.*
Quid commodius-factu sit: solus autem unus *si fortè intelligat,*
Tamen ei hebetior mens est, lubricúmque consilium.
6 [d] *Isto concomitante, etiam ex igne ardenti*
Ambo redierimus, quandoquidem est egregiè prudens.
7 *Audi me Ægiochi Jovis filia, quæ mihi semper*
In omnibus periculis adstas; [e] *nec te lateo*
Vel tantillum *me-movens.*———
8 ---[f] *Neque me multùm lauda, neque vitupera.*
9 *Si meis manibus subactus vitam amiseris,*
Haud ampliùs posthac tu nocumento unquam fueris Argivis.
10 *Mentiar, aut verùm dicam? impellit verò me animus* loqui.
11 *Equorum celeripedum sonitus circùm mihi verberat aures.*

[a] *Prov.* 20. 18. Cogitationes consilio disponuntur: consiliis gere bellum. *Prov.* 24 6. Consiliis bellum geres: & in Consiliariorum multitudine sita victoria est.
[b] *Nehem.* 7. 3. Constituite custodias; ---quisque scil. in custodia sua. *Jer.* 51. 12. Augete excubias, constituite custodes. *Marc.* 13. 37. Quod vobis dico, omnibus dico, Vigilate.
[c] *Gen.* 2. 18. Non est bonum esse hominem solum. *Eccles* 4. 9, &c. Melius est duos esse simul, quàm unum; habent enim emolumentum societatis suæ. Si unus ceciderit, ab altero erigetur. Væ autem soli, quia cùm ceciderit, non habet sublevantem se, &c. [d] *Psal.* 66. 12. Transivimus per ignem & aquam, & eduxisti me. *Isai.* 43. 2. Cùm ambulaveris in igne, non combureris, &c. [e] *Psal.* 139. 2, 3. Tu cognoscis sessionem meam, & surrectionem meam, intelligis cogitationem meam longè antè. Semitam meam & accubitum meum cingis, & omnibus viis meis assuevisti. [f] *Prov.* 27. 14. Laudanti alterum magnâ voce manè consurgenti reputabitur ac si execratus eum fuisset.

---

maxima semper ab ipsis Imperatoribus cura ratióque habita & habenda. Vide *Tacticos* scriptores, *Polybium* inprimis *De militia Romana*, ibique *Lipsium*, necnon *Onosandri Strategemata*, *Leonis Tactica*, aliósque. Δεῖ σπουδὴν ὀχυρὰς ποιεῖν καὶ διαιρεῖν τοὺς βιγλεύοντας· *Leonis* verba sunt, *Constit.* 14. ubi Βιγλεύειν est illius ævi vox barbara, facta ex *Latino* VIGILARE. Vide *Rigaltii Lexicon Tacticum Mixobarbarum*, & *Meursii Glossarium Græcobarbarum.*

[e] Θαλπωρὴ] Propriè *fotus*, seu *fotura*, seu *refocillatio*; Metaphoricè *spes*, *solatium*, *voluptas*, *alacritas*, &c. In hac voce interpretanda mirè luxuriat *Hesychius*. Θαλπωρή· παραμυθία, σκέπη, χαρά, σωτηρία, ἡδονή, θάλψις, ἐλπίς, ἀσφάλεια,

λεια, ἢ διάχυσις. ¶ Ejusdem autem formæ & analogiæ hoc nomen est cum suis synonymis, ἐλπωρή, ἀλεωρή· verbale sc. factum ab ipso themate, hoc est, primâ personâ singulari præsentis activi assumendo terminationem ρη. Σύν τε δύ' ἐρχ'] Proverbium de vi unita. Τὸ γνωμικὸν τοῦτο εἰς παροιμίαν πίπτει, καὶ ὅ ἐστι, καθαμαξεύθη· *Eustath.* Citant autem hemistichium hoc παροιμιωδῶς *Plato Protag. Aristot. Ethic.* lib. 8. cap. 1. & *Polit.* l. 3. c. 12. Τοῦ γὰρ ἑνὸς οἱ δύο ἀγαθοὶ βελτίους· (Quis non putaret se hîc legere locum illum *Solomonis* in margine præced. paginæ laudatum?) Τοῦτο γάρ ἐστι τὸ, Σύν τε δύ' ἐρχομένω. *Cic. Epist.* ad *Att.* lib. 9. & *Ep. fam.* lib. 9. Et alludit idem *Plato, Alcib.* poster. Σύν τε δύο σκεπτόμενοι τάχ' ἂν εὑρήσομεν. Sed & συντομώτερον absque ἐρχ. proverbialiter etiam usurpatur Σύν τε δύο. Ἀρκοῦνται οἱ παλαιοὶ μόνον εἰπόντες τὸ Σύν τε δύο, καὶ πλέον οὐδέν· *Eustath.* Hùc pertinet tritum illud, *Oculi plus vident quàm oculus.* Εἷς ἀνὴρ οὐ πάντ' ὁρᾷ· *Eurip. Phœn.* ubi hunc *Homeri* versum citat *Scholiastes.* Σύν τε δύ' &c. *Nemo solus satis sapit*; *Plaut. Mil. glor.* Εἷς ἀνὴρ οὐδεὶς ἀνήρ· *Eurip. Unus vir nullus vir.* Μιᾶς γὰρ χειρὸς ἀσθενὴς μάχη· Id. Ὀλίγα γὰρ εἷς ἂν ἴδοι καὶ εἷς ἀκούσειε· *Xen.* K. π. l. 8. ¶ Βράσσων τε] A βραδὺς -δίων -άσσων vel, à βραχὺς -χίων -σσων ut ab ἐλαχὺς -ίων -σσων. à ταχὺς -ίων -σσων, & (ne coincidat cum participio à τάσσω) θάσσων. Λεπτὴ μῆτις,] In malo sensu: alioqui λεπτὸς (de mente seu prudentia) etiam in bono, ut in illo versiculo, Παχεῖα γαστὴρ λεπτὸν οὐ τίκτει νόον· & *Aristoph. Nep.* Ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τῆς λεπτότητος τῶν φρενῶν! O solertiam, subtilitatem!

[f] *Comes in via* (præsertim comis, probus, & prudens) *pro vehiculo.* Et hoc sensu, *Socius bonus aura secunda.* Usurpavit verò hunc *Hom.* locum *August. Cæsar* de *Tiberio* apud *Sueton. Tiber.* Laudat etiam inter alios *Strab Geogr.* l. 1. Ἐκ πυρὸς αἴθ.] Videtur esse phrasis παροιμιώδης, etsi non observârint Interpretes. Ità enim Ἐκ πυρὸς σώζειν proverbialiter dicunt *Græci,* pro *Ex summo periculo servari, aut evadere. Aristid.* tom. 1. *Or.* in *Apellam.* Ἐκ μέσου φασὶ πυρὸς τὸν ἄνδρα σώζειν. Τίνα δ' οὐκ ἂν οὗτός γε καὶ ἐκ πυρὸς αἰθομένοιο βληθεὶς ἀναρπάσειεν; ubi apertè respicit hunc *Poetæ* locum. *Paulus* 1 ad *Cor.* 3. 15. Σωθήσεται, οὕτω δὲ ὡς διὰ πυρός. Ubi *Grotius,* Σώζειν ὡς διὰ πυρὸς, *est proverbiale, ad significationem summi periculi. Sic,* Ἐκ τοῦ πυρὸς ἁρπάζοντες· *Jud.* 23. *Aristid.* Orat. in *Apell.* Ἐκ μέσου, &c. Quem locum non sine voluptate legi à magno viro laudatum, quippe ad illustrandam hanc gnomen *Homericam* à me adductum, priusquam apud ipsum invenerim. Addo jam & apud *Hebræos* adagiale hoc dictum esse; siquidem *Titio raptus ex igni* occurrit in Δωδεκαπροφήτῳ non semel, idque παροιμιακῶς usurpatum.

[g] Verba *Ulyssis* ad *Minervam.* Hanc *Homeri* sententiam & autoritatem allegant veteres, præsertim *Stoici,* ut probent providentiam divinam etiam ad particulares personas se exten-

Ἰλ. λ'.

[a] Filii interdum luunt delicta parentum. *Delicta majorum immeritus lues Romane,* &c. *Horat.* Οἱ πατέρες ἔφαγον ὄμφακα, &c. ut est in adagio sacro; quod tamen damnat Dominus per Prophetam. Sic, Τὰ τῶν τεκόντων σφάλματ' εἰς τοὺς ἐγγόνους τρέπεσθαι queritur *Eurip.* apud *Plutarchum, De sera Numinis Vind. Culpam majorum posteri luere. Curt.* lib. 7. Ἡ Πυθία Γλαύκῳ --- ἐπίορκα ὀμόσαντι

1 [a] NΥ͂Ν μὲν δὴ τοῦ πατρὸς ἀεικέα τίσετε λώβην.
2 --- [b] Οἱ δ' ἐπὶ γαίῃ
Κεῖατο, γύπεσσιν πολὺ φίλτεροι, ἢ ἀλόχοισι.
3 [c] Ἕκτορα δ' ἐκ βελέων ὕπαγε Ζεὺς, ἔκ τε κονίης,
Ἔκ τ' ἀνδροκτασίης, ἔκ θ' αἵματος, ἔκ τε κυδοιμοῦ.

τε καὶ τοῦ δεῖν εἶπεν ἐς τοὺς ἀπογόνους κατιέναι τὴν δίκην· *Pausan. Corinth.* Quare temerè nimis & audacter, imò impiè & blasphemè *Bion,* (apud *Plutarchum,* loco jam laudato) qui τὸν Θεὸν κολάζοντα τοὺς παῖδας τῶν πονηρῶν γελοιότερον ἔφη τοῦ ἰατροῦ διὰ νόσον ἢ πατρὸς

dere. *Dii separatim ab universis singulos diligunt. ---Quæ ratio Poetas, maximéque Homerum impulit, ut principibus heroum, Ulyssi, Diomedi, Agamemnoni, Achilli, certos Deos, discriminum, & periculorum comites* (hoc est, ἐν π. π. παραστάντας, & quasi παρασίτας) *adjungeret. Cic.* de *Nat. Deor.* lib. 2. in fine. Insignis porrò hanc in rem locus est apud *Arrianum*, in *Epict.* l. 1. c. 12. Ubi postquam quatuor jam opiniones de Diis recensuisset, quintam & ultimam sic proponit. Πέμπτοι δ' ὧν ἦν Ὀδυσσεὺς καὶ Σωκράτης, οἱ λέγοντες ὅτι Οὐδέ σε λήθω κινύμενος. leg. -ύμενος. Et videtur omnino vox Κινύμενος propriè hìc poni, denotans viz. motum localem; ut sensus sit, Nè movere quidem me possum, quin tu me videas sentiásque. *Eustathius* tamen de motu interno, & cogitatione cordis exponit. Κινύμενος, ὅ ἐστι κατὰ νοῦν κινούμενος καὶ διαλογιζόμενος. Ac si parallela sit hæc gnome dicto illi *Thaletis* apud *Laert.* qui interrogatus Εἰ λήθει θεοὺς ἄνθρωπος ἀδικῶν; resp. Ἀλλ' οὐδὲ διανοούμενος. Et *Lucian.* in *Epigram.* Οὐ λήσεις δὲ θεοὺς οὐδὲ λογιζόμενος. Et *Arrian.* in *Epict.* l. 2. c. 14. Ὅτι ἐστὶ Θεὸς, καὶ προνοεῖ τῶν ὅλων, καὶ οὐκ ἔστι λαθεῖν αὐτὸν, οὐ μόνον ποιοῦντα, ἀλλ' οὐδὲ διανοούμενον ἢ ἐνθυμούμενον.

[h] Citat *Plut. Conviv. 7. Sap.* & *De Discrim. Adul. & Am. Eurip. Orest.* Βάρος τι κἂν τῷ δ' ἐστὶν αἰνεῖσθαι λίαν. (Quod & hùc affert *Eustath.*) *Pessimum inimicorum genus laudantes;* Tacit. Οὐ χαλεπὸν ψέξαι τὸν πλησίον, οὔτε καὶ αὐτὸν Αἰνῆσαι· *Theogn.* Ἔστι ῥᾴδιον μὲν ἐπαινεῖν ἃ μὴ χρὴ, καὶ ψέγειν· ἑκάτερον δὲ πονηροῦ τινος ἤθους· *Democrit.* apud *Stobæum.* Οὐδ' αὖ ἐπαινετικός ἐστιν (ὁ μεγαλόψυχος scil.) διόπερ οὐδὲ κακολόγος. *Aristot. Eth.* 4. 3. Φεῦγε τοὺς ἐπαίνους, αἰσχύνου δὲ τοὺς ψόγους· *Nil.* Parænet. *Viventes laudare, irrisio est,* dixit olim *Pescennius Niger:* fortè nimis severé. Præsentes verò, præsertim coràm & in os laudare, fœdum & φορτικὸν, imò παρασιτικὸν, καὶ κολακευτικόν. Quid, quòd mali, si laudaveris, pejores fiunt. Οἱ γὰρ κακοὶ, κακίους ἐπαινούμενοι· Philostrat. *de vita Apollon.* lib. 8.

[i] Notum adagium seu dictum adagiale, *Mortui non mordent.* Νεκροὶ οὐ δάκνουσι. Legitur apud *Plutarchum, Pompeio.* Ubi *Theodorus Chius* in consilium adhibitus *Pompeium* in *Ægypto* captum interficiendum censet, hoc dicto addito, Νεκρὸς οὐ δάκνει.

[k] Ἐν τῷ, ψεύσομαι ἢ ἀληθῶς ἐρῶ, ἐνεχυράζει τὴν γνώμην τῶν ἀκροατῶν· ὡς ἂν φασιν ἐπιτυχὼν μὲν, ἐπαινεθῇ, ἀποτυχὼν δὲ, μὴ ἐλεγχθῇ. *Eustath.* ad locum. Est autem hic versus quodammodo proverbialis: atque eâ facie citatum me legisse memini. Occurrit etiam iterum apud Poetam, *Od.* δ'. Huic non absimile illud *Pindari,* Δίχα μοι νόος ἀτρεκέως εἰπεῖν· quod ex *Cygno* illo *Dircæo* citat & mutuatur *Cic. Epist.* ad *Att.* lib. 13.

[l] Usurpatum hoc carmen à *Nerone,* cùm audiret equites jam appropinquantes, qui eum ad mortem traherent. (*Sueton. Nerone;*) & ab *Herode Sophista* de stylo *Polemonis* apud *Philostratum Vit. Sophist.*

IL. II.

1 [a] ***Nunc certè quidem patris gravem luctis contumeliam*** (& culpam.
2 ***---Hi autem in terra Jacebant, vulturibus multò gratiores, quàm uxoribus.***
3 [c] ***Hectorem extra tela subduxit Jupiter, extráque pulverem, Et extra cædem, & sanguinem, ac tumultum.***

[a] *Exod.* 20. 5. Ego sum Dominus visitans iniquitatem patrum in filios. *Ezech.* 18. 2. Patres comederunt uvam acerbam, & dentes filiorum obstupescunt. [b] *Gen.* 23. 4. Date mihi vobiscum jus sepulchri; ut sepeliam mortuum meum è conspectu meo. [c] *Psal.* 91. 7. Cadent à latere tuo mille --ad te autem non appropinquabit.

πρὸς ἔκγονον οὐ παῖδα φαρμακεύοντος. Crimen verò patris, quod in filiis hìc se ulturum minitatur *Agamemnon,* erat violatum jus legationis: de quo vide *Carolum Paschalium, Legat.* c. 20. ubi

ubi hunc *Homeri* locum citat. *Orig*.contra *Celſ*. lib. 8. ait apud eundem *Celſum*, à ſacerdote *Apollinis* ſeu *Jovis* ità reſponſum, 'Ες παίδων παῖδας, τοί κεν μετόπισθε γένωνται· (apud *Hom.* eſt, Καὶ παίδων,&c. *Il. υ'*.) de vindictâ divina in impiorum liberos redundante. Cui ſententiæ opponit is divina illa oracula ex Prophetis; 'Ουκ ἀποθανοῦνται πατέρες ὑπὲρ τέκνων, οὐδὲ υἱοὶ ὑπὲρ πατέρων· καὶ, 'Υιὸς οὐ λήψεται ἀδικίαν πατρὸς,&c. Denique hùc non ineptè referri poterit inſignis ille verſus proverbialis *Theocriti*, *Idyll.* 26. 'Ευσεβέων παίδεσσι τὰ λῷϊα, δυσσεβέων δ' οὔ.

[b] Poeta in initio operis, 'Ελώρια τεῦχε κυνέσσιν, 'Οιωνοῖσί τε πᾶσι. Et infrà in hoc ipſo libro, 'Οιωνοὶ δὲ περὶ πλέες (id eſt, πλέονες) ἠὲ γυναῖκες. Sen. Thyeſt. *Utrùmne ſævis pabulum alitibus jacent?* Apul. Miles. 6. *Protinus eum vulturiis gratiſſimum pabulum* (γύπεσσιν πολὺ φίλτατοι) *futurum præcipitabo.* Mortuorum quippe corpora alitibus quàm uxoribus, feris quàm feminis gratiora. Hinc proverbium apud *Eraſmum*, *Mortuo vilior:* & Plaut. *Mortuus pluris pretii eſt quàm ego ſum.* Et tamen *Periander*,unus (ſi Diis placet) ſeptem Sapientum (verè in hoc octavus) νεκρῷ οὔσῃ Μελίσσῃ (conjugi ſuæ) ἐμίγη. *Herod.Terpſ.*

[c] 'Εκ βελέων, *Extra tela*, vel *extra telorum*

4 [d] Ὡς δ' ὅταν ὠδίνουσαν ἔχῃ βέλος ὀξὺ γυναῖκα,
Δριμὺ, τό, τε προϊεῖσι μογοστόκοι Εἰλείθυιαι,
"Ηρης θυγατέρες, πικρὰς ὠδῖνας ἔχουσαι·
Ὣς ὀξεῖ' ὀδύναι δῦνον μένος 'Ατρείδαο.
5 [e] "Η θήν σ' ἐξανύω γε καὶ ὕστερον ἀντιβολήσας,
Ει πού τις καὶ ἔμοιγε θεῶν ἐπιτάρροθός ἐστι.
6 [f] Τοξότα, λωβητὴρ, κέρᾳ ἀγλαὲ, παρθενοπῖπα.
7 [g] 'Ουκ ἀλέγω, ὡς εἴ με γυνὴ βάλοι, ἢ πάϊς ἄφρων·
Κωφὸν γὰρ βέλος ἀνδρὸς ἀνάλκιδος οὐτιδανοῖο.
8 [h] Οἶδα γὰρ ὅττι κακοὶ μὲν ἀποίχονται πολέμοιο,
Ὃς δέ κ' ἀριστεύῃσι μάχῃ ἔνι, τὸν δὲ μάλα χρεὼ
'Εστάμεναι κρατερῶς, ἤτ' ἔβλητ', ἤτ' ἔβαλ' ἄλλον.
9 [i] 'Ιητρὸς γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων.
10 [k] Δεινὸς ἀνὴρ τάχα κεν καὶ ἀναίτιον αἰτιόῳτο.

[d] Ταῦτα οὐχ "Ομηρον αἱ γυναῖκες, ἀλλ' 'Ομηρίδα γράψαι λέγουσι, τικτούσαν ἢ τίκτουσαν ἔτι. *Plut.* Περὶ φιλοστοργ. Τοῖς μὲν οὖν ἄλλοις ζώοις οὐκ ἐπίπονοι γίνονται οἱ τόκοι, ταῖς δὲ γυναιξὶ συμβαίνουσιν οἱ πόνοι ἰσχυρότεροι *Ariſt.* *Hiſt. Anim.* lib.7. cap. 9. Contrà tamen *Oppianus*, *Hal.* 1. 'Ουδ' ἄρα μοῦνον ἐπιχθονίοισι γυναιξὶν "Αλγεα, πάντη δ' εἰσὶν ἐπαχθέες εἰλείθυιαι. Fortè igitur illud οὐκ ἐπίπονοι apud *Philoſophum* comparativè intelligendum; quaſi dicat, non adeò graves & laborioſi,ac mulieribus. *Hippocrat. De natura puerorum*, Μάλιστα δὲ πονέουσιν αἱ γυναῖκες ἐν τῷ τόκῳ, καὶ τοῖσι λοχίοισιν αἱ πρωτοτόκοι· (nam & alioqui & reliquæ animantes non ſine dolore pariunt.) Hinc ὠδῖνες τῶν τικτουσῶν, *Nixæ* ſeu *Dolores parturientium* paſſim in Sacra pagina παροιμιωδῶς pro vehementiſſimis, acutiſſimiſque. Βέλος etiam *Metaphoricè* de dolore acri & acuto: nec de dolore tantùm; ſed & de alio quovis vehementi animi affectu ſeu perturbatione à *Græcis* uſurpatur. *Baſilius Seleuc.* Orat. 4. de *David.* 'Αφόρητον ἔχει τὸ τῆς ἀθυμίας βέλος. *Ex Homero præceptore qui dixerat*, --Βέλος 'Ειληθυίης, inquit *Dauſqueius* in *Notis:* ubi lapſus omnino memoriâ eſt vir doctus; neque enim totidem verbis Βέλος 'Ειληθυίης dixit uſpiam *Homerus*, ſed *Theocritus*, *Idyll.* 28. 'Ωδίνειν τρομέοι' χαλεπὸν βέλος 'Ειληθυίης. Hunc porrò *Homeri* locum in exemplum τῆς ποικιλίας affert *Hermogenes* Περὶ Δεινότ. "Εχομεν ὀξὺ, δριμὺ, πικρόν· ἐπεὶ δ' οὐκ ἔχει ἄλλο ἰσότιμον, ἐπὶ τὸ πρῶτον ἐπανέρχεται. Ὣς ὀξεῖ', &c. ¶ Μογοστόκοι, *circa partum occupatæ*, *obſtetrices*. 'Επιστᾶσαι τόκοις· *Euſtath.* 'Αι μογοῦσαι καὶ πονοῦμεναι περὶ τοὺς τοκετούς. τουτέστι, λοχεύτριαι· *Heſych.* 'Ειλείθ. ποιητικῶς μὲν θεαὶ μυθικαὶ, filiæ *Junonis* *Lucinæ*, παρὰ τὸ ποιεῖν τὰ ἔμ-

βρυα

jactum, pro quo ἔξω βέλευς, vel βελῶν, dicunt οἱ μεθ' Ὅμηρον παροιμιακῶς· Eustath. Estque hæc proverbialis locutio ex hoc Homeri loco desumpta, pro *In tuto esse*, vel *Extra periculi aleam esse*, tam apud *Græcos* quàm *Latinos*. *Extra teli jactum utraque acies erat*; Curt. lib. 3. (quanquam & ibi κατὰ τὸ ῥητὸν ea phrasis intelligi potest.) Ἐπεὶ δὲ διέφυγε, καὶ ἔξω ἦν βέλευς· Lucian. Deor. Dialog. Idem in *Nigrino* hoc adagio utens, apertè ad hæc *Homeri* verba alludit, Καθάπερ ὁ Ζεὺς τὸν Ἕκτορα ὑπεξαγαγὼν ἐμαυτὸν, ἐκ βελέων φασὶν, ἔκ τ' ἀνδροκτασίης, &c. *Agell.* lib. 13. cap. 23. hoc distichon affert in exemplum σχήματος, τοῦ ἐκ παραλλήλων ubi scilicet duæ aut plures voces synonymæ simul junguntur ad majorem emphasin, ut Ὑσμῖναί τε μάχαι τε, Πόλεμόν τε μόθον τε, &c. Denique *Dio Cassius*, in somnis monitus, duos hos versiculos ad finem historiæ suæ adjecit. Vide *Xiphilinum*, qui suam epitomen *Dionis* his versibus claudit, Ἕκτορα δ' ἐκ βελέων, &c. Ἀνδροκτασίης] Legitur hæc vox numero plurativo, *Il.* ε'. postremo versu, Παύσασαι βροτολοιγὸν Ἄρηα ἀνδροκτασιάων· ubi ἀνδροκτ. idem in abstracto, quod βροτολοιγὸς in concreto.

4 [d] *Vt cùm parturientem urget telum acutum feminam*
Acerbum, quod mittunt obstetrices Lucinæ,
Junonis filiæ, amaros dolores præbentes:
Sic acuti dolores perculerunt animum Atridæ.
5 [e] *Certè conficiam te, si posthac* tibi *occurram,*
Si nimirum & aliquis mihi Deorum adjutor est.
6 *Sagittarie, rabula, comatule, virginum-inspector.*
7 [f] *Haud* magìs *curo, quàm si me femina percussisset, aut puer*
Obtusum enim telum viri imbellis & vilis. (*stolidus:*
8 *Scio enim quòd ignavi recedunt à pugna:*
Qui verò strenuus est in prælio, hunc omnino oportet
Obsistere fortiter, sive feriatur, sive feriat alium.
9 [g] *Medicus enim vir multis æquiparandus* est *aliis.*
10 *Acer homo, statim vel insontem culpaverit.*

[d] *Psal.* 48. 6. John. 16. 21.
Tremor apprehendit eos, dolores ut parturientis. Sic *Esai.* 13. 8. *Jer.* 6. 24. & alibi sæpe.
[e] 1 *Sam.* 17. 14. Dabit te Dominus in manu mea, & percutiam te, &c.
[f] *Judic.* 8. 21. Qualis est vir, tale robur ejus.
[g] *Sirac.* 38. 1. Honora medicum.

βρυα εἰς φῶς ἐλθεῖν· quasi famulæ quædam, seu *Nymphæ* ancillantes *Lucinæ* in hoc obstetricandi munere. Φιλοσοφικῶς δὲ καὶ ἀλληγορικῶς, αἱ εἰς φῶς ἐλεύσεις καὶ προαγωγαὶ τῶν κυοφορουμένων. Unde illud non semel apud *Poetam*, Τόν γε μογοστόκος εἰλείθυια Ἐξάγαγε πρὸ φόωσδε καὶ ἠελίου ἴδεν αὐγάς. Hinc & apud *Latinos Lucina* à *Luce*. Eadem autem *Lucina* & *Diana* & *Eilithya*; θεὰ scil. ἔφορος τῆς λοχείας. Eadem & *Luna*, quæ & propterea ὠκυτόκος σελάνα (à promovendo partu) dicitur à *Timotheo* Poeta apud *Macrobium*, *Saturn.* lib. 7. & *Plutarchum*, *Sympos.* 3. & Ὀρσιλόχεια, *Orsilochia* apud *Ammianum Marcellinum*, lib. 22. (uti rectè pro *Orsilodia* eam vocem reponit *Hadrianus Junius*, *Animadversionum* lib. 4. cap. 23.) & Προθυραία apud *Onomacritum* in *Hymn.* Ἄρτεμις εἰλείθυια, καὶ ἡ σεμνὴ προθυραία. *Horat.* Carm. secul. *Ritè maturos aperire partus Lenis Eilithya, tuere matres, Sive tu Lucina*, &c. Quare nullo modo assentiri possum doctissimo *Heinsio*, qui Εἰλείθυια dici vult ab *Hebræo* לילית (à ליל *Nox*) *nocturnus quidam Dæmon, Lamia, Strix, vel Empusa*; nec enim *Eilithya* erat *Lamia* vel *Empusa*, Dea puerperis læva, formidabilis, infesta, aut infausta; sed lenis, tutelaris, & propitia. Ad hunc porrò *Homeri*

meri locum respexit *Pausanias* in *Arcadicis*; Ἐιληθύια δὲ ἐποίησεν (*Homerus* scil.) ἐν Ἰλιάδι ὠδῖνας γυναικῶν μέλειν.

[e] ¶ Ἀνύω καὶ ἐξανύω, non solùm *perficio*, sed etiam *conficio*: hoc est, *interficio*: quanquam hæc significatio est aliquantùm ποιητικωτέρα, nec adeò usitata τοῖς ὕστερον Ἀττικοῖς. ¶ Ἐπιτάρροθος ab ἐπίρροθος, per Epenthesin syllabæ ταρ vel τα, ut ab ἀτηρὸς ἀταρτηρός. Ἐπίρροθος autem ὁ ἐπὶ ῥόθον θέων ut βοηθὸς ὁ εἰς βοὴν θέων, ad clamorem alicujus accurrens, adeóque succurrens & opem ferens. *Hesychio* tamen τάρροθος, βοηθός· quod sanè vocabulum pro suspecto haberem, nisi legissem non semel apud *Lycophronem*.

[f] Τοξ. λωβ.] Ὑφ᾽ ἓν & conjunctim legunt *Hesychius* & *Eustathius*: quorum hic passivè exponit; Ὦ φαῦλε τοξότα, ὦ αἰσχρὰν καὶ λωβώμενε τὴν τοξικὴν, dedecus & opprobrium artis tuæ; scil. Sagittariæ: *Sagittarie ignominiose*; Ille activè, Διὰ τόξων λωβώμενε καὶ βλάπτων, *arcu homines lædens*, seu *infestans*. Mallem tamen divisim legere, Τοξότα, λωβητὴρ, *Sagittarie, rabula*, seu *conviciator*: ut λωβητὴρ sit ὑβριστὴς, κέρτομος, ὀνειδιστὴς, λοίδορος. Et certè vox ipsa τοξότα per se εἰς ψόγον τίθεται. Φασὶν οὖν οὐκ ἐν γυναίοις τίθεσθαι τοὺς παλαιοὺς τὸν τοξότην· *Eustath.* Quippe apud antiquos ἡ πεζικὴ inhonestum & minimè generosum pugnæ genus habebatur, ità ut ipsum nomen *Sagittarii* in ignominiam cesserit. *Sophocles*, *Tragicorum* princeps, & Ὁμηρικώτατος, *Ajace*; Ὁ τοξότης ἔοικεν οὐ σμικρὰ φρονεῖν· (*Menelaus* ad *Teucrum*) ubi *Triclinius*, Διεβέβλητο ἡ τοξεία παρὰ τοῖς παλαιοῖς ὡς μικροπρεπὴς τέχνη, καὶ φαύλη, καὶ ἀξιόλογον οὐδὲν ἐργάσασθαι δυναμένη. Vide & *Procopium* initio *Persicorum*: ubi ad hunc locum Poetæ respicere videtur. Postea tamen apud plerasq; gentes in pretio & honore esse cœpit hæc *ars Sagittandi*. Vide *Aschami Toxophilū*, *Anglicano* nostro idiomate conscriptum, ubi *Apologiam* τῆς τοξικῆς nervosam habemus & eruditam. Κέρα ἀγλαὲ] *Latinus* Interpres, *Cornu clare*. *Hesychius*, obscurè: Κέρα ἀγλ. τὴν τρίχα λαμπρὲ, τῷ τόξῳ ἀγαλλόμενε. *Schol.* Κ. ἀγ. καλλωπιζόμενε τῇ τοξικῇ, καὶ τῇ τριχώσει· κέρας γὰρ οἱ παλαιοὶ καὶ τὴν τρίχωσιν ἐκάλουν. Ubi duplex glossema. Κέρατα igitur, contractè κέρα, hìc sunt vel *brachia* arcûs (quia ex cornu olim fiebant: unde & κέρας Synecdochicè pro arcu apud *Lycophronem*, ἐν χάρμαισι ῥαιβώσας κέρας) inter quæ, media pars arcûs, ubi scil. duo illa κέρατα committuntur, dicitur πῆχυς τοῦ τόξου, à similitudine cubiti humani quem & elbow, hoc est, *cubiti arcum* vocamus linguâ vernaculâ, quia arcûs in modum flecti & sinuari potest. Vel etiam Κέρατα sunt *crines*, vel potiùs *cincinni*. *Pollux Onom.* lib. 2. Κέρας ἡ κόμη. Ὁ καὶ Ὅμηρον δηλοῦν τινες ἔφασαν εἰπόντα τὸν Πάριν κέρα ἀγλαόν. Ut sensus sit, Κέρα ἀγ. κάλλιστε τὴν τρίχα, vel potiùs τρίχωσιν, comâ comptissime, capite muliebriter compto; quod (nî fallor) per τὸ κομᾶν intelligit *Apostolus*, 1 *Cor.* 11. & *Phocylides* per Ἄρσεσιν οὐκ ἐπέοικε κόμη· & *Martialis* per *Bellus homo est, flexos qui digerit ordine crines*: & *Juvenalis* per *Madido torquentem cornua cirro*. Et quid nî *cirrus* à Κέρας; (ut & κείρειν juxta *Plutarchum*) nam Κέρας non est simpliciter θρὶξ, sed κόμη, seu τρίχωσις, ἐμπλοκή τις τῶν τριχῶν, vel ἐμπλοκῆς τι γένος εἰς κέρατος τύπον· qualis *Atheniensium* κρωβύλος, de quo *Thucydides*, lib. 1. Et certè Κέρα hoc sensu, scil. βόστρυχοι, πλόχμοι, cirri, cincinni.

[g] Σῷ δαίμονι] Σῷ ἀγαθῇ τύχῃ, vel potiùs Σῷ

11 Τίς δ᾽ οἶδ᾽, εἴ κέν οἱ σῷ δαίμονι θυμὸν ὀρίναις
Παρειπών; ἀγαθὴ δὲ παραίφασίς ἐστιν ἑταίρου.

Θεῷ· quæ formula & phrasis *Græcis* Autoribus frequens & tralatitia, præsertim in *prosa*: at σῷ δαίμονι pro σῷ Θεῷ vix nisi in *carmine* reperitur. *Theocr. Idyll.* 2. Ὡς τοῦτον τὸν καιρὸν ἐγὼ σῷ δαίμονι τίκω· id est, σῷ Θεῷ, vel ἀγαθῇ τύχῃ, ut exponit *Scholiastes*. Est enim & δαίμων μέση λέξις· & apud *Homerum* quidem, aliósque Autores *Ethnicos*, Δαίμων ἁπλῶς, & sine adjuncto epitheto ferè semper in bonum: éstque *Numen*, *genius*, *fortuna* (Τύχη vox ἄγνωστος τῷ ποιητῇ, ut dudum observârunt *Critici*: fortè & res ipsa.) *Bourdelotius* ad Heliodori *Æthiop.* lib. 1. *Homerus*, *qui omnia divino numini assignat*, *nè quidem* τύχης *dictione usus est*, (quod & *Macrobius*, *Saturnal.* lib. 5. cap. 16. aliique *Critici* observârunt) *nec us-*

quam

ni *Paridi* nostro, viro (si viro) molli & effeminato apprimè conveniunt: & meritò sequitur Παρθενοπῖπα· nam Ὀυδεὶς κόμητης, ὅςις ὀ -- ut inquit ille. ¶ Est autem Παρθενοπίπης, *Virginum observator, curiosus formarum inspector*; ὁ ὀπιπεύων καὶ περιβλέπων τὰς παρθένους καὶ ἐπιτηρῶν· &, ex consequenti, *lascivus, procax, mulierosus*, μαλακὸς, ἀνδρόγυνος, γύννις, θηλυδρίας, γυναικομανὴς, γυναιμανὴς, uti & idem *Paris* alibi appellatur.

g Ὀυχ ἀλέγω·] Hinc *Ucalegon* (nomen proprium viri apud *Virgilium*) qu. *negligens, incuriosus*. Κωφὸν γὰρ, &c.] Citat *Dio Chrysost. Orat.* 66. Imitatur *Virgilius*, Æn. 2. *Sic fatus senior, telúmque imbelle sine ictu Conjecit*, id est, κωφὸν βέλος· *sine ictu, sine sonitu, mutum, surdum*. Κωφὸν βέλος, κατὰ σχῆμα γλυκύτητος· κωφὸς enim propriè de animalibus: apud *Homerum* tamen semper *Metaphoricè*. Ἔνθα σημειῶνται οἱ παλαιοὶ ὅτι κωφὸν οὐδέποτε Ὅμηρος ἐπὶ ἐμψύχου τίθησι· *Eustath.* in locum. Ὄυτ' ἀῤῥώςου πληγὴν, οὔτ' ἀνοήτου ἀπειλὴν δεῖ εὐλαβεῖσθαι· *Demophil. Pythag. Simil.* Sed & argumentum debile & infirmum, surdum & absurdum, κωφὸν βέλος eleganter dici potest. Quin & huc fortè spectat elegans illud dictum *Curtianum*; *Canis timidus vehementiùs latrat, quàm mordet*.

h Ἤτ' ἔβλητ', ἤτ' ἔβαλ'.] *Aut fer, aut feri*. Ἢ γὰρ ἀποκτεῖναι χρὴ ἢ πελάζειν· *Agatharchides* apud *Photium*. *Hauriendus aut dandus sanguis*; Romanus dux apud *Livium*. *Gladiatori hæc proposita sors est, aut occidere si occupaverit, aut occumbere si cessaverit*; *Agell.* l. 7. c. 3.

i Citant *Plato, Conviv. Julianus, Epist.* 45. Et *Neoterici* passim in *Encomio Medicinæ*. Celebre enim inprimis hoc carmen est in honorem *Medici*: adeóque omnium ore tritum, ac decantatum, ut μονοστιχὶ in proverbium abierit.

k Δεινὸς ἀνὴρ, &c.] Appositâ distinctionis notâ post ἀνήρ· & subaudi ἐςί. *Acer vir*, (scil. *Achilles*,) *adeò ut statim vel insontem culpaverit*. Quòd si tollatur ὑποςιγμὴ, seu interpunctio, facilè ex Hypothesi fiet Thesis, seu sententia generalis. Atque ità hunc versum legit *Chiliastes*, & sic interpretatur, *Forsan & innocuum culpet vir sævus & acer*. Quem & propterea notat *H. Stephanus* in *Animadversionibus in Adagia Erasmi*: (quasi scil. *Homeri* sensum perverterit) At fortean immeritò, καὶ ἀναίτιον, nisi ideo quis reprehendendum dixerit, quòd, ut alia complurima, ità & hoc etiam adagium fecerit, cùm sit dictum duntaxat γνωμικόν· quòd & præterea τάχα reddiderit *forsan*, cùm hoc adverbium apud *Homerum* nunquam significet ἴσως *fortè*, ut apud posteriores *Atticos*; sed semper ταχέως, *citò, statim*. *Vir acer, & qui vel insontem seu immerentem citò culpaverit*. Ità enim αἴτιος & ἀναίτιος *Homero* semper in malum. ¶ Δεινὸς (de persona) μέση λέξις, ut *Latinum* GRAVIS -& modò in laude, δεινὸς, σεμνὸς, αἰδοῖος, *gravis, reverendus*, modò in vitio ponitur, δεινὸς (ut hic) χαλεπὸς, σκληρὸς, αὐθάδης, ἄγριος, δύσκολος, ἀπηνής, μεμψίμοιρος, *rigidus, asper, durus, severus*; & (ut idem hic *Achilles* ab alio Poeta dicitur) *iracundus, inexorabilis, acer*: cujus δεινότης toti huic operi argumentum dedit. Est autem Δεινὸς ἀνὴρ, &c. proverbialis character usurpatus à *Cicerone, Epist. ad Attic.* lib. 13. *Plutarcho, De Adulatoris & Amici Discrimine, Aristænato*, lib. 2. *Ep.* 3. Μή με φιλοῤῥάφος ὢν καὶ ἀναίτιον αἰτιάσηται. Et alludit *Lucianus Dial.* Ἀναίτιον δοκεῖς μοι κατὰ τὸν ποιητὴν αἰτιᾶσθαι αὐτόν.

11 *Quis scit, an ei favente Deo animum commoveas Admonens?* [h] ***bona autem adhortatio est amici.***

h *Prov.* 27. 9. Bonis amici consiliis anima dulcoratur.

---

quam δαίμονα hoc significatu accipit. Rectè sanè. Addo ampliùs Δαίμων (absque epitheto) & Θεὸς apud *Homerum* sunt voces synonymæ, & promiscuè usurpantur. Ὅμηρος φαίνεται κοινῶς ἀμφοτέροις χρώμενος τοῖς ὀνόμασι, καὶ τοὺς θεοὺς ἔςιν ὅτε δαίμονας προσαγορεύων· *Plut.* lib. *De Oraculorum defectu*. At apud *Sacros* & *Ecclesiasticos* Scriptores semper in malum.

lum ponitur, pro *spiritu* scil. *malo, noxio,* & *impuro.* Τὰ μὲν γὰρ παρ' ἡμῖν θεῖα λόγια ἐδ' ὅλως ἀγαθὸν ὄιδεν ὀνομάζειν δαίμονα· *Euseb. Præpar. Evang.* lib. 4. quod & contra *Celsum* observat *Orig.* lib. 5. 'Αγαθὴ ἢ παρ.] Γνωμικὸν ἢ τὸ, 'Αγαθὴ ἢ παραίφασίς ἐστιν ἑταίρε. *Eustath. Sententia proverbialis*, inquit *Erasmus.* 'Ημᾶς παρόντας χρὴ σε νυθετεῖν φίλα· 'Επικεῖαι γὰρ αἱ δὲ τοῖς φίλοις χάριν. *Eurip. Orest.* Καὶ παιδαγωγὸς ἢ ἄριστος ὁ φίλος·

m 'Ολίγη τε φίλη τε, scilicet ἑλλειπτικῶς· ut Δόσις δ' ὀλίγη τε, φίλη τε.
n 'Οι ἀκμῆτες τὸν κεκμηότας, Integri fessos

12 ——— m 'Ολίγη δ' τ' ἀνάπνευσις πολέμοιο.
13 n 'Ρεῖα δέ κ' ἀκμῆτες κεκμηότας ἄνδρας ἀϋτῇ
'Ωσαιμεν.——— ———
14 o Νίζ' ὕδατι λιαρῷ, ἐπὶ δ' ἤπια φάρμακα πάσσε.
15 --- p 'Ιητρὸν μὲν οἴομαι ἕλκος ἔχοντα
Χρηΐζοντα καὶ αὐτὸν ἀμύμονος ἰητῆρος.

(*impar congressus*) facilè superant. Hinc inprimis monent Doctores *Tactici*, reique Militaris magistri; "Hostes si fortè longo itinere aut prælio fatigatos aggredi: Milites item subsidiarios in procinctu, & succenturiatos habere, extra agmen clanculùm collocatos, qui integris viribus fessos jam hostes adoriantur. *Onosand. Strateg.* cap. 21. Καὶ ἄλλως ἐκ ὀλίγον ὤνησαν, ἀκμῆτες ἐπιλθόντες ἤδη κακοπαθοῦσι· τές τε γὰρ κεκοπακότας ἤδη τῶν φίλων ἀνέλαβον, καὶ τοῖς πολεμίοις ἐκλελυμένοις ἀκμάζοντες ἐπέθεντο. *Veget. De Re Milit.* lib. 3. cap. 11. *Impar enim conditio est, lassum cum requieto, sudantem cum alacri, currentem cum eo, qui steterit, subire conflictum.* Hâc arte victus à *Cæsare Pompeius* in fatali illo prælio *Pharsaliæ*, ubi de imperio orbis terrarum certabatur. *Cæs.* lib. 3. *De Bello Civili*, testis hac in re locuples satis & ἀξιόχρεως, *Itâ cùm recentes atque integri defessis successissent, alii autem à tergo adorirentur, sustinere Pompeiani non potuerunt, atque universi terga verterunt.* ¶ 'Ακμὴς *indefessus*, ab α & κάμνω· (unde & ἀκάμας Epitheton *solis*, & ἄκμων *incus*, qu. *tuditibus infatigata*) ut ἀδμὴς *indomitus*, ab α & δαμάω. ¶ Κεκμηότες (& --ῶτες, 'Ανδρὶ ἢ κεκμηῶτι) pro -κότες. At κεκμηότες *Homero* defessi, κεκμηκότες *Aristoteli* & aliis *defuncti*; qui *Homero* καμόντες.

o Non sunt adhibenda acria remedia, ubi lenia locum habent; nec φάρμακα δειμέα καὶ πικρὰ καὶ δηκτικὰ, ubi ἤπια καὶ γλυκέα καὶ μαλακτικὰ sufficiunt. Hinc *Pindarus*, *Pyth.* 3. Μαλακαῖς ἐπαοιδαῖς, & προσανέα φάρμακα *Æsculapio* tribuit: & *Pyth.* 4. Χρὴ μαλακὰν χέρα προσβάλλοντα τρώμαν ἕλκος ἀμφιπολεῖν. Eleganter verò mihi transferri posse videtur hic *Homeri* versus à re *Medica*, ad *Rempublicam*, & *Ethicam*, & *Politicam*, vitámque civilem: utpote in qua monita & consilia, addo etiam & supplicia ('Ιατρεῖαι γάρ τινές εἰσιν αἱ κολάσεις· *Aristot. Ethic.* lib. 2. cap. 3.) non acria & aspera & acerba, sed mitia & mollia & moderata esse debent. Heus vos! *Medico-politici*, Viri Principes; & Magnates, 'Ιητροὶ πόλεων, sint ἤπια φάρμακα vestra; Χρῆσθ' ὕδατι λιαρῷ, πεφύλαχθε ἢ πῦρ ἀΐδηλον· Quin abstinete, quæso, cauteria; & cataplasmata potiùs & fomenta adhibete. Λιαρῷ.] ¶ Λιαρὸς per Aphæresin à χλιαρὸς· vel à λῶ *volo*, inquit *Etymologus*, λιλῶ, λιλαρὸς, καὶ ἀποβολῇ τοῦ λ' λιαρὸς, τὰ γὰρ προσηνῆ θέλομεν· vel ab ἱλαρὸς, inquit *Eustathius*, per Metathesin λιαρὸς· Hilaritas enim seu lætitia χλιαίνει seu ἰαίνει τὴν καρδίαν· (vide ἰαίνεσθαι, *Od.* ζ'.) contrà κρυερὸς γόος. Sic nimirum *Grammatici* suaviter ludunt Etymologiis, nósque & seipsos hilares reddunt.

p 'Ιατρὲ, θεράπευσον σεαυτόν· Adagium, quo usus etiam *Dominus* in Evangelio; *Medice, cura teipsum. Est autem hoc proverbium*, inquit Cl. *Grotius*, *usu Hebræorum*, *Syrorum*,

Arabúmque

ὑπ' ὐδενὸς γὰρ ὕτως ἀβαρῶς ἐλέγχεταί τις πλημμελήσας ὡς ὑπὸ φίλυ. *Simplic.* cap. 37. *Comment.* in *Epictetum.* Imitari videtur *Gr. Nazianz. carm.* 3. Πολλῆς δὲ παραίφασίς ἐστιν ἀείσῃ· & alibi, Πατρὸς δὲ παραί φασίς ἐστιν ἀείσῃ. *Plurimum in amicitia amicorum bene suadentium valeat autoritas*; Cic. *De Amicitia.*

12 --- [i] *Modica respiratio à bello* grata est.
13 *Facilè integri defessos viros prælio*
Repuleritis. ———
14 [k] *Ablue aquâ tepidâ, & lenia medicamenta insperge.*
15 --- [l] *Medicum puto vulnus habentem*
Indigere & ipsum perito medico.

[i] 1 *Sam.* 2. 26. An perpetuò devorabit gladius? --quousque non dices populo, ut revertatur, &c. [k] *Prov.* 25. 15. Patientiâ lenietur princeps, & lingua mollis confringet duritiam. 2 *Tim.* 2. 24, 25. Servum Domini oportet mansuetum esse erga omnes, cum lenitate corripientem, &c. [l] *Luc.* 4. 23. Medice, cura teipsum.

Arabúmque tritissimum. Imò fortè etiam & *Græcorum*: nam παροιμιῶδές nescio quid sonat hic *Homeri* locus. Tritus certè versus ille Adagialis, qui exstat apud *Plutarchum De discrimine Adulatoris & Amici*, & *adv. Colot.* Ἄλλων ἰατρὸς αὐτὸς ἕλκεσι βρύων· & *Nazianz. Apolog.* mutato duntaxat numero, Ἄλλυς ἰατρεύειν ἐπιχειρῦντες αὐτοὶ ἕλκεσι βρύοντες. Utitur & *Basilius*, lib. 2. cont. *Eunom.* Simile etiam quid occurrit apud *Æschylum, Prom.V.* quem vide. Torquetur autem hoc Adagium in medicum imperitum, vel etiam in *Doctorem, quem culpa redarguit ipsum*, juxta illud Satyrici, *Loripedem rectus*; & *Quis tulerit Gracchos?* Et videtur sanè *Homerus* hoc in loco ansam & originem illi proverbio dedisse. Δοκεῖ καὶ παροιμία δῦναι ἀρχὴν τῇ, Ἄλλων ἰατρὸς, &c. *Eustathius* ad locum. Νῦν δ' ὅμοιον πέπονθας ὥσπερ εἰ Ἱπποκράτης ἢ Δημοκήδης, ἢ καὶ ἄλλος τις τῶν πάνυ ἰατρῶν νοσήματι δυσιάτῳ πεπεσὼν ἀλλοτρίας χειρὸς πρὸς τὴν ἄκεσιν αὐτῦ προσδεηθῇ. Quod certè pace illius, cujus hæc verba sunt, (is autem *Philiscus* est in oratione ad *Ciceronem* exulem apud *Dionem Cassium*, lib. 38.) nihil mirum nec novum. Etenim ὐδεὶς φθόνος, imò ὐκ αἰδὼς medico ægrotanti etiam peritissimo (qualis hìc *Machaon* ἕλκος ἔχων, de quo *Homerus* suprà, Ἰητρὸς μὲν ἀνὴρ, &c.) alterius medici opem & operam desiderare. Ἰητρὸν μὲν ὀίομαι, &c. Medici enim, ὡς ἐπιπολὺ, alienos morbos faciliùs & feliciùs curant, quàm suos; *Nec prosunt domino*, &c. Et rationem assignat ille apud *Terentium, Heautontim.* *Ità comparata est natura hominum omnium, Aliena meliùs ut videant & judicent, quàm sua*: necnon *Cobares* apud *Curtium*, lib. 7. *Natura mortalium hoc quoque nomine prava & sinistra dici potest; quòd in suo quisque negotio hebetior est, quàm in alieno.*

Ἰλ. μ'.

1 [a]--- Θεῶν ἀέκητι τέτυκτο
Ἀθανάτων, τὸ καὶ ὄτι πολλὺν χρόνον ἔμπεδον ἦεν.
2 [b] Ἀργαλέον δέ με ταῦτα Θεὸν ὣς πάντ' ἀγορεύειν.
3 [c] Ἡμεῖς δὲ μεγάλοιο Διὸς πειθώμεθα βουλῇ,
Ὃς πᾶσι θνητοῖσι, καὶ ἀθανάτοισιν ἀνάσσει.
4 [d] Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης.
5 --- [e] Σοὶ δ' οὐ δέος ἔστ' ἀπολέσθαι·
Οὐ γάρ τοι κραδίη μενεδήϊος, οὐδὲ μαχήμων,
6 [f] Ὦ φίλοι, Ἀργείων ὅς τ' ἔξοχος, ὅς τε μεσήεις,
Ὅς τε χερειότερος (ἐπεὶ οὔπω πάντες ὁμοῖοι
Ἀνέρες ἐν πολέμῳ) νῦν ἔπλετο ἔργον ἅπασι.
7 [g] Ὦ πέπον, εἰ μὲν γὰρ πόλεμον περὶ τόνδε φυγόντες,
Αἰεὶ δὴ μέλλοιμεν ἀγήρω τ', ἀθανάτω τε
Ἔσσεσθ', οὔτέ κεν αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισι μαχοίμην,
Οὔτέ κέ σε στέλλοιμι μάχην ἐς κυδιάνειραν.
Νῦν δ' ἔμπης γὰρ κῆρες ἐφεστᾶσιν θανάτοιο
Μυρίαι, ἃς οὐκ ἔστι φυγεῖν βροτὸν, οὐδ' ὑπαλύξαι·
Ἴομεν, ἠέ τῳ κῦδος ὀρέξομεν, ἠέ τις ἡμῖν.
8 [h] Ἀλλ' ἐφομαρτεῖτον· πλεόνων δέ τοι ἔργον ἄμεινον.

[a] Divina planè ſententia, & θεολογικωτάτη, ſi mutato duntaxat numero dicas Θεοῦ pro Θεῶν. Nihil firmum nec ſtabile, quod fit Diis iratis, vel (ut *Virgilius*) *Sine numine Divûm*, vel (ut *Horatius*) *Jove non probante*, vel potiùs (Ὁμηρικώτερον ἅμα καὶ Χριστιανικώτερον λέγειν) quod Θεοῦ ἀέκητι τέτυκται. *Æſchyl. Agam.* Τί γὰρ βροτοῖς ἄνευ Διὸς τελεῖται; *Virg. Æn.* 2. *Heu! nihil invitis fas quenquam fidere Divis. Dio Chryſoſt.* Orat. 32. Καθόλου δὲ οὐδὲν εὔδαιμον, οὐδ' ὠφέλιμον, ὃ μὴ κατὰ γνώμην καὶ δύναμιν τῶν Θεῶν ἀφικνεῖται πρὸς ἡμᾶς. *Socrat. Epiſt.* 1. Πολλοῖς δὲ πολλὰ καὶ τῶν ἄλλων εἴρηται ποιητῶν περὶ θεῶν· καὶ ὅτι τὰ μὲν κατὰ τὴν αὐτῶν βούλησιν πραττόμενα ἐπὶ τὸ λῷον ἐκβαίνει, τὰ δὲ παρὰ Θεὸν ἀλυσιτελῆ ὑπάρχει τοῖς πράξασι· quibus verbis fortean ad hunc *Homeri* locum reſpexerit ille ἀνδρῶν σοφώτατος. Θεοῦ ἀέκητι nihil firmum, nihil tutum; nec murus aheneus, nec arx adamantina. Contrà, Θεοῦ ἰότητι tuta omnia & ſecura, etiam (in ſe) ἀβληχρὰ καὶ ἀσθενῆ· nam Θεοῦ θέλοντος κἂν ἐπὶ ῥιπὸς πλέοις, ut eſt in proverbio.

[b] Citat *Boethius*, libro 4. *De Conſolatione*: ubi legit Θεῶν ὥς· quod & ità explicat his verbis ſequentibus, *Neque enim fas eſt homini cunctas divini operis machinas, vel ingenio comprehendere, vel explicare ſermone.* Sed Θεὸν ὥς & omnes codices habent, & locus poſtulat; cujus ſententiam hoc diſticho utcunque expreſſimus. Omnia, quæ dicenda, poteſt is, qui omnia novit, Dicere: Sed *non vox hominem ſonat*; eſt Deus ille.

[c] Καὶ γὰρ δὴ μακάρεσσι Θεοῖς πείθεσθαι ἔοικε· *Q. Calab.* Πάντα λῆρος πρὸς τὸ πείθεσθαι τῷ Θεῷ· *Ariſtid. Orat.* 9. ἱερῶν. Ἄγε δὴ οὖν, τῷ Θεῷ πειθώμεθα, ἵνα μὴ θεοχόλωτοι ὦμεν· *Arrian.* in *Epict.* lib. 3. cap. 1. *In regno nati ſumus; Deo parere libertas eſt*; Sen. *De Vita beata.* Cui conſonat *Philo* lib. *De Regno*; Θεῷ δουλεύειν, οὐκ ἐλευθερίας μόνον, ἀλλὰ καὶ βασιλείας ἄμεινον.

[d] Citant *Ariſtoteles, Rhetoric.* libro ſecundo, capite 22. *Diodorus Siculus* de *Epaminonda*; *Cicero, Epiſt. ad Attic.* lib. 2. Τιμῆέν τε γάρ ἐστι καὶ ἀγλαὸν ἀνδρὶ μάχεσθαι Γῆς πέρι, καὶ παίδων, κουριδίης τ' ἀλόχου· *Tyrt.* Ἱερῶν πατρῴων δ' ὅστις ὢν μομφῆς ἄτερ τέθνηκεν, οὗτος τοῖς νέοις θνήσκειν καλόν· *Æſchyl.* Ἑπτ. ἐ. Θ. quod ex hoc *Homeri* verſu deſumptum putat *Scholiaſtes*. Nec dubium, quin hùc reſpexerit idem *Cicero De Senectute*; *Optimis auſpiciis ea geri, quæ pro Reipublicæ ſalute gererentur.* Feſtivè autem hunc verſum πεπαρῴδηκε neſcio

IL. 12.

1 --- [a] C*ontra Deorum consilium fiebat*
Immortalium, quocirca & haud multo tempore durabat.
2 *Difficile* est *me hæc, Deum ceu, omnia recensere.*
3 [b] *Nos autem magni Jovis obediamus consilio,*
Qui omnibus mortalibus & immortalibus imperat.
4 [c] *Unum augurium* est *præstantissimum pugnare pro patria.*
5 --- *Tibi verò nullus est pereundi metus,*
Non enim tibi cor bellicosum, nec pugnax.
6 [d] *O amici, Argivorum quiq; præstantior, quique medioxumus,*
Quique deterior, (quoniam non omnes similes
Viri in bello) nunc est opus & negotium *omnibus.*
7 *O amice, si bello isti superstites,*
Perpetuò jam essemus seniique expertes, & immortales
Futuri; neque ipse certè inter primos pugnarem,
Neque te instruerem pugnam ad illustrem:
Nunc verò quando fata instant mortis
Infinita, quæ mortali non licet effugere neque vitare,
Eamus, & *vel alicui gloriam dabimus, vel aliquis nobis.*
8 [e] *Quin* agite *simul-sequimini; multorũ quippe opus melius* est.

[a] *Prov.* 21. 30. Non est consilium contra Dominum. *Act.* 5. 38. Si est ex hominibus (& non ex Deo) consilium hoc, aut opus dissolvetur.

[b] *Act.* 5. 29. Obedire oportet Deo magìs quàm hominibus.

[c] 2 *Sam.* 10. 12. Pugnemus pro populo nostro, & pro civitate Dei nostri.

[d] 1 *Cor.* 12. 21, 22. Non potest oculus dicere manui, Operâ tuâ non indigeo: aut iterum caput pedibus, Non estis mihi necessarii. Sed multò magìs quæ videntur membra corporis infirmiora esse, necessaria sunt.

[e] *Prov.* 11. 14. In consiliariorum multitudine est salus. *Eccles.* 4. 9. Duo (vel plures) præstant uni.

---

quis ὀψοφάγος apud *Dipnosophistam*, lib. 6. Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμυνέσθαι περὶ δείπνου· & fidenter satìs Pyrrhus apud *Plutarchum* in *Vita Pyrrhi*. Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ Πύῤῥου.

[e] *Pindarus*, *Olymp.* 1. Ὁ μέγας δὲ κίνδυνος ἄναλκιν οὐ φῶτα λαμβάνει· ad quæ verba hunc *Homeri* locum citat *Scholiastes*. Hùc pertinet Proverbium illud apud *Cornelium Nepotem* in *Thrasybulo*; *Matrem timidi flere non solere*: & versus ille *Anacreontis*, *Antholog. Gr. Epigr.* l. 3. Ἄρης οὐκ ἀγαθῶν φείδεται ἀλλὰ κακῶν. Μενεδήϊος, *bellicosus*; ut μενεπτόλεμοι, μενεχάρμης, & οἱ. Μενεδήϊος autem & μαχήμων, ἐκ παραλλήλου· prius explicatur per posterius.

[f] ¶ Χερειότεροι, à χερείων, & χειρότεροι à χείρων. *Comparativum* à *comparativo*; ut, à λωΐων λωΐτεροι, à ῥᾴων, ῥᾳΐτεροι, ῥηΐτεροι à μείζων μειζότερος in *N. T.* à πλείων πλειότεροι (nî fortè à πλεῖος) sic & *Comparativa* à *Superlativis*; ut à λάλιστος λαλίστεροι, ab ἐλάχιστος ἐλαχιστότερος itidem in *N. T.* Unusquisque (ut *miles* in *bello*, sic & *homo* in *mundo*) opus suum ac pensum à Deo demandatum habet, cujuscunque gradûs aut statûs aut conditionis fuerit, (ἐπεὶ οὔπω πάντες ὁμοῖοι Ἀνέρες ἐν κόσμῳ) sive ἔξοχος, sive μεσήεις, sive χερειότερος. Et *est aliquid in secundis tertiisve consistere*. In corpore *polemico* opus est pedite; & in corpore *politico* (ut in corpore *naturali*) opus est pede, & opus est pedi, (plebeio) perinde ac capiti (principi).

g Hanc sententiam proculdubio expressit *Theopompus* apud *Clementem Alexandrinum*, *Strom.* 6. Εἰ μὲν γὰρ ἦν τὸν κίνδυνον τὸν παρόντα διαφυγόντας ἀεὶ διάγειν τὸν ἐπίλοιπον χρόνον, οὐκ ἂν ἦν θαυμαστὸν φιλοψυχεῖν. νῦν δὲ τοσαῦται κῆρες τῷ βίῳ παραπεφύκασιν, ὥστε τὸν ἐν ταῖς μάχαις θάνατον αἱρετώτερον εἶναι δοκεῖν. Et *Lysias*, Orat. fun. *in Auxil. Corinth.* Εἰ μὲν γὰρ οἷόν τε ἦν τοῖς τοὺς ἐν πολέμῳ κινδύνους διαφυγοῦσιν, ἀθανάτους εἶναι τὸν λοιπὸν χρόνον, &c. Videtur etiam hunc locum respicere, imò adumbrare *Cicero*, *Phil.* 10. *Quòd si immortalitas consequeretur præsentis periculi fugam*, &c. *Cùm verò dies & noctes omnia nos undique fata circumstent*, &c. Nec multùm hinc abludit illud Pindari *Olymp.* 1. Θανεῖν δ' οἷσιν ἀνάγκα, τί κέ τις ἀνώνυμον γῆρας ἐν σκότῳ καθήμενος ἕψοι μάταν, ἁπάντων καλῶν ἄμμορος; *Æschyl.* Οὔτ' ἐν στέγῃ τις ἥμενος παρ' ἑστίᾳ φεύγει τι μᾶλλον τὸν πεπρωμένον μόρον. *Demosth.* Περὶ στεφ. Πέρας μὲν γὰρ ἐστιν ἅπασιν ἀνθρώποις τοῦ βίου θάνατος, κἂν ἐν οἰκίσκῳ τις αὐτὸν καθείρξας τηρῇ. qui locus citatur à *Clemente Alexandrino*, *Strom.* 6. & à Philostrato in *Vitis Sophistarum* affertur in exemplum τῆς τοῦ Δημοσθένους δεινότητος. Alludere videtur *Mimnermus*; Κῆρες δὲ παρεστήκασι μέλαιναι. *Mille modi mortis.* Οὐδὲ γὰρ μία ὁδ'

Ἰλ. ν'.

1 [a] Γλακτοφάγοι, ἀβιοί τε, δικαιότατοι ἀνθρώπων.
2 —[b] Ἀείγνωτοι δὲ θεοί περ.
3 —[c] Ἀκεσταί τοι φρένες ἐσθλῶν.
4 [d] Ὑμεῖς δ' οὐκέτι καλὰ μεθίετε θούριδος ἀλκῆς
Πάντες ἄριστοι ἐόντες ἀνὰ στρατόν· οὐκ ἂν ἔγωγε
Ἀνδρὶ μαχεσσαίμην, ὅς τις πολέμοιο μεθείη
Λυγρὸς ἐών, ὑμῖν δὲ νεμεσσῶμαι περὶ κῆρι.
5 [e] Ὦ πέπονες, τάχα δή τι κακὸν ποιήσετε μεῖζον
Τῇδε μεθημοσύνῃ· ἀλλ' ἐν φρεσὶ θέσθε ἕκαστος
Αἰδῶ καὶ νέμεσιν. ———
6 [f] Ἀσπὶς ἄρ' ἀσπίδ' ἔρειδε, κόρυς κόρυν, ἀνέρα δ' ἀνήρ.
7 [g] Συμφερτὴ δ' ἀρετὴ πέλει ἀνδρῶν καὶ μάλα λυγρῶν.
8 ——— [h] Ἔνθα μάλιστ' ἀρετὴ διαείδεται ἀνδρῶν·
Ἔνθ' ὅ, τε δειλὸς ἀνήρ, ὅς τ' ἄλκιμος ἐξεφαάνθη·
Τοῦ μὲν γάρ τε κακοῦ τρέπεται χρὼς ἄλλυδις ἄλλῃ,
Οὐδέ οἱ ἀτρέμας ἧσθαι ἐρητύετ' ἐν φρεσὶ θυμός,
Ἀλλὰ μετοκλάζει, καὶ ἐπ' ἀμφοτέρους πόδας ἵζει,
Ἐν δέ τέ οἱ κραδίη μεγάλα στέρνοισι πατάσσει
Κῆρας ὀϊομένῳ, πάταγος δέ τε γίνετ' ὀδόντων.

[a] Γλακτοφάγοι] *Sauromatæ* scil. seu *Scythæ Nomades*, qui & Ἱππημολγοί, quia pastoralem vitam degentes lacte equino præcipuè vescebantur. *Venit & epoto Sarmata pastus equo*; Martial. Nec tantùm *Scythæ* isti *Nomades*; sed & alii multi olim γλακτοφάγοι, vel potiùs γαλακτοπόται, & solo lacte vitam tolerârunt: teste *Athenæo*, *Diphnosoph.* lib. 2. Καὶ πολλὰ δὲ ἔθνη γαλακτοποτοῦντα ζῇ. Quid quòd *Zoroastres*, *Magiæ ille parens, lacte solo in cibo potúque omni vitâ est usus*; inquit *Fromondus* lib. 1. cap. 2. *De Anima.* Et videtur sanè lac maximè proprium & genuinum esse humani corporis alimentum: hinc à natura datum infantibus, deinde senibus, qui *bis pueri*. Ἀφικνοῦνται παρ' Ἀλέξανδρον πρέσβεις παρά τε Σκυθῶν τῶν Ἀβίων καλουμένων, οὓς Ὅμηρος δικαιοτάτους ἀνθρώπους εἰπὼν ἐν τῇ ποιήσει ἐπῄνεσεν. *Arrian.* Exp. *Alex.* lib. 4. in initio. Γλακτοφάγοι per Syncopen, pro Γαλακτοφάγοι. Ἀλλὰ καὶ τοὺς μὲν Ὁμήρου Γαλακτοφάγους, καὶ τοὺς Γαλατῶν Δρυΐδας, &c. *Orig.* contra *Celsum*, lib. 1. Ubi (ut & nonnulli Interpretes hoc in loco *Glactophagi*) pro proprio nomine seu *Gentili* videtur accipere. Alii appellati-

ἡ αὐτὴ πᾶσιν ἀνθρώποις θανάτου αἰτία· διαφορεῖ δὲ οὖσαι εἰς ἓν τέρμα βίου συντελοῦσιν· *Herodian.* lib. 1. Ἀλλὰ τὸ μοιρέων νῆμ' ἄλυτον, οὐδέ ποτ' ἐστὶν Ἐκφυγέειν, ὁπόσοι γῆν ἐπιφερβόμεθα. *Phanocles* apud *Clementem Alex. Strom. 6.* ubi & integrum hoc *Homeri* hexastichon citatur.

[b] *Thucydides* (qui & ipse summus *Homeri* imitator, teste *Demetrio Phalereo*) hùc etiam alludit; sed tectè & occultè, pro suo more: *lib.* 2. Τὰ δὲ πολλὰ διὰ πλειόνων, καὶ ἄμεινον παρεσκευασμένων τὸ κράτος ἐστί. *Apollon. Argon.* 4. Πολέων δέ τε μῆτις ἀμείνων. (quod hemistichium citatur à Clarissimo *Cujacio* ad illa verba *Justiniani Institut.* lib. 2. cap. 14. *Hæredes instituere permissum secundum plurium sententias*) *Multorum manibus*, &c. *Hesiod.* Ἔργ. καὶ Ἡμ. 2. in fine; Πλείων μὲν πλεόνων μελέτη, μείζων δ' ἐπιθήκη. Fortè & hùc referri poterit dictum illud Adagiale (quod in Proverbiorum album mittit *Apostolius, Centur.* 19.) Τῶν πλειόνων ἡ ψῆφος νικᾷ· in suffragiis scil. ferendis. Unde & formula illa apud *Romanos* solennis, (*Brisson.*) *Hæc pars videtur esse major.*

IL. 13.

1 L*Acte vescentes, tenuique-victu contenti, justissimi* ferè (sunt *hominum.*
2 ——— [a] *Facilè cognoscuntur Dii.*
3 -- [b] *Facilè-sanantur* & mutantur in melius *animi bonorum.*
4 [c] *Vos haud pulchrè* nec honestè *remittitis strenuum vigorem,*
Omnes fortissimi qui estis in exercitu: non equidem
Virum objurgaverim qui pugnâ cedat,
Imbellis cùm-sit; vobis autem succenseo prorsus ex animo.
5 [d] *O molles, mox jam aliquid malum admittetis gravius*
Præ hac pigritia; verùm in mente habete singuli
Pudorem & indignationem ———
6 *Clypeus clypeum fulciebat, galea galeam, virum autem vir.*
7 [e] *Collatæ* in unum *vires hominũ etiam valdè imbellium* prosunt.
8 -- *Ibi* in conflictu scil. bellico *maximè virtus elucescit virorũ:*
Ibi, & qui timidus, quique fortis facilè *apparet.*
Meticulosi enim mutatur subinde *color aliàs aliò,*
Nec ut quietè sedeat, continetur in præcordiis animus,
Sed flexis-genibus-subsidit, & alternando pedes modò hàc modò (*illàc inclinat,*
Ei verò cor valdè in pectore palpitat
Fatum præsagienti, stridor autem fit dentium.

[a] *Psal.* 9. 16. Notus est Dominus per judicia. *Psal.* 76. 1. Notus in Judæa Deus.
[b] *Prov.* 21. 11. Cùm eruditur (*& admonetur*) sapiens, percipit scientiam. *Prov.* 24. 16. Septies cadit justus, & resurgit.
[c] *Matt.* 25. 15. Et uni dedit quinque talenta, alii autem duo, alii verò unum; unicuique secundum ipsius facultatem. *Luc.* 12. 48. Cui multum datum est, multum requiretur ab eo.
[d] *Eccles.* 10. 18. Pigritiâ humiliabitur contignatio, & infirmitate manuum perstillabit domus.
[e] *Eccles.* 4. 12. Si vincatur unus, resistent duo: & triplex funiculus haud facilè rumpitur.

---

appellativum faciunt, *Lacte-vescentes.* Sed & de voce Ἄβιοι eadem inter *Criticos* lis & dividia est. Sitne nomen *Gentile* an *appellativum*, *Grammatici certant:* & an à βία, aut βίος, aut βιὸς derivetur.

derivetur. Vide *Eustathium* & *Scholiasten*. *Casaubonus* certè ad *Strabonis* lib. 7. animadvertit *Abios Arriano*, *Curtio*, *Ammiano* nomen proprium videri, non Epitheton. (Sunt tamen qui hìc *Longævos* vertunt, qu. μακρoβίες, ut α sit intensivum). .*Legati Abiorum Scytharum superveniunt* .-*Justissimos hominum constabat*. *Curt*. lib. 7. respiciens proculdubio ad hunc *Homeri* locum. Ὁ λόγος ἀλληγορούμενος γάλα. τοιῦτόν τι καὶ Ὅμηρος ἄκων μαντεύεται, τοὺ δικαίους τῶν ἀνθρώπων γαλακτοφάγους καλῶν. *Clem. Alex. Pædag*. lib. 1. cap. 6. Τούτους (*Scythas* scil.) γαλακτοφάγους μὲν καὶ ἀβίους καὶ δικαιοτάτους ἀνθρώπων Ὅμηρος ἔφησεν· *Niceph. Greg. Histor*. lib. 2. Justissimi sunt qui minimo contenti: & innocentissimè agunt eæ gentes, quarum victus est simplicissimus. Et in hanc sententiam hunc *Homeri* versum citat *Philo* lib. *De vita Contempl*. Hùc pertinet dictum *Diogenis*, Ὀυ γὰρ ἐκ τῶν μαζοφάγων οἱ κλέπται καὶ οἱ πολέμιοι. *Hæc continentia morum quoque illis justitiam indidit*; ait *Justinus* de *Scythis*. Siquidem *Bona mentis soror est paupertas*, *Petron. Arb*. & Frugalitas ferè mater justitiæ. Contrà Τίκτει τοι κόρος ὕβριν, ὅταν κακῷ ὄλβος ἕπηται. *Theogn*. (quod tamen *Pindari Scholiastes Olymp*. 13. per μνημονικὸν, opinor, ἁμάρτημα *Homero* tribuit) & *Pars vilissima rerum Certamen movistis opes*. Lucan.

[b] Erant tamen etiam Θεοὶ ἄγνωστοι· unde & Ara illa *Athenis* Ἀγνώστῳ Θεῷ, Πραξ. ἀποστόλ. cap. 17. cujus meminit & *Lucianus*, Νὴ τὸν ἄγνωστον ἐν Ἀθήναις, ἐλλειπτικῶς· & *Pausanias* in *Atticis*, aras ait *Athenis* fuisse Θεῶν ἀγνώστων· & *Apollonius* apud Philostratum, lib. 6. Σωφρονέστερον γὰρ τὸ περὶ πάντων θεῶν εὖ λέγειν καὶ ταῦτα Ἀθήνησιν, οὗ καὶ ἀγνώστων δαιμόνων βωμοὶ ἵδρυνται· *Lucanus* lib. 2. Etiam *Judæis* hoc impingit; quasi & illi Θεὸν ἄγνωστον coluissent: perperam & imperitè: nam si uspiam gentium, profectò, *Notus in Judæa Deus*, uti canit regius *Psaltes*, veriórque *Lucano* vates.

[c] Ἀκεσταὶ, *sanabiles, placabiles*, εὐίατοι, εὐκατάλλακτοι· *Hesych*. qui & hanc vocem explicans integrum hoc *Homeri* hemistichium adducit. Ἀκέστωρ *medicus*, & ἀκεσορία *medicina*. Ἀκέστραι *acus*; quibus scil. laceræ vestes sanantur & resarciuntur. Bonorum mentes sunt sanabiles: malorum contrà insanabiles & implacabiles. ἀνίατον γὰρ ἡ ἀνίατος ἡ κακία· præsertim cùm jam altas radices egit; & κακὰ paulatim gliscendo & grassando fiunt ἀνήκεστα· & *serò* & frustrà *medicina paratur*, *Cùm mala per longas invaluere moras*. *Menand*. Ἀνυπόστατον ἐστὶν ἡ πονηρία· *Soph. Antig*. Ἐπεὶ δ' ἁμάρτῃ, κεῖνος οὐκέτ' ἔστ' ἀνὴρ Ἄβουλος οὐδ' ἄνολβος, ὅστις ἐς κακὸν Πεσὼν ἀκεῖται, μηδ' ἀκίνητος πέλει. Ψυχῆς νοσούσης εἰσὶν ἰατροὶ λόγοι *Æschyl. Prom. V*. Viri boni capiunt & admittunt hæc remedia; monita scil. & præcepta salutaria; unde ἀκεσταὶ eorum φρένες· Mali contrà respuunt & aversantur; unde ἀνήκεστα & ἀνίατα eorum vitia. Et certè tam animi quàm corporis morbi, quò δυσιατότεροι, eò pejores. ἀσωτία ergò melior quàm ἀνελευθερία· quia εὐιατοτέρα, inquit *Philosophus*, *Eth*. lib. 4. cap. 1. Et *incontinens* quàm *intemperans*; εὐιατότερος γὰρ διὰ τὸ μεταπεισθῆναι ἄν. Idem *Eth*. lib. 7. cap. 2.

[d] Totum hunc locum citat *Plutarchus* lib. *De Discrimine Adulatoris & Amici*. Λυγρὸς] ¶ Κακὸς, δειλὸς, *naturâ meticulosus* & *segnis*: Quò autem plus naturæ, eò minùs voluntatis & culpæ. Naturâ timidum vix unquam fortem efficies. Morbi enim naturâ insiti ægriùs sanantur; imò ἀνίατοι, juxta *Græca* illa proverbia *Aristoph*. Pace, Οὔποτε ποιήσεις τὸν καρκίνον ὀρθὰ βαδίζειν· & Ὀυδ' ποτ' ἂν θείης λεῖον τὸν τρηχὺν ἐχῖνον. Sic & Οὔποτε ποιήσεις λυγρὸν κρατερῶς πολεμίζειν. Usque adeò *recurrit natura, furcâ licet expellas*. Ὑμῖν δὲ] *Duo cùm faciunt idem, non est idem*; nec si peccant, perinde peccant. Ὑμῖν δ'. Καὶ σὺ, τέκνον;

[e] *Plut*. Πῶς δεῖ τὸν νέον, &c. *Timotheus* apud eundem ibidem. Σέβεσθ' αἰδῶ συνεργὸν ἀρετᾶς δορυμάχου. Hinc fortes & strenui bellatores dicuntur αἰδόμενοι. supr. *Il*. ε'.

[f] *Hæret pede pes densúsq*; *viro vir*. Ποῦς ἐπαλλαχθεὶς ποδὶ, Ἀνὴρ δ' ἐπ' ἀνδρὶ στάς· *Eurip. Heraclid*. Virg. *Defendit numerus*, &c. Vide sententiam sequentem. Citat hunc versum *Polybius*, lib. 17. & Numen. apud *Euseb. Præp. Evang*. l. 14. (de *Conflictu Philosophorum*) Et veteres Tactici Testudinis bellicæ (quæ *Gr*. Φάλαγξ & Συνασπισμὸς) ab *Homero* hìc exemplum esse volunt, refragante tamen *Lipsio*, quem vid.

vid. *Poliorcet.* lib. 1. *dialog.* 5. Μιμνῆλοι σακέεσσιν ἐπυργώσαντο χελώνην· Ἔγχεϊ μὲν σατὸν ἔγχος ἐρείδετο· κεκλιμένη δὲ Ἀσπὶς ἔην περιθήλυμος ἀμοιβαδὶς ἀσπίδι γείτων Στεινομένη, καὶ ἔνδυπε λόφῳ λόφος, ἀγχιστινὴς δ᾽ Ἀνδρὸς ἀνὴρ ἔψαυε. *Nonn. Dionys.* lib. 22. Tanto nimirum ambitu strepitúque verborum vates ille διθυραμβώδης id exprimere satagit, quod *Homerus* unico hoc versu breviter & rotundè extulit, Ἀσπὶς ἄρ᾽ ἀσπίδ᾽. &c. Et quisquamnè satis miretur eorum insulsitatem, qui *Panopolitam* istum cum poetarum Rege conferendum putent? *Statius* haud paulò elegantiùs. *Jam clypeus clypeis, umbone repellitur umbo, Ense minax ensis, pede pes, & cuspide cuspis. Silius Ital. Pes pede, virque viro teritur. Curtius,* lib. 3. *Viro vir, armis arma conserta sunt.* Est porrò hæc scutorum connexio (*Græcè* Συνασπισμὸς, *Latinè* TESTUDO) optimum emblema concordiæ: Ideóque recitavit hunc versum *Lacedamoniis Isæus Sophista*, cùm de urbe mœnibus cingenda consultarent. Ἀσπὶς ἄρ᾽ ἀσπίδ᾽, &c. *Et sic,* inquit, *sic vos state, Lacedæmonii, & muris satis muniti & septi sumus.* Οὕτω στῆτε Λακεδαιμόνιοι, καὶ τετειχίσμεθα· (*Philostrat.* in *Vitis Sophistarum* in *Isæo.*) viz. *Sat tuti,* si *toti,* sat *muniti,* si *uniti.* Contrà, Καθ᾽ ἑκάστους βλαπτόμενοι, ξύμπαντες κινδυνεύομεν· *Hermocrates* apud *Thucydidem*, lib. 4. & *Britanni* (apud *Tacitum* in *Vita Agricolæ.*) *Dum singuli pugnant, universi vincuntur.* Nempe Ὁμόνοια μέγιστον ἀγαθὸν δοκεῖ ταῖς πόλεσιν εἶναι· Xen. *Concordia arctissimum atque optimum in Republica vinculum incolumitatis; Cicero* apud *Augustinum* lib. 1. De *Civitate Dei.* Contrà, στάσις μάλιστα φθείρει τὰς πόλεις· *Hermocrates* apud *Thucydidem* libro jam laudato. Notum hanc in rem *Scyluri Scythæ* exemplum apud *Plutarchum* & *Æsopum.*

g Ἄπιον ἰσχὺς τοῖς ἀσθενέσιν ὁμοφρονοῦσιν· *Dionys. Hal. Rom. Ant.* lib. 4. *Defendit numerus, junctaque umbone phalanges;* Juven. *Sat.* 2. *Vis unita fortior.* Et *Quæ non prosunt singula, juncta juvant.* Ἔστι γὰρ ἕκαστος μὲν χείρων κριτὴς τῶν εἰδότων, ἅπαντες δὲ συνελθόντες ἢ βελτίους, ἢ οὐ χείρους· *Aristot. Polit.* lib. 3. cap. 7. Μετὰ γὰρ μεγάλων βαιὸς ἄριστ᾽ ἂν, καὶ μέγας ὀρθοῖθ᾽ ὑπὸ μικροτέρων· *Soph. Ajac.* ubi hunc *Homeri* versum affert *Scholiastes.* Citat & *Aristid.* Sophista tom. 3. *Orat. Platon.* simile illud quod paulò antè præcessit, *Il.* μ'. Πλεόνων δέ τοι ἔργον ἄμεινον· Vide ibi. ¶ Συμφερτὴ] *Hesych.* Συμφερτὴ (leg. συμφορητὴ) συναχθή. *Eustath.* συνάξιμος, ἤτοι συνοιστή·

h Imitati hunc locum *Latini* poetæ, *Virg. Æn.* 5. *Tarda trementi Genua labant; vastos quatit æger anhelitus artus.* Horat. Carm. lib. 1. *Od.* 23. *Et corde & genibus tremit.* Ovid. *Metam.* 2. *Subito genua intremuere timore.* Et nescio annon huc respexerit *Cicero*, Orat. pro *Cluentio; Timor ejus, perturbatio, suspensus, incertúsque vultus, crebra coloris mutatio.* Meritò itaque monet *Henricus Stephanus* falli *Erasmum*, qui ab hoc versu parœmiam trahit *de homine inconstantis ingenii:* nam certè hoc in loco non hominem inconstantem & levem; sed ignavum & meticulosum (is enim stylo *Homerico* est κακὸς) *Poeta* describit. Et est sanè hæc elegans & luculenta periphrasis τοῦ δειλοῦ; Ità ut ex hoc loco (inter alios, imò præ aliis) *veteres Critici observârint Homerum fontem illum ingeniorum hujusmodi descriptionum primum autorem esse: eundémque suo exemplo cùm aliis praivisse, tum etiam nostro huic autori* (Theophrasto) *quando isti operi* (characteribus Ethicis) *manum admoveret. Nam similem esse fortis & ignavi characterem hunc apud* Poetam, *Il.* ν'. Ἔνθ᾽ ὅ, τε δειλὸς ἀνὴρ &c. *Casaub.* in *Prolegomenis ad Theophrasti Characteres.* Respicit porrò hunc locum *Nazianz. Epist.* 80. Τίς δὲ ὁ μεταβάλλων καὶ περιδεὴς δειλίᾳ τὸν λόγον τῆς ἀληθείας; & *Arrian. Epictet.* lib. 2. cap. 13. Χρῶμα γὰρ οὐ μεταβάλλει οὐδὲν ἄλλο, οὐδὲ τρόμον ποιεῖ οὐδὲ ψόφον τῶν ὀδόντων, Οὐδὲ μετοκλάζει &c. Ad hunc item versum *Homeri Pindaricum* illud *Nem.* 3. refert Scholiastes. Ψεφεννὸς ἀνὴρ (vir obscurus, ignobilis, à ψέφος tenebræ) ἄλλοτ᾽ ἄλλα πνέων οὔποτ᾽ ἀτρεκεῖ κατέβα ποδί. Τρέπεται χρὼς, &c.] vulgò dicimus. **His colour goes and comes.** Integrum verò hunc locum, ubi luculentum adeò habemus τοῦ δειλοῦ characterem quinque versibus comprehensum, citat *Nicet. Choniat.* Annal. *Henr.* versùs finem operis. Ἀχαιοὶ καὶ ἀσυνέστατοι μαχηταὶ, καὶ γυναικῶν εἰς πόλεμον ἀτολμότεροι, καὶ πρὸς τὴν ὄψιν τῶν δυσμενῶν ἀπεχθῶς ἔχοντες ταῦτα δὴ τὰ Ὁμήρεια, Τοῦ μὲν γάρ τε κακοῦ &c. Plut. Quæst. Natur. Διὰ

τί τὴν χροιὰν ὁ πολύπτης ἐξαλλάττει; πότερον (ὡς Θεόφραστος ᾤετο) δειλόν ἐστι φύσει ζῶον; --διὸ καὶ λέλεκται, Τοῦ μὲν γάρ τε κακοῦ τρέπεται χρώς. ¶ Μετοκλάζει, γονατίζει. *Hesych.* obscurè admodum. qu. *geniculare*. Est quidem hoc verbum etiam inter ἅπαξ λεγόμενα cujus Etymon sic arcessunt Grammat. Κλάω frango κλάξ, & per prosthesin τοῦ ὅ ὀκλάξ (ut ab antiquo δύκω, δύξω ὀδύξ *Etymol.* & à νύσσω, --ξω, νύξ, καὶ τὸ κατὰ τοῦ δακτύλους ἔξω σκληρὸν, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ὅ πρὸς διαστολὴν, ὄνυξ. *Eustath.*) --γνὺξ, ἐπὶ γόνυ, παρὰ τὸ ἐγκλᾶν καὶ κάμπτειν τὰ γόνατα ἐν τῷ καθίζεσθαι· & ὀκλάζειν χωλαίνειν ἐπὶ γόνυ κάμπτεσθαι, & μετοκλάζειν, flexis seu submissis genibus subsidere, adeóque succumbere & labascere: vulgò. **To crinkle, or buckle i'the hamms**, præ metu scil. aut languore, & imbecillitate. Optimè *Schol.* hoc in loco. Μετοκλ. μετακαθίζει ἐπ' ἀμφοτέρους πόδας (**shifts feet**) ὀκλὰξ γάρ ἐστι τὸ ἐπὶ γόνυ, ὅ ἐστιν, ἐγκλίνει τὰ γόνατα, διὰ δειλίαν μετακαθίζων. ¶ Πατάσσει] **Tremit**, vibrat, palpitat. *Hesych.* Πλήσσει, κρούει, τρέμει, πηδᾷ, φοβεῖται, ἄλλεται.

Τοῦ δ' ἀγαθοῦ οὔτ' ἄρ τρέπεται χρώς, οὔτε τι λίην
Ταρβεῖ, ἐπειδὰν πρῶτον ἐσίζηται λόχον ἀνδρῶν,
Ἀρᾶται δὲ τάχιστα μιγήμεναι ἐν δαῒ λυγρῇ.

9 [i] Εἴ περ γάρ κε βλεῖο πονεύμενος, ἠὲ τυπείης,
Οὐκ ἂν ἐν αὐχέν' ὄπισθε πέσοι βέλος, οὐδ' ἐνὶ νώτῳ,
Ἀλλά κεν ἢ στέρνων, ἢ νηδύος ἀντιάσειε
Πρόσσω ἱεμένοιο μετὰ προμάχων ὀαριστύν.

10 [k] Τὴν περὶ κῆρι φίλησε πατήρ καὶ πότνια μήτηρ
Ἐν μεγάρῳ, πάσας γὰρ ὁμηλικίην ἐκέκαστο
Κάλλεϊ καὶ ἔργοισιν, ἰδὲ φρεσί, τοὔνεκα καί μιν
Γῆμεν ἀνὴρ ὤριστος.

11 [l] Πάντων μὲν κόρος ἐστὶ, καὶ ὕπνου, καὶ φιλότητος,
Μολπῆς τε γλυκερῆς, καὶ ἀμύμονος ὀρχηθμοῖο.

12 [m] Οὕνεκά τοι πέρι δῶκε θεὸς πολεμήϊα ἔργα,
Τοὔνεκα καὶ βουλῇ ἐθέλεις περιίδμεναι ἄλλων;
Ἀλλ' οὔ πως ἅμα πάντα δυνήσεαι αὐτὸς ἑλέσθαι.
Ἄλλῳ μὲν γὰρ ἔδωκε Θεὸς πολεμήϊα ἔργα,
Ἄλλῳ δ' ὀρχηστὺν, ἑτέρῳ κίθαριν καὶ ἀοιδήν,
Ἄλλῳ δ' ἐν στήθεσσι τιθεῖ νόον εὐρύοπα Ζεὺς
Ἐσθλὸν, τοῦ δέ τε πολλοὶ ἐπαυρίσκοντ' ἄνθρωποι,
Καί τε πόλεις ἐσάωσε, μάλιστα δέ κ' αὐτὸς ἀνέγνω.

13 [n] Παρ δύναμιν δ' οὐκ ἔστι καὶ ἐσσύμενον πολεμίζειν.

[i] Honestiora vulnera in pectore, quàm in tergo; hæc enim fugientium sunt, illa pugnantium. Ὅτι τοὺς μὲν πρόσθεν τετρωμένους, ἐνδοξοτέρους ἡγούμεθα, ἅτε τὴν ἐκ τοῦ συνεστάναι καὶ παραμένειν προθυμίαν δεικνύντας· τοὺς δὲ τὸ νῶτον ἢ τὸ μετάφρενον πεπληγότας, ἀτιμοτέρους, ὡς ἐν τῷ φεύγειν τοῦτο πεπονθότας. *Plut.* in *Vit. Homer.* ubi hos versus citat *Tyrteus*, in Charactere viri fortis, Αὐτὸς δ' ἐν προμάχοισι πεσὼν &c. Πολλὰ διὰ στέρνοιο καὶ ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης, Καὶ διὰ θώρηκος πρόσθεν ἐληλαμένος· Contrà, de timido, Αἰσχρὸς δ' ἐστὶ νέκυς καταχείμενος ἐν κονίῃσι Νῶτον ὄπισθ' αἰχμῇ δουρὸς ἐληλαμένος. Acre igitur illud convitium est, quo *Ulyssem* ferit *Diomedes* suprà *Il.* θ'. Πῇ φεύγεις, μετὰ νῶτα βαλὼν, κακὸς ὣς, ἐν ὁμίλῳ; Μή τίς τοι φεύγοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξῃ. Et insignem hanc in rem historiam narrat *Ælianus*, de fœminis *Laconis*, quæ filiorum scil. in bello occisorum vulnera inspicere solebant, τὰ τραύματα αὐτῶν ἐπισκέπτειν, τά τε ἔμπροσθεν, καὶ τὰ ὄπισθεν· *Var. Hist.* lib. 12. cap. 21. Et de quodam milite refert *Plutarch.* quòd ab hoste ipsum jam interfecturo supplex petierit, cúmque oraverit, quid? non quidem

(leg. ἄλλεται, aut fortè πάλλεται) ἢ πατάξαι. Communiter apud alios Græcos πατάσσειν transitivum est, παίειν, πλήσσειν, ferire, percutere. Sed apud *Homerum* (ut hìc, & alibi *Il.*ν'. & ψ'. quibus duntaxat in locis occurrit) ubiq; intransitivè ponitur pro πηδᾷν, ἄλλεσθαι, πάλλεσθαι, vibrare, palpitare, tremere; de tremore scil. seu palpitatione cordis præ metu. Sic & nos vulgò, **his heart beats, or pants.** Τοῦ δ' ἀγαθοῦ, &c.] Καλῶς Ὅμηρος εἰπὼν, Τοῦ δ' ἀγαθοῦ &c. τὸν φόβον οὐκ ἀφεῖλεν, ἀλλὰ τὸ ἄγαν φόβον. Plutarchus, De *Virt. Mor.* Perperam interim *Calcagnin.* (*Comment.* De *Profectu*) ex hoc *Hom.* hemistichio contra pudorem disputat, velut *malæ conscientiæ testimonium:* cùm ἀγαθὸς hìc non *honestum* sed *fortem* denotet, & mutatio coloris non *pudorem*, sed *metum* designet: nec sensus verborum est, Vir bonus non erubescit (nam contrà potiùs Rubor ex verecundia est virtutis color, Τὸ ἐρυθριᾷν τῆς ἀρετῆς χρῶμα, ut inquit ille) sed Vir fortis non metu pallet, nec colorem mutat.

Fortis autem viri *neque mutatur color, neque omninò*
Trepidat, postquàm primùm in loco insidiarum se-collocaverit
Optat autem quàm-citissimè manum conserere in atroci prælio.
9 *Si enim* aliquandò *ictus inter-pugnandum, aut percussus sis,*
Non in cervicem ponè cadet telum, nec in tergum,
Sed aut pectori, aut ventri tuo *occurret,*
Dum antrorsùm tendis in propugnatorum agmine.
10 *Eam animitùs dilexit pater & veneranda mater*
In ædibus, [f] *omnes enim coætaneas excelluit*
Pulchritudine, & operibus, & prudentiâ; ideoque eam
Duxit vir optimus. ————————
11 [g] *Omnium rerum satietas est, & somni, & amoris,*
Cantúsque suavis, & egregiæ saltationis.
12 [h] *Quoniam tibi eximiè-præ-aliis dedit Deus bellica opera,*
Ideóne & consilio vis antecellere?
At nullo modo simul omnia tu poteris ipse capere.
[i] *Alii enim dat Deus rei-bellicæ peritiam,*
Alii artem-saltandi, alii citharam & cantum;
Alii autem in pectore indit mentem altitonans Jupiter
Prudentem, ex eo autem multi fructum-percipiunt homines;
Etiam & civitates servat: præcipuè autem ipse id agnoscit. (re.
13 [k] *Ultra vires non licet quantùmvis prompto & cupienti pugna-*

[f] *Prov.* 31. 29. Multæ filiæ præclarè fecerunt; sed tu universas excellis.
[g] *Prov.* 25. 16. Mel nactus comede tibi quod sit satìs, nè eo satiatus revomas.
[h] 1 *Cor.* 12 4, 11. Diversitates donorum sunt, sed idem spiritus. Hæc autem omnia operatur unus atque idem spiritus, dividens singulis prout vult. [i] 1 *Cor.* 7 7. Unusquisque proprium donum habet ex Deo, alius quidem sic, alius verò sic. [k] *Matth.* 25. 15. Dedit unicuique secundum ipsius facultatem. 2 *Cor.* 8. 12. Si voluntas prompta est, secundum id quod habet accepta est, non secundum id quod non habet.

---

quidem vitæ suæ parcere, sed διὰ τοῦ στέρνου διεῖναι τὸ ξίφος, Ὅπως, ἔφη, μή με νεκρὸν ὀπισθόθεν ὁρῶν χ... νῶτα πεπτωκότα αἰσχυνθῇ. *Plut. Pelopid.* Unum jam addo de *Pyrrho* vel

potiùs à *Pyrrho* dictum, qui *Cùm Romanos adversis vulneribus occisos videret*, Ego, inquit, *talibus viris brevi orbem terrarum subigere potuissem. Aurel. Victor. De Viris Illustr.* ¶ Βλεῖο. Optativ. Aorist. 2. med. à verbo obsoleto βλῆμι, aor. 2. act. ἔβλην. med. ἐβλέμην. in Optat. βλείμην, εἶο, το. ut, θείμην, εἶο, το. Βλεῖο, πόῤῥωθεν, seu eminùs, telo; Τυπείης, αὐτοσχεδὸν, seu cominùs, manu: ità enim differunt βάλλειν & τύπτειν.

[k] Παιδὸς δέ ὁ ποιητής, ὡς καὶ γονεῦσι πρὸς παῖδας πλείων ἡ εὔνοια δι' ἀρετὴν ἤπερ διὰ φύσιν· *Eust.* Liberis tum amorem parentum, tum & nuptias conciliat virtus (& quidem hìc uno hemistichio *Homerus* πάσας ἐξέδετο γυναικὸς ἀρετὰς, κάλλος, ἔργα, φρένας,) Sic olim: secus hodie. nunc enim *Virtus post nummos.* & *Veniunt à dote sagittæ.* Ὁμηλικίην] id est, ὁμήλικας, abstractum pro concreto. Ἐκέκασο] ¶ Ἐνίκα, ἐκεκόσμητο. *Hesych.* Κάζομαι, vel potiùs κέκασμαι in præter. (vix enim alio in tempore reperitur hoc verbum, saltem non apud *Homerum*) *instructus*, vel *ornatus*-sum tantùm cum dat. rei, Παντοίοισι δόλοισι κεκασμένον. adeóque *excello*, *supero*; etiam cum accusativo personæ: ut hìc & alibi. Ἐγχείῃ δ' ἐκέκασο Πανέλληνας καὶ Ἀχαιούς.

[l] Dictum ex trivio, imò ex tripode, *Omnium rerum est satietas*, omnium ore tritum & passivitùs usurpatum. Et tamen *Theognis* unam rem excipit, & verè *rem*, opes scil. seu divitias. Πλὴν πλούτου παντὸς χρήματός ἐστι κόρος· Κόρος itaque est παντὸς χρήματος πλὴν χρημάτων. Et nos sanè aliquando sic lusimus, Πάντων μὲν κόρος ἐστὶν, εἶπεν τυφλὸς Ὅμηρος, Χρυσὸν δὲ βλέψας οὐκ ἂν εἶπε, κόρος. Insignem hanc sententiam respicit aut etiam imitatur *Theocritus* in *Megar.* Καὶ εὐφροσύνης κόρος ἐστίν. Et *Pind. Nem.* 7. Κόρον δ' ἔχει καὶ μέλι, καὶ τὰ τέρπν' ἄνθε' ἀφροδίσια, quod ex hoc *Homerico* ductum putat *Schol.* citans hoc hemistichium, Πάντων μὲν κόρος ἐστί. Et *Aristoph.* in *Pluto*, Τῶν μὲν γὰρ ἄλλων ἐστὶ πάντων πλησμονή Ἔρωτος. quem locum ab *Homero* etiam desumptum notat *Scholiast.* eóque hunc versum adducit. Παντῶν μὲν &c. Et alludit (nî fallor) *Nazianz.* Carm. 52. Καὶ μολπῆς κόρος ἐστὶ, καὶ ἀργαλέου πολέμοιο. Palam certè imitatur *Nonn.* & πλατύτερον παραφράζει pro suo more, *Dionys.* lib. 42. Πάντων γὰρ κόρος ἐστὶ παρ' ἀνδράσιν, ἡδέος ὕπνου, Μολπῆς τ' εὐκελάδοιο, καὶ ὅπποτε κάμπτεται ἀνὴρ Εἰς δρόμον ὀρχηστῆρα. γυναιμανέοντι δὲ μούνῳ Οὐ κόρος ἐστὶ πόθων, ἐψεύσατο βίβλος Ὁμήρου. At certè nec in hoc ἐψεύσατο βίβλος Ὁμήρου, qui etiam φιλότητος εἶναι κόρον & verè (nî fallor) hìc & verecundè dixit: quicquid ille contrà, cujus hæc verba sunt apud *Heliodor. Æthiop.* lib. 4. Ἐγὼ καὶ Ὁμήρῳ μέμφομαι -- ἄλλων τε καὶ φιλότητος κόρον εἶναι φήσαντι, πράγματος ὃ κατ' ἐμὲ κρίνειν, οὐδεμίαν φέρει πλησμονήν. Imò verò Πᾶν τὸ πολὺ τῇ φύσει πολέμιον. *Hippocr.* Aphor. Μεταβολὴ γὰρ πάντων γλυκύτατον. *Aristot. Eth.* lib. 7. cap. 14. *Mutatione castiganda est satietas. Symmach.* lib. 7. *epist.* 56. *Pind.* iterùm, *Pyth.* 1. Ἀπὸ γὰρ κόρος ἀμβλύνει αἰανὴς ταχείας ἐλπίδας. Hùc spectat & tritum illud, Μηδὲν ἄγαν, *Nequid nimis.* de quo ille in *Epigramm.* Τὸ μηδὲν γὰρ ἄγαν, ἄγαν με τέρπει. Et *Pindar.* apud *Plutarchum*, Σοφοὶ δὲ καὶ τὸ μηδὲν ἄγαν ἔπος αἴνησαν περισσῶς, Modum laudando,

'ΙΛ. ξ'.

1 [a] Οὐ γάρ τις νέμεσις φυγέειν κακὸν, οὐδ' ἀνὰ νύκτα.
2 [b] Βέλτερον, ὃς φεύγων προφύγῃ κακὸν, ἠὲ ἁλώῃ,
3 [c] Νῦν δ' εἴη, ὃς τῆσδέ γ' ἀμείνονα μῆτιν ἐνίσποι,
Ἢ νέος ἠὲ παλαιός, ἐμοὶ δέ κεν ἀσμένῳ εἴη.

[a] *Max. Tyr.* Dissert. 25. ubi pro ἀνὰ νύκτα legitur ὑπαλύξαι.

[b] Notum illud *Demosthenis* (qui tamen Orator melior quàm miles) Καὶ πάλιν μαχήσεται ὁ φεύγων· Quod postea proverbiali hoc senario expressum, Ἀνὴρ ὁ φεύγων καὶ πάλιν μαχήσεται.

[c] Διδάσκει παντὸς ἄρχειν τὴν παραίνεσιν ἐν καιρῷ κινδύνου. Vetus *Scholiast. Omnes in tanto periculo qui rectè & fortiter sentient, erunt consulares. Cic. Phil.* 8. Imitatus etiam videtur

modum excesserunt. *Plaut. Pan. Modus omnibus in rebus, soror, est optimus. Phocyl.* Πάντων μέτρον ἄριστον· quod & nos monet, nè plura hùc spectantia ex Autoribus accumulemus. Φιλότητ@] ¶ Φιλότης apud *Homerum*, interdum est ἡ ἁπλῶς φιλία, interdum ἡ κατ' συνουσίαν μίξις, amor Venereus; atque ità hoc in loco, nam alioqui *Verus amor nullum novit habere modum.* Hanc verò *Homericæ* phraseos castimoniam atque modestiam, quâ conjugalis tori commercium φιλότητος nomine designatur, observat *Plut.* in *Amatorio*, laudátque Ὅμηρον φιλότητα τὴν τοιαύτην προσαγορεύοντα συνουσίαν. Et sanè (ut ibidem gravissimus ille Autor) Τὸ τῆς ἡδονῆς μικρόν· ἡ δὲ ἀπὸ ταύτης ἀναβλαστάνουσα καθ' ἡμέραν τιμὴ καὶ χάρις καὶ ἀγάπησις ἀλλήλων καὶ πίστις talis tantáque est, ut exinde conjugalis concubitus Φιλότης, id est, amicitia suo jure dici mereatur; quam & propterea τὴν ὀφειλομένην εὔνοιαν, *debitam benevolentiam* non modestè magìs quàm venustè appellat Apostolus (1 *Cor.* 7. 3) ubi *Grotius, Paulus* σεμνῶς *admodum vocat* εὔνοιαν, *quomodo Homerus* φιλότητα, *Plutarchus* φιλοφροσύνην. *Plut.* verò vocat φιλοφροσύνην paulò inferiùs in libro jam laudato.

[m] Γλυκύπικρον, ex laude & vituperio mixtum. Οὕτω ῥητορικῶς (*alterâ manu lapidem, alterâ panem*) τραχύτητά τε συνεκέρασε καὶ γλυκύτητα. τραχύτητα μὲν, ὅτι ὠνείδισε, γλυκύτητα δὲ, τῷ εἰς ἐκεῖνον ἐπαίνῳ· *Eustath.* An quia fortis, ideò & prudens? Imò rara hæc ξυνωρίς. Plerunque enim *Ingenio pollet, cui vim--* & vicissim· Et quàm plurimi *Bellipotentes sunt magè quàm sapientipotentes*, ut *Ennius* de *Æacidis.* At *Pauci quos æquus amavit* *Jupiter*, tam Marte quàm Mercurio, tam bello quàm consilio valent, tam *Achilles* sunt quàm *Nestores*, tam *Hectores*, quàm *Polydamantes.* Ἄλλῳ μὲν γὰρ ἔδωκε &c. Ὅμηρος λέγει. ἀλλ' ἕκαστος ἴδιον ἔχει χάρισμα, ὁ μὲν οὕτως, ὁ δὲ οὕτως. *Clem. Alex. Strom.* 4. Laudat & *Lucian.* De *Salt.* ubi pro Ἄλλῳ δ' ὀρχηστὺν, ἑτέρῳ &c. legitur, Ἄλλῳ δ' ὀρχηστύν τε καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδήν. Notetur verò illud ἔδωκε Θεὸς piissimè dictum. Variæ siquidem sunt hominum dotes, sed ab eo omnes, à quo πᾶσα δόσις ἀγαθή. Quin & hùc (nî fallor) respexit *Pindar. Pyth.* 1. Ἐκ θεῶν γὰρ μαχαναὶ πᾶσαι βροτέαις ἀρεταῖς καὶ σοφοὶ, καὶ χερσὶ βιαταὶ περίγλωσσοί τ' ἔφυν. aurea planè sententia & huic *Homericæ* parallela. Id. *Olymp.* 9. Μία δ' οὐχ' ἅπαντας ἄμμε θρέψει μελέτα. ubi *Schol.* citat hunc *Homeri* versum, Ἄλλῳ μὲν γὰρ ἔδωκε &c. Id. *Nem.* 1. Τέχναι δ' ἑτέρων ἕτεραι. ubi itidem *Schol.* eundem hunc *Homeri* versum adducit. Nec abludit illud *Virg. Non omnia possumus omnes.* Ἀλλ' οὐ γὰρ ἐν δυνατῷ ἦν ἄρα πάσας τὰς ἀρετὰς ἐν ἀνθρώπου γενέσθαι φύσει, οὐδὲ φύσεταί τις ἀπὸ θνητῶν καὶ ἐπικήρων σπερμάτων, περὶ πάντα ἀγαθός. *Dionys. Halic. Ro. Ant.* lib. 8. Οὐ γὰρ αἰσχρὸν, τὸ μὴ πάντα δύνασθαι· *Plut.* De *Vitioso pudore.*

[n] *Qui dicit, Ultra vires nihil aggrediendum, non inconcinnitèr illud accommodaverit,* Παρ δύναμιν &c. *Erasm.* Adag. Vulgò dicimus, *Ultra posse non est esse.* Sufficit Καδδύναμιν. nec requiritur aliquid Παρ δύναμιν. juxta veterem versum rhythmicum, *Ultra posse viri non vult Deus ulla requiri.* Et Ἐν μεγάλοις ἀρκεῖ καὶ τὸ θέλημα μόνον· *In magnis voluisse sat est.* Et *Si desint vires, tamen est laudanda voluntas.*

IL. 14.

1 *Non enim indignum-est vitare infortuniũ etiam per noctẽ.*
2 [a] *Melius-fecerit, qui fugiens evitaverit malũ, quàm si capi-*
3 *Nunc verò esto* aliquis *qui isto melius consiliũ proponat, (atur.*
Seu juvenis, seu senex; mihi certè id *lubenti fuerit.*

[a] *Matt.* 10. 23. Cùm persequentur vos in una civitate, fugite in aliam.

tur *Apollon.* Arg. 1. Τυίων δ' εἴπῃς ἄρειον ἔπος μητίσσεται ἄλλη, Ἐχέτω. ubi citat *Schol.* hunc *Homeri* locum. Et *M. Antonin.* lib. 1. profitetur Τὸ ἀκουστικὸν τῶν ἐχόντων τι κοινωφελὲς

φελὲς

φελὲς εἰσφέρειν· Τήν τε παῤῥησίαν παντὶ τῷ βουλομένῳ καὶ ὅποσουν συμβουλεῦσαί σοι, μετὰ ἀδείας νέμε, *Mæcenas* Oratione ad *Augustum* apud *Dionem Cassium*, libro quin-

4 [d] Αὔδα ὅ, τι φρονέεις, τελέσαι δέ με θυμὸς ἄνωγεν,
Εἰ δύναμαι τελέσαι γε, καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστί.

5 -- [e] Ἔνδ' ἄρ' οἱ θελκτήρια πάντα τέτυκτο,
Ἔνθ' ἔνι μὲν φιλότης, ἐν δ' ἵμερος, ἐν δ' ὀαριστὺς,
Πάρφασις, ἥ τ' ἔκλεψε νόον πύκα περ φρονεόντων.

6 [f] Ἔνθ' ὕπνῳ ξύμβλητο κασιγνήτῳ θανάτοιο.

7 [g] Ὕπνε, ἄναξ πάντων τε θεῶν, πάντων τ' ἀνθρώπων.

8 [h] Ὠκεανὸς, ὅσπερ γένεσις πάντεσσι τέτυκται.

9 [i] Ὡς δ' ἴδεν, ὥς μιν ἔρως πυκινὰς φρένας ἀμφεκάλυψε.

10 [k] Ἡ δὲ Διώνυσον Σεμέλη τέκε χάρμα βροτοῖσι.

11 [l] Ὅς δέ κ' ἀνὴρ μὲν ἐχάρμος, ἔχει δ' ὀλίγον σάκος ὤμῳ,
Χείρονι φωτὶ δότω, ὁ δ' ἐν ἀσπίδι μείζονι δύτω.

12 [m] Ἐσθλὰ μὲν ἐσθλὸς ἔδυνε, χέρηα δὲ χείρονι δόσκεν.

13 ——— [n] Χαλεπὸς δὲ Διὸς μεγάλοιο κεραυνός.

14 ——— [o] Καί κέ τις εὔχεται ἀνὴρ
Γνωτὸν ἐνὶ μεγάροις ἄρεως ἀλκτῆρα λιπέσθαι.

[d] Frequens hic versus apud *Homerum*, ubi scil. quis aliquid petenti annuit, aut potiùs alterius vota prævertit, seque pro virili præstiturum spondet, quicquid ille petierit. Est autem hæc cautio seu conditio in omni promisso vel expressa vel subintellecta, Εἰ δύναμαι τελέσαι &c. *Faciam, si possum, & si fieri possit.* nam *Nemo tenetur ad impossibile.* Τετελεσμένον particip. pro gerundivo τελεστέον, aut verbali τελεστὸν, (i.) τὸ τελεσθῆναι πεφυκὸς καὶ δυνάμενον, **Eustath.** Τὸ δίον πρᾶγμα τελεσθῆναι, ἤγουν πληρωθῆναι. *Hesych.* ut κατεγνωσμένος *Gal.* 2. 11. pro καταγνωστὸς, *culpandus*, *condemnandus*. ad quam vocem explicandam hoc **Hom.** hemistichium citat *Camerarius*, Εἰ τετελεσμένον ἐστί. Sed & integrum hunc versum Εἰ δύναμαι &c. παροιμιακῶς me legisse memini, saltem apud recentiores Criticos. Πρωθύστερον præterea in hoc versu observat *Eustath.* πρῶτον γὰρ ἐξεταστέον εἰ τετελεσμένα ζητούμεθα (mallem αἰτούμεθα) εἶτα καὶ εἰ τελέσαι δυνάμεθα. Multa enim fortean in se quidē possibilia factu sunt, quæ tamen sphæram nostram superant, nec à nobis fieri possunt. Ἔυ γὰρ εἴρηται καὶ τοῖς περὶ ἡμῶν, φίλου μὲν εἶναι ἐκείνην τὴν ἐπαγγελίαν, Εἰ δύναμαι τελέσαι γε &c. κόλακος δὲ ταύτην, Αὔδα ὅ, τι φρονέεις. *Plut.* de *Discrim. Adul. & Am.*

[e] Cesto (viz.) Veneris (κεστὸν ἱμάντα vocat *Hom.* ἀπὸ τοῦ κάζειν (i.) κοσμεῖν, vel ἀπὸ τοῦ κένσαι, (i.) κεντεῖν, q. διακεκεντημένος καὶ διαπεποικιλμένος) cujus elegans hìc descriptio est. Hinc adag. *Cesto pellacius.* *Suid.* ex vetere **Epigr.** Καὶ κεστοῦ φωνᾶς μαγώτερα. Metaphoricè autem usurpari poterit hic locus non invenustè de lingua blanda & dolosa, cui scil. insunt θελκτήρια πάντα, jynges omnes, & illecebræ, & delinimenta verborum. Ἔχειν δὲ ἐν ἑαυτῇ φιλότητας, ἱμέρους, ὀαριστὺν, πάρφασιν· ὡς κλέψαι τὸν νοῦν καὶ τῶν μέγα ἐφ' ἑαυτοῖς φρονούντων. *Aristid.* to. 1. Or. *Isth.* Citant porrò hunc versum, Πάρφασις &c. *Aristot. Eth. Nic.* 7. 6. & *Eudem.* 6. 6. *Sext.* **Empir.** adv. *Mathemat.* Et ad poeticam accommodat *Plut.* lib. Πῶς δεῖ τὸν νέον &c.

[f] *Plut.* loco jam laudato. & *De Consol. ad Apollon.* *Hesiod. Theogon.* Ἡ δ' ὕπνον μετὰ χερσὶ κασίγνητον θανάτοιο. *Orph. Hym. in Somn.* Αὐτοκασίγνητος γὰρ ἔφυς λήθης θανάτου τε. *Virg.* *Æn.* 6. *Et consanguineus lethi sopor.* *Sen. Herc. fur.* *Frater duræ languide mortis.* Hinc Gorgias *Leontinus* jam moribundus Ἤδη με, inquit, ὁ ὕπνος ἄρχεται παρακατατίθεσθαι τῷ ἀδελφῷ. *Ælian. Var. Hist.* 2. 35. Idem ferè *Diogenes* apud *Plut.* De *Consol. ad Apollon.* Ἔοικε γὰρ ἡ τοῦ ὕπνου καταφορὰ θανάτῳ. *Clem. Alex. Pædag.* lib. 2. cap. 9. Et *Lacedæmonii* inter reliquas statuas erexerunt Ὕπνου καὶ θανάτου, καὶ σφᾶς ἀδελφοὺς εἶναι κατὰ τὰ ἔπη τὰ ἐν Ἰλι-

ἀδι

quagesimo secundo. Ἐμοὶ δέ κεν ἀσμένῳ εἴη.] Hinc phrasis illa apud posteriores Atticos passivitùs recepta & usitata. Ἐμοὶ βουλομένῳ ἐστί.

4 [b] *Loquere quod cupis, perficere autem me animus jubet,*
Si possum perficere, & si perficiendum est.
5 --*In eo autem* cesto sc. Veneris *ei illecebræ omnes facta-erant,*
Ibi & amor inerat, & cupido, & colloquium,
[c] Et *blandiloquentia, quæ pellexit mentem etiam prudentum.*
6 *Ibi somno obviàm venit* [d] *fratri mortis.*
7 *Somne, rex omniúmque deorum omniúmque hominum.*
8 *Oceanus, qui quidem parens omnibus est.*
9 [e] *Ut vidit, subitò amor ipsius animum intùs-occupavit.*
10 [f] *Bacchum Semele peperit gaudium mortalibus.*
11 *Quicunque vir strenuus est, & gestat parvum scutum humero,*
Deteriori viro det, ipse verò scutum majus induat.
12 *Bona bonus induebat, pejora autem pejori dabat.*
13 ---[g] *Dirum* est *Jovis magni fulmen.*
14 ——*Etiam quilibet optat vir*
Fratrem in ædibus mortis vindicem relinquere.

[b] *Esth.* 5. 6. Quid petis, ut detur tibi? & pro qua re postulas? etiam si dimidiam partem regni mei petieris, impetrabis. [c] *Prov.* 7. 21. Irretivit eum multis sermonibus, verborúmque blandimentis illum pellexit. [d] *Joan.* 11. 11, 12. Lazarus amicus noster dormit --Dixerunt ergò --si dormit, salvus erit Dixerat autem Jesus de morte ejus &c. [e] *Gen.* 3. 6. Vidit mulier, quòd bonum esset lignum ad vescendum, & pulchrum oculis, aspectúque delectabile, & tulit de fructu illius & comedit. *Gen.* 6. 1. Videntes filii Dei filias hominum quòd essent pulchræ, acceperunt sibi uxores &c. *Jos.* 7. 21. Vidi inter spolia pallium coccineum--- & concupiscens abstuli.--- [f] *Judic.* 9. 13. Nunquid desererem vinum meum, quod lætificat Deum & homines? *Psal.* 104. 15. Vinum lætificat cor hominis. *Eccles.* 10. 19. Vinum vitam exhilarat. [g] *Heb.* 10. 31. Horribile est incidere in manus Dei viventis.

αὐτὸ ἤγαγεν). *Pausan. Lacon.* ubi hic Poetæ locus apertè respicitur.

[g] *Ælian.* De *Animal.* lib. 1. cap. 43. *Hesiod.* De *Amore*, Λυσιμελὴς πάντων τε θεῶν, πάντων τ' ἀνθρώπων. *Orpheus*, sive is *Onomacritus* est *Hymn.* εἰς Ὕπνον. Ὕπνε, ἄναξ πάντων μακάρων, θνητῶν τ' ἀνθρώπων. Sed aurem hìc nobis vellit, nósque hoc somno expergefacit *Scaliger*, cui viz. displicet (Poet. 5. 3.) *Somnum etiam Deorum regem dici.* Dii *Homerici*, inquit, *si dormiunt, etiam pereunt.* Rectè quidem, nam Somnus frater mortis: & unum hoc mortalitatis argumentum fuit, quo adulatores suos divinitatem sibi affingentes confutavit *Alexander*, quòd viz. & ipse somno succumberet. Sed meminisse debuit audax ille censor Poetam non ex rei veritate, nec ex sua sententia, sed ex vulgi opinione, & pseudodoxiâ communi suorũ temporum hæc tam ἄτοπα & ἀλλόκοτα Diis suis tribuere. Ὕπνος porrò παγκρατὴς (*Soph. Ajac.*) & πανδαμάτωρ (*Hom.* infr. *Il.* ω.) quod & Amoris Epitheton est apud *Musæum.*

[h] Ex hoc Oceano (*Homerum* volo, qui & ipse Oceanus, ἐξ οὗπερ πάντες ποταμοί) manavit sententia *Thaletis* de aqua rerum omnium principio (juxta Etyma illa vulgaria, Aqua à *qua* omnia, & Unda *unde* omnia) Atque hanc in rem laudatur hic versus, à *Just. Martyre. Clemente Alex. Athenagorâ*, aliisq; *Plut.* de *Isid.* & *Osir.* Οἴονται δὲ καὶ Ὅμηρον, ὥσπερ Θαλῆν μαθόντα παρ' Αἰγυπτίων, ὕδωρ ἀρχὴν ἁπάντων καὶ γένεσιν τίθεσθαι. Citatur etiam à

Juliano Orat. 4. & *Plut. De facie in Orb. Lun.* (ubi post versum hunc *Homericum* alius iste proximè affertur ex sententia *Cratetis*, Ἀνδράσιν ἠδὲ θεοῖς, πλεῖσιν ἐπὶ γαῖαν ἵησι.) & exprimitur à *Virgilio, Georg.* 4. *Oceanúmque patrem rerum.*

[i] *Theocr.* Pharmac. Ὡς ἴδον, ὡς ἐμάνlω. & ex eo *Virg. Ut vidi, ut perii.* Et notum illud, Ἐκ τῦ ὁρᾷν γίνεται τὸ ἐρᾷν. *Amor ex aspectu nascitur.* Propert. *Si nescis, oculi sunt in amore duces.* *Achill. Tat.* lib. 1. Ὀφθαλμὸς γὰρ φιλίας πρόξενος. *Musæus Erotopæg.* Ὀφθαλμὸς δ' ὁδός ἐστιν· ἀπ' ὀφθαλμοῖο βολάων Ἕλκος ὀλισθαίνει, καὶ ἐπὶ φρένας ἀνδρὸς ὁδεύει. Cui geminum illud *Max. Tyr. Dissert.* 9. Ἀρχὴ ἔρωτος ἄνθος σώματος ἐρχόμενον εἰς ὀφθαλμὲς, καὶ δι' αὐτῆς ἐπὶ τlὼ ψυχlὼ ῥέον· ὁδοὶ γὰρ κάλλυς οἱ ὀφθαλμοί. *Long. Pœmen.* lib. 1. Πάντως γὰρ ὐδεὶς ἔρωτα ἔφυγεν ἢ φεύξεται, μέχρις ἂν κάλλος ᾖ, καὶ ὀφθαλμοὶ βλέπωσι· *Eustath. Ismen.* lib. 3. Ὀφθαλμὸς γὰρ ἔρωτος πηγή. *Eurip. Hippol. Cor.* Ἔρως, ἔρως, ὁ κατ' ὀμμάτων στάζεις πόθον. *Heliodor.* lib. 3. Τοῖς ἐρῶσιν τὰ ὁρώμενα τlὼ ἀρχlὼ ἐνδίδωσι, καὶ οἱ ὑπαλύεμα διὰ τῆς ὀφθαλμῆς τὰ πάθη ταῖς ψυχαῖς εἰσπέμπονται. *Aristot. Eth.* lib. 9 cap. 5. Ἔοικε δὲ ἀρχὴ φιλίας εἶναι ὥσπερ τῦ ἐρᾷν, ἡ διὰ τῆς ὄψεως ἡδονή· *Lucian. Amor.* Ἔρως πρῶτον ἔχει βαθμὸν ὄψεως.

[k] Βότρυος ὑγρὸν πόμ' εὗρε κ' εἰσενέγκατο Θνητοῖς, ὃ παύει τὸς ταλαιπώρυς βροτὸς Λύπης, ὅταν πλησθῶσιν ἀμπέλυ ῥοῆς. *Eurip. Bacch.* & apud eundem in *Cycl.* Οἶνος audit μέγιστος ἀνθρώποισιν εἰς τέρψιν βίυ. Et *Lætitiæ Bacchus dator.* apud *Virgilium, Æn.* 1. & iterum ibid. *Munera, lætitiamque Dei,* id est, *Liberi patris* (inquit *Servius.*) quam lectionem frustrà sollicitare videtur *Agell.* lib. 9. cap. 14. pro *Dei* scil. substituens *Dii*, ut sit genitivus 5. declin. antiquus pro *diei*. Hinc γάνος ἀμπέλυ pro vino dixit nescio quis apud *Eustath.* & οἶνον εὔφρονα Metonymicè ab effectu vocavit *Homerus* noster. *Il.* γ'. & *Simonides* apud *Athenæum*, οἶνον ἀμύντορα δυσφροσυνάων. & *Hesiod.* Ἔργ. καὶ Ἡμ. 2. Δῶρα Διωνύσυ πολυγηθέος. *Xen. Sympos.* Οἶνος ἄρδων τὰς ψυχὰς, τὰς λύπας, ὥσπερ ὁ μανδραγόρας τὸς ἀνθρώπυς, κοιμίζει. *Varro Satyr.* περὶ μέθης, *Vino nihil jucundius quicquam cluit — Hoc hilaritatis dulce seminarium.* Διώνυσος igitur vel potiùs Διόνυσος (ità enim ferè in prosa scribitur) παρὰ τὸ διαίνειν ἡμᾶς ἡδέως juxta *Phurnutum*, vel, ut alii, quasi Διάλυσος, quòd curas *solvat.* unde & Λυαῖος *Lyæus* dicitur idem *Liber pa-*

Ἰλ. ο'.

1 [a] Μαινόμενε, φρένας ἠλὲ, διέφθορας· ἦ νύ τοι αὔτως Οὔατ' ἀκυέμεν ἐστὶ, νόος δ' ἀπόλωλε καὶ αἰδώς·

2 ——————— [b] Ἀργαλέον δὲ Πάντων ἀνθρώπων ῥῦσθαι γενεlὼ τε, τόκον τε.

3 [c] Πάντα πάσι' ἀγγεῖλαι, μηδὲ ψευδάγγελος εἶναι.

4 [d] Τειχθὰ δὲ πάντα δέδασαι· ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς.

5 [e] Ἦ τι μεταστρέψεις; στρεπταὶ μέν τε φρένες ἐσθλῶν.

[a] Stoicum hoc paradoxum est, Ὅτι πάντες οἱ μωροὶ μαίνονται· *Cic.* Parad. *Laert.* in *Zenon.* ¶ Ἠλὲ] Idem quod ἠλεὲ, ab eóque factum per Apocopen, juxta *Eustath.* quanquam & potest esse ἀπαθὲς ab ἠλὸς inusitato. Est autem ἠλὸς vel ἠλεὸς idem quod ἠλίθιος, & ejusdem originis, viz. ab ἄλη, vel ab ἀλάομαι erro (α in η Ion.) q. πεπλανημένος τὸν νῦν, stolidus, insipiens, qui & πλαγκτὸς, à πλάζομαι. πλαγκτὲ συβῶτα *Od.* φ'. Δεῖ τὰ ὦτα ὑμῶν πρῶτον ἰάσασθαι, διέφθαρται γάρ· *Demosth.* π. Συντάξ. Τῇ ἀρετῇ μία πρόσοδος τὰ ὦτα τῶν νέων ἐστί. *Plut.* de *Audit.* Ἦ νυ [illegible]] [illegible] ἀκύειν ἐκ ἀπιμότερον· *Nazianz.* Epist. 97. Νόος δ' ἀπόλ. &c.] *Ego illum periisse duco, quoi quidem periit pudor.* *Plaut. Bacch.* Αἰδὼς μὲν γὰρ ὄλωλε. *Theogn.*

[b] Εὐχερέστερον ῥηθlῶαί ποτε πρὸς τὸν ἐθέλοντα πᾶσι βοηθεῖν ὅπως ἂν καὶ τύχῃ. *Eustath.* *Licebit ceu spolium quoddam Ægypti usurpare, de difficultate operis redemptionis à Christo Θεανθρώπῳ perfecti,* inquit *Seberus Florileg. Græco-Lat.* Et sæpiuscule sanè de Redemptore

nostro

ter; qui & sic Latinè fortè à liberando, ut Gr. Λυαῖος à λύειν. quia scil. Ὅταν πίω τὸν οἶνον, Εὕδουσιν αἱ μέριμναι. uti canit *Ebrioso acino ebriosior Anacreon.* Túque etiam ex eodem grege, Lyrice alter, qui multò rectiùs quàm *Homerus, Laudibus argueris vini vinosus, Horati*, classicum hoc canis combibonibus tuis, *Vino pellite curas.*

[l] *Eustath.* ad *Il.* ζ'. de *Diomedis* & *Glauci* permutatione. Ὅρα δὲ ὅπως εὐτυχῶς τῷ κρείττονι τὰ κρείττονα ὅπλα ἐγένοντο, τῷ δὲ χείρονι Γλαύκῳ τὰ προσήκοντα. διὸ οἱ Ἕλληνες μετὰ ταῦτα ποιοῦσι κατὰ συμβολὴν, ὅπως ἐσθλὰ μὲν ἐσθλοῖς εἴη, χείρονα δὲ χείρων. *Plut. vit. Pelopid.* in initio. Ὅθεν Ὅμηρος μὲν ἀεὶ τοὺς θαρραλεωτάτους καὶ μαχιμωτάτους ἄνδρας (puta *Achillem, Diomedem, Agamemnonem, Ajacem, Hectorem*, quorum panopliam non semel describit Poeta) ἐν καλοῖς ἐξωπλισμένους ἐξάγει πρὸς τοὺς ἀγῶνας. Notetur obiter elegans Ὁμοιοτέλευτον, & Παρήχησις seu Παρονομασία. Δῶτω, δύτω.

[m] *Est hujus proportionis, quâ justitia attributrix uti solet, non incommoda apud Homerum descriptio.* Ἐσθλὰ μὲν &c. *Grot.* in *Annotat.* l. 1. c. 1. de *Jure belli.* Φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ ἀναλογίαν εἶναι τοῦτο γεωμετρικὴν, τουτέστι τὴν κατὰ ποιότητα καὶ κατ' ἀξίαν, τὸ τοῖς ἀρίστοις δηλαδὴ διδόναι τὰ πρέποντα. *Eustath.* ad locum. Trahi etiam & accommodari poterit hic locus ad œconomiam providentiæ divinæ bona & mala convenienter cuique dispensantis, juxta illud *Callim.* Αἰεὶ τοῖς μικροῖς μικρὰ διδοῦσι θεοί. & *Socrat.* apud *Athen.* lib. 9. Τοῖς τοῖς κακούργοις κακά. & *Vetus* Senarius, ἐσθλῷ γὰρ ἀνδρὶ Ἐσθλὰ καὶ δίδωσι Θεός.

[n] Supr. *Il.* ε'. Χαλεπὴ δὲ Θεοῦ ἔπι μῆνις. Terribile autem hoc telum Jovis trisulcum; quod Ζηνὸς ἄγρυπνον βέλος vocat *Æschyl. Prom. V.* Πτερόφορον Διὸς βέλος, *Aristoph. Avib.* Πυρπάλαμον βέλος ὀρσικτύπου Διός· *Pind. Ol.* 10. Σελασφόρον ἔγχος Ὀλύμπου. *Nonn.* (pro suo more, satis διθυραμβικῶς) *Dionys.* 2. & denique Ὅπλον πτολεμοκτύπον ὀβριμοεργόν. *Hom.* vel potiùs alius quis, *Batrachom.* Vid. *Orph.* Κεραυνίου Διὸς θυμίαμα, sive *Hymn. in Jovem Fulminatorem.*

[o] Γνωτὸς, ὁ κατὰ γένος, οἰκεῖος, ἢ ὁ ἀδελφὸς, *cognatus* vel etiam *frater*. A γνωστὸς abjiciendo σ, vel qu. γνητὸς (à γεννητός.) mutando η in ω. *Eustath.* Ἀρεσσαλκτὴρ, ὁ τοῦ φόνου ἐκδικητὴς, ὁ καὶ ἀμύντωρ.

IL. 15.

1 [a] *INsane, stolide, periisti; an tibi frustrà*	[a] *Psal.* 115. 6.
Aures ad-audiendum sunt, mens autem periit & pudor?	Aures habent, & non audiunt.
2 ——————*Difficile est*	*Matt.* 11. 15.
Omnium hominum liberare genus & prolem.	Qui habet aures ad audiendum,
3 [b] *Omnia hæc narra, nec falsus-nuncius sis.* (*est honorem.*	audiat.
4 [c] *Trifariam omnia divisa-sunt; unúsquisq; autē, suum sortitus-*	[b] *Prov.* 13. 17.
5 [d] *Nunquid resipisces? flexibiles certè sunt mentes bonorum.*	Fidelis nuntius,

sanitas. *Act.* 20. 20, 27. Nihil subtraxi --- quò minùs annuntiarem vobis. -- Non subterfugi quò minùs annuntiarem vobis omne consilium Dei. [c] 1 *Joan.* 5. 7. Tres sunt, qui testimonium dant in cœlo, Pater, Verbum, & Spiritus sanctus. [d] *Psal.* 55. 20. Non sunt mutationes ipsis (scil. *improbis, utpote obstinatis in malitia*) *Ezech.* 33. 11. Convertimini, convertimini -- cur enim moreremini? --

---

nostro usurpatur hoc verbum ῥύεσθαι in N. T. Est enim ille Λέων ὁ ῥυόμενος, ut Diabolus Λέων ὠρυόμενος. Ῥῦσθαι per Syncopen pro ῥύεσθαι, vel per Aphæresin

pro ἐῤῥῦσθαι, *liberare*, *tueri*, *defendere*.

ᶜ Nuntium inprimis fidelem & veracem esse oportet, μηδὲ ψευδάγγελον εἶναι. *Soph. Electr.* Ἴσθι πᾶν τὸ δρώμενον, Ὅπως ἂν εἰδὼς ἡμῖν ἀγγείλῃς σαφῆ. *Lycophr. Alex.* primo statim versu, Λέξω τὰ πάντα νητρεκῶς, ἅ μ' ἱστορεῖς. Atque hæc una inter innumeras alias *Homericæ* poeseos virtus & laus est,in qua etiam ut & in aliis pluribus ad simplicitatem styli & phraseos SS. Scripturæ proximè accedit, (uti & viri docti jampridem observârunt) quòd viz. ut in Historia sacra, ità & apud *Homerum*, ubique ὁ ἄγγελος nuntium refert αὐτολεξεὶ, iisdem vocibus & syllabis, quibus ei demandatum est, ut nè latum unguem ab ἀγγελίᾳ sibi commissa discedat; quem morem Poeta ubique (ni fallor) religiosè observat.

ᵈ *Sext. Empir.* Adv. *Mathemat.* *Psellus* de *Oper. Dæm.* *Max. Tyr. Dissert.* 24. *Plut. vit. Pomp.* Ἀκούοντες καὶ ἀναγινώσκοντες (*Cæsar* sc. & *Pompeius*) ὅτι Τριχθὰ δὲ πάντα δέδασται τοῖς θεοῖς, ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς, ἑαυτοῖς οὐκ ἐνόμιζον ἀρκεῖν δυοῖν οὖσι τὴν Ῥωμαίων ἀρχήν. Cæterùm hinc obscurum aliquod vestigium SS. Triados deprehendisse videntur Gentiles philosophi, præsertim Platonici. Nota illa Trias Platonica, τὸ αὐτὸ ὄν, ὁ νοῦς ὁ δημιουργὸς, ἡ τοῦ κόσμου ψυχή. Vide *Lucian.* in *Philopatr.* & *Theodoret. De Cur. Græc. Affect.* lib. 2. *Procl.* in *Platon. Theol.* lib. 1. cap. 5. *Plato* in *Gorgia* docet τὸν Ὅμηρον (autorem scil. fuisse) τῆς τῶν δημιουργικῶν τριαδικῆς ὑποστάσεως. Et certè si in hoc hemistich. ἕκ. δ'. ἔμμ. τ. intelligatur τιμῆς scil. ὁμοίης vel potiùs ὁμῆς, optimè quadrabit in tres personas τῆς παναγίου τριάδος, utpote ἰσοτίμους inter se & ὁμοτίμους. *Aristot.* De Cœlo, lib. 1. cap. 1. ubi de numero ternario ex *Pythagora*, Τὰ τρία πάντα, καὶ τὸ τρὶς πάντῃ. καὶ πρὸς τὰς ἁγιστείας τῶν θεῶν χρώμεθα τῷ ἀριθμῷ τούτῳ. καθάπερ γάρ φασιν καὶ οἱ Πυθαγόρειοι, τὸ πᾶν καὶ τὰ πάντα τοῖς τρισὶν ὥρισται· τελευτὴ γὰρ καὶ μέσον καὶ ἀρχὴ τὸν ἀριθμὸν ἔχει τὸν τοῦ παντός· ταῦτα δὲ τὸν τῆς τριάδος. Ex quo loco *Trapezuntius*, non sine risu Cardinalis *Bessarionis*,probare satagit *Aristotelem*(si Diis placet)perfectâ habuisse notitiam SS.Trinitat. Anonymus à *Meursio* passim laudatus in *Denar. Pythag.* c. 5. Καὶ τὸ παρ' Ὁμήρῳ δὲ ἁρμόσαι τις ἂν τούτοις, Τριχθὰ γὰρ πάντα δέδασται. Vid. & *Auson. Griphum* ternarii numeri. *Tres Ope progeniti fratres*; *tres ordine Parcæ* &c. Singulos porrò hosce tres fra-

6 ᶠ Οἶσθ' ὡς πρεσβυτέροισιν ἐριννύες αἰὲν ἕπονται.

7 ᵍ Ἐσθλὸν καὶ τὸ τέτυκται, ὅτ' ἄγγελος αἴσιμα εἰδῇ.

8 ʰ Ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἱκάνει,
Ὁππότε ἰσόμορον καὶ ὁμῇ πεπρωμένον αἴσῃ
Νεικείειν ἐθέλῃσι χολωτοῖσιν ἐπέεσσι.

9 ——— ⁱ Θεοῖσι
Χεῖρας ἀνίσχοντες μεγάλ' εὐχετόωντο ἕκαστος.

10 ᵏ Εὔχετο χεῖρ' ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα.

ᶠ Ἐπ' ἀγαθῷ scil. δορυφορῆσαι, καὶ ἀμύνασαι. *Eustath.* nam alioquin etiam nonnunquam ἐπὶ κακῷ ἕπονται δικάσασαι, ut quando ἀνθρώπους τίνονται, Orestem puta μητροφόντην.

Eò autem propensius est numen ad vindicias senibus ferendas, quò minùs illi ob ætatem ad seipsos vindicandos idonei. Hinc ὑπὲρ τῶν γεραιοτέρων ἡ θεόθεν δίκη ἐστίν. uti hoc carmen παραφράζει idem *Eustath.* ¶ Ἐριννύες τιμωρητικαὶ δαίμονες, παρὰ τὸ ἐρευνᾶν, ἢ ἀπὸ τῆς ἔρας ἤγουν γῆς τῆς ὑπὸ γῆν νέεσθαι. *Id.*

ᵍ Versum hunc de bono & prudente nuntio respicit *Pindar. Pyth.* 4. Τῶν δ' Ὁμήρου καὶ τόδε συνθέμενος ῥῆμα πόρσυν' ἄγγελον ἐσλὸν ἔφα τιμὰν μεγίσταν πράγματι παντὶ φέρειν. *Eurip.* (citante hìc *Eustath.*) Ἐν ἀγγέλῳ γὰρ κρυπτὸς ὀρθοῦται λόγος.

ʰ Par in parem non habet imperium. adeòque nec objurgandi jus & potestatem. Atque hùc fortè spectat illud apud *Theocritum*, *Idyl.* 15. Πασσάμενος ἐπίτασσε Impera iis (& increpa eos) quos pascis, aut quos possides, id est, filios tuos & famulos; nos ἰσόμοροι tibi, & æquales, & ejusdem tecum sortis & conditionis, nec sub tuâ potestate aut imperio sumus. Ὁμῇ πεπρ. αἴσῃ, παράφρασίς ἐστι τοῦ ἰσόμορον,

tres, & (ut ità dicam) Deorum Triumviros trifurco seu trifido quasi telo armârunt, & donârunt poetæ: *Jovem* qu. οἰςῷ τριγλώχινι, Trisulco fulmine, *Neptunum* τριωνύχῳ δορὶ (*Lycophr.*) Tridente sc. *Plutonē* deniq; Cerbero τρικαρήνῳ κυνί. Rationem variè assignant Mythologi, quos adi sis, si vacat, & si tanti est. Observo duntaxat de Tridente, (ex *Æschyli* Schol. *Prom. V.*) eum scil. *Neptuno* datum, διὰ τὸ εἰς τρία διαιρεῖσθαι τὸ ὕδωρ, εἰς ποτάμιον, εἰς θαλάσσιον, καὶ εἰς λιμναῖον. (quanquam est & ὕδωρ κρηναῖον· sed fortè in fonte non est opus Tridente.) Quid quod etiam in altero sexu (si Diis placet) trinum numen est, adeò ubique apud Gentes numerus hic ternarius sacer & mysticus. Nam (ut hìc tres Dii, ità) & tres Deæ principales, & propemodum pares (Paris modò nè judex sit) scilicet, *Juno*, *Minerva*, *Venus*. Sed & aliæ præterea Deæ minorum Gentium, vel potiùs Deastræ per trigas seu terniones ab Ethnicorum Theologis recensentur; quales sunt tres *Parcæ*, tres *Furiæ*, tres *Sirenes*, Tres etiam *Charites*, & ter tres denique *Musæ*. Ut omittam *Hecaten* illam *Triformem*, seu *Triviam*, seu *Tergeminam*, *Minervam* item *Tritoniam*, seu Τριτογένειαν &c.

[e] Citat *Sext. Emp.* itidem adv. *Mathemat.* ubi & insignem narrat historiam de *Antigono*, qui cùm diu fuisset inexorabilis, tandem hoc versu *Homerico* flectebatur. Ταῦτα ἀκούσας Ἀντίγονος μετεβάλλετο. Στρεπτοὶ] In melius scil. nam alioqui tam boni quàm mali hominis animus suo modo est flexibilis; hujus plerunque in pejus, illius in melius. hic *Cereus in vitium flecti*, ille Serius ad frugem flecti magìs atque reduci. Viri boni στρεπτοὶ sunt (ut Dii ipsi, Στρεπτοὶ δέ τε καὶ θεοὶ αὐτοὶ *Il. ι.*) Mali contrà ἄτροποι (est autem Ἄτροπος una ex Parcis Infernalibus) ἀμετάστρεπτοι, & ἀμετάτροποι, utpote quorum mentes & mores rarò mutantur in melius (quin vergunt potiùs in deterius) Et si fortè *Cœlum, non animum mutant*, & (quod *Æschines* olim de *Demosthene*, Orat. c. *Ctesiph.*) Οὐ τὸν τρόπον, ἀλλὰ τὸν τόπον μόνον μετήλλαξαν. Quid quod nec ætas improborum hominum mutat mores, & *mentum* non *mentem* mutat canities, juxta Græc. illud proverb. Οὐκ ἦθος, ἀλλὰ τὴν τρίχ' ἀλλάττει λύκος. Denique μεταμελείας οἱ φαῦλοι γέμουσιν (*Aristot. Eth.* lib. 9. cap. 5.) sed non μετανοίας.

6 *Scis, quòd* [e] *majores-natu Erinnyes semper sequuntur.*
7 [f] *Bonum & illud est, quando nuncius prudens fuerit.*
8 *Sed ille gravis dolor cor & animum occupat,*
Cùm æqualem & pari destinatum sorti
Objurgare quis *vult iracundis verbis.*
9 ——— [g] *Diis*
Manus attollentes multùm precabantur singuli.
10 [g] *Orabat manus tendens ad cœlum stellatum.*

[e] *Levit.* 19. 32. Honora faciem senis, & time Deum tuum, ego sum Dominus (*qui vindico* scil. *causam senum, eorúmque honori consulo*).
[f] *Prov.* 13. 17. Nuntius fidelis, sanitas.

[g] *Thren.* 3. 41. Levemus corda nostra cum manibus ad Dominum in cœlos.

ρεν, ἥρωα ἰσόμοιρον, ὃν ὁμότιμον φθάσας εἶπεν. *Eustath.*

[i] [k] Χεῖρας ἀνίσχειν Θεῷ, & Χεῖρας ὀρέγειν εἰς οὐρανὸν, phrases sunt synonymæ & parallelæ. quia scil. cœlum Dei habitaculum. idque naturæ lumine vel Ethnicis notum. quibus propterea solenne inter orandum manus & oculos ad cœlum attollere. *Apollon. Argon.* lib. 2. Πολλὰ μάλ' ἀθανάτοισιν ἐς αἰθέρα χεῖρας ἀείρων Εὐχόμενος. *Aristot.* de *Cœl.* lib. 1. c. 3. Πάντες τὸν ἀνωτάτω τῷ θείῳ τόπον ἀποδιδόασι, καὶ βάρβαροι καὶ ἕλληνες, ὅσοι περ εἶναι νομίζουσι θεούς. Autor lib. de *mundo* qui *Aristotelis* nomine circumfertur; Συνεπιμαρτυρεῖ δὲ καὶ ὁ βίος

ὁ βίος ἅπας, τὴν ἄνω χώραν ἀποδοὺς Θεῷ. καὶ γὰρ πάντες οἱ ἄνθρωποι ἀνατείνομεν τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐχὰς ποιούμενοι. *Philopon.* de *Creat.* lib. 19. Διὸ καὶ τὰς χεῖρας εἰς αὐτὸν (οὐρανὸν scil.) ἐκτείνουσιν εὐχόμενοι· πορεύεται γὰρ τοῦτο τὰς ταχυτέρας τῶν ψυχῶν

[l] Forte-an hùc alludit *Hesiod.* versibus illis notissimis in initio operis Ὅν τε διὰ βροτοὶ ἄνδρες ὁμῶς ἄφατοί τε φατοί τε, Ῥητοί τ' ἄῤῥητοί τε Διὸς μεγάλοιο ἕκητι· Ῥέα μὲν γὰρ βριάει &c. *Horat. Carm.* lib. 1. *Valet ima summis Mutare, & insignem attenuat Deus* (ubi expressit proculdubio illud *Hesiodi.* Ῥεῖα δ' ἀρίζηλον μινύθει) *Obscura promens.*

11 [l] Ῥεῖα δ' ἀρίγνωτος Διὸς ἀνδράσι γίνεται ἀλκή,
Ἠμὲν ὅτεοισιν κῦδος ὑπέρτερον ἐγγυαλίξῃ,
Ἠδ' ὅτινας μινύθῃ τε, καὶ οὐκ ἐθέλῃσιν ἀμύνειν.
12 [m] Τεθνάτω, οὐ οἱ ἀεικὲς ἀμυνομένῳ περὶ πάτρης
Τεθνάμεν, ἀλλ' ἄλοχός τε σόη καὶ παῖδες ὀπίσσω,
Καὶ οἶκος καὶ κλῆρος ἀκήρατος ———
13 Βέλτερον ἢ ἀπολέσθαι ἕνα χρόνον, ἠὲ βιῶναι,
Ἢ δηθὰ στρεύγεσθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.
14 —— [o] Τρομέουσι δέ τε φρένα ναῦται,
Δειδιότες· τυτθὸν γὰρ ὑπ' ἐκ θανάτοιο φέρονται.
15 [p] Τοῦ γένετ' ἐκ πατρὸς πολὺ χείρονος υἱὸς ἀμύμων
Παντοίας ἀρετάς. ————
16 [q] Αἴας δ' οὐκ ἔτ' ἔμιμνε, βιάζετο γὰρ βελέεσσι.
17 —— [r] Ἐν χερσὶ φόως, οὐ μειλιχίῃ πολέμοιο.

Pindar. Pyth. 8. Δαίμων δὲ παρίσχει ἄλλοτ' ἄλλον ὕπερθε βάλλων, ἄλλον δ' ὑπὸ χειρῶν μέτρῳ καταβαίνει.

[m] Τεθνάμεναι γὰρ καλὸν ἐπὶ προμάχοισι πεσόντα Ἄνδρ' ἀγαθὸν περὶ ᾗ πατρίδι μαρνάμενον. *Tyrteus. Omnes omnium charitates patria una complexa est, pro qua quis bonus dubitet mortem oppetere, si ei sit profuturus? Cic. Off.* 1. *Equidem mortem pro patria præclaram esse fateor. Lentulus* apud *Livium*, lib. 9. Οὐ οἱ ἀεικές. Litotes seu Antiphrasis, *non indecorum*, id est, *pulchrum. Dulce & decorum est pro patria mori. Horat.* Atque huc fortè respexerit idem Lyricus, ubi præliantes pro patria *Non indecoro pulvere sordidos* introducit. Ἀγάμεθ', ἀγάμεθα, Ὃς ἐπὶ θάνατον οἴχεται γᾶς ὑπὲρ πατρῴας. *Eurip. Phœn.* Ὁ δὲ καὶ τῇ πατρίδι (γεγενῆσθαι νομίζων) ὑπὲρ τοῦ μὴ ταύτην ἐπιδεῖν δουλεύουσαν, ἀποθνήσκειν ἐθελήσει. *Demosth.* π. Στεφ. Τὸν ἁπάντων κράτιστον αἱρησόμεθα θάνατον περὶ τῆς πατρίδος. *C. Horatius* apud *Dionys. Hal.* Antiqu. Rom. lib. 10. Hinc præclara illa lex Athenis, Δημοσίᾳ ταφὰς ποιεῖσθαι τῶν ἐν τῷ πολέμῳ ἀποθανόντων (ὑπὲρ τῆς πατρίδος scil.) Legem hanc laudat, morémque sic publicè sepeliendi *Thucyd.* lib. 2. Οἱ Ἀθηναῖοι τῷ πατρίῳ νόμῳ χρώμενοι, δημοσίᾳ ταφὰς ἐποιήσαντο &c. Sed & τοῖς ἐπιταφίοις λόγοις eos celebrabant, (cujus insigne exemplum habemus in funebri Oratione *Periclis* apud eundem ibid.) eorúmque παῖδες δημοσίᾳ ἐτρέφοντο. Κλῆρος ἀκήρατος] Patrimonium, sors, hæreditas integra, & illibata. ¶ Ἀκήρατος, *salvus*, *integer*, (idem quòd σόος versu præced. ab α privat: κὴρ, & ἄτη, inquit *Eustath.* q. à *fato* & *damno* immunis: Vel etiam *purus*, *sincerus*, *non mixtus* (ut ἀκήρατον ὕδωρ pro καθαρὸν) fortè ab α privat. & κηρὸς, cera (ut Lat. *sincerus*) q. *sine cera*, *simplex*, ἄκηρος & per epenthesin τοῦ ατ ἀκήρατος, ut μέσος μέσατος, τρίτος τρίτατος, ἕβδομος ἑβδόματος, &c.

[n] Κρεῖσσον γὰρ εἰσάπαξ θανεῖν, Ἢ τὰς ἁπάσας ἡμέρας πάσχειν κακῶς. *Æschyl. Prometh.* vinct. Θανεῖν ἄριστόν ἐστιν, ἢ ζῆν ἀθλίως *Philem.* apud *Stob.* Ἀλλ' ἢ καλῶς ζῆν ἢ καλῶς τεθνηκέναι τὸν εὐγενῆ χρή. *Soph. Ajact.* Ἥμισυς ὁ βίος βιῶναι κρείττων ἀλύπως ἢ διπλάσιος λυπούμενῳ *Lysias Orat.* 2. ¶ Στρεύγεσθαι, τὸ στραγγίζεσθαι, καὶ οἷον κατὰ στράγγα, καὶ κατ' ὀλίγον ἐκλείπειν, ὃ καὶ ἀπολιβάζειν φασὶν οἱ μεθ' Ὅμηρον. *Eustath.* Στρεύγεσθαι igitur *torqueri*, *cruciari*, παρὰ τὸ Στραγγίζεσθαι

διὰ τῆς εἰς τὸν οὐρανὸν τῶν ὄψεών τε καὶ ψυχῶν ἐκστάσεως &c. *Arrian.* de *Exped. Alex.* lib. 4. Ἐπὶ τοῖς δὲ ἀνατεῖναι Δαρεῖον ἐς τὸν οὐρανὸν τὰς χεῖρας, καὶ εὔξασθαι ὧδε· Ἀλλ' ὦ Ζεῦ βασιλεῦ &c.

11 [h] *Facilè autem conspicua Jovis hominibus fit potentia,*
Tum quibus decus excellentius dederit,
Tum iis quos attenuaverit, nec voluerit adjuvare.
12 [i] *Moriatur; non ei indecorum pugnanti pro patria*
Mori; at uxor salva erit, *& liberi superstites,*
Et domus, & patrimonium integrum——
13 *Melius* est *aut perire semel, aut vivere,*
Quàm diu vexari in gravi pugna.
14 ——[k] *Trepidant animo nautæ,*
Paventes; paululùm enim à morte distant.
15 [l] *Hoc genitus erat ex patre multò pejore filius melior*
Omnifariis virtutibus——
16 *Ajax non ampliùs manebat, urgebatur enim telis.*
17 —— [m] *In manibus salus,* seu victoria, *non in remissione pugnæ.*

[h] 2 *Paralip.* 25. 8. In Deo est robur, vel ut opem ferat, vel ut prosternat. *Psal.* 9. 16. Notus est Dominus judicio quod fecit. [i] 2 *Sam.* 10 12. Pugnemus pro populo nostro-- Dominus autem faciet quod bonum est in conspectu suo. [k] *Jon.* 1. 5. Timuerunt nautæ, & clamaverunt, &c.

[l] *Ezech.* 18. 14, &c. Si genuerit filium, qui videns peccata patris --timuerit, & non fecerit simile &c. [m] *Esai.* 9. 5. Tota conflictatio confligentis in concussu, & vestimentum volutatum in sanguine.

στραγγεύεσθαι per Syncopen juxta *Eustath.* addo etiam & per Metathesin. *Hesych.* Στρεύγομαι, διατρίβω (q. lentè & paulatim maceror & absumor) ἀφ' οὗ καὶ στράγξ ἡ κατὰ βραχὺ στέρησις· & immediatè suprà, Στρεύγεται (ità enim, ni fallor, legendum pro eo quod in impressis est, στραγγεύεται repugnante serie literarum) ταλαιπωρεῖται, ταλαιπωρεῖται, τείβεται, στενοχωρεῖ. Ergo juxta *Hesych.* Στράγξ, unde στραγγεύεσθαι, fit à verbo στρεύγεσθαι, non autem contrà στρεύγεσθαι à στραγγεύεσθαι uti vult *Eustath.*

[o] Τυτθὸν γὰρ, &c.] *Longin.* π. ὕψ. *Arat.* de navigantibus Ὀλίγον δὲ διὰ ξύλον ἄϊδ' ἐρύκει. Quem locum *Arateum* ex hoc *Homerico* factum vult idem *Longinus*: quanquam *P. Victor*: (quem vid. *Var. Lect.* 29 18.) ex alio potiùs expressum putat, qui viz. habetur supr. Il. *x.* Ὀλίγος δ' ἔτι χῶρος ἐρύκει. *Q. Calab.* l. 7. Ναῦται γὰρ αἰεὶ σχεδὸν εἰσιν ὀλέθρου. *Juvenal. Digitis à morte remotus Quatuor aut septem.* Et antè eum *Anacharsis* apud *Laert.* Τέσσαρας δακτύλους ἔφη τοῦ θανάτου τοὺς πλέοντας ἀπέχειν. Idem ergo interrogatus τίνα πλοῖα εἶη ἀσφαλέστατα, μακρὰ ἢ στρογγύλα, respondit, Τὰ νενεωλκημένα· & rursùs, Plures nè essent vivi an mortui, Τοὺς δὲ πλέοντας, ἔφη, ποῦ τίθης; (nempe navigantes adeò in confinio mortis esse censebat, ut medio quodam loco & statu inter vivos & mortuos habendi essent) quanquam sunt qui ibi legant πλείονας. *Et propè tam lethum, quam propè cernit aquam. Ovid.* de *Pont.* 2. *Inter vitæ mortisque vias nimium gracili limite ducto. Sen. Med.*

[p] *Plut.* De *Serâ Num. vind.* Παῦροι δ' ἀρείους infr. Od. β. Fuere tamen nonnulli, licèt non admodum multi, κακοῦ κόρακος καλὰ ᾠὰ (*O matre pulchrâ filia pulchrior! Horat.*) Ἡμεῖς τοι πατέρων μέγ' ἀμείνονες εὐχόμεθ' εἶναι. supr. Il. δ. vide ibi. Ut enim nec virtus, ita nec vitium (personæ) fit ex traduce, nec hæreditario jure descendit ad posteros.

[q] Οἰκεῖόν ἐστι ῥηθῆναι ἐπὶ δειλίας ὑπὸ θυ-

θυῖ⊙ (*Eustath.* in locum) de strenuo bellatore hostium vi & multitudine oppresso. Cæterùm nobilitavit imprimis hunc locum non minùs quàm ipsum *Ajacem* elegans illud Epigramma *Antholog.* l. 1. c. 5. (cujus argumentum ex *Philostrati Heroicis* desumptum) Αἴαντ⊙ παρὰ τύμβον ἀταρβήτοιο παρεστὼς, Φρὺξ ἔπιον κακῆς ἦρχεν ἐπεσβολίης. ΑΙΑΣ δ' οὐκέτ' ἔμιμνεν, ὁ δ' ἀντιγέγωνεν ἔνερθε. Μίμνειν δ' οὐκ ἔτλη ζωὸς ὑποφθίμενον. Ità enim majusculis literis distinguendum est à cæteris hoc hemistichium, uti rectè monuit *H. Steph.* Illa enim ἐπεσβολίη statim sequitur in his ipsis verbis ex *Homero* petitis Αἴας δ' οὐκέτ' ἔμιμνε.

᾿Ιλ. π΄.

1 a Τίπτε δεδάκρυσαι, Πατρόκλεις, ἠΰτε κούρη
Νηπίη, ἥ θ' ἅμα μητρὶ θέουσ' ἀνελέσθαι ἀνώγει;
2 b Νηλεὲς, οὐκ ἄρα σοί γε πατὴρ ἦν ἱππότα Πηλεὺς,
Οὐδὲ Θέτις μήτηρ, γλαυκὴ δέ σε τίκτε θάλασσα,
Πέτραι τ' ἠλίβατοι, ὅτι τοι νόος ἐστὶν ἀπηνής.
3 ——— c Πάντη δὲ κακὸν κακῷ ἐστήρικτο.
4 d Ἔσπετε νῦν μοι Μοῦσαι Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,
Ὅππως δὴ πρῶτον πῦρ ἔμπεσε νηυσὶν Ἀχαιῶν.
5 e Τῷ δ' ἕτερον μὲν ἔδωκε πατὴρ, ἕτερον δ' ἀνένευσε.
f Ἤματ' ὀπωρινῷ, ὅτε λαβρότατον χέει ὕδωρ
9 Ζεὺς, ὅτε δή ῥ' ἄνδρεσσι κοτεσσάμενος χαλεπήνῃ,
Οἳ βίῃ εἰν ἀγορῇ σκολιὰς κρίνωσι θέμιστας,
Ἐκ δὲ δίκην ἐλάσωσι, θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλέγοντες,
Τῶν δέ τε πάντες μὲν ποταμοὶ πλήθουσι ῥέοντες,
Πολλὰς δὲ κλιτῦς τότ' ἀποτμήγουσι χαράδραι,
Ἐς δ' ἅλα πορφυρέην μεγάλα στενάχουσι ῥέουσαι
Ἐξ ὀρέων ἐπὶ κάρ· μινύθει δέ τε ἔργ' ἀνθρώπων.

a Est quidem id celebre dictum, nec à vero abhorrens, quod habent Græci Parœmiographi, aliiq; Autores passim citant, tanquam ex *Homero*, etsi apud eum non invenio, Ἀγαθοὶ δ' ἀριδάκρυες ἄνδρες. Et tamen fletus præsertim immodicus feminas, imò puellas potiùs quàm viros decet; & liquescere in lacrymas sexui molliori magìs quàm meliori convenit. Τῷ δ' ἀγεννῶς δακρύοντι ὀνειδίζει μετ' ἐναργοῦς ὁμοιώσεως, Τίπτε δεδάκρυσαι, &c. *Plut. Vit. Homer.* Ὅς τις ὥστε παρθέν⊙ βέβρυχα κλαίων. *Soph. Trachin.* ad quem locum illustrandum affert *Schol.* hunc *Homericum.* Οὐ σοί γ' ἀφεῖσαι τοῦ γυναικείου γόου, *Eurip. Orest.* Δακρύοις εἰς τὸ θῆλυ τρεπόμεν⊙ ἐλεεινὸς ἦν, &c. *Id. Helen.* Κλαίων κάθησαι ὡς τὰ κοράσια *Arrian. Epict.* 4. 10. Παρῳδεῖ *Aspasia* in Carmine ad *Socratem* apud *Athen.* l. 5. Τίπτε δεδάκρυσαι, φίλε Σώκρατες;

b Plut. de *discrim. Adul. & Amici*: *Agell.* 12. 1. Expresserunt autem hunc locum Latini Poetæ, *Virg. Æn.* 4. *Ovid. Metam.* 8. *Catul. Epigram.* Et alludere videtur *Abaris*, Epistolâ ad *Phalaridem*, quæ extat inter Epistolas ejusdem *Phalaridis.* Σὲ ἔτεκεν οὐ γυνὴ καὶ ἀνὴρ, ἀλλὰ λέαινα καὶ σῦς ἄγρι⊙. Quod tyranno illi truculentissimo non minùs verè quàm liberè dictum. Quin & huic ferè geminum est illud *Theocriti Idyl.* 3. Ἦ ῥα λεαίνας μαστὸν ἐθήλαζε, δρυμῷ τέ μιν ἔτρεφε μάτηρ.

c *Hermog.* de *Inven.* l. 4. *Theophyl. Simocat.* Epist. 65. Hùc spectant illa adagialia, *Fluctus fluctum*, & *Fortuna obesse nulli contenta est semel*, & *Catenati labores* apud *Ausonium.* Πόνος πόνῳ πόνον φέρει, *Soph. Ajace.* Οὐκ ἔστι τοῦ δυστυχοῦντας μὴ οὐχὶ πανταχοῦ δυστυχεῖν *Heliodor.* l. 5. Ἔργον ἐπ' ἔργῳ, *Theocr.* *Nulla calamitas sola. Erasm.* Adag. *Finis alterius mali gradus est futuri, Sen. Herc. fur.* Πρὸς δ' ἔτι πικρότατον κρῆμα, καὶ κακὸν ἄλλο κακοῖσι, *Apollon. Argon.* Nec multùm hinc abit (saltem quoad formam verborum) dictum illud proverbiale, Κακὸν κακῷ ἰᾶσθαι. *Malum malo sanare*, quanquam in sensu est

Citat etiam hunc versum *Hermog.* de *Invent.* l. 4. [f] Ἐν τοῖς θεῶν ἐστιν ἡ νίκη, οὐκ ἐν τῇ μελλ. τοῦ πολ· *Eust.* Alii μειλιχίη legunt in recto casu, q.d. Ἐν χερσὶν ἡμῖν ἡ σωτηρία, προσλώμενα ὁ οὐκ ἔστι πολέμου. Lenitas non est belli, propria scil. vel, Bellum non decet clementia. In prælio fortiter pugnandum, nec cuiquam parcendum ex lenitate aut misericordia. Ferro armata manus, mens ferrea belligerantûm. Nempe hìc inprimis obtinet id quod dixit *Agesilaus* apud *Plut. Apophth.* Χαλεπὸν ἅμα ἐλεεῖν καὶ φρονεῖν.

IL. 16.

1 *Ut quid lacrymaris, Patrocle, sicut puella (monet f*
Parvula, quæ unà-cum matre currens eam se *attollere*
2 *O crudelis, non utique tibi pater erat eques Peleus,*
Néque Thetis mater, cæruleum autem te peperit mare,
Rupésque excelsæ, quandoquidem tibi mens est sæva.
3 ——— [a] *Undique malum malo accumulatur.*
4 *Dicite nunc mihi Musæ cœlestes domos habitantes;*
Quomodo jam primò ignis incidit in naves Achivorum.
5 [b] *Huic alterum quidem dedit pater, alterum verò denegavit.*
6 *Die autumnali cùm copiosissimam fundit aquam*
Jupiter, quando jam hominibus infensus irascitur,
Qui per-vim in foro obliqua decernunt judicia,
Justitiámque expellunt, divinam vindictam nihil curantes;
Eorum nonnunquam *omnes fluvii exundant fluentes,*
Multásque convalles tunc abscindunt torrentes,
In mare autem profundum valdè strepunt fluentes
Ex montibus proni; minuuntur autem opera hominum.

[a] *Job* 1. 17, 18. Illo adhuc loquente venit alius. —— Adhuc loquebatur ille, & ecce alius. — *Isa.* 30. 1. Ut adderetis peccatum super peccatum. 1 *Joh.* 5. 19. Totus mundus in maligno positus.
[b] *Eccles.* 6. 1, 2. Vir, cui dedit Deus divitias ——— sed non dedit ei potestatém ut comedat ———
[c] *Psal.* 107. 34. Terram fructiferam in salsuginem (*vertit Deus*) propter malitiam habitantium in eâ. 2 *Pet.* 2. 5. Diluvium mundo impiorum inducens.

est discrimen; nam in isto Adagio κακὸν non est calamitas seu infortunium, ut in hemistichio hoc *Hom.* sed culpa seu delictum, (quò spectat illud Tragici, *Per scelera semper sceleribus tutum est iter.*) Exstat apud *Herodot. Thucyd. Soph. Plat. Polyb. Plut.* alios: quorum verba parco hùc adscribere.

[d] Hoc versu hìc & alibi etiam utitur *Hom.* tanquam solenni invocationis formulâ, quâ Musarum opem implorat, quando sc. rem aliquam novam & memorabilem narrare incipit. Atque hinc certè μονονυχὶ in parœmiale procemium, aut procemialem parœmiam abiit hic locus *Hom.* apud Autores, quoties insignem aliquam narrationem exordiuntur. Ità *Cic.* Epist. ad Att. l. 1. Ep. 15. rem novam & miram narraturus sic præfatur. Ἔσπετε νῦν μοι μοῦσαι, Ὅππως δὴ πρῶτον πῦρ ἔμπεσε· ubi ex binis hisce versibus bina mutuatur hemistichia, quanquam in nonnullis exemplaribus, prior ille versus integer habetur. Et *Plato* de Rep. l. 8. Πῶς οὖν δή, εἶπον, ὦ Γλαύκων, ἡ πόλις ἡμῖν κινηθήσεται ——— ἢ βούλει, ὥσπερ Ὅμηρος, εὐχώμεθα ταῖς μούσαις εἰπεῖν ἡμῖν, ὅπως δὴ πρῶτον στάσις ἔμπεσε, &c. *Quæ eò libentiùs posuî* (verba *P. Victor. Castigat.* in *Ciceron.* locum supra

prà laudatum) *ut viderent homines quomodò gravissimi scriptores iisdem Homeri locis unusquisque pro suo commodo uterentur.* Porrò versum hunc *Hom.* Ἔσπετε νῦν μοι, &c. sic, παρῴδηκε *Timon* ὁ Σιλλογράφος apud *Diog. Laert.* Ἔσπετε νῦν μοι ὅσοι πολυπράγμονές ἐστε σοφισταί. Quin & occurrit hic versus *Homer.* (uti & alii non pauci) etiam apud Hesiod. (Theogon.) Ταῦτά μοι ἔσπετε μοῦσαι, &c.

[e] In Citharœdum quendam imperitum lepidè hoc carmen detorsit *Stratonicus* apud *Athen.* l. 8. Κακῶς μὲν κιθαρίζειν ἔδωκεν, ἄλλο δ' ἦ καλῶς ἀνένδυσεν. Citat etiam *Plin.* Epist. l. 1. & imitatur *Virg.* Æn. 11. *Audiit, & voti Phœbus succedere partem Mente dedit, partem volucres dispersit in auras.* Hùc autem spectat id quòd infrà habemus. *Il. σ.* Οὐ γὰρ Ζεὺς ἄνδρεσσι, &c. vid. ibi. Et alludere videtur *Artemidor. Onirocrit.* l. 5. de eo qui binos gallos *Æsculapio* vovit, unum si à morbo, alterum, si à lippitudine liberaretur. Ἄνοσ@ μὲν ἐγένετο, ὀφθαλμίασε δὲ ἰσχυρῶς· ἐπὶ γὰρ μιᾷ εὐχῇ ἀρκούμενος ὁ Θεὸς, τὸ ἕτερον ἀπένδυσε· dixerat quippe ei in somnis *Æsculapius*, εἷς μοι ἀλεκτρυὼν ἀρκεῖ.

[f] *Cic.* Epist. ad Q. fr. l. 3. *Viget illud Homeri* &c. ubi 3. primos hujus sententiæ versus adducit, Vide & de hoc *Homeri* loco *Alciat. Prætermiss.* in *Pandect.* l. 2. ubi duos priores hujus sententiæ versus eleganter sanè sic transtulit, *Mense sub autumni ingentes cùm Jupiter imbres Iratus miseris mortalibus æthere fundit.* Σκολιὰς κρίνωσι, &c.] *Hesiod.* Ἔργ. καὶ Ἡμ. 1. Δωροφάγοι, σκολιαῖς δὲ δίκαις κρίνωσι θέμιστας.

7 [g] Ἄνδρα θνητὸν ἐόντα, πάλαι πεπρωμένον αἴσῃ
Ἂψ ἐθέλεις θανάτοιο δυσηχέος ἐξαναλῦσαι;
8 [h] Τύμβος τε στήλη τε, τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
9 ———— [i] Χαλεπόν σε καὶ ἴφθιμόν περ ἐόντα
Πάντων ἀνθρώπων σβέσσαι μένος, ὅς κέ σοι ἄντα
Ἔλθῃ ἀμυνόμενος· θνητὸς δέ τε καὶ σὺ τέτυξαι.
10 [k] Ἐν γὰρ χερσὶ τέλος πολέμου, ἐπέων δ' ἐνὶ βουλῇ·
Τῷ οὔτι χρὴ μῦθον ὀφέλλειν, ἀλλὰ μάχεσθαι.
11 [l] Ὕπνος καὶ θάνατος διδυμάονες ————
12 [m] Ἀλλ' αἰεί τε Διὸς κρείσσων νόος ἠέ περ ἀνδρῶν·
Ὅς τε καὶ ἄλκιμον ἄνδρα φοβεῖ, καὶ ἀφείλετο νίκην
Ῥηϊδίως, ὅτε δ' αὐτὸς ἐποτρύνῃσι μάχεσθαι.
13 ———— [n] Ἐμὸν τέκμωρ ὤλεσεν ἀλκή.
14 [o] Οὐ δήν οἱ δ' αὐτὸς δηρὸν βέῃ, ἀλλά τοι ἤδη
Ἄγχι παρέστηκεν θάνατος, καὶ μοῖρα κραταιή.

[g] Citat hunc *Homeri* locum *Cyril. Alex.* lib. 10. *contra Julian.* Θανεῖν πέπρωται ἅπασι, *Pythag.* Aur. Carm. Βροτοῖς ἅπασι κατθανεῖν ὀφείλεται, *Eurip.* & (juxta quosdam) *Menand.* Nil mirum mortalem mori. Ἐφ' ἑκάστου τῶν ψυχαγωγούντων μέμνησο ἐπιλέγειν ὁποῖόν ἐστιν· ἂν παιδίον σαυτοῦ καταφιλῇς, ἢ γυναῖκα, ὅτι ἄνθρωπον καταφιλεῖς· ἀποθανόντος γὰρ αὐτοῦ οὐ ταραχθήσῃ· *Epict. Enchir.* c. 8. Notum illud *Xenophontis* apud *Diog. Laert.* & *Ælian.* qui, auditâ morte filii, Ἀλλὰ γὰρ ᾔδειν, inquit, θνητὸν γεγεννηκώς. Idem & de *Anaxagorâ* habent *Cicero, Laertius*, alii: Δυσηχέος, οὐ ὁ ἦχος ἀηδής, *Eustath.* ¶ Δυσηχὴς propriè *malè sonans*, adeóque tristis, luctuosus. Est autem hoc Epitheton martis & mortis, πολέμοιο δυσηχέος, & θανάτοιο δυσηχέος apud nostrum sæpiusculè: i. e. κακοήχου διὰ τὰς οἰμωγὰς (inquit *Scholiast.*) κακοὺς ἤχους ἔχοντος, διὰ τὰς τῶν ἀποθνησκόντων φωνάς. Utpote in quo Ἔνθ' ἅμ' οἰμωγή τε καὶ εὐχωλὴ πέλεν ἀνδρῶν Ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων, ῥέε δ' αἵματι γαῖα· quemadmodum *Bellonæ* rabiem & furias noster alicubi ἐκτραγῳδεῖ.

[h] Οὐδ' ὑστάτην κόνδυλας ἐκ πυρὸς τέφρην Κρωσσοῖσι ταρχυθεῖσα, ὡς φθιτῶν θέμις *Lycophr.* ——*Corpora terræ mandemus: qui solus honos Acheronte sub imo est. Virg. Æn.* 11.

[i] Σβέσσαι μένος· ἡ μεταφορὰ καλλίστη ἐστὶ, καὶ κατὰ τοὺς παλαιοὺς εἰπεῖν, ἔμψυχος· σβέσις γὰρ πάντως.

Σεισμὸς porrò, & κατακλυσμὸς, & ejusmodi συμπτώματα non ad casum aut fortunam, nec ad causas tantùm secundas, sed ad supremum aliquod numen referenda, agnoverunt etiam Ethnici, saltem qui aliquem religionis gustum habuere. Insignis hac de re locus est apud *Diod. Sic.* l. 15. (*qui scriptor*, inquit *Rhodoman.* & meritò, *non minùs sanctus quàm prudens*) Οἱ μὲν φυσικοὶ πειρῶνται τὰς αἰτίας τῶν τοιούτων παθῶν, οὐκ εἰς τὸ θεῖον ἀναφέρειν, ἀλλ' εἰς φυσικάς τινας ἢ κατηναγκασμένας περιστάσεις· οἱ δ' εὐσεβῶς διακείμενοι πρὸς τὸ θεῖον, πιθανάς τινας αἰτίας ἀποδιδόασι τοῦ συμβάντος, ὡς διὰ θεῶν μῆνιν γεγενημένης τῆς συμφορᾶς τοῖς εἰς τὸ θεῖον ἀσεβήσασι. Quam ipsissimam Cataclysmi causam hìc assignat *Homerus*, *Mosi* & Historiæ sacræ hâc in re συνῳδὸς planè, & ad amussim consentiens. ¶ Κλιτὺς] τὰ ἐπικλίματα τῶν ὀρῶν· *Hesych.* τόποι ὀρεινοὶ ἐξέχοντες, καὶ προσνενευκότες, παρὰ τὸ κεκλίσθαι· *Eustath.* declivitates, seu devexitates montium. Ἀπότμήγουσι] ¶ Ἀποτέμνουσι· verbum purum putum poeticum, & *Homericum*. Hinc ἀπότμὼξ, ---γος, *abscissus, abruptus*, apud *Apollon. Rhod.* Ἐπὶ κάρ] In caput i. e. proni, præcipites: ¶ Sæpiùs apocopen passum est hoc *caput*; nam à κάρηνον fit κάρη, à κάρη κάρ, quod tamen est inter ἅπαξ λεγόμενα, & hoc tantùm loco occurrit apud Poetam, idque *metaphoricè*, τὸ κάρ caput, Ὁ κὰρ Gentile, ut in Proverb. Ἐν καρὶ ὁ κίνδυνος· & suprà *Il. ι.* ἐν καρὸς αἴσῃ.

7 *Virum mortalem, olim destinatum fato*
Iterum vis à-morte tristi liberare?
8 [d] *Tumulúsque cippúsque, hic quidem honor est mortuorum.*
9 ———*Difficile est tibi, fortis licet fueris,* (*obviam*
Omnium hominum extinguere vires & vitam, *quicunque tibi*
Venerit pugnaturus: mortalis certè & tu factus-es.
10 *In manibus enim exitus belli, verborum verò in consilio:*
Ideò non oportet sermonem augere, sed pugnare.
11 [e] *Somnus & mors gemelli.*————
12 *Sed semper Jovis potior sententia quàm hominum,*
Qui [f] *& fortem virum terret, & adimit* ei *victoriam*
Facilè, quando ipse alterum *excitat ad pugnam.*
13 ———*Suum-ipsius robur ipsum perdidit.*
14 [g] *Nè tu quidem ipse diu vives, sed tibi jam*
Propè imminet mors, & fatum præpotens.

[d] 2 *Sam.* 18. 18. Absalom erexerat sibi cippum (seu columnam) dixerat enim. ---Hoc erit monumentum nominis mei.

[e] *Mat.* 9. 24. Non est mortua puella, sed dormit. *Sic alibi sæpè Dormire pro Mori.*

[f] *Eccles.* 9. 11. Vidi sub sole nec velocium esse cursum: nec fortium bellum: (seu *victoriam.*)

[g] *Luc.* 12. 10. Hâc nocte anima tua à te repetetur. 2 *Tim.* 4. 6. Tempus migrationis meæ instat.

πάντως τὸ ἐνδιέρμενος ὁ ψυχρὸς θάνατος· *Eustath.* nam, Vita velut lampas, cujus extinctio mors est. Θνητὸς δὲ ἦ, &c.] Et tu etiam mortalis es. Haud absimile monitum illud πολυθρύλλητον, quod *Philippus Mac.* sibi occini jussit unoquoque manè, Μέμνησο ἄνθρωπος ὤν.

[k] Τέλος πολέμου νίκη, quod supr. *Il.* ο'. φόως dixit, ἐν χερσὶ φόως, h. e. *salus, victoria.* Ἐπέων δ' ἐνὶ βουλῇ· *Hypallage*, pro βουλῆς δ' ἐν ἔπεσι. Hunc porrò versum sic reddit *Camerar. Pugna manus poscit, fora sunt sermonibus apta.* Etiam hoc sensu, Ἐν χερσὶν ἡ μάχη (Pugna in manibus sita est, utpote in quâ non lingua, sed manus res geritur) quanquam hæc phrasis à *Thucydide*, aliisque *Gr. Historicis* specialiter usurpatur de prælio

prælio, quod cominus & consertis manibus fit. Ut ἐν χειρῶν νόμῳ, & absolutè ἐν χερσί, h. e. in ipso conflictu, in prælio, consertâ manu, &c. Verùm ad hunc *Hom.* locum alludit (ni fallor) *Apollon. Argon.* 3. Οὐ μὲν ἔολπα Βελῆς εἶναι ὄνειαρ, ὅσον τ' ἐπὶ κάρτεϊ χειρῶν· & *Pind. Nem.* 1. Πράσσει γὰρ ἔργῳ μὲν σθένος, βουλαῖσι δὲ φρήν. ubi *Schol.* Μετέβαλε τὸ Ὁμηρικὸν, Ἐν γὰρ χερσὶ, &c. *Comperce verbis velitare, ad rem redi*: *Turpil.* apud *Nonium.* Ὁπόσα γὰρ μὴ διαιρεῖται ὑπὸ λόγου, ταῦτα ὑπὸ τῶν ὅπλων κρίνεται· *Dion. Halic. Ro. Ant.* l. 3. Non linguâ, sed manibus opus in bello. Φωνὴ γὰρ οὐδένα πώποτε ἀνθρώπων ἀπέκτεινε. *Cæsar* apud *Dion. Cass.* l. 38. Unde Ἄρης ab α privat. & ῥέω, h. e. ἐρέω *dico* alicubi derivat *Eustath.* & *Græci* apud nostrum taciti ad pugnam procedunt, Οἱ δ' ἄρ' ἴσαν σιγῇ μένεα πνείοντες Ἀχαιοί. Nempe, In pace & consilio ἐχεχειρία, in pugnâ & conflictu ἐχεμυθία locum habet.

[l] *Plut.* De *Consol.* ad *Apollon. Athenag. Legat.* pro *Christian.* Idem de *Resurr.* Τινὲς ἀδελφὸν τῷ θανάτῳ τὸν ὕπνον ὀνομάζουσι. *Orpheus* Hym. εἰς Ὕπνον, Αὐτοκασίγνητος γὰρ ἔφυς λήθης, θανάτου τε. Et *Homero* suprà *Il.* ξ. Ὕπνος dicitur κασίγνητος θανάτοιο. Vide plura ibi.

[m] Ἐν γὰρ δαιμονίοισι φόβοις φεύγοντι καὶ παῖδες θεῶν· *Pind. Nem.* 9. Ὅταν δέ τις θεῶν βλάπτῃ, δύναιτ' ἂν οὐδ' ἂν ἰσχύων φυγεῖν. *Soph. Electr.* Οὕτω δὴ καὶ στρατὸς πολλοὺς ὑπὸ ὀλί-

ΙΛ. ρ'.

1 ——— [a] Οὐ μὲν καλὸν ὑπέρβιον εὐχετάασθαι.
2 ——— [b] Ῥεχθὲν δέ τε νήπιος ἔγνω.
3 Αἵματί οἱ δεύοντο κόμαι χαρίτεσσιν ὁμοῖαι,
Πλοχμοί θ', οἳ χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἐσφήκωντο.
4 ——— [d] Σὺ μὲν ὧδε θέεις ἀκίχητα διώκων.
5 [c] Ὁππότ' ἀνὴρ ἐθέλει πρὸς δαίμονα φωτὶ μάχεσθαι,
Ὅν κε θεὸς τιμᾷ, τάχα οἱ μέγα πῆμα κυλίσθη.
6 ——— [f] Κακῶν δέ κε φέρτερον εἴη.
7 ——— [g] Ὦ εἶδος ἄριστε, μάχης ἄρα πολλὸν ἐδεύεο.
8 ——— [h] Μένος πολυθαρσὲς ἐνῆκεν
Ἄσθμον, οἷόν τ' ἄνδρας ἐσέρχεται, οἳ περὶ πάτρης
Ἀνδράσι δυσμενέεσσι πόνον καὶ δῆριν ἔθεντο.
9 [i] Τῷ τις νῦν ἰθὺς τετραμμένος ἢ ἀπολέσθω,
Ἠὲ σαωθήτω· ἡ γὰρ πολέμου ὀαριστύς.

[a] Γνωμικῶς εἴρηται, ὡς μὴ καλὸν ὂν αὐχεῖν τινὰ τὰ ὑπὲρ δύναμιν, *Eustath.* Τὸ δὲ καυχᾶσθαι παρὰ καιρὸν, μανίαισιν ὑποκρέκει, *Pind. Olymp.* 9. Ὡς οὐχ ὑπέρφευ θνητὸν ὄντα χρὴ φρονεῖν. *Æschyl. Pers.* Et certè *In magnos animos non cadit affectata jactatio. Symmach.* l. 10. Ep. 29. Vide *Æsopi* fabulam, cui Titulus Κομπαστής, & Epilogus, Ἰδοὺ Ῥόδος, ἰδοὺ καὶ τὸ πήδημα, Hìc Rhodus, hìc saltus, quod in Proverbium abiit. ¶ Εὐχετάασθαι (ut & εὔχεσθαι) est & προσεύχεσθαι & καυχᾶσθαι & *precari* & *gloriari*. Nempe Deum *orare*, eique *preces* offerre, ingens hominis decus & privilegium est, & de quo jure *gloriari* possit. Afferant alii alias hujus homonymiæ rationes (est enim certè non *ex casu*, sed *ex consilio*) mihi hæc una sufficiet, & *contentus ero hoc Catone*.

[b] Hemistichium proverbiale, cui geminum illud *Hesiodi* hinc proculdubio depromptum, Ἔργ. καὶ Ἡμ. 2. Παθὼν δέ τε νήπιος ἔγνω. *Plat. Conviv.* Εὐλαβηθῆναι (χρὴ) καὶ μὴ κατὰ τὴν παροιμίαν, ὥσπερ νήπιον παθόντα γνῶναι. Atque hinc etiam sumi videtur illud, quod ex *Tragico* hìc affert *Eustath.* Ἔγνωκα δὴ τάλαινα συμφορᾶς ὕπο. *Hesiod.* de *Epimetheo.* Αὐτὰρ ὁ δεξάμενος ὅτε δὴ κακὸν εἶχ' ἐνόησεν. Nec absimile *Euripidis* illud in *Bacch.* Κακοῦ γὰρ ἐγγὺς ὢν ἐμάνθανε. *Eventus stultorum magister. Fabius* apud *Liv.* Δίκα δὲ τοῖς μὲν παθοῦσι μαθεῖν ἐπιῤῥέπει τὸ μέλλον, *Æschyl. Agamem.* Ὁ προπονήσας, νόῳ καὶ προμάθειαν φέρει· *Pind.* Præclarè *Curt.* l. 8. (de *Alexandro* resipiscente, postquam jam *Clitum* interfecerat) *Malè humanis ingeniis*

γυ διαφθείρεται κατὰ τοιόνδε, ἐπεάν σφι ὁ θεὸς φθονήσας φόβον ἐμβάλῃ, &c. *Herodot. Polymn.*

[n] *Pind. Pyth.* 8. Βία δὲ καὶ μεγάλαυχον ἔσφαλεν ἐν χρόνῳ. *Horat.* Carm. l. Od. 4. *Vis consili expers mole ruit suâ.* Id. alibi. *Suis & ipsa Roma viribus ruit. Juvenal. Sat.* 10. *Viribus ille Confisus periit, admirandisque lacertis.* Ut *Milo Crotoniates* (inquit ibi vetus *Scholiast.*) *qui cùm arbores manibus scinderet, brachia ejus occupata sunt, & à lupis consumptus est:* Testes, *Strabo, Plinius, Agellius*, alii.

[o] *Hodiè mihi, cras tibi.* Mors in propinquo. fortè juveni, certè seni: nam *Juvenis quidem potest citò mori, sed senex diu vivere non potest. Hieron.* Τὸν πλουτήσαντα οἰκτιζόμενοι, ὅς πρώτως ἄπεισιν, ἐκ ἄποθεν ἐπιμένοι τούτε, λελήθασιν ἑαυτοῖς ἐπιρρίπτοντες τὰ δάκρυα· *Phalar. Epist.* ¶ Βέη· ποιητικὴ λέξις ἀσυνήθης· ἐκ τοῦ βέω βῶ, ἐξ οὗ ἴσως κατὰ πλεονασμὸν τὸ βίω· (ut à μειδῶ - ιῶ. à καληφῶ - ιῶ, à λῶ volo λιῶ, unde λελιημένος·) ἐκ δὲ τοῦ βέω γίνεται καὶ τὸ βείω, Τί νυ βείομαι αἰνὰ παθοῦσα· *Eustath.* Videtur porrò ad hunc locum respexisse *Virg.* Æn. 10. *Non me quicunque es, inulto, Victor, nec longum lætabere: te quoque fata Prospectant paria, atque eadem mox arva tenebis.*

Il. 17.

1 ——[a] H*Aud bonum est insolentèr gloriari.*
2 ——[b] *Quod* semel *factum est stultus cognovit.*
3 *Sanguine ei madefactæ-sunt comæ Gratiis similes,*
Cincinnique, qui auro & argento revincti-erant.
4 ——[c] *Tu quidem sic curris, incomprehensibilia persequens.*
5 [d] *Quoties homo vult adverso numine cum viro pugnare,*
Quem Deus honorat, mox in eum magna clades devolvitur.
6 ——[e] *E malis melius* hoc eligendum *fuerit.*
7 —— *O formâ præstantissime, in pugnâ sanè multùm deficis.*
8 ——[f] *Impetus-animi audax insit*
Intrepidus, qualis viros subit, qui pro patria
Cum hostibus prælium & pugnam committunt.
9 *Quare aliquis nunc rectà impetum-faciens,* [g] *aut pereat*
Aut salvus-sit; hoc enim est *belli commercium.*

[a] *Psal.* 52. 1. Quid gloriaris? *Rom.* 11. 18. Noli gloriari adversus ramos. 1 Cor. 5. 6. Non est bona gloriatio vestra. *Jac.* 4. 16. Omnis ejusmodi gloriatio mala est. [b] *Prov.* 22. 3. Prudens prævidet malum, & evitat; stulti pergunt, & læduntur. [c] *Eccles.* 5. 16. Quid prodest ei, qui laboravit in ventum? *Gal.* 2. 2. Nè fortè in vanum currerem, aut cucurrissem. [d] *Exod.* 14. 25. Dixerunt Ægyptii, Fugiamus Israelem; Dominus enim pugnat pro eis contra nos. *Isa.* 41. 11, 13. Confundentur omnes qui pugnant adversùm te --- Quia ego Dominus Deus tuus apprehendens manum tuam, &c. [e] 2 *Sam.* 24. 14. Coarctor nimis, sed melius est ut incidam in manus Domini ---quàm in manus hominum. [f] *Nehem* 4. 14. Nolite timere ---pugnate pro fratribus, filiis, & filiabus, & uxoribus, & domibus vestris. [g] 2 *Sam.* 11. 25. Varius eventus est belli; nunc hunc, & nunc illum consumit gladius.

---

ingeniis natura consuluit, quòd plerunque non futura sed transacta perpendimus. τὰ ῥεχθέντα γνώσκομεν καὶ ἐνοοῦμεν. Nempe *Epimethei* potiùs quàm *Promethei* sumus plerique mortalium, nec tam πρόσσω ὁρῶμεν quàm ὀπίσσω. *Serò* nimis *sapimus* miseri *Phryges* experiendo. Citat porrò hoc hemistichium *Aristid.* To. 3. or. pro *Quatuorvir*: & *Galen. Protrept.* c. 4.

c Celebrem hunc de *Euphorbo* locum præ aliis fecerunt *Pythagorei*, qui eum ambitiosè citant, *Porphyrius* inprimis, & *Jamblichus* de vitâ *Pythag.* Et alludit *Apollon.* apud *Philostrat.* l. 8. Laudat etiam *Synes. Calvit. Encom.* & *Lucian. Gallo.* Respicit & *Plin.* Nat. Hist. 33. 1. *Est quidem apud eundem Homerum virorum crinibus aurum implexum; ideò nescio an prior usus à feminis cœperit.* Ἐσφήκ.] ¶ Ἐκ τῆ τῶν σφηκῶν κτ μέσον ἐντομῆς dicitur τὸ σφηκῶδες (*constringi*) Τοῖς γὰρ λεπτῇ μιείνθω σφιγξομένοις ἐπιτεί τις κὴ αὐτοῖς διασφάξ, ἐτυμολογοῦσι τοὺς σφῆκας· *Eustath.* Ὁ δὲ τέτρατ@ ἐσφήκωται· *Arat.* in *Phœnom.* de Zodiaco: ubi etiam hunc *Homeri* versum adducit *Theon Scholiastes.*

d Ἀκίχητα, ἀκατάληπτα· *Hesych.* nam κιχῶ & -άνω poetis idem quod πεζογράφοις καταλαμβάνω. Παροιμιῶδες τὸ Ἀκίχητα διώκειν· *Eustath.* Cui similia apud *Erasm. Frustrà curris, Impossibilia captas*, &c. Εἰς κενὸν τρέχω, *Paul* in Epist. Τὸ τὰ ἀδύνατα διώκειν μανικόν· *M. Antonin.* de *Seipso* l. 5. Ἀδυνάτων ἐρᾷς· *Lucian. Dialog.* Ἀνήνυτα μοχθοῦσιν· *Porph.* De *Abstin.* l. 1. Χρὴ δὲ ζῆν τῶν ἀδυνάτων μὴ ἐρᾷν· *Isid. Pelus.* l. 2. Ep. 134. Τὰ ἀδύνατα διώκειν, μανικόν. Πέπαυσο τοίνυν ἀκίχητα διώκων· *Id.* l. 5. Ep. 145. Χρὴ τὰ ἐοικότα παρ δαιμόνων μαςεύεμεν θνατοῖς φρεσί· *Pind. Pyth.* 3. Ἀρχὴν δὲ θηρᾷν ἐ πρέπει τἀμήχανα. Incertus. Τὸ μὴ τοῖς ἀδυνάτοις ἐγχειρεῖν, κρεῖττον· *Procop. Pers.* 2.

e Δεινὸς, ὃς θεοὺς ζητεῖ· *Æschyl.* Ἑπτ'. ἐ'. Θ. ubi *Schol.* Δυσκατέργαστος γάρ ἐστιν, ὅστις τοὺς θεοὺς τιμᾷ. Et nescio an non huc referri poterit Epigram. illud in Invid. quod habetur *Antholog.* l. 1. Ὅταν συγῇ τις ἄνδρα, ὃν φιλεῖ θεὸς, Οὗτος μεγίστην μωρίαν καλλιεπεῖ. Φανερῶς γὰρ αὐτῷ τῷ θεῷ κορύσσεται.

f Κατὰ τὴν δευτέραν φασὶ πλοῦν τὰ ἐλάχιστα ληπτέον τῶν κακῶν· *Arist. Eth.* 2. 9. Τῶν μὲν ἀγαθῶν

10 ----- k Ἐκ δὲ Διὸς τιμὴ καὶ κῦδ@ ὀπηδεῖ.
11 —————————— l Οὐδὲ τοκεῦσι
Θρέπτα φίλοις ἀπέδωκε, μινυνθάδιος δέ οἱ αἰὼν
Ἔπλετ' ——————
12 m Πολλὰ δὲ μεταλλήσει φρεσὶν ᾗσι, πολλὰ δ' ἀγείρει.
13 n Οὐ μὲν γάρ τί πού ἐστιν ὀϊζυρώτερον ἀνδρὸς
Πάντων ὅσσα τε γαῖαν ἔπι πνείει τε καὶ ἕρπει.
14 o Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται.
15 p Ἤτοι γὰρ καὶ ἐγώ· τὰ δὲ καὶ Διῒ πάντα μελήσει.
16 q Τῶν μὲν γὰρ πάντων βέλε' ἄπτεται, ὅστις ἀφείη,
Ἢ κακὸς, ἢ ἀγαθός. Ζεὺς δ' ἔμπης πάντ' ἰθύνει.
17 r Ἐν δὲ φάει καὶ ὄλεσσον, ἐπεί νύ τοι εὔαδεν οὕτως.
18 s Τὴν δέ μιν ἀμφασίη ἐπέων λάβε, τὼ δέ οἱ ὄσσε
Δακρυόφιν πλῆσθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή.

k Ἐκ δὲ Διὸς βασιλῆες. *Hesiod.* & *Callim.* Τιμὴ δ' ἐκ Διός ἐστι supr. *Il.* β.

l Θρέπτα vel -τρα vel τρεῖα sunt τὰ τροφεῖα, nutritia, seu nutritionis præmia, τὰ ὑπὲρ τῆς ἀνατροφῆς χαριστήρια. Δὲ hìc pro γὰρ non pro ἀν. Nec enim vult Poeta (quod plerique existimant) *Hippothoum* immaturâ morte pœnas luisse ingratitudinis erga parentes, sed morte præventum non potuisse ἀντιπελαργεῖν. Vid. *Xylandrum* Annot. in *Plut. Hom.* Potest tamen & huc trahi, & per accommodationem sic sumi & exponi hic Poetæ locus, itâ ut βραχυβιότης dicatur esse pœna τῆς ἀχαριστίας πρὸς τοὺς γονεῖς· ut contra μακροβιότης præmium est divinitùs constitutum τῆς πρὸς αὐτοὺς τιμῆς καὶ εὐχαριστίας καὶ ἀντιπελαργίας, juxta promissum 5. Decalogi mandato annexum, & veterem illum senarium, Ἱκανῶς βιώσεις γηροβοσκῶν τοὺς γονεῖς. Et hunc opinor *Homeri* locum ob oculos habuit Clariss. *Moricius* nostras in eruditissimo libro vernaculo nuper edito, cui titulus, *Cœna quasi* Κοινή· ubi ait p. 213. *Quintum præceptū expressè invenitur apud Homerum. Hesiod.* Ἔργ. καὶ Ἡμ. de ferreo seculo. Οὐδέ κεν οἵγε Γηράντεσσι τοκεῦσιν ἀπὸ θρεπτήρια δοῖεν· *Oppian.* Κυνηγ. 2. Τιννύμενοι κομιδὴν παιδοτροφίης

ἀεὶ τὸ μέγιστον, τῶν κακῶν δὲ τοὐλάχιστον αἱρετέον· *Annibal* apud *Polyb.* l. 15. *Ex malis minimum:* quod in uxorem suam pusillam nequiter nimis torsit *Laco* quidam apud *Plut.* π. φιλαδελφ. Et *Democr.* apud *Anton.* in *Meliss.* *E malis multis malum quod minimum est, id minimum est malum.* *Plaut. Stich.* ubi τῷ παρὰ προσδοκίαν, atque etiam κακεμφάτῳ utitur Comicus ridiculi causâ.

g Δύναμει εἶδος ἄριστ. Quanquam *Gratior est pulchro,* &c. (*Virg.*) tamen nescio quomodo, *Forma viros neglecta decet:* (*Ovid.*) Et formosi certe digni videntur & idonei, Qui *Veneris* potiùs quàm *Martis* castra sequantur: *Rara est concordia formæ, Atque pudicitiæ (Juven.)* fortè & fortitudinis. Certè *Nireus* apud nostrum, *Il.* β. Κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε (unde & Proverb. Εὐμορφότερος Νιρέως apud *Lucian. Timon.*) Ἀλλ᾽ ἀλαπαδνὸς ἔην· &, Formoso *Paridi* non ἀρκεῖ, δῶρα τ᾽ Ἄρηος, Sed magè grata fuit κίθαρις, τά τε δῶρ᾽ Ἀφροδίτης.

h *Codrus pro patriâ non timidus mori.* *Horat.* Carm. l. 3. & l. 4. *Non ille pro charis amicis, Pro patriâ timidus perire.* Laudat verò hunc *Hom.* locum *Plut.* Præcept. Polit.

i *Aut cita mors venit, aut victoria læta.* *Horat.* Ἢ γὰρ ἀποθανεῖν χρὴ, ἢ πλεονεκτεῖν, *Agatharchid.* apud *Stob.* Ἄσσα δύναμαι πράξω ποτὶ δὴ πολέμιον, ἢ τεθνάξομαι, *Brasidas* apud *Plut. Apophth. Lacon.* Incerta belli alea, & Mars communis. Quamobrem, Miles ad utrúmq; paratus esse debet, Ἢ ἀπολέσθαι, ἢὲ σαωθῆναι, hæc enim belli lex & conditio, τοῦτο ἐστὶν ἡ δὴ ὀαριστὺς πολέμου. Ὀαριστὺς δὲ propriè *consuetudo, colloquium, confabulatio* familiaris sc. blanda & amatoria: ut cùm Παρθένος ἠΐθεός τ᾽ ὀαρίζετον ἀλλήλοισιν. *Il.* χ. qualis ὀαριστὺς in cesto Veneris *Il.* ξ. (ab ὄαρ ὄαρος, uxor, mulier, puella,) sed & ἁπλῶς ἡ ὁμιλία, ἡ συνουσία, congressus quicunque, etiam bellicus, προμάχων ὀαριστύς· *Il.* ν. quæ & μίξις, unde μιγήμεναι ἐν δαῒ λυγρῇ.

10 ------ h *A Jove honor & gloria hominibus advenit.*
11 —————— i *Neque parentibus*
Educationis-præmia charis persolvit, breve autem ejus ævum
Fuit——————
12 k *Sæpè blandis verbis usus est, sæpè etiam minis.*
13 kk *Non enim quid uspiam est ærumnosius homine*
Omnium quæ super terram spirant & repunt.
14 l *Sed profectò hæc Deorum in genibus sita sunt.* (*erunt*
15 m *Jaculabor enim & ego; hæc verò jam Jovi omnia-curæ-*
16 n *Horum enim omnium tela scopū feriunt, quicunq; ea emi-*
Sive ignavus, sive fortis: Jupiter tamen omnia dirigit. (*serit,*
17 *In luce saltem perde, quoniam sic tibi placuit.*
18 *Diu eum obmutescentia tenuit, ejusque oculi*
Lacrymis oppleti sunt; florida autem ejus hæsit vox.

h 1 *Paralip.* 29. 11, 12. Tua est Domine magnificentia, & potentia, & gloria, ----- Tuæ divitiæ, & tua est gloria, tu dominaris omnium; in manu tuâ virtus & potentia: in manu tuâ magnitudo, & imperium omniū. i *Exod.* 20. 12. Honora patrem tuum & matrem tuam, ut sis longævus super terram. 1 *Tim* 5. 4. Discat vicem rependere parentibus (ἀντιπελαργεῖν) hoc enim est honestum-- k *Deut.* 30 19. Proposui vobis vitam & mortem, benedictionem & maledictionem. kk *Job* 14 1. Homo mulier*e* natus tum brevis ævi, tum plenus est miseriæ. 25 6. Homo vermis, & filius hominis lumbricus. l *Jac.* 4. 15. Dicere debetis, si Dominus voluerit, & vivamus, faciemus hoc, aut illud· m 2 *Sam.* 10. 12. Pugnemus -- & faciat Dominus pro libitu suo. n 1 *Reg.* 22. 34. Quidam jaculans arcu simplici animo, percussit regem &c.

παιδοτροφίης ἀλεγεινῆς. h. e. ἀντιπελαργοῦντες & τοκεῦσι θρέπτρα φίλοις ἀποδιδόντες. Verbum porrò illud ἀντιπελαργεῖν (hâc de re *Græcis* tam familiare) unde derivetur, vel pueri nôrunt

nôrunt, viz. à πλαργὸς, ciconia, quæ στοργῆς, h. e. amoris & gratitudinis erga parentes emblema decantatissimum; unde & in lingua nostra vernacula **Stozk** à στοργῇ, & Hebr. חסידה q. *pia* & *benigna*, & à *Petronio Arbitro* unâ voce *pietaticultrix* appellari meruit. Exstat autem hæc ipsa sent. supra *Il. δ*.

[m] Ἄλλον μειλιχίοις, ἄλλον στερεοῖς ἐπέεσσι. *Il. μ. Monendo, & minando. Precibúsque minas regaliter addit. Ovid.* Αἱ τῶν τυράννων δεήσεις οἶδ' ὅτι μεμιγμέναι ἀνάγκαις εἰσί· *Plat.* ¶ Ἀρειά, ἐνιπὴ, ὁμοκλὴ, increpatio, comminatio, propriè hostilis seu bellica, ab ἄρης mars.

[n] *Plut.* Πότερον τὰ τῆς ψυχῆς, &c. *Dio. Chrys.* Orat. 23. Πᾶς ἐστι ἄνθρωπος Συμφορή. *Solon* apud *Herodot.* Clio. Οὐδὲν καὶ μηδὲν τῶν μερόπων τὸ γένος. *Anthol. Gr.* Ep. l. 2. *Heu, heu, nos miseros, quàm totus homunc'o nil est! Petron. Satyr.* Πολύ γ' ἐστι πάντων ζῶον ἀθλιώτατον Ἄνθρωπος. *Philem.* apud *Stob.* Ἅπαντα τὰ ζῶά ἐστι μακαριώτατα, Καὶ νῦν ἔχοντα μᾶλλον ἀνθρώπου πολύ. *Menand.* apud eund. ubi plura vide hanc in rem. Mirè enim luxuriant veteres in depingendis vitæ humanæ miseriis & calamitatibus, adeò ut infinitus essem si congerere velim & accumulare omnia illa epitheta & elogia quæ ab Autoribus præsertim Græcis tribuuntur δειλοῖσι βροτοῖσι, qualia sunt σκιᾶς ὄναρ, εἴδωλα, κοῦφη σκιά, πλάσματα πηλοῦ, σκιοειδέα φῦλ' ἀμενηνά, ἀνέρες εἰκελόνειροι, ἔμψυχοι νεκροί, ὀνείρων μιμήματα, ἀσθενείας ὑπόδειγμα, καιροῦ λάφυρον, τύχης παίγνιον, μεταπτώσεως εἰκὼν, φθόνου καὶ Συμφορᾶς πλάστιγξ, τὸ λοιπὸν φλέγμα καὶ χολὴ, & similia, ὅσα κόνις. Quare ex innumeris aliis quæ hùc afferri possint, addam duntaxat distichon illud ex *Palladæ* Epigrammate, quod habetur *Anthol.* l. 1. Ὦ γένος ἀνθρώπων πολυδάκρυτον, ἀσθενές, οἰκτρὸν, Συρόμενον κατὰ γῆς, καὶ διαλυόμενον.

[o] Hoc est, ἐν τῇ τῶν θεῶν ἐξουσίᾳ ἐστί· *Scholiast. Diogenes* cùm à prodigo minam peteret, Tantum, inquit, à te peto, quia an unquam posthàc à te accepturus sim, θεῶν ἐν γούνασι κεῖται, *Plut. Apophth.* & *Laert.* vit. *Diog.* Ἐσθλά τε καὶ τὰ χέρεια θεῶν ἐν γούνασι κεῖται, *Q. Calab.* l. 7. & alibi, Ταῦτα μὲν ἀθανάτων ἐνὶ γούνασιν ἐστήρικται. Simile id apud *Plaut. Bacchid. Quò eveniat, Diis in manu est.* Ἐν τοῖς τοῦ Θεοῦ γόνασι κεῖται. *Procop. Vandal.* l. 1. Hùc allusum in proverbio illo, Ἐν πέντε κριτῶν γούνασι κεῖται, de quo consulendus *Zenobius*, aliique *Græcorum* Paræmiographi. Sumptum verò (ni fallor) hinc adagium, eò quod mos erat supplicibus genua prehendere eorum quos orabant, unde γούνων ἅψασθαι, seu λαβέσθαι, & γουνάζεσθαι sæpè apud *Hom.* de supplicantibus. Quin & vota sua cerâ obsignare, & Deorum genibus affigere solebant (*Turneb.* Advers. 1. 15.) unde *Juvenal.* Sat. 10. *Propter quæ fas est genua incerare Deorum.* i.e. Diis supplicare. Et *Apul. Apolog. Votum in alicujus statuæ femore assignâsse.* Sensus igitur dicti & adagii hujus *Homerici* hic fuerit, *Incertum an Dii votis nostris hâc in re annuere velint.*

[p] Dabo operam, ut det Deus successum. Faciam quod meum est, & viderit Deus. *Jaculabor & ego*, Κυλίω κἀγὼ τὸν πίθον, ut *Diogenes* ille *Cynicus* apud cognominem *Laert.* ¶ Ἧσαι. ἀκοντίσαι, unde ἥματα· missilia, tela, sagittæ.

[q] Ζεὺς δ', &c.] Hinc adagium exculpsit *Erasmus*, *Deus omnia dirigit.* In bello certè, Ὁ

Ἰλ. σ'.

[a] Quoties quis nuntium affert de obitu viri alicujus illustris, & herois

1 ——— [a] Ἦ μάλα λυγρῆς
Πεύσεαι ἀγγελίης, ἣ μὴ ὤφελλε γενέσθαι.
Κεῖται Πάτροκλος. ———

τοῦ μακαρείτου, παροιμιακῶς hoc usurpare poterit, Κεῖται Πάτροκλος. Ità apud *Plin.* l. 4. Ep. 11. nescio quis loquens (non quidem de morte, sed) de exilio *Liciniani* cujusdam viri præstantis, brevi hoc elogio & quasi proverbio usus est, Κεῖται Πάτροκλος. Sanè Critici nostri recentiores cùm significare volunt virum aliquem incomparabilem, & *literarum* (ut loquuntur) *Phœnicem*

γδ τομίης πολέμοιο. Arma gerunt homines, sed regit Arma Deus. Et quicunque emittat, Ἤ κακὸς, ἢ ἀγαθὸς, est profectò Certa serire sagitta, Deus si dirigat arcum.

[t] Proverb. cui simile alterum illud (quod & hìc affert *Eustath.*) Ἀπ' ἀξίου ξύλου κἂν ἀπάγξασθαι. Et illud apud *Virg. Si pereo, manibus hominum periisse juvabit.* Quò & fortè pertinet votum illud *Philippi Maced.* qui cùm multæ res prosperæ unâ die ei contigissent, Ὦ τύχη, ἔφη, μικρόν τι μοι κακὸν ἀντὶ τοσούτων καὶ τηλικούτων ἀγαθῶν πόρισον. *Plut. Apophth.* & De *Consolat.* ad *Apollon.* q. d. Contingat mihi, (inquit) quando sic necesse est, κακὸν, sed μικρόν: & mihi ὄλεθρος, inquit heros iste, sed ἐν φάει. Virum nempe fortem & magnanimum non tam mors ipsa perturbat, quàm mortis circumstantiæ, putà modus, aut locus, aut tempus. Et nescio annon huc alludat *Vulteius* apud *Lucan.* l. 4. *Non tamen in cæca bellorum nube cadendum est, ----Perit obruta virtus.* Citat verò hunc *Hom.* locum *Longin.* περὶ Ὕψους, Παροιμιῶδες γέγονεν ἐπὶ τῶν εὐχομένων μὴ ἀκρατοῖς κακοῖς περιπεσεῖν, ἀλλὰ καὶ ἀγαθόν τι παραμεμίχθαι αὐτοῖς· οὕτω τις ὀλλύμενος ἐν ὕδασι, εὔχεται κατὰ γῆν τοῦτο παθεῖν· οὕτω παράσιτος νῆστις θνήσκων, εὔξαιτ' ἂν κόρῳ διαρραγῆναι. *Eustath.* Cæterùm hunc *Homeri* locum ob oculos habuit *Ammian. Marcellinus* lib. 28. *Per horrorem tenebrarum ---quo tempore hebetari solent obstrictæ terroribus mentes; ut inter innumera multa Ajax quoque Homericus docet, optans perire potiùs luce, quàm pati formidinis augmenta nocturnæ.* Quanta igitur insania oculos sibi eruere cum *Democrito*, & (ut loquitur *Laberius*) *elucificare exitum ætatis suæ*, ut sic ἐν σκότῳ ἀπόλοιτο misellus senex, & cœcus & in tenebris moriatur? ¶ Εὔαδε, verbum purum putum poeticum. Ἅδε placuit ἕαδε, (ἑαδότα μῦθον *Il.* 1.) εὔαδε, mutato etiam spiritu aspero in tenuem, quod ferè fit in istiusmodi vocis incremento, ut ἧλιος, ἠέλιος, ἑκηλος, εὐκηλος, ὅρος, οὖρος, ἅδης ἀΐδης, ἔρση ἐέρση, ἕδνα ἔεδνα, aliquando etiam in decremento, ut ἠμέρα ἦμαρ, ἠδονὴ ἦδος.

[f] Vocem dolor impedit ingens. *Curæ leves loquuntur*, &c. *Vox faucibus hæret.* ¶ Unde & Ἄχος juxta Grammat. ab α privat. & χῶ, i.e. χαίνω hisco, q. στερεῖ τοῦ χαίνειν, vocē & spiritū intercludit, & ne hiscere quidem sinit. Ἀμφασίη ἐπέων, q.d. obmutescentia verborum. Quanquam ellipsis & defectus vocis hìc indicatur, est tamen duplex Pleonasmus in dictione; Redundat enim & μ in ἀμφ. per epenth. pro ἀφασίη (ab α & φάσις dictio) atq; etiam vox ἐπέων, siquidem ἀφασία, seu ἀμφ. per se ἄνευ ἐπέων, sine voce & verbis, obmutescentiam seu taciturnitatem significat. quare omnino παρέλκει τὸ, ἐπέων. Ἐκ περιττοῦ πρόσκειται τὸ ἐπέων, καθ' αὑτὸ γὰρ στέρησιν τῆς φωνῆς δηλοῖ (ἡ ἀμφασίη sc.) ὁ δὲ ἐπέων γίνεται· *Eustath.* Θαλερὴ δέ οἱ, &c. Sunt qui hìc vim faciunt & emphasin ponunt in voce θαλερὴ, ac si sensus sit sc; nimio luctu οὐχ ἁπλῶς τῆς φωνῆς, ἀλλὰ τὸ θαλερὸν τῆς φωνῆς κωλύεσθαι. Mallem tamen ἁπλῶς sumere, ut sit epitheton simplex & otiosum (ut θαλερὸν δάκρυ & ejusmodi) Et certè luctus ingens & immodicus ἀφασίαν inducit, & prorsus obmutescere facit, ità ut quis non tantùm non clarè & floridè, sed nè omnino quidem loqui possit.

IL. 18.

1 ———— [a] CErtè admodum triste Audies nuntium, quod utinam nunquam accidisset: Jacet Patroclus. ————

[a] 1 *Reg.* 14.6. Missus sum ad te triste nuntium afferens.

Phœnicem ad plures abiisse, solenni hac formulâ utuntur, Κεῖται Πάτροκλος. Sic *Baudius* Cent. 2. Ep. 29. de morte *Lipsii*, *Ad summam* Κεῖται Πάτρ. *Beverovic.* (Epist. Dedicat. ad *Dan. Heins.*

Heins.) de obitu *J. Rutgersii.* *Nunc* Κεῖται Πάτ. Sic & Clariss. *Kingus* Academiæ *Oxon.* Orator in Cenotaphio Regis *Jacobi.* *Et nunc tandem* Κεῖται Πάτροκλος, *Pius, Doctus, Pacificus,* &c. Et qui Epistolam nuper edidit De laudibus & vitâ *Salmasii* τοῦ πάνυ, *Anton. Clementius, Erat,* inquit, *& veneni suspicio: Quicquid sit,* Κεῖται Πάτροκλος. *Deseruit nos magnus Salmasius,* &c.

Artemidor. Onirocrit. 4. 61. Γυνή τις ἔδοξε (in somno sc.) λέγειν αὐτῇ τινά, Κεῖται Πάτροκλος. Ταύτης ἀποδημῶν ὁ ἀνὴρ ἀπέθανε. Κεῖται (de personâ) *jacet, obiit,* (nuper sc.) *occisus est.* *Bion* Epitaph. *Adon.* Κεῖται καλὸς Ἄδωνις. *Theocr.* Id. 3. Κεισεῦμαι δὲ πεσών. *Hom.* infr. hoc ipso lib. Κείσομ', ἐπεί κε θάνω. *Il.* τ. Κεῖται ἀνὰ προθύρον. Et *Od.* χ. Ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κεῖται· & hic Κ. Π.

2 [b] Ἀλλὰ τί μοι τῶν ἦδος, ἐπεὶ φίλος ὤλεθ' ἑταῖρος,
Πάτροκλος, τὸν ἐγὼ περὶ πάντων τῖον ἑταίρων
Ἶσον ἐμῇ κεφαλῇ; ————————
3 [c] Ὠκύμορος δή μοι, τέκος, ἔσσεαι, οἷ' ἀγορεύεις.
4 [d] Αὐτίκα τεθναίην, ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλον ἑταίρῳ
Κτεινομένῳ ἐπαμῦναι.————
5 [e] Ὡς ἔρις ἔκ τε θεῶν, ἔκ τ' ἀνθρώπων ἀπόλοιτο,
Καὶ χόλος, ὅς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ χαλεπῆναι·
Ὅς τε πολὺ γλυκίων μέλιτος καταλειβομένοιο
Ἀνδρῶν ἐν στήθεσσιν ἀέξεται, ἠΰτε καπνός.
6 [f] Ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν ἀχνύμενοί περ,
Θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλον δαμάσαντες ἀνάγκῃ.
7 ---[g] Κῆρα δ' ἐγὼ τότε δέξομαι, ὁππότε κεν δὴ
Ζεὺς ἐθέλῃ τελέσαι, ἠδ' ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.
8 [h] Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ βίη Ἡρακλῆος φύγε κῆρα,
Ὅς περ φίλτατος ἔσκε Διῒ Κρονίωνι ἄνακτι,
Ἀλλά ἑ μοῖρα δάμασσε, καὶ ἀργαλέος χόλος Ἥρης.
9 [i] Κείσομ', ἐπεί κε θάνω, νῦν δὲ κλέος ἐσθλὸν ἀροίμην.
10 ———————— [k] Οὐ κακόν ἐστι
Τειρομένοις ἑτάροισιν ἀμυνέμεν αἰπὺν ὄλεθρον.

[b] Οὐδὲν ἡμῖν ἐστι χρηστὸν φιλίας χωρίς. ἔστω μυρία ἀγαθά. ἀλλὰ τί τὸ ὄφελος; ἔστω πλοῦτος, ἔστω τρυφὴ φίλων χωρίς. ἀλλὰ τί τὸ κέρδος; (h. e. *Homericè* loquendo τί τῶν ἦδος) *Chrysost.* Hom. 19. in *Act. Apost.* Ad quæ verba *Aurei* illius *oris* illustranda hoc Achillis dictum tanquam parallelum ex *Homero* affert doctissimus noster *Dounæus.* Ἦδος] ¶ *Hesych.* Ἦδος ἡδονή, καὶ ὄφελος. Est autem aptoton, ut & Synonymum ὄφελος, Κάλλος, καλλονή, sic ἦδος ἡδονή, sed mutato spiritu, ut ἦμαρ ἡμέρα. Ἶσον ἐμῇ κεφ.] Hinc *Pythagorica* illa amici descriptio, Ὁ φίλος ἄλλος ἐστὶν ἐγώ· *Eustath.* in locum, Ὁ δὲ ἑταῖρος ἕτερος ἐγώ. *Clem. Alex.* Strom. 2. (quæ certè melior mihi videtur Etymologia hujus vocis ἑταῖρος, quàm ulla ex iis quas tam prolixè & operosè cudit *Etymologus.*) Ἔστι γὰρ ὁ φίλος ἄλλος αὐτός. *Aristot. Eth.* 9. 4. Et fortè huc respexit *Alexander,* ubi de suo *Hephæstione,* Οὐ σώσας μοι τὸν ἑταῖρον, ὅν τινα ἶσον τῇ ἐμαυτοῦ κεφαλῇ ἦγον. *Arrian. Exped. Alex.* l. 7.

[c] Vox *Thetidis* ad *Achillem.* Abiitque in adagium, *ubi quem ob nimiam virtutem non diu victurum auguramur.* Append. *Erasm.* Adag. Videtur huc alludere, *Horat.* l. 2. Sat. 1. ---*O puer, ut sis vitalis, metuo.* Festiva illa *Diogenis* parodia, quâ hunc versum torquebat in prodigum quendam & profusum opsonatorem, Ὠκύμορος δή μοι τέκος ἔσσεαι, οἷ' ἀγοράζεις, (eò quòd talia emis). *Plut. Apophth.* & *Diog. Laert.* in vit. cognominis *Cynici.* Usus est & *Aristot.* ad *Callisthenem,* liberiùs cum rege loquentem *Laert.* l. 5. in *Aristot.* Regibus enim ἢ ἥκιστα ἢ ἥδιστα. Εὔολισθον γὰρ τὸ τῆς γλώττης ὄργανον, καὶ μέγιστον παρέχει τοῖς ἀμελοῦσι κίνδυνον. *Agap.* Paræn. ad *Justin.* c. 54. Ἡ γλῶσσα πολλοὺς εἰς ὄλεθρον ἤγαγεν· *Incert.* apud *Grot.* Excerpt. *Plures linguâ quàm gladio periere.* Hinc elegans proverb.

Κεῖται (de voce aut sententiâ) *extat*, *habetur*, *occurrit*. Hinc Κειτέκειτος dictus *Ulpianus*, inquit *Athenæus*, vel potiùs *Athenæi* Breviator l.1. quia viz. solebat nihil in cæna appositum comedere, πρὶν εἰπεῖν, κεῖται; ἢ οὐ κεῖται; καὶ ποῦ κεῖται; *Hesych.* Κεῖται ἀεὶ ἐπὶ κακοῦ τίθεται τοῦτο, ἢ θανάτου, ἢ ἀπραξίας. Rectè quidem, quoties de personâ dicitur, uti hoc in loco. Porrò autem à nuntio hoc *Homerico* tam brevi & acerbo, (non *brevi & suavi*) Κεῖται Πάτροκλος, haud multum abludit *Laconismus* ille in literis ducis *Spartani* Ἔῤῥει τὰ καλά. Μίνδαρος δ' ἀπέσσυται. (i. e. ἀπέθανε) *Xenoph.* Ἑλληνικ. l.1.

2 *Sed quæ mihi ex his voluptas, postquàm charus periit amicus*
Patroclus, [b] *quem ego supra omnes amicos dilexi*
Æquè ac meum caput? ———
3 [c] *Brevis-ævi mihi, fili, eris, eò-quòd talia loqueris.*
4 *Illicò moriar, quoniam certè amico*
Dum-interficeretur, auxiliaturus non eram ———
5 [d] *Utinam adeò contentio ex Diis & ex hominibus pereat,*
Et [e] *ira, quæ impellit etiam prudentem excandescere,*
Quæque multò dulcior melle stillante
Virorum in pectoribus augetur veluti fumus.
6 *Sed illa quidem antè-facta sinamus mœrentes licèt,*
Animum in pectore charum cohibentes necessitate.
7 —[f] *Mortem ego tunc accipiam, quandocunque jam*
Jupiter voluerit perficere, atque immortales Dii alii.
8 [g] *Nam nè vis quidem Herculis effugit mortem,*
Qui charissimus erat Jovi Saturnio regi,
Sed eum fatum domuit & gravis ira Junonis. (*bonam assequar.*
9 [h] *Jacebo* iners, *postquàm mortuus fuero; nunc antè* interea *famã*
10 ——— ——— *Non malum est*
Afflictis à sociis avertere grave exitium.

[b] 1 *Sam.* 18.1. Anima Jonathæ conglutinata est animæ David, & dilexit eum quasi animam suam.
[c] *Prov.* 18. 7. Os stulti contritio ejus. & Labia ipsius ruina animæ ejus. & v. 21. Mors & vita in manu linguæ.
[d] *Rom.* 13.13. Non in contentione & æmulatione. *Phil.* 2. 3. Nihil per contentionem (facientes.)
[e] *Eccles.* 7. 9. Ira in sinu stulti requiescit (rectè, *requiescit, nam est etiam aliquando ira in pectore prudentis, sed ibi non manet nec requiescit.*) [f] *Job* 14.14, Omnibus diebus præfiniti temporis mei expectabo, donec venerit immutatio (seu mors) mea. [g] *Psal.* 82.6 7. Dixi, Dii estis, & filii excelsi omnes: Veruntamen sicut homines moriemini. [h] *Eccles.* 9.10. Quodcunque facere potest manus tua, instanter operare; quia nec opus, nec ratio -- apud Inferos, quò tu properas.

proverb. *Arab.* *Cave nè feriat lingua tua collum tuum.*

[d] Memorabilis est in hanc sententiam historia, quam refert *Simplic.* in *Epictet.* c. 39. Πιστεύεται τοῦτο καὶ ἀπὸ τοῦ τὸν θεὸν ἐκβαλεῖν τὸν μὴ βοηθήσαντα ἀναιρουμένῳ τῷ φίλῳ, &c. (Vid. locum) Ἀνδρεῖ φίλῳ θνήσκοντι παρὼν πέλας οὐκ ἐπήμυνας, Ἦλυθες οὐ καθαρὸς, περικαλλέος ἔξιθι νηοῦ. Extat eadem historia apud *Ælian.* (*Var. Hist.* l.3.c.44.) atque idem etiam distichon ex oraculo prolatum, nisi quòd pro ἐπήμυνας ibi habetur ἐσώθεις, & pro Ἦλυθες οὐ καθαρὸς, Οὔ σε θεμιστεύσω. Nempe, *Qui non prohibet perire, cùm potest, jubet*: Citatur porrò

rò hæc gnome à *Cicerone* Epist. ad Att. lib. 9. & *Appian.* Civil. l. 3. ubi *Octavii* hæc vox est seipsum extimulantis ad necem *Cæsaris* vindicandam. Nescio annon & hùc pertineat *Æsopi* fabula de duobus Viatoribus & Urso.

eVotú sanè optimú, etsi displicuerit σχολικῷ illi Philosopho. Ἡράκλειτος τ̃ μὲν Ὅμηρον εὐχόμενον ἐκ τ̃ θεῶν ἔειν, ἐκ τ' ἀνθρώπων ἀπολέσθ᾽ λανθάνειν φησὶ τῇ πάντων γενέσει καταρώμενον, ἐκ μάχης κὴ ἀντιπαθείας τ̃ γένεσιν ἐχόντων. *Plut.* De *Isid.* & *Osir.* Λυγρὴ γδ̀ συνοπαδὸς ἔρις βλάπτουσα λέληθε Σύμφυτ☉. *Pythag.* Aur. Carm. Εἰ γδ̀ ἔρις μακάρεσσιν ἔλω, ἐκ ἂν πόλος ἔσαι. Tribuitur *Phocylidi*, veteri sc. nec enim apud recentiorē illú invenitur in poematio, quod extat, νεθετικῷ. Ὅς τ̃ πολὺ γλυκίων &c.] *Plat.* *Phileb.* *Arist.* Rhet. 1. 11. & 2. 2. Ὁ θυμὸς ἔχει τινὰ ἡδονήν· *Chrysost.* Hom. 32. in 1 Epist. ad *Cor.* ad quem locum doctissimus noster *Dounaus* hæc *Homeri* verba ex *Aristot.* citat, Ὅς τ̃ πολὺ γλυκίων, &c. Quin & ipse *Aristot.* apud *Stob.* iram fumo comparat. Ὥσπερ ὁ καπνὸς ἐπιδάκνων τὰς ὄψεις ἐκ ἐᾷ βλέπειν τὸ κείμενον ἐν τοῖς ποσίν· ὅτως ὁ θυμὸς ἐπαιρόμεν☉ τῷ λογισμῷ ἐπισκοτεῖ, &c. Insignis autem hic locus de ira est; ex quo tanquam ex fonte hauserunt Philosophi definitionem suam τ̃ θυμῦ, quòd viz. sit, ζέσις τ̃ περικαρδίε αἵματ☉ δι' ὄρεξιν ἀντιλυπήσεως· καπνὸς μὲν γάρ ἐστι σημεῖον πυρός, δι' ὃ τὸ ζέειν παρασημαίνεται· τίω δὲ γε τ̃ ἀντιλυπήσεως ὄρεξιν, κὴ τὸ παρεντεθῆναι ἡδὺ ἡ παρενθήκη τ̃ μέλιτ☉ ὑπηνίξατο. (*Est* autem ἀντιλύπησις seu τιμωρία, h. e. *Vindicta bonum vitâ jucundius ipsâ*, *Juven.*) *Eustath.* ad locum. Est porrò ira γλυκύπικρόν τι, mixturam quandam in se habens dulcis & amari, boni & mali, κρᾶμα ἐπαίνε κὴ μέμψεως· κηδὸν μὲν γδ̀ κὴ γλυκὺ τὸ μέλι, ὃ πικρὸν ἢ ὁ καπνός. Vid. plura apud eundem *Eustath.* non Ecclesiæ magìs quàm literaturæ *Græcæ* Antistitem, qui multus est in hoc loco explicando, ut & in plurimis aliis: Nec verò idcircò eum voco *verbosissimum interpretem*, cùm tamen hoc elogio eum indigetare non dubitent nobile Criticorum par, *Julius Cæsar Scal.* (& ille quidem *Cæsar* satìs pro imperio & pro more suo) & post eum, fortè & ex eo, *Philipp.* *Mausacus* Notis in *Harpocrat.* His accedit tertius, *Gilb. Gaulminus*, qui & (Notis in *Psell.* de Oper. Dæmon.) *loquacissimum interpretem* appellat.

11 [l] Ἀλλ' ὁ μὲν ἂρ μύθοισιν, ὁ δ' ἔγχει πολλὸν ἐνίκα.
12 [m] Καὶ φυλακῆς μνήσασθε, κὴ ἐγρήγορθε ἕκασος.
13 [n] Ξυνὸς Ἐνυάλι☉, καί τε κλανέοντα κατέκτα.
14 [o] Ἀλλ' ἐ Ζεὺς ἄνδρεσσι νοήματα πάντα τελευτᾷ.
15 [p] Ἐν μὲν γαῖαν ἔτευξ', ἐν δ' ἐρανόν, ἐν ἢ θάλασσαν,
Ἠέλιόν τ' ἀκάμαντα, σελήνίω τε πλήθεσαν,
Ἐν ἢ τὰ τείρεα πάντα, τά τ' ἐρανὸς ἐστεφάνωται,
Πληϊάδας θ', ὑάδας τε, τό, τε σθέν☉ Ὠρίων☉,
Ἄρκτόν θ', ἣν κὴ ἄμαξαν ἐπίκλησιν καλέεσιν,
Ἥ τ' αὐτῦ σρέφεται, καί τ' Ὠρίωνα δοκεύει,
Οἴη δ' ἄμμορός ἐστι λοετρῶν ὠκεανοῖο.

[l] Alius linguâ, alius manu pollet. Alius aliâ in re excellit. *Hic satus ad pacem, hic castrensibus utilis armis: Naturæ sequitur semina quisque suæ. Propert.* Ἀλλ' ἔπως ἅμα πάντα, &c. Il. v. vid. ibi. *Non formosus erat, sed erat facundus Ulysses. Non omnia possumus omnes*, &c. Ἐπ' ἄλλοισι δ' ἄλλοι μεγάλοι *Pind.* *Olymp.* 1. Παγχάλεπον ἢ, τ̃ αὐτὸν κὴ ἐν τοῖς λόγοις κὴ ἐν τοῖς ἔργοις διαπρέψαι· *Antonius* Orat. funebri in *Cæsarem* apud *Dion. Cass.* l. 44.

[m] *Vigilandum*: nam *Rerum vigilantia custos*, & vigiles etiam anseres servârunt Capitolium: & Κοιμώμεν☉ ἐδεὶς ἐδενὸς ἄξι☉· *Plato* apud *Diog. Laert.* Rectè ille apud *Soph.* citante *Stobeo*, Μύω τι κὴ δέδορκα, κὴ ξεπίσαμαι, Πλείων αὐτὸς φυλάσσων ἢ φυλάσσομαι. Excubiæ autem & vigiliæ præsertim in bello necessariæ: Vid. *Onosand.* Strateg. c. 10. *Leon. Tact.* Constit. 14. *Veget.* l. 3. ¶ Ἐγρήγορθε Imper. præt. med. pro ἐγρηγόρατε per syncopen, & tropen. Ab ἐγείρω fit præter. med. ἤγορα & per gemin. Attic. ἐγήγορα & interponendo ρ ἐγρήγορα

[f] Παροιμιακῶς aut saltem γνωμικῶς usurpat hunc versum *Cicero* non semel in Epist. ad Att. & post eum recentiores Critici, *Lipsius*, *Casaub. Baudius*, alii passim, in Epist. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν μεθῶμεν· *Æschyl. Prom.* ubi & *Schol.* citat hunc *Hom.* versum. Ἀλλὰ τὰ μὲν, &c. Προτετύχθαι i.e. προγεγενῆσθαι sinamus, quandoquidem nullum est remedium, nam· Facta infecta esse non possunt, Οὔποτε γὰρ δυνατὸν τὸ τετυγμένον ἐστὶ ἄτυκτον. Mala præterita defleri possunt, mutari aut revocari non possunt. *Præterita magis reprehendi possunt quàm corrigi.* *Hannibal* apud *Liv.* 30.

[g] Hunc locum respicere videtur *Virg.* Æn. 10.--*De me divûm pater, atque hominum Rex Viderit.* *Phalar. Epist.* Ἄπιμεν, ὅπως ἔνι τὸ χρεὼν τελευτῆσαι· *Hierocl.* in *Pythag.* Aur. Carm. Καί τις ὡρισμένος ἐστὶ χρόνος περὶ διαμονῆς τοῖς θνητοῖς σώμασιν ἡμῶν· ὃ ἐνστάντος οὐ δεῖ χαλεπαίνειν, ἀλλ' ὡς νόμῳ θείῳ ἑκόντας ἕπεσθαι. Et quidem κῆρα δέξασθαι, cùm θεὸς τελέσῃ (aliàs verò mortem nec oppetere nec appetere) virum pium & fortem decet. Præclarè ille apud *Curt.* l. 5. *Fortium virorum est magis mortem contemnere, quàm odisse vitam-- Ultimum omnium mors est, ad quam non pigre ire, satis est.*

[h] Mortis solatium fati communitas: nam *Ferre quam sortem*, &c. Geminus ille locus *Horat. Occidit & Pelopis genitor, conviva Deorum.* Et *Cicer.* ad *Torquat.* Epist. fam. l. 7. *Postremò is vir, vel etiam ii viri hoc bello occiderunt, ut impudentis videatur eandem fortunam, si res cogat, recusare.* Vid. plura infrà *Il.* φ. ad illum versum, Κάτθανε καὶ Πάτροκλος, &c.

[i] Aurea planè sententia, Iners jacebo mortuus, faciam aliquid vivus. Hinc adagiale illud apud Erasm. *Post cineres* (*cineri*, *Martial.* Epigr. l. 1.) *gloria sera venit.* Ergo Ποιεῖν τι δεῖ οἷς γόνυ χλωρόν· *Theocr.* Idyll. 14. *Amici, dum vivimus, vivamus*: sensu pio & *Christiano*, non *Ethnico* nec *Epicureo*.

[k] Οὐ κακὸν] Ἀγαθὸν, καλόν. Litotes, seu Meiosis. Sic in sententiâ simili. Οὔ οἱ ἀεικὲς, non ei indecorum, h. e. *Dulce & decorum est* (interprete *Horatio*) ἀμυνομένῳ περὶ πάτρης τεθνάμεν. Vid. suprà Αὐτίκα τεθναίην, ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλον, &c.

11 [i] *Verùm hic quidem verbis* & consilio, *ille autem hastâ longè* (*præstantior--erat.*
12 [k] *Et excubiarum memores--estote & vigilate singuli.*
13 [l] *Communis est Mars, atque occidentem occidit.*
14 *Sed neutiquam Jupiter hominibus cogitationes omnes perficit.*
15 *In eo quidem* [m] *terram formavit, & cœlum, & mare,*
[n] *Solémque indefessum, & lunam plenam,*
Et sidera omnia, quibus cœlum undique-ornatum-est,
Pleiadásque, Hyadásque, roburque Orionis,
Ursámque, quam & plaustrum cognomine vocant,
Quæ & ibidem vertitur, & Orionem observat,
Sola autem expers est undarum oceani.

[i] 1 *Cor.* 7. 7. Unusquisque proprium donum habet ex Deo, alius quidem sic, alius verò sic.

[k] *Marc.* 13. 37. Quod vobis dico, omnibus dico, vigilate.

[l] 2 *Sam.* 11. 25. Varius eventus est belli; nunc hunc, & nunc illum consumit gladius.

[m] *Gen.* 1. 1. In principio creavit Deus cœlum & terram. [n] *Psal.* 19. 5, 6. Exultat ut gigas ad currendum, &c. Sol. sc. (adeoque *indefessus.*)

ἐγρήγορα, unde γρηγορῶ, & ἐγρηγορῶ.

[n] Citant, & inter proverbiales sententias commemorant *Aristot.* Rhet. 2. *Cic.* Epist. ad Att. l. 7. *Aristid.* to. 3. Or. pro Quatuorv. *Eurip.* Supplic. Ἔκτεινον, ἐκτείνοντο. Ἐπίκοινον γὰρ ξυνὸς ἀνθρώποις ἄρης. Qui versus est *Archilochi* ex

ex hoc *Homerico* adumbratus apud *Clem. Alex.* Strom. 6. *Communis Mars & incertus belli eventus. Liv. Fortuna belli semper ancipiti in loco est, Sen.* Theb. *Cùm omnis belli mars communis, & cùm semper incerti exitus præliorum sunt, Cic.* Ep. fam. l. 6. Ep 4. *Dubiis Mars errat in armis. Virg.* Georg. 2. Ἔργον δ' ἐνκύβοις ἄρης κρινεῖ· *Æschyl.* Ἑπτ. ἐπὶ Θ. ¶ Atque hinc juxta nonnullos πόλεμος ὁμοίϊος apud Poetam quasi ὁμοῖος, Mars *similis, par, æqualis, communis*, Ξ. Ἐν. Quanquam alii & fortè meliùs παρὰ τὸ ὁμοῦ vel ὁμόσε ἰέναι, à *conflictu* seu *congressu* bellico sic dictum volunt. Utrumque hoc Etymon habet *Hesych.* Ὁμοιΐου, τοῦ ὁμοῦ ἰέναι ποιοῦντος πτολέμοιο. Ἐν ᾧ ὅμοιος πᾶσι καὶ ἴσος ὁ κίνδυνος, Ξυνὸς Ἐνυάλιος, καί τε κτανέοντα, ἐλλειπτικῶς sc. subaud. κατέκτα, nisi potiùs defectus sit ex culpâ librariorum, quales innumeræ sunt in Lexico illo præstantissimo. Ξυνὸς] ¶ Jon. pro κοινὸς, (& sic apud *Hom.* semper: qui licet κοινῇ etiam dialecto utatur, vocem tamen κοινὸς non habet, quippe qui supra *communem* humani ingenii sortem assurgit, & nihil κοινὸν, nihil *commune*, nec vulgare præ se fert.) Unde ξυνήϊα, *Il.* α. τὰ κοινὰ χρήματα, *bona communia*, seu thesauri in publicos usus repositi. ¶ Ἐνυάλιος] Mars, q. ἐνύϊος, πολεμικὸς, (per epenthesin τῆς ἀλ συλλαβῆς *Etymol.*) ab Ἐνυὼ, *Bellona*, sic dicta ab ἔνω, nescio quomodo pro φένω occido, ut nugatur idem Grammaticus. Vid. & *Eustath.*

° Πολλὰ δ' ἀνθρώποις παρὰ γνώμαν ἔπεσεν· *Pind.* Olymp. 12. *Nulli fortuna tam dedita est, ut multa tentanti ubique respondeat, Sen.* de irâ l. 3. Κοινὸν ἀνθρώπων μὴ τὰ πάντα δυστυχεῖν· *Plut.* π. Δεισιδαιμ. Οὐ γὰρ ἅμ' ἀνθρώποισι θεοὶ τελέουσιν ἅπαντα, Ἀλλ' ἐσθλῷ κακὸν ἄγχι παρίσταται ἔκ τινος αἴσης. *Q. Calab.* l. 7. *Nihil est ab omni parte beatum. Horat.* Πάντα γὰρ οὐ ῥᾴδιον θνητῷ ἀνδρὶ κατὰ νοῦν ἐν τῷ ἑαυτοῦ βίῳ ἐκβαίνειν, *Plat. Menex.* Οὐδείς τοι πάντ' ἐστὶ πανόλβιος, *Theogn.* Οὔτι μάλ' ἀνθρώποις καταθύμια πάντα τελεῖται· *Id.* Οὐκ ἔστιν ὅστις πάντ' ἀνὴρ εὐδαιμονεῖ· *Eurip.* Οὐ γάρ τις ἐπιχθονίων πάντ' εὐδαίμων ἔφυ, *Bacchylid.*

ᵖ Nobilis locus, si quis alius in toto *Homero*, quẽ & Ἀσπιδοποιΐαν indigetârũt Grãmatici. Ἀσπιδοποιΐαν verò hanc εἰκόνα τινὰ & imaginẽ τῆς Κοσμοποιΐας passim faciunt veteres, (vid. *Eust.*) eamq; ex *Mose* adumbratã volũt *Just. Mart. Clẽ. Alex. Euseb.* alii. Ad hanc porrò Ἡφαιστότευκτον *Achillis* panopliam nequiter sed eleganter alludit *Anacreon* lepidissimis hisce versiculis (quos & citat *Agell.* 19 9) Τὸν ἄργυρον τορεύσας Ἥφαιστέ μοι ποίησον, Πανοπλίας μὲν οὐχὶ, Τί γὰρ μάχαισι κἀμοί; Ποτήριον δὲ κοῖλον, Ὅσον δύνῃ βάθυνον, Καὶ μὴ ποίει κατ' αὐτὸ Μήτ' ἄστρα, μήθ' ἁμάξας, Τί πλειάδων μέλει μοι; Τί δ' ἀστέρος βοώτεω; Ποίησον ἀμπέλους μοι, Καὶ βότρυας κατ' αὐτό· &c. Ἠέλιόν τ' &c.] Integrum hunc versum habemus *Oracul. Sibyll.* lib. 2. ex *Homero* haustum. Nam quod contrà *Mich. Neander* (ut & alicubi *Gul. Canterus*) in suâ *Apocryphorum Sylloge* ait *Homerum* hoc & alia plura carmina & hemistichia à *Sibyllis* mutuatum in poesin suam transtulisse, fateor me vix sine risu & indignatione legere posse: quasi verò *Sibyllina* hæc Carmina & *Oracula* authentica essent ac genuina; & non potiùs (saltem maxima ex parte) apocrypha & pseudepigra-

'Ι Λ. τ'.

1 ᵃ ΝΥ͂Ν δ' ἤτοι μὲν ἐγὼ παύω χόλον, οὐδέ τί με χρὴ
Ἀσκελέως αἰεὶ μενεαινέμεν————

2 ᵇ Ἑσταότος μὲν καλὸν ἀκουέμεν, οὐ γὰρ ἔοικεν
Ὑββάλλειν, χαλεπὸν γὰρ ἐπισταμένῳ περ ἐόντα.
Ἀνδρῶν δ' ἐν πολλῷ ὁμάδῳ πῶς κέν τις ἀκούσαι
Ἢ εἴποι; βλάβεται δὲ λιγύς περ ἐὼν ἀγορητής.

ᵃ *Mortalium iras immortales esse non debere* dixit veterum nescio quis. *Neque verò me pœnitet mortales inimicitias, sempiternas amicitias habere. Cic.* Or. pro *C. Rabir.* Monito huic saluberrimo inprimis paruêre *Pythagorei*, qui εἴποτε προσαχθεῖεν εἰς λοιδορίας ὑπ' ὀργῆς, πρὶν ἢ τὸν ἥλιον δῦναι τὰς δεξιὰς ἐμβάλλοντες ἀλλήλοις καὶ ἀσπασάμενοι διελύοντο· *Plut.* π. φιλαδελφ. quod ad amussim convenit cum præcepto illo *Paulino*, Ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω, &c.

ᵇ Auscultandum sermonibus aliorum, & dandæ

pha, multísque adeò post *Homerum* seculis ab Autore aliquo *Christiano*, aut fortè pluribus, confictа, & consarcinata. Vide inter alios Cl. *Casaubonum* Exercit. in *Baron.* & *Opsopæum* in Præfat. ad *Sibyll.* Oracula. ¶ Ἀκάμαντα] Ἀκάμας-αντος (quanquam vix legitur in nominativo, nisi quando est proprium nomen, *Acamas*, sc. *Antenoris* filius) *indefessus* ab α privat. & κάμνω, in aor. 2. ἔκαμον, ut ἀδάμας ab α privat. & δαμάω vel δαμνάω, ῶ, in aor. 2. ἔδαμον. Ἀκμὴς, Ἀκάμας, Ἀκάματος, tria sunt synonyma, (& ab eodem fonte derivata) sed cum hoc discrimine: Ἀκμὴς de *homine* dicitur (Ῥεῖα δέ κ' ἀκμῆτες, *Il.* λ.) Ἀκάμας proprium quasi Epitheton *Solis* est, Ἀκάματος verò *ignis*, saltem apud *Homerum*, qui Ἠέλιόν τ' ἀκάμαντα non semel, & ἀκάματον πῦρ sæpiusculè vocat. *Hesych.* Ἀκάμαντον (leg. Ἀκάμαντα) ἀκοπίαστον. Πλήθουσαν] ¶ Participium hoc cum 3. potissimùm nominib. intransitivè ponitur. πλήθων ποταμὸς, πλήθουσα ἀγορά, & πλ. σελήνη. ¶ Τείρεα. τὰ ἄστρα, διὰ τὸ εἴρειν, ὅ ἐστιν ἀγγέλλειν ποτὲ τὰ μέλλοντα (unde fortè & Τειρεσίας μάντις, q. futura *prædixit*) ἢ παρὰ τὸ τείρεσθαι τοὺς ἐξ αὐτῶν βληθέντας, οἳ καὶ ἀστρόβλητοι καλοῦνται· *Eustath.* vel quasi τέρατα καὶ σημεῖα τῶν πλωϊζομένων, ut *Schol. Apollon.* l. 2. Ἐστεφάνωται] περιέχει *Hesych.* Κύκλῳ περιέχει, *Eustath.* Utérque activè, *quæ cœlum coronæ instar ambit & circundat. Didym.* passivè, *quibus cœlum coronatum--est.* Οἷς κεκόσμηται ὁ οὐρανός. Atque huc fortè respexit *Liban.* Exempl. *Progymnasm.* Καὶ στέφανος μὲν οὐρανῷ τὰ ἄστρα. Quin & hoc verbo denotari sphæricam mundi figuram (ex mente *Homericæ* philosophiæ) sentit *Heracl. Pont.* Allegor. *Homer.* Σφαιροειδῆ παραδέδωκεν ἡμῖν τὸν κόσμον· ὥσπερ γὰρ ὁ στέφανος κυκλοτερής &c. ¶ Verbum στεφανῶσαι hoc sensu metaphor. *Homero* familiare, nomen verò στέφανος ἅπαξ λεγόμενον, ídque etiam metaphoricè (ut στέφανος πολέμοιο, *Il.* ν.) nam sensu proprio pro coronâ capitis nusquam occurrit hæc vox apud Poetam. Occurrit verò & hoc hemistichium apud *Hesiodum Theogon.* Ἄστρα τε λαμπετόωντα, τά τ' οὐρανὸς ἐστεφάνωται. Πληϊάδας, &c.] Habetur etiam hic versus αὐτολεξεὶ apud *Hesiod.* Ὑάδας,] *Cic.* de Nat. Deor. l. 2. *Has Græci stellas, Hyadas vocitare suêrunt. A pluendo.* ὕειν enim *est pluere: Nostri imperitè suculas; quasi à suibus essent, non ab imbribus nominatæ.* Ἄρκτον θ'] *Has 7 stellas Græci, ut Homerus vocat* ἅμαξαν, *& propinquum ejus signum* βοώτην, *Varr.* de L.L. lib. 6. Sanè alibi βοώτην, hìc autem Ὠρίωνα appellat. Citat hunc versum *Pausan. Arcad.* Verùm de toto hoc *Hom.* loco *Astronomico* præter *Eustath.* vid. omnino & *Plutarch.* Vit. *Hom.* & *Achill. Tat.* Prolegom. ad *Arat.* Adi his & *Scaligerum* Not. ad *Manil.* Ἣ τ' αὐτοῦ στρέφεται] Forteàn huc respexit *Anacreon* Ode quâdam, Στρέφεται ὅτ' ἄρκτος ἤδη. Ἄμμορος ἐστι, &c.] *Arctos Oceani metuentes æquore tingi. Virg.* Georg. 1. *Gurgite cæruleo septem prohibete triones. Ovid.* Metam. 2. Ὁ δ' ἀντίος ἐκ βορέαο, Ὑψόθεν ὠκεανοῖο· *Arat.* de polo Arctico in *Phænom.* ubi & hunc *Homeri* versum citat Schol. Οἴη δ' ἄμμορος, κατὰ μεταφοράν· τὸ γὰρ γνωριμώτατον μόνον. *Aristot. Poet.* c. 25.

IL. 19.

1 [a] *NUnc utique ego iram pono, neque enim me oportet*
Indesinenter adeò *semper irasci*·
2 [b] *Stantem par est audire* alium, *nec convenit* (*fuerit*.
Interpellare, grave enim id & molestum, et si peritus quis orator
Virorum autem in multo strepitu quomodo quis audiat
Aut dicat? impeditur enim eo modo *etiam disertus concionator.*

[a] *Jer.* 3. 12. Non irascar in perpetuû. *Eph.* 4. 26. Sol non occidat super iracundiam vestram. [b] 1 *Cor.* 14. 30, 31. Quòd siquid alii revelatum fuerit assidenti, prior taceat: Potestis enim omnes sigillatim prophetare &c.

---

dandæ cuique suæ vices loquendi. Nam πλεονεξία ἐστὶ τὸ πάντα λέγειν, μηδὲν δὲ ἐθέλειν ἀκούειν, *Democrit.* Ἄκουε πολλὰ, λάλει ὀλίγα. *Bias* apud *Laert.* Ἡ γὰρ φύσις γλῶτταν μὲν μίαν, δύο

δύο ἢ ὦτα παρέχει, ἵνα διπλάσιον ὧν λέγομεν ἀκούωμεν· *Zeno* apud eund. Et Τοῦτο ἔχει πρῶτον καλὸν ἡ ἀσιγησία τὴν ἀνηκοΐαν. (*Plut.* de Audit.) *Qui nescit tacere, nescit loqui*, imò nec audire nec attendere. Pro ἐσιωπὸς particip. quidam legunt ἐσιωπῶς adverb. h.e. συνεσθῶς, καὶ ἡσύχως, ἵνα λέγῃ ὅτι δεῖ μετ' ἡσυχίας ἀκούειν· *Eustath.* ¶ Ὑββ. pro ὑποβάλλειν, ut καββάλ-

* Solenne est hominibus scelerum suorum causam in Deum & cœlum, & astra & fata rejicere. *Atque Deos atque astra vocat crudelia mater. Multos inveni æquos adversus homines, adversus Deos neminem. Objurgamus quotidiè fatum. Sen.* Epist. 49. Sic *Jocasta* apud eundem *Sen. Oedip. Fati ista culpa est, nemo fit fato nocens.* Sic *Priamus. Il. γ.* Helenam absolvit, & incusat Deos. Οὔ σύ μοι αἰτίη ἐσσί, θεοί νύ μοι αἴτιοί εἰσι. Sic *Agamememnon* hìc culpam à se amolitur, & in *Jovem* & *Parcam* hanc cudit fabam:

3 ——— ——— [c] Ἐγὼ δ' οὐκ αἴτιός εἰμι,
Ἀλλὰ Ζεὺς καὶ μοῖρα, καὶ ἠεροφοῖτις Ἐριννύς.
4 ——— [d] Θεὸς διὰ πάντα τελευτᾷ.
5 [e] Πρέσβα Διὸς θυγάτηρ Ἄτη, ἣ πάντας ἀᾶται,
Οὐλομένη, τῆς μέν θ' ἁπαλοὶ πόδες, οὐ γὰρ ἐπ' οὔδει
Πίλναται, ἀλλ' ἄρα ἥ γε κατ' ἀνδρῶν κράατα βαίνει,
Βλάπτουσ' ἀνθρώπους, κατὰ δ' οὖν ἕτερόν γε πέδησε.
6 —— [f] Οὐ γὰρ χρὴ κλοτοπεύειν ἐνθάδ' ἐόντας,
Οὐδὲ διατρίβειν, ἔτι γὰρ μέγα ἔργον ἄρεκτον.
7 ——— [g] Πάσασθαι ἄνωχθι ———
Σίτου καὶ οἴνοιο, τὸ γὰρ μένος ἐστὶ καὶ ἀλκή.
Οὐ γάρ ἀνὴρ πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἄκμηνος σίτοιο δυνήσεται ἄντα μάχεσθαι.
Εἴπερ γὰρ θυμῷ γε μενοινάᾳ πολεμίζειν,
Ἀλλά τε λάθρῃ γυῖα βαρύνεται, ἠδὲ κιχάνει
Δίψα τε καὶ λιμὸς, βλάβεται δέ τε γούνατ' ἰόντι.
Ὃς δέ κ' ἀνὴρ οἴνοιο κορεσσάμενος καὶ ἐδωδῆς
Ἀνδράσι δυσμενέεσσι πανημέριος πολεμίζει,
Θαρσαλέον νύ οἱ ἦτορ ἐνὶ φρεσὶν, οὐδέ τι γυῖα
Πρὶν κάμνει πρὶν πάντας ἐρωῆσαι πολέμοιο.

Ὢ πόποι, οἷον δή νυ θεοὺς βροτοὶ αἰτιόωνται. ¶ Ἠεροφοῖτις Ἐρ. ἡ ἀφανῶς φοιτῶσα, *Eust.* ἡ ἐν τῷ ἀέρι φοιτῶσα, ἢ ἀέρα ἠμφιεσμένη, ἢ ἀοράτως φοιτῶσα, ἢ ἀεροπλάνος· *Hesych.* At certè in hâc compositione, ut & alibi semper apud *Homerum*, vox ἀὴρ, non *aërem*, sed *caliginem* designat. *Erinnys* ergò hìc ἠεροφ. est ἠέρα ἠμφιεσμένη, *caligine induta*, vel ἐν τῷ ἠέρι φοιτῶσα, *in tenebris ambulans*, adeóque ἀφανῶς & ἀοράτως φοιτ. eodem modo quo Dæmones illi *Hesiodei*, Ἠέρα ἑσσάμενοι πάντη φοιτῶντες ἐπ' αἶαν. Et sanè versus ille *Hesiod.* vocem hanc *Hom.* optimè explicat & παραφράζει.

Iniquè sanè & immeritò, imò impiè prorsus & blasphemè, si per *Jovem Jovam*, h. e. verum Deum intelligamus. Οὐ γὰρ θέμις ἀνάπτειν Θεῷ αἰτίαν κακοῦ· *Max. Tyr.* Differt. 3. & paulò pòst. Ψάλλεται γὰρ ὁ Ἀγαμέμνων, λέγων, Ἐγὼ δ' οὐκ αἴτιός εἰμι, &c. Ἔοικα γὰρ καὶ ταυτὶ τὰ ὀνόματα (sc. Ζεὺς, Μοῖρα, Ἐριννύς) εἶναι μοχθηρίας ἀνθρωπίνης εὔφημοι ἀποστροφαὶ, ἀνατιθέντων αὐτῆς τὴν αἰτίαν τῷ δαιμονίῳ καὶ τῇ μοίραις καὶ τῇ Ἐριννύσιν. *Ammon.* Comment in lib. *Aristot.* περὶ Ἑρμην. Εὑρήσεις τοὺς μὲν ὡς πάντων ἐξ ἀνάγκης γιγνομένων, τὰς αἰτίας ὧν ἁμαρτάνουσιν ἐπὶ τὴν εἱμαρμένην, ἢ τὴν πρόνοιαν τὴν τε θείαν καὶ τὴν δαιμονίαν ἀναφέρειν πειρωμένους, καθάπερ ὁ ἀπαιδεύτως παρ' Ὁμήρῳ λέγων, Ἐγὼ δ' οὐκ αἴτιός εἰμι, Ἀλλὰ Ζεὺς, &c. Vid. in hanc rem plura ad illam sententiam Od. *α.*

[d] Ἀδυνατεῖ δ' οὐδὲν Θεὸς, *Epicharm.* apud *Clem. Alex.* & *Euseb.* Ῥᾴδια πάντα Θεῷ τελέσαι καὶ ἀνήνυτον οὐδέν· *Linus.* Vide plura Od. *κ.* ad eam sententiam, Θεοὶ δέ τε πάντα δύνανται.

[e] Πρέσβα vox Poet. per syncop. pro πρέσβεια

λειν pro καταβάλλειν. Est autem ὑποβ. suum subjiciendo sermonem alterius verba interrumpere, vel loquentem interturbare, unde ὑποβλήδην ἀμείβεσθαι apud nostrum, *Il.α.* h. e. interprete *Hesych.* ὑποβάλλειν τὸν λόγον πρὶν σιωπῆσαι τὸν λέγοντα.

3 ——————— *Ego autem non in-culpâ sum,*
Sed Jupiter & fatum & [c] in-tenebris-ambulans Erinnys.
4 ——————— *[d] Deus omnia perficit.*
5 *Domina Ate Jovis filia, quæ omnibus nocet*
Perniciosa; ejus quidem molles pedes, non enim ad terram
Adpropinquat, sed per virorum capita incedit,
Lædens homines; itaque unum aliquem saltem offendit.
6 ---- [e] *Non enim oportet cunctando fallere tempus hìc manentes,*
Neque morari; adhùc enim magnum opus infectum.
7 ——— ————— [f] *Vesci jube*----
Pane & vino, hoc enim robur est & vigor.
Neque enim vir toto die ad solem occidentem
Expers cibi poterit ex-adverso pugnare:
Nam etsi animo quidem gestit præliari,
Tamen sensim membra gravantur, & occupant
Sitisque & fames, & labascunt genua eunti.
Quicunque autem vir vini satur, & cibi,
Cum hostibus totâ die pugnat,
Audax ei animus in præcordiis, nec omninò membra
Priùs defatigantur, quàm omnes desistant à bello.

[c] *Psal* 91.6. A peste ambulante in tenebris.

[d] *Gen.* 17. 1. Ego sum Deus omnipotens. (& alibi passim.) *Luc.* 1.37. Non erit impossibile apud Deum omne verbum.

[e] *Matt.* 20.6. Quid hìc statis totâ die otiosi?

[f] *Psal.* 104.15. Vinum lætificat cor hominis --Panis cor hominis cōfirmat. 1 *Sam.* 14 25, 29,30,31. Maledictus vir qui comederit cibum usque ad vesperam,-Neq; gustavit populus cibum. --Ita fatigatus est populus. Dixitque Jonathan, Illuminati sunt oculi mei eò quòd gustaverim paululum de melle isto. Quanto magis si comedisset populus ---major plaga facta fuisset in Philistæos?

εια, vel --ρα. Πρέσβα Ἄτη (*antiqua aut veneranda*) ἤτοι κατὰ χρόνον ἢ κατὰ τιμήν· *Eustath.* Ἄτη ἣ πάντας ἀᾶται· Sic *Ceb.* Tab. Ἀπάτη, ἣ πάντας πλανῶσα. Et certè ut nec voce, ità nec re multum differunt Ἄτη & Ἀπάτη. Ἄτη ἢ π. ἀ. τρόπος ἐτυμολογίας, ἀπὸ γὰρ τοῦ ἀάω ἀάτη, καὶ ἄτη γίνεται· *Eustath.* Per *Aten* Homericam *Just. Mart.* in *Protrept.* intelligit Diabolum. Eam & hìc è cœlo à *Jove* dejectam dicit Poeta, Αὐτίκα δ' εἷλ' Ἄτην κεφαλῆς, &c. quæ verba de *Satanâ* hoste illo humani generis, περὶ τοῦ ἀπ' οὐρανῶν καταρριφθέντος ἐχθροῦ τοῦ ἀνθρωπότητος, ὃν διάβολον αἱ θεῖαι γραφαὶ καλοῦσιν, allegoricè exponit idem sanctissimus *Martyr.* Hæc autem fabula de *Ate* cœlitus in terram deturbatâ διδάσκει καὶ ὅτι οὐράνιος οὐκ οἶδεν ἄτην, ἀκολούθως δὲ καὶ γῆν χωρεῖον ἄτης εἶναι βούλεται, ὡς ἄνθρωπον μηδένα ἐκτὸς αὐτῆς εἶναι. *Eustath.* ad locum. Ἄτη δ' ἐξ αὐτῶν ἀναφαίνεται, ἣν ὁπότε Ζεὺς πέμψῃ τεισομένην, ἄλλοτε ἄλλος ἔχει. *Solon.* Eleg. apud *Stob.* Μετ' ἀνδρῶν, &c.] Οὐδεὶς γὰρ ἂν φθονήσειε τῷ ὑπερέχοντι, ἣν μετρι-άζοντα ἐπὶ τοῖς εὐτυχήμασιν αὐτὸν ὁρᾷ, καὶ μὴ κατὰ τὴν Ὁμήρου Ἄτην ἐκείνην ἐπ' ἀνδρῶν κράατα βεβηκότα, καὶ τὸ ὑποδεέστερον πατοῦντα. *Lucian.* Imagin. Ὅμηρος γὰρ Ἄτην θεόν τε φησὶν

φησὶν εἶναι καὶ ἀπαλήν. Τοὺς γοῦν πόδας αὐτῆς ἁπαλοὺς εἶναι λέγων--- Τῆς μὲν ἁπαλοὶ πόδες, &c. *Plat. Conviv.* Quin & *Ate* olim dicebatur Ilium *Stephan.* π. πόλ. Ἴλιον πόλις Τρωάδος ἣν οἱ Τρῶες Ἄτην ἐκάλουν, uti rectè emendat Cl. *Meurs.* malè anteà, ἣν οἱ Τρ. Ἀκτὴν ἐκ. Sequitur apud *Stephan.* Καὶ αὐτῆς λόφοι δύο, fortè ἄτης λόφοι. Horum Ἄτης λόφων meminit *Lycophron. Cass.* in initio. Hinc corrigendus *Hesych.* Ἀτιολόφος, οὕτω τὸ Ἴλιον ἐκαλεῖτο πρότερον· ubi pro Ἀπολόφος omninò legendum videtur, Ἄτης λόφος. Rationem porrò hujus nominis hanc assignat *Eustath.* quia sc. *Ate* è cœlo dejecta in urbem hanc δυσώνυμον & infelicem, & verè κακοΐλιον incidit. Φασὶ δὲ εἰς Ἴλιον καταρριφῆναι τὴν Ἄτην· διὸ καὶ Ἄτης λόφος ἐκεῖ· τοῦτο δὲ ἀστείως πέπλασται διὰ τὰς μεγάλας ἄτας, ἃς ἐκ Διὸς οἱ Τρῶες ἔπαθον, ὧν ἕνεκα καὶ Ἰλιὰς κακῶν πεπαροιμίασται· Ἔτρον] Τῶν ἐριζόντων sc. ἐπεὶ ἀμήχανον ἀμφοτέρους τοὺς ἐπὶ κακῷ ἐρίζοντας ἐπ' ἀγαθοῖς ἀποδείξαι *Eust.*

[f] *Nil actum credens, dum quid superesset agendum, Lucan.* Lib 2. de *Cæsare* loquens. Etenim is *Alexandri* exemplum sibi imitandum proposuit, cujus notum illud apophthegma, Μηδὲν ἀναβαλλόμενος. ¶ Κλοτοπεύειν verbum esse ἅπαξ εἰρημένον hìc notavit *Eustath.* dictum quasi κλοπιτεύειν per Metathesin, h.e. *tempus furari & fallere & frustrà perdere*, τὸ κλοπεύειν καὶ οἷον παρακλέπτειν τὸν καιρόν, quanquam & aliam hujus vocis rationem hìc affert idem *Eustath.* ut viz sit quasi κλυτοπεύειν καὶ οἷον κομψολογεῖν, καὶ κλυτοῖς ἔπεσιν ἐνδιατρίβειν, καὶ οὕτω καταργεῖν ἐν κενοῖς. *Hesych.* Κλοτοπεύειν, παραλογίζεσθαι. *Cunctando tempus terere*, & quasi *fallere* Unde & *Amici fures temporis*, quia inanibus colloquiis κλοτοπεύουσιν, h. e. tempus *furantur & fallunt.*

[g] Πάσασθαι] *Vesci, pasci*, πάω, σω, σκω, *pasco*: ἄπαστος impastus. ¶ Ἄνωχθι] προστακτικὸν μεταπεπλασμένον ἐκ τοῦ ἄνωγε· *Eust.* Quid si pro ἀνώχθητι per Syncopen, ut sit Imperat. aorist. 1. pass. activè positus. ¶ Ἀκμηνὸς, oxyton. ὁ ἀκμάζων καὶ θάλλων, ὁ ἀκμὴν ἔχων τοῦ θάλλειν (sine casu sequ.) Ἀκμηνὸς θαλέθων· Od. ψ. Ἄκμηνος paroxyt. ὁ νῆστις,

[h] Γραμματικῶς διδάσκει Ὀδυσσεὺς τὸν βασιλέα αὐτὸν φιλιοῦσθαί τινι, ὃν αὐτὸς προκατάρξας ἐλύπησεν, *Eustath.* ¶ Οὐ νεμεσητὸν, οὐ μεμπτὸν, quod alibi est, οὐ νέμεσις, & in prosâ οὐδεὶς φθόνος. *Nil prohibet*, vel, *Non est vitio vertendum*, vel *Non dedecet, Non est pudor nec dedecus* regi placare quem læserit, aut injuriâ affecerit. Est autem hic versus Ἄνδρ' ἀπαρ. &c. per parodiam factus (inquit *Eustath.*) ex illo altero infr. *Il.* ω. Ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, &c. mallem pro illo ubique esset substitutus, si non apud *Hom.* at certè in hominum vitâ atque praxi. Deleatur ubique ἀπαμύνασθαι, ut profanum & *Ethnicum*, &

8 ——— [h] Οὐ μὲν γάρ τι νεμεσσητὸν βασιλῆα
Ἄνδρ' ἀπαρέσσασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ.

9 [i] Κρείσσων εἷς ἐμέθεν, καὶ φέρτερος οὐκ ὀλίγον περ
Ἔγχει, ἐγὼ δέ κε σεῖο νοήματί κεν προβαλοίμην
Πολλὸν, ἐπεὶ πρότερος γενόμην, καὶ πλείονα οἶδα·
Τῷ τοι ἐπιτλήτω κραδίη μύθοισιν ἐμοῖσιν.

10. [k] Αἶψα δὲ φυλόπιδος πέλεται κόρος ἀνθρώποισιν,
Ἧς τε πλείστην μὲν καλάμην χθονὶ χαλκὸς ἔχευεν,
Ἄμητος δ' ὀλίγιστος, ἐπὴν κλίνησι τάλαντα
Ζεὺς, ὅς τ' ἀνθρώπων ταμίης πολέμοιο τέτυκται.

11 [l] Γαστέρι δ' οὔπως ἔστι νέκυν πενθῆσαι Ἀχαιούς.
Λίην γὰρ πολλοὶ καὶ ἐπήτριμοι ἤματα πάντα
Πίπτουσιν, πότε κέν τις ἀναπνεύσειε πόνοιο;
Ἀλλὰ χρὴ τὸν μὲν καταθάπτειν, ὅς κε θάνησι
Νηλέα θυμὸν ἔχοντας, ἐπ' ἤματι δακρύσαντας·
Ὅσσοι δ' ἂν πολέμοιο περὶ στυγεροῖο λίπωνται,
Μεμνῆσθαι πόσιος καὶ ἐδητύος, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
Ἀνδράσι δυσμενέεσσι μαχώμεθα νωλεμὲς αἰεί.

q. αἰχμίω, ἤγουν χωεὶς ἰχμάδ. (plerunque cum genit. sequ. ut hìc) *Eustath.* Πλάτων δ' ἐν νόμοις φησὶ πάντα ἄνθρωπον, ἵλεων ἢ πρότερον γίνεσθαι, ἀγαθῆς τ ἐλπίδ. κὶ δυνάμεως πληρῶσθαι· διὸ Λακεδαιμόνιοι πίνοντες ὡπλίζοντο· Idem *Eust.* in locum. Et certè ut *Sine Cerere & Baccho friget Venus*, sic etiam & *Mars*. *Jejunus venter non vult pugnare libenter.* *Trahi hoc poterit* (inquit *Erasmus*, qui & hinc proverbium extundit) *ad studium literarum, & exercitium pietatis, & alia complura*: in quibus sc. Οὔτις ἀνὴρ πρόπαν ἦμαρ, &c. Λιμῷ γὰρ ὐκ οἶδεν ἡ ἀρετὴ ξυνοικίζεσθαι, πείνην τ κὶ ἀνδραγαθίζεσθαι ὐκ ἀνεχομένης τ φύσεως· *Procop. Gotth.* 4. *Venter non habet aures* (ad audiendum) sed nec manus (ad audendum). Βαρύνε)] ¶ Verbum tam ἐναργὲς & emphaticum hoc in loco, ut inter ea Homeri verba, quæ ἀναμίλλητα appellant Gr. Grammatici, poni meruerit. Vetus Schol. (citante *P. Victor.* Var. lect. 38. 21.) Ἔνια τῶν ὀνομάτων ἀναμίλλητά ἐστι τῷ ποιητῇ, καὶ τὴν ἐμφασιν ἐναργεστάτην ἔχοντα, ὡς καὶ ἐνθάδε βαρύνεσθαί φησι τὰ γυῖα. Ὃς δὲ κ' ἀνὴρ οἴνοιο, &c.] Citat *Athen. Dipnosophist.* l. 2. Hinc & veterum nescio quis dixit, *Si quis belluam hanc*, bellum. sc. *pingere velit, incipiendum à ventre.* ¶ Πεῖν κάμνει, &c.] Πεῖν, ἐπίρρημα δὶς παραλαμβανόμενον ἐν τῇ αὐτῇ περιόδῳ in primo loco significat πρότερον, in altero πρὶ τῦ (vel etiam ἢ) *Eustath.* Τὸ πεὶν ἐπ' εἰρήνης, πεὶν ἐλθεῖν· πρότερον, πρὶ τῦ, vel ἢ ἐλθεῖν. Sic hìc. Πεὶν κάμνει πεὶν. Ἐρωῆσαι] ¶ Nomen Ἐρωή, ut & verbum hoc Ἐρωῆσαι ab eo derivatum, unum ex iis vocabulis est apud Græcos, quæ planè contrarias habent significationes. Nam Ἐρωὴ est & *impetus*, (Ὀφέλλεις δ' ἀνδρὸς ἐρωήν.) Et *recessio*, seu *cessatio ab impetu*, (Πολέμε δ' ἐ γίνετ' ἐρωή.) unde *Hesych.* Ἐρωή, ὁρμή, ἀποχώρησις. Et consequenter ἐρωῆσαι est & *cum impetu ruere*, *fluere*, Αἷμα κελαινὸν Ἐρωήσει περὶ δουρί· atque etiam *cessare*, *desistere*, uti hoc in loco & alibi. Tale est Ἀργὸς, & *Piger*, & *Velox*, & si fortè alia.

8 ——— *Neutiquam indignum est* etiam *rege*
Virum privatum *placare, cùm quis prior lacessiverit.*
9 *Præstantior es me & fortior haud paulò*
Hastâ, [g] *ego autem te prudentiâ superavero*
Longè, quoniam prior natus sum, & plura novi:
Itaque tibi acquiescat animus verbis meis.
10 [h] *Statìm pugnæ fit satietas hominibus,*
Cujus plurimam quidem stipulam ad terram ferrum sternit,
Messis autem minima, postquam inclinaverit lancem
Jupiter, qui hominibus arbiter belli est.
11 *Ventre autem minimè licet mortuum lugere Achivis:*
Admodùm enim multi & crebri diebus singulis
Cadunt; quando quis respiraret à mærore & ærumnâ?
Sed oportet eum quidem sepelire, quicunque mortuus fuerit,
Durum animum habentes, in diem lacrymantes;
Quotquot verò prælio atroci superstites fuerint,
Meminisse potiùs & cibi, ut adhuc magis
Cum hostibus pugnemus incessantèr usque.

[g] *Job* 15. 9, 10. Quid nôsti quod nesciamus? quid intelligis quod non sic apud nos? Et canus & decrepitus est inter nos, grandior quàm pater tuus ætate. Et 32. 7. Par est ut senes loquantur, & multitudo dierum doceat sapientiam.

[h] 2 *Sam.* 2. 26. An in æternum consumet gladius? an nescis amaritudinem fore in fine?

& pro eo scribatur ἀπαρέσασθαι, ut pium & *Christianum*.

[i] Verba *Ulyssis* ad *Achillem*: hic enim fortitudinis, ille prudentiæ exemplum à Poeta proponitur

ponitur. Quæ quidem duo, *Achillis* sc. fortitudo, & *Ulyssis* prudentia, argumenta sunt duorum Hom. poematum, *Iliados* & *Odyssea*. Et *Achilles* quidem ἀνδρειότερ☉ μᾶλλον ἢ φρονιμώτερ☉, manu quàm mente promptior atque præstantior in toto hoc opere introducitur. Ac *Homeri* judicium hâc in re confirmat *Ennius*, cujus illud de *Æacidis* extat apud *Cicer.* De Divin. 2. *Bellipotentes sunt magè, quàm sapientipotentes. Ulysses* interim hic σφαυλολογεῖ, laudat se, sed tamen ἐμμελῶς καὶ ἀνεπιφθόνως, fortitudinis palmam *Achilli* tribuens, prudentiæ verò sibi assumens. Ὅρα τὸ ἀξίωμα τῆς βουλῆς, καὶ τὴν ἑαυτῆ καίριον καὶ ἀνεμέσητον ἔπαινον, *Eustath.* Vid. *Plut.* de Laude sui. *Tu vires sine mente geris, --Tu pugnare potes, tu tantùm corpore prodes, Nos animo.* Idem hic *Ulysses* noster ad *Ajacem* apud *Ovid.* Metamorph. 13. Περὶ.] ὑπερβαλοίμην· Nam περὶ aliquando idem quod ὑπὲρ, ut περίφρων ὁ ὑπέρφρων· περὶ παίδων καὶ γυναικῶν, h. e. ὑπὲρ π. καὶ γ. Πρότερ☉ γενόμην, &c.] Γέροντες ὡς σοφοὶ, καὶ φρονεῖν δοκοῦντες. *Eurip. Andromach.* Ἡ ἑρμηνεία Ἔχει τι λέξαι τῶν νέων σοφώτερον· *Eustath.* ad locum ex eodem *Euripide.* Ὦ παῖ, νέων μὲν τοι δρᾶν ἔντονοι χέρες, Γνῶμαι δ' ἀμείνες εἰσὶ τῶν γεραιτέρων· Id. *Belleroph.* apud *Stob.* Τὸ γῆρας, ὦ παῖ, τῶν νεωτέρων φρενῶν Σοφώτερον πέφυκε, κ' ἀσφαλέστερον· Id. *Menalip.* apud eund. Ὁ χρόν☉ τἄλλα πάντ' ἀφαιρῶν, τῷ γήρᾳ προστίθησιν ἐπιστήμην· *Plut.* π. παιδ. ἀγ. Τῷ γήρᾳ φιλεῖ Χ' ὁ νοῦς ὁμαρτεῖν, καὶ τὸ βουλεύειν ἃ δεῖ· *Soph. Thyest.* Ἰσχὺς καὶ εὐμορφίη νεότητος ἀγαθά· γῆρας δὲ σωφροσύνης ἄνθ☉· *Democrit*, apud *Stob. Seris venit usus ab annis*, *Ovid.* Noster alibi de *Jove*, Πρότερ☉ γέγονεν, καὶ πλείονα οἶδεν· quem locum laudat *Synes.* De Insomn. in initio.

[k] *Nulla salus bello*, quin potiùs illo statim satiantur homines, præsertim cùm cibo non satiantur. Πάντων μὲν κόρος ἐστί, *seriùs aut citiùs*, Αἶψα δὲ φυλόπιδος. ¶ Φύλοπις, vox poetica, pro μάχη, πόλεμος, ἀϋτὴ, ὑσμίνη, δηϊοτής. Unde πόλεμος & φύλοπις non rarò ponuntur ἐν παραλλήλῳ in eodem carmine. Noster *Il.* δ'. Πόλεμόν τε κακὸν καὶ φύλοπιν αἰνήν· *Hesiod.* Ἔργ. καὶ Ἡμ. Πόλεμός τε κακὸς καὶ φύλοπις αἰνή· Monet *Eustath.* Φύλοπιν per se poni Elliptice, plenè autem & ἐντελῶς φύλοπιν πολέμου, q. *conflictum belli*, ut Od. λ. Φυλόπιδα στήσειν πολυάϊκος πολέμοιο (ubi πολυάϊξ πόλ. est bellum *tumultuosum, ferox, impetuosum*, ab ἀΐσσω -ξω, idem quod ὁρμάω, *cum impetu ruo.*) Φύλοπις à φῦλον et ὄψ. q. *clamor gentium*, quia viz. tantus est in bello clamor et strepitus, ---*Clamórque virûm, clangórque tubarum:* hinc πόλεμος dictus δυσηχής, eadémque vox et clamorem significat, et bellum, βοὴ, ἀϋτὴ, &c. Sic *Eustath.* At quid si à φῦλον et ὄπις, *ultio*, seu *vindicta divina*, quia Deus sc. bello ulciscitur nationes. Est enim triplex hoc Dei flagellum, quo gentes punit atque castigat. Πόλεμος, Λιμὸς, et Λοιμός. Atque id verisimilius hoc Etymon facit, quòd formet genit. in ιδος, φύλοπις --ιδος, ut

12 [m] Αὐτίκ' ἔπειθ' ἅμα μῦθος ἔην, τετέλεστο δ' ἔργον.
13 ——————— [n] Ἐριννύες, αἵ θ' ὑπὸ γαῖαν
Ἀνθρώπους τίνυνται, ὅτις κ' ἐπίορκον ὀμόσσῃ.
14 [o] Εἰ δ' ἔτι τῶν δ' ἐπίορκον, ἐμοὶ θεοὶ ἄλγεα δοῖεν
Πολλὰ μάλ', ὅσσα διδοῦσιν, ὅ τις σφ' ἀλίτηται ὀμόσσας.

[m] Ex hoc versu desumptum videtur proverbium illud tam frequens apud Gr. Parœmiographos. Ἅμ' ἔπος ἅμ' ἔργον. *Ubi quis citra moram id re præstat* (Erasmus) *quod verbis pollicetur.* Terent. *Dictum factum.* Virgil. *Dicto citiùs.* Autor hymni in *Mercur.* (nescio enim an *Homerus.*) Ἅμ' ἔπ☉ τε καὶ ἔργον. Usus est & *Aristan.* l. 2. Ep. 7. & *Apollon. Argon.* l. 4. Ἔνθ' ἔπος ἠδὲ καὶ ἔργον ὁμοῦ πάλιν ἐσσυμένοισιν. *Alexis* apud *Athen.* l. 9. Κῦφοι πρὸς αἰθέρ', ἅμ' εἶπα, γίγνεθ' ἅμα, uti illum versum legit et corrigit Cl. *Casaub.* Atque hinc adverbium ἐμματέως apud Poetam, *confestim, citò*, quasi ἀμεπέως, ἤγουν ἅμα ἔπει καὶ λόγῳ. *Eustath.* ταχέως, ἅμα τῷ εἰπεῖν, εὐθύμως· *Hesych.* Citat hoc carmen, *Plut.* l. Ad Principem Indoct.

[n] Severum perjurii vindicem et ultorem Deum etiam Gentes crediderunt. *Perjuris pœna*

ὅπε, ἰδὸς. Οὐδ' ὅπλα προμένετ θεῶν. Suaviter hic ludit *Etymologus*. Φύλοπις, μάχη, παρὰ τὸ ὁμοῦ τὰ φῦλα εἶ), φύλομίς τις ἔσα. Ἧς τε πλείστην, &c.] Variè exponitur Allegoria hæc γνωμικὴ, seu Gnome allegorica. Mihi simplicissimus hic sensus videtur. Postquam in alteram partem inclinaverit belli alea, multi ferro demetuntur in exiguo tempore. Ἀλληγορικῶς ἐν καλάμην νυῦ κέκληκε τὰ σώματα τῶν ἀνῃρημένων, ἄμητον δὲ τὸν τοῦ θέρους καιρόν· *Scholiast*. Vid. et *Eustath*. Scio variare Grammaticos de accentu vocis ἄμητος, *Eustath.* et *Suid.* ἄμητος proparoxyt. est *tempus messis*, ὁ καιρὸς τοῦ θέρους· ἀμητὸς oxyt. *messis ipsa*, ὁ θεριζόμενος καρπός· *Hesych.* contrà, cui assentitur *H. Steph.* Mihi non tanti videtur hoc discrimen, nec scio an ubique solicitè adeò observetur apud Autores. Citat verò hunc locum *Aristid. Quint.* de Music. l. 2. Et huc respicit *Macrob. Saturnal.* l. 5. c. 15. *Homerus quotiens multam necem significare vult, messem hominum factam esse dicit.* At quorsum spectat illud *quotiens* ? quasi sæpiusculè, aut saltem plus vice simplici sic loquatur *Homerus*; cùm hæc Metaphora seu potiùs Allegoria (ni fallor) hoc duntaxat in loco habeatur.

[1] Γνωμικόν ἐστιν, ὡς μὴ δέον ὂν τοῦ ἐν μάχῃ συχνῶς πίπτοντας, ἀποτίθεσθαι πενθεῖν ὑπὸ στρατιωτῶν, ὡς ἡ τροφὴ σωζει, καὶ ἡ τοῦ σώματος ἐπιμέλεια· *Eustath.* ad locum. *Venter* (militum præsertim in prælio) *non habet aures*, sed nec oculos ad lacrymandum, nec linguam ad lugendos mortuos. Quatuor hosce versus sic interpretatur *Cicero Tuscul.* 3. *Namque nimis multos, atque omni luce cadentes Cernimus: ut nemo possit mœrore vacare. Quò magis est æquum tumulo mandare peremptos Firmo animo, & luctum lacrymis finire diurnis.* ¶ Ἐπήτριμοι, ἐπάλληλοι, πυκνοὶ, συνεχεῖς, πολλοί· ἀ τρία τρίμος (τρία enim et πάντα, et πολλά, et τρὶς πολλάκις, numerus certus pro incerto) ut à δύο δύμος δίδυμος· et pleonasmo, τοῦ η ἤτριμος, ἐπήτ. ut ἐπηετανὸς, ἐπήβολος· vel ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς ὑφεσιν ἠτρίων, ὃ ἐστιν ἐπαλλήλων στημόνων, ἑτέρων ὄντων ἐφ' ἑτέροις· *Eustath.* Νηλέα] οὐκ ἐπὶ ψόγου (ut alibi) ἀλλὰ τὸ ἀπαθῆ, ἢ δυσπαθῆ, καὶ ἀπενθῆ, καὶ ὀλιγόδακρυν, *Eustath.* quemadmodum et σιδήρεος θυμὸς alicubi apud Poetam non pro animo sævo et crudeli, sed obstinato et incredulo. Luctus pro mortuis non ultra diem unum aut alterum durare debet. In bello præsertim citò lacrymæ inarescunt. Τοῦ μὲν θανόντος οὐκ ἂν ἐνθυμοίμεθα, Εἴ τι φρονοῖμεν, πλεῖον ἡμέρας μιᾶς· *Simonid.* apud *Stob.* Ἀλλά τι ἀλλότριον κῆδος ἐφημέριον. *Theogn.* Ad hunc locum alludit *Liban.* orat. 9. quæ est in *Julian.* Imp. necem. Ὦ πολλὰ συγκινήσας ἐπὶ σαυτῷ δάκρυα, οὐκ ἐπ' ἤματι κατὰ τὸ ἔπος, ὀλοφυρμοῦ τυχών. Citat totum hunc locum *Dionys. Halicar.* Τέχνῃ. Et ex primo versu sumptus proverbialis ille senarius apud *Suid.* Οὐκ ἂν δυναίμην γαστρὶ πενθῆσαι νέκυν.

12 [i] *Statim deinde simul atque verbum* prolatum *& perfectum*
13 —— [k] *Furiæ quæ sub terrâ* *(quóque opus fuit.*
Homines puniunt, quicunque perjurium commiserit.
14 [l] *Quòd si quid horum perjurium* sit, *mihi dii mala dent*
Multa admodū, quæcunque dant ei *qui ipsos offenderit jurando.*

[i] Gen. 1.3. Dixit Fiat lux, & fuit lux. Ps. 33.9. Dixit, & factum est.
[k] *Exod.* 20.7. Non relinquet impunè eum Dominus, qui assumpserit nomen suum in vanum. *Zech.* 5. 4. Ut invadat (sc. maledictio) domum furis, & domum jurantis per nomen meum falsò. [l] *Num.* 5. 19, &c. Adjurabitque eam sacerdos---Si declinâsti à viro tuo--his maledictionibus subjacebis; Det te Dominus in maledictionem-ingrediantur aquæ maledictæ in ventrem tuum--Et respondebit mulier, Amen, Amen.

---

pœna divina exitium, humana dedecus. Cic. de leg. l. 2. Hinc Ζεὺς ὅρκιος apud *Eurip. Soph.* aliósque, q. τοῦ ὅρκου ἔφορος juramenti præses, et perjurii ultor. Et ut *Hom.* hic, ità *Hesiod.*

Ἔργ.

Ἐργ. ϰ̀ Ἡμ. Ἐριννύας vocat perjurii vindices, Ὅρκον πιννυαθίας τ̀ ἔρις τέκε πῆμα βροτοῖσι· Id. *Theogon.* Ὅρκον θ', ὃς δὴ πλεῖστον ἐπιχθονίους ἀνθρώπους Πημαίνει, ὅτε κεν τις ἑκὼν ἐπίορκον ὀμόσσῃ· *Pseudo-Phocyl.* Ψεύδορκον συγέει θεὸς ἄμβροτος, ὅστις ὀμόσσῃ· *Tibull. Ah miser! & si quis primò perjuria celat, Sera tamen tacitis pœna venit pedibus.* Nec in hâc vitâ tantùm, sed & post mortem & apud Inferos & ὑπὸ γαῖαν perjurii pœnas luere censebantur οἱ ἐπίορκοι. Erinnyes autem seu furiæ μυθικῶς, Deæ Infernales scelerum ultrices, Αἱ ποιναὶ μερόπων ἀγχῖστραι· *Orac. Magic.* Ἤτοι αἱ κολαστικαὶ δαίμονες, ut exp. *Plethon* Schol. Ἀλληγορικῶς autem nihil aliud sunt quàm conscientiæ morsus & flagra, quibus perjuri & impii apud Inferos torquentur & lancinantur. *Hæ sunt impiis assiduæ domesticæque furiæ, quæ dies noctésque scelerum pœnas ab iis* (vivis mortuísque) *repetunt. Cic.* orat. pro *S. Rosc. Amer.* ¶ Ὅρκον ὀμνύναι vel ὀμόσσαι apud *Hom.* idem quod ἁπλῶς ὀμνύειν, unde Posteri formarunt ὁρκωμοτεῖν & ὁρκωμοσία· & ἐπίορκον ὀμόσσαι idem quod ἐπιορκεῖν· ut & apud *Hesiod. Aristophan.* alios.

° Solebant jurantes devovere se, & capiti suo diras imprecari, si pejerarent. Πᾶς γὰρ ὅρκος εἰς κατάραν τελευτᾷ τ̃ ἐπιορκίας· *Plut. Rom. Quæst.* Εἰ τ' ἐπιορκῶ, ἐξώλης ἀπολοίμην αὐτὸς τ̃ ϰ̀ εἴ τι μοι ἐστί· *Demosth.* Or. adv. *Conon.* Ἐπιορκοῦντι ἢ ἐξώλεια ϰ̀ αὐτῷ ϰ̀ γένει τῷ ἐξ ἐμοῦ· *Seld. Marm. Arundel.* In fœdere

15 ᵖ Ζεῦ πάτερ, ἦ μεγάλας ἄτας ἄνδρεσσι διδοῖσθα.
16 ——————— ᑫ Δέχεται κακὸν ἐκ κακοῦ αἰεί.
17 ——————— ʳ Ἐπὶ ἢ στενάχοντο γυναῖκες
Πάτροκλον πρόφασιν, σφῶν δ' αὐτῶν κήδε' ἑκάστη.

ᵖ Πάντεσσι θνατοῖσι δαίμων ἐπέταξε πόνους ἄλλοισιν ἄλλους, *Bacchyl.* apud *Stob.* Ὦ Ζεῦ, τί ποθ' ἡμῖν δοὺς χρόνον τοῦ ζῆν βραχύν, Πλέκειν ἀλύπως τοῦτον ἡμᾶς οὐκ ἐᾷς. *Euphr.* apud eund. Δαίμων βροτοῖσι πάντ' ἀνδρείοις κακά· *Incert.* apud *Grot.* Excerpt. Οὐ δέ τις ἐστὶν Ἀνθρώπων, ᾧ μὴ Ζεὺς κακὰ πολλὰ διδῷ, *Mimnerm.*

ᑫ Ἕτερα ἢ ἀφ' ἑτέρων κακὰ κακῶν κυρεῖ. *Eurip. Hec.* Ἐπὶ δ' ἄλγεσιν ἄλγεα κεῖται· Id. *Troad. Aliud ex alio malum. Terent. Eun.* Ἄλλῳ ἐπ' ἄλλην κῆρα κινήσει Θεός· *Lycophr.* Αἰεὶ ἢ κακὸν κακῷ ἐστήρικτο, supr. *Il.* π. ubi vid. plura in hanc mentem.

ʳ Hinc natum Adagium, Πάτροκλον πρόφασιν, de quo vid. Parœmiographos, *Diogenianum* (apud quem est Πατρόκλεος πρόφασις) & alios; cùm quis simulat se aliquid facere ob alium finem quàm reverâ intendit. Quanquam & aqua hìc hæret *Erasmo*, qui ad *Patroclum* quendam *Aristophaneum* nos remittit; quod in illo magis mirandum (notante *Xylandro* Annot. in *Plut.* de Laude sui) quippe qui solet alioquin ex singulis ferè *Homeri* noematis adagia cudere. Utuntur *Plut.* de sui Laude, *Achil. Tat.* Erot. *Anna Commen.* Alex. l. 3. ità enim quod ibi est Πρόκλον, Πάτροκλον legendum rectè monet in editione suâ *D. Hoeschel.* ut sit mendum ex compendio natum, ut

Smyrn. & *Magnes.* ubi & aliam jurisjurandi formulam adducit cum adjecta imprecatione & vetustissimâ & horrendam, ex *Vettio Valente* Autore nondū edito. Vid. locū Sic *Lat.* Dii me *perdant*, vel *Dispeream si*, &c. apud *Plautum* & alios. *Juro ego* —— *Me servasse fidem*; *si fallo, vipera nostris Sibilet in tumulis, & super ossa cubet.* *Proper.* l. 4. Hujusmodi plures imprecationum formulæ passim occurrunt apud Autores utriusque linguæ. Vid. *Brisson.* Formul. l. 8. Insignis illa inprimis erat execratio addita solenni *Romanorum* juramento, *Per Jovem lapidem*, cujus meminit *Festus* hisce verbis, *Jovem lapidem juraturi, silicem tenentes his verbis utuntur, Si sciens fallo, tum me Diespiter, salvâ urbe arcéque, bonis ejiciat, ut ego hunc lapidem.* Quam formulam *Græcè* expressit *Plut.* in *Sylla.* & *Polyb.* l. 3. Ἐκπέσοιμι οὕτως ὡς ὅδε λίθος νῦν· καὶ ταῦτ' εἰπὼν ῥίπτει τὸν λίθον ἐκ τῆς χειρός. Sed & hujusmodi ἀραὶ seu diræ etiam *Christianis* olim usitatæ, & solennes, ut *in tremendo sc. die judicii perjurus haberet portionem Judæ, lepram Gehezi, & tremorem Caini.* *Selden.* noster ὁ πάνυ (ex Novellâ 8.) loco jam laudato. Insigne porrò exemplum hujusmodi juramenti execratorii occurrit apud Poetam supr. *Il.* γ. Ὁππότεροι πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια πημήνειαν, Ὧδέ σφ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέοι, ὡς ὅδε οἶνος, Αὐτῶν καὶ τεκέων, ἄλοχοι δ' ἄλλοισι μιγεῖεν· quæ postrema imprecationis pars revocat mihi in mentem votum illud χελλιαστικὸν, quod habetur inter alias diras hypotheticas viri sancti *Job* 31. 10. *Scortum alterius sit uxor mea*, &c.

15 [n] *Jupiter pater, profectò magna damna hominibus das.*
16 —— [o] *Excipit malum post malum semper.*
17 —— *Ingemiscebant* deflebantque *feminæ*
Patroclum prætextu, reverâ *antē suas ipsarum ærumnas singulæ.*

[n] *Job.* 21. 17. Dolores impertitur Deus irâ suâ. *Isa.* 45. 7. Ego Dominus formans lucem, & creans tenebras; faciens pacem & creans malum. *Amos* 3, 6. An erit malum in civitate quod Dominus non fecerit? [o] *Job* 1. 16. Adhuc illo loquente supervenit alius, &c. (*velut unda supervenit unda.*) *Isa.* 30. 1. Ut adderetis peccatum super peccatum. *Ezech.* 7. 26. Ærumna superveniet ærumnæ.

πατρὸς pro πατρὸς, sic Πάτροκλον pro Πάτροκλον. Ad hunc porrò *Homeri* locum (ni fallor) alludit *Dio Cass.* l. 43. ubi *Arsinoe* Regina in turba Captivorum conspecta populo Ro. Πάμπολυν οἶκτον ἐνέβαλε, κἀκ τούτου ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ καὶ οἰκεῖα πάθη παρωδύραντο. Et *Heliodor.* l. 1. Ἐδάκρυον δὲ —— τὸ μὲν ἐκείνου πρόφασιν, μνήμης δὲ τῶν ἰδίων ἕκαστος.

Ἰλ. ὑ.

1 ——— [a] ΥΣτερον αὖτε τὰ πείσεται, ὅσσα οἱ αἶσα
Γεινομένῳ ἐπένησε λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.
2 ——— [b] Χαλεποὶ δὲ θεοὶ φαίνεσθαι ἐναργεῖς.
3 [c] Ὃς δὴ κάλλιστος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων,
Τὸν καὶ ἀνηρείψαντο θεοὶ Διῒ οἰνοχοεύειν
Κάλλεος εἵνεκα οἷο, ἵν' ἀθανάτοισι μετείη.
4 [d] Ζεὺς δ' ἀρετὴν ἄνδρεσσιν ὀφέλλει τε μινύθει τε,
Ὅππως κεν ἐθέλῃσιν, ὁ γὰρ κάρτιστος ἁπάντων.
5 [e] Ἀλλ' ἄγε μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα, νηπύτιοι ὥς,
Ἑσταότ' ἐν μέσσῃ ὑσμίνῃ δηϊοτῆτος.
Ἔστι γὰρ ἀμφοτέροισιν ὀνείδεα μυθήσασθαι
Πολλὰ μάλ', οὐδ' ἂν νηῦς ἑκατόνζυγος ἄχθος ἄροιτο.
6 [f] Στρεπτὴ δὲ γλῶσσ' ἐστὶ βροτῶν· πολέες δ' ἔνι μῦθοι,
Παντοῖοι, ἐπέων δὲ πολὺς νομὸς ἔνθα καὶ ἔνθα.
7 [g] Ὁπποῖόν κ' εἴπῃσθα ἔπος, τοῖόν κ' ἐπακούσαις.
8 [h] Ἀλλὰ τίη ἔριδας καὶ νείκεα νῶϊν ἀνάγκη
Νεικεῖν ἀλλήλοισιν ἐναντίον, ὥστε γυναῖκας,
Αἵ τε χολωσάμεναι ἔριδος πέρι θυμοβόροιο
Νεικεῦσ' ἀλλήλῃσι μέσην ἐς ἀγυιὰν ἰοῦσαι,
Πόλλ' ἐτεά τε καὶ οὐκί, χόλος δέ τε καὶ τὰ κελεύει.

[a] Ἃ σοι πέπρωται, τάδε τλῆθι γενναίως, Καὶ μὴ σοφίζου, τὸ χρεὼν γὰρ οὐ φεύξῃ. *Babrias* apud *Etymol.* Τόγε μόρσιμον οὐ παρφυκτόν, *Pindar.* Pyth. 12. Ὅ,τι μοῖρα παθεῖν, οὐκ ἔσθ' ὑπαλύξαι. *Theogn.* Ὅτι πάντες ὅσους βροτέη τέκε γαστὴρ, Μοιρίδιῃ κλωστῆρος ἐδουλώθησαν ἀνάγκῃ. *Nonn. Dionys.* lib. 3. Τὸ χρεὼν οὐδὲ προμηνυόμενον διαφυγεῖν οἷόν τε, *Isid. Pel.* l. 2. Ep. 77. *Certum est & inevitabile fatum*, *Manil.* Πείσεται] Imò & πράξει juxta nonnullos, si fatum Stoicum admittimus: quasi id sc. ex diametro pugnaret cum libertate voluntatis humanæ. Τῶν δὴ φασκόντων ἐλευθέρων εἶναι τοῦτο πρῶτον ἀφαιρεῖται τὴν ἐλευθερίαν, τὸ μὴ εἶναι κύριον ἅττα ἐθέλει δρᾷν, ἀλλ' ἠναγκάσθαι πράττειν ὅσα οἱ Γεινομένῳ ἐπένησε, &c. *Liban.* Orat. 31. quæ est de *Servitute*. Cùm tamen *Stoici* non minùs τὸ ἐφ' ἡμῖν, quàm τὴν εἱμαρμένην in scriptis suis ubique deprædicant. Certè *Seneca*, *Epictetus*, *M. Antoninus*, illi *Stoicorum* Triumviri, qui fatum passim inculcant, iidem tamen τὸ ἐφ' ἡμῖν & libertatem voluntatis strenuè, & constanter asserunt atque defendunt. Vid. omnino Cl. *Mer. Casaub.* Not. in *M. Antonin.* l. 3. c. 4. *Stoicis* hac in causâ patrocinantem: ubi inter alia egregia hæc habet. *Quare vulgi erroribus -- banc de fato Stoico, quod homines in truncos stipitésque convertat, opinionem accensendam judico. Quòd si in explicanda* τῆς ἀντιλήξεως καὶ εἱμαρμένης *concordia se non expediverunt Stoici, Chrysippus, aliive, -- non est in re tam abstrusâ quòd id miremur, nec id solis accidit Stoicis.* Hæc ille. Et profectò Εἱμαρμένη, καὶ Αὐτεξούσιον, *fatum* (seu potiùs providentia divina) & *liberum arbitrium* non sunt ἀσύστατα, etsi nos fortè reconciliare non possumus. Mihi impensè arridet illud *Charonensis* philosophi, Οὐκ ἔστιν εἰπεῖν ζῶντα, τοῦτ' οὐ πείσομαι (*Menand.*) ἀλλ' ἔστιν εἰπεῖν ζῶντα, τοῦτ' οὐ ποιήσω, οὐ ψεύσομαι, οὐ ῥᾳδιουργήσω, &c. *Plut.* περὶ Εὐθυμ. Hunc porrò nodum solvere conatur *Merc. Trism. Pœmand.* Εἵμαρται δὲ καὶ τὸ κακὸν ποιήσαντι, τὸ παθεῖν· καὶ διὰ τοῦτο δρᾷ, ἵνα πάθῃ ὃ πάσχει ὅτι ἔδρασε· Vid. tamen, quomodo intricatam & perplexam reddat hanc rem, & prætextu τῆς μοίρας se excuset nequam ille *Sostratus* apud *Lucian.* Dial. Mort. Vid. & *Hierocl.* de Provid. & Fat. & *Boeth.* de Consol. l. 5. & eundem *Lucian. Jove* Confutat. ubi & ad hunc

Hom.

Il. 20.

1 ——[a] P*osteà deinde ea patietur* homo, *quæcunq; ei Parca*
Nascenti nevit filo, & destinavit *quando ipsum peperit mater.*
2 --[b] *Terribiles* sunt *Dii cùm apparent manifesti.*
3 *Qui utiquè pulcherrimus erat mortalium hominum,*
Quem & rapuèrunt Dii, Jovi ut-pocula ministraret,
Formam ob suam, ut immortalibus interesset.
4 [c] *Jupiter virtutem viris augétque minuitque,*
Prout voluerit, is enim potentissimus omnium.
5 [d] *Sed agè, nè amplius hæc dicamus, stultorum more,*
Stantes in medio conflictu pugnæ:
Licet enim utrisque probra jactare
Multa admodum, neque navis centiremis onus portaret.
6 [e] *Volubilis lingua est hominum, multique insunt sermones,*
Omnigeni; verborum autem ingens campus hinc & indè.
7 [f] *Quale dixeris verbum, tale audias.*
8 [g] *Sed quid rixis & jurgiis nobis necesse est*
Contendere invicem ex-adverso, veluti mulieres?
Quæ iratæ jurgio præ-gravi
[h] *Rixantes-jactant mutuò mediam in plateam procedentes*
Multa vera & non: ira vero & ista dicta *suggerit.*

[a] *Job* 23. 14. Perficiet, quod de me decretum est.
[b] *Exod.* 33. 20. Non videbit me homo & vivet. *Job* 37. 22. Dei terribilis est majestas.
[c] 1 *Cor.* 12. 11. Dividens singulis prout vult. *Eph.* 4. 7. Unicuique nostrûm data est gratia secundùm mensuram donationis Christi.
[d] *Prov.* 18. 6. Labia stulti miscent se rixis; & os ejus jurgia provocat.
[e] *Jac.* 3. 5, 8. Lingua modicum quidem membrum est, & sese effert magnificè --Linguam nullus hominum domare potest; inquietum malum &c.
[f] *Matt.* 7. 2. In quâ mensura mensi fueritis, remetietur vobis.
[g] *Gen.* 13. 8. Nè sit jurgium inter me, & te. 2 *Tim.* 2. 23. Servum Domini non oportet litigare. *Tit.* 2. 3. Non litigiosos esse.
[h] *Psal.* 106. 23. Offensus animo, perperam verba fecit. *Prov.* 30. 33. Ira elicit rixam.

Hom. locum alludit. Ἐπὰν. λίνῳ] Δηλοῦται δὲ διὰ τούτου ἡ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἐν λεπτῷ στροφὴ, καὶ ὁ ἐν τούτοις εἱρμὸς· *Eustath.* juxta illud *Nasonis*, *Omnia sunt hominum tenui pendentia filo.* Ἀπὸ δὲ τοιούτου νήθειν καὶ οἱ βαρεῖαι καταχλῶθες alibi apud Poetam.

[b] Γνωμικὸν τὸ, Χαλεποὶ δὲ θεοὶ φαίνεσθαι ἐναργεῖς, ὅπερ ὀρθὸν ἔσται παρῳδηθὲν ἑνικῶς, Χαλεπὸς δὲ θεὸς φ. ἐναργής· ὅ ἐστι, χαλεπὸν τὸ θεὸν ὀφθαλμοφανῶς ἰδεῖν. *Eustath.* Citat & *Athenag.* Legat. pro *Christian.*

[c] *Cic.* Tuscul. 1. *Nec Homerum audio qui Ganymedem à diis raptum ait propter formam, ut Jovi pocula ministraret.* Πολυθρύλλητον illud Musarum Charitúmque Carmen apud *Theogn.* Ὅ,ττι καλὸν, φίλον ἐστὶ, τὸ δ᾽ οὐ καλὸν, οὐ φίλον ἐστί. Unde & τὸ φίλον εἶναι τὸ καλὸν, παροιμιακῶς dictum videtur apud *Eurip. Bacch.* & *Plat. Lysid.* Nec omittendum illud *Aristotelis* Apophthegma apud *Laert*: qui πρὸς τὸν πυθόμενον διὰ τί τοῖς καλοῖς πολὺν χρόνον ὁμιλοῦμεν, Τυφλοῦ, ἔφη, τὸ ἐρώτημα. Rectè autem quadrabit

drabit hæc *Homeri* fabula & Gnome de puero in cœlum rapto Κάλλε@ εἵνεκα οἷο, si per κάλλ@ non intelligatur forma corporis, sed virtus & pulchritudo animi, quæ *si corporeis oculis cerni posset, admirabiles sui amores excitaret*, ut inquit ille. Ἀλλ' οὐχ ὁμοίως ῥᾴδιον ἰδεῖν τό, τε τῆς ψυχῆς κάλλ@ καὶ τὸ τοῦ σώματος· *Arist.* Pol. 1, 3. Citat verò hunc *Hom.* locum *Achill. Tat.* Ἐρωτ. l. 2. & *Apollon.* de Syntax. l. 2.

[d] Huic geminum illud *Hesiodi* in initio operis, Ῥεῖα δ' ἀρίζηλον μινύθει, καὶ ἄδηλον ἀέξει, quem parallelissimum observat etiam *Eustath.* hoc in loco. Ἀρετὴ quidem hìc, ut alibi passim ab *Homero*, restrictè sumitur & *Synecdochicè* pro fortitudine, quæ est certa species virtutis: potest tamen etiam latiùs extendi, & propriè sumi pro virtute in genere, ut virtutis cujuscunque autor & auctor dicatur Deus. Citat porrò hunc versum, *Theophil.* ad *Autol.* l. 2. ut probet ex *Homero* dari providentiam. Et forte-an alludit *Theocrit.* Idyl. 17. Ἀρετάν γε μὲν ἐκ Διὸς αἰτεῦ. & *Pind.* Isthm 3. Ζεῦ, μεγάλαι δ' ἀρεταὶ θνατοῖς ἕπονται ἐκ σέθεν· *Apollon.* apud *Philostrat.* l. 8. Τὰς τῆς ἀρετὰς θεόθεν ἥκειν ἐπ' αὐτὸν (ἄνθρωπον sc.) πιστεύεται.

[e] Οὐδ' ἂν νηῦς, &c.] Hinc proverbium exculpsit Chiliastes, *Naves convitiis onustæ*, cui parallelum illud alterum, *Plaustra convitiorum*, vel *Plaustra convitiis onusta*. Ὅλας ἁμάξας λοιδορειῶν καλεσκέδασε ἀλλήλων, *Lucian.* Eunuch. Id. Jove Tragœdo, Ἐξ ἁμάξης παρρησιάζεται. Unde ἐξ ἁμάξης λοιδορεῖσθαι, *è plaustro convitiari*, pro *Convitiis onerare*, de quo adagio vid. *Suid.* aliosque Parœmiogr. Tale igitur & dictum hoc παροιμιῶδες. Οὐδ' ἂν νηῦς, &c. *Nè navis quidem centiremis onus portaret*, convitiorum sc. quæ facilè est hominibus in se mutuò vibrare: In udo enim & in promptu sunt convitia, & ἐπ' ἄκρου τοῦ χείλους, & sponte in os, imò ex ore fluunt probra ac maledicta, ὅσα ψάμμαθός τε κόνις τε, ut vel συρφετὸν φορτίδα onerare possint; præsertim cùm nihil tam φορτικὸν καὶ ἐπαχθὲς quàm ὀνειδισμός. Consimili adagio usus est *Theogn.* de multitudine, vel potiùs de paucitate amicorum. Veri & fideles amici haud ità multi sunt, quin omnes unâ navi vehi possint. Τοὺς δ' οὐχ εὑρήσεις διζήμενος οὐδ' ἐπὶ πάντας Ἀνθρώπους, οὓς ναῦς μὴ μία πάντας ἄγοι. *Eustathii* verò glossema hoc in loco, Οὐδ' ἂν νηῦς, &c. ἐὰν γράφειν δηλαδὴ, καὶ βιβλίοις ἐντιθέειν, utcunque, mihi in mentem revocet Epilogum Evangelii S. *Johan.* videtur tamen minùs quadrare τῇ ἀφελότητι καὶ ἀστειότητι hujus dicti proverbialis. Judicent eruditi. Νηῦς ἑκατ.] ¶ Ὑπὸ ἑκατὸν ἐρετῶν ἐλαυνομένη· ζυγὰ γὰρ αἱ τῶν ἐρεσσόντων καθέδραι· *Schol.* ad locum. *Eustath.* videtur legere ἑκατόζυγος extrito ν. sed ἑκατὸν in compos. (ni fallor) semper integrum manet, ut ἑκατόμπυλος, ἑκατόμβη, ἑκατόμποδον, ἑκατόγχειρ, ἑκατόνταρχος, interjecto τ, ἑκατονταπλάσιος, inserto τα per Epenth. &c. Videtur itaque ἑκατηβελέτης, Epith. *Apollinis*, ex ἑκὰς potiùs quàm ab ἑκατὸν, & βάλλω, vel βέλος, ut ἑκηβόλος, esse compositum. Videtur autem omnino νηῦς ἑκατόζυγος simpliciter hìc dici pro πολύζυγος (numerus certus pro incerto) ut ναῦς μυριοφόρος apud *Thu-*

9 [i] Ὥς οὔ πῃ δὴ δεῖ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα
Ἀνδράσι γε θνητοῖσι δαμήμεναι, οὐδ' ὑποείκειν.
10 [k] Ἀλλὰ τίη νῦν αὐτὸς ἀναίτιος ἄλγεα πάσχει
Μὰψ ἕνεκ' ἀλλοτρίων ἀχέων; κεχαρισμένα δ' αἰεὶ
Δῶρα θεοῖσι δίδωσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.

[i] Δοξάζει μὴ δεῖν τὰ θεόθεν τι δεδιδαγμένον, ἐνδοιάζειν ἐφ' οἷς ἔγνω. *Eustath.* ad locum. Nec multùm hoc distat ab eo quod dicitur *Il.* γ'. Οὔτοι ἀπόβλητ' ἐστὶ θ. ἐ. δ.

[k] *Alius peccat, alius plectitur.* Τὸ κινοῦς κακὸν ὗς ἀπέτισεν, Prov. apud *Erasm.* *Unde autem, nec liquet, nec refert*, inquit ille, *sapit enim vulgus.* Huic non absimile illud *Eubuli* apud *Athen.* l. 9. Ἂν μάγειρος ἐξαμάρτανῃ, ὥς φασιν, αὐλητὴς παρ' ἡμῖν τύπτεται, *Si coquus peccat, tibicen vapulat.* Et geminum planè illud, quod nescio unde habet Chiliastes, Πταίσαντος ὑφάντου, ὑπήτης ἐτύφθη ubi pro ὑπήτης (voce nihili, quam & se non intelligere ingenuè fatetur *Erasmus*) pridem monuit *Gesnerus* legendum ἠπήτης, vel potiùs —τὴς, i.e. ῥάπτης, *sutor* vel *sartor*, *Peccavit textor, & vapulavit sartor.* Est verò

eyd. l. 7. pro μεγάλη, uti ibi exponit Scholiastes.

[f] Laert. l. 1. in Pyrrh. Dio Chrysost. orat. 12. Clem. Alex. Strom. 3. Πολλοὶ δ' ἀνθρώποισι λόγοι δειλοί τ' καὶ ἐσθλοί Προσπίπτουσ'. Pythag. Aur. Carm. Στρεπτὴ γλ. labilis, lubrica, volubilis, versatilis. Ὑγρὰ καὶ εὐλύγιστος, ὅθεν καὶ γλῶσσα λέγεται, οἱονεὶ κλῶσσα, διὰ τὸ εὐκλαστον. Eustath. Ὡς ἐν ὑγρῷ ἐστιν ἡ γλῶσσα. Theophrast. apud Stobæum. Ὑγρὰ ἡ γλῶσσα, καὶ εὔστροφος, Greg. Nyss. in Eccles. hom. 1. Νομὸς ἔνθα καὶ ἔνθα] πληθυσμὸς, καὶ ἐπινέμησις ἐφ' ἑκάτερα, Eust. Ὁ δὲ νομὸς πάνυ καιρίως ἔχει ῥηθεὶς ὡς ἐπὶ λειμῶνος. (Idem) q. d. Lingua satis amplum habet orationis campum, in quo expatietur. Νομὸς enim pascuum, pratum, campus oxyt. Νόμος lex paroxyt. apud Hom. non occurrit, uti jamdudum observarunt Critici, interque alios Joseph. c. Apion. l. 2. Hæc porrò Homeri verba videntur mihi verissimè usurpari posse de Homero ipso. Πολέες δ' ἔνι μῦθοι Παντοῖοι· ἐπέων δὲ πολὺς νομὸς ἔνθα καὶ ἔνθα. quod posterius hemistichium vir quidam è nostratibus longè doctiss. in posterioribus Annot. ad N. F. nescio quomodo aliud agens Hesiodo adscribit: sed profectò istiusmodi μνημονικὰ ἁμαρτήματα maximis etiam ingeniis sunt fatalia.

[g] Τοῦτο δὲ μάλιστα ἐπὶ τῶν φιλονείκων ἀληθεύει (Eustath.) qui sc. contentionis serram reciprocant, nec rixandi finem faciunt: nam alioqui nonnunquam εὐλογεῖ τις τὸν κακολογοῦντα. Citat autem hunc versum Plut. Advers. Colot. & Greg. Naz. Ep. 61. Ex hoc porrò Homerico expressum videtur carmen illud Alcæi apud Hesiodi Scholiasten, Εἴκ' εἴπεις τὰ θέλεις, ἀκούσαις τά κ' οὐ θέλεις, atque illud etiam ipsius Hesiodi Ἔργ. καὶ Ἡμ. 2. Εἰ δὲ κακὸν εἴποις, τάχα κ' αὐτὸς μεῖζον ἀκούσαις. Et Eurip. Alcest. Εἰ ἡμᾶς κακῶς ἐρεῖς, ἀκούσῃ πολλὰ, κ' οὐ ψευδῆ κακά. Et Moschion. apud Anton. Meliss. l. 1. Εἰ θέλεις καλῶς ἀκούειν, μάνθανε καλῶς λέγειν. Hinc versus ille rhythmicus, Os qui non claudit, quod non vult, sæpiùs audit. & Sallust. Declam. in Cicer. Uti, si quam maledicendo voluptatem cepisti, eam malè audiendo amittas, Plaut. Pseud. Contumeliam si dices, audies. Contrà Μὴ σκώψῃς ἄνθρωπον, καὶ μῶμον οὐχ ἕξεις. Nil. Parænet.

[h] Λοιδορεῖσθαι δ' οὐ πρέπει ἄνδρας ποιητὰς ὥσπερ ἀρτοπώλιδας· Aristoph. Βατραχ. Σμικρῶν δ' ἀφορμὰς ἢν λάβωσι τῶν λόγων, Πλείους ἐπεισφέρουσιν· ἡδονὴ δέ τις Γυναιξὶ μηδὲν ὑγιὲς ἀλλήλαις λέγειν· Eurip. Phœniss. Sedemus domi desides, mulierum ritu altercantes inter nos. Q. Capitolin. apud Liv. l. 1. Τοῦ κακοῤῥημονεῖν ὡς ἀγύναις ὅπλω καὶ γυναικεῖοις ἀφισάμενοι, Nicet. Chon. Annal. Man. Commen. l 4. Muliebre telum rixa est. Et ut viri manibus & armis, ità sequior sexus linguâ & verbis strenuè rem gerunt, & acriter inter se pugnant, & quasi digladiantur. Viri denique ore gladii, feminæ gladio oris se mutuò transfigunt. Πόλλ' ἐπεὰ τ' &c.] Ira, non aliter ac fama, Tam ficti pravique tenax, quàm nuntia veri, Καί τι ἔπος περιήκεν ὅπερ τ' ἄῤῥητον ἄμεινον. Mulierculæ inprimis rixantes effutiunt quicquid id buccam πόλλ' ἐπεὰ τ' καὶ οὐκί.

9 *Haud facilè possunt Deorum inclyta dona,*
A viris mortalibus domari, nec subigi.
10 [i] *Quorsum verò nunc ille innocens dolores patitur*
Immeritò ob noxas alienas? grata verò semper
Dona Diis dat, qui cœlum latum possident.

[i] Job 2. 3. Nunquid considerasti servū meum Job, quòd non sit ei similis in terra, vir simplex & rectus, ac timens Deum? ——— Tu autem commovisti me adversus eum, ut affligerem eum frustrà.

verò hoc contra justitiæ regulas, ut alio peccante, alius pœnas luat. Siquidem Ἕκαστος τὸ ἴδιον φορτίον βαστάσει, inquit Doctor Gentium Gal. 6. (quod certè miror inter Adagialias sacra

sacra non posuisse *A. Schottum*, æquè ac alterum illud huic ἐπανισοραι ἐς, quòd ibid. paulò antè præcedit, Ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε) & juxta proverb. *Arab. Omnis ovis suspenditur è calceneo suo.* At dura planè & dira illa *Persarum* lex, quâ *Unius ob noxam* ple-

[l] *Ne Hercules contra duos*, nedum contra plures, nedum omnes, καὶ πᾶσι μάχεσθαι. Imò nec *Mars* ipse, nec *Pallas*. Οὐ δὲ κ' Ἄρης &c. Οὐ δεῖ τινα δὲ διὰ μάχης μολεῖν πᾶσιν Ἀργείοις. *Eurip. Iphig. Aul.* [m] *Tutius est igitur fictis contendere verbis*, &c. *Promissis dives* (&, Linguâ fortis) *quilibet esse potest.*

11 [l] Ἀλλ' ἄγ', ἀνὴρ ἀντ' ἀνδρὸς ἴτω, μεμάτω δὲ μάχεσθαι·
Ἀργαλέον δέ μοι ἐστὶ καὶ ἰφθίμῳ περ ἐόντι
Τοσσούσδ' ἀνθρώπους ἐφέπειν, καὶ πᾶσι μάχεσθαι.
12 [m] Καί κεν ἐγὼν ἐπέεσσι καὶ ἀθανάτοισι μαχοίμην,
Ἔγχεϊ δ' ἀργαλέον· ἐπειὴ πολὺ φέρτεροί εἰσι.
13 [n] Οὐδ' Ἀχιλεὺς πάντεσσι τέλος μύθοις ἐπιθήσει,
Ἀλλὰ τὸ μὲν τελέει, τὸ δὲ καὶ μεσσηγὺ κολούει.
14 [o] Οἶδα δ' ὅτι σὺ μὲν ἐσθλὸς, ἐγὼ δὲ σέθεν πολὺ χείρων,
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,
Αἴκε σε χειρότερος περ ἐὼν ἀπὸ θυμὸν ἕλωμαι.
15 [p] Νήπιος, οὐδὲ τὸ ᾔδη ὃ οὐ πείσεσθαι ἔμελλεν,
Οὐ γάρ τι γλυκύθυμος ἀνὴρ ἦν, οὐδ' ἀγανόφρων.

Sunt viz. θρασύδειλοι nimium multi, Κακοὶ ὄντες πρὸς αἰχμὴν, ἐν δὲ τοῖς λόγοις θρασεῖς. *Soph.* Μάχεσθαι οὐ μόνον ὅπλοις ἐστὶ καὶ ἔγχει, ἀλλὰ καὶ λόγοις, ἐξ ὧν τὸ λογομαχεῖν. *Eustath.* Hinc illud veteris Com. Ξίφος τιτρώσκει σῶμα, τὸν δὲ νοῦν λόγος. Et certè lingua est tantùm non Panoplia, gladius, hasta, & sagittæ, teste etiam bellicosissimo Rege *Davide*.———

[n] Κολούει.] κολοβοῖ καὶ ἀτελὲς ἀφίησι. Τοῦτο δὲ οἰκεῖον ῥηθῆναι πρὸς τὸν πολλὰ οὐκ ἐντελῶς ὑπισχνούμενον ἢ ἀπειλούμενον. *Eustath.* Contra *Dosones* & *Thrasones*, qui longè plus promittunt & minantur quàm præstare aut volunt, aut possunt. Κατὰ τὸ ἀνθρώπειον, ὑφ' οὗ πολλοὶ ὑπισχνοῦνταί τέ τι καὶ ἀπειλοῦσι ῥᾷον ἢ τῷ ἔργῳ ἐπιξίασι, *Dio Cass.* l. 38. Prudenter itáque monet *Demophilus* Sentent. *Pythag.* Πράττε τὰ μεγάλα μὴ ὑπισχνούμενος μεγάλα. Præsertim cùm incerti sint rerum eventus, & Τὸ μέλλον ἀόρατον. Et Πολλὰ μεταξὺ πέλει, &c. h. e. ut παρατρέζει σκολιενὸς ille Vates *Lycophr.* in *Cassandr.* Ὡς πολλὰ χείλους καὶ δεπασραίων πολὺ Μέσσῳ κυλίνδει μοῖρα παμμήστωρ βροτῶν. Et Πολλάκι πὰρ δόξαν τε καὶ ἐλπίδα γίγνεται εὑρεῖν Ἔργ' ἀνδρῶν, βουλαῖς δ' οὐκ ἐπέγενετο τέλος. *Theogn.* Et *Fors versat humana, nec semper ex voto destinata succedunt. Symmach.* l. 2. Epist. 57. Nec minùs consultè *Pittacus* apud *Laert.* Ὁ μέλλεις πράττειν, μὴ προλέγε· ἀποτυχὼν γὰρ καταγελασθήσῃ. Quin & huc referri poterit illud *Menandri* apud *Plut.* (de Tranquill. An.) & *Stob.* Οὐκ ἔστιν εἰπεῖν ζῶντα, τοῦτ' οὐ πείσομαι. Horsùm etiam spectat sententia, quæ proximè sequitur.

[o] Nempe *anceps belli alea*, & aliquando, Τὰ χρείονα νικᾷ. *Il. α.* & Λοῖσθος ἀνὴρ ὤρεισος *Il. ψ.* *Sæpè & contemptus hostis cruentum certamen edidit, & inclyti populi, regésque perlevi momento victi sunt*, *Hannibal* apud *Liv.* l. 21. *Leo quoque aliquando minimarum avium pabulum fit; & ferrum rubigo consumit. Nihil tam firmum est, cui periculum non sit etiam ab invalido.* *Q. Curtius lib.* 7. *Vir magnus strangulatur à muscâ parvâ. Drus.* Apophth. *Arab.* Φοβεῖ δὲ

runquè propinqui omnes plectebantur. *Abominandæ aliæ* (sc. *Persarum* leges) per quas *ob noxam unius omnis propinquitas perit. Ammiam. Marcell. l.* 23. Insigne hujus rei exemplum *Intaphernes* apud *Herodot.* l. 3.

11 *Verùm age, vir contra virum eat, promptúsq; sit ad pugnan-*
Difficile autem mihi est, etiamsi fortis sim, *(dum:*
Tot homines insequi, & cum omnibus pugnare.
12 *Equidem verbis etiam cum Immortalibus pugnaverim,*
Hastâ autem arduum est ; [k] *quoniam longè fortiores sunt.*
13 [l] *Nè Achilles quidem cuncta quæ-dixerit ad exitũ perducet;*
Sed aliud perficiet, aliud interea imperfectum-relinquet.
14 [m]*Scio autẽ quòd & tu quidẽ fortis, ego verò te longe inferior;*
Sed certè quidem hæc Deorum in genibus sita sunt,
An tibi, infirmior licet sim, vitam eripuero.
15 *Stolidus,* [n] *neque illud animadvertit se non persuasurum,*
Haudquaquam enim mitis vir erat, neque clemens.

[k] *Jer.* 20.7. Domine -- fortior me fuisti. 1 *Cor.* 10. 22. Nunquid fortiores illo sumus?
[l] *Psal.* 21. 11. Commenti sunt cogitationẽ quam non possunt perficere.
[m] *Eccles.* 9 11. Vidi sub sole, nec velocium esse cursũ, nec fortium bellum (seu victoriam.)
[n] 1 *Sam.* 25. 17. Nequior est, quàm ut quis ei loqui possit.

τὸν λέοντα, τυπληθεὶς κώων, Ἡμᾶς δὲ κώνωψ εὐτελὴς διαστρέφει Δάκνων, περισαυλῶν, ἐξιπτίζων πολλάκις. *Pisid.* Κοσμουργ. Huc spectat *Æsopi* fabula de Aquilâ & Scarabæo, & Proverb. illud *Arabicum*, *Culex fodit oculum leonis.* Ἔστι δ᾽ ἀφάνεια τύχας, καὶ μαρναμένων πρὶν τέλος ἄκρον ἱκέσθαι. Τῶν τε γὰρ διδοῖ τέλος· καὶ κρέσσον᾽ ἀνδρῶν χειρόνων ἔσφαλλε τέχνα καταμάρψασα. *Pind. Isthm.* 4. Οὐδὲ ἰσχὺς βέβαιον διότι καὶ εὔελπι· τὸ δὲ ἀστάθμητον τοῦ μέλλοντος ἐπιπλεῖστον κρατεῖ. *Hermocrates* apud *Thucyd.* l. 4. ¶ Χειρότερος, pro eo quod paulò suprà, primo sc. versu hujus ipsius sententiæ, dixerat χείρων. Comparat. ex Comparativo. Sic ex κακίων κακιώτερος dixit *Thucyd.* l. 4. ex μείων μειότερος *Apollon. Rhod.* l. 2. ex ὀλίζων (pro ὀλιγότερος) ὀλιζότερος *Oppian.* Κυνηγ. 3. ex ἀμείνων, ἀμεινότερος nescio quis in carmine illo proverbiali, Μωρὸς ὃς εἶλε τὰ χείρω ἀμεινοτέρων παρεόντων. Vid. Χερειότερος supr. *Il.* μ.

[p] *Plut.* vit. *Demosthen.* de *Midiâ*, & l. de Adul. & Amici discrim. & Sympos. l. 5. qu. 4. Ὁ Ἀχιλλεὺς καίπερ οὐ γλυκύθυμος ὢν οὐδ᾽ ἀγανόφρων. Huic opp. Hebr. מר נפש q. d. πικρόθυμος, qui *Aristoteli* πικρὸς, δυσδιάλυτος. *Eth.* 4 5. Græci Interp. 2 *Sam.* 17. 8. κατάπικροι τῇ ψυχῇ αὐτῶν, ubi in Heb. est מרי נפש, h.e. οὐ γλυκύθυμοι, οὐδ᾽ ἀγανόφρονες. Est autem γλυκύθυμος, qualem *Homerus* vocat μείλιχον αἰεί, (*Il.* τ.) ὃ ταὐτόν ἐστι τῷ γλυκυθύμῳ, *Eustath.* Est & γλυκύθυμος Epitheton somni apud *Aristoph.* Νεφέλ.

Ἰλ. φ'.

1 [a] Ἀλλὰ φίλος θάνε καὶ σύ· τίη ὀλοφύρεαι αὔτως;
Κάτθανε καὶ Πάτροκλος, ὅπερ σέο πολλὸν ἀμείνων.
2 [b] Οὐχ ὁράας οἷος κἀγὼ καλός τε μέγας τε;
Ἀλλ' ἔπι τοι καὶ ἐμοὶ θάνατος καὶ μοῖρα κραταιὴ
Ἔσσεται, ἢ ἠὼς, ἢ δείλης, ἢ μέσον ἦμαρ.
3 ———— [c] Ἀλλ' οὐκ ἔστι Διῒ Κρονίωνι μάχεσθαι.
4 ———— [d] Θεοὶ δέ τε φέρτεροι ἀνδρῶν.
5 [e] Ἥρως Ἀστεροπαῖος, ἐπεὶ περιδέξιος ἦεν.
6 [f] Ἄρχε, σὺ γὰρ γενεῆφι νεώτερος· οὐ γάρ ἔμοιγε
Καλὸν, ἐπεὶ πρότερος γενόμην, καὶ πλείονα οἶδα.
7 ———— ———— [g] Βροτῶν ἕνεκα πτολεμίζειν
Δειλῶν, οἳ φύλλοισιν ἐοικότες, ἄλλοτε μέν τε
Ζαφλεγέες τελέθουσιν ἀρούρης καρπὸν ἔδοντες,
Ἄλλοτε δ' αὖ φθινύθουσιν ἀκήριοι ————
8 [h] Ἤτοι βέλτερόν ἐστι κατ' οὔρεα θῆρας ἐναίρειν,
Ἀγροτέρας τ' ἐλάφους, ἢ κρείσσοσιν ἶφι μάχεσθαι.
9 [i] Καὶ γάρ θην τούτῳ τρωτὸς χρὼς ὀξέϊ χαλκῷ,
Ἐν δὲ ἴα ψυχὴ, θνητὸν δέ ἑ φάσ' ἄνθρωποι
Ἔμμεναι, αὐτάρ οἱ Κρονίδης Ζεὺς κῦδος ὀπάζει.
10 [k] Τίπτε με, Πηλέος υἱὲ, ποσὶν ταχέεσσι διώκεις
Αὐτὸς θνητὸς ἐὼν θεὸν ἄμβροτον; οὐδέ νύ πω με
Ἔγνως ὡς θεός εἰμι;

[a] Hunc versum & sequentē frequenter in ore habuit *Pyrrho* apud *Diog. Laert.* Κάτθανε Μύρσιλος. *Alcæus.* Imitatur & Latini Poetæ, *Occidit & Theseus. Ovid.* de Pont. 3. (quod & proverbiale esse ibi notant Interpretes.) *Occidit & Pelopis genitor conviva Deorum*, Horat. *Quin occidit unà Sarpedon mea progenies*, Virg. Æn. 10.1. *Lumina sis oculis etiam bonus Ancu' reliquit, Qui melior quàm Tu.* Lucret. *Leviùs communia tangunt.* Claud. de Rapt. Proserp. l. 3. *Ferre quam sortem*, &c. Horat. *Levat enim dolorem communis quasi legis & humanæ conditionis recordatio* Cic. Ep. fam. l. 6. Ep. 6. Οὐδὲν παράδοξον ἄνθρωπον ὄντα εἰ τελευτῇ κατέλαβεν *Herodian.* l. 1. Ἀλλὰ γνῶθι μὲν ὡς θανέειν πέπρωται ἅπασιν. *Pyth.* Aur Carm. *Callisthenes*, cùm se adversus mortem animare vellet, bis terve hunc versum apud se repetiit, Κάτθανε καὶ Π. &c. *Plut. Alex.* Et *Callianactem* medicum ægrotanti cuidam, desperabundo, ac se moriturum subinde ingeminanti, hunc ex *Hom.* versum (inconsideratè quidem satis & importunè) recitasse ait *Galenus* Comment. ad *Hippocrat.* citante *Meibomio* Comment. in ejusdem *Hippocr.* Jusjurandum.

[b] *Domitianus* libello quem *De Curâ Capillorum* ad amicum edidit, hoc etiam, illum simul seque consolans, inseruit, Οὐχ ὁράας οἷος κἀγὼ &c. *Eadem me tamen manent Capillorum fata, & forti animo fero comam in adolescentia senescentem:* *Sueton.* Domit. c. 18. Καλός τε μέγας τε] Κάλλος καὶ μέγεθος καλὴ συζυγία. Pulchritudini adjuncta proceritas pulchriorem reddit: & *Gratior est* magno splendens *in corpore* forma. Talem itaque *Proæresium* suum effinxit *Eunapius.* Vid. eum in *Proæres.* Ἐν μεγέθει γὰρ ἡ μεγαλοψυχία, ὥσπερ καὶ τὸ κάλλος ἐν μεγάλῳ σώματι. Οἱ μικροὶ δὲ ἀστεῖοι καὶ σύμμετροι, καλοὶ δ' οὔ. *Arist.* Ethic. 4. 3. Hinc *Alcibiades* κάλλιστός τε καὶ μέγιστος à *Socrate* dicebatur. ¶ Δείλης] in genit. ἐλλειπτικὸν pro δείλης καιρὸς, aut δ. ὥρα. Vel etiam ἐπιρρηματικὸν, ut ἐπίσης, ἐπιπολῆς, διακενῆς. Vel δείλῃ in Dat. Utramque enim lectionem agnoscit *Eustath.* Est verò hoc in versu διαίρεσις τῆς ἡμέρας εἰς τρία μέρη, ὥσπερ ἡ νὺξ τριχῆ διαιρεῖται, εἰς ἑσπέραν, εἰς ἀμολγὸν, καὶ εἰς ἕω. *Eustath.* Parallela autem hæc

sententia

IL. 21.

1 *QUin, amice, morere & tu; quid frustrà lamentaris?*
[a]Occubuit & Patroclus, qui te multò præstantior.
2 *Nónne vides qualis & ego pulchérque magnúsque?*
Et tamen post te [b] & mihi etiam mors & parca præpotens
Advenit, [c]seu manè, seu vesperi, sive meridie.
3 ——— *Sed non licet cum Jove Saturnio contendere.*
4 ——— [d] *Dii præstantiores hominibus.*
5 *Heros Asteropæus, quippe ambidexter erat.*
6 *Incipe, tu enim natu minor; haud enim mihi*
Hoc *convenit, quandoquidem [e] senior* te *sum, & prudentior.*
7 ——————*Pro mortalibus pugno*
Miseris, qui [f] foliis similes interdum quidem
Vegeti sunt, terræ fructum edentes,
Interdum rursus pereunt exanimes ——————
8 *Utique melius* tutiúsque *est per montes feras interficere,*
Agrestésque cervas, quàm cum potentioribus fortiter pugnare.
9 *Etenim sanè huic* quoque *vulnerabile corpus acuto ferro,*
Inéstque una anima, mortalem & eum etiam *dicunt homines*
Esse, sed nimirum *ei Saturnius Jupiter victoriam præbet.*
10 [h] *Cur me, Pelei fili, pedibus velocibus persequeris,*
Ipse mortalis cùm sis, Deum immortalem? nondum enim me
Nôsti Deum esse? ——————

[a] *Zach.* 1. 5. Patres vestri ubi sunt? & prophetæ nunquid in sempiternum vivent? *Job.* 8. 53. Nunquid tu major es patre nostro Abraham, qui mortuus est? & Prophetæ mortui sunt; quem teipsum facis?
[b] *Eccles.* 3. 2. Tempus moriendi. *Heb.* 9 27. Statutum est hominibus semel mori.
[c] *Marc.* 13 35. Nescitis enim quando Dominus veniat; serò, an mediâ nocte, an galli cantu, an mane.
[d] 1 *Cor.* 1. 25. Quod stultum est Dei, sapientius est hominibus: & quod infirmum est Dei, fortius est hominibus. [e] *Job* 12. 12. In antiquis est sapientia, & in multo tempore prudentia. [f] *Job* 14. 1 2. Homo natus muliere, brevis ævi, & plenus miseriæ, ceu flos oritur, & succiditur. *Isa* 64 6. Diffluimus velut folium omnes. *Sirac.* 14. 18. Omnis caro sicut fænum veterascet; & sicut folium fructificans in arbore viridi. [g] *Job* 33 6. Et eodem luto ego quoque formatus sum. [h] *Psa.* 77. 19. Vestigia tua non deprehensa sunt. *Act.* 9. 4. Ut quid me persequeris? (*Christus ad Paulum*) *Rom.* 11. 33. Impervestigabiles viæ ejus.

---

sententia est proximè præcedenti.

[c] *Cum Deis nè belligeres, quibus sat esse non queas.* Plaut. Pers. Χρὴ δὲ πρὸς θεὸν οὐκ ἐρίζειν —ποτὶ κέντρα δέ τοι λακτιζέμεν τελέθει ὀλισθηρὸς οἶμος. *Pind.* Pyth. 2. Cæterùm phrasi illâ proverbiali πρὸς κέντρα λακτίζειν eodem ferè in sensu usi sunt *Eurip.* apud *Stob.* & *Lucas* in Actis. Nec multò aliter *Æschyl. Prom.* V. Πρὸς κέντρα κῶλον ἐκτενεῖς. Quod & Latini etiam à Græcis mutuati eodem sensu dicunt, *Adversum stimulos calcare. Terent. Contra acumina calcitrare. Amm. Marcell.* De vitandâ porrò Theomachia vid. supr. *Il.* ζ. Gnom. 1. & 2.

[d] Πολλὸν γὰρ θνητῶν κρέσσονες ἀθάνατοι. Theogn. Et, ut noster alibi, Οὔποτε φῦλον ὁμοῖον ἀθανάτων τε θεῶν, &c.

c *Asteropæus* (inquit. *Car. Steph.* Diction. Hist. & Poet.) *Homero Amphidexios cognominatur*; imò *Peridexios*: nam illa vox ἀμφιδέξιος versui heroico non est περιδέξιος, apta, nec expedita. Περιδ. i.e. ἀμφοτεροδέξιος (*Thucyd.*) *Ambidexter*, ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶ δεξιῶς χρώμενος, *Schol.* Hinc adagium exculpserunt Parœmiographi, qui ad cudendas Parœmias admodum sunt expediti, & περιδέξιοι. Quia viz. iste Heros *Asteropæus* erat *ambidexter*, & sinistrâ manu tam expeditè quàm dextrâ utebatur, ideò qui ad multas res agendas expedito & prompto ingenio est; *Asteropæus ambidexter* (si musis placet) nominari meruit. *Athenæus* sanè Dipnosoph. l. 1. initio *Larensem* (non *M. Antoninum* Imperat. ut perperàm vult *Erasmus*) 'Αστεροπαῖόν τινα appellat, utpote ἐπίσης ἀμφοτέρων τῶν φωνῶν περιϊστάμενον, quòd utramque linguam Gr. & Lat. calleret. *Symmach.* l. 9. Ep. 105. *Pari nitore atque gravitate Senatorias actiones & Romanæ rei monumenta limâsti, ut planè Homericâ appellatione περιδέξιον, i. e. æquimanum te esse pronunciem.* Cæterùm *Ambidexter* apud nos pejorem in partem sumitur, ut viz ἀμφιδέξιος idem sit qui ἀλλοπρόσαλλος, homo vafer & versipellis, qui sui commodi causâ modò his, modò illis partibus favet, & (ut *Laberius* de *Cicerone*) *duabus sellis sedet.* At certè Οὐκ ἔστιν ἀλωπεκίζειν, οὐδ' ἀμφοτέροις γίγνεσθαι φίλον, quod ex *Praxilla* poetria *Sicyonia* citat *Had. Jun.* Animadvers. 3. 7. etsi inter Carmina 9. illustrium feminarum, (quarum una est *Praxilla*) à *F. Ursino* collecta & edita, non habeatur.

f Sc. μάχης. *Synes.* Epist. 116. Μάχη γὰρ μὴ γένοιτο μέν· εἰ δὲ γένοιτο, ὁ νεώτερος αὐτῆς ἀρχέτω. Et Epist. 141. Ἄρχε, σὺ γὰρ γενέσθαι νεώτερος--- Πολέμου μὲν γὰρ καὶ στάσεως ἄρχειν δίκαιοι τὸν νέον· φιλοφροσύνης δὲ τὸν πρεσβύτερον.

g *Plut.* de Consol. ad *Apollon.* *Mimnerm.* Ἡμεῖς δ' οἷά τε φύλλα φύει πολυάνθεμος ὥρη. *Eurip.* apud *Stob.* & *Plut.* de Consol. Κύκλῳ γὰρ ἕρποι καρπίμοις τε γῇ φυτοῖς, Θνητῶν τε γέννα· τῶν μὲν αὔξεται βίος, Τῶν δὲ φθίνει τε κἀκθερίζεται πάλιν. *Lucian* in *Contemplant.* Οὐδὲν χεῖρον σὺ τῷ Ὁμήρου εἴκασας, --- ὃς φύλλοις τὸ γένος αὐτῶν ὁμοιοῖ. Verba sunt *Mercurii* ad *Charontem*, qui homines bullis assimilaverat. Et utráque certè aptissima comparatio est, & *Charontica* illa, & hæc *Homerica*; nam & *Homo bulla*, & Βροτοὶ φύλλα. Vid. supr. Il. ζ. Οἵη περ φύλλων γενεή, &c. Ζαφλεγέες. ¶ Σφόδρα λάμποντες, εὐθαλεῖς. *Hesych.* Θερμοὶ καὶ ὡς εἰπεῖν ζῶντες, ἄλλως δὲ μεγαλόφρονες καὶ λαμπροὶ καὶ ἀείδηλοι. *Eustath.* Est autem hoc vocabulum inter ἅπαξ λεγόμενα. Et videtur certè mihi statum corporis potiùs quàm aut habitum animi, aut externam prosperitatem, & εὐζωΐαν denotare. Verterem ergo *Vegeti*, *Vividi*, aut ejusmodi, μεγάλως ἔνθερμοι, ἐνεργεῖς, δραστήριοι. *Scholiast.* In *Apollinis* oraculo

'Ιλ. χ'.

1 a ΟΥ' γάρ με κτανέεις, ἐπεὶ οὔτοι μόρσιμός εἰμι.
2 b Δύσμορον, ὅν ῥα πατὴρ Κρονίδης ἐπὶ γήραος οὐδῷ
Αἴσῃ ἐν ἀργαλέῃ φθίσει, κακὰ πόλλ' ἐπιδόντα,
Υἷάς τ' ὀλλυμένους, ἑλκυσθείσας τε θύγατρας,
Καὶ θαλάμους κεραϊζομένους, καὶ νήπια τέκνα
Βαλλόμενα προτὶ γαίῃ ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι,
Ἑλκομένας τε νυοὺς ὀλοῇς ὑπὸ χερσὶν Ἀχαιῶν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ πολιόν τε κάρη πολιόν τε γένειον,
Αἰδῶ τ' αἰσχύνωσι κύνες κταμένοιο γέροντος,
Τοῦτο δὴ οἴκτιστον πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσι.

a Celebrem hunc versum celebriorem fecit nequam ille Impostor *Apollonius Tyaneus*, qui cùm in vinculis esset, *Domitiano* mortem minitanti respondit, Οὐ γάρ με &c. & (quasi Magico hoc carmine usus) statim evanuit, si *Philostrato* fides, de Vit. *Apoll.* l. 8. Eadem historia apud *Cedren.* Histor. Compend. t. 1. Οὗτος (*Domitian.* sc.) Ἀπολλώνιον τὸν Τυανέα ἀπέκειρε, καὶ δέσμιον εἰς δικαστήριον ἤγαγε· τότε φασὶ καὶ τὸ

apud *Euseb.* De Præpar. Evang. l. 3. Deus dicitur Ζαφλεγέων ἄστρων βασιλεύς.

[h] *Tutius est igitur* timidas configere damas, *Quàm pugnare manu*, & concurrere fortibus armis. Poterit verò hoc παροιμιωδῶς torqueri in eum qui audet πρὸς κρείσσονας ἀντιφερίζειν, cum fortioribus contendere, quod vetat *Homerus* non semel. ¶ Ἐναίρειν hic generaliter, pro *interficere*, alioqui verò ἐναίρειν propriè est in bello (ἐν ἄρει) *interficere*, & quidem τὸ φονεύειν καὶ τὸ σκυλεύειν, inquit *Eustath.* Unde & ἔναρα, σκῦλα, spolia sc. bellica: atque indè verbum, ἐναρίζειν & ἐξεναρίζειν, frequens apud Poetam.

[i] Πρέπει ἁρμόσει ἀνδρὶ ἀσθενεστέρῳ καταπλαγῆναί τι δυνατωτέρου τινός. *Eustath.* ad locum. *Nam & hic etiam mortalis est, adeòque vulnerabilis. Chabrias* itaque inclytus ille *Atheniensium* dux militibus dicere solebat, Ἐπειδὰν μέλλωμεν μάχεσθαι, μή τοι νομίζωμεν ὡς πολεμίοις συμβάλλοντες, ἀλλὰ ἀνθρώποις αἷμα καὶ σάρκα ἔχουσι, καὶ τῆς αὐτῆς φύσεως ἡμῖν κεκοινωνηκόσι. *Polyæn.* Strategem. l. 3. Cuique mortalium τρητὸς & τρωτὸς χρώς. Πᾶς βροτὸς τρωτός. Quanquam de *Ajace* dixerit *Cassandra* apud *Lycophronem*, quòd eum pellis leonina χαλκῷ τορητὸν οὐκ ἐτεῦξεν ἐν μάχῃ, (per metathesin, pro οὐ τορ. ἐτ.) τορητὸς & τρωτὸς idem sunt. Invulnerabilis nemo, nec *Caneus* ipse, si ex cœno lutóque formatus. Et sunt quos *ex meliore luto*, sed ex luto omnes *finxit* Cœlestis ille *Titan*. *Sen.* Ep. 91. *Omnium quæ terram premunt, siremps lex esto. Ad omnia patienda pares sumus; nemo altero fragilior est, nemo in crastinum sui certior.*

[k] Οὐχ ἁλωτὸν γὰρ τῷ θνητῷ, οὐδὲ καταληπτὸν τὸ θεῖον, οὔτε ποσὶν, οὔτε χερσὶν, οὔτε ὀφθαλμοῖς, οὐδ᾽ ὅλως τῷ σώματι δεδήλωκεν. *Clem. Alex.* (hunc *Homeri* locum παραφράζων) Strom. 5. & ex eo *Euseb.* Præpar. Evang. l. 13. *Hic* (*sc. Deus*) *nec videri potest, visu clarior est; nec comprehendi, tactu purior est; nec æstimari, sensibus major est; infinitus, immensus, & soli sibi, tantus quantus est, notus. Minut. Fel.* in *Octav.* Immeritò itaque *Eusebium* damnat *Philostorgius*, quòd dixerit Ἄγνωστον τὸ θεῖον καὶ ἀκατάληπτον (notan e *Photio Philostorg.* Eccles. Hist. Epit. l. 1. c. 2.) cùm hic *Eunonii* & *Anomæorum* error fuerit, Deum sc. ab homine optimè cognosci & comprehendi posse, non minùs, imò meliùs quàm homo à seipso cognoscatur. *Epiphan.* Hæres. *Anomæom.* 76. *Basil.* lib. contrà *Eunomium.* *Chrysost.* περὶ ἀκαταλήπτου adversus *Anomæos* tom. 6. *Savil.* Pium ergo & prudens illud *Philetæ* monitum apud *Stob.* Θεὸν νόμιζε καὶ σέβου, ζήτει δὲ μή. Porrò ad illustrandum illum locum Περιξαπτεῖν in margine laudatum, hæc *Apollinis* verba ad *Achillem* adducit doctiss. noster *Priceus* Annotat. ad *Act. Apost.*

IL. 22.

1 NON *enim me interficies, quoniam haud mortalis sum.*
2 *Infaustus, quem pater Saturnius in senectutis limine*
Sorte in acerbâ perdet, mala multa conspicatum,
Filiosque interemptos, raptásque filias,
Et thalamos direptos, & [a] *infantes liberos*
Allisos ad terram in gravi pugnâ,
Tractásque nurus perniciosis manibus Achivorum:
Sed cùm jam canúmque caput, canámque barbam
Pudendáque deturpaverint canes occisi senis,
Hoc jam maximè miserandum est miseris mortalibus.

[a] *Psal* 137. 9. Allidet parvulos tuos ad petram. *Isa.* 13. 16. Infantes eorum allidentur in oculis eorum; diripientur domus eorum, & uxores eorum violabuntur.

πολυθρύλλητον ἔπος ἐκεῖνο τὸ Ἀπολλώνιον εἰπεῖν, Οὔ μάν με κτανέεις &c. καὶ ἄφαντον γενέσθαι παραχρῆμα. ¶ Μόρσιμος hic est θνητὸς, τῇ μοίρᾳ ὑποκείμενος, *mortalis*; at μόρσιμον ἦμαρ, θανάσιμον

θανάσιμον (quod & αἴσιμον, & νηλεὲς) dies *fatalis* apud Hom. ſæpé. Quòd ſi igitur ſic hoc carmen formâſſet Planus ille, Οὐ γάρ με κλαίεις, ἐπεὶ ὄυπω μόρσιμον ἦμαρ, vel potiùs πρὶν μόρσιμον ἦμαρ ἐπέλθῃ, (Od. κ.) aliquid fortè dixiſſet. Sed & *Pythagoras*, à *Phalaride* tyranno in vitæ diſcrimen adductus, eâdem & loquendi formulâ, animíque confidentiâ de ſeipſo dixit ὡς ὀυκ εἴη Φαλάριδι μόρσιμος· apud *Jamblich.* de Vit. *Pythag.* Cæterùm in interpretatione hujus carminis (& reſponſi *Apollon.* apud *Philoſtrat.*) ſpiſſum *Lil. Gyraldi* errorem μόρσιμος vertentis *Morſinius* (propr. nom.) vid. apud *Hadrian. Jun.* Animadverſ. 6. 19.

b *Diogenes* interrogatus, Τί ἄθλιον ἐν βίῳ; reſpondit, Γέρων ἄπορος. *Laert. Senectus per ſe gravis curam duplicat, cui miſero, actâ jam ætate, nè mortem quidem honeſtam ſperare licet.* Cotta apud *Salluſt.* Ἐνδέχεται τὸν μάλιστα εὐθενοῦντα μεγάλαις ξυμφοραῖς περιπεσεῖν ἐπὶ γήρως, καθάπερ ἐν τοῖς ἡρωϊκοῖς περὶ Πριάμου μυθεύεται. *Ariſtot.* Eth. 1. 9. & cap. 10. Ἀ, Πριαμικαῖς τύχαις περιπέσῃ· ubi Πριαμικαὶ τύχαι παροιμιακῶς (ut Ἰλιὰς τῶν κακῶν) ſunt *extrema calamitates*. Reſpexit viz. Philoſophus ad luctuoſam hanc *Priami* cataſtroph[en] ; &

3 [c] Πουλυδάμας μοι πρῶτον ἐλεγχείην ἀναθήσει.
4 [d] Οὐ μέν πως νῦν ἐστὶν ἀπὸ δρυὸς, οὐδ' ἀπὸ πέτρης
Τῷ ὀαριζέμεναι, ἅ, τε παρθένος ἠΐθεός τε
Παρθένος ἠΐθεός τ' ὀαρίζετον ἀλλήλοιιν.
5 [e] Πρόσθε μὲν ἐσθλὸς ἔφευγε, δίωκε δέ μιν μέγ' ἀμείνων.
6 ——— [f] Ἐπεὶ οὐχ ἱερήϊον, οὐδὲ βοείην
Ἀρνύσθην, ἅ, τε ποσσὶν ἀέθλια γίνεται ἵππων,
Ἀλλὰ περὶ ψυχῆς θέον Ἕκτορος ἱπποδάμοιο.
7 [g] Ἀλλ' ἄγε, δεῦρο θεοὺς ἐπιδώμεθα, τοὶ γὰρ ἄριστοι
Μάρτυροι ἔσσονται καὶ ἐπίσκοποι ἁρμονιάων.
8 [h] Ὡς οὐκ ἔστι λέουσι καὶ ἀνδράσιν ὅρκια πιστὰ,
Οὐδὲ λύκοι τε καὶ ἄρνες ὁμόφρονα θυμὸν ἔχουσιν,
Ἀλλὰ κακὰ φρονέουσι διαμπερὲς ἀλλήλοισιν.
9 [i] Παντοίης ἀρετῆς μιμνήσκεο. ———————
10 [k] Μὴ μὰν ἀσπουδεί γε καὶ ἀκλειῶς ἀπολοίμην,
Ἀλλὰ μέγα ῥέξας τι καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι.

* Citatur hic verſus ab *Ariſtot.* Eth. *Nic.* 3 8. (ubi multos ait fortes fuiſſe propter verecundiam, qualis ſc. *Hector* hoc in loco. Hæc autem ſimillima eſt, inquit, veræ fortitudini, ὅτι δι' ἀρετὴν γίνεται· δι' αἰδῶ γὰρ, καὶ διὰ καλοῦ ὄρεξιν, καὶ φυγὴν ὀνείδους αἰσχροῦ ὄντος) & *Eudem.* 1. 21. & 3. 2. & à *Cicerone* in Epiſt. ad *Att.* non ſemel, idq; παροιμιωδῶς, obſervante *Eraſmo*; qui & proverbium hoc eſſe vult et uſurpari poſſe, *quoties principis viri offenſam meremur.* Siquidem ut *Principibus placuiſſe viris non ultima laus eſt*, ſic, Principibus pudor eſt diſplicuiſſe viris. Ad hunc porrò verſum *Homericum* alludit *Perſ.* Sat. 1. *ubi vereri ſe ſignificat*, inquit idem *Chiliaſtes*, imò non vereri ſe, nè princeps populúſque Rom. *Labeonem* trivialem Poetam ipſi prætulerint, *Nè mihi Polydamas & Troiades Labeonem Prætulerint.* Quo uno verſu (uti ibi annotavit *Caſaub.*) duos *Homericos* expreſſit, vel potiùs obſcurè adumbravit Satyricus, hunc ſc. Πουλυδάμας, &c. & illum alterum qui mox ſequitur, Αἰδέομαι Τρῶας, &c. qui & ſuprà etiam extat *Il.* ζ. ubi plura vid.

d *Heſiod.* Theog. Ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα περὶ δρῦν ἢ περὶ πέτρην; *Virg.* Æn. 8. *Génſque virûm truncis & duro robore nata.* Verùm non de duritie, ſed de ſimplicitate animi proverbialis hæc locutio, Ἀπὸ δρυὸς, οὐδ' ἀπὸ πέτρης hoc in loco intelligitur. Οὐκ ἔστι λαμβάνειν νῦν εἰς σκληρότητα ἤθους τὴν ῥηθεῖσαν Ὁμηρικὴν παροιμίαν, ἀλλ' εἰς ἁπλότητα, q.d. Οὐχ ἁπλοῦς τὸ ἦθός ἐστιν (ὁ Ἀχιλλεὺς ſc.) καὶ ἀρχαϊκὸς καὶ εὐήθης, ὁποῖοι πάλαι ποτ' ἦσαν ἐκεῖνοι οὓς λόγος ἔχει ἀπὸ δρυὸς ἢ ἀπὸ πέτρης γίνεσθαι, &c. *Euſtath* ad locum. Παρθένος, ἠΐθεός τ'] Elegans ἀναδίπλωσις, ſeu ἐπανάληψις, ſeu ἐπαναστροφὴ· tot enim nominibus apud Rhetores inſignitur

hæc

fortè ob oculos habuit hunc ipsum *Hom.* locum, ubi graphici adeò depingitur *Ilias malorum*, quibus miser ille Rex (eóque miserior quòd olim tam fœlix) conflictatus ἐπὶ γήρως, ut Philosophus, vel, ut Poeta loquitur, ἐπὶ γήραος οὐδῷ. Υἱάς τ' ὀλλυμένους, &c.] Hosce tres versus citat *Sext. Empir.* adv. *Mathemat.* ¶ Κεραΐζεσθαι κάνταυθα φθορὰν ἁπλῶς καὶ βλάβην δηλοῖ, παρὰ τὰ κέρατα· ὅθεν φασὶν ὁ Δίδυμος καὶ ἀβρεγκτος ἀκέραιος λέγεται, ὡς μηδένα κεραΐζων, ὅ ἐστι βλάπτων· *Eustath.* Quanquam & nonnulli ἀκέραιος derivant ab α & κεράω misceo, q. *simplex, sincerus, non mixtus.* Νυὸς.] Νυὸς, νύμφη, *nurus*, filii uxor. *Etymol.* Παρὰ τὸ νέος γίνεται νυὸς, καὶ τροπῇ Αἰολικῇ ἐνιός· potiùs (uti hæc verba legit & corrigit *Sylburg.*) παρὰ τὸ νέος γίνεται νεὸς, καὶ τροπῇ Αἰολικῇ νυός· q. *nova* affinis, in genus & familiam *noviter* ascita; ut & νύμφη q. νέον φαίνουσα, juxta eundem *Etymologum.* Πολιόν τε κάρη, &c. Imitari videtur *Nazianz.* Carm. ubi de suo ipsius patre, Πολιὸς τὸν νόον, πολιὸς τὸ κάρηνον, quod ridiculo errore sic vertit *Ald. Manutius*, Civitatísque mens, civitatísque caput. Citat porrò hunc miseri senis characterem *Homericum Dio Chrysost.* Orat. 11.

3 *Polydamas mihi primus* hoc *vitio vertit.*
4 [b] *Non quidem ullo modo nunc licet à quercu, neque à petrâ*
Cum ipso confabulari, ceu virgo adolescensque
Virgo adolescensque confabulantur invicem. *(tò fortior.*
5 [c] *Antè quidem fortis fugiebat, persequebatur verò eum mul-*
6 ———*Quandoquidem non pecudem, nec pellem-bovinam*
Captabant, qualia pedibus prœmia sunt virorum,
Sed pro vitâ currebant Hectoris equorum-domitoris.
7 [d] *Sed age, huc Deos adhibeamus, hi enim optimi*
Testes erunt & inspectores fœderum.
8 *Non sunt leonibus & viris fœdera fida,*
[e] *Neque lupi & agni concordem animum habent,*
Sed malè affecti sunt perpetuò ergà-se invicem.
9 [f] *Omnimodæ virtutis memor-sis*————
10 [g] *Haud profectò ignavitèr & inglorie peream,* *(do.*
Sed magno aliquo facinore patrato etiam apud-posteros celebran-

[b] 1 *Sam.* 25. 17. Ipse est filius Belial (h. e. *tam asper & morosus*) ut nemo ei loqui possit. [c] *Prov.* 18. 17. Justus videtur, qui primus est in lite suâ, donec adveniente proximo ejus, pervestiget illum judex. [d] *Gen.* 31. 44, 50. Nunc itaque age, pangamus fœdus ego & tu --Vide, Deus testis inter me & te futurus est. [e] *Isa.* 65. 25. Lupus & agnus pascentur simul (*quod miraculi instar futurum prædicitur.*) *Luc.* 10 3. Mitto vos sicut agnos inter lupos, (h.e. *homines vobis infensissimos.*) [f] 2 *Pet.* 1.5,6,7. Adjicite fidei vestræ virtutem, virtuti autem scientiam, scientiæ temperantiam, &c. [g] *Judic.* 16. 28, &c. Confirma me, obsecro, tantùm hâc vice ut sumam de Philistæis ultionem. --Et apprehendens ambas columnas --Dixit moriatur anima mea cum Philistæis --multóque plures interfecit moriens, quàm antè vivus occiderat.

---

hæc figura, repetitio sc. quâ finis præcedentis versûs seu sententiæ fit principiũ sequentis. Est autem anadiplosis aliquando repetitio unius tantùm vocis, ut Ἀξίου εὐρὺ ῥέοντος, Ἀξίου, οὗ κάλλιστον, &c. *Il. β.* aliquando plurium vocum, ut hìc, π. ἡ. τ. τε, Π. ἡ. τ'. aliquando integræ sententiæ, ut, εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικεν, Εἰ π. χ. ἔ. *Il. υ.* Ibi enim Poeta μὴ συλλαβαῖς, μηδὲ λέξει, κόμματι δ' ὅλῳ ἐπανέστρεψεν, inquit *Hermogenes.*

[e] Οἰκεῖον ἐπὶ ἀντιπάλων ἐνδείξων λέγεσθαι, ὧν κρείττων ἀναμφιλόγως ὁ ἕτερος. *Eustath.* ad locum. Φιλεῖ δοξάζεσθαι τὸ νικώμενον τῇ τῶν

 νικώντων

νικώντων μεγαλειότητι, inquit *Theophyl. Simoc.* Epist. 126. Et mox affert hunc *Hom.* versum. Quem & citatum invenio ab *Aristid.* To. 3. Orat. *Platon.* 2. Hinc & proverb. apud *Polyb.* l. 15. Ἐσθλὸς ἐὼν ἄλλου κρείττονος ἀντέτυχε. Meminit *Suid.* & *Zenodot.* & ex eis *Erasm.* qui & ex hoc versu *Homerico* deductum putat. Quin & hùc fortè spectat illud *Hesiodi* in Apologo, Ἐργ. καὶ Ἡμ. 1. Ἔχει δέ σε πολλὸν ἀρείων. Noster supr. *Il.* μ. Ἐπεὶ οὔπω πάντες ὁμοῖοι Ἀνέρες ἐν πολέμῳ. *Hectora* miramur, sed & hunc superavit *Achilles*: Fortis hic, at longè fortior ille fuit. (Liceat enim mihi duos hos cursores sic pedibus colligare.) Alii aliis præstant, (præsertim in bello.) Atque hùc fortean referri poterit proverbialis ille senarius, cujus meminit *Aristot.* Polit. 1. Δοῦλος πρὸ δούλου, δεσπότης πρὸ δεσπότου. Et illud apud *Plut.* Apophtheg. *Lacon.* Βρασίδας μὲν ἀνὴρ ἀγαθὸς, ἁ δὲ Λακεδαίμων πολλὼς ἔχει τῆνω κάῤῥονας. *Brasidas quidem vir bonus.* quod & in adagiorum albo inscripsit *Chiliastes.*

[f] Manifestò imitatur *Virgil.* Æn. 12. *Nec enim levia aut ludicra petuntur Præmia, sed Turni de vitâ & sanguine certant*; & clare alludit *Lucianus* in Dialog. Τὰ ἆθλα οὐ βοείη τις ἦν οὐδ' ἱερεῖον. Cæterùm ex hoc fonte proculdubio manavit phrasis illa seu parœmia tam frequens apud Græcos scriptores, περὶ ψυχῆς τρέχειν, vel περὶ ψυχῆς δρόμον δραμεῖν, vel elliptice, τὸν περὶ ψυχῆς τρέχειν, vel δραμεῖν, vel θέειν, quoties quis extremo se discrimini exponit, & in periculo vitæ versatur. Τὸ δὲ περὶ ψυχῆς ἔθεον, παροιμίαν ἀπετέλεσε λέγουσαν, τὸν περὶ ψυχῆς θέειν, ὅτε τις ἀγωνιῶν ἐπὶ ἐσχάτῳ κινδύνῳ διαπράττεταί τι. *Eustath.* in locum. *Herodot.* Calliop. Τρέχων περὶ τῆς ψυχῆς. *Eurip.* Orest. Ὀρέστην κεῖνον οὐχ ὁρᾷς πέλας Στείχοντ' ἀγῶνα θανάσιμον δραμούμενον, quem locum hìc etiam laudat *Eust.* *Aristoph.* Vesp. Καὶ τὸν περὶ ψυχῆς δρόμον δραμεῖν. *Synes.* Epist. quâdam. Νῦν σαφῶς τὸν ὑπὲρ ψυχῆς θέομεν. *Nazianz.* Epist. ad *Cæsarium.* Τὸν περὶ ψυχῆς δρόμον τρέχουσιν ἄνθρωποι. *Constant. Manass.* Synops. hist. Περὶ ψυχῆς γὰρ ἔτρεχεν, ἀλλ' οὐ περὶ χρημάτων. Quæ sententia huic *Homericæ* planè parallela. ¶ Ἄρνυσθαι, verb. Poet. pro αἱρεῖσθαι, *capere, captare, referre, reportare*: unde fortè vernaculum nostrum **to earn.**

[g] Ἐπίσκοποι] Ἀνάδοχοι συνθηκῶν, *Eustath. Sponsores, susceptores, fidejussores* fœderum. ¶ Ἐπίσκοπος propriè ἐπόπτης, ἔφορος (Hom.) ἔφορος, ἐπιμελητὴς, ἐπιστάτης, προστάτης, κηδεμὼν, *inspector, curator, custos,* (quanquam & *Il.* κ. idem est quod σκοπὸς seu κατάσκοπος, *explorator*, *speculator*, vulgò **a scout or spie**) σκοπευτὴς ἀκριβὴς, ἢ γὰρ ἐπὶ πρόθεσις καὶ ἀκρίβειάν τινα σημαίνει καὶ ἐπίτασιν ἐνεργείας. Id. Sic *Hector* dicitur *Troiæ* Ἐπίσκοπος, i. e. φύλαξ, infr. *Il.* ω. & nescio quis, Ἐπίσκοπος ὁ δαίμων, i. e. ἔφορος ἢ φύλαξ τῶν ὠνίων. *Od.* θ. Hinc Presbyteriorum Præsides, seu Præfecti, Ἐπίσκοποι, *Episcopi* (ἀντονομαστικῶς) in *Ecclesiâ* dicti, & quidem ab omni retrò antiquitate, & ab ipsis adeò Apostolorum temporibus hoc titulo & honore gaudentes. Sed de re aut voce Ἐπίσκοπος in hoc sensu Ecclesiastico post tot viros doctissimos, qui nuper apud nos Episcoporum causam egerunt, plura dicere, id verò esset *Iliadem* post *Homerum* scribere. Hoc tantùm addo: Ut hìc Dii *Homerici*, ita plurimi olim primitivæ Ecclesiæ Præsules, imò & nonnulli etiam non ità pridem, certè avorum nostrorum memoriâ, Ecclesiæ Anglicanæ Præsules, erant μάρτυρες καὶ ἐπίσκοποι, Martyres simul & Episcopi, & quid si addam ἁρμονιάων? Harmoniæ sc. Confessionum Ecclesiarum Reformatarum (vel potius ἁρμονιδῶν, i. e. *Fœderis,* Vet. &

[1] Character Orphani 9 aut etiam 10 versibus comprehensus.

11 [1] Ἦμαρ δ' ὀρφανικὸν παναφήλικα παῖδα τίθησι,
Πάντα δ' ὑπεμνήμυκε, δεδάκρυνται δὲ παρειαί.

Ἐντεῦθεν ἄρχεται ὁ γνωμικὸς χαρακτὴρ ὁ περὶ τῆς ὀρφανίας, μετρούμενος ἐν στίχοις ἐννέα ἢ καὶ δέκα. *Eustath.* Ἦμ. Ορφ.] *Dies in quo quis Orphanus fit,* ut δούλιον ἦμαρ, *in quo servus.* ¶ Παναφήλικα] τῶν ἡλικιωτῶν ἁπάντων ἀπηλλαγμένον. *Hesych.* & *Eustath.* q. à sodalibus & amicis & coætaneis desertum penitus & rejectum. Unde & ὀρφανὸς ab ὄρφνη, q. in *tenebris* & solitudine, & squalore & luctu relictus. Adeò Λυπηρὸν παισὶν ὀρφανοῖς γεγενῆσθαι πατρός. *Demosth.* Epitaph. ¶ Ὑπεμνήμυκε] ἐσύγνακε, κάτω οἶδε κεῖται, καὶ συγνάζων κατακέκλιται. Ab

ἡμύω

Novi) veritatem sanguine suo obsignantes. ʽΑρμονίαι] Vocabulum hoc saltem sensu Metaphorico ἅπαξ λεγόμενον (nam alioqui *Od.* ε. est vox fabrilis, denotátque *juncturas* seu *compages* lignorum) idem hìc quod ὅρκια, Συμφωνίαι, Συνθῆκαι, Σύνθεσίαι, Συνημοσύναι, (quod statim sequitur) *pacta* seu *fœdera*: quorum optimus ἐπίσκοπ☉, inspector & testis, judex & vindex Deus. Estque hæc definitio σπονδῆς ἐνόρκου (fœderis seu pacti jurejurando sanciti) ut sit *fœdus* sc. cujus *testis & inspector Deus & est, & invocatur.* Nam id hoc in loco est ἐπιδ. ab ἐπιδίδωμι, *addere, adhibere, advocare*, ad partes sc. vel in alicujus rei testimonium. *Hesych.* tamen ab ἐπιδίδωμι.

[h] Hâc parœmiâ seu gnome eleganter depingitur naturalis ἀντιπάθεια, vel etiam πόλεμ☉ ἄσπονδ☉ non priùs finem habiturus, πρίν καν λύκ☉ οἶν ὑμέναιοῖ (*Aristoph.* Pace) Citant *Max. Tyr.* Dissert. 36. *Euseb.* ex *Attico Platonico*, (de dissidio inter *Platonem* & *Aristotelem*, satis invidiosè,) Præpar. 15. *Lucian.* ʼΑναβιοῦντες. *Julian.* or. 2. *Neque ullam societatem optimis civibus cum importunissimo hoste fœdere ullo confirmari posse credidi. Cic.* Phil. 2. ubi *Ciceronem* exprimere voluisse hunc *Hom.* locum arbitratur *P. Victor.* Var. Lect. 26. 15. De Antipathiâ autem inter lupum & ovem (quæ in Proverbium abiit) multa multi. Philo. π. ἄθλων. ʼΑσπονδ☉ καὶ ἀκήρυκτ☉ πόλεμος, ὡς λύκοις πρὸς ἄρνας. *Horat.* Epod. 4. *Lupis & agnis quanta sortitò obtigit, Tecum mihi discordia est.* Quid quod nec post fata quiescit hæc inter lupos & oves antipathia. Καὶ φθίμεναι γὰρ ὄϊς φθίμενον λύκον ἐῤῥίγασι. *Oppian.* Cyneg. 2. Hinc & proverbium Λυκοφιλία, de infido & simulato amore, vel cùm quis sui commodi gratiâ aliquem amat. *Plat.* Phœdr. ex Poeta nescio quo, ʽΩς λύκοι ἄρνα φιλοῦσ', ὡς παῖδα φιλοῦσιν ἐραςαί, Ironicè. *Aristænet.* l. 2. Ep. 20. ʽΩς γὰρ λύκοι τοὺς ἄρνας ἀγαπῶσι (amore sc. *concupiscentiæ* non *benevolentiæ*) οὕτω τὰς γυναῖκας ποθοῦσιν οἱ νέοι· καὶ λυκοφιλία τούτων ὁ πόθος.

[i] Monitum perquàm utile & salutare; præsertim si ἀρετὴ latè sumatur, quanquam hìc strictè & ἀντονομαςικῶς pro fortitudine ponitur, ut & alibi sæpè apud *Homerum.* Usurpavit autem παροιμιακῶς hoc hemistichium *Cic.* Ep. ad *Atticum* l. 1.

[k] Præclara verò vox, & tali heroë digna: Cui ferè geminum celebre illud dictum *Rhodii* cujusdam gubernatoris apud *Aristid.* to. 2. orat. *Rhod.* At, ô *Neptune*, rectam demergam navem. Sed elegantis illius Sophistæ verba apponere οὐ χεῖρον. ʽΟς (ʽΡόδιος sc. τις κυβερνήτης) ἔφη χειμαζομένης αὐτοῦ τῆς νεὼς καὶ καταδύπτεσθαι προσδοκῶν, τοῦτο δὴ τὸ θρυλλούμενον, ʼΑλλ', ὦ Πόσειδον, ἴσθι ὅτι ὀρθὰν τὰν ναῦν καταδύσω, ὡς οὐδὲν ἂν πράξαι αἰσχυνὲς οὐδὲ ποτηρὸν οὐδὲν τοῖς παροῦσιν, ἀλλὰ πάντα ἂν τὰ αὐτοῦ πληρώσας πρότερον ἢ κακῶς ἀπολούμενος. Ad eandem sententiam alludit *Cic.* Epist. ad *Q. Fratr.* l. 1. Ep. 2. ʼΟρθὰν τὰν ναῦν· &, ἅπαξ θανεῖν. Et *Senec.* Epist. quadam ἐλλειπτικῶς. *Neptune, nunquam hanc navem nisi rectam.* Citant autem hunc *Homeri* locum *Polyb.* l. 5. (de *Cleomene*) *Cyril. Alex.* adv. *Julian* l. 10. *Cic.* ep. ad Att. l. 10. & ep. famil. l. 13. Nec abludit *Eurip. Orest.* ʽΩς ἄνανδρον ἀκλεῶς τὸ κατθανεῖν. *Id.* Hel. Τοὺς δρῶντας ἢ μὴ δρῶντας ἥδιον θανεῖν. Et videtur hùc alludere *Virgil. Neque enim moriemur inulti.* Et nullus dubito quin hùc respexerit *Arrian.* ubi de *Alexandro* temerè nimis & ῥιψοκινδύνως de muro inter conferta hostium agmina desiliente, Μεγάλα ἔργα καὶ τοῖς ἔπειτα πυθέσθαι ἄξια ἐργασάμενος οὐκ ἀπαδεῖ ἀποθανεῖται. De expedit. *Alex.* l. 6. *Neque quisquam extremam necessitatem, nihil ausus, nisi muliebri ingenio, expectat. Lepidus* apud *Sallustium.*

(puerum facit:
11 *Dies, quo-quis-orphanus-fit, ab-omnibus-æqualibus-derelictū*
Usquequáque autem tristis-est, & lacrymis-madidæ-sunt genæ.

ἠμύω, ἐπικλίνω, ἐπημύω (ʼΕπὶ τ' ἠμύῃ ἀσαχύεσσι) ἐπήμυκε· ὑπημύω, ὑπήμυκε, & per geminationem Atticam ὑπεμήμυκε, & interponendo ν ὑπεμνήμυκε, verbū & ἅπαξ λεγόμενον, &

& purum putum Poeticum, & quod εἰς γεαφὴν πεζὴν οὐχ ἕλκεται. Χείλεα μὲν τ', &c. *Lucian.* Apol. pro merc. *Max. Tyr.* Differtat 35 *Virgil.* de *Didone* pitissante Æn. 1. *Primáque libato summo tenus attigit ore.*

Δεδορμένος δέ τ' ἄνεισι πάϊς ἐς πατρὸς ἑταίρους,
Ἄλλον μὲν χλαίνης ἐρύων, ἄλλον δὲ χιτῶνος,
Τῶν δ' ἐλεησάντων κοτύλην τις τυτθὸν ἐπέσχε,
Χείλεα μέν τ' ἐδίην', ὑπερῴην δ' οὐκ ἐδίηνε.
Τὸν δὲ καὶ ἀμφιθαλὴς ἐκ δαιτύος ἐστυφέλιξε,
Χερσὶν πεπληγὼς καὶ ὀνειδείοισιν ἐνίσσων,
Ἔρρ' οὕτως, οὐ σός γε πατὴρ μεταδαίνυται ἡμῖν.
Δακρυόεις δέ τ' ἄνεισι πάϊς ἐς μητέρα χήρην.

Videtur autem hic versus *Homericus* proverbialiter non inscitè usurpari posse de eo, qui leviter quasi pitissando, & primoribus labris artem aliquam aut scientiam degustaverit, ut *Canis ad Nilum*; Quanquam aliò trahit **Eustath.** (observante etiam *Erasmo* in Adag.) ad denotandum sc. *exiguum aliquod munusculum, quod humectandis quodammodò labris sufficiat, nequeat tamen oris palatum imbuere, nedum sitim aut inopiam explere.* Ἑλκυσθὲν δὲ καὶ εἰς παροιμίαν λέγεται ἐπὶ τῶν μικρά τινα δωρουμένων &c. Atque ità etiam exponit *Apostol.* Prov. Cent. 20. Ἐπὶ τῶν σμικρὰ δῶρα διδόντων. ¶ Ὑπερῴην λέγει τὸ κατὰ στόμα οὐρανὸν ἄμφω κληϊόμενον, διὰ τὸ μετὰ ὕψους κατηρεφὲς, καθ' ὁμοιότητα ὑπερῴου τοῦ οἰκήματος, καὶ οὐρανοῦ. *Eustath.* ad locum. Sic & nos etiam τὸ οὐρανίσκον, seu palatum oris vulgò dicimus **the roof**, & fortè

Ἰλ. ψ'.

1 ——— a Ὕπνος ἐμάρπτε λύων μελεδήματα θυμοῦ,
Νήδυμος ἀμφιχυθεὶς——— ———
2 b Ὢ πόποι, ἦ ῥά τις ἔστι καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι
Ψυχὴ καὶ εἴδωλον, ἀτὰρ φρένες οὐκ ἔνι πάμπαν.
3 ——— c Γόοιο μὲν ἔστι καὶ ἆσαι.
4 d Μήτι τοι δρυτόμος μέγ' ἀμείνων ἠὲ βίηφι,
Μήτι δ' αὖτε κυβερνήτης ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ
Νῆα θοὴν ἰθύνει ἐρεχθομένην ἀνέμοισι.
Μήτι δ' ἡνίοχος περιγίνεται ἡνιόχοιο,
Ἀλλ' ὃς μέν θ' ἵπποισι καὶ ἅρμασιν οἷσι πεποιθὼς
Ἀφραδέως ἐπὶ πολλὸν ἑλίσσεται ἔνθα καὶ ἔνθα,
Ἵπποι δὲ πλανόωνται ἀνὰ δρόμον, οὐδὲ κατίσχει·
Ὃς δέ κε κέρδεα εἰδῇ ἐλαύνων ἥσσονας ἵππους,
Αἰεὶ τέρμ' ὁρόων, στρέφει ἐγγύθεν, οὐδέ ἑ λήθει
Ὅππως τὸ πρῶτον τανύσῃ βοέοισιν ἱμᾶσιν,
Ἀλλ' ἔχει ἀσφαλέως, καὶ τὸν προὔχοντα δοκεύει.

a Λυσιμέριμνε κόπων ἡδεῖαν ἔχων ἀνάπαυσιν. *Orph.* Hymn. Εἰς Ὕπνον. *Somne quies rerum --Pax animi, quem cura fugit. Ovid.* Met. 11. vid. plura **Od.** υ. ad illam sententiam, Νύκτας δ' ὕπνος ἔχησιν, ὃ γάρ τ' ἐπέλησεν ἁπάντων, &c. b Ideò dicuntur à nostro Νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα, &c. & Πάντες ἴσοι νέκυες à *Phocylide.* Apud inferos perindè omnes sapientes sunt; ibi enim φρένες οὐκ ἔνι πάμπαν, excepto fortè *Tiresiâ*, qui in Orci peculio solus sapit, Οἷος πέπνυται, &c. ¶ Εἴδωλον hîc (ut & alibi etiam apud *Homerum*) est *umbra*, seu *imago*, seu *simulacrum* rei veræ, hominis sc. adeóque non *imago* tantùm rei falsæ, & non existentis, ut ex *Homero*, *Luciano*, & *Eustathio* probare vult *Bellarminus*. Nec est tantùm *imaguncula* seu *icuncula*,

Egens autem vadit puer ad patris amicos,
Alium quidem sago trahens, alium verò tunicâ :
Horum autem miserantium poculum aliquis tantillùm admovit;
Labra quidem rigavit, palatum verò non rigavit :
Hunc etiam, qui-utroque-parente-floret, è convivio exturbat,
[h] *Manibus percutiens, & convitiis insectans ;*
Abi-sic-in-malam-rem, non tuus pater convivatur nobiscum.
Lacrymabundus autem redit puer ad matrem viduam.

[h] *Job* 24. 9. Vim fecerunt, deprædantes orphanos. *Ezech.* 22. 7. Orphanum & viduam contristaverunt.

---

ab ὄροφος vel -φὴ, tectum. Ἀμφιθαλὴς παῖς ὁ ἀμφοτέρωθεν θάλλων, ἤγουν ᾧ ἄμφω οἱ γονεῖς περίεισι. *Eustath.* Ἀμφιθ. ὁ ἐπ᾽ ἀμφοτέροις τοῖς γονεῦσι θάλλων, *Hesych.* Utróque parente (superstite sc.) florens. Et falli mihi videtur doctiss *Rittershus.* ad *Oppian.* Cyneg. l. 1. ubi ἀμφιθαλεῖς dici vult *fratres germanos*, seu *utroque parente conjunctos.* Ex *Homero* hanc vocem sumpsit *Dionys. Halic.* Rom. Antiq. l. 2. à quo παῖδες ἀμφιθαλεῖς appellantur iidem qui à *Livio* Patrimi & Matrimi. Usus etiam est *Plat.* De Leg. l. 11. *Heliodor.* Æthiop. l. 1. alii. Ἅπαξ δ᾽ ἡ λέξις εἴρηται παρὰ τῷ ποιητῇ, observante *Phavorino.*

IL. 23.

1 ——— [a] *Somnus* eum *cepit solvens curas animi,*
Dulcis, circumfusus. ———
2 *Papæ! profectò aliqua est & in Orci ædibus*
Anima & simulacrũ, at [aa] *mens et prudentia non insunt omninò.*
3 ——— *Luctu quidem licet etiam satiari.*
4 *Consilio* & arte *lignicida multò præstantior quàm viribus,*
[c] *Consilio item gubernator in alto mari*
Navem celerem dirigit jactatam ventis.
Consilio autem auriga superat aurigam ;
Sed alius quidem equis & curribus suis fidens,
Imperitè multùm vagatur huc & illuc,
Equi autem errant in cursu, neque is eos continet:
Alius verò qui aurigandi artem callet agitans licet *deteriores* (*equos,*
Semper metam spectans, flectit propè, neque ipsum latet
Quo-pacto primùm equos regat bovinis loris,
Sed continet cautè & firmiter, & præcedentem observat.

[a] *Prov.* 3. 24. Quiesces, & suavis erit somnus tuus.
[aa] *Eccles.* 9. 5. Mortui nihil noverunt ampliús. Et *v.* 10. Nec opus, nec ratio, nec sapientia, nec scientia erunt apud Inferos.
[b] 1 *Sam.* 16. 1. Usquequò tu luges? *Sirac.* 38. 17, 18. Fac luctum—diem unũ aut alterũ, propter calumniam: & consolationem accipe tristitiæ causâ : Nam à tristitia evenit mors, &c.
[c] *Prov.* 20. 18. Cogitationes consiliis roborantur. *Eccles.* 9. 16. Melior est sapientia fortitudine, & c. 10. *v.* 10. Si retusum fuerit ferrum --multo labore exacuetur : at emolumento ad dirigendum est sapientia.

---

icuncula, sed εἰκὼν & *imago* in genere, sive *simulacrum* quodcunque; nec est diminutivum ab εἶδος (id enim est εἰδύλλιον) sed ut à φείδω-ομαι, φειδωλὸς, ab εὔχω-ομαι, εὐχωλή, (Etymol.)

tymol.) addo, ab ἀμαυρόω-ῶ, ἀμαυρωλὸς, sic ab εἴδω-ομαι, *assimilor*, εἴδωλον, *simulacrum*, *idolum*, *imago*, quæ & Gr. εἰκὼν, ab εἴκω. *Hesych.* Εἴδωλον, ὁμοίωμα, εἰκὼν, σημεῖον, χαρακτήρειον σκιοειδές. Sed de Etymo, & usu, & significatu hujus vocis, tum apud alios, tum inprimis apud *Hom.* (hic & alibi) vid. doctiss nostrum **Rainold**. De *Rom. Eccles. Idololatr.* l. 2. c. 7.

[c] Αἰψηρὸς δὲ κόρος κρυεροῖο γόοιο, *Od.* δ. Γόος luctus, Γόης ὁ μετὰ γόου ἐπάδων. *Eust.* At certè γόος non adeò γόης est, ut quenquam præstigiis suis & incantamentis fascinet, aut in amorem sui pelliciat. Ἆσαι vox πολύσημος, est enim vel ἆσαι, κορέσαι ab ἄδω *satio*, ut hic, vel ἆσαι βλάψαι pro ἀάσαι ab ἀάτω *noceo*, ut alibi, Ἆσέ με δαίμονος αἶσα κακή· vel ᾆσαι ψάλαι ab ᾄδω *cano*. Luctui facilius fuerit hominem ἆσαι, *satiare*, aut ἆσαι *lædere*, quàm ᾆσαι *incantare*.

[d] *Clem. Alex.* Strom. 6. (ubi pro μέγ' ἀμείνων legitur περιγίνεται) qui & *Homerum* ista mutuatum esse dicit ex hoc versu *Musæi*, Ὡς αἰεὶ τέχνη μέγ' ἀμείνων ἰσχύος ἐστί. *Eurip.* prout citatur à *Polyb.* l. 1. & *Plut.* *An seni gerenda respub.* Ὡς ἓν σοφὸν βούλευμα τὰς πολλὰς χέρας νικᾷ. Concinit *Phocyl.* Βέλτερος ἀλκήεντος ἔφυ σεσοφισμένος ἀνήρ. Ἀγροὺς καὶ πόλιας σοφίη καὶ νῆα κυβερνᾷ. Et *Soph.* Ajace. Οὐ γὰρ οἱ πλατεῖς, Οὐδ' εὐρυνῶτοι φῶτες ἀσφαλέστατοι, Ἀλλ' οἱ φρονοῦντες εὖ κρατοῦσι πανταχοῦ. Pind. Isthm. 3. Καὶ κρέσσον' ἀνδρῶν χειρόνων ἔσφαλε τέχνα καταμάρψαισα. *Q. Calab.* l. 5. Μέγεθος δ' εἰς οὐδὲν ἀέξει Ἀνέρος, εἰ μή οἱ πινυτὴ ἐπὶ μῆτις ἕπηται. *Oppian.* Hal. 5. Ὡς οὔτ' ἠνορέης οὔτ' εἴδεος ἔπλετ' ὄνειαρ Τόσσον, ὅσον πραπίδων· ἀλκὴ δ' ἀνεμώλιος ἄφρων. Καὶ τὸ μέγα βειδόντα κατέσβεσεν ἡδ' ἐσάωσε Βαιὸς ἀνὴρ εὔμητις. *Philip. Maced.* Epist. quâdam ad *Olymp.* Ἀνὰ τοῦ καὶ συνέσεως οὐθ' αἱ πράξεις ὄνησιν φέρουσιν, οὐθ' αἱ δυνάμεις ὠφέλιμοι καθεστᾶσι. *Non viribus aut velocitate corporum res magnæ geruntur, sed consilio & prudentiâ.* *Cic.* de Senect. *Plura consilio quàm vi perficiuntur.* *Tacit.* Ann. l. 12. *Non solis viribus æquum Credere, sæpè acri potior prudentia dextrâ.* *Val. Flacc.* Argon. 4. *Pectora sunt potiora manu, vigor omnis*

[e] Ἐπαυρεῖν νῦν ψαῦσαι. *Schol.* quem hic sequi mallem quàm *Eustath.* qui exponit ἀπολαῦσαι, quasi sit ῥῆμα γλυκύτητος, ἀπολ. οὐκ εἰς ἀγαθόν τι δηλαδὴ, ἀλλ' εἰς κάκωσιν. Certè λίθου ἐπ. hic est προσκροῦσαι λίθῳ, *impingere in lapidem.* Quod si feceris, inquit,

5 ———————— [e] Λίθου δ' ἀλέασθαι ἐπαυρεῖν,
Χάρμα δὲ τοῖς ἄλλοισιν, ἐλεγχείη δέ σοι αὐτῷ
Ἔσσεται, ἀλλὰ φίλος φρονέων πεφυλαγμένος εἶναι.
6 [f] Ἀλλ' αἰεὶ μύθοισι λαβρεύεαι, οὐδέ τί σε χρὴ
Λαβραγόρην ἔμεναι· πάρα γὰρ καὶ ἀμείνονες ἄλλοι.
7 [g] Λοῖσθος ἀνὴρ ὤριστος ἐλαύνει μώνυχας ἵππους.
8 ———————— [h] Ἀλλ' ὤφελεν ἀθανάτοισιν
Εὔχεσθαι, τό κεν οὔτι πανύστατος ἦλθε διώκων.
9 [i] Ἐς μέσον ἀμφοτέροισι δικάσατε, μηδ' ἐπ' ἀρωγῇ.
10 [k] Οἶσθ' οἷαι νέου ἀνδρὸς ὑπερβασίαι τελέθουσι,
Κραιπνότερος μὲν γάρ τε νόος, λεπτὴ δέ τε μῆτις.

currúmque confregeris, erit ἅρμα χάρμα, *gaudium aliis, tibi ipsi probrum.*

[f] Ἐπὶ τοῦ στωμυλίας. Λαβρεύεσθαι τὸ λάβρως καὶ οὐ μετὰ σκέψεως λαλεῖν, ἢ στωμύλλεσθαι, ὅθεν καὶ λαβραγόρης ὁ ἐν τῷ ἀγορεύειν λάβρος. *Eustath.* Οὐ σε χρὴ μῦθον ὀφέλλειν quod Λαβραγορεῖν est apud *Æschyl.* Prom. & λαβράζειν apud *Nicandr.* Alexipharm. ubi Schol. *Homeri* verba citat, quæ hic proximè præcedunt, Τί πάρος λαβρεύεαι; Pro Λαβραγόρης *Apollinar.* habet λαυραγόρης, *Psal.* 140. Ἀνέρα λαυραγόρην καθέλοι κακομήχανος ὥρη. Laudat autem hunc locum *Plut.* Πῶς δεῖ τὸν νέον, &c. Ὁ Θερσίτης ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως οὐ χωλὸς, οὐ φαλακρὸς, οὐ κυρτὸς, ἀλλ' ἀκαιρόμυθος λοιδορεῖται, Id. ibid.

[g] Ἐν ἅπασι μειονεκτοῦσιν οἱ κρατίστην ἐπιδεξιότεροι. Τεῦκρος ἄσημος τοξότης τὰ δεύτερα κομίζεται, καὶ Λοῖσθος ἀνὴρ ὤριστος, &c. *Synes.* de Provid.

in illis, *Ulysses* contra *Ajacem* apud *Ovid.* Met. 13. *Thucyd.* l. 3. Ὅσις εὖ βουλεύεται πρὸς τοὺς ἐναντίους, κρείσσων ἐστὶν ἢ μετ' ἔργων ἰσχύος ἀνοίᾳ ἐπιών. Nam, ut inquit *Horat. Vis consilî expers mole ruit suâ.* Et ut *Titinnius* apud *Nonium*, *Sapientiâ gubernator navim torquet*, *non valentiâ*, (ubi manifestò imitatur hoc *Homericum*. Μήτι δ' αὖτε κυβερνήτης,&c. uti & pridem observavit *Jos. Scaliger.* Conjectan. in *Varr.*) *Cocus magnum ahenum, quando fervet, paulâ confutat trua.* Ῥώμη γὰρ μετὰ φρονήσεως ὠφέλησεν, ἄνευ δὲ ταύτης πλείω τοὺς ἔχοντας ἔβλαψε. *Isocr.* ad *Demonic.* Ὅλως ἄρα τὸ στρατηγεῖν, ὁ σώματος ῥώμη, μᾶλλον μὲν ἢ ἐν φρονήσει δεῖται. *Agath.* Hist. de Reb. *Justinian.* to. 2. Κυβερνήτης, *Gubernator*, *Rector-navis*. ¶ Vox peculiaris & annotanda saltem ob tonum quem habet in penultimâ, κυβερνήτης. Est utique hoc nomen anomalum, & irregulare quoad accentum, (adeò *Rector* iste deficiscit à *regulâ*) utpote paroxytonum, cùm reliqua omnia (ni fallor) hujus formæ & analogiæ, verbalia sc. in --ητης, sint oxytona: nam ἀλήτης, κομήτης, κορυνήτης, πλανήτης, & similia, non sunt verbalia, sed nominalia, ab ἄλη, κόμη, &c. ¶ Ἐρεχθομένην] *quassatam, vexatam, agitatam. Hesych.* Ἐρεχθομένην (ita enim legendû, non -η, & sic σαλευομένην,&c. in accus. explicat enim proculdubio vocem *Homericam* hoc in loco) σαλευομένην, ἐλαυνομένην, βαρυνομένην, ὑπὸ τῶν ἀνέμων περισπωμένην. Est autem hoc verbum Poeticum & *Homericum*, nec legitur quantum scio, nisi in particip. Et quidem *passiv.* hoc uno in loco, *activ.* autem semel & iterum, viz. *Od.* ε. idque metaphoricé. Δάκρυσι καὶ στοναχῇσι, καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἐρέχθων. quò respiciens *Hesych.* Ἐρέχθων, δακρύων. *Eustath.* nescio quomodo, Ἐρέχθεσθαι, κατ' ὀνοματοποιΐαν τὸ ἐρεθίζεσθαι. Τέρμα, (unde Lat. *Terminus*) vox Dromica seu Hippodromica, καμπτήρ, νύσσα, *Meta*, *calx*, *scopus*, cui opp. βαλβὶς, βατήρ, ἀφετηρία, ὕσπληγξ, γραμμὴ, *repagulum carceres*. Vid. *Pollucem*.

5 ——— [d] *In lapidem cave nè impingas,*
Gaudium enim id aliis, dedecus tibi ipsi
Foret; proinde, ô amice, prudens cautúsque esto.
6 [e] *Sed usque verba-temerè- effutis; neque verò te decet--*
Futilem esse; præstò sunt *enim præstantiores alii.*
7 [f] *Ultimus vir optimus agit solidungulos equos.*
8 ——————— *Sed debuit Diis*
Supplicare, *utique* si fecisset; *non postremus venisset insequens.*
9 [g] *Ex æquo inter utrósque judicate, neque in gratiam.*
18 [h] *Nosti quales juvenis lapsus sunt,*
Velocior quidem animus, [i] *debile verò consilium.*

[d] *Psal.* 91. 12. Nè offendas ad lapidem pedem tuum.
[e] *Eccles.* 5. 2. Nè temerè quid loquaris. *Tit.* 1. 10. Vaniloqui.
[f] *Eccles.* 9 11. Vidi nec velocium esse cursum.
[g] *Deut.* 1. 17. Nè accipite personam in judicio: æquè parvum atque magnum auditote. *Prov.* 18. 5. Accipere personam improbi non est bonum, pervertere justum in judicio.
[h] *Job.* 13. 26. Possidere me facis iniquitates adolescentiæ meæ. *Psal.* 25. 7. Delicta juventutis meæ nè memineris. *Eccles.* 11. 10. Adolescentia & pueritia vanitas sunt (*& stultitia*).
[i] 2 *Paralip.* 10. 13, 14. Respondítque rex dura, derelicto consilio seniorum, locutúsque est juxta consilium juvenum, &c.

Provid. Aliquando nimirum Λώϊστος est Λοίσθος. Ἐπεὶ τὰ χερείονα νικᾷ. Adeò nonnunquam *Fortuna favet fatuis*, & homines ludos facit, nec semper palma *datur digniori*: vid. *Aristid.*

Aristid. to. 3. or. pro Quatuorviris. Ubi hunc *Hom.* versum citat, nec citat solùm, sed fusè & egregiè explicat & illustrat.

[k] Divina planè sententia. Si Deum orâsset, meliùs utique res ei cecidisset. Quanquam nec semper ex eventu judicandum: sed *viz.* ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ preces successum impetrant, & (ut *Cic.* de Divin. 2.) *Omnia levius casura rebus divinis procuratis:* unde parœmia illa decantata, quæ extat apud *Athen.* l. 1. ex vetere Poeta, Τοῖς δ' ἀπομαξαμένοισι (addo & εὐξαμένοισι) Θεοὶ διδόασιν ἄμεινον· Cui consonum & illud *Philemonis* apud *Theophil.* l. 3. Οἱ γὰρ Θεὸν σέβοντες ἐλπίδας καλὰς ἔχουσιν εἰς σωτηρίαν. Rectè ergò & piè monet *Theog.* Θεοῖς εὔχου· οἷς ἔπι μέγα κράτος, οὔτι ἄτερ θεῶν Γίνεται ἀνθρώποις οὔτ' ἀγάθ' οὔτε κακά.

[l] Πᾶσι δίκαια νέμειν, μηδὲ κρίσιν εἰς χάριν ἕλκειν. *Phocyl.* Τὺ δ', ὦ φίλε, μήτ' ἐμὲ, Μόρσων, Ἐν χάριτι κρίνῃς, μήτ' ὦν τύ γα τῆνον ὀνάσῃς. *Theocr.* Idyll 5. Ναὶ Μόρσων μήτι Κομάτᾳ Τὸ πλέον ἰθύνῃς, μήτ' ὦν τύ γε τῷδε χαρίξῃ. Id. ibid. Ἐς μέσον ἀμφοτέροισι (sc. δικάσατε) μεσολαβήσατε τὸ πρᾶγμα ἢ τὴν δίκην. *Hesych.* Ἐς μέσον δικάζειν est ex æquo judicare inter duos litigantes, in neutram partem inclinando. Judex enim, ut justitia, quasi in medio sedet inter duo extrema. Ζητοῦσι δικαστὴν μέσον, καὶ καλοῦσιν ἔνιοι μεσιδίους, ὡς ἐὰν τοῦ μέσου τύχωσι, τοῦ δικαίου τευξόμενοι· μέσον ἄρα τι τὸ δίκαιον, εἴπερ καὶ ὁ δικαστής. *Aristot.* Eth. l. 5. c. 4. *Quid est, Deus in medio est? Hoc significat, quòd æquus est omnibus Deus, & personas non accipit. Quomodo ergo illud quod in medio est, paria habet spa-*

11 ————————— [l] Νόον νίκησε νεοίη.
12 [m] Βέλτερον αὐτ' ἀλέασθαι ἀμείνονας ἠπεροπεύειν.
13 [n] Οὐ μὲν πὺξ γε μαχήσεαι, οὐδὲ παλαίσεις,
Οὐδ' ἔτ' ἀκοντιστὺν ἐνδύσεαι, οὐδὲ πόδεσσι
Θεύσεαι, ἤδη γὰρ χαλεπὸν κατὰ γῆρας ἐπείγει.
14 [o] Σοὶ δὲ θεοὶ τῶνδ' ἀντὶ χάριν μενοεικέα δοῖεν.
15 ———— [p] Οὐδ' ἄρα πως ἦν
Ἐν πάντεσσ' ἔργοισι δαήμονα φῶτα γενέσθαι.
16 [q] Ἦ μ' ἀνάειρ', ἢ ἐγὼ σε ————
17 [r] Ἀθάνατοι τιμῶσι παλαιοτέρους ἀνθρώπους.

[l] Νεότης μ' ἐπῆρεν καὶ θράσος τοῦ νοῦ πλέον. *Eurip.* Androm. *Temeritas est videlicet florentis ætatis, prudentia senectutis.* *Cic.* de Senect. Ἡ νεότης ἐπίζεσε, ὥστε ἀεικέστερα ἀπορρῖψαι ἔπεα. *Xerxes* ad *Artabanum* apud *Herod.* Polyhymn. Vid. & Gnomen præcedentem. ¶ Νεοίη (idem quod νηπιίη) ἡ νεωτερικὴ κατάστασις, ἀπὸ τοῦ νέος νεοῖος, fœm. νεοίη, ut ab ἄλλος, ἀλλοῖος --η, ab ἠὼς ἠοῖος, --η, πρωϊνὴ, ἡ ἀνατολικὴ, οὕτω κλητικῶς καὶ νεοῖος, καὶ νεοίη ὁ νεωτερικὸς νοῦς καὶ ἡ νεάζουσα φρήν. *Eustath.* Ut sit q. adjectivum substantivi formam induens. Hinc νεανιεύεσθαι dicunt *Graci* pro *temerè & confidentèr aliquid audere,* vel, *juveniliter,* h. e. *inconsideratè juvenum more aliquid facere,* vel *juveniliter se jactare.*

[m] *Fallere quenquam non est laus,* præsertim virum te præstantiorem. Ἔστιν ὅμοιον τῷ μὴ πρὸς κρείσσονας ἀντιφερίζειν. *Eust.* Rectè quidem. Etsi enim fortè non sit æquè periculosum & temerarium, est tamen æquè improbū & flagitiosum ἀμείνονας ἠπεροπεύειν, *præstantiores clam dolo deludere,* ac πρὸς κρείσσονας ἀντιφερίζειν, *eos palam viribus aggredi.* Ἠπεροπεύειν ¶ Ἐξαπατᾶν. *Hesych.* Propriè *blandâ voce decipere,* διὰ ἡμέρου ὀπὸς ἀπατᾶν, οἱονεὶ ἡμερο‑οπεύειν. *Eustath.* Unde Paris ἠπεροπευτὴς, supr. Il. γ.

[n] Ad ludos exercitiáque corporis senes ob ætatem inhabiles prorsus, & inidonei. Nec inanis adeò & de nihilo (pace *Ciceronis*) vox illa *Milonis Croton. qui cùm jam senex athletas se in curriculo exercentes videret, aspexisse lacertos suos dicitur, illacrymánsque dixisse, At hi quidem sanè mortui sunt.* *Cic.* Cat. Maj. ubi hoc vitium senectutis, imbecillitatem sc. viriúmque defectum aut excusat aut minuit. Quatuor autem ἄθλους seu ἀγῶνας seu ludos gymnicos hic habemus, ut & *Od.* θ. Πύξ τε, παλαισμοσύνῃ τε, καὶ ἅλμασιν, ἠδὲ πόδεσσι· ubi ἅλμα ponitur loco ἀκοντισμοῦ. Quinque igitur, aut etiam sex certaminum genera recenset omnino *Homerus.* Ea sunt πυγμαχίη, πάλη, ἅλμα, δρόμος,

tia ad omnes fines, ita Deus medius esse dicitur, æqualiter omnibus consulens. *Augustin.* in Psal. 46. Μηδ' ἐπ' ἀρωγῇ] Μηδ' ἐπὶ ἐφ ἡμῶν βοηθεῖτε. *Schol.* (Opponuntur ergo ἐς μέσον δικάζειν, & ἐπ' ἀρωγῇ δίκ.) Atque hinc fortè emendandus *Hesychius.* Μηδὲ τ' ἀρ ὠνῇ, μηδὲ βοηθήσῃ· quæ sanè verba, cùm nihili sint, quidni sic legere & restituere liceat (ut nimirum hunc *Homeri* locum explicet Princeps ille Grammaticorum) Μηδ' ἐπ' ἀρωγῇ, μηδὲ βοηθήσητε. Judicent eruditi.

[k] Τοῖς πάθεσιν ἀκολουθητικὸς ὁ νέ☉. *Arist.* Eth. 1. 3. *Stultitiæ, adolescentiaque ejus ignoscas.*——*Scis solere illanc ætatem tali ludo ludere. Plaut.* Mostell. Κακόν γε θνητοῖς τὸ νέον, ἔν τε τῷ νέῳ Τὸ μὴ δίκαιον ὅστις ἀνθρώπων ἔχει. *Eurip.* Androm. ubi *Scholiast.* ex Poeta nescio quo, Ἡ νεότης ἀσύνετος ἀεὶ θνητοῖσι τέτυκται, Εἰ δὲ δίκην βλάπτει, πολλὰ χερείστερη. *Juvenilis ardor impetu primo furit, Sen.* Octav. Ὀξεῖαι γὰρ αἱ βουλήσεις (τῶν νέων sc.) *Arist.* Rhet. 2. καὶ θυμικοὶ, καὶ ὀξύθυμοι, καὶ οἷοι ἀκολουθεῖν τῇ ὁρμῇ· ibid. πάντα γὰρ ἄγαν πράττουσι, &c. ibid. Αἱ γὰρ ἐπιθυμίαι τῶν νέων ταχεῖαι. *Aristan.* Ep. l. 1. Νέοι μὲν καὶ ὀξεῖς καὶ ἵππμοι, περί τε τὰς ὀρέξεις διάπυροι, καὶ οἰστρώδεις αἵματος πλήθει καὶ θερμότητι. *Plut.* de Virt. Mor. *Infirmitas puerorum est, & ferocitas juvenum, & gravitas jam constantis ætatis, Cic.* de Senect. Κραιπνότεροι,&c.] Νομίζω δὲ δύο τὰ ἐναντιώτατα εὐβουλίᾳ εἶναι, τάχ☉ τε, καὶ ὀργὴν. *Diodotus* apud *Thucyd.* l. 3. Φρονεῖν γὰρ οἱ ταχεῖς οὐκ ἀσφαλεῖς. *Soph.* Oed. Tyr.

11 ——[k] *Mentem superavit adolescentia.*
12 *Satius utique fuerit cavere præstantiores ne decipias.*
11 --[kk] *Non quidem pugno certabis, neque luctaberis,*
Neque jaculorum certamen inibis, neque pedibus
Curres; jam enim gravis senectus te *urget.*
14 [l] *Tibi Dii pro his gratiam amplam referant.*
15 ——[m] *Nullo modo licet*
In omnibus rebus peritum virum fieri.
16 *Aut me tolle, aut ego te.*——
17 [n] *Immortales honorant ætate-provectiores homines.*

[k] Vid. locos præcedentes.
[kk] *Job.* 21. 18. Cùm esses junior, cingebus te & ambulabas ubi volebas; cùm autem senueris, extendes manus tuas,& alius te cinget, & ducet quò tu non vis.
[l] 1 *Sam.* 24. 20. Dominus rependat tibi gratiam, pro eo quod fecisti mihi. [m] 1 *Cor.* 7. 7. Unusquisque proprium donum habet ex Deo, alius quidem sic, alius verò sic. [n] *Levit.* 19. 32. Coram cano capite consurge; & honora personam senis. —Ego sum Dominus (*qui senes sc. reverendos jubeo.*) *Esa.* 9. 15. Senex, & honorabilis (ὁ ἐκ παρακλήλου.)

δρόμος, ἀκόντισις, δίσκος. *Simonides* Anthol. l. 1. c. 1. quinq; agonas enumerat hoc pentametro, Ἅλμα, ποδωκείην, δίσκον, ἄκοντα, πάλην. (Hæc πένταθλον & horū omnium peritus, πένταθλος, *quinquertio.*) Et alius quis apud *Eustath.* hoc in loco. Ἅλμα ποδῶν, δίσκου τε βολὴ, καὶ ἄκοντ☉ ἐρωὴ, Καὶ δρόμος, ἠδὲ πάλη. Eosdem ἰσῶς hos agonas recensent *Pindari* & *Sophoclis* Scholiastæ, aliique Criticorum filii. Ubi mirum sanè ab iis prætermitti *pugilatum*, cùm ab *Homero* semper primo loco ponatur πὺξ vel πυγμαχίη, utpote palmarium & principale genus certaminis; unde & *pugna* à *pugnus*, vel à πυγμὴ, quia sc. πυγμαχίη κατ' ἐξοχὴν pugna est, & inter præcipuos & antiquissimos agonas semper habita. *Dionys. Hal.* Rom. Ant. l. 7. ad hunc *Homeri* locum respiciens, Οἱ τοῖς ἑαυτῶν σώμασιν ἀγωνιζόμενοι, τότε εἰσήεσαν, δρομεῖς τε καὶ πύκται καὶ παλαισταί. Ταῦτα γὰρ ἀθλήματα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ταῦτα ἦν Ἕλλησιν, ὡς Ὅμηρος ἐπὶ τῇ Πατρόκλου δηλοῖ ταφῇ. Sed vid. omninò *Plut.* Sympos. l. 2. qu. 5. *H. Mercurial.*

Art. Gymnaſ. l. 3. *P. Fabr.* Agoniſt. l. 1.

• *Dignisſimi quibus ſi ego non posſim, dii pro me gratiam referant; & mehercule referent.* *Darius* ad milites ſuos apud *Curt.* l. 5. c. 8. Idem *Darius* jam in extremis agens inſigne grati animi ſpecimen & exemplum reliquit. Et ſanè neſcio quomodo mirè me afficiunt ultima hæc illius Regis jam moribundi verba, poſtquam ſc. allatam ſibi à *Polyſtrato* aquam bibiſſet. *Quiſquis es mortalium,* inquit, *hoc mihi extremum univerſæ calamitatis genus accidit, ut pro tanto in me beneficio, dignas tibi grates referre nequeam: at referat Alexander: Alexandro verò Dii pro ejus ſummâ in meos humanitate ac clementiâ.* (Ὦ· τε θεοὶ τῶν δ' ἀντὶ, &c.) *Juſtin.* l. 2. Eadem ferè Græcè extant apud *Plut.* in *Alex.*

p Ἀλλ' οὐ γὰρ αὐτὸς πάντ' ἐπίστασθαι βροτῶν Πέφυκεν, ἄλλῳ δ' ἄλλο πρόσκειται γέρας. *Eurip.* Rheſ. Οὐδὲ φύσεταί τις ἀπὸ θνητῶν καὶ ἐπικήρων σπερμάτων περὶ πάντα ἀγαθός. *Dionyſ. Hal.* Hiſt. l 8. *Non omnia omnibus Dii dedere. Vincere ſcis, Hannibal, victoriâ uti neſcis.* *Maherbalis* dictû ad *Hannib.* apud *Liv.* l. 22, quod ex hoc *Hom.* loco deſumptum exiſtimat *P. Victor.* Var. Lect.

q Vox *Caligulæ* comminantis *Jovi* apud *Dion. Caſſ.* Et *Sueton.* & *Senec.* de Irâ l. 1. & *Philoſtrat.* Epiſt. Idem *Caligula* apud *Suetonium cùm audiret fortè reges --concertantes apud ſe de nobilitate generis, exclamavit,* Εἷς κοίρανος, Εἷς βασιλεύς. Verba ſunt *Homeri* decantatiſſima ſuprà *Il.* β. ubi cùm plures autores adduximus, qui illam ſententiam laudârunt, neſcio quomodo nos fugit inſignis hic locus *Tranquilli.* Adeò non illibenter nec infrequenter proverbiorum loco uſurpavit verſus *Homericos* Imperator iſte *Romanus*: Et tamen hic erat idem

ΙΛ. ω'.

1 a Αἰδὼς, ἥ τ' ἄνδρας μέγα σίνεται, ἠδ' ὀνίνησι.
2 b Τλητὸν γὰρ μοῖραι θυμὸν θέσαν ἀνθρώποισιν.
3 ——— c Νεμεσσηθῶ-μέν οἱ ἡμεῖς,
Κωφὴν γὰρ δὴ γαῖαν ἀεικίζει μενεαίνων.
4 d Τέκνον ἐμὸν, τέο μέχρις ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων
Σὴν ἔδεαι κραδίην, μεμνημένος οὐδέ τι σίτου,
Οὔτ' εὐνῆς;
5 e Οὔτε γάρ ἐστ' ἄφρων, οὔτ' ἄσκοπος, οὔτ' ἀλιτήμων,
Ἀλλὰ μάλ' ἐνδυκέως ἱκέτεω πεφιδήσεται ἀνδρός.
6 f Ὠμηστὴς καὶ ἄπιστος ἀνὴρ ὅδε, οὔ σ' ἐλεήσει,
Οὐδέ τι σ' αἰδέσεται. ———

a Οὐ κακῶς τὸ βλάπτειν αὐτῆς πρότερον εἶπ' γίνεται γὰρ ὠφέλιμος ἀπὸ τοῦ λόγου. *Plut.* (citans hunc *Hom.* verſum) lib. π. Δυσωπίας. Quin & hùc proculdubio reſpicit idem *Chæronenſis* philoſophus l. de Sanit. tuendâ. Ἐνταῦθα μάλιστα (cùm ad edendum ſc. bibendúmque importunè invitamur) δεῖ παραπέμπεσθαι, πρὸς τὴν μέγα σίνουσαν ἄνδρας αἰδῶ καὶ δυσωπίαν. Citatur etiam hic verſus à *Clem. Alex.* Strom. 6. ubi & ſimilem ſententiam affert ex *Eurip.* Erecth. Legitur quinetiam hoc carmen αὐτολεξεὶ apud *Heſiod.* nec abludit *Eurip.* Hippol. Αἰδὼς τῆς διπλαῖ, ἡ μὲν οὐ κακὴ, ἡ δ' ἄχθος οἴκων· quod tamen *H. Steph.* citat inter fragmenta *Alcæi.* (ex *Plut.*) Schol. *Eurip.* ad illum locum, Ἴσως δὲ τὸ Ὁμηρικὸν ἀνέγνω Εὐριπίδης, Αἰδὼς, ἥ τ' ἄνδρας &c. Hùc ſpectat, quòd Philoſophus τὴν αἰδῶ non ponit in catalogo virtutum, quia non omnem ætatem decet, nec ſemper & ubique eſt laudabilis. Etenim ἐπαινοῦμεν τῶν μὲν νέων τοὺς αἰδήμονας, (*verecundia juvenem*) πρεσβύτερον δ' οὐδεὶς ἂν ἐπαινέσειεν ὅτι αἰσχυντηλός. *Ariſt.* Eth. 4. 9. Τὴν αἰδῶ φασὶ μὴ λυσιτελῆσαι τοῖς πολλοῖς. *Philo* apud *Anton.* Meliſſ. *Plerique homines, quos cùm nihil refert pudet, ubi pudendum eſt, ibi deſerit eos pudor. Plaut.* Bacch. Vid. infr. Αἰδὼς οὐκ ἀγαθὴ, &c. *Od.* ρ.

b Τί δὲ οὐ φέρει ἀνιαρῶν ἄνθρωπος; *Nazianz.* Ep. 94. Οὐκ ἔστιν οὐδὲν δεινὸν ὧδ' εἰπεῖν ἔπος, Οὐδὲ

ille *Caligula*, qui, teste eodem *Suetonio*, *cogitavit etiam de Homeri carminibus abolendis*. Præclara verò mens, & tali monstro ac Alastore digna; qui *Jovi* nempe dixit, Ἦ μ' ἀνάειρ', ἢ ἐγὼ σε. Et certè ejusdem est *Jovi fulmen*, & *Homero versum extorquere*. Vid. *Pet. Victor*. Castigat. in *Ciceron*. Epistol. ad *Attic*. l. 16. ubi de hoc hemistichio fusè agit, ostenditq; *esse hunc unum ex Homeri versibus, qui tanquam proverbia in ore omnium versari soliti essent*; (quanquam nec integer hic versus est, sed duntaxat hemistichiū.) Quin & hoc hemistichio festive usus est *Lucian*. Dial. mort. de duobus hæredipetis, quorum alter alterius morti & sorti avidè inhiabat; *Aut tolle me, aut ego tollam te*.

¹ Ὁ πρέσβυς ἡμῶν præ aliis τιμᾷ πρεσβυτέρους ἀνθρώπους cæteris paribus, siquidem Αἰ πολιαὶ (Cum νῷ γεραρώτεραι. Deus autem honcrat senes, quatenus vult ut ab hominibus honorentur. Τίμιον γὰρ τὸ γῆρας παρὰ πᾶσι. Inprimis apud *Lacedæmonios*: quod olim observans nescio quis dixit, Ἐν Σπάρτῃ μόνῃ λυσιτελεῖ γηράσκειν. *Apud antiquissimos Romanorum --majores natu à minoribus colebantur, ad Deûm propè & parentum vicem --Eúmque morem accepisse Romanos à Lacedæmoniis, traditum est. Agell.* 2. 15. Hinc affinia sunt *Senatus* & *Senectus*, Γέρας & Γῆρας, (*Astrampsych*. Onirocrit. Γέροντα σαυτὸν εἰ βλέπεις, ἕξεις γέρας.) Πρέσβυς Πρεσβύτης & Πρεσβύτερος, quia sc. senibus debetur honor & reverentia, quæ certè, quantulacúnque hodiè fit, *Magna fuit quondam*. Vid. *Plat*. de Rep. 1. *Cic*. de Senect. *Juncum* de Senect. apud *Stob*. aliósque.

Il. 24.

1 [a] PUdor qui homines valdè lædit & juvat.
2 [b] *Patientem enim fata animum indiderunt hominibus.*
3 ———— *Indignemur ei nos,*
Insensibilem enim jam terram contumeliose-tractat sæviens.
4 *Fili mi,* [c] *quoúsque flens & mœrens*
Tuum rodes cor, memor neque cibi
Neque cubilis? ———— *(lestus.*
5 *Neque enim imprudens est, neque inconsideratus, neque sce-*
Sed valdè humanitèr supplici parcet viro.
6 [d] *Crudelis & infidus vir iste, non tui miserebitur;*
Neque te quicquam reverebitur ————

[a] *Sirac*. 20.23. Est qui perdit seipsum pudore.
[b] *Job*. 5.7. Homo nascitur ad laborem (seu ærumnā.)
[c] 1 *Sam*. 1. 8. Cur fles? & quare non comedis? & quamobrem affligitur cor tuum? *Prov*. 15. 13. Mœrore animi spiritus frangitur.
[d] *Deut*. 28. 50. Gentem impudentem, quæ non revereatur senem, nec misereatur parvuli. *Jer*. 50. 42 Crudeles erant, neque utentur misericordiâ.

Οὐκ ἔστιν οὐδὲν δεινὸν ὧδ' εἰπεῖν ἔπος, Οὐδὲ πάθος, οὐδὲ ξυμφορὰ θεήλατος, Ἧς οὐκ ἂν ἄραιτ' ἄχθος ἀνθρώπου φύσις. *Eurip*. Orest. Quin & huc spectat senarius ille (ex eodem *Eurip*. Belleroph.) quo *Crantor* apud *Laert*. multùm delectatus. Οἴμοι· τί δ' οἴμοι; θνητά τοι πεπόνθαμεν. Θεοὶ γὰρ ἀνηκέστοισι κακοῖσιν, Ὦ φίλ', ἐπὶ κρατερὴν τλημοσύνην ἔθεσαν Φάρμακον. *Archiloch*. apud *Stob*. Τλητὸν] ¶ pro τλήμονα, *tolerantem*, *patientem*, ἀνεξίκακον, *activè*, præter regulam (nam alioqui Τλητὸς, est οἰσὸς, *tolerandus*, seu *tolerabilis*. *pass*. unde ἄχος ἄτλητον *dolor intolerabilis*, suprà *Il*. τ. & Τλῆθι λέων ἄτλητα παθὼν τετληότι θυμῷ. Orac. in insomniis *Hipparcho* datum apud *Herod*. Terps.

juxta

juxta analogiam verbalium in -τος, quæ omnia -passivè significant) Sic μενετοὶ Θεοὶ dixit *Aristoph.* Avib. pro. ἀνεξικάκως, *patientes*: & *Oves hiemis tolerabiles*, *Columel.* 1. 7. pro *tolerantes*. Et *intolerabilis*, vetus Poeta *Afranius*, pro *impatiens*.

c Rectè Κωφὴν γαῖαν, nec enim *Hectorem*. *Trahit Hectorem ad currum religatum Achilles: lacerari eum & sentire, credo, putat-- Vidi---curru Hectorem quadrijugo raptarier. Quem Hectorem? aut quamdiu ille erit Hector? Meliùs Accius & aliquando sapiens Achilles, Imò enimverò corpus Priamo reddidi, Hectorem abstuli. Non igitur Hectora traxisti, sed corpus quod fuerat Hectoris.* Cic. Tuscul. 1. Ὅμηρος ἀπὸ τῆς παλαιᾶς καὶ θείας ἱστορίας μαθὼν τῆς λεγούσης, Γῆ εἶ &c. τὸ ἄψυχον τοῦ Ἕκτορος σῶμα κωφὴν ὀνομάζει γῆν. *Just. Mart.* Protrepr. Vid. & *Arist.* Rhet. 2. 3. & *Sext. Empir.* adv. Mathemat. Hinc etiam desumptum videtur illud *Moschionis* apud *Stob.* Τί κέρδος οὐκ ἔτ' ὄντας αἰκίζειν νεκρούς; Τί τὴν ἄναυδον γαῖαν (i.e. κωφὴν γαῖαν) ὑβρίζειν πλέον; *Soph.* Antig. Τίς ἀλκὴ τὸν θανόντ' ἐπικτανεῖν; ubi Schol. hunc *Homeri* versum adducit. Nihil autem magis barbarum nec inhumanum quàm *sævire in mortuos*, & *cum larvis luctari*, & occisorum cadavera contumeliosè tractare, & denique κωφὴν γαῖαν αἰκίζειν. (Quid enim hoc aliud est quàm *jugulare mortuos*, νεκροὺς ἀποσφάττειν, ut est in Proverb. apud *Diog. Laert.* in *Menedemo*? Cui geminum & alterum illud Græcorum adagium, Νεκρὸν μαστίζεις, *Mortuum flagellas*: quod tamen non propriè de plagis seu verberibus manu inflictis, sed metaphoricè de Linguæ flagello, probris sc. & maledictis in mortuum jactatis intelligitur, ut & Latinum illud suprà dictum *Cum larvis luctari.*) Quod cùm *Achilles* hìc facit, in hoc sanè non *Achillem* se, nec heroa, nec θυμολέοντα, nec leonem, sed leporem præstat; nam & Νεκροῦ σώματα λέοντος ἐνυβρίζουσι λαγωοί.

d Fortean hùc respexit *Virgil.* Æn. 12. *Nec te tantus edat tacitam dolor. Hom.* de Bellerophonte *Il.* ζ. Ὃν θυμὸν κατέδων, πάτον ἀνθρώπων ἀλεείνων· h. e. interprete *Cicerone*, *Ipse suum cor edens hominum vestigia vitans. Horat.* Epist. 2. l. 1. *Siquid est animum, differs curandi tempus in annum.* Phocyl. Μηδὲ μάτην ἐπὶ πῦρ καθίσας μινύθῃς φίλον ἦτορ. *Aristoph.* Vesp. Ἐγὼ τοῦτον --ποιήσω δακεῖν τὴν καρδίαν. Et hinc fluxit symbolum illud Py-

7 g Ὤμοι ἐγὼ πανάποτμος, ἐπεὶ τέκον υἷας ἀρίστους,
———— Τῶν δ' οὔτινά φημι λελεῖφθαι.
8 h Τοὺς μὲν ἀπώλεσ' Ἄρης, τὰ δ' ἐλέγχεα πάντα λέλειπται,
Ψεῦσταί τ', ὀρχησταί τε, χοροιτυπίῃσιν ἄριστοι,
Ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων ἐπιδήμιοι ἁρπακτῆρες.
9 i Ἐσθλὸν γὰρ Διὶ χεῖρας ἀνασχέμεν, αἴ κ' ἐλεήσῃ.
10 ———— k Κύρῳ αἰσυητῆρι ἐοικώς,
Πρῶτον ὑπηνήτῃ, τοῦπερ χαριεστάτη ἥβη.
11 l Ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ.

g Integro versu hìc expressit Poeta id quod unâ voce antea dixerat in feminino δυσαριστοτόκεια. *Il.* σ. Contrà Ἀριστογόνος dicitur *Alcmena* apud *Pindarum* & Καλλιτέκνεια *Martia* apud *Oppian.* Est autem δυσαριστοτόκεια vox eleganter comp. vel potiùs decomposita, q. d. ἐπὶ κακῷ τεκοῦσα τὸν ἄριστον. *Eurip.* Troad. Κἄνταῦθ' ἀριστεύοντ' ἐγεινάμην τέκνα, Κἀκεῖνα τ' εἶδον δορὶ πεσόνθ' Ἑλληνικῷ· ubi alludere planè videtur ad hunc locum *Homeri:* loquitur verò ibi *Hecuba*, ut hìc *Priamus*.

h *Mars* & *mors* optimos rapit, pessimos relinquit. Ἄρης δ' οὐκ ἀγαθῶν φείδεται, ἀλλὰ κακῶν. *Anacreon.* Antholog. Gr. l. 3. Πόλεμος γὰρ οὐδέν' ἄνδρ' ἑκὼν αἱρεῖ πονηρόν, ἀλλὰ τοὺς χρηστοὺς ἀεί. *Soph.* apud *Suidam*. *Cùm belli ardore sævitur, meliores potiùs occumbunt. Minut. Fel.* in *Octav.* *Optima citissimè pereunt. Append. Erasm.* Adag. Sic *Alexander Severus* apud *Lampridium*, cùm ei mors cruenta à *Thrasybulo* Mathematico prædiceretur, *disputavit, ostenditque optimos quósque violentâ morte consumptos, cùm diceret ipsum Alexandrum, cujus nomen teneret,*

thag. Καρδίαν μὴ ἐσθίειν, vel ut eſt apud *Jamblichum*, Καρδίαν μὴ τρῶγε, quod & ille aliter exponit, plerique verò cum *Lilio Gyr.* ſic explicant, *non animum angoribus cruciandum:* nec doloribus ſubinde affligendum, quod & hìc prohibet *Thetis* apud *Homerum.*

[e] In hoc uno verſu notârunt Veteres comprehendi tria illa malorum genera, quæ tam accuratè diſtinguit *Ariſtot.* Eth. 5. 10. Et poſt eum, imò ex eo *Themiſt.* non ſemel in orationibus, citante *Grotio*, addo & *Clem. Alex.* Strom. 2. Ea ſunt ἀτύχημα, ἁμάρτημα, ἀδίκημα, *infortunium, culpa, injuria.* 1°. reſpondet ἄφρων, 2°. ἄσκοπος, (eſt enim ἁμαρτάνειν propriè à *ſcopo aberrare*,) 3°. ἀλιτήμων. Ἄσκοπος· ἀνόητος, ἀπερόρατος. *Heſych. inconſultus, inconſideratus*, q. σκοπὸν μὴ ἔχων, qui ad nullum *ſcopum* collimat, cui non *Eſt aliquid quò tendit, & in quod dirigit arcum* (*Perſ.*) Ὁ μὴ τοῦ συμφέροντος προνοούμενος κατὰ τὸ εὔσκοπον Ἑρμῆν. Hinc illud παροιμιῶδες, Ἄσκοπα τοξεύειν. *Lucian.* Toxar. ¶ Ἐνδυκέως. *Heſych.* Φιλοφρόνως, ἐπιμελῶς. *Etymol.* Ἐνδυκέως παρὰ τὸ ἐνδίκως. Rectiùs *Euſtath.* q. ἐνδοκέως (ab ἐνδέχομαι, Ionicè ἐνδέκομαι) Æolicè, ο in υ, ut ὄνομα-ὔνυμα, &c. Ἱκέτεω πεφιδήσεται] Benignum ſe & humanum erga ſupplices præbere, eóſque comiter & clementer excipere, viri boni & prudentis eſt; & qui ſecus faxit, ἢ ἄφρων ἐστὶν, ἢ ἀλιτήμων. Quod oſtendere voluit *Xenocrates*, cùm paſſerem ab accipitre fugientem, & in ejus ſinum fortè delapſum occultavit & fovit, dicens, Τὸν ἱκέτην δεῖν μὴ ἐκδιδόναι. *Diog. Laert. Xenocrat.*

[f] Ὠμηστὴς οὐκ ἐλεήσει, ἄπιστος οὐκ αἰδέσεται· huic nullus pudor, illi nulla miſericordia. ¶ Ὠμηστὴς propriè ὠμοφάγος, q. ὁ τὰ ὠμὰ ἐσθίων, hìc verò *crudelis* (à *crudus*) ὠμὸς τὸν τρόπον, οἷα τὰ ὠμοφάγα θηρία. *Scholiaſt.* Et certè ὠμὸς utrumque ſignificat, & *crudum* & *crudelem.* Sic Lat. *Atrox* (quod & purum putum Græcum eſt, ἀτρὼξ, ἄτρωγος, *crudum, immaturum*, adeóque *non edule* nec *veſcum*, cui contrarium πρώξιμον, *maturum, edule.* Αἰεὶ σινομώρα τὰν πρώξιμον. *Theocrit.*) primò ſignificabat *crudum*, *Nævius* apud *Non. Simul atrocia porricerent extra miniſtratores.* deinde *crudelem*, Feſtus, *Atroces appellantur ex Græco, quia illi atrocia* (leg. cum *Scaligero* in *Caſtigat.* ἄτρωκτα, vel Latinis literis *atrocta*) *appellant, quæ cruda ſunt.* Alii tamen *atrox* ab *atro* ſimpliciter dici volunt, ut *ferox* à *fero*, ſævo.

7 [e] *O me prorſus infelicem, ſiquidem genui filios fortiſſimos ;*
——— ———*Horum verò ſentio nullum relictum eſſe.*
(*cinomata*) *ſuperſunt,*
8 *Illos quidem abſumpſit bellum, hæc verò probra omnia* (*& ar-*
Mendaces ſaltatoréſque, choreis præſtantiſſimi,
Agnorum atque hædorum publici raptores.
9 *Bonum enim eſt ad Jovẽ manus attollere,* [f] *ſi fortè miſereatur.*
10 ——— ——— [g] *Juveni regio ſimilis*
Primùm barbeſcere-incipienti, cujus venuſtiſſima pubertas.
11 *Virum repellere* fas eſt *quando quis prior infeſtârit.*

[e] *Gen.* 42. 36. Me orbâſtis liberis: Joſeph non ſupereſt, & Simeon non ſupereſt, &c. *Jer.* 31. 15. In Rama vox audita eſt lamentationis, luctûs & fletûs, Rachel plorantis filios ſuos, & nolentis conſolationem accipere ſuper eis, quia non ſunt. [f] *Joel.* 2. 14. Quis ſcit, ſi convertatur & ignoſcat? *Act.* 8. 22. Ora Deum, ſi fortè remittatur tibi, &c. [g] *Judic.* 8. 18. Erant formâ quaſi filii regis.

neret, Pompeium, Cæſarem, Demoſthenem, Tullium, & cæteros inſignes viros non quietâ morte oppetiſſe. Quadrigar. apud *Agell.* 17. 2. *Nam hæc maximè verſatur Deorum iniquitas : quod deteriores ſunt incolumiores ; neque optimum quemque inter nos ſinunt diurnare.* Bona verba, mi homo. Imò

Imò hæc Deorum iniquitas non est, clementia est. Siquidem "Ον οἱ Θεοὶ φιλȣ̃σιν, ἀποθνήσκει νέος. *Menand.* Et Poeta nescio quis è neotericis, *Optima cùm pereunt, deteriora manent.* Huic porrò versui, & sententiæ *Homericæ* affine est adagium illud apud *Suidam* ex *Aristoph.* Βατράχ. ubi *Bacchus* de Poetis, Οἱ μὲν γὰρ ȣ̓κ ἔτ' εἰσίν, οἱ δ' ὄντες κακοί. Ψεύδεται, &c.] *Dio Chrysost.* Orat. 32. Μῖμοί τ' ὀρχησταί τε. Οὐχ ἐν πολέμῳ ὀρχησταὶ, ȣ̓δὲ τὰ ἐνόπλια πυρριχίζοντες, (nam & Ὀρχηστὴς Ἄρης apud *Lycophr.* & *Meriones* ὀρχηστὴς, h. e. *bellicosus*, εὐκίνητος κατὰ τὸν πόλεμον, apud nostrum suprà, *Il.* π.) ἀλλὰ τὰ ἐκ χορȣ̃ ὀρχȣ́μενοι. *Eust.* *Choreis aptior & jocis Ludoque dictus, non sat idoneus Pugnæ ferebaris. Horat.* Carm. l. 2. *Od.* 19. Etsi verò chorea res sit non omninò illicita, eamque Poeta alicubi ἀμύμονος ὀρχηθμοῖο titulo insigniat, & *Aristippus* saltare coactus in purpura dixerit apud *Laert.* Καὶ γὰρ ἐν βακχεύμασιν ὁ νȣ̃ς ὁ σώφρων ȣ̓ διαφθαρήσεται, tamen saltatio (saltem nimium saltandi studium, id enim per χοροιτυπίαν innui videtur) non optimè audit apud antiquos: Unde probri loco hìc ponitur χοροιτ. ἄρ. & in re consimili dixit (ni fallor) *Diogenes* Ὅσῳ ἄμεινον, τοσȣ́τῳ χεῖρον. *Sallust.* de *Sempronia. Saltavit elegantiùs quàm necesse est probæ. Dio Cass.* de *Afranio* consule l. 37. Ὀρχεῖσθαι γὰρ βέλτιον ἤ τι διαπράσσειν ἠπίσατο. Quem *Dionis* locum postquàm huc adduxeram, citatum inveni à doctiss. *Loccenio* (quem vide) Not. Polit. ad illa verba. *Corn. Nepotis* in *Epaminond. Saltare etiam in vitiis poni*, apud priscos sc. *Romanos*, non item apud *Græcos*. Ἀρνῶν, ἠδ' ἐρίφων, &c.] *Synes.* Epist. 104. *Athen.* Dipnos. l. 1. Ὀνειδίζει τοῖς Ἴωσιν ἀδηφαγίσκουσι τὰ μὴ νενομισμένα. Siquidem & Ἀθήνῃσι νενόμιστο, ἀπείρητο ἀρνὸς μηδένα γεύεσθαι, ἐπιλιπούσης ποτὲ τῆς τῶν ζώων τούτων γενέσεως. *Eustath.* ex eodem *Athenæo*. Consimili de causâ & Imperator *Valens legem per Orientem dedit, nè quis vitulorum carnibus vesceretur*, utilitati agriculturæ providens, teste *Hieron.* adv. *Jovinian.* l. 2. Taxat & luxum pariter & rapinam, τρυφὴν τὴν ἄκραν δηλοῖ τῶν οὕτως ἁπαλοῖς χαιρόντων ἐδέσμασι· καὶ τὴν ἁρπαγὴν δὲ παραινίττεται, τοιαῦτα γὰρ ζῶδια ταχὺ καὶ ῥᾷον ἁρπάζονται.

(*Imbelles* {agni / hœdi} *quid nisi præda sumus?*) *Eust.*

i Piissima sententia, & plurimis locis S. Scripturæ ad amussim parallela, si pro Διὶ duntaxat legatur Θεῷ. Et certè haud scio an hic versus pietate & religione cedere debeat illi alteri infr. *Od.* γ. Εὔχεσθαι, πάντες δὲ Θεῶν χατέουσ' ἄνθρωποι, quem tamen optimum Homeri versum esse judicavit optimus *Melancthon.* Vid. ibi. Χεῖρας ἀνασχόμενος] De elevatione manuum...

12 [m] Οἷος δὴ σὺ δέμας καὶ εἶδος ἀγητὸς,
Πέπνυσαί τε νόον· μακάρων δ' ἐξ ἐσσὶ τοκήων.
13 [n] Ἀλλ' ἄγε δή μοι πᾶσαν ἀληθείην κατάλεξον.
14 [o] Ὦ τέκνον, ἦ ῥ' ἀγαθὸν καὶ ἐναίσιμα δῶρα διδȣ̃ναι
Ἀθανάτοις.———
15 [p] Ἔτλην δ' οἷ' ὄπω τις ἐπιχθόνιος βροτὸς ἄλλος,
Ἀνδρὸς παιδοφόνοιο ποτὶ στόμα χεῖρ' ὀρέγεσθαι.

m Ἐξ Ὁμήρȣ ἄρα οἱ ἐκ τȣ̃ Περιπάτȣ τὴν τριάδα τῶν ἀγαθῶν εἰλήφασιν, ἅπερ εἰσὶ τὰ κατὰ σῶμα (δέμας καὶ εἶδος) καὶ ψυχὴν (πέπνυσαι) καὶ ἐκτὸς (μακ. δ'. ἐξ ἐ. τ. i. εὐγενὴς εἶ) *Eustath.* ad locum. Quod & ante eum observavit *Sen.* Ep. 88. *Modò Peripateticum* (sc. *Homerum* faciunt) *bonorum tria genera inducentem*: ubi respexit omninò hunc *Hom.* locum, saltem ex mente *Lipsii*, qui & hæc Poetæ verba de *Mercurio* eò adducit in Cōment. Pulchritudo & prudentia καλὴ ξυνωρὶς (alioquin εἶδος ἀγητὸς per se positum probri loco habuimus suprà *Il.* γ.) juxta illud *Gratior est pulchro veniens è corpore virtus*: frustrà (uti mihi videtur) refragante, *Sen.* ep. 66. cui neutiquam placet illud carmen Virgil. *Errare mihi visus est qui dixit, Gratior*, &c. Ὡς ἡδὺ κάλλος, ὅταν ἔχῃ νȣ̃ν σώφρονα. Incert. apud *Grot.* Excerpt. Ἦν δ' ἐσορᾶν καλὸς, ἔργῳ τ' ȣ̓ κατὰ εἶδος ἐλέγχων. *Pind.* Ol. 8. Εἰ δ' ὢν καλὸς, ἔρδων τ' ἐοικότα μορφᾷ. Id. Nem. 3. Ὅταν φύσει τὸ κάλλος ἐπικοσμῇ τρόπος χρηστὸς, διπλασίως ὁ προσιὼν ἁλίσκεται.

nuum inter orandum vid. supr. *Il.* ο. Αἴ κ' ἐλεήσῃ] Θεὸς sc. Hic finis & scopus omnis precationis.

[k] Αἰσυητῆει] ¶ Vocabulum insolens, & ἅπαξ λεγόμενον, de quo variant interpretes. *Hesych.* legit per ν in med. & exp. Αἰσυμνητῆει, τῷ νεανίᾳ· ὁ δ' Ἀππίων addo & *Aristarch.* apud *Eustath.*) τῷ βασιλεῖ, τῷ τηροῦντι τὰ αἴσια, ὅ ἐστι τὰ δίκαια. *Eustath.* Ἔστι δ' αἰσυητὴρ μὲν βασιλεὺς ἢ βασιλικὸς, οἱονεὶ τηρῶν τὰ αἴσια, ὃν ἄλλοι αἰσυμνητῆρα ἢ —ητὴν φασὶν, ἤγουν ἀρχηγὸν τῶν αἰσίων, καὶ δικαίων μνήμην ποιούμενον, ὅθεν αἰσυμνᾶν τὸ ἄρχειν· οἱ δὲ φασιν ὅτι αἰσυητὴρ ὄνομα ἡλικίας. *Aristot.* Polit. 4. 10. Τὸ παλαιὸν ἐν τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν ἐγίγνοντό τινες μόναρχοι —οὓς ἐκάλουν αἰσυμνήτας. Id. Polit. 3. 11. inter quatuor genera τῆς βασιλείας tertium facit τὴν αἰσυμνητείαν. Πρῶτον ὑπηνήτῃ, &c.] Infra Odyss. κ. Νεηνίῃ ἀνδρὶ ἐοικὼς, Π. υ. &c. Citant *Plat.* Protag. in initio. *Ælian.* Var. Hist. 10. 18. *Julian.* Orat. 7. *Clem. Alex.* Pædag. l. 3. *Pueritia maximus in exitu decor est. Sen.* Ep. 12. In quem locum *Muretus* allegat hunc *Homeri* versum. Πρῶτον ὑπ', &c. Σὺ μὲν τοι Ὁμήρου ἐπαινέτης εἶ, ὃς ἔφη χαριεστάτην ἥβην εἶναι τοῦ ὑπηνήτου, ἣν νῦν Ἀλκιβιάδης αὐτὸς ἔχει. *Athen.* l. 5. ex *Plat.* Protag.

[l] *Claudius* Imperator pro tessera integrum hunc versum militibus dabat, Ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, &c. *Dio Cass.* l. 60. & *Sueton.* in *Claud.* Quod certè mirum, cùm plerunque non nisi unum aut alterum verbum pro signo dabant. Citat porrò hunc versum *Cic.* Ep. ad *Att.* l. 2. Et alludit pro suo more *Nazianz.* Ep. 117. Ἄνδρ' ἐπαμύνασθαι, ὁπότε τις πρότερος ἰαμβοποιεῖν τοιαῦτα χαλεπὸν τολμήσειεν. *Thucyd.* l. 3. Πᾶσιν ὁ νόμος καθεστὼς τὸν ἐπιόντα πολέμιον ὅσιον εἶναι ἀμύνεσθαι. *Herodian.* lib. 4. Ἀμύνεσθαι τοὺς ἐπιβουλεύοντας, οὐ μόνον δίκαιον, ἀλλὰ καὶ ζωῆς... *Phalar.* Epist. Οὔτι δοκοῦντος, ἀπ' ὄντος ἀδίκου, τὸ κατάρξαντα πλημμελεῖν ἀμύνεσθαι. *Apollodor.* l. 2. Νόμος Ῥαδαμάνθυος, ὃς ἂν ἀμύνηται τὸν χειρῶν ἀδίκων ἄρξαντα, ἀθῷον εἶναι. *Menand.* apud *Stob.* Ὡς οὐχ ὑπάρχων, ἀλλὰ τιμωρούμενος. *Cicer.* pro *Milon. Certè illud est non modò justum, verùm etiam necessarium cùm vi vis illata defenditur.* Ἐκ τοῦ μὴ ἀδικεῖν, ἀλλ' ἀμύνεσθαι ὑπάρχει τὸ εὐσεβεῖν. *Herodian.* l. 5. Τὸν ἄρχοντα πολέμου πᾶς ὁ προπαθὼν ἀμύνεται. *Dionys. Hal.* Rom. Ant. l. 1. Τῶν τις παλαιῶν ἐρωτηθεὶς, τί ἐστι τὸ δικανικὸν τῆς Ῥητορικῆς εἶδος, εἶπεν, Ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, &c. (Idem habet *D. Hæschel.* in Fragmento incerti Autoris, quod subjecit Notis suis in *Orig.* ll. c. *Celsum*) οὐκ ἀκριβῶς μὲν, εὐφυῶς δ' ὅμως ἐκεῖνος εἰπών. *Eust.* ad *Od.* π. ubi iterum occurrit hic versus.

12 — [h] *Qualis jam tu corpore & formâ admirabilis, Prudentíque animo es, & beatis ex parentibus.*
13 [i] *Verùm age, nunc mihi omnem veritatem narrâ.*
14 [k] *O fili, sanè bonum* est *convenientia dona dare Immortalibus.*———
15 *Sustinui, qualia nemo adhuc terrestris homo alius, Viri* sc. *filiorum-meorum-interfectoris ad manum os admovere.*

[h] *Dan.* 1. 3, 4. Ex semine regio procerumque filios, Pueros in quibus nulla esset macula, decoros formâ, & eruditos omni sapientia, &c.
[i] *Zach.* 8. 16. Loquimini veritatem, unusquisque cum proximo suo. Sic *Eph.* 4. 25. [k] *Levit.* 22. 21. Homo qui obtulerit victimam———immaculatum offeret, ut acceptabile sit. *Prov.* 3. 9. Honora Dominum de tuâ substantiâ, & de primitiis frugum tuarum da ei.

σκεῖ). *Menand.* Δέμας apud *Hom.* (nisi cùm adverbialiter sumitur pro δίκην, *instar*, ut δέμας πυρὸς αἰθομένοιο) semper est *corpus humanum*, & quidem ἔμψυχον, ut ζῶμα, ἄψυχον. *Plut.* Vit. *Hom.* Ὅθεν κἀκεῖνο δοκεῖ τοῖς φιλοσόφοις, τὸ εἶναι τὸ ζῶμα τρόπον τινὰ τῆς ψυχῆς

S 2 δεσμωτήριον.

δὲ σημαντήριον· καὶ τοῦτο δὲ Ὅμηρος πρῶτος ἐδήλωσε. τὸ μὲν γὰρ τῶν ζώντων ἀεὶ δέμας περιαγορεύει, τὸ δὲ ἀποβεβληκὸς τὴν ψυχὴν οὐδὲν ἀλλ' ἢ σῶμα καλεῖ· τὸ γὰρ αὐτὸ ζῶντος μὲν τοῦ ἀνθρώπου, δεσμὸς ἦν τῆς ψυχῆς (at quid si δέμας à δέμω ædifico, est enim corpus magni illius Architecti δημιούργημα, fabrica, & ædificium) τῆς δ' ἀποπτάσης δὲ ὥσπερεὶ σῆμα καταλείπεται.

ⁿ Ὀρθὸν ἡ ἀλήθεια ἀεί. Soph. Antig. Ἐλεύθερον μὲν ἀνδρὸς τἀληθῆ λέγειν. Id. Μηδὲν τῆς ἀληθείας τιμιώτερον ἔστω. Epict. Ἀλήθεια ἁπάντων χρῆμα δικαιότατον. Menand. ᵒ Ἀτρέκεια ἄριστον ἀνδρὸς ἐν πόλει δικαίᾳ πόλει. Eurip. Alcmaeon. Φιλῶ λέγειν τἀληθὲς ἀεί, κἂν οὐ δι' αὐτοὺς τυγχάνῃ ἀνήρ. Id. Rhes. Τὸ σιγᾶν τὴν ἀλήθειαν, χρυσόν ἐστι θάπτειν. Euagr. apud Anton. Meliss. l. 1. Narrat Plutarchus l. de Isid. & Osir. Ægyptios olim festum diem Mercurio celebrasse insigni pompâ, ubi mel & ficus edebant, clarâ voce dicentes, Γλυκὺ ἡ ἀλήθεια. Quin & carmen hoc solenne seu scolion Veritati à veteribus Græcis cani solitum refert Clem. Alex. Strom.

16 ᵠ Πῶς ἔτλης ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἐλθέμεν οἷος
Ἀνδρὸς ἐς ὀφθαλμοὺς, ὅς τοι πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς
Υἱέας ἐξενάριξα, σιδήρειόν νύ τοι ἦτορ.
17 ʳ Οὐ γάρ τις πρῆξις πέλεται κρυεροῖο γόοιο.
18 ˢ Ὡς γὰρ ἐπεκλώσαντο θεοὶ δειλοῖσι βροτοῖσι
Ζώειν ἀχνυμένους, αὐτοὶ δέ τ' ἀκηδέες εἰσί.
19 ᵗ Δοιοὶ γάρ τε πίθοι κατακείαται ἐν Διὸς οὔδει,
Δώρων οἷα δίδωσι, κακῶν, ἕτερος δὲ ἐάων.
ᵘ Ὧι μέν κ' ἀμμίξας δώῃ Ζεὺς τερπικέραυνος,
ˣ Ἄλλοτε μέν τε κακῷ ὅγε κύρεται, ἄλλοτε δ' ἐσθλῷ.
ʸ Ὧι δέ κε τῶν λυγρῶν δώῃ, λωβητὸν ἔθηκε,
Καί ἑ κακὴ βούβρωστις ἐπὶ χθόνα δῖαν ἐλαύνει,
Φοιτᾷ δ' οὔτε θεοῖσι τετιμένος, οὔτε βροτοῖσιν.

ᵠ Σιδήρειον ἦτορ non hic ut alibi σκληρὸν καὶ ἄτεγκτον καὶ νηλεὲς, sed στερρὸν καὶ θαρραλέον καὶ ἀδεὲς, nec crudelitatem & sævitiam, sed firmitatem, & confidentiam audaciamque designat. Ut apud Horat. Illi robur & æs triplex Circa pectus erat. Et apud nostrum alibi; χάλκεον δέ μοι ἦτορ ἐνείη. Sic γυναῖκά τινα θρασεῖαν Σιδηρῶ dictam φερώνυμον esse ait Sophocles apud Aristot. Rhet. 2. 25. Σαφῶς Σιδηρὼ καὶ φοροῦσα τοὔνομα· non ab ingenio ferreo sævóque, ut communiter interpretes, sed ob audaciam & impudentiam, ὅτι καὶ θρασύτητος λάλημά ἐστιν ὁ σίδηρος, ut Eustath. Ità & Aristoph. Acharnan. σιδηροῦν vocat hominem audacem & impudentem, Ἴσθι νῦν ἀναίσχυντος ὢν, σιδηροῦς τ' ἀνήρ.

ʳ Plut. de Consol. ad Apollon. Non levat miseros dolor. Sen. Vid. paulò infrà, Οὐ γάρ τι πρήξεις, &c. ibique locum Soph. Electr. ad quem explicandum Schol. hunc Hom. versum adducit.

ˢ Πήματα γάρ τ' ἄδηλα Θεοὶ θνητοῖσι νέμουσι. Apollon. Argon. l. 1. Χαλεπὰς δὲ Θεοὶ δώσουσι μερίμνας. Hesiod. Ἔργ. δὲ Ἡμ. 1. Οὕτω γὰρ μερόπων φέρεται βίος, ἄλλον ἐπ' ἄλλῳ Μόχθον ἔχων. Nonn. Dionys. l. 3. Αὐτοὶ δὲ, &c.] Ὥστε Θεοὶ δ' ἔζωον ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες. Hesiod. unde & alibi Θεοὶ ῥεῖα ζώοντες à nostro dicuntur. Verbo hoc ἐπικλῶσαι, seu -σασθαι, sæpiusculè hoc in sensu usus est Homerus. Unde conjiciunt nonnulli Clotho & Parcarum tabulas & fatum Stoicum ei placuisse. Et videtur is sanè ubique in hanc sectam propensior. Ἀκηδέες] ¶ Ἀφρόντιδες, ἄταφοι, ἄλυποι. Hesych. Ἀκηδὴς hic curæ expers, act. alibi, incuratus, pass. ἀτημέλητος, neglectus, vel etiam insepultus, ἄταφος (ut Hesych.) ἀκήδευτος. Eust. Ut Hector suprà in hoc libro ἀκηδὴς, κῆδος enim luctus funebris, adeóque funus, sepultura. unde Κηδεύειν Hesych. non tantùm φροντίζειν sed etiam ἐνταφιάζειν. Dii autem ἀκηδέες ex mente Homeri non sic, sensu Epicureo, quasi negligerent prorsus res humanas, nullámque omninò hujus mundi curam haberent. Imò ἄλυποι potiùs sunt quam ἀφρόντιδες, nec tam

curæ

l. 6. Ἀρχαὶ μεγάλαις ἀρεταῖς ὤνασαι Ἀλήθεια. Τοιαῦτα παρήνει (Pythag. sc.) μάλιστα δ' ἀληθεύειν. Quippe Deum ipsum ἐοικέναι, τὸ μὲν σῶμα φωτὶ, τὴν δὲ ψυχὴν ἀληθείᾳ. Porph. de vitâ Pythag. Et egregiè M. Basil. Homil. περὶ τοῦ νέους &c. Ψυχῆς καρπὸς ἡ ἀλήθεια.

° Quanquam & τὸ εὐδάπανον φίλον θεοῖς· καὶ μᾶλλον τὸ δαιμόνιον περὶ τὸ τῶν θυόντων ἦθος, ἢ περὶ τὸ τῶν θυομένων πλῆθος βλέπει, ut præclarè Porphyr. de Abstin. l. 2. Et Religio animis potiùs quàm muneribus æstimatur. Symmach. l 9. Epist. 64. Et Δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε, ut Poeta alibi. Et Θεοὺς τιμᾶν κατὰ δύναμιν, pro facultatum modulo jussit lex Draconis apud eundem Porphyr. & Hesiod. Καδδύναμιν δ' ἔρδειν ἱέρ' ἀθανάτοισι θεοῖσι· quem versum laudat Xenoph. Ἀπομν. l. 1. ubi plura hanc in rem vid. ut & apud Plat. Alcib. posteriore.

ᵖ Seneca de Irâ l. 2. *Funestam, perfusámque cruore filii manum ad os suum retulit.*

16 *Quomodo sustinuisti ad naves Achivorum venire solus*
Viri ante oculos, qui tibi multósque & strenuos
Filios interfeci? certè *ferreus tibi* & firmus, & audax animus.
17 [l] *Haud enim aliquis* fructus nec *effectus est frigidi luctûs.*
18 [m] *Sic enim destinârunt Dii miseris mortalibus,*
Ut in mærore vitam degant; ipsi vero doloris-expertes sunt.
19 [n] *Duo enim dolia reposita-sunt Jovis in pavimento* seu palatio,
Donorum, qualia dat, malorum unum, *alterum verò bonorum.*
Cui quidē permixta sua dona *dederit Jupiter fulmine-gaudens,*
Modò in malum ille incidit, modò in bonum; (tatibus *exponit,*
Cui verò ex malis duntaxat *dederit, eum contumeliis* & calami-
Et ipsum mala fames in terra exagitat;
Oberrat autem nec Diis honoratus, nec hominibus.

[l] Sirac. 38. 18, 19. Fac luctum uno die vel duobus— A tristitia enim festinat mors.

[m] Job. 5. 7. Homo natus (& *destinatus*) est ad ærumnam.

[n] Job. 2. 10. Scilicet bonum acceperimus à Deo, & malum non acceperimus? Psal. 75. 9. Calix in manu Domini, plenus mixtione. Isa. 45. 7. Ego Dominus --formans lucem, & creans tenebras, faciens pacem & creans malum.

curæ, quàm doloris expertes. Κήδεται quidem Deus, curámque habet rerum humanarum, est tamen ἀκηδὴς, h. e. doloris & molestiæ expers; quippe facilè & nullo negotio omnia regens atque disponens: Unde etiam & Dii Homerici, licet πολυπράγμονες, tamen ῥεῖα ζώοντες. Autor libri De Mundo c. 11. (qui vel ex hoc capite vereor nè melior Aristotele Theologus fuerit, quicunque fuerit) Ὁ Θεὸς οὐ μὴν αὐτουργοῦ καὶ ἐπιπόνου ζώου κάματον ὑπομένων, ἀλλὰ δυνάμει χρώμενος ἀτρύτῳ, δι' ἧς καὶ τῶν πόρρω δοκούντων εἶναι περιγίνεται. Nempe ut non dormit, nec otiatur, ità nec sudat, nec laborat Diva Pronœa, sed ἀμογητὶ, ἀπονητὶ, ἀκονιτὶ, καὶ ἀνιδρωτὶ, sine pulvere & sudore Spartam suam ornat atque administrat. Dii igitur Homero ἀκηδέες, & ῥεῖα ζώοντες, & ut alius Poeta apud Plut. De Commun. Not. adv. Stoic. Κεῖνοι γὰρ τ' ἄνοσοι καὶ ἀγήραοι, πόνων δ' ἄπειροι, βαρυβόαν πορθμὸν πεφευγότες Ἀχέροντος. Nec tamen noster ex illorum numero, Qui didicere Deos securum agere avum, eo sensu, quo vult & loquitur Lucretius ll. 5. & 6. (utrobiq; enim hæc habet) & ex eo Horat. (l. 1. Sat. 6.) ille etiam Epicuri de grege porcus. Curat profectò Deus res humanas, sed, ut ità dicam, sine curâ, saltem sine solicitudine; ἐπιμελεῖται καὶ φροντίζει, οὐ κήδεται (est enim κῆδος cura anxia cum dolore conjuncta) οὐδὲ μεριμνᾷ. Idem Lucret. hanc in rem πόλλ' ἐτεά τε καὶ οὐχὶ, l. 1.

Omnis enim per se Divûm natura necesse est Immortali ævo (ἀθάνατοι) *summâ cum pace fruatur* (ῥεῖα ζώοντες.) *Semota à nostris rebus sejunctáque longè* (οὐρανίωνες, & ὑπέρτατα δώματ' ἔχοντες.) *Nam privata dolore omni* (ἀκηδέες) *privata periclis,* (μάκαρες) *Ipsa suis pollens opibus,* (αὐτάρκεις) *nihil indiga nostri* (ἀνενδεεῖς) Et hactenùs quidem benè: Illud verò quod sequitur, *Nec benè promeritis capitur, nec tangitur irâ*, locum habeat ubi meretur, inter *Epicuri* sc. delirantis insomnia.

ᵗ Πολυθρύλλητος sententia, quam tamen corruperunt tum veterum, tum recentiorum glossemata. Citatur hic locus à *Plut.* De Consol. ad *Apollon. Boeth.* De Consol. l. 2. *Themist.* Orat. 5. *Porphyr.* Antr. Nymph. *Max. Tyr.* Dissert. 35. *Synes.* de Provid. aliisque. Nescio autem annon & hùc pertineat fabula illa de duobus doliis, imbrium uno, ventorum altero, quæ apud Indos se vidisse refert *Apollon.* apud *Philostrat.* l. 3. Displicet verò hæc sententia *Theodoreto* (De Cur. Græc. Affect. l. 5.) quasi Deum faceret autorem & causam malorum; ut & *Platoni* de Repub. l. 2. qui & secundum versum sic legit, Κηρῶν ἔμπλειοι, ὁ μὲν ἐσθλῶν, αὐτὰρ ὁ δειλῶν, Et *Themistio* ejus sequaci, Orat. 16. Κακῶν γὰρ (inquit) οὐκ ἔστιν ἐν οὐρανῷ ταμεῖον, &c. Rectè, si de *malis culpæ* sermo sit, (horum enim nec ὁδὸς, nec οὐδὸς, nec via nec vestibulum, nec vola nec vestigium in cœlo) sed de *malis pœnæ* alia ratio: hæc enim à Deo esse & ratio suadet, & testatur scriptura. Et quidem nihil aliud in toto hoc loco vult *Homerus*, quàm res prosperas & adversas divinitùs accidere, & nullum esse ἀγαθὸν ἀκραιφνὲς ἢ ἄκρατον, nullam simplicem nec sinceram in hac vita fœlicitatem. Οὐδείς τις ἐστὶν Ἀνθρώπων, ᾧ μὴ Ζεὺς κακὰ πολλὰ διδῷ. *Mimnerm.* Apud *Synesium* l. de Insomniis, ubi hunc *Homeri* locum explicat, Jupiter cum duobus suis doliis Θεὸς ὑλάρχιός ἐστι, τῷ δὲ πίθῳ τῆς ἐμβριθοῦς διανομῆς παρ' οὗ τὸ μὲν ἀγαθὸν οὐδέποτε ἀνεπίμικτον, ἤδη δέ τις ἀκράτου μετέχει τοῦ χείρονος. *Niceph. Greg.* Hist. Rom. l. 8. Νῦν δ' ἐπειδὴ ἔδει ἀνακυκηθῆναι τοῖς λυπηροῖς τὰ ἡδέα, καὶ τρίτον πίθον οὐ φασιν Ἕλλήνων παῖδες ἐν Διὸς εἶναι κακῶν ἀμιγῆ, &c. Vid. & *Proclum.* in *Plat.* de Repub. ubi hanc *Homeri* sententiam fusè & egregiè explicat atque defendit. Quin & hùc alludere videtur *Pindarus*, ex mente *Scholiastæ*, Pyth. 3. hisce verbis, Ἓν παρ' ἐσλὸν πήματα σύνδυο δαίονται βροτοῖς ἀθάνατοι. ubi *Pindarus* (inquit Schol.) οὕτως ἐδέξατο δύο πίθους εἶναι φαύλων, καὶ ἕνα ἀγαθῶν, cùm *Homerus* duo tantùm dolia finxerit, unum bonorum, malorum alterum, δοιοὶ πίθοι, κακῶν (ἑνὸς sc.)

ᵘ Ὅμως δ' ἀνάγκη πημονὰς βροτοῖς φέρειν Θεῶν διδόντων *Æschyl*: Pers. Ὃς τις εὐγενὴς βροτῶν Φέρει τὰ Θεῶν γε πτώματ', οὐδ' ἀναίνεται. *Eurip.* Herc. fur. *Parcè gaudere oportet, & sensim queri* (h. e: μηδ' ἀλίαστον ὀδύρεο.) *Totam quia vitam miscet dolor & gaudium.* Phædr. fab. 73. Φέρειν ἀνάγκη τὰς θεηλάτους τύχας. Incert. Τὸ φέρον ἐκ Θεοῦ, καλῶς χρὴ φέρειν. *Soph.* Oed. Col. Ἀνθρώποισι τὰς μὲν ἐκ Θεῶν Τύχας δοθείσας ἐστ' ἀναγκαῖον φέρειν. Id. Philoct. ¶ Ἀλίαστον *indesinenter, vehementer*, & ἀλίαστος (adject. *Homero* frequens) q. ἀχώριστος, à λιάζω, χωρίζω, *indeclinabilis*, quem quis declinare, vel à quo quis extricare se, aut separare non potest: adeóque *indesinens, vehemens, ingens. Hesych.* Ἀλίαστος, ἄτιμος, (quod vix intelligo) ἀνέκλειτος (lego, ἀνέκλιτος) ἀμετάστρεπτος, ἀνελλιπής, ἀχώριστος. Ἀλίαστον ergo ὀδύρεσθαι idem est quod ἄμοτον κλαίειν, & πενθήμεναι ἄκριτον αἰεί, ut Poeta alibi. Οὔτι πρήξεις, *nihil ages, nihil proficies*, proverbialis locutio, unde frequens illa formula Lat. apud *Plaut.* & alios, *Nihil* (vel *nil*) *agis*, pro frustrà es, operam perdis. Attici dicunt, Οὐδὲν

20 ᵘ Αὐτὰρ ἐπεί τοι πῆμα τόδ' ἤγαγον οὐρανίωνες,
Ἄνσχεο, μηδ' ἀλίαστον ὀδύρεο σὸν κατὰ θυμόν·
Οὐ γάρ τι πρήξεις ἀκαχήμενος υἷος ἑῆος,
Οὐδέ μιν ἀνστήσεις, πρὶν καὶ κακὸν ἄλλο πάθησθα.
21 ˣ Ἀνερ, ἀπ' αἰῶνος νέος ὤλεο· κὰδ δέ με χήρην
Λείπεις ἐν μεγάροισι· πάϊς δ' ἔτι νήπιος αὔτως,
Ὃν τέκομεν σύ τ' ἐγώ τε δυσάμμοροι. ——————

ἑτέρως δ' ἰδών. Ἄλλοτε μέν τε κακῷ, &c.] Ἀλλ' ἐπὶ πῆμα καὶ χαρὰ πᾶσι κυκλοῦσιν οἷον ἄρκτου στροφάδες κέλευθοι. *Soph.* Trachin. ubi Schol. proverbiale hoc *Hom.* hemistichium laudat, Δοιοὶ γὰρ τε πίθοι· Συμμιγνύουσιν οἱ Θεοὶ τὰ πράγματα, &c. Ὦ Θεοὶ ὡς κακὰ τοῖς καλοῖς ἐοίκατε μιγνύναι. *Heliodor.* Æthiop. l. 10. Ἀλλὰ γὰρ οὔποτε φῦλα δυηπαθέων ἀνθρώπων Τερπωλῇ ἐπέβημεν ὅλῳ ποδί. Σὺν δέ τις αἰεὶ Πικρὴ παρμέμβλωκεν ἐϋφροσύνῃσιν ἀνίη. *Apollon.* Argon. l. 4. *Usque adeò nulla est sincera voluptas, Sollicitumque aliquid lætis intervenit.* *Ovid.* Metam. 7. *Apes ideò pungunt, quia ubicunque dulce est, ibi & acidum invenies.* *Petron.* Satyr. *Dolor & voluptas invicem cedunt.* *Sen.* Trag. Οὐκ ἀκραιφνῆ ἀγαθὰ ὁ Θεὸς, ἀλλὰ κεραννύων αὐτὰ τοῖς κακοῖς, εἶτα τοῖς ἀνθρώποις παρέχεται, &c. *Chosroes* apud *Procop.* Pers. 2. Οὐκ ἂν γένοιτο χωρὶς ἐσθλὰ καὶ κακά, ἀλλ' ἔστι τις σύγκρασις, ὥστ' ἔχειν καλῶς. *Plut.* de Is. & Os. ex Eurip. Παλίντροπος ἁρμονίη κόσμου, ὅκωσπερ λύρης καὶ τόξου· καὶ τῶν ἀνθρωπίνων καθαρὸν οὐδὲν, οὐδὲ ἀμιγές. Id. Περὶ εὐθυμίας ex *Empedocle.* Καὶ Σφιν ἄπειρα δεινὰ καὶ ἐσθλά, Id. c. *Colot.* ex eodem *Emped.* Ἔδει δ' ἄρα καὶ τοῦτον ἄνθρωπον ὄντα μὴ πάντα διευτυχεῖν, ἀλλ' ἀπολαῦσαί τι τοῦ φθονεροῦ δαίμονος. *Dion. Hal.* l. 3. de *Horatio* sororicidâ. *Habet has vices conditio mortalium, ut adversa ex secundis, ex adversis secunda nascantur.* *Plin.* Paneg. Πλὴν εἴ τι δαιμόνιον ἄρα τῶν μεγάλων ὑπόληψιν εἴληχεν εὐτυχιῶν ἀπαρύτειν καὶ μιγνύναι τὸν ἀνθρώπινον βίον, ὅπως μηδενὶ κακῶν ἄκρατος εἴη καὶ καθαρός, ἀλλὰ καθ' Ὅμηρον ἄριστα δοκῶσι πράττειν, οἷς αἱ τύχαι ῥοπὴν ἐπ' ἀμφότερα τῶν πραγμάτων ἔχουσιν. Id. in Vit. P. *Æmil.* ubi proculdubio respicit (quamvis tectè satis & occultè) ad hunc Poetæ locum, ut & præclarè ostendit Vir. Cl. *M. Casaub.* magni Patris non degener filius in egregio tractatu Vernaculo *De Temporalium malorum causâ & origine*; Ubi hæc verba *Plutarchi* eruditè explicat, & tum ad institutum suum, tum ad Poetæ nostri mentem accommodat. Βούβρωστις] Νῦν δὲ κακὰ βούβρωστις ἐν ὀφθαλμοῖσι κάθηται. *Callim.* h. in Cer. Τοῖν οἱ βούβρωστις ἐπέκλησεν γονύεσσι. *Nicand.* Theriac. ubi *Schol.* Βούβρ. κυρίως ἡ τροφή (potiùs ἡ ἄγαν ὄρεξις τῆς τροφῆς) νῦν δὲ ἡ ἀνία, καὶ ὁ ἰός. ¶ Βούβρωστις, βούπεινα, βουλιμία· ἡ πολλὴ τῆς βρώσεως ἔφεσις. *Eustath.* (*Plutarch.* tamen Sympos. l. 6. qu. 8 distinguit inter βούλιμον & βούβρωστιν. Vid. locum) Non à βοῦς (ut nugatur *Suid.*) ὅτι βοῦς λυμαίνεται, καὶ τὰς βοῦς βρῶσιν ποιεῖ. Sed à βοῦ intensivâ particulâ, ut βούπαις, βουκέφαλος, βουγάϊος· sic & βούπεινα, & βουλιμία.

20 *At postquàm cladem hanc tibi intulerunt cœlites,*
Sustine, nec immodicè adeò *luge animitus*;
Haud enim quicquàm efficies mœrens ob filium præstantem;
Neq; ipsum resuscitabis quin potiùs *malũ aliud priùs patieris.*
21 Mi *vir, ætate juvenis periisti me verò viduam*
Relinquis in ædibus; *filius autem infans,*
Quem genuimus tu & ego infelices.——

° 2 *Sam.* 12. 23. Nunc autem postquam mortuus est, quare jejunarem? (aut *flerem*) Nunquid potero revocare eum denuo? *Sirac.* 38. 21, 22. Nè dedas tristitiæ cor tuum —Non enim est reversio; & huic nihil proderis, & teipsum pessimabis. ᵖ *Psal.* 109. 9. Fiant filii ejus orphani, uxor vidua.

Οὐδὲν ὄφελος, & Οὐδὲν ἀνύσεις. *Hom.* alibi, Οὐκ ἄνυσις, ut paulò antè, Οὔτις πρῆξις, Οὐκ ἄνυσίν τινα δήομεν. Ἐῢς, ἀντὶ τοῦ ἀγαθοῦ, pro ἠῢς ab ἠῢς per metathesin, vel ἀντὶ τοῦ ἐσθλοῦ, ab ἐὸς, διὸ καὶ δασύνεται. (*Eustath.*) per metaplasmũ pro ἐῢ. At quid si potiùs ab ἑὸς (idem quod ἠῢς apud *Hom.* sæpè) tantùm mutando spiritum? Οὐδέ μιν ἀνστήσεις] Οὐ μὴν δάκρυά νιν σώσει

σώση τὰ σά. *Eurip.* Troad. Τόλμα δ', οὐ γὰρ ἀνάξι ποτ' ἔνερθεν τοῦ φθιμένης ἄνω. Id. Alcest. Ἀλλ' εἰ μὲν ἦν κλαίουσιν ἰᾶσθαι κακὰ, Καὶ τὸν θανόντα δακρύοις ἀνιστάναι, Ὁ χρυσὸς ἧττον κτῆμα τοῦ κλαίειν ἂν ἦν. Νῦν δ', ὦ γεραιὲ, ταῦτ' ἀλύτως ἔχει. *Soph* apud *Stob.* (locus est in *Electr.*) Οὐδέ μιν ἐξ ἀΐδα παγκοίνου λίμνης ἀναστήσεις. Id. apud. *Eustath.* hoc in loco. Et *Hecuba* mox apud nostrum de ipso *Achille Patrocli* funus raptu *Hectoris* celebrante, Ἀνέστησεν δέ μιν οὐδ' ὥς. Nescio ergo quàm sapienter Sophus ille (*Solon.* apud *Laert.*) qui cùm filium defunctum lugeret, diceretque ei quidam, Ἀλλ' οὐδὲν ἀνύτεις, respondit, At propter hoc ipsum lugeo, Ὅτι οὐδὲν ἀνύτω. *Stesich.* Ἀτέλεστα γὰρ, καμμήχανα τοὺς θανόντας κλαίειν. *Æschyl.* Agamemn. Οὐθ' ὑποκλαίων, οὐθ' ὑπολείβων, οὔτε δακρύων ἀπύρων ἱερῶν ὀργὰς

22 ʸ Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνε.

23 ᶻ Ἀλλ' εἴ τίς με καὶ ἄλλος ἐνὶ μεγάροισιν ἐνίπτοι

Δαέρων, ἢ γαλόων, ἢ εἰνατέρων εὐπέπλων.

Ἡ ἑκυρή (ἑκυρὸς δὲ πατὴρ ὣς ἤπιος αἰεὶ)

Ἀλλὰ σὺ τόν γ' ἐπέεσσι παραιφάμενος κατέρυκες,

Σῇ τ' ἀγανοφροσύνῃ, καὶ σοῖς ἀγανοῖς ἐπέεσσι.

ʸ Περσαρμόσαι ἄν ποτε ὑπούλῳ ἐχθρῷ ὁπλιζομένῳ σπλεχθῆναι, ὡς ἐν σχήματι φιλίας ἀναιρεῖ τὸν δῆθεν φιλούμενον. *Eustath.* ad hunc versum *Od.* γ. Vulgò hoc dicimus, **to kill one with kindness.** Mollibus verbis, quasi byssino laqueo strangulare. Sic *Osculo prodere*, & *Osculum Judæ* proverbialiter dicunt sacri Scriptores, de eo qui sub specie amicitiæ alium prodit ac perdit. juxta veteres illos versus Leoninos, *Pelle sub agninâ latitat mens sæpè lupina: Oscula quæ Judas Domino dedit, hæc mihi tu das. Diogenes* apud *Plut.* & *Laert.* Ὁ πρὸς χάριν λόγος μελιτίνη ἀγχόνη. *Sidon. Apollon.* l. 2. Ep. 12. de Medicis imperitis, *Parùm docti & satis seduli languidos multos officiosissimè occidunt.* viz. *Quot Themison ægros.* Non ineptè verò ad *Mundum* accommodari poterit hic *Hom.* versus, hostem illum fallacem & pellacem, qui nos osculo prodit, & *placidis suis telis interficit*, & blandimentis occidit; Huc porrò spectat proverbiale illud apud *Græcos* Parœmiographos, Ἔυνους ὁ σφάκτης. Et quod habet *Martial.* de Sirenibus Epigr. l. 3. *Sirenas hilarem navigantium pœnam, Blandásque mortes, gaudiúmque crudele.* Et *Pisid.* Κοσμοργ. de Satanâ, Ὁ συγκεραννὺς ἡδονῇ τὴν πικρίαν Μελικράτῳ φθείρει με δηλητηρίῳ, Σύμβουλος ἐχθρὸς καὶ κατήγορος φίλος, Σφαγεὺς προσηνής, (h. e. εὔνους σφάκτης) καὶ φονεὺς συνεργάτης.

ᶻ Τρεῖς συγγενικαὶ λέξεις ἐν ἑνὶ στίχῳ, qui & citatur

ἀπηνεῖς παρέθελξε. Id. Eumenid. Ἅπαξ θανόντος ὄυτις ἐς' ἀνάςασις.

x Mors juvenum immatura, & acerba. Ἐν νεότητι ἐξαπόσης, ὃ ἐςὶν οἰκτρότατον· τοὺς γὰ ἐν γήρᾳ θανόντας μᾶλλον ἐυδαιμονίζομϑυ· εἰ κ) ἄλλως λόγ☉ τις Σοφὸς περιφέρεται, τὸ, Νέος θνήσκειν, ὃς φιλῶσι Θεοί. *Eustath.* ad locum. Hunc porrò versum, ʸἈνερ ἀπ' αἰῶν☉, &c.

& Hemistichium sequens ab *Homero* mutuatus est *Nonn.* αὐτολεξεὶ *Dionys.* l. 40. Δυσάμμορ☉. idem quod δύσμορ☉, κακόμορ☉, αἰνόμορ☉. Ἐκ ταυτοδυνάμων μορίων τὸ δὺς κ) τὸ ἆ σύγκειται· quod & intendit significationem, κ) τῇ ἐν παραλλήλῳ θέσει τῶν ῥηθέντων μορίων ἐπίτασιν δυστυχίας ἐμφαίνει. *Eustath.*

22 ᑫ *Suis mollibus telis superveniens occidit.*
23 *Quòd si quis me & alius in ædibus increparet*
Levirorum, aut glorum, aut fratriarum stolatarum,
Aut socrus (socer autem, ceu pater, mitis semper)---
Tu verò hunc verbis admonens [r] *placabas,*
Tuâque mansuetudine, tuisque lenibus verbis.

ᑫ *Psal.* 14. 5. Oleum eorum pretiosum nè conterat caput meum. *Prov.* 27. 6. Meliora sunt vulnera diligentis, quàm fraudulenta oscula odientis. *Luc.* 22. 48. Et Judas appropinquavit Jesu, ut oscularetur eum. [r] *Prov.* 15. 1. Responsio mollis frangit iram.

---

citatur à Jurisconsultis. Tit. de Gradibus cognat & affinit. vid. Cl. *Grot.* Flor. Sparf. ad Jus. *Justinian.* Δαὴρ ὁ τοῦ ἀνδρὸς ἀδελφὸς, ἀπὸ τοῦ δαίειν, μανθάνειν, ὃν μάλιςα τῶν ἄλλων ἀγχιςέων δέδαεν, ἤτοι μεμάθηκεν ἡ γυνή. Γάλως, γάλοως, ut φῶς φόως, Glos. Ἡ τοῦ ἀνδρὸς ἀδελφὴ (quæ & nonnullis δάειρα συνωνύμως à δαὴρ, *Levir*, ὁ τοῦ ἀνδρὸς ἀδελφὸς) παρὰ τὸ γάλα, διὰ τὸ γαληνὸν κ) προσηνὲς τῆς κτ ἀγχιςείαν ἐγγύτητος.. Εἰνάτηρ (ut *Suid.*) Εἰνάτειρ, ut *Eustath.* (quanquam & rarò, ut opinor, legitur in sing.) ἡ συνώνυμ☉, ὁποῖα ἡ Ἑλένη τῇ Ἀνδρομάχῃ (& Εἰνάτερες αἱ ἐπὶ ἀδελφοῖς σύνυμφοι duorum fratrum uxores, quæ *Justiniano* & *Isidoro* janitrices,) παρὰ τὸ ἐυνάζειν, οἱονεὶ ἡ συνευνάτειρα πρὸς ἀλλήλας. *Eustath.* Ἐπέεσσι περιφράμενος &c.] Πολλάκι δ' ἤπιος ἄνδρα κ) ἄφρονα μῦθ☉ ἔθελξε. *Naumach.* Hinc versus ille leoninus, *Frangitur ira gravis, quando est responsio suavis.*

GNOMOLOGIA

ΟΔ. Α'.

1 [a] ολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα, καὶ νόον ἔγνω.
2 [b] Αὐτῶν γὰρ σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο
Νήπιοι———————
3 [c] Ὢ πόποι, οἷον δή νυ θεοὺς βροτοὶ αἰτιόωνται,
Ἐξ ἡμέων γάρ φασι κάκ' ἔμμεναι, οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ
Σφῇσιν ἀτασθαλίῃσιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσιν.
4 [d] Ὡς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος, ὅ τις τοιαῦτά γε ῥέζοι.
5 [e] Ἱέμενος καὶ καπνὸν ἀποθρώσκοντα νοῆσαι
Ἧς γαίης, θανέειν ἱμείρεται———————
6 [f] Μολπή τ' ὀρχηστύς τε, τὰ γάρ τ' ἀναθήματα δαιτός.
7 [g] Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Εἰ δὴ ἐξ αὐτοῖο τόσος παῖς εἰς Ὀδυσῆος,
Αἰνῶς γὰρ κεφαλήν τε καὶ ὄμματα καλὰ ἔοικας.
8 [h] Μήτηρ μέν τ' ἐμέ φησι τοῦ ἔμμεναι· αὐτὰρ ἔγωγε
Οὐκ οἶδ', οὐ γάρ πώ τις ἑὸν γόνον αὐτὸς ἀνέγνω.
9 ——— [i] Νεμεσσήσαιτό κεν ἀνὴρ
Αἴσχεα πόλλ' ὁρόων, ὅστις πινυτός γε μετέλθοι.

[a] Insignis locus de peregrinatiōe, & ab Autoribus passim laudatus, utpote paucis comprehendens finem & scopum ad quem collimant, certè collimare debent οἱ ἀποδημοῦντες seu peregrinantes. Quem & sic expressit (non *Virgilius*, ut scripsit *Langius* ex lapsu memoriæ, *Epist. Medic.* l. 1. Epist. 63. sed) *Horat.* De Art. Poet. carmen hoc *Hom.* ferè ad verbum interpretatus, *Qui mores hominum multorum vidit & urbes.* *Strabo* (*Homerica* tum Philosophiæ tum Geographiæ summus admirator) l. 1. Ἐν μεγάλῳ τίθεται πολλῶν ἀνθρώπων ἰδεῖν ἄστεα, καὶ νόον γνῶναι. *Max. Tyr* Dissert. 6. Ὁμήρῳ δὲ καὶ Ὀδυσσεὺς σοφὸς διὰ πολλὴν πλάνην, Πολλῶν δ' ἀνθρώπων, &c. *Eust.* ad *Dionysium* Afrum accommodat, Epist. præfixâ Commentariis suis in eundem περιηγητήν· Καὶ πολλῶν ἀνθρώπων ἰδὼν ἄστεα καὶ νόον γνοὺς ὀφθαλμῷ καὶ διδασκάλῳ (*H. Steph.* legit διδασκαλίᾳ) μυσῶν, quasi partim αὐτόπτης, partim μυσοδίδακτος. *Heliodor.* Æthiop. l. 2. Βίος γὰρ κἀκείνῳ πλάνος καὶ ἔμπορος· καὶ πολλαὶ μὲν αἱ πόλεις, πολλῶν τε ἀνθρώπων ἤθη τε καὶ νοῦς εἰς πεῖραν ἥκουσιν· ubi nullus dubitò quin respexerit hunc *Hom.* locum. Quem & citant prætereà *Plat. Plut. Strabo, Diodor. Sic. Polyb. Max. Tyr. Synes.* alii. *Apul.* Milesiarum lib. 9. *Nec immeritò priscæ Poeticæ divinus auctor apud Graios, summæ prudentiæ virum monstrare cupiens, multarum civitatum obitu, & variorum populorum cognitu, summas adeptum virtutes cecinit.* Porrò ut ab *Iliade*, prioris sc. operis *Hom.* argumento, *Ilias malorum* communi proverbio trita est apud Autores; sic ab *Odysseâ* seu erroribus *Ulyssis*, (qui Πολλῶν ἀνθρώπων, &c.) quod posterioris hujus poematis argumentum est, *Odysseam errorum* pro errorum cumulo proverbialiter etiam dixit *Budæus* l. 5. de Asse. Vid. & *Ascham.* nostrum *Pædagog.* l. 1. & *Lips.* Cent. 1. Epist. 22.

[b] *Max. Tyr.* Dissert. 40. *Quisque suæ fortunæ faber. Improbus suo jumento sibi malum accersit:* & *Turdus ipse sibi malum cacat.* Κὰκ' ἐφ' αὐτὸν ἕλκει ὥστε Καικίας νέφη. *Cæcias nubes trahit.* vid. *Erasm.* Adag. *De malo accersito.* Ὑπὸ τῆς ἰδίας ἕκαστα κακίας σήπεται. *Menand.*

[c] Celebris gnome, & à veteribus passim laudata, continens apologiam pro Deo ejúsque providentiâ circa malum; cujus autorem impiè & iniquè Deum faciunt, quicunque faciunt. *Salv.* De Provid. l. 4. *Autorem quodammodo sui sceleris*

HOMERICA.

OD. 1.

1 MUltorum hominum vidit urbes, & mentem novit.
2 [a] *Suâ enim ipsorum improbitate perierunt*
Stolidi——
3 [b] *Papa! ut sc. Deos mortales culpant;*
Ex nobis enim inquiunt mala esse; at verò illi ipsi
Suâ nequitiâ præter fatum ærumnas patiuntur.
4 [c] *Sic pereat & alius, quicunque talia fecerit.*
5 [d] *Cupiens vel fumum exilientem videre*
Suæ patriæ, mori optat.
6 [e] *Cantilena, & chorea, hæc enim* duo *ornamenta convivii.*
7 *Quin age mihi istud dic, & verè narra,*
Num certè ex ipso tantus filius es Ulysse;
Valdè enim & capite, & oculis pulchris ei *similis*--*es.*
8 *Mater quidem me dicit ejus esse* filium, *at ego*
Non novi; nec enim quis suum genitorem ipse cognovit.
9 ————[f] *Indignetur utique vir*
Contumelias multas videns, quicunque prudens supervenerit.

[a] 1 *Paral.* 10. 13. Mortuus est Saul propter iniquitates suas. *Prov.* 11. 5. In impietate suâ corruet impius. *Prov.* 13. 6. Impietas peccatorem supplantat. *Hos.* 13 9. Perditio tua ex te. b *Thren.* 3. 33, 39. Quia non affligit volens Deus sc.- Cur quiritaretur homo vivens, vir propter pœnas peccatorum suorum? *Ezech.* 18, 24, 25. In prævaricatione, quâ prævaricatus est (homo) & in peccato suo quod peccavit, in ipsis morietur. Et dixistis, non est æqua via Domini? Audite ergo- Nunquid via mea non æqua, & non magis viæ vestræ pravæ sunt? [c] *Judic.* 5. 31. Sic pereant omnes inimici tui, Domine. *Luc.* 13. 3. Nisi pœnitentiam egeritis, omnes similiter peribitis. [d] *Gen.* 30. 25. Dimitte me, ut revertar in patriam, & ad terram meam. [e] *Sirac.* 32. 5. Sigillum carbunculi impositum ornamento aureo, sic concentus musicorum in convivio vini. [f] 2 *Pet.* 2. 8. Justus enim ille cùm habitaret inter eos, indies animam justam sceleratis eorum factis & videndo & audiendo excruciabat.

---

sceleris Deum faciunt. Vetus sanè hæc, sed injusta hominum querela, seu potiùs blasphemia, quâ scelerum suorum culpam in Deum conjiciunt. Sic *Agamemnon* ipse apud nostrum *Il. τ.* in *Jovem* & fatum hanc cudit fabam. Ἐγὼ δ' οὐκ αἴτιός εἰμι, Ἀλλὰ Ζεὺς καὶ Μοῖρα. Sic & nequam ille adolescens *Lyconides* in Comœdia, *Deus impulsor fuit; Credo Deos voluisse*, &c. *Plaut.* Aulular. Vid. & *Basil.* in Homil. Ὅτι οὐκ ἔστιν αἴτιος τῶν κακῶν ὁ Θεός· & *Plotin.* Ennead. 1. l. 8. Citant porrò hunc Homeri locum *Plat. Alcibiad.* 2. *Nonius Marc. Max. Tyr.* Dissert. 22, & 25, & 40. *Agell.* 6 2. *Hierocl.* Fragment. *Euseb.* de Præpar. Evang. lib. 6. ex *Diogeniano.* Respicit fortè *Eurip. Iphig.* Taur. Τοὺς δ' ἐνθάδ' αὐτοὺς ὄντας ἀνθρωποκτόνους Εἰς τὴν θεὸν τὸ φαῦλον ἀναφέρειν δοκῶ. Et nescio an non in animo habuerit Solon in disticho, quod habetur apud *Laert.* & *Plut.* & *Nicet. Chon.* Annal. *Constantinop.* Stat. Εἰ δὲ πεπόνθατε δεινὰ δι' ὑμετέρην κακότητα, Μήτι Θεοῖς τούτων μοῖραν ἐπαμφέρετε. Imitatur pro-

proculdubio *Lysis*, seu alius quis autor *Pythagoreus* in Aureis Carm. Γνώσῃ δ' ἀνθρώπους αὐθαίρετα πήματ' ἔχοντας. 'Αυθ. πήμ. ibi sunt quæ hic *Homerus* ὑπὲρ μόρον ἄλγεα, & alibi ἀπάσθαλα κακὰ vocat. Quin & pium hoc dogma discipulis suis propinavit *Pythagoras*, uti habetur apud *Jamblich.* in ejus vitâ, Ὅτι οἱ θεοὶ τῶν κακῶν εἰσὶν ἀναίτιοι· καὶ ὅτι νόσοι, καὶ ὅσα πάθη σώματος, ἀκολασίας ἐστὶ σπέρματα. Et ex ejus Scholâ proculdubio hausit *Plat.* de Rep. l. 2. Τῶν μὲν ἀγαθῶν οὐδένα ἄλλον ἢ Θεὸν αἰτιατέον· τῶν δὲ κακῶν ἄλλ' ἄττα δεῖ ζητεῖν τὰ αἴτια, ἀλλ' οὐ τὸν θεόν. Et *Æschyl.* *Prom.* vinct. Μηδέ ποτ' εἴπηθ' ὡς Ζεὺς ὑμᾶς εἰς ἀπρόοπτον πῆμ' εἰσέβαλε· μὴ δῆτ' αὐταὶ δ' ὑμᾶς αὐτάς. *Apollon.* apud *Philostrat.* l. 4. Οὐ μέμφομαι τοὺς Θεοὺς, εἰ κακῶν ἀξιοῦμαι, μὴ χρηστὸς ὤν. *M. Antonin. De seipso* l. 12. Μήτε θεοῖς μεμπτέον· οὐδὲν γὰρ ἑκόντες ἢ ἄκοντες ἁμαρτάνουσι. *Philo* Alleg. 2. Ὅταν ἁμάρτῃ καὶ ἀπαρνηθῇ ὁ νοῦς τῆς ἀρετῆς, αἰτιᾶται τὰ θεῖα, τὴν ἰδίαν τροπὴν προσάπτων Θεῷ. Id. Decal. Θεὸς Κύριος ἀγαθὸς μόνων ἀγαθῶν αἴτιον, κακοῦ δ' οὐδενός. Id. περὶ φυγάδ. Ἐν ἡμῖν αὐτοῖς οἱ τῶν κακῶν εἰσὶ θησαυροί· παρὰ θεῷ δὲ μόνων ἀγαθῶν. *Aristid.* to. 1. or. *Isthm.* Κακὰ γὰρ ἐκ κακῶν· ἀγαθὰ δὲ ἔργα τὰ θεῶν. *Lipsius* denique postquam hos *Hom.* versus adduxerat, statim admirabundus exclamat. *Potuisse aliquem profundum hoc Providentiæ penetrare si non à cœlesti aurâ provectum? profectò fuit.* *Physiolog. Stoic.* lib. 1. Dissertat. 15.

[d] *Paribus paria conveniunt.* Pares in delicto, pares in supplicio. *Te miror, Antoni, quorum facta imitere, eorum exitus non perhorrescere.* *Cic.* Philip. 2. Æquum nempe est, ut *qui in eâdem causâ sit, in eâdem esset fortunâ*, ut loquitur idem *Cic.* or. pro *Marcell.* *Scipio Africanus*, Τὴν Τιβερίου (Γράκχου sc.) πυθόμενος ἀναίρεσιν, ἀνεφώνησεν ἐκ τῶν Ὁμηρικῶν, Ὡς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος, &c. *Plut.* in vit. *Tiber. Gr.*

[e] Expressit hunc locum *Ovid.* .. *Optat Fumum de patriis posse videre focis*: & respexit *Apul.* Apolog. *Ulysses fumum terrâ suâ emergentem compluribus annis à litore prospectans*, &c. Hinc proverb. *Patriæ fumus* (gratus sc. cuiq; est) de amore patriæ cuique à naturâ insito; juxta illud *Eurip. Phœniss.* Ἡ πατρὶς ὡς ἔοικε φίλτατον βροτοῖς. Et *Ovid. Nescio quâ natale solū dulcedine*, &c. *Max Tyr.* Dissert. 11 Ὥσπερ ὁ Ὀδυσσεὺς ἀποθρώσκοντα καπνόν. *Lucian.* Encom. Patriæ. Ὁ τῆς πατρίδος καπνὸς λαμπρότερος τοῦ παρ' ἄλλοις πυρός. *Dio Chrys.* orat. 13. Ἐπιθυμεῖ καπνὸν ἰδεῖν ἀπὸ τῆς αὐτοῦ γῆς ἀνιόντα. *Eustath. Ismen.* l. 3. (itidem de *Ulysse* nostro) Καπνὸν πατρίδος οὐ μόνον ἐλπίσας ἀλλὰ καὶ θεάσεως αὐτῆς τιμιώτερον ἔκρινε.

[f] Choreæ iniquior *Cicero*, apud quem *Nemo saltat sobrius*, Nec cujuslibet *convivii comes saltatio* sed *intempestivi* (Orat. pro *Muren.*) Unde adagium pro suo more excudit Chiliastes, *Intempestivi convivii comes saltatio.* Citat autem hunc versum *Plut.* l. de Music.

[g] *Minerva* hic *Telemachum* esse *Ulyssis* filium ex vultu conjicit. Certissima enim legitimi partûs nota, cùm liberorum vultus parentem arguit. Hinc proles, quâ parentum vultus velut in speculo repræsentantur, puerperis laudi est. *Horat.* Carm. l. 4. *Laudantur simili prole puerperæ.* *Hesiod.* de florente Repub. Τίκτουσι

10 ———— ———— [k] Ὅσσα
Ἐκ Διὸς, ἥτε μάλιστα φέρει κλέος ἀνθρώποισιν.
11 ———— ———— [l] Οὐδέ τί σε χρὴ
Νηπιάας ὀχέειν, ἐπεὶ οὐκ ἔτι τηλίκος ἐσσί.
12 [m] Ἢ οὐκ ἀΐεις οἷον κλέος ἔλλαβε δῖος Ὀρέστης
Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, ὅταν ἔκτανε πατροφονῆα
Αἴγισθον δολόμητιν, ὅς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα;

[k] Ὄσσα apud *Hom.* est Θεὰ μυθική, & quasi divinitùs prognata, ἐκ Διός. Et certè *Fama* pro Dea antiquitùs habita. Unde *Hesiod* Ἔργ. καὶ Ἡμ. 2. Θεός νύ τις ἐστὶ καὶ αὐτή. Quin & eadem *Virgilio* Dea Æn. 4. *Hæc passim Dea fœda virûm diffudit in ora.* Et *Famæ* aram *Athenienses* ut maximæ Deæ consecrâsse in civitate suâ, eique publicè sacrificatum memorat *Æschines* orat. in *Timarch.* Κλέος hic non *gloriam* ut malè Lat. Interp. sed *rumorem* aut *nuntium*, κληδόνα καὶ φήμην περὶ ἀγνοουμένων, ut optimè *Scholiast.*

Puer.

ἡ γυνὴ ὕκας ἐοικότα τέκνα γονεῦσι. *Theophr.* Charact. τοῦ ἀρέσκου, Τὰ παιδία--φῆσαι σύκου ὁμοιότερα τῷ πατρί. Elegans βραχυλογία pro ὁμοιότερα τῷ πατρὶ ἢ σῦκον σύκῳ, quia viz. notissimum illud erat proverbium, ideò συντόμως tantùm eo alludere potiùs quàm integrum id exprimere voluit divinus ille senex: uti pridem ad eum locum annotavit *Casaub.* Porrò ut similitudo prolis laudi, sic contrà, dissimilitudo probro & vituperio est uxoribus. Ità *Theocr.* Ἐγκωμ. Πτολεμ. impudicam uxorem hâc notâ inurit, quòd liberos pariat patri dissimiles, Ῥηΐδιοι δὲ γοναί, τέκνα δ' οὔποτ' ἐοικότα πατρί. *Hesiod.* de ferreo seculo, Οὐδὲ πατὴρ παίδεσσιν ὁμοίϊος, οὐδέ τι παῖδες. *Phocylid.* junior, Οὐ γὰρ τίκτει παῖδας ὁμοίους μοιχικὰ λέκτρα. *Artemid.* Onirocrit. 2. 7. Ἀνόμοιον δὲ ἐν κατόπτρῳ δοκεῖν ὁρᾷν ἑαυτὸν, κακόν· νόθων γὰρ ἢ ἀλλοτρίων παίδων πατέρα κληθῆναι προαγορεύει. Quid quòd alicubi in superiori *Libya*, ubi communes essent uxores, susceptos liberos secundùm similitudinem singulis distribui & adjudicari solere, τὰ γινόμενα τέκνα διαιρεῖσθαι κατὰ τὰς ὁμοιότητας refert *Aristot.* Polit. 2. 2. Αἰνῶς γὰρ κεφαλήν, &c.] *Sic oculos, sic ille manus, sic ora ferebat. Virg.* ubi vel hunc *Hom.* versum imitatur, vel etiam illum alterum infrà *Od.* δ. de eodem *Telemacho*, Κείνου γὰρ τοιοίδε πόδες, τοιαίδε τε χεῖρες, Ὀφθαλμῶν τε βολαί, κεφαλή τ', &c. ubi illud ὀφθ. βολαὶ *mirificè dictum* fatetur *Scaliger* in Critico.

[h] Ἔστιν δὲ μήτηρ φιλότεκνος μᾶλλον πατρός. Ἡ μὲν γὰρ αὑτῆς οἶδεν υἱόν, ὁ δ' οἴεται. *Menand.* apud *Stob.* (quod tamen & ex *Euripid.* hic affert *Eustath.*) Et ex eo (ni fallor) *Aristot.* Eth. 9. 7. Αἱ μητέρες φιλοτεκνότεραι, ἐπιπονώτερα γὰρ ἡ γέννησις, καὶ μᾶλλον ἴσασιν ὅτι αὐτῶν. Id. Rhet. 2. 24. Οἷον, ἐκ τῆς Πεπαρηθίας· Ὅτι ἀεὶ τῶν τέκνων αἱ γυναῖκες πανταχοῦ διορίζουσι τἀληθές. Quæ verba Philosophi subobscura clarè hîc exponit *Eustath.* Ὡς ἀεί τι περὶ τῶν τέκνων κρίνουσιν αἱ γυναῖκες· διό φησιν (*Arist.* sc.) Πεπαρηθία τις γυνὴ μαρτυρήσασα εἰκεῖόν τινα εἶναι παῖδα, ἔλυσε τὴν περὶ αὐτοῦ ἀμφιβολίαν. Huc proculdubio respexit iterum, *Menand.* Αὐτὸς γὰρ οὐδεὶς οἶδε τοῦ ποτ' ἐγένετο. Ἀλλ' ὑπονοοῦμεν πάντες ἢ πιστεύομεν (quòd & hîc citat *Eustath.*) Et hinc proverbium apud nos vulgò receptum, *Sapiens est filius qui novit patrem.* Hùc & spectat illud *Ciceronis* apud *Plut.* in ejus Vitâ; Qui cùm *Metellus Nepos* in quâdam altercatione ei sæpiùs diceret, Τίς σου πατήρ ἐστιν; Σοὶ ταύτην τὴν ἀπόκρισιν, ἔφη, ἡ μήτηρ χαλεπωτέραν ἐποίησεν· ἐδόκει δ' ἀκόλαστος ἡ μήτηρ εἶναι τοῦ Νέπωτος. ¶ Γόνον *Schol.* hîc exponit, γεννήτορα. Aliter verò *Eustath.* Γόνος δὲ νῦν ἡ γονή, τὸ δὲ εἰπεῖν γόνον τὸν γεννήσαντα, ἴσως οὐκ ὀρθόν. Et certè γόνος est potiùs filius quàm pater, unde ἔκγονος, & ἀπόγονος· γόνος igitur hic (estque hoc sensu ἅπαξ λεγόμενον) omninò pro γονῇ, stirps, origo, γένος, γέννησις.

[i] Αἴσχεα vel act. *Dedecora, probra, contumelias, injurias:* vel pass. *opera fœda & turpia,* quæ nemo cordatus sine indignatione aspicere poterit. *Eustath.* Πολλὰ βλέπων μὴ καλά. Vir bonus & prudens nè intueri quidem scelera sustinet, nedum committere.

10 ———————— *Fama--*
Ex Jove; quæ maximè fert nuntium hominibus.
11 ———————— [g] *Neutiquam te oportet*
Puerilia consectari, quandoquidem non ampliùs tantillus es.
12 [h] *Annon audîsti, qualem famam obtinuerit divinus Orestes*
Omnes apud homines, postquàm interfecerat parricidam
Ægisthum dolosum, qui ejus patrem inclytum occidit.

[g] 1 *Cor.* 13. 11. Cùm essem parvulus, loquebar ut parvulus--quando autem factus sum vir, evacuavi quæ erant parvuli. Et 14. 20. Nè estote pueri prudentiâ.

[h] 2 *Reg.* 13. 5. Cúmq; obtinuisset regnum, percussit servos suos, qui interfecerant regem patrē suum.

[1] Pueri puerilia curant, & sapiunt. Ξέρξης δ' ἐμὸς παῖς, ὢν νέος νέα φρονεῖ. *Darius* apud *Æschylum Pers.* Et dum τηλίκοι parvulique sunt, ἀθύρματα tantùm amant & crepundia; ne:

nec quicquam prius aut antiquius habent, quàm *Ludere par impar*, *equitare in arundine longa*. Sed, *Alia ætas alios mores postulat*. *Ætate prudentiores reddimur*. *Erasm.* Adag. quod & apud nos vulgò proverbii loco jactatur. Hinc dentes *genuini* seu *maxillares* Gr. κραντῆρες, qui circa vigesimum ætatis annum gignuntur, dicti etiam σωφρονιστῆρες (& primò quidem uti volunt sic dicti à *Cleanthe*) quasi gnomones seu indices prudentiæ, & secum adducentes τὴν σωφροσύνην· quia sc. nascuntur κατὰ τὴν τοῦ σωφρονεῖν ὥραν. *Etymol.* Etsi enim interdum Δὶς παῖδες οἱ γέροντες, reverâ tamen ridicula res est, Γέρων ἔτεσι, νέος ἤθεσι, *senex ætate*, *juvenis moribus*. Et sunt quidem nonnulli non tam *bis pueri* quàm *semper pueri*, ut *Soloni* olim dixit *Ægyptius* sacerdos, Ἕλληνες ἀεὶ παῖδές ἐστε· γέρων δὲ Ἕλλην οὐκ ἔστι. *Plat. Tim.* & ex eo *Clem. Alex.* Strom. 1. *Justin. Mart.* Protrept. *Joseph.* l. 1. adv. *Apionem*. alii. At quàm malè habitat in senili corpore puerilis animus. Certè nisi mens & prudentia cum ætate cresceret, βίος planè esset ἀβίωτος. Nam Οὐδεὶς ἂν ἕλοιτο ζῆν παιδίου διάνοιαν ἔχων διὰ βίου, ἡδόμενος ἐφ' οἷς τὰ παιδία. *Aristot.* Eth. 10 3. Et mihi profectò nescio qui hybrida, imò quid monstri est, senex ille *Anacreonticus* imò *Acheronticus*, qui Τρίχας γέρων μέν ἐστι, Τὰς δὲ φρένας νεάζει. Νηπιάας ὀχέειν est νηπιοφροσύνας φέρειν, i. e. νήπια φρονεῖν, *Eustath.* Ὡς δ' ὅτε νηπίαχα φρεσὶν ἔτοις. *Oppian.* Hal. 5. Ἐπεὶ οὐκ ἔτι τηλίκος ἐσσί,] i. e. ut *Hom.* infrà *Od.* σ. Νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας ἐσσί, καὶ ἥβης μέτρον ἱκάνεις. Τηλίκος, τοιαύτης ἡλικίας. *Eustath.* Τηλικοῦτος, ὁ νήπιος. *Hesych.*

m *Orestes* etiam μητροκτόνος fuit, sed de

13 n Καὶ σὺ φίλος (μάλα γάρ σ' ὁρόω καλόν τε μέγαν τε)
Ἄλκιμος ἔσσ', ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων εὖ εἴπῃ.
14 ——— o Ζεὺς αἴτιος, ὅς τε δίδωσιν
Ἀνδράσιν ἀλφηστῇσιν, ὅπως ἐθέλῃσιν, ἑκάστῳ.
15 p Τὴν γὰρ ἀοιδὴν μᾶλλον ἐπικλείουσ' ἄνθρωποι,
Ἥ τις ἀκουόντεσσι νεωτάτη ἀμφιπέληται.
16 q Ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε,
Ἱστόν τ' ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
Ἔργον ἐποίχεσθαι· μῦθος δ' ἄνδρεσσι μελήσει
Πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί, τοῦ γὰρ κράτος ἔστ' ἐνὶ οἴκῳ.

n Ἄλκιμος ἔσσ', &c.] Proverbialiter hunc versum usurpavit *Cicero* Ep. fam. l. 13. Καλός τε μέγας τε, καλὴ ξυνωρὶς καὶ συζυγία. Sic alibi ἠΰς τε μέγας τε, quod ferè in proverb. cessit. Et quamvis interdum χάρις βαιοῖσιν ὀπηδεῖ, tamen profectò optimè cohærent, & simul incedunt κάλλος καὶ μέγεθος· & *Est procerum verè procerum corpus habere*, juxta veterem versiculum. Vid. plura *Il.* φ. ad illum versum, Οὐχ ὁρᾷας οἷος κἀγὼ καλός τε μέγας τε.

o Παντὶ μὲν θεὸν αἴτιον ὑπερτιθέμεν. *Pind. Pyth.* 5. Πόθεν σοὶ τοσαῦτα; ὅθεν σοὶ τὰ ὀλίγα. *Aristip.* apud *Laert.* Ἀλφηστῇσι, τοῖς εὑρετικοῖς. *Hesych.* Est autem hoc Epitheton hominum in genere, ἀλφησταί, ut μέροπες, βροτοί, ἐπιχθόνιοι, & similia: ab ἄλφω, vel -φῶ, *invenio*, ob sagacitatem, solertiam, & inventionem, quâ cæteras animantes excellunt. Ἀλφησταὶ λέγονται οἱ ἄνθρωποι κατὰ κοινὸν ἐπίθετον, ἤγουν εὑρετικοὶ καὶ ἐπινοητικοί, διὰ τὴν περὶ τὰς τέχνας εὕρεσιν. *Eustath.* Quid enim non reperit & excogitavit humanæ mentis solertia? ut meritò exclamaverit Poeta *Cilix* Κυνηγ. 1. Ὦ πόσση κραδίη, πόσση μερόπεσσι πέλει φρήν. Id. & Ἁλιευτ. 5. Ὡς οὐδὲν μερόπεσσιν ἀμήχανον. Quin & ἀλφησταί dicuntur piscium genus quoddam apud *Athen. l.* 7. unde & proverbium ibi de incontinente ex *Sophrone* mimographo, Καταπυγοσύνᾳ τὸν ἀλφηστὰν, cujus & ratio ibidem adducitur ex *Athenodoro* Grammatico *Sophronis* interprete. Ἀλφῶ, fut. ἀλφήσω, unde ἀλφηστής, & ἀλφέσω, unde ἀλφεσίβοια. Ἄλφα τὸ στοιχεῖον, παρὰ τὸ ἄλφω τὸ εὑρίσκω. *Etymol.* Ἄλφα τὸ στοιχεῖον, ὅτι εὑρέθη πρὸ τῶν ἄλλων. *Hom. Schol.* ad vocem Ἀλφεσίβοια. Potiùs contrà, ἀλφεῖν ab ἄλφα, quasi prima στοιχεῖα, *elementa* & rudimenta rei alicujus aut artis invenire:

matricidio altum hìc silentium; memoratur tantùm fuisse patris vindex & paternæ cædis ultor. Insignis hac de re locus est apud *Aristot.* Rhet. 3. 2. Ἔστι μὲν τὰς ἐπιθέσεις ποιεῖσθαι ἀπὸ φαύλου ἢ αἰσχροῦ· οἷον ὁ Μητροφόντης· ἔστι δ' ἀπὸ τοῦ βελτίονος· οἷον ὁ πατρὸς ἀμύντωρ. Philosophus ibi pro suo more occultè respicit ad locum quendam *Eurip.* in & de *Oreste*: ubi duobus continuis versibus idem & μητροφόντης dicitur, & πατρὸς ἀμύντωρ· sed & uno eodemque versu apud *Æschyl.* Χοηφ. Μητροκτόνον φίτυμα, τιμάτωρ πατρός. ¶ Quem *Homerus* hìc πατροφονῆα (*patricidam*) eum οἱ μεθ' Ὅμηρον dicunt πατραλῴαν vel -οιαν, & πατροκτόνον, voce compositâ & petitâ ex hoc ipso forsan loco *Hom.* ὅς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα (pro ἔκτανε per apocopen, vel ab antiquo κτῆμι, ἔκτην, ης, η, α.) ἃ πατέρα ἔκτα, πατροκτόνος· Multæ enim voces compositæ non extant apud *Homerum*, quibus tamen ille primus ansam & originem dedit. Adeò ex *simplicibus* (veluti herbis) per hortos *Homericos* hinc indè sparsis οἱ ὕστερον Ἀττικοὶ tanquam periti pharmacopœi multa *composita* miscuêre. Apud *Hom.* Aurora φόως φέρει, indè posteà Lucifer dictus Φωσφόρος. *Ajax* φέρει σάκος ἠΰτε πύργον· indè *Sophocli* dictus Σακεσφόρος. Non unus ποσὶν ὑπαὶ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα· indè posteri Σανδάλια ὑποδήματα· Et sexcenta hujusmodi. Sic hìc *Ægisthus Orestis* πατέρα κλυτὸν ἔκτα· indè apud τοὺς μεθ' Ὅμηρον, *patricida* dictus πατροκτόνος. Quanquam & is propriè πατροκτόνος est Gr. ut Lat. *Patricida* seu *Parricida*, non qui patrem alterius (uti hìc *Ægisthus* πατροφονεὺς) sed qui suum ipsius *patrem interficit*.

13 ***Et tu amice,(omninò enim te video pulchrùmq; magnùmq;)***
Strenuus esto,ut quis te etiam posterorum eximiè laudet.
14 ——————————— ***Jupiter autor*** est ***qui***[i] ***dat,***
Viris rerum-inventoribus, prout velit unicuique.
15 [k] ***Illam enim cantilenam magìs celebrant homines,***
Quæ audientibus novissima advenerit.
16 [l] ***Sed domum profecta tua ipsius opera cura,***
Telámque colùmque, & ancillis manda
Opus peragere: [m] ***sermo autem viris curæ-erit*** ***(domo.***
Omnibus, potissimùm verò mihi, hujus enim imperium est in

[i] *Mat.* 20. 14, 15. Volo autem huic novissimo dare, sicut & tibi; Annon licet mihi quod volo facere in meis rebus? [k] *Psal.* 96. 1. (& alibi) Cantate Domino canticum novum. *Act.* 17. 21. Ad nihil aliud vacabant, nisi aut dicere aut audire aliquid novi. [l] *Prov.* 31. 13, 18, 19. Ancillísque pensum distribuit, sentit quàm bonum sit suum negotium-- Admovet colo manus fusúmque manibus tenet. [m] 1 *Cor.* 14. 34. Mulieres in Ecclesiis taceant; non enim permittitur eis loqui. 1 *Tim.* 2. 11, 12. Mulier in silentio discat--Docere autem mulieri non permitto.

---

venire: ἄλφα antem *Græc.* ab *Heb.* אלף *Aleph, quod luculento est argumento* (ait Cl. *Vossius* Grammat. l. 3. c. 31.) *Heb. Aleph valuisse A.* Est enim hæc litera א una ex tribus *matribus* quas vocant *lectionis* (reliquæ duæ ו & י) sic dictis, quòd earum ope facilis olim & expedita fuerit lectio apud *Hebræos*, etiam non adjectis (fortè nec inventis) punctis vocalibus. Aleph autem *Heb.* vel ab אלף *didicit*, vel ab אלוף *princeps, dux*, quia *dux* est & *prima* omnium literarum. (*Bellarm.*) vel ab אלף *Chald.* אלפא *bos* ob figuram, quia *bovem*, seu potiùs *bovis* caput quodammodo repræsentat. *Hesych.* Ἄλφα, βοὸς κεφαλή· vel, ut quidam legunt, Βοῦς, κεφαλή.

[p] *Plato* de Rep. 4. (ubi pro ἐπικλείουσι legitur ἐπιφρονέουσιν, & pro ἀκουόντεσσι, ἀμφιπέλεται.) *Plin.* Epist. lib. 5. *Sext. Empir.* adv. *Mathem.*

Et

Et concinit *Pindar. Olymp.* 9. Αἴνει παλαιὸν μὲν οἶνον, ἄνθεα δ' ὕμνων νεωτέρων. Ubi Schol. citat hunc *Homeri* locum. Φιλοκαινία insitus humano ingenio morbus, *Est natura hominum* &c. Plerique hactenus *Athenienses* sumus; cupimus ἀκούειν τι καινότερον. *Est quoque cunctarum novitas gratissima rerum. Ovid. Naturale est magis nova quàm magna mirari. Sen.* Nat. quæst. l. ult. Ἀνάγκη δ' ὥσπερ τέχνης ἀεὶ τὰ ἐπιγιγνόμενα κρατεῖν, *Corinth.* Legati apud *Thucyd.* l. 1. ubi, Παρὰ τὸ Ὁμηρικὸν, Τὴν γὰρ ἀοιδὴν μᾶλλον, &c. inquit *Schol.* Ἔνια (imò pleráque) τέρπει καινὰ ὄντα. *Aristot.* Eth. 10. 4. Nec verò siquis nova antiquis præferat, is statim καινολογίας & curiositatis est insimulandus: potest quippe hoc interdum ex rectæ rationis normâ & judicio fieri; nam (teste *Cicer. Acad.* qu. l. 1.) *Certè recentissima quæque sunt correcta & emendata maximè*, & τὰ πλεῖστα τῶν ἀρχαίων ἧττον διώρθωται τῶν νεωτέρων. *Aristot.* Polit. 2. 11. Imò potest quis nimium esse φιλάρχαιος, ità ut si vetera omnia miretur, & nova despretui habeat, meritò *invidiæ* crimen incurrat, cujus *nimirum hi mores sunt*, uti olim querebatur *Martialis*, *Præferat antiquos semper ut illa novis.*

ᵍ Femina οἰκουρὸς esse debet, & quæ intra domum sunt, curare. Μέλει γὰρ ἀνδρὶ, μὴ γυνὴ βουλευέτω Τἄξωθεν, ἔνδον δ' οὖσα, &c. *Æschyl.* Ἑπτ. ἐ. Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν αὖθι μετ' ἀμφιπόλοισιν ἔκηλος Μίμνε δόμοις. *Apoll. Argon.* 1. Ubi *Schol.* Παρὰ τὸ Ὁμηρικὸν, Ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα. Communis quasi hæc vox naturæ, omniúmque Gentium est, Femina intùs colum

17 Παιδὸς ʳ γὰρ μῦθον πεπνυμένον ἔνθετο θυμῷ.

18 ——————— ˢ Τόγε καλὸν ἀκουέμεν ἐστὶν ἀοιδοῦ
Τοιοῦδ', οἷος ὅδ' ἐστὶ θεοῖς ἐναλίγκιος αὐδήν.

19 ᵗ Οὐ μὲν γάρ τι κακὸν βασιλευέμεν· αἶψά τέ οἱ δῶ
Ἀφνειὸν πέλεται, καὶ τιμηέστερος αὐτός.

20 ᵘ Αὐτὰρ ἐγὼν οἴκοιο ἄναξ ἔσομ' ἡμετέροιο,
Καὶ δμώων. ———

ʳ Λάμβανε καὶ βουλὴν παρὰ οἰκέτου εὖ φρονέοντος. *Phocyl.* quantò magis à filio? Prudens mater nè filium quidem rectè monentem dedignatur audire; quantò magis filius salutari matris consilio debet obtemperare? Εἰ δὲ τοῦτο οὕτως ἡ μήτηρ ποιεῖ, σκεπτέον οἵως ἔτι δεῖ τοὺς παῖδας τοῖς γονεῦσι τὰ εἰς εὐπείθειαν ἐφ' οἷς παραινοῦνται τὰ δέοντα οἱ γονεῖς. uti piè hìc monet *Eustath.* Et fortè in animo habuit doctiss. Præsul monitum illud *Paulinum Eph.* 6. 1. (quanquam in tam vastis Commentariis nè semel quidem citat S. Scripturam) Τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν ἐν κυρίῳ.

ˢ De *Anaxenore* quodam Citharœdo *Magnesio* refert *Strabo.* l. 14. Statuam ejus æneam in theatro erectam cum hac Epigraphe, Ἦτοι μὲν τόδε καλὸν ἀκουέμεν, &c.

ᵗ Ἐπ' ἄλλοισι δ' ἄλλοι μεγάλοι· τὸ δ' ἔσχατον κορυφοῦται βασιλεῦσι. *Pind. Olymp.* 1. Βασιλεία γὰρ μέγιστον μὲν τῶν κατ' ἀνθρώπους, *Apollon.* apud *Philostrat.* l. 5. Οὗτος γὰρ (ὁ βασιλεὺς sc.) ὥσπερ θεὸς ἐν τῷ κόσμῳ, ἀγεμὼν τε καὶ πρεσβύτας ἐντί. ——Τῶν μὲν ἐν φύσει τιμιωτάτων ἄριστος ὁ θεός. Τῶν δὲ περὶ γᾶν καὶ τοὺς ἀνθρώπους ὁ βασιλεύς· ----ὁ δὲ βασιλεὺς ἀρχὰν ἔχων ἀνυπεύθυνον, καὶ αὐτὸς ὢν νόμος ἔμψυχος θεὸς ἐν ἀνθρώποις παρεσχημάτισται. *Diotogen. Pythagoreus* de Regno apud *Stob.* ubi plura in hanc rem vide, tum ex eodem *Diotog.* tum etiam ex

Ecphanta

ac lanam tractet, Vir publica negotia obeat, & forum frequentet. Mirum ergo quòd tanquam novum, & insolens istud de *Græcis* narret *Sophoclis* Schol. ex *Nymphodoro*, Ἐν μὲν γὰρ τοῖς Ἕλλησιν (apud quos verò non?) οἱ μὲν ἄνδρες τὰ κατὰ τὴν ἀγορὰν οἰκονομοῦσιν, αἱ δὲ γυναῖκες ἔνδον μένουσαι ταλασιουργοῦσιν. *Chrysost.* Hom. 34. in 1 ad *Cor.* Ἴσως γὰρ καὶ ἠλακάτη τῆς γυναικός. *Hoc ex Homero* (inquit doctissimus *Dounæus* in Notis.) *Sic enim Telemachus ad matrem Odyss.* 1. Ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα, &c. Antipodes nimirum naturæ, & consuetudini, jurique gentium in hoc videntur esse veteres *Ægyptii*, apud quos sc. αἱ μὲν γυναῖκες ἀγοράζουσι (si non ἀγοράζουσι) καὶ καπηλεύουσι, οἱ δὲ ἄνδρες ὑφαίνουσι. *Herodot. Euterp.* Τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε] Longè aliud erat Γύναι, πρᾶττε τὰ σά, nempe formula solennis divortii, cui respondet formula illa Latina, *Res tuas tibi habeto*, vel *Res tuas tibi agito*. Vid. *Zonar.* in Can. Concil. *Trull.* & *Brisson.* Formul. l. 8. Μῦθος δ', &c.] Οὐχ ἁπλῶς οὐ γὰρ χρὴ ἄλλαλον πάντη τὴν γυναῖκα μένειν, ἀλλ' ὁ δημηγορικὸς λόγος, καὶ ἐν μέσῳ ἀνδρῶν. (*Eustath.*) ὡς οὐ πρέπον γυναιξὶ δημηγορεῖν. Hinc sumptum illud *Soph.* in *Ajace* sentit *Erasmus*, Γύναι, γυναιξὶ κόσμον ἡ σιγὴ φέρει, quod & huc affert *Eust.* *Tacita bona 'st mulier semper quàm loquens*, *Plaut.* Rud. *Chariclia* apud *Heliodor. Æthiop.* 1. Πρέπειν γὰρ οἶμαι γυναικὶ μὲν σιγὴν, ἀνδρὶ δὲ ἀπόκρισιν ἐν ἀνδράσι. Τοῦ γὰρ κράτος] ἐγὼ γὰρ οἰκοδεσπότης. *Eustath.* quod paulò infrà πλατύτερον dicit, Αὐτὰρ ἐγὼν οἴκοιο, &c. Vid. ibi.

17 [n] *Filii enim sermonem prudentem reposuit in animo.*
18 ——— [o] *Hoc præclarum est, audire cantorem*
Talem, qualis hic est Diis similis voce. (sc. *domus*
19 *Non enim ullatenùs malum* est *regnare; statim verò ei* regi
Locuples fit, & honoratior ipse.
20 [p] *Cæterùm ego domûs rex ero nostræ,*
Et famulorum.

[n] *Luc.* 2. 51. Et mater ejus conservabat omnia verba hæc in corde suo.
[o] *Eccles.* 2. 8. Comparavi mihi cantores & cantatrices, & delicias filiorum hominum.

[p] *Esth.* 1. 22. Ut quisque vir imperitaret in domo suâ. 1 *Tim.* 3. 4. Suæ domui benè præpositum, filios habentem subditos, &c.

Ecphanta Pythagorico, aliisque. Ὁ βασιλεὺς ὡς θεὸς ἐξ ἀνθρώπων. *Plat.* Politic. *Regnum res inter Deos, hominésque pulcherrima. Liv.* l. 26. *Quisquamnè regno gaudet? ô fallax bonum!* (*Sen. Oedip.*) Imò, *Quisquamnè regnum spernit? ô felix bonum!*

[a] Ἡ μὲν οἰκονομικὴ, μοναρχία· μοναρχεῖται γὰρ πᾶς οἶκος. *Aristot.* Polit. 1. 4. & Oecon. 1. 1. Atque hinc fortè Ἄναξ apud *Græcos* non est tantùm *Rex* seu βασιλεὺς, sed etiam *Herus*, *Dominus* seu δεσπότης, quia hæc duo ἀντιστρέφονται, & reciprocantur inter se, Rex est paterfamilias (certè pater patriæ) in suo regno, & paterfamilias est rex in suâ domo.

Et concinit *Pindar. Olymp. 9.* Αἴνει παλαιὸν μὲν οἶνον, ἄνθεα δ' ὕμνων νεωτέρων. Ubi Schol. citat hunc *Homeri* locum. Φιλοκαινία insitus humano ingenio morbus, *Est natura hominum* &c. Plerique hactenus *Athenienses* sumus; cupimus ἀκούειν τι καινότερον. *Est quoque cunctarum novitas gratissima rerum, Ovid. Naturale est magis nova quàm magna mirari. Sen.* Nat. quæst. l. ult. Ἀνάγκη δ' ὥσπερ τέχνης ἀεὶ τὰ ἐπιγιγνόμενα κρατεῖν, *Corinth.* Legati apud *Thucyd.* l. 1. ubi, Παρὰ τὸ Ὁμηρικὸν, Τὴν γὰρ ἀοιδὴν μᾶλλον, &c. inquit *Schol.* Ἔνια (imò pleráque) τέρπει καινὰ ὄντα. *Aristot.* Eth. 10. 4. Nec verò siquis nova antiquis præferat, is statim καινολογίας & curiositatis est insimulandus: potest quippe hoc interdum ex rectæ rationis normâ & judicio fieri; nam (teste *Cicer. Acad.* qu. l. 1.) *Certè recentissima quæque sunt correcta & emendata maximè,* & τὰ πλεῖστα τῶν ἀρχαίων ἧττον διήρθρωται τῶν νεωτέρων. *Aristot.* Polit. 2. 11. Imò potest quis nimium esse φιλάρχαιος, ità ut si vetera omnia miretur, & nova despretui habeat, meritò *invidiæ* crimen incurrat, cujus *nimirum hi mores sunt*, uti olim querebatur *Martialis*, *Præferat antiquos semper ut illa novis.*

¶ Femina οἰκουρὸς esse debet, & quæ intra domum sunt, curare. Μέλει γὰρ ἀνδρὶ, μὴ γυνὴ βουλευέτω Τἄξωθεν, ἔνδον δ' οὖσα, &c. *Æschyl.* Ἑπτ. ἐ. Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν αὖθι μετ' ἀμφιπόλοισιν ἕκηλος Μίμνε δόμοις. *Apoll. Argon.* 1. Ubi *Schol.* Παρὰ τὸ Ὁμηρικὸν, Ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα. Communis quasi hæc vox naturæ, omniúmque Gentium est, Femina intùs colum

17 Παιδὸς [r] γὰρ μῦθον πεπνυμένον ἔνθετο θυμῷ.
18 ——— [s] Τόγε καλὸν ἀκουέμεν ἐστὶν ἀοιδοῦ
Τοιοῦδ', οἷος ὅδ' ἐστὶ θεοῖς ἐναλίγκιος αὐδήν.
19 [t] Οὐ μὲν γάρ τι κακὸν βασιλευέμεν· αἶψά τέ οἱ δῶ
Ἀφνειὸν πέλεται, καὶ τιμηέστερος αὐτός.
20 [u] Αὐτὰρ ἐγὼν οἴκοιο ἄναξ ἔσομ' ἡμετέροιο,
Καὶ δμώων.———

[r] Λάμβανε καὶ βουλὴν παρ' οἰκείου ἐν φρονέοντος. *Phocyl.* quantò magis à filio? Prudens mater nè filium quidem rectè monentem dedignatur audire; quantò magis filius salutari matris consilio debet obtemperare? Εἰ δὲ τοῦτο οὕτως ἡ μήτηρ ποιεῖ, σκεπτέον οἵους εἶναι δεῖ τοὺς παῖδας τοῖς γονεῦσι τὰ εἰς εὐπείθειαν ἐφ' οἷς παραιτοῦνται τὰ δέοντα οἱ γονεῖς. uti piè hìc monet *Eustath.* Et fortè in animo habuit doctiss. Præsul monitum illud *Paulinum Eph. 6. 1.* (quanquam in tam vastis Commentariis nè semel quidem citat S. Scripturam) Τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν ἐν κυρίῳ.

[s] De *Anaxenore* quodam Citharœdo *Magnesio* refert *Strabo.* l. 14. Statuam ejus æneam in theatro erectam cum hac Epigraphe, Ἦτοι μὲν τόδε καλὸν ἀκουέμεν, &c.

[t] Ἐπ' ἄλλοισι δ' ἄλλοι μεγάλοι· τὸ δ' ἔσχατον κορυφοῦται βασιλεῦσι. *Pind. Olymp.* 1. Βασιλεία γὰρ μέγιστον μὲν τῶν κατ' ἀνθρώπους, *Apollon.* apud *Philostrat.* l. 5. Οὗτος γὰρ (ὁ βασιλεὺς sc.) ὥσπερ θεὸς ἐν τῷ κόσμῳ, ἀγεμών τε καὶ πρεσβύτας ἐντί. ——— Τῶν μὲν οὖν φύσει τιμιωτάτων ἄριστος ὁ θεός. Τῶν δὲ περὶ γᾶν καὶ τοὺς ἀνθρώπους ὁ βασιλεύς· ----- ὁ δὲ βασιλεὺς ἀρχὰν ἔχων ἀνυπεύθυνον, καὶ αὐτὸς ὢν νόμος ἔμψυχος θεὸς ἐν ἀνθρώποις παρεσχημάτισται. *Diotogen. Pythagoreus* de Regno apud *Stob.* ubi plura in hanc rem vide, tum ex eodem *Diotog.* tum etiam ex *Ecphanta*

ac lanam tractet, Vir publica negotia obeat, & forum frequentet. Mirum ergo quòd tanquam novum, & insolens istud de *Græcis* narret *Sophoclis* Schol. ex *Nymphodoro*, Ἐν μὲν γὰρ τοῖς Ἕλλησιν (apud quos verò non?) οἱ μὲν ἄνδρες τὰ κατὰ τὴν ἀγορὰν οἰκονομοῦσιν, αἱ δὲ γυναῖκες ἔνδον μένουσαι ταλασιουργοῦσιν. *Chrysost.* Hom. 34. in 1 ad *Cor.* Ἱστὸς γὰρ καὶ ἠλακάτη τῆς γυναικός. *Hoc ex Homero* (inquit doctissimus *Dounæus* in Notis.) *Sic enim Telemachus ad matrem Odyss.* 2. Ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα, &c. Antipodes nimirum naturæ, & consuetudini, jurìque gentium in hoc videntur esse veteres *Ægyptii*, apud quos sc. αἱ μὲν γυναῖκες ἀγοράζουσι (si non ἀγοράζουσι) καὶ καπηλεύουσι, οἱ δὲ ἄνδρες ὑφαίνουσι. *Herodot. Euterp.* Τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε] Longè aliud erat Γύναι, πρᾶττε τὰ σά, nempe formula solennis divortii, cui respondet formula illa Latina, *Res tuas tibi habeto*, vel *Res tuas tibi agito*. Vid. *Zonar.* in Can. Concil. *Trull.* & *Brisson.* Formul. l. 8. Μῦθος δ', &c.] Οὐχ ἁπλῶς οὐ γὰρ χρὴ ἄλαλον πάντη τὴν γυναῖκα μένειν, ἀλλ' ὁ δημηγορικὸς λόγος, καὶ ἐν μέσῳ ἀνδρῶν. (*Eustath.*) ὡς οὐ πρέπον γυναιξὶ δημηγορεῖν. Hinc sumptum illud *Soph.* in *Ajace* sentit *Erasmus*, Γύναι, γυναιξὶ κόσμον ἡ σιγὴ φέρει, quod & huc affert *Eust.* *Tacita bona 'st mulier semper quàm loquens*, *Plaut.* Rud. *Chariclia* apud *Heliodor. Æthiop.* 1. Πρέπειν γὰρ οἶμαι γυναικὶ μὲν σιγὴν, ἀνδρὶ δὲ ἀπόκρισιν ἐν ἀνδράσι. Τοῦ γὰρ κράτος] ἐγὼ γὰρ οἰκοδεσπότης. *Eustath.* quod paulò infrà πλατύτερον dicit, Αὐτὰρ ἐγὼν οἴκοιο, &c. Vid. ibi.

17 [n] *Filii enim sermonem prudentem reposuit in animo.*
18 ——— [o] *Hoc præclarum est, audire cantorem*
Talem, qualis hic est Diis similis voce. (sc. *domus*
19 *Non enim ullatenùs malum* est *regnare; statim verò ei* regi
Locuples fit, & honoratior ipse.
20 [p] *Cæterùm ego domûs rex ero nostræ,*
Et famulorum.

[n] *Luc.* 2. 51. Et mater ejus conservabat omnia verba hæc in corde suo.

[o] *Eccles.* 2. 8. Comparavi mihi cantores & cantatrices, & delicias filiorum hominum.

[p] *Esth.* 1. 22. Ut quisque vir imperitaret in domo suâ. 1 *Tim.* 3. 4. Suæ domui benè præpositum, filios habentem subditos, &c.

Ecphanta Pythagorico, aliisque. Ὁ βασιλεὺς ὡς θεὸς ἐξ ἀνθρώπων. *Plat.* Politic. *Regnum res inter Deos, hominésque pulcherrima. Liv.* l. 26. *Quisquamnè regno gaudet? ô fallax bonum!* (*Sen. Oedip.*) Imò, *Quisquamnè regnum* spernit? ô felix *bonum*!

[a] Ἡ μὲν οἰκονομικὴ, μοναρχία· μοναρχεῖται γὰρ πᾶς οἶκος. *Aristot.* Polit. 1. 4. & Oecon. 1. 1. Atque hinc fortè Ἄναξ apud *Græcos* non est tantùm *Rex* seu βασιλεὺς, sed etiam *Herus*, *Dominus* seu δεσπότης, quia hæc duo ἀντιστρέφονται, & reciprocantur inter se, Rex est paterfamilias (certè pater patriæ) in suo regno, & paterfamilias est rex in suâ domo.

Οδ. β'.

1 [a] Ἐσθλός μοι δοκεῖ εἶναι ὀνήμενος, εἴθε καὶ αὐτῷ
Ζεὺς ἀγαθὸν τελέσειεν ὅ, τι φρεσὶν ᾗσι μενοινᾷ.

2 [b] Ἦτ' ἂν ἀμυναίμην, εἴ μοι δύναμίς γε παρείη,
Οὐ γὰρ ἔτ' ἀνσχετὰ ἔργα τετεύχαται.——————

3 —————— [c] Θεῶν δ' ὑποδείσατε μῆνιν,
Μή τι μεταστρέψωσιν ἀγασσάμενοι κακὰ ἔργα.

4 [d] Λίσσομαι ἠμὲν Ζηνὸς Ὀλυμπίου ἠδὲ Θέμιστος,
Ἥτ' ἀνδρῶν ἀγορὰς ἠμὲν λύει ἠδὲ καθίζει.

5 [e] Παῦροι γάρ τοι παῖδες ὁμοῖοι πατρὶ πέλονται,
Οἱ πλέονες κακίους, παῦροι δέ τε πατρὸς ἀρείους.

6 —————— [f] Ἔα βουλήν τε νόον τε
Ἀφραδέων, ἐπεὶ οὔτι νοήμονες, οὐδὲ δίκαιοι.
Οὐδέ τι ἴσασιν θάνατον, καὶ κῆρα μέλαιναν,
Ὃς δή σφιν σχεδόν ἐστιν.——————

7 —————— [g] Ὑψαγόρη, μένος ἄσχετε, ποῖον ἔειπες
Ἡμέας αἰσχύνων; ἐθέλεις δέ κε μῶμον ἀνάψαι.

8 [h] Ἔξιτέ μοι μεγάρων, ἄλλας δ' ἀλεγύνετε δαῖτας,
Ὑμὰ κτήματ' ἔδοντες, ἀμειβόμενοι κατὰ οἴκους.
Εἰ δ' ὕμιν δοκέει τόδε λωΐτερον καὶ ἄμεινον
Ἔμμεναι, ἀνδρὸς ἑνὸς βίοτον νήποινον ὀλέσθαι,
Κείρετ', ἐγὼ δὲ θεοὺς ἐπιβώσομαι αἰὲν ἐόντας,
Αἴ κέ ποτε Ζεὺς δῷσι παλίντιτα ἔργα γενέσθαι.

[a] ¶ Ὀνήμενος vocabulum inter ἅπαξ λεγόμενα. exp. vel activè ὄνησιν φέρων, ab ὄνημι-μαι, ὀνήμενος, ut à δίζημι-μαι, διζήμενος (*Eust.*) *Utilis, commodus*, χρηστός. Vel passivè, ἄξιος ὀνήσεως, οἷς, ὄνησιν ἑαυτῷ λάβοι, *Scholiast.* & *Hesych.* Est igitur, Ὀνήμενος, ὄνησιν φέρων juxta *Eustath.* ut Ὀνησιφόρος, ὠφέλειαν φέρων, juxta *Hesych.* & *Suid.* (quanquam respuit hanc vocem nescio quare *J. Poll.* in Onom.) eóque libentiùs locum illum *Paulinum* de *Onesiphoro* hùc accommodavi, quando Ὀνήμενος & Ὀνησίφορος voces sunt Synonymæ.

[b] *Il.* χ. Ἦ σ' ἂν τισαίμην εἴ μοι δ. γ. π. quem versum laudat *Plut.* De Superstit. ¶ Ἀνσχετὰ per syncopen pro ἀνασχετὰ, ut ἄνσχεο, ἀνστὰς, ἀμφαδὸν, &c. Ἀνασχετὸς, οἰστὸς, *tolerabilis*: unde homonymia illa de quodam *Anascheto* apud *Aristot.* Rhetor 3. 11. Ἀνάσχετος οὐκ ἀνασχετός. Tamdiu ferendæ injuriæ, quamdiu tolerabiles esse videntur. Nam si modum & mensuram excedant, Παλαιὰν φέρων ὕβριν προσκαλεῖται νέαν, *Veterem ferendo injuriam invitas novam.* Quid ergo? licetne ἀμύνασθαι, cùm ἔργα οὐκ ἔτ' ἀνσχετά; Parcè hìc, & cautè, ô Christiane, quisquis es. Quin audi Magistrum tuum, *Si quis percusserit te in dexteram maxillam*, &c. audi Doctorem θεόπνευστον, Μὴ ἐκδικοῦντες ἑαυτοὺς, &c. audi sapientem è Porticu, *Senecam* volo. l. de Constantia sapientis. *Qui dicit illud tolerabile sapienti, illud intolerabile, & animi magnitudinem intra certos fines tenet, malè agit; vincit vos fortuna, nisi tota vincatur.* Præclarè quidem, & pro genio Stoæ. Miraris magnanimitatem & patientiam hominis? mirari desine: quomodo enim is injuriarum patiens, qui ullas omnino esse injurias negat? Nempe hoc ille discrimen statuit inter *Epicureos* & *Stoicos*, quòd *Ille* (Epicurus sc.) *ait injurias tolerabiles esse sapienti, nos injurias non esse.* Et paulò pòst, *Nomen injuriæ non potest recipi virtute salvâ*: quod, ni fallor, inter *Stoicorum* paradoxa recenseri meretur. *Volenti non fit injuria*, inquit *Aristot.* nec sapienti inquit *Seneca*, apud quem plura vid. hanc in rem præclara & sublimia loco jam laudato.

OD. 2.

1 [a] *PRobus mihi videtur esse* & *commodus ; utinam & illi*
Jupiter bene vertat, quæcunque mente suâ cogitat.
2 *Omninò sanè vindicarem, si mihi potentia adesset,*
Non enim ampliùs tolerabilia facinora patrantur.
3 ———— [aa] *Deorum timete iram,*
[b] *Ne fortè sententiam--mutent irati ob mala facinora.*
4 *Oro tum per Jovem Olympium, tum per Themidem ,*
Quæ hominum concilia tam dissolvit quàm cogit.
5 [c] *Pauci enim filii similes patri sunt ,*
Plerique pejores, pauci verò parentibus meliores.
6 ——— [d] *Mitte consilium, mentémque*
Stultorum, quandoquidem haudquaquàm cordati, nec justi sunt.
[e] *Nec omninò nôrunt mortem, & sortem atram,*
Quæ jam ipsis propè est.———
7 [f] *Alti-loque, animi insolens, quale* verbum *dixisti*
Nos probro-afficiens ? vis autem labem nobis *aspergere.*
8 *Exite è domo meâ , alias apparate dapes ,*
[g] *Vestra bona edentes, alternis-vicibus* convivantes *domatim :*
Si verò vobis videtur hoc satius & melius
Esse, viri unius substantiam gratìs perdere ;
Agite, absumite, ego verò Deos invocabo sempiternos,
An fortè aliquando Jupiter det horum operum in posterũ ultionẽ.

[a] *2 Tim.* 1.16. Det misericordiam Dominus Onesiphori domui, quia sæpè me refrigeravit. [aa] *Deut.* 9. 19. Timui enim indignationem & irã illius (Dei sc.) [b] *Prov.* 24.18. Fortè videat Dominus, & displiceat ei. [c] *Eccles.* 2. 18, 19. Odi omnem laborem meum, &c. quòd relicturus sum eum homini, qui futurus est post me. Et quis scit utrum sapiens futurus sit an stolidus ? [d] *Psal.* 1. 1. Beatus ille, qui non ambulavit in consilio improborum. [e] *Eccles.* 9.12. Nescit homo finem suum ; sed sicut pisces capiuntur hamo—Sic capiuntur homines in tempore malo, cùm eis extemplò supervenerit. [f] *Prov.* 13. 10. Inter superbos semper jurgia sunt. & 26.21. Ut carbo ad prunas, & ligna ad ignem, ità vir contentiosus ad accendendam litem. [g] *2 Thess.* 3. 12. Suum panem manducent.

---

[c] Διὸς δ' ἀλεώμεθα μῆνιν, *Hom.* alibi. [v] Ευ δ' ὄπιν ἀθανάτων μακάρων πεφυλαγμένος εἶ[ναι]. *Hesiod.* ' Ἀγασσάμενοι. ¶ Θαυμάσαντες, φθονήσαντες. *Hesych.* addo & μεμψάμενοι, κοτεσσάμενοι, ità enim hìc, & alibi, ut Od. κ. ἀγασσάμεθ' ἐξερέοντες ubi *Eust.* ἀγάσασθαι, μέμψασθαι.

[d] Θέμις, ἔθος, & ἴσος, apud *Hom.* non tantùm *lex, jus* & *fas*, sed etiam Θεὰ μυθικὴ κατὰ προσωποποιΐαν, Dea legum & judiciorum Præses, *Themis, Astrea* , Δίκη *Hesiod.* Θέμιν δὲ μυθολογοῦσι μαντείας καὶ θυσίας καὶ θεσμοὺς τοὺς περὶ τῶν θεῶν πρῶτον εἰσηγήσασθαι, καὶ τὰ περὶ τὴν εὐνομίαν καὶ εἰρήνην καταδεῖξαι. *Diod. Sic.* l. 5. Θέμιστες in plur. *leges, judicia.* Λύει, &c.] Τοῦτο γνωμικῶς ῥηθὲν σχῆμα, ὅ ἐστι τρόπον ὑστερολογίας, ἤγουν πρωθυστέρου, ἔχει πρῶτον γὰρ τὸ καθίζειν τοῦ λύειν. *Eustath.*

[e] *Ætas parentum pejor avis tulit Nos nequiores, mox daturos* Progeniem *vitiosiorem.* Horat. Probum *patrem esse oportet, qui gnatum suum esse* probiorem

probiorem quàm ipsius fuerit, postulet. Plaut. Pseud. Adeò maxima pars mortalium, Οὐ πατρικὰ αὐλεῖ μέλη, h.e. (juxta Græc. Parœmigr.) à parentibus suis degenerant. Ἐξ ἐσθλῶν ϗ φὺς Οὐδὲν κακίων τυγχάνεις γεγὼς πατρὸς Παύρων μετ' ἄλλων· ἕνα γὰρ ἐν πολλοῖς ἴσως Εὕροις ἄν, ὅστις ἐστὶ μὴ χείρων πατρός. *Eurip.* Heracl. *Aratus*, laudante *Lambino*, Οἵην χρύσειοι πατέρες γενεὴν ἐλίποντο Χειροτέρην, ὑμεῖς ϗ κακώτερα τέξεισθε. Mihi tamen hæc nondum videre contigit apud *Aratum*. Hinc adagium illud, cujus meminit inter alios *Plut.* in *Phocione* & *Catone* (qui & ipsi viri optimi pessimos reliquerunt filios) Ἡρώων τέκνα πήματα, *Heroum filii noxæ. Quasi natura lege, quæ crebrò tanquam ex industriâ malos è bonis gignit. Aurel. Vict.* de *Cæsarib.* Testes inter alios monstrum illud hominis *Caligula*, & *Commodus* ille incommodus; uté que optimi parentis, hic *M. Antonini*, ille *Germanici* plusquàm degener proles, & ut loquuntur Hebræi, חומץ בן־יין, *Acetum filius vini.* Ὡς ἄρα τῶν καλῶν ϗ ἀγαθῶν ἀνδρῶν ὥσπερ εἰμαρμένον εἴη τοὺς υἱεῖς φαύλους ἀποβαίνειν, ϗ ὀλίγου τινὸς (lego ὀλίγους τινὰς) ἀξίους τῆς πατρῴας ἀρετῆς. *Aristid.* to. 3. orat. *Platon.* 2. qui & hos *Hom.* versus ibidem infrà adducit. Sic auream ætatem excepit argenteam ænea, hanc ferrea; degenerante paulatim, & vergente in pejus naturâ hominum. Παῦροι ϗ, &c.] Quotusquisque est, de quo illud obtinet, quod *Hector Astyanacti* suo precatur, *Il.* ζ. Καί ποτέ τις εἴπῃσι, πατρὸς δ' ὅγε πολλὸν ἀμείνων. *Pauci quippe boni*, adeóque pauci patre meliores, *vel duo vel nemo*: unus ferè aut alter, puta *Achilles Peleo*, & *Diomedes Tydeo*, (teste *Flacco*) *Tydides melior patre.* Πολλοὶ μαθηταὶ κρείττονες διδασκάλων· Παῦροι ϗ παῖδες κρείττονες γεννητόρων.

[f] Οὐδέ τι ἴσασιν, &c.] *Nescia mens hominum fati sortisque futuræ, Virg.* Improbi mortem impendentem non vident, neque præsentiunt. Verissimè id quidem à Musonio dictum apud *Stob.* Οὐκ ἔστι τὴν ἐνεστηκυῖαν ἡμέραν καλῶς βιῶναι, μὴ προθέμενον αὐτὴν, ὡς ἐσχάτην βιῶσαι. Et tamen quotusquisque est, qui mortem sibi propinquam putat, Quemque *diem credens* sibi *diluxisse supremum*, & non potiùs procul à se amolitur decretorium illum diem, [d] Ος δή οἱ σχεδὸν ἐστι. Paucissimi adeò sunt, qui Parcam sibi imminentem præsagiunt, aut atram illam Divam in oculis aut in animo habent. Improbi præsertim homines & injusti, οἱ οὔτι νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι, nihil minùs quàm mortem cogitant; cùm contrà *vita sapientis* nihil aliud sit quàm *meditatio*

9 ——— [i] Εἰ δ' ἄγε νῦν μαντεύεο σοῖα τέκεσσι.

10 [k] Ὄρνιθες δέ τε πολλοὶ ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο
Φοιτῶσ', οὐδέ τε πάντες ἐναίσιμοι. ———

11 [l] Μή τις ἔτι πρόφρων ἀγανὸς ϗ ἤπιος ἔστω
Σκηπτοῦχος βασιλεὺς, μηδὲ φρεσὶν αἴσιμα εἰδὼς,
Ἀλλ' αἰεὶ χαλεπός τ' εἴη, ϗ αἴσυλα ῥέζοι.

[i] Imitari videtur *Virg.* Æn. 11. *Capiti cane talia demens Dardanio, rebúsque tuis.* Et huc, ni fallor, alludit *Arrian. Epict.* l. 1. c. 24. Ἀπελθε, σεαυτῷ μαντεύου. Et *Theocr.* Idyl. 6. Αὐτὰρ ὁ μάντις ὁ Τήλεμος ἔχθρ' ἀγορεύων Ἐχθρὰ φέροιτο ποτὶ οἶκον, ὅπως τεκέεσσι φυλάξῃ. *Res tuas age*, familiam tuam cura, instrue liberos tuos & domesticos, Παισὶν ἑοῖς ἐπίτασσε. Theocr. Id. 5. Quid tibi nobiscum? nè sis ἀλλοτριοεπίσκοπος, nec *in aliena Rep. curiosus.*

[k] Ἐναίσιμοι hìc *Fatales*, *fatidicæ*, *oscines*, *præpetes*, (quanquam sunt qui inter *oscines* & *præpetes* sic distinguunt, ut *oscines* aves sint, quæ ore futura prædicunt; *præpetes* quæ volatu. *Fest. Præpetes, aves dicuntur, quæ se ante auspicantem ferunt: nam antiqui præpetere dicebant pro anteire*) *futurorum prænuntiæ*, ¶ αἴσιμα, i.e. πεπρωμένον τι δηλοῦντες, μαντικοί· alioqui ἐναίσιμον est τὸ καθῆκον, καλὸν, ἀγαθόν, Οὐ πάντες ὄρνιθες ἐναίσιμοι. q. d. Οὐ πάντες οἱ ὄρνιθες οἰωνοί. Nam ὄρνις ἐναίσιμος propriè est οἰωνός. Unde & οἰωνὸς pro augurio, ut Εἷς οἰωνὸς ἄριστος, &c. *Hesych.* Εἰρῆσθαι ϗ οἰωνοὶ, δι' ὧν οἰόμεθα τὰ μέλλη, ὅθεν ϗ οἰωνοπόλοι οἱ μάντεις. Ubi si & mihi μαντεύεσθαι & quasi οἰωνίζεσθαι liceat, pro οἰόμεθα τὰ μέλλη, quod nihili est, omninò legendum suspicor atque conjicio, οἰόμεθα τὰ μέλλοντα. Nota Gentium Vanitas in omnibus

meditatio mortis, ut inquit ille.

g Ὕψαγ. hìc in vitio ponitur q. d. μεγαλοῤῥήμων, μεγαλήγορος, ψεύστης, Συκοφάντης. (*Eust.*) alioqui verò ὕψος est virtus orationis, teste *Longino* περὶ Ὕψους. Sed nimirum multæ voces vitium trahunt in compositione, quæ per se simpliciter nihil mali sonant, ut Οἰνοπότης, Χειρόδικης, &c. Μῶμον ἀνάψαι] *maculam inurere, labem aspergere*, ψόγον περιθεῖναι. *Schol.* Μὴ μῶμόν ἀνάψης. *Phocyl.* Μῶμος, ψόγος. *Hesych.* מום apud *Lycophr.* *ignominia, macula, labes, dedecus*: ab Hebr. מום. Est etiam Μῶμος Θεός τις μυθικὸς, μομφῆς καὶ ψόγου προεστώς. Sed non apud *Homerum*, qui tamē alios ferè omnes Deos & Deastros meminit. Quanquam qui *Momum* inter Deos suos non posuit, habuit posteà inter homines suum *Zoilum*.

h Νήποινον] hìc est ἀδάπανον, *gratuitum*, pro quo ποινὴ, h.e. pretium non solvitur. Suprà Odyss. α. Ἀλλότριον βίοτον νήποινον ἔδουσιν, *Alienum victum seu cibum gratis comedunt*. Ἀλλότριον κάματον σφετέρην ἐς γαστέρ' ἀμῶνται. *Hesiod. Theog.* Hoc *Græci* παροιμιακῶς dicunt, Ἄσυντα θύειν, i.e. ἀδάπανον & nullo suo sumptu lautè epulari. Vid. *Casaub.* Animadv. in *Athen.* lib. 1. c. 7. *Plaut.* Captiv. *Quasi mures semper edimus alienum cibum.* Hinc dictum illud proverbiale apud *Sidon. Apollin.* l. 3. ep. 13. *Tam panis bonus quàm panis alienus.* Et *Diogenes* sanè interrogatus, Ποῖον οἶνον ἡδέως πίνει, ἔφη, τὸν ἀλλότριον. *Martial.* Epigram. l. 5. de egregio quodam cœnipeta seu parasito, *Non cœnat, quoties nemo vocavit eum.* Quamvis autem *miserum* hoc *esse* meritò dixerit *Satyricus*; sunt tamen heu! nimiùm multi, quibus cordi & melli est partim per sycophantiam, partim per rapinam, *alienâ vivere quadrâ.* Hinc *Theopompus* parasitus apud *Athen.* l. 4. dictum hoc pro oraculo habuit, Τἀλλότρια δειπνεῖν τὸν καλῶς εὐδαίμονα. Et *Alexis* apud eundem, Οὕτω τι τἀλλότρι' ἐσθίειν ἐστὶ γλυκύ. Et Parasitos ἀλλοτριοφάγους vocat idem *Dipnosophista* ex *Sophocle*. Κείρετ'] ¶ Κατεσθίετε, ἀναλίσκετε· sic *Il.* φ. Ἐπινεφρίδιον κείροντες. *Oppian.* Hal. 3. Κτέσιν ἀεὶ κείροντες ἀσημάντοιο δόμοιο. Sic & *tondere* prata dicunt *Latini* de ovibus. Ἐπιβώσ. per crasin pro ἐπιβοήσομαι, ut νῶσαι pro νοῆσαι apud *Herodot.* & ὀγδώκοντα pro ὀγδοήκοντα. Sic δῶμα à δόμημα, *Eustath.* Παλίντιτα] ἀποδεκτὰ, ὅ ἐστιν ἐξ ὑποστροφῆς τιμωρίαν δωσοντα. *Hesych.* Παλίντιτον λέγεται, ὡς ἡ τίσις ὅ ἐστιν ἐκδίκησις πάλιν ἥγουν ὕστερον καὶ ἐν τῷ μέλλοντι χρόνῳ γίνεται. *Eustath.* ad locum.

9 ——— h *Agedum nunc, vaticinare tuis liberis.*
10 *Aves sanè multa sub radiis solis*
Volitant, néque verò omnes oscines, nec ad auspicia aptæ.
11 *Nè quis ampliùs benevolus, mansuetus, & mitis sit*
Sceptriger rex, néque in animo honesta sciens,
Sed semper sævus sit, & nefaria perpetret.

h 1 *Thess.* 4. 11. Vestrum negotium agatis. 1 *Pet.* 4. 15. Nemo vestrum patiatur ——— ut alienarum rerum inspector.

---

nibus captandis ex avium garritu volatúque: unde *augures* & *auspices* Lat. dicti. Sunt & apud nos, mulierculæ imprimis & rustici, qui omina & auguria & auspicia nescio quæ superstitiosè nimis observant. Contra quam vanitatem (nequid gravius dicam) non incommodè torqueri poterit, idque παροιμιωδῶς hic *Homeri* locus. Hùc porrò spectant versus illi. *Il.* μ. ab *Agellio* etiam laudati. l. 6. c. 7. quibus nimirum *Hector* fratris sui Polydamantis οἰωνομαντίαν vel potiùs οἰωνομανίαν perstringit atque castigat. Τύνη δ' οἰωνοῖσι τανυπτερύγεσσι κελεύεις Πείθεσθαι, τῶν ὄτι μεταρέπομ', οὔτ' ἀλεγίζω. Huc etiam pertinet versus ille in Orac. *Chald.* apud *Opsop.* Αἰθέριος ὀρνίθων ταρσὸς πλατὺς οὔποτ' ἀληθής. Quid quòd hanc Οἰωνιστικὴν seu Ornithomantiam tanquam frivolam & inanem sapientiores etiam Ethnici deridebant. Vid. *Cic.* De Divin. l. 1. (ubi contra augures & aruspices ex *Pacuvio* hos versus

versus citat Princeps Romani *Tullius* eloquii, *Nam isti qui linguam avium intelligunt, Plúsque ex alieno jecore sapiunt, quàm ex suo, Magis audiendum, quàm auscultandum censeo.*) *Plin.*Hist. Nat.28 2. *Val. Max.* 1. 6. Et aves ipsæ apud *Aristoph.* Avib. Ἐσμὲν δ' ὑμῖν δαίμων, Δελφοὶ, Δωδώνη, Φοῖβος, Ἀπόλλων. Ἐλθόντες γὰρ, πρῶτον ἐπ' ὄρνις ὕτω πρὸς ἅπαντα τρέπεσθε. Citat verò hunc *Hom.* locum *Clem. Alex.* Strom. 7.

l Πρόσφρων ἀγ. κ. ἤπ. ἔσω Σκηπτ. βασ. ἤδὲ φρ' αἴσ. εἰδώς. Character & officium boni Regis. Ἀλλ' αἰεὶ, &c.] h.e. uno verbo τύραννος sit. Et Tyrannum quidem hic περιεισάγει Poeta, at voce τύραννος nusquam utitur. Insignis hac de re locus est apud *Scholiast. Soph. Oedip.* Tyran. ubi explicans Epigraphen illius tragædiæ, Ἴδιον δή τι (inquit) πεπόνθασιν οἱ μεθ' Ὅμηρον ποιηταὶ, τοὺς πρὸ τῶν Τρωϊκῶν βασιλεῖς τυράννους προσαγορεύοντες, ὀψέ ποτε τῦδε τῦ ὀνόματος εἰς τοὺς Ἕλληνας διαδοθέντος κατὰ τοὺς Ἀρχιλόχυ χρόνους, καθάπερ Ἱππίας ὁ σοφιστής φησιν. Ὅμηρος γῦν τὸν πάντων παρανομώτατον Ἔχετον βασιλέα φησὶ κ' ὐ τύραννον, Εἰς Ἔχετον βασιλῆα-- & deinde post allata nonnulla hujus vocis etyma (de quibus consulendi tum alii Critici, tum imprimis doctiss. noster *Fuller.* Miscell. 1.11.) Ὅτι δὲ νεώτερον τὸ τῦ τυράννυ ὄνομα, δῆλον. Οὔτε γὰρ Ὅμηρος, ὔτε Ἡσίοδος, ὔτε ἄλλος ὐδεὶς τῶν παλαιῶν τύραννον ἐν τοῖς ποιήμασιν ὀνομά-

Ὡς ὔτις μέμνηται Ὀδυσσῆος θείοιο
Λαῶν, οἷσιν ἄνασσε, πατὴρ δ' ὣς ἤπιος ἦεν.
12 m Θάρσει, μαῖ' ἐπεὶ ὔτι ἄνευ θεοῦ ἥ-δέ γε βυλή.

m Οὐ θεῶν ἄτερ. *Pind.* Non sine Diis. *Horat.* Utrumque apud Erasm. Adag. *Virg.* Æn. 2. *Non hæc sine numine Divum Eveniunt.* Obtinet etiam hæc phrasis in linguâ *Hebr.* המבלעדי יהוה *an sine Domino huc ascendi*, &c. Οὐκ ἀθεεί. *Theocr.* Contrà, *Diis iratis, Diis invitis,* Θεῶν ἀέκητι, (*Hom.*) fieri dicitur, quod malè succedit. Meritò autem θαρσεῖν δεῖ, ubi quid fit aut suscipitur ὐκ ἄνευ Θεῦ, i. e. σὺν Θεῷ, sive Θεῦ μεγάλοιο ἕκητι. Nempe σὺν

ΟΔ. γ'.

1 ——— a Μικρὸς δ' λίθος μέγα κῦμ' ἀποέργει.
2 b Καὶ σὺ φίλος μὴ δηθὰ δόμων ἄπο τῆλ' ἀλάλησο.
3 c Ψεῦδος δ' ὐκ ἐρέει, μάλα γὰρ πεπνυμένος ἐστί.
4 d Οὐδέ τι πω μύθοισι πεπείρημαι πυκινοῖσιν·
Αἰδὼς δ' αὖ νέον ἄνδρα γεραίτερον ἐξερέεσθαι.
5 ——— e Ἄλλα μὲν αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶ σῇσι νοήσεις,
Ἄλλα δὲ κ' δαίμων ὑποθήσεται.

a Ὅπερ ἀστεῖον εἰπεῖν, ὅτε τις λιθάρειον δὲς τίμιον, ἐκφύγῃ μεγάλην ἐπήρειαν. *Eustath.* Parva sæpè res magni est momenti. Huc spectat illud *Titinnii* apud *Non.* *Cocus magnum abenum, quando fervet, paulâ confutat truâ.* Et illud quod alicubi me legisse memini, *Parva pluvia magnum sedavit ventum.* Quin & hùc etiam non incommodè referri poterit illud *Aristotelis* in *Mechanicis* (si modò is verus Autor illius libri fuerit) non procul ab initio, ubi de Vecte, qui Gr. μοχλὸς, Ἄτοπον γὰρ εἶναι δοκεῖ τὸ κινεῖσθαι μέγα βάρος ὑπὸ μικρᾶς ἰσχύος, κ' ταῦτα μετὰ βάρυς πλείονος.

b Οἶκος φίλος οἶκος ἄριστος. Vid. infra *Odyss.* o. Πλαγκτοσυνης, &c. Οἴκοι μένειν δεῖ τὸν καλῶς εὐδαίμονα. *Erasm.* ex *Stob.* qui & ex hoc versu *Homerico* adagium exsculpsit, *Domi manendum.*

c *Plut.* Πῶς δεῖ τὸν νέον, &c. *Joan. Philop.* De creatione l. 4. c. 20. *Stob.* de Stoicis, Λέγυσι δὲ μὴ ψεύδεσθαι τὸν σοφὸν, ἀλλ' ἐν πᾶσιν ἀληθεύειν. *Menand.* Ψεῦδος δὲ μισεῖ πᾶς σοφὸς κ' χρήσιμος. Τὸ μὲν τῷ ὄντι ψεῦδος ὐ μόνον ὑπὸ Θεῶν, ἀλλὰ κ' ὑπ' ἀνθρώπων μισεῖται. *Plat.* de Rep. l. 2. Estque officium (inquit *Aristot.* Sophist. Elench. l. 1. c. 1.) viri in quâ

ζει. Πατὴρ δ' &c.] *Est mihi semper in animo & Homericum illud*, Πατὴρ δ' ὡς ἤπιος ἦεν, *& hoc nostrum Paterfamilias. Plin.* l. 5. Ep. 19. *Patrem Patriæ appellamus* (*Principem* sc.) *ut sciret datam sibi potestatem patriam quæ est temperatissima. Sen.* de Clem. l. 1. *Tu verus patriæ diceris esse Pater. Martial.* palpum obtrudens *Domitiano.* Πᾶσι τοῖς πολίταις ὡς πατὴρ πρᾶος ὑοῖς αὐτοῦ χρώμενος. *Tullius* Rex apud *Dionys. Hal.* l. 4. Ἐοικέναι δεῖ παισὶ τὸν βασιλέα. *Liban.* Orat. 12. Οὕτως ἄρχοντες τῶν ὑπηκόων ὡς ἂν πατέρες υἱῶν. *Justinian.* Nov. 7. Λέγουσι Πέρσαι ὡς Καμβύσης μὲν ἦν δεσπότης, ὅτι χαλεπὸς, Κῦρος δὲ πατὴρ, ὅτι ἤπιος. *Herodot.* Thal. Ἄρχων ἀγαθὸς οὐδὲν διαφέρει πατρὸς ἀγαθοῦ. *Xen.* Κυρ. l. 8. Sic *Josephus* totius *Ægypti* Dominus & Præfectus sub Rege *Pharaone* constitutus hoc titulo insigniri & salutari jussus, אברך, (*Gen.* 41.43.) h.e. juxta nonnullos, *Pater mollis*, & clemens. Πατὴρ ἤπιος. *Urbi pater est, urbique maritus Justitiæ cultor*, &c. *Lucan.* (l. 2.) de *Catone*; Vid. & *Aristot.* Ethic. 8.10.

[i] *Ut nemo recordatur Ulyssis divini*
E populis, quibus imperavit, & velut pater mansuetus fuit.
12 [k] *Confide, nutrix, quia non absque Deo hoc consilium* est.

[i] *Judic.* 9.16, &c. Si---benè egistis cum Jerubbaal, & cum domo ejus, qui pugnavit pro vobis &c. [k] 2 *Reg.* 18. 25. Nunquid sine Domini voluntate ascendi ad locum istum? *Act.* 27. 22, 23. Suadeo vobis bono animo esse--Astitit enim mihi hac nocte Angelus Dei.

Θεῷ, salva omnia, contrà ἄνευ Θεοῦ tutum ac firmum nihil (vid. *Il.* μ. Gnom. 1.) Σὺν γὰρ Θεῷ πραττομένων εἰκὸς καὶ τὰς πράξεις περιεῖναι ἐπὶ τὸ λῷον καὶ ἄμεινον ἀεὶ τῇ πόλει. *Xen.* Περὶ Πόρων. postremis verbis.

Od. 3.

1 ——— [a] P*Arvus lapis magnum fluctum repellit.*
2 [b] *Et tu, amice, nè diu procul à domo aberres.*
3 [c] *Mendacium non dicet, valdè enim prudẽs est.* (*prudentibus.*
4 [d] *Nondum omninò sermonibus præ-experientia-instructus-sum*
[dd] *Pudor etiam juvenẽ* vetat *virũ seniorẽ* quicquam *interrogare.*
5 [e] *Alia quidem ipse in mente tuâ perspiciet,*
[e] *Alia verò & Deus suggeret.* ———

[a] *Jacob.* 3.4. Naves cùm magnæ sint à modico gubernaculo circumferuntur. [b] *Prov.* 27.8. Sicut avis transmigrans de nido suo, sic vir qui derelinquit locum suum. [c] *Prov.* 13.5. Verbum mendax justus detestabitur [d] *Exod.* 4.10. Non sum eloquens. [dd] *Job* 32.6. Junior sum tempore, vos autem antiquiores, idcirco veritus sum vobis indicare meam sententiam. *Sirac.* 32. 9. Loquere adolescens, vix si opus erit tibi, si bis interrogatus fueris. [e] *Luc.* 12, 12. Spiritus sanctus docebit vos in ipsa hora, quid oporteat vos dicere.

---

quâ re scientis, αἰδεῖσθαι μὲν αὐτὸν περὶ ὧν οἶδε, ἢ δὲ ψευδόμενον ἐμφανίζειν δυνάμενος.
[d] Μύθοισι πεπείρημαι] ¶ *Versatus sum in sermonibus, tritus & exercitatus sum in dicendo*, ἤσκημαι τοῖς λόγοις. *Schol.* Πεπείρημαι, γεγύμνασμαι. *Hesych.* Vel potiùs *expertus*, seu *peritus*

vitus sum sermonum, ἐμπειρός εἰμι τῶν λόγων, Οὐδέ τι πω, &c. *Nondū experientiam habeo sermonum.* Cum dat. μύθοισι pro μύθων, per antiptosin poeticam, & præter analogiam: nam alioqui πειρᾶσθαι *experiri* (unde πειρήσασθαι & πεπειρᾶσθαι) regulariter cum genit. construitur. Αἰδὼς δ' αὖ,&c.] Πλύταρχος παρεκελεύετο τοῖς νέοις τρία ταῦτα ἔχειν· ἐπὶ μὲν τῆς γνώμης σωφρονεῖν, ἐπὶ δὲ τῆς γλώσσης σιγὴν, ἐπὶ δὲ τῷ προσώπῳ αἰδῶ. *Anton.* Meliss. 2. Νέῳ δὲ σιγᾶν μᾶλλον ἢ λαλεῖν πρέπει. Incert. apud *Grot.* Excerpt. Νέος ὢν ἀκούειν τῶν γεραιτέρων θέλε. Ibid. Ἀκούσατε νέοι γέροντος, ὃ νέου γέροντες ἤκουον. *August.* apud *Plut.* Apophtheg. Maximum juvenis ornamentum pudor & verecundia, in voce, in vultu, in vita. *Cic.* or. pro *S. Rosc. Amer. Ætas & pudor qui ornat ætatem.* Αἰνοῦμεν τῶν μὲν νέων τοὺς αἰδήμονας. *Aristot.*

6 [f] Εὔχεσθαι· πάντες δὲ θεῶν χατέουσ' ἄνθρωποι.
7 [g] Ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα;
Ἤ τι κατὰ πρῆξιν, ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε,
Οἷά τε ληϊστῆρες ὑπεὶρ ἅλα, τοί τ' ἀλόωνται
Ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες.
8 [h] Οὐ γάρ τ' αἶψα θεῶν τρέπεται νόος αἰὲν ἐόντων.
9 [i] Ὡς ἀγαθὸν καὶ παῖδα καταφθιμένοιο λιπέσθαι
Ἀνδρὸς, ἐπεὶ καὶ κεῖνος ἐτίσατο πατροφονῆα.
19 ———— [k] Οὐ μοι τοιοῦτον ἐπέκλωσαν θεοὶ ὄλβον,
————————νῦν δὲ χρὴ τετλάμεν ἔμπης.
11 [l] Ῥεῖα θεός γ' ἐθέλων καὶ τηλόθεν ἄνδρα σαῶσαι.
12 [m] Ἀλλ' ἤτοι θάνατον μὲν ὁμοίϊον οὐδὲ θεοί περ
Καὶ φίλῳ ἀνδρὶ δύνανται ἀλαλκέμεν, ὁππότε κεν δὴ
Μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο.
13 [n] Τῷ κέ οἱ οὐδὲ θανόντι χυτὴν ἐπὶ γαῖαν ἔχευαν,
Ἀλλ' ἄρα τόν γε κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατέδαψαν
Κείμενον ἐν πεδίῳ ἑκὰς ἄστεος, οὐδέ κέ τίς μιν
Κλαῦσεν Ἀχαιϊάδων· μάλα γὰρ μέγα μήσατο ἔργον.
14 ———— ———— [o] Φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσι·
Πὰρ γὰρ ἔην καὶ ἀοιδὸς ἀνήρ.————
15 [p] Σπείσαντες κοίτοιο μεδώμεθα, τοῖο γὰρ ὥρη,
Ἤδη γὰρ φάος οἴχεθ' ὑπὸ ζόφον.————
16 [q] Ὦ φίλος, οὐ σε ἔολπα κακὸν καὶ ἄναλκιν ἔσεσθαι,
Εἰ δή τοι νέῳ ὧδε θεοὶ πομπῆες ἕπονται.

[f] Quanquam id fatendum est Εὔχεσθαι hìc non imperativè poni, sed esse modum infinitivum cohærentem cum verbo οἴομαι in superiori versu; potest tamen facilè sic accommodari, ut viz. divellatur ab iis quæ præcedunt, & in unam sententiam coalescat cum sequentibus, atque ita sumendo, sc. Εὔχεσθαι, pro Εὔχου, (quæ frequentissima Enallage est Infinitivi pro Imperat.) hunc esse optimum inter omnes versus *Homericos* dicere solebat *Ph. Melancthon*, referente *Rittershus.* ad *Oppian.* Hal. 2. Et *Sebero* Notis in *Theogn.* Nec turbavit virū sanctum & doctum quòd θεῶν in plur. hìc ponatur, non θεοῦ. Novit quippe hanc vocem in numero multitudinis cum grano salis ità accipi posse, ut respondeat Hebræo Elohim. Novit quinetiam *Homerum* θεὸν in numero singulo sæpius usurpare; præterea & unum solum supremum Deum agnoscere, quem *Jovem* (& quantillum hoc distat à *Jova*?) appellat. Ad hunc porrò versum respicere videtur *Aratus* initio Phænom. Πάντη δὲ Διὸς κεχρήμεθα πάντες. *Demosth.* or. adv. *Lept.* Χρὴ τἀγαθὰ μὲν προσδοκᾶν, καὶ τοῖς θεοῖς εὔχεσθαι διδόναι. *Synes* Ep. 149. Θεοῦ δὲ οὐδὲ δεῖται καὶ Ἡρακλῆς· quod proverbii speciem præ se fert, *Deo opus habet etiam & Hercules.* Hinc in *Serapio*, seu templo *Serapidis* aureis literis fuit inscriptum, Εὔχου Θεῷ. Vid. *M. Tyr.* Dissert. 30. cui titulus Περὶ Μίδου, vel Πότερον δεῖ εὔχεσθαι τῷ Θεῷ·

Ubi

Ethic. 4. 9. Quemadmodum verò adolescentes non decet coram senibus παῤῥησιάζεσθαι nec νεανιεύεσθαι, ità nec senes *contra indolem juniorum solâ occasione præcedentis ætatis intumescere.* (Verba *Sidonii Apollin.* l. 8. Epist. 7.) Quod si fecerint, meritò audiant illud *Varronis* à *Savarone* laudatum, *Sed neque vetulus canterius, quàm novellus melior, nec canitudini comes virtus.*

[e] Quædam tu ipse, quædam Deus. *Varro* de RR. *Quoniam, ut aiunt, Dii facientes adjuvant. Æschyl.* apud *Stob.* Φιλεῖ δὲ τῷ κάμνοντι συσπεύδειν θεός. Citant porrò hunc *Hom.* locum *Plato* de leg. 7. *Max. Tyr.* Dissert. 26. *Cic.* Epist. ad *Attic.* l. 9. *Aristid.* to. 3. orat. *Platon.* Vid. & *M. Casaub.* Tractat. Vernac. de Enthusiasm. c. 4. ubi hæc verba doctè & egregiè παραφορίζει.

6 [f] *Ora: omnes utique Diis indigent homines.*
7 *O hospites, quinam estis? unde navigatis humidas vias?*
An mercaturæ gratiâ, an temerè erratis,
Veluti prædones super mare, qui vagantur
Animas periculis *exponentes, malum alienigenis ferentes?*
8 [g] *Non enim statim Deorum mutatur mens æternorum.*
9 [h] *Adeò bonum est vel filium interempti superesse*
Viri, quoniam & ille ultus est patricidam.
10 — *Neutiquam mihi hujusmodi destinarunt Dii felicitatem;*
— *nunc autem oportet patientem-esse utcunque.*
11 [i] *Facilè Deus, si-velit, & è-longinquo virum servare poterit.*
12 [k] *Verùm enimverò mortem omnibus communem neq; Dii ipsi*
Etiam à dilecto viro poterunt arcere, quandocunque
Sors funesta occupaverit longum-somnum-inducentis lethi.
13 [l] *Sanè ei neque mortuo aggestam terram infudissent,*
Sed eum & canes & aves comedissent
Jacentem in campo procul ab urbe; nec quisquam eum
Deplorasset; valdè enim ingens admisit facinus.
14 — [n] *Mente utebatur bonâ;*
Aderat enim ei musicus vir philosophus sc. seu præceptor.
15 *Postquàm libaverimus, cubitū eamus; postulat enim tempus.*
Jam enim lux abiit in occasum. —
16 [o] *O amice, haud te puto ignavum & imbellem fore,*
Si sic te juvenem Dii ductores comitantur.

[f] *Act.* 17. 27, 28. Deus non indigens aliquo, cùm ipse det omnibus vitam, &c. Ut quærerent Dominum In ipso enim vivimus, &c. *Jac.* 1. 5. Si quis vestrûm indiget sapientiâ, postulet à Deo—

[g] *Malach.* 3. 6. Ego Dominus, & non mutor. *Jac.* 1. 17. Apud quem non est transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio.

[h] 2 *Reg.* 14. 5. Percussit servos suos, qui interfecerant regem patrē suum.

[i] *Jer.* 23. 23. An Deus è propinquo sum ego? & non Deus è longinquo?

[k] *Psal.* 49 10. Nam videt & sapientes mori, &c. *Ps.* 89. 48. Quis est homo qui vivet, & non videbit mortem? [l] 1 *Reg.* 14. 11. Qui mortui fuerint de Jeroboam in civitate, comedent eos canes: qui autem mortui fuerint in agro, vorabunt eos aves cœli. [m] *Jerem.* 22. 18, 19. Non plangent eum-sepulturâ asini sepelietur. [n] 2 *Reg.* 12. 2. Fecitque Joas rectum coram Domino cunctis diebus quibus docuit eum Jojada sacerdos. *Prov.* 2 17. Relinquit ducem pubertatis suæ (meretrix sc. uti hic *Clytæmnestra.*) [o] *Jos.* 1. 9. Strenuus & fortis esto — quia tecum est Dominus Deus tuus, quocunque iveris. *Judic.* 6. 12. Dominus tecum, vir fortissime, (*& ideò fortissime, quia Dominus tecum.*)

Ubi ex principiis partim *Stoicis*, partim *Academicis* necessitatem precandi Deum hoc Dilemmate impugnat (quod tamen ex scitis *Christianæ* nostræ religionis facilè aut retundi potest au.

aut retorqueri.) Ἤτοι ὁ εὐχόμενος ἄξιος τυχεῖν ὧν εὔξατο, ἢ μὴ ἄξιος· εἰ μὲν ὢν ἄξιος, τεύξεται καὶ μὴ εὐξάμενος· εἰ δὲ οὐκ ἄξιος, οὐ τεύξεται, οὐδ' εὐξάμενος. Citat verò hunc versum *Plut.* Sympos. l. 8. qu. 14. Δεῖται ἀνδρὸς ἀνὴρ, inquit *Pind. Nem.* 7. *Indiget viro vir*, unus sc. alio, sed omnes Deo. Solus quippe Deus αὐτάρκης est, & seipso contentus, & παντὸς ἀνενδεής· (Δεῖται γὰρ ὁ Θεὸς, εἴπερ ἔστ' ὄντως Θεὸς, Οὐδενός. *Eurip. Herc.* fur.) ipso autem indigemus omnes. Oremus ergo quia indigemus, Δεώμεθα, quia δεόμεθα· εὐχώμεθα θεῷ quia πάντες θεῶν χατέουσιν. ¶ Εὔχεσθαι absolutè est Deum precari, & sic differt à πτωχεύειν· utrunque est αἰτεῖν, sed εὔχεσθαι propriè est petere à Deo, πτωχεύειν ab hominibus. *Plat. Euthyphr.* Εὐχαὶ παρὰ θεῶν αἰτήσεις εἰσίν. *Aristot.* Rhet. 3. hoc exemplum affert Synecdoches speciei, ubi sc. una species pro alia ponitur. Τὸ φάναι τὸν μὲν πτωχεύοντα εὔχεσθαι, τὸν δὲ εὐχόμενον πτωχεύειν, ὅτι ἄμφω αἰτήσεις.

g Οὐκ ἄδοξον ἦν παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὸ λῃστεύειν, ἀλλ' ἔνδοξον. *Scholiast.* Latrocinia olim apud veteres tam Græcos, quàm Barbaros non fuisse ignominiosa ex hoc *Homeri* loco etiam probat *Thucyd.* l. 1. Δηλοῦσι δὲ καὶ οἱ παλαιοὶ τῶν ποιητῶν, τὰς πύστεις τῶν καταπλεόντων πανταχοῦ ὁμοίως ἐρωτῶντες εἰ λῃσταί εἰσιν· ὡς οὔτε ὧν πυνθάνονται ἀπαξιούντων τὸ ἔργον, οἷς τ' ἐπιμελὲς εἴη εἰδέναι οὐκ ὀνειδιζόντων. Idem de *Germanis* testatur *Cæsar* De Bell. Gal. l. 6. *Latrocinia nullam habent infamiam, quæ extra fines cujusque civitatis fiunt.* Vid. & *Sext. Empir. Pyrrhon.* Hypot. l. 3. ubi post *Thucydidem* ipsissimum hunc Poetæ locum horsum adducit. Citat præterea *Julian.* Imper. Orat. 7. Et imitatur *Virg.* Æn. 8. *Quid petitis? quæ causa rates, &c. Sive errore viæ &c.* ¶ Πρῆξις hìc est negotiatio seu mercatura, ἐμπορεία. πρηκτὴρ mercator. *Hesych.* Πρηκτῆρα, δραστῆρα, ποτὲ δὲ ἔμπορον. Ψυχὰς παρθέμενοι idem quod suprà ψυχὴν παραβαλλόμενος. *Il.* α. Et Ψυχῆς ἐκ ἀλέγοντες ἵν' ἄσπετον ὄλβον ἕλωνται. *Dionys.* Perieg.

h Vid. *Philon.* lib. cui titulus, Ὅτι ἄτρεπτον τὸ θεῖον. *Æschyl. Prom. V.* Διὸς γὰρ δυσπαραίτητοι φρένες. Non quidem αἶψα, τρέπεται tamen. nam Στρεπτοὶ δέ τε καὶ θεοὶ αὐτοί· ni fortè aliud sit τρέπεσθαι, aliud στρέφεσθαι.

i *Ælian.* de Animal. 4. 45. *Constantin.* Imp. in vita *Basil. Maced.* Hinc versus ille proverbialis decantatissimus, Νήπιος ὃς πατέρα κτείνας παῖδας καταλείποι (qui patris sc. mortem ulciscantur) quem versum citat *Herodot.* Clio. & *Aristot.* Rhet. l. 1. c. 16. & l. 2. c. 22. Et *Clem. Alex.* Strom. 6. ubi & poetam quendam *Stasinum* hujus carminis autorem facit, & locum parallelum ex *Xenophonte* adducit.

k *Superanda omnis fortuna ferendo. Virg. Æn.* 5. Κῆρα δ' ἐγὼ τὴν μοι θεὸς ὤπασε γεινομένῳ περ, Τλήσομαι ἀκράαντα φέρων τετληότι θυμῷ. *Homerus* de seipso mendico apud *Herodot.* vit. *Hom.* Ὅμως δ' ἀνάγκη πημονὰς βροτοῖς φέρειν Θεῶν διδόντων. *Æschyl. Pers. Animus æquus optimum est ærumnæ condimentum.* *Plaut.* Rud. *Quod sors feret, feramus æquo animo.* *Terent. Phorm.*

l Κλύει δὲ καὶ πρόσωθεν ὢν θεός. *Æschyl.* Eumen. Τηλόθεν ἐγγὺς ἐόντες, (Dii sc.) *Oppian.* Hal. 2.

m Ex hoc & similibus locis *Homerum* fuisse Stoicum colligunt quidam è veteribus (*sensu sc. non professione; nomen enim & secta nondum inventa. Lips.* Manud. ad *Stoic.* Philos. Dissert. 17.) Citat etiam hos versus *Beverovic.* De Vit. Term. Epist. ad *Casp. Barl.* Et mox subjungit, *Annon igitur medicus frustra curat eum, cui Parca non decrevit parcere?* Et videtur sanè *princeps ingeniorum Homerus* (itá eum appellat *Lipsius* loco jam laudato) Parcarum tabulis, & ineluctabili illi Εἱμαρμένῃ, & Fato Stoico passim favere. Unde *Lips.* ubi suprà, *Potestnè aliquid magis Stoicum, quàm quæ de Fato sic palam & sæpe scribit?* Certè *Jupiter* ipse *Il.* π. dolet se *Sarpedonem* suum morti eripere non posse, nec θανάτοιο δυσηχέος ἐξαναλῦσαι, quippe πεπρωμένον αἴσῃ, & cui fatale esset tum à *Patroclo* interfici. Ὤ μοι ἐγὼν, ὅτε μοι, &c. (Cui concinit & vetus Poeta apud *Ciceronem*, *Quod fore paratum est, id summum exuperat Jovem.*) *Miser sanè summus Imperator divûm atque hominum Jupiter, qui sibi carissimum Parcis invitis tueri non potuerit. Beverov.* lib. cit. Sed tales nimirum sunt Dii *Homerici*. Mortem haudquaquam καὶ φίλῳ ἀνδρὶ δύνανται, &c. Quanquam fortè & id solummodò hìc voluit Poeta, viz. neminem unquam posse mortem vitare, nè Deo quidem charissimum. *Infernis neque enim tenebris Diana pudicum Liberat Hippolytum, Horat.* Carm. l. 4. od. 7. Nè *Hercules* ipse, Φύ-

γε κῆρε, Ὅσσπερ φίλταῖος ἔσκε Διΐ, supr. *Il.* σ. Citat porrò hanc sententiam *Cyrill. Alex.* adv. *Julian* l. 6. Ὁππότε κεν δὴ Μοῖρ'] Cùm semel decretorius dies advenerit. Siquidem *Stat sua cuique dies. Virg. Stat quidem terminus nobis, ubi illum inexorabilis fatorum necessitas fixit. Sen.* Epist. 101. Et tamen (audite vos ἰατρῶν παῖδες, & plaudite) nescio quomodo Parcam flectit, & *Plutonem* placat, mortémque protelat medicina. Siquidem Ἰητροὶ δεδάασιν ἀνάβλησιν θανάτοιο. *Callim.* Hym. in *Apoll.* Sic & *Æsculapium* non eleganter minùs quàm blandè compellat Vates *Bilbilitanus*, Epigr. l. 9. *Latonæ venerande nepos, qui mitibus herbis Parcarum exoras pensa, brevésque colos.* ¶ Τανηλεγὴς θάν· περὶ διαστολὴν τοῦ ἀδήρου ὕπνου· ὁ μὲν μακρολεγὴς, ὡς ἐπὶ μικρὸν λέγων, ὃ ἐστι καλακοιμίζων τὸν ἄνθρωπον, ὁ δὲ θάνατος ἐπὶ μακρὸν παρατείνει τὸ τοιοῦτον λέξαι. *Eustath.* Nos sc. mortales semel mortui, Εὕδομες εὖ μάλα μακρὸν ἀτέρμονα νήγρετον ὕπνον. *Mosch.* Idyl. 3. *Nobis cum semel occidit brevis lux*, &c.

n Sepulturæ honore olim prohibiti homines scelerosi & nefarii; puta, proditores, perduelles, sacrilegi; nec non cruciarii omnes, itémque αὐτόχειρες, *Ælian.* Var. hist. 4. 7. Οὐκ ἦν ἄρα τοῖς κακοῖς τὸ ἀποθανεῖν κέρδος (contra quàm piis, quibus τὸ ἀποθανεῖν κέρδος, *Philip.* 1.) ἐπεὶ μηδὲ τότε ἀναπαύονται, ἢ παντὸς ἀμοιροῦσι ταφῆς, &c. *Xen.* Ἑλλην. 1. Ἐάν τις ἢ τὴν πόλιν προδιδῷ, ἢ τὰ ἱερὰ κλέπτῃ--- μὴ ταφῆναι ἐν τῇ Ἀττικῇ. Is autem ἀπόταφος dicebatur. *Harpocrat.* Ἀπόταφος, ἀντὶ τοῦ, ἀπεστερημένος τῶν πατρικῶν τάφων. Porrò qui insepulti projiciebantur, eos avibus, canibusque prædam fieri dicebant. Noster in initio *Iliados*, Αὐτοὺς δὲ ἑλώρια τεῦχε κύνεσσιν, Οἰωνοῖσί τε πᾶσι. *Soph.* in & de *Antigone* -- Ἄθαπτον μήθ' ὑπ' ᾠμηστῶν κυνῶν εἶασ' ὀλέσθαι, μήθ' ὑπ' οἰωνῶν τινος. *Appian.* Ἐμφυλ. 1. de interfectis jussu *Marii*, & insepultis, Οἰωνοὶ καὶ κύνες ἄνδρας τοὺς δὲ διεσπάραττο. Interim verò quàm barbarus & inhumanus ille *Bactrianorum* mos, quem ex *Onesicrito* refert *Strab.* Geograph. l. 11. Τοὺς ἀπειρηκότας διὰ νόσον ἢ γῆρας, ζῶντας παραβάλλεσθαι τρεφομένοις κυσὶν ἐπιτηδὲς πρὸς τοῦτο, οὓς ἐνταφιαστὰς καλοῦσι τῇ πατρῴᾳ γλώττῃ.

o Prudenter se gessit, h.e. castitatem coluit: nam Σωφροσύνη (ὡς σώζουσα τὴν φρόνησιν. *Arist.* Eth l. 6. c. 5.) est & *prudentia*, (atque sic in adagio illo Arabico, *Si omnes homines saperent*, i.e. cœlibes essent, & conjugio abstinerent, *desolaretur mundus*) & etiam *temperantia*, seu castimonia. Unde & ἐωῦσχος, q. εὖ νοῦν ἔχων, juxta nonnullos. Contrà re & voce affines sunt ἀφροσύνη, & ἀφροδίτη juxta illud *Hecubæ* apud *Eurip.* in *Troad.* Τὰ μωρὰ γὰρ πάντ' ἐστὶν Ἀφροδίτη βροτοῖς, Καὶ τοὔνομ' ὀρθῶς ἀφροσύνης ἄρχει θεᾶς. Porrò castitatē coluit *Clytæmnestra*, dum philosopho seu præceptori morē gessit. Sic & laudabile *Neronis* quinquennium, præceptore *Senecâ*. Τὸ ἀρχαῖον οἱ ἀοιδοὶ φιλοσόφων τάξιν ἐπεῖχον. *Schol.* ad loc. Et *Athen.* l. 1. & ante eos *Strabo* l. 1. Καὶ Ὅμηρος δὲ τοὺς ἀοιδοὺς σωφρονιστὰς εἴρηκε. Quintil. l. 1. *Ut iidem musici & vates & sapientes judicarentur. Grotius* ὁ πάνυ. Proleg. ad *Stob.* Florileg. *Antiquissimis seculis sapientiæ præcepta non nisi carminibus dabantur: quò & Homeri illud pertinet, quòd narrat Clytæmnestram ad vitiū non priùs flexisse quàm cantorem amiserat.* Eo autē sublato statim libidini fræna laxat hæc scelesta mulier, & ut *Virgil.* de navi, quæ caret gubernatore, loquitur, *Cedit, quoniam spoliata Magistro est.*

p Non nisi re sacrâ cubitum licet ire peractâ, nè quidem τοῖς ἔξωθεν, nedum τοῖς ἐκ τῆς ἡμετέρας θείας αὐλῆς. Et verò Ethnicos Diis suis libare solitos priusquam somno litarent, satis locuples *Homerus* testis est, tum hoc in lòco, tum etiam alibi, ut infrà *Od.* η. *Phæaces Mercurio* postremo (post cæteros Deos sc.) libabant, Ὧι πυμάτῳ σπένδεσκον ὅτε μνησαίατο κοίτου, idq; ἐπεὶ ὀνειροπομπός, ἢ ὕπνου παρεκτικός, ait *Schol.* Vid. & ibi *Eustath.* nec non *Apollon.* Schol. *Argon.* 1. *Athen.* Dipnos. 1. Solennis porrò apud veteres matutina & vespertina libatio, ut apud *Judæos* matutinum & vespertinum sacrificium, & apud *Christianos* matutinæ & vespertinæ preces. *Hesiod.* Ἔργ. καὶ Ἡμ. 1. Ἄλλοτε δὴ σπονδῇσι θυέεσσί τε ἱλάσκεσθαι. Ἠ μὲν ὅτ' εὐνάζῃ, καὶ ὅταν φάος ἱερὸν ἔλθῃ. Quin & huc spectat aureum illud præceptum *Pythag.* Aur. Carm. Μηδ' ὕπνον μαλακοῖσιν ἐπ' ὄμμασι προσδέξασθαι, Πρὶν τῶν ἡμερινῶν ἔργων &c. Κοίτοιο μεδώμεθα, τοῖο γὰρ ὥρη. *Cubitum eamus, tempus enim monet*, imò suadet, imò jubet: adeò potens est Deus ille Nocturninus, Ἀγαθὸν καὶ νυκτὶ πιθέσθαι, suprà *Il.* η. Πάντων μὲν κόρος ἐστὶν, & καιρὸς, *Omnium rerum est tempus*, inqui:

X 2 Sapiens,

Sapiens, somni inprimis (quia *Quod caret alternâ requie*, &c.) πῖο γὰρ ὥρη, estque ea ὥρη νύξ, postquam sc. jam φάος οἴχεθ' ὑπὸ ζόφον. ¶ Ζόφος hìc ut alibi pro Occidente ponitur. *Schol.* ad *Il.* δ. Ζόφον τὴν δύσιν ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι. *Theocr.* Idyll. 26. Ἥλιος μὲν ἔπειτα ποτὶ ζόφον ἠδὲ [...].

¶ Numerum duntaxat mutando, Εἰ δ' ὁ θεὸς τιμῶσιν ἕπεται, θεοφιλεῖ ἀνδρὶ ἐπλεχθήσεται παρῳδηθῆν. *Eustath.* Nil desperandum, si modò numen adest. Ἐκ θεῶν γὰρ μαχαναὶ πᾶσαι βροτέαις ἀρεταῖς, καὶ σοφοὶ, καὶ χερσὶ βιαταί.--- *Pind.* Pyth. 1. Φημὶ δ' εἰς εὐπραξίαν Καὶ τοῦθ' ὑπάρχειν, θεῶν ἀμεινόνων τυχεῖν. *Eurip.* *Heraclid.* Hùc etiam spectat versus ille proverbialis, Θεοῦ θέλοντος (vel ut alii legunt, Σοῦ

ΟΔ. δ'.

1 ---- [a] Ἦ τοι Ζηνὶ βροτῶν οὐκ ἄν τις ἐρίζοι.

2 [b] Ἄλλοτε δ' αὖτε γόῳ φρένα τέρπομαι, ἄλλοτε δ' αὖτε

Παύομαι· αἰψηρὸς δὲ κόρος κρυεροῖο γόοιο.

3 [c] Πολλὰ γὰρ ἄλγε' ἔχει πατρὸς παῖς οἰχομένοιο

Ἐν μεγάροις, ᾧ μὴ πολλοὶ ἀοσσητῆρες ἔωσιν.

4 ———————— [d] Οὐ γὰρ ἔγωγε

Τέρπομ' ὀδυρόμενος μεταδόρπιος————

5 ———————— [e] Νεμεσῶμαί γε μὲν οὐδὲν

Κλαίειν, ὅς κε θάνῃσι βροτῶν, καὶ πότμον ἐπίσπῃ.

Τοῦτό νυ καὶ γέρας οἷον ὀϊζυροῖσι βροτοῖσι,

Κείρασθαί τε κόμην, βαλέειν τ' ἀπὸ δάκρυ παρειῶν.

6 ——— [f] Τόσα εἶπες ὅσ' ἂν πεπνυμένος ἀνήρ.

7 [g] Τοίου γὰρ καὶ πατρὸς, ὃ καὶ πεπνυμένα βάζεις.

Ῥεῖα δ' ἀρίγνωτος γόνος ἀνέρος, ᾧ τε Κρονίων

Ὄλβον ἐπικλώσῃ γαμέοντί τε γεινομένῳ τε.

[a] *Athen.* Dipnosoph. l. 5. Θεομαχία semper infelix; & cum Deo contendere periculosum. Vid. supr. *Il.* ε. Contrà Deo se submittere, & inferiorem gerere & decet, & expedit. *Horat.* Carm. l. 3. *Od.* 6. *Diis te minorem quòd geris, imperas.*

[b] Πάντων μὲν κόρος ἐστὶ, supr. *Il.* ν. *Omnium rerum est satietas*, Μολπῆς τε γλυκερῆς, at quantò magis & citiùs πικροῖο καὶ κρυεροῖο γόοιο;

[c] Ὧι μὴ πολλοί. Ità habetur in omnibus, quæ vidi, exemplaribus; sed tum versus est hypermeter. *Eustath.* igitur in commentariis suis legit ἄλλοι, atque ità *Stephaniana* editio in margine; Et sic constabit ratio carminis per συνίζησιν sive συνεκφώνησιν, ᾧ μὴ ἄλλοι. ¶ Ἀοσσητῆρες sunt βοηθοὶ αὐτόδιοι, μὴ ἀναμένοντες ὄσσαν (h. e. oraculum divinum) εἰς τὸ βοηθῆσαι· Ἦν γὰρ ἔθος ἐρωτᾷν τὸ θεῖον, καὶ βοηθεῖν μὲν εἰ προστάττει τις, ἡσυχάζειν δὲ εἰ κωλύεται. *Eust.* in locum. Ἀοσσητὴρ, ὁ ἄνευ ὄσσης καὶ κληδόνος βοηθῶν αὐτομάτως· ἔθος γὰρ τοῖς παλαιοῖς τοῦτο, τῶν θανουμένων μαντείας βοηθεῖν. *Etymol.*

[d] *Inter cœnandum hilaris esto. A conviviis exulet philosophia*, multò magis luctus & lacrymæ. Intempestivus venit inter pocula fletus, Nec lacrymas dulci fas est miscere Falerno: nequis fortè hominem inter pocula flentem videns, dicat eum δακρυπλώειν βεβαρηότα τὰς φρένας οἴνῳ, ut loquitur *Ulysses* infrà *Od.* τ. Hùc porrò spectat Proverbium illud Arabicum, *Nè perde margaritas in die festo*: i.e. Nè fleas in loco lætitiæ. ¶ Μεταδόρπιος non est *post cœnam*, ut malè vertunt Interpretes, sed *in cœnâ*, vel *inter cœnandum*: μετὰ enim tam in compositione, quàm extra, sæpè valet ἐν· sic μεταδήμιος, ἔνδημος, ἐν δήμῳ. *Hesych.* Μεταδόρπιος δείπνῳ ὥρᾳ ἤγουν δείπνῳ. Ità enim (opinor) legenda sunt ea verba, quæ in codicibus impressis mendo laborant. Nec aliter exponit *Eust.* Μεταδ. ἐνδόρπιος, ἤγουν ἐπ' αὐτῷ τῷ δόρπῳ, ἐν ᾧ ἀνέπιος μάλιστα χρεία. Porrò quàm intempestivus sit in convivio luctus, alibi docet Poeta, ubi sc. citharam, choream, & canticum

τῷ Θεῷ πλῶν) κἂν ὀπὶ ῥιπὸς πλέοι. Θεοὶ πομπ.] Cui Deus est ductor, quàm benè carpit iter! Hinc Θεῶν ἀμύμονα πομπὴν legas apud nostrum Il. ζ. Et revera Dii πομποὶ ἀπήμονες, longè potiori jure quàm Phæaces (Od. θ.) vel potiùs Deus πομπὸς ἀπήμων, cujus salvo conductu (ut loquuntur) καὶ ἐκ πυρὸς αἰθομένοιο tuti & incolumes evademus. ¶ Πομπὸς, ὁδηγὸς, συνοδοιπόρος. Jon. idem quod πομπὸς, ut Αἰθίοψ, Αἰθιοπῆος· ἀετός, --ῆος, ἡγεμὼν--ονῆος· ἡνίοχος, ῆος, &c. Ἔολπα, (præt. med. ab ἔλπω, ut ἔοργα ab ἔργω Eust.) hic non est spero, ut malè Lat. Int. etiam in Edit. Schrev. sed sentio, opinor, existimo, expecto, præsagio, ut alibi sæpè. Οἶμαι, νομίζω. Eustath. Ἔολπεν, ἐλπίζει, προσδοκᾷ, οἴεται. Hesych.

O D. 4.

1 --- [a] *Utique cum Jove mortalium haud quisquã contenderit.*
2 *Interdum quidem luctu mentẽ oblecto & satio; interdũ rursus*
Desino; citò autem fit-satietas frigidi luctûs.
3 *Multa enim mala patitur filius patre peregrinante,*
In ædibus, cui non multi opitulatores fuerint.
4 ———————— *Non enim ego*
Delector luctu & lacrymis *inter-canandum.*
5 ———— [b] *Neutiquam* ægrè nec *indignè fero,*
Si quis fleat hominem quemcunque mortuum & fato-functum:
Nam *hic certè unicus honor miseris mortalibus* (*nis profundat.*
Ut sc. quis in eorum funere *& comam tondeat, & lacrymas à ge-*
6 --- [c] *Tantum dixisti, quantum prudens vir* dixerit,
7 *Tali enim patre* natus es, *ideóque & prudenter loqueris:*
Facilè autem celebris fit *proles viri, cui Saturnius*
Prosperitatem destinaverit, & uxorem-ducenti, nascentique.

[a] *Isa.* 45. 9. Væ contendenti cum fictore suo.
[b] *Eccles.* 12. 5. Ibit homo in domum æternitatis suæ, & circuibunt in plateâ plangentes. *Siracid.* 38. 16 &c. Fili, de mortuo lacrymas educito-- --Fletu acerbo utere, & calente planctu, & fac luctum pro dignitate ejus, &c.
[c] *Prov.* 10. 19. Qui labia sua cohibet, sapit. *Eccles.* 5. 2. Sint sermones tui pauci.

---

ticum facit ἀναθήματα δαιτός. *Nicomachus*, sive alius quis, apud *Athen.* l. 8. Ἀλλὰ μάλ' εὔκηλος τέρπει ξεῖνα, τέρπη τ' ἐκεῖνον, tu sc. ξεινοδόκος τὸν ξεῖνον.

[e] Τὸ γὰρ φιλῆσαι τὸν θανόντ' ἄγει δάκρυ. *Eurip. Alcest.* Pro γέρας οἷον legi etiam γ. οἷς, θαυμαστικῶς, monet *Eustath.* Luctus pro mortuis licitus, imò laudabilis, modò moderatus. Τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων, uti noster alibi. Et hic γέρας οἷον vel οἷς: *Solus honor*, vel *quantus honor*. Meritò itaque *Solon*, Μηδέ μοι ἄκλαυστος θάνατος μόλοι· ἀλλὰ φίλοισι Καλλείποιμι θανὼν ἄλγεα καὶ στοναχάς. *Nam & infinito dolore, cùm aliquem ex charissimis amiseris, affici, stulta indulgentia est; & nullo, inhumana duritia. Sen.* Consol. ad *Helv.*

[f] *Tam multa quàm sapiens.* Nec enim refert quàm multa, sed quàm apta. Etenim Χωρὶς τὸ πολλὰ εἰπεῖν πολλὰ καὶ τὰ καίρια. *Suid.* ex vetere Poeta. Et Οὐκ ἐν τῷ μεγάλῳ τὸ εὖ, ἀλλ' ἐν τῷ εὖ τὸ μέγα. Et Οὐκ ἄν τις εἴπη πολλὰ, θαυμασθήσεται, Ὁ μικρὰ δ' εἰπὼν μᾶλλον, ἂν ᾖ χρήσιμα. *Philonid.* apud *Stob.* Nam Ἀσυρὲς ποταμοῖο μέγας ῥόος, &c. *Callim.* hym. in *Apoll.* Et sæpè ῥημάτων ποταμὸς, νοῦ δὲ σταλαγμός. Vid. supr. Παῦρα μὲν, ἀλλὰ μάλα λιγέως, *Il.* γ. Quin & modus etiam in optimis servandus est. Siquidem Πάντων μὲν κόρος ἐστί. *Hom.* Λόγων imprimis

Sapiens, somni inprimis (quia *Quod caret alternâ requie*, &c.) πίθο γδ ἄρη, estque ea ὥρη νὺξ, postquam sc. jam φάος οἴχεθ' ὑπὸ ζόφον. ¶ Ζόφος hic ut alibi pro Occidente ponitur. *Schol.* ad *Il.* δ. Ζόφον πλὼ δύσιν ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι. *Theocr.* Idyll. 26. Ἥλιος μὲν ἔπειτα ποτὶ ζόφον ἤδεε γα.

¶ Numerum duntaxat mutando, Εἰ-θεὸς τιμωρὸς ἔπειτα, θεοφιλεῖ ἀνδρὶ ἐπιλεχθήσεται παρρδυδθειν. *Eustath.* Nil desperandum, si modò numen adest. Ἐκ θεῶν γδ μαχαναὶ πᾶσαι βροτέαις ἀρεταῖς, καὶ σοφοὶ, καὶ χερσὶ βιαταί.--- *Pind.* Pyth. 1. Φημί δ' εἰς εὐπραξίαν Καὶ τοῦθ' ὑπάρχειν, θεῶν ἀμεινόνων τυχεῖν. *Eurip. Heraclid.* Huc etiam spectat versus ille proverbialis, Θεῦ θέλοντος (vel ut alii legunt, Σὺν

ΟΔ. δ'.

[a] *Athen.* Dipnosoph. l. 5. Θεομαχία semper infelix; & cum Deo contendere periculosum. Vid. supr. *Il.* ε. Contrà Deo se submittere, & inferiorem gerere & decet, & expedit. *Horat.* Carm. l. 3. *Od.* 6. *Diis te minorem quòd geris, imperas.* [b] Πάντων μὲν κόρος ἐστὶ, supr. *Il.* ν. *Omnium rerum est satietas,* Μολπῆς τε γλυκερῆς, at quantò magis & citiùs πικροῖο καὶ κρυεροῖο γόοιο;

1 ----[a] Ἤ τοι Ζηνὶ βροτῶν οὐκ ἄν τις ἐρίζοι.
2 [b] Ἄλλοτε δ' αὖτε γόῳ φρένα τέρπομαι, ἄλλοτε δ' αὖτε
Παύομαι· αἰψηρὸς δὲ κόρος κρυεροῖο γόοιο.
3 [c] Πολλὰ γδ ἄλγε' ἔχει πατρὸς παῖς οἰχομένοιο
Ἐν μεγάροις, ᾧ μὴ πολλοὶ ἀοσσητῆρες ἔωσιν.
4 ——————— [d] Οὐ γὰρ ἔγωγε
Τέρπομ' ὀδυρόμενος μεταδόρπιος——————
5 ——————— [e] Νεμεσσῶμαί γε μὲν οὐδὲν
Κλαίειν, ὅς κε θάνησι βροτῶν, καὶ πότμον ἐπίσπῃ·
Τοῦτό νυ καὶ γέρας οἶον ὀϊζυροῖσι βροτοῖσι,
Κείρασθαί τε κόμην, βαλέειν τ' ἀπὸ δάκρυ παρειῶν.
6 ——— [f] Τόσα εἶπες ὅσ' ἂν πεπνυμένος ἀνήρ.
7 [g] Τοίου γὰρ καὶ πατρὸς, ὃ καὶ πεπνυμένα βάζεις·
Ῥεῖα δ' ἀρίγνωτος γόνος ἀνέρος, ᾧ τε Κρονίων
Ὄλβον ἐπικλώσῃ γαμέοντί τε γεινομένῳ τε.

[c] Ὧι μὴ πολλοί. Ità habetur in omnibus, quæ vidi, exemplaribus; sed tum versus est hypermeter. *Eustath.* igitur in commentariis suis legit ἄλλοι, atque ità *Stephaniana* editio in margine; Et sic constabit ratio carminis per συνίζησιν sive συνεκφώνησιν, ᾧ μὴ ἄλλοι. ¶ Ἀοσσητῆρες sunt βοηθοὶ αὐτόκλητοι, μὴ ἀναμένοντες ὄσσαν (h. e. oraculum divinum) εἰς τὸ βοηθῆσαι· Ἦν γδ ἔθος ἐρωτᾶν τὸ θεῖον, καὶ βοηθεῖν μὲν εἰ προστάττοι τις, ἡσυχάζειν δ' εἰ κωλύοιτο. *Eust.* in locum. Ἀοσσητήρ, ὁ ἀνὰ ὄσσης καὶ κληδόνος βοηθῶν αὐτομάτως· ἔθος γδ τοῖς παλαιοῖς τοῦτο, πυνθανομένοις μαντείας βοηθεῖν. *Etymol.*

[d] *Inter cœnandum hilaris esto. A conviviis exulet philosophia,* multò magis luctus & lacrymæ. Intempestivus venit inter pocula fletus, Nec lacrymas dulci fas est miscere Falerno: nequis fortè hominem inter pocula flentem videns, dicat eum δακρυπλώειν βεβαρηότα τὰς φρένας οἴνῳ, ut loquitur *Ulysses* infrà *Od.* τ. Huc porrò spectat Proverbium illud Arabicum, *Nè perde margaritas in die festo:* i.e. Nè fleas in loco lætitiæ. ¶ Μεταδόρπιος non est *post cœnam*, ut malè vertunt Interpretes, sed *in cœnâ*, vel *inter cœnandum*: μετὰ enim tam in compositione, quàm extra, sæpè valet ἐν· sic μεταδήμιος, ἔνδημος, ἐν δήμῳ. *Hesych.* Μεταδόρπιος δείπνῳ ὥρᾳ ἤγουν δείπνῳ. Ità enim (opinor) legenda sunt ea verba, quæ in codicibus impressis mendo laborant. Nec aliter exponit *Eust.* Μεταδ. ἐνδόρπιος, ἤγουν ἐπ' αὐτῷ τῷ δόρπῳ, ἐν ᾧ ἀνέσεως μάλιστα χρεία. Porrò quàm intempestivus sit in convivio luctus, alibi docet Poeta, ubi sc. citharam, choream, & canticum

τοῦ Θεοῦ πλῶν) κἂν ἐπὶ ῥιπὸς πλέοις. Θεοὶ πομπ.] Cui Deus est ductor, quàm benè carpit iter! Hinc Θεῶν ἀμύμονα πομπὴν legas apud nostrum *Il.* ζ. Et revera Dii πομποὶ ἀπήμονες, longè potiori jure quàm Phæaces (*Od.* ϑ.) vel potiùs Deus πομπὸς ἀπήμων, cujus *salvo conductu* (ut loquuntur) καὶ ἐκ πυρὸς αἰθομένοιο tuti & incolumes evademus. ¶ Πομπὸς, ὁδηγὸς, ζωοδοιπόρος. Jon. idem quod πομπὸς, ut Αἰθίοψ, Αἰθιοπῆος· ἀετὸς, --ῆος, ἡγεμὼν--ονῆος· ἡνίοχος, --ῆος, &c. ˮΕολπα, (præt. med. ab ἔλπω, ut ἔοργα ab ἔργω *Eust.*) hic non est *spero*, ut malè Lat. Int. etiam in Edit. *Schrev.* *sed sentio, opinor, existimo, expecto, præsagio*, ut alibi sæpè. Οἴμαι, νομίζω. *Eustath.* ˮΕολπεν, ἐλπίζει, προσδοκᾷ, οἴεται. *Hesyb.*

O D. 4.

1 ... [a]*Utique cum Jove mortalium haud quisquã contenderit.*
2 *Interdum quidem luctu mentẽ oblecto & satio; interdũ rursus*
Desino; citò autem fit-satietas frigidi luctûs.
3 *Multa enim mala patitur filius patre peregrinante,*
In ædibus, cui non multi opitulatores fuerint.
4 ————————— *Non enim ego*
Delector luctu & lacrymis *inter-cœnandum.*
5 ——— [b] *Nentiquam* ægrè nec *indignè fero,*
Si quis fleat hominem quemcunque mortuum & fato-functum:
Nam *hic certè unicus honor miseris mortalibus* (*nis profundat.*
Ut sc. quis in eorum funere *& comam tondeat, & lacrymas à ge-*
6 ... [c] *Tantum dixisti, quantum prudens vir* dixerit,
7 *Tali enim patre* natus es, *ideóque & prudenter loqueris:*
Facilè autem celebris fit *proles viri, cui Saturnius*
Prosperitatem destinaverit, & uxorem-ducenti, nascentique.

[a] *Isa.* 45. 9. Væ contendenti cum fictore suo.
[b] *Eccles.* 12.5. Ibit homo in domum æternitatis suæ, & circuibunt in platea plangentes. *Siracid.* 38.16 &c. Fili, de mortuo lacrymas educito-- --Fletu acerbo utere, & calente planctu, & fac luctum pro dignitate ejus, &c.
[c] *Prov.*10.19. Qui labia sua cohibet, sapit. *Eccles.* 5. 2. Sint sermones tui pauci.

---

ticum facit ἀναθήματα δαιτός. *Nicomachus*, sive alius quis, apud *Athen.* l. 8. 'Αλλὰ μάλ' εὔκηλος τέρπε φρένα, τέρπε τ' ἐκεῖνον, tu sc. ξενοδόχος τὸν ξεῖνον.

[e] Τὸ γὰρ φιλῆσαι τὸν θανόντ' ἄγει δάκρυ. *Eurip. Alcest.* Pro γέρας οἶον legi etiam γ. ὅσον, θαυμαστικῶς, monet *Eustath.* Luctus pro mortuis licitus, imò laudabilis, modò moderatus. Τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων, uti noster alibi. Et hic γέρας οἶον vel ὅσον: *Solus honor*, vel *quantus honor*. Meritò itaque *Solon*, Μηδέ μοι ἄκλαυστος θάνατος μόλοι· ἀλλὰ φίλοισι Καλλείποιμι θανὼν ἄλγεα καὶ στοναχάς. *Nam & infinito dolore, cùm aliquem ex charissimis amiseris, affici, stulta indulgentia est; & nullo, inhumana duritia. Sen.* Consol. ad *Helv.*

[i] *Tam multa quàm sapiens.* Nec enim refert quàm multa, sed quàm apta. Etenim Χωρὶς μὲν εἰπεῖν πολλὰ καὶ τὰ καίρια. *Suid.* ex vetere Poeta. Et 'Ουκ ἐν τῷ μεγάλῳ τὸ εὖ, ἀλλ' ἐν τῷ εὖ τὸ μέγα. Et 'Ουκ ἄν τις εἴπῃ πολλὰ, θαυμασθήσεται, 'Ο μικρὰ δ' εἰπὼν μᾶλλον, ἂν ᾖ χρήσιμα. *Philonid.* apud *Stob.* Nam 'Ασσυρίου ποταμοῖο μέγας ῥόος, &c. *Callim.* hym. in *Apoll.* Et sæpè ῥημάτων ποταμὸς, νοῦ δὲ σταλαγμός. Vid. supr. Παῦρα μὲν, ἀλλὰ μάλα λιγέως, *Il.* γ. Quin & modus etiam in optimis servandus est. Siquidem Πάντων μὲν κόρος ἐστί. *Hom.* Λόγων imprimis

 mis

mis ὄρος καὶ κόρος ἐστί. Ἀπὸ γὰρ κόρου (verborum sc.) ἀμβλωθεῖσι αἰανὴς ταχεῖας ἀπάδης. *Pind.* Ἔστι γὰρ καὶ τοῦ ποσοῦ ὅρος. Ὦ φίλ', ἐπεὶ τόσα εἶπες ὅσ' ἂν π. α. ἀλλ' ὐ τοιαῦτα (οἷα sc.) *Arist.* Rhetor. 3. 17. Quem locum *Æmil. Port.* in suâ interpretatione malè videtur accepisse.

g Citat *Plut.* lib. De vitâ *Homeri*. Erat id *Stoicorum* dogma, *virtutem esse διδακτὴν*, quod (ut & alia plurima philosophorum placita) ex *Homero* haustum ac desumptum censet *Trajani* Præceptor loco jam laudato; Ἔστι τῶν Στοϊκῶν φιλοσόφων δόγμα καὶ τὸ, διδακτὸν εἶναι τὴν ἀρε-

h *Homerici* hujusce Νηπενθὲς meminerût *Diodor. Sic.* l. 1. *Plin.* Nat. Hist. 21. 21. *Clem. Alex.* Protrept. *Jamblich.* de Vit. *Pyth.* 1. 25. *Theophrast.* Hist. Plant. 9. 15. *Damocharis* Anthol. Epig. l. 4. *Galen.* Quòd mores sequ. Temperam. c. 3. *Theophyl. Simoc.* Hist. *Maur.* l. 2. c. 11. alii. qui & singuli ferè hunc versum citant,

8 [h] Αὐτίκ' ἄρ' εἰς οἶνον βάλε φάρμακον ἔνθεν ἔπινον
Νηπενθές τ', ἄχολόν τε, κακῶν ἐπίληθον ἁπάντων.
Ὃς τὸ καταβρόξειεν ἐπὴν κρητῆρι μιγείη,
Οὔ κεν ἐφημέριός γε βάλοι κατὰ δάκρυ παρειῶν,
Οὐδ' εἴ οἱ κατατεθναίη μήτηρ τε πατήρ τε,
Οὐδ' εἴ οἱ προπάροιθεν ἀδελφεὸν ἢ φίλον υἱὸν
Χαλκῷ δηϊόῳεν, ὃ δ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῷτο.
9 [i] Φάρμακα πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρά.
10 —————— [k] Θεὸς ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλῳ
Ζεὺς ἀγαθόν τε κακόν τε διδοῖ, δύναται γὰρ ἅπαντα.
11 [l] Οἱ δ' αἰεὶ βέλονται θεοὶ μεμνῆσθαι ἐφετμέων.
12 —————— [m] Θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασιν.
13 [n] Ὅττι τοι ἐν μεγάροισι κακόν τ' ἀγαθόν τε τέτυκται.
14 [o] Ἀργαλέος γάρ τ' ἐστὶ θεὸς βροτῷ ἀνδρὶ δαμῆναι.

Νηπενθές τ', &c. *Theophr.* loco laudato. Φάρμακα, &c. ἐν οἷς δὲ καὶ τὸ νηπενθὲς ἐκεῖνό φησιν εἶναι καὶ ἄχολον, ὥστε λήθην ποιεῖν καὶ ἀπάθειαν τῶν κακῶν. Nempe ex hoc *Hom.* loco veteres, inprimis *Botanici*, collegerunt herbam quandam medicam *Nepenthes* appellatam. Quam *Buglossum* alii (de quo *Galen.* Καὶ τοῖς οἴνοις ἐμβαλλόμενον εὐφροσύνης αἴτιον γίνεται) alii *Helenium* ab *Helena*, sic dictum esse volunt. Vid. *Theophrast.* loco jam laudato & ibid. Notas *Bodei* nuper editas. Πάνακες φάρμακον vocat *Athen.* l. 5. Ληθεδανὸν φάρμ. *Lucian.* de Saltat. Cùm tamen apud *Hom.* νηπενθὲς non sit speciale aliquod plantæ genus sic nominatum, sed tantùm Epitheton pharmaci cujusdam *Ægyptii*, quod ad exhilirandos hospites *Helena* vino immiscuit. *Hesych.* Νηπενθές, ἀπενθές, ἀπένθητον. *Eustath.* Νηπενθές, ὐ μόνον ἐστερημένον πένθους, ἀλλὰ καὶ τὸ στερίσκον πένθους, ὅ ἐστιν ἄλυπον. Contrà verò Ἄλυπον est & herbæ genus apud *Dioscoridem*, *Plinium*, aliosque *Botanicos*, non ab effectu sic dictæ, sed potiùs per antiphrasin, cùm sit *acris gustatu mordénsque vehementer & accendens.* *Plin.* l. 27. c. 4. Hoc igitur *Helenæ* pharmacum Νηπενθὲς, h. e. *exhilarans*, seu *lætificans*, seu *luctum sedans* non alio sensu hìc dixit Poeta quàm alibi οἶνον εὔφρονα, & *Bacchum* χάρμα βροτοῖσιν, & οἶνον λαθικηδέα. *Alcæus*, & *Horat.* vinum generosum *amara curarum eluere efficax.* Carm. l. 4. Od. 12. Mirum tamen quantum luxurient veteres, quas allegorias fingant, & quàm suaves ludos ludant Critici & mythologi, dum *Craterem Helenæ* (ex quo etiam adagium hauserunt Parœmiographi) & hoc *Nepenthes* Homericum variis modis temperatum nobis propinant. Alii siquidem eloquentiam seu orationem jucundam & tempestivam. *Plut.* Sympos. 1. Τοῦτο γὰρ ἦν (ὡς ἔοικε) τὸ νηπενθὲς φάρμακον καὶ ἀνώδυνον λόγος ἔχων καιρὸν ἁρμόζοντα τοῖς ὑποκειμένοις πάθεσι καὶ πράγμασι. *Macrob.* Saturn. 7. *Delinimentum illud quod Helena vino miscuit*, Νηπενθές τ' &c. *non herba fuit, non ex Indiâ succus, sed narrandi opportunitas, quæ hospitem mœroris oblitum flexit ad gaudium.* Alii historiam, alii philosophiam, alii musicam, alii denique virtutem & pulchritudinem per hoc nepenthes ἀλληγορικῶς denotari

τὴν, ἔχουσι μετὰ ἀρχὴν τὴν εὐγένειαν, ὅ καὶ Ὅμηρός φησι, Τοῖο γὰρ (leg. ut hic Τοίυ γὰρ καὶ) πατρός, &c. *Robur parentum*, aliquando & prudentiam, *filii indicant*. Vid. infr. Αἵματος εἰς ἀγαθοῖο, &c. Γαμέοντί τε γεινομένῳ τε] τὸ πρόσωπον παραλαλεῖ, διὰ τὰ γενεθλιακὰ, καὶ τὴν μετὰ τὸν γάμον ζωὴν· καὶ ἔστι παρωδύτερον· φρόντιν γάρ τις γεννηθεὶς, εἶτα εἰς γάμον ἥκει· κρεῖττον δὲ κατὰ τοὺς παλαιοὺς νοεῖν τὸ γεινομένῳ ἀντὶ τοῦ γεννῶντι, τεκνοποιοῦντι (at verò tum non esset γεινομένῳ sed γειναμένῳ) *Eustath.* ad locum.

8 [d] *Protinus pharmacum infudit vino, unde bibebant,*
Nepenthes, bilem-sedans, malorum oblivionem-inducens omnium:
Qui illud hauserit, postquàm crateri immixtum-fuerit,
Haud utique eo-die-quo-biberit, lacrymam à genis profuderit,
Nè si vel ei mortem obierint materque paterque,
Nec si ei coràm fratrem aut charum filium
Ferro trucidarent hostes, *ipse verò oculis cerneret.*
9 [e] *Pharmaca multa & bona mixta, multa & mala.*
10 ——— [f] *Deus aliud post aliud*
Jupiter bonúmque malúmque dat, potest enim omnia.
11 [g] *Semper volunt Dii memores-esse* nos *præceptorum,* quæ de- (derint.
12 ——— [h] *Dii omnia nôrunt.*
13 [i] *Quidnam tibi in ædibus malumq; bonumq; sit,* videndũ sc.
14 [k] *Difficilis enim est Deus mortali viro superari.*

[d] *Prov.* 31. 6, 7. Date siceram mœrentibus, & vinum his qui amaro sunt animo. Bibant, & obliviscantur egestatis suæ, & doloris sui non recordentur ampliùs. [e f] *Job* 2 10. Bonum acceperimus à Deo, & malum non acceperimus? *Eccles.* 7. 14. Bono tempore ità esto in bono, ut malum tempus spectes. Siquidem utriusque vicissitudinem fecit Deus. *Thren.* 3. 38. Ex ore Altissimi annon prodit malum & bonum? [g] *Num.* 15. 38, 39. Faciant sibi fimbrias---Quas cùm viderint, recordentur omnium mandatorum Domini. [h] *Joh.* 21. 17. Domine, tu omnia nôsti. *Heb.* 4. 12. Omnia nuda & aperta sunt oculis ejus (sc. Dei.) 1 *Joh.* 3. 20. Major est Deus corde nostro, & novit omnia. [i] *Gen.* 30. 30. Quando etiam providebo domui meæ? 1 *Tim.* 3. 4. Qui suæ domui benè præsit.

---

tari volunt. Σύ μοι γενοῦ τὸ Αἰγύπτιον φάρμακον· εἴτε λόγος τοῦτο ἦν, εἴτε τι ἕτερον, ᾧ φαρμακεύει τὰς ψυχὰς Ὅμηρος ἐν τ. λύπαις. *Greg. Nazianz.* Epist. 137. Vid. fusè hac de re agentem *P. la Seine*, qui & integrum librum scripsit de *Nepenthe Homerico*. Quod de mirâ & incredibili hujus pharmaci τοῦ νηπενθοῦς virtute & efficaciâ ad mœrorem luctúmque abolendum hic addit Poeta, [a] Ὃς τὸ καταβρόξειεν, &c. id ὑπερβολικῶς dictum meritò observat *Eustath.* Nam profectò ut *amor* ità & *nullis* dolor *est medicabilis herbis*; nisi fortè opii instar aut mandragoræ soporiferum hoc & narcoticum medicamentum fuerit, de quo viderint *Ægyptii*, οἱ περὶ ταῦτα δεινοὶ, & quibus hæc planta indigena. Somnus quidem mœrorem abolet, & malorum omnium oblivionem inducit. [a] Ὁ γάρ τ' ἐπίλησεν ἁπάντων Ἐσθλῶν ἠδὲ κακῶν. Infr. *Od.* υ. Alioqui verò Λόγος h. e. ratio vel oratio sola ægrotantis animi medicina, atque unicum doloris *nepenthes* est. Ψυχῆς νοσούσης εἰσὶν ἰατροὶ λόγοι *Æschyl.* Prom. V. Et Λόγος γάρ ἐστι λύπης φάρμακον μόνος, *Menand.* ¶ Ἐφημέριος, vir quidam doctus poni vult pro ἐφήμερος, *mortalis*, sc. homo (quemadmodum ea vox non rarò sumitur apud Græcos. vid. infrà ἐφημέρεια φρονέοντες *Od.* φ.) ut sensus sit, *Siquis mortalium in potu sumpserit* &c. At hoc certè duriusculum,

riusculum: rectiùs multò *Didym.* & *Eustath.* 'Ερμη. 'Εν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν ᾗ ἔπιεν. Hos porrò versus de *Nepenthe* elegantissimè transtulit *Budeus* Annot. in Pandect.

[i] *Herodot.* Euterp. *Theophr.* Hist. Plant. 9. 15. *Plut.* Πῶς δεῖ τὸν νέον, &c. *Anthol. Gr.* Epigr. l. 1. εἰς ἰατρὲς. Et imitari videtur *Apollon.* Argon. 3. de Medea. Φάρμακά οἱ τὰ μὲν ἐσθλὰ, τὰ δὲ ῥαισήρι', ἔκειτο. De *Ægypto* pharmacis abundante loquitur hìc Poeta: Eleganter interim accommodari poterit hic versus ad mores hominis, qui magnas virtutes habet, & vitia non minora. Περὶ ἀνθρώπε λεχθείη ἂν ἐκ τε ἀγαθῶν τινων συγκροτουμένε, καὶ εἰς ἐναντία δὲ ἀποκλίνοντος. *Eustath.* Atque ità de *Alcibiade* usus est *Plut.* in *Niciâ.* Vel etiam ad res humanas prosperas & adversas, quæ permisceri sc. sibi invicem solent, juxta illud quod sequitur, Θεὸς ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλῳ, & illud de duobus doliis, *Il.* ω. *Isocr.* Ταῖς ἡδοναῖς αἱ λῦπαι παραπεπήγασι. *Hesiod.* 'Εργ. καὶ ἡμ. 1. 'Αλλ' ἔμπης καὶ τοῖσι μεμίξεται ἐσθλὰ κακοῖσιν. *Plut.* π. πολυφιλ. Τὰ ἀνθρώπινα πάθη καὶ πράγματα μέμικται συντυχίαις ἄλλοτε ἄλλως ῥεύσαις. Φάρμ. alia ἐσθλὰ, alia λυγρά. Φάρμακον igitur μέση λέξις: unde & a Etymon, παρὰ τὸ φέρειν ἄκος, cùm in bonum, π. τὸ φέρ. ἄχος, cùm in malum sumitur. *Eustath.* *Plut.* lib. Πῶς δεῖ τὸν νέον, &c. vel *Quomodo audiendi sint Poetæ*, hoc *Hom.* carmen, ut & alterum illud proverbiale (ex Poeta nescio quo) huic parallelum, Πουλύποδος κεφαλὴ ἐν μὲν κακὸν, ἐν δὲ καὶ ἐσθλὸν, non ineptè usurpat de scriptis Poetarum in quibus sc. πολλὰ μὲν ἐσθλὰ, &c.

[k] Insignis Gnome de potentiâ & providentiâ divinâ, & sacris literis apprimè consentanea: Cui respondet illa itidem altera de duobus doliis. Nec dubito quin hùc respexerit *Pind.* Isthm. 5. Ζεὺς τάδε καὶ τὰ νέμει, Ζεὺς ὁ πάντων κύριος. Ubi *Schol.* 'Ο γὰρ Ζεὺς τὰ πάντα ἀνθρώποις ἀπονέμει. Nec multùm abludit illud *Soph.* *Ajace.* Σὺν τοῖς Θεοῖς πᾶς καὶ γελᾷ, κ᾽ ὀδύρεται. *Diod. Sic.* l. 18. 'Ο γὰρ κοινὸς βίος ὥσπερ ὑπὸ θεῶν τινος οἰακιζόμενος ἐναλλὰξ ἀγαθοῖς τε κακοῖς τε κυκλεῖται πάντα τὸν αἰῶνα. *Multa eveniunt homini, quæ volt, quæ*

15 —— [p] Οὐδ' ὁ γέρων δολίης ἐπελήθετο τέχνης,
Αλλ' ἤτοι πρώτιστα λέων γένετ' ἠϋγένειος,
Αὐτὰρ ἔπειτα δράκων, καὶ πάρδαλις, ἠδὲ μέγας σῦς,
Γίνετο δ' ὑγρὸν ὕδωρ, καὶ δένδρεον ὑψιπέτηλον.
16 [q] Τίς γάρ ἂν εἰναλίῳ παρὰ κήτεϊ κοιμηθείη;
17 [r] Καί νύ κεν ἔκφυγε κῆρα, καὶ ἔχθόμενός περ 'Αθήνῃ,
Εἰ μὴ ὑπόφιαλον ἔπος ἔκβαλε καὶ μέγ' ἀάσθη.
18 [f] Μηκέτι, 'Ατρέος υἱὲ, πολὺν χρόνον ἀσκελὲς αἰεὶ
Κλαῖ', ἐπεὶ οὐκ ἄνυσίν τινα δήομεν ——

[p] De *Proteo* hic sermo est: unde & proverbium Πρωτέως ποικιλώτερος (*Lucian.*) *Proteo mutabilior* (*Erasm.*) Cui simile *Vertũno inconstantior.* Et Εὐμεταβολώτερος 'Εμπέσης. Quadrat autem hic locus, & proverbiũ hoc, & nomen, & fabula *Protei* in vafros, versipelles, & inconstantes, vel etiam in præstigiatores & θαυματοποιοὺς, vel deniq; in adulatores & parasitos, qui subinde pro re natâ μετασχηματίζονται καὶ μεταμορφοῦνται, & in omnes formas se transmutant, & varias personas induunt, dum ad eorum quibuscum versantur mores & ingenia effingunt se atque componunt. *Plat. Jon.* 'Αλλ' ἀτεχνῶς ὥσπερ ὁ Πρωτεὺς παντοδαπὸς γίγνῃ στρεφόμενος ἄνω καὶ κάτω. *Lucian.* de Saltat. 'Ιδοις τ' ἂν αὐτοὺς ... ἐοικέναι διηλλαγμένους, καὶ αὐτὸν μιμουμένους τὸν Πρωτέα. 'Η τὸν μὲν οὕτως ἔχοντα τι τοῦ Αἰγυπτίου σοφιστοῦ φήσομεν ἀπολείπειν; ὃς φυτὸν ἐγίγνετο, καὶ θηρίον ὁπότε βούλοιτο, καὶ πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ πάντα χρήματα. *Basil.* M. Homil. πρὸς τοὺς νέους, &c. *Horat.* l. 1. Ep. 1. *Quo teneam vultus mutantem Protea nodo?* *Petron.* Satyr. *Proteus esse solet, quicquid libet.* Mythologi qui Poetarum fabulas philosophicè ἀλληγοροῦσι, pleriq; per *Protea* intelligunt *materiam primam*; Ut sit Πρωτεὺς ἡ πρώτη ὕλη, quippe quæ est *capax omnium formarum.* Φασὶ δ' οἱ Πρωτέα τὴν πρωτίγονον τῶν ὅλων, τὴν τῶν εἰδῶν δεχάδα, τὴν ἐνεργείᾳ μὲν οὖσαν μηδὲν τῶν εἰδῶν, δυνάμει δὲ τὰ πάντα· στοιχεῖα δὲ δηλαδὴ, ἃ διὰ τοῦ πυρὸς αἰνίττεται, καὶ διὰ τοῦ ὕδατος, καὶ διὰ τοῦ γεω-

ne volt. Plaut. Trin. Et quis mortalium est, de quo usurpare non liceat carmen illud Homericum, ʼΑλλοτε μὲν τε κακῷ ὅγε κύρεται, ἄλλοτε δ' ἐσθλῷ, idque providentiâ divinâ sic ordinante? Οὐδεὶς Κύρν' ἄτης καὶ κέρδεος αἴτιος αὐτὸς, Ἀλλὰ θεοὶ τούτων δώτορες ἀμφοτέρων. Theogn.

[l] Ἀλλὰ σύ γ' ἡμετέρης μεμνημένος αἰὲν ἐφετμῆς. Hesiod. Ἔργ. καὶ Ἡμ. 1. Ἀλλ' ἔτι σῶν μέμνημαι ἐφετμέων, ἃς ἐπέτειλας. Il. ε. Ἐφετμὴ vox Poet. pro ἐφημοσύνη, ἐντολή. Mandatum.

[m] Julian. Imper. Or. 6. Ammon. Præfat. in 5. Voc. Porphyr. Xen. K. Π. in fine, Θεοὶ, ὦ παῖ, ἀεὶ ὄντες πάντα ἴσασι τά γεγενημένα, καὶ τὰ ὄντα, &c. Aristot. Rhet. 2. 24. ex autore nescio quo, Εἰ μηδ' οἱ θεοὶ πάντα ἴσασι, σχολῇ οἵγε ἄνθρωποι. & tamen Πάντα γυναῖκες ἴσασι apud Simichiden.

[n] Δεῖ ζητεῖν sc. Frequenter autem à Socrate usurpatum hoc carmen narrant autores. Laert. l. 6. in Mened. (quanquam Diocles apud eundem ascribit Diogeni Cynico) Philo de Insomn. Plut. de Sanit. tuend. & lib. Quòd Stoici poetis magis paradox. Sext. Empir. adversus Mathemat. Dio Chrysost. orat. 39. Agell. 14. 6. Meæ noctes de uno maximè illo versu Homeri quærunt, quem Socrates præ omnibus semper rebus sibi esse cordi dicebat, Ὅ,ττι τοι ἐν μεγάροισι &c. Nempe sapientissimus mortalium uno hoc versu Homerico summam totius philosophiæ contineri dictitabat, inquit doctiss. G. Voss. De Philosoph. c. 18. Ex quo intelligimus falsissima esse, quæ nequam ille Comicus in Νεφέλ. optimo seni impingit quasi merus agyrtes, & sophista, ἀεροβάτης & οὐρανοβάμων, μετεωρολέσχης, ἀεργὸς & πολυπράγμων fuisset, cùm ille contrà totus in hoc incubuerit, ut Philosophiam è cœlo in terram deduceret, ut unusquisque relictis quæ ad se non pertinerent (& Quæ supra nos nihil ad nos, ut ipse hac in re dixit) domi se contineret, secúmque habitaret, & vitam & mores suos diligenter curaret, atque dispiceret, Ὅ,ττι οἱ ἐν μεγάροισι, &c.

[o] Ἀργαλέος γὰρ Ὀλύμπιος ἀντιφέρεσθαι. supr. Il. α.

15 *Neque senex dolosæ obliviscebatur artis,*
Sed viz. imprimis leo fiebat benè-barbatus,
Deinde verò draco, & panthera, & magnus aper,
Fiebat & humida aqua, & arbor excelsa.
16 *Quis enim marinum juxta cete cubare poterit?*
17 [l] *Et sane effugisset mortem, vel invisus licet Minervæ,*
Nisi arrogans verbũ projecisset, adeóq; in noxã ingentẽ incidisset.
18 [m] *Ne ampliùs, Atrei fili, longo tempore incessanter sic*
Fleas: quandoquidem haud exitum aliquem inveniemus,
(nec quicquam sic proficiemus.

[k] Act. 9. 5. Durum est tibi contra stimulos calcitrare. 1 Cor. 10. 22. An æmulamur Dominũ? Nunquid fortiores illo sumus?

[l] Prov. 12. 13. Propter peccata labiorum ruina proximat malo. Prov. 13. 3. Qui custodit os suum, custodit vitam suam: at qui futilibus est labiis, huic accidit infortunium. Et 18. 7. Os stulti contritio ejus; & labia ipsius ruina animæ ejus. [m] 2 Sam. 12. 23. Quare jejunem? (& fleam) nunquid potero revocare eum? &c.

χαρὶς δράκοντος, καὶ διὰ τοῦ ἀροδρόμου ὑψιπετήλου δένδρου. Eustath. in locum. Ἔνιοι γὰρ φασι τὸν Πρωτέα τοῦτον εἶναι τὸν ἀέρα· αἰνίττεται γὰρ καὶ Ὅμηρος λέγων, Γίνετο δ' ὑγρὸν ὕδωρ, καὶ δένδρεον ὑψιπέτηλον, Καὶ πῦρ. Theon Schol. in Aratum in initio, ubi illud, Καὶ πῦρ, de suo addit, nec enim apud Homerum comparet, saltem hoc in loco. Hos porrò Homeri versus de Proteo citat Clem. Alex. Pædag. l. 3. in initio. φιλοεικῶς παραφράζει Philostrat. vit. Sophist. l. 2. in Polluce. Ὁ Πρωτεὺς ὁ Φάριος, τὸ θαῦμα τὸ Ὁμηρικὸν, &c. Et expressit Virgil. Georg. 4.

Fiet enim subitò sus horridus, atráque tigris, Squamosúsq; draco, & torvâ cervice leæna, Aut acrem flammæ sonitum dabit, &c. Et *Horat. l.* 2. Sat. 3. *Effugiet tamen hæc sceleratus vincula Proteus---- Fiet aper, modò avis, modò saxum, & cùm volet, arbor. Polyæn.* Procem. lib. 1. Strateg. ait *Proteum* hunc *Hom.* fuisse Strategum, seu Imperatorem, omnigenis dolis & artibus bellicis & strategematis instructum. Τὰς μεταβολὰς ἐξ αὐτοῦ τῶν τεχνασμάτων ἐμυθοποίησεν Ὅμηρος, ὡς δεινοῦ κρατεῖν ἀπάτῃ ὧν ἂν βούλοιτο. Denique ad egregium quendam ὀψοφάγον nequiter nimis traduxit *Hedylus* in epigrammate apud *Athen.* l. 8. Ἑφθὸς ὁ κάλλιχθυς, νῦν ἔμβαλε τὴν βαλανάγραν, Ἔλθῃ μὴ Πρωτεὺς Ἄγις ὁ τῶν λοπάδων. Γίνεθ' ὕδωρ, καὶ πῦρ, καὶ ὃ βούλεται. Ὑγρὸν ὕδωρ·] Ἐν μὲν ποιήσει πρέπει γάλα λευκὸν εἰπεῖν (non sic in prosa oratione) *Aristot.* Rhetor. 3. 2. Sic & ὑγρὸν ὕδωρ, quanquam & ὕ. ὕ. οὐ μόνον ἀφελῶς οὕτω, ἀλλὰ καὶ πρὸς διαστολὴν εἰρῆσθαι δόξει τοῦ παγέντος, ὃς ῥηθείη ἂν πολυμερῶς ὕδωρ ξηρὸν, καθὰ καὶ ὁ τυρὸς γάλα ξηρόν. *Eustath.* ad locum.

q Utpote cujus ὀλοώτατος ὀδμὴ, uti ait *Hom.* ipse hoc in loco: unde & Φώκης ὀσμὴ pro te-

19 t Ἀλλά σ' ἐς Ἠλύσιον πεδίον καὶ πείρατα γαίης
Ἀθάνατοι πέμψουσιν, ὅθι ξανθὸς Ῥαδάμανθυς·
Τῇ περ ῥηΐστη βιοτὴ πέλει ἀνθρώποισιν,
Οὐ νιφετὸς, οὔτ' ἄρ χειμὼν πολὺς, οὔτέ ποτ' ὄμβρος,
Ἀλλ' αἰεὶ ζεφύροιο λιγυπνείοντας ἀήτας
Ὠκεανὸς ἀνίησιν, ἀναψύχειν ἀνθρώπους.
20 u Αἵματος εἰς ἀγαθοῖο, φίλον τέκος, οἷ' ἀγορεύεις.
21 x Αὐτὸς ἑκὼν οἱ δῶκα· τί κεν ῥέξειε καὶ ἄλλος,
Ὁππότ' ἀνὴρ τοιοῦτος ἔχων μελεδήματα θυμῷ
Αἰτίζῃ; χαλεπὸν κεν ἀνήνασθαι δόσιν εἴη.
22 ———— y Ἥτ' ἐστὶ δίκη θείων βασιλήων,
Ἄλλον κ' ἐχθαίρῃσι βροτῶν, ἄλλον τε φιλοίη.
23 -- z Οὐδέ τις ἐστὶ χάρις μετόπισθ' εὐεργέων.
24 aa Μηδὲ γέροντα γέρων κακοῦ κεκακωμένον. ————

t Nusquam alibi apud Poetam mentio occurrit πολυθρυλλήτου & decantatissimi istius *Campi Elysii.* Ex uno igitur hoc loco *Homerico* tanquam ex fonte profluxit celebre figmentum de *Campo Elysio*, vel (ut nonnulli potiùs loqui amant numero multitudinis) *Campis Elysiis*, quod apud scriptores Ethnicos, præsertim Poetas utramq; paginã facit. Nempe piorũ animas alicubi post mortẽ εὐζωΐᾳ ac beatitudine frui, plerique etiam Gentiles solo naturæ lumine edocti agnoverunt. Hinc Μακάρων νῆσοι (apud alios) *Beatorum Insulæ*, seu *Insulæ fortunatæ*, & Ἠλύσιον πεδίον (hìc apud Poetam) *Elysius campus*, quem & ἀσφοδελὸν λειμῶνα vocat idem *Hom.* infr. *Od.* λ. *Hesych.* & *Etymol.* Ἠλύσιον, μακάρων νῆσος. De loco, ubi fuerit, haud convenit. Alii enim *Elysium* collocant in cœlo stellato, ut *Plat.* in *Phædon.* alii in supremo æthere sub concavo Lunæ (ubi *Homero Olympus* Θεῶν ἕδος) ut *Lucan.* l. 9. (ubi de anima *Pompeii*) imò &, ni fallor, *Virgilius.* alii denique in extremis terræ finibus, (& quidem juxta *Strab.* Geogr. l. 1. in initio, ubi hunc Poetæ locum explicat, in ultimis *Hispaniæ* oris) ad Oceanum, ubi spirant Favonii, ut *Homerus* hìc. Ubicunq; verò fuerit iste *Campus Elysius*, at certè regionem amœnam, & deliciis affluentem, locum quietis & gaudii, voluptatis & refrigerii, sicubi fuerit, fuisse constat. *Ubi putant habitare animas beatorum*, August. de Civit. Dei l. 21. c. 27. (Vide ibi *Vivem*) Unde οἱ ἐκ τῆς ἡμετέρας θείας αὐλῆς *Paradisum* hâc fabulâ adumbratum volunt; *Paradisum* verò, sive terrestrem, h. e. *Hortum Edenis*; sive etiam cælestem, h. e. cœlum *Empyreum*, sedem beatorum; sive denique locum (quem vocant) tertium, h. e. sinũ *Abrahæ*, seu locũ *refrigerii* (quem & *Paradisi* nomine nonnulli indigetari volunt) in quo animæ sanctorum saltem ante Christi adventum habitabant, imò & juxta nonnullos etiamnum habitant, & usque ad diem extremi judicii habitabunt. Ὥσπερ ἡμεῖς ἴσμεν ἐν παραδείσῳ τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσιν ἀπο-

terrimo odore παροιμιακῶς apud *Aristoph.* Vesp. Δυσόδμοις θηρσὶ ζυνκοιμώμενος. *Lycophr.* de eodem *Menelao.*

[r] Ἀκέρδεια λέλογχε θαμινὰ κακαγόρους. *Pind.* Olymp. 1. Μηδ' ἄγαν λαβεροστομεῖ, Ὅτι γλῶσση ματαία ζημία προστρίβεται. *Æschyl.* Prom. V. Ἀχαλίνων στομάτων, ἀνόμου τ' ἀφροσυνάς τὸ τέλος δυστυχία. *Eurip.* Bacch. Ἡ γλῶσσα πολλοὺς εἰς ὄλεθρον ἤγαγεν. Incert. Apud *Grot.* Excerpt. Ἡ γλῶσσα πολλῶν ἐστιν αἰτία κακῶν. Ibid.

[s] Ου γάρ τις φρῖξις πέλεται κρυεροῖο γόοιο. supr. *Il.* ω. Idem sunt φρῖξις & ἄνυσις. ¶ Ἀσκελὲς, ἀντὶ τοῦ πάνυ σκληρὸν (*firmiter, duriter, constanter, indesinenter*) ἀπὸ τοῦ σκέλλω, τὸ ξηραίνω, unde σκέλος & σκελετός. *Eustath.* Ἀσκελὲς adverb. σκληρὸν, χαλεπὸν, ἀδιάλειπτον (non λιπτ-ut perperam in impressis) *Hesych.* Ἀσκελὴς adject. *quòd crura non habet*, à σκέλος. Ἀσκελὲς καὶ ἄπουν. *Plat.* Tim. h. e. interprete *Cicer.* *Ingrediendi membra* non habens.

19 ***Sed te ad Elysium campum, & fines terra***
Immortales mittent, ubi flavus Rhadamanthus est:
Ubi sc. beatissima vita est hominibus,
Non-nix, néque hyems multa, nec unquam imber,
Sed semper Zephyri suaviter-spirantes auras
Oceanus emittit, ad refrigerandos homines.
20 [n] *Sanguine* cretus *es bono, chare fili, eò-quòd talia loqueris.*
21 [o] *Ipse lubens ei dedi; quid utique faceret & alius quispiam,*
Quando vir talis habens curas & ærumnas *in animo*
Petat? difficile sanè denegare donum fuerit.
22 ———— ———— *Hic est mos illustrium regum,*
Ut quivis eorum *alium odio-habeat hominem, alium amet.*
23 —— [p] *Nec ulla est gratia in-posterum ob-beneficia* accepta.
24 [q] *Nè senem affige* jam *afflictum.*

[n] *Prov.* 17.7. Non decent stultum verba composita, nec principem labium mentiens.

[o] *Prov.* 3.27, 28. Nè cohibeto bonum ab eis qui opus habent, cum est in potestate manûs tuæ efficere illud, &c. *Matth.* 5.42. Petenti abs te dato.

[p] *Eccles.* 9.15. Nemo deinceps memor erat pauperis illius hominis (qui urbem sc. prudentiâ suâ liberavit. *Luc.* 17.16. (*Ex sanatis decem leprosis*) unus tantum erat εὐχαριστῶν. 2 *Tim.* 3.2. Ingrati (sc. erunt homines.) [q] *Ps.* 69.26. Quem tu percussisti, persecuti sunt: & super dolorem vulnerum meorum addiderunt. *Zach.* 1.15. Ego iratus sum parùm, ipsi ærumnam promoverunt, (seu auxerunt.) *Sirac.* 4.3. Cor exacerbatum ne perturbes magis. *Phil.* 1.16. Existimantes sese afflictionem adjicere vinculis meis.

ἀποκληρούμενοι διατρίβειν, ὅπερ τοῖς ἥρωσιν ἀπονέμουσιν Ἕλληνες τὰς μακάρων νήσους καὶ τὸ Ἠλύσιον πεδίον. *Tzetz.* in *Hesiod.* *Si Paradisum nominemus locum divinæ amœnitatis* —— *Elysii campi fidem occupaverunt.* *Tertul.* Apolog. c. 47. Ὁ Μίνως ἐκεῖνος, καὶ ὁ Ῥαδάμανθυς, οὓς ἀσφοδελῶν λειμώνων καὶ Ἠλυσίων πεδίων ἠξίωσαν Ἕλληνες, ἐν φαντασίᾳ τοῦ καθ' ἡμᾶς παραδείσου ψευδόμενοι. *Nazianz.* Or. 20. Εἰκόνας τῆς δὲ τῆς πόλεως (cœlestis sc. civitatis) καὶ οἱ ποιηταὶ κτίζουσι γράφοντες· αἱ γὰρ Ὑπερβόρεοι καὶ Ἀειμάκαριοι πόλεις, καὶ τὰ Ἠλύσια πεδία, δικαίων πολιτεύματα. *Clem. Alex.* Strom. 4. in fine. Ἰσόρηται θείοις ἀνδράσι παλαιοῖς εὐδαίμων βίος ψυχαῖς εὐδαίμοσιν· ὀνόμασαν δὲ αὐτὸν οἱ μὲν μακάρων νήσους, οἱ δὲ Ἠλύσιον πεδίον ἀπὸ τῆς λύσεως τῶν ἔνθεν κακῶν· ὥσπερ καὶ Ὅμηρος, Ἀλλά σ' ἐς Ἠλύσιον πεδίον &c. *Cels.* apud *Orig.* l. 7. ubi & hunc *Hom.* locum citatum habemus, atque etiam Etymon vocis Ἠλύσιον, viz. παρὰ τὴν λύσιν τῶν κακῶν, quòd ibi beatorum animæ ab omni malo liberæ ac *solutæ* vivant. Alii tamen

 aliter

aliter. *Hesych.* ab ἀ & λύσις, ὅπου ἐ διαλύονται ἀπὸ τῶν σωμάτων αἱ ψυχαί· quòd ibi animæ habeant statum *indissolubilem* & immortalem. *Eustath.* παρὰ τὸ ἀλύειν, ὅ ἐστι χαίρειν, ἢ παρὰ τὸ λελύσθαι, ἢ ἀλύτως ὅ ἐστιν ἀφθάρτως ἔχειν τοὺς ἐκεῖ. Fortè meliùs ab ἤλυσις adventus, locus, seu regio, in quam *conveniunt* animæ sc. beatorum. Atque hoc Etymon post alia nonnulla affert Etymol. ἢ παρὰ τὴν ἔλευσιν (potiùs & propiùs ἤλυσιν) ἔνθα οἱ εὐσεβεῖς παραγίνονται. Et *Martinius* in Lex. Philolog. putat Græcos per hanc vocem exprimere voluisse עולם הבא αἰῶνα τὸν ἐρχόμενον, seculum *venturum*, h. e futurum, vitam æternam, ab ἤλυσις, *adventus*, ut idem sit ἠλύσιος quod ἐρχόμενος, μέλλων, u בא Hebræis. Citant porrò hunc *Hom.* locum *Strab.* ubi suprà, & *Plut.* *De facie in Orb. Lun.* *Max Tyr.* Dissert. 1. Ἔνθ' οὐκ ἔς' ἔτ' ἂρ χειμὼν πολύς, οὔτέ ποτ' ὄμβρος Δεύεται, ἀλλὰ μάλ' αἴθρη, &c. ubi duos diversos *Hom.* locos in unum confundit Platonicus ille Philosophus, observante etiam *Henr. Stephano* Castigat. in eundem. Et imitatur *Virgil.* ubi *Elysios* hos campos describit Æn. 6. *Devenere locos lætos, & amœna vireta Fortunatorum nemorum, sedésque beatas*, &c. Et alludit *Joseph.* De Bell. *Jud.* l. 2. c. 12. (ubi *Judæorum* refert sententiam de animabus defunctorum.) Καὶ ταῖς μὲν ἀγαθαῖς (sc. ψυχαῖς) ὁμοδοξοῦντες παισὶν Ἑλλήνων, ἀποφαίνονται τὴν ὑπὲρ ὠκεανὸν δίαιταν ἀποκεῖσθαι, καὶ χῶρον οὔτε ὄμβροις, οὔτε νιφετοῖς, οὔτε καύμασι βαρυνόμενον, ἀλλ' ὃν ἐξ ὠκεανοῦ πραῢς ἀεὶ ζέφυρος ἐπιπνέων ἀναψύχει. Ῥαδάμανθυς] Tres Inferni Judices (nempe Τερχθὰ ἢ πάντα δέδασαι: & *Numero Deus impare gaudet*) *Æacus*, & *Minos*, & tertius hic *Radamanthus*; quem hoc munus apud Inferos obiisse fabulantur Poetæ eò quòd in vivis justitiam tam districtè coluerit exercueritque. Unde & in proverbium abiit *Rhadamanthi jus*, Τὸ Ῥαδαμάνθυος δίκαιον, quod & hoc versu exprimi & summatim comprehendi ait *Aristot.* Eth. l. 5. c. 5. Εἴκε πάθοι τά κ' ἔρεξε, δίκη κ' ἰθεῖα γένοιτο. Ῥηΐστη βιοτὴ] *Vita facillima*, i. e. *felicissima*, unde Θεοὶ ῥεῖα ζώοντες apud *Hom.* non semel; & Ῥαῖστα δ' ἄγ' ὁ Κύκλωψ apud *Theocritum*, Idyl. 11. & Ἀπονέστερον ἐσλοὶ νέμονται βίον apud *Pind.* Ol. 2. ubi *Elysii* incolas describit. Αἰγυπτιόντας ἀήτας Ὠκ' ἀν.] *Pind.* loco jam laudato, Ἔνθα μακάρων νᾶσον Ὠκεανίδες αὖραι περιπνέοισι. Ἀναψύχειν] Locus *refrigerii*.

[a] Vid. *Aristid.* to. 3. orat. pro Rhetor. *Cleanthes* apud *Laert.* l. 7. Λάκωνός τινος εἰπόντος ὅτι ὁ πόνος ἀγαθὸν, lætabundus exclamat, Αἵματος εἰς ἀγαθοῖο, &c. Huic porrò sententiæ affine est Gallicum illud proverb. *Bonus sanguis non mentitur*. Huc etiam alludit *Nazianz.* Ep. 121. Πατρὸς εἰς ἀγαθοῖο, φίλον τέκος, οἷα πυνθάνομαι περὶ σοῦ. Hùc verò spectat tritus ille *Menandri* Senarius, Ἀνδρὸς χαρακτὴρ ἐκ λόγου γνωρίζεται· & illud *Socratis*, *Loquere ut te videam*. Porrò ἡ φρόνησις, prudentia, seu prudens sermo (qualis hic *Telemachi*) signum τῆς εὐγενείας. Nempe Μέγα εἰς τὸ κατορθοῦν ἐφόδιον ἡ τῶν προγόνων ἀρετή. Adeò ἀγαθοῦ αἵματος εἶναι, bonâ stirpe oriundum, & præclaris majoribus prognatum esse, ut singulare Dei donum ac beneficium, ità & non mediocre ad virtutem calcar & incitamentum (quem enim non *Et pater Æneas, & avunculus excitet Hector?*) imò etiam non leve subsidium & adminiculum est. Hinc *Fortes creantur fortibus; & bonis Est in juvencis, est in equis patrum Virtus, nec imbellem feroces Progenerant aquilæ columbam.* Ho-

25 [bb] Δαιμόνιοι, μύθους μὴ ὑπερφιάλους ἀλέασθε
Πάντας ὁμῶς, μή πως τις ἐπαγγείλησι καὶ εἴσω.
Ἀλλ' ἀκασιγῇ τοῖον ἀνασάντες τελέωμεν
Μῦθον, ὃ δὴ καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶν ἤραρεν ἡμῶν.
26 ——— [cc] Κακὸν δ' ἀνεμώλια βάζειν.

[bb] Πρᾶττε μεγάλα μὴ ὑπισχνέμενος μεγάλα. *Demophil.* Sentent. *Pythag.* Silentio optimè transfiguntur negotia. In omni ferè re & consilio Οὐδὲν σιωπῆς ἐστι χρησιμώτερον juxta veterem Senarium. Unde noster alibi, Ἀλλ' ἔχε σιγῇ μῦθον. Contra nihil magis disturbat consilia, & pervertit res ac rationes hominum quàm intempestiva loquacitas. *Tacitus pasci si posset corvus*, &c. Vid. inter alios *Plut.* π. ἀδολεσχ. & *Erasm.* Lingua.

[cc] Ἀνεμώλια βάζειν, τὸ κενὰ φθέγγεσθαι. *Eust.* Ἀνεμώλια, *vana*, *irrita*, *inania*, quasi in *ventos evanescentia*

rat. Carm.l.4. Od. 4. Ἀγαθοὶ δ' ἐγένοντο διὰ τὸ φῦναι ἐξ ἀγαθῶν· τὴν εὐγένειαν ἦν πρῶτον ἐγκωμιάζωμεν. *Plat.* in *Menex.* Βελτίους εἰκὸς τοὺς ἐκ βελτιόνων· εὐγένεια γάρ ἐστιν ἀρετὴ γένους. *Arist.*Pol.3.8. Τοὺς ἐξ ἀγαθῶν γεγονότας εἰκός ἐστι τοῖς προγόνοις ὁμοιοῦσθαι. Id.Rhet.ad *Alex.*c.36.

[x] Αἰσχρὸν αἰτηθέντα μὴ δύναι ἃ αἰτήσαντα μὴ τυχεῖν, *Thucyd.* l. 2. Πολλοῖς πολλὰ διδοὺς, αἰτεύμενος οὐκ ἀναιδέως. *Theocr.* Idyl.14. Ἀνήνασθαι δόσιν hic est *recusare donum*, *dare*, sc. at infrà *Od.σ.* Ἀνήνασθαι δόσιν est *recusare donum accipere.* Οὐ γὰρ καλὸν ἀνήνασθαι δόσιν ἐστί. *Non enim bonum est donum oblatum respuere.* Vid. ibi:

[y] *Princeps cùm in uno probavit amare se scire, vacat culpâ si alios minùs amat. Plin.* Panegyr. Hic nimirum mos (δίκη) imò & hæc indoles regum est, quam describit Polyb.l 2. Τοὺς βασιλεῖς εἰδὼς φύσει μὲν οὐδένα νομίζοντας οὔτε ἐχθρὸν, οὔτε φίλον· τῷ δὲ τοῦ συμφέροντος ψήφοις ἀεὶ μετρῦντας τὰς ἔχθρας καὶ φιλίας.

[z] *Ingratum si dixeris*, &c. Et tamen est hæc nescio quomodo communis omnium seculorum querela, Vilem sc. annonam ingratorum esse.*Catull.* Epigram. *Omnia sunt ingrata,nihil fecisse benignè est.* Hinc Græcum illud Adagium Οὐδεὶς εὐεργέτῃ βοῦν ἔθυσεν ἀλλ' ἢ Πυρρίας. *Plut.* Quæst. Græc. Ὡς οὐκ ἔστι χάρις &c. infr. *Od.* χ. Ἴδ' ἁ χάρις ἐς τί ποθ' ἔρπει; *Theocr.* Idyl. 5. Ἀλλὰ παλαιὰ γὰρ εὕδει χάρις. Pind. Isthm.7. Φεῦ τοῦ θανόντος ὡς ταχεῖα τοῖς βροτοῖς χάρις διαρρεῖ, καὶ προδοῦσ' ἁλίσκεται. Soph. *Ajace.* Τὸ αὐτό ἐστιν ὄφιν ἐκτρέφειν, καὶ τὸν πονηρὸν εὐεργετεῖν· παρ' οὐδετέρῳ γὰρ ἡ χάρις εὔνοιαν γεννᾷ. *Demophil.* similitud. *Pythagor.* Notus proverbialis ille versiculus apud *Suidam* aliósque *Græcos* Parœmiographos, Ἅμ' ἠλέηται, καὶ τέθνηκεν ἡ χάρις. Λέγεται γὰρ τοὺς κακῶς πεπονθότας μεμνῆσθαι μᾶλλον ἢ τοὺς εὖ. *Lysias* Or. 19. *Siquid benefacias, levior plumâ est gratia. Plaut.* Pœn. Καὶ τὰ μὲν δεινὰ τῶν ἔργων ἀεὶ μνημονεύεται, (τὸ γὰρ λυπῆσαν δυσεξάλειπτον) τὰ δὲ χρηστὰ, ἅμα τῇ ἀπολαύσει, καὶ τὴν περὶ αὐτῶν μνήμην συναναλίσκει. Pertinax apud *Herodian.* l. 2. Interrogatus ergo *Aristoteles* apud *Laert.* Τί τάχιστα γηράσκει; respondit, Χάρις. *Non publica querela est beneficia periisse? Et paucissimos esse qui de benè merentibus noninvicem pessimè mereantur? Senec.* de Benef. l. 5. Pereunt beneficia, præsertim quæ in juvenes conferuntur. Præclarè idem *Sen.* de Benef.l. 3. *Ad præterita rari animum retorquent: sic fit ut præceptores eorumque beneficia intercidant; quia totam pueritiam relinquimus: sic fit ut in adolescentiam nostram collata pereant; quia ipsa nunquam retractatur.*

[a1] Μὴ κακὸν κακῷ δίδους Ἄκος, πλέον τὸ πῆμα τῆς ἄτης τίθει. *Soph.* Ajace. Μή πού τις ἐφ' ἕλκεϊ ἕλκος ἄρηται. *Il.* ξ. Ubi *Eustath.* Ὅμοιον παροιμία τῇ, κακὸν ἐπὶ κακῷ, *Ne vulnus geminetur afflictis*, Cassiodor. Var. 2. Ep. 21. Μὴ νοσοῦντί μοι νόσον Προσθῇς· ἅλις γὰρ συμφορᾷ βαρύνομαι. *Eurip. Alcest.* Unde adagium excudit *Chiliastes*, *Morbum morbo addere.* i. e. *conduplicare malum. Satis est homines imprudentiâ lapsos non erigere: urgere verò jacentes, aut præcipitantes impellere, certè est inhumanum. Cic.* pro *C.Rabir.* Et tamen nescio quomodo ea est plurimorum hominum inhumanitas, ut miserum miseriorem reddere, labentem dejicere, & (ut vulgò dicimus)cadentem impellere & jacentem conculcare ament. *Æschyl.* Agamem. Σύγγονον βροτοῖσι τὸ πεσόντα λακτίσαι πλέον.

25 [r] ***Heus vos, sermones arrogantes fugite***
Omnes pariter, [f] ***nè fortè quispiam annuntiet intus.***
Quin age, taciti adeò exurgamus, & ad-exitum-perducamus
Consilium, quod jam etiam omnibus in animo placuit nobis.
26 ——— [t] ***Turpe est vana loqui.***

[r] *Psal* 75.5. Nè attollatis contra excelsum cornu vestrum; nè loquamini collo duro. [f] *Eccles.*10.20. Nè maledixeris, &c. nam —qui habet pennas, *annuntiabit.* [t] *Job.*5.2,3. An sapiens responderet ventosa, aut impleret Euro ventrem suum? Et 16.3. Nunquid habebunt finem verba ventosa? *Eph.*5.6.Nemo seducat vos inanibus verbis.

evanescentia, aut *vento dispersita*, ab ἄνεμος & ὄλλυμι. Unde adagium,*Verba ventis profundere. Quæ cuncta aerii discerpant irrita venti. Catull.* Epithal. Οὐ γὰρ σφι θέμις ἀνεμώλια βάλλειν. *Dionys.* Περιηγ. ubi *Eustath.* Τοῦτο δὲ παρῳδία ἐστὶ τοῦ παρ' Ὁμήρῳ, Ἀνεμώλια βάζειν.

ΟΔ. ε'.

[a] Ὡς οὐκ ἔστι Διὸς κλέψαι νόον, οὐδὲ παρελθεῖν. *Hesiod.* Διὸς οὐ παραβατά ἐστιν μεγάλα φρενῶν ἀπέραντος, *Æschyl.* Ἱκέτ'. Οὔποτε τὰν Διὸς ἁρμονίαν θνατῶν παρεξίασι βουλαί. Id. *Prom. V.* Τὸ περὶ Διὸς ἐνταῦθα ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ ἐστὶ παρῳδηθὲν οὕτως ὀρθῶς ῥηθῆναι, Ἀλλὰ μάλ' οὔπως ἐστὶ Θεοῦ νόον, &c. *Eustath.*

1 [a] Ἀλλὰ μάλ' οὔπως ἐστὶ Διὸς νόον αἰγιόχοιο
Οὔτε παρεξελθεῖν ἄλλον θεόν, οὔθ' ἁλιῶσαι.

2 ———— ———— [b] Διὸς δ' ἐποπίζεο μῆνιν,
Μήπως τοι μετόπισθε κοτεσσάμενος χαλεπήνῃ.

3 ———— [c] Θεοὶ τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Οἵ μὲν φέρτεροί εἰσι νοῆσαί τε κρῆναί τε.

4 ———— [d] Οὔπως οὐδὲ ἔοικε
Θνητὰς ἀθανάτῃσι δέμας καὶ εἶδος ἐρίζειν.

5 [e] Καὶ γὰρ ἐμοὶ νόος ἐστὶν ἐναίσιμος, οὐδέ μοι αὐτῷ
Θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι σιδήρεος, ἀλλ' ἐλεήμων.

6 [f] Τλήσομαι ἐν στήθεσσιν ἔχων ταλαπενθέα θυμόν.
Ἤδη γὰρ μάλα πολλ' ἔπαθον καὶ πόλλ' ἐμόγησα
Κύμασι καὶ πολέμῳ· μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω.

Piè admodum & ut Episcopum Christianum decuit. Αἰγιόχοιο.] Scio quid fingant Poetæ, & quid nugentur Grammatici de Jove *à capra nutrito*, aut *ægidem tenente*: qu. αἰγίοχος sc. dicatur vel ab αἴξ, -γὸς & ὀχὴ *cibus*, vel quasi αἰγίδοχος, (extrito δ euphoniæ causâ) ad formam τοῦ ἡνίοχος. Sed quia perinde ridiculum & infrunitum mihi videtur utrumque hoc Etymon, mallem rem in medio relinquere, & (quod etiam ab aliis Interpretibus factum video) Græcum vocabulum in Lat. versione retinere, quàm de hâc *ægide, pelle caprinâ*, & *lanâ caprinâ* rixari aut nugari.

[b] Ἐν τούτοις καὶ τὴν ὄπιν ἐτυμολογεῖ, ἥτις ἐστὶ τῶν μελλόντων ἤτοι τῶν μελλόντων θεία ἐπιστροφή. *Eustath.* Schol. ad illa verba *Pind.* Isthm. 3. Ζώει δὲ μάσσων ὄλβος ὀπιζομένων. Ὄπις μὲν ἡ τοῦ μέλλοντος ἐπιστροφή, καὶ τοῦ μετὰ ταῦτα ἐσομένου. *Hesiod.* Εὖ δ' ὄπιν ἀθανάτων μακάρων πεφυλαγμένος εἶναι. *Hesych.* Ὄπις ἐπιστροφή· ità enim legendum pro eo quod est in impressis, περιστροφή. Hinc Ὄπις, & Jon. Οὖπις (ut νόσος, νοῦσος· κόρη, κούρη) nomen *Dianæ*. *Callim.Hym.*in *Dian.* Οὖπι ἄνασσ' εὐῶπι· παρὰ τὸ ὀπίζεσθαι τὰς τικτούσας, inquit *Schol.*quòd curâ gerat puerperarum. Ὄπις igitur est *cura*, sed nec quævis cura, sed Deorum *cura*, seu providentia circa res futuras, ἡ τῶν μετόπισθεν θεία ἐπιστροφή.

Sed nec quævis Deorum cura circa res futuras, sed ea propriè quæ *antecedentem scelestum* ὄπισθεν & à *tergo sequitur*, & in sontibus plectendis occupatur. Unde noster de impiis, Οὐδ' ὄπιδα τρομέουσι θεῶν, & Θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλέγοντες. Ut ὄπις nihil aliud sit quàm *Nemesis, ultio*, seu *vindicta divina*. *Phurnutus* sanè *Adrastiam* seu *Nemesin* Ὄπιν dictam vult ἀπὸ τοῦ λανθάνειν ὄπισθεν, καὶ παρατηρεῖν τὰ ἀνθρώπεια, καὶ κολάζειν τὰ κολάσεως ἄξια, juxta illud Tragici, *Sequitur nocentes ultor à tergo Deus.* Nisi fortè quis *Nemesin Opin* dictam esse contenderit ab appellativo ὄπις, & hoc ab ὀπίζω vel ὄπισθεν. Quòd tamen non multùm interest. Vid. incomparabilem *Salmas.* Notis ad Inscript. *Herod. Att.* ubi in ipso statim limine occurrit hic versus, Ἧ τ' ἐπὶ ἔργα βροτῶν ἐλάεις Ῥαμνουσιὰς Οὖπι.

[c] Σοφωτέρους γὰρ δεῖ βροτῶν εἶναι θεούς. *Eurip.* Hippol. Ἀνθρώπων ὁ σοφώτατος πρὸς θεὸν πίθηκος φανεῖται, *Plat.*Hipp. Θεοὶ σάφα τεκμαίρονται· Ἡμεῖς δ' ἀνδρομέοισι νοήμασι μέτρα φέρωμεν. *Oppian.*Hal.1. Πᾶσιν γὰρ θνητοῖς θνηταὶ κόραι εἰσὶν ἐν ὄσσοις. *Orpheus* apud *Just. Mart.* Parænet. Ἡ ἀνθρωπίνη σοφία ὀλίγου τινὸς ἀξία ἐστὶ καὶ οὐδενός. *Plat.* Apolog. Contrà verò Θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασι· ait noster alibi. Οὐρανὸν εὐρὺν] *Cœlum amplum spatiosum*, totam

OD. 5.

1 [a] *AT profectò nullatenùs licet Jovis mentem Ægiochi*
Transgredi alium Deum, nec irritam-facere.
2 ———————— [b] *Jovis cave iram,*
Nè fortasse tibi in-posterum iratus succenseat.
3 ———— [c] *Dii qui cœlum latum habitant,*
Qui me præstantiores sunt intelligere atque discernere.
4 ———————— *Haudquaquam decet*
Mortales cum Immortalibus corpore & formâ contendere.
5 [d] *Etenim mihi mens est bona, nec mihi ipsi*
Animus in pectore ferreus, sed misericors.
6 [e] *Tolerabo in pectore habens patientem animum;*
Jam enim valdè multa passus-sum, & multa pertuli
In fluctibus & bello: ad illa etiam hoc accedat.

[a] *Job* 23.13. Ipse enim solus est, & nemo avertere potest cogitationem ejus. *Prov.* 19 21. Multæ cogitationes in corde viri: voluntas autem Domini permanebit.
[b] *Ps.* 2. 12. Osculamini filium, nè quando irascatur.
[c] *Psal.*94. 10. Qui docet hominem scientiam, annon ille cognoscet? (meliùs sc. quàm homo.) 1 *Cor.* 1. 25. Quod stultum est Dei, sapientius est hominibus.
[d] *Psal.*37.21. Bonus vir misericors est, & 112.4,5. Clemens & misericors, & justus; Bonus vir miseretur——— [e] *Rom.*5.3,4. Afflictio patientiam operatur. Patientia verò experientiam, experientia autem spem.

---

totam sc. compagem & regionem cœlestem. Atque ità Οὐρανὸς apud *Hom.* semper, idque in singulari tantùm, nunquam verò in numero multitudinis. Et nescio annon notatu dignum sit quod habet *Johan. Philop.* De mundi Creat. l.3 c.3. Ἕνα μὲν οὖν τοῦτον οὐρανὸν ἅπαξ ἅπαντες εἶναί φασι, καὶ πληθυντικῶς οὐδέποτε αὐτὸν οὐρανοὺς ὀνομάζουσιν Ἕλληνες (nunquam certè *Homerus* dixit οὐρανοὶ) ὡς ἡ θεία γραφὴ πολλάκις οὕτω καλεῖ.

[d] Ἐπεὶ οὔποτε φῦλον ὁμοῖον Ἀθανάτων τε θεῶν, χαμαὶ ἐρχομένων τ' ἀνθρώπων. *Il.* ε. Vid. ibi. Δέμας de vivo, Σῶμα de mortuo apud *Hom.* semper. Κἀκεῖνο δοκεῖ τοῖς φιλοσόφοις τὸ εἶναι τὸ σῶμα τρόπον τινὰ τῆς ψυχῆς δεσμωτήριον. καὶ τοῦτο δὲ Ὅμηρος πρῶτος ἐδήλωσε, &c. *Plut.* Vit. *Homer.* Vid. supr. *Il.* ω. *Gnom.* 12.

[e] Haud dissimili figurâ, quanquam alio sensu, dixit *Persius*, --*Neque enim mihi cornea fibra est.. Ferrea mens, ferreus animus*, παροιμιακῶς pro *duro, immiti,* & *inexorabili.* ἦ γὰρ σοί γε σιδήρεος ἔνδοθι θυμός, *Il.* χ. & alibi, σιδήρειόν νύ τοι ἦτορ. *Tibull.* *Quàm ferus, & verè ferreus ille fuit.* *Cic.* *O te ferreum, qui illius periculis non moveris!* Πέτρινος ὅγ' ἔχων νόον ἠὲ σιδήρου. *Theocr.* Σιδηρόφρων τε κἀκ πέτρας εἰργασμένος. *Æschyl.* Prom. *V.* Cæterùm νόος ἐναίσιμος idem hìc & ἐλεήμων. Vir *probus* & *prudens* (utrumque significat ἐναίσιμος) mitis est & misericors: *Græci* Parœmiogr. Ἀγαθοὶ δ' ἀειδάκρυες ἄνδρες (hemistichium ex *Homero* citatum, quod tamen apud eum non extat, quantum reperio) ἐπὶ τῶν σφόδρα πρὸς ἔλεον ῥεπόντων. Misericordia itaque viros bonos, & sapientes decet. Contra *Stoicos*, quorum hoc dogma est, Ἐλεήμονας μὴ εἶναι τοὺς σοφούς. Quantò rectiùs *Eurip.* Ἔνεστι δ' οἶκτος ἀμαθίᾳ μὲν οὐδαμοῦ, Σοφοῖσι δ' ἀνδρῶν. Quanquam & illud interim fatendum, Χαλεπὸν ἅμα ἐλεεῖν καὶ φρονεῖν, quod *Agesilai* Apophth. est apud *Plut.*

f *Tolerabo, multa enim jam passus sum.* Experientia malorum fortes & tolerantes in periculis facit. Τλήσομαι, πολλὰ γὰρ ἔπαθον. Et hoc etiam sensu παθήματα μαθήματα sunt, documenta sc. patientiæ, quibus instruitur & obfirmatur animus adversus mala futura. Atque hoc est unum

ΟΔ. ζ'.

1 ——————— a Ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη
Οὔλυμπόνδ', ὅθι φασὶ θεῶν ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ
Ἔμμεναι· οὔτ' ἀνέμοισι τινάσσεται, οὔτε ποτ' ὄμβρῳ
Δεύεται, οὔτε χιὼν ἐπιπίλναται· ἀλλὰ μάλ' αἴθρη
Πέπταται ἀννέφελος, λευκὴ δ' ἐπιδέδρομεν αἴγλη.
Τῷ ἔνι τέρπονται μάκαρες θεοὶ ἤματα πάντα.
2 b Τρὶς μάκαρες μὲν σοί γε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ,
Τρὶς μάκαρες δὲ κασίγνητοι· μάλα πού σφισι θυμὸς
Αἰὲν ἐϋφροσύνῃσιν ἰαίνεται εἵνεκα σεῖο,
Λευσσόντων τοιόνδε θάλος χορὸν εἰσοιχνεῦσαν.
Κεῖνος δ' αὖ περὶ κῆρι μακάρτατος ἔξοχον ἄλλων,
Ὅς κέ σ' ἐέδνοισι βρίσας οἶκόνδ' ἀγάγηται.
Οὐ γάρ πω τοιοῦτον ἴδον βροτὸν ὀφθαλμοῖσιν,
Οὔτ' ἄνδρ', οὔτε γυναῖκα, σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
3 c Σοὶ δὲ θεοὶ τόσα δοῖεν, ὅσα φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς,
Ἄνδρα τε καὶ οἶκον, καὶ ὁμοφροσύνην ὀπάσειαν
Ἐσθλήν· οὐ μὲν γὰρ τοῦ γε κρεῖσσον καὶ ἄρειον,
Ἢ ὅθ' ὁμοφρονέοντε νοήμασιν οἶκον ἔχητον
Ἀνὴρ ἠδὲ γυνή, πόλλ' ἄλγεα δυσμενέεσσι,
Χάρματα δ' εὐμενέτῃσι· μάλιστα δέ τ' ἔκλυον αὐτοί.

a Periphrasis cœli supremi seu Empyræi, quæ sedes est Dei & Beatorum. Quanquam hic, si usquam, planè cæcus est *Homerus* noster, aut si quid vidit, per nebulam tantùm, & quasi per transennam vidit; non *aquila in nubibus*, sed planè *noctua in meridie*, & magis γλαυκῶπις (hoc sensu) quàm ipsa γλαυκῶπις. Et ὥσπερ τὰ τῶν νυκτερίδων ὄμματα πρὸς τὸ φέγγος ἔχει τὸ καθ' ἡμέραν (*Aristot.*) ità summus vates ad hanc lucem; quod & pridem observavit *Hierocles* De Provid. ex *Plat. Phædro*, Τὸν δὲ ὑπερουράνιον τόπον οὔτε τις ὕμνησέ πω τῶν τῇδε ποιητὴς, οὔτε ποτὲ ὑμνήσει κατ' ἀξίαν. Nec mirum, si hìc caligaverint Gentilium oculi; nam & Christianorum. Quis enim intueri hunc solem? quis coruscum hoc & ὁλολαμπὲς Dei solium, qui habitat φῶς ἀπρόσιτον, oculis lustrare, imò quis mente & cogitatione complecti potest? Cùm verò summi montium vertices vacui sint à meteoris, & *Olympus* præsertim (præ aliis excelsissimus) ab exhalationibus immunis, nec nebulis, nec pluviis, nec procellis obnoxius, certè non ineptè nec immeritò à Poeta usurpatur, tanquam emblema quoddam seu imago cœli supremi, sedis viz. Dei & Beatorum, qui *& mons Domini* à *Davide* dicitur, ubi nulla nubes, nulla perturbatio, nulla tempestas, sed summa pax, & quies, & serenitas, & tranquillitas æternùm viget ac regnat. Θεῶν ἕδος] Vid. *Just. Martyr.* Qu. & Resp. ad Gr. q. 5. & *Pseud-Aristot.* de Mund. c. 6. ubi integrum hunc *Hom.* locum citat; quem & *Apuleius* ibi sic vertit. *Ad firmam illa Deûm sedem discessit Olympum, Qui nunquam quatitur ventis, nunquam madet imbre: Urgeturvé nive; at latè sese explicat æthra Nube carens, nitido semper splendore coruscans* (unde ὄλυμπος q. ὁλολαμπής.) Et haud scio annon huc respiciat *Sen.* de Ira l. 3. c. 6. *Pars superior mundi & ordinatior, ac propinqua sideribus, nec in nubem cogitur, nec in tempestatem impellitur, nec versatur in turbinem.* Et Epist. 59. *Talis est sapientis animus, qualis mundi status*

genus fortitudinis quod ab experientiâ profi-ciſcitur. De quo *Ariſtot.* Eth.3.8. Δοκεῖ δὲ καὶ ἡ ἐμπειρία ἡ περὶ ἕκαστα ἀνδρεία τις εἶναι. *Nazianz.* Orat.23. Γενναιότερον γὰρ ἐκ τοῦ παθεῖν τὸ φιλόσοφον, ὥσπερ ψυχρῷ σίδηρος ἔμπυρος, οὕτω τοῖς κινδύνοις στομούμενον.

Od. 6.

1 ———— A*Biit caſiis-oculis Minerva*
Ad Olympum, ubi aiunt Deorum ſedem firmam ſemper
Eſſe, quæ *nec ventis concutitur, nec unquam imbre*
Rigatur, neque nix ei *appropinquat ; ſed omninò* [a] *ſerenitas*
Expanſa-eſt innubis, & coruſcus circumcurrit ſplendor.
In qua [b] *voluptatibus-fruuntur beati Dii in perpetuum.*
2 [c] *Ter beati tibi pater, & veneranda mater,*
Ter etiam beati fratres, valdè nimirum ipſorum animus
Uſque [d] *lætitiâ perfunditur tui causâ,*
Quando vident te *tale germen ad chorum ingredientem :*
Porrò ille rurſus animi feliciſſimus ſuper cæteros,
Quicunque te ſponſaliis onerans domum duxerit.
Haud enim alium *unquam talem vidi mortalem oculis*
Nec virum nec feminam, admiratio me *tenet intuentem.*
3 *Tibi enim Dii ea dent, quæcunque animo tuo expetis,*
Virúmque & domum, & concordiam præbeant
Bonam ; [e] *non verò hoc quicquam præſtantius & melius,*
Quàm cùm concordes conſiliis rem familiarem adminiſtrant
Vir atque uxor ; magnum hoc cordolium inimicis,
Gaudium verò amicis, maximè autem hoc ſentiunt & ipſi.

[a] 1 *Tim.* 6.16. Lucem inhabitat inacceſſibilem.
[b] *Pſal.* 16.11. Voluptates ad dexteram tuam in perpetuum.
[c] *Prov.* 31.28, 29. ſurrexerunt filii ejus, & beatiſſimam prædicaverunt, vir ejus & laudavit eam. Multæ filiæ præclarè fecerunt, ſed tu excellis univerſas.
[d] *Prov.* 10.1. Filius ſapiens lætificat patrem.
[e] *Eccles.* 9.9. Fruere vitâ cum dilectâ tibi uxore -- hæc eſt enim pars in vitâ &c.

ſtatus ſuper Lunam, *ſemper illic ſerenum eſt,* & Poeta ex eadem porticu *Lucan. Pharſal.*12. *Nubes excedit Olympus Lege Deûm, minimas rerum diſcordia turbat ; Pacem ſumma tenent.* Citat præterea hunc locum *Max. Tyr.* Diſſert. 31. Et imitatur vel potiùs interpretatur *Lucret.* l. 3. ſtatim ab initio. *Apparet divûm numen, ſedeſque quietæ : Quas neque concutiunt venti, nec nubila nimbis Aſpergunt, neque nix acri concreta pruinâ Cana cadens violat ; ſempérque innubilus æther Integit, & largè diffuſo lumine ridet.* Poſtremum porrò verſum laudat *Plut.* Πῶς δεῖ τὸν νέον, &c. & reſpicit *Pind.* Nem. 6. Ὁ δὲ χάλκεος ἀσφαλὲς αἰεὶ ἕδος μένει οὐρανός. Et *Heſiod.* Theogon. Ὄφρ' εἴη μακάρεσσι θεοῖς ἕδος ἀσφαλὲς αἰεί. Οὔτε ποτ' ὄμβρῳ δὲ Οὐρανὸς ἀνώτερός ἐστιν ὑετῶν καὶ χειμώνων. *Chryſoſt.*Hom. 16. in. ad *Hebr.* ubi ipſiſſimum hunc *Homeri* locum citat *A. Douneus.* Hinc *Olympus* ἀνομβρήεντος Ὀλύμπου titulo inſignitur à *Nicandr.* Alexiphar.

[b] *Virg.* Æn.1. *Qui tanti talem genuere parentes ? Muſæus* (is ſc. qui extat *Homero* longè poſterior) *Erotopæg.* Ὄλβιος ὃς σ' ἐφύτευσε, καὶ ὀλβίη ἣ τέκε μήτηρ. *O felicem matrem tuam, quæ te talem peperit !* Petron. *Arbit.* Satyr.

Τρὶς μ. & conjunctim τρισμάκαρες ter beati i. e. beatissimi (quomodo & Galli in suâ linguâ superlativum efferunt) quia numerus sc. ternarius perfectus, sacer, & mysticus. Vid. Τριχθὰ δὲ πάντα δέδασται. *Il.* ο. Sæpè etiam sequente τετράκις. Τρὶς μάκαρες Δαναοὶ καὶ τετράκις. *Od.* ε. *Virg.* Æn. l. 1. O terque quaterque beati. *Pausan.* ex Orac. Τρισμάκαρες κεῖνοι καὶ τετράκις ἄνδρες ἔσονται. *Sen. Hippol.* *O terque quaterque prospero fato dati.* Ubi etiam nonnulli mysteria quærunt, et numeri septenarii perfectionem innui volunt. ¶ Ἰαίνεται] Verbum *Homericum*; observante *Plutarcho.* Χαρᾶς ἐπιγινομένης ἄφνω καθ' Ὅμηρον ἰάνθη καὶ διεχύθη πολλοῖς ὁ θυμός. *Plut.* Περὶ Ἀοργησ. Κρατεῖν δὲ (τὸ θερμὸν sc.) τῆς ψυχῆς διάχυσιν παρέχει καὶ ἀλέαν τῷ σώματι μεθ' ἡδονῆς, ὅπερ Ὅμηρος ἰαίνεσθαι κέκληκεν. Id. de primo Frigid. Λευσσόντων] Σολοικοφανὲς καὶ καινοπρεπὲς, pro λευσσουσι. Χρηστέον δὲ τοιούτοις σχήματι ὅτι τι συζύγει πάθος τὴν ψυχήν. Uti hic σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα. Et alibi, Ἡμῖν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ Δεισάντων φθόγγον τε βαρύν, &c. Οὐκ ἔχει γὰρ κρατεῖν τῆς κατ' ὀρθὸν φέρεσθαι ὁ πλαζόμενος τὴν ψυχήν. *Eustath.* ad locum. Θάλος] *Surculum*, *germen*, uti mox infrà, Φοίνικος νέον ἔρνος· & alibi de Achille, ὁ δὲ ἀνέδραμεν ἔρνεϊ ἶσος. Et Heros non unus ὄζος ἄρηος. Et omnino frequens est apud poetam hæc à plantis metaphora, ubi personæ alicujus præstantiam aut pulchritudinem περιφράζει· quod & olim observavit *Ælian.* Ὁ δὲ Ὅμηρος ὅταν τοὺς καλοὺς θέλῃ ἐλέγξαι, δένδρεσι αὐτοὺς παραβάλλει· ὁ δ' ἀνέδραμεν ἔρνεϊ ἶσος, *Var. Hist.* 12. 14. Ubi hunc etiam de Nausicaa locum laudat *Vulteius.* Οὐ γάρ πω] *O quàm te memorem Virgo! namque haud tibi vultus Mortalis*, &c. *Virg.* Æn. 1.

c *Lat. Comicus* ferè ad verbum, non semel. *Dii tibi dent quæ velis, Plaut.* Pœn. & Stich.

4 d Ζεὺς δ' αὐτὸς νέμει ὄλβον Ὀλύμπιος ἀνθρώποισιν,
Ἐσθλοῖς ἠδὲ κακοῖσιν, ὅπως ἐθέλῃσιν ἑκάστῳ.
5 ——— e Πρὸς γὰρ Διός εἰσιν ἅπαντες
Ξεῖνοί τε πτωχοί τε· δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε.
6 f Τῶν ἀλεείνω φῆμιν ἀδευκέα, μή τις ὀπίσσω
Μωμεύῃ· μάλα δ' εἰσὶν ὑπερφίαλοι κατὰ δῆμον.
7 ——— g Αὐτὴ νεμεσῶ, ἥτις τοιαῦτά γε ῥέζοι,
Ἥτ' ἀέκητι φίλων πατρὸς καὶ μητρὸς ἐόντων
Ἀνδράσι μίσγηται, πρίν γ' ἀμφάδιον γάμον ἐλθεῖν.

d Insignis sententia, & sacræ paginæ ad amussim conformis. Deus siquidem ὁ πλουτοδότης καὶ δοτὴρ ἑάων opes & externam prosperitatem pro libitu & promiscuè dat tam bonis quàm malis. Unde illud *Augustini* de divitiis. *Dantur bonis nè putentur mala, dantur malis nè putentur summa bona.* Hinc Plutus ab *Aristophane* cœcus fingitur. Vid. & *Lucian.* Timon. Ὅς ἀνέχει ποτὲ μὲν τὰ κείνων, ποτὲ δ' αὖθ' ἑτέροις ἔδωκε μέγα κῦδος. *Pind.* Pyth. Οὐδεὶς ἀνθρώπων οὔτ' ὄλβιος οὔτε πενιχρὸς Οὔτε κακὸς νόσφιν δαίμονος οὔτ' ἀγαθός. *Theogn.* Ὅπως ἐθέλ'] Θεοὶ δὲ κατὰ σφέτερον πάντα τελοῦσι νόον. *Id.* 2.

e *Arrian.* Epictet. l. 3. *Julian.* Fragment. & Epist. 49. *Apollon.* Argon. 3 Καὶ Διὸς, ὃς ξείνοις ἱκέτῃσί τε χεῖρ' ὑπερίσχει. Δόσις δ' &c.] Donum quantulumcunque ab amico datum grato animo amplectendum est. *Noli de gratuito munere judicare; & ut vulgare proverbium est, Equi dentes inspicere donati.* Hieron. Procem. in Epist. ad Ephes. Et certè munus quantumvis exiguum indigentibus gratum, viris bonis præsertim: qui &, propterea quòd parvo sunt contenti, et quantulumcunq; obvenit, boni consulunt, idcircò facilè amicos inveniunt, qui eorum inopiæ succurrant, juxta illud *Venusini* vatis, *Vilis amicorum est annona, bonis ubi quid deest.* l. 1 Epist. 9. Ἡ μεγάλα χάρις Δώρῳ ξὺν ὀλίγῳ. *Theocr.* Idyll. 28. Ἅπαν διδόμενον δῶρον εἰ καὶ μικρὸν ᾖ μέγιστόν ἐστιν εἰ μετ' εὐνοίας δίδῳς. *Philem.* apud *Stob.* Ergo ἐλευθερίους εἶναι καὶ ἀπὸ χρυσίου ἔστιν, inquit ille apud *Xen.* K. Π. 5. Οὐ γὰρ ἐν τῷ πλήθει τῶν διδομένων τὸ ἐλευθέριον, ἀλλ' ἐν τῇ τοῦ διδόντος ἕξει. *Aristot.* Eth. 4. 1. Unde vetus ille versus rhythmicus, *Dat benè, dat multum, qui dat cum munere vultum.*

Estque solennis formula benè precandi, vid. *Brisson.* Formul. l. 1. Ἄνδρα τε καὶ οἶκον· rectè; quia domus sequitur virum. *Hesiod.* Contrà. Οἶκον μὲν πρώτιστα γυναῖκά τε, quia femina sequitur domum. Εὐχὴν οὖν μεγίστην καὶ Ὅμηρος τίθεται ἄνδρα τε καὶ οἶκον, ἀλλ' οὐχ ἁπλῶς, μετ' ὁμοφροσύνης δὲ τῆς ἐσθλῆς. *Clem. Alex.* Strom. 2. quin & Strom. 4. eundem hunc locum citat; ut & *Aristot.* Oeconom. 2. & *Plut.* Erotic. & *Hierocl.* de Nupt. & *Aristid.* to. 2. Orat. de Concord. ubi pro ἐυμμεφέτησι legitur ὁμοφρονέτησι, sensu quidem commodo, sed refragante metro. *Homero* autem hac in re concinit *Eurip.* Med. Ἥπερ μεγίστη γίνεται σωτηρία. Ὅταν γυνὴ πρὸς ἄνδρα μὴ διχοστατῇ. Et nescio annon oculum huc intenderit *Phocylides* vix inter Ethnicos censendus autor. Τί γὰρ ἥδυτερον καὶ ἄρειον Ἢ ὅταν ἀνδρὶ γυνὴ φρονέῃ φίλα γήραος ἄχρι, Καὶ πόσις ᾗ ἀλόχῳ μηδ' ἐμπέσῃ ἄνδιχα νεῖκος. Ἄνευ ὁμονοίας οὔτ' ἂν πόλις εὖ πολιτευθείη, οὔτ' οἶκος καλῶς οἰκηθείη, *Xen.* Cùm itaque *Gorgias* in quadam oratione concordiam *Græcis* suaderet, sallè eum sic perstrinxit *Melanthius.* Οὗτος ἡμῖν συμβουλεύει περὶ ὁμονοίας, ὃς αὑτὸν καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὴν θεράπαιναν ἰδίᾳ τρεῖς ὄντας ὁμονοεῖν οὐ πέπεικε. *Plut.* Conjug. præcept. Cæterùm ad conjugalem hanc concordiam plurimum conducit regula illa *Callimachi.* Τὴν κατὰ σαυτὸν ἔλα. *Tu tibi sume parem.* Nam inter impares plerumque suboriuntur rixæ, querelæ, & lites. Adeóque ἀντὶ ὁμοφροσύνης διχοφροσύνην κατασκευάζουσι περὶ ἡγεμονίας διαμαχόμενοι πρὸς ἀλλήλους. *Ocell. Lucan.* De natur. univ. Et sæpenumerò ἡ ἅμαξα τὸν βοῦν. *Dotata regit virum Conjux.* *Horat.* & Ἄρχουσιν αἱ γυναῖκες ἐπίκληροι οὖσαι. *Aristot.* Eth. 8. Πόλλ' ἄλγεα, &c.] Ad hunc locum alludere videtur *Nazianz.* Carm. in laud. Virg. Χάρμα μέγ' εὐμενέεσσιν, ἄχος δέ τε δυσμενέεσσι.

4 [f] *Jupiter ipse distribuit felicitatem* externam *hominibus*
Bonis atque malis, prout vult unicuique.
5 ———————— [g] *A Jove enim sunt omnes*
Hospitésque & mendici, domum autē vel exiguum gratum est.
6 *Horum caveo rumorem acerbum, nè quis à tergo*
Obtrectet; valdè autem sunt insolentes plebeii.
7 [h] *Illi indignor quæcunque talia fecerit,*
Quæ & contra voluntatem charorum parentum
Cum viris congrediatur, priusquàm aperta nuptiæ advenerint.

[f] 1 *Paral.* 29 12. Tuæ divitiæ & tua est gloria; tu dominaris omniū, in manu tua virtus, & potentia; in manu tuâ magnitudo & imperium omnium. *Eccles.* 9. 1, 2. Nec amorem nec odium novit homo: Cùm eadem eveniant omnibus: Idem eventus justo & injusto, &c. [g] *Prov.* 19. 17. Fœneratur Domino qui miseretur pauperis: & beneficium ipsius rependit ei. [h] *Prov.* 2. 16, 17. Ut defendat te à muliere alienâ: Quæ derelinquit ducem adolescentiæ suæ, & fœderis Dei sui obliviscitur.

---

tum. Οὐδὲν γὰρ ἦν οὕτω σμικρὸν τι τῶν διδομένων, ὃ οὐ προσεδέξατο προθύμως. *Plut.* de *Artax.* Longim. in ejus vita.

[f] Cavenda improbitas, saltem ob metum infamiæ, nè sinistri rumores de nobis spargantur. Γλῶσσα γὰρ ἀνθρώπων φιλοκέρτομος. *Musæus.* Et meritò Heros ille apud nostrum Αἰδέομαι Τρῶας καὶ Τρῳάδας, quæ sententia proverbialiter usurpatur à *Cicerone* et aliis. Et egregiè idem ille parens *Romanæ* eloquentiæ, *Non est negligenda fama: nec mediocre telum ad res gerendas existimare oportet benevolentiam civium.* *Cic.* Læl. Ἀδευκής, *amarus, acerbus, in-suavis,* πικρὸς, ἀηδὴς, δεῦκος γὰρ τὸ γλυκύ. *Etymol.* Vel *inopinatus, inexpectatus,* ἀδόκητος, ἀπροσδ. ut πότμος ἀδευκής. *Hom.* ab α et δεύκω pro δέχομαι

μαι. *Eustath.* vel etiam ἀνήκουστος, ἀνιστόρητος, & ab α & δείκω, narro, ostendo, q. δεικής. *Etymol.* Unde & ἄγνωστος exponit *Hesych.*

[g] Virgines virorum cœtibus & frequentiis haud temerè se immiscere debent, invitis præsertim parentibus nedum nuptias contrahere sine parentum consensu. *Hero* apud *Musæum.* Ἀμφαδὸν οὐ δυνάμεσθα γάμοις ὁσίοισι πελάσσαι, Οὐ γὰρ ἐμοῖς τοκέεσσιν ἐφανδάνει. Unde & עלמה dicitur Virgo in linguâ Sanctâ, quasi domi latitans, & *abscondita* à conspectu virorum; qualis à *Græcis* dicebatur κατάκλειστος, *conclusa, reclusa* non religionis ergo sed pudicitiæ, & θαλαμευομένη, *in thalamo latens.* Ἤ τε δόμων ἔντοσθε φίλη παρὰ μητέρι μίμνει. *Phocyl.* Νουθετ. Παρθενικὴν δὲ φύλασσε πολυκλείστοις

ΟΔ. η'.

ΤΩ͂Ν νέες ὠκεῖαι ὡσεὶ πτερὸν ἠὲ νόημα.[a]
2 ——— [b] Μηδέ τι θυμῷ
Τάρβει· θαρσαλέος γὰρ ἀνὴρ ἐν πᾶσιν ἀμείνων
Ἔργοισιν τελέθει, εἰ καί ποθεν ἄλλοθεν ἔλθοι.
3 [c] Ἀλλ' ὁ μὲν ὤλεσε λαὸν ἀτάσθαλον, ὤλετο δ' αὐτός.
4 [d] Ὄγχνη ἐπ' ὄγχνῃ γηράσκει, μῆλον δ' ἐπὶ μήλῳ,
Αὐτὰρ ἐπὶ σταφυλῇ σταφυλή, σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ.
5 [e] Πείσεται, ἅσσα οἱ αἶσα κατακλῶθές τε βαρεῖαι
Γεινομένῳ νήσαντο λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.
6 [f] Οὐ γάρ τι στυγερῇ ἐπὶ γαστέρι κύντερον ἄλλο
Ἔπλετο, ἥ τ' ἐκέλευσεν ἕο μνήσασθαι ἀνάγκῃ
Καὶ μάλα τειρόμενον, καὶ ἐνὶ φρεσὶ πένθος ἔχοντα.
Ὡς καὶ ἐγὼ πένθος μὲν ἔχω φρεσίν, ἡ δὲ μάλ' αἰεὶ
Ἐσθέμεναι κέλεται, καὶ πινέμεν, ἐκ δέ με πάντων
Ληθάνει, ὅσσ' ἔπαθον, καὶ ἐνιπλήσασθαι ἀνώγει.

[a] Νέες (quæcunque) ὠκεῖαι, unde & ἀλλὸς ἵπποι à Poeta vocantur ob celeritatem, ὠκύτατον γὰρ καὶ ἵππος ἐν ζώοις. *Eustath.* Ideóque ἡλίῳ ἀνάκειται, ὡς ταχυτάτῳ ταχύτατος. *Herod.* Euterp. Postremis verbis. Omnes ergo naves celeres, sed *Phæacum* inprimis, per hyperbolen ὠκ. ὡσεὶ πτ. ἠὲ νόημα. Cogitatione nihil celerius. Unde & noster alibi pernicissimum *Junonis* avolantis motum menti humanæ comparat. Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀΐξῃ νόος ἀνέρος, &c. *Il.* ο. Τάχιστον νοῦς· διὰ παντὸς γὰρ τρέχει. *Thales* apud *Laert.* *Nihil est animo velocius: nulla est celeritas quæ possit cum animi celeritate contendere.* *Cic.* Tuscul. 1. *Claud.* de Rapt. *Prof.* *l.* 2. *Quantum non jaculum Parthi, non impetus Austri,* Non leve *sollicitæ mentis discurrit acumen.* Icon summæ celeritatis quâ & alii Poetæ post *Homerum* usi: *Hesiod.* Scut. *Herc.* Ὁ δ' ὥστε νόημ' ἐποτᾶτο. *Theogn.* Αἶψα γὰρ ὥστε νόημα παρέρχεται ἀγλαὸς ἥβη. *Q. Calab.* l. 12. Θέρμις εὖτε νόημα Ἄλτο διὰ νεφέων. *Orph.* hymn. in *Eumenid.* Ὠκύδρομοι ὥστε νόημα. *Naves aves* quibus remi pro alis — ἐϋήρε' ἐρετμά, τά τε πτερὰ νηυσὶ πέλονται, ut Poeta alibi, & *Hesiod.* Νηὸς πτερὰ ποντοπόροιο. Schol. *Aristoph.* Avibus. Αἱ νῆες ἀντὶ πτερῶν τὰς κώπας ἔχουσι· quanquam vela etiam pro alis sunt. Unde & Naves appellat *Æschylus* Prom. *V.* λινόπτερα ναυτίλων ὀχήματα, h. e. τὰ ἔχοντα τὰ ἄρμενα ὡς πτερά, & rectè exponit Schol. & *velivolum mare* post *Lucret.* dixit *Virg.* Idem & *Mercurium* volare *Remigio alarum.* Hæc igitur κατ' ἀντιστροφὴν dicuntur, Remi sunt alæ navium & alæ sunt remi avium. *Onosand.* Strategic. c. 1. Ubi enumerans virtutes boni Στρατηγοῦ seu Imperatoris. Oportet eum inquit præterea esse Νοερόν· ὀξὺν γὰρ εἶναι δεῖ τὸν στρατηγὸν ἐπὶ πᾶν ἄττοντα (ea enim vera lectio juxta *Rigaltium*) δι' ὠκύτητος ψυχῆς κατὰ τὸ Ὁμηρ. ὡσεὶ πτερὸν ἠὲ νόημα. Alludit autem omninò ad hunc locum etiam *Themist.* *Euphrad.* Orat. 6. Θᾶττον πτεροῦ καὶ νοήματος. Porrò aptè conjunguntur πτερὸν καὶ νόημα. Siquidem Πτερὸν τοῦ ἀνθρώπου λογισμός,

θαλάμοισι. Μηδέ μιν ἄχρι γάμων περὶ δόμων ὀφθῆναι ἐάσῃς: Rectè; nam Εἰς ὄχλον ἕρπειν παρθένοισιν οὐ καλόν. Eurip. Orest. & Γυναικί τοι αἰσχρὸν μετ' ἀνδρῶν ἑστάναι νεανιῶν. Id. Electr. Καὶ πῶς ἀκραιφνὴς ἐν νέοις στρωφωμένη ἔσται; Id. Alcest. Ἀμφάδιον γ.] Huic opp. φώριος εὐνὴ apud Musæum. Et Γαμοκλοπεῖν apud Phocyl. Λάθρῃ φιλότητι μιγῆναι & Κρυφαδίῃ φιλότητι μιγήμεναι· alibi apud Hom. qui & filium spurium utpote ex occulto concubitu natum proinde Σκότιον appellat. Quare autem μίσγεσθαι de conflictu venereo usurpatum, & cur ἡ Συνουσία μίξις appelletur, mallem alii dicant quàm ego. Vid. igitur Nemes. De Nat. Hom. c. 25.

OD. 7.

1 [a] EOrum naves veloces, ceu ala aut cogitatio.
2 ———————— [b] Nequid animo
Paveas: audax enim vir in omnibus melior
Operibus est, etiam si quando aliundè veniat.
3 [c] Verùm is & perdidit populum suum improbum, periitq; ipse.
4 Pirus super pirum senescit, pomum verò super pomum,
Porrò super uvam uva, & ficus super ficum.
5 [d] Patietur, quæcunque ei fatum Parcæque graves
Nascenti nerunt filo, quando ipsum peperit mater.
6 [e] Haud quicquam improbo ventre impudentius
Est, qui monet meminisse sui præ necessitate
Etiam valdè afflictum quempiam & in animo dolores habentem.
Sic & ego luctum quidē in animo habeo, hic verò prorsus semper
Edere jubet & bibere, & me omnium
Oblivisci facit, quæcunque passus sum, & repleri hortatur.

[a] Job 9 26. Prætervolarunt dies mei, ut naves veloces. Psal. 90. 9. Annos nostros finimus sicut meditationem.
[b] Deut. 31. 8. Noli timere, nec paveas.
[c] Prov. 29. 2. Cùm impii sumpserint principatum, gemet populus.
[d] Job. 23. 14. Perficit statutum de me. 1 Thess. 3. 3 Ut nemo commoveatur ob afflictiones istas; ipsi enim nostis ad id nos constitutos esse.
[e] Eccles. 6. 7. Omnis hominis labor ejus ori servit, & tamen appetitus ejus non expletur. Prov. 16. 26. Qui laborat, sibi laborat; compellit enim eum os suum.

σμὸς αὐτοῦ. Chrysost. Homil. 11. Περὶ τῶν Ἀνδριάντ. Quid quod etiam ἐκ νοῦ fluunt (aut fluere debent) ἔπεα, quæ & Homero πτερόεντα.

[b] Τόλμῃ δικαίᾳ καὶ Θεὸς συλλαμβάνει. Menand. Οὐκ ἔστι τόλμης ἐφόδιον μεῖζον βίου. Id. Τόλμα καὶ εἰς αἰδὼς καὶ ἐς οὐρανὸν ἄνδρα κομίζει. Antholog. Gr. Epigr. l. 3. Ἀρχὴ γὰρ τοῦ νικᾶν τὸ θαῤῥεῖν. Plut. Themist. Audentes fortuna juvat. Virg. Θαρσεῖν χρὴ φίλε Βάττε. Theocr. Τολμᾶν ἀνάγκη, κἂν τύχω, κἂν μὴ τύχω. Eurip. Qui homo timidus erit in dubiis rebus, is nauci non est. Plaut. Mostell.

[c] Rex malus & seipsum perdit & subditos. Citat Pausan. Arcad. Talis Δημοβόρος βασιλεὺς, Il. α. Sed nimirum simul pereunt Rex & Grex. Qui perdit populum Princeps se perdit & ipsum. Οἱ αὐτοῦ κακὰ τεύχει ἀνὴρ, λαοῦ κακὰ τεύχων· liceat enim huc Hesiodeum illud παρῳδεῖν.

[d] Ad Taprobanam Insulam hosce versus accommodant. Diod. Sic. Biblioth. l. 2. Totum verò hunc locum de Alcinoi horto ab Homero expressum esse vult Just. Mart. Protrept. ad imitationem eorum quæ in SS. de Paradiso dicuntur. Τοῦ παραδείσου δὲ εἰκόνα τὸν Ἀλκινόου κῆπον

κῆπον σώζειν πεποίηκε. In vilem Sycophantarum annonam hoc hemistichium eleganter detorsit *Aristoteles*. Athenis siquidem jam discessurus, Nolle se dixit diutiùs in illâ civitate manere in quâ Γηράσκει σῦκον ἐπὶ σύκῳ, h. e. ubi tanta indies succresceret calumniarum seges, adeóque abundarent κάκιστα illa θηρία οἱ Συκοφάνται. *Diog.* Laert. & *Ammon.* in vit. Aristot. & *Ælian.* Var. hist. 3. 36. & post eos *Eustathius* ad hunc locum.

f *Lucian* Philopatr. Ὡς οὐκ ἔστιν ἀλύξαι ἀνθρώποις ὅτι μοῖρα κατὰ κλωστῆρος ἐπείγει. *Theocr.* Idyll. 24. Οὐδ' ἔστι μοίρας τῆς χρεών τ' ἀπαλλαγή. *Eurip.* Hip. Μόρσιμα δ' οὐ πεφυγεῖν θέμις. Id. Heraclid. Κλωθώ τε Λάχεσίν τε καὶ Ἄτροπον, αἵ τε βροτοῖσι Γεινομένοισι διδοῦσιν ἔχειν ἀγαθόν τε κακόν τε. *Hesiod.* Theog. Ὃ δεῖ παθεῖν σε, μηδαμοῦ σκέψῃ φυγεῖν *Philem.* apud *Grot.* Excerpt. Ὡς γάρ οἱ ἐπέκλωσεν τάγε δαίμων, Infr. *Od.* π. Τοὺς γὰρ μοιρῶν ἀτρέπτους ὅρους περιϊδεῖν μὲν δυνατὸν, ἐκφεύγειν δὲ οὐκ ἐφικτόν. *Heliod.* l. 2. Κλῶθες autem (unde Comp.

7 g Καί περ πολλὰ παθόντα, ἰδόντα με καὶ λίποι αἰὼν
Κτῆσιν ἐμὴν, δμῶάς τε, καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα.
8 ——————— h Αἰεὶ γάρ τε νεώτεροι ἀφραδέουσιν.
9 i Δύσζηλοι γάρ τ' εἰμὲν ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων.
10 ——— k Οὔ μοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι φίλον κῆρ
Μαψιδίως κεχολῶσθαι· ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα.

g *Longâ militiâ* (& peregrinatione uti hìc *Ulyss.*) *fessis patriæ atque otii cupido est. Tacit.* Hist. l. 4. Plerique adeò mortales post diuturnam præsertim peregrinationem domuitionis cupidi sunt, patriæque visendæ desiderio flagrant. Ἐν γῇ πατρῴᾳ τερπνὸν ἐκπλῆσαι βίον. *Eurip.* Alcest. Οἶκος φίλος οἶκος ἄριστος. *Dulce & decorum est pro patriâ*, & in patriâ *mori.* Ità *Cic.* ad *Att.* 8. Pro *patriâ & in patriâ mori præclarum.* Et tamen nescio annon verum sit illud quod observat *Plut.* de Exilio. Τῶν φρονιμωτάτων καὶ σοφωτάτων ὀλίγους ἂν εὕροις ἐν ταῖς ἑαυτῶν πατρίσι κεκηδευμένους.

h *Cyril. Alex.* c: *Julian.* l. 7. *Aristoph.* Οὐ γὰρ ἐν νέοις τὸ σοφὸν ἔνεστιν, ἀλλ' ἐν πρεσβύταις. Vid. supr. *Il.* ψ. Νόον νίκησε νεότη.

i Πολὺ τὸ δύσζηλον ἡ φύσις ἔχουσα καὶ τὸ βάσκανον. *Plut.* de Tranquill. Φύσει μὲν γὰρ ἐπίφθονον χρῆμ' ἄνθρωποι. *Philostr.* Vit. Sophist. Ζῆλος δ' ἀνθρώποισιν ὀϊζυροῖσιν ἅπασιν. *Hesiod* Ἔργ. καὶ Ἡμ. 1.

k Εἰκῆ καὶ μάτην οὐ χολωθήσεται ὁ σπουδαῖος. *Eustath.* Οἱ ἀκρόχολοι ὀξεῖς καὶ περὶ πᾶν ὀργίλοι,

καλακλῶθεις) per metaplaſmum pro κλωθοὶ à ſing. κλωθώ. (*Euſtath.*) δηλοῖ δὲ τὰς μοίρας παραγνομαθείσας ἀπὸ μιᾶς αὐτῶν τῆ κλωθοῦς. Ἐτυμολογία δὲ τῶ καλακλῶθεις, τὸ, νήσαιλο λίνῳ, ὅ ἐστιν, ἐπέκλωσαν.

[i] Eleganter, uti ſolet, *Oppian.*Hal.3. Ὡς οὐδὲν λιμοῖο κακώτερον οὐδὲ βαρείης Γαστέρος, ἣ κρατέει μάλ' ἐν ἀνθρώποισιν ἀπήμης, Καὶ χαλεπὴ δέσποινα ζωέστρ. *Ventre nihil novi frugalius*, ut *Juvenalis* (Sat. 5.) Et *Ventre nihil novi* importunius, inquit *Ulyſſes* hoc in loco. Siquidem *Eſt magiſter artis* Rhetoricæ, & potentiſſimus Orator *Venter*; *Quid non mortalia pectora* (ſuadet, imò) *cogit* Importuna *fames? Venter non habet aures*, at linguam habet. *Venter præcepta non audit: poſcit, appellat. Sen.* Epiſt.21. ubi & duos hoſce *Hom.* verſus citat *Lipſius* in Comment. Hinc Proverb. *Moleſtus interpellator Venter. Eraſm.* Infr. *Od.* ρ. Γαστέρα - Οὐλομένην, ἣ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι δίδωσι. Ubi plura vid.

7 [f] *Quantumvis multa paſſum me relinquat vita, ubi videro*
Prædium meum, & ſervos, & excelſam magnam domum.
8 ———————— [g] *Semper enim juniores deſipiunt.*
9 [h] *Suſpicioſi* ſeu Zelotypi *ſumus ſuper terram genus hominũ.*
10 ——— [i] *Non mihi hujuſmodi in pectore charum cor*,
Temerè ut iraſcar; potiora autem honeſta omnia.

[f] 2 *Sam.* 19. 37. Moriar in civitate meâ, & ſepeliar juxta ſepulchrum patris mei.

[g] *Prov.* 7.7. Vidi inter imperitos, animadverti inter juvenes, vecordem adoleſcentem. 22. 15. Stultitia colligata eſt in corde pueri. [h] *Num.* 5. 14. Si ſpiritus Zelotypiæ concitaverit virum. [i] *Prov.*14.17. Iracundus temerè agit. *Eccleſ.* 7.9. Nè ſis velox ad iraſcendum.

λοι, καὶ ἐπὶ παισί. *Ariſtot.* Eth.4 5. *Sicut pueri qui tam parentibus amiſſis flebunt quàm nucibus. Sen.* de Irâ 1. 12. Licet utique κεχολῶσθαι, ſed non μαψιδίως, nec iraſci malum eſt (quicquid dixerint *Stoici*,) ſed temerè & immeritò & immodicè iraſci. Γνωμικὸν δὲ πάντως τὸ, Ἀμείνω δ', &c. *Euſtath.* Vid. infr. *Od.* ο.

ΟΔ. Η.

ΟΔ. Θ'.

1 [a] ΤΟ'Ν περὶ μοῦσ' ἐφίλησε, δίδυ δ' ἀγαθόν τε κακόν τε.
'Οφθαλμῶν μὲν ἄμερσε, δίδε δ' ἡδεῖαν ἀοιδήν.
2 [b] Παρ δὲ δέπας οἴνοιο πιεῖν ὅτε θυμὸς ἀνώγοι.
3 [c] Φόρμιγγός θ', ἣ δαιτὶ συνήορός ἐστι θαλείῃ.
4 [d] Οὐ γὰρ ἔγωγέ τί φημι κακώτερον ἄλλο θαλάσσης,
Ἄνδρα γε συγχεῦαι, εἰ καὶ μάλα καρτερὸς εἴη.
5 ———— [e] Ἔοικας δέ σ' ἴδμεν ἀέθλους·
Οὐ μὲν γὰρ μεῖζον κλέος ἀνέρος ὄφρα κεν ᾖσιν,
Ἢ ὅτι ποσσίν τε ῥέξῃ καὶ χερσὶν ἑῇσιν.
6 [f] Οὕτως οὐ πάντεσσι θεὸς χαρίεντα δίδωσιν
Ἀνδράσιν, οὔτε φυὴν, οὔτ' ἂρ φρένας, οὔτ' ἀγορητύν.
Ἄλλος μὲν γὰρ τ' εἶδος ἀκιδνότερος πέλει ἀνὴρ,
Ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπεσι στέφει, οἱ δέ τ' ἐς αὐτὸν
Τερπόμενοι λεύσσουσιν, ὁ δ' ἀσφαλέως ἀγορεύει
Αἰδοῖ μειλιχίῃ, μετὰ δὲ πρέπει ἀγρομένοισιν.
Ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ θεὸν ὣς εἰσορόωσιν.
Ἄλλος δ' αὖ εἶδος μὲν ἀλίγκιος ἀθανάτοισιν,
Ἀλλ' οὔ οἱ χάρις ἀμφιπεριστέφεται ἐπέεσσιν.

[a] *Max. Tyr.* Dissert. 22. *Apollon.* de Syntax. lib. 2. *Aristid.* to. 3. Or. pro *Rhet.* ex hoc disticho adagium excudit Chiliastes, *Malum bono pensatum.* Et ità profectò se habent res humanæ; sunt mala mixta bonis, sunt bona mixta malis. De quâ mixturâ. Vid. supr. ad illum vers. *Od.* δ. Φάρμακα πολλὰ, &c. Fortè & huc pertinet proverbialis ille versiculus apud Schol. *Aristoph.* Vesp. Ἐν δὲ Πάρῳ ψυχρὸν μὲν ὕδωρ, καλαὶ δὲ γυναῖκες. Et illud ejusdem *Aristoph.* Plut. Ἐπειδὴ καὶ τὸν οἶνον ἠξίους πίνειν, συνεκποτέον ἐστί σοι καὶ τὴν τρύγα. *Pind.* Pyth. 7. Φαντί γε μὰν οὕτω κεν ἀνδρὶ παρμονίμαν θάλλοισαν εὐδαιμονίαν, τὰ καὶ τὰ φέρεσθαι, i. e. ἀγαθὰ καὶ κακὰ inquit Schol. Ubi & hunc *Hom.* locum adducit quasi Pindarico illi parallelum. Τὴν ἀνθρωπίνην εὐτυχίαν ὑποδηλοῖ κἀνταῦθα ὁ ποιητὴς ἔχουσαν συναναμεμιγμένα φαῦλα καλοῖς. *Eust.* in locum. Certè quidem id non expedit Musico, nec in bonis numerandum, oculis privari (etsi nonnulli hìc ità accipiant, ἐπεὶ φασι μουσικώτεροι οἱ τοιοῦτοι, ὡς μὴ ἀσχολούμενοι περὶ πολλὰ) tamen non rarò fit, ità providente naturâ, ut oculorum defectus aliunde suppleatur: cæcitásque corporis ingenii acie compensetur. Quòd siquis *Homerum* hìc de seipso sub persona *Demodoci* loqui putet, quasi nimirum ille cæcus fuisset musicus, næ eum omnibus sensibus orbum esse dicet *Velleius.* Cœcos tamen se factos somniare, ποιηταῖς ἄριστον esse ait *Artemidor.* Onirocrit. 1. 28. tum alias ob causas, tum & quia λόγος τις ἔχει, ὡς καὶ ὁ ποιητὴς Ὅμηρος τυφλὸς ἦν. Et nescio quomodo apud nos fieri solet, ut non pauci triviales tibicines oculis capti sint, ità ut cœcus tibicen aut fidicen, **a blind fidler**, ferè in proverbium abierit quasi huic hominum generi fatalis sit hæc mixtura ἀγαθοῦ τε κακοῦ τε Ὀφθαλμῶν, &c. Nec verò oculis tantùm, sed & mente capti tibicines. Saltem si verum id, quod tanquam proverbio jactatum apud Veteres citat *Athen.* ex Poeta anonymo Dipnosoph. 8. Ἀνδρὶ μὲν αὐλητῆρι θεοὶ νόον οὐκ ἐνέφυσαν· unde Adagium suo more formavit Chiliast. *Tibicines mente capti.*

[b] Hinc colligitur veterem eum morem fuisse singula pocula singulis convivis apponendi: quod & aliis ex innumeris Autorum locis ostendere liceret, si opus esset. *Quod nulli calicem tuum propinas,* &c. *Martial.* Et *Claudius* Imp. *convivæ, qui pridiè scyphum aureum surripuisse existimabatur revocato in diem posterum, calicem fictilem apposuit,* teste *Sueton.* Vit. *Claud.*

Πιεῖν

Odyss. 8.

1 *Hunc impensè Musa dilexit,* [a]*dedit verò ei bonūq; malūq;*
Oculis quidem privavit, dedit autem suavem cantum.
2 [b] *Juxtà verò poculum vini ad bibendum, cùm animus ferret.*
3 [c] *Et cithara, quæ convivio comes est lauto.*
4 [d] *Haud enim ego quicquam puto pejus* esse *aliud mari* (sit.
Ad hominē perturbandum debilitandumq;, etiamsi valdè robustus
5 ———————— *Decet te callere agonas:*
Neque enim major gloria homini, dum in vivis *fuerit,*
Quàm si pedibus strenuè *rem gerat, & manibus suis.*
6 [e] *Adeò non omnibus Deus* omnia *gratiosa dona dat*
Viris, neque indolem, neque prudentiam, neque eloquentiam:
Alius quidem aspectu deterior est vir,
At Deus formam verbis ornat, alii autem in ipsum (quitur
Cum-voluptate intuentur, hic verò inoffenso-sermonis-tenore-lo-
[ee] *Modestè & suavitèr: excellit autem inter congregatos,*
Incedentem verò per urbem veluti Deum suspiciunt:
Contrà verò alius formâ quidem similis est Diis,
Sed non ei gratia coronat verba.

[a] *Job* 2. 10. Si bona suscepimus de manu Dei, mala quare non suscipiamus?
[b] *Esth.* 1. 8. Erat & lex bibendi, ut neminem quis cogeret --ut sumeret unusquisque quod vellet.
[c] *Isa* 5. 12. Cithara & lyra, &c. in conviviis vestris. *Sirac.* 32. 5. Concentus Musicorum in convivio vini.
[d] *Ps.* 107. 26, 27. Ascendunt usque ad cœlos (navigantes sc. in mari) & descendunt usque ad abyssos: anima eorum in malis tabescebat, Turbati sunt, &c.
[e] 1 *Cor.* 12. 4. Diversitates donorum sunt.
[ee] *Psal.* 45. 2. Diffusa est gratia in labiis tuis. *Cant.* 4. 3. Eloquium tuum dulce.

Πιεῖν ὅτε θυμὸς ἀνώγοι.] Οὐ γὰρ ἀναγκαστὸν τὸ συμπόσιον. *Eustath.* in locum. Hinc illud tam frequens apud nostrum de convivis, Σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός. Nondum quippe inoleverat barbarus ille mos provocandi se mutuò majoribus poculis. Nec dum consueverant οἱ συμπόται se invicem *multis urgere cullulis.* Bibebant tum quisque pro suo libitu, non pro more, nec ad nutum aut gustum alterius. Et sanè Αὐτοθελὴς ἥδιστος ἀεὶ πότος· ὃς δέ κ' ἀνάγκῃ, Ὑβριστὴς οἷός τ' ἐστὶ, καὶ οἰνοπότῃ, *Gr.* Epigram. *Anthol.* l. 2. Δέδονται πίνειν ὅσον ἂν ἕκαστος βούληται; ἐπάναγκες δὲ μηδὲν εἶναι. *Plat.* Conviv. Πιεῖν ὁ προσφέρετο, εἰ μή τις αἰτήσει. *Athen.* l. 4. de *Cleomenis* Spartani conviviis. Quin & idem Dipnosophista l. 1. observat apud *Homerum*, Ἑκάστῳ τῶν δαιτυμόνων παρατίθεσθαι τράπεζαν καὶ κάνεον καὶ δέπας, πιεῖν ὅτε θυμὸς ἀνώγει. Et meritò quidem: Nam τὸ πίνειν πρὸς βίαν Ἴσον κακὸν πέφυκε τῷ διψῆν βίᾳ. *Soph.* apud *Grot.* Excerpt. Scitè ergo & salsè *Laco* ille apud *Plut.* (Apophtheg. *Lacon.*) Ἀκούσας δειπνήσαντάς τινας βιάζεσθαι πίνειν, Μὴ καὶ ἐσθίειν, εἶπε, βιάζονται. Et certè videtur esse utrobique par ratio, h. e. planè nulla. Et præclarè *Romulus* (referente *Agell.* l. 11. c. 14.) *cùm in quodam convivio parcè ac sobriè bibisset, dixissétque ei aliquis, Romule, si istuc omnes homines faciant, vinum vilius sit, respondit,* imò verò carum, *si quantum quisque volet, bibat, nam ego bibi quantum volui.* Ergo inter nævos hoc erat *Alexandri M.* quod καὶ τὸν ἄκρατον προθύμως προπίνων, καὶ τοὺς ἄλλους ἠνάγκαζεν. *Athen.* l. 12. Contrà verò ea e ac

aliquando *Agesilai* cautela in convivio, ut ferè in alteram partem peccare videretur. Qui cùm esset sympoliarcha, pincernam jussit unicuique dare, εἰ μὲν πολὺς οἶνός ἐστιν, ὅσον ἕκαστος αἰτεῖ; εἰ δὲ ὀλίγος, ἐξ ἴσου πᾶσι. *Plut.* Apophth.

[c] *Apollo Cereris* & *Bacchi*, Musica convivii comes, Ἀλλ' ἤγε κιθάρα πάλαι πω καὶ καθ' Ὅμηρον ἔτι τοῖς χρόνοις γνωρίμη τῆς δαιτός, &c. *Plut.* Sympos. l. 7. qu. 8. Συνήορος itaque interprete *Plut.* est γνωρίμη, *socia familiaris, comes individua*, παρὰ τὸ συναείρεσθαι (idem quod συνήρεσθαι) *conjungi, connecti*, unde ξυνωρὶς biga. *Hesych.* Συνήορος συνηρμοσμένη καὶ συνήθης. Hinc Εὐφώνους θαλίας dulcisona convivia vocat *Pind.* Pyth. 1. Ἀγλαΐζεται δὲ καὶ μουσικᾶς ἐν ἀώτῳ οἷα παίζομεν φίλοι ἄνδρες ἀμφὶ θαμὰ τράπεζαν. Finis autem Musicæ in conviviis non tantùm est oblectare & exhilarare convivantium animos, sed etiam ἀντισπᾶν καὶ πραΰνειν τὴν τοῦ οἴνου ὑπόρθρημον δύναμιν, inquit, *Plut.* l. de Musicâ. quam etiam rationem affert, *Athen.* l. 14.

[d] Mare malè audit apud *Græcos* parœmiographos, & inter τὰ κακὰ sic numeratur, ut vix κακώτερον ἄλλο. Πῦρ, καὶ θάλασσα, καὶ γυνὴ, κακὰ τρία. *Sen.* in & de *Medea*, *Majúsque mari Medea malum.* Et alterum proverb. Πᾶσα θάλαττα θάλαττα, *Aristagor.* in Antholog. i. e. Quodvis mare malum & infidum, & nescio quàm verè dictum sit illud tam frequens apud *Græcos* parœmiographos ex *Eurip.* Iphig. Taur. cujus meminit & *Laert.* & *Plato*, & *Eustath.* *Il.* κ. Θάλασσα κλύζει πάντα τ' ἀνθρώπων κακά. (Quod fortasse an de aqua marina ad lustrationes adhibita intelligendum) Certè Θάλασσα τίκτει πολλὰ γ' ἀνθρώποις κακά. Nec immeritò fortè *Antiphanes* apud *Stob.* Ἐν γῇ πένεσθαι κρεῖττον ἢ πλουτοῦντα πλεῖν. Quid quòd nonnulii πόντον ἀπὸ τοῦ πόνου, ab *ærumna* & *labore* dictum volunt. Hinc illud Nævii apud Fest. *Námque nullum pejus macerat humanum, quamde mare sævum* (mirum ni respexerit hunc *Hom.* locum) *Vires cui sunt magnæ, topper confringent importunæ undæ.* Addo & illud ex *Astrampsycho* in *Onirocrit.* Φλοῖσβος θαλάσσης πραγμάτων δηλοῖ κλόνον.

[e] Hùc fortean respicit *Pind.* Nem. 7. Ὑμνητὸς ἐσσὰ ἀνὴρ γίνεται σοφοῖς, ὃς ἂν χερσὶν ἢ ποδῶν ἀρετᾷ κρατήσας, &c. Ain' verò, mi *Homere*? annon ex ingenio, animíque solertiâ μεῖζον κλέος, quàm ex robore & fortitudine corporis? Σοὶ δ' ἀλλ', ὦ ποιητὰ, ἐπὶ τίνι τὸ κλέος μέγα τοῦ πηρῷ μὲν --- ἐν λόγοις δὲ ἄλλως εὐκλεεστάτῳ; ἆρα γε ἀληθῶς ἐνταῦθα γνωματεύεις; οὐκοῦν φησὶν ἀλλὰ πρὸς τοὺς φιλάθλους ὁ λόγος, *Eustath.* ad locum. Φίλαθλος γὰρ καὶ φιλογύμναστος ὁ πρὸς τὴν τῶν καλῶν ἐπιτηδευμάτων ἀγωνισμάτων θήραν. *Philo.* de Insomn. Porrò autem hæc ars gymnastica ideò tantoperè à veteribus præsertim *Græcis* celebrata, & athletæ & agonistæ tanto in pretio & honore habiti, quia sc. hi agones seu ludi gymnici quædam quasi προγυμνάσματα & προγυμνάσματα erant τοῦ πολέμου, & ad rei militaris peritiam bellicámque virtutem multum conferebant. Ὅτι ὁ τρόπος τῆς ἀγωνίας χρήσιμος πρὸς τὴν ἀνδρείαν τὴν ἐν τοῖς πολέμοις. *Dionys. Halic.* in τέχνῃ περὶ τῶν πανηγυρ. Ποσσὶν τῇ ῥέξει καὶ χερσὶν] Hinc Gr: Χείρων *pejor*, *inferior*, propriè quem χειρὶ *manu* subigimus: Et Lat. *Pessimus* à *pessum*, qui pes-

7 [g] Ὡς καὶ σοὶ εἶδος μὲν ἀριπρεπὲς, οὐδέ κεν ἄλλως
Οὐδὲ θεὸς τεύξειε, νόον δ' ἀποφώλιός ἐσσι.
8 [h] Ὤρινάς μοι θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν,
Εἰπὼν οὐ κατὰ κόσμον.——————
Θυμοδακὴς γὰρ μῦθος· ἐπώτρυνας δέ με εἰπεῖν.

[g] Forma sine prudentiâ fordet. Ὄνειδος τὸ εἶδος ἄνευ τῆς ἀρετῆς. *Eust.* Vid. supr. *Il.* θ. 9. ¶ Φωλεὸς propriè est *nidus* avium, seu *cubile* ferarum; metaphoricè, *ludus literarius*, παιδευτήριον κατὰ γλῶσσαν (*Eust.*) ut & μυρμηκιὰ, propriè *nidus*, seu *antrum* & *cubile formicarum*, metaphoricè etiam pro *Scholâ* seu *gymnasio* ponitur. Juxta duplicem hanc notionem vocis φωλέος duplex etiam Etymon & significatio est hujus vocis ἀποφώλιος, ut sit vel ὁ ἀδόκιμος καὶ ἄγονος καὶ ἄκαρπος. *reprobus, rejectaneus, evanidus, irritus*, ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἐκ τῶν φωλεῶν ἀπορριπτομένων οὐείων ᾠῶν, ut Οὐκ ἀποφώλιοι εὐναί. *Od.* λ. vel ὁ ἀπαίδευτος, καὶ ἀδίδακτος, παρὰ τὸ φωλεὸν, ὃ δηλοῖ παιδευτήριον, ut hìc, & infr.

sum it, & hoc fortè à *pes*, q. qui *pedibus* prosternitur, aut subjicitur; quia *quem domamus, subjicimus* χερὶ ἢ ποσί. *Martin.* Lex. Philolog.

[f] *Non omnia possumus omnes.* Virg. Multis multa Dii dedere, nulli omnia. *Ingenio pollet, cui vim natura negavit.* Non semper (quid si dicam raro?) in eodem ore conveniunt forma & facundia, κάλλος & καλλιέπεια. *Non formosus erat, sed erat facundus Ulysses.* Τὴς τὴν ὄψιν ἀμόρφους ἀναπληροῖ ἡ τῦ λέγειν πιθανότης. *Athen.* l. ult. *Si mihi difficilis formam natura negavit, Ingenio formæ damna rependo meæ.* *Sappho* apud *Ovid.* Epist. Et *Claudian.* Paneg. 1. in *Stilic.* *Nunquam sincera bonorum Sors ulli concessa viro: quem vultus honestat, Dedecorant mores: animus quem pulchrior ornat, Corpus destituit: bellis insignior ille, Sed pacem fœdat vitiis*, &c. Nempe oraculum est id quod alibi canit noster Ἀλλ' ὄυ πως ἅμα πάντα θεοὶ δόσαν ἀνθρώποισιν· & Cygnus ille *Dircæus* Nem. 7. Τυχεῖν δ' ἓν' ἀδύνατον εὐδαιμονίαν ἅπασαν ἀνελόμενον, & Olymp. 1. Ἐπ' ἄλλοισι δ' ἄλλοι μεγάλοι. Ἄλλος μὲν ὢν ἐν ἄλλῳ ἀγαθὸς, καὶ ἄλλος ἐν ἄλλῳ βέλτιων ἑτέρυ. *Philostrat.* Vit. Soph. l. 2. Citat porrò hosce versus, Ἄλλος μὲν γάρ τ' εἶδος, &c. *Galen.* Protrept. c. 4. *Lucian.* Amorib. *Aristid.* to. 3. Or. pro Rhetor. Ἀσφ. ἀπροσκόπτως, *inoffensè*. Κυρίως δὲ σφάλλεσθαι (*labi, titubare, cæspitare*) ἐπὶ ποδῶν, ut & προσκόπτειν, ὅθεν ἐξελιχθη τοῖς ὕστερον τὸ, φορητότερον εἶναι ποσὶν ἢ περ γλώττῃ προσκόπτειν· τὸ μὲν γὰρ ἔχει ἀνάγνωσιν, γλώσσης δὲ ὄλισθος ἀνέγερτα κακὰ πολλάκις ποιεῖ. *Eust.* Et certè ut communior & facilior, ità & pejor & periculosior est linguæ lapsus, quàm pedum, & Εἴ τις ἐν λόγῳ ὐ πταίει (i.e. σφάλλεται ἐν τῷ λέγειν, sed ἀσφαλέως ἀγορεύει) οὗτος τέλειος ἀνήρ, inquit *S. Jacobus.* Citat porrò hoc Hemistich. *Liban.* Orat. 10. quæ est in *Juliani* Imp. necem. Ὁ δὲ, ὥσπερ Ὅμηρος ἔφη, ἀσφαλέως ἀγορεύων. Vid. & *Dionys. Halicarn.* Τέχνη. circa finem ubi explicat quid sit ἀσφαλέως ἀγορεύειν hic apud *Hom.* Αἰδοῖ μειλιχίῃ, &c. Occurrit & hic versus αὐτολεξεὶ apud *Hesiod.* Theog. uti & proximè sequens, nisi quòd pro εἰσορόωσιν in *Hes.* est ἱλάσκονται. Ἐρχόμ.] Citat *Plut.* lib. Ὅτι ὐδὲ ζῆν ἔστιν ἡδέως κατ' Ἐπικ. *Cic.* 3. de Orat. in viri eloquentis laudem excurrens, *Quem stupefacti dicentem intuentur? quem Deum, ut ità dicam, inter homines putant?* Ubi proculdubio hunc *Hom.* versum, Ἐρχόμενον δ', &c. ob oculos habuit disertissimus *Romuli* nepotum. Θεὸν ὥς. Sic alibi apud nostrum nescio quis Θεὸς δ' ὡς τίετο δήμῳ. Et *Hector. Il. ω.* Ὃς Θεὸς ἔσκε μετ' ἀνδράσιν· ubi subauditur ὡς, inquit *Eustath.* ὡς θεός. Ἀμφιπεριστέφ. (pro quo legunt nonnulli, sed malè, ἀμφιπεριστρέφ.) Elegans verbum decompositum, q. d. *instar-corona-ornat, & circundat.* Exegesis ejus quod paulò ante præcessit, Θεὸς μορφὴν ἔπεσι στέφει· viz. decor & gratia sermonis, viri præsertim Oratoris corona & ornamentum est. ¶ Στέφειν igitur & στέφεσθαι hìc, & στεφανῦσθαι alibi apud *Hom.* legitur, sed nusquam Στέφανος in sensu proprio (& semel tantùm in metaphorico, στέφανος πολέμοιο *Il.* v.) quæ tamen τοῖς μεθ' Ὅμηρον vox usitatissima.

7 *Adeò tibi forma quidem eximia, haud certè aliàs*
Nec Deus ipse quempiam *formaverit*; *mente autem stolidus es.*
8 [f] *Commovisti mihi animum in pectore charo*
Locutus adeò *ineptè.*——————
Mordax enim est sermo tuus, *irritasti autem me* sic *locutus.*

[f] *Prov.* 15. 1. Sermo durus iram excitat.

Od. ξ. Ἐπεὶ ὐκ ἀποφώλιος ἦα. Utroque hoc modo exponit *Hesych.* Ἀποφώλιος, μάταιος, ἀδόκιμος, εὐτελής, ἀπαίδευτος. *Phavorin.* posteriori tantùm, Ἀποφώλιοι, ἀπαίδευτοι· φωλεοὶ γὰρ τὰ παιδευτήρια κατὰ Ἴωνας. Quæ ex *Eustathio* habet, ut & pleraque alia in *Homerum* glossemata. Quod verò de suo addit, Οὐ μόνον τῶς ἀπαιδεύτους, ἀλλὰ κατὰ ψυχὴν μόνον, fateor

 me

me tam ἀποφώλιον esse, ut vix intelligam; quippe qui putabam hactenus πᾶσαν παιδείαν τε καὶ ἀπαιδευσίαν ad animam pertinere.

h Ὤρινας θυμόν, idem quod ἔδακες θυμόν, unde θυμοδακὴς μῦθος (ubi ἀναγραμματισμὸν observat Eustath. τοῦ θυμοῦ καὶ τοῦ μύθου) Sermo mordax, seu animum-mordens, eleganti compositione Græcè dicitur θυμοδακής, & inverso vocum ordine δακέθυμος. Anacr. Δακέθυμά μοι λέγοντες. Homerus alibi, Δάκε δὲ φρένας Ἕκτορι μῦθος. Julian. Orat. quâdam. Ποδαπὸν δὲ χρῆμα λοιδορία ὡς θυμοδακὴς ἀληθῶς, καὶ ἀμύττον ψυχὴν μᾶλλον ἢ σίδηρος χρῶτα· ubi θυμοδακὴς & ἀμύττον ψυχὴν ἐκ παραλλήλου ponuntur, utrumque ex Homero (θυμὸν ἀμύξεις. Il. α.) Quid opus teneras mordaci

9 ———— i Ἀλλ' ἐν πρώτοισιν ὀΐω
Ἔμμεναι, ὄφρ' ἥβῃ τε πεποίθεα χερσί τ' ἐμῇσι.
Νῦν δ' ἔχομαι κακότητι καὶ ἄλγεσι, πολλὰ γὰρ ἔτλην,
Ἀνδρῶν τε πτολέμους, ἀλεγεινά τε κύματα πείρων.
10 k Ξεῖνος γάρ μοι ὅδ' ἐστί· τίς ἂν φιλέοντι μάχοιτο;
Ἄφρων δὴ κεῖνός γε καὶ οὐτιδανὸς πέλει ἀνήρ,
Ὅστις ξεινοδόκῳ ἔριδα προφέρηται ἀέθλων
Δήμῳ ἐν ἀλλοδαπῷ, ἕο τ' αὐτοῦ πάντα κολούει.
11 l Ἀνδράσι δὲ προτέροισιν ἐριζέμεν οὐκ ἐθελήσω.
12 m Ἠπεδανὸς γένόμην, ἀτὰρ οὔ-τι μοι αἴτιος ἄλλος,
Ἀλλὰ τοκῆε δύω, τὼ μὴ γείνασθαι ὄφελλον.
13 n Οὕνεκά σοι καλὴ θυγάτηρ, ἀτὰρ οὐκ ἐχέθυμος.
14 o Θηλύτεραι δὲ θεαὶ μένον αἰδοῖ οἴκοι ἑκάστη.
15 ———— p Θεοὶ δωτῆρες ἐάων.
16 q Οὐκ ἀρετᾷ κακὰ ἔργα· κιχάνει τοι βραδὺς ὠκύν.
17 r Δειλαί τοι δειλῶν γε καὶ ἐγγύαι ἐγγυάασθαι.
18 ———— s Ἔπος δ' εἴπερ τι βέβακται
Δεινὸν ἄφαρ τὸ φέροιεν ἀναρπάξασαι ἄελλαι.

i Ὄφρ' ἥβῃ τε πεποίθεα.] Juventute fretus & manibus, h. e. ætatis flore & robore fretus, ἓν διὰ δυοῖν, Senectus frangit enervátque vires. Unde votum illud solenne Nestoris trisectisenis (uti eum vocat Lævius apud Agell.) Εἴθ' ὡς ἡβώοιμι, &c. Et querela Milonis Croton. jam senio confecti, de lacertis suis, At hi quidem mortui sunt. Cic. de Senect. Et adagium apud Suid. Ἵππῳ γηράσκοντι τὰ μείονα κύκλ' ἐπίβαινε. Ἐπὶ τῶν διὰ γῆρας δεομένων ῥᾳστώνης τινὸς καὶ ἀναπαύλης. Quòd si senectæ accedat ærumna, duplex id malum: eóque magìs languidum & effœtum corpus efficitur, quando sc. quis κακοῖσι συνέρρηκται πολέεσσι, ut de Ulysse Hom. paulò suprà.

k Julian Orat. 2. Ξένος πεφυκὼς τοῦ ξενηδόχου στέγει. Incert. (fortè Menand.) apud Stob. Τοῦτο δ' οἱ σοφοὶ ἐξελάβοντο, μὴ φίλοις τὸ λέγειν ἐᾶν. Eurip. Andromach. Hinc Q. Crispinus apud Valer. Max. 5 1. At me fœdus amicitiæ, Diique hospitales hostili certamine congredi tecum vetant. Tuum ergo crimen sit, hospitem occidere voluisse, meum non eris hospes occisus.

l Dio Chrysost. Orat. 36. Ἀνδράσι δὲ προτέροισιν, &c. οὔτε Πλάτωνι, οὔτε Ὁμήρῳ. Hinc proverbium hausit Erasmus, Antiquis debetur veneratio, veluti (inquit) si quis negèt se cum Tullio velle de eloquentiâ contendere, quanquam Eustath. οὐκ ἐθελήσω hic exponit, οὐ δυνήσομαι.

m Λύπης πάντως ἄκρας τὸ τοὺς γονεῖς αἰτιᾶσθαι τοῦ τεκέσθαι. Eustath. Hoc tamen præ nimio dolore fecit & vir sanctus Job c. 3. Τοῖς μὲν γὰρ διὰ φύσιν αἰσχροῖς οὐδεὶς ἐπιτιμᾷ. Aristot. Eth. 3. 5. ¶ Ἠπεδανὸς debilis, infirmus, (cui opp. ἄρτιπος versu præced.) idem quod ἀβληχρός, ἀλαπαδνός, ἀμενηνός, ἀκιδνός, ἄνικυς, (quæ singulæ voces sunt Homericæ pro ἀσθενής) ab α & πέδον, solum, quasi insolidus, instabilis, ἀβέβαιος infirmus, cui opp. ἔμπεδος. Qui primigeniam naturæ labem & corruptelam, à parentibus derivatam, impatienter deplorat, præsertim si in eâ sit sententia, quòd hæc non tam iniquitas est, quàm infirmitas, non tam malitia, quàm miseria,

ci radere vero Auriculas? Perſ. Sat. 1. Ξίφος πιτρώσκει σῶμα, τὸ δ' ὁ νοῦν λόγος. Vet. Com. Hinc *Cynici* à mordacitate, & caninâ eloquentiâ ſic dicti; itâ ſc. πεφυκότες, Ὥστε δακεῖν κραδίην ῥήμασιν, οὐ στόμασιν ut de *Antiſthene* inquit *Laertius* ſic in illum Ἀπόκωμα Epigrammate. *Intromittuntur* (*quanquam raro*) *inter cœnandum mimici ſales, ità ut nullus conviva mordacis linguæ felle feriatur. Sidon. Apoll.* l. 1. Epiſt. 2. Cavendus autem θυμοδακὴς μῦθος, nè, ſi *ſermone mordeas*, viciſſim *mordearis*. Siquidem Ὁπποῖόν κ' εἴπῃσθα ἔπος, &c. *Il. υ.* & *Audibis malè ſi malè dices mihi. Cæcil.* apud *Agell.*

9 ——————— *Verùm inter primos*
Puto me fuiſſe. donec juventâ fretus-eram, & manibus meis.
Nunc autē opprimor ærumnis et doloribus; multa enim paſſus-ſum,
Virorúmque prælia ſubiens *ſævóſque fluctus tranſiens.*
10 *Hoſpes enim mihi ille eſt; quis cū homine-comiter-eum-excipi-*
Inſipiens utiq; ille, & nullius-pretii eſt vir, (*ente contenderet?*
Quicunque hoſpiti antagoniſtam ſe obtulerit in certaminibus
Gentē apud exteram, ſuaſq; res omnes & rationes *imminuit* im-
11 [g] *Cum viris autem priſcis contendere nolo.* (pedítque.
12 *Debilis natus-ſum, verùm nemo alius mihi in cauſa-eſt,*
Niſi parentes ambo, [gg] *qui utinam me non genuiſſent.*
13 [h] *Quoniam tibi pulchra filia, ſed non prudens.*
14 [i] *Fœminæ autem Deæ manebant præ-pudore domi ſingulæ.*
15 ——————— [k] *Dii datores bonorum.*
16 [l] *Non rectè-ſuccedunt mala opera:* [m] *aſſequitur tardus celerē.*
17 [n] *Miſeræ pro miſeris etiam ſponſiones adſpondendum.*
18 ——————— *Verbum ſi quod dictum ſit*
Grave, ſtatim illud ferant abripientes procellæ.

[g] *Gen.* 6. 4. Gigantes erant in terrâ diebus illis---ii ſunt potentiſſimi illi, qui fuerunt jam olim viri celeberrimi. *Sirac.* 44. 1, &c. Laudemus viros glorioſos, parentes noſtros, &c. [gg] *Job* 10. 18. Cur eduxiſti me ex utero? utinam periiſſem! &c. [h] *Prov.* 11. 22. Mulier formoſa & fatua. [i] *Tit.* 2. 5. Temperantes, caſtæ, domi manentes. [k] *Matth.* 7. 11. Dabit bona (ſc. Deus) petentibus ſe. *Jac.* 1. 17. Omne datum optimum & omne bonum perfectum deſuper eſt, deſcendens à Patre luminum. [l] *Prov.* 11. 21. Manus in manu non erit innocens malus. Et 29. 6. Peccatum viro malo damnoſum eſt. [m] *Eccleſ* 9. 7. Vidi ſub ſole, nec velocium eſſe curſum. [n] *Prov.* 6. 1. Si ſpoponderis pro amico illaqueatus es, &c. Et 22. 26. Noli eorum eſſe, qui manum præbent, qui debitorum ſponſores ſunt, &c.

---

miſeria, non tam culpa quàm calamitas, non tam peccatum quàm pœna peccati: (quod annon *Pelagianum* ſit dogma diſquirant alii) is hâc *Vulcani* ſeu apologiâ ſeu querelâ haud inconcinnè uti poterit, Ἠπεδανὸς γενόμην, &c.

[n] Οἴη κεφαλή; ἀλλ' ἐγκέφαλον οὐκ ἔχει, ut apud *Æſop.* vulpes in fabula. Παύροις ἀνθρώπων ἀρετὴ καὶ κάλλος ὀπηδεῖ· Ὄλβιος ὃς τούτων ἀμφοτέρων ἔλαχεν. *Theogn.* Τοὺς εὐειδεῖς καὶ ἀπαιδεύτους ὁμοίους ἔφη εἶναι ἀλαβάστροις ἔχουσιν ὄξος. *Diogenes* ſc. *Raram facit miſturam cum ſapientiâ forma. Petron.* Satyr. Ἀφορᾶν οὖν δεῖ εἰς τὸν νοῦν, καὶ μὴ εἰς τὴν ὄψιν, ut hero ſuo olim dixit *Æſopus*. Adeò longè formoſior & amabilior eſt

 animi

animi quàm corporis virtus ac pulchritudo. Et *Ganymedes* ipse non tam ob corporis quàm animi præstantiam in cœlum raptus; si *Socrati* credimus de Amore disputanti apud *Xen.* in *Conviv.* Καὶ ἐγὼ δέ φημι καὶ Γανυμήδην οὐ σώματος ἀλλὰ ψυχῆς ἕνεκα ὑπὸ Διὸς εἰς Ὄλυμπον ἀνενεχθῆναι. Insignis sanè locus, quem & eò lubentiùs hùc adduco, quòd suprà citatum oportuit ad *Il. υ.* Gnom. 3. ubi de *Ganymede*.

° Αἱ λεύκαι αἱ θεαὶ διὰ σεμνότητα· uti hunc locum παραφράζει *Clem. Alex.* Protrept. Τῇ γυναικὶ κάλλιον ἔνδον μένειν, ἢ θυραυλεῖν, *Xen.* Oeconom. Εἰς ὄχλον ἕρπειν παρθένοισιν, οὐ καλόν. *Eurip.* Orest. Hinc ὁ Φειδίας Ἀφροδίτην ἐποίησε, χελώνην πατοῦσαν, οἰκουρίας σύμβολον τῇ γυναιξί. *Plut.* Conjug. Præcept. Hinc (ut Lat. *Adulter* q. *ad alteram* sc. accedens; ità) Græc. Μοιχὸς juxta nonnullos à μὴ & οἶκος, q. qui *domi non manet*, sed exit foràs, & huc illuc vagatur ad explendam libidinem. Et Φοιτὰς *meretrix*, παρὰ τὸ φοιτᾶν, q. *vagabunda*, quia sc. huc illuc itat, cursitátque ad captandos & pelliciendos amatores & in *domo non manent pedes ejus*, prout eum graphicè depingit Parœmiographus sacer cap. 7.

P *Omne bonum Dei donum*, Πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα τέλειον (quod sic versu heroico pronuntiâsse B. Apostolum divino spiritu afflatum observat inter alios *Fed. Morell.* Scholiis in *Dion. Chrysost.*) ἄνωθεν ἐστι, &c. Τῶν μὲν ἀγαθῶν οὐδένα ἄλλον ἢ θεὸν αἰτιατέον. *Plat.* de Rep. 2. Ἐκ θεῶν γὰρ μαχαναὶ πᾶσαι βροτέαις ἀρεταῖς, &c. *Pind.* Pyth. 1. Θεοὶ δὲ ἀεὶ πάντα τὰ ἀγαθὰ παρέχουσιν, ὥσπερ ἥλιος ἀνίσχων τὸ φῶς. *Procl.* in *Platon.* Theolog. l. 1. c. 18. Ὁ θεὸς χαρίζεται τὰ ἀγαθὰ πᾶσι. *Philo.* Allegor. Κρονίδη πανυπέρτατε, δῶτορ ἐάων, Δῶτορ ἀπημονίης. *Callim.* hymno in *Jovem.* *Commoda quibus utimur, lucemque quâ fruimur, spiritúmque quem ducimus, ab eo (Deo sc.) nobis dari atque impertiri videmus. Cic.* pro *S. Rosc. Amer.* (*Aristid.* to. 3. Or. pro Rhetor.) Videntur, inquit, Poetæ *Mercurium*, utpote τοῦ λόγου & eloquentiæ præsidem, τούτου χάριν τῷ κοινῷ τῶν θεῶν μόνον καλεῖν ὀνόματι· κοινῇ μὲν γὰρ ἅπαντας δωτῆρας ἐάων ὀνομάζουσιν· ἰδίᾳ δ' οὕτω μόνον τοῦτον, καὶ ἀκάκητά γε καὶ ἐριούνιον. Sunt autem hæc duo *Mercurii* Epitheta apud *Hom.* Hinc *Æschyl.* Ἑπτ'. ἐπ'. Θήβ. Erinnyn vocat τὰν ὠλεσίοικον θεὸν, οὐ θεοῖς ὁμοίαν· ubi Schol. Θεὸν Ἐριννὺν οὐδὲν ἔχουσαν θεοῖς ὅμοιον· πᾶς γὰρ θεὸς ἀγαθοποιός. Θεοὶ γὰρ δωτῆρες ἐάων. ¶ Ἐάων, *Bonorum*, monoptoton, in hâc saltem significatione. Non ab ἐὺς *bonus*, refragatur enim tum spiritus, tum analogia, sed ab ἑὸς, ἴδιος *suus*, *proprius*: nam ut φίλος sæpè apud *Hom.* est ἑὸς, quia suum cuique charum, ità vicissim Ἑὸς pro ἀγαθὸς, quia *bonum* quisque *suum* ac *proprium* esse vult. ἰδιοποιεῖται γάρ τις τὸ ἀγαθόν. *Eustath.* qui & neutrius gen. esse vult. κατὰ πλεονασμὸν τοῦ α. quanquam alii feminin. faciunt, κατ' ἔλλειψιν, subintellig. δωρεῶν. Idem jam hemistich. ha-

19 ᵗ Μνήσῃ ἐμεῖ', ὅτι μοι πρώτῃ ζωάγρι' ὀφέλλεις.

20 ᵘ Πᾶσι γὰρ ἀνθρώποισιν ἐπιχθονίοισιν ἀοιδοὶ
Τιμῆς ἔμμοροί εἰσι, καὶ αἰδοῦς, οὕνεκ' ἄρα σφέας
Οἴμας μοῦσ' ἐδίδαξε, φίλησε δὲ φῦλον ἀοιδῶν.

21 ——————— ˣ Ὁμῶς ταρπώμεθα πάντες
Ξεινοδόκοι καὶ ξεῖνοι, ἐπεὶ πολὺ κάλλιον οὕτω.

ᵗ Memento benefactorum, imò & creditorum: Μνῆσαι, ὅ,τω καὶ ὅ,τι ὀφέλλεις (h. e. ὀφείλεις) nè fortè id merearis, quod apud *Tyrrhenos* in more positum refert *Heraclid.* de Polit. Ὅταν δέ τις ὀφείλων χρέος μὴ ἀποδιδῷ, παρακολουθοῦσιν οἱ παῖδες ἔχοντες κενὸν θυλάκιον εἰς δυσωπίαν. Quanquam profectò plurima hodiè salenta nomina non tam crumenam pecuniâ, quàm conscientiam bonâ fide vacuam habent. Ζωάγρια hic sunt μισθὸς ὑπὲρ τοῦ τὸ ζῆν ἀγεῖραι, ὃ ἐστι περιποιῆσαί τινι, alioqui communiter, ζωάγρια sunt τὰ διδόμενα ἐν πολέμῳ ὑπὲρ ζωγρήσεως λύτρα (quæ & ἄποινα) à verbo ζωγρεῖν, q. ζωὸν ἀγρεῖν. *Eustath.* ad locum. Sed quomodocunque ζωάγρια sumantur, optimè sanè ac meritissimè cuique Christiano cecinere poterit hoc carmen Beatiss. noster Servator, Μνήσαι ἐμεῖ' ὅτι μοι πρώτῳ (imò & μονῷ) ζωάγρει ὀφέλλεις.

Citat

betur ἀυτολεξεὶ apud *Hesiod.* Theogon.

q Divina planè sententia, & Sacræ scripturæ ad amussim conformis. Citant verò *Athen.* lib. 12. Et *Plut.* Πῶς δεῖ τὸ νέον, &c. Ἀρετᾶν ab ἀρετὴ, prosperitas à virtute, non mirum ergo si ὐκ ἀρετᾶ, &c. Elegantèr *Pindarus*, & ad hanc mentem, Isthm. 7. Τὸ δὲ πὰρ δίκαν γλυκὺ πικροτάτα μένει τελευτά. Et iterum Pyth. 4. Ἐντὶ μὲν θνατῶν φρένες ὠκύτεραι κέρδος αἰνῆσαι πρὸ δίκας. Et *Theocr.* Id. 10. Εὗρε θεὸς τὸν ἀλιτρὸν. Δόλιον τραχεῖαν ἐρπύλαν πρὸς ὀπισθίδαν ὅμως, h. e. *Lucra injusta tristem ferè sortiuntur exitum.* Οὐκ ἀρετᾷ κακὰ κέρδεα, nec mirum, cùm teste *Hesiodo*, sunt ἰσ' ἄτησι. ¶ Ἀρετᾶν est εὐδαιμονεῖν, sic --ἀρετῶσι δὲ λαοὶ ὑπ' αὐτὸν, infra *Od.* τ. i.e. εὐδαιμονοῦσιν. Οὐδὲν γὰρ ἡ εὐδαιμονία ἕτερον ἀλλ' ἡ συγκρότησις ἀρετῶν. *Eustath.* ad hunc locum. Οἱ κακοὶ δ' ὥσπερ πεφύκασ' οὔποτ' εὖ πράξειαν ἄν. *Eurip.* Jon. Κιχάνει τοι, &c. Hinc παροιμία (inquit *Eustath.*) Ἔστι καὶ χωλῷ δρόμος, cujus tamen parœmiæ nemo alius quod sciam meminit. *Erasmus* certè pro suo more hinc adagium fecit, *Velocem tardus assequitur*, & videtur huc alludere *Theogn.* Καὶ βραδὺς εὔβουλος εἷλεν ταχὺν ἄνδρα διώκων. *Aristid.* to. 3. Or. pro Quatuorv. Ἡττᾶσθαι μὲν ὁ ἰσχυρὸς τοῦ ἀσθενοῦς, ὅταν καιρὸς ᾖ τούτου ——— Ἰλιγγιᾷ δὲ ὁ κρείττων ὑπὸ τοῦ χείρονος, κιχάνει δὲ βραδὺς ὠκὺν. *Achæus* Vetus Com. (apud *Diog. Laert.* l. 2. in *Menedem.*) Ἡλίσκετ' ἄρα καὶ πρὸς ἀσθενῶν ταχὺς, Καὶ πρὸς χελώνης αἰετὸς βραχεῖ χρόνῳ, respexit opinor hunc *Hom.* locum.

r Versus satis obscurus. Varias ejus interpretationes habemus apud *Eustath.* Videntur autem in genere hìc damnari αἱ ἐγγύαι, i. e. sponsiones pro aliis juxta tritum illud unius (*Chilonis*, ni fallor) è 7. sapientibus, quod & hinc desumptum putat *Scholiast.* Ἐγγύα πάρα δ' ἄτα. Citat porrò hunc *Homeri* versum *Plut.* Conviv. 7. Sap.

s Ex hoc loco videntur cæteri Poetæ tralatitiam illam phrasin mutuati, quâ *ventis* aut *procellis tradere* dicunt pro negligere aut oblivisci. *Theocr.* Διοσκύρ. Τὰ δ' εἰς ὑγρὸν ᾤχετο κῦμα Πνοιὴ ἔχοισ' ἀνέμοιο. *Anacr.* Ἀπειρέσιον ταῦτα μέρειμναι, Πολυφρόντιδες τὲ βουλαὶ ἐς ἀλικλύστους ἀήτας. *Virg.* Æn. 9. *Aura omnia discerpunt & nubibus irrita donant.* *Eurip.* Troad. Ἀργεῖ ὀνείδη καὶ φυγῶν ἐπαινέσεις Ἀνέμοις φέρεσθαι παραδίδωμι. *Catull.* Nupt. Pel. *Irrita ventosæ linquens promissa procellæ.* *Apollon.* Arg. 1. Ἀλλ' ἀνέμοισι δώομεν ἀμπλακίην. Similia invenias apud alios. Citat verò hunc locum *Plut.* *Platon.* quæst. ubi pro βέβακται habetur λέλεκται, verbum nec tam elegans nec tam frequens apud *Homerum*. Similis porrò huic locus supr. *Il.* δ. Εἴ τι κακὸν νῦν Εἴρηται τὰ δὲ πάντα θεοὶ μεταμώλια θεῖεν, ubi μεταμ. idem quod ἀνεμώλια, q. per Syncopen pro μελανεμώλια ab ἄνεμος & ὄλλυμι, q. *ventis disperdita*, vel *in ventos evanescentia*, τὰ φέρουσιν ἀναρπάξασαι ἄελλαι. Vid. supr. *Od.* δ. Κακὸν δ' ἀνεμώλια βάζειν.

19 o ***Memor sis mei, quia mihi primò vita conservatæ præmia***
20 ***Omnibus enim hominibus terrestribus musici*** ***(debes.***
Honore digni sunt & reverentiâ, eò quòd ipsos
Cantum musa docuit, amat autem gentem cantorum.
21 ——————— p ***Simul oblectemur omnes***
Convivatores, & convivæ; quoniam id multò melius est.

o *Psal.* 103. 2, 4. Nè obliviscaris beneficiorum ejus. ---Qui redimit de interitu vitam tuam.

p *Eccles.* 8. 15. Laudavi lætitiam, quòd non esset homini bonum sub sole, nisi quòd comederet & biberet, atque gauderet, Es. 10. 19. Ad lætitiam comparatur convivium.

---

n Citat hos versus *Aristid.* to. 3. Or. pro Rhetor. statimque addit, ὥσπερ δεδοικὼς Ὅμηρος ὑπὲρ ἑαυτοῦ μή τις αὐτὸν φῇ παρ' ἑτέρου τι μεμαθηκέναι, ἀλλὰ μὴ παρ' αὐτῶν τῶν μουσῶν. *Hesiod.* de seipso Theogon. Μοῦσαι γάρ μ' ἐδίδαξαν ἀθέσφατον ὕμνον ἀείδειν. *Q. Calab.* l. 12. Μουσας.

Musas invocans, Ὑμεῖς γὰρ πάσας μοι ἐνὶ φρεσὶ θῆκατ' ἀοιδήν.

x Libera & exporrecta frons τοῦ ξενοδόκου optimum in cœnâ ferculum, unde rhythmicus ille versiculus, *Hospitis in mensâ vultum, non fercula pensa.* Convivii comes, ut cithara, sic & lætitia. Et maximum hospitalitati ornamentum hilaritas. Mutuis nempe sermonibus & colloquiis exhilarare se invicem & oblectare debent convivatores & convivæ (ξενοδόκοι

y Τί γὰρ ξένου ξένοισιν ἐστὶν εὐμενέστερον; *Æschyl.* Χοηφ. Ἐπιψαύει πραπ.] Ἀντιπτωτικῶς κεῖται, pro ἐπιψαύει φρενῶν. Est autem hic versus periphrasis ἀνδρὸς φρονίμου qui sc. adeò est φιλόξενος, ut ei hospes fratris loco habeatur.

z Nemo πάμπαν ἀνώνυμος, omninò nominis expers: alioqui poterit quis esse ἀνώνυμος ὡς ἀκλεὴς καὶ μὴ ὀνομαστός. *Eust.* Ἀλλ' ἐπὶ πᾶσι τίθενται, &c.] Parentes sunt ὀνομαθέται, & imponendi nomina infantibus suis jus habent. Imò & lex erat *Athenis*, Τοὺς γονέας θέσθαι τοὔνομα ἐξαρχῆς, καὶ πάλιν ἐξαλεῖψαι ἐὰν βούλωνται. Meminit *Demosth.* Orat. περὶ Βοιωτῶν. Quin & solenne illud erat (quod & etiamnum apud nos obtinet) majori è liberis avi paterni nomen imponere. Ἀξιοῖ δὲ αὐτὸς ὡς δὴ πρεσβύτερος ὢν τοὔνομα ἔχειν τὸ τοῦ πρὸς πατρὸς πάππου. *Demosth.* ibid. Imponebantur autem nomina infantibus decimo aut etiam septimo à partu die (quo ferè tempore & apud nos.) *Suid.* Ἔθος ἦν (loquitur de *Atheniensib.* gente religiosissimâ, optimísque legibus instructâ) τῇ δεκάτῃ τῶν νυκτῶν ἀπὸ τῆς γενέσεως -- τά τε ὀνόματα τοῖς παισὶ τίθεσθαι, καλλιερεῖσθαι τοῖς θεοῖς, ἔπειτα συνεστιᾶσθαι τοὺς συνεληλυθότας· more sc. hodiéq; & apud nos recepto. Dies verò ille, eáq; solennitas *Lat.* dicta *Nominalia* (quâ voce usus *Tertull.* l. de Idol. c. 16. vid. & *Pet. Fabr.* Semestr. l. 2. c. 6.) *Græc.* Ὀνοματοθεσία aut potius Ὀνοματοθέσια (*Lucian.* in Charon.) vetus Gloss. Latino-Græc. *Nominalia* Ὀνοματοθέσια. *Harpocration.* Τὰ ὀνόματα ἐτίθεντο αὐτοῖς, sc. τοῖς ἀποτεχθεῖσι παιδίοις, οἱ μὲν τῇ ἑβδόμῃ, οἱ δὲ τῇ δεκάτῃ· Et de septimo die rationem subnectit ex *Aristot.* Hist. Animal. l. 8. ad finem. Ὡς πιστεύοντες ἤδη τῇ σωτηρίᾳ, quia tum demum vitalem credebant infantem. Et quidem veteribus *Græcis* unum tantùm nomen imponi solitum, nostratibus hodiè, ut & reliquis ferè *Europæis*, duo, *nomen* sc. & *cognomen*. Romanis verò primitùs, etiam unum duntaxat, posteà duo, tandem & tria, *prænomen*, *nomen*, *cognomen*. *Appian.* alicubi. Τὰ ὀνόματα Ῥωμαίοις πάλαι μὲν ἦν ἓν ὥσπερ ἀνθρώποις ἅπασιν ἑκάστῳ· μετὰ δὲ ἐγένοντο δύο, καὶ οὐ πολὺς χρόνος ἐξ οὗ καὶ τρίτον ἤρξατό τισιν ἐς ἐπίγνωσιν ἐκ πάθους ἢ ἀρετῆς προστίθεσθαι.

22 y Ἀντὶ κασιγνήτου ξεῖνός θ' ἱκέτης τε τέτυκται
Ἀνέρι, ὅς τ' ὀλίγον περ ἐπιψαύει πραπίδεσσι.
23 z Οὐ μὲν γάρ τις πάμπαν ἀνώνυμός ἐστ' ἀνθρώπων,
Οὐ κακὸς οὐδὲ μὲν ἐσθλὸς, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται,
Ἀλλ' ἐπὶ πᾶσι τίθενται, ἐπεί κε τέκωσι τοκῆες.
24 ———————— aa Τὰ δέ κεν θεὸς ἢ τελέσειεν,
Ἤ κ' ἀτέλεστ' εἴη, ὥς οἱ φίλον ἔπλετο θυμῷ.
25 bb Οἵ τε φιλόξεινοι, καί σφι νόος ἐστὶ θεουδής.
26 cc Τὸν δὲ θεοὶ μὲν τεῦξαν, ἐπεκλώσαντο δ' ὄλεθρον
Ἀνθρώποις, ἵνα ᾖσι καὶ ἐσσομένοισιν ἀοιδή.
27 ———— dd Γαμβρὸς καὶ πενθερὸς, οἵ τε μάλιστα
Κήδιστοι τελέθουσι μεθ' αἷμά τε καὶ γένος αὐτῶν.
28 ———————— ee Οὐ μέν τι κασιγνήτοιο χερείων
Γίνεται, ὅς κεν ἑταῖρος ἐὼν πεπνυμένα εἰδῇ.

aa *Hæc uti Diis visum, facta aut infecta manebunt.* Εἰ ταύτῃ τοῖς θεοῖς φίλον ταύτῃ γινέσθω. *Epict.* 4. Θεοὶ δὲ κατὰ σφέτερον πάντα τελοῦσι νόον. *Theogn.* Et noster alibi non semel Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται (rectiùs θεοῦ ut hic θεός.) *Pindar.* Ol. 13. Νῦν δ' ἔλπομαι μὲν, ἐν θεῷ γε μὰν τέλος.

bb Θεουδής· δίκαιος, εὐσεβὴς, συγγνώμων, θεῷ ἀρέσκων. *Hesych.* Estque vel *Deo similis*, q. θεοειδὴς vel *Deum timens*, q. θεοδεὴς, vel *Deo placens*, q. θεοαδὴς. Viri verè pii, quibus νόος θεουδὴς,

καὶ ξεῖνοι.) Adeò *mutum* convivium non est *mutuum*, nec mutuò se fruuntur οἱ δαιτυμόνες, ubi cibus tantùm editur, & præterea nihil, nè verbum quidem. Non homines sed pecudes decent hujusmodi dapes, & Τράπεζ' ἀπόντων τῶν λόγων φάτνη πέλει, ut *Athen.* ex vetere Poeta. Et Χρὴ δ' ἐν συμποσίῳ κυλίκων περινισσομενάων Ἡδέα κωτίλλοντα καθήμενον οἰνοποτάζειν· ut verus & vetus *Phocylides* apud eundem Dipnosophistam, l. 10.

22 *Fratris loco & hospes, & supplex habetur*
Viro, qui vel tantillum attigit seu nactus est *prudentiæ.*
23 *Non enim quisquam omninò absque-nomine est hominum,*
Neque malus neque bonus, postquam primùm natus sit,
Sed omnibus nomina *imponunt, postquàm genuerint, parentes.*
24 ——— q *Ea verò Deus vel effecerit,*
Vel etiam *infecta fuerint, prout illi in animo placuerit.*
25 r *Qui hospitales sunt, etiam eis mens est pia.*
26 s *Hanc* sc. cladem *Dii struxerunt, destinârunt autē interitū*
Hominibus, ut sit & posteris cantilena.
27 ——— *Gener et socer, qui potissimùm*
Chari & propinqui sunt post sanguinem & genus nostrum.
28 ——— t *Haud sanè quicquam fratre inferior*
Est, qui amicus fuerit prudens.

q *Act.* 21. 14. Quievimus dicentes, Domini voluntas fiat. *Jac.* 4. 15. Si Dominus voluerit, faciemus hoc vel illud.

r *Rom.* 12. 13. Hospitalitatem sectantes.

s 2 *Reg.* 6. 33. Ecce hoc malum à Domino est. *Amos* 3. 6. Erítne malum in civitate quod Dominus non fecerit? t *Prov.* 18. 24. Est amicus (aliquando) conjunctior fratre.

θεουδὴς, sunt φιλόξενοι, imò φιλοξενίαν διώκοντες (phrasis *Paulina*) ἄξενοι contrà & inhospitales, feri, barbari, inhumani. Et benè est quòd nos φιλοξενίᾳ nostrâ atque humanitate hanc labem jamdudum detersimus, quam majoribus nostris aspersit *Horatius*, cùm dixit, Carm. l. 3. Od. 4. *Britannos hospitibus feros*, ubi *Acron*, *Britanni hospites mactabant pro hostia.*

cc Οἶτον sc. *cladem*, seu *calamitatem*; bellum intelligit *Trojanum*. Ὡς γὰρ ἐπεκλώσαντο θεοὶ δειλοῖσι βροτοῖσι, &c. supr. *Il.* ω. Οἶτος θεότευκτος. Calamitates humanæ non fortuitò sed divinitùs & θεοῦ μεγάλοιο ἕκητι contingunt. Vid. locum modò laudatum de duobus doliis, ἐν Διὸς οὔδει κατακειμένοις. Ἐσσομένοισιν ἀοιδή.] Ὁ δὲ οἶτος τῶν Δαναῶν καὶ τῶν Ἰλιέων, ὃς ἔστι καὶ τοῖς ἐσσομένοις ἀοιδὴ, τὴν Ὁμηρικὴν Ἰλιάδα αἰνίττεται. *Eustath.*

dd Γαμβρὸς ¶ q. γαμηρὸς à γάμος, utpote (ex *nuptiis*) *affinis* κατ' ἐξοχήν. Πενθερὸς à πένθος, q. post consanguineos proximè *lugendus*. Κήδιστος, οἰκειότατος, ἀναγκαιότατος· à κῆδος (ut à κύδος-ιστος, ab ἔλεγχος--ιστος) affinitas. Vel δι' ὃν (sc. defunctum) μάλιστα λυπούμεθα, à κῆδος *dolor*: Eorum enim δι' οὓς (mortuos sc.) λυπούμεθα οἱ μὲν πηοί εἰσιν, τουτέστιν ἀγχιστεῖς καὶ κτητοὶ συγγενεῖς (à πάω, -ῶ, *possideo, acquiro*) ὧν κήδιστοι γαμβρὸς καὶ πενθερός· οἱ δὲ φύσει συγγενεῖς, καὶ τούτων οἱ μὲν αἷμα ὡς οἱ παῖδες, οἱ δὲ ἁπλῶς γένος ὡς ἀδελφοὶ, αὐτανέψιοι, ἀνεψιοί· εἰσὶ δέ τινες καὶ οὐδέτερον τούτοιν, τουτέστιν οὔτε πηοὶ, οὔτε συγγενεῖς, ἀλλ' ἑταῖροι. *Eustath.* Vel φροντιστικώτατος, à κῆδος *cura*, οὗ μάλιστα φροντίζομεν μεθ' αἷμά τε καὶ γένος ἡμῶν. Hæc tamen talis tantáque affinitas haud satìs firmum fuit pacis & concordiæ vinculum, *Cùm gener atque socer diris concurreret armis.*

ee Ὡς ἀνὴρ ὅστις προσπόροισι σωτηρίῳ θυραῖος ὢν, μνείων

μυείων κρείσσων ὁμαίμων ἀνδρὶ κεκτῆσθαι φίλος. *Eurip.* Orest. *Namque hoc præstat amicitia propinquitati, quòd ex propinquitate, benevolentia tolli potest, ex amicitia autem non potest:* uti rectè monet disertissimus *Romuli* nepotum. *Læl.* seu De Amicit. Οὐχ αἵματι γὰρ, ἀλλὰ τοῖς ἔργοις εἰδέναι

ΟΔ. ί.

1 [a] Οὐ γὰρ ἔγωγέ τί φημι τέλος χαριέστερον εἶναι,
Ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα,
Δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ
Ἥμενοι ἑξείης, παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι
Σίτου καὶ κρειῶν, μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων
Οἰνοχόος φορέῃσι, καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσιν,
Τοῦτό τί μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἴδεται εἶναι.
2 [b] Τρηχεῖ', ἀλλ' ἀγαθὴ κουροτρόφος· οὔτι ἔγωγε
Ἧς γαίης δύναμαι γλυκερώτερον ἄλλο ἰδέσθαι.
3 [c] Ὡς οὐδὲν γλύκιον ἧς πατρίδος, οὐδὲ τοκήων
Γίνεται, εἴπερ καί τις ἀπόπροθι πίονα οἶκον
Γαίῃ ἐν ἀλλοδαπῇ ναίει ἀπάνευθε τοκήων.
4 ———— [d] Κτήματα πολλὰ λαβόντες
Δασσαίμεθ', ὥς μή τίς μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.
5 [e] Οὔτε φυτεύουσι χερσὶν φυτὸν, οὔτ' ἀρόωσιν,
Ἀλλὰ τά γ' ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται,
Πυροὶ, καὶ κριθαὶ, ἠδ' ἄμπελοι ————
6 ———— [f] Θεμιστεύει δὲ ἕκαστος
Παίδων, ἠδ' ἀλόχων. ————

[a] Citat *Hermog.* Περὶ Ἰδεῶν l. 2. & *Athen.* l. 1. ubi *Eratosthenis* lectionem κακότητος ἀπάσης pro κατὰ δῆμον ἅπαντα memorat & refutat. Porrò *Homerum* fuisse *Epicureum*, h. e. *Epicurei* dogmatis semina jecisse, ex hoc loco collegerunt veterum nonnulli (teste *Senecâ* Epist. 88. *Modò Epicureum*, Homerum, sc. *faciunt, laudantem statum quietæ civitatis, & inter convivia cantúsque vitam exigentis.*) *Athen.* iterum l. 12. hunc locum citans, Ὁ δὲ παρὰ τῷ Ὁμήρῳ, inquit, Ὀδυσσεὺς ἡγεμὼν δοκεῖ γεγονέναι Ἐπικούρῳ τῆς πολυθρυλλήτου ἡδονῆς. Allegat etiam, fuséq; explicat *Lucian.* (quem vide) Dial. de Parasito, ubi & similiter ad sectæ Epicureæ, vitæque Parasiticæ laudem trahit. Eóque nomine hunc locum exagitat *Plat.* de Rep. 3. Sed frustrà, & immeritò; cùm nihil ferè aliud hìc dicat Poeta, si commodè interpretemur, quàm quod sapientissimus Regum verbis hìc laudatis. Δαιτυμόνες δ', &c. Citatur hic versus ab *Aristot.* Polit. 8 3. Ἀκουάζωνται] ¶ Verbum purum putum poeticum, paragogicè factum ab ἀκούειν, ut μιμνάζειν à μίμνειν, ἀνιάζειν ab ἀνιᾶν, ἀγαπάζειν ab -ᾶν, & similia. Vid. *Max. Tyr.* Dissert. 12. ubi hunc locum citat, & ad meliorem sensum trahit. Ἐγχείῃ] ¶ Subjunct. per Epenth. τοῦ ι. pro ἐγχέῃ, adeóque coincidens omninò tam tono quàm literaturâ cum dat. ἐγχείῃ ab ἐγχείη Ion. & Poet. pro ἔγχος hasta. Ἐγχείῃ δ' ἐκέκαστο, *Il.* β.

[b] *Ithaca* sc. *Ulyssis* patria: sed metaphoricè ad philosophiam seu virtutem transfertur hoc hemistichium; quæ quidem aspera in initio (etenim Ὄρθιος οἶμος ἐπ' αὐτὴν, Καὶ τρηχὺς τὸ πρῶτον, teste *Hesiodo*) sed alendæ educandæque juventuti apprimè utilis. Et certè licet *Agathias* (in Epigram. de *Æsopo*) dixerit, Φθεκτὴ δ' ἡ τρηχεῖα παραίνεσις, est tamen & Logica, & Philosophia Τρηχεῖ' ἀ. ἀ. κ. Hinc proverb. apud *Erasm.* *Aspera vita, sed salubris*, Τρηχεῖ', ἀλλ' ἀγαθὴ κουροτρόφος. *Triste exemplum, sed in posterum salubre juventuti erimus* (τραχὺ τὸ παράδειγμα, ἀλλὰ κουροτρόφον.) Verba *T. Manlii* Consulis ad filium, quem, quòd extra ordinem pugnâsset, securi percuti

δῆτα σταθμᾶσθαι τὸ ἐς ἀλλήλους στοργὴν ἄνθρωποι. *Procop.* Arcan. Histor. non procul ab initio. Νόμιζ᾽ ἀδελφοὺς τοὺς ἀληθινοὺς φίλους· Incert. apud *Stob.* Contrarium planè est quod monet *Hesiod.* Ἔργ. καὶ Ἡμ. 2. Μηδὲ κασιγνήτῳ ἶσον ποιεῖσθαι ἑταῖρον.

OD. 9.

1 [a] *NON enim ego ullum puto vitæ-genus exoptabilius esse,*
Quàm cùm lætititia occupat populum universum,
Convivæ autem in ædibus audiunt cantorem
Sedentes ordine: juxtà etiam replentur mensæ
Pane & carnibus: vinúmque ex cratere hauriens
Pincerna fert & infundit poculis:
Hoc quidem mihi pulcherrimum cogitanti videtur esse.
2 *Aspera, sed bona, juvenum altrix;* [b] *haud quicquam ego*
Patriâ possum dulcius aliud videre.
3 *Nihil adeò* homini *dulcius suâ patriâ, neque parentibus*
Est, etiamsi quis procul opulentam domum
Terrâ in peregrinâ habitet seorsim à parentibus.
4 ——— [c] *Bona & possessiones multas, quas cepimus*
Divisimus, ut nequis mihi fraudatus abiret suâ-portione.
5 [d] *Neque serunt manibus plantam, neque arant;*
Sed hæc inseminata, & inarata omnia nascuntur,
Triticum, & hordeum, atque vites.
6 ——— ——— [e] *Jus autem dat & imperat unusquisque*
Liberis suis & uxoribus. ———

[a] *Eccles.* 5.18, &c. Est hoc bonum & pulchrum, ut comedat quis & bibat, & fruatur lætitiâ ex labore suo, &c.
[b] *Gen* 30. 25. Dimitte me, ut revertar in patriam. *Jer.* 22. 10. Non revertetur ampliùs, nec videbit terram nativitatis suæ, (quâ sc. *nihil* ei *dulcius* foret.)
[c] 1 *Sam.* 30. 24. Æqua pars erit descendentis ad prælium & remanentis ad sarcinas; & similiter divident.
[d] 2 *Reg.* 19. 29. Comedes hoc anno quæ sponte nascuntur.
[e] 1 *Tim.* 3. 4. Qui suæ domui benè præsit, qui liberos habeat subditos cum omni honestate.

---

percuti jussit. *Liv.* l. 8. Integrum hunc locum citavit *Cicero*, & ad *Arpinum* suum accommodavit, Epist. ad *Att.* l. 2. Id. l. 1. de Oratore eundem hunc locum sic expressit, aut saltem adumbravit. *Cujus rei* (patriæ sc.) *tanta est vis, ac tanta natura, ut Ithacam illam, in asperrimis saxulis tanquam nidulum affixam, sapientissimus vir immortalitati anteponeret.* In *Matronis* parodia apud *Athen.* l. 4. festivè admodum torquetur hoc hemistichium, Τρηχεῖ᾽ ἀ. ἀ. κ. ad ῥίνην seu squatinam, piscem scabrâ quidem & asperâ cute, sed salubrem satis & nutritioni accommodum. *Arcesilaus* (apud *Erasmum* in Apophtheg.) ad paupertatem traduxit Τρηχεῖ &c. Quod certè miror unde hauserit *Erasmus* (nec enim ex *Diogene Laertio* vit. *Arcesil.* siquidem ibi non exstat hæc parodia) præsertim cùm philosophus ille non *Cynicus*, nec *Stoicus*, nec omninò ex eorum secta quæ πενίαν καὶ εὐτέλειαν profitebantur, sed contrà potiùs πολυτελὴς ἄγαν, καὶ τί γὰρ ἄλλος ἢ ἕτερος Ἀρίστιππος; teste eodem *Laertio.* Jam ut hìc ab *Homero* ἀγαθὴ κουροτρόφος, ità & alicubi ab Apostolo dici volunt nonnulli Οἰκουροὺς ἀγαθὰς conjunctim, eâdem formâ quâ Latinè diceretur, *bonas matresfamilias.* Porrò κουροτρόφος epitheton

est τῆς εἰρήνης apud *Hesiod.* & *Deli* insulæ apud *Callim.* hym. in *Del.* in initio, Δῆλον Ἀπόλλωνος κουροτρόφον. Citat verò hoc *Hom.* hemistichium *Dio Chrysost.* Orat. 64.

c *Nescio quâ natale solum dulcedine cunctos Ducit*, &c. *Ovid.* Ἡ πατρὶς ὡς ἔοικε φίλτατον βροτοῖς. *Eurip.* Phœn. Ἀλλ' ἀναγκαίως ἔχει πατρίδος ἐρᾶν ἅπαντας. Id. ib. Οὐκ ἄρα τοι μερόπεσσι φίλη πάτρη μεγάροισι. *Oppian.* Hal. 1. Πολλοῦ γὰρ χρυσοῦ καὶ πλούτου κρείσσων πάτρα σώφροσι ναίειν. *Eurip.* apud *Stob.* Οὕτως οὐδὲν ἄρ ἦν φίλτερον ἄλλο πάτρης. *Theogn.* *Ipsa patria dici vix potest, quid charitatis, quid voluptatis habeat.* Cic. Phil. 5.

d Lex *Rhadamanthi*, & regula justitiæ *distributivæ*, τοῖς ἴσοις ἴσα νέμεσθαι, *æqualibus ut æqualia dentur*: μή τις ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης. Μοῖραν πᾶσι νέμειν· ἰσότης δ' ἐν πᾶσιν ἀρίστη. *Phocyl.* ¶ Ἀτέμβεσθαι ἀποστερεῖσθαι, cùm genit. rei: alibi ἀτέμβειν (verbum purum putum poeticum) est ἀνιᾶν, κολούειν. Ἴσης, sc. μοίρας, μερίδος, Ellipsis etiam τοῖς καταλογάδην & solutæ orationis scriptoribus familiaris.

e Ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται. Proverb. de vitâ beatâ & otiosâ & laboris experte, qualem Κυκλώπειον βίον ab hoc loco appellat *Eustath.* Commentariis suis in Dionysium τὸν Περιηγ. & ante *Eustathium*, *Strabo* de *Albanis*. Geogr. l. 11. ubi posteriorem hujus sententiæ versum aut apertè citat, aut potiùs juxta *Casau-*

7 ——— g Ἡμεῖς δ' αὖτε κιχανόμενοι τὰ σὰ γοῦνα
Ἱκόμεθ', εἴ τι πόροις ξεινήϊον, ἠὲ καὶ ἄλλως
Δοίης δωτίνην, ἥ τε ξείνων θέμις ἐστίν.
Ἀλλ' αἰδεῖο, φέριστε, θεούς, ἱκέται δέ τοί εἰμεν.
Ζεὺς δ' ἐπιτιμήτωρ ἱκετάων τε ξείνων τε
Ξείνιος, ὃς ξείνοισιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
8 h Κύκλωψ, τῆ, πίε οἶνον, ἐπεὶ φάγες ἀνδρόμεα κρέα.
9 i Τρὶς μὲν ἔδωκα φέρων, τρὶς δ' ἔκπιεν ἀφραδίῃσιν.
10 k Οὖτιν ἐγὼ πύματον ἔδομαι μετὰ οἷς ἑτάροισι,
Τοὺς δ' ἄλλους πρόσθεν, τὸ δέ τοι ξεινήϊον ἔσται.
11 l Νοῦσόν γ' οὔπως ἐστὶ Διὸς μεγάλου ἀλέασθαι.
12 ——— m Πάντας γὰρ δόλους καὶ μῆτιν ὕφαινον
Ὥστε περὶ ψυχῆς, μέγα γὰρ κακὸν ἐγγύθεν ἦεν.

g *Homerus* vel potiùs alius quis Hymn. Εἰς Ξένους, Αἰδεῖσθε ξενίων κεχρημένον, ἠδὲ ξένοιο. At *Hom.* nunquam corripit vocalem ante duplicem ξ vel ψ. Ἀλλ' αἰδεῖο, φέριστε, θεοὺς &c.] *Admetus* Rex ad *Themistoclem* supplicem, Θυσιῶν τε ἡγοῦμαι ἁπασῶν χαίρειν ἀμείνω εἶναι θεῷ ἱκέτην φυλασσόμενον. Et huc respexit procul-dubio *Apollon.* Argon. 2. Ἀλλ' ἱκέτας ξείνους Διὸς εἵνεκεν αἰδέσσασθε Ξενίου, ἱκεσίου τε. Διὸς δ' ἄμφω ἱκέται τε Καὶ ξεῖνοι· ὁ δέ που καὶ ἐπόψιος ἄμμι τέτυκται· & l. 3. Καὶ Διός, ὃ ξείνοις ἱκέτῃσί τε χεῖρ' ὑπερίσχει. & *Virg.* Æn. 1. *Jupiter, hospitibus nam te dare jura loquuntur.* *Pausan.* Achaic. ex oraculo *Jovis Dodonæi*. Μηδ' ἱκέτας ἀδικεῖν· ἱκέται δ' ἱεροί τε καὶ ἁγνοί. Porrò Ξενίου Διὸς post *Hom.* meminere *Ælian. Plut. Heliodor. Achill. Tat. Dio Chrysost.* aliiq; complures. Ξείνοισιν αἰδοίοισι] Hospites & peregrini, etiam pauperes, supplicésque sunt αἰδοῖοι, h. e. αἰδοῦς ἄξιοι venerandi, cum cura sc. & reverentia habendi atque tractandi. *Hom.* infr. *Od.* ο. Αἰδοίοισιν ἔδωκα· ubi *Demetr. Phaler.* (ni potiùs *Dem. Alexandrinus*) l. de Elocut. exp. πτωχοῖς, ἱκέταις, ξένοις· quanquam & sunt qui αἰδοίοισιν ibi exponunt ἀφροδισίοις. Vid. *Eustath.* Cæterùm αἰδοῖος apud *Hom.* est & act. *modestus*, *verecundus*, αἰδήμων, ut Αἰδοίη ταμίη, Κακὸς δ' αἰδοῖος ἀλήτης· & pass. *venerandus*, *reverendus*, *cum cura habendus*, αἰδοῦς ἄξιος, ut hìc & alibi passim. pauper itaque seu mendicus debet esse αἰδοῖος pass. non act.

h Δεῖ γὰρ φαγόντας δαψιλῶς βρέχειν, uti dixit, *Antiphanes* apud *Athen.* Dipnos. l. 1. præsertim δυσπεπτα καὶ δυσκατέργαστα (qualia sunt ἀνδρόμεα κρέα) φαγόντας δεῖ πίνειν τὸν οἶνον. Πίε οἶνον, inquit *Ulysses Cyclopi* Anthropophago, *Cyclopis venter* quando jam *turserat alti Carnibus humanis distentus* (*Ennius* apud *Priscian.*) *Bibe vinum*,

bonum occultè respicit. Uti & *Lucian.* de Merc. Cond. Ἀτεχνῶς γὰρ ἄσπορα καὶ ἀνήροτα τοῖς τοιούτοις τὰ πάντα φύεται. Id. Rhet. præcept. Σοὶ δὲ ἄσπορα καὶ ἀνήροτα φυέσθω πάντα, καθάπερ ἐπὶ τοῦ Κρόνου. Id. *Phalar.* 2. Καὶ τὸ λεγόμενον ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ, ἄσπαρτα ἡμῖν, καὶ ἀνήροτα, &c. *Celsus* apud *Originem* l. 4. Ἡμεῖς μὲν κάμνοντες καὶ ταλαιπωροῦντες μόλις τρεφόμεθα· τοῖς δὲ (beatis sc.) ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται. *Hesiod.* de aureo seculo, Καρπὸν δ' ἔφερε ζείδωρος ἄρουρα Αὐτομάτη πολλόν τε καὶ ἄφθονον. Citat porrò hunc locum *Diod. Sic.* l. 5. & *Strab.* Geogr. l. 13.

[f] Πᾶσα γὰρ οἰκία βασιλεύεται ὑπὸ τοῦ πρεσβυτάτου· καὶ τοῦτ' ἐστιν ὃ λέγει Ὅμηρος, Θεμιστεύει δὲ ἕκαστος, &c. *Aristot.* Poli. 1. 1. Ζῇ ἕκαστος ὡς βούλεται Κυκλωπικῶς θεμιστεύων παίδων ἠδ' ἀλόχου. Id. Eth. 10 9. Laudat & *Plato* de Legg. 3. ¶ Θεμιστεύειν, jura dare, propriè Regibus convenit, Οἵ τε θέμιστας ἐκ Διὸς εἰρύαται. Unusquisque autem Paterfamilias Rex est in domo suâ (Οἴκοιο ἄναξ ἔσομ' ἡμετέροιο, ut *Telemachus* suprà) ideóque θεμιστεύει π. ἠδ' ἀλ. Sed & Θεμιστεύειν non solùm est νομοθετεῖν leges dare, verùm etiam χρησμῳδεῖν, oracula dare. *Diod. Sic.* l. 5. Καὶ τὸν Ἀπόλλωνα, καθ' ὃν δὴ χρόνον τοὺς χρησμοὺς δίδοναι μέλλει, θεμιστεύειν λέγομεν ἀπὸ τοῦ τὴν Θέμιν εὑρέτριαν γεγονέναι τῶν χρησμῶν.

7 ————*Nos utique prehendentes tua genua*
Supplicamus, si quod prabeas hospitale-munus, sive etiam aliter
Des donum, qualis & hospitum mos est.
Sed, O vir optime, verere Deos, supplices enim tibi sumus:
[f] *Jupiter autem vindex est supplicúmque hospitúmque*
Hospitalis, qui hospites unà reverendos comitatur.
8 *Cyclops, cape, bibe vinum, postquàm comedisti humanas carnes.*
9 *Ter quidem prabui ferens* calicem, *ter autem ebibit temerè &*
10 *Utin ego ultimum edam post suos socios,* (*insipientèr.*
Alios verò priùs; [g] *hoc tibi hospitale-donum erit.*
11 [h] *Morbum nullo modo licet à Jove magno* missum *effugere.*
12 —— *Omnes verò dolos & consilium texui,*
Utpote pro vitâ, ingens enim malum propè erat.

[f] *Deut.* 10. 18, 19. Amat peregrinum, (Deus sc.) & dat ei victum atque vestitum: Et vos ergo amate peregrinos. *Psal.* 146. 9. Dominus peregrinos tuetur. *Heb.* 13. 2. Hospitalitatem nolite oblivisci: per hanc enim quidem inscii exceperunt Angelos hospitio. [g] *Prov.* 12. 10. Miserationes improborum sunt crudeles. [h] 1 *Sam.* 4. 8. Quis eruet nos è manu Deorum istorum fortium? isti sunt Dii qui percusserunt Ægyptum tot plagis &c. (morbus inevitabilis, quia manus Dei) *Sap. Solom.* 16. 15. Tuam manum effugere impossibile est. 1 *Pet.* 5. 6. Humiliamini igitur sub potenti manu Dei.

---

vinum, imò non vinum, nec sanguinem uvæ, sed hominis, ut *similes habeant labra lactucas*, ut ἀνθρωποφάγος sit αἱματοπότης (*Satia te sanguine*, &c.) Cui cibus humanæ carnes, *Polyphemus* in antro Pro vino humanum meritò bibat inde cruorem. Videtur autem mihi non inconcinnè sic usurpari posse hoc carmen proverbii loco, ut Ironicè viz. moneatur quis conscientiam suam somno vinóque sopire, postquam homicidium aut grave aliquod scelus admisit. Κύκλωψ, τῆ, πίε οἶνον, &c. Παροιμιωδῶς porrò usurpavit hunc *Homeri locum Hierocles* insignis ille philosophus *Alexandrinus* & Aureorum *Pythag.* Carminum Interpres. Εἰς γὰρ τὸ Βυζάντιον ἀνελθὼν προσέκρουσε τοῖς κρατοῦσι, καὶ εἰς δικαστήριον ἀχθεὶς ἐπύπτετο τὰς ἐξ ἀνθρώπων πληγάς· ῥεόμενος

μηρὸς δ' τῷ αἵματι βάψας κοίλην τὴν χεῖρα, φερεχραίνει τὸ δῖκαςὴν ἅμα λέγων, Κύκλωψ, τῆ, πίε οἶνον, &c. *Theosch. Hieroclis* discipulus apud *Suid.* voce Ἱεροκλῆς. Citat præterea hunc versum Scholiastes *Lycophr.* in *Cassandrâ.* Et *Hephæstion* Grammat. Polymath. l. 2. (apud *Phot.* Bibliothec.) ubi narrat *Alexandrum* M. *Proteæ* strenuo suo combiboni in convivio quodam hoc carmen ceu classicum cecinisse, Πρωτέα, τῆ, πίε οἶνον, &c. ¶ Τῆ, λάβε, δέξαι. Imperat. (à verbo obsoleto, τάω, τῶ, *capio.*) Extat & *Il.* ξ. Τῆ νῦν τοῦτον ἱμάντα, & alibi.

ι Tertius cyathus apud veteres mysticus & solennis. *Horat.* Carm. l. 3. *Od.* 19. *Qui musas amat impares, Ternos ter cyathos attonitus petet Vates: tres prohibet supra Rixarum metuens tangere Gratia.* Auson. *Ter bibe, vel toties ternos: sic mystica lex est.* Sic anus illa apud *Antiphanem* Comicum (teste *Athenæo*) ipsa se ad bibendum stimulans, Φέρε, inquit, μέχρι τριῶν χάρ πασὶ τιμᾶν τοὺς θεούς. **Stay at the third glass,** *cave tertium, saltem nè ultra tertium,* inquit divinus noster Poeta *Herbertus* in suo *Perirrhanterio.* Tres ergo cyathos admittebant plurimi, sed non ultrà. Et sic *Eubulus* apud *Athen.* l. 2. Τρεῖς γὰρ μόνους κρατῆρας ἐγκεραννύω τοῖς εὖ φρονοῦσι· τὸ μὲν ὑγείας ἕνα Ὃν πρῶτον ἐκπίνουσι, τὸ δὲ δεύτερον Ἔρωτος ἡδονῆς τε, τὸ τρίτον δ' ὕπνου, &c. At nonnulli nè tres quidem, ut *Panyasis* apud eundem ib. Τὴν μὲν πρώτην πόσιν ἀπονέμει Χάρισι, τὴν δὲ δευτέραν Ἀφροδίτῃ, ὕβρει δὲ καὶ ἄτῃ τὴν τρίτην· & *Anacharsis* apud *Laert.* l. 1. Τὴν ἄμπελον εἶπε τρεῖς φέρειν βότρυς, τὸν πρῶτον ἡδονῆς, τὸν δεύτερον μέθης, τὸ τρίτον ἀηδίας, alii ὕβρεως, seu μανίας. Est & Proverb. apud Græcos, Ἢ πέντε πίνειν ἢ τρί', ἢ μὴ τέτταρα, quod tamen non ad numerum cyathorum, sed ad vini & aquæ temperationem referendum. Unde illud de vino parùm generoso, Ἀρ' οἴσει τρία; sc. μέτρα τοῦ ὕδατος. Vid. *Athen.* & *Eustath.* Mos porrò solennis obtinuit libandi tertium poculum *Jovi* Servatori; unde proverbialis locutio, Τὸ τρίτον τῷ σωτῆρι, apud *Pindarum, Æschylum, Platonem, Athenæum, Aristænetum,* alios.

k Hinc Proverb. *Cyclopis donum*, pro eo, q.d. Δῶρον ἄδωρον Soph. *Donum non donum.* Erasm. *Beneficium latronum.* Cic. Οὐ πάνυ με ἡ τοῦ Κύκλωπος ἐκείνη εὐφραίνει δωρεά. *Lucian.* Dialog. Οὓς---τὴν Κυκλώπειον ἐτίμας τιμὴν, καὶ τελευταίους ἐτημιοῦ τοῦ κινδύνου. Nazianz. Steliteut. 2. Οὖτιν ἐγὼ πύματον ἔδομαι· τοὺς δὲ λοιποὺς πρώτους, τὸ τοῦ Κύκλωπος ξένιον. ᶦ Οὖτιν] Fictum hoc *Ulyssis* nomen, quo Cyclopem fefellit vir ille πολύτροπος καὶ πολύμητις, quò & ipse etiam paulò infrà alludere videtur. Ὡς ὄνομ' ἐξαπάτησεν ἐμὸν καὶ μῆτις ἀμύμων. Ὄνομα καὶ μῆτις, q. d. fictum illud nomen

n Εἰκὸς θεῶν ἱκτῆρας αἰδεῖσθαι ξένε, Καὶ μὴ βιαίῳ χειρὶ, &c. Πότνια γὰρ δίκα τάδ' οὐ πείσεται. *Eurip.* Heraclid.

13 ⁿ Σχέτλι', ἐπεὶ ξείνους οὐχ ἅζεο σῷ ἐνὶ οἴκῳ,
———— Τῷ σε Ζεὺς τίσατο καὶ θεοὶ ἄλλοι.
14 ᵒ Σχέτλιε, τίπτ' ἐθέλεις ἐρεθιζέμεν ἄγριον ἄνδρα;
15 ᵖ Ἀλλ' αἰεί τινα φῶτα μέγαν καὶ καλὸν ἐδέγμην
Ἐνθάδ' ἐλεύσεσθαι, μεγάλην ἐπιειμένον ἀλκήν.

o Usus est *Phocion* ad *Demosthenem*, cùm *Alexandrum* jam *Thebis* imminentem maledictis incesseret. *Plut.* vit. *Phocion. Sapiens nunquam potentium iras provocabit. Sen.* Epist. 14.

p Cùm quis jam præsens non respondet famæ & expectationi quæ de eo fuit. Et prius hoc hemistichium sic proverbialitèr usurpavit *Cic.* Epist. ad Fratr. l. 1. ellipticè. Ἀλλ' αἰεί τινα φῶτα μέγαν. Cæterùm aqua hìc hæret *Erasmo* in Adag. *Unde,* inquit, *sumptum sit hemistichium, non liquet. Tacit.* Vit. *Agric. Ignotum omne pro magnifico est. Alex.* apud *Curt.* l. 9. *Nunquam ad liquidum fama perducitur: Omnia illâ tradente, majora sunt vero. Nostra quoque gloria cùm sit ex solido, plus tamen habet nominis quàm operis. Claudian. Minuunt præsentia famam.* Ità nimirùm sæpenumerò fit, ut ii, quos jam propè & præsentes intuemur, subsidant infra spem & expectationem, quam de ipsis procul absentibus concepimus. *Lacydes*

meum Οὔτις καὶ μῆτις, nam οὔτις & μήτις sunt synonyma. Hinc μελανικῶς in *Theocriti* Fistula *Penelope* dicitur Οὐδενὸς εὐνάτειρα, *Neminis*, h. e. *Ulyssis* uxor. Quamvis autem neminem se & quasi hominem nihili & nullius notæ, ac nominis esse dixerit *Ulysses* noster hoc in loco, reverâ tamen egregium se sophistam præstitit; ità ut à vafro hoc ejus commento, fictóque nomine, sophisticæ quædam cavillationes, captiunculæ, & fallaciæ Οὔτιδες vocari meruerint. *Eustath.* Ἐκ δὲ τοῦ τοιούτου Ὁμηρικοῦ σοφίσματος, οἱ φιλόσοφοι τοὺς παρ' αὐτοῖς Οὔτιδας πλέκουσι παραλογισμούς. *Diog. Laert.* Zenon. Καὶ ἄπορα δέ τινες εἰσὶ λόγοι ἐγκεκαλυμμένοι καὶ διαλεληθότες, καὶ σωρεῖται, καὶ κερατίδες, καὶ οὔτιδες. Videtur autem hoc *Ulyssis* sophisma, quo *Polyphemum* delusit, fuisse tum *fallacia* homonymiæ, tum etiam compositionis: quanquam *Eustathius* posteriorem hanc tantùm agnoscit, Ἔστι δὲ τὸ σόφισμα (Οὔτις) οὐ παρὰ τὴν ὁμωνυμίαν κατά τινας, ἀλλὰ παρὰ σύνθεσιν μᾶλλον καὶ διαίρεσιν, τοῦ μὲν Κύκλωπος κύριον νοήσαντος, καὶ σύνθετον καὶ ἁπλοῦν, τὸ οὔτις, ὡς κλινόμενον οὔτιδος. Quanquam & *Hephæstion* Polymath. lib. 1. (apud *Photium* in Biblioth.) tradiderit, ὅτι Ὀδυσσεὺς, διότι ὦτα μεγάλα εἶχεν, Οὔτις πρότερον ἐκαλεῖτο. At profectò *longas aures* habeat oportet, qui istiusmodi Grammaticorum nugis, fabulísque auscultaverit. Πύματος. ¶ πύθματος· à πυθμὴν fundum, q. in fundo subsidens. Ἔσχατος, τελευταῖος, ὕστατος, unde ἐκ παραλλήλου ponuntur Ὕστατα καὶ πύματα non semel apud Poetam, ut *Od.* δ. & υ.

[l] *Clem. Alex.* Strom. 6. *Pericles* de re consimili, peste sc. *Athenis* grassante, apud *Thucyd.* l. 2. Φέρειν χρὴ τά τε δαιμόνια ἀναγκαίως, τά τε ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀνδρείως. Mala θεόπεμπτα æquo animo ferenda, eóque magis, quia inevitabilia. Nam Οὐδεὶς πόρος ἐστὶν ἀνθρώπῳ παραβῆναι τὸ καθῆκον ἐκ τοῦ θεοῦ. *Pausan.* Att. Συμφοραὶ θεήλατοι Πᾶσι βροτοῖσιν ἢ τότ' ἦλθον ἢ τότε. *Eurip.* Andromach. Δεῖ φέρειν τὰ τῶν θεῶν. Id. Phœn. Ῥᾷον δὲ νόσον μεθ' ἡσυχίας καὶ γενναίου λήματος οἴσεις. Μοχθεῖν δὲ βροτοῖσιν ἀνάγκη. Id. *Hippol.* Νόσους δ' ἀναγκὴ τὰς θεηλάτους φέρειν. *Soph.* Et certè, Ὁ νοσῶν, ἐὰν ἀγανακτῇ ὅτι νοσεῖ, δι' αὐτὸ τοῦτο μᾶλλον νοσήσει. *Hierocl.* Comment. in Aur. Carm. *Pythag.* Πενίαν οὐ πάντως ἐφ' ἡμῖν ἐστιν ἐκκλῖναι, ἢ νόσον. *Simplic.* Comment. in *Epict.* c. 23.

[m] Vid. suprà περὶ ψυχῆς θεῖον. *Il.* χ. *Efficacior omni arte imminens necessitas, non usitata modò præsidia, sed quædam etiam nova admovit.* Q. Curt. l. 4. *Crede mihi, res est ingeniosa timor.* Est nempe *Magister artis, ingeníque largitor* mortis metus & periculum, non minùs quàm *Venter.*

13 [i] *Improbe, quoniam hospites non reverebaris tuâ in domo,*
——————— ideò te Jupiter ultus-est & Dii alii.
14 [k] *Infelix, cur vis irritare crudelem hominem?*
15 *Sed semper aliquem virum magnum & pulchrum expectabã*
Huc venturum, magno præditum robore.

[i] *Exod.* 22. 21, &c. Peregrino vim nè facito, nec opprimito eum. ---Viduæ et pupillo non nocebitis. Si læseritis eos, vociferabuntur ad me, ego audiam ---Et indignabitur furor meus, percutiámq; vos, &c. [k] *Judic.* 18. 25. Cavè nè audiatur vox tua apud nos, nè incurrant in vos viri amarulenti animo, & perdas vitam tuam.

---

ergò Philosophus ab *Attalo* invitatus, imò & *Attalicis* fortè *conditionibus*, ei adesse noluit, dixit enim Τὰς εἰκόνας πόῤῥωθεν δεῖν θεωρεῖσθαι. *Plut.* Apophth. *Arcebantur aspectu, quò plus venerationis inesset.* *Tacit.* Histor. l. 4.

ΟΔ. κ'.

1 ——— [a] Αὐτῶν γὰρ ἀπωλόμεθ' ἀφραδίῃσιν.

2 ——— [b] Βουλὴ δὲ κακὴ νίκησεν ἑταίρων.

3 [c] Ἄασάν μ' ἕταροί τε κακοί, πρὸς τοῖσί τε ὕπνος
Σχέτλιος ———

4 ——— [d] Ἄυπνος ἀνὴρ δοιοὺς ἐξήρατο μισθούς.

5 [e] Ἔρρ' ἐκ νήσου θᾶσσον, ἐλέγχιστε ζωόντων·
Οὐ γάρ μοι θέμις ἐστὶ κομιζέμεν, οὐδ' ἀποπέμπειν
Ἄνδρα τόν, ὅς κε θεοῖσιν ἀπέχθηται μακάρεσσιν.
Ἔρρε ἐπεὶ ἄρα θεοῖσιν ἀπεχθόμενος τόδ' ἱκάνεις.

6 [f] Ὦ φίλοι, οὐ γάρ πω καταδυσόμεθ' ἀχνύμενοί περ
Εἰς Ἀΐδαο δόμους πρὶν μόρσιμον ἦμαρ ἐπέλθῃ.

7 [g] Ἀλλ' οὐ γάρ τις πρῆξις ἐγίνετο μυρομένοισιν.

8 [h] Οὐδέ τι ἐκφάσθαι δύνατο ἔπος ἱέμενός περ,
Κῆρ ἄχεϊ μεγάλῳ βεβολημένος, ἐν δέ οἱ ὄσσε
Δακρυόφιν πίμπλαντο, γόον δ' ὠΐετο θυμός.

9 ——— [i] Νεηνίῃ ἀνδρὶ ἐοικὼς
Πρῶτον ὑπηνήτῃ, τοῦ περ χαριεστάτη ἥβη.

10 [k] Ῥίζῃ μὲν μέλαν ἔσκε, γάλακτι δὲ εἴκελον ἄνθος,
Μῶλυ δέ μιν καλέουσι θεοί, χαλεπὸν δέ τ' ὀρύσσειν
Ἀνδράσι γε θνητοῖσι ———

[a] Hùc pertinet adagium, Τοῖς αὐτῶν πτεροῖς ἁλισκόμεθα, *nostris ipsorum pennis capimur.* Vox aquilæ sagittâ transfixæ in apologo, cujus autor *Æschylus* apud *Aristoph.* Avib. *Athen.* l. 11. aliósque. Nec non & illa, Πυραύστου μόρος, *Cæcias nubes trahit, Quisque suæ fortunæ faber,* & similia.

[b] Pejora consilia interdum obtinent, supr. *Il. α.* Τὰ χερείονα νικᾷ. Vid. ibi. *Cæterùm ut plerumque, fortuna & consilia mala vicerunt.* Liv. l. 25.

[c] Malis sociis (qui per Euphemismum vel potiùs per Ironiam & Antiphrasin *boni* dici solent) nihil pejus nec perniciosius. Πῆμα κακὸς θ' ἕταρος (æquè ac κακὸς γείτων) ὅσσον τ' ἀγαθὸς μέγ' ὄνειαρ. Sed & somnus ipse, præsertim σχέτλιος, h. e. improbus, immodicus, & intempestivus, κακὸς ἕταρος, & inter malos socios numerandus est. Ἀνίη καὶ πολὺς ὕπνος, ut noster alibi. *Amici fures temporis*, & somnus dimidium vitæ suffuratur. Porrò de vitando malorum consortio passim extant præcepta veterum. Contentus ero hoc *Theognidis*, Τοῖς ἀγαθοῖς σύμμισγε, κακοῖσι δὲ μήποθ' ὁμάρτει, & rationem assignat alibi, Ἐσθλῶν μὲν γὰρ ἄπ' ἐσθλὰ (quod q. παροιμιακῶς dictum citat Philos. Eth. 9. 12.) μαθήσεαι (al. διδάξεαι,) ἢν δὲ κακοῖσι Συμμιχθῇς, ἀπολεῖς καὶ τὸν ἐόντα νόον. Et sanè quotusquisque est helluonum seu nepotum, qui non jure merito hoc dixerit, Ἄασάν μ' ἕταροί τε κακοί, &c.

[d] Ἄυπνος, i. e. ὀλιγόϋπνος, nec enim possibile est -- ἀΰπνους ἔμμεναι αἰεὶ Ἀνθρώπους, ut *Homerus* alibi. Ὀλιγοϋπνία seu ἀγρυπνία multùm conducit πρός τ' ἄλφιτα, & ad rem faciendam: contrà Ὕπνος πρόξενος τῆς πενίας. Siquidem Ὕπνος ὥσπερ τελώνης τὸ ἥμισυ ἀφαιρεῖ τοῦ βίου (*Arist.* apud *Plut.* de Igne & Aqu. & ex eo *Clem. Alex.* Pædag. l. 2. c. 9.) dimidium vitæ & dimidium quæstûs; non mirum ergo si ἄϋπνος ἀνὴρ δ. ἐ. μ. Citat *Athen.* l. 5.

[e] Οὐ γάρ μοι &c.] Citat *Julian.* Ep. 49. Ἔρρε, μετὰ φθορᾶς ἄπιθι, *Abi in malam rem*: à φθείρω enim ἔρρω, ut à κείρω, κόρρω &c. Ἔρρ' ἐς κόρακας θᾶττον ἀφ' ἡμῶν. *Aristoph.* Pluto, uti Poeta hic; Ἔρρ' ἐκ νήσου θᾶσσον. Verbum autem Lat. *erro*, ab hoc Græco Ἔρρω dictum vult vetus Grammaticus *Cloatius Verus, versúmque infert Homeri, in quo id verbum est*, Ἔρρ' ἐκ νήσου, &c. inquit *Agell.* Noct. Att. 16. 12. Sed & Doctissimus Romanorum de L.L. 5. *sternere*, στορεννύειν,

Od. 10.

1 ——— [a] N*ostrâ ipsorum periimus stultitiâ.*
2 ——— [b] *Consilium malum vicit sociorum.*
3 [c] *Læserunt me socii mali, & prætereà somnus*
Improbus. ———
4 ——— [d] *Insomnis vir duplicem acquirit mercedem.*
5 *Abi ex insulâ ocyùs, ignominiosissime viventium;* (*tere*
[e] *Neque enim mihi fas est hospitio-excipere, neq; comitèr-dimit-*
Virum illum, qui Diis invisus-fuerit beatis.
Abi in malam rem, *quoniam certè Diis invisus huc venisti.*
6 [f] *O amici, non enim descendemus mœrentes licet*
Ad Inferni domum, antequàm fatalis dies advenerit.
7 *Enimverò nihil omninò proficiebamus lugentes.*
8 *Neque ullum proloqui valebat verbum, cupiens licet,*
[g] *Cor dolore ingenti perculsus, ejus autem oculi*
Lacrymis opplebantur, luctúmque meditabatur animus.
9 ——— *Adolescenti viro similis,*
Primùm barbescere-incipienti, cujus gratissima pubertas.
10 *Radice quidem nigrũ erat, lacti autem similem florẽ* habebat;
Moly ipsum vocant Dii, difficile autem effossu
Viris utique mortalibus. ———

[a] *Prov.* 1. 32. Perversitas fatuorum occidet eos. & 11. 3. Perversos sua perdet malitia. *Hos.* 13. 9. Perditio tua ex te.
[b] 2 *Sam.* 17 14. Ait itaque *Absalon*— Consilium Husai melius est quàm consilium Ahitophelis, siquidem Dominus ordinaverat, ut consilium Ahitophelis bonũ irritum fieret. 1 Reg. 12. 13, 14. Responditque Rex populo dura, derelicto consilio seniorum — Et locutus est eis secundum consilium juniorum, &c.

[c] *Prov.* 23. 20, 21. Nè sis ex ebriosis vino, & commessatoribus —Nam ebriosus & commessator pauper fiet, & pannos induet dormitator. [d] *Prov.* 20. 13. Somnum nè ama, nè sis egens; aperi oculos tuos, ut satiêre victu. [e] 2 *Paralip.* 19. 2. Tunè impio auxilium ferre deberes, & diligere eos qui oderunt Dominum? 1 *Cor.* 5. 11. Siquis fornicator, aut avarus—cum ejusmodi nec cibum sumere. *Johan.* Ep. 2. 10. Nolite eum recipere in domum, nec Ave ei dixeritis. [f] *Job* 7. 1. Nonnè statutum est tempus homini super terram? *Joh.* 7. 30. Nemo misit in illum manus, quia nondum venerat hora ejus. [g] *Prov.* 15. 13. In mœrore animi dejicitur spiritus.

νύειν, *lingere*, λείχειν, *ferre*, φέρειν, *providere*, προιδεῖν, *errare*, ἔῤῥειν, ità enim legendum rectè monet *Scaliger* in Conjectan. non ἐρύειν, uti perperam habetur in impressis.

[f] Non parvum sanè hoc solatium atque remedium adversus mortis metum, quòd *Nemo nisi suo die moritur.* Sen. Nemo ὑπὲρ αἶσαν nec ὑπὲρ μόρον moritur, h. e. priusquam fatalis & decretorius dies advenerit. *Fixus est cuique terminus.* Id. *Stat sua cuique dies.* Virg. Πάντων γὰρ ἐστι τάξις, καὶ ἅπας χρόνος καὶ βίος μετρεῖται περιόδῳ, *Aristot.* de Gen. & Corr. 2. 16. Contrà Ὅταν δ' ὁ καιρὸς τοῦ θανεῖν ἐλθὼν τύχῃ, Οὐδ' ἂν πρὸς αὐλὰς Ζηνὸς ἐκφύγῃ μολών. Vetus Poeta apud *Stob.* Vid. *Beverovic.* De Termino vitæ.

[g] Τί δὴ ποιεῖς πλέον; (lugens sc.) οὐδὲν· ἡ λύπη δ' ἔχει Ὥσπερ τὸ δένδρον τοῦτο καρπὸν τὸ δάκρυον. *Philem.* apud *Stob.* *Sepone questus, non levat miseros dolor.* Sen. *Hippol.* Ὀυ γάρ

τις ϖρῆξις πέλεται κρυεροῖο γόοιο· noster alibi. Ἄφρονες ἄνθρωποι καὶ νήπιοι, οἳ τε θανόντας Κλαίουσι. *Theogn.*

[h] *Curæ leves loquuntur, ingentes stupent:* unde *Homerus* de quodam, quem ingens dolor occupaverat, *Il.* ρ. Δὴν δέ μιν ἀμφασίη ἐπέων λάβε, τὼ δέ οἱ ὄσσε Δακρυόφιν πλῆσθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή. *Obmutuit illa dolore, Et pariter vocem lacrymasque introrsus obortas Devorat ipse dolor.* Ovid. Metam. 13. *Hæserunt lacrymæ, nec vox aut spiritus oris Redditur.* Claudian. de Rapt. *Proserp.* l. 3. Καὶ ἄναυδοι ἐς ἀλλήλους ὁρόωντο Ἄτῃ ἀμηχανίῃ τε κατηφέες. *Apollon.* Argon. 3.

[i] *Ælian.* Var. hist. 10. 18. *Julian.* Orat. 7. *Clem. Alex.* Pædag. l. 3. Et imitatur Virgil. *Ora puer primâ signans intensa juventâ.* Versus sanè elegans, sed hoc *Homerico* inferior ex sententiâ *Macrobii* Saturn. 5. 13. (ubi *Virgilium* cum *Homero* comparat,) *Prætermissa gratia incipientis pubertatis,* τοῦ περ χαριεστάτη ἥβη, *minùs gratam fecit Latinam descriptionem.* Ὑπηνήτης] Γενειήτης, vel Ἄρτι γενειάσδων (*Theocrit.*) Νέος μὲν γε ὢν κομιδῇ καὶ πρῶτον, vel potiùs (ut *Bonav. Vulcan.* ex hoc loco *Hom.* rectè legit & corrigit) πρῶτον ὑπηνήτης. *Agath.* hist. De Reb. *Justinian.* to. 5. Νεώτατος γὰρ ἦν καὶ ἄρτι πρώτως (fortè πρῶτον) ὑπηνήτης, ὅ φασι. *Ann. Comnen.* Alex. l. 1. ¶ Πρῶτον ὑπηνήτης est juvenis jam primùm pubescere, seu

11 ——— [l] Θεοὶ δέ τε πάντα δύνανται.
12 [m] Σοὶ δέ τις ἐν στήθεσσιν ἀκήλητος νόος ἐστί.
13 ——— [n] Τίφθ' οὕτως κατ' ἄρ' ἕζεαι ἶσος ἀναύδῳ,
Θυμὸν ἔδων, βρώμης δ' οὐχ ἅπτεαι οὐδὲ ποτῆτος;
14 ——— [o] Τίς γάρ κεν ἀνήρ, ὃς ἐναίσιμος εἴη,
Πρὶν τλαίη πάσσασθαι ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
Πρὶν λύσασθ' ἑτάρους, καὶ ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι.
15 [p] Τῷ καὶ τεθνειῶτι νόον πόρε Περσεφόνεια
Οἴῳ πεπνῦσθαι· τοὶ δὲ σκιαὶ ἀΐσσουσι.
16 ——— [q] Τίς ἂν θεὸν οὐκ ἐθέλοντα
Ὀφθαλμοῖσιν ἴδοιτ', ἢ ἔνθ' ἢ ἔνθα κιόντα;

[l] Ἑνικῶς λεχθὲν ὀρθῶς συντεθεῖται· Θεὸς δέ τε πάντα δύναται. *Eustath.* Ῥάδια πάντα Θεῷ τελέσαι, καὶ ἀνήνυτον οὐδέν. *Linus* apud *Stobæum.* Οὐ γὰρ εἶναι τὰ μὲν δυνατὰ τοῖς θεοῖς, τὰ δὲ ἀδύνατα, ὥσπερ οἴεσθαι τοὺς σοφιζομένους, ἀλλὰ πάντα δυνατά. *Jamblich.* de Vit. Pythag. c. 28. Μοῦσαι δὲ θεοὶ ῥέα πάντα δύνανται. *Dionys.* Περιηγ. Ἐμοὶ δὲ θαυμάσαι θεῶν τελεσάντων οὐδέν ποτε φαίνεται ἔμμεν ἄπιστον. Pind. Pyth. 10. Θεὸς ἅπαν ἐπὶ ἐλπίδεσσι τέκμαρ ἀνύεται. Id. Pyth. 2. *Facilè est omnia posse Deo.* Ovid. Γένοιτο δ' ἂν πᾶν Θεοῦ τεχνωμένου. *Soph.* Ajace. Πάντα δ' ἐν ὄπτι θεοῖς. *Eurip.* Phœniss. *Callim.* apud *Plut.* de Placit. Philos. l. 1. Εἰ Θεὸν οἶσθα, Ἴσθ' ὅτι καὶ ῥέξαι πάντα Θεῷ δυνατόν. Ità enim legenda ea verba, ut sit versus pentameter, rectè monuit *Xylander.* Hinc Θεὸς παντοδύναμος à *Greg. Nazianz.* & Dei manus Χεὶρ παντοδύναμος dicitur à *Philone,* (sive alio, quicunque autor fuerit libri qui inscribitur *Sapientia Solom.*) Hinc & *Pater omnipotens,* & *Jupiter omnipotens* passim apud *Virgil.* & alios Poetas.

[m] Ἀκήλητος, propriè *qui nullâ vocis illecebrâ capi, nullâ Suadâ nec Sirene flecti nec moveri, nullâ deniq; melodiâ nec aurium voluptate demulceri nec deliniri potest.* Id enim propriè est κήλησις, & κηληθμός. *Plut.* Περὶ τῶν ζώων. Ἡδονῆς τὸ μὲν δι' ὤτων ὄνομα, κήλησίς ἐστι· τὸ δὲ διὰ ὀμμάτων γοητεία. Citat verò hunc versum idem *Plut.* De Adul. & Am. Discrim. ubi Adulatores *M. Antonii* hoc carmine abutuntur; duritiam sc. *Antonio* exprobrantes, ac si obfirmasset animum erga *Cleopatram,* quam tamen ipsi nôrunt perditè & efflictim ab eo adamatã. Sed nimirum hic mos & genius est τῆς κολακείας, oleum camino addere, & πῦρ ἐπὶ πῦρ ἐπιφέρειν. Interim verò *in hominem impendio rigidum & implacabilem rectè torquebitur,* inquit *Erasm.* Uti & illud apud *Zenodot.* aliósque Gr. Parœmiographos, Ἀγναμπτότατος βάτος αὖος, ἐπὶ τοῦ σκληροῦ καὶ αὐθάδους τὸν τρόπον. Et illud apud Poetam alibi, Αἰεί τοι κραδίη πέλεκυς ὥς ἐστιν ἀτειρής. Et certè dura & aspera, & morosa

&

barbescere incipiens. Ab ὑπήνη, ideóque est paroxyt. ut ab ἀλη--ήτης, à πλάνη--ήτης, à κόμη--ήτης, à κορώνη--ήτης. Est autem ὑπήνη barba, ἡ ὅλη τρίχωσις τοῦ γενείου, πώγων, ut μύσταξ barba labri superioris, πάππος inferioris. Sic *Mercurius* ὑπηνήτης dicitur à *Lucian.* De Sacrific. & σφηνοπώγων (q. *cuneatam barbam habens*) ab *Artemidor.* Onirocrit. 2. *Hesych.* Ὑπήνη, τὸ γένειον, ἤτοι πώγων· quanquam Etymologus vult esse τὴν τοῦ ἄνω χείλους τρίχωσιν, παρὰ τὸ ἄνω ὑπεῖναι.

[k] Hoc *Moly*, alii παιδείαν, φρόνησιν alii, alii σωφροσύνην, ῥητορικὴν alii, seu eloquentiam interpretantur. *Eustath.* Ἑρμῆς ὁ λόγος, μῶλυ ἡ παιδεία &c. Et certè τῆς παιδείας τὰς μὲν ῥίζας πικρὰς, γλυκεῖς δὲ (instar γάλακτος) τοὺς καρποὺς dixit *Aristot.* apud *Laert.* quam tamen sententiam *Eustathius* hoc in loco tribuit *Isocrati*, *Diomedes* Grammat. *M. Catoni*. Vid. & *Themist.* Orat. 19. hunc locum fusè & egregiè ἀλληγοροῦντα· ut & *Max. Tyr.* Dissert. 19. Quid quòd doctrina seu veritas, ἐν βυθῷ· χαλεπὸν δὲ τ' ὀρύσσειν. Atque hæc quidem de *Moly* allegorico, de *Moly* autem physico & proprio consule *Theophrast.* hist. Plant. l. 9. aliosque Botanicos. Ἀλλά νιν βλάβης μῶλυ σαώσει. *Lycophr.* Ubi hanc ipsam de *Ulysse* historiam leviter tangit. Vid. ibi *J. Meurs.* Commentar.

11 ———— [h] *Dii omnia possunt.*
12 [i] *Tibi verò in pectore mens est* mulceri & *incantari-nescia.*
13 ———— [k] *Quid ità sedes similis muto,*
Animum macerans, cibum autem non attingis nec potum?
14 ———— *Quis sanè vir, probus qui sit,*
Priùs sustineat gustare cibum atque potum,
Antequàm redemerit socios & oculis viderit?
15 *Cui etiam defuncto mentem dedit Proserpina*
Solus ut saperet; reliqui autem velut *umbræ vagantur.*
16 ———— [l] *Ecquis Deum nolentem*
Oculis videre-queat aut hùc aut illùc euntem?

[h] *Mat.* 19. 26. Apud Deum omnia possibilia sunt. *Luc.* 1. 37. Non erit impossibile apud Deum omne verbum.
[i] *Psal.* 58. 5. Quæ non exaudiet vocem incantantium, & venefici incantantis sapienter.
[k] 1 *Sam.* 1. 8. Cur fles? & quare non comedis? & quamobrem affligitur cor tuum? 1 *Reg.* 21. 5. Quid est hoc unde anima tua contristata est? & quare non comedis panem? [l] *Isa.* 45. 15. Verè tu es Deus absconditus. *Joh.* 1. 18. Deum nemo vidit unquam. Sic & 1 *Joh.* 4. 12. 1 *Tim.* 6. 16. Quem nullus hominum vidit, nec videre potest.

& superba ingenia (quale *Achillis* fuisse fingitur à Poeta) nec flectuntur prece, nec mitigantur obsequio; sed quò submissiùs te geras, eò magìs insolescunt. Egregiè hanc in rem *M. Basil.* Epist. quadam ad *Eusebium*, Ἐμοὶ μὲν γὰρ τὸ τοῦ Διομήδους ἐπέρχεται λέγειν, Μὴ ὄφελες λίσσεσθαι· διότι, φησὶν, ἀγήνωρ ἐστὶν ὁ ἀνήρ· τῷ ὄντι γὰρ θεραπευόμενα τὰ ὑπερήφανα ἤθη, ἑαυτῶν ὑπεροπτικώτερα γίνεσθαι πέφυκε. Alludit nimirum sanctissimus Pater ad verba illa *Diomedis* de *Achille* ad *Agamemnonem* in Legatione *Il.* ι. quò & suprà adduci debuit hic *Basilii* locus.

[n] *Ut-quid cor comedis pro cibo?* Ὥς τί ποτε κατεσθίεις ἑαυτὸν, καὶ οὐ τὰ εἰς βρῶσιν προκείμενα; *Eustath.* *Cur non edis?* (ut vulgò dicimus) *sed cor edis?* Suprà, Ὃν θυμὸν κατέδων. *Il.* ζ. Et Σὴν ἔδεαι κραδίην. *Il.* ω. vid. ibi.

[o] *Demades* Orator cum multis *Atheniensibus* abductus captivus, *Philippo* eum ad convivium cogenti dixit, Τίς γάρ κεν ἀνὴρ, &c. *Sext. Emp.* adv. Mathemat. *Xenocrati* verò ad *Antipatrum* tribuitur hoc dictum à *Laert.* l. 4.

r *Ille sapit solus, reliqui volitant velut umbræ.* Hinc adagium pro suo more exsculpsit Chiliastes, *Solus sapit.* Et certè carmen hoc *Hom.* de *Tiresia* vate jam apud Inferos agente (de quo & *Callim.* hym. Pall. Lav. hùc alludens, Καὶ μόνῳ εὖτε θανὼν πεπνυμένος ἐν νεκύεσσι φοιτασεῖ μεγάλῳ τίμιος ἀγεσίλᾳ, i. e. *Plutoni*) in proverbium abiit passim apud Autores de viro eximiè & præ aliis docto & prudente: ut de *Chrysippo* apud *Diog. Laert.* l. 7. de *Scipione* apud *Plut.* Apophth. & *Cat.* Majore, & Præcept. polit. Usurpavit etiam, *Plat.* *Menone*, & de Rep. 3. *Strab.* l. 16. *Aristot.* etiam *Dio Chrysost. Lucian. M. Tyr. Basil. M.* aliique non pauci: quin & *Cic.* de Divin. 1. *De Tiresiâ etiam apud Inferos Homerus ait, solum sapere, cæteros umbrarum vagari modo.* Hinc & *Tiresiam* νεκρόμαντιν vocat *Lycophron.* & Τειρεσίαο πυκινὰς βουλὰς *Pind.* Isthm. *Od.* 7. Porrò quòd *Homerus Tiresiam* tam illustri ornet encomio, ut οἷον πεπνῦσθαι, inter omnes Orci incolas manésque defunctos sapientissimum, imò solum sapientem dicat, (quanquam & *nullam omninò esse apud Inferos sapientiam*, ait sapientissimus regum in Concione sacrâ) minùs mirum videbitur, si & *Homerus* ipse *Tiresias*, h. e. τυφλὸς ἀοιδὸς, *cæcus vates* fuerit; & multò adhuc minùs, si verum sit id quod narrat *Diod. Sic.* Biblioth. l. 4. *Homerum* sc. à *Daphne Delphicâ* vate, *Tiresiæ* filiâ, quæ & una erat ex Sibyllis, plurima mutuatum in poemata sua transtulisse. Παρ' ἧς φασὶ καὶ τὸν ποιητὴν Ὅμηρον πολλὰ τῶν ἐπῶν σφετερισάμενον, κοσμῆσαι τὴν ἰδίαν ποίησιν. *Delphicam autem Sibyllam ante Trojana bella vaticinatam, ejusque plurimos versus operi suo Homerum inseruisse* testantur etiam inter alios *Solin.* Polyhist. c. 8. & *Isidor.* Orig. l. 8. Σκιαί.] ¶ Σκιὰ Gr. ut & Lat. *Umbra*, de re nihili, & nullius

Ο Δ. λ'.

1 a Ἴκμενον οὖρον ἵει πλησίστιον ἐσθλὸν ἑταῖρον.

2 b Ἀσέ με δαίμονος αἶσα κακὴ καὶ ἀθέσφατος οἶνος.

3 c Μή μ' ἄκλαυστον ἄθαπτον ἰὼν ὄπιθεν καταλείπειν

Νοσφισθεὶς, μή τοί τι θεῶν μήνιμα γένωμαι.

4 d Κτείνης ἠὲ δόλῳ, ἢ ἀμφαδὸν ὀξέϊ χαλκῷ.

5 ———————— e Δαῖτας ἐΐσας

Δαίνυται, ἃς ἐπέοικε δικασπόλον ἄνδρ' ἀλεγύνειν.

a Ἴκμενον] Εἰ μὲν δασέως, τὸν ἱκτικὸν λέγει, ὅ ἐστι προδιικὸν, τὸν ἰκνεῖσθαι ποιοῦντα, ὅ ἐστι πορεύεσθαι (ἱκόμενος, ἴκμενος ut ὀρόμενος ὄρμενος) εἰ δὲ ψιλῶς, τὴν ἰκμαλώδη καὶ ἔνικμον (ab ἰκμὰς humor) ὅ ἐστι ἔνυγρον. *Hesych.* & *Eust.* Πλησίστιον] Vocem πλησίστιος οἱ ὕστερον Ἀττικοὶ ex hoc loco mutuati elegantèr ad homines transtulerunt, παροιμιωδῶς. Sic πλησίστιος φέρεσθαι dicitur, qui totis viribus omnique conatu ad aliquid fertur: is enim prono amne, & *plenis* (quod aiunt) *velis* aliquò delabi dicitur. *Plut. Cat.* Maj. Εἰπόντος δὲ τοῦ Σκιπίωνος ὡς οὐδὲν δέοιτο ταμίου λίαν ἀκριβοῦς πλησίστιος ἐπὶ τὸν πόλεμον φερόμενος. Id. de Virt. Mor. Πλησίστιος μὲν ἐπὶ τὰς ἡδονὰς ὁ ἀκόλαστος φέρεται. *Lucian.* Jov. Trag. Πλησίστιος ἐπὶ τὴν νίκην φέρεται. *Philostrat.* Vit. Sophist. in *Polemone.* Πλήρεσιν ἱστίοις ἐς τὴν ἐκείνου φιλοσοφίαν ἀφῆκε. Ἴκμενος οὖρος, ἐσθλὸς ἑταῖρος, *Socius bonus, aura secunda:* Quod ambiguè dicitur, tum Gr. tum Lat. potest enim utrumlibet, οὖρος vel ἑτ. *aura*, vel *socius*, (pace Grammaticorum) aut subjectum esse aut prædicatum propositionis. Et hìc quidem apud *Hom.* οὖρος seu *aura* secunda dicitur ἐσθλ. ἑτ. κατὰ σχῆμα γλυκύτητος. Potest tamen etiam eleganter sic transferri & accommodari hic locus, ut vice versâ ἐσθλ. ἑτ. dicatur ἴκμ. οὖρος, juxta illud, *Comes in via pro vehiculo.*

b *Max. Tyr.* Differt. 4. Ψέγει δὲ μὲν ὁ Ἐλπήνωρ, λέγων, Ἀσέ με δαίμονος αἶσα κακή (ubi obiter notanda Παρήχησις seu Paronomasia, Ἀσε αἶσα.) Ex hoc autem loco inter alios colligit *Lipss.* Physiol. Stoic. l. 1. Differt. 19. *Homerum*, δαίμονας κακοὺς, malos Genios, seu Vejoves agnovisse. Ἀθέσφ. οἶνος.] Vinum *modicum non nocet.* Imò Οἶνος μὲν τ' ὀλίγος μέγ' ὄνησ', ὁ δ' ἀθέσφατος ἄσι. Sic infrà *Od* φ. nescio

pretii ac momenti παροιμιακῶς usurpatur. Sic Ὄνου σκιὰ in *Demosthenis* Apologo, Σκιᾶς ὄναρ apud *Pindarum*, Καπνοῦ σκιὰ apud *Sophoclem*, Ἄρτων σκιαὶ apud *Athenæum*: & Οὐ γὰρ ἄνδρας, ἀλλὰ σκιὰς ἀνθρώπων καὶ σκηνὰς τοὺς εἶναι, homines sc. nescio quos viles & imbelles, dixit ille apud *Yvon. Duchat.* Bell. sacr. l. 3. Et profectò homines virtutis & doctrinæ expertes, non tam homines sunt, quam umbræ hominum hùc illùc vagantes, τοὶ δὲ σκιαὶ ἀΐσσουσι.

[a] Τίς γὰρ σὰρξ δύναται τὸν ἐπουράνιον καὶ ἀληθῆ Ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν θεὸν ἄμβροτον ὃς πόλον οἰκεῖ; Versus *Sibyll.* apud *Clem. Alex.* Protrept. & Strom. 5. Οὐδέ τις αὐτὸν Εἰσορᾷ θνητῶν, αὐτὸς δέ γε πάντας ὁρᾶται. *Orpheus* ab eodem ibid. citatus τὸν πάνθ' ὁρῶντα, κἀυτὸν οὐχ ὁρώμενον. *Euripid.* apud eundem ibid. quanquam & *Just. M.* l. de Monarch. *Philemoni* comico hunc senarium tribuit. Ὁ μὲν γὰρ θεὸς ἄῤῥητος φωνῇ, καὶ ἀόρατος ὀφθαλμοῖς. *Max. Tyr.* Dissert. 38. Quid quod Dii *Homerici* Ἄϊδος κυνέην induebant quoties invisibiles esse vellent. Sic *Minerva* Δῦν' Ἄϊδος κυνέην, μή μιν ἴδοι ὄβριμος Ἄρης. *Il.* ε. *Apollodor.* Biblioth. l. 2. Ταύτην ἔχων αὐτὸς μὲν οὓς ἤθελεν ἔβλεπεν, ὑπὸ ἄλλων δὲ οὐχ ἑωρᾶτο. *Homeri* interpretes Ἄϊδος κυνέην exponunt Νέφος τι καὶ τὴν ἀορασίαν, vel Ἀθάνατόν τι νέφος, ὃ περιβάλλονται οἱ θεοὶ, ὅταν θέλωσιν ἀλλήλοις μὴ γινώσκεσθαι. Hinc Proverb. Ἄϊδος κυνῆ, *Orci* vel *Plutonis galea*, ut *Gygis annulus*, ἐπὶ τῶν ἐπικρυπτόντων ἑαυτοὺς διά τινων μηχανημάτων. Usi sunt *Plat.* de Rep. 10. *Aristoph.* Acharn. *Lucian.* Bis Accusat. *Orig.* adv. Cels. 1. *Psell.* De Dæmon. aliique non pauci.

Odyss. II.

1 *SEcundum ventum misit implentem-vela, bonum socium.*
2 [a] *Læsit me dæmonis fatum malum, & copiosum vinum.*
3 *Nè me indefletum insepultum abiens pòst relinquas*
Hinc-profectus, nequa tibi divinæ indignationis-causa fiam.
4 *Interficias aut dolo, aut apertè acuto ferro.*
5 ——————— [b] *Convivia ampla*
Exhibet, quæ decet principem virum apparare.

a Prov. 23. 19, 30. Cui væ? cui eheu? ---Vini sectatoribus, &c.

[b] 1 Sam. 25. 36. Erat ei convivium in domo ejus, quasi convivium regis.

---

nescio quis φρεσὶν ἤσιν ἀασθεὶς, φρένας ἄασεν οἴνῳ. vid. ibi.

[c] *Plut.* Πῶς δεῖ τὸν νέον, &c. Ὅσιον ἀνθρώπου νεκρὸν γῇ κρύψαι. *Pausan.* Att. Ἀθέμιτον igitur τὸν νεκρὸν καταλείπειν, mortuum insepultum & inhumatum relinquere aut præterire, piaculum erat. *Horat.* Carm. l. 1. *Od.* 28. *Vagæ nè parcè malignus arenæ Ossibus & capiti inhumato Particulam dare:* Ni feceris --*Precibus non linquar inultis, Téque piacula nulla resolvent.* h. e. si me inhumatum relinquas, nullæ victimæ expiabunt hoc delictum, nec ab ultione divinâ te liberabunt, quin ego θεῶν μήνιμά σοι γένωμαι. Παροιμιῶδές ἐστιν ἐπὶ τῶν παρακαλουμένων μὴ ἀδικεῖν, inquit *Eustath.* siquidem Ἔχει θεὸς ἔκδικον ὄμμα· & *Aspiciunt oculis superi mortalia justis.* Sepulturam verò mortuis denegare, non levis injuria. imò summum ἄγος & piaculum antiquitùs habebatur, hodiéque etiam habetur, utpote contrà jus gentium, imò naturæ. Maxima ergo sepulturæ cura atque religio apud veteres; ità ut supremum hoc humanitatis officium nè hostibus quidem negatum in bello occisis. *Insatiabilis quippe fletus est, qui humandis non finitur corporibus interesse: tum semper se reum judicat, qui cineribus justa non præstat. Priamus quanto pretio sepeliendum Hectorem redemit? rogavit furentem, supplicavit armato, vitamque suam exponere maluit, ut cadaveri debita non negaret.* Cassiodor. Var. l. 2. Epist. 22.

Nota lex Solonis. *Ὃς ἂν ἀτάφῳ περιτύχῃ σώματι ἀνθρώπου, πάντως ἐπιβάλλειν αὐτῷ γῆν. Quod & monet *Phocyl.* carmine νεθτ. Γαῖαν ἐπιμοιρᾶσθαι ἀταρχύτοις νεκύεσσι. Et mirum quod de accipitre hominem mortuum humante refert *Ælian.* Var. Hist. 2. 42. Καὶ τοῦτο μὲν οὐ κηδεύει αὐτῷ ὁ Σόλων &c. *Onosand.* Strateg. c. 36. Προνοείσθω δὲ τῆς τῶν νεκρῶν κηδείας---ὅσια μὲν γὰρ ἡ περὶ τοὺς ἀποιχομένους εὐσέβεια, &c. Et certè quanquam, *Facilis jactura sepulchri est* dixerit ille apud *Maronem*; & alter apud *Lucanum*: *Cælo tegitur, qui non habet urnam*, & *Mæcenas* apud *Senecam*, *Nec tumulum curo, sepelit natura relictos*: Nihilominùs tamen Grandis apud veteres fuit olim cura sepulchri: Adeò nulli ferè unquam fuêre mortalium, nisi planè barbari, qui sepulturam negligerent, & quibus religio non esset mortuorum cadavera inhumata permittere,& alitibus & feris dilanianda projicere. Græcos inprimis hæc cura tangebat, nisi Epicureos fortè & Stoicos excipias, & Cynicos (illos humanitatis Antipodas) è quibus canis ille *Diogenes* apud cognominem *Laertium* moribundus mandavit corpus suum insepultum projici, ὡς πᾶν θηρίον αὐτοῦ μετάσχοι. Eò autem majus malum apud veteres Græcos censebatur ἡ ἀταφία, quòd crederent sc. insepultorum animas hùc illùc vagari,& ab Inferis communi defunctorum manium receptaculo excludi, nec εἰς Ἅιδην intrare permitti, nec aliis animabus permisceri. *Ὅτι δόξα ἦν τοῖς Ἕλλησι τὰς τῶν ἀθάπτων ψυχὰς μὴ ἀναμίγνυσθαι ταῖς λοιπαῖς. *Eustath.* Clarè hoc indicat *Homerus Il.* ψ. ubi *Patroclus* jam defunctus sic *Achillem* alloquitur, Θάπτέ με ὅττι τάχιστα, πύλας Ἀΐδαο περήσω· Τῆλέ με εἴργουσι ψυχαί, εἴδωλα καμόντων, Οὐδέ μέ πως μίσγεσθαι ὑπὲρ ποταμοῖο ἐῶσιν. Ἀλλ' αὔτως ἀλάλημαι ἀν' εὐρυπυλὲς Ἄϊδος δῶ. Ad quem locum alludit *Tertullianus* De Animâ cap. 56. *Creditum est insepultos non ante ad inferos redigi, quàm justa perceperint, secundùm Homericum* Patroclum, *funus in somnis de Achille flagitantem, quòd non aliàs adire portas Inferûm posset, arcentibus eum longè animabus sepultorum: Novimus autem præter poetica jura pietatis quoque Homericæ industriam,* &c. Sic & *Palinurus* apud *Virgil.* ab *Ænea* sepulturam petit, *Sedibus ut saltem placidis in morte quiescat.*

d Δοκεῖ δέ μοι γε ταῦτα συμβάλλειν Ὁμη-

6 f Ἀλλ' αὕτη δίκη ἐστὶ βροτῶν, ὅτε κέν τε θάνωσιν·
Οὐ γὰρ ἔτι σάρκας τε καὶ ὀστέα ἶνες ἔχουσιν,
Ἀλλὰ τὰ μέν τε πυρὸς κρατερὸν μένος αἰθομένοιο
Δαμνᾷ, ἐπεί κε πρῶτα λίπῃ λεύκ' ὀστέα θυμός,
Ψυχὴ δ' ἠΰτ' ὄνειρος ἀποπταμένη πεπότηται.
7 g Καί κε τὸ βουλοίμην, καί κεν πολὺ κέρδιον εἴη,
Πλειοτέρῃ σὺν χειρὶ φίλην ἐς πατρίδ' ἱκέσθαι·
Καί κ' αἰδοιότερος καὶ φίλτερος ἀνδράσιν εἴην
Πᾶσιν, ὅσοι μ' Ἰθάκηνδε ἰδοίατο νοστήσαντα.
8 ———— h Τῷ μὲν ἐπί σ' εἴσκομεν εἰσορόωντες
Ἠπεροπῆά τ' ἔμεν καὶ ἐπίκλοπον, οἷά τε πολλοὺς
Βόσκει γαῖα μέλαινα πολυσπερέας ἀνθρώπους,
Ψεύδεά τ' ἀρτύνοντας, ὅθεν κέ τις οὐδὲ ἴδοιτο.

f Οὐ γὰρ ἔτι, &c.] *Max. Tyr.* Οὐ γὰρ σάρκας αἱ δαιμόνων φύσεις· quæ verba, ut & hunc versum *Homericum* citat maximus *Grotius* ad illum *Lucæ* locū in margine laudatum. Citat & hunc versum *Plut.* l. περὶ τοῦ Λάθε βιώσας. Et *Aristid. Quint.* de Music. l. 2. ubi corporis humani compagem instrumento musico,& corporis & animæ συζυγίαν musicæ cuidam harmoniæ assimilat. Verba ejus sunt etiam in nuperâ editione *Meibom.* Τοῦτο καὶ ἁρμονίαν ὠνόμασαν· τούτῳ καὶ τρέφεσθαι τινὶ τὸ ὀστρεῶδες ὄργανον, καὶ συνέχεσθαί φασι· ubi pro ὀστρ. quidni audacter substituerem, ὀστεῶδες, *osseum instrumentum*, quod corpori apprimè convenit: at quid, obsecro, est *ostreo adsimile instrumentum*? & quid si pro τρέφεσθαι legatur σφίγγεσθαι? hoc enim instrumento aptius & congruentius. Ὀλίγη δὲ κεισόμεσθα Κόνις ὀστέων λυθέντων. *Anacr.* Ψυχὴ δ', &c.] *Par levibus ventis, volucrique simillima somno.* Virg.

ῥ@· ὅταν γὰρ πολλάκις ἀδύνατῇ δόλῳ ἠὲ βίηφι, ἄλλως ἐ παραγγέλλει, ἢ τέχναις ᾗ σρατηγήμασι χρήσαθαι κατὰ τῶν πολεμίων. *Polyæn.* Strateg. l. 1. Procem. An ſæpè hoc dicat Homerus neſcio, nec alius locus mihi occurrit, ubi hæc ſententia habetur. Citatum quidem ex *Homero* hunc verſum lego, Ἢ δόλῳ ἠὲ βίῃ, ἢ ἀμφαδὸν ἠὲ κρυφηδὸν, nuſquam tamen apud eum invenio: conjunguntur duntaxat ſemel vel potiùs disjunguntur in hemiſtichio. *Od. ι.* δόλῳ ἠὲ βίηφι. Ἀντίγονος ἐρωτηθεὶς, Πῶς ἄν τις ἐπιθοῖτο τοῖς πολεμίοις, εἶπε τῦτο τὸ ἔπ@, Ἢ δόλῳ, ἠὲ βίῃ, &c. *Apoſtol.* Proverb. Cent. 9. neſcio ex quo autore, nec enim extat inter *Plut.* Apophthegmata vel ſenioris vel junioris *Antigoni.* *Dolus an virtus, quis in hoſte requirat?* Virg. Æn. 2. *Cum contendi nequitum eſt, clam tendenda eſt plaga:* Pacuv. Χρὴ δὲ πᾶν ἔρδοντ' ἀμαυρῶσαι τὸν ἐχθρόν. *Pindar.* Iſthm. 4. Ὅπου μὴ ἐφικνεῖται ἡ λεοντῆ, προσραπτέον ἐκεῖ τὴν ἀλωπεκῆν. *Lyſand.* apud *Plut.* Apophth. Δόλ@ ἐ ψεκτὸς, οἷα σρατιωτικός. *Euſtath.* Fraudes hæ bellicæ ſunt honeſtæ: imò quamvìs glorioſè ſatis dixerit Alexander, *Nolle ſe furari victoriam*, Αἰσχρὸν εἶναι κλέψαι τὴν νίκην, ἀλλὰ φανερῶς ᾗ δίχα σοφίσματ@ χρῆναι νικῆσαι Ἀλέξανδρον. *Arrian.* de Exped. *Alex.* l. 3. tamen ſi *Braſidæ* fides apud *Thucyd.* l. 5. Τὰ κλέμματα ταῦτα καλλίσην δόξαν ἔχει, &c. Hinc κακὴ ἀπάτη, *Il. β.* & κακοὶ δόλοι, *Il. δ.* ſignanter & διακριτικῶς, quia ſc. non omnis *dolus malus* eſt & illicitus, ſed quædam *fraudes honeſtæ*: Nam & alioqui nunquam certè *Homerus Ulyſſem*, quem ut omnimodæ ſapientiæ exemplar deſcribit, ob vafritiem & aſtutiam, utpote κερδαλέον, ᾗ ἐπίκλοπον, ᾗ πολύτροπον, ᾗ ποικιλομήτην, ᾗ πολύμητιν, & denique παντοίοισι δόλοισι κεκασμένον, commendâſſet.

ᵉ Convivia bona, lauta, opipara, ſumptuoſa. Ità enim apud *Athen.* l. 1. ex *Zenodoto*, Δαὶς ἐίση exp. ἀγαθὴ, neſcio quomodo, ab ἐῢς *bonus*. Sed & alia hujus vocis Etyma & quidem veriſimiliora (ut ſit ἐίση pro ἴση &c.) vid. apud eundem Dipnoſoph. ib. nec non apud *Euſtath. Etymol.* alioſque Grammaticos. ¶ Ἀλεγύνειν. *Apparare, cum curâ inſtruere, adornare,* ab ἀλέγειν, φροντίζειν. Cùm tamen pleraque verba in ύνω deriventur ab aliis verbis in ύω, ut à δύω, δύνω, ab ἀρτύω, -ύνω & ſimilia.

6 *Sed hæc lex eſt mortalium, cùm mortui fuerint,*
ᶜ *Non enim ampliùs carnéſq; et oſſa nervi* inter ſe *continent*,
Sed ea quidem ignis valida vis ardentis
Abſumit, cùm primùm reliquerit oſſa alba animus,
Anima verò tanquam ſomnium avolans volitat.
7 ᵈ *Profectò illud mallem, & multò utilius eſſet,*
Pleniori cum manu charam in patriam pervenire;
Et magìs venerandus & charior viris eſſem
Omnibus, quotquot me viderint reverſum.
8 ——— *Id neutiquam ſuſpicamur te aſpicientes*
Impoſtorémque eſſe & nebulonem, ᵉ *quales multos*
Paſcit terra nigra longè-latéque-diſſeminatos homines,
Mendacia concinnantes, unde quis rem *haud percipere-queat.*

ᶜ *Luc.* 24. 39. Spiritus carnem & oſſa non habet.
ᵈ *Prov.* 14. 20. Etiam proximo ſuo pauper odioſus erit; amici verò divitum multi.
ᵉ *Tit.* 1. 10. Sunt enim multi vaniloqui et ſeductores. 2 *Joh.* 7. Multi ſeductores exierunt in mundum.

Virg. Τὰ δὲ τῆς ψυχῆς ὄνειρος. *M. Antonin. l. 2.* Porrò *Dio Chryſoſt.* hunc verſum ψυχὴ, &c. de honore ſic παρῳδεῖ, Τιμὴ δ' ἠΰτ' ὄνειρος ἀ. π. Orat. 37. & citat *Plut.* De facie in orb. Lun. & alludit forté *Apollon.* Argon. 3. Νόος δέ οἱ ἠΰτ' ὄνειρ@ Ἑρπύζων πεπότητο.

h Ἔπαινος πλούτου ἐστὶν, ὡς τῶν πλουσίων καὶ φιλουμένων τοῖς πλείοσι, καὶ δι' αἰδοῦς ἀγομένων. *Eustath.* Si forsan *gravis ære domum* tibi *dextra redibit*, Gratus eris: contrà, *Si nihil attuleris*, &c. Quò quis πλειοτέρῃ σὺν χειρὶ, eò αἰδοιότερος καὶ φίλτερος. Quò ditior, eò editior, excelsiórque & honoratior: Etenim, *Dat census honores, Census amicitias*. Ovid. Πᾶς τις πλούσιον ἄνδρα τίει, ἀτίει δὲ πενιχρόν. *Theogn.* Cui concinit *Alcæus* apud Scholiasten *Pind.* Isthm. 2. Χρήματ' ἀνὴρ, πενιχρὸς δ' οὐδεὶς πέλετ' ἐσθλὸς, οὐδὲ τίμιος. Dico tibi, Δόμανε, siquid habes δόμεναι (ut est in Epigram. Antholog.) contrà, *Nil habet infelix paupertas durius in se, Quàm quòd ridiculos* (& contemptibiles) *homines facit*. Πλούτῳ δ' ἀρετὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ. *Hesiod.* quem etiam locum hìc laudat *Eustath.* Πλειοτέρῃ χειρὶ] hinc fortè proverbialis illa locutio apud Latinos *Plenâ manu*, i.e. ampliter, copiosè, prolixè. *Erasm.* Πλειότερος ἀντὶ τοῦ πλεί-

9 i Ὥρη μὲν πολέων μύθων, ὥρη δὲ καὶ ὕπνου.
10 k Ὡς οὐκ αἰνότερον καὶ κύντερον ἄλλο γυναικὸς,
Ἥ τις δὴ τοιαῦτα μετὰ φρεσὶν ἔργα βάληται.
11 ——————— l Ἡ δ' ἔξοχα λυγρὰ ἰδυῖα,
Οἷ τε κατ' αἶσχος ἔχευε, καὶ ἐσσομένῃσιν ὀπίσσω
Θηλυτέρῃσι γυναιξὶ, καὶ ἥ κ' εὐεργὸς ἔῃσι.
12 m Τῷ νῦν μήποτε καὶ σὺ γυναικί περ ἤπιος εἶναι,
Μήδ' οἱ μῦθον ἅπαντα πιφαυσκέμεν, ὅν κ' εὖ εἰδῇς,
Ἀλλὰ τὸ μὲν φάσθαι, τὸ δὲ καὶ κεκρυμμένον εἶναι.
13 ——————————— n Οὐκ ἔτι πιστὰ γυναιξί.
14 o Βουλοίμην κ' ἐπάρουρος ἐὼν θητευέμεν ἄλλῳ
Ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ᾧ μὴ βίοτος πολὺς εἴη,
Ἢ πᾶσι νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν.

i Ex hujusce loci imitatione (Ὁμηρικῷ ζήλῳ. *Eust.*) dixit *Timon* ὁ Σιλλογράφος apud *Athe.* l.7. & l.8. Ὥρη ἐρᾶν, ὥρη δὲ γαμεῖν, ὥρη δὲ πεπαῦσθαι, qui tamen versus Antholog. l.1. c.15. *Dionysio* cuidam tribuitur. Fortean & hùc respexerit *Aratus*, Ὥρη μὲν τ' ἀρόσαι νειοὺς, ὥρη τε φυτεῦσαι.

k Citat hunc locum *Clem. Alex.* Strom. 6. ubi & *Homerum* ex *Orpheo* habuisse ait, cujus hunc versum adducit, Ὡς οὐ κύντερον ἦν καὶ ῥίγιον ἄλλο γυναικός. Σωκράτης ἔφη, Τριῶν κακῶν τέτευγμαι, γραμματικῆς, πενίης, καὶ οὐλομένης γυναικός· Τῶν δύο ἐξέφυγον, οὐλομένης γυναικὸς ἐκφυγεῖν οὐκ ἠδυνήθην. *Anton.* Meliss. l.2. Τῆς δ' αὖτε κακῆς (γυναικὸς sc.) οὐ ῥίγιον ἄλλο. *Hesiod.* *Quid sinat inausum feminæ præceps furor? Instruitur omnis arte femineâ dolus*, Sen. Hippol. Οὕτως μέγιστόν ἐστι θηρίον γυνή. *Menand.* Ὦ Ζεῦ, τί χρὴ γυναῖκας ἐξειπεῖν κακόν; Ἀρκοῦν ἂν εἴη, κἂν γυναῖκ' εἴπῃς μόνον. Vetus Poeta apud *Athen.* l.13. Θάλασσα καὶ πῦρ καὶ γυνὴ κακὰ τρία, & Χειμὼν κατ' οἴκους ἐστὶν ἀνδράσιν γυνή. Incert. apud *Grot.* in *Excerpt.* Γυναῖκές ἐσμεν ἔσθλ' ἀμηχανώταται, Κακῶν δὲ πάντων τέκτονες σοφώταται. *Eurip.* Med. Αὗται γὰρ διδάσκαλοι κακῶν. Id. *Andromach.* qui & alibi passim in Tragœdiis feminas insectatur, & muliebrem nequitiam vivis quasi coloribus depingit, ut propterea μισόγυνος quidam & γυναικομάστιξ non immeritò audiat. Nec multò æquior sequiori sexui *Cato*, cui (in Oratione pro lege *Oppia* apud *Livium* l.34.) mulier est *impotens naturâ & indomitum animal*. Nec multò mitior censura *Senecæ*, cui itidem mulier, lib. de Constantia sap. (at quid si *Paulina* hæc legat?) *impudens animal est, & nisi scientia accessit, & multa eruditio, ferum, cupiditatum incontinens*.

l *Clytæmnestra* sc. de quâ & *Eurip.* Orest. Πάσαις γυναιξὶν ἀξία στυγεῖν ἔφυ Ἡ Τυνδάρεως παῖς, ἣ κατήσχυνεν γένος· ubi videtur omninò hunc *Homeri* locum in animo habuisse. Καὶ ἐσσομένῃσιν ὀπίσσω, &c.] Virg. *Crimine ab uno Disce omnes*. *Hippolytus* apud *Senecam*, *Medea reddit feminæ dirum genus*. Cui tamen Nutrix non immeritò occinit, *Cur omnium fit culpa, paucarum scelus?* ¶ Θηλ. γυν. πρὸς σύγκρισιν τῶν ἄλλων θηλέων ζώων, διὰ τὸ διὰ παντὸς πρὸς ἔρωτα ἐκτεθηλῦσθαι. *Eustath.* Ideoque *mollibus fem.* reddunt Interpretes; mallem

ἁπλῶς

ων ποικιλικῶς, ut χερειότερες pro χερείων. *Eust.* Quid si comparat. à πλεῖ@, *plenus*?

[h] ¶ Ἠπεροπεὺς (unde ἠπεροπεύω & -- πής) ἀπατεών, *deceptor, impostor*, q. ἠμεροπεὺς, ὁ δι' ἡμέρου ὀπὸς ἀπατῶν, miti & blandâ voce decipiens. *Eustath.* & *Etymol.* Κακῶς δὲ τὸ βόσκει, ὡς τῶν τοιούτων ἀνδρῶν ἀλογίστως ζώντων κατά τινα βοσκήματα. *Eustath.* ad locum. Ψεύδεα, &c.] *Callim.* Ψευδοίμην ἀΐοντ@ ἅ κεν πείθοιεν ἀκουήν. *Homer.* alibi, Ἴσκε ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὅμοια. Οἷα τὰ πολλοὺς &c.] *Stultorum*, imò & nebulonum, *plena sunt omnia.* Πολυσπερέας] ¶ vel est commune Epitheton hominum in genere (ut supr. *Il.* β. πολυσπερέων ἀνθρώπων) *longè latèque dispersos* & *disseminatos*, vel nebulonũ & impostorum proprium, *qui sc. hùc illùc vagantur, atque discursitant* ψεύδεα ἀρτύνοντες.

9 [f] *Tempus multorum sermonum, tempus etiam somni.*
10 [g] *Adeò haud deterius nec impudentius* quicquã *aliud muliere,*
Quæcunque talia in mentem facinora induxerit.
11 ——— *Illa verò insigniter-præ aliis improba consilia agitans,*
Sibique infamiæ-notam inussit, & futuris etiam in posterum
(*ea fuerit.*
Feminis, ut illius gratiâ malè audiat *etiam ea quæ bona ac pudi-*
12 [h] *Ideoq; haud unquã tu nè uxori quidẽ* nimium *lenis & in-*
Nevè illi totam rem narra quam benè noveris, (*dulgens sis*;
Sed partìm dic, partìm verò cela.
13 ——— *Haud ampliùs fidendum feminis.*
14 *Mallem sanè rusticus esse, & mercede-servire alii*
Viro inopi, cui substantia haud multa esset,
Quàm omnibus mortuis fato-functis imperare.

[f] *Eccles.* 3. 7. Tempus tacendi & tempus loquendi.
[g] *Sirac.* 25. 19. Omnem improbitatem, modò nè improbitatem mulieris.
[h] *Mic.* 7. 5. Ab eâ, quæ dormit in sinu tuo, custodi claustra oris tui.
[i] *Eccles.* 9. 4, 5. Melior est canis vivus leone mortuo. Viventes enim sciunt se esse morituros, &c. & 11. 7. Dulce lumen, & delectabile est videre solem.

ἁπλῶς *feminis mulieribus*, ut sit pleonasmus poeticus. Aliam tamen hujus Epitheti rationem affert *Hesych.* Θηλυτεράων (respicit Poetæ verba quæ hìc paulò suprà habentur) θηλειῶν, τῶν μόνων ἐγκυμόνων πλησιαζουσῶν ἀνδράσι· μόναι γὰρ αἱ γυναῖκες ἔγκυοι οὖσαι πλησιάζουσιν ἀνδράσι, τῶν δὲ ἄλλων ζώων οὐδέν. Viderint obstetrices, αἱ περὶ ταῦτα δειναί. Ἡ, τὲ κατ'] Ἡ hìc est pro οἱ vel potiùs ἑαυτῇ, pronomen possessivum pro primitivo, quod valdè insolens & anomalum, nec tamen à Grammaticis, quod scio, observatum.

[b] Idem monet *Macedonius* (respiciens proculdubio hunc *Hom.* locum) Antholog. Gr. Epigr. . 1. Μηκέτι πιστὰ φέροιτε γυναιξὶ δολοφρονεούσαις. *Mulieri nè credas*, &c. Ὃς δὲ γυναικὶ πέποιθε, πέποιθ' ὅγε φιλήτῃσι (an φηλήτῃσι;) *Hesiod.* Ὡς ἐστ' ἄπιστον ἡ γυναικεία φύσις. *Menand.* Ἄπιστον γυναικεῖον γένος. *Eurip.* Iphig. Taur. Ὡς γυναιξὶ πιστεύω βραχύ. Id. Orest. Παρακελεύεται, μηδέποτε πιστεύειν γυναικὶ, &c. *Dio Chrysost.* (hunc Poetæ locum ob oculos habens) Orat. 74. quæ est περὶ ἀπιστίας. Hic ergò inprimis obtineat illud *Epicharmi* prudens monitum, Μέμνησ' ἀπιστεῖν. Vid. & Gnomen sequ. Postremum porrò hujus sententiæ versum citat *Clem. Alex.* Strom. 5. & ad mysticam *Pythagoræ* Philosophiam accommodat, qui sc. discipulos suos alia docebat, alia celabat, non omnia temerè & promiscuè iis communi-

cari volens, Ἀλλὰ τὸ μὲν φάος, &c.

ⁿ Egregiè Arbiter ille nequitiarum *Petronius*, *Crede ratem ventis, animam nè crede puellis; Namque est feminea tutior unda fide.* Scitè ergò Λάκαινα παρασκουμένη καὶ ἐρωτωμένη τί ἐπίσταται, respondit (id quod mirum & rarum in feminis) Πιστὰ εἶναι, fidelis esse. *Plut.* Apophth.Lacæn. Ἐν γὰρ γυναιξὶ πίστιν οὐκ ἔνεστ' ἰδεῖν. Incert.apud *Grot.* in *Excerpt.*

° Hoc dictum *Achillis*, utpote pusilli & degeneris animi indicium, tantóque heroe indignum reprehendit *Plato* De Rep. 3. & deridet *Lucian* in Dialog. Et respicit omninò *Chrysost.* Hom. 21. in ad *Ephes.* Ὅταν μάθωσιν ἐκεῖ τοὺς παρ' αὐτοῖς θαυμαζομένους ἥρωας, παθόντας δούλους ὄντας καὶ δειλοὺς πρὸς θάνατον. Οἷον ὁ Ἀχιλλεὺς, ὅταν μεταγνῷ, ὅτι ἀπέθανεν, &c. ità enim legendum censet noster *Dounæus*, qui & hunc Poetæ locum eò adducit. Quantò præclarior & generosior vox illa nescio cujus apud *Xenoph.* Αἱρήσομαι τελευτᾶν μᾶλλον ἢ ἀνελευθέρως ζῆν. Et fuêre profectò in omni ævo viri præstantes atque magnanimi, qui servitutem morte ipsâ graviorem, adeóque libertatem vitâ & sanguine suo redimendam, putârunt. Et hinc μισθὸς q. μισητὸς juxta Grammaticos, quia sc. *mercenarium* esse, et μισθοῦ ὑπουργεῖν, *odiosum* homini libero & invisum. Quanquam & illud etiam fortasse in herois nostri patrocinium & defensionem fatendum est, quòd naturâ sc. πᾶς ἄνθρωπος φιλόζωος, εἰ καὶ δυστυχεῖ, καὶ πτωχὸς ἐστιν, uti nos docet Epimythium fabulæ *Æsop.* de sene & morte. Πᾶς ἀνὴρ, Κἂν δοῦλος ᾖ τις, ἥδεται τὸ φῶς ὁρῶν. *Eurip.* Orest. Τὸ φῶς τόδ' ἀνθρώποισιν ἥδιστον βλέπειν. Τὰ νέρθε δ' οὐδέν, μαίνεται δ' ὃς εὔχεται Θανεῖν· κακῶς ζῆν κρεῖσσον ἢ θανεῖν καλῶς. Id. Iphig. Aul. Τὸ ζῆν γλυκὺ, (quod & nos vulgò dicimus) Id. Alcest. Τὸ ζῆν γὰρ, ὦ παῖ, παντὸς ἥδιστον γέρας. *Soph.* apud *Stob.* *Una est catena, quæ nos alligatos tenet, amor vitæ.* Sen. Epist. 26. *Tantam habet vim carnis & animæ dulce consortium.* Augustin. Καρτεροῦσι πολλὴν κακοπάθειαν οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων γλιχόμενοι τοῦ ζῆν. *Ari-*

15 ———— ᵖ Ἐπιμὶξ δέ τε μαίνεται Ἄρης.
16 ———— ᵠ Δάμασον δὲ μένος, καὶ ἀγλώοεα θυμόν.
17 ʳ Πρῶτα μὲν εἰρεσίη, μετέπειτα δὲ κάλλιμος οὖρος.

ᵖ Hinc Mars ἀλλοπρόσαλλος· & Ξυνὸς Ἐνυάλιος. *Il.* σ. (vid. ibi.) *Ubi bellum ingruat, innocentes ac noxios juxta cadere*, dixit olim *Cæcina* apud *Tacit.* Annal. 1.

ᵠ Θυμοῦ κράτει, *Chilo* apud *Laert.* Χαλίνου δ' ἄγριον ὀργήν. *Phocylid.* Citat hunc *Hom.* locum *Plut.* Sympol. 9. 5. ubi pro ἀγλώοεα legitur ἀτειρέα.

ʳ *Laborantes adjuvat Deus.* Strenuè navigantibus aspirat Favonius. Humerum rotæ admoveat rusticus, & aderit *Hercules* ἀλεξίκακος. Τῷ γὰρ πονοῦντι καὶ θεὸς συλλαμβάνει. *Eurip.* Ctimen. apud *Clem. Alex.* Strom. 6. Contrà, Οὐκ ἔστι τοῖς μὴ δρῶσι σύμμαχος τύχη. *Soph.* Minoe apud eund. ibid. & *Grot.* in Excerpt. Et alius poeta nescio quis, Μοχθεῖν ἀνάγκη τοὺς θέλοντας εὐτυχεῖν. *Chrysost.* hom. 21. in ad Ephes. Οὐ γὰρ καθεύδουσιν ἡμῖν χορηγεῖ τὴν βοήθειαν ὁ θεὸς, ἀλλὰ πονουμένοις καὶ αὐτοῖς. Hùc spectat adagium illud quod habet *Suidas*, Σὺν Ἀθηνᾷ καὶ χεῖρας κίνει: citátque hanc in rem

stot. Polit. 3 4. Τὰς γλιχομένους δὲ ζῆν καταπαῦσαι τῷ ζῆν. Ἀκούλας ὁ Χάρων. *Antiphan.* apud Stob. *Debilem facito manu, debilem pede, &c. Vita dum superest, bene est. Mæcen.* apud *Sen.* Epist. 101. qui hoc *Mæcenatis turpissimum votum* appellat. Et certè nimiam hanc φιλοζωΐαν damnant sapientiores Ethnici. *Jamblich.* Ὀυ τὸ ζῆν ἐπὶ πλεῖστον ποιητέον, ἀλλὰ τὸ εὖ ζῆν. *Stoici* imprimis, *Sen.* Agamem. ad mentem suæ Porticûs, *Heu quàm dulce malum mortalibus additum Vitæ dirus amor!* Sunt tamen qui excusant. Quò spectat illud *Epicuri* apud *Laert.* Τὸν σοφὸν καὶ προσθήσειν τοῖς ὄψεις μεθέξειν τοῦ βίου. Et certè Ἐλπίδες ἐν ζωοῖσιν, ἀνέλπιστοι δὲ θανόντες. *Theocr.* Idyl. 4. Expressit porrò aut adumbravit saltem hunc *Homeri* locum *Virg.* Æn. 6. *Quàm vellent æthere in alto Nunc & pauperiem, & duros perferre labores!* Versum autem postremum citat *Nonius Marcell.* ex *Lucilio*, & imitari videtur *Hesiod.* —Theog. Ἐνέργοισι καταφθιμένοισιν ἀνάσσων. ¶ Ἐπάρουρος ἅπαξ λεγόμενον· estque vel general. ἐπίγειος, ἐπιχθόνιος, vel etiam special. ἀγρότης, *rusticus, agricola.* Utroque modo exponit *Hesych.* Ἐπάρουρος, ἐπίγειος, ἢ κηπουρὸς ἐπιμίσθιος· Θητεύειν est μισθοῦ ὑπουργεῖν, & sic differt à δουλεύειν, θεραπεύειν, &c. à θὴς—τὸς, *famulus* seu *servus mercenarius*, operarius qui mercedis causa operam suam alicui locat., et sic differt à δοῦλος, δμώς, οἰκέτης, θεράπων, &c. *Hom.* supr. *Od.* δ. Θῆτές τε δμῶές τε· ubi θῆτες (ut distincti à δμῶες) sunt οἱ ἐπὶ μισθῷ δουλεύοντες. Hinc Θῆτες ἀντονομαστικῶς dicebantur quarta & infima classis civium *Atheniensium*, reliquæ tres superiores, πεντακοσιομέδιμνοι, ζευγῖται, ἱππεῖς· de quibus vid. Grammaticos, *Aristoph.* Schol. *Ulpian.* in *Demosth. Harpocrat. Suid.* alios. Necnon *Aristot.* Polit l. 2. c. 10. *Xenoph.* de *Athen.* Repub. & qui post eum de eodem argumento scripsêre; quales è neotericis *Car. Sigonius*, *Gul. Postellus*, *Ubb. Emmius.* ᵀΩι μὴ βίοτος πολύς] Σαρώνείας & ἐξηγήσεως χάριν additur; idem enim hic, qui ἀκληρος.

15 ——— [k] *Promiscuè furit Mars.*
16 ——— [l] *Compesce impetum, & ferocem animum.*
17 *Primò quidem remigium, posteà verò prosper ventus.*

[k] 2 *Sam.* 11. 25. Varius eventus est belli; nunc hunc, nunc illum consumit gladius. [l] *Psal.* 37. 8. Desine ab irâ, & derelinque furorem.

rem proverbialem itidem hunc senarium Ἀυτὸς τοίνυν (leg. τὸ νῦν) δρῶν εἶτα τοὺς θεοὺς κάλει. Nam *Ignavis precibus fortuna repugnat.* Hoc porrò carmine *Homerico* adeò delectatus fuit *Theod.* Zwingerus, ut id pro symbolo suo habuerit, teste *Rittershusio* ad *Oppian.* Hal. 5. Et memini me vidisse in frontispicio libri hoc Emblema, navem plenis velis, remisque agitatam, cum hoc symbolo insuper adjecto, *Sequitur fortuna laborem*, h. e. Πρῶτα μὲν εἰρεσίη, &c.

ΟΔ. μ'.

1 [a] Σχέτλιοι, οἳ ζώοντες ὑπήλθετε δῶμ' Ἀΐδαο,
Δισθανέες, ὅτε τ' ἄλλοι ἅπαξ θνήσκουσ' ἄνθρωποι.
2 [b] Σειρῆνας μὲν πρῶτον ἀφίξεαι, αἵ ῥά τε πάντας
Ἀνθρώπους θέλγουσιν, ὅτις σφέας εἰσαφίκοιτο.
3 ——— [c] Οὐδὲ θεοῖσιν ὑπείξεαι ἀθανάτοισι;
4 [d] Δεῦρ' ἄγ' ἰών, πολύαιν' Ὀδυσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
Νῆα κατάστησον, ἵνα νωϊτέρην ὄπ' ἀκούσῃς·
Οὐ γάρ πω τίς τῇδε παρήλασε νηῒ μελαίνῃ,
Πρίν γ' ἡμέων μελίγηρυν ἀπὸ στομάτων ὄπ' ἀκοῦσαι,
Ἀλλ' ὅγε τερψάμενος νεῖται, καὶ πλείονα εἰδώς.
Ἴδμεν γάρ τοι πάνθ' ὅσ' ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ
Ἀργεῖοι Τρῶές τε θεῶν ἰότητι μόγησαν,
Ἴδμεν δ' ὅσσα γένηται ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ.
5 [e] Ὦ φίλοι, οὐ γάρ πώ τι κακῶν ἀδαήμονές εἰμεν.
6 [f] Οὐ μὲν δὴ τόδε μεῖζον ἔπι κακόν, ἢ ὅτε Κύκλωψ.
7 [g] Τοῦτο μὲν καπνοῦ καὶ κύματος ἐκτὸς ἔεργε
Νῆα ——————
8 ——————— [h] Καί που τῶνδε μνήσεσθαι ὀΐω.

[a] Ζώοντες ὑπήλθετε, &c. Ζῶσ' εἰς θανόντων ἔρχομαι κατασκαφάς. *Soph.* Antig. & rursus, Ἀλλά μ' ὁ παγκοίτας Ἅιδας ζῶσαν ἄγει, &c. Δισθανέες] *Bis mori* formula est proverbialis ab aliis, sed alio sensu, usurpata; ut in illis senariis, *Bis enim mori est, alterius arbitrio mori*: Et, *Bis interimitur, qui suis armis perit.* Alioqui Ἅπαξ θνήσκουσ' ἄνθρωποι. *Statutum est omnibus semel mori*, & semel tantùm. Θανεῖν γὰρ οὐκ ἔξεστι τοῖς αὐτοῖσι δίς. *Sophocl.* apud *Stob.* Et calcanda *semel* via lethi. *Horat. Satis est inamabile regnum Adspexisse semel, Stygios semel isse per amnes.* Ovid. Metam. l. 14. Nec verant vates (illi, sed nec historici) *ætate in agundâ*, qui *Virbios* nescio quos nobis narrant, & παλιμβίους. Et longè aliâ ratione, Καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω, ait Apost. & *Quotidie morimur, Sen.* Et Διθανέες apud nostrum, supr. *Od.* λ. Ἄλλοτε μὲν ζώουσ' ἑτερήμεροι, ἄλλοτε δ' αὖτε Τεθνᾶσιν.

[b] *Sirenes* allegoricè sunt voluptates, earumq; illecebræ, quibus plerique mulcentur; dum interim *Ulysses*, aliique viri prudentes contra earum cantus & lenocinia rectæ rationis quasi cerâ quâdam aures suas obstruunt & occludunt. Unde Proverb. *Sirenas præternavigare*, h. e. voluptatum illecebras contemnere. *Demophil.* Simil. Pythag. Δεῖ ὥσπερ Σειρῆνας τὰς ἡδονὰς παρελθεῖν τὰς κατασχούσας τὴν ἀρετὴν ἰδεῖν ὡς πατρίδα· quod Hieron. Epist. quâdam videtur omninò expressisse, *Et nos ad patriam festinantes, mortiferos Sirenum cantus surdâ debemus aure transire.* Plat. Phædr. Παραπλέοντάς σφᾶς ὥσπερ Σειρῆνας ἀκηλήτους. Id Sympos. Ὥσπερ ἀπὸ τῶν Σειρήνων ἐπισχόμενος τὰ ὦτα οἴχομαι φεύγων. *Ut videretur aures occlusisse cerâ quasi scopulos Sirenios transgressurus.* Amm. Marcel. l. 29. *Ulyxeas (ut ferunt) ceras auribus figens, fugit adversum vitia surdus meretricii blandimenta naufragii.* Sidon. Apoll. l. 9. Epist. 6. Horat. *Vitanda est improba Siren Desidia.* Imprimis verò sermonum illecebræ, & lenocinia verborum *Sirenes* metaphoricè dici solent: unde & Σειρὴν à σειρὰ derivari videtur, quia viz. voluptate, suavitateque sermonis homines quasi catenâ quâdam vincti tenentur. *Lucian.* Τοσαύτην τινά μοι λόγων ἀμβροσίαν κατεσκέδασεν, ὥστε καὶ τὰς Σειρῆνας &c. Τὸ κολακεύειν καὶ κεχαρισμένα λέγειν σειρήνων ἐστί. *Orig. c. Cels.* 2. *Pausan.* Attic. Εἰώθασι δὲ καὶ νῦν ἔτι ποιημάτων καὶ λόγων τὸ ἐπαγωγὸν Σειρῆνι εἰκάζειν· ubi & *Lacedæmoniorum* ducem narrat κατ' ὄναρ à *Baccho* monitum τὴν Σειρῆνα τὴν

Νέαν

OD. 12.

1 [a] *Miseri, qui etiam viventes subiistis domum Inferni,*
Bis mortui, cùm alii semel duntaxat *moriuntur homi-*
2 [aa] *Ad Sirenas primùm pervenies, quæ omnes (nes.*
Homines cantu demulcent, quicunque ad eas accesserit.
3 ———— [b] *Nè Diis quidem cedes immortalibus?*
4 *Age huc adesdum, inclyte Ulysses, ingens decus Achivorum,*
Navem siste, ut nostram vocem audias.
Non enim quis unquam hâc prætervectus-est nave nigrâ,
Priusquam nostram suavem ab ore vocem audierit;
Sed hìc delectatus abiit, & plura edoctus.
Scimus enim nos *omnia, quæcunque in Troiâ amplâ*
Græci Trojanique Deorum voluntate sustinuerunt;
Scimus etiam quæcunque fiunt in terrâ almâ.
5 [c] *O amici, haudquaquam enim malorum ignari sumus.*
6 *Non certè hoc majus adest malum, quàm cùm Cyclops.*
7 *Extra hunc fumum & fluctum dirige*
Navem. ————
8 ———— *Nimirum & horum memores-futuros* nos *puto.*

[a] *Num.* 16.33. Descenderunt vivi in infernum. *Psal.* 55. 15. Descendant in infernum viventes. *Heb.* 9. 27. Statutum est hominibus *semel* mori. *Jud.* v. 12. Bis mortuæ. (Δὶς ἀποθανόντα.)
[aa] *Esa.* 13. 22. Et Sirenes in delubris voluptatis.
[b] *Isa.* 45. 9. Nunquid dicet lutum figulo suo, quid facis? *Jac.* 4. 7. Subjicite ergo vos Deo.
[c] *Rom.* 5. 4. Tribulatio patientiam operatur. 2 *Cor.* 2. 11. Non enim ignari sumus machinationum ejus.

Νέαν πμᾶν, Σοφοκλέα sc. Hinc & *Isocrates* dictus ob suaviloquentiam *Siren Attica.* Vid. & *Synes.* Epist. 145. *Ælian.* Var. Hist. 2. 30. de *Platone.* Ἤκουσε Σωκράτους καὶ ἅπαξ αἱρεθεὶς ὑπὸ τῆς ἐκείνου Σειρῆνος, &c. Porrò marinas hasce pellices eleganter describit *Martialis* l. 3. *Sirenas hilarem navigantium pœnam, Blandásque mortes, gaudiumque crudele.* Horat. Epist. quâdam, *Sirenum voces & Circes pocula nôsti.* Claudian. *Dulce malum pelago Siren.* De *Sirenum* porrò fabulâ & mythologiâ vid. *Heraclid. Pont.* Allegor. *Homer.* & *Palæphat.* De incredibilib. necnon *Plut.* Sympos. 9. *Xen.* Ἀπομνημ. 2. *Cic.* de Fin. 5. *Plin.* l. 10. c. 49. *Macrob.* Saturn. 2. 3. *Tzetz.* in *Lycophr.* aliósque. *Siredonas* vocat *Auson.* quasi Σειρηδόνας (inquit *Jos. Scalig.*) *Tres in Trinacriâ Siredones, omina trina.*

[c] *Oppian.* Hal. 5. Μουσῄσι δ' ὑπείξουσιν ἀθανάτοισι. *Eurip.* Iphig. Taur. Πρὸς τοὺς ἀδέ-νοντας θεοὺς ἁμιλλᾶσθαι καλόν;

[d] Quanquam hæc *Sirenum* cantio ad Gnomologiam directè & propriè non pertineat, nolui tamen in hâc sententiarum *Hom.* Sylloge eam penitùs omittere: Tum quia integram eam interpretari dignatus est *Cic.* De Fin. 5. hisce versibus: *O decus Argolicum, quin puppim flectis, Ulysses, Auribus ut nostros possis agnoscere cantus* &c. (quos dum lego, videtur sanè mihi *Romanæ* eloquentiæ princeps non tam aversis *Musis & Apolline nullo carmina scripsisse*, quàm vulgò existimatur.) Tum etiam quia insignem sententiam continet De Musarũ dulcedine (*Dulces ante omnia Musæ.*) Imò de utilitate pariter ac suavitate Historiæ, Poeticæ, Philosophiæ: itâ enim ἀλληγορεῖται hic locus. Ἴσμεν

πάνθ' ὅσ' ἐνὶ Τροίῃ, &c. Ταῦτα ὁ ἐξ ἱστοριῶν γάργαλος τῆς ἀκοῆς, καὶ ὁ ἐκ μυθικῶν, καὶ λοιπῆς ποιητικῆς διοικήσεως. Ἴδμεν δ' ὅσσα γένηται, &c. Ταῦτα ἡ περὶ φύσεως θεωρία. Ὅρα δ' ἐν τούτοις ὡς ἐπέλαμψεν ὁ γλυκὺς μελίγηρυς ἀοιδὸς Ὅμηρος ὑποκρίνεσθαι τὰς Σειρῆνας ὡς ἐν ἠθοποιΐᾳ, οἷα εἰδὼς τὴν ποίησιν. καὶ μάλιστα τὴν αὐτοῦ Σειρήνων ἴσα ἀοιδήν. *Eustath.* Sic nimirum *Siren* hæc *Homerica*, *Miscuit utile dulci*, *Et jucunda simul dicens & idonea vitæ*: ad quam siquis accedit, Τερψάμενος νεῖται καὶ πλείονα εἰδώς· Ubi & ἡδονὴν habemus & ἐπιστήμην. Is enim scopus & finis Poetices, Utilitas cum voluptate conjuncta, *Et prodesse volunt*—Eat nunc *Jul. Scalig.* cum coco suo, & audacter satis pro suo more mellifluis his *Sirenum* modulis interstrepat, *Sententiæ* (inquit) *molles, vulgares, futiles*; *quæ nè cocum quidem meum, opinor*, (vereor nè animus ei fuerit in patinis cùm hæc scriberet) *moverent ad choreas*. Quid mirum! nec enim coci aut cociones hæc curant; nec hæc sapiunt eorum palato, qui toti in coquendo jure occupati sunt. At viro ingenuo & prudenti, qualis *Ulysses* ὁ πολύτροπος, πολύμητις, ἀγχίνοος, καὶ ἐχέφρων, quæ fortior illecebra, quàm πλείονα εἰδώς; quæ major voluptas aut titillatio animi, quàm variarum rerum cognitio? Δέλεαρ etiam τῶν ἀγαθῶν ἡ ἡδονὴ αὕτη (& vel Protoplasti in Paradiso) Siquidem Οὐδὲν γλυκύτερον ἢ πάντ' εἰδέναι. Et Πάντες ἄνθρωποι (& quò meliores & doctiores, eò magis) τοῦ εἰδέναι ὀρέγονται φύσει. *Aristot.* Metaph. l. 1. & Φιλειδήμων ὁ ἄνθρωπος. *Strab.* l. 1. Generosa quæque pectora mordet hæc dipsas, & inexplebilis discendi sitis. *Quantum est quod nescimus!* & quanti demùm æstimandum illud, Ἴδμεν δ' ὅσσα γένηται, &c. Duo priores versus citantur à *Clem. Alex.* in Protrept. Et insignis locus est apud *Sext. Empir.* adv. Mathem. l. 1. contra Gramm. c. 1. ubi integram hanc *Sirenum* cantionem citat. Ἐκεῖναι μὲν γὰρ (Σειρῆνες sc.) εἰδυῖαι ὅτι φύσει φιλοπευθής ἐστιν ἄνθρωπος, καὶ πολὺς αὐτῷ κατὰ στέρνων τῆς ἀληθείας ἵμερος ἐντέτηκεν, οὐ μόνον θεσπεσίοις μέλεσι κη-

9 [i] Ἔνθεν μὲν γὰρ Σκύλλ', ἑτέρωθι δὲ δῖα Χάρυβδις.
16 [k] Ἐκ νυκτῶν δ' ἄνεμοι χαλεποί, δηλήματα νηῶν,
11 [l] Πάντες μὲν στυγεροὶ θάνατοι δειλοῖσι βροτοῖσι·
Λιμῷ δ' οἴκτιστον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν.
12 [m] Βούλομ' ἅπαξ πρὸς κῦμα χανὼν ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσαι,
Ἢ δηθὰ στρεύγεσθαι ἐὼν ἐν νήσῳ ἐρήμῃ.
13 ——— ——— [n] Ἐχθρὸν δέ μοι ἐστὶν
Αὖτις ἀριζήλως εἰρημένα μυθολογεύειν.

[i] *Dextram Scylla latus, lævum implacata Charybdis.* Virg. Æn. 3. Proverbialiter usurpari poterit hic versus de Dilemmate, quoties sc. in bivio & in angustiis sumus, & inter duo pericula versamur, & utrinque nos urget incommodum, quoquò nos vertamus, ut difficile sit exitum invenire. Hoc viz. est esse inter *Scyllam* & *Charybdin*. Quanquam Autores non tam de periculis, malísve externis hanc sive allegoriam sive parœmiam usurpare solent, quàm de vitiis malísque moralibus, de duobus sc. extremis, quorum *In medio virtus*. Unde tritum illud Adagium de ἀμετρίᾳ τῆς ἀνθολκῆς, *Incidit in Scyllam, &c.* h. e. *Dum vitant stulti vitia, in contraria currunt.* Cui geminum & illud alterum, *E fumo in flammam*, Ἐκ τοῦ καπνοῦ εἰς τὸ πῦρ. *Simplic.* in Epict. Φεύγοντες τὸν καπνόν, εἰς τὸ πῦρ ἐμπεπτώκασι. Eodem adagio usi sunt *Plat.* de Rep. 8. *Plut.* π. Δυσωπ. *Lucian.* Necyomant. *Epiphan.* c. Hæres. 2. *Anna Comn.* Alex. 8. *Charybdis* porrò, utpote famosior scopulus, in proverbium abiit, diciturque de homine insatiabilis avaritiæ, rapinæ, voracitatis, aut libidinis; quem ideóque etiam *barathrum*, & *belluonem*, *gurgitem* aut *voraginem* παροιμιωδῶς appellant: Sic rapacem quendam telonem Χάρυβδιν ἁρπαγῆς vocat Chorus, *Aristoph.* Equit. Et ventrem τοῦ βίου Χάρυβδιν, *Diog.* apud *Laert.* *Quæ Charybdis tam vorax?* *Cic.* de *Antonio*, Phil. 2. Πάνθ' ὅσαπερ ἐκτήσατο, καταχέχυδεν, καὶ καταπεπόρδακε, καὶ καταβέβρωκε, καὶ καταπέπωκεν, ὥσπερ ἡ Χάρυβδις. Id. de eodem apud *Dionem Cass.* l. 45. *Quantâ laboras in Charybdi?* *Horat.* Carm. l. 1. *Od.* 27. i. e. quàm difficilem, improbam, rapa-

λήσειν τοὺς παραπλέοντας ὑπισχνοῦντας, ἀλλὰ καὶ τὰ ὅπλα αὐτοὺς διδάξειν, φασὶ γὰρ Δεῦρ' ἄγ' ἰὼν πολύαιν' Ὀδυσσεῦ, &c. Sed nimium diu demulsêre nos illices hæ *Sirenes*.

[e] Virg. Æn. 1. *O socii, neque enim ignari sumus antè malorum. O passi graviora.* Horat. Carm. l. 1. *O fortes pejoráque passi.*

[f] *Cic.* Ep. ad *Att.* l. 7. *Plut.* de laude sui. Et imitatur *Virg. Vos & Cyclopea saxa Experti revocate animos*, &c.

[g] Si utramq; devitare non possumus, præstat ut in *Scyllam* quàm in *Charybdin* incidamus. *Aristot.* Eth. l. 2. c. ult. Καθάπερ ἡ Καλυψὼ παραινεῖ (imò *Circe*, quod summi philosophi μνημονικὸν ἁμάρτημα miror à Criticis non observatum; imò nec *Circe* quidem, sed *Ulysses* ipse ex consilio *Circes* ità monet Gubernatorem) Ὡς τοῦ μὲν καπνοῦ, &c. Malè interim & omninò præter mentem tum *Homeri* tum etiam *Aristotelis* hunc locum cepisse videtur *Erasmus* in Chiliadibus; qui & hinc nescio quomodo exsculpsit adagium de securitate, *Extra fumum & undam*; quasi monitus fuisset *Ulysses ut in medio viam secet*, &c. At longè alius apud eos sensus est horū verborū: viz. gubernatorem monet *Ulysses*, ut τοῦ μὲν καπνοῦ, h. e. à *Charybdi* magis caveret, tanquam à periculosiori scopulo; pariter & nos Philosophus, ut τοῦ μᾶλλον ἐναντίου, h. e. ab eo extremo, quod magis opponitur medio, magis declinemus, tanquam à pejori extremo. Siquidem κατὰ τὸν δεύτερόν φασι πλοῦν τὰ ἐλάχιστα ληπτέον τῶν κακῶν. Ad hunc porrò locum alludit *Porphyr.* (quod tamen non annotârunt Interpretes) De Abstinent. l. 1. Sublatâ (inquit) nimiâ corporis saburrâ, & ciborum copiâ, Ἐλαφρότερον τὸ ὄμμα (τῆς ψυχῆς sc.) καπνοῦ τε καὶ κύματος τοῦ σωματικοῦ ἐκτὸς καθωρμισμένον γίγνεται. Nec dubito quin huc respexerit *Sen.* Epist. 14. *Temerarius gubernator --non sinistrum petit littus, sed id quo propior Charybdis maria convolvit.*

[h] *Clem. Alex.* Protrept. *Virg.* Æn. 1. *Hæc olim meminisse juvabit.* Vid. infr. *Od.* o. Gn. 10.

9 [d] ***Ex alterâ parte Scylla, ex alterâ diva Charybdis.***
10 [e] ***Ex noctibus autem venti graves, pestes navium.***
11 ***Omnia quidem invisa sunt lethi genera miseris mortalibus,***
[f] ***Fame autem miserrimum mori & fato fungi.***
12 ***Malo semel ad fluctus hianti-ore vitam perdere,***
Quàm diu macerari degens in insulâ desertâ.
13 ——————— [g] ***Molestum mihi est***
Iterum ea quæ jam clarè enarrata sunt recensere.

[d] 2 *Sam.* 24. 14. Coarctor nimis. *Deut.* 5. 32. Non declinabitis neque ad dexteram neque ad sinistram. *Phil.* 1. 23. Constrictus utrinque teneor. 1 *Sam.* 14. 4. Scopulus erat ab uno latere hinc, & scopulus ab altero latere indé. [e] *Joh.* 11. 9, 10. Nónne duodecim sunt horæ diei? Siquis ambulaverit in die non offendit, quia lucem hujus mundi videt. Si autem ambulaverit in nocte, offendit, &c. [f] 2 *Reg.* 7. 4. Sive ingredi voluerimus civitatem, fame moriemur.——transfugiamus ergo ad castra Syriæ, &c. *Thren.* 4. 9. Meliùs fuit occisis gladio, quàm interfectis fame. [g] *Matth.* 6. 7. Nè eadem blaterate, vel Nè inani repetitione utamini, Μὴ βαττολογήσητε.

---

rapacem, & avaram nactus es puellam?

[k] *Nocturnæ* navigationes, ut *lucubrationes*, *periculosissimæ*. Nox navibus infesta & infida. Φίλη Ὦ δῖνα τίκτειν νὺξ κυβερνήτῃ σοφῷ. *Æschyl.* Danaid. Citat autem hunc *Hom.* versum Scholiast. *Arati.* & *M. Neand.* in Gnomolog. tanquam ex incerto autore. *Græci* tamen Parœmiog. Οὐ νυκτιπλοεῖς (pro quo *Erasm.* divisim νυκτὶ πλοεῖς· quanquam certè neutrum nec compos. νυκτιπλοεῖν, nec simpl. πλοεῖν in Lexicis comparet:) ἐπὶ τῶν μὴ ἀκριβῶς τι ποιούντων· ἡ γὰρ νὺξ ἀκριβεστέρα τῆς νυκτὸς (leg. ἡμέρας)

ἡμέρας) τοῖς παραγγελλομένοις, διὰ τὰς τῶν ἄστρων σημειώσεις. *Chrysippus* verò (inquit *Zenob.*) sublatâ negatione dixit Νυκτιπλοεῖς, fortè melius, nec eodem sensu (ut vult *Erasm.*) sed planè contrario, & omninò ad mentem hujus loci *Hom.*

1 *Fame, miserrimâ omnium morte confecistis.* *Sallust.* Hist. Fragm. l. 3. *ultimum malorum, alimentorum egestas.* Sen. de Brev. Vitæ. *Fame, ignavissimo mortis genere tabescentes.* Ammian. Marcellin. l. 17. Τὸ γὰρ τοῦ λιμοῦ μέρος δυνάται ἰσχυρῶς ἐν τῇ φύσει τοῦ ἀνθρώπου, &c. *Hippocrat.* De Vet. Medic. ubi hunc *Hom.* locum citat *Jo. Heurn.* in Comment. Ὡς οὐδὲν λιμοῖο κακώτερον. *Oppian.* Hal. 3. Λιμὸς μέγιστον ἄλγος ἀνθρώποις ἔφυ. Incert. *Ultimum supplicium humanorum fames.* *Liv.* Τῷ αἰσχίστῳ ὀλέθρῳ, λιμῷ τελευτῆσαι, *Thucyd.* l. 3. ubi hunc *Homeri* versum laudat Scholiastes, Λιμῷ δ' οἴκτιστον, &c. Uti & *Liban.* Declam. 7. Quin & eundem citat & exagitat, sed (ni fallor) immeritò, *Plato* De Rep. 3. Hinc *Græci* olim siquem vivum defoderent, cibi nonnihil apponere solebant, nè viderentur hominem fame, & inediâ confecisse, quia viz. id piaculi loco habebatur. (Quem etiam morem observabant *Romani.* cùm Vestales vivas defoderent.) Vid. Scholiasten. *Soph.* Antig. ad illa verba *Creontis*, Κρύψω πετρώδει ζῶσαν ἐν κατώρυχι, Φορβῆς τοσοῦτον ὡς ἄγος μόνον προθεὶς, &c. Tam atrox nempe & infandum lethi seu supplicii genus esse videbatur ἡ λιμοκτονία.

Ο Δ. γ'.

1 [a] Ἀλλ' ἄγε οἱ δῶμεν τρίποδα μέγαν, ἠδὲ λέβητα
Ἀνδρακάς· ἡμεῖς δ' αὖτε ἀγειρόμενοι κατὰ δῆμον
Τισόμεθ'· ἀργαλέον γὰρ ἕνα προικὸς χαρίσασθαι.
2 ———————— [b] Μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδὸς
Δημόδοκος λαοῖσι τετιμένος ————————
3 [c] Ὑμεῖς δ' αὖθι μένοντες ἐϋφραίνοιτε γυναῖκας
Κουριδίας, καὶ τέκνα· θεοὶ δ' ἀρετὴν ὀπάσειαν
Παντοίην, καὶ μή τι κακὸν μεταδήμιον εἴη.
4 [d] Χαῖρέ μοι, ὦ βασίλεια, διαμπερὲς, εἰσόκε γῆρας
Ἔλθῃ καὶ θάνατος, τά τ' ἐπ' ἀνθρώποισι πέλονται.
5 [e] Καὶ τῷ νήδυμος ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτε,
Νήγρετος, ἥδιστος, θανάτῳ ἄγχιστα ἐοικώς.
6 [f] Δὴ τότε δ' ἀτρέμας εὗδε, λελασμένος ὅσσ' ἐπεπόνθει.
7 ———————— [g] Χαλεπὸν δέ κεν εἴη
Πρεσβύτατον καὶ ἄριστον ἀτιμίῃσιν ἰάλλειν.
8 [h] Ζεὺς σφίας τίσαιτο ἱκετήσιος, ὅς τε καὶ ἄλλους
Ἀνθρώπους ἐφορᾷ, καὶ τίνυται ὅστις ἁμάρτῃ.

[a] Ἀνδρακάς] *Viritim.* κατ' ἄνδρα, atque ità etiam in nonnullis exemplaribus legi monet *Eustathius*, Ἄνδρα καθ' ἡμεῖς δ' &c. Est autem hoc adverbium ἅπαξ λεγόμενον· ejusdem formæ & analogiæ cum ἐκάς, ἀγκάς, ἐντυπάς, & siqua sunt similia, oxytona sc. sunt enim & nonnulla hujus terminationis adverbia paroxytona, ut ἀτρέμας, πέλας, ἀνέκας. Ἀργαλέον γὰρ, &c.] Difficile est uni tantos incumbere sumptus. *Multorum manibus*, &c. ¶ Προικὸς per antiptosin pro προῖκα, i. e. *gratis*, *gratuitò*, δωρεάν, accusativus adverbiascens. nam προίξ *Homero* idem quod δωρεά, προίξ, pro φερνή *dos*, seu γαμήλιον δῶρον, τῶν μεθ' Ὅμηρόν ἐστιν. *Eustath.* ad locum. Προίξ autem à προΐκω, ἴκω, ut φερνή à φέρω.

[b] Ἀοιδοὶ dicebantur Vates, Prophetæ, Philosophi & Theologi (vid. supr. *Od.* γ. Πὰρ γὰρ ἔην καὶ ἀοιδὸς ἀνήρ) qui apud antiquos olim θεῖοι & τετιμένοι· utinam & hodiéque apud nos! Sanè *Demodocus* vel ex ipso nomine erat *amor* & *deliciæ populi*, λαοῖσι τετιμένος, Δημόδοκος enim q. *populo acceptus* seu *gratus*.

c Τέλειος

[m] Θανεῖν ἄειστόν ἐστιν ἢ ζῆν ἀθλίως. *Philem.* apud *Stob.* Τὸ μὴ γὰρ εἶναι κρεῖσσον, ἢ ζῆν κακῶς. *Soph.* Τοῦ ζῆν γὰρ λυπρῶς κρεῖσσόν ἐστι κατθανεῖν. *Eurip.* Τεθνάναι δ' εἰ μή τι κακῶν ἄμπαυμα μεριμνῶν Εὐφήμων. *Theogn.* Καλὸν τὸ Κήων νόμιμόν ἐστι, Φανία, Ὁ μὴ δυνάμενος ζῆν καλῶς, οὐ ζῇ κακῶς. *Menand.* apud *Strab.* l. 10. & *Steph.* De Urb. Apud *Ceos* quippe lex invaluit, ut senes sexagenarii cicutam biberent, utpote οὐκέτι δυνάμενοι καλῶς ζῆν.

[n] Citat *Plut.* περὶ Ἀδολεσχ. & clarè alludit *Clem. Alex.* Strom. 7. Οὐκοῦν χρὴ αὖθις τὰ ἀριζήλως εἰρημένα μυθολογεῖν. Nec non *Ammian. Marcell.* l. 27. *Ad ea, quæ digesta sunt semel, revolvi superfluum duxi: ut Ulixes Homericus apud Phæacas ob difficultatem replicare formidat.* Hùc spectant proverbia, *Eandem Cantilenam canere, Eandem incudem tundere, Idem saxum volvere, Crambe recocta*, & similia. *Occidit miseros Crambe repetita magistros.* Juven. Ταῦτα γὰρ τρὶς τετράκις τ' ἀμπολεῖν, ἀπορία τελέθει, τέκνοισιν ἅτε μαψυλάκας (*frustrà-latrans*, an μαψιλάκας *frustrà-crepans*, videant Grammatici) Διὸς Κόρινθος (de quo etiam proverbio videantur Parœmiographi necnon *Pind.* Schol. & Cl. *Langbain.* Notis in *Longin.*) Pind. Nem. 7. Cui contrarium, Δὶς καὶ τρὶς τὰ καλά· Et *Decies repetita placebunt.* Sed profectò omnis repetitio φορτικὴ ferè & molesta est: siquidem grata novitas, varietásque delectat.

O D. 13.

1 *SED age, ei demus tripodem magnum & lebetem*
[a] Viritim, nos autem rursus congregati in populo
Compensabimus, grave enim uni fuerit tot *gratuitò largiri.*
2 ——— *Inter ipsos verò canebat divinus cantor*
Demodocus, populis honoratus. ——— ———
3 *Vos autem hîc manentes oblectetis conjuges*
[b] Charas, & liberos, Dii autem prosperitatem dent
Omnimodam, & nequid malum publicum sit.
4 *Salve mihi, O Regina, perpetuò, donec senectus*
Veniat & mors, quæque hominibus communia *accidunt.*
5 *[c] Eique suavis somnus in palpebras incidit,*
Profundus, jucundissimus, morti proximè similis.
6 *Jam tunc securè dormiebat, oblitus* eorum *quæ passus-fuerat.*
7 ——— ——— *Grave* & indignum *esset*
Virum [d] natu-maximum & optimum ignominiâ afficere.
8 *Jupiter ipsos ulciscatur supplicum vindex, qui & alios*
Homines [e] intuetur, & plectit, quicunque peccat.

[a] *Job.* 42. 11. Dederunt ei viritim nummum unum, & monile unum aureum. 2 *Cor.* 8. 13. Non ut aliis sit relaxatio, vobis autem pressura: sed ex æqualitate.

[b] *Eccl.* 9. 9. Fruere vitâ cum dilecta tua conjuge, &c.

[c] *Prov.* 3. 24. Quiesces, & suavis erit somnus tuus.

[d] *Prov.* 16. 21. Corona dignitatis senectus, quæ in viis justitiæ reperietur.

[e] *Psal.* 10. 14. Vides nequitiam & improbitatem, ut eam manu tuâ ulciscaris.

---

[a] Τέλειος εὐδαιμονία, *positivè* & *privativè* descripta; κατὰ θέσιν, & κατ' ἄρσιν. Ἀρετὴ παντοίη, καὶ Μή τι κακόν. Ἀρετὴ hîc, ut alibi sæpè apud *Hom.* est εὐδαιμονία, *beatitudo*, seu εὐθηνία, *prosperitas*, quia sc. beatitudo in virtute consistit. Sic et εὐπραξία, et εὐζωΐα apud

τοῦ μεθ' Ὅμηρον, quia benè agere & bene vivere, id demùm est beatum esse. Ἐντεῦθεν δὲ λαβόντες οἱ μεθ' Ὅμηρον συγκεκρότηκε τὴν εὐδαιμονίαν φασὶν ἐξ ἁπάσης ἀρετῆς. Eustath. ¶ Μειλαδήμιος alibi dicitur qui domi est & inter populares suos: cui opp. ἔκδημος, & ἀπόδημος, peregrè profectus. Sic supr. Od. θ. Ὀυ γὰρ ἔθ' Ἥφαιστος μιλαδήμιος. Hìc verò μιλαδήμιος idem quod ἐνδήμιος vel ἐπιδήμιος, ut μεταδόρπιος, ὁ ἐν τῷ δόρπῳ· κακὸν μεταδήμ. malum publicum, commune, epidemicum.

[d] Subeunt morbi, tristisque senectus, Et labor, & duræ rapit inclementia mortis. Virg. Georg. 3. Ὀυδ' ἂν ἄποινα διδοὺς θάνατον φύγοι, οὐδὲ βαρείας Νούσους, οὐδὲ κακὸν γῆρας ἐπερχόμενον. Theogn. Γῆρας, θάνατος, & quod tertium addit Theogn. νόσος (quanquam & ipsa senectus morbus est, & quidem insanabilis, Sen. νόσος συνοικεί, Aristot. Hist. Animal. l. 5 Τὸ γῆρας ἐστιν αὐτὸ νόσημα. Donat. ex Apollodoro. Et Τὸ γῆρας ὥσπερ βωμός ἐστι τῶν κακῶν· Πάντ' ἐς ἰδεῖν εἰς τοῦτο καταπεφευγότα. Antiphanes apud Stob.) hæc tria mala sunt humano generi communia, h. e. Τάτ' ἐπ' ἀνθρώποισι πέλονται, quæ & propterea æquo & patienti animo toleranda: nempe Ferre quam sortem, &c. Et certè (ut egregiè Cic. Cat. maj.) Qui omnia bona à seipsis petunt, iis nihil potest malum videri, quod naturæ necessitas afferat; quo in genere est inprimus senectus, quam ut adipiscantur omnes optant, eandem accusant adepti: tanta est inconstantia, stultitia, atque perversitas. Rectè autem conjunguntur Γῆρας καὶ θάνατος, nam senectus morti proxima; Et mors væ miseræ nimium vicina senectæ, & Γῆρας θανάτοιο γὰρ ἐγγύθι ναίει ut Maronianum illud, hoc Pythagoricū παρῳδῆσαι hùc detorqueam. Unde senex q. seminex, h. e. semimortuus (morti propinquus) juxta Grammaticos. Quanquam nonnulli, inter quos Martinius in Lexico Philologico, hanc vocem ab Oriente deducunt, ab Heb. sc. שנה, Arab. סנה annus, q. annosus, πολυετής· (ut & anus ab annus, Gr. ἔνος.) At quid si à שנא odio habuit (quando in Originib9 jam ludere libet) quia senectus sc. plerisq; odiosa & molesta. Unde Senium pro tædio et odio apud Comicos. Nonius, Senium est tædium & odium,

9 ——————— [i] Ὅσσα τοι αἶσα
Κήδε' ἀνασχέσθαι, σὺ δὲ τετλάμεναι καὶ ἀνάγκη.
10 ——————— [k] Σιωπῇ
Πάσχειν ἄλγεα πολλὰ βίας ὑποδέγμενος ἀνδρῶν.
11 [l] Τὸν σε καὶ οὐ δύναμαι προλιπεῖν δύστηνον ἐόντα,
Οὕνεκ' ἐπητής τ' ἐσσὶ, καὶ ἀγχίνοος, καὶ ἐχέφρων.
12 [m] Αἴκέ μοι ὧς μεμαυῖα παρασταίης γλαυκῶπι,
Καί κε τριηκοσίοισιν ἐγὼν ἄνδρεσσι μαχοίμην
Σὺν σοὶ, πότνια θεὰ, ὅτε μοι πρόφρασσ' ἐπαρήγοις.

[i] Φέρειν δὲ τὰς συμφορὰς, καὶ τὰ περιπίπτοντα μετρίως ὑπομένειν, ἀνθρώπων ἔργον σωφρονούντων. Herodian. l. 4. Σὺ δ' εἴκ' ἀνάγκῃ, καὶ θεοῖσι μὴ μάχου. Eurip. Τέτλαθι μοιράων ἀμετάτροπα δῶρα θυμῷ. Euseb. Præpar. Evang. l. 6. (ex oraculo) & Theodoret. De Cur. Gr. Aff. l. 10. Ἐπὶ παντὸς προχείρα εὐκτέον ταῦτα· Ἄγε δή με, ὦ Ζεῦ, καὶ σὺ ἡ πεπρωμένη, &c. Epictet. c. 77. & c. 78. ex Euripide, Ὅστις δ' ἀνάγκῃ συγκεχώρηκεν καλῶς, Σοφὸς παρ' ἡμῖν, καὶ τὰ θεῖ' ἐπίσταται. Εἰ τὸ φέρον σε φέρει, φέρε καὶ φέρου. Anthol. Τοῖς γὰρ κακοῖς μὴ μαχομένους ῥᾷστα χρωμένους ὁρῶ. Alexis apud Stob. Succinit Horat. Levius fit patientiâ, &c. & Ovid. Leve fit, quod benè fertur onus. Et Periander apud Auson. Faxis ut libeat quod est necesse. Σοὶ δὲ δεῖ ἀνδρείως φέρειν τὰ δόξαντα τῷ δαίμονι, καὶ καλὸν καὶ ἀναγκαῖόν ἐστι. Philiscus ad Cicer. exulem apud Dionem Cass. l. 38. ib. paulò pòst, Ἀνάγκη πᾶσιν ὑπομένειν ἡμᾶς τὰ δοκοῦντα τῷ δαιμονίῳ.

[k] Optimè miserias ferunt qui abscondunt. Euctemon apud Curt. l. 5. Πρέπειν δὲ τῇ γυναικί, μὴ ποιεῖν κραυγὴν, ἀλλὰ σιγῇ τὸ πάθος φέρειν. Xen. Ἑλλην. l. 6. Dolorem justissimum si non potero frangere, occultabo. Cic. Philip. 12. & Æneas apud Virg. Spem vultu simulat, premit altum corde dolorem. Contrà tamen, Calamitas querula est. Curt. l. 5. & Difficile est tacere cùm doleas. Cic. Orat. pro Syll.

[l] Ulysses Palladi charus ac dilectus, Οὕνεκ' ἐπητής,

dictum à senectute, quòd senes omnibus odio sint & tædio.

[e] *Somnus imago mortis.* Cic. & Ovid. *Dulcis & alta quies, placidæque simillima morti.* Virg. Æn. 6. *Morti nihil est tam simile, quàm somnus.* Cic. ubi supr. Quod & ex *Xenophonte* sumptum videtur K. Π. 8. Ἐγγύτερον μὲν ἀνθρωπίνῳ θανάτῳ ἐδὲν ἐστιν ὕπνε. Citat porrò posteriorem hunc versum *Plut.* De Consol. ad *Apollon.*

[f] Ὕπνος αἰσθήσεων ἀργία, adeóque & τ̃ μνήμης. Unde & noster de somno infr. *Od.* υ. Ὁ γάρ τ' ἐπέλησεν ἁπάντων Ἐσθλῶν ἠδὲ κακῶν· Vid. plura ad eum locum.

[g] Τιμιώτατον τὸ πρεσβύτατον. *Aristot.* Metaph. 1. 3. Senes honorandi, inprimis si optimates, πρεσβύτατοι κ̀ ἄριστοι. Ὡς μὴ πάνυ τιμίε ὄντος τ̃ πρεσβύτε, εἰ μὴ κ̀ ἄριστός ἐστι. *Eustath.* ad locum. Αἱ πολιαὶ ζωῆ τῷ γηραλεωτέρας· αἱ γ̀ ἄτερ νῦ Μᾶλλον τ̃ πολλῶν εἰσιν ὄνειδος ἐτῶν. *Antholog.* Gr. Epigr. l. 1.

[h] ¶ Ἱκετήσιος (vocabulum ἅπαξ εἰρημένον) idem apud *Hom.* quod ἱκέσιος aqud τοὺς μεθ' Ὅμηρον, *supplicum præses, tutor*, seu *vindex.* Schol. ἱκετῶν ἐπόπτης. *Hesych.* Ἱκετήσιος, ὁ ἐπὶ τ̃ ἱκετῶν Ζεύς· ἢ ὁ τοὺς οἰκέτας (leg. ἱκέτας) ἐλεῶν. *Apollon.* Argon. l. 3. Καὶ Διὸς, ὃς ξείνοις ἱκέτῃσί τε χεῖρ' ὑπερέχει. Ἀνθρώποις ἐφορᾷ, &c.] Ἔχει θεὸς ἔκδικον ὄμμα (*Homerus* vel potiùs alius quis) *Batrachom.* Εἰ δὲ θεὸν ἀνήρ τις ἔλπεταί τι λαθέμεν ἔρδων, ἁμαρτάνει. *Pind.* Olymp. 1. Τοῖς γ̀ ἀλιτροῖς ἐστιν ἀλὶ κ̀ γαίῃ κακὰ θηκάλο μυεία δαίμων. *Dionys.* Περιηγ. Οὐδεὶς ἀνθρώπων ἀδίκων τίσιν ἐκ ἀποτίσει. Oraculum apud *Herodot.* l. 5. Τιμωρία δ' ἀδικίας πάσης ἀκόλεθος. *Plat.* de Legg. l. 5. Οὐδὲν ἀζήμιόν ἐστι τὸ ποιεῖν τὰ ἄδικα. *Arrian.* Differt. *Epict.* 3 26. Δίκη τὰ θεῖα πράγματα ἐποπτεύει, τιμωρὸς τ̃ ἄδικα πραττόντων. *Isid. Pelus.* l. 2. Ep. 217. Huc pertinet versus ille, quem in somnis audivit *Pausanias* patratâ cæde cujusdam virginis, apud *Plut.* de serâ Numinis vind. Βαῖνε δίκης ἆσσον, μάλα τοι κακὸν ἀνδράσιν ὕβεις.

9 ———— [f] *Quascunque tibi fatale est*
Ærumnas sustinere, tu verò eas *tolera præ necessitate.*
10 ———— [g] *Tacitè* & quietè
Perfer dolores multos, injurias sustinens virorum.
11 [h] *Propterea & te non possum derelinquere calamitosus cùm sis,*
Quoniam disertus es, & ingeniosus, & prudens.
12 [i] *Si mihi sic animata astiteris Minerva,*
Vel [k] *adversùs trecentos ego viros pugnarem*
Tecum, venerabilis Dea, quando me prompta adjuvares.

[f] *Heb.* 12. 1. Per tolerantiam propositum nobis stadium decurramus. *Jac.* 1. 4. Tolerantia opus integrum habeto.

[g] *Isa.* 53. 7. Oppressus est & afflictus, nec aperuit os suum.

[h] *Psal.* 37. 28. Non derelinquet (sc. Deus) sanctos suos. [i] *Eccles.* 9. 16, 18. Vir pauper & sapiens liberavit urbem per sapientiam suam. Melior est sapientia quàm arma bellica. [k] *Psal* 3, 6. Non timebo myriades populi circundantis me. *Rom.* 8. 31. Si Deus pro nobis, quis contra nos?

ἐπητής, &c. Quo ostendit Poeta (inquit *Plut.* Πῶς δεῖ τ̃ νέον, &c.) μόνον εἶ) τ̃ ἡμετέρων θεοφιλὲς κ̀ θεῖον ἀρετήν. Καὶ ἐπητοὶ βέλονται εἶ) κ̀ αἰσχίονες κ̀ ἐχέφρονες τά κ̀ κτ̃ τ̃ Ὀδυσσέως λεγόμενα. *Aristid.* tom. 1. Orat. in *Neptun.* Citat & *Julian.* Orat. 8. Ἐπητὴς hîc (ni fallor) idem quod *Aretalogus* apud *Juven.* Sat. 15. *Moverat ut mendax Aretalogus.* de eodem *Ulysse.* Κἀγχίνοος ἐχέφρων· Prudentia & eloquentia (Ἐχέφρων κ̀ Ἐπητής) eximium certè virtutum par; quod in præclaro illo sui charactere & elogio sibi satis magnificè tribuit & assumit *Pericles* apud *Thucyd.* l. 2 Ὅς ἐδενὸς ἥσσων οἴομαι εἶ) γνῶναί τε τὰ δέοντα, κ̀ ἑρμηνεῦσαι

ἑρμηνεῦσαι ταῦτα. Alioqui verò quid prodest ἐπητὴς (*orator*, *sermocinator*, ab ἔπω q. ἐπέω, *dico*.) Si non ἐχέφρων; quid ῥημάτων ποταμὸς, si νοῦ οὐδὲ σταλαγμός;

[m] Σοφὸν γὰρ ἓν βούλευμα τὰς πολλὰς χέρας Νικᾷ. (*Eurip.*) Mens una sapiens plurium vincit manus. *Hoc Ulysses ille apud sapientissimum Vatem voluit, cùm* Minervam i.e. *prudentiam sic affatur*, Αἴκέ μοι ὡς μεμαυῖα, &c. *Lips.* Not. ad Polit. l. 3. c. 1. Potest tamen etiam ad auxilium divinum referri, ità ut respondeat hæc gnome locis S.S. hìc citatis. ¶ Περίφρασα. Est quidem περίφρων (poet. pro πρόθυμος) etiam femin. generis. Sed maluit *Hom.*

ΟΔ. ξ'.

1 [a] Ξεῖν', οὔ μοι θέμις ἔστ', οὔτ' εἰ κακίων σέθεν ἔλθοι,
Ξεῖνον ἀτιμῆσαι, πρὸς γὰρ Διός εἰσιν ἅπαντες
Ξεῖνοί τε πτωχοί τε· δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε
Γίγνεται ἡμετέρη. ——————
2 —————— [b] Ἡ γὰρ δμώων δίκη ἐστὶν,
Αἰεὶ δειδιότων ὅτ' ἐπικρατέωσιν ἄνακτες
Οἱ νέοι ——————
3 [c] Οὐ μὲν σχέτλια ἔργα θεοὶ μάκαρες φιλέουσιν,
Ἀλλὰ δίκην τίουσι, καὶ αἴσιμα ἔργ' ἀνθρώπων.
4 —————— [d] Κομιδῆς κεχρημένοι ἄνδρες ἀλῆται
Ψεύδοντ', οὐδ' ἐθέλουσιν ἀληθέα μυθήσασθαι.
5 [e] Ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀΐδαο πύλησι
Γίνεται, ὃς πενίῃ εἴκων ἀπατήλια βάζει.
6 [f] Ἀλλ' ἤτοι ὅρκον μὲν ἐάσομεν. ——————
7 [g] Ἠγαγόμην δὲ γυναῖκα πολυκλήρων ἀνθρώπων
Εἵνεκ' ἐμῆς ἀρετῆς, ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιος ἦα,
Οὐδὲ φυγοπτόλεμος. ——————
8 —————— [h] Νῦν δ' ἤδη πάντα λέλοιπεν,
Ἀλλ' ἔμπης καλάμην γέ σ' ὀΐομαι εἰσορόωντα
Γινώσκειν· ἦ γάρ με δύη ἔχει ἤλιθα πολλή.

[a] *Julian* Epist. 49. *Arrian.* Epict. 3. 11. ubi egregiè explicatum, & ad alias σχέσεις seu relationes accommodatum hunc locum habemus. Δόσις δ' ὀλίγη, &c. Testis vidua illa paupercula in Euangelio, quæ cùm binos tantùm nummulos in Gazophylacium sed prompto & lubenti animo (& περίφρασα) conjecit, Ejus λεπτὰ δύο vel mille talenta valebant. Vid. plura in hanc sententiam supr. Od. ζ. ubi idem hoc hemistichium occurrit.

[b] Siquis per ἄνακτας νέους juvenes reges vel dominos hìc intelligere velit, non vehementer pugnabo, præsertim cùm juvenis regis imperium plerumq; non adeò felix subditis nec auspicatum esse soleat. Unde sapientissimus Regum alicubi in Concione sacrâ miseram pronuntiat terram, quæ juvenem regem habet. Quòd si integra mihi sit conjectura, aliter sumendum putarem, nempe ut Νέοι, hìc non sint *juvenes* (uti vertunt Interpretes) sed *novi*; & ἄνακτες νέοι non juvenes domini (quod duriusculum), sed novi domini. Quod enim aliis καινὸν, id *Homero* νέον: nam vox καινὸς, *novus*, antiquissimo Poetæ ἄγνωστος. Et meliùs (ni fallor) constabit sententia. Nec enim juvenes servis adeò terribiles ac senes (hi enim potiùs quàm illi naturâ morosi, rigidi, ac severi.) At verò ἄνακτες νέοι *novi domini* asperiùs plerunque & insolentiùs dominantur. Ἅπας δὲ τραχὺς ὅστις ἂν νέον κρατῇ, *Æschyl. Prometh. V.* Novi quippe domini, ut & novi magistratus ferè asperiores erga subditos, utpote magìs ad rem attenti, & privatis commodis velificantes. Unde non imprudenter fortè *Tiberius* eosdem ferè Præsides provinciarum ad finem

licentiâ suâ uti, & ποικιλίας καὶ ἀλλοιώσεως χάριν dicere περίφραδα, q. ad imitationem formæ ἄνασσα, supr. *Il.* κ. Σὺν σοὶ δῖα θεὰ, ὅτε οἱ πρόφρασσα παρέστης, ubi *Eustath.* nescio quomodo exp. φραδμονὶς, τὰ ὑπὲρ ἐκείνου φραζομένη καὶ ἐθέλουσα, ac si esset à φράζομαι, *consulo, considero.* Sed repugnat tum analogia tum & significatio. Nec enim πρόφρασσα est φραδμονὶς, *providens, prudens*, sed πρόθυμος, πρόφρων, *prona, propensa.* Cæterùm in origine hujus vocis investigandâ solenne nugatur *Etymologus*, ubi rectè *Sylburg. Siquis* φρὴν leg. à φρὴν) *malit, meum is habebit calculum.*

Odyss. 14.

1 H*Ospes, haud mihi fas, etsi pejor te veniat,*
Hospitem contemnere; à [a] *Jove enim sunt omnes*
Peregrini, pauperésque, munus autem exiguum, charúmque
Est nostrum. —— —— ——
2 —— —— *Hic enim servorum mos est,*
Semper timentium cùm imperant domini
Novi. —— ——
3 [b] *Haudquaquam scelesta opera Dii beati amant,*
Sed justitiam diligunt, & bona opera hominum.
4 *Commeatûs indigi, homines vagabundi*
Mentiuntur, neque volunt vera loqui.
5 *Invisus enim mihi ille aquè ac inferorum portæ*
Est, [c] *qui egestati succumbens fallacia loquitur.*
6 [d] *At profectò juramentum omittemus* —— ——
7 *Duxi uxorem opulentorum hominum* sc. parentum filiam
Ob meam virtutem; quippe non imprudens eram,
Nec imbellis. —— ——
8 —— —— *Nunc verò jam omnia defecerunt:*
Sed tamen stipulam te arbitror intuentem (*lamitas opprimit.*
Cognoscere qualis sc. olim fueram *certè enim* nunc *magna me ca-*

[a] *Psal.* 146.9. Deus peregrinos tuetur.

[b] *Psal.* 5.5,6. Non es tu Deus, cui placeat iniquitas.-- Odisti omnes operantes iniquitatem. Et 33.5. (Deus) diligit justitiam & judicium. Et 45.7. Dilexisti justitiam, & odisti iniquitatem.

[c] *Prov* 30.8,9. Vanitatem & mendacium longè amove à me, paupertatem aut divitias nè des mihi, &c.

[d] *Matth.* 5.34. Nè jurate omninò. *Jac.* 5.12. Ante omnia autem nolite jurare.

---

vitæ continuavit, nec mutandos censuit. Quanquam hoc ejus consilium sinistrè pro suo more interpretatur *Tacitus* Annal. 1. Sed vide lepidum ejusdem *Tiberii* apologum hâc de re apud *Joseph.* Antiq. Jud. l. 18. c. 8. alterúmque *Æsopicum* ei affinem apud *Aristot. Rhet.* 2.21. de Vulpe & Muscis caninis, Οὗτοι μὲν οἱ κυνοραῖσαι πλήρεις μὲν ἤδη εἰσὶ, καὶ ὀλίγον ἕλκουσιν αἷμα· ἐὰν δὲ τούτους ἀφέλῃ, ἕτεροι ἐλθόντες πεινῶντες, ἐκπιοῦνταί μου τὸ λοιπὸν αἷμα. Et nos vulgò dicimus, *Scopæ recentes omnia averrunt cum pulvisculo.*

[e] Aurea planè sententia, & divinis literis apprimè consona. Ὕβριν γὰρ οὐ στέργουσιν οὐδ' οἱ δαίμονες. *Soph.* Trachin. Μισεῖ γὰρ ὁ θεὸς τὴν βίαν· τὰ κλητὰ δὲ Κτᾶσθαι κελεύει πάντας, οὐκ ἐξ

 ἁρπαγῆς.

ἁρπαγάς. *Eurip.* Helen. *Nec facta impia fallacium hominum Cœlicolis placent.* Catuli. ad Alph. Ὅσον τοῖς δικαίοις τὸ θεῖον συναγωνίζεται, τοσοῦτον τοῖς ἀδίκοις ἐναντιοῦται. *Demad.* apud *Stob.* Δίκην τίνει, &c.] Δίκαια δράσας συμμάχῳ τεύξῃ θεοῦ. Incert. Porrò apud *Grot.* in *Stob.* Excerpt. posterior iste *Homeri* versus sic legitur, Ἀλλὰ δίκην τίνουσι, καὶ ἴσασιν ἔργ' ἀνθρώπων.

[d] Ὁ ἀλήτης non semper ἀληθεύει. Imò contrà potiùs *Mendici mendaces*. Pauperes, præsertim errones & mendici nihil ferè pensi habent quid dicant, modò faciat πρὸς τὰ ἄλφιτα. Adeò non semper *Bonæ mentis soror est paupertas*; quicquid dixerit *Petronius*, Arbiter hac in re nimium favorabilis. Τοὺς δὲ πτωχοὺς οὐδὲν φασὶν ὑγιὲς λέγειν, &c. querebatur olim *Dio Chrysost* Orat. 11. Quin & nos hodiè vulgò dicere solemus, *Peregrinatores sumunt sibi jus mentiendi.* Cæterùm posterior hic versus leviter immutatus occurrit etiam apud *Hesiod.* Theog. Ἴδμεν δ' εὖτ' ἐθέλωμεν ἀληθέα μυθήσασθαι.

[e] Est hic versus quodammodo proverbialis, quo & alibi utitur Poeta, ad summum scil. odium exprimendum, *Il. ι.* Nihil enim morte ac Inferis magis invisum: unde illud, Τίω δέ μιν ἐν καρὸς αἴσῃ, pro κηρὸς, juxta nonnullos, & μισαίνει κηρὶ ἔοικεν, infr. *Od. ρ.* & vulgò dicunt, **To hate one to the pit of hell,** (ὁμῶς ἀΐδαο πύλῃσι) quod propriè est στυγεῖν, à στὺξ, -γός. Πενίῃ εἴκων] Πρόκειται τὸ, πενίῃ εἴκων, πρὸς διαστολὴν ἑτέρων αἰτιῶν ἐπαινουμένων, ἃ πείσει ἄν τινα πρὸς ἀπάτην λαλεῖν. Est enim & quædam *fraus honesta*, & licet fortasse nonnullis aliquando ἀπατήλια βάζειν, ut medicis & nutriculis. Sed cautelâ hìc opus; ni fortè aliud sit ψεύδεσθαι, aliud ἀπατήλια βάζειν.

[f] Summa apud veteres cautela atque religio circa juramentum; ità ut quidam ab eo prorsus abstinendum putarent. Et certè jusjurandum aut omittendum penitùs, aut parcè & rarò usurpandum: nec ut cibus, sed ut condimentum, vel potiùs ut medicina. Et juramentum reverâ remedium est, *Maximum remedium expediendarum litium*, ut passim appellant Jurisconsulti; ad remedia autem non recurrimus, nisi quando urget necessitas. *Nec Deus intersit,* (ut Testis sc. advocatus, quod in juramento fit) *nisi dignus vindice nodus.* Οὔτοι σ' ὑφ' ὅρκου γ' ὡς κακὸν πιστώσομαι. *Soph.* Oed. Col. Ὥστε ὅρκον μέγιστον γενέσθαι τὴν ἰδίαν ἑκάστου πίστιν, καὶ μαρτυρίας συμπάσης ἰσχυρότερον. *Dionys. Hal.* de Antiquis Romanis (l. 2) Πᾶν τὸ ῥηθὲν ὑπ' αὐτῶν ἰσχυρότερον ὅρκου· τὸ δὲ ὀμνύειν αὐτοῖς περιΐσταται. *Joseph.* de *Essenis.* Μὴ ὀμνύναι θεούς· ἀσκεῖν γὰρ αὑτὸν δεῖν, ἀξιόπιστον παρέχειν. *Pythag.* apud *Jamblich.* Ὅρκον δὲ φεῦγε, κἂν δικαίως ὀμνύῃς. *Menand.* Οὐ χρεία ὅρκου ἐν τοῖς ἀδήλοις πρὸς βεβαίωσιν, ἀλλ' εὐχῆς πρὸς ἀποτέλεσμα. *Eustath.* ad hunc *Hom.* locum. Ἐπιορκίας τοσοῦτον ἀπεστάτει, ὥστε καὶ πρὸς τὰς εὐορκίας ἔχειν εὐλαβῶς. *Liban.* de bono quodam Imperatore. Et meritò quidem, cùm ἐν τῇ συνεχείᾳ τοῦ ὀμνύειν ῥᾳδίως ἂν μεταπίπτοι τις εἰς ἐπιορκίαν. *Hierocl.* in illud præceptum *Pythag.* Aur. Carm. Σέβου ὅρκον. Et rectè Σέβου, cùm *Græc.* Σέβειν & —εσθαι, *colere, vene-*

9 [i] Αὐτὰρ ἐμοὶ τὰ φίλ' ἔσκε τά που θεὸς ἐν φρεσὶ θῆκεν·
Ἄλλος γάρ τ' ἄλλοισιν ἀνὴρ ἐπιτέρπεται ἔργοις.
10 [k] Οἰκωφελίη, ἥτε τρέφει ἀγλαὰ τέκνα.
11 ——————— [l] Διὸς δέ τ' ὀπίζεο μῆνιν
Ξεινίου, ὅς τε μάλιστα νεμεσσᾶται κακὰ ἔργα.
12 ——————— [m] Τί σε χρὴ τοῖον ἐόντα
Μαψιδίως ψεύδεσθαι; ———

[i] Ἄλλος γάρ τ' ἄλλοισιν, &c.] Γνωμικὸν γνωστικὸν τῆς παροιμίας λεγούσης, Ἄλλα παρ' ἄλλοις καλά. *Eust.* ad locum. Citant porrò hoc carmen *Sext. Empir.* adv. Mathem. & *Clem. Alex.* Strom. 6. ubi & *Archilochi* versum adducit, tanquam ex hoc *Homerico* formatum, Ἀλλ' ἄλλος ἄλλοις καρδίην ἰαίνεται, cui simile & illud ex *Eurip.* Oeneo apud eundem *Clem.* Ἀλλ' ἄλλος ἄλλοις μᾶλλον ἥδεται τρόποις. Virg. *Trahit sua quemque voluptas.* *Pind.* Pyth. 10. Ἑτέροισιν ἑτέρων ἔρως ἔκνιξε φρένας. Id. Olymp. 8. Τερπνὸν δ' ἐν ἀνθρώποις

rari omninò sit ab Hebr. שבע vel נשבע juravit; est enim juramentum pars cultûs divini. Et egregium est illud Chrysostomi Dilemma de non exigendo temerè à quoquam juramento. (De Statuis Orat. 15.) Εἰ μὲν πιςδύεις ὅτι ἀληθὴς ἐςὶν ὁ ἀνὴρ, μὴ ἐπαγάγῃς τῷ ὅρκῳ τὴν ἀνάγκην· εἰ δ' οἶδας ὅτι ψεύδεται, μὴ ἀναγκάσῃς ἐπιορκεῖν. Hinc Xenocratem Philosophum jurare non passi sunt, sed ἀνώμοτον μαρτυρεῖν voluere Judices Athenienses, quippe indignum rati viro tam probo & honesto fidem non haberi etiam injurato. Autor Diog. Laert. in ejus vitâ.

g Priscis temporibus in contrahendis nuptiis, Virtus inprimis proxeneta fuit & pararis. Hodiè verò contrà accidit; nam *Virtus post nummos*, & *Veniunt à dote sagittæ*. Duæ autem sunt præcipuè virtutes, quæ virum ἀξιέραςον, & (ut ità dicam) ἀξιόγαμον reddunt, prudentia & fortitudo, h. e. si οὐκ ἀπτοπόλιος (vid. supr. Od. Θ.) οὐδὲ φυγοπτόλεμος sit.

h Οἴμαί σε ὁρῶντα τὸ τῆς νεότητος ὑπόλειμμα, τὴν μετὰ γῆρας καλάμην, &c. Eustath. in locum. q. d. Et quidem illæ meæ pristinæ vires consumptæ jam & exhaustæ sunt: Puto tamen te vel ex hâc stipulâ, i. e. ex arido & effœto hoc corporis trunco, & quasi sceleto conjecturam facere de pristino meo vigore & robore & flore ætatis. Locum hunc laudat, explicátque Aristot. Rhet. 3. Τὸ γῆρας εἶπε καλάμην, &c. Tacitè autem & ellipticè hìc alludit Poeta ad parœmiam, quæ integra sic se habet, inquit Eustath. Ἐκ καλάμης ἐςὶ δῆλος ὁ τεθεισωμένος ἄςαχυς· ἢ κοινότερον εἰωθὸν ἐπὶ ἀνδρῶν γυναικῶν, οἱ καὶ ἐπὶ καιρῶν γήρως ἐμφαίνουσι λείψανα τῆς παλαιᾶς ἀρετῆς. *Ex stipula cognoscitur spica demessa.* Etiam in sene (qui stipula veluti arida est) apparet cujusmodi fuerit juvenis; Nam ἵπποι εὐγενεῖς, κἂν ἦ γέρων, ἐρθὸν οὖς ἵςησιν, ut inquit Tragicus. Nescio verò an Homerus hìc respexerit ad proverbium jam usu receptum (quod velle videtur Eustath.) annon ipse potiùs primus autor hujus parœmiæ fuerit, à quo alii posteà (ut reliqua ferè omnia) mutuati. Erasm. Chiliad. *Ex stipula cognoscere.* Ἐκ τῆς καλάμης γινώσκειν, *quoties è vestigiis quibusdam in senectute relictis, conjecturam facimus cujusmodi quis fuerit in adolescentia.* Ἐκ καλάμης γινώσκειν, τὸν ἄςαχυν sc. *Ex stipulâ judicare de segete*, ex reliquiis de cœnâ, ex ruinis de ædificio, ex spicilegio de messe, ex stipula & trunco senectutis de adolescentiæ flore, & fructu, & segete conjecturam facere. Usus est hoc adagio Lucian. Pseudoman. Ὡς ἐκ τῆς καλάμης τεκμαίρεσθαι. Atque hùc etiam sonat & spectat illud Euripidis dictum ad Archilaum de Agathone apud Ælian. Var. Hist. 13.4. quod citat etiam Plut. in & de Alcibiade, Οὐ γὰρ μόνον τὸ ἔαρ τῶν καλῶν κάλλιςον, ἀλλὰ καὶ τὸ μετόπωρον. Quin & hùc fortassis referri poterit illud Ciceronis de Senect. *Libidinosa & intemperans adolescentia effœtum corpus tradit senectuti.* Licet igitur etiam hoc sensu, Ἐκ καλάμης τεκμαίρεσθαι, ex sicco et exucco, et effœto corpore senili, de vitiis anteactæ ætatis quadantenus saltem conjecturam facere.

9 *At mihi grata erant quæ utique Deus in mente posuit;*
dd *Alius enim aliis vir delectatur operibus.*
10 *Cura rei domesticæ, quæ nutrit claros liberos.*
11 ———— e *Jovis cave iram*
Hospitalis, qui maximè indignatur malis operibus.
12 ———————— f *Quid te oportet, talis cùm sis,*
Temerè & frustrà mentiri?

dd Gen. 4. 2. Fuit Abel Pastor ovium, at Cain agricola. Matth. 22. 5. Alius in villam suam, alius ad mercaturam.
e Psal. 146. 9. Deus peregrinos (seu hospites) tuetur. f Col. 3. 9. Nolite mentiri invicem.

ποιεῖ ἴσον ἔσονται οὐδὲν, τοῖς πᾶσι sc. ut exponit Schol. citans hunc Hom. versum. Et Ol. 9. Μία οὐχ ἅπαντας ἄμμε θρέψει μελέτα. Et Nem. 1. Τέχναι δ' ἑτέρων ἕτεραι. Aristot. Eth.

Eth. 3. 11. Ἕτερα γὰρ ἑτέροις ἐστὶν ἡδέα· & Οὐδ' ἡδὺ ἐν διώκουσι τὴν αὐτὴν πάντες, ἡδονὴν μέν τοι πάντες. Id. Ib. 7. 13. *Horat.* Epist. 2. l. 2. *Denique non omnes eadem mirantur amantque.* Id. Serm. 1. l. 2. *Quot capitum vivunt, totidem studiorum Millia:* unde tritum illud, *Quot homines, tot sententiæ.* Perf. Sat. 5. *Velle suum cuique est, nec voto vivitur uno—Hic campo indulget, hunc alea decoquit,* &c. Ἄλλοι μὲν ἵππων, ἄλλοι δ' ὀρνέων, ἄλλοι θηρίων ἐρῶσιν· ἐμοὶ δὲ βιβλίων κτήσεως ἐκ παιδαρίου δεινὸς ἐντέτηκε πόθος. Dictum *Juliani* Imper. Epist. ad *Ecdicium*, quod foribus bibliothecæ suæ inscripsit *Theodorus Canterus*, referente *Voetio*. Alius verò aliis rebus delectatur, (ἐπιτέρπεται) idque divinitùs & οὐκ ἀθεεὶ, ut ex versu præcedente colligitur. Siquidem *divinitùs hoc fit, ut alia alium voluptas trahat, & quidem ipsis Diis hujus vel illius rei amorem menti nostræ indentibus*; uti non malè hunc Hom. locum exponit *H. Steph.* (De Critic. Differt. non procul ab initio) qui & propterea duos hosce versus non esse à se invicem divellendos monet. Miror tamen cur priorem versum citans in plurali ponat Θεοὶ ἐν φρεσὶ θῆκαν, cùm *Homerus* ἑνικῶς habeat in singulari Θεὸς ἐν φρεσὶ θῆκεν.

[k] *Plut.* Cat. Maj. *Eustath.* ad locum, Οἰκωφελία (ἅπαξ λεγόμενον) ἡ οἰκεία, καὶ ἐπιμέλεια τοῦ οἴκου, διὰ γεωργίας τυχὸν, ἢ τοιούτου τινὸς, οὐ μὴν δι' ἀποδημίας, &c. ἄλλως, οἰκωφ. ποιησμὸς βίου εἰρηναῖος, ἤτοι τοῦ κατ' εἰρήνην κηροφόρου. Respicit verò hìc *Eustath.* ad illum versum *Hesiod.* Ἔργ. καὶ Ἡμ. 1. Εἰρήνη δ' ἀνὰ γῆν κουροτρόφος, &c. Usus autem est voce hâc *Ho-*

13 [n] Μηδέ τι μοι ψεύδεσσι χαρίζεο, μηδέ τι θέλγε.

14 [o] Ἦ μάλα τίς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἄπιστος,
Οἷόν σ' οὐδ' ὀμόσας περ ἐπήγαγον, οὐδέ σε πείθω.

15 ——————— [p] Τέρπεο τοῖσ-δε
Οἷα πάρεστι. Θεὸς δὲ τὸ μὲν δώσει, τὸ δ' ἐάσει,
Ὅ,ττι κεν ᾧ θυμῷ ἐθέλει, δύναται γὰρ ἅπαντα.

16 [q] Εὐξάμενός τι ἔπος ἐρέω· οἶνος γάρ ἀνώγει
Ἠλεὸς, ὅς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ μάλ' ἀεῖσαι,
Καί θ' ἁπαλὸν γελάσαι, καί τ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκε,
Καί τι ἔπος προέηκεν, ὅπερ τ' ἄρρητον ἄμεινον.

[n] Μή μ' οἰκτίσας ξυνθάλπτε μύθοις ψευδέσι. *Æschyl.* Prom. V. Μελιγλώσσοις πειθοῦς ἐπαοιδαῖσι θέλξει Ibid. quod Χαριτογλωσσεῖν ibid. & apud *Athen.* l. 4 & inverso ordine Γλωσσοχαριτεῖν apud eundem Trag. in *Prom.* Sol. i. e. πρὸς χάριν λέγειν, vel μέχρι γλώσσης χαρίζεσθαι.

[o] Ὅρκος ἐστὶ λόγος πιστούμενος δι' ἑαυτοῦ τὴν ἀλήθειαν. *Greg. Nyss.* Finis juramenti fides. Ὅρκος μεγίστη παρ' ἀνθρώποις πίστις. *Diod. Sic.* Τελευταία πίστις. *Dionys. Halic.* Ὁ γὰρ ἐν ἀνθρώποις ἁπάντων ὕστατόν τε καὶ ἐχυρώτατον εἶναι δοκεῖ τῆς εἰς ἀλλήλους πίστεώς τε καὶ ἀληθείας ἐνέχυρον. *Procop.* Perf. 2. *Nullum enim vinculum ad adstringendam fidem jurejurando majores arctius esse voluerunt.* Cic. de Offic. l. 3 Quare ut temerè juranti non temerè credendum, ità non temerè juranti nec temerè diffidendum. Unde illud veteris Com. apud *Stob.* in excerpt. *Grot.* Ὅστις γὰρ ὀμνύοντι μηδὲν πείθεται, Αὐτὸς ἐπιορκεῖν ῥᾳδίως ἐπίσταται. Quanquam hodiè (proh dolor!) exclamare licet cum *Euripide* in Med. Βέβακεν ὅρκων χάρις.

[p] Vox hospitis comiter excipientis & exhilarantis convivam, eique χαριζομένου παρεόντων. Sic & ξενοδόχοι nostri hodiè loqui solent, *Fruere, quæso, nec parce præsentibus, qualia qualia sunt; & prosit tibi.* Aliter tamen nec incommodè usurpari poterit hoc dictum, viz. ut idem sit cum adagio illo Bucolico & *Theocriteo*, Τὰν παρεοῖσαν ἄμελγε· περιστεπτικὸν sc. ad τὴν αὐτάρκειαν, quo monetur quis *sorte suâ contentus* esse, vel etiam in præsente rerum statu acquiescere; quod ἀρκεῖσθαι τοῖς παροῦσιν, & στέργειν τὰ παρόντα dicunt Græci. Τέρπεο πᾶσιν ὁμῶς, οἷσι δίδωσι θεός. *Laert.* Vitâ *Periand.* Sic *Augustus* apud *Sueton.* *Cum hortatur ferenda esse præsentia qualiacunque sint*, dicere solitus, *Contenti simus hoc Catone.* Græci in eandem mentem alio proverbio Ἂν μὴ παρῇ κρέα, τοὺς ταρίχους στερκτέον. Quod & huic loco inprimis convenit, ubi de cibariis sermo est. Θεὸς δὲ τὸ, &c.] Δηλοῖ

mericâ etiam Naumach. Σοὶ δ' οἰκωφελίη μελέτω, μέγαρόν τε φυλάσσειν. Et οἰκωφελέες dicuntur αἱ γυναῖκες, à *Theocrito*, Idyl. 28.

[l] Ζεῦ ξένι', ὅρα τάδ', &c. *Ulysses* de *Cyclopis* crudelitate conquerens apud *Eurip.* *O Jupiter hospitalis, vide hæc*, &c. Sic enim omninò hæc verba reddenda sunt, ut sit ξένι' per apostr. pro ξένιε, epitheton *Jovis*. Et falluntur interpretes, & quotquot eos sequuntur, qui ξένι' sumunt pro ξένια & sic vertunt, *vide hæc xenia* seu dona hospitalia, sensu planè absono & incongruo. De *Jove Hospitali*, hospitum sc. vindice & protectore, qui Gr. Ζεὺς ξένιος, vid. supr. *Od.* 1. ad illum versum Ζεὺς δ' ἐπιτιμήτωρ ἱκετάων τε ξείνων τε, quæ & ejusdem *Ulyssis* ad eundem *Cyclopem* τὸν κακόξεινον vox est.

[m] Ὅρα τὸ μαψιδίως ψεύδεσθαι δηλοῦν ὡς τὸ μὴ μάτην ψεύδεσθαι οὐ πάνυ ψεκτόν. *Eustath.* Imò verò, Τὸ ψεῦδος (quodcunque & quâcunque de causâ) καθ' αὑτὸ φαῦλον καὶ ψεκτόν, teste Philosopho, Eth. 4. 7. Et quicunque ψεύδεται, μαψιδίως καὶ ματαίως ψεύδεται. Nec aliter sensit *Homerus* ipse, aut saltem ille apud *Hom.* alibi, qui absolutè mentiri prohibet, Μὴ ψεύδε', ἐπισάμενος σάφα εἰπεῖν. *Il.* δ. (ubi plura vid.) nec audiendus hic ipse *Ulysses* noster, qui apud *Soph.* Philoctet. quærenti, Οὐκ αἰσχρὸν ἡγῇ δῆτα τὰ ψευδῆ λέγειν; respondit, Οὐκ, εἰ τὸ σωθῆναί γε τὸ ψεῦδος φέρει. Nec enim vel ad vitam servandam mentiri oportet. Rectè igitur & prudenter hospitem suum monet *Limnocharis* apud *Homerum*, vel alium potiùs Autorem. Βατραχομυομ. Πάντα δ' ἀληθεύσων, μὴ ψευδόμενόν σε νοήσω.

13 [g] *Nè mihi mendaciis gratificeris, neque palpum obtrudas.*
14 [h] *Certè admodum tibi animus in pectore incredulus,*
Adeò te neque jurans permovi, neque tibi persuadeo.
15 ———————— [i] *Cum-voluptate-fruere his*
Qualiacunque adsunt: Deus autem hoc dabit, illud omittet,
[k] *Quodcunque ei libitum fuerit, potest enim omnia.*
16 [l] *Gloriabundus aliquod verbum dicam, vinum enim jubet*
Amens, quod impellit sapientem etiam valdè cantare,
Et suaviter ridere, & saltare suadet,
[m] *Et aliquod verbum emittit, quod non-dictum sit melius.*

[g] *Prov.* 28. 23. Qui corripit hominem, gratiam postea inveniet apud eum, magis quàm ille qui per linguæ blandimenta decipit.
[h] *Heb.* 6. 16. Omnis controversiæ finis ad confirmationem est juramentum.
[i] *Sap. Solom.* 2. 6.

Agite, fruamur bonis præsentibus (*sensu Epicureo.*) *Phil.* 4. 11. Didici in quibus sum iis ipsis contentus esse. *Heb.* 13. 5. Contenti præsentibus. [k] *Psal.* 115. 3. Deus noster in cœlo; omnia quæcunque voluit fecit. [l] *Prov.* 20. 1. Luxuriosa res vinum, & tumultuosum temetum: quisquis eo decipitur, desipit. *Isa.* 28. 7. Præ vino nescierunt, & præ ebrietate erraverunt. [m] *Prov.* 23. 32, 34. Vinum nè aspice &c. Oculi tui absurdè videbunt, et animus ineptè loquetur.

λοῖ τὴν ἐν ἀνθρώποις εὐδαιμονίαν κεκραμένην ἔξ ὧν τε θέλομεν καὶ ἐκ τῶν μὴ τοιούτων, κατὰ τὴν Ὁμηρικὴν δόξαν ἣν ἐν τῇ Ἰλιάδι δεδήλωκεν (respicit opinor locum de duobus doliis *Il.* ω.) *Eustath.* qui et in plur. leg. Τὰ μὲν δ' τὰ δ' οὔ. *Pind.* Pyth. 12. Τὸ μὲν δώσει, τὸ δ' οὔπω. Noster *Il.* π. Τῷ δ' ἕτερον μὲν ἔδωκε πατήρ, ἕτερον δ' ἀνένευσε.

[q] Θαρσαλέα παρὰ κρητῆρα φωνὰ γίνεται. *Pind.* Nem. 9. Notum illud adagium, Οἶνος οὐκ ἔχει πηδάλιον· et Τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ νήφοντος, ἐπὶ τῆς γλώττης τοῦ μεθύοντος. *Herodot.* Clio. et ex eo *Athen.* l. 13. Οἴνου κατιόντος εἰς τὸ σῶμα ἐπαναπλέει κακὰ ἔπεα καὶ τὰ μαινόμενα. *Lucian.* de Dea Syr. Ἅμα οἴνῳ εἰσιόντι παρρησίη εἰσέρχεται. Οἶνος γὰρ πνεῖ ἶσον ἐπιχθονίοισιν

ὄνειαρ. Ἐν μὲν γὰρ θάλειης ἱερὸν μένος, ἀγλαΐης τε, Ἐν δὲ χορειτυπίης. Panyaſ. Τούτο γὰρ νῦν ἐστὶ σοι, Ἐν τῇ Ἀθήναις τῇ καλαῖς ἐπιχώριον· Ἅπαντες ὀρχοῦντ' εὐθὺς, ἂν οἴνου μόνον Ὀσμὴν ἴδωσιν (*Odorem viderint*, viſus enim pro omni ferè ſenſu ponitur.) Vetus Comicus apud *Athen.* Καὶ τ' ὀρχήσαϑαι ἀνῆκεν] Hùc & ſpectat verſus ille proverbialis apud *Athen.* l. 11. Οἶνος ἄνωγε γέροντα καὶ οὐκ ἐθέλοντα χορεύειν. *Ovid.* Faſt. l. 5. *Ebrius incinctis philyrâ convivia capillis Saltat, & imprudens vertitur arte meri.* Citant porrò hunc *Homeri* locum *Plut.* περὶ Ἀδολεσχ. *Athen.* l. 4. *Clem. Alex.* Pædag. l. 2. *Galen.* Quod mores ſequ. Temperam. c. 3. Et hùc alludit proculdubio *Lucian.* Timon. (quanquam has politiſſimi ſcriptoris Veneres & venuſtas alluſiones ſinguli non capiunt.) Μέθυσος καὶ πάροινος οὐκ ἄχει ᾠδῆς καὶ ὀρχηστύος μόνον, &c. Et *Dio. Chryſoſt.* Or. ad *Alex.* Τοὺς μὲν ἄλλους ἀνθρώπους ἡ μέθη πρὸς ᾠδὴν τρέπει καὶ ὄρχησιν· παρ' ἡμῖν δὲ τοὐναντίον ἐστί. Πολύφρονά περ] Vinum ſapientes ità deſipere facit, ut etiam deſipientes vino madidi ſe ſapere putent. Scitum itaque & ingenioſum illud vini Etymon apud *Platonem* Cratyl. ubi οἶνον dici ait q. οἰόνουν. Οἶνος δὲ, inquit, ὅτι οἴεσθαι νοῦν

Ο Δ. δ'.

1 [a] Οἶσθα γὰρ οἷος θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γυναικός,
Κείνου βούλεται οἶκον ὀφέλλειν, ὅς κεν ὀπυίοι,
Παίδων δὲ προτέρων καὶ κουριδίοιο φίλοιο
Οὐκέτι μέμνηται τεθνηότος, οὐδὲ μεταλλᾷ.
2 [b] Τοῦ γάρ τε ξεῖνος μιμνήσκεται ἤματα πάντα
Ἀνδρὸς ξεινοδόκου, ὅς κεν φιλότητα παράσχῃ.
3 ——— ——— ——— [c] Νεμεσσῶμαι δὲ καὶ ἄλλῳ
Ἀνδρὶ ξεινοδόκῳ, ὅς κ' ἔξοχα μὲν φιλέῃσιν,
Ἔξοχα δ' ἐχθαίρῃσιν, ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα
4 [d] Ἶσόν τοι κακόν ἐσθ', ὅς τ' οὐκ ἐθέλοντα νέεσθαι
Ξεῖνον ἐποτρύνῃ, καὶ ὃς ἐσσύμενον κατερύκῃ·
Χρὴ ξεῖνον παρεόντα φιλεῖν, ἐθέλοντα δὲ πέμπειν.
5 [e] Βούλομαι ἤδη νεῖσθαι ἐφ' ἡμέτερ', (οὐ γὰρ ὄπισθεν
Οὖρον ἰὼν κατέλειπον ἐπὶ κτεάτεσσιν ἐμοῖσιν)
Μή τι μοι ἐκ μεγάρων κειμήλιον ἐσθλὸν ὄληται.
6 ——— ——— [f] Κατὰ δὲ πτόλιν αὐτὸς ἀνάγκῃ
Πλάγξομαι, αἴ κέν τις κοτύλην καὶ πύρνον ὀρέξῃ.

[a] *Eurip.* Med. Παλαιὰ καινῶν λείπεται κηδευμάτων. *Veteres affinitates*, adeóque Veteres profectò nuptiæ *cedunt novis*. Ubi Schol. affert hunc *Hom.* locum. Quàm rara autem hodie inter feminas illa vox *Didonis* apud *Virg.* *Ille meos primus qui me ſibi junxit amores Abſtulit, ille habeat ſecum, ſervetque ſepulchro.* Quàm citò (proh dolor) quàm nimium citò ad ſecundas nuptias paſſim convolatur! Et in accelerandâ quidem hâc δευτερογαμίᾳ peccatur largiter ab utroque ſexu: ſed inprimis, ni fallor, à ſequiori, utpote qui prioris tum prolis tum mariti facilè obliviſcitur. Ideò διγαμία (non tantùm ſimultanea ſed etiam ſucceſſiva) non optimi nominis fuit apud antiquos; & ſecundæ nuptiæ minùs ſecundæ & ſanctæ, addo & honeſtæ, olim habitæ. Adeóque in laude ponebant univiram eſſe; contrà verò malè audiebat ἡ πολυγαμία. *Valer. Max.* l. 2. c. 1. *Quæ uno contentæ matrimonio fuerant, coronâ pudicitiæ honorabantur*, &c. Contrà, *Pudicitiæ & Fortunæ muliebris ſignum nefas erat attingi, niſi ab ea, quæ ſemel nupſit*, inquit *Feſtus*: qui et ſolas univiras pronubas nuptiis adhibitas fuiſſe teſtatur. *Plut.* Qu. Rom. qu. 105. Ζηλωτὸς γὰρ ὁ πρῶτος γάμος, ὁ δὲ δεύτερος ἀπευκταῖος. *Eurip.* (feminis ſemper iniquior) Troad. Ἀπέπτυσ' αὐτὴν, ἥτις ἄνδρα τὸν πάρος Καινοῖσι λέκτροις ἀποβαλοῦσ' ἄλλον φιλεῖ. Et notum illud ex *Antholog.* Gr. ep. Εἴ τις ἅπαξ γήμας πάλι δεύτερα λέκτρα διώκει, Ναυηγὸς πλώει δὶς βυθὸν ἀργαλέον. Et *Phocylid.* Μηδὲ γάμῳ γάμον ἄλλον ἄγῃς, ἐπὶ πήματι

ἔχειν ποιεῖ τῶν πινόντων πολλοὺς οὐκ ἔχοντας, οἵους δικαιότατ᾽ ἂν καλέσειας. Quanquam communiter οἶνος ab ὀνημι juvo, juxta illud Homericum, Ὀνήσεαι αἴκε πίῃσθα. Il. ζ. Ἔνθα καὶ φαίνεται παρετυμολογῶν τὸν οἶνον ὁ ποιητὴς, inquit Eustathius; qui & aliam tamen Etymologiam τοῦ οἴνου ibidem affert ex Athenæo. Καί τι ἔπος προέηκε, &c.] Φείδου τῆς γλώττης· πολλάκις γὰρ περιφέρει, ἀπὸ ἄμεινον κρύπτεσθαι. Nil. Paræn. Dicenda, tacenda locutus. Horat. Epist. 7. l. 1. ubi & hunc Hom. locum affert Lambinus. Ἄρρητον ¶ propriè nihil aliud est quàm indictum seu non-dictum: atque ità hic apud Hom. (qui ferè semper κυριολεκτεῖ, & voces in propria & nativa notione usurpat:) alioquin apud communiores Græc. ἄρρητον est ineffabile, quod dici non potest, τὸ ἀδύνατον ῥηθῆναι, vel etiam arcanum, quod dici non debet, τὸ ἀθέμιτον ῥηθῆναι (quod tamē potius ἀπόρρητον) alii hoc, alii illo modo exponunt in nobili illo loco Pauli ad 1 Cor. 12. 4. quanquam & videtur Apostolus seipsum explicare verbis sequ. ἃ οὐκ ἐξὸν λαλῆσαι· at certè ἐξὸν non est δυνατὸν, sed θεμιτόν.

OD. 15.

1 [a] *Scis enim, qualis animus in pectore mulieris;*
Illius vult domum augere, quicunque postremus *duxerit,*
Filiorum autem priorum, & mariti sui cui-virgo-nupta-fuerat,
Non ampliùs recordatur mortui, neque de eo *inquirit.*
2 *Hospes enim recordatur diebus omnibus*
Hospitis, qui comitèr eum exceperit.
3 ——————— *Succenseo autem & alii*
Cuicunque hospiti, qui vel [b] *immodicè diligit,*
Vel immodicè odit; meliora autem moderata omnia.
4 *Par malum est, cùm quis nolentem redire*
Hospitem impellit, & cùm quis abire-cupientem detinet.
[c] *Oportet hospitē præsentē amicè-tractare,* [cc] *volentē autē dimittere,*
5 [d] *Volo jam redire domū, (nō enim post me*
Custodem discedens reliqui rebus & possessionibus meis)
Ne quod mihi ex ædibus cimelium bonum pereat.
6 ——————— [e] *Per urbem ipse præ-necessitate*
Oberrabo, an fortè quis poculum aquæ *& frustū-panis porrigat.*

[a] 1 Tim. 5. 9, 11. Vidua allegatur -- quæ fuerit unius viri uxor. Adolescentiores viduas devita. Cùm enim lascivierint adversus Christum, nubere volunt. [b] Eccl. 3. 8. Est amandi tempus, est & odio habendi, est belli tempus, est & pacis. [c] Rom. 12. 13. Hospitalitatem sectantes. Heb. 13. 2. Hospitalitatem nolite oblivisci. 1 Pet. 4. 9. Hospitales estote erga vos invicem, absque murmuratione. [cc] Gen. 18. 16. Et Abraham simul gradiebatur deducens eos (hospites suos sc.) Rom. 15. 24. Ut isthàc præteriens videam vos, & à vobis deducar. Joh. ep. 3 v. 6. Quos si deducas — rectè facies. [d] Prov. 27. 23. Diligentes cognosco præsentes pecudes tuas, appone animum tuum ad greges. 1 Tim. 5. 8. Siquis suis & maximè domesticis non provide-, fidem abnegavit, & est infideli deterior. [e] Job 15. 23. Vagatur ad quærendum panem. Psal. 59. 14, 15. Urbem circumeunt, & ob cibum vagantur.

τιμᾶται τιμῇ. Hinc minor pompa nuptialis & celebritas, & frequentia in viduarum nuptiis quàm virginum. Plut. loco jam laudato. Ταῖς μὲν παρθένοις καλὸν μὴ ὀλίγων, ταῖς δὲ χήραις αἰσχρὸν πολλῶν ὄντων γαμεῖσθαι. Nec propterea tamen damnandæ prorsùs secundæ nuptiæ, utcunque Tertullianus eas proscribat peculiari libro de Monogamiâ, (quod inter ejus Paradoxa meritò recenset Pamelius) nec admodùm probent alii patres. Vid. Hieron. ad Furiam. & Ambros.

Ambros. Hexaem. 6. Ubi hæc verba occurrunt *Homericis* planè parallela. *Mutato concubitu patres depravantur, prælatis filiis posterioris copulæ; neglectis autem his qui ex priore progeniti sunt.* Sanè mulieres Hebraicè נשים dicuntur, à נשה oblivisci: an quia tam citò oblivisci solent Παίδων τε προτέρων καὶ κουριδίοιο φίλοιο; ¶ h.e. Τοῦ ἐκ παρθενίας ἀνδρός. Is enim est κουρίδιος *qui in juvenili ætate uxorem duxit*, ὁ ἐκ παρθενίας ἀνὴρ γεγαμηκὼς γυναῖκα. (*Eustath.*) qui hìc ἐλλιπῶς κουρίδιος, alibi ferè apud Poetam κουρίδιος πόσις ἐντελῶς dicitur. Et κουριδίη ἄλοχος ἡ ἐκ παρθενίας γαμετή. *Hesych.* Ἣν τις κόρην οὖσαν ἠγάγετο. *Eustath.* h. e. *quam quis virginem & juvenculam duxit.* Et κουρίδιον λέχος, *lectus conjugalis*, seu *genialis torus* apud *Aristoph.* Pace, ubi *Biset.* in Schol. Κυρίως οὕτω καλεῖται τὸ λέχος, εἰς ὃ ἀνὴρ ἄγει τὴν γυναῖκα κόρην ἔτι οὖσαν, ὡς Ὅμηρος κουριδίην ἄλοχον ὀνομάζει.

b Hospitalis mensa firmissimum benevolentiæ vinculum, maximáque amicitiæ tessera apud antiquos: unde ξένος vel ξεῖνος tam *hospitem* quàm *amicum* denotat. Quæ hospitalitate contrahitur amicitia ferè æterna est, durátque ἤματα πάντα. Atque hinc fortè Sal, hospitalitatis emblema, *divinum* à Poeta dicitur, (Πάσσε δ' ἁλὸς θείοιο, *Il. ι.*) quia ut carnes à corruptione & putredine immunes conservat, (vid. *Plut.* Sympos. l. 5. qu. 10.) ità & hospitum animos erga se invicem exulceratos esse prohibet, & amicitias quodammodo immortales reddit. Hinc & *Tessera hospitalis* (*contesserationem hospitalitatis* vocat *Tertull.* De Præscript. c. 20.) quam hospes hospiti dabat in perpetuum fidei & amicitiæ pignus, & symbolum. Et qui jus hospitii violârat is *tesseram hospitalem* confregisse dicebatur, *Plaut.* Pænul. *Deum hospitalem ac tesseram mecum fero.* Id. Cistell. *Confregisti tesseram.*

c Τὸ φιλεῖν ἀκαίρως ἴσον ἐστὶ τῷ μισεῖν. *Socrat.* apud. *Anton.* Meliss. l. 1. Οἱ γὰρ πέρα στέρξαντες οἱ δ' καὶ πέρα μισοῦσι. Vet. Trag. apud *Stob.* Εὔνοι' ἄκαιρος οὐδὲν ἔχθρας διαφέρει. Vet. Senarius. Χρὴ μετρίαν φιλίαν ἔχειν, καὶ μὴ εἰς ἄκρον μυελὸν ψυχῆς. *Plut.* Περὶ Πολυφιλίας, ex *Eurip.* Locus quem respicit (nec enim citat αὐτολεξεὶ) habetur apud *Eurip.* Hippol. Contrà, *Moderata durant*, etiam Amor: unde vulgò dicimus, *Ama me modicè, & ama diu*; nam etiam hoc sensu, *Immodicis brevis est ætas, & rara senectus*; *Quicquid amas, cupias non placuisse nimis*, ut prudenter monet Poeta *Bilbilitanus.* Quod tamen de amore erga homines intelligendum; nam alioqui de amore erga Deum obtinet illud *Augustini*, *Unicus est modus diligendi Deum, nescire modum.* Et illud cujusdam Poetæ, *Verus amor nullum novit habere modum.* Ἀμείνω δ', &c.] Ἐγγὺς ἐστὶ τοῦ εἰπεῖν, πάντων μέτρον ἄριστον. *Eustath.* ad locum. Multa autem φιλοξενίας præcepta (ut *Od.* θ. & ι. & alibi, ità &) hìc accumulat *Hom.* unde & *Optimus hospitalitatis magister* à Criticis appellatur, & nominatim à *G. Stuckio* Conviv. quæst. l. 1. c. 27. Ἔξοχα] ἄγαν, ὑπερβαλλόντως, *immodicè*, *nimio nimis.* *Omne quod est nimium*, &c. Porrò ex hoc loco *Hom.* (ubi vetat Poeta ἔξοχα φιλεῖν καὶ ἔξοχα ἐχθαίρειν, q. utrumque extremum in vitio sit) monet *Eustath.* Veteres suum Μηδὲν ἄγαν, *Nequid nimis*, mutuatos; οἳ καὶ ἔδοξαν οἴκοθεν τι ἐξευρεῖν, ἐξ Ὁμήρου ἀπηνθισμένοι τὸ νόημα.

d *Ælian.* de Animal. 1. 52. *Julian.* Epistol. 39. Respicit *Theocrit.* Idyll. 16. Μηδὲ ξεινοδόκον κακὸν ἔμμεναι, ἀλλὰ τραπέζῃ Μειλίξαντ' ἀποπέμψαι, ἐπὴν ἐθέλωντι νέεσθαι. Postquam hoc distichon ex *Theocrito* huc adscripseram, in-

7 g Πλαγκτοσύνης οὐκ ἔστι κακώτερον ἄλλο βροτοῖσιν.
8 h Ἀλλ' ἕνεκ' οὐλομένης γαστρὸς κακὰ κήδε' ἔχουσιν
Ἀνέρες, ὅν κεν ἵκηται ἄλη καὶ πῆμα καὶ ἄλγος.

g Πλαγκτοσύνη (vocabulum ἅπαξ λεγόμενον) idem cum ἄλη, & πλάνη, *vagatio*, & hìc quidem *vagatio* mendicorum propria, qui sc. hùc illuc errant, atque discursitant, vicatim & ostiatim stipem seu panem petentes (unde & ἀλήτης pro *mendico* apud *Hom.*) ut sensus sit, *Nihil miserius quàm vagari*, seu *vagabundum mendicare.* Et certè (ut qui *medicè*, sic multò magis) qui *mendicè*, ut ità loquar, h. e. *mendicitèr vivit, miserè vivit.* Estque omninò talis βίος ἀβίωτος, viro præsertim liberali & ingenuo. Potest tamen latiùs extendi hæc vox & sententia ad quamvis *vagationem*, seu *peregrinationem*, saltem immodicam

&

veni apud *Eustath.* hunc in locum etiam in editione *Rom.* hæc verba [πραπέζῃ μειλίξαντα ἀποπέμψαι, ἐὰν ἐθέλωσι νέεσθαι] ex *Herodoto* citata. Et fortè est μνημονικὸν ἁμάρτημα *Herodotum* citantis pro *Theocrito*: quanquã πραπέζῃ μειλίξαντας ex *Herodoto* affert etiam *H. Steph.* Est autẽ aurea hæc hospitalitatis regula Χρὴ ξεῖνον, &c. Perindè enim peccat contra leges τῆς φιλοξενίας, qui cunctantem hospitem impellit, & qui festinantem, serióque abire cupientem detinet ac moratur, h.e. Ἶσόν τοι κακόν ἐσθ', &c. Πέμπειν] non tantùm humaniter & amicè *dimittere* ἀποπέμπειν, sed etiam comiter & officiosè *deducere* in viâ & comitari; id enim est πέμπειν apud *Hom.* sæpè, τὸ καθ' ὁδηγίαν προπέμπειν, unde πομπὸς, ὁδηγὸς, *dux viæ*, seu *comes*: (πομπὸς ἀπήμονες *Od.* θ'.) & πομπὴ, ὁδηγία, *deductio in via* (propriè honorifica, unde *Lat. pompa.*) Θεῶν ὑπ' ἀμύμονι πομπῇ. *Il.* ζ. h. e. *salvo conductu*, ubi vulgò dicimus. Χρὴ ξεῖνον &c. Hunc *Hom.* versum in exemplum Gnomes προτρεπτικῆς citat *Aphthon.* in Progymnasm: ut & illud Οὐ χρὴ παννύχιον, &c. Gnomes ἀποτρεπτικῆς.

e Paterfamilias debet esse οἰκουρὸς, nec diu à domo abesse, nè omnia pessum eant, absente domino, qui certè optimus οὖρος, *custos & inspector* familiæ. Et verè ἴκμενος οὖρος *ventus secundus*, quo res domesticæ prosperè feruntur & fluunt. Dictum enim illud ex tripode, & verius quàm Sibyllæ folia, apud *Aristot.* Oeconom. 1. Οὐθεὶς γὰρ ἐπιμελεῖται ὁμοίως τῶν ἀλλοτρίων καὶ τῶν οἰκείων, ὥστε, ὅσα ἐνδέχεται, δι' αὐτὸν ποιεῖσθαι χρὴ τὴν ἐπιμέλειαν· quò statim adducit Philos. illud *Persæ* apophthegma (quod habet etiam *Plut.* περὶ Παιδ. ἀγ.) Μάλιστα ἵππον παίνει ὁ τοῦ δεσπότου ὀφθαλμός· et alterum illud *Afri*, Κόπρος ἀρίστη τὰ τοῦ δεσπότου ἴχνη. Quin & hùc etiam pertinet insignis ille *Æsopi* apologus de Cassita apud *Agell.* 2. 29. cujus fabulæ ἐπιμύθιον hoc composuit *Ennius* in Satyris (ubi & integrum hunc apologum versibus inclusit.) *Hoc erit tibi argumentũ semper in promptu situm, Ne quid ab amico expectes, quod tute agere possies.* Saltem ὁ οἰκοδεσπότης, si non αὐτοδιάκονος & αὐτουργὸς, at certè αὐθέντης esse debet operum negotiorúmque suorum. Ità enim faciliùs intelliget, meliúsq; dispiciet Ὅττι οἱ ἐν μεγάροισι κακόν τ' ἀγαθόν τε τέτυκται, (id quod tantopere commendabat *Socrates.* Vid. supr. ad eum versum *Od.* δ'.) & Μή τι οἱ ἐκ μεγάρων, &c. ¶ Ἐφ' ἡμέτερα] sc. ἔργα, aut πράγματα, aut etiam δώματα, seu μέγαρα. Nam ex iis substantivis quæ per ellipsin subintelligi solent, etiam οἶκος est, aut δῶμα, (aut etiam plur. δώματα ut hìc) sic Ὑμέτερόν δε. *Il.* ψ. *ad vestram*, sc. domum. Sic τόδ' ἱκάνεις supr. *Od.* κ. ellipticè, ni fallor, pro τόδε δῶμα, seu μέγαρον.

f *Durum telum necessitas*; quæ mendicos facit, ut *occasio fures*. Necessitas autem, ut *natura, paucis contenta*, aquæ sc. poculo & frusto panis, ὧν κἄν τις κ. καὶ π. ὁ. Egregie *Lucan.* l. 4. *Discite quàm parvo liceat producere vitam, Et quantum natura petat——Satis est populis fluviúsque Cerésque*; Sen. Ep. 25. *Panem & aquam natura desiderat, nemo ad hæc pauper est.* Ἐπεὶ τί δεῖ βροτοῖσι πλὴν δυοῖν μόνον, Δήμητρος ἀκτῆς πώματός θ' ὑδρηχόου. *Menand.* *Da mihi polentam & aquam, & cum Jove ipso de felicitate contenderim.* *Epicurus* apud *Sen.* Epist. 120. & *Ælian.* Var. hist. 4. 13. Vid. & *Porphyr.* περὶ Ἀποχ. l. 1. apud quem Ὀλιγοδεὴς ἡ φύσις, καὶ τὸ λιτὸν ἀγαπᾷ, καὶ ὁ φροντίζει δι' ὧν τὴν δίαιταν παχύνει.

7 f *Vagatione non est pejus aliud hominibus.*
8 g *Sed perniciosi ventris gratiâ malas ærumnas ferunt Homines, cuicunq; contigerit peregrinatio, & damnum, & dolor.*

f *Prov.* 27. 8. Sicut avis transmigrans de nido suo, sic vir qui derelinquit locum suum. g *Eccl.* 6. 7. Omnis hominis labor ejus ori servit.

& importunam, seu spontaneam, seu coactam, qualis viz. illa tum *Ulyssis* nostri *Homerici*, ὃς μάλα πολλὰ πλάγχθη, tum *Æneæ Maroniani*, qui *multùm & terris jactatus, & alto.* Οἴκοι βέλτερον εἶναι, ἐπεὶ βλαβερὸν τὸ θύρηφι. *Hesiod.* Hùc spectant adagia, Οἶκος φίλος οἶκος ἄριστος (quò

(quò alludit *Cic.* Ep. ad Att. l. 15. *Hæc loca venusta*, &c. *Sed nescio quomodo οἶκος φίλος.*) Et Φυτὸν μεταφερόμενον συνεχῶς καρπὸν οὐ ποιεῖ. Quod *Sen.* Epist. 12. sic interpretatur, *Non convalescit planta, quæ sæpè transfertur.* Huc etiam pertinent & versus illi Leonini, *Si quâ sede sedes, atque est ea commoda sedes; Illâ sede sede, nec ab illâ sede recede.* Peregrinatio

9 ———————— i Ἔστι μὲν εὕδειν,
Ἔστι δὲ τερπομένοισιν ἀκουέμεν, οὐδέ τι σε χρὴ
Πρὶν ὥρη καταλέχθαι· ἀνίη καὶ πολὺς ὕπνος.
10 k Κήδεσιν ἀλλήλων τερπώμεθα λευγαλέοισιν
Μνωομένω· μετὰ γάρ τε καὶ ἄλγεσι τέρπεται ἀνὴρ,
Ὅστις δὴ μάλα πολλὰ πάθῃ καὶ πόλλ' ἐπαληθῇ.
11 l Καλή τε μεγάλη τε καὶ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδυῖα.
12 m Ἀλλ' ἤτοι σοὶ μὲν περὶ καὶ κακῷ ἐσθλὸν ἔθηκε
Ζεύς ————

i Ἀνίη καὶ πολὺς ὕπνος] Ὕπνος γὰρ δὴ πολὺς οὔτε τοῖς σώμασιν, οὔτε ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, οὔτε τῇ πράξει τῇ περὶ ταῦτα ἁρμόττων ἐστὶ κατὰ φύσιν. *Plat.* de Legg. 7. *Brevissimo somno utor. Sen.* de Seipso, Epist 33. Τὸ πέρα καθεύδειν τοῦ πρέποντος, τοῖς τεθνηκόσι μᾶλλον ἤπερ τοῖς ζῶσιν ἁρμόδιον. *Æschin.* apud *Stob.* Quamobrem ut non decet principem παννύχιον εὕδειν, ità nec quemvis alium τὸ πολὺ τῆς ἡμέρας προσεπιμετρεῖν τῷ ὕπνῳ, ut eleganter loquitur Eclogarius *Athenæi* l. 2. c. 1. Ὀυ γὰρ χρὴ παννύχιον εὕδειν τοὺς ἔνοικον ἔχοντας τὸν λόγον. *Clem. Alex.* Pædag. l. 2. c 9. respicit omninò versum illum Poetæ πολυθρύλλητον, Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα. *Il. β.* quò & adduci debuit hæc *Clementis* allusio, sed ibi nescio quomodo nos fugit. Hoc præterea jam addo, quod & anteà observatum oportuit, carmen illud *Hom.* decantatissimum, Ὀυ χρὴ παννύχιον &c. citari ab *Aphthon.* in Progymnasm. Porrò etiam à *Theone* in Paradigm. fusè explicari.

k *Suavis est laborum præteritorum memoria.* Cic. de Fin. 2. ex *Euripide. Habet enim præteriti doloris secura recordatio delectationem.* Id. Ep. fam. l. 5. ep. 12. *Aristot.* Rhet. 1. 11. secundum hujus sententiæ versum sic legit, Μνώμενος ὅστις πολλὰ πάθῃ καὶ πολλὰ ἔοργῃ. *Eurip.* Herc. fur. Ἀλλ' ἡδύ τοι σωθέντα μεμνῆσθαι πόνων. *Quod fuit durum pati, meminisse dulce est.* Sen. Ὡς ἡδὺ τὴν θάλασσαν ἀπὸ γῆς ὁρᾶν, Ὄυτως (vel potiùs, ut metri ratio constet, Ὡς) ἡδὺ τῷ σωθέντι μεμνῆσθαι πόνων. *Epictet.* apud *Anton.* Meliss. l. 1. ubi posterior versus planè est *Euripideus* ille, qui statim suprà habetur.

l Καλλίστη ξυνωρὶς, forma cum virtute conjuncta. Siquidem *Gratior est pulchro*, &c. Virg. *Respicite certè juvenē, per formæ gratiam mentis pulchritudine plùs placentem. Refert facie sanguinis decus, proditur animi natura per vultum*, &c. Cassiodor. Var. l. 3. Epist. 6. Γυναικὸς ἔπαινος. *Eust.* ad locum. Et continet sanè hic versus luculentam periphrasin bonæ & præstantis feminæ: (præsertim si ἔργα hìc non pro operibus tantùm manu-factis, sed pro quibuscunque bonis operibus sumantur) utpote in quâ eximiæ tum corporis tum animi dotes elucent. Quanquam reverâ & alibi virtutes muliebres pleniùs & perfectiùs describit Poeta, etiam uno versu, *Il. α.* ubi *Agamemnon* de *Chryseide* (nè verò audiat *Clytæmnestra* tua, bone vir, nè fortè posteà hoc dictum capite luas) Καὶ γάρ ῥα Κλυταιμνήστρης προβέβουλα Κουριδίης ἀλόχου· ἐπεὶ οὔ ἕθεν ἐστὶ χερείων Ὀυ δέμας, οὐδὲ φυήν,

certè (πλαγκτοσύνη) *periculosæ plenum opus aleæ* semper habita. Meritò itaque Sidon. *Apoll.* l. 8. Ep. 6. *Neque enim ex integro flecti unquam ad hoc possum, ut de peregrinantibus amicis, donec secunda cognosco, non adversa somniem.*

[h] Νικᾷ δ' ἡ χρεία μ' ἡ κακῶς τ' ὀλουμένη Γαστὴρ, παλαιπωρέστερον γὰρ οὐδὲν ἔστι τῆς γαστρός. *Diphil.* apud Stob.

9 ———— *Licet quidem dormire*,
Licet etiam oblectantes-se-invicem audire; *neque te oportet*
Ante tempus cubitum ire ; [h] *incommodus etiam nimius somnus.*
16 *Ærumnis alii-aliorum oblectemur tristibus*,
Eas sc. recolentes; *postea enim doloribus etiam* suis *delectatur vir*,
Quicunque jam valdè multa passus & multùm jactatus-fuerit.
11 [i] *Pulchráque, & procera, & præclara opera callens.*
12 [k] *At certè tibi quidem cum malo* vel juxta malū *etiam bonum*
Jupiter.——— (*apposuit*

[h] *Prov.* 6. 9. Usquequò piger dormies? quando consurges è somno tuo?

[i] 1 *Sam* 25. 3. Erat autem Abigail mulier insigni prudentiâ, elegantíque formâ. *Prov.* 31. 31. Laudent eam in portis opera sua (*præstantem sc. feminam, quam ibi pulchrè describit Parœmiographus sacer.*) [k] *Job.* 2. 10. Bonum accipiemus à manu Dei, & non accipiemus malum? *Eccl.* 7. 14. Hæc cum illis Deus temperat. i.e. *bona malis permiscet*, vel *hoc juxta illud*, vel *ex adverso illius posuit, ut in Heb.*

οὔτ' ἄρ φρένας, οὔτε τι ἔργα, ubi *Eustath.* Ἐπαινεῖται ὁ ποιητὴς ὡς ἐνὶ στίχῳ πᾶσαν γυναικὸς ἀρετὴν ἐμπεριλαβών. Καλή τε μεγάλη τε, (sic & infr. *Od.* π. Δέμας δ' ἤικτο γυναικὶ Καλῇ τε μεγάλῃ τε) ut alibi Ἠΰς τε μέγας τε. Quæ duo tam benè conveniunt in eodem corpore, μέγεθος sc. & κάλλος, ut hoc sine illo vix aut nè vix possit consistere, si *Aristoteli* fides, Eth. 4. 3. Ἐν μεγέθει γὰρ ἡ μεγαλοψυχία, ὥσπερ καὶ τὸ κάλλος ἐν μεγάλῳ σώματι· οἱ μικροὶ δ' ἀστεῖοι καὶ σύμμετροι, καλοὶ δ' οὔ. Quid quòd *Lacedæmonii* Ἀρχίδαμον τὸν βασιλέα ἑαυτῶν ἐζημίωσαν χρήμασιν, ὅτι μικρὰν τὸ μέγεθος γυναῖκα γάμῳ λαβεῖν ὑπέμεινεν, ὑπειπόντες, ὡς οὐ βασιλέας ἀλλὰ βασιλίσκους παρέχειν αὐτοῖς διανοοῖτο. *Plut.* περὶ Παιδ. ἀγ. Hunc porrò versum citat *Isid. Pelus.* (Epist. 89. l. 2.) & ad virtutem accommodat. Καλή τε μεγάλη τε, &c. μᾶλλον περὶ ἀρετῆς εἰρῆσθαι δόξειεν ἢ περὶ ἧς εἴρηται.

[m] Παρὰ καὶ κακῷ ἐσθλὸν ἔθηκε, καὶ εἰς παροιμίαν κεῖται ὅτε σύμμικτά τινι τὰ κατὰ τὸν βίον. *Eustath.* Vid. *Od.* δ. Ζεὺς ἀγαθόν τε κακόν τε διδοῖ. Et *Il.* ω. Δοιοὶ γάρ τε πίθοι.

ΟΔ. π'.

1 ---- a Πατὴρ ὃν παῖδα φιλοφρονέων ἀγαπάζει
Ἐλθόντ' ἐξ ἀπίης γαίης δεκάτῳ ἐνιαυτῷ,
Μοῦνον, τηλύγετον, τῷ ἔπ' ἄλγεα πολλὰ μογήσῃ.
2 ———————— b Εὐνὴ
Χήτει ἐνευναίων κάκ' ἀράχνια κεῖται ἔχουσα.
3 c Πρῆξαι ἀργαλέον τι μετὰ πλεόνεσσιν ἐόντα
Ἄνδρα καὶ ἴφθιμον, ἐπειὴ πολὺ φέρτεροί εἰσι.
4 ———————— d Ἔπι γὰρ καὶ ἐλπίδος αἶσα.
5 e Βουλοίμην κ' ἐν ἐμοῖσι καταχτάμενος μεγάροισι
Τεθνάμεν, ἢ τάδε γ' αἰὲν ἀεικέα ἔργ' ὁράασθαι,
Ξείνους τε στυφελιζομένους, δμωάς τε γυναῖκας
Ῥυστάζοντας ἀεικελίως κατὰ δώματα καλά,
Καὶ οἶνον διαφυσσόμενον, καὶ σῖτον ἔδοντας
Μὰψ αὔτως ἀτέλεστον ἀνηνύστῳ ἐπὶ ἔργῳ.
6 f Γιγνώσκω, φρονέω· τά γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
7 g Οὐ γάρ πω πάντεσσι θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς.
8 h Ἀλλοῖός μοι ξεῖνε φάνης νέον ἠὲ πάροιθεν.
9 i Οὔτις τοι θεός εἰμι· τί μ' ἀθανάτοισιν ἐΐσκεις;

a Pignora μονογενῆ à parentibus plùs amantur. *Theophyl.* ad *Luc.* 18. Οἱ πατέρες ὅταν ἕνα παῖδα ἔχωσι, πλείω τὴν σχέσιν πρὸς τοῦτον ἐπιδείκνυνται. *Plin.* l. 4. Ep. 21. *Cujus ego pro salute— hoc sum magis anxius quòd unicus est.* Ambos hosce locos debeo doctiss. Pricæo Not. ad verba illa *Apul.* Miles. 8. *Novissimam successionis meæ atque unicam stirpem.* Val. Max. 5. 10. *Quintus Martius—filiam summæ pietatis, magnæ spei, & quæ non parva calamitatis accessio fuit, unicam amisit.* Vid. plura hanc in rem *Il. ι.* ad illum versum, Μοῦνον, τηλύγετον, πολλοῖσιν ἐπὶ κτεάτεσσι· ubi & de voce τηλύγετος. Addo jam: Τηλύγετον, h.e. eum qui patre *procul peregrinante* vel (ut alii) *longè ætate provecto* natus est, veteres Latini *Proculum* dixêre (vid. *Festum*) ut, qui patre mortuo, *Postumum.* Ἀπίης] πολὺ ἀπεχούσης, *Hesych.* ἀποκειμένης, *Eustath.* Et hìc quidem necesse appellativum hoc nomen sit, ut ut alibi fortè proprium regionis, sc. Peloponnesi. Δεκ. ἐν.] Numerus certus pro incerto: & fortè ut Poeta εὐεπίφορος ἦν εἰς τὸν ἐννέα ἀριθμὸν ob numerum musarum (*Eust.*) ità etiam εἰς τὸν δέκα ἀριθμόν, (Οὐδ' εἴ μοι δέκα μὲν γλῶσσαι, &c.) ob numerum annorum belli Trojani. Πέρθετο δὲ Πριάμοιο πόλις δεκάτῳ ἐνιαυτῷ.

b Στρωμνὴ τῶν ἐγκοιμωμένων, ἢ τῶν περιβολαίων, γέμει ἀραχνίων. Εἰώθασι γὰρ οἱ ἀράχναι ἐνεργεῖν ἐν τόποις ἀμελουμένοις. Unde *Hesiod.* Ἐκ δ' ἀγγέων ἐλάσειας ἀράχνια, i.e. ἐπιμελήσαν θήσεις τῶν ἀγγείων. Οὕτω δὲ καί τις ἕτερος ποιητὴς μισοπόλεμος ἐθέλων εἰρήνην εὔξασθαι, ἀράχνας ἐπεύχεται νήματα ὑφᾶναι τοῖς ὅπλοις. Παροιμιῶδες οὖν τὸ κακὰ ἀράχνια ἔχειν ἐπὶ τῶν πάντη ἀμελουμένων. *Eustath.* Vates ille μισοπόλεμος, quem subindicat noster Antistes, est *Theocritus*, cujus hoc votum exstat *Idyll.* 16. Ἀράχνια δ' εἰς ὅπλ' ἀράχναι Λεπτὰ διαστήσαιντο, βοᾶς δ' ἔτι μηδ' ὄνομ' εἴη, (cui simile illud Nasonis, *Inquinet arma situs*) *Bacchylid.* diuturnam pacem exprimere volens, Ἐν δὲ σιδαροδέτοισι πόρπαξιν αἰθᾶν ἀραχνᾶν ἱστοὶ πέλονται, &c. quæ verba paulò aliter habentur apud *Plut.* in *Numa.* Κείσθω δόρυ μοι μίτον ἀμφιπλέκειν ἀράχναις. Id. in *Niciâ*, ex vetere Poeta. Ἐξαέτης ἀραχνιόωσα βοείη. *Nonn.* Dionys. l. 38. *Lucian.* Pseudolog. Ἐν γωνίᾳ που κατορωρυγμένα, εὐρῶτος καὶ ἀραχνίων μεστά. Porrò hanc sive phrasin sive parœmiam (de rebus sc. seu locis neglectis) à *Græcis* etiam mutuantur *Latini.* Catull. *Plenus sacculus est aranearum.* Afran. apud Festum. *Tamne arcula tua plena est aranearum?*

Od. 16.

1 --- [a] *PAter ſuum filium benignè-excipiens amplectitur*
Venientem ex longinquâ terrâ decimo anno,
Unicũ, in ſenectute-genitũ, ob quem dolores multos paſſus fuerit.
2 ———— ———— ———— ————*Cubile*
Penuriâ incubantium, malis araneis jacet obſitum.
3 [b] *Quidpiam facere arduum eſt inter plures exiſtenti,*
Viro licet forti, quoniam multò potentiores ſunt.
4 ———— ———— [c] *Adhuc enim & ſpei ſors* ſeu locus.
5 *Vellem in meis interfectus ædibus*
Mori, potiùs *quàm hæc ſemper fœda opera videre,*
Hoſpitéſque indignis-modis-tractatos, & procos *ancillas*
Per vim trahentes indecentèr in ædibus pulchris,
Et vinum exhauſtum, & cibum comedentes
Fruſtrà & *incaſſum indeſinentèr irritum ob negotium.*
6 [d] *Scio, percipio; hæc jam intelligentem mones.*
7 [e] *Non enim uſpiam omnibus Dii apparent manifeſti.*
8 *Aliuſmodi mihi, hoſpes, appares nuper quàm antè.* *(las?*
9 [f] *Haud ex Deorũ numero ſum; cur me Diis immortalibus aſſimi-*

[a] *Luc.* 15.24. Cùm adhuc longè eſſet, vidit illum pater ipſius, & miſericordiâ motus eſt, & occurrens cecidit ſuper collum ejus, & oſculatus eſt eum.
[b] *Eccleſ.* 4.12. Si quis prævaluerit contra unum, duo reſiſtunt ei: & funiculus triplex difficilè rumpitur.
[c] *Ezra* 10.2. Sed tamen eſt Iſraelitis hâc in re ſpes. *Eccleſ.* 9.4. Vivis omnibus (adhuc) ſpes eſt.
[d] *Job* 13.1,2. Ecce oculus meus videt hæc omnia, & auris mea audivit, & intellexit ſingula. Quod ſcitis vos, ſcio & ego, &c.
[e] *Exod.* 33.20. Non poteris videre faciem meam; non enim videbit me homo, & vivet. *Eſa.* 45.15. Verè tu es Deus abſconditus. 1 *Tim.* 6.16. Quem nullus hominum vidit, ſed nec videre poteſt. [f] 2 *Reg.* 5.7. Nunquid Deus ego ſum? *Pſal.* 89.6. Quis in nubibus æquabitur Domino? aut ſimilis erit Deo in filiis Dei? *Eſa.* 46.5. Cui aſſimilaſtis me? &c.

---

aranearum? Propert. *Putris & in vacuo texetur aranea lecto.* Ubi fortè reſpicit hunc *Homeri* locum de *Ulyſſis* lecto jamdiu neglecto. ¶ Χῆτος ἔνδεια, ἔλλειψις, *inopia, indigentia*, vox purè putè Poet. quâ & uſus Poeta alibi ſemel & iterum ut *Il.* ζ. & τ. unde χατέω--ίζω indigeo, &c.

[c] *Nè Hercules contra duos*, nedum contra plures. Hinc proverbium apud Chiliaſtem, *Cedendum multitudini.* Χαλεπὸν γὰρ ἐρυκανέειν ἕνα πολλούς. Infrà *Od.* υ. *Eurip.* Heracl. Μιᾶς γὰρ χειρὸς ἀσθενὴς μάχη.

[d] Cùm nil aliud reliqui eſt, ſpei adhuc locus relinquitur. Hinc dicta illa adagialia ſpei plena, *Spes in fundo pyxidis* (ex *Heſiodo*) *Nil deſperandum. Dum ſpiro ſpero.* Ἐλπίζειν χρὴ πάντ᾽· ἐπεὶ οὐκ ἔστ᾽ οὐδὲν ἄελπτον. *Linus* apud *Stob.* Ἐλπίδες ἐν ζωοῖσι. *Theocr.* Ἐλπὶς γηροτρόφος. *Pind.* *Spes alit agricolas.* *Tibull.* Αἱ ἐλπίδες βόσκουσι φυγάδας, ὡς λόγος. *Eurip.* Spes ſc. reditûs, uti hìc *Ulyſſis.* Μηδεὶς δοκείτω μηδὲν ἀνθρώπων ποτὲ ἄελπτον εἶναι. *Eurip.* Jon. Ἐλπίδες δ᾽ οὔπω καθεύδουσ᾽, αἷς πέποιθα σὺν θεοῖς. Id. Phœn. Χρὴ δ᾽ ἀγαθὰν ἐλπίδ᾽ ἀνδρὶ μέλειν. *Pind.* Iſthm. 8. Et divinum planè diſtichon illud *Ovid.* de Pont. 1. (ſi non de *Auguſto*, ut ille, ſed de vero Deo intelligamus.) *Quamvis eſt igitur meritis indebita noſtris, Magna tamen ſpes eſt in bonitate Dei.* Et generoſa illa vox Pompeii,

& tali viro digna, ad *Corneliam* uxorem, post cladem *Pharsalicam*, Οὐ γὰρ ἀνέλπιστον ἐκ τούτων ἀναλαβεῖν ἐκεῖνα τὰ ἐξ ἐκείνων ἐν τούτοις γενόμενον. *Plut.* Pomp.

e *Præstat per virtutem emori*, &c. *Et honesta mors turpi vitâ potior, & incolumitas ac decus eodem loco sita sunt.* Tacit. Vit. Agric. Ἢ ζῆν ἀλύπως ἢ θανεῖν, εὐδαίμονος. Incert. apud *Grot.* Excerpt. Domesticorum injurias & bonorũ dilapidationẽ & familiæ suæ cladẽ oculis videre, malũ intolerandũ, & vel ipsâ morte pejus. Στυφελ.] ὑβριζομένους ἢ προπηλακιζομένους. Hospites autẽ injuriâ vel contumeliâ affici nullus vir probus nec prudens patienter ferat. ¶ Ἀνήνυστος & —υτος, ut ἐραστὸς & —ατὸς, γνωστὸς & —τὸς, θαυμαστὸς & —τὸς, (unde θαυματὰ apud Pindar.) & ἀγαστὸς & —ατὸς, unde ἀγαθός. *Eustath.* ad locum: addo τελεστὸν (unde ἀτέλεστον hoc in loco) & τελετὸς, unde τελετή.

f Versus proverbialis, quo quis uti poterit, quoties aut id ei narratur, quod jam ipse novit, aut faciendum præcipitur, quod ipse suâ sponte erat facturus. Quanquam nec illud consilium semper est inutile: nam *Qui monet ut facias, quod jam facis*, &c. Et fortean hùc referri poterint proverbia hæc & similia. Τὸ φῶς ἡλίῳ δανείζειν, *Lumen soli mutuari.* Βατράχῳ ὕδωρ, *Ranæ aquam ministrare.* Ὗς τὴν Ἀθηνᾶν, *Sus Minervam.* Γλαῦκ' Ἀθήναζε, *Noctuam Athenas mittere*, &c. Γινώσκειν, φρονεῖν, νοεῖν, tria verba synonyma in uno versiculo: quod certè rarum & insolens.

g Respicit *Synes.* De Insomn. Θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς· οὐδὲ τούτων μὲν φθόνος οὐδεὶς εἶς. *Vitellius* apud *Xiphilin.* palpum obtrudens *Caligulæ*, Ὑμῖν τοῖς θεοῖς, δέσποτα, μόνοις ἀλλήλους ὁρᾷν ἔξεστι.

h Loquitur hìc Poeta de Metamorphosi qua-

10 k Ῥηΐδιον δὲ θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Ἠμὲν κυδῆναι θνητὸν βροτὸν, ἠδὲ κακῶσαι.
11 l Ἀλλ' ἤτοι παύεσθαι ἀνώγομεν ἀφροσυνάων,
Μειλιχίοις ἐπέεσσι παραυδῶν· οἱ δέ τοι οὐχὶ
Πείσονται· δὴ γάρ σφι παρίσταται αἴσιμον ἦμαρ.
12 m Μήπως οἰνωθέντες, ἔριν στήσαντες ἐν ὑμῖν
Ἀλλήλους τρώσητε, καταισχύνητέ τε δαῖτα.
13 ———— n Αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος.
14 ———— o Δεινὸν δὲ γένος βασιλήϊόν ἐστι
Κτείνειν. ————

k Ῥέα μὲν γὰρ βριάει, ῥέα δὲ βριάοντα χαλέπτει. *Hesiod.* initio Ἔργ. καὶ Ἡμ. Καὶ ὁ θεὸς δὲ ὡς ἔοικε πολλάκις χαίρει τοὺς μὲν μικροὺς μεγάλους ποιῶν, τοὺς δὲ μεγάλους μικρούς. *Xenoph.* Ἑλλην. 6. Hùc pertinet illud *Æsopi* responsum, qui interrogatus quid *Jupiter* faceret, Τὰ μὲν ὑψηλὰ, inquit, ταπεινοῖ, τὰ δὲ ταπεινὰ ὑψοῖ.

l Recta monenti non parere, certissimum ruinæ præsagium: adeò quibus exitium jam imminet & in parato est interitus, ii nec nequitiæ nuntium remittent, nec salutaribus consiliis obtemperabunt, οὐδὲ παύσονται, οὐδὲ πείσονται. *Quem enim perdere vult Jupiter, dementat priùs.* Sic duo illi filii, *Il. β.* patri ire ad bellum prohibenti non paruêrunt, κῆρες γὰρ ἄγον μέλανος θανάτοιο. Vid. plura ibi. ¶ Παραυδῶν hìc est παραινῶν in meliùs, alioqui sæpè παραυδᾶν, ut & παρφάσθαι, in deterius sumitur pro παραλογίσασθαι.

m Ἡσυχίαν γὰρ φιλεῖ συμπόσιον. *Pind.* Nem. 9. Ἄγε, δηὖτε, μηκέτ' οὕτω Παταγῷ τε κ'ἀλαλητῷ Σκυθικὴν πόσιν παρ' οἴνῳ Μελετῶμεν. *Anacr.* --- *Tollite barbarum Morem, verecundúmq; Bacchum Sanguineis prohibete rixis.* *Horat.* Carm. l. 1. *Od.* 27. *Non benè conveniunt*, Ate simul atque Thalia, nec *convitium* & *convivium*; & quidem rixa seu noxa in conviviis propriè est ἀταθαλία, si Grammaticis fides, qui ἀταθαλίαν sc. dici volunt ab ἄτῃ *lædo*, & θαλία *convivium*, Ὅτι ἐν ταῖς θαλίαις τὰ πρῶτα ἐξημάρτανον οἱ ἄνθρωποι εἰς ἀλλήλους. *Athen.* Dipnosoph. 1. Citat verò hos *Hom.* versus *Demetr. Phaler.* lib. de Elocutione.

n Hemistichium proverbiale, quod & iterum occurrit infrà *Od.* τ. imò & proverbium apud

dam seu transformatione in habitu et filo corporis, ut patet ex versu sequenti, Ἄλλα δὲ εἵματ' ἔχεις, &c. Videtur tamen παροιμιακῶς usurpari posse hoc carmen de homine quomodocunque de repente mutato: ut et illud Virg. *Quantum mutatus.* & Horat. *Mutatus Polemo* (sed hoc in melius.) Adulatori subinde se transmutanti, variásque formas et personas induenti, ut ad mores & studia sui regis componat se atque accommodet, occinendum hoc carmen (inquit *Plut.* l. de Adul. et Amici discrim.) Ἀλλοῖός μοι ξεῖνε, &c. Proverbii etiam specie hunc versum in *Tiberium* torquet *Silenus* apud *Julian.* τῷ παραβάτῃ in *Cæsar.* Nec multùm hinc abludit illud *Theocriti.* Ἆρά τις ἐξαπίνας με θεὸς βροτὸν ἄλλον ἔτευξε; Addo et illud nescio cujus, *Ego non sum ego.*

[i] Καί μοι δοκεῖ θεὸς μὲν ἀνὴρ οὐδαμῶς εἶναι, θεῖος μήν. *Plat.* Sophist. Ἔχοι ἂν ποτὲ παροιμιακῶς ῥηθῆναι ὅτι τις οὐκ ἐθέλει ἀκούειν ἐπαίνους τοὺς ὑπὲρ ἑαυτόν. *Eustath.* in locum. Et tamen de Poeta nostro *Græculus* nescio quis in Epigram. (*Antholog.* l. 4.) audacter nimis et hyperbolicè, et pro genio illius libri. Εἰ θεός ἐστιν Ὅμηρος, ἐν ἀθανάτοισι σεβέσθω· Εἰ δ' αὖ μὴ θεός ἐστι, νομιζέσθω θεὸς εἶναι. Citant verò hunc versum *Plut.* de Profectu, et *Julian.* Epist. ad *Jamblichum*; & posterius hemistichium *Philostrat.* Vit. Soph. in *Hippodromo.* Fortean & hùc referri poterit illud *Pindaricum*, Μὴ ματεύσῃ θεὸς γενέσθαι (ex quo proverbium nescio quomodo pro suo more exsculpsit *Erasm.* *Ne quæras Deus esse.*) Necnon & μονόστιχον illud, quod εἰς ἑαυτὸν ἐπιγεγραμμένον *Athenis* legit *Pompeius*, Ἐφ' ὅσον ὢν ἄνθρωπος οἶδας, ἐπὶ τοσοῦτον εἶ θεός. *Plut. Pomp.*

10 [g] *Facile est Diis, qui cœlum latum habitant,*
Tum illustrem-reddere mortalem hominem, tum etiam affligere.
11 *Quin profectò desistere moneas à stultitiâ,*
[h] *Placidis verbis dehortans; tibi autem haudquaquam*
Obtemperabunt: jam enim ipsis instat fatalis dies.
12 [i] *Nè vino-inebriati, ortâ inter vos contentione*
Alii-alios vulneretis, dehonestetísque convivium.
13 ——— *Ipsum enim ferrum virum attrahit.*
14 ——— *Horrendum* facinus *est* [k] *stirpem regiam*
Interficere———

[g] 1 *Sam.* 2. 7. Dominus pauperem facit & ditat; humiliat & sublevat. 2 *Paralip.* 25. 8. In Deo est & adjuvare, & deprimere. *Psal.* 75. 7. Deus judex; hunc deprimit & illum extollit. *Luc.* 1. 52. Deposuit potentes de sede, & exaltavit humiles. [h] 2 *Tim.* 2. 25. Cum lenitate erudientem eos, &c. [i] *Prov.* 23. 29, 30. Cui vulnera impunè? cui rubor oculorum? Immorantibus apud vinum, &c. [k] 2 *Reg.* 11. 1. Surrexit, & interfecit omne semen regium.

apud *Erasm.* *Ferrum virum attrahit*, h. e. ad pugnam invitat. *Tertullianum* etiam Græco dixisse hemistichio, quod alicubi apud *Homerum* legitur, Ἕλκει δὲ τὸν ἄνδρα σίδηρος, observat idem Chiliastes. Citat & *Demetr. Phaler.* l. de Elocutione. Quin & huc, opinor, respexit *Claudian.* in *Rufin.* l. 2. *Ultrixque* vel potiùs (corrigente *Barthio* ex MSS.) *Ultroque manus mucrone furenti Ducitur.* Πρόχειρος εἰς μάχην ἀνὴρ παρακειμένου σιδήρου, ἵνα ὥσπερ σίδηρον ἡ μαγνῆτις, οὕτως αὐτὸς ἐπάγηται τὸν θυμούμενον. *Eustath.* ad locum. Ἐπ' ἐχθροὺς θυμὸς ὁπλίζει χέρα. *Basil. m.* (Homil. πρὸς τοὺς νέους, &c.) ex vetere Trag. Quin et huc fortean referri poterit illud *Astrampsychi* in Onirocrit. Μάχην μάχαιρα ζωγραφεῖ κρατουμένη. Nec ullus dubito quin hoc *Homeri* hemistichium in animo habuerit *Chrysost.* Hom. 15. in Act. Apost. Ἐν τῇ θήκῃ κείσθω (μάχαιρα sc.) ἂν ἔχωμεν αὐτὴν γυμνὴν, πολλάκις καὶ οὐκ ὄντος

καιρῷ χρησόμεθα, ἐφελκόμενοι ὑπ' αὐτῆς. Ubi doctissimus noster *Dounaus*, παρὰ τὸ Ὁμηρικὸν, Αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄ. σ. *Itaque non Græcorum est (ait Thucydides in* Præfatione) *sed Barbarorum* τὸ σιδηροφορεῖν. —*Illud autem Homericum est proverbiale.* Virg. *Furor arma ministrat.* Telum irato quicquid ad manum. Ὅπλον ἀχρήνητε θυμῷ πᾶν τὸ παρατυχόν. Quin et ex eodem hoc loco aliud adagium extudit *Erasm. Tollenda mali occasio. Quippe viros ferrum illicit ipsum: ità divitiæ pelliciunt ad luxum, consuetudo puellarum ad amorem.* Addo & *occasio facit furem.* Nescio annon et hùc spectet parœmialis ille versiculus ex vetere Comico apud *Athen.* l. 1. Οἶνος κοκκύζει τοῖς ὀδοιπόροις πιεῖν. Soleo etiam ego sic παρῳδεῖν, Αὐλὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρας οἶνος· et Αὐτὴ γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα βίβλος. *Ipse liber ad legendum invitat*; qui si non

15 ——— p Ἀλλὰ πρῶτα θεῶν εἰρώμεθα βουλάς·
Εἰ μέν κ' αἰνήσωσι Διὸς μεγάλοιο θέμιστες,
Αὐτός τε κτενέω, τοὺς δ' ἄλλους πάντας ἀνώξω,
Εἰ δέ κ' ἀποτρωπῶσι θεοὶ, παύσασθαι ἄνωγα.
16 ——— q Οὐδ' ὁσίη κακὰ ῥάπτειν ἀλλήλοισι.
17 ——— r Οὐδέ τι μιν θάνατον προμέεσθαι ἄνωγα
Ἐκ γε μνηστήρων, θεόθεν δ' οὐκ ἔστ' ἀλέασθαι.

p Sine numine et consilio Deorum quicquam aggredi vel ipsis Ethnicis religio fuit. Hinc proverb. Οὐκ ἄνευ Θεοῦ, *nihil sine Deo.* Erasm. *Nil sine numine*, tentandum sc. Τί γὰρ βροτοῖς ἄνευ Διὸς τελεῖται; *Æschyl.* Agam. Fieri certè Deo non permittente nihil potest, Deo non approbante nihil debet. Συμβουλεύω θεοὺς ἡγεμόνας αἰεὶ ποιεῖσθαι παντὸς ἔργου. *Appian.* Ἐμφυλ. 4. Et meritò; nam Γλυκὺ δ' ἀνθρώπων τέλος ἀρχά τε δαίμονος ὀρνύντος αὔξεται. *Pind.* Pyth. 10. Et *rerum humanarum maximum momentum est, quàm propitiis rem, quàm adversis agant Diis.* Liv. l. 9. Priusquam ergo opus aliquod aggrediamur, arduum inprimis ac difficile, Πρῶτα θεοῦ εἰρώμεθα βουλήν. Sic *Socrates* in rebus dubiis & obscuris ad Deorum consilia homines hortabatur. Unde solennis ei hæc formula, Θεὸς οἶδε. *Cic.* de Divin. *Socrates Xenophonti consulenti, sequereturnè Cyrum, posteà quàm exposuit quæ sibi videbantur; Et nostrum quidem, inquit, humanum est consilium; sed de rebus obscuris & incertis ad Apollinem censeo referendum.* Unde & idem *Xenoph.* Σωκρατοδίδακτος lib. de *Vectigal.* Σὺν γὰρ θεῷ πραττομένων εἰκὸς καὶ τὰς πράξεις προϊέναι ἐπὶ τὸ λῷον καὶ ἄμεινον ἀεὶ τῇ πόλει. Vid. & *Socrat.* Epist. 1. Pro Θέμιστες hoc in loco sunt qui legunt τόμουραι (inquit *Eustath.*) i.e. *μαντεῖαι, oracula, vaticinia.* Unde τόμουρος, *vates*, apud *Lycophr.* q. Ὁ τὸ μὴ ὂν ὁρῶν, ut nugantur Grammatici. Hanc autem lectionem τόμουραι pro θέμιστες hausit *Eustath.* ex *Strabone*, qui Geogr. l. 7. integrum hunc locum adducit, & pro ἀποτρωπῶσι θεοὶ habet ἀποτρέψῃσι θεός· τομοῦροι verò seu τόμουροι seu —ραι in fem. (variat enim lectio) ait à nonnullis hìc scribi pro θέμιστες, sed perperam. Οὕτω γράφουσί τινες--Παρ' Ὁμήρῳ δ' ἁπλούστερον δεῖ δέχεσθαι θέμιστας καταχρηστικῶς καὶ βουλὰς τὰ προστάγματα, καὶ τὰ βουλήματα τὰ μαντικὰ, καθάπερ καὶ τὰ νόμιμα. *Hesych.* Θέμιστες, μαντεῖα, χρησμοὶ, δίκαια, νόμοι. Ubi proculdubio hunc *Hom.* locum ante oculos habuit doctissimus Grammaticorum.

q Λείπει τὸ βουλὴ, ἤ τοιόνδε τι, ἵνα λέγῃ, ὡς οὐκ ἔστιν ὁσία δίκη, ἢ βουλὴ, ἢ πρᾶξις, τὸ ῥάπτειν κακὰ ἀλλήλοις. *Eustath.* Sunt tamen qui ἡ ὁσίη substantivum esse volunt, *fas, pietas, sanctitas*; eamque in rem citant illud *Juliani* de Cynismo Orat. 2. Πᾶσαι ἐκαλούμεθα τὰς ὁσίας οὐκ εἰσὶν ἀντάξιαι. Vid. Cl. *Gataker.* De N. Instrumenti

Stylo

adesset, forsan de lectione nè per somnium quidem quis cogitaret. Παρῳδεῖ *Juvenal.* sensu obscæno Sat. 9. Αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα κίναιδος· quanquam alii eum locum aliter legunt. ˣἌνδρα σίδηρος] Οὐ γυναῖκα. *Ferrum virum attrabit*, non feminam: Quid enim feminæ cum ferro? juxta vetus proverbium (apud *Diogenian.* et alios) Μὴ μάχαιραν αἶρε θῆλυ. Et illud *Hectoris* ad *Andromachen* (quæ cùm μάχιμον ἄνδρα habuerit, vel ex ipso nomine ostendit τῶν ἀνδρῶν εἶναι τὴν μάχην.) Πόλεμος δ' ἄνδρεσσι μελήσει. *Il.* ζ. Vid. plura ibi.

ᵒ Ὡς θεῖον τὸ βασιλικόν ἐστι γένος· καὶ οὐ δεινὸν εἶναι κτείνειν διὰ τὴν θειότητα. *Eustath.* Οὔτοι βασιλέα φαῦλον (i. e. *leve, facile,*) κτανεῖν. *Eurip.* Electr.

15 —— [l] *Sed primùm Deorum sciscitemur consilia:*
Siquidem approbaverint rem *Jovis magni oracula,*
Ipséque interficiam, atque alios etiam omnes ad id *hortabor;*
Quòd si prohibeant Dii, desistere moneo.
16 —— [m] *Nefas est* hominibus *mala struere sibi-mutuò.*
17 —— *Jubeo eum* securum esse, *nec mortem timere*
A procis certè, [n] *à Deo autem* missam *non licet effugere.*

[l] *Jud.* 18. 5. Consule Deum, quæsumus, ut sciamus an secundum erit iter nostrum, &c. 1 *Reg.* 22. 5, 6. Consule, quæso, hodiè verbum Domini — Utrùm ire debeo, an desistere? Censeo verbum Domini (seu oraculum) esse consulendum. *Act.* 5. 38, 39. Si est ex hominibus consilium hoc, aut opus, dissolvetur: si verò ex Deo est, non poteritis dissolvere illud, nè fortè & Deo repugnare inveniamini. [m] *Prov.* 3. 29. Nè machinare alteri malum. Et 24. 8. Qui maleficia excogitat, sceleratus vocandus est. [n] *Sap. Salom.* 16. 15. Tuam manum effugere impossibile est (ubi Deum sc. alloquitur sapiens.)

Stylo Dissertat. Cæterùm quod hîc apud *Hom.* ὁσίη, id aliis ὅσιον dicitur. *Soph.* Οὐ θέμις, οὐδ' ὅσιον, *Phocyl.* Οὐχ ὅσιον κρύπτειν τὸν ἀπάθαλον ἄνδρα ἄτιλον. Κακὰ ῥάπτειν, *mala struere, moliri, machinari*: ad verbum *suere, consuere*: unde consuitur vox κακοῤῥαφίη (quâ usus Poeta non semel.) Ut ex δόλον ῥάπτειν, δολοῤῥαφίη, & ex ῥάπτειν ᾠδὰς, ῥαψῳδὸς, & ῥαψῳδία, qui titulus hæsit libb. *Homericis*. Vid. *Eustath. Il.* α. in initio. Verbum autem ῥάπτειν hoc sensu Metaph. etsi ποιητικώτερον, tamen πεζογράφοις etiam in usu est. Βάρβαροι ἐπ' Ἕλλησι ἀνδράσι φόνον ἔρραψαν. *Herodot.* Calliop. Ὅτι Φάλαρις αὐτῷ ῥάπτοι θάνατον. *Jamblich.* De Vit. *Pythag.* Utérque ab *Homero* mutuatus: cuju (statim suprà) hæc verba sunt, Τηλεμάχῳ θάνατον τε μόρον τε ῥάπτεις. Est porrò sententia hæc admodum pia, & tum legi naturæ tum divinis literis apprimè consona: quâ damnatur sc. omnis κακοῤῥαφίη & κακουργίη.

ʳ Θάνατος ἀπεψήφισται. *Eurip* Bacch. Σωκράτης εἰπόντος αὐτῷ τινὸς, Οἱ Ἀθηναῖοι θάνατόν σου ἐψηφίσαντο, ἔφη, Καὶ αὐτῶν ἡ φύσις. *Diog. Laert.* & *Plut.* Πέρας μὲν ἅπασιν ἀνθρώποις ἐστὶ τοῦ βίου ὁ θάνατος, κἂν ἐν οἰκίσκῳ τις αὐτὸν καθείρξας τηρῇ. *Demosth.* pro Cor. Τὸ γὰρ μόρσιμον (i. e. mors) οὐ παρφυκτόν. *Pind.* Pyth. 12.

ΟΔ. ρ'.

1 [a] ΠΤωχῷ βέλτιόν ἐστι κατὰ πόλιν ἠὲ κατ' ἀγροὺς
Δαῖτα πτωχεύειν, δώσει δέ οἱ ὅς κε θέλῃσιν.
2 [b] Ἐσθλ' ἀγορεύοντες, κακὰ δὲ φρεσὶ βυσσοδομεύων.
3 [c] Οὐ μὲν γάρ τι χέρειον ἐν ὥρῃ δεῖπνον ἑλέσθαι.
4 ———— ———— [d] Χαλεπαὶ δέ τ' ἀνάκτων εἰσὶν ὁμοκλαί.
5 [e] Ἀλλ' ἄγε νῦν ἴομεν· δὴ γὰρ μέμβλωκε μάλιστα
Ἦμαρ, ἀτὰρ τάχα τοι ποτὶ ἕσπερα ῥίγιον ἔσται.
6 [f] Νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ κακὸς κακὸν ἡγηλάζει.
Ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον.
7 [g] Ὃς πολλῇσι φλιῇσι παραστὰς φλίψεται ὤμους,
Αἰτίζων ἀκόλους. οὐκ ἄορας, οὐδὲ λέβητας.

[a] Tum ob frequentiam civium, tum ob opulentiam, tum etiam ob comitatem morum, atque clementiam, quæ nescio quomodo Urbis potiùs quàm ruris incola. Unde & viri clementes & humani Gr. ἀστεῖοι, Lat. *Civiles* & *Urbani*, inhumani contra & inclementes, Gr. ἄγροικοι, Lat. *Rustici* & *Pagani*, (quod etiam nomen Gentilibus hæsit post Christum prædicatum, quia sc. Ethnicissimus adhuc in *pagis* fervebat, recepto in Urbibus Euangelio) q. παροιμιακῶς appellati. Meliùs ergo rem faciunt, & majorem ventri saburram parant οἱ κατὰ πόλιν ἠὲ κατ' ἀγροὺς δαῖτα πτωχεύοντες. Quanquam fortè ut mures (in fabulâ) sic mendici (reverâ) *urbani* quidem lautiùs, at *rustici* tranquilliùs vivunt, quippe extra *Fumum & opes strepitumque Romæ*. Δαῖτα πτωχεύειν.] Πτωχοὶ *Homerici* non (ut nostri) κέρματα, sed ἀκόλους, non æneos obolos & nummulorum minuta, sed frusta panis & ciborum offulas mendicabant. Δὸς πτωχῷ ἄρτον, &c. Nec mirum, cùm rudi illâ & simplici ætate nummus nondum in usu fuerit.

[b] Μή μ' ἔπεσιν μὲν στέργε, νόον δ' ἔχε καὶ φρένας ἄλλῃ. *Theogn.* & alibi, Μειλίχια καπήλων ἐξαπατᾶν ἐθέλει. *Mosch.* Idyll. 1. de *Cupidine*, Κακαὶ φρένες, ἀδὺ λάλημα. Οὐ γὰρ ἴσον νοέει καὶ φθέγγεται. *Q. Calab.* Paralip. l. 2. Ὅς φίλα μὲν σαίνησιν ἐνωπαδὶς, ἄλλα δὲ θυμῷ Πορφύρει. Hùc spectant rhythmi illi notissimi *Mel in ore verba lactis; Fel in corde, fraus in factis;* desumpti sc. ex hoc loco *Plaut.* Trucul. *In melle sunt linguæ sitæ vestræ atque orationes lacteque, corde fella sunt lita, atque acerbo aceto.* Μελετίνη ἀγχόνη. *Diog.* apud *Laert.* Βύσσινα ῥήματα, *Byssina verba.* Parysatis apud *Plut.* Ῥήματα μὲν βύσσινα, κακὰ δὲ φρεσὶ βυσσοδομεῦσι. Βυσσοδ. verbum elegans *Homero* familiare; q. d. in *profundo* cordis, *moliri*, *struere*, & quasi *extruere*, δομεῖν, ὅ ἐστιν οἰκοδομεῖν. Citat porrò hunc *Hom.* versum, q. proverbii loco, *Ivo Duchat.* Bell. Sacr. l. 2. Οὐ μὴν οὐκ ἀληθεύοντος, ἀλλὰ πολὺ τἀναντία διανοουμένους, καὶ τοῦτο δὴ τὸ τοῦ ἔπους, Ἐσθλ' ἀγορεύοντος, &c. Et respicit *Nicet. Chon.* Annal. *Man. Commen.* l. 3. Ἄνδρα δὲ κακὰ τῷ πλησίον βυσσοδομεύοντα, καὶ ἄλλα μὲν ἐν φρεσὶ κεύθοντα, ἕτερα δὲ βάζοντα (*Il.* 1.) σοφίας δεῖ πολλῆς ἐκφυγεῖν. Ubi ad duos simul Poetæ locos alludit Historicus ille Ὁμηρικώτατος. Utitur etiam hoc verbo quanquam ποιητικωτέρῳ *Ann. Comnen.* Alex. l. 2. (quæ & aliàs non illibenter Ὁμηρίζει.) Καὶ πολλὰ μὲν βυσσοδομεύοντες κατ' αὐτοῦ.

[c] *Athen.* l. 4. Ex hoc autem loco *Homeri* desumpta est phrasis illa, Οὐ χεῖρον, apud Atticos scriptores usitatissima. Cui opp. Οὐκ ἄμεινον, & Οὐ γὰρ ἄμεινον. *Hesiod.* Ἔργ. καὶ Ἡμ. 1. Μηδ' ἐπ' ἀκινήτοισι καθίζειν· οὐ γὰρ ἄμεινον. *Vetus clausula* (inquit Cl. *Heinsius* ad locum) *quâ potissimùm utebantur in interdictis suis principes, erat*, Οὐ γὰρ ἄμεινον. Ut apud *Herodot.* l. 1. in Epitaphio *Nitocridis.* Ἦν σπανίσῃ χρημάτων, ἀνοίξας τὸν τάφον, λαβέτω ὁκόσα βούλεται χρήματα· μὴ μέντοι γε μὴ σπανίσας γε· οὐ γὰρ ἄμεινον. Quam loquendi formulam nos etiam in linguâ nostrâ imitari videmur, cùm aliquem ab incepto deterrentes minitabundi dicimus, **You had not best**, Οὐ γὰρ ἄμεινον.

[d] Scio

Odyss. 17.

1 *Pauperi melius est in urbe quàm in agris*
Cibum mendicare; dabit autem ei quicunque voluerit.
2 [a] *Bona loquentes, mala autem in mente profundè-cogitabant.*
3 *Non enim abs-re-est* [aa] *in tempore cœnam capere.*
4 ———— [b] *Graves* & acerbæ *regum sunt minæ.*
5 [c] *Verùm age nunc eamus: jam enim inclinavit maximè*
Dies, at statim circa vesperam pejus & *frigidius erit.*
6 [d] *Nunc jam prorsus omninò malus malum ducit:*
[e] *Sic semper similem ducit Deus ad similem.* (*ros,*
7 Q*ui multis postibus-superliminaribus astans affricabit hume-*
Petens buccellas, non ollas neque lebetes.

a *Psal.* 28. 3. Qui cum aliis amicè loquentes, malitiam gerunt in pectore. *Psal.* 55 21. In ore dulciora-butyro habens, in corde bellum gerit. *Jer.* 9. 8. In ore suo pacem cum amico suo loquitur, & occultè ponit ei insidias. [aa] *Eccles.* 10. 17. Cujus principes tempore cibum capiunt (ἐν ὥρῃ.) [b] *Prov.* 16 4. Ira regis est mortis nuntia. [c] *Johan.* 11. 10. Si quis ambulaverit in nocte, offendit, quia lux non est in eo. [d] *Matth.* 15. 14. Cœci cœcorum duces. [e] *Sirac.* 13. 15, 16. Omne animal diligit simile sibi; sic & omnis homo proximum sibi. Omnis caro ad similem sibi conjungetur, & omnis homo simili sui sociabitur.

---

[d] Scio ἄνακτας hoc in loco (ut & alibi sæpè apud *Hom.*) nihil aliud esse quàm *heros* seu *dominos*, potest tamen ad Reges (qui & specialiter ἄνακτες) non incommodè transferri hæc sententia, ut gemina ferè sit illi apud *Trag.* *Gravis ira regum est semper.* Sen. Med. Δεινὰ τυράννων λήματα. *Eurip.* Med. *Regum autem hæc sunt imperia, Animadverte & dicto pare: & præter rogitatum si loquare,* &c. (Ex *Eurip.*) *Cic.* pro *Rabir.* Χαλεπαὶ δὲ τ' ἀνάκτων εἰσὶν ὀπειλαὶ τῶν νέων. Schol. *Æschyl.* ad illum *Prom. V.* Ἅπας δὲ τραχὺς ὅστις ἂν νέον κρατῇ.

[e] Urgendum & opus & iter tum præsertim cùm dies vergit in *vesperam.* Commodiora enim itinera interdiu, quàm vesperi aut noctu. Festinandum itaque dum dies est, (dies vitæ) in itinere, (ad cœlum) senibus inprimis; δὴ γὰρ μέμβλωκε μάλιστα Ἦμαρ, & statim advesperascet. Est enim ut ἡ ἑσπέρα γῆρας ἡμέρας, sic τὸ γῆρας ἑσπέρα βίου. *Aristot.* Poet. c 21. ¶ Μέμβλωκε, ἅπαξ λεγόμενον, Poeticè, P*er varios casus, per tot,* &c. per *Epenthesin* sc. & *Metathesin*, & *Syncopen*, & *Tropen*, pro μεμόληκε, à μολέω, -ήσω. Ἕσπερα, vel adject. per *Syncop.* pro ἑσπέρια sc. μέρη, ut τὰ ἑῷα, vel substant. per *Metaplas.* pro ἑσπέρας. Ῥίγιον· hic κυριολεκτικῶς κεῖται (*Eustath.*) pro ψυχρότερον, *frigidius*, à ῥῖγος, *frigus*: alibi verò pro κάκιον, χαλεπώτερον, *pejus, gravius*, q. *horribilius.* φοβερώτερον, λυπηρότερον. *Il.α.* Τὸ δ' οἱ καὶ ῥίγιον ἔσται· & *Hesiod.* de mala uxore, Τῆς δ' αὖτε κακῆς οὐ ῥίγιον ἄλλο.

[f] Τυφλὸς τυφλῷ ὁδηγὸς. *Cœcus cœcum ducit. Non compositus meliùs cum Bitho Bacchius*, Horat. Ἡγηλάζειν (verb. Poet.) ἄγειν, ὁδηγεῖν, ἡγεῖσθαι, à quo etiam formatur; assumendo sc. terminationē illam paragogicam & poeticam άζειν, (ut ab ἀλύσκειν, —άζειν, ab ἀλᾶσθαι, ἠλασκάζειν, &c.) & interserendo λ. quod & sæpè servile est & epentheticum (ut in ῥιγηλὸς, σιωπηλὸς, &c.) ab ἡγεῖσθαι, ἡγηλάζειν. Ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον] Insignis gnome, quæ & in proverbium abiit. *Arist.* Eth. 8. 1. Ὅθεν τὸν ὅμοιόν φασιν ὡς ὅμοιον, καὶ κολοιὸν ποτὶ κολοιόν. Id. Rhet. 1. 11. Ὅθεν καὶ αἱ παροιμίαι εἴρηνται. Ὡς ἧλιξ ἥλικα τέρπει, καὶ, αἰεὶ τὸν ὁμοῖον (ubi Philosophus pro suo more κατ' ἔλλειψιν dimidiatum citat hoc

Homeri,

Homeri carmen.) Ἔγνω δ' ἀὴρ ἀέρα, &c. Id. de Cœlo. 4 3. Ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι ὅτι τὸ ὅμοιον φέρεται πρὸς τὸ ὅμοιον· ubi tamen non de personis, sed de rebus & elementis sermo est. Vid. & eundem *Eudem.* 7. 1. Ὁ γὰρ παλαιὸς λόγος εὖ ἔχει, ὡς ὅμοιον ὁμοίῳ κατὰ θεῖον αἰεὶ πελάζει. *Aristæn.* Epist. l. 1. quod habet ex *Platone* in Sympos. Δι' ὁμοιότητος πάντα φιλεῖ πρὸς ἄλληλα συνάπτεσθαι. *Hierocl.* in Pythag. aur. Carm. Οἱ ὅμοιοι τοῖς ὁμοίοις εὔνοί εἰσι. *Xenoph.* Athen. Repub. ad quem locum illustrandum *Æm. Portus* in notis citat hunc *Homeri* versum: Ut & *Guastagninus* in Comment. ad hæc verba *Aristotelis* (Problem Sect. 10. qu. 51.) Διὰ τί ἵππος ἵππῳ χαίρει καὶ ἐπιθυμεῖ, ἄνθρωπος δ' ἀνθρώπῳ, καὶ ὅλως δὲ τὰ συνήθη τοῖς συγγενέσι καὶ ὁμοίοις; Laudat etiam *Plato* Lyside: ubi hoc modo legitur, Αἰεί τοι τὸ ὅμοιον, &c.

[g] Periphrasis mendici, Πτωχὸς ἀνὴρ ὃς δαιτῶν ἀπολυμαντὴρ. ¶ Φλιαὶ sunt τὰ πρόθυρα, vel αἱ παραστάδες. *Didym.* Interpres Φλιῇσι, τῆς παραστάσεσι (lego παραστάσι) τῆς θύρας. *Hesych.* Φλιὴ, πρόθυρον, ἢ παραστὰς τῆς θύρας. Ut sit ἀστεϊσμὸς hoc in loco, sive allusio in particip. παραστὰς ad nomen παραστὰς, quod tamen non observarunt Grammatici. Sunt autem παραστάδες *postes ostii superliminares*, ex utrâque parte illud includentes, quibus adeò mendici humeros atterere solent, dum ostio astantes stipem petunt. ¶ Φλίψεται Æolicum, pro θλίψεται, ut Φὴρ pro Θὴρ, & φλίψις, θλίψις apud *Hesych. Phavorin.* aliosq; Lexicographos. Φλιῇσι φλίψεται Paronomasia; vel etiam juxta nonnullos τρόπος ἐτυμολογίας. Φλίψεται, *apprimet, allidet, atteret*, vel etiam *apprimetur, atteretur, pass.* (κατ' ὤμους sc.) atq; ità *Hesych.* Φλίψεται ἀποθλιβήσεται. Estq; hic φλίβ. h. e. θλίβειν in propriâ & nativâ significatione, *premere, terere, trudere, apprimere, comprimere*; atque ità semper apud Ethnicos & antiquos Autores. Nam θλίβειν Metaph. pro *affligere*, ut & θλίψις pro *afflictio*, recentioris commatis, & apud sacros tantùm, & Ecclesiasticos scriptores in usu est. Atque hoc mihi inter alia argumento est, Autorem Νόθον illius poematis, quem *Phocylidem* dicimus, Ethnicum non fuisse, sed Christianum, aut saltem semichristianum; quippe quòd verbum hoc θλίβειν sensu metaphorico & Ecclesiastico usurpet, Μισθὸν μοχθήσαντι δίδου, μὴ θλίβε πένητα.

8 [h] Ἀλλ' ἐπεὶ οὖν δὴ ἔργα κάκ' ἔμμαθεν, οὐκ ἐθελήσει
Ἔργον ἐποίχεσθαι, ἀλλὰ πτώσσων κατὰ δῆμον
Βούλεται αἰτίζων βόσκειν ἣν γαστέρ' ἄναλτον.
9 ——————— [i] Μῆλα κακοὶ φθείρουσι νομῆες.
10 ———— [k] Κνίσση μὲν ἀνήνοθεν, ἐν δέ τε φόρμιγξ
Ἠπύει, ἣν ἄρα δαιτὶ θεοὶ ποίησαν ἑταίρην.
11 [l] Τολμήεις μοι θυμὸς, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέπονθα
Κύμασι καὶ πολέμῳ· μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω.
12 [m] Γαστέρα δ' οὔπως ἐστὶν ἀποκρύψαι μεμαυῖαν,
Οὐλομένην, ἣ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι δίδωσι,
Τῆς ἕνεκεν καὶ νῆες εὔζυγοι ὁπλίζονται
Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον, κακὰ δυσμενέεσσι φέρουσαι.

[h] Καθὰ ὁ ἀγαθὸς οὐ ῥᾷον ἀλλοιοῦται, ἐπεὶ μάθεν ἔμμεναι ἐσθλὸς, οὕτως οὐδὲ ὁ φαῦλος, ἐπεὶ ἔργα κάκ' ἔμαθε· δυσαπόβλητοι γάρ εἰσιν ὅτε καὶ ἀναπόβλητοι, ὥσπερ αἱ ἀγαθαὶ ἕξεις, οὕτω δὴ καὶ αἱ φαῦλαι. *Eustath.* Ἔργα κακὰ, καὶ σχέτλια ἔργα *mala opera*, ut contrà αἴσιμα ἔργα *bona op.* at ἔργον absolutè (ut hic ἔργ. ἐπ.) in meliorem partem, ut apud *Hesiod.* Ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος. Οὐκ ἐθελ. ἔργ. ἐπ. **He will do no work.** Ἄναλτον] ἀπλήρωτον καὶ μηδέποτε ἅλις ἔχουσαν. *Eustath.* Quid si γαστέρα ἀργὴν, *ventrem pigrum*? q. ἀλλεσθαι μὴ δυναμένην. *Hesych.* certè derivat παρὰ τὴν ἄλσιν: etsi verba ejus sunt obscura. Clariùs aliquantò *Phavorin.* ubi post alias hujus vocis *Homericæ* interpretationes etiam hanc subjungit, ὁ τὸν ἄλλεσθαι μὴ δυνάμενον, βαρύ· ac si γαστὴρ ἄναλτος idem ferè esset, quod γαστὴρ ἀργὴ, *venter piger*.

[i] *Boni pastoris est tondere pecus, non deglubere.* Contrà, mali pastoris est non tondere, sed deglubere;

Ut omittam utrumque hoc monitum seu præceptum, ut & alia non pauca in illâ πανθηλημάτων farragine, ferè αὐτολεξεὶ ex sacra pagina desumptum. Αἰτίζων ἀκόλους, &c.] Mendicus micas poscit, *Jejunus rarò stomachus vulgaria temnit. Cum sale panis Latrantem stomachum bene leniet.* Horat. Serm. l. 2. Sat. 2. Huc etiam accommodari poterit illud *Achæi* Eretriensis, quod & hic adducit *Eustath.* Πεινῶντι δ' ἀνδρὶ μᾶζα τιμιωτέρα χρυσοῦ τε καὶ ἐλέφαντος. Αἰτίζων ἀκόλους, proverbiale dictum de mendico, qui micas panis & buccellas ostiatim petit, qualis *Lazarus* in Euangelio. Nec de mendico tantùm ventris causâ oberrante, Εἴ τις κοτύλην καὶ πύρνον ὀρέξῃ, sed etiam de quovis modesto petitore, qui sc. rem aliquam parvam & minutam, non grandem nec pretiosam sibi dari postulat, παροιμιακῶς usurpari poterit hic versus Αἰτίζων ἀκόλους, &c. *Callimach.* hymn. in *Cererem*, Αἰτίζων ἀκόλως τε καὶ ἔκβολα λύματα δαιτός. *Agathias* Anthol. Ep. l. 1. Οὐκ ἐθέλεις δὲ Αἰτίζων ἀκόλους, νῦν ἑτέροις παρέχειν. Ἄκολοι οἱ μικρότατοι ψωμοί, παρὰ τὸ μὴ κολούεσθαι, ἤγουν εἰς μικρὰ τέμνεσθαι. Ἄορες αἱ γυναῖκες (*Eustath.*) παρὰ τὸ ἀείρω τὸ συζεύγνύω, quæ & alibi ὄαρες per metathesin, (Ὀάρων ἕνεκα συντεθεισῶν) unde ὀαρίζειν, & ὀαριστύς. Τὸ ἄορ in sing. *ensis*, αἱ ἄορες in plur. *mulieres*. *Hesych.* tamen etiam exponit Ἄορας, ξίφη ἀρσενικῶς· at statim pòst, Ἄορες γυναῖκες λέγονται καὶ τρίποδες· nimirum respicere videtur hunc Poetæ versum, ubi conjunguntur ἄορες καὶ λέβητες. Cùm verò ἅπαξ λεγόμενον hoc nomen sit (in plur. sc.) & hoc tantùm in loco occurrat, nec usquam alibi compareat vel apud *Hom.* vel ullum alium (quod sciam) autorem (nisi si fortè quis hunc locum ex *Hom.* laudet, aut etiam ad eum alludat) certè integrum cuique fuerit quodnã velit eligere ex hisce trib⁹ *Hesychii* glossematis: quanquam si mihi optio detur, ego tertium potiùs prætulero: quod & agnoscit Scholiast. Et simul etymon assignat. Οἱ δὲ τοὺς τρίποδας, τοὺς ὦτα ἔχοντας, ἐξ ὧν αἱρεῖσθαι δύναται. *Max. Tyr.* Dissert. 34. Οὐκ ἀκόλους μὰ Δία κατὰ τὸν Ὅμηρον πτωχεύοντα, οὐδὲ δῶρας (lego οὐδ' ἄορας) καὶ λέβητας μόνον, &c. *Heliodor.* l. 2. Καὶ ἐμοὶ δοκεῖτε τοιοίδε ὄντες, οὐκ ἀκόλους, ἀλλ' ἄορας τε καὶ λέβητας αἰτήσειν. Citat & hunc versum *Plut.* de Audit.

8 [f] *Sed quoniam jam mala opera didicit, non volet*
Opus peragere, sed mendicans in populo
Vult petens pascere suum ventrem insatiabilem.
9 ———— [g] *Pecora mali perdunt pastores.*
10 ———— *Nidor ascendit,* [h] *cithara verò*
Sonat, quam convivio Dii fecerunt comitem.
11 [i] *Tolerans mihi animus, quoniam mala multa passus-sum*
Undis & bello; ad illa etiam hoc accedat.
12 [k] *Ventrem nullatenùs licet occultare avidum,*
Improbum, qui multa mala hominibus dat:
Cujus gratiâ & naves benè-transtratæ apparantur
Pontum in vastum mala inimicis ferentes.

[f] *Prov.* 19. 24. Abscondit piger manum suam in sinu, nec ad os suum applicat eam. [g] *Ezech.* 34. 2. &c. Væ pastoribus— Adipem comeditis, & lanam induitis, quod optimum est mactatis, gregem non pascitis, &c. *Joh.* 10. 12. Mercenarius & qui non est pastor, cujus non sunt oves propriæ, videt lupum venientem, & deserit oves, & fugit; & lupus rapit & dispergit oves. [h] *Sirac.* 32. 5. Concentus musicorum in convivio vini. [i] *Rom.* 5. 3, 4. Afflictio tolerantiam parit, tolerantia vero experientiam, experientia autem spem. [k] *Eccl.* 6 7. Omnis labor hominis est propter os (*& ventrem*) ejus.

---

glubere; imò deglutire: quem propterea rectiùs Δημοβόρον βασιλῆα voces quam ποιμένα λαῶν. Siquidem βασιλεὺς ἀγαθὸς ὢν ἐπιμελεῖται (τῶν βασιλευομένων) ὥσπερ νομεὺς προβάτων·

ϐάτων· ὅθεν καὶ Ὅμηρος τὸν Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν εἶπε. *Arist.* Eth. 8. 11. Potest etiam aliter hic locus intelligi de eâ corruptelâ, quæ ex malis moribus & exemplo principum ad populos dimanat. Siquidem *Componitur orbis Regis ad exemplum*, &c. *Claudian* & Φιλεῖ ἀεί πως τὸ ὑπήκοον ζήλῳ τῷ τοῦ ἄρχοντος γνώμης βίου. *Herodian.* Reges, ergo et pastores populorum, si mali sint, vitia sua transfundunt in gregem, nec solùm ipsi corrumpuntur, sed etiam alios corrumpunt, & plùs exemplo quàm peccato nocent. Sic *Seber.* (Florileg. Græcolat. è Poetis Epic.) hoc hemistichium ἀλληγορικῶς παραφράζει, Μῆλα κ. φ. ν. *Magistratus mali corrumpunt subditos.* Quid quod populus interdum luit peccata principis: atque hoc etiam sensu, Μῆλα κ. φ. ν. *Oves istæ quid*— quærebat olim & querebatur Pastor, bonus an malus? *malus* certè tum cùm *perdidit gregem* (Vid. *Il.* α. Ὁ γὰρ βασιλῆϊ χολωθεὶς Νοῦσον, &c.) tametsi aliàs bonus. Fortean & hùc referri poterit illud *Socratis* apud *Xen.* Memorabil. l. 5. Πρόβατον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἦν κακῶς ἔχῃ, τὸν νομέα αἰτιώμεθα.

k *Athen.* l. 14. ubi sic legitur, Φόρμιγγος δ' ἦν ἀυτή, &c. Alibi φόρμιγξ dicitur ἀυτὴ συνήορος. Hinc Βρομίαν φόρμιγγα dictam putat Schol. q. τὴν συναναστρεφομένην τῷ Διονύσῳ apud Pind. Nem. 6. quò & hunc *Homeri* versum adducit. Φόρμιγγος δ' ἦν ἀυτή, &c. ¶ Ἀνήνοθεν, ἀνέρχεται, ἀναφέρεται, ἀναβαίνει. Præt Med. à verbo inusit.: ἀνέθω, pro ἀναθέω· ἤνοθα, ἀνήνοθα, unde decompos. ἐπενήνοθα, *Il.* β. à simplici ἔθω, h. e. θέω *curro* (uti volunt Grammat.) ἐνέθω, ἤνοθα, per gemin. Att. ἐνήνοθα, ἐπενήνοθε. Ψεδνὴ δ' ἐπενήνοθε λάχνη.

n Hæc est ὀφθαλμοδουλεία, quam damnat Doctor Gentium. Sed nimirum ità plerumque fit. Πολὺ λώϊον ἄνδρες Ἔργῳ ἐποίχονται ὁπότ' εἰσορόωσιν ἄνακτες. *Q. Calab.* l. 12.

13 n Δμῶες δ', εὖτ' ἂν μηκέτ' ἐπικρατέωσιν ἄνακτες,
Οὐκ ἔτ' ἔπειτ' ἐθέλουσιν ἐναίσιμα ἐργάζεσθαι.
14 o Ἥμισυ γάρ τ' ἀρετῆς ἀποαίνυται εὐρύοπα Ζεὺς
Ἀνέρος, εὖτ' ἄν μιν κατὰ δούλιον ἦμαρ ἕλησι.
15 p Αἰδὼς οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένῳ ἀνδρὶ προΐκτῃ.
16 ———— q Ἦ οὐχ ἅλις ἧμιν ἀλήμονές εἰσι καὶ ἄλλοι
Πτωχοὶ ἀνιηροί, δαιτῶν ἀπολυμαντῆρες;

Ὡς πού καὶ βασιλεῦσιν ἐνίσταται ἐν φρεσὶν ἥπερ Αὐτοῖς κηδομένοισι σαώτερος ἔμμεναι οἶκος. *Theocr.* Idyll. 25. Contrà, *Ubi summus Imperator non adest ad exercitum, Citiùs quod non facto'st usus fit, quàm quod non facto'st opus.* Plaut. Amphitr. Ὄμμα γὰρ δόμων νομίζω δεσπότου παρουσίαν. *Æschyl.* Pers. Huc spectat notum illud *Persæ* cujusdam apophthegma, Οὐδὲν οὕτω πιαίνει τὸν ἵππον ὡς βασιλέως (seu δεσπότου) ὀφθαλμός. Extat apud *Aristot.* Oeconom. 1. & *Plut.* περὶ π. ά. Quin & hodiè etiam in linguâ nostrâ vernaculâ in adagium cessit, *Oculus domini saginat equum.* Hùc porrò pertinet illa historia de equite quodam *Romano*, qui à Censoribus (*Scipione Nasicâ*, & *M. Popilio*) interrogatus, cur ipse pinguis adeò & obesus equum haberet tam strigosum & macilentum, respondit, *Quoniam ego me curo, equum Statius meus* (servus) *Agell.* l. 4. c. 20.

o *Plat.* de Legg. l. 6. et ex eo *Athen.* l. 6. ubi hi duo versus sic leguntur. Ἥμισυ γάρ τε νόου ἀπαμείρεται ε. Ζ. Ἀνδρῶν, οὓς ἂν δὴ κ. δ. ἦ. ε. Citat & *Clem. Alex.* Strom. 4. & *Longinus* περὶ ὕψους. *Meritò igitur suspecta majoribus nostris fuerunt ingenia servorum.* Tacit. Annal. 14. *Etiam fera animalia, si clausa teneas, virtutis obliviscuntur.* Id. Histor. l. 4. Unde lex *Athenis*, Μὴ μαρτυρεῖν τοὺς δούλους. *Terent.* Phorm. *Servom hominem causam orare leges non sinunt, neque testimonii dictio est.* quia sc. servum pecus plerumque sublestæ fidei, & quomodocunque tractaveris, vix frugi erunt. Ἀντιέμενοί τε γὰρ ὑβρίζουσι, καὶ κακοπαθοῦντες ζῶντες ἐπιβουλεύουσι. *Aristot.* Polit. 2. 7. Οὔποτε δουλείη κεφαλὴ ἰθεῖα πέφυκεν. *Theogn.* Unde illud in Pirke Abboth. מרבה עבדים מרבה גזל *Qui multiplicat servos, multiplicat rapinam.* (Δοῦλος à δόλος.) Et notum illud proverb. *Quot servos habemus, tot hostes.* Extat apud *Sen.* Epist. 47. & *Macrob.* Saturnal. l. 1. c. 11. Δούλου δὲ χεῖρον οὐδὲν, οὐδὲ τοῦ καλοῦ. Incert. apud

Sunt tamen qui ab ἀνθέω *floreo* nescio quomodo deducunt.

[l] Quò plus est passus, plus patietur homo. Est nempe unum genus fortitudinis, quod experimentale vocat Philosophus, vel διὰ τὴν ἐμπειρίαν. Eth. 3. 8. Δοκεῖ δὲ καὶ ἡ Ἐμπειρία περὶ ἕκαστα ἀνδρεία τις εἶναι.

[m] *Clem. Alex.* Strom. 6. ubi pro ἀποκρύψαι legit ἀποπλῆσαι. *Pind.* Isthm. 1. Γαστρὶ δὲ πᾶς τις ἀμύνων λιμὸν αἰανῆ τέτακται. *Alexis* apud *Stob.* Μάθοις ἂν οἷον ἀνθρώποις κακόν ἐστιν ἡ γαστὴρ, διδάσκει δ' οἷ', ἀναγκάζει δ' ὅσα. Νῦν δὲ ἄρα καὶ τὴν γαστέρα θεραπεύειν, ἐς τάδε ἀποσκοπῶν Ὅμηρος, καὶ ὡς πάντα δεύτερα αὐτῆς ποιεῖται, θαυμασίως οὐλομένην ὠνόμασεν. *Heliodor.* Hinc expressum & illud *Euripidis* juxta *Clem. Alex.* Strom. 6. Νικᾷ δὲ χρεία μ' ἡ κακῶς τ' ὀλουμένη Γαστὴρ, ἀφ' ἧς δὴ πάντα γίγνεται κακά. Priorem tamen istum senarium Νικᾷ δὲ, &c. *Stob.* citat ex *Diphilo.* Γαστέρα δὲ τοῖς πολλοῖς ἀπορρίψαντες ὡς πικρὰν δέσποιναν καὶ ἀπόπλυστον, πάντων κακῶν μητέρα. *Nazian.* Stelit. 1. in *Julian.* *Cum ventre humano tibi negotium est; nec rationem patitur, nec æquitate mitigatur, nec ullâ prece flectitur populus esuriens.* Sen. de Brevit Vit. ad quæ verba hos *Hom.* versus adducit *Lipsius.* Vid. supr. *Od.* ο. Ἀτρύγετος *sterilis, infructuosus,* q. ἀτρύγητος per Systolen, παρὰ τὸ μὴ τρυγᾶσθαι, ἄκαρπος· unde εἰς ὕδωρ, vel εἰς πόντον σπείρειν, pro *frustra laborare,* & *sine spe fructus,* Μὴ κακὸν εὖ ἔρξῃς· σπείρειν ἴσον ἔσθ' ἐνὶ πόντῳ. Phocyl. junior. Et Ἅλιος *Marinus* & *Vanus,* quia sc. *mare* ante inventam navigationem sterilis res & *inanis.* Vel à τρὺξ, γὸς, *fæx, fundum*: παρὰ τὸ τρύγα μὴ ἔχειν, q. *profundus,* aut potiùs *fundo carens,* ἄβυσσος.

13 [l] *Servi, quando haud ampliùs* instant & *imperant domini,*
Haud ampliùs deinde volunt suo officio fungi.
14 [m] *Dimidium enim virtutis aufert altitonans Jupiter*
Viro, quo primùm die servus is esse incipit.
15 [n] *Pudor non* est *bonus egeno homini mendico.*
16 *An non satìs nobis vagabundi sunt & alii*
Mendici molesti, conviviorum destructores?

[l] *Col.* 3. 22. Servi, obedite dominis, non ad oculum servientes.

[m] *Prov.* 29 19. Verbis non emendatur servus: qui tametsi percipiat, non obsequitur.

[n] *Luc.* 11. 8. Si ille perseveraverit pulsans, —etsi non dabit illi surgens, eò quòd amicus sit, tamen propter improbitatem ejus (seu *impudentiam* ἀναίδειαν) surget, & dabit illi. *Sirac.* 40. 30. Impudentis ori dulcis est mendicatio.

---

apud *Stob.* Vid. tamen Apologiam pro servis apud *Sen.* totâ illâ Epist. jam laudatâ; ut & apud *Macrob.* (ubi suprà) quorum uterque arrogantiæ id proverbium incusat, *Tot hostes, quot servos.* Δούλιον ἦμαρ περιφραστικῶς, ἡ δουλεία, ut ἐλεύθερον ἦμαρ, ἡ ἐλευθερία — Ἐλεύθερον ἦμαρ ἀπούρας. *Il.* ζ.

[p] Citatur hic versus à *Platone* in *Charmide,* ubi pro προσέκτῃ legitur παρεῖναι. Et habetur apud *Hesiod.* cum levi mutatione, Αἰδὼς οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα κομίζει. Ἔργ. καὶ Ἡμ. 1. ubi *Proclus,* Τοῦτον καὶ τὸν ἑξῆς στίχον (sc. Αἰδὼς ἥ τ' ἄνδρας, &c.) παρεμβεβλῆσθαι ληφθέντας ἀπὸ τοῦ Ὁμήρου καὶ Πλούταρχος εἶπε. *Stultorum incurata pudor malus ulcera celat.* Horat. *Homo inutiliter verecundus.* Sen. de Benef. 2. *Stultitia est ista, non pudor.* Terent. Sed vid. inprimis *Plutarchum,* qui egregium scripsit libellum περὶ Δυσωπίας, h. e. *De malo & vitioso pudore.* Αἰδώς τοι πρὸς ἀνολβίῃ, θάρσος δὲ πρὸς ὄλβῳ. *Hesiod.* Est igitur Αἰδὼς ἀγαθὴ, & Αἰδὼς οὐκ ἀγαθή· ¶ Hinc duplex etymon hujus vocis apud Græcos, Αἰδὼς, ἡ μὲν καλὴ παρὰ τὸ ἀεὶ τὸ δέον ἔχειν· ἡ δὲ κακὴ παρὰ τὸ ἀεὶ ἐνδείας αἰτία εἶναι. *Eustath.* ad *Iliad.* θ. Vid. plura in hanc rem ad illum versum. *Il.* ω. Αἰδὼς, ἥ τ' ἄνδρας μέγα σίνεται, ἠδ' ὀνίνησι. Αἰδὼς igitur quæ μέγα σίνεται, & in vitio ponitur,

 dicitur

dicitur παρὰ τὸ αἰεὶ δεῖσθαι, quòd homines nimirum modesti & verecundi semper indigeant. *Sen.* De Benef. l. 2. *Multi sunt, quos liberales facit frontis infirmitas* (h.e. αἰδὼς οὐκ ἀγαθὴ, seu δυσωπία) at plures, quos pauperes. Et *Semper eris pauper, si pauper es* atque modestus. Mendicum certè oportet inprimis perfricare frontem, & graviter esse impudentem, ni velit vacuam semper gestare peram, & esuritioni strenuè operam dare. Et ut Αἰδὼς est mendici vitium, ità Ἀναίδεια (*impudentia* seu *importunitas*) est virtus orationis, saltem illius quæ ad Deum funditur, quæ quò importunior, eò melior gratiórque: ut non mirum si à philosopho ex virtutum albo expungatur ἡ αἰδὼς, utpote cujus contrarium, sc. ἡ ἀναίδεια aliquando in laude ponitur, & pro virtute habetur. Οἷον ἦν τὸ μέγα κεκραγέναι, καὶ ὀχληρὸν εἶναι καὶ θρασὺν· οὐ τοῖς δικαιολογοῦσι μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς εὐχομένοις τοῦτο χρήσιμον. *Lucian.* in *Timon.* ubi doctiss. *Barleus, Verè dictum à vatum principe*, Αἰδὼς οὐκ ἀγαθὴ, &c. *qui versus legitur Odyss.* ρ. *& citatur à Platone in Lachete*, imò in *Charmide*, ut supra diximus. ¶ Κεχρημένῳ hìc absolutè, & sine casu: plerumque verò cùm genit. sequenti. Προΐκτης (vox *Homero* peculiaris, qui & ipse,

17 [r] Τίς γὰρ δὴ ξεῖνον καλεῖ ἄλλοθεν αὐτὸς ἐπελθὼν
Ἄλλον γ', εἰ μὴ τῶν οἳ δημιοεργοὶ ἔασιν,
Μάντιν, ἢ ἰητῆρα κακῶν, ἢ τέκτονα δούρων,
Ἢ καὶ θέσπιν ἀοιδὸν, ὅ κεν τέρπῃσιν ἀείδων.
Οὗτοι γὰρ κλητοί γε βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
Πτωχὸν δ' οὐκ ἄν τις καλέοι τρύξοντα ἑαυτόν.
18 ———— [s] Τὸν ξεῖνον ἄνωγας ἀπὸ μεγάροιο δίεσθαι
Μύθῳ ἀναγκαίῳ, μὴ τοῦτο θεὸς τελέσειε.
Δός οἱ ἑλὼν, οὔ τοι φθονέω, κέλομαι γὰρ ἔγωγε.
19 ———— [t] Ἐπεὶ βασιλῆϊ ἔοικας,
Τῷ σε χρὴ δόμεναι, καὶ λώϊον ἠέ περ ἄλλοι.
20 ———— [u] Οἱ δὲ διδοῦσι
Μαψιδίως, ἐπεὶ οὔτις ἐπίσχεσις, οὐδ' ἐλεητὺς
Ἀλλοτρίων χαρίσασθαι, ἐπεὶ πάρα πολλὰ ἑκάστῳ.
21 [x] Ὦ πόποι, οὐκ ἄρα σοί γ' ἐπὶ εἴδεϊ καὶ φρένες ἦσαν.
22 [y] Οὐ σύ γ' ἂν ἐξ οἴκου σῷ ἐπιστάτῃ οὐδ' ἅλα δοίης.
23 [z] Οὐ μὰν οὐδ' ἄχος ἐστὶ μετὰ φρεσὶν, οὐδέ τι πένθος,
Ὁππότ' ἀνὴρ περὶ οἷσι μαχειόμενος κτεάτεσσι
Βλήεται, ἢ περὶ βουσὶν, ἢ ἀργεννῇς ὀΐεσσιν.

[r] *Max.Tyr.* Differt. 40. Ὅμηρος--θαυμάζει τούτους ὡς μόνους σοφοὺς, Μάντιν ἢ ἰητῆρα, &c. Concinit **Empedocles** apud *Clem. Alex.* Strom. 4. & *Theodoret.* Cur! Græc. Affect. l. 8. ubi μάντεις, ἀοιδοὺς, καὶ ἰατροὺς celebrat tanquam tria sapientissima hominum genera, & quorum animæ in Deos transeunt. Εἰς δὲ τέλος μάντεις τε καὶ ὑμνοπόλοι καὶ ἰητροὶ, Καὶ πρόμοι ἀνθρώποισιν ἐπιχθονίοισι πέλονται, Ἔνθεν ἀναβλαστοῦσι θεοὶ τιμῇσι φέριστοι. Ἢ καὶ θέσπιν ἀοιδὸν] *Aristot.* Polit. 8. 3. hunc versum sic legit, Οἳ καλέουσιν ἀοιδὸν, ὅ κεν τέρπῃσιν ἅπαντας. Ὅ κεν τέρπῃσιν] Musica siquidem seu cantilena τῆς ἡδονῆς χάριν inventa, & ad τέρψιν seu oblectationem comparata est. Unde *Terpsichore* una ex Musis, & *Terpander* insignis ille Musicus pariter & Poeta, & fortè *Terpnus* Neronis citharædus apud *Sueton.* nomen obtinuere. *Aristot.* ejusdem libri cap. 5. Τὴν δὲ μουσικὴν πάντες εἶναί φαμεν τῶν ἡδίστων, καὶ ψιλὴν οὖσαν, καὶ μετὰ μελῳδίας. Φησὶ γοῦν καὶ Μουσαῖος, verùs & vetus sc. ille *Musæus*, *Orpheo* æqualis, *Homero* antiquior, de quo *Virgil. Musæum ante omnes.* Is enim, cujus hodiè extat Erotopægnium *Herûs* & *Leandri*, citerioris ævi Grammaticus fuit, nec ante seculum quintum floruit, quippe σύγχρονος ferè *Nonno Panopolitæ*, ejúsque imitator, (uti pridem observârunt Critici) adeóque *Homero* tum ætate tum dignitate longè inferior; utcunque eum *Homero* præferre non dubitet *Hypercriticus* ille *Julius Scaliger*, à cujus judicio hâc in re palam

si musis placet, προΐκτης fuit.) *Mendicus*, πτωχὸς, προσαίτης, à προΐκα-ίξω (unde προῖξ donum) q. προϊκέτης, à *ventitando*, ut ἱκέτης *supplex*, ab ἵκω vel ἵκομαι. *Eustath.* tamen pauló aliter Προΐκτης ὁ προϊκετεύων ὑπὲρ τοῦ λαβεῖν τι, ἢ ὁ προῖκα ζητῶν λαβεῖν.

q ¶ Ἧμιν pro ἡμῖν, ut alicubi sæpiusculè apud *Hom.* Ἰωνικῶς καὶ Ἀττικῶς (inquit *Eust.*) ἀναπεμπομένου τοῦ τόνου συνεσταλη ἡ λήγουσα. Πτωχοὶ ἀνιηροὶ, &c.] Elegans character mendici, qui & occurrit suprà in sing. num. Πτωχὸν ἀνιηρὸν, δαιτῶν ἀπολυμαντῆρα· ubi *Eust.* Δαιτῶν ἀπολυμαντὴρ, ὁ τὰς δαῖτας διὰ λαιμαργίαν λυμαινόμενος· ἢ τὰ τῶν δαιτῶν λύματα (h.e. *sordes, retrimenta, reliquias*) ὅ ἐστι καθάρματα, οἷον ψιχία, καὶ εἴ τι τοιοῦτον ἀποξεσμένος· ὁποῖος καὶ ὁ ἀκόλως αἰτίζων. Quanquam etiam in autorem (*Antinoum*) retorqueri potest hoc scomma. Ipsi enim illi *nebulones, sponsi* Penelopes, δαιτῶν ἀπολυμαντῆρες, & *fruges consumere nati*: proci, *Epicuri de grege porci*. Sed & δαιτῶν ἀπολυμαντῆρες non immeritò vocentur gluttones seu helluones quicunque & ὀψοφάγοι, quales passim describit *Athenæus*, & alicubi etiam non semel *Martialis*.

17 *Quis enim hospitem vocat, aliunde ipse cùm adveniat,*
Alium, nisi unum fortè *horum qui publici-artifices sunt,*
Vatem sc. *vel medicum malorum, vel fabrum lignarium,*
Vel etiam [nn] *egregium musicum, qui delectet canendo?*
Hi enim potissimùm *invitari solent præ* aliis *hominibus super*
(*latam terram* viventibus.
Mendicum verò haud quisquam invitaverit vexaturum se.
18 ———— ———— [o] *Hospitem jussisti è domo expellere*
Sermone duro, neutiquam hoc faxit Deus:
Cape aliquid, & da ei, non equidem invideo, jubeo enim ego.
19 ———————— [p] *Quoniam regi similis es,*
Ideò te oportet dare, & melius quàm alii.
20 ———————— *Hi autem dant*
Temerè, quia nulla prohibitio, neque misericordia
Ex alienis largiri. quoniam adsunt multa singulis.
21 [q] *Papæ! non utique tibi pro formâ* quâ polles *prudentia est.*
22 *Haud tu ex domo tuâ ei-qui-à-te-mendicaverit, vel salē de-*
23 *Certe quidem neque dolor est in animo neque luctus,* (*deris*
Quando vir pro suis pugnans possessionibus
Sauciatus fuerit, vel pro bobus, vel pro albis ovibus.

nn 1 *Sam.* 16. 17. Providete mihi aliquem benè psallentem (seu *peritum musicum*) *Eccles.* 2. 8. Comparavi cantores & cantatrices, & humani generis delicias.

o *Heb.* 13. 2. Hospitalitatis nè estote immemores.

p 2 *Sam.* 24. 23. Omnia hæc Arauna tanquam rex (seu *regio more*) regi dedit.

q *Prov.* 11. 22. Circulus aureus in naribus suis, mulier pulchra & fatua.

---

palam & ἀπροσφαστικῶς dissentit *Josephus* filius (Epist. 247. quæ est ad *Cl. Salmasium*) nec non *C. Barthius* (idque non sine indignatione, Advers. 47. 22.) *J. Ger. Vossius* (lib. de Poetis Græc.) & quis non eruditorum? Φησὶ γοῦν Μουσαῖος (inquit ibi *Aristot.*) εἶναι βροτοῖς ἥδιστον ἀείδειν. Ita enim scribendum arbitror, ut sit hemistichium versus heroici; siquidem Epicus erat Poeta *Musæus*. Δημιουργοὶ in prosâ —ουργοὶ propriè *opifices publici*, seu *mercenarii*, οἱ χειροτέχναι, ἤγουν οἱ δημοσίᾳ ἐργαζόμενοι ἐπὶ μισθῷ. (*Eust.*) Etiam ad artes & operas parum honestas significandas per Euphemismum usurpatur hæc vox δημιουργοὶ (ut & δήμιοι)

δήμιοι) præsertim de feminis: δημιυργοὶ enim γυναῖκες aliquando αἱ δημόσιαι, εἴτουν αἱ πόρναι· utcunque verò καὶ ὁ θεὸς δημιυργὸς τῦ κόσμυ λέγεται, observante hìc *Eustath.* Ὁ περὶ τῶν δημιυργῶν λόγος διδάσκει ποῖαι τέχναι μάλιστα προσκλητίαι εἰς τὸ κοινὸν, ὅτε μὴ κτ̓ χώραν ἐνείσκονται (Quatuor hi nostras sæpe accersuntur ad ædes, Vates, et Medicus, Musicus atq; Faber.) Τὸ δὲ ἰητῆρα κακῶν ἐντελῶς ἐρρέθη, καθὰ καὶ τὸ, τέκτονα δέρων· τὸ μέντοι ἰητὴρ καὶ τὸ τέκτων, ἐλλειπτικῶς λέγονται. **Eustath.** ad locum. Πτωχὸν δ' ἐκ ἄν τις, &c.] *Medicum* ad se invitant multi, *mendicum* nemo. Hinc licet *medicus* à *mendico* tantillum distet quoad vocẽ, at certè quoad rem **Egregius** *medicus mendicus non erit unquam.* Nec profectò necesse est quisquam mendicos ad se alliciat, aut accer at; satis est, si non abigat à se, nec repellat. Sat enim citò & crebrò suâ sponte accurrunt, imò advolant importunæ hæ muscæ, hi ¶ Πτωχοὶ ἀνιηροὶ, &c. ἄκλητοι, αὐτοκέλευστοι, ut invitari omninò opus non habeant. Quemadmodum enim Αὐτόματοι ἀγαθοὶ ἀγαθῶν— (ut est in Proverbio.) Sic Αὐτόματοι πτωχοὶ ἄλλων ἐπὶ δαῖτας ἴενται. Et quidni hinc adagium exsculpserit *Chiliastes* (qui certè plurima alia aliunde dicta collegit longè minùs, uti mihi videtur, παροιμιώδη) *Mendicum nemo invitat.* Πτωχὸν δ' ἐκ ἄν τις καλέοι. Et profectò (quod vir disertissimus, mihique, dum vixit, amicissimus *Hen. Molleus* ὁ μακαρίτης subinde dicere solebat) *Alterius quadræ gratus hospes accedet, qui quadram habet de proprio.* Quam sententiam hoc disticho utcunque inclusi, Ad mensam alterius gratus conviva recumbet, Qui mensam interea possidet ipse suam. Hunc porrò versum citat *Apollon.* de Syntax. l. 2. ubi & divisim legit ἓ αὐτόν. Et certè ἑαυτὸν conjunctim semel tantùm alibi reperitur apud *Hom.* (*Od.* δ.) ἐμαυτὸν semel omninò (*Il.* α.) σεαυτὴν nè semel quidem. Multò minùs ἐμαυτῦ, σεαυτῦ, ἑαυτῦ, &c. utpote σολοικοφανέστερα, notante eodem Grammatico.

[t]. Τἀμὰ δ' ἐκ ἐξεπίσταται Μέλαθρ' ἀπωθεῖν, ἐδ' ἀτιμάζειν ξένες. *Eurip.* Alcest. ¶ Δίεσθαι (Poet.) idem quod διώκειν. Non oportet ξεῖνον δίεσθαι nec διώκειν. (*Turpiùs ejicitur,* &c.) Sed potiùs φιλοξενίαν διώκειν, monente Apostolo. Μύθῳ ἀναγκαίῳ] Βιαίῳ, ἀναγκαστικῷ activè: alioquin ἀναγκαῖος est etiam ἀναγκαστὸς, pass. ut ἀναγκαῖοι πολεμισαί. *Od.* ω. Et ἀναγκαῖα, τὰ ἐπιτήδεια, & ἀναγκαῖοι, φίλοι &c. Μὴ τ. θ. τελ. i.e. Μὴ γένοιτο, *Deus prohibeat, Dii nè sierint.* Ζεὺς τό γ' ἀλεξήσειε, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι, ut Poeta alibi. Δός οἱ ἑλών.] Τρεῖς ἐννοίας κομματικὰς hoc uno in versu observat **Eustath.**

[u] Regẽ inprimis decet liberalitas, & munificentia. *Regem armis quàm munificentiâ vinci flagitiosiũ minùs Sallust.* Bell. *Jugur.* Ἀλέξανδρος ἐρωτηθεὶς, ποῖος βασιλεὺς ἄριστος, ἔφη, ὁ τὸς φίλες δωρεαῖς συνέχων, τὸς δὲ ἐχθρὸς δι' εὐεργεσιῶν φιλοποιέμενος. *Plut.* Τὸ πλετεῖν τὸ πλετίζειν εἶναι βασιλικώτερον. Apophth. *Ptolemai Lag.* apud eundem *Plut.* *Porus* ab *Alexandro* captus petiit ut ab ipso tractaretur βασιλικῶς, & interroganti an quid præterea vellet, Ἐν τῷ βασιλικῶς, ἔφη, πάντα ἔνεστι. Id. de Irâ Cohib. *Antigonus* apud eundem in Apophtheg. Θρασύλλε τε Κυνικε δραχμὴν αἰτήσαντος αὐτὸν, Ἀλλ' ἐ βασιλικὸν, ἔφη, τὸ δόμα· (τε δὲ εἰπόντος, Οὐκεν τάλαντον δός μοι, Ἀλλ' ἐ κυνικὸν, ἔφη, τὸ λῆμμα.)

[x] Ἐκ τῶν ἀλλοτρίων χαρίσασθαι, & ut vulgò dicimus, **Ex** *alieno corio larga lora,* cuivis facilè & in promptu est. Ἐλεητὺς quidem hoc in loco est φειδώ· Sed & alio sensu dicere licet, non est ἐλεητὺς ἀλλοτρίων χαρίσασθαι, h. e. *de alienis largiri non liberalitas est nec misericordia,* sed latrocinium & rapina. *Cic.* de Offic. l. 2. *Quid est aliud quàm aliis sua eripere, aliis da e aliena?* Id. Epist. quâdam. *Cùm & naturâ semper ad largiendum ex alieno fuerim restrictior.* Cato apud *Sallust.* Conjur. *Catil.* *Nos vera verum vocabula amisimus: quia bona aliena largiri, liberalitas vocatur,* &c. Εἰ σπειρεῖς πτωχοῖς, τὰ σαυτῦ σπεῖρε· τὰ γὰρ ἀλλότρια ζιζανίων πικρότερα. *Nil.* Paræn.

24 ——— [aa] Πτωχῶν γε θεοὶ καὶ ἐρινύες εἰσί.
25 [bb] Ἔσθι' ἔκηλος ξεῖνε καθήμενος, ἢ ἄπιθ' ἄλλη.

[aa] Πτωχ. Ἐριν.] *Diræ vindices,* seu *ultrices pauperum.* Sic μητρὸς Ἐριννύες, *Il.* φ. h. e. αἱ μητρικαὶ ἀραὶ, δι' ὧν ἐριννύες ἐρεθίζονται κτ̓ φαύλε παιδός. **Eustath.** Pauperes verò inprimis Deo curæ sunt; qui & eorum

x Πολλοῖσι θνητῶν ἡ μὲν ὄψις εὐγενής· Ὁ νοῦς δ' ἐν αὐτῇ δυσγενὴς ἐνείσκεται. *Sclerias* Com. apud *Stob.* Contrà, heros quidam apud *Pindar.* Isthm. 7. Σθένει τ' ἔκπαγλος ἰδεῖν τε μορφάεις, ἄγει τ' ἀρετὰν οὐκ αἴσχιον φυᾶς· ubi Schol. Οὐχ ὅμοιόν ἐστι τῷ παρ' Ὁμήρῳ, Οὐκ ἄρα σοί γ' ἐπὶ εἴδεϊ καὶ φρένες ἦσαν. Quem præterea locum laudat & *Lucian.* Dial. inscripto Amores. *Optandum ut sit mens* pulchra *in corpore* pulchro; alioquin erit ἐν ἐλεφαντίνῳ κολεῷ μολιβδίνη μάχαιρα, *in vagina eburnea plumbeus gladius*, ut *Diog.* apud *Laert.* Et Οὐδὲν τι τῆς εὐμορφίας Ὄφελος, ὅταν τις μὴ φρένας καλὰς ἔχῃ. *Eurip.* apud *Stob.*

y *Dio. Chrysost.* Orat. 7. Imitatur *Theocritus* Idyll. 27. Φῆς μοι πάντα δόμεν, τάχα δ' ὕστερον οὐδ' ἅλα δοίης· παροιμιωδῶς, οὐδὲ τὸ εὐτελέστατον ἂν δοίης. *Eustath.* Hinc adagium apud Erasmum. *Ne salem quidem dederit*: de homine præparco & sordido. ¶ *Callistratus*, Vetus Grammaticus apud *Eustath.* pro οὐδ' ἅλα hoc in loco legit οὔδαλα unâ voce, quasi ab οὖδος *solum, pavimentum*, & exponit *ædium sordes & purgamenta, quæ à solo seu pavimento scopis everruntur. Hesych.* οὔδαλα exponit *ustulati panis frustula* seu *pustulas*, idque ex linguâ *Ægyptiorum.* Οὐδ' ἅλα, οὐδὲ τὸ ψυχρὸν καὶ ἄφθονον εἰς χρῆσιν. Αἰγύπτιοι δὲ τῶν ἄρτων τὰ φλογίσματα, quæ φλογίσματα οὔδαλα sc. λέγουσιν· id enim ni fallor subintelligendum. Ἐπιστάτης communiter ἐπιμελητής, προεστάτης, specialiter magistratus quidam *Athenis* diarius, εἷς τῶν πρυτανέων, peculiariter hìc (& hìc tantùm occurrit, estque ἅπαξ λεγόμενον) apud *Homerum*, idem quod ἐπαίτης, προΐκτης, *mendicus. Hesych.* (huc respiciens) Ἐπιστάτη μεταίτῃ, ἀπὸ τοῦ ἐφίστασθαι τῇ τραπέζῃ. Cl. *Gatakerus* in Adversariis nuper editis c. 43. duriusculè & incommodè dictum existimat, σῷ ἐπιστάτῃ, *mendico tuo*; *quasi*, inquit, *Mendicos quisquam sibi peculiares habere consueverit.* Quanquam igitur *contra consensum cùm codicum tum & interpretum tam universalem vix hiscere se ausum* profitetur (modestè,) legendum tamen suspicatur vel τῷ ἐπιστάτῃ, vel ἐξ οἴκου σου ἐπ' (ingeniosè.) Judicent eruditi. Equidem pace tanti viri nihil mutandum censerem. Nec certè mihi tam incommoda ea phrasis videtur, *mendico tuo.* Quidni enim ut *hospites alicujus* vocantur qui in ejus ædibus subinde excipiuntur, (ut Ξεῖνοι Τηλεμάχου. *Od.* υ.) ità & *mendici alicujus* dicantur, qui assiduè ejus fores frequentant?

z Olim *vivebatur ex rapto*, unde de gregibus & armentis in prædam raptis & abactis pugnæ & cædes non rarò oriebantur. Quò etiam respicit *Achilles Il.* α. Οὐ γάρ πώποτ' ἐμὰς βοῦς ἤλασαν, οὐδὲ μὲν ἵππους. Ubi *Eustath.* Πολέμου ἀφορμὴ τοῖς παλαιοῖς, ὡς ἐπὶ πολὺ τὸ βοῦς ἢ ἵππους ἀπελάσαι ποθέν. Nec mirum, cùm in prisca illa ætate adeò fervebat res pastoritia, & *oves* erant *opes*, et κτῆνεα κτήματα, et *pecus* pro *peculio* ante usum *pecuniæ. Varro* de *R. R.* l. 2 c. 1. *De antiquis illustrissimus quisque pastor erat, ut ostendit Græca & Latina lingua, et veteres Poetæ* (*Homerum* inprimis intelligit, cujus sunt tres voces Græcæ sequentes) *qui alios vocant* πολύαρνας, et πολυμήλους, *alios* πολυβούτας. Περὶ οἴων κλεπτουσῶν] ¶ Ἀντιπτωτικῶς pro π. ὧν κλεπτῶν. Sic *Chrysost.* Hom. 4. in ad *Galat.* Μητέρα μιμεῖται περιτρέχουσαν τοῖς παιδίοις. Ubi doctiss. noster *Dounæus* in Notis, ἀντὶ τοῦ τρέχουσαν περὶ τῶν παιδίων, ἢ ὑπὲρ τῶν π. *Et est Homerica figura, ut Odyss.* ρ. Ὁππότ' ἀνὴρ περὶ οἴων, &c. *Et hoc fit διὰ τὴν συγγένειαν γενικῆς καὶ δοτικῆς, inquit Eust.* ¶ Βλῆται verbum valdè anomalum, fortè pro βλῆται per epenthesin. Et hoc pro βέβληται per aphæresin Ἀργεννὸς *albus*, paragogicè ab ἀργὸς (ut φαεινὸς, ἐρεβεννός.) Unde *Argentum* juxta nonnullos, quasi id primò fuisset *argennum*, deinde *argentum.* Cui Etymo favet & *Festus*, *Argennum*, *argentum*, *percandidum*, quanquam & *argenteum* ibi legit *Jos. Scal.* in Castigat. Et certè videtur omninò hoc metallum ab albore dictum *Lat. argentum*, q. ἀργύριον, ut & Gr. Ἄργυρος ab ἀργὸς, *albus*.

24 ——— r *Pauperum Dii* præsides *& furiæ ultrices sunt.*
25 *Ede quietus, ô hospes, sedens, aut abi aliò.*

r *Psal.* 12. 5. Propter miseriam inopum, & gemitum pauperum nunc exurgam, dicit Dominus. Et 69. 33. Quoniam exaudivit pauperes Dominus.

eorum causam agit, et ulciscitur injurias. Hinc pauperes sacri et inviolabiles, non minus

nùs quàm legati aut caduceatores, inquit *Dio Chrysost.* Orat. 7. Ὡς δέ πάνυ χρῆμα τοῦ ὄντι ἱερὸν καὶ ἄσυλον· καὶ οὐδεὶς ἀδικεῖ πένητας, οὐδ' ἦν γε ἧττον, ἢ τοὺς τὰ κηρύκεια ἔχοντας.

ee *Diod. Sic.* l. 1. & ex eo *Euseb.* de Præpar. Evang. l. 3. *Plato* Soph. & de Rep. 3 *Plut.* l. Ὅτι μάλιστα δεῖ τοῖς ἡγεμόσι, &c. *Max. Tyr.* Dissert. 26. *Synes.* de Regno (qui pro ἐφορῶντες habet ἐφέποντες.) *Eunap.* in *Ædesio* (qui & magnoperè ibi deprædicasse narratur hanc *Homeri* sententiam.) *Sext. Emp.* adv. Mathem. Ἥρα ἑσσάμενοι

26 cc Καί τε θεοὶ ξείνοισιν ἐοικότες ἀλλοδαποῖσιν
Παντοῖοι τελέθοντες ἐπιστρωφῶσι πόληας,
Ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ εὐνομίην ἐφορῶντες.
27 ——— dd Ἔχθιστοι μὲν πάντες, ἐπεὶ κακὰ μηχανόωνται,
Ἀντίνοος δὲ μάλιστα μελαίνῃ κηρὶ ἔοικεν.
28 ee Ξεῖνός τις δύστηνος ἀλητεύει κατὰ δῶμα
Ἀνέρας αἰτίζων, ἀχρημοσύνη γὰρ ἀνώγει.
29 ——— ——— ——— ff Ὅς τε θεῶν ἐξ
Ἀείδει δεδαὼς ἔπε' ἱμερόεντα βροτοῖσι,
Τοῦ δ' ἄμοτον μεμάασιν ἀκουέμεν, ὁππότ' ἀείδῃ.
30 ——— ——— gg Κακὸς δ' αἰδοῖος ἀλήτης.
31 hh Ἀνέρες ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται,
Τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει.
32 ii Ἀρχὸν κεφαλῶν, ἵνα μὴ πάθοιμ' οἱ ἄλλοι.
33 ——— ——— kk Ἐμοὶ τάδε πάντα καὶ ἀθανάτοισι μελήσει.

πάντη φοιτῶντες ἐπ' αἶαν, Ἀνθρώπων ὕβρεις τε καὶ εὐνομίας ἐφορῶντες· ubi posterior versus est *Homericus* hoc in loco, prior *Hesiodeus* Ἔργ. καὶ Ἡμ. 1. Quin & totum hunc locum imitari videtur *Hesiodus* ubi suprà, Ἐγγὺς γὰρ ἐν ἀνθρώποισιν ἐόντες Ἀθάνατοι λεύσσουσιν ὅσοι σκολιῇσι δίκῃσιν Ἀλλήλους τρίβουσι, θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλέγοντες. Τρὶς γὰρ μύριοί εἰσιν, &c. Οἵ ῥα φυλάσσουσίν τε δίκας καὶ σχέτλια ἔργα, Ἥρα ἑσσάμενοι, &c. Cui consonum illud *Æneæ Gaz.* in *Theophr.* Καὶ μὴν νοερῶν δυνάμεων μεστὸς ὅλος ὁ οὐρανὸς, μεστὸς δὲ ὁ αἰθὴρ ἀγγέλων καὶ δαιμόνων, πλήρης μὲν ὁ ἀὴρ, πλήρης δὲ καὶ ἡ γῆ, &c. Hùc etiam spectat monitum illud *Menandri*, non magìs celebre quam salubre, Μηδὲ βροτοῖς ἕναμμ' ἐπιθυμῇς, Πάμφιλε· ὁ γὰρ θεὸς βλέπει σε πλησίον παρών. Postremum porrò hujus sententiæ versum ad *Herculem* accommodat *Arrian.* Epictet. 3. 24. quem ait περιελθεῖν τὴν οἰκουμένην ὅλην Ἀν. ὕ. τ. καὶ ἐ. ἐφορῶντα. *Ovid.* Metam. l. 1. *Et Deus humanâ lustro sub imagine terras.*

dd Ἔχθιστοι μὲν πάντες, Ἀντίνοος δὲ μάλιστα] Κατὰ ἀνθρώπους δεῖ λέγεσθαι κάκιστος ὄντος ἐν κακοῖς, (**the veriest knave in the pack.**) *Eust.* Quo pejor quis & improbior, eò & odio dignior. *Antinous* autem procorum Coryphæus & antesignanus, adeòque dux omnium malorum, ὃς αἴτιος ἐτέλετο πάντων. Talis nimirum hic *Antinous*, qualis *Antonius* (rectè enim quadrat ἀναγραμματισμός) quem coloribus suis depingit *Cicero* in *Philippicis*. Μελ. κηρὶ ἔοικεν] Ὁμῶς ἀΐδαο πύλῃσιν. Τίω δέ μιν ἐν καρὸς αἴσῃ, pro κηρὸς juxta nonnullos. Semel præterea usus est hâc phrasi *Hom.* et semel tantùm, idque de *Paride*, *Il.* γ. Ἶσον γάρ σφιν πᾶσιν ἀπήχθετο κηρὶ μελαίνῃ· vulgò dicimus, **They hated him as death**, or, **to death**.

ee Ἀχρημοσύνη αἰτία τοῦ αἰτεῖν· ergo δέομαι utrumque est, & *indigeo* & *oro*, q. sc. ἡ ἔνδεια μήτηρ τῆς δεήσεως. Egestas seu inopia suadet, imò jubet. *Durum telum necessitas. Cogit enim malesuada fames*, & turpis egestas, quæ omnia superat obstantia, *& perrumpere amat saxa* & muros ahenos. ¶ Αἰτίζειν aliquando cum accusativo rei, ut suprà, Αἰτίζων ἀκόλους, petens buccellas: aliquando cum accus. personæ, ut hìc Ἀνέρας αἰτίζων, à viris petens, seu mendicans.

ff Θεομαθῆ καὶ θεόσοφον τὸν δηλοῖ τὸν ἀοιδόν. *Eustath.* Vid supr. *Od.* γ. Πὰρ γὰρ ἔην καὶ ἀοιδὸς ἀνήρ. ¶ Ἄμοτον] ἀπλήρωτον, πολύ. *Hesych.* & *Eustath.* Metaph. Ἀπὸ τῶν μὴ πεπληρωμένων τραυμάτων. Vulnera ἄμοτα sunt quæ sc. μότοις, h. e. *linamentis* non opplentur: adeòque hiantia

[bb] Ἢ πῖθι (ἔκηλος) ἢ ἄπιθι. Hospitem inprimis decet modestum non molestum esse. Et *Tacitus pasci si posset corvus*, &c.

26 [s] *Nam & Dii hospitibus similes peregrinis;*
Versantes-se-in-omnes-formas oberrant per urbes,
Hominum injuriámque & justitiam observantes.
27 —— *Invisi quidem omnes, quia mala machinantur:*
Antinous autem inprimis atra morti similis-est.
28 *Peregrinus quidam miser mendicat in domo*
A viris victum *petens; egestas enim cogit.*
29 ———— *Qui à Diis*
Canit edoctus verba [t] *suavia hominibus;*
Hunc vehementer gestiunt audire, quando canit.
39 --- [u] *Malus est* h. e. malè-sibi consulit *verecundus mendicus.*
31 *Viri injuriosi prava machinantur,*
[x] *Quorum insolentia violentiaque ferreum cœlum penetrat,*
32 [y] *Propè admoto capite, ut non audiant alii.*
33 ——— [z] *Mihi hæc omnia & immortalibus curæ erunt.*

[s] *Prov.* 15. 3. In omni loco oculi Domini contemplantes malos & bonos. *Act.* 14. 11. Dii similes facti hominibus descenderunt ad nos. [t] *Eccles.* 2. 9. Comparavi cantores & cantatrices, & humani generis delicias. [u] *Luc.* 11. 8. Propter importunitatem (seu *impudentiam*) ejus surget, & dabit illi. [x] 2 *Paralip.* 28. 9. Occidisti eos atrociter, ità ut ad cœlum pertingeret vestra crudelitas. *Ezra* 9. 6. Delicta nostra creverunt usque ad cœlum. *Apoc.* 18. 5. Pervenerunt peccata ejus usque ad cœlum. [y] *Matth.* 18. 15. Corripe eum inter te & ipsum solum. [z] *Psal.* 37. 5. Devolve curam tuam in Dominum.

---

hiantia, vasta, ingentia: Inde adverb. ἄμοτον pro πολύ, sæpiusculè apud Poetam. Ἀποτελεῖται δὲ ὁ νοῦς τῆς λέξεως (sc. ἄμοτον) εἰς τὸ λίαν, inquit *Phavorinus.*

[ss] *Oportet mendacem esse memorem*, & oportet mendicum esse impudentem. *Pessimus quidem est pudor vel parsimoniæ, vel paupertatis.* Liv. Vid. supr. Αἰδὼς οὐκ ἀγαθὴ, &c. Ab ἄλη, ἀλήτης, *erro mendicus*, ut à πλανάω πλανήτης, &c. ideoque παροξυτονεῖται, cum verbalia in -ητης sint oxytona. Coincidit hæc vox cum proprio nomine Ἀλήτης. Erat autem *Aletes* heros quidam seu semideus apud *Carthaginienses*, qui ob inventa argenti metalla divinos honores consecutus est. Δοκεῖ δ' οὗτος (Ἀλήτης sc.) εὑρετὴς γενόμενος τῶν ἀργυρείων μετάλλων, ἰσοθέων τετυχηκέναι τιμῶν. *Polyb.* Histor. l. 10.

[h] Ἀνέρες ὑβρίζοντες descendunt ad inferos, dum eorum ὕβρις ascendit ad cœlos. Etiam hoc sensu, *It clamor cœlo*, τῶν ὑβριζομένων sc. Τῶν δὲ ὑβριζόντων ὕβρις τε βίη τε, h. e. *ferrea mens ferreum cœlum penetrat*, Σιδήρεος νόος Σιδήρεον οὐρανόν. Et *Grandis absque dubio peccantium clamor est, qui à terrâ ascendit ad cœlum*, inquit *Salvian.* de Provid. l. 1. Et quidem ὕβρις seu *βία, injuria, vis, oppressio* juxta Scholasticos unum est ex 4 *peccatis in cœlum clamantibus*; reliqua 3 sunt *homicidium*, *peccatum Sodomiticum, & detentio mercedis operarii.* Σιδήρεος οὐρανὸς hìc, & alibi πολύχαλκος (*Od.* γ. i.e.) στερεὸς καὶ μὴ λυτὸς, μηδὲ χυτὸς ὡς ὕδωρ, ἢ κατὰ τὸν ἀέρα ῥυτός. *Eustath.* Cælum igitur ex *Homericâ* Philosophiâ non est corpus fluidum, sed solidum. Quæ sententia, ni fallor, sacris etiam literis (*Job* 37. 18. ubi vid. *Valles.* Philosoph. Sacram) est magis consentanea.

[i] Ἄγχι σχών. Ἐγγὺς προσενεγκών. Schol. Habetur autem hic versus supr. *Od.* α. & δ. Estque versus proverbialis, pro eo quod Lat. dicunt, *Admoto capite*, & *In aurem dicere*, quæ

duo etiam in proverbiorum censu reponit *Erasmus*: quanquam ego sanè, si mihi copia esset, Ἄγχι σχὼν κεφαλὴν hoc etiam ei *in aurem dicerem*, Heus, bone vir, cur ità facis? adcóne omnes insigniores phrases & sententiæ adagiorum loco habendæ? Esto verò, παροιμιακῶς usurpentur; & sic certè usurpatur hoc carmen *Homericum* pro eo quod est remotis arbitris & secretò loqui, & clam veluti in aurem aliquid insusurrare. Ità monet *Plut.* De Discrim. Adul. & Am. ut quoties objurgandus est amicus, hoc clanculum & secretò fiat, semotis arbitris, Ὅθεν ἀείσα μὲν ἔχει τὸ Ἄγχι σχὼν κεφαλὴν, &c. *Ille dolet verè*, & *Ille* monet *verè qui sine teste* monet, Ἄγχι σχὼν κεφαλήν. Et scitè olim et salsè *Diogenes* de *Platone*. Ille, inquit mendicat non minùs quam ego, sed non tam palam, nec apertè, verùm

ΟΔ. σ´.

1 ——— [a] Οὐδέ τί σε χρὴ

Ἀλλοτρίων φθονέειν ———

2 ——— [b] Ὄλβον γὰρ θεοὶ μέλλουσιν ὀπάζειν.

3 ——— [c] Οὔπως ἐστὶ νεωτέρῳ ἀνδρὶ μάχεσθαι

Ἄνδρα γέροντα δύῃ ἀρημένον. ———

4 [d] Ἦ τάχα Ἶρος ἄϊρος ἐπίσπαστον κακὸν ἕξει,

Οἵην ἐκ ῥακέων ὁ γέρων ἐπιγουνίδα φαίνει.

5 [e] Οὐδὲν ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει ἀνθρώποιο

Πάντων ὅσσα τε γαῖαν ἐπιπνείει τε καὶ ἕρπει.

Οὐ μὲν γάρ ποτέ φησι κακὸν πείσεσθαι ὀπίσσω,

Ὄφρ' ἀρετὴν παρέχωσι θεοί, καὶ γούνατ' ὀρώρῃ·

Ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ λυγρὰ θεοὶ μάκαρες τελέσωσι,

Καὶ τὰ φέρει ἀεκαζόμενος τετληότι θυμῷ.

[a] Neutrum te decet, nec Ἀλλοτρίων χαρίσασθαι, quod summæ est injustitiæ, (supr. *Od.* ρ.) nec Ἀλλοτρίων φθονέειν, quod extremæ est invidiæ. Divitem res suas habentem maligno oculo aspicere, et ægrè ferre, id quidem invidia est: (est enim φθόνος λύπη ἐπὶ τοῖς ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς.) at fremere et indignari, siquis inopiâ laborās aliunde sublevetur, & de rebus alienis participet (hoc enim est ἀλλοτρίων φθονέειν) id verò pessimum invidiæ genus est, & quasi extrema improbitatis linea. Ἀλλοτρίοις φθονέειν οὐ χρή, Ἀλλοτρίων φθονέειν, multò minús.

[b] Et *felicitatem*, & *prosperitatem externam* (ὄλβος enim utramque significat) esse bonum θεόσδοτον etiam Ethnici agnovere. Θεοῦ γὰρ δῶρόν ἐστιν εὐτυχεῖν βροτοῖς. *Æschyl.* Ἑπτ. ἐ. Θήβ. Εἰ μὲν οὖν καὶ ἄλλο τι θεῶν ἐστι δώρημα ἀνθρώποις, εὔλογον, καὶ τὴν εὐδαιμονίαν θεόσδοτον εἶναι. *Arist.* Eth. 1. 9. Ζεὺς αὐτὸς νέμει ὄλβον Ὀλύμπιος ἀνθρώποισι (Poeta alibi) *externam* sc. *prosperitatem*.

[c] *Impar congressus*, seni ærumnis & ætate fracto cum juvene vegeto atque robusto. ¶ Δύη calamitas à δύο. *Plut.* in *Hom.* Ὅμηρος τοίνυν τήν τε τοῦ ἑνὸς φύσιν ἐν τῇ τοῦ ἀγαθοῦ μοίρᾳ (*unum* & *bonum* convertuntur) καὶ τὴν τῆς δυάδος ἐν τῇ τοῦ κακοῦ τιθεὶς φαίνεται πολλάκις, ἐπειδὰν τὴν ἀγαθὸν λέγων (ac si ἐσθλὸς esset ab εἷς ἑνός) δύην ἢ τὴν κάκωσιν. Ἀρημένον] Βιβλαμμένον ab ἀρά, *noxa*, *damnum*: ἀράομαι, part. præter. pass. sed & ἀρήμενον hìc scribi notat *Eustath.* ac si esset part. præs. ut ἀλαλήμενος.

[d] ¶ Τάχα (apud πεζογράφους & posteriores *Atticos* idem quod ἴσως, sed) ἀντὶ τοῦ ταχέως ἀεὶ παρ' Ὁμήρῳ, καὶ οὐδέποτε διστακτικὸν, inquit Antistes noster *Thessalonicensis*. Quod et alius item Præsul ante eum observavit, *Mediolanensis* sc. *Ambrosius* De Pænit. l. 2. c. 5. *Ipsi sapientes seculi Græcè* τάχα *non ubique pro dubitatione posuerunt: Aiunt itaque dixisse primum suorum Poetam*, Ἦ τάχα χήρα Ἔσσομαι, *quod est, citò vidua ero: & alibi*, τάχα γάρ σε κατακτενέουσιν Ἀχαιοὶ Πάντες ἐφορμηθέντες. *Non enim dubitaret omnibus simul insurgentibus unum facilè ab universis*

Ἄγχι ϑῶν κεφαλὴν, &c.

kk Ex hoc loco desumpta adagialis locutio, Ἐμοὶ μελήσει ταῦτα καὶ θεῷ, quoties quis alicujus rei curam in se suscipit. Ἐμοὶ μελήσει ταῦτα καὶ λευκαῖς κόραις. Oraculum apud *Plut.* in Collectan: et adagii loco habitum à *Suida*, aliisque parœmiographis: quod sic transtulit *Cic.* de Div. 1. *Ego providebo rem istam, & albæ virgines.* *Erasmus* verò sic, *Curæ ista mihi erunt & puellis candidis.* *Manuel* Imp apud *Cinnam.* hist. l. 2. Τἆλλα δ' ὅπως ἔςαι, θεῷ καὶ ἡμῖν μελήσει. Sed et Τόδε ἢ τόδε θεῷ μελήσει proverbialiter itidem dicunt Græci de re obscurâ et soli Deo cognitâ. *Socrates* apud *Plat.* Phœdr. Ταῦτα μὲν ἐν θεῷ μελήσει. *Achamenes* apud *Heliodor.* Æthiop. l. 7. Ἐμοὶ μελήσει ταῦτα, καὶ ὅρκοις, καὶ θεοῖς τοῖς παραβαθεῖσι.

O D. 18.

1 —— a *HAud te oportet* cuiquam
De-alienis invidere————
2 ———— *Prosperitatem Dii* pro libitu *daturi sunt:*
3 ——— *Nullo modo* æquum *est cum juniori viro pugnare*
Senem ærumnis fractum & debilitatum.
4 *Certè mox Irus, infelix-Irus* b *sponte-contractũ malũ habebit,*
Quippe-quòd-tale ex laceris-pannis senex femur ostendit.
5 c *Nihil imbecillius terra alit homine*
Omnium quotquot super terram spirant & repunt.
d *Haud enim unquam putat malum se passurum in-posterum,*
Quamdiu prosperitatem dant Dii, & ejus genua vigent:
Sed quando jam & mala Dii beati ei inferunt,
Etiam hæc fert vel invitus, toleranti animo.

a *Matth.* 20. 15. Annon licet mihi quod volo facere in meis? an oculus tuus malus est quia ego bonus sum? b *Hos.* 13. 9. Perditio tua ex te. *Sap. Sol.* 1. 12. Nè perniciem accersite (70 ἐπισπᾶσθε unde ἐπίσπαστον) vestris operibus. c *Job* 25. 6. Homo vermis, et filius hominis lumbricus. *Psal.* 39. 5. Universa vanitas omnis homo vivens. & 90. 5, 6. Spargis eos, somnium sunt, ut manè gramen adolescit, Manè florens adolescit, & vesperè recisum arescit. d *Psal.* 30. 6. Dixi in prosperitate meâ, non movebor in æternum.

---

universis posse prosterni. Ἶρος ἄϊρος, i.e. κακόϊρος, *infelix Irus*: ut κακόϊλιον, ὕπνος ἄϋπνος et similia. *Eustath.* Scholiast. Ἄϊρος, Ἶρος ὀνομασθεὶς, h. e. ἐπὶ κακῷ ὀνομασθεὶς, uti ex *Henr. Stephano* supplet Cl. *Mer. Casaubonus* Differt. de nuperâ *Homeri* Editione. Ἐπίσπ. κακ: *Accersitum malum*, Proverb. apud *Erasm.* ut *Turdus sibi malum* &c. *Suo sibi jumento*, &c. Αὐτὸς μὲν ἐν ζαυτῷ σὺ τούτων αἴτιος. *Aristoph.* Nec. Τῶν πημονῶν Μάλιςα λυπῶσ', αἳ 'ν φανῶσ' αὐθαίρετοι. *Soph.* Oed. Tyr. *Heu patior telis vulnera facta meis.* Ovid. *Bis interimitur, qui suis armis perit.* Publius Syr. Τοῖς αὐτῶν πτεροῖς ἁλισκόμεθα —*Propriis configimur alis*, (vox aquilæ sagittâ transfixæ, in Apologo) dixit olim *Julian.* ὁ Παραβάτης de literis humanioribus, & *Ethnicorum* scriptis, quibus instructi *Christiani Ethnicismum* ipsum oppugnârunt et debellarunt. Οἵην ἐκ ῥακέων] Ἁρμόζοι ἂν ἀνδρὶ ἀφανεῖ μὲν τὰ ἔξω, ἄλλως δὲ σπουδαίῳ. *Eustath.* ad locum. *Sæpe sub sordido pallio sapientia.* Cic. Tusc. Eleganter, sed ἐλλειπτικῶς hunc versum παρῳδεῖ apud *Strab.* l. 1. *Eratosthenes* de *Bione*, Οἵην ἐκ ῥακέων ὁ Βίων. Citat & *Max. Tyr.* Differt. 41. et *Lucian.* Herc. Gallo, postremis verbis: et alludit *Heliodor.* l. 5. ubi idem hic

Ulysses cuidam in somnis apparet, τὰ μὲν ἄλλα κατεσκληκὼς, ἐπιγουνίδα δὲ λείψανον τῆς ἐφ' ἡλικίας ἰσχύος ἀποσαλεύων (σώματος ὑποφαίνων-ἀξιώματα) ἅμα καὶ πολύσαρκον περισκοπέμενος, &c. ¶ Ἐπιγουνὶς (in prosâ ἐπιγονατὶς) ὁ ἀνωτέρω τοῦ γόνατος τόπος· cujus crassities & pinguitudo robur indicat, εὐσαρκίαν καὶ εὐεξίαν κατηγορεῖ. *Eust.* Vel *musculus genu.* Ὁ περὶ τῷ γόνατι μῦς, ἐπιγουνίς. *Poll.* Onomast. l. 2. Ἐπιγουνίδα, τὸ ἐπάνω τοῦ γόνατος, λέγει δὲ τὸν μηρὸν, ἀφ' οὗ ἐνδεικτέον τὴν τοῦ σώματος εὐεξίαν. *Hesych.* Ἐπιγουνὶς igitur juxta *Hesychium* nihil aliud est quàm μηρὸς, *femur*; nec aliter sanè interpretatur Poeta ipse paulò suprà, Ζώσατο δὲ ῥάκεσιν περὶ μήδεα, φαῖνε δὲ μηροὺς Καλούς τε μεγάλους τε. Tori, qui suprà & circa genu in robustis corporibus apparent, bonæ constitutionis & corpulentiæ indices. Et certè ut sæpè *sub sordido palliolo bona mens latet*, ità & sub laceris pannis bona corporis habitudo. Οἵην ἐκ ῥακέων, &c. *Cic.* apud *Arat.* Synecdochicè sumit ἐπιγ. pro γόνυ, & simpliciter *genu* interpretatur: nec mirum, cùm vix aut nè vix aliter Lat. una saltem voce exprimi possit. De hac porrò voce, & quàm variè eam hìc interpretati sint veteres Critici, vid. apud *Casaub.* Comment. in *Strab.* locum jam laudatum.

[e] Τῶν ποιητῶν ὁ κορυφαῖος ἔφη Οὐδὲν ἀκιδνότερον, &c. *Isidor. Pelus.* Epist. 162. l. 5. Ἦ ῥ' ἐπὶ τὸν μερόπων οὐδὲν ἀκιδνότερον. *Nazianz.* Carm. De imbecillitate verò hominis præ cæteris animalibus vid. insignem locum apud *Plin.* Nat. Hist. l. 7. in Procem. ubi luculentam habemus paraphrasin hujus sententiæ *Hom.* Οὐδὲν ἀκιδνότερον, &c. Citant porrò hunc locum *Plut.* de Consol. ad *Apollon. Max. Tyr.* Dissert. 25. *Clem. Alex.* Strom. 3. *Aphthon.* Progymnasm. qui & exemplum hoc affert γνώμης ὑπερβολικῆς. ¶ Ἀκιδνότερον] *Infirmius, imbecillius*, adeóque *miserius, ærumnosius.* Hesych. Ἀκιδνότερον, ἀσθενέστερον, ταλαιπωρότερον, ἀθλιώτερον. Ut omninò parallela sit hæc sententia illi quæ habetur supr. *Il.* ρ. Οὐ μὲν γάρ τί πού ἐστιν ὀϊζυρώτερον ἀνδρὸς Πάντων, &c. ubi & secundus hujusce gnomes versiculus occurrit αὐτολεξεί. Semel et iterum alibi legitur hæc vox apud *Hom.* & quidem in comparat. tantùm, utì hìc. *Eustath.* Ἀκιδνὸς, ὁ

[f] Insignis sententia; quam tamen Interpretes mirè depravârunt, dum vocem Οἷον ad νόος retulêrunt [*Talis mens hominum, qualem Deus suggerit*] perperam omninò, & præter mentem & scopum Poetæ;

6 [f] Τοῖος γὰρ νόος ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
Οἷον ἐπ' ἦμαρ ἄγῃσι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
7 [g] Τῷ μή τίς ποτε πάμπαν ἀνὴρ ἀθεμίστιος εἴη,
Ἀλλ' ὅ γε σιγῇ δῶρα θεῶν ἔχοι, ὅ,ττι διδοῖεν.
8 [h] Μὴ πάντα μνηστῆρσιν ὑπερφίαλοισιν ὁμιλεῖν,
Οἵ τ' εὖ μὲν βάζουσι, κακὸν δ' ὄπιθεν φρονέουσιν.
9 ——————— [i] Κάκιον τεθνήμεναι ἀεικέλιον αἰεί.
10 [k] Οἴη δ' οὐκ εἶσειμι μετ' ἀνέρας, αἰδέομαι γάρ.

quæ siquis benè perpenderit, facilè videbit Οἷον non ad νόος, sed ad ἦμαρ referendum, ut sensus sit mentes & cogitationes, consiliáque hominum immutari, & dependere ex quotidiano rerum eventu. *Talis mens hominum, qualem diem Deus ducit.* Οἷον ἐπ' ἦμαρ ἄγῃσι, per tmesin pro Οἷον ἦμ. ἐπάγ. *Talis mens hominum est, qualis fortuna dierum, Quam variis vicibus divina potentia versat:* uti alicubi hosce versus optimè reddidit *Phil. Melancthon. Eustatb.* in hanc omninò sententiam, Ὁποῖα ἂν εἴη ποῖα περιπίπτοντα, τοιοῦτος ἐστὶ καὶ ὁ νοῦς, ἐν εὐτυχίαις συνεξαιρόμενος, ἐν δὲ τοῖς ἀνάπαλιν ταπεινούμενος, καὶ ὅλως τοῖς πράγμασι συνεξομοιούμενος, καὶ πρὸς τὰ παραπίπτοντα σχηματιζόμενος. Et *Minut. Felix.* Octav. *Audio Poetas — prædicantes, & talem esse mortalium mentem, qualem parens omnium diem duxerit* (vid. ibi *Rigalt.* et *Wower.*) Et *Cicero*, qui hos versus sic interpretatus est apud *August.* de Civit. Dei. l. 5. c. 7. *Tales sunt hominum mentes, qualis* (l. quali) *pater ipse Juppiter auctiferas lustravit* (l. lustrârit) *lumine terras:* ubi aquam hæsisse video doctissimo Commentatori *Lud. Vivi.* Hùc spectat tritum illud, *Tempora mutantur, nos & mutamur* — Terent. Hecyr. *Omnibus nobis ut res dant sese, ità magni* atque

ἀδυνὴς, παρὰ τὸ αἰκίζω, ὀυτελὴς, ὁ ἐν αἰκισμοῖς ὢν, *injuriis* & *contumeliis* obnoxius, q. αἰκιδνὸς extrito ι, ut à παίζω παιδνὸς, ab ἀλαπάζω ἀλαπαδνὸς. Mallem (cum *Etymol.*) παρὰ τὸ κινῶ, ἀκινὸς, & inserto δ,—δνὸς, q. ὁ μὴ κινούμενος, tam infirmus & debilis ut præ languore & imbecillitate *vix repere*, aut *movere se* possit: & hoc meliùs convenit cum voce ἕρπει, quæ hìc statim sequitur. Ὀυ μὲν γάρ ποτέ φησι, &c.] Ὅταν δ' ὁ δαίμων εὐροῇ, πεποιθέναι (φιλεῖ sc. ἄνθρωπος) τὸν αὐτὸν αἰεὶ δαίμον' οὐριεῖν τύχης. *Æschyl.* Perſ. ubi *Schol.* παρὰ τὸ Ὁμηρικὸν, Τοῖος γὰρ νόος ἐστὶν, &c. (quod hìc ſtatim ſequitur) cùm tamen propiùs ibi reſpicere videatur *Æschylus* hunc *Homeri* locum. Ὄυτε γὰρ ἐλπίδ' ἔχει γηρασέμεν, οὔτε θανεῖσθαι, Ὀυδ' ὑγιὴς ὅταν ᾖ, φροντίδ' ἔχει καμάτου. *Simonid.* *Neſcia mens hominum fati ſortiſque futuræ, Et ſervare modum rebus ſublata ſecundis.* Virg. Æn. 10. *Fragilitatis humanæ nimia in proſperis rebus oblivio eſt.* Curt. l. 4. Contrà, *Sperat infeſtis, metuit ſecundis Alteram ſortem benè præparatum pectus*: ut ſapienter *Flaccus*. Et *Periander* apud *Auſon.* *Si fortuna juvat, caveto tolli, Si fortuna tonat, caveto mergi.* Et Cic. Tuſcul. 4. *Hic eſt beatus, cui nihil humanarum rerum, aut intolerabile, ad demittendum animum, aut nimis lætabile, ad efferendum videri poſſit.* Ἀρετὴ enim hìc (non *virtus*, ut malè vertunt Interpretes, ſed) ut alibi paſſim apud Poetam, eſt εὐζωΐα, εὐδαιμονία, ſeu *externa felicitas*. Γούνατ' ὀρώρῃ] Phraſis παροιμιώδης *Homero* familiaris, quâ denotatur firmus vegetúſque corporis ſtatus: & cui ſimilis illa *Theocritea*, Οἷς γόνυ χλωρόν. Καὶ τὰ φέρει, &c.] Ἀνθρώποισι τὰς μὲν ἐκ θεῶν Τύχας δοθείσας ἔστ' ἀναγκαῖον φέρειν. *Soph.* Philoct. Τὸ φέρον ἐκ θεοῦ, καλῶς χρὴ φέρειν. Id. Oed. Col. Ἀεκαζ. (i. e. ἄκων) τετ. θυ. *invitus toleranti animo*, q. d. ἑκὼν ἀέκοντί γε θυμῷ. Nimirum *Levius fit patientiâ, Quicquid corrigere eſt nefas.* Horat. Τλητὸν γὰρ μοῖραι θυμὸν θέσαν ἀνθρώποισιν: ut Poeta alibi. ¶ Ἀεκάζομαι verb. Poet. paragogicè formatum à verbo obſoleto ἀέκω (unde ἀέκων) ut ἀικάζομαι ab ἀκέειν. Legitur tantùm in particip. uti hìc ἀεκαζόμενος, (& ſic *Il.* ζ. *Od.* ν. & π.) idem prorſus quod ἀέκων, in proſâ ἄκων.

6 [e] *Talis enim mens eſt terreſtrium hominum,*
Qualem diem ducit [ee] *Pater hominúmque Deorúmque.*
7 *Ideo nequis omninò vir injuſtus ſit,*
Sed hic tacitus [f] *dona Deorum habeat, quodcunque dent.*
8 *Nè omninò cum procis ſuperbis-&-injurioſis converſeris,*
[g] *Qui benè quidem loquuntur, malè autem poſteà cogitant.*
9 ——— [h] *Malum eſt lugere inceſſanter uſque.*
10 *Sola non ingrediar ad viros, pudor enim me vetat.*

[e] *Pſal.* 31. 15. In manu tuâ ſunt tempora mea. *Eccleſ.* 7. 14. In die proſperitatis lætare, in die adverſitatis conſidera: nam viciſſitudinem fecit Deus, &c.

[ee] *Act.* 17. 28. Ipſius enim et genus ſumus (ex Arato.) *Eph.* 3. 15. Ex quo omnis paternitas (G. πατριὰ) in cœlis & in terrâ nominatur. [f] *Eccl.* 3 12, 13. Novi quòd nihil eſſet melius quàm lætari et facerè benè in vita. Omnis enim homo, qui comedit et bibit, et videt bonum de labore ſuo, hoc donum Dei eſt. [g] *Pſal.* 28. 3. Qui loquuntur pacem cum proximo ſuo, mala autem in cordibus eorum. Et 55. 21. Butyrina verba in ore, bellum in corde. *Jer.* 9 8. In ore ſuo pacem cum amico ſuo loquitur, & occultè ponit ei inſidias. [h] 2 *Cor.* 2. 7. Nè quomodo abundantiori triſtitiâ abſorbeatur vir hujuſmodi. Et 7. 10. Mundi triſtitia mortem operatur.

---

atq; humiles ſumus: ubi Donatus hos *Hom.* verſus adducit. Πρὸς τὰς τύχας καὶ τὰς φρένας κεκλῆσθαι. *Eurip.* Hippol. Οἱ ἄνθρωποι πρὸς τὰς ξυμφορὰς καὶ τὰς γνώμας τρέπονται. *Thucyd.* l. 1. Φιλεῖ ἄνθρωπος πρὸς τὰ συμπίπτοντα τρέπειν τὴν γνώμην. *Heliodor.* l. 8. *Non fruſtrà prædicant;*

dicant mentes hominum nitere liquido die, coacta nube flaccescere. Symmach. l. 1. ep. 37. ubi alludit (ni fallor) ad hunc *Homeri* locum. Hanc porrò *Hom.* sententiam sic expressit *Archiloch.* apud *Plut.* in *Hom.* et *Diog. Laert.* in *Pyrrhon.* Τοῖος ἀνθρώποισι νοῦς, Γλαύκε Λεπτίνεω παῖ, Γίνεται θνητοῖς, ὁκοίην Ζεὺς ἐφ' ἡμέρην ἄγῃ· ubi *Ambrosius* Interpres, *Ea mens est &c. Qualem mortalibus indies Jupiter mittit:* quasi ὁκοίην cohæreret cum νοῦς (incongruè, et repugnante Grammaticâ) & non potiùs cum ἡμέρην. Ὁποίαν ἡμέραν ἐπάγει, ut hìc οἱ ἦμαρ ἐπάγῃ.— Citant denique hunc locum *Aristot.* de Animâ 3. 3. *Plut.* de Consol. ad *Apoll. Sext. Emp.* adv. Mathem. *Max. Tyr.* differt. 1. et 37. *Theon.* Progymnasm. ubi et *Archilocheam* illam hujus loci Paraphrasin observat. Postquàm hæc à me Typographo tradita, et tantùm non sub prælo fuissent, commodùm sanè evenit, ut vir nobilissimus, nec magìs generis splendore, quàm politioris literaturæ, Græcæ inprimis, studio & scientiâ illustris, *Johannes Cottonus*, perhumaniter mihi afferret Cl. *Merici Casauboni, Is. F.* Dissertationem recèns editam super hac ipsa *Homeri* sententiâ. Eam mox avidè perlegi, magnâque cum voluptate sensi Virum illum Clariss. eandem mecum hujusce loci expositionem sequi et amplecti; adductis etiam iisdem sententiis ex *Archilocho* et *Terentio* parallelis. Quod idcircò monendum duxi, tum nè quis plagii me insimulet, quasi illius scrinia compilaverim; tum ut omnes intelligant, quàm seriò mihi gratuler de tanti Viri, tamque insignis Theologi & Philologi συμφωνίᾳ atque consensu in egregii hujus loci *Hom.* interpretatione. Πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε] Τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν (hemistichium à S. *Paulo* citatum) *Arat.* Phænom. in initio, ubi *Theon* Schol. Περὶ τὸ, Πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε. *Divum pater, atq; hominum rex.* Virg. Et iterum, *O pater, ô hominum, Divúmque æterna potestas.* Ὅμηρος τὸν Δία πατέρα προσαγορεύει· πατρικὴ γὰρ ἀρχὴ βούλεται ἡ βασιλεία εἶναι. *Aristot.* Eth. 8. 10. Οὗτος δὲ ὃν θεῶν τε καὶ ἀνδρῶν πατέρα ὀνόμασιν Ὅμηρος &c. *Theodoret.* Cur. Græc. Aff. l. 3. Καὶ ὃν θεῶν καὶ ἀνδρῶν ὀνομάζει πατέρα, ὡς ἐκ προγόνου γεγενημένον, Κρονίδην ἀποκαλεῖ. Id. ejusdem operis l. 2. Ὅμηρος εἶπεν, Πατὴρ ἀνδρῶν τε Θεῶν τε, μὴ εἰδὼς τίς ὁ πατὴρ, καὶ πῶς ὁ πατήρ. *Clem. Alex.* Strom. 6. Fatemur, πολυμαθέστατε Pater, fatemur. Nam qui pote? Cùm si non cæcus, lumine luscus erat, Scilicet et solo naturæ lumine pollens. Est tamen hoc aliquid, quòd verum Deum vel per transennam vidit, et sub *Jovis* nomine unam supremam potestatem agnovit; Si *Minutio Fel.* fides, cujus hæc verba in Octav. *Et qui Jovem principem volunt, falluntur in nomine, sed de unâ potestate consentiunt. Audio Poetas quoque unum patrem divûm atque hominum prædicantes, & talem esse,* &c. uti suprà. Vid. et *August.* de Civit. Dei 4. 9. *Lactant.* l. 4. c. 9. *Tertullian.* ad Scapulam c. 4. Hinc apud nostrum dicitur Ζεὺς ὕπατος μήστωρ, supr. *Il.* θ. (ubi de *aureâ catenâ*) quò referri debuerat illud ex *Nazianz.* (quanquam ibi nescio quomodo nos fugit) Stelit. 2. in *Julian.* Ὁ Ζεὺς ὁ τῶν θεῶν μήστωρ καὶ ὕπατος, καὶ μόνος μὲν πάντας σὺν πᾶσι τοῖς οὖσιν ἀνέλκων θεοὺς, αὐτὸς δὲ ὑπὸ πάντων οὐ καθελκόμενος. Etsi igitur sint plures οἱ λεγόμενοι Θεοὶ, tamen Πατὴρ ἀνδρῶν τε Θεῶν τε, etiam ex mente *Homeri*, est unus verus & supremus Deus, adeóque juxta versum illum *Sophoclis* decantatissimum (quem hanc in rem citant contra Gentes earúmq; πολυθεΐαν *Clem. Alex. Justin. Mart. Theodoret. Athenag.* alii.) Εἷς ταῖς ἀληθείαισιν εἷς ἐστιν Θεός. *Phurnut.* de Diis, Ὁ Ζεὺς πατὴρ λέγεται θεῶν καὶ ἀνθρώπων εἶναι διὰ τὸ τὴν τοῦ κόσμου φύσιν αἰτίαν γεγονέναι τῆς τούτων ὑποστάσεως, ὡς οἱ πατέρες γεννῶσι τὰ τέκνα. Egregiè *Epictetus* apud *Arrian.* Differt. l. 1. c. 3. Qui hoc dog-

II. [1] Οἷον δὴ τόδε ἔργον ἐνὶ μεγάροισιν ἐτύχθη,
Ὅς τὸν ξεῖνον ἔασας ἀεικισθήμεναι οὕτως·
Πῶς νῦν; εἴ τις ξεῖνος ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν
Ἥμενος ὧδε πάθοι ῥυστακτύος ἐξ ἀλεγεινῆς,
Σοὶ δ' αἶσχος λώβη τε μετ' ἀνθρώποισι πέλοιτο.

[1] Iner leges *Atticas* à *Solone* latas etiam hæc erat, Τοὺς ξένους μὴ ἀδικεῖν. Meminit *Xenoph.* Ἀπομνημον. l. 2. unde & προστάτας suos habuerunt peregrini, qui ipsorum causas agerent. Nec lex tantùm *Attica*, sed & lex naturæ, & jus gentium vetat hospites violare, aut injuriâ afficere.

Et

ma medullitus imbiberit, Ὅτι γεγόναμεν ὑπὸ τοῦ θεοῦ πάντες προηγουμένως, καὶ ὁ θεὸς πατήρ ἐστι τῶν τ' ἀνθρώπων καὶ τῶν θεῶν, οἶμαι ὅτι οὐδὲν ἀγεννὲς, οὐδὲ ταπεινὸν ἐνθυμηθήσεται περὶ ἑαυτοῦ.

g Σιγῇ δῶρα θεῶν, &c. *Possideat tacitus si qua adsunt munera Divûm:* uti hunc versum interpretatur *Erasm.* qui & hinc adagium extundit pro suo more, *Jactantiæ comes invidia.* Certè, *Tacitus pasci si posset corvus, haberet Plus dapis, & rixæ multò minus invidiæque*, ut cautè & catè monet vafer ille vates *Venusinus.* Quanquam & σιγῇ hic non tantùm taciturnitatem & ἐχεμυθίαν sed etiam animi tranquillitatem, & εὐθυμίαν designat. Σιγῇ (dativus adverbiascens) *quietè, tacitè, tranquillè. Eustath.* Σιγὴν τὴν ἁπλῶς ἠρεμίαν, καὶ τὸ ἐντεῦθεν φράσιν δηλοῖ ἐν τῷ, Σιγῇ δῶρα θεοῦ ἔχοι· ubi & illud observo, piissimum Præsulem etiam hìc θεῶν vertere in θεοῦ, numerũ pluratívum in singulũ.

h Cum improbis non conversandum; nec oportet ὑπερφιάλοισιν ὁμιλεῖν. Siquidem Φθείρουσιν ἤθη χρήσθ' ὁμιλίαι κακαί. *Menand.* apud *S. Paulum.* Et Ἐσθλῶν μὲν γὰρ ἄπ' ἐσθλὰ διδάξεαι, ἢν δὲ κακοῖσι Συμμιχθῇς, ἀπολεῖς καὶ τὸν ἐόντα νόον. *Theogn.* Et Ὅστις δ' ὁμιλῶν ἥδεται κακοῖς ἀνὴρ, Οὐ πώποτ' ἠρώτησα, γινώσκων ὅτι Τοιοῦτός ἐστιν, οἷσπερ ἥδεται ξυνών. *Demosth.* Or. περὶ Παραπρεσβ. ex vetere Poeta. Ὑπερφιάλοισιν] ¶ Ὑπερφίαλος, propriè *perfidus, fœdifragus*, παρασπονδητὴς, *transgressor fœderis*, quod olim vini calice seu *phialâ* sanciri solitum: atque indè generaliter *improbus, superbus, injuriosus. Hesych.* Ὑπερφίαλος, ὑπερήφανος, ὑβριστής. Sed vide plura de hâc voce apud *Eustathium* ad illum versum *Od.* α. Δείπνῳ δ' ἠνώγει ὑπερφιάλοισι μέλεσθαι. Οἵ τ' εὖ μὲν βάζουσι] Suprà *Od.* ρ. Ἐσθλ' ἀγορεύοντες, &c. Vid. plura ibi. *Theogn.* Μή μ' ἔπεσιν μὲν θέλγε, νόον δ' ἔχε καὶ φρένας ἄλλῃ. Id. alibi. Μή μοι ἀνὴρ εἴη γλώσσῃ φίλος, ἀλλὰ καὶ ἔργῳ. Hinc Proverb. apud *Erasmum, Linguâ amicus*, h. e. (ut poeta Gr. in Antholog. l. 1. c. 85.) μέχρι προσηγορίας. Μισῶ τὸν ἄνδρα τὸν διπλοῦν πεφυκότα, Χρηστὸν λόγοισι, πολέμιον δὲ τοῖς τρόποις. *Zenodot.* Ἡδὺς τοῖς λόγοις, φρονῶν κακῶς. *Eurip.* Orest. Cùm enim omnis hypocrisis seu simulatio turpis sit & odiosa (Ἐχθρὸς γάρ μοι — Ὅς χ' ἕτερον —) tum ea inprimis quæ sub amicitiæ larvâ & prætextu fallit. Adeò Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι φύσις χαλεπώτερον εὗρεν Ἀνθρώπου καθαρὴν ψευδομένου φιλίαν. *Lucian.* Epigram. Pessimum genus hominum, maximéque invisum, & vitandum, qui amorem linguâ & ore promunt, dum odium in corde premunt, & tegunt: quorum (proh pudor!) *vilis* ubique *annona* est. Cùm contrà, *rara avis* sit ὁ μεγαλόψυχος, qui sc. amorem & odium in fronte inscriptum gerit, estque (teste Philosopho Eth l. 4. c. 3.) φανερόφιλος καὶ φανερόμισος.

i ¶ Κάκιον, ut alibi χέρειον, pro κακὸν, Comparat. pro positivo: ut contrar. ἄμεινον & κάλλιον pro καλόν. Πενθήμεναι pro πενθεῖν, q. à πένθημι. Luctus fortè κακὸν, sed luctus immodicus πένθος ἄκριτον, (ἀμέτρητον infra *Od.* τ.) κάκιον, imò κάκιστον. *Detestandæ sunt istæ lacrymæ, quæ non habent modum.* Hieron. Præsertim quæ pro mortuis fusæ. Nam, ut præclarè *Seneca*, *Nec sicci sint oculi amisso amico, nec fluant: lacrymandum non plorandum.— Cùm poetarum Græcorum maximus jus flendi dederit in unum duntaxat diem.* Respicit nimirum locum illum *Hom.* supr. *Il.* τ. Ἀλλὰ χρὴ τὸν μὲν καταθάπτειν, ὅς κε θάνῃσι, Νηλέα θυμὸν ἔχοντας, ἐπ' ἤματι δακρύσαντας· quò & adduci debuerant hæc *Senecæ* verba.

k Καὶ πῶς τῶν ἀνδρῶν ὁμιλίας ἔοικέ γε. *Ælian.* de *Atalantâ*, Var. Hist. 13. 1. Οἶκός σοι πόλις ἐστὶ καὶ ἄλσεα μὴ ὁρᾶσθαι. *Nazianz.* Carm. 56. ubi mulierem alloquitur.

11 i *Quale jam hoc facinus in ædibus factum est,*
Qui hospitem sivisti adeò contumeliosè tractari?
Quomodò nunc? si quis hospes nostris in ædibus
Sedens, tam malè-mulctetur vexatione gravi,
Tibi dedecus & opprobrium apud homines erit.

i *Exod.* 22. 21. Peregrinum non contristabis, neque affliges. *Levit.* 19. 33, 35. Si perigriginatur apud te peregrinus in terra vestra, nè injuriâ afficitote illum, &c.

Et certè τὸ ξένους ἀδικεῖν, quoddam sacrilegii genus habebatur; quippe τῷ ξενίῳ Διὶ, *Jovi hospitali*

hospitali hospites sacri. Ζεὺς ἐπιτιμήτωρ ἱκετάων τε ξείνων τε Ξείνιος. Supr. Od. ι. vid. ibi. ¶ Ρυστακτὺς (vocabulum ἅπαξ εἰρημένον) ἡ αἰκεία, ὁ βίαιος ἑλκυσμὸς· tractio violenta, & contumeliosa, à verbo ῥυστάζω (à ῥύω, idem quod ἐρύω, ἕλκω) quo usus non semel Hom. hic in

16 ᵐ Αὐτὰρ ἐγὼ θυμῷ νοέω καὶ οἶδα ἕκαστα,
Ἐσθλά τε καὶ τὰ χέρηα (πάρος δ' ἔτι νήπιος ἦα.)
Ἀλλά τοι οὐ δύναμαι πεπνυμένα πάντα νοῆσαι.
13 ———————— ⁿ Θέλγει δὲ θυμὸν
Μειλιχίοις ἐπέεσσι, νόος δέ οἱ ἄλλα μενοινᾷ.
14 ᵒ Οὐ γὰρ καλὸν ἀνήναςθαι δόσιν ἐστί.
15 ——— ᵖ Ἦ ῥά σε οἶνος ἔχει φρένας, ἤ νύ τοι αἰεὶ
Τοιοῦτος νόος ἐστὶν, ὃ καὶ μεταμώνια βάζεις.
16 ᵠ Ἦ ἀλύεις, ὅτι Ἶρον ἐνίκησας τὸν ἀλήτην;
Καί πού τις δοκέεις μέγας ἔμμεναι, ἠδὲ κραταιὸς,
Οὕνεκα πὰρ παύροισι καὶ οὐκ ἀγαθοῖσιν ὁμιλεῖς.
17 ʳ Ὦ φίλοι, οὐκ ἄν δή τις ἐπὶ ῥηθέντι δικαίῳ
Ἀντιβίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος χαλεπαίνοι.
18 ˢ Μήτε τι τὸν ξεῖνον στυφελίζετε ————————

ᵐ *Alia ætas alios mores postulat. Conversis studiis ætas animusque virilis Quærit opes*, &c. Horat. de arte Poet. Ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες, ἡνίκ' ἦν νεώτερος, Ἐδόκουν μὲν, ἐφρόνουν δ' οὐδέν·— Νῦν δ' ἄρτι μοι τὸ γῆρας ἐπιθυμεῖ νοῦν. *Pherecrat.* apud *Stob. In septimâ ætatis hebdomade (h. e. περὶ τοὺς πεντεκαιδεκαετίαν) prudentiam linguamque consummari* ait *Censorin.* de Die Nat. c. 14. *Solonem* sc. in elegis secutus, Ἑπτὰ δὲ νοῦν καὶ γλῶσσαν ἐν ἑβδομάσιν μέγ' ἄριστος. Circa idem ferè tempus fixit *Aristot.* τῆς διανοίας ἀκμὴν. Polit. 7. 16. Vid. & eundem Rhet. 2. 14. & *Dionys. Halicarn.* Antiq. Rom. 4. *Telemachum* tamen, cùm hæc diceret, puto vix dum hanc ætatem attigisse. Εἰδέναι ἐσθλά τε καὶ τὰ χέρηα (pro χέρεια, χέρεια autem per Sync. pro χερείονα) adagiale dictum (de adultâ sc. ætate) Cui simile legisse memini in sacris literis. Ἀλλ' οὐ δύναμαι, &c.] Οὐδεὶς ἀνθρώπων αὐτὸς ἅπαντα σοφός. Theogn. *Bernardus non videt omnia:* & *Nemo mortalium*, &c. Horat. Carm. l. 4. Od. 4. *Nec scire fas est omnia*, (ubi *fas* est δυνατὸν, ut alibi apud eundem *nefas* ἀδύνατον.) *Nævius* apud *Festum. Neminem vidi qui numero* (i. e. nimium vel exactè) *sciret, quod scito est opus.* Adeò quod de *Persarum* Magis dixit *Apollonius* apud *Philostratum* (De vit. *Apoll.* l. 5.) id de hominibus quibuscunque etiam sapientissimis verum est, Σοφοὶ μὲν, ἀλλ' οὐ πάντα.

ⁿ Ὅς κ' εἴπῃ γλώσσῃ λῷστα, φρονεῖ δ' ἕτερα. Theogn. *Fistula dulce canit*, &c. Ἐσθλ' ἀγορεύοντες, &c. supr. *Od.* ρ. Quales Lat. *bilingues.* (Virg. *Tyriósque bilingues*) Græc. διγλώσσους vocant, & διλόγους (1 *Tim.* 3. 8.) Heb. *bicordes* בלב ולב Δίγλωσσος *Hesych.* est διχόθυμος, qui *Jacob.* 1. 8. δίψυχος.

ᵒ Ἡ χάρις οὐχ ἧττον δεομένη τοῦ λαμβάνοντος ἢ τοῦ διδόντος, ἐξ ἀμφοῖν πληροῦται πρὸς τὸ καλόν. Ὁ δὲ μὴ δεξάμενος ὥσπερ σφαῖραν εὖ φερομένην κατῄσχυνεν ἀτελῆ πεσοῦσαν. Plut. de Socrat. Dæm. Quam similitudinem habet & *Sen.* & *Chrysippo* tribuit De Benef. l. 2. *Accipiam tam libenter quàm dabitur, Et prabebo me amico meo exercendæ bonitatis suæ capacem materiam.* Ib. l. 3. Nec audiendus *Aristoteles Cyrenaus*, qui dixit Μὴ δεῖν εὐεργεσίαν παρά τινος προσίεσθαι. Nec satis validum illud dilemma, quo ad hoc suadendum usus est. Ἢ γὰρ ἀποδιδόναι πειρώμενον πράγματα ἂν ἔχειν, ἢ μὴ ἀποδιδόντα ἀχάριστον φαίνεσθαι. *Ælian.* Var. hist. 10. 8. Et haud scio an usquequaque probandum sit illud *Socratis* responsum *Archelao* Regi (quod l. 5. de Benef. laudat *Seneca*, & multis defendere satagit) ubi dixit *se nolle beneficia ab eo accipere, cui non posset paria reddere.* Rectè id saltem, si dixisset, Non à quibusvis, non ab improbis: quæ Senatoribus *Rom.* mens erat apud *Dionem Cass.* l. 37. qui Μηδὲ τὰς εὐεργεσίας παρὰ τῶν φαύλων ἀνδρῶν ἡδέως ἐδέχοντο. Et certè in accipiendis muneribus inprimis obtinere

sensu, ut supr. *Od.* π. Ῥυστάζοντας ἀεικελίως. i.e. ἕλκοντας μεθ' ὕβρεως, σπαράσσοντας. (*Hesych.*) *per vim trahentes, violantes, vexantes.* Αἶσχος λώβη τε, *dedecus & probrum*, ἐκ παραλλήλου posita ob majorem emphasin, ut plurima alia apud Poetam synonyma.

12 [k] *Sed ego animo* jam *intelligo & scio singula*;
Bonáque & pejora; anteà verò adhuc parvulus eram:
Veruntamen [l] *haud possum prudentia ubiq; & in omnibus litare.*
13 ——— ——— [m] *Mulcebat animum*
Placidis verbis, mens autem ejus alia cogitabat.
14 ——— [n] *Non enim bonum respuere donum est.*
15 [o] *Certè tibi vinum possidet mentem, vel tibi semper*
Talis mens est, unde etiam futilia & vana *loqueris.*
16 [p] *An exultas, quòd Irum vicisti mendicum?*
Et fortean videris [q] *magnus quis esse, & strenuus,*
Quoniam inter paucos eósque haud fortes versaris.
17 *O amici, nequis ob dictum justum*
Contrariis verbis objurgans indignetur.
18 [r] *Neque hospitem* nec peregrinum *vexate.*———

[k] 1 *Cor.* 13. 11. Cùm essem parvulus, loquebar ut parvulus, sapiebam ut parvulus, cogitabam ut parvulus: Quando autem factus sum vir, evacuavi quæ erant parvuli. [l] 1 *Cor.* 13. 9. Ex parte cognoscimus. [m] *Psal.* 28. 3. Qui loquuntur pacem cum proximo suo, mala autem in cordibus eorum. *Jer.* 9.8. In ore suo pacem cum unico suo loquitur, & occultè ponit ei insidias. [n] 1 *Tim.* 4. 4. Omnis creatura Dei bona est, & nihil rejiciendum, &c. [o] *Esa.* 28. 7. Hi quoque præ vino nescierunt, & præ ebrietate erraverunt. *Act.* 2. 13. Irridentes dicebant, Musto pleni sunt isti. [p] 2 *Reg.* 14. 10. Percutiens invaluisti super Edom, & sublevavit te cor tuum. [q] *Act.* 8. 9. Dicens se esse aliquem magnum. [r] *Exod.* 22. 21. Advenam non contristabis, neque affliges eum. *Levit.* 19. 33, 34. Si habitaverit advena in terrâ vestra non exprobretis ei, &c.

---

tinere debet tritum illud de *Xeniis* in rescripto *Severi* & *Antonini*, apud *Ulpian.* Οὔτε πάντα, οὔτε πάντοτε, οὔτε παρὰ πάντων· quod et in proverbium abiit.

[p] Οἶνός σε πλῆθος πόλλ' ἀναγκάζει λαλεῖν. *Athen.* l. 2. ex vetere poeta. Indè Βάκχος à βάζω, βέβαχα (*Eustath.*) quia sc. οἶνος ἀνώγει μεταμώλια βάζειν, Καί τι ἔπος προέηκε, &c. Pro μεταμώλια legitur etiam μεταμώνια, atque ità *Eustath.* & *Hesych.*

[q] ¶ Ἀλύειν ποτὲ μὲν ἀντὶ τοῦ δακρύειν καὶ ἀπορεῖν ut Ἡ δ' ἀλύουσ' ἀπεβήσατο (*Venus* sc. vulnerata, *Il.* ε.) ποτὲ δ' ἀντὶ τοῦ γαυριᾶν καὶ χαίρειν. Ἦ ἀλύεις &c. *Plut.* Πῶς δεῖ τὸν νέον &c. Ἀλύεις ἐκλέλυσαι τῇ χαρᾷ. *Eustath.* qui & hoc verbum *Plutarcho* valdè usitatum esse observat. Contrà vero ἀλύειν alibi apud Poetam, observante eodem *Eustath.* est τὸ ἀδημονεῖν καὶ οἷον ἐκλελύσθαι (τῇ λύπῃ sc.) ut *Il.* ω. Δινεύεσκ' ἀλύων παρὰ θῖν' ἁλός. (*Achilles* viz. *Patrocli* sui cædem lamentans.) Hinc nomen ἀλυσμὸς pro ἀδημονία, & plur. ἀλυσμοὶ apud *Ignat.* Epist. ad *Rom.* de quâ voce, ut & de hoc verbo ἀλύειν adi sis Reverendiss. *Jacob. Armach.* Annot. in illum locum. Porrò à Græco hoc ἀλύειν Lat. *alucinari* (quod & posteà *allucin.* & *hallucin.*) factum scripsit vetus Grammaticus *Cloatius Verus* in libris quos inscripsit, *verborum à Græcis tractorum.* *Agell.* 16. 12. Vir mediocris seu sortis seu staturæ magnus videtur inter parvos, juxta παροιμιῶδες illud apud *Erasm.* in Adag. *Scintilla etiam exigua in tenebris micat:* & illud *Inter cæcos regnat Strabus*: vel *Luscus rex est inter cæcos.* Nescio annon hùc etiam

spectet illud adagium apud *Græc.* Parœmiographos, Ἐν ἀμύσοις καὶ Κορυδὸς (fortè Κορύδων) φθέγγεται. Et alterum illud apud *Lucian.* in Imagin. Ῥᾷστον δὲ οἶμαι τοῦτο ἐστὶ κατὰ τὴν παροιμίαν, μόνον θέοντα κρατεῖν. *Facile est, solum currentem vincere.* Quod & à *Græcis* mutuati *Arabes* sic efferunt, *Omnis cursus in deserto exhilarat*, h. e. *Velocissimum se putat quisque*, & *gaudet cùm in deserto currit, ubi nemo est, à quo antevertatur. Sic vel infra mediocritatem docto, si solus sit, vel inter ignaros, sua arridet eruditio: inter pauperes Crœsum se cum gaudio reputat is, cui paululum nummorum est*, uti adagium illud optimè παραφράζει & exponit *Erpenius.* Hunc ergo inter alios characterem τοῦ μεγαλοψύχου tradit Philosophus, *Eth.* 4. 3. Πρὸς μὲν τοὺς ἐν ἀξιώμασι καὶ εὐτυχίαις, μέγαν εἶναι (*magnum se & excelsum præbere*, ut hìc apud *Hom.* μέγας ἐμμεναι) πρὸς δὲ τοὺς μέσους μέτριον· τῶν μὲν γὰρ ὑπερέχειν, χαλεπὸν καὶ σεμνόν· τῶν δὲ ῥᾴδιον· καὶ ἐν ἐκείνοις μὲν σεμνύνεσθαι, οὐκ ἀγεννές· ἐν δὲ τοῖς ταπεινοῖς, φορτικόν, ὥσπερ εἰς τοὺς ἀσθενεῖς, ἰσχυρίζεσθαι. Heroicus contrà & excelsus animus *non cum vilibus & ignavis sed strenuis congredi audet*; quippe *hostium ignobilitate laudem deteri credit.* *Loccen.* Not. Polit. in *Curt.* l. 9. Et certè, *In Tauros Libyci ruunt Leones*; *Non sunt papilionibus molesti.* Martial. l. 12. Unde *Alexander* hortante patre, ut ludis Olympiis curreret, Εἴ γε, ἔφη, βασιλεῖς ἔξειν ἔμελλον ἀνταγωνιστάς. *Plut.* Apophthegm. *Est miser nemo nisi comparatus. Sen.* Troad. Sed & felix sibi videtur quisque cum miserioribus comparatus. Unde & Lepores (apud *Æsop.*) conspectâ

ΟΔ. τ'.

1 [a] Αἲ γάρ δή ποτε, τέκνον, ἐπιφροσύνας ἀνέλοιο
Οἴκου κήδεσθαι, καὶ κτήματα πάντα φυλάσσειν.
2 ——— [b] Οὐ γὰρ ἀεργὸν ἀνέξομαι, ὅς κεν ἐμῆς γε
Χοίνικος ἅπτηται, καὶ τηλόθεν εἰληλουθώς.
3 [c] Πτωχεύω δ' ἀνὰ δῆμον, ἀναγκαίη γὰρ ἐπείγει·
Τοιοῦτοι πτωχοὶ καὶ ἀλήμονες ἄνδρες ἔασι·
Καὶ γὰρ ἐγώ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον
Ὄλβιος ἀφνειὸν, καὶ πολλάκι δόσκον ἀλήτῃ,
Τοίῳ ὁποῖος ἔοι, καὶ ὅ,του κεχρημένος ἔλθοι.
Ἦσαν δὲ δμῶες μάλα μυρίοι, ἄλλα τε πολλὰ,
Οἷσίν τ' εὖ ζώουσι, καὶ ἀφνειοὶ καλέονται·
Ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων, ἤθελε γάρ που.

a ¶ Ἐπιφροσύνη vel est ἡ ἁπλῶς φρόνησις, ut ἐπὶ sit πλεοναστικόν, vel ἡ πλείων φρόνησις, ut ἐπὶ sit ἐπιτατικόν, vel ἡ ὑστερόν ποτε φρόνησις ut ἐπὶ sit χρονικὸν pro μετὰ, & ὁ ἐπίφρων ità opponatur τῷ προφρόνι, ut ὁ Ἐπιμηθεὺς τῷ Προμηθεῖ. *Eustath.* in locum. *Utinam tandè prudens esse inciperes.* Et certè δεῖ τῆς ἐπιφροσύνης καὶ ἡλικίας πρὸς τὸ οἴκου κήδεσθαι, &c. Periphrasis τῆς οἰκονομικῆς, seu ut *Hom.* loquitur, τῆς οἰκωφελίης, sive muneris τοῦ οἰκοδεσπότου cui quis tum demũ idoneus, postquã excesserit ex ephebis & virilem togam sumpserit. Κτήματα π.φ. Est hæc altera pars τῆς χρηματιστικῆς, patrisfamilias apprimè necessaria; nec minùs quàm τὸ κτᾶσθαι, siquidem, *Non minor est virtus*, &c. Rectè ergo monet Philosophus Oeconom. 1. Καὶ τὸ κτᾶσθαι δυνατὸν χρὴ εἶναι (τὸν οἰκονόμον sc.) καὶ φυλάττειν· εἰ δὲ μὴ, οὐδὲν ὄφελος τοῦ κτᾶσθαι· τῷ γὰρ ἠθμῷ ἀντλεῖν τοῦτ' ἐστι, καὶ ὁ λεγόμενος τετρημένος πίθος· ubi duobus proverbiis elegantibus (*Ex cribro haurire*, & *Dolium pertusum*) inutilitatem exprimit τοῦ κτᾶσθαι ἄνευ τοῦ φυλάσσειν.

b Οὐδεὶς ἀργὸς τραφήσεται παρ' ἐμοί. Χοῖνιξ pro τροφή, παροιμιωδῶς, & figuratè: & τινὸς χοίνικος ἅπτεσθαι pro alicujus *quadrâ vivere*, aut in alicujus familia ali, ac sustentari; Ut in symbolo illo *Pythagorico* (quod & ex hoc loco *Homerico* desumptum tradit *Eustath.*) Ἐπὶ χοίνικος μὴ καθῆσθαι, ἤγουν μὴ τρέφεσθαι ἀργόν. Cujus quidem symboli uberiorem explicationem

ranarũ timiditate se solabantur, Καὶ ἡμῶν ἔστι ζῶα δειλότερα. Τίς μέγας vel μέγας τις, videtur esse proverbialis locutio in hominem αὐθάδη sibique Suffenum. Sic in historiâ Apostolorum *Simon* ille *Magus* sibi videbatur, aliisque videri volebat *Simon Magnus*, μέγας τις.

[r] Τοῖς γὰρ δικαίοις οὐχὶ θυμοῦσθαι χρεών. *Eurip.* Bacch. ¶ Καθάπτεσθαι, ὀνειδίζειν, πραΰνειν, (*Hesych.*) quæ contraria ferè sunt significata, objurgare, seu increpare; & placare seu demulcere: χαλεποῖς, seu ἀταρτηροῖς, seu ἀντιβίοις (ut hic) ἐπέεσσι καθάπτεσθαι est ὀνειδίζειν. Contrà μαλακοῖς seu ἀγανοῖς ἐπ. καθ. est πραΰνειν· utrumque est ἅπτεσθαι seu καθάπτ. *tangere, tractare*; hoc molliter, illud duriter.

[s] Hospitem injuriâ afficere, vexare, concutere, conturbare, (id enim est στρεβλίζειν, διασείειν, ὠθεῖν, πατάσσειν, συμβάλλειν, κακοῦν. *Hesych.*) vetat religio, vetat ratio, vetat humanitas. Ferrea illa ætas fuit, quando *non hospes ab hospite tutus*. Et certè homines ἄξενοι, vel (ut *Hom.* loquitur) κακόξεινοι, h.e. *feri* & *inhospitales*, qui hospitibus sc. & peregrinis infesti, molestique sunt (ξείνους στρεβλίζουσι) similes omninò sunt serpentibus illis in Syria circa ripas Euphratis, qui peregrinos tantùm mordent, incolas verò non lædunt. Testes *Arist.* περὶ θαυμ. ἀκουσμ. *Plin.* l. 8. c. 59. *Ælian.* Hist. An. l. 9. c. 29. *Apollon. Dysc.* Hist. Comment. c. 12. Postremi istius hæc verba sunt, Περὶ Βαβυλῶνα δὲ, διαβάντι τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, ὀφίδια γίγνεται· καὶ τοὺς μὲν ξένους τύπτει· τοὺς δὲ ἐγχωρίους οὐκ ἀδικεῖ.

Odyss. 19.

1 [a] UTinã enim jam tandẽ, fili, eam *prudentiã tibi assumeres*
Ut domũ curares, & possessiones tuas *omnes custodires*.
2 —— [b] *Non enim ignavum eum* esse *sinam, qui meam*
Chœnicem attingat, etiamsi de-longinquo venerit.
3 *Mendico per populum* errans, *necessitas enim urget*;
Tales mendici & vagabundi homines sunt:
[c] *Etenim ego quondam domum inter homines habitabam*
Beatus opulentam, & [d] *sæpè dabam mendico*
Tali qualis esset, & cujuscunque-rei indigens veniret,
[e] *Erant autem servi valdè innumeri, aliáque multa,*
Quibus benè vivunt, & divites vocantur homines;
[f] *Sed Jupiter* omnia *pessundedit Saturnius, nam voluit nimirum.*

[a] *Prov.* 27. 23. Applica ad greges tuos animum, &c. h. e. Diligenter cura rem domesticam. 1 *Tim.* 3. 4. Suæ domui benè præpositum. [b] *Gen.* 3 19. In sudore vultûs tui comedes panem. *Prov.* 20. 4. Propter frigus piger arare noluit, mendicabit ergo æstate, & non dabitur ei. 2 *Thess.* 3. 10. Si quis non vult operari, nec manducet. [c] *Job.* 29. 2. Quis mihi tribuat, ut sim juxta menses pristinos &c. Quando splendebat lucerna ejus super caput meum, &c. [d] *Job* 31. 16, &c. Pater eram pauperum, &c. [e] *Eccles.* 2. 7, 8. Possedi servos & ancillas, multámque familiam habui, & magnos ovium greges, &c. [f] *Job.* 1. 21. Dominus dedit, Dominus abstulit (sicut Domino placuit ità factum est. Vulg.)

---

nem siquis desiderat, consulat. *Budæum* de Asse. l. 5. (ubi hunc *Hom.* locum citat explicátque) necnon *Jamblich. Plutarch. Diog. Laert. Suid. Lil. Gyrald. Erasm.* alios; quorum etiam nonnulli sensum hujus symboli longè diversum, imò contrarium afferunt. *Chœnici nè insideas*, q. d. Huic curæ de cibo sc. & demenso diurno nè anxiè nimis incumbas, quemadmodum &

Hieron. (citante *Erasmo*) *De victu in crastinum nè solicitus fueris.* Non oportet per inertiam & otium alterius mensæ inhiare, nec *alienâ vivere quadrâ*; sed suâ quemque industriâ victum sibi parare. *Dii laboribus omnia vendunt*; Victum inprimis. Adeóque Φεύγων μύλον ἄλφιτα φεύγει. Meritò ergò *Athenis* Ἀργίας ἦς δίκαι. Nam ut egregiè hoc saltem *Tiberius* oratione ad *Hortulum* apud *Tacit.* Annal. 2. *Languescet alioqui industria, intendetur socordia, si nullus ex se metus aut spes, aut securi omnes aliena subsidia expectabunt, sibi ignavi, nobis graves.* Porrò ex hoc loco colligit *Budæus* (de Asse l. 5.) quàm rectè nescio, Chœnicem seu Modium etiam *Homeri* temporibus fuisse καθημερινὸν σιτηρέσιον, seu diurnum hominis demensum, perinde ac apud posteriores *Græcos*.

e Ἀναγκαίη μεγάλη θεός. *Callim.* hymn. 4. Τὸ τῆς ἀνάγκης ἐς' ἀδήριτον σθένος. *Æschyl.* Prom. V. Τίς τῆς ἀνάγκης ἐστὶν οἰακοςρόφος; Id. ib. Οὐ γὰρ ἔτ' ἄλλο Ῥίγιον ἀνθρώποισι κακῆς ἐπιβήσετ' ἀνάγκης. *Apollon.* Argon. 3. Ἀναγκαίη δ' ἀπηνὴς. *Oppian.* Hal. 2. Ἰσχυρότατον ἀνάγκη· κρατεῖ γὰρ πάντων. *Thales* apud *Laert.* Στεῤῥὰ γὰρ ἀνάγκη. *Eurip.* Hecub. postremis verbis. *Necessitas ultimum ac maximum telum est. Liv.* Hinc ἀνάγκη παρὰ τὸ ἀνάσσειν, πάντων γὰρ ἐπικρατεῖ· ἢ παρὰ τὸ ἄγειν, ἢ πάντα κρατοῦσα· ἢ παρὰ τὸ ἄκος, πρὸς ἣν ἄκος οὐκ ἔστιν εὑρεῖν. *Etymol.* & *Eustath.* Sapienter itaq; monet *Publ. Syrus*, *Faxis ut libeat quod est necesse.* Et *Vulteius* apud *Lucan.* l. 4. *Placeat, quodcunque necesse est.* Καὶ γὰρ ἐγὼ, &c.] Κἀγὼ γὰρ ἦν ποτ', ἀλλὰ νῦν οὐκ εἰμ' ἔτι, Τὸν πάντα δ' ὄλβον ἦμαρ ἕν μ' ἀφείλετο. *Hecubæ* querela apud *Eurip.* *Fuimus Troes.* Virg. *Nos quoque floruimus, sed flos fuit ille caducus.* Ovid. Trist. 5. Καὶ πολλάκις, &c.] *Aristot.* Eth. 4. 2. f Εὖ ζώουσι, &c.] ¶ *Benè*, i. e. *beate vivunt* (οἱ ἄνθρωποι sc. per ellipsin) unde εὐζωΐα pro beati-

4 ——— d Ἦ γάρ σευ κλέος οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει,
Ὥς τέ τευ ἢ βασιλῆος ἀμύμονος, ὅς τε θεουδὴς
Ἀνδράσιν ἐν πολλοῖσι καὶ ἰφθίμοισιν ἀνάσσων
Εὐδικίας ἀνέχῃσι, φέρῃσι δὲ γαῖα μέλαινα
Πυροὺς καὶ κριθὰς, βρίθῃσι δὲ δένδρεα καρπῷ,
Τίκτῃ δ' ἔμπεδα μῆλα, θάλασσα δὲ παρέχῃ ἰχθῦς
Ἐξ εὐηγεσίης· ἀρετῶσι δὲ λαοὶ ὑπ' αὐτόν.
5 e Μή μοι μᾶλλον θυμὸν ἐνιπλήσῃς ὀδυνάων.
Μνησαμένῳ, μάλα δ' εἰμὶ πολύστονος· οὐδέ τί με χρὴ
Οἴκῳ ἐν ἀλλοτρίῳ γοόωντά τε μυρόμενόν τε
Ἧσθ', ἐπεὶ κάκιον πενθήμεναι ἄκριτον αἰεί.
6 f Φῇ δὲ δακρυπλώειν βεβαρηότα με φρένας οἴνῳ.
7 ——— Εἰπὲ τεὸν γένος, ὁππόθεν ἐσσί,
8 Οὐ γὰρ ἀπὸ δρυός ἐσσι παλαιφάτου, οὐδ' ἀπὸ πέτρης.
8 h Ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα μεμιγμένη.

d Insigne elogium boni principis. *Plato* de Rep. l. 2. *Plut.* ad principem indoct. Οἷον δὲ ἥλιον, &c. τοιοῦτον ἐν πόλεσι μίμημα καὶ φέγγος ἄρχων, Ὅστε θεουδὴς Εὐδικίας ἀνέχῃσι. *Philo* Legat. ad *Caium*. Ubi *Augustum* ἀλεξίκακον καὶ εἰρηνοφύλακα laudans ut averruncum & pacis custodem, ait εἰρήνην ἐξ ἡγεμονίας ὀρθῆς (i.e. εὐηγεσίης) φύεσθαι. Εὐνομία δ' εὔκοσμα καὶ ἄρτια πάντ' ἀποφαίνει. *Solon.* Eleg. Contrà, Δυσνομίην *Ates*, i. e. *Noxæ*, comitem & contubernalem appellat *Hesiodus*. Δυσνομίην, Ἄτην τε συνήθεας ἀλλήλῃσι. Rectè igitur monet *Demosthenes* sive alius quis Autor. (suspectæ enim & dubiæ fidei est & hæc & altera in eundem Oratio) in *Aristogit.* Ὀρθῶς δεῖ δικάσαι καὶ τὴν τὰ δίκαια ἀγαπῶσαν εὐνομίαν περὶ πλείστου ποιεῖσθαι, ἣ πάσας καὶ πόλεις, καὶ χώρας σώζει. Φέρησι δὲ γαῖα, &c.] Similis locus apud *Callim.* hym. in *Dian.* de gente cui Dea illa propitia, Κείνοις εὖ μὲν ἄρουρα φέρει στάχυν, εὖ δὲ γενέθλη Τετραπόδων, εὖ δ' ὄλβος ἀέξεται. Ἀνέχῃσι, φέρῃσι, βρίθῃσι, pro ἀνέχει, &c. ex *Rheginorum* dialecto, uti volunt Grammat. quâ & *Ibycum Rheginum*, poetam Lyricum, usum aiunt, quanquam in fragmentis ejus quæ extant, nullum hujus

tudine apud *Aristotelem*, alióſque τοὺς μεθ' Ὅμηρον. Hinc & apud *Horatium* qui paſſim ſcatet Helleniſmis; *Benè vivere* non ſemel eſt *beatè vivere* εὖ ζώειν, & *benè rem gerere* pro *beatum eſſe*, εὖ πράττειν. Ἀφνειοὶ κλῄζονται] Ὡς μόνον κληζομένων αὐτῶν ἀφνειῶν, καὶ οὐκ ὄντων κατ' ἀλήθειαν. *Dio. Chryſoſt.* (ad hunc locum reſpiciens) Orat. 78. Siquidem Πλοῦτος ὁ τῆς ψυχῆς πλοῦτος μόνος ἐστὶν ἀληθής. Divites hujus mundi πλούσιοι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται, ſed reverâ non ſunt. Ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε, &c.] Πεπλανημένον γὰρ τὸ εὖ πράττειν, κοὐκ αἰεὶ παρὰ τοῖς αὐτοῖς. *Herodot.* *Levis eſt fortuna, citò repoſcit quæ dedit.* Pub. Syr. Ἐν ὀλίγῳ βροτῶν τὸ τερπνὸν αὔξεται, οὕτω δὲ καὶ πίτνει χαμαί. *Pind.* Pyth. 8. Αἰὼν δὲ κυλινδομέναις ἁμέραις ἄλλ' ἄλλοτ' ἐξάλλαξεν. Id. Iſthm. 3. Ἄλλοτε δ' ἀλλοῖος οὖρος πάντας ἀνθρώπους ἐπαΐσσων ἐλαύνει. Id. Iſthm. 4. Ὁ μέγας ὄλβος οὐ μόνιμος ἐν βροτοῖς. *Eurip.* Oreſt. Ταχὺ τὴν εὐτυχίαν μετέβαλε δαίμων. Id. Herc. fur. Ὅρα τὸ μέλλον, πόλλ' ἀναστρέφει θεός. Id alibi. *Irus & eſt ſubitò, qui modò Cræſus erat.* Ἔστιν ἰδεῖν τοὺς ἐχθὲς πλουσιωτάτους, τῆς ἐπιούσης μεταιτοῦντας. *Herodian* l. 7. Ζεὺς γάρ τοι τὸ τάλαντον ἐπιρρέπει ἄλλοτε ἄλλῳ, Ἄλλοτε μὲν πλουτεῖν, ἄλλοτε δ' οὐδὲν ἔχειν. *Theogn.* Τοὺς γὰρ μέγας ἐστήσατο Ζεύς· Οὕτως ἀνθρώποις ἑτερόζηλα πάντα τέτυκται. *Dionyſ. Afer.* Ἣ σοι τύχη κέχρηκε, ταῦτ' ἀφείλετο. *Menand.* Ὡς εὐκόλως πίπτουσιν αἱ λαμπραὶ τύχαι. Incert. in Excerpt. *Grot.* Πολλοῖσιν ὑποδέξας ὄλβον ὁ θεὸς προρρίζους ἀνέτρεψε. *Herodot.* Clio. Οὕτως καὶ τοὺς πάνυ πολὺ δυνηθέντας ἀσθενεστάτους αἱ μεταβολαὶ τῶν πραγμάτων πολλάκις ποιοῦσι. *Dio. Caſſ.* l. 37. Οὐδὲν γὰρ τῶν ἀνθρωπίνων βέβαιόν ἐστι. Id. l. 48. Κοῦφαι μὲν γὰρ, καὶ ἐφήμεροι αἱ τῶν ἀνθρώπων εὐπραγίαι. Id. l. 38.

4 ——— g *Certè enim tua fama ad cœlum ſpatioſum pervenit,*
Sicut alicujus Regis inſignis, qui Deum-timens
Viris multis & fortibus imperans
Juſtitiam colit; h *fert autem terra nigra*
Triticum & *hordeum, gravantur arbores fructu.*
i *Pariunt firma pecora, mare præbet piſces,*
Ex rectâ-adminiſtratione; feliciter verò degunt populi ſub ipſo.
5 *Nè mihi magis animum impleas doloribus*
Recordanti; valdè autem gemebundus ſum; nec omnino me decet
Ædibus in alienis lamentantémque flentémque
Sedere; quippe peſſimum id fuerit *lugere perpetuò uſque.*
6 *Dicat vero quis lacrymis-manare gravatum me pectore vino.*
7 ———————— *Dic tuum genus, unde es;*
Non enim à quercu es antiquâ, neque à petrâ.
8 k *Alia aliorum lingua mixta* eſt.

g *Prov.* 29. 14. Rex juſtus erigit terram— Rex qui judicat in veritate pauperes, thronus ejus in æternum firmabitur.
h *Pſal.* 67. 6. Terra dedit fructum ſuum.
i *Job* 21. 10. Bos ejus init, nec ejicit ſemen: enititur vacca ejus, neque abortit. *Pſal.* 144. 13. Pecudes noſtræ millenis pariant, &c.
k *Gen.* 11. 9. Ibi confuſum eſt labium univerſæ terræ. *Act.* 2. 4. Cœperunt loqui variis linguis.

---

hujus dialecti veſtigium deprehendimus. Θάλασσα δὲ παρέχει, &c.] *Athen.* l. 1. Εἰς εὐδαιμονίαν κατατείνομεν τὸ τὴν θάλασσαν ἰχθῦς παρέχειν. Εὐηγεσία, (ἅπαξ εἰρημένον,) nomen feliciter compoſitum, res ipſa felicior: *bona rerum adminiſtratio, bonum imperium:* ἡ εὐαρχία, παρὰ τὸ εὖ ἡγεῖσθαι. Schol. Et re & voce affines ſunt εὐηγεσία & εὐεργεσία. Et ſanè

Reges & principes, quibus εὐνομία curæ & cordi, Εὐεργέται κατ' ἐξοχὴν olim dici meruere. Ἀρετῶσι δὲ, &c.] Οἱ δὲ δίκας ξείνοισι &c. Τοῖσι τέθηλε πόλις, λαοὶ δ' ἀνθεῦσιν ἐν αὐτῇ. *Hesiod.* Ἐργ. καὶ Ἡμ. 1. Meritò itaque Justitiam Ἕρμα πόλεων vocat. *Plato* De Legg. l. 2. Ὡς ἄνευ δίκης ἄρχειν μηδὲ τῷ Διὸς κλῶνος δυνάμενος. *Plut.* loco jam laudato. Citat & *Dio Chrysostom.* de Regno Orat. 3. Βασιλείας ἔπαινος ἡ τῶν ὑπηκόων εὐδαιμονία. *Themist.* Orat. de Pace.

* *Infandum Regina jubes renovare dolorem.* Virg. Τὸ δάκρυον εὗδον ἐγείρεις. *Callimach.* apud *Suid.* *Lacrymam sopitam suscitas.* *Liban.* Orat. tom. 2. Ἀνδρὸς μὲν ἦν παρελθόντων μεμνῆσθαι κακῶν. Cui tamen contrarium est id quod suprà habemus *Od.* ο. Κήδεσιν ἀλλήλων τερπώμεθα, &c. ubi plura vid. in eam mentem. Οἴκῳ ἐν ἀλλοτρίῳ] Nimirum dolori indulgere, & immoderato luctui fræna laxare, ut ubivis noxium & incommodum, ità alienis præsertim in ædibus indecorum prorsus & incivile. Nec enim mœrori & tœdio, sed oblectamento potiùs & solatio sibi mutuò esse debent Ξεινοδόκοι καὶ ξεῖνοι, ἐπεὶ πολὺ κάλλιον οὕτω. Supr. *Od.* θ.

ᶠ Allegat hunc versum sed immutatum certè haud paulò *Aristot.* (si tamen *Aristoteles* verus autor istius libri fuerit, quod video in dubium vocari ab eruditis, à quibusdam etiam negari, puta *Fr. Patricio, H. Stephano*, ut alios omittam) Problem. Sect. 30. Δι' ὃ καὶ Ὅμηρος ἐποίησε, Καί μέ φησι, δακρυπλώειν βεβαρημένον οἴνῳ. Δακρυπλώειν (verbum insolentis compositionis & ἅπαξ εἰρημένον) *lacrymis exundare.* Πλημμύρειν δακρύοις. *Hesych.* Διὰ δακρύων πλεῖν ἔμφορον ὄντα οἴνῳ βάρει. *Eustath.* Solent quippe ebrii nonnulli inter pocula flere, & dum vinum infundunt lacrymas effundere; sive ex temperamento corporis, & humoris copia id procedat, cùm probè madidi sunt; sive ex teneritudine affectûs, impetúq; naturæ (quæ in ebriis se maximè prodit) sic emolliantur, & liquescant in lacrymas. Ἐπίφορον γάρ τι πρὸς δάκρυον οἶνος. *Heliodor.* Æthiop. l. 5.

ᵍ Παροιμιώδης ὁ λόγος cujus triplex usus. Etenim ἀπὸ δρυὸς εἶναι ἢ ἀπὸ πέτρης proverbialiter dici potest 1. ὁ δυσγενὴς καὶ ἀνώνυμος, vel etiam ὁ ἀγενεαλόγητος (ut *Melchisedecus*) atque ità hìc ab *Homero* usurpatur: qui & fortè homines hìc respicit *Deucalioneos*, ex lapidibus natos: unde λαὸς *populus* à λᾶας, λαὸς *lapis.* Et in hanc sententiam laudat hunc versum *Sext. Empir.* adv. Mathem. ubi addit Ἀλλ' ἀνδρῶν γένος εἰμί & *Clem. Alex.* Protrept. 2. Ὁ σκληρὸς καὶ ἀναιδής. Πέτρας ἀπόκομμ' ἀπέρωτε (*Theocrit.*) Σοὶ δ' αἰεὶ κραδίη στερεωτέρη ἐστὶ λίθοιο (*Hom.*) Atque in hanc mentem *Cic.* Academ. 4. *Non enim est è saxo aut è robore dolatus.* Et in Tuscul. *Non enim de silice nati sumus.* *Plut.* de Consol. ad Ux. Οὐδ' αὐτὸς ἀπὸ δρυὸς οὐδ' ἀπὸ πέτρης ἐγενόμην. Et *Theodoret.* De Cur. Gr. Affect. l. 12. Οὐδὲ γὰρ ἐκ δρυὸς, κατὰ τὸν ποιητικὸν λόγον, ἢ ἀπὸ πεύκης (al. πέτρης) γεγένηται.

9 ⁱ Ἴσκε ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα.
10 ———— ᵏ Ἄνθρωποι δὲ μινυνθάδιοι τελέθουσι.

ⁱ Ἴσκε dictum videtur pro εἴσκε (ab εἴσκω *Il.* γ. & alibi) *Apollon.* Argon. 3. Ἴσκεν ὑποσσαίνων ἀγανῇ ὀπί, ubi Schol. τὸ δὲ ἴσκεν Ὁμηρικῶς, h. e. ut ille alibi exponit, ὡμοίου, *simulabat*, vel *assimilabat.* Hunc versum citat *Plut.* de Glor. *Athen.* & de *Lysiâ* usurpat *Dionys. Halicar.* in suo de *Lysiâ* judicio. Sed & de *Homero* ipso concinnè admodum usurpari posse hic versus mihi videtur, qui siquis unquam mortalium hanc fingendi artem callebat, sc. ψευδῆ λέγειν ἢ παραλογίζεσθαι ὡς δεῖ (quæ Poeticæ artis δεξιότης est apud *Aristot.* Poet. c. 24) h. e. ψεύδεα πολλὰ λέγειν, &c. adeò (ut *Plautus*, & poeta ipse de poeta in Pseud.) *Facit illud verisimile, quod mendacium est.* *Hesiod.* Theog. Ἴδμεν ψεύδεα πολλὰ λέγειν ἐτύμοισιν ὁμοῖα· quod carmen sic citat *Athenag.* Legat. pro *Christian.* Ἴσμεν ψεύδεα, &c. Huc spectat & versus ille *Xenophontis* ab *Ammonio* frequenter usitatus. (*Plut.* Sympos. 9. 14.) Ταῦτα δεδοξάσθω μὲν ἐοικότα τοῖς ἐτύμοισι. *Call.* h. in *Jovem*, Ψευδοίμην αἴοντος ἅ κεν πεπίθοιεν ἀκουήν. *Theog.* Οὐδ' εἰ ψεύδεα μὲν ποιεῖς ἐτύμοισιν ὁμοῖα. Ubi & hunc *Hom.* versum citat *Camerar.* in Hypomnem. *Theon.* Progymn. Μῦθος ἐστὶ λόγος ψευδὴς εἰκονίζων ἀλήθειαν, cui geminum illud

Et *Eustath.* in *Od.* χ. Τὸ ἀπὸ δρυὸς ἢ πέτρης εἶναί τινα, ἐ μόνον ἀρχαιογονίαν παλαιτάτην σημαίνει Ὁμηρικώτερον, ἀλλὰ καὶ ἦθος ἀτέραμνον. *Pallad.* Epigr. Anthol. Gr. l. 1. Ὀυ γὰρ ἀπὸ δρυός εἶ, Ὀυδ' ἀπὸ πέτρης, φασιν, &c. Vid. ibi *Brod.* & *Opsop.* & *Lucill.* Ibid. l. 2. Ἦ γὰρ ἀπὸ δρυός ἐσσι, &c. *Eustath.* Ismen. l. 6. Ὀυδὲ γὰρ ἀπὸ δρυὸς, ἐδ' ἀπὸ πέτρας. Vel denique 3. Ἡ οἰκία aut πόλις ἀποφαλικῶς dicitur ἐκ ἀπὸ δρυὸς, &c. atque hùc accommodavit hanc parœmiam *Plato* de Rep. l. 8. Ἢ οἴει ἐκ δρυός ποθεν ἢ ἐκ πέτρας τὰς πολιτείας γίγνεσθαι, ἀλλ' ἐχὶ ἐκ τῶν ἐν ταῖς πόλεσι; *In superficie tignisque charitas nobis patriæ pendet?* quærit, an queritur *Camillus* apud *Liv.* l. 5. *Quid? Vos pulcherrimam hanc urbem domibus & tectis & congestu lapidum stare creditis? Otho* apud *Tacit.* Hist. l. 1. Ἄνδρες γὰρ πόλεις, καὶ ἐ τείχη. *Demosth.* Ὀυ τὰ οἰκήματα πόλιν, ἀλλὰ τοὺς ἄνδρας εἶναι νομίζομεν. *Appian.* Ἐμφυλ. l. 2. Παλαίφατος, *Olim dictus, decantatus, celebratus*, adeóque *vetus, antiquus*, à φάω *dico*: cui contrar. νεόφατος *recens-occisus*, adeóque *recens, novus*, à φάω *occido*. Peculiariter verò δρῦς παλαίφατος non tantùm *quercus annosa*, & *antiqua*, sed & de quâ multa *fabulantur antiqui*, ac si ex quercubus sc. & saxis homines essent oriundi περὶ ἧς παλαιὰ μυθεύεται. Οἱ γὰρ παλαιοὶ ὑπελάμβανον τοὺς περὶ ἑαυτῶν ἐκ δρυῶν καὶ πετρῶν γεγονέναι. Schol. Qui tamen monet à nonnullis hìc legi Παλαιφάγε, ἐπειδὴ οἱ παλαιοὶ ἐβαλανοφάγεν, παρὰ τοῦτο καὶ φηγὸς, ὡς φαγός τις ἐσα. Certè ità legit *Hesych.* Παλαιφάγε, πάλαι ἐσθιομένης· ubi proculdubio respicit hunc *Hom.* locum. Alibi tamen receptam lectionem agnoscit idem Grammaticus, Ὀυδ' ἀπὸ παλαιφάτε δρυὸς, τῆς πάλαι φημιζομένης, ὅτι ἐξ αὐτῆς ἐγένοντο ἄνθρωποι. Sed & mox subjungit tertiam, Τινὲς δὲ γράφεσι. παλαιφύτε (ità enim lego, quod in impressis est παλαιφάτε) ἐπεὶ παλαιόν ἐστι φυτὸν ἡ δρῦς. Coincidit porrò hoc Epitheton cum nomine proprio Παλαίφατος. Erat is *Palæphatus* nobilis & antiquus Mythographus, cujus hodiéque extat opusculum seu potiùs Fragmentum περὶ Ἀπίστων, *De Incredibilibus*. Tam doctè autem & accuratè de fabulis Veterum scripsit *Palæphatus* (sive is fuerit quem jam habemus, sive alius eo antiquior, plures enim hujus nominis erant) ut exinde Παλαίφατος παροιμιακῶς diceretur πᾶς ὁ τὰ ἀπίθανα πιθανολογῶν, qui mendacia fingere probè novit, & rebus incredibilibus πιθανολογίαν περιάπτειν (qualis *Ulysses* noster statim infr. qui Ἴσκε ψεύδεα πολλὰ, &c.) Καινὸς ἐτοσὶ Παλαίφατος, cujus proverbii meminit. *Plut.* Sympos. l. 27. & *Athen.* Dipnos. l. 15. & ex eorum altero, vel utroque *Eustath.*

[h] Hinc homines dicti μέροπες, q. μεμερισμένην ἔχοντες τὴν ὄπα, variis linguis loquentes, *Voce* & linguâ & dialecto distincti à se invicem, atque *divisi*. Citat verò hoc hemistichium *Strabo* Geogr. l. 10.

9 ***Simulando-dixit mendacia multa narrans veris similia.***
10 ———— [l] ***Homines brevis-ævi sunt.***

[l] *Job* 8. 9. Sicut umbra dies nostri sunt super terram. Et 14. 1. Homo natus de muliere brevi vivit tempore. *Psal.* 39. 5. Palmares fecisti dies meos, &c. Et 90. 10. Ætatis nostræ spatium septuaginta terminatur annis, &c.

---

illud *Plut.* loco suprà laudato. Λόγος μὲν ἔργε, λόγε δὲ μῦθος εἰκὼν καὶ εἴδωλόν ἐστι. Simonid. Τὸ δοκεῖν καὶ τὴν ἀλήθειαν βιᾶται. *Nescientes inesse & in incredibili verum & in verisimili mendacium.* Minut. Fel. in *Octav.*

[k] Μινυνθάδιοι] Βραχύβιοι ὀλιγοχρόνιοι, μινυώρειοι. *Vive memor quàm sis ævi brevis.* Horat. Ὁ βίος βραχύς. *Hippoc.* Aphor. Ὡς βραχὺν ἐκ μοίρας λαχόμεν χρόνον. *Bion* Idyl. 5. Ἐφάμεροι· τί δέ τις; τί δ' ἔτις; σκιᾶς ὄναρ ἄνθρωπος. *Pind.* Pyth. 8. Μικρὸν τὸ χρῆμα τοῦ βίου. *Eurip.* Ἰκέτ. Μικρόν τι τοῦ βίου, καὶ στενὸν ζῶμεν χρόνον. *Menand.* apud *Stob.* Ἐπῆλθέ με λογισάμενον κατοικτεῖραι, ὡς βραχὺς εἴη ὁ πᾶς ἀνθρώπινος βίος. *Artaba-*

Artabanus apud *Herodot*. Polymn. *Nulla vita est non brevis*, &c. *Sen*.Ep.77. *Punctum est quod vivimus, & adhuc puncto minus*. Id. alibi. Στιγμὴ χρόνου πᾶς ὁ βίος. *Plut*. π.π.α. sed dies imò ævum me deficeret, si de ævi brevitate omnes ex autoribus locos parallelos velim accumulare. Addo duntaxat illam *Theophrasti* querelam, *qui moriens accusâsse naturam dicitur, quod cervis & cornicibus vitam diuturnam, hominibus tam exiguam dedisset*. Cic. Tusc. 3. (Quò

11 [l] Ὃς μὲν ἀπηνὴς τ' αὐτὸς ἔῃ, καὶ ἀπηνέα εἰδῇ,
Τῷ δὲ καταρῶνται πάντες βροτοὶ ἄλγε' ὀπίσσω
Ζωῷ, ἀτὰρ τεθνεῶτί γ' ἐφεψιόωνται ἅπαντες·
Ὃς δ' ἂν ἀμύμων αὐτὸς ἔῃ, καὶ ἀμύμονα εἰδῇ,
Τοῦ μέν τε κλέος εὐρὺ διὰ ξεῖνοι φορέουσι
Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, πολλοί δέ μιν ἐσθλὸν ἔειπον.
12 [m] Αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγηράσκουσι.
13 [n] Ἀλλ' ἔχε σιγῇ μῦθον, ἐπίτρεψον δὲ θεοῖσι.
14 [o] Ξεῖν', ἤτοι μὲν ὄνειροι ἀμήχανοι, ἀκριτόμυθοι
Γίνοντ', οὐδέ τι πάντα τελείεται ἀνθρώποισι.
Δοιαὶ γάρ τε πύλαι ἀμενηνῶν εἰσὶν ὀνείρων.
Αἱ μὲν γὰρ κεράεσσι τετεύχαται αἱ δ' ἐλέφαντι·
Τῶν οἳ μέν κ' ἔλθωσι διὰ πριστοῦ ἐλέφαντος,
Οἵ ῥ' ἐλεφαίρονται, ἔπε' ἀκράαντα φέροντες·
Οἳ δὲ διὰ ξεστῶν κεράων ἔλθωσι θύραζε,
Οἵ ῥ' ἔτυμα κραίνουσι, βροτῶν ὅτε κέν τις ἴδηται.
15 [p] Ἀλλ' οὐ γάρ πως ἔστιν ἀΰπνους ἔμμεναι αἰεὶ
Ἀνθρώπους———————

[l] *Dio. Chrys*. Orat. I. de Regno. Εἴ τις τὸν πάλαι λόγον ἐσθλὸν ἀκούῃ, Μὴ μάταν ζῆν γινώσκῃ. *Pind*. Isthm. 5. Ἄνδρα γὰρ καλῶς πράσσοντ' ἀνάγκη χρηστὰ προσμαίνειν ἔπη. *Soph*. Trach. Quales ferè homines in vita sunt, talem sui memoriam & famâ (ὑστεροφημίαν eleganter vocant Græci) post mortem relinquunt, cujus & ratio habenda: nec audiendus ille apud *Eurip*. Alcest. Κακῶς ἀκούειν οὐ μέλει θανόντι μοι. Quin potiùs opera danda, Ὄφρα καὶ εἰν Αΐδαο κεκρυμμένος ἐσθλὸς ἀκούσῃς. *Theocr*.Id.16. Οἱ ἐπιεικέστατοι πάντα ποιοῦντες ὅπως ἂν εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον εὖ ἀκούωσιν. *Plat*.Epist. 2. locum hìc habet illud *Ennii*. *Volito vivus per ora virûm*, & notum illud ex alio poeta, *Vivit post funera Virtus*. Ἀρετῆς ἀΐδιος μνήμη εἰς τὸν ἐσόμενον αἰῶνα. *Herodian*. l. 1. & egregiè in hanc rem *Tacitus* de suo *Agricolâ*, *Quicquid ex Agricolâ amavimus, quicquid mirati sumus, manet mansurúmque est in animis hominum, in æternitate temporum, famâ rerum*. Et (ni fallor) *Curtius* alicubi, *suam cuique famam posteritas rependit*. ¶ Ἐφεψιόωνται. Καταπαίζονται λοιδοροῦνται. Schol. Ἑψία, τὸ παίγνιον, *ludibrium*, ab ἔπω -ψω, (mutando spiritum) q. propriè jocus seu ludus qui verbis fit. Indè general. παίγνιον, ἄθυρμα. *Nicand*. Theriac. de pueris urticâ ludentibus, Σπέρμ' ὀλοὸν κνίδης, ἥ θ' ἑψίη ἔπλετο κούροις: ubi Schol. affert verbum hoc *Hom*. Ἑψιάασθαι, quod est *ludere*, seu *oblectare se*, Ἑψιάασθαι Μολπῇ καὶ φόρμιγγι. *Od*. φ. *Callim*.initio hymni in *Dian*.cui sc.melli & cordi erat. —Ἐν οὔρεσιν ἑψιάασθαι. Hinc compos. καθεψιάασθαι *Od*.τ. & ἐφεψ. hoc in loco sequiori sensu pro *illudere*, *irridere*, scommatis incessere, ἐπισκώπτειν, ἐμπαίζειν, ut exp. *Hesych*.

[m] Citat *Plut*. Πῶς δεῖ τὸν νέον,&c. & Schol. *Theocriti* ad illud Idyll. 12. Οἱ δὲ ποθεῦντες ἐν ἤματι γηράσκουσι. Ἔστι δὲ (inquit) παρὰ τὸ Ὁμηρικὸν, Αἶψα γὰρ ἐν κακότητι, &c. Quin & illum locum *Theocriti* hùc adducit *Eustath*. At profectò si sensum respiciamus, vix quicquam commune habet *Theocriticum* illud cum hoc *Homerico*. Nam hoc de hominibus verè, & propriè, illud non nisi hyperbolicè de amatoribus dictum. Extat prætereà hic versus αὐτολεξεὶ apud *Hesiod*. ut & alii Homerici, alii quam-multi; quos verisimile est *Hesiodum* ab *Homero*

allusit & Pedo *Albinov.* Eleg. in *obitum Mæcenatis*; *Vivere cornices multos dicuntur in annos: Cur nos angusta conditione sumus?*) *Seneca* tamen l. de Brevit. Vit. c. 1. hoc dictum *Aristoteli* tribuit. Et quidni fatemur esse hoc *μνημονικὸν ἁμάρτημα*, Præceptorem ponentis pro Discipulo? Præsertim cùm planè contrarium dicat *Aristot.* De Gener. Anim. 4. 10. Πάντων γὰρ ὁ ἄνθρωπος πλεῖω ζῇ χρόνον πλὴν ἐλέφαντος, ὅσων ἀξιόπιστον ἔχομεν τὴν πεῖραν.

11 *Qui crudelis ipse est, & crudelia* opera *meditatur,*
Huic imprecantur omnes homines dolores in posterum
Vivo, at mortuo convitiantur universi.
[m] *Qui verò honestus ipse est, & honesta consilia mente-agitat,*
Hujus certè famam longè latéq; extranei distrahunt spargúntq;
Omnes in homines, multique ei benedicunt.
12 [mm] *Statim enim in miseriâ mortales senescunt.*
13 *Quin preme silentio verbum*; [n] *permitte autem* rem *Diis.*
14 [o] *Hospes, certè quidem somnia inexplicabilia, varia- & incerta*
Sunt; neque omnia perficiuntur hominibus.
Geminæ enim portæ fragilium sunt somniorum,
Una namque ex cornibus factæ-sunt, altera autem ex ebore:
Horum quæ exierint per benè-*sectum ebur,* (*bitura*;
Spem-frustrantur & fallunt, ferúntque verba exitum-non-ha-
Quæ autem per polita cornua forâs prodierint,
Hæc utique vera visa *perficiunt, cùm quis hominum viderit.*
15 *Sed nullo modo fieri-potest insomnes ut sint semper*
Homines. —— ——

[m] *Psal.* 112. 6. In memoria æterna erit justus; ab auditione malâ non timebit. *Prov.* 10. 7. Memoria justi cum laudibus; & nomen impiorum putrescet.
[mm] *Sap. Solom.* 2. 1. Brevis est & laboriosa vita nostra. *Vid. & locos suprà citatos ad Gnom.* 10.
[n] *Psal.* 37. 5. Devolve super Dominum viam tuam; & confide in eo. *Prov.* 16. 3. Devolve in Dominum opera tua.
[o] *Eccl.* 5. 7. Ubi multa sunt somnia, plurimæ sunt vanitates.

Homero mutuatum; siquidem is multis ab *Homero* seculis fuit, si *Ciceroni* aliísque credimus: quanquam nec desunt qui *Συγχρόνους* fuisse volunt, atque hanc in rem producitur Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου ἀγὼν, quem tamen eruditi pro spurio & apocrypho habent. Utcunque verò, si neuter ab altero mutuum sumpserit, mira sanè hæc fuerit (ut vulgò dicimus) *bonorum ingeniorum Συνέμπτωσις, & conspiratio.* Κακότης hîc non est *κακία*, vitium, improbitas; sed *κάκωσις*, ærumna, calamitas, quæ sc. senium, & morbos & mortem accelerant. Hinc tritum illud, *Cura facit canos.* Ὑπὸ λύπης ἐσχάτης καὶ πολιὰς ἐξαίφνης ἔφυσα. *Eustath.* ex *Libanio.* Ex mœrore animi & ægritudine non raró nascitur præmatura canities. Memorabilem hâc de re historiam vid. apud. *Had. Junium* Comment. de Comâ. cap. 10. quod est de canitie. Φύονται δὲ καὶ νέοις ἐν ἀνδράσι πολιαὶ θαμὰ καὶ παρὰ τὸν ἡλικίας ἐοικότα χρόνον. *Pind.* Ol. 4. & hinc adagium pro suo more excudit *Erasm.* *Mala senium accelerant.*

[n] Permitte *Divis cætera. Hor.* Carm. l. 1. *Permittes ipsis expendere numinibus. Juven.* Sat. 10. Ἄσσα δ' ἐπεὶ τελέσαι, ταῦτα θεοῖσι μέλει. *Theogn.*

[o] Ψευδεῖς ὄνειροι χαῖρετ', οὐδὲν ἦτ' ἄρα. *Eurip.* Iphig. Taur. Οὐκ ἀποβαίνει πολλὰ τῶν ἐνυπνίων,

ἐνυπνίων, &c. *Aristot.* de Divin. per Insomn. Ὁ τοῖς ὀνείροις προσέχων, ἔοικε τῷ τὴν σκιὰν αὐτοῦ καταδιώκοντι. *Nilus* apud *Anton.* in Meliss. Hinc rythmicus ille Versiculus, *Somnia nè cures, quia fallunt somnia plures.* Locum hunc de binis somniorum portis, in bicipiti *Parnasso* somnians pulchrè expressit *Virgil.* Æn. 6. *Sunt geminæ somni portæ, quarum altera fertur Cornea,* &c. *Ferè putem* (inquit *Turneb.* Adversar. l. 4. c. 14.) *somni dictum pro somnii, ut dicantur somniorum duæ portæ: moveor autoritate Homeri,* qui ὀνειρείῃσι πύλῃσι *scripsit, i. e. somniorum portis.* Quasi verò ibi Latinus ille *Homerus* non respexerit potiùs, imò expresserit ipsissimum hunc Poeta locum, Δοιαὶ γάρ τε πύλαι, &c. Quem prætereà citat & *Synes.* de insomniis, & imitatur *Colyth.* Δοιὰς δὲ πύλας ὤϊξεν ὀνείρων. Et respicit *Horat.* Carm. l. 3. *Od.* 27. *Ludit imago vana, quæ portâ fugiens eburnâ somnium ducit.* Et *Nonn.* Dionys. l. 34. Ὑπνώοντα παρήπαφεν ὄψις ὀνείρου, Κλεψινόων ἐλέφαντος ἀναΐξασα πυλάων. ubi hunc *Hom.* locum affert *Falkenburg.* Alludit & *Plato* in *Charm.* Ἄκουε δὴ, ἔφη, τὸ ἐμὸν Ὄναρ, εἴτε διὰ κεράτων, εἴτε δι' ἐλέφαντος ἐλήλυθεν. Nec aliò, opinor, spectat *Soph.* Electr. Ἃ γὰρ προσεῖδον νυκτὶ τῇδε φάσματα δισσῶν ὀνείρων. ad quæ verba meminit hujusce loci *Homerici* tum vetus Schol. tum etiam *Triclin.* Hùc pertinet & illud *Anthol.* Ep. l. 3. Πιστότατον ὄνειαρ, Ἦρ' ἐπὶ δὴ κεράων, οὐδ' ἐλέφαντος ἔφυς. Porrò variis modis exponitur & ἀλληγορεῖται hic locus à veteribus. Τὰς τῶν ὀνείρων ταύτας θύρας ἐξέτρεψαν πολλοὶ τῶν σοφῶν, Οἱ μὲν οὕτως, οἱ δὲ ἄλλως δι' αὐτῶν ὁδεύσαντες, ut scitè *Eustath.* In genere scopus loci hùc redit, ὡς οὐ πάντες οἱ ὄνειροι ἀληθεῖς, nec juxta Etymon τὸ ὂν εἴρουσι. Siquidem Δι' ἐλέφαντος, ἐλεφαίροντα, διὰ κεράων, κραίνουσιν· παρηχουμένου πως τοῦ μὲν κραίνειν τοῖς κέρασιν, ὡς ἐκ τοῦ κέρας, κεραίνω, καὶ κραίνω, καὶ κεραίνω, ὅθεν ἀκράαντα. (*Philostr.* Icon. l. 2. in *Amphiar.* de somno. Ἔχει καὶ κέρας ἐν ταῖν χεροῖν, ὡς τὰ ἐνύπνια διὰ τῆς ἀληθοῦς (πύλης) ἀνάγων) τοῦ δὲ ἐλεφαίρεσθαι τῷ ἐλέφαντι. ¶ Quanquam ἐλεφαίρεσθαι, h. e. παραλογίζεσθαι, ἀπατᾶν, non ab ἐλέφας, sed ab ἐλπὶς derivari videtur. Ἔλπειν, ἐλπαίρειν, ἐλφαίρειν, ἐλεφαίρειν, & —εσθαι, quasi

¶ Μοῖραν φησὶ τὴν καθ' εἱρμὸν βίου διανέμησιν

16 ——— ¶ Ἐπὶ γάρ τοι ἑκάστῳ μοῖραν ἔθηκαν
Ἀθάνατοι θνητοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.

(*Eustath.*) h. e. Uniuscujusque rei portionem, & vicissitudinem, laboris & quietis, vigiliæ & somni; siquidem Πᾶς ὁ βίος ἡμῶν εἰς ἄνεσιν καὶ σπουδὴν διῄρηται· καὶ διὰ τοῦτο οὐ μόνον ἐγρήγορσις ἀλλὰ καὶ ὕπνος εὑρέθη, οὐδὲ πόλεμος ἀλλὰ καὶ εἰρήνη, οὐδὲ χειμὼν, ἀλλὰ καὶ εὐδία. *Plu.* π. π. α. Ἀνίη igitur utrunque, καὶ πολὺς ὕπνος (supr. *Od.* ο.) *Nimius somnus,* καὶ πάννυχον ἐγρήσσειν, *nimia vigilia.* ¶ Ζείδωρος ἄρ.] *terra alma,* q. *vitæ datrix,* ἡ βιόδωρος, ὡς δωρουμένη τὸ ζῆν, ἢ ἡ τῶν σπερμάτων δότειρα (per Synecdochen speciei) ὡς ἐκ μέρους τῶν κοινῶς λεγομένων ζειῶν. *Eustath.* Sunt autem ζειαὶ (*Od.* δ.) idem quod ὀλύραι *speltæ*, hordei genus, *Propter quam* (Zeam sc.) *Homerus* ζείδωρος ἄρουρα *dixit; non, ut aliqui, arbitrantur, quoniam vitam donaret.* *Plin.* Nat. Hist. l. 18. c. 8. Mihi tamen, pace *Plinii*, magìs arridet prius illud Etymon, utpote clarius & simplicius, quod & doctissimis Grammaticorum placere video. *Hesych.* (nec aliter ferè *Etymolog.*) Ζείδωρος, βιόδωρος, ἢ παρὰ τὸ ζῆν, leg. (ἢ τὰ παρὰ τὸ ζῆν) δωρουμένη

vana spe lactare, fallere, decipere. Vid. plura apud *Eustath.* fusè & egregiè, hos versus explicantem. Vid. & inter alios *Lucian.* Ver. Hist. l. 2. & è modernis doctiss. nostrum *Boganum* Archæolog. Att l. 7. c. 4. *Macrob.* Som. *Scip.* 1.3. Ἀκριτόμυθοι] Ὄνειροι, somnia perplexa & confusa, quorum nulla datur certa nec definita interpretatio. Ἀκριτόμυθος ἀνὴρ, qui verba temerè & *indiscretè*, & sine judicio & delectu fundit; adeóque loquax, garrulus. Sic Θερσίτης *Il.β.* dicitur ἀκριτόμυθος. Idem & ἀμαρτοεπὴς, quam vocem ab *Homero* mutuatum esse Ignatium, vel potiùs *Ignatii* Interpolatorem Ep. ad *Ephes.* observat *Jac. Armachanus* ὁ πάνυ Annotat. in eam Ep.

P Somnus, licèt imago mortis, ad vitam tamen apprimè necessarius. Nam *Quod caret alternâ requie*, &c. Σώζει γὰρ ἡ ἀνάπαυσις. *Aristot.* postremis verbis l. de Somn. & Vig. Ὕπνος πέφυκε σώματος σωτηρία. Incert. apud *Stob.* Σωτηρίας ἕνεκα τῶν ζώων ὑπάρχει (ὁ ὕπνος sc.) *Aristot.* libro laudato c. 3. Ὅτι οὐδὲν ἔστιν ὁ ἀεὶ ἐγρήγορεν, ἢ ἀεὶ καθεύδει, ib. c. 1. Homines igitur non minùs pervigiliâ & insomniâ (uti olim *Regulus*) quam inediâ cruciati atque confecti. *Nam vigilare leve est, pervigilare grave*, inquit *Martial.* Epigr. l. 9. Et certè somnus ex earum rerum numero est, *Queis humana sibi doleat natura negatis*, adeò ut homo nec semper nec diu ἄϋπνος esse poterit. *Mæcenati* tamen (si *Plinio* fides l. 7. c. 51.) *triennio supremo nullo horæ momento contigit somnus.* Et ex cujusdam relatu narrat *Jo. Heurnius* (c. 17. de morbis Cap.) *Nizolium* illum *Ciceronianum decennio somnum non vidisse.* Cæterum à vigilia corporis ad vigilantiam & solertiam mentis eleganter transferri poterit hæc sententia. Unde *Erasm.* in Adag. *Danda opera lapso, Qui dicet aliquando dandam veniam siquid erratum sit per imprudentiam, usurpabit illud ex Od. τ.* Ἀλλ' οὐ γάρ πως ἔστιν ἀΰπνους, &c. Gemina itaque hæc gnome fuerit illis *Horatianis*, *Quandoque bonus dormitat Homerus.* Et — *Opere in longo fas est obrepere somnum.* & vulgatis illis, *Nemo mortalium omnibus*, &c. *Bonus equus, qui non*, &c.

16 --*Nam in unaquaque re portionem* & vicissitudinem *assignârunt*
Immortales mortalibus super almam terram.

ζείδωρον γῆ, ἄρουρα. Sic ἄρουρα φερέσβιος, & γαῖα φερέσβιος apud Autorem Hymn. in *Apoll.* (nescio enim an *Homerum*) & γῆ φυσίζοος apud *Hom. Il. φ.* & βιαρκὴς apud *Nonn. Dionys.* & denique παντρόφος, πανδώτειρα, τελεσφόρος, apud *Orpheum* (nî fortè potiùs *Onomacritum*) Hymn. εἰς γῆν. *Joannes* tamen *Grammaticus*, teste *Cœl. Rhodigino* Lect. Antiqu. l. 15. ζείδωρον dici terram putat, παρὰ τὸ ζεῖν καὶ θερμαίνεσθαι ὑπὸ τοῦ ἡλίου. Idem verò hoc epitheton Ζειδ. aquæ etiam tribuit *Nonnus* itidem in *Dionys.* cui ὕδωρ ζείδωρον, *aqua vivifica*: & *Veneri Empedocles* (apud *Plut.* in Ἐρωτικῷ) cui Ἀφροδίτη ζείδωρος, *Venus vivifica.*

Οδ. υ'.

1 [a] Τέτλαθι δὴ κραδίη, καὶ κύντερον ἄλλο ποτ' ἔτλης.
2 [b] Ἀλλ' ἑλέτω σε καὶ ὕπνος· ἀνίη καὶ τὸ φυλάσσειν
Πάννυχον ἐγρήσσοντα ———
3 ——— [c] Ὁ γάρ τ' εὖ οἶδεν ἅπαντα,
Μοῖράν τ' ἀμμορίην τε καταθνητῶν ἀνθρώπων.
4 [d] Ἀλλὰ τὸ μὲν καὶ ἀνεκτὸν ἔχει κακὸν, ὁππότε κέν τις
Ἤματα μὲν κλαίῃ πυκινῶς ἀκαχήμενος ἦτορ,
Νύκτας δ' ὕπνος ἔχῃσιν, ὁ γάρ τ' ἐπέλησεν ἁπάντων,
Ἐσθλῶν ἠδὲ κακῶν, ἐπεὶ ἄρ βλέφαρ' ἀμφικαλύψῃ.
Αὐτὰρ ἐμοὶ καὶ ὀνείρατ' ἐπέσσευεν κακὰ δαίμων.
5 Ἀλλὰ Θεοὶ δυόωσι πολυπλάγκτους ἀνθρώπους,
Ὁππότε καὶ βασιλεῦσιν ἐπικλώσονται ὀϊζύν.
6 [f] Χαῖρε πάτερ, ὦ ξεῖνε, γένοιτό τοι ἔς-περ ὀπίσσω
Ὄλβος, ἀτὰρ μὲν νῦν γε κακοῖς ἔχεαι πολλοῖσι.
7 ——— [g] Ἐπίσχετε θυμὸν ἐνιπῆς,
Καὶ χειρῶν, ἵνα μήτις ἔρις καὶ νεῖκος ὄρηται.
8 ——— [h] Οὐ καλὸν ἀτέμβειν οὐδὲ δίκαιον
Ξείνους Τηλεμάχου, ὅς κεν τά-δε δώμαθ' ἵκηται.

[a] Nempe hoc est, quod *nobismetipsis imperare* dicit *Cic.* Tusc. 2. *Cùm præcipitur, ut nobismetipsis imperemus, hoc præcipitur, ut ratio coerceat temeritatem.* ubi Tullium respexisse ad hoc *Hom.* sentit *F. Ursin.* in Not. Πῶς δημιουργὸς (is sc. qui negat animam esse ἀσώματον καὶ ἀθάνατον) τὴν παρ' Ὁμήρῳ τοῦ λογιστικοῦ πρὸς τὸ θυμικὸν παραίνεσιν, τέτλαθι κραδίη; *Isid. Pelus.* l. 4. Epist. 25. *Perfer & obdura, multò graviora tulisti.* Ovid. Trist. 5. *O passi graviora.* Virg. Laudant verò hunc versum *Plato* in *Phædone*, & de Repub. l. 3. *Max. Tyr.* Dissert. 35. *Ann. Comn.* Alex. l. 8. & παρῳδεῖ nescio quis apud *Athenæum* citante hìc *Eustathio*, Τέτλαθι δὴ πενίη, καὶ ἀνάσχεο μωρολογούντων. Κύντερον. *Gravius, vilius, odiosius,, molestius, pejus*, ἀναιδέστερον, χαλεπώτερον, χεῖρον. *Hesych.* δεινότερον, quasi κυνέωτερον. *Eustath.* Κύων Gr. & *Canis* Lat. in proverb. abiit de homine, aut re vili, & improba, & nullius frugis nec pretii, unde Κυνεὸς & Κύον ἀδδεὲς, & Κυνόμυια apud *Hom.* & *Odi cane pejus*, &c. apud Lat. poetam: & *Vivus canis melior mortuo leone* apud sacrum scriptorem.

[b] *Vicini somnum non totâ nocte rogamus, Nam vigilare leve est, per-vigilare grave*, Martial. l. 9. Ep. 70. Vid. paulò suprà. Ὕπνος, ἀγρυπνίη ἀμφότερα τοῦ μετρίου μᾶλλον γινόμενα, κακόν. *Hippocr.* Aphor. l. 2. Quanquam & hìc inprimis habendam esse rationem ætatis & temperamenti rectè monent ἰατρῶν παῖδες, *Hippocratis* interpretes. *Nam alia est mediocritas somni in puero, alia in sene*, &c. inquit *Heurnius* in Comment.

[c] Οὔπνά φημι θεῶν ἄτερ, ὄλβιον, οὐ βαρύποτμον ἄνδρα γενέσθαι. *Eurip.* Heracl. Ξὺν τῷ θεῷ πᾶς καὶ γελᾷ κ' ὠδύρεται. *Soph.* Ajac. Μοῖραν verò hìc dicit Poeta longè aliter quàm suprà viz. τὴν εὐδαιμονίαν καὶ εὐτυχίαν. opponitur quippe hìc ἡ μοῖρα τῇ ἀμμορίᾳ i. e. τῇ κακῇ μοίρᾳ, κακομορίᾳ, ut exp. *Hesych.*

[d] Hinc *lethæum somnum* vocat *Virg.* Georgic. 1. *quia somnus omnium oblivionem facit*, inquit *Pompon. Sab.* in locum. Ὕπνος τε λήθην τῶν καθημέραν κακῶν Δίδωσιν, οὐδ' ἔστ' ἄλλο φάρμακον κακῶν. *Eurip.* Bacch. Ὦ φίλον ὕπνου θέλγητρον ἐπίκουρον νόσου, Ὡς ἡδύ μοι προσῆλθες ἐν δέοντί γε. Id. Orest. Λυσιμέριμνε, κόπων ἡδεῖαν ἔχων ἀνάπαυσιν, Καὶ πάσης λύπης ἱερὸν παραμύθιον ἔρδων, &c. *Orpheus* sive *Onomacrit.* Hym. εἰς Ὕπνον. Ὕπνος πάντων νοσημάτων φάρμακον. *Ach. Tat.* Leucipp. l. 4. *Túque ô domitor, somne, malorum, requies animi,*

Od. 20.

1 [a] *Patiẽs esto jam, anime,* nã *et* [aa] *pej⁹ aliud aliquando passus es.*
2 *Sed et occupet te somnus:* nam *valdè molestum* est *detine-*
Totâ noctè vigilantem———— *(re* hominem
3 ———— [b] *Ille enim* Deus sc. *benè novit omnia,*
Fortunámque infortuniúmque mortalium hominum.
4 *Sed hoc saltem & tolerabile* in se *habet malum, cùm quis*
Interdiu quidem ubertim flet mœrens animo, *(omnium*
Noctu autem somnus eum occupat; hic enim oblivionem induit
Bonorum & malorum postquàm palpebras obtexerit:
[c] *Sed mihi etiam somnia emittit mala numen.*
5 [d] *Verùm Dii calamitatibus obruũt multùm-jactatos homines,*
Quando etiam & regibus destinant ærumnam.
6 *Salve, ô pater hospes,* [e] *sit tibi saltem in futurum*
Prosperitas, at certè nunc malis oppressus-es multis.
7 ———— [f] *Continete animum à convitio,*
Et manus, nequa lis & contentio oriatur.
8 ———— [g] *Haud bonum est nec æquum injuriâ afficere*
Hospites Telemachi, quicunque ad has ædes pervenerit.

[a] *Psal.*42.5. Quare te dejicis, anima mea, & in me turbaris?
[aa] *Rom.*5.4. Patientia operatur experientiam, experientia spem.
b *Psal.*139. 1. &c. Domine probâsti me, & cognovisti me, tu cognovisti sessionem meam, &c.
[c] *Job.* 7.14. Terres me per somnia, & per visiones conturbas me.
[d] *Job* 5. 6. Non prodit è pulvere ærumna; nec ex humo pullulat calamitas. *Job* 21. 7. Dolores impertitur Deus irâ suâ. [e] *Psal.*30.5. Ad vesperam demorabitur fletus, & manè aderit lætitia. Et 90.15. Exhilara nos pro tempore, quo nos afflixisti, pro annis, quibus malum passi sumus. [f] *Prov.* 17. 14. Antequam misceatur lis, eam desere. [g] *Exod.* 22. 21. Advenam non contristabis, neque affliges. *Levit.* 19. 33, 34. Si peregrinatur apud te peregrinus—nè injuriâ afficitote illum, &c.

---

animi, Pars humana melior vitæ. Sen. Herc. Fur. Ὁ δ' ἀγαθὸς καὶ κακὸς ἥκιστα διάδηλοι καθ' ὕπνον· ὅθεν φασὶν οὐδὲν διαφέρειν τὸ ἥμισυ τοῦ βίου τοὺς εὐδαίμονας τῶν ἀθλίων. *Aristot.* Eth.1.13. Αὐτὰρ ἐμοί, &c.] *Somnia in somnis danunt* Dii sc. *Nè dormientes quidem sinunt quiescere.* Plaut. in Mercat. & Rud.

[e] ¶ Δύη, κακότης, κακοπάθεια, ὀϊζύς· παρὰ τὸ δυάζεσθαι, ὅ ἐστι διαλύεσθαι τὴν καθ' ὑγείαν ἑνότητα διὰ τῆς κακοπαθείας (*dolor est solutio continui*) κοινότερον δὲ παρὰ τὸ δύω ῥῆμα, ἢ εἰς βάθος δυώουσα. **Eust.** Fortè autem δύη *ærumna, infelicitas,* à numerali δύο. Certè non multùm distant δύη & δύο, ut nec δὶς & δύς (particula illa inseparabilis, malè & infeliciter sonans) Improbus sc. & infaustus, & infelix numerus binarius, quia *primus ausus est ab unitate discedere,* ut apud nescio quem me legisse memini. Hinc verbum δυάω, εἰς δύην ἄγω, κακοποιῶ διὰ δύης, *Homericum* purum putum & poeticum. Τὸ δὲ Θεὸς εἰς δύην ἄγει πολυπλάγκτους ἀνθρώπους γνωμικῶς ἐῤῥέθη. **Eust.** Mala mortalibus divinitùs accidunt. Ξυνοῖδα θεόθεν πιτνόντ' ἐπὶ δόμοις κακά. *Eurip.* Med. Ὡς γὰρ ἐπεκλώσαντο θεοὶ δειλοῖσι βροτοῖσι Ζώειν ἀχνυμένους. Supr. *Il.* ω. ubi plura in hanc rem vid. ¶ Πολυπλάγκτους] *Errones, vagabundos,* ad verbum *multivagos* (quâ voce usus alicubi *Plinius.*)

nius.) Hesych. Πολυπλάγκτε, πολυπλανήτε, πανταχῦ περιφερομένε. leg. Πολυπλάγκτες, &c. respicit enim proculdubio hunc Poetæ locum. Est autem hoc epitheton, τῶν ληϊςήρων, Od. ρ. Τοί-γ' ἀλόων), &c. Od. γ. Hic verò per πολυπλάγκτες (ni fallor) Hom. intelligit mendicos, quos & alibi ἀλήτας vocat. Porrò compositum hoc πολυπλάγκτος propriè semper usurpatur de motu corporis; at simplex πλαγκτὸς Metaphoricè, de errore mentis. Od. φ. πλαγκτὲ συβῶτα, h. e. stolide, insane, mente-capte, vel dimote. Eustath. Πλαγκτὸς, ἐμπληκτος, καὶ παράπληξ, (q. à. πλήττεσθαι) ἢ πλαζόμενος τὴν διάνοιαν καὶ ἐ σταθερός. ità potiùs, à πλάζομαι. Hesych. Πλαγκτὴ, παράφρων, καὶ πεπληγμένη τὴν διάνοιαν. Et rursus, Πλαγκτὸν, (leg. πλαγκτὴν) ἀνόητον, τὰς φρένας βεβλαμμένον, πλανώμενον.

ᶠ Θαρσεῖν χρὴ, φίλε Βάττε, τάχ' αὔριον ἔσσετ' ἄμεινον. Theocrit. Est benè non potuit dicere, dixit, erit. Ovid. Flebile principium melior fortuna sequetur. Idem, ni fallor, alibi. Non si malè nunc, & olim sic erit. Horat. Θάῤῥει, καλῶς ἔσται γὰρ, ἂν θεὸς θέλῃ. Aristoph. Plut. Quod hodiè non est, cras erit: sic vita truditur.

9 ——— ⁱ Χαλεπὸν γὰρ ἐρυκακέειν ἕνα πολλές.

10 ᵏ Οἱ δ' ἤδη γναθμοῖσι γελοίων ἀλλοτρίοισι.

11 ——— ˡ Ἔξειμι θύραζε, ἐπεὶ νοέω κακὸν ὔμμιν Ἐρχόμενον, τό κεν ὔτις ὑπεκφύγοι, ὐδ' ἀλέαιτο.

12 ——— ᵐ Οὔτις σεῖο κακοξεινώτερος ἄλλος, Οἷον μὲν τινα τῦτον ἔχεις ἐπίμαςον ἀλήτην Σίτε καὶ οἴνε κεχρημένον, ὐδ' ἔ τι ἔργων Ἔμπαιον, ὐδὲ βίης, ἀλλ' αὔτως ἄχθος ἀρέρης.

ⁱ Ού γὰρ γένοιτ' ἂν εἷς γε τοῖς πολλοῖς ἴσος. Soph. Oed. Tyr. Cave multos, si singulos non times. Versus coram Maximino Imper. in theatro pronunciatus, apud Jul. Capitol. Ἐρυκακέειν] ¶ κατασχεῖν, verbum itidem Poeticum & Homericum, factum per geminationem characteristicæ, Ἐρύω, ἐρύκω, ἐρυκάκω, ἐρυκακέω.

ᵏ Alienis malis ridere. Proverb. ex hoc loco desumptum de risu ficto & simulato. Erasm. Alienis malis ridere est non libenter neque ex animo ridere, & ità ridere quasi non tuis sed alienis maxillis rideas. Usus est Horat. Serm. l. 2. Sat. 3. Cùm rapies in jus malis ridentem alienis, ubi nonnulla exemplaria habent, in jura malis, &c. prima in voce [malis] correptâ, ac si per malis ridentem alienis intelligeretur ὁ ἐπιχαιρέκακος, quod nec Syntaxis feret, nec mens Satyrici; qui proculdubio exprimere voluit adagium hoc Homericum, Γναθμοῖς γελᾷν ἀλλοτρίοις, καὶ νῦν ἐπιπολάζει λεγόμενον παροιμιακῶς· ὥσπερ καὶ τὸ πρὸς βίαν ἐσθίοντα, ἀλλοτρίοις ἐσθίειν γναθμοῖς. Sic quando quis βλέπει ὃ μὴ βέλεται, dici potest, ἀλλοτρίοις βλέπειν ὀφθαλμοῖς, &c. Eustath. Καὶ ἔστιν ὁ τοιῦτος γέλως ἕτερός τις παρὰ τὸ σαρδόνιον vel potiùs σαρδάνιον, ità enim scripta hæc vox per α in medio, suprà in hoc ipso libro, Μείδησε δὲ θυμῷ σαρδάνιον μάλα τοῖον, &c. Lat. tamen per o scribunt Risus Sardonius, risus sc. amarulentus, qualem risum malignum vocat alicubi Apuleius, & μειδίαμα θυμῷ κεχαρμένον. Isid. Pelus. l. 5. Epist. 196. Et Ammian. Marcellin. l. 27. de nescio quo, Subamarum arridens, blandiénsque interdum ut noceat. Vel etiam simulatus, utroque enim modo exponunt Grammatici. Sed de hoc proverbio Γέλως Σαρδόνιος (ità enim Hesych. Suid. Eust. aliíque ferè per o scribunt) & qualis risus sit & unde dictus vid. omninò Grammaticos jam laudatos, adde & Gr. Parœmiographos. Pauló jam aliter, Ἀλλοτρίοις σώμασι χρῆσθαι dicuntur viri fortes, qui in prælio corpora sua periculis exponunt, & quasi neglectui habent, ac si sua non essent, sed aliena. Corinthiorum legati de Atheniensibus apud Thucyd. l. 1. Τοῖς μὲν σώμασιν ἀλλοτριωτάτοις ὑπὲρ τῆς πόλεως χρῶνται.

ˡ Vitanda malorum consortia, nè ejusdem cum iis pœnæ participes simus: nam sæpè Aliquid mali propter vicinum malum. Plaut. Et Πολλάκι συνθνήσκουσι κακοῖς οἱ συμπαρεόντες. Phocyl. Καὶ γειτόνων πολλοὶ ἔπαθον, ἀμᾶ δ' ἔφθαρεν. Pind. Pyth. 3. Et Sæpè Diespiter Neglectus incesto addidit integrum. Horat. Vetat itaque ibid. idem poeta Venusinus, nè impius grex

Petron. Arb. Satyr. Ἔξω ὄπισθε] Nescio annon hùc referri poterit Græc. illud adagium. Ἀεὶ γεωργὸς εἰς νέωτα πλούσιος.

g Ἔρις καὶ νεῖκος] Ut ἔρις contentio, ad θυμὸν, νεῖκος (quod sæpè pro *pugnâ* ponitur) ad χεῖρας referatur; cujus utriusque fons & origo ἐνιπὴ, i. e. ἡ δι' αἰσχρολογίας ἐπίπληξις, *contumeliosa objurgatio,* seu *increpatio.* Mentem inhibe, nè rixa, manum, nè pugna sequatur. Tam mens quàm manus coercenda est, si velis contentiones & pugnas vitare.

h Καὶ πῶς δίκαιον τὸν ἱκέτην ἄγειν βίᾳ; *Eurip.* Heracl. Imò nec καλὸν, nec δίκαιον· hospites enim & peregrinos injuriâ afficere & humanitas vetat & jus Gentium. Et erat illa ætas ex pejore metallo, quando *Non hospes ab hospite tutus.* ¶ Ἀτέμβειν (verbum Poeticum & Homericum) hìc est βλάπτειν, ἀδικεῖν, ὑβρίζειν, alibi ἀμέρδειν, στερίσκειν, ἀποστερίζειν cum genit. Μή τις οἱ ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.

9 —— *Difficile enim est uni coercere multos.*
10 [h] *Illi jam maxillis ridebant alienis.*
11 —— [i] *Exibo foras, quoniam sentio malum vobis*
Imminens, quod nemo vestrûm *effugiet, neque vitabit.*
12 —— *Haud te pejor-hospitum-exceptor alius;*
Qualem utique hunc habes petacem mendicum,
[k] *Panis & vini indigentem, nec operum*
Gnarum, nec roboris, sed pondus inutile terræ.

h *Prov.* 14. 13. Etiam in risu dolet mens; & extrema gaudii luctus occupat.
i *Gen.* 19. 14, 15. Surgite, egredimini de loco isto; quia delebit Dominus civitatem hanc. Surge—nè & tu pariter pereas in scelere civitatis. *Num.* 16. 26. Recedite nunc à tentoriis istorum improborum hominum——nè consumamini in omnibus pœnis eorum. *Apoc.* 18. 4. Exite de illâ populus meus, ut nè participes sitis delictorum ejus & de plagis ejus non accipiatis. k *Matth.* 20. 6. Quid hìc statis totâ die otiosi? *Rom.* 12. 11. Opere (& negotio) minimè pigri. 2 *Thess.* 3. 10. Qui non vult operari, nec manducet.

grex aut sacrilegus *sub iisdē sit trabibus fragilémq; secum solvat phaselum.* Nec immeritò, nam Κοινὴ ναῦς κοινὸς κίνδυνος, ut est in Proverb. apud *Aristænet.* Ità ferunt Ἰωάννην τὸν ἀπόστολον εἰσελθεῖν ποτὲ ἐν βαλανείῳ ὥστε λούσασθαι, γνόντα δὲ ἔνδον ὄντα τὸν Κήρινθον (Heresiarcham sc.) ἀποπηδῆσαί τε τοῦ τόπου, καὶ ἐκφυγεῖν θύραζε, μηδ' ὑπομείναντα τὴν αὐτὴν αὐτῷ ὑποδῦναι στέγην. *Euseb.* ex *Ireneo,* Hist. Eccles. 3. 22. Salsè itaque *Bias* cum impiis hominibus aliquando navigans, cùm illi in tempestate Deos invocarent, Σιγᾶτε, ἔφη, μὴ αἴσθωνται ὑμᾶς ἐνθάδε πλέοντας. *Diog. Laert.* Insignis & elegans hanc in rem locus est apud *Æschyl.* Ἑπτ. ἐ. Θ. quem integrum hùc apponere non gravabor. Ἐν παντὶ πράγει δ' ἐσθ' ὁμιλίας κακῆς κάκιον οὐδὲν, καρπὸς οὐ κομιστέος. Ἄτης ἄρουρα θάνατον ἐκκαρπίζεται. Ἢ γὰρ ξυνεισβὰς πλοῖον εὐσεβὴς ἀνὴρ Ναύταισι θερμοῖς καὶ πανουργίᾳ τινὶ Ὄλωλεν ἀνδρῶν σὺν θεοπτύστῳ γένει· Ἢ ξὺν πολίταις ἀνδράσιν δίκαιος ὢν Ἐχθροξένοις τε καὶ θεῶν ἀμνήμοσι, Ταὐτοῦ κυρήσας ἐκδίκως ἀγρεύματος, Πληγεὶς θεοῦ μάστιγι παγκοίνῳ δάμη. Quin & hoc prudenter nos monet *Æsopi* fabula de Rustico & Ciconia, cui unà cum gruibus laqueo captæ, & pro se supplicanti, nè ipsâ animal sc. innocuum, imò pium (εὐσεβέστατον ζῶον) unà cum noxiis improbísque periret, respondit ille, Ἐγὼ σὺν οἷς εἴληφά σε, μετ' αὐτῶν καὶ ἀπολέσω. Hinc illud *Ben Syræ* ווי ליה Væ malo, & væ illis qui adhærescunt ei. Et nescio quis apud *Cinnam.* Hist.

Hist. l. 2. Ἀποῤῥάγηθι τῆς τῶν λυμεώνων ξυνουσίας, ἀνδεὶ γὰρ ἀποβλήτῳ ξυνοικίζεσθαι, αὐτάρκης κατηγορία. Noscitur ex comite, &c.

m Κακοξεινώτερος] ¶ Κακῶν ξείνων ὑποδοχεῦς. (Eustath.) Malorum hospitum exceptor. quæ peculiaris hujus vocis notio & significatio est, nam alioqui κακόξεινος esset malus hospitum exceptor, vel male hospites tractans, inhospitalis (ut contrà εὔξεινος, & φιλόξενος, bonus hospitũ exceptor, hospitum amans, hospitalis) atq; ità usus est Dionys. Περιηγ. de Massagetis —μάλα γάρ τε κακοξεινώτεροι ἄλλων, inhospitaliores aliis. Ubi cum Homeri imitatione κακοξεινώτεροι dixisse pro —ότεροι per Ectasin ob metri necessitatem, (cùm potuerit —ίστεροι) observat Eustath. ad illum locum. ¶ Ἐπίμαστος,

Ο Δ. φ'.

a Citat Dio. Chrysost. Orat. 68. & Athenag. Legat. pro Christian. Imitatur Hesiod. Σχέτλιοι, οὐδὲ θεῶν ὄπιν εἰδότες, οὐδὲ τράπεζαν. Mensa hospitalis apud antiquos sacrosancta, cujus violatæ vindices Dii, inprimis Ζεὺς ξένιος. Vid. supr. Od. ι. ad illam sententiam Ζεὺς δ' ἐπιτιμήτωρ ἱκετάων τε ξείνων τε Ξείνιος, &c. Cujus tanti sceleris fuerit in conspectu Deorum penatium necare hospitem? Cic. pro Deiot. Quod si fecisset sc. Jovis illius quidem hospitalis numen nunquam celare potuisset. Id. ibid.

1 a Ὅς μιν ξεῖνον ἐόντα κατέκτανεν ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
Σχέτλιος, οὐδὲ θεῶν ὄπιν ᾐδέσατ', οὐδὲ τράπεζαν,
Τὴν δή οἱ παρέθηκεν, ἔπειτα δὲ πέφνε καὶ αὐτόν.
2 b Νήπιοι, ἀγροιῶται, ἐφημέρια φρονέοντες.
3 c Ἀλλ' ἄγε, μὴ μύνῃσι παρέλκετε.——————
4 —————————— d Πολὺ φέρτερόν ἐστι
Τεθνάμεν, ἢ ζώοντας ἁμαρτεῖν οὗ θ' ἕνεκ' αἰεὶ
Ἐνθάδ' ὁμιλέομεν ποτιδέγμενοι ἤματα πάντα.
5 e Γήμασθ', ὅς τις πλεῖστα πόροι, καὶ μόρσιμος ἔλθοι.
6 ———————————— f Ἑορτὴ τοῖο θεοῖο
Ἁγνή.——————
7 —————————— g Θεὸς δώσει κράτος, ᾧ κ' ἐθέλῃσιν.

b Ἐφημ. φρον.] Καθημερινὰ εἰδότες, οὐ προορώμενοι τὸ μέλλον. Suid. Præsentia tantùm curantes, nec prospicientes futura, adeòque νήπιοι, stolidi, improvidi, qui ζῶσιν βίον ἀλόγων, τὸ πρὸς ἡμέραν, καὶ τὸ παρὸν ἀεὶ βιοτεύοντες. Naz. Stelit. 1. Τὸ γὰρ βρότειον σπέρμ' ἐφήμερα φρονεῖ. Æschyl. apud Stob. Theocrit. Οἱ θνατοὶ πελόμεσθα, τὸ δ' αὔριον οὐκ ἐσορῶμες. Contrà verò vir prudens velut Janus ὁρᾷ πρόσσω καὶ ὀπίσσω. Nec tantùm præsentia, sed etiam præterita & futura perpendit. Unde Achilles apud Hom. Il. α. Agamemnonis accusans imprudentiam, Οὐδέ τι οἶδε νοῆσαι ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω. nam Isthuc est sapere, non quod ante pedes modò est videre, sed etiam illa quæ futura sunt prospicere. Terent. Adelph. Hoc ergo in loco & in hoc sensu τὸ ἐφημέρια φρονεῖν, μεμπτόν. (Eust.) & in vitio ponitur: nam alioquin etiam ἐφ. φρ. dici possunt in meliorem partem, qui sc. divinâ providentiâ freti in diem vivunt, de crastino neutiquam soliciti; juxta præceptum illud Dominicum, Μὴ μεριμνήσετε εἰς τὴν αὔριον. Cui locum parallelum affert. Grot. ex vetere Com. Εἰς αὔριον δὲ μὴ δὲ φροντίζειν. Addo ego & illum ex Anacreonte (quid ni enim liceat & aurum ex hoc stercore colligere?) Τὸ σήμερον μέλει μοι, τὸ δ' αὔριον τίς οἶδε; Hoc est quod Latini dicunt in diem vivere. Cic. & Horat. & ex tempore vivere. Pers. Græci αὐτοσχεδιάζειν τὸν βίον. Hinc Diogenes dictus Ἡμερόβιος, quia in diem vivebat, de crastino unice securus. Et Christiani hominis vita βίος αὐτάρκης καὶ ἐφήμερος apud Clem. Alex. Pædag. l. 1. Alia ratione animalcula quædam dicuntur ἐφήμερα, utpote μίαν μόνον ἡμέραν ζῶντα. Sed & miseri mortales ἐφήμεροι audiunt apud Pind. Aristoph. Eurip. alios, q. βραχύβιοι καὶ ὀλιγοχρόνιοι, & (ut Poeta loqui amat) μινυνθάδιοι.

c Μνώησι, ἤγουν προφάσεσι, & μνώησι παρέλκειν

ὁ ἐπαίτης, ὡς ζωὴν μαςεύων, ὅ ἐστιν ἐπιζητῶν. *Eustath.* Ὁ ἐκ παιδὸς οἶδ' ὁ ἀπὸ μαςοῦ ἐπαίτης. *Etym.* Ἐπίμαςον, ἐπαίτην, ἐπιζητοῦντα ζωὴν· ἀπὸ τοῦ μαςεύεσθαι (ità enim interpungendum) ἐνδείᾳ τῶν ἀναγκαίων. *Hesych.* Est autem ἅπαξ εἰρημένον. ¶ Ἔμπαιος ὁ ἔμπειρος καὶ ἐντριβὴς, παρὰ τὸ παίω, ὁ πολλοῖς δηλαδὴ περιπεπαικὼς πράγμασι. *Eustath.* ᵃἌχθος ἀρ.] Ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης. *Il.* σ. *Plat.* Theæt. *Lucian.* Apol. pro Mercen. Et hinc fortè *Nicander* initio Theriacorum Serpentes & Viperas vocat ἄχθεα γαίης. Sic Lat. *Telluris inutile pondus.* Ἄχθος ἀρούρης παροιμιακῶς μέν ἐστιν, ὑποδηλοῖ δὲ τὸν βουγάϊον. *Eustath.* ad locum.

O D. 21.

1 [a] *QUI ipsum, hospes cùm esset, interfecit suâ in domo*
Improbus, neque Deorum vindictam reveritus-est nec (mensam,
Quam jam ei apposuerat, posteà autẽ occidit et ipsum.
2 [b] *Stulti, rustici, quotidiana* & præsentia tantùm *cogitantes.*
3 [c] *Quin agite, nè prætextibus* rem *protrahite.*
4 ———— [d] *Multò melius est*
Mori, quàm vivos frustrari eâ re *cujus gratiâ jugiter*
Hic versamur, expectantes diebus singulis.
5 *Nubat* ei, *qui plurima dederit, & fatalis advenerit.*
6 ———— [e] *Festum Dei*
Purum.————
7 ———— [f] *Deus dabit robur* seu victoriam *cuicunque voluerit.*

a *Exod.* 22. 21. *Levit.* 19. 33. 34. *Vti supra.*

b *Job* 8. 9. Hesterni enim sumus, nec quicquam cognoscimus.

c *Prov.* 3. 28. Nè dicito proximo tuo, abi, deindè revertere, cras enim daturus sum.

d 1 *Cor.* 8. 15. Melius est mihi mori, quàm ut quis gloriationem meam inanem reddat.

e 1 *Cor.* 5. 8. Festum agitemus, non in fermento veteri —sed in azymis sinceritatis & veritatis.

f 1 *Sam.* 17. 47. Non in gladio, nec in hastâ salvat Dominus; ipsius enim est bellum. 1 *Paralip.* 29. 12. In manu tua virtus & potentia, in manu tua magnitudo & imperium omnium. *Prov.* 21. 31. Equus paratur in diem belli, Dominus autem salutem (seu victoriam) tribuit.

κειν idem quod ἄλλοτε ἄλλαις προφάσεσι ὑπερτίθεσθαι, apud *Heliodor.* Æthiop. l. 7. ¶ Παρέλκειν est *protrahere, producere*; atque etiam *redundare*: sic vox aliqua παρέλκειν dicitur à Grammat. h. e. πλεονάζειν· quod enim πλεονάζει seu *redundat*, id rem aut sententiam *protrahit* atque *producit*. ¶ Μυὼν οἱονεί τις μονή· μονῆς γάρ τινος χρεία τοῖς προφασιζομένοις· ut ὄνομα ὄνυμα, ἀσσότερος ἀσσύτερος, (unde ἐπασσύτεροι) sic μονὴ μυὼν *Æolicè*; mutato insuper accentu. Eâdem ratione etiam ἐπισχεσία, ἡ πρόφασις suprà in hâc ipsâ *Odyss.* ἐπεί σφ' οἱ προφασιζόμενοι ἐπέχουσιν, ὅ ἐστι μένουσιν ἐννοούμενοι τί ἂν εἴποιεν. *Eustath.* Est autem utrumque hoc nomen ἅπαξ εἰρημένον. Hinc ἀμυνῦαι (inquit idem *Eustath.*) τὸ ἀπροφασίστως βοηθῆσαι, δίχα μυνῆς, ὅ ἐστι προφάσεως.

ᵈ Mori præstat, quàm spe aut voto frustrari. Siquidem (ut illud *Pompeii* leviter immutatum hùc detorqueam.) Ἐπιτυχεῖν ἀνάγκη, ζῆν οὐκ ἀνάγκη. Αἰσχρόν τοι δηρόν τε μένειν, &c. Οὐ θ' ἕνεκ'] ¶ Οὔτινος χάριν. Sic *Il.* β. Οὐ ἕνεκα δεῦρ' ἱκόμεσθα: ubi *Eustath.* Πρῶτος Ὅμηρος τέλος εἶπεν τὸ τί οὗ ἕνεκα.

ᵉ *Nubat ei, qui plurima dona sponsalia dederit.* In nuptiis quippe contrahendis obtinet plerun-

que illud Satyrici, *Quærenda pecunia primùm, Virtus post* — Et *Veniunt à dote sagittæ*. Quotusquisque nunc dierum *Themistoclem* imitatur apud *Plut.* qui τῆς τ̃ θυγατέρα μνωμένων αὐτῆ, τ̃ ἐπιεικῆ τῆ πλυσίε προκρίνας, ἄνδρα ἔφη ζητεῖν χρημάτων δεόμενον μᾶλλον, ἢ χρήματα ἀνδρός. *Malo virum pecuniâ*, &c. Et *rara avis in terris* Vox illa senis cujusdam apud Comicum (Aulul.) *Dummodò morata rectè veniat, dotata est satis*. Imò juxta proverb. illud apud *Polluc.* l. 9. Τὰν ἀρετὰν κὴ τὰν Σοφίαν νικᾶντι χελῶναι (numisma apud *Peloponnesios* insculptam habens testudinem) & *Dum dos sit, nullum vitium vortitur vitio. Plaut.* Optimus adeò is procus, qui ditissimus, ὅς τις πλεῖστα πόρει. Et hæc ferè puellarũ vox est, Plurima si dederis, tu mihi sponsus eris. Contrà, Si *nihil attuleris, ibis* — Οὐδεμία κακῆ ἀνδρὸς ἀναίνεται ἔμμδυ ἄκοιτις Πλυσίε, ἀλλ' ἀφνεὸν βέλεται ἀντ' ἀγαθῆ. *Theogn.* Unde & χρυσῆν Ἀφροδίτην rectè ab *Homero* dictam scitè observavit *Antipater* Antholog. Gr. Epigr. l. 7. Ecquis verò, mi *Homere*, filiam tuam in uxorem duxerit, cui tu sc. *Cypria* tua carmina in dotem dedisti? (*Ælian.* Var. Hist. l. 9. c. 15.) At certè non sunt hæc *Cypria* nec *Venerea* dona: Alius est bolus, cui inhiant proci; argenteo hamo capiuntur hi pisces. Aurea dum fundis tu carmina divite venâ, En! alia expectant aurea dona proci. *Dos* haud *magna* satis *virtus* & fama *parentum*, Si nec *Mæonidæ* filia nupta viro est: (Scilicet hinc etiam meruit *Venus* aurea dici.) Dotibus ingenii nec satiatur Amor. Μόρσιμ۞] *Fatalis*, vel, cui in *fatis* fuerit eam ducere. Γάμοι enim μόρσιμοι sunt, & ex fato quodam & providentiâ fiunt: uti nos vulgò dicimus, *Conjugia divinitùs contingunt*, & *Nuptiæ contrahuntur in cælis*: & Hebræi, ענין הזווג הוא נגזר מן השמים *Buxtorf.* ex *Bereschb. rabba.* ¶ Γήμαιϑ'] Γῆμαι dicitur de viro, & est *ducere uxorem*, γήμασθαι de femina, & est *nubere*.

[f] Καλεῖον ἢ ἐπίθετον ἑορτῆς τὸ ἁγνὴ διὰ τὸ πλωτικά δεῖτα ἁγνισμὲς. *Eustath.* Καδ' δύναμιν δ' ἔρδειν ἱέρ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν Ἁγνῶς κὴ καθαρῶς. *Hesiod.* Ἐργ. κὴ Ἡμ. 1. Sacrificia & festa Deorum puris manibus mentibúsque celebranda. *Si Deus est animus* (inquit *Dionys. Cato*, vel alius potius sub ejus nomine, autor ad minimùm semichristianus, ut palàm est vel ex primo hoc disticho, quod expressum sine dubio ex

8 [h] Οἶνός σε τρώει μελιηδής, ὅς τε κὴ ἄλλυς
Βλάπτει, ὃς ἄν μιν χανδὸν ἕλῃ, μηδ' αἴσιμα πίνῃ:
9 ———— [i] Ὁ δ' ἐπεὶ φρένας ἄασεν οἴνῳ,
Μαινόμεν۞ κάκ' ἔρεξε ————
10 ———— [k] Ὁ ἢ φρεσὶν ᾗσιν ἀασθεὶς
Ἤϊεν, ἣν ἄτην ὀχέων ἀεσίφρονι θυμῷ.
11 [l] Οἶ τ' αὐτῷ πρώτῳ κακὸν εὕρετο οἰνοβαρείων.
12 [m] Ἀλλ' αἰσχυνόμενοι φάτιν ἀνδρῶν ἠδὲ γυναικῶν,
Μή ποτέ τις εἴπῃσι ————
Ὡς ἐρέυσ' · ἡμῖν δὲ ἐλέγχεα ταῦτα γένοιτο.
13 ———— [n] Οὐκ εὖ πᾶσι πιθήσεις.

[h] *Eurip.* in & de *Cyclope*. Δρώσεί νιν οἶνος. Ubi pro δρώσει legendum τρώσει ex hoc *Hom.* loco, non immeritò suspicatur *G. Canter.* Nov. Lect. 5. 29. Ἀντίνοος ἢ λέγων πρὸς Ὀδυσσέα, Οἶνός σε τρώει μελιηδής, αὐτὸς ἐκ ἀπείχετο τῆ πόματος· διὸ κὴ τρωθεὶς ἀπώλετο, ἐπι κρατῆρ τὸ ποτήριον. *Athen.* l. 1. Quin & integrum hoc distichon citat *Galen.* Quòd Mores sequ. Temperam. c. 3. necnon idem *Athen.* l. 14. Et occultè respicit l. 1. hisce verbis, Οἶδε ἢ ὁ Ὅμηρος κὴ τὸ ὠφέλιμον κὴ τὸ σύμμετρον τῆ οἴνε οἷς τ̃ χανδὸν ἕλκοντα αὐτὸν βλάπτεσθαί φησι. *Alexis* apud *Stob.* Πολὺς γὸ οἶνος πόλλ' ἁμαρτάνειν ποιεῖ. *Theogn.* Οἶνον μὲν πίνειν πυλλὸν κακόν· ἣν δέ τις αὐτὸν Πίνῃ ἐπισταμένως, ἐ κακὸς ἀλλ' ἀγαθός. *Panyasis* apud *Athen.* l. 1. Οἶ ος μὲν θνητοῖσι θεῶν παρὰ δῶρον ἄριστον Πινόμενος κτ̓ μέτρον, ὑπὲρ μέτρον ἢ χέρειον. Cui geminum illud *Mnesithei* apud *Grot.* Excerpt. Τὸν οἶνον οἱ θεοὶ θνητοῖς κατέδειξαν, τοῖς μὲν ὀρθῶς χρωμένοις ἀγαθὸν μέγιστον, τοῖς ἢ ἀτάκτως τὐμπαλιν. Vinum igitur immoderatè sumptum βλάπτει, *nocet*: at Αἴσιμα πινόμενος τὸν ἀνέρας οἶνος ὀνήσι· juxta Etymon (οἶνος ab ὄνημι *juvo*)

iis verbis Evang. *Johan.* *Deus est spiritus*, &c.) *Hic tibi præcipuè sit purâ mente colendus.* Hùc pertinet inscriptio illa Templi *Æsculapii*, apud *Clem. Alex.* Strom. 5. Ἁγνὸν χρὴ νηοῖο θυώδεος ἐντὸς ἰόντα Ἔμμεναι, ἁγνείη δ' ἐστὶ φρονεῖν ὅσια· ità enim continuanda hæc, ut in unum distichon coalescant, quæ perperam in exemplaribus erant divulsa, à *Fed. Morello* monitus, pridem nos docuit Cl. *Heins.* Annot. in *Clementem*, & nuper etiam post eum, licet non ex eo, doctissimus noster *Valentinus* Annot. in *Porphyr.* De Abstin. l. 2. ubi idem versus occurrunt, nisi quod pro ἔμμεναι sit ἐμφάντα, quod ille in ἐμβάντα mutandum censet. Equidem, si mutandum sit (quanquam *Grotius* ὁ πάνυ in Annotat. ad l. 4. de Ver. Relig. Christ. ubi hæc ex *Porphyrio* adducit ἐμφάντα retinet.) mallè ἔμμεναι restituere ex *Clem.* & ἰόντα etiam retinere, uti apud utrúmque autorem habetur. Certissimam autem esse hanc conjecturam (posteriora viz. hæc ἁγνείη &c. cum prioribus connecti debere, tanquam partem metricæ illius epigraphes Templi *Epidaurii*) exinde liquet, quia vox ἁγνείη pro —α ejusdem fili & styli est cum præced. νηοῖο θυώδεος, ex dialecto sc. Poetica & Ionicâ, quâ nec *Clemens* usus est nec *Porphyrius*, uti nec ullus ferè alius τῶν πεζογράφων post *Herodotum* & *Hippocratem*. Explicat porrò hìc oraculum quid per ἁγνὸν, viz. ἁγνείαν τοῦ νοῦ καὶ φρονήματος, intelligat. Etsi enim *Optandum est ut sit mens pura in corpore* puro, tamen puritas mentis (φρονεῖν ὅσια) ea est, quam præcipuè à cultoribus suis requirit Deus. *Casta placent superis : purâ cum veste* imò mente *venite.* Tibull. Porrò autem quia *candor signum puritatis ac sanctimoniæ, ideò apud omnes gentes receptum λαμπροφορεῖν cum rem divinam facerent,* (verba *Grotii* ad Matth. 18. 3.) quò illud alludit comœdiæ *Græcæ*, Θεῷ δὲ θύειν διὰ τέλους δίκαιος ὤν, Μὴ λαμπρὸς ὢν τῇ χλαμύσιν ὡς τῇ καρδίᾳ.

g Deus dat κράτος (*robur, potentiam, fortitudinem.*) Εἰ μάλα καρτερός ἐσσι, θεός που σοὶ τό γ' ἔδωκεν. Et dat pro libitu, ὅπως ἐθέλῃσιν ἑκάστῳ. Ὃς ἀνέχει ποτὲ μὲν τὰ κείνων, ποτὲ δ' αὖθ' ἑτέροις ἔδωκε μέγα κῦδος. *Pind.* Pyth. 2. Δαίμων δὲ παρίσχει ἄλλοτ' ἄλλον ὕπερθε βάλλων. Id. Pyth. 8.

8 g *Vinum te sauciat dulce, quod & alios*
Lædit, quicunque ipsum affatim sumit, nec moderatè bibit.
9 ———— *Hic postquam mentem læserat vino,*
Insaniens mala fecit ————————
10 ———— *Ille mente suâ læsus*
Incedebat, h *suam noxam portans stolido animo.*
11 i *Sibi-ipsi primo malum invenit vino-gravatus.*
12 k *Sed reveriti rumorem virorum & mulierum*
Caveamus *nè quando quis dicat* malum quid de nobis.
Sic dicent, nobis autem opprobria hæc fuerint.
13 ———— l *Non benè omnibus obedies.*

g *Prov.* 23. 32. In novissimo mordebit ut coluber, (vinum sc.) & sicut regulus venena diffundet. h *Prov.* 5. 22. Iniquitates suæ capiunt impium; & funibus peccatorum suorum constringitur. *Gal.* 6. 5. Unusquisque onus suum (i. e. noxam) portabit. i *Prov.* 20. 1. Irrisor est vinum, temetum furiosum. Et 23. 29 30 Cui væ? cui eheu? &c. Immorantibus apud vinum &c. k *Prov.* 22. 1. Melius est nomen bonum quam divitiæ multæ 1 *Tim.* 3. 7. Oportet autem illum & testimonium habere bonum— ut non in opprobrium incidat. l *Jud.* 9. 2. Quid vobis est melius, ut dominentur vobis septuaginta viri, an ut dominetur unus vir. *Act.* 5. 29. Obedire oportet Deo magis quam hominibus.

---

juvo) ut quod Poeta de pudore, id etiam de vino non incommodè dici possit, Οἶνος θ' ὅς ῥ' ἄνδρας μέγα σίνεται, ἠδ' ὀνίνησι. Σίνεται, h. e. βλάπτει, siquis χανδὸν ἕλῃ, ὀνίνησι, siquis αἴσιμα πίνῃ.

πίνῃ. ¶ Οἶνος τρώει· unde οἰνοπλὴξ, vino saucius, *percussus tempora Baccho*. Χανδὸν ἑλεῖν idem ferè quod ἀμυστὶ πίνειν (ἐπισκυθίζειν) & ἄμυστιν π. (amystida *Horat.*) & ἀμυστίζειν, *Plut.*Sympos. 3.5. Utrumque conjunxit *Callim.* apud *Macrob.*Satur. 5.21. Ἀπανύοντο χανδὸν ἄμυστιν. *Nicand.* Theriac. de homine dipsade percusso, Χανδὸν ἀμέτρητον δέχεται ποτόν· ubi Scholiast. hæc *Hom.* verba adducit. Ὅς ἄν μιν χανδὸν, &c.

[i] Μανίᾳ ἔοικεν ἡ ἄκρα μέθη. *Eustath.* Certè ut ὀργὴ est ἄοινος μέθη, sic μέθη non minùs quàm ὀργὴ est ὀλιγοχρόνιος μανία. Οἶνος μὲν πυρὶ ἴσον ἔχει μένος, εὖτ' ἂν ἐς ἄνδρας Ἔλθῃ· κυμαίνει δ' οἷα Λίβυσσαν ἅλα. *Callim.*Epig. 5. Κακὸν τὸ πίνειν· ἀπὸ γὰρ οἴνου γίνεται Καὶ θυροκοπῆσαι καὶ πατάξαι καὶ βαλεῖν. *Aristoph.* Vesp.

[k] ¶ Ἀασθεὶς, ἄτη, ἀεσίφρων· Conjugata, ut vocant Logici, quæ & hìc conjunguntur, διὰ τὸ καλεῖον, ut loquuntur Rhetores. Est etiam hìc τρόπος ἐτυμολογίας· ἀεσίφρων φρεσὶν ἀασθεὶς, βλαψίφρων, φρενοβλαβής. Ἣν ἄτην ὀχέων, *suam noxam vehens*, suum onus portans, suam culpam luens.

[l] *Malum accersitum.* Ἐπίσπαστον κακὸν, supr. *Od.σ. Tibi quod intristi, exedundum est.* Terent. *Quas ipse fecit compedes gestat faber.* Οἰνοβαρ. (verbum Poeticum) Οἰνοβαρὴς *Il. α.* Βεβαρηότες οἴνῳ, *Od. γ.*

[m] *Contemptu famæ contemni virtutes*, dixit alicubi *Tacitus*: nec immeritò; siquidem Φήμη γέ μέντοι δημόθρους μέγα σθένει. *Æschyl.* Agam. Et quanquam *Conscia mens recti famæ mendacia ridet*, (Ovid. Fast. 4.) tamen non solùm conscientiæ, sed & famæ ratio habenda. Cùm *bona fama sit res pretiosissima*, teste *Solomone*. *Fama optimo cuique pretiosa est.* Symmach. l. 3. Ep. 69. Unde *Pub. Syrus*. *Honestus rumor alte-*

ΟΔ. χ'.

1 [a] Αὐτὰρ ὁ γυμνώθη ῥακέων πολύμητις Ὀδυσσεύς.
2 [b] Πολλὰ μὲν ἐν μεγάροισιν ἀτάσθαλα, πολλὰ δ' ἐπ' ἀγρῷ.
3 [c] Ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κεῖται, ὃς αἴτιος ἔπλετο πάντων.
4 ———————— [d] Μνήσαι δ' ἑτάροιο φίλοιο,
Ὅς σ' ἀγαθὰ ῥέζεσκον. ————
5 ———————— [e] Οἷα μενοινᾷς
Ἔρδειν ἐν μεγάροις, σῷ δ' αὐτοῦ κράατι τίσεις.
6 [f] Ὦ Πολυθερσείδη φιλοκέρτομε, μήποτε πάμπαν
Εἴκων ἀφραδίῃς μέγα εἰπεῖν, ἀλλὰ θεοῖσι
Μῦθον ἐπιτρέψαι, ἐπειὴ πολὺ φέρτεροί εἰσι.

[a] Dictum *Dionis* de seipso apud *Philostratum*, cùm ex improviso ad dicendum prosiliret. Et videtur non inconcinnè adagionis formâ usurpari posse de eo, qui ex *Iro* repentè fit *Crassus*, adeóque ex squalido & pannoso, nitidus & benè vestitus. Nec multò sanè aliter usus est *Plut.* l. de Adul. & Amici discrimine. Ad hanc porrò *Hom.* fabulam de *Ulysse* pannoso alludit *Aristoph.* Vesp. Ῥάκεσι κρυφθεὶς ὥσπερ πολύμητις Ὀδυσσεύς.

[b] *Iliacos intra muros peccatur & extra.* Hor. Πλείη μὲν γὰρ γαῖα κακῶν, πλείη δὲ θάλασσα. *Hesiod.*

[c] Παροιμιῶδες· q. d. *Dux omnium malorum jam interfectus*. Non raró fit ità providente *Nemesi*, ut primus in scelere sit primus in supplicio. Hujusmodi autores & artifices malorum *Gerulifigulos flagitii* appellat *Plaut.* Bacchid. Sic Ἀρχιτέκτονα τῆς ὅλης ἐπιβουλῆς *Dionysiodorum* vocat *Demosthen.* & nescio quem *omnium architectum & machinatorem* Cic. Orat. pro *S. Rosc. Amer.* & alium *ipsum principem & architectum sceleris* Id. pro Cluent: *Capto qui fuerat ipsius factionis fomes, incentor, antesignanus.* Sidon. Apoll. l. 8. Ep. 11. Κεῖται] Vid. supr. *Il. σ.* Κεῖται Πάτροκλος, ubi plura exempla hujus significationis verbi Κεῖται adduxi; quibus nunc addo illud ex *Himer.* Declamat. Areopagit. apud *Phot.* in Biblioth. Ὦ τολμηροὶ λόγοι, κεῖται Ῥουφῖνος, ὑμεῖς δὲ ἔτι νεανιεύεσθε; Citat prætereà hemistichium illud Κεῖται Πάτροκλος *Theon* in Progymn. cap. De Narratione, Τὰ μὲν λυπηρὰ

τοῦ

rum est patrimonium. Et ille apud Com. Mostell. *Ego si bonam famam mihi servasso, Sat ero dives.* Et alius *Omnia si perdas, famam servare memento.* Contrà, Infamiam quadrigis fugiendam gravissimè monet *Hesiod.* Δεινὴν δ' βροτῶν ὑπαλεύεο Φήμην. Φήμη γάρ τε κακὴ πέλεται, &c. Nec audiendus Catull. *Rumorésque senum severiorum* (mirum ni dixerit, *virûm atque feminarum* ἀνδρῶν ἠδὲ γυναικῶν) *Omnes unius æstimemus assis.* Rectiùs saltem *Persius*—*An erit, qui velle recuset Os populi meruisse?*

[n] Παροιμιῶδες ἐστὶ ἀρέσκειν καὶ πᾶσιν ἐθέλοντος πάντα πείθεσθαι. Verùm (ut inquit ille) Τοῖς πολλοῖς ἀρέσκειν, τοῖς Σοφοῖς ἀπαρέσκειν ἐστί. Οἱ γὰρ παρ' Σοφοῖς φαῦλοι, παρ' ὄχλῳ μουσικώτεροι λέγειν. *Euripid.* Omnibus obedire aut placere χαλεπὸν, imò ἀδύνατον· Deo præsertim & hominibus. Præclarè ergo, imò divinè *Socrates* apud *Plat.* in Apologiâ, Πείσομαι δ' τῷ Θεῷ μᾶλλον ἢ ὑμῖν. Quod quantillum distat à dicto illo *Petri* in Πράξαποστόλων, Πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις. Hoc etiam argumentum contra πολυφιλίαν affert *Arist.* Eth. 9. 10. Πολλοῖς γὰρ συνθυπηρετεῖν ἐπίπονον. q. d. Οὐκ ἐν πολλοῖσι πδήσεις, nedum πᾶσι. Θνητῇ δ' φύσει, κἂν ὅλως ἐπιτετυγμένη γένηται, οὐ δυνατὸν ἐφικέσθαι τ' ἀμέμπτου πάντων εὐαρεστήσεως. *Diod. Sic.* Excerpt. l 26. Præsertim verò *Ἔργμασιν ἐν μεγάλοις πᾶσιν ἁδεῖν χαλεπόν. *Solon* Eleg. quem versum citat etiam *Plut.* in *Solon.* ubi ridiculè sic vertit *Cruserius* interpres, *Omnibus in magnis difficile est canere.* cùm sic debuerat, *Rebus in magnis difficile est omnibus placere.* Nec mirum Οὔτε γὰρ ὁ Ζεὺς. *Theogn.* Quocirca *utile est unum semper eligere, cui reliqui debeant obedire: quia si voluntas diversorum vaga relinquitur, confusio culparum amica generatur.* Cassiodor. Var. l. 7. Epist. 27.

OD. 22.

1 *VErùm ipse exuit se pannis prudens Ulysses.*
2 *Multa quidem in ædibus nefaria, multa autem in agro.*
3 [a] *Sed hic certè jam jacet, qui autor fuit omnium* malorum.
4 ———————— [aa] *Memor sis chari amici,*
Qui tibi benefeci————
5 ———————— [b] *Qualia cogitas*
Patrare in ædibus, tuo ipsius capite lues.
6 *O Polytherside conviciator,* [c] *nunquam omninò*
Indulgens stultitiæ, grandia loquere nec gloriare, *sed Diis*
Rem committe, quoniam multò potentiores sunt.

a 2 *Sam.* 20. 22. Et absciderunt caput Sebæ (qui sc. dux & caput erat rebellionis) & Joab receptui cecinit, &c. aa *Eccles* 9. 15. Nemo recordatus est hominis illius pauperis. *Heb.* 13 7. Mementote præpositorum vestrorum. b 1 *Reg.* 2. 44. Reddidit Dominus malitiam tuam in caput tuum. *Psal.* 7. 17. Redibit conatus ejus in caput ejus. c 1 *Reg.* 20. 11. Nè glorietur accinctus, æquè ut discinctus. *Prov.* 27. 1. Nè glorieris de die crastino. *Jac* 4. 13, &c. Age nunc, qui dicitis, Hodiè vel cras proficiscemur, &c. Qui ignoratis quid futurum sit postero die. Pro eo quod dicere debuistis, Si Dominus voluerit, & vivamus—Omnis ejusmodi gloriatio mala est.

τοῦ ἀκηκουσμένους, Συντομώτατα διηγητέον ὡς "Ομηρος, K. Π.

[d] Γενναῖα γὰρ παθόντες, ὑμᾶς ἀντιδρᾶν ὀφείλομεν. *Eurip.* Ἱκέτ. Ἀχάριστος ὅστις εὖ παθὼν ἀμνημονεῖ. Incert. apud *Grot.* Excerpt. Ἀνδρί τοι χρεὼν Μνήμην προσεῖναι, τερπνὸν εἴ τι που πάθοι, &c. *Soph.* Ajac. Ἐγὼ νομίζω τ' μὲν εὖ παθόντα δεῖν μεμνῆσθαι τ' πάντα χρόνον. *Demosth.* π. στεφ. *Quæ meminisse debet is in quem collata sunt* (beneficia sc.) *Cic.* de Amicit. ubi

F. *Ursin.* in Notis, *Videtur respexisse ad Græcum proverbium*, Χάριν λαβὼν μέμνησο, καὶ δοὺς ἐπιλάθου. *Pol quidem meo animo, ingrato homine nihil impensiu'st* (*Plaut.* Bacch.) i.e. *iniquius, injustius*, (*Turneb.*) q qui *nihil pensi habet* quid faciat: vel (ut legit & corrigit *Salmas.*) *Grato homine nihil impensiu'st*, h. e. *nihil gravius, nihil pretiosius, & carius grato homine*: vel nihil *impendiosius*, h. e. *largius* & *beneficentius*. *Sat magna usura pro beneficio memoria.* P. Syrus. *Quique sui memores alios fecêre merendo.* Virg. Æn. 6. Vid. *Sen.* ll. de Benefic. Quid quòd apud Persas ἀχαριστίας ἦσαν δίκαι, & homo ingratus in jus vocabatur. *Xen.* Κ.π. l. 1. Δικάζονται δὲ οὐδ' ἥκιστα ἀχαριστίας - & causam adjungit, Οἴονται γὰρ τοὺς ἀχαρίστους καὶ περὶ θεοὺς ἂν μάλιστα ἀμελῶς ἔχειν, καὶ περὶ γονέας, καὶ πατρίδα, καὶ φίλους.

ᵉ Supr. *Od.* τ. Σῇ κεφαλῇ ἀναμάξεις, *tuo capite lues*, ἤγουν τῇ ζωῇ σου ζημιωθήσῃ. *Eustath.* Ἐμῇ κεφαλῇ ἀναμάξαι φέρω. *Herodot.* Clio. *Noxa caput sequitur*, Dictum *Gordiani Imp.* Huic geminum & illud adagiale apud *Cic.* *Ut sementem feceris, ita & metes*; & *Malam metere messem*

ᵍ *Ctesippo* uni è procis, quem sagittâ transfixerat, his verbis insultat *Philœtius Ulyssis* bubulcus, eúmque admonet amarulenter satis & sarcasticè, ut munus illud accipiat pro bubulo pede, quem ille mendicanti *Ulyssi* paulò antè impegerat.

7 ᵍ Τοῦτό τοι ἀντὶ ποδὸς ξεινήϊον ——————

8 ʰ Ἀλλά μοι οὐ πείθοντο κακῶν ἄπο χεῖρας ἔχεσθαι,
Τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.

9 ⁱ Αὐτῷ τοι μετόπισθ' ἄχος ἔσσεται, εἴ κεν ἀοιδὸν
Πέφνῃς, ὅς τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀείδω·
Αὐτοδίδακτος δ' εἰμί· θεὸς δέ μοι ἐν φρεσὶν οἴμας
Παντοίας ἐνέφυσεν ——————

10 ᵏ Ὡς κακοεργίης εὐεργεσίη μέγ' ἀμείνων.

11 ˡ Ἐν θυμῷ, γρηῦ, χαῖρε, καὶ ἴσχεο, μηδ' ὀλόλυζε.

Hinc adagium mirificè ab Autoribus excusum. *Pro pede Xenium* (H. Junius) *in eos quibus malum pro malo rependitur.* Eustath. in locum. Τοῦτό σοι ἀντὶ ποδὸς ξεινήϊον, εἰς παροιμίαν ὕστερον ἔπεσεν ἐπὶ τῶν ἀντὶ κακοῦ ἀπολαβόντων κακόν. Ἦν δὲ σοφὸς πάμμεγας καὶ ἱερὸς ὁ κατάρξας τῆς δὲ τῆς παροιμίας, ὃς καὶ κυκλώπειον δωρεὰν ἔφη, &c. Sapiens ille & sanctus quem celato nomine hìc indigitat *Eustath.* est *Greg. Nazianz.* quod eò magìs notandum, quia in tam vastis Commentariis Sacros Scriptores raro admodum citat, Sacram Scripturã, quod scio, nunquam; Quo autem consilio id fecerit, aut potiùs non fecerit, non est hìc disquirendi locus. Cæterùm verba illa *Gregorii*, quæ respicit *Eustath.* habentur Stelit. 2. in *Julian.* Τοῦτό τοι ἀντὶ ποδὸς ξεινήϊον, ὦ λῷστε καὶ σοφώτατε, ἵνα σε περιέπω τοῖς σοῖς.

ʰ Τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν, &c. Insignis sententia, & sacræ paginæ ad amussim conformis, de justitiâ divinâ, quæ in improborum exitio & internecione cernitur. Iterùm verò occurrit hìc versus paulò infrà. Mali homines ipsi nequitiâ suâ sibi consciscunt interitum, sicque pereunt improbitate. *Rarò antecedentem scelestum Deseruit pede pœna claudo.* Horat. Carm. l. 3. Od. 2. Τιμωρία δ' ἀδικίας ἀκόλουθος πάσης. *Plat.* de Legg. 5. Mali malè pereunt. Σὺ δ', ὥσπερ εἰκὸς, κατθανῇ κακὸς κακῶς. *Eurip.* Med. Τοὺς γε μὲν κακοὺς Αὐτοῖς τέκνοισι καὶ δόμοις ἐξόλλυμεν (οἱ θεοὶ sc.) Id. Hippol. Θέμιν ὑπὲρ ἀλιτροὶ Ἀνέρες ἐξολέονται. *Q. Calab.* l. 13. Sed profectò magnam partem librorum τῶν ἔξωθεν exscriberem, si omnia hùc spectantia adducerem. Vid. plura ad illum versum supr. *Od.* α. Σφῇσιν ἀτασθαλίῃσιν, &c.

ⁱ Vates, Musici, Poetæ, Philosophi (hi enim omnes antiquitùs dicti ἀοιδοί) sacrosancti olim & inviolabiles, utpote *Apollinis* & *Musarum* mystæ: unde eorum cædes summum ἄγος & piaculum habebatur. Adeò ut *Archilochi* Poetæ parricida ingressurus Apollinis templum prohibitus fuerit hoc oraculo, Μουσάων θεράποντα κατέκτανες, ἔξιθι νηοῦ. *Plut.* De Ser. Num. vind. & *Galen.* Protrept. c. 5. Σημείωσαι οἷος ὁ ποιητὴς ἐστὶ οἶδε τοὺς ἀοιδοὺς ὧν εἰς ἐστὶ καὶ αὐτὸς, ὅτι δηλαδὴ φιλοσόφους θείων καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἐπιστήμονας, οὐ γὰρ αἴνιγμα τὸ, θεοῖς καὶ

sem: apud. *Erasm.* Ἔπειτ' ἀμαθὴς τῶν δὲ δύστηνον θέρος. *Eurip.* apud *Stob.* Ὕβρις γὰρ ἐξανθοῦσ' ἐκάρπωσε στάχυν Ἄτης, ὅθεν πάγκλαυστον ἐξαμᾷ θέρος. *Æschyl.* Pers. Σὺ δὲ ταῦτα αἰσχρῶς ἐσπείρας, κακῶς δὲ ἐθέρισας. *Aristot.* Rhet. 3. ex *Gorgiâ.*

f Prudens & pia sententia continens παραίνεσιν ἀποτρεπτικὴν μεγαλορρημοσύνης. Imò sententia planè divina, si tantùm mutato numero θεῷ dicas pro θεοῖσι, prout *Eustath.* hìc, Θεῷ μ. ἐ. Ἀλλ' εἰς θεοὺς χρὴ ταῦτ' ἀναρτήσαντ' ἔχειν. *Eurip.* Phœniss. Πολυθερσ. Lat. Interp. etiam in nupera editione Schrevel. *multùm audax.* ridiculè, ac si esset à πολυθαρσής, cùm sit Patronymicum *Polythersis filii.* Hoc exemplum ex innumeris habeas tibi, Lector, γνώματος χάριν, ut scias quid ab *Homeri* Interpretibus (quos saltem mihi hactenus videre contigit) expectandum sit. Φιλοκέρ. *Homero* ἅπαξ λεγόμενον. *Musæus* Eratopæg. Γλῶσσα γὰρ ἀνθρώπων φιλοκέρτομος.

7 *Hoc tibi pro pede* bubulo *munus-hospitale.*—— (*stinerent;*
8 *Sed mihi non obtemperarunt, ut à malis* operibus *manus absti-*
Ideóque d *suâ improbitate funestam mortem obierunt.*
9 e *Ipsi tibi in-posterum dolor erit, si Musicum*
Interficias, qui & Diis & hominibus cano. (*tilenas*
Ipse autem ex-me-edoctus sum, Deus verò mihi in mentem can-
Omnimodas indidit.————
10 f *Adeò maleficentiâ* & improbitate *beneficentia longè melior.*
11 Intùs *in animo, anus, gaude, & te reprime, nec exulta.*

d *Prov.* 11. 3. Perfidos sua perdit malitia. Et 13 6. Improbitas pervertit peccatorem.
e *Jer.* 26. 15. Si occideritis me (Prophetam sc.) sanguinem innocentem vobis imponetis, &c. *Luc.* 11. 50. Ut à gente istâ requiratur sanguis omnium prophetarum, &c.
f 2 *Pet.* 3. 17. Melius est enim benefacientes pati — quàm malefacientes. (quantò magis *agere?*)

καὶ ἀνθρώποις ἀείδειν. *Eustath.* Et *sanè Isid. Pelus.* Ep. 30. l. 4. *ita hæc verba accepisse videtur, quasi de seipso ea protulisset Homerus,* inquit *Rittershus.* (Notis ad illum locum *Pelus.*) qui & *Isidoro* hac in re astipulatur, quasi Poeta sub alterius personâ seipsum sic laudare voluerit. Citant etiam hunc locum, sed paulò aliter quàm hìc habetur, tum *Just. Mart.* De Monarch. Dei, tum *Max. Tyr.* Dissert. 22. prior quidem sic, Ὁ μὲν Δημόδοκος αὐτοδίδακτός φησιν εἶναι — Θεὸς δέ μοι ἔμβαλεν οἴμους, quod fortè σφάλμα est typograph. pro οἴμας· alter verò sic, Ἀπίθανος δὲ καὶ ὁ Δημόδοκος οὑτωσὶ περὶ αὑτοῦ λέγων. Αὐτοδ. δ' εἰμί, θεοὶ δέ μοι ὤπασεν ὀμφήν. Ubi uterq; ex memoriæ lapsu hoc *Phemii* dictum *Demodoco* tribuit: quod sanè μνημονικὸν ἁμάρτημα, miror eorũ interpretes non observâsse. Hemistichium porrò hoc, Αὐτοδίδακτος δ' εἰμί, laudatur ab *Aristot.* Rhet. 1. 7. Facilè autem solvitur illud ἐναντιοφανὲς hoc in loco de quo *M. Tyrius.* Potest enim idem esse αὐτοδίδακτος & θεοδίδακτος· αὐτοδ. h. e. proprio Marte, & à nullo alio mortalium doctus: (αὐτομαθὴς τοίγε παρὰ θνητοῦ διδασκάλου. *Eust.*) & tamen θεοδ. καὶ θεόπνευστος, à Deo doctus, & divinitus inspiratus. Et certè Vates noster si quisquam alius fuit μουσοπάτακτος, imò Φοιβόληπτος, adeóq; Θεοδίδακτος, utpote cui Apollo ipse sua dictavit carmina, quemadmodum testatur versus ille πολυθρύλλητος ex oraculo ejusdem Apollinis, Ἤειδον μὲν ἐγὼν, ὁ δ' ἐπέγραφε θεῖος Ὅμηρος.

h Aurea sententia, & aureis literis omnium hominum cordibus inscribi digna. Μέγ' ἀμείνων· quantò sc. tenebris lux, & Diabolo Deus.

Siquidem

Siquidem hic εὐεργεσίης, κακοεργίης ille fons & autor. Et τοὺς ἀνθρώπους μάλιστα μιμεῖσθαι τοὺς θεοὺς, ὅταν εὐεργετῶσι, verissimè dixit *Strab.* Geograph. l. 10. Et Πυθαγόρας ἔλεγε, δύο ταῦτα ἐκ τῶν θεῶν τοῖς ἀνθρώποις δεδόσθαι κάλλιστα· τό, τε ἀληθεύειν καὶ τὸ εὐεργετεῖν. *Ælian.* Var. Hist. 12. 59. Τῆς εὐεργεσίης οὐδὲν ἀρειότερον. *Theog.* Nec audiendus ille apud *Plaut.* Pœn. *Malo benefacere tantundem est periculum, quantum bono malefacere.* Hunc porrò *Hom.* versum citat *Yvo Duchat.* Bell. Sacr. l. 4. Ἀληθὲς ὂν ἐκεῖνο τὸ τοῦ ποιητοῦ ἔδειξεν, Ὡς κακοεργίης, &c.

[l] *Julian.* Misopog. Tibull. *Qui sapit, in tacito gaudeat ille sinu.* Et *Propert.* (non verò *Tibullus*, cui ex lapsu memoriæ hunc etiam pentametrum tribuit *H. Steph.* De Critic. Dissert. p. 287. & huic loco *Homerico* parallelum facit) *In tacito cohibe gaudia clausa sinu.* Sen. Ep. quadam. *Si bona tua non jactaveris, si scieris in sinu gaudere.* Proverbialis locutio *In sinu gaudere*, quam ex hoc loco *Hom.* desumptam opinatur *Erasmus.* Nescio, & nescio annon hùc etiam referri debeat illud *Horat.* Epist. l. 1. *Sed tacitus pasci si possit corvus,* &c. & illud *Plaut.* Epid. *Quod bonum est, id tacitus taceas, tute tecum & gaudeas.* Μηδ' ὀλόλυζε] ¶ Ὀλολύζειν, *ululare* hìc vertunt Interpretes, pessimè, notante *Mer. Casaubono* (Dissertat. De nuperâ *Homeri* edit.) Quomodo enim inter se cohærent *ululare* & *insultare* (εὐχετάασθαι, quod sequitur versu proximo) quorum alterum luctûs, alterum lætitiæ est? Et equidem hanc Interpretum ἀκυρολογίαν vel potiùs ἐναντιολογίαν hìc deprehendi, priusquam à Doctiss. viro eam obelo transfixam viderim. Itaque interpretatus sum,

12 [m] Οὐχ ὁσίη κταμένοισιν ἐπ' ἀνδράσιν εὐχετάασθαι.
13 [n] Τούσδε δὲ μοῖρ' ἐδάμασσε θεῶν, καὶ σχέτλια ἔργα,
Οὔτινα γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
Οὐ κακὸν, οὐδὲ μὲν ἐσθλὸν, ὅτις σφέας εἰσαφίκοιτο,
Τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.

[m] Laudat hunc versum *Clem. Alex.* Strom. 6. *Liban.* de Vitâ suâ: & *Plin.* Epist. l. 9. ubi legitur, Οὐχ ὅσιον φθιμένοισιν.

Succinit *Eurip.* Phœn. Κἀκεῖνο κέκριται μὴ ἐφυβρίζειν νεκρούς· & Incert. apud *Grot.* Excerpt. Θνητοῖς πεφυκὼς μὴ γέλα τεθνηκότα. Hinc & *Chilonis* apophth. apud *Diog. Laert.* Τὸν τεθνηκότα μὴ κακολογεῖν. Et lex Solonis, cujus meminit *Plut.* in *Sol.* Τὸν τεθνηκότα μὴ κακῶς ἀγορεύειν, vel, ut habet *Demosth.* adv. *Leptin.* Μὴ λέγειν κακῶς τὸν τεθνεῶτα. Et tamen nescio quomodo Τοῖς θανοῦσί τοι φιλοῦσι πάντες κειμένοις ἐπεγγελᾶν. *Soph.* Ajac. Etiam leoni mortuo insultant lepores. Νεκροῦ σῶμα λέοντος ἐφυβρίζουσι λαγωοί. Uti queritur, an gloriatur potius *Hector* in Anthologiâ. Τὸ μὲν ζῶντα τὸν τύραννον ἐπικόπτειν, ἀνδρὸς ἡγοῦ νομίζω· τὸ δὲ ἐπεμβαίνειν κειμένῳ, παντός. *Philostratus* ad *Ælianum*, qui contra Tyrannum quendam, jam mortuum, scripserat.

[n] Ἄγει τὸ θεῖον τοὺς κακοὺς πρὸς τὴν δίκην. Vet. Com. Optimè ergo conjunguntur hæc duo, Μοῖρα θεῶν, & σχέτλια ἔργα, *Vindicta divina,*

nec *exulta*: in qua versione etsi haud planè mihi satisfacio, adhuc tamen cogor acquiescere, quia aptior vox non succurrit, nisi quis potiùs, *nec jubila*, vertendum putet. Est certè Ὀλολύζειν, uti ille rectè annotavit, propriè vox ad sacra pertinens, viz. vociferatione quâdam, & insolito clamore (muliebri sc. nam de sequiore tantùm sexu usurpatur hæc vox) Deos apprecari, seu Diis vota fundere, sive προσδοκητικὰ, sive εὐχαριστικὰ· quod ἀλαλάζειν (opinor) & ἀγαλλιᾶσθαι dicunt οἱ ὁ in Hymnis *Davidicis* (nec tamen affirmare ausim cum viro Cl. esse hanc ipsissimam vocem Hebr. הללו יה cùm potiùs per ὀνοματοποιΐαν à sono factum fictúmque mihi videatur hoc verbum ὀλολύζειν, ut & alia multa apud Græcos ejusdem analogiæ & notionis, (sonum viz. & clamorē significantia) Locis ex *Æschylo*, *Eurip.* & *Theocrito* huc adductis, addo alium ex *Homero, Il.* ζ. Αἱ δ' ὀλολυγῇ πᾶσαι Ἀθήνῃ χεῖρας ἀνέσχον· ubi *Didymus* (sive alius) Interpres Ὀλολ. μετ' ὀλολυγμοῦ, φωνὴ δὲ αὕτη γυναικῶν, εὐχομένων θεοῖς. Et *Hesych.* Ὀλολυγὴ, φωνὴ γυναικῶν, ἣν ποιοῦνται ἐν τοῖς ἱεροῖς εὐχόμεναι. Et *Eustath.* ad illum verbum Ὀλολ. γυναικεία εὐχὴ, μετ' ἐνθεασμοῦ καὶ ἐμμελοῦς τινος καὶ λείου ἤχου, ὡς ἡ τῆς λέξεως ὀνοματοποιΐα δηλοῖ. —Οἱ δὲ νεώτεροι ἐπὶ τοῦ κλαίειν ἔθεντο, &c. Idem & ad hunc locum, Ὀλολύζειν, τερατεστέρα φωνῇ εὔχεσθαι, καὶ θεοὺς ἐπιβοᾶσθαι διὰ τὴν χαράν. —τὸ μέν τοι ἐπὶ θρήνου τάττειν τὸ ὀλολύζειν, νεωτέρων ἐστί. Et quidem ad *lamentationem* & *luctum* posteà traducta vox, ponique cœpta pro θρηνεῖν, κλαίειν, κωκύειν, *ejulare*, *ululare*, *plorare*. Et sic contraria sunt ἀλαλάζειν, & ὀλολύζειν, quod & hoc sensu affine est Hebræo הילל *ululavit*.

12 [g] ***Haud*** est ***fas interfectis hominibus insultare.***
13 [h] ***Hos autem providentia perdidit divina, & scelesta opera,***
Haud enim cujusquam rationē-habebant terrestrium hominum,
Nec mali nec boni, qui ad illos pervenerit;
Ideóque nequitiâ suâ ***malam mortem obierunt.***

[g] *Prov.* 24. 17. Cùm ceciderit inimicus tuus, nè gaudeas, & in ruina ejus nè exultet cor tuum.

[h] *Prov.* 11. 3. Perfidos sua perdit malitia. Et 13. 6. Improbitas pervertit peccatorem.

vina, & *mala opera*, hæc enim illius causa sunt meritoria & procatarctica. Unusquisque improbus suâ perit malitiâ. Et profectò in hoc Procorum interitu & πανωλεθρίᾳ insigne exemplum vindictæ justitiæque divinæ, quanquam fabulis involutum, tradit poetarum princeps. Videtur autem *Eustath.* hoc in loco legisse Τοὺς δὲ δίκη ἐδάμασσε θεῶν· sic enim commentatur, Τὸ δὲ δίκη Θεοῦ, πρὸς διαστολὴν ἐῤῥέθη τῆς κατ' ἀνθρώπους, νοεῖ γὰρ ὡς ἐπεὶ μή τινες ἄνθρωποι ἐκώλυον τοὺς μνηστῆρας ἀδικοῦντας, μετῆλθεν αὐτοὺς ἀναγκαίως ἡ ἐκ θεοῦ δίκη.

ΟΔ. ψ'.

1 -- [a] Μάργην σε Θεοὶ θέσαν, οἵ τε δύνανται
Ἄφρονα ποιῆσαι καὶ ἐπίφρονά περ μάλ' ἐόντα,
Καί τε χαλιφρονέοντα σαοφροσύνης ἐπέβησαν.
2 [b] Μαῖα φίλη, χαλεπόν σε θεῶν αἰειγενετάων
Δήνεα εἴρυσθαι, μάλα περ πολυΐδριν ἐοῦσαν.
3 [c] Σοὶ δ' αἰεὶ κραδίη στερεωτέρη ἐστὶ λίθοιο.
4 [d] Νῦν δ' ὅττι ῥυπόω, κακὰ δὲ χροῒ εἵματα εἷμαι,
Τοὔνεκ' ἀτιμάζει με, καὶ οὔπω φησὶ τὸν εἶναι.
5 [e] Καὶ γάρ τίς θ' ἕνα φῶτα κατακτείνας ἐνὶ δήμῳ,
Ὧ μὴ πολλοὶ ἔωσιν ἀοσσητῆρες ὀπίσσω,
Φεύγει, πηούς τε προλιπὼν, καὶ πατρίδα γαῖαν·
Ἡμεῖς δ' ἕρμα πόληος ἀπέκταμεν. ———

Adeò parallelus hic locus est illis *Jobi* & *Esaiæ* hìc citatis, ut Vir Cl. *Meric. Casaubonus*, τὸ πατρὸς τὸ παιδίον, ex illorum saltem alterutro eum sumi potuisse suspicetur. Certè ex *Jobo* potuit; ex *Esaia* non potuit: quomodo enim? Cùm *Esaias* vixerit temporibus *Ezechiæ*, *Homerus* autem *Solomoni* σύγχρονος, si *Cyrillo Alex. Cedreno*, aliisque credimus. Quanquam profectò de *Hom.* ætate, non minùs quàm de patriâ *Grammatici certant*, &c. Huic porrò *Hom.* sententiæ, Deum sc. sapientes & insipientes reddere, bonam mentem dare & adimere, & sapientiam inprimis esse Dei donum, passim suffragantur Autores. *Pind.* Ol. 11. Ἐκ θεοῦ δ' ἀνὴρ σοφαῖς ἀνθεῖ ἐσαεὶ πραπίδεσσι. *Æschyl.* Agam. Ζῆνα — τὸν φρονεῖν βροτοὺς ὁδώσαντα· & rursus ib. Τὸ μὴ κακῶς φρονεῖν θεοῦ μέγιστον δῶρον. *Eurip.* Supplic. Ὦ Ζεῦ, τί δῆτα τοὺς ταλαιπώρους βροτοὺς Φρονεῖν λέγουσι; σοῦ γὰρ ἐξηρτήμεθα. Contrà, Ὅταν δ' ὁ δαίμων ἀνδρὶ πορσύνῃ κακά, Τὸν νοῦν ἔβλαψε πρῶτον, (*Quem Jupiter vult perdere, dementat priùs.*) h. e. solet ἄφρονα ποιῆσαι καὶ φρενοβλαβῆ.

[b] Εἴρυσθαι proparoxyt. *Eustath.* Εἰρύσθαι (paroxyt.) εἰδέναι. *Hesych.* (Ubi & hunc *Hom.* locum citat) De accentu enim variant Grammatici: potest siquidem esse vel infinit. præsent. pass. ab ἔρυμαι, interjecto ι εἴρυμαι· & tum est proparoxyt. vel infinit. præter. ab εἰρύομαι, & tum est paroxyt. Vid. *Etymol.* *Hesiod.* in hanc mentem, Μάντις δ' οὐδείς ἐστιν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων, Ὅστις ἂν εἰδείη Ζηνὸς νόον αἰγιόχοιο. Concinit & *Solon* apud *Clem. Alex.* Strom. 5. Πάντη δ' ἀθανάτων ἀφανὴς νόος ἀνθρώποισι. Et *Pind.* apud eundem, atque etiam apud *Stob.* Οὐ γάρ ἐσθ' ὅπως τὰ θεῶν βουλεύματα ἐρευνῆσαι βροτέᾳ φρενί. *Æschyl.* Τίς ἂν μέλλει φρένα δίαν καθορᾶν ὄψιν ἄβυσσον. *Sophocl.* Ἀλλ' οὐ γὰρ ἂν τὰ θεῖα, κρυπτόντων θεῶν, Μάθοις ἂν οὐδ' εἰ πάντ' ἐπεξέλθοις σκοπῶν. *Eurip.* Πάντα γὰρ τὰ τῶν θεῶν εἰς ἀφανὲς ἕρπει. Vetus Poeta apud *Stob.* Ὡς μᾶλλον ὅστις εἰδέναι τὰ τῶν θεῶν Ζητεῖ, τοσούτῳ μᾶλλον ἧσσον εἴσεται. *Aristoph.* Pace, Ὦ μέλεοι θνητοὶ καὶ νήπιοι — Οἵτινες ἀφραδίῃσι θεῶν νόον οὐκ ἀΐοντες, i. e. οὐ νοοῦντες. Schol.

[c] Παροιμιῶδες ἐπὶ τῶν σκληροκαρδίων. Tale & illud *Il.* ω. Σιδήρειόν νύ τοι ἦτορ. *Æschyl.* Prom. V. Σιδηρόφρων τε, κἀκ πέτρας εἰργασμένος, quem versum ex duob. hisce *Hom.* expressum censet *Eustath.* Cor lapideum omnibus à natura. *Nempe genus durum sumus*, — *Et documenta damus, qua simus origine* — Ὁ λαὸς ἀπὸ τοῦ λᾶος (à *lapide.*) Idem est Σιδήρεος ἐν φρεσὶ θυμὸς, & Κῆρ ἀτέραμνον paulò infrà, i. e. σκληρὸν, ἄτεγκτον, ἀτειρὲς· & suprà *Il.* γ. Αἰεί τοι κραδίη πέλεκυς ὥς ἐστιν ἀτειρής. *Hesiod.* de æneo hominum genere ἐκ μελιᾶν fabricato. Ἀδάμαντος ἔχον κρατερόφρονα θυμόν. Vetus Poeta apud *Plut.* De Capiend. ex Inimic. Utilit. Κεῖνος ἐξ ἀδάμαντος ἢ σιδάρου Κεχάλκευται μέλαιναν καρδίαν. Sic χαλκεοκάρδιος epitheton *Herculis* apud *Theocrit.* Idyll. 13. *Didymus* etiam (licet alio sensu) dictus

est

Odyss. 23.

1 [a] *A Mentem te Dii reddiderunt, qui & possunt*
Insipientem facere eum *qui vel prudentissimus fuerit,*
Et vicissim, eum qui deliravit, prudentiam assequi fecerunt.
2 *Nutrix chara,* [b] *difficile tibi est Deorum immortalium*
Consilia explorare, licet multarum-rerum-perita fueris.
3 *Tibi semper* [c] *cor durius est lapide.*
4 [d] *Nunc autem quia squalore-obsitus, sordidisque corpore vestibus indutus-sum,*
Ideò contemnit me, & negat etiam me eum esse qui sum.
5 [e] *Etenim si vel unum è plebe virum quispiam interfecerit,*
Eúmque cui haud multi futuri sunt vindices posteà,
Fugit tamen *affinibus pariter relictis & natali solo* :
Nos verò florem & fulcrum civitatis interfecimus.

a 2 *Sam.* 15. 31. Infatua, Domine, consilium Achitophel. *Job.* 15. 13. Qui apprehendit sapientes in astutia eorum, & consilium pravorum dissipat. Sic 1 *Cor.* 3. 19. *Isa.* 44. 25. Convertas sapientes retrorsum.

b *Sap. Solom.* 9. 13. Quis homo cognoscat Dei consilium ? aut quis perspiciat quid velit Deus? *Rom.* 11. 33, 34. Quàm incomprehensibilia sunt judicia ejus, & investigabiles viæ ejus ! Quis enim cognovit sensum Domini, &c. [c] *Ezech.* 11. 19. Auferam cor lapideum. [d] *Jacob.* 2. 2, 3. Si introierit in conventum vestrum vir aureum annulum habens, in veste candida; introierit autem & pauper in sordido habitu; & intendatis in eum qui indutus est veste præclara, &c. [e] *Deut.* 19. 3, 4. Ut habeat, qui propter homicidium profugus est, quò possit evadere. Hæc erit lex homicidæ fugientis, &c.

---

est Χαλκέντερος, & *Origenes* Ἀδαμάντιος.

[d] Nimis quàm verum est id quod vulgò dici solet, & apud *Erasmum* in adagiorum numero habetur, *Vestis virum facit*, & Strom. Proverb. metr. Εἷματ' ἀνήρ, vulgo præsertim, qui purpuram venerantur, non merita, & vestem magis respiciunt, quàm vestis fartum. *Quintil.* Procem. l. 8. *Et cultus concessus, atque magnificus addit hominibus, ut Græco versu testatum est, autoritatem.* Quem versum hìc intelligat *Fabius*, incertum : Alium *Erasmus* ex *Od.* ζ. alium *And. Schottus* ex *Od.* ξ. alii alium volunt; quid ni & istum ? qui sanè eódem spectat. Graviter & pro more suo ille *Sophus* è porticu, *Quemadmodum stultus est, qui equum empturus non illum inspicit, sed stratum ejus ac frænos ; sic stultissimus est, qui hominem aut ex veste, aut ex conditione, quæ vestis modo circundata est, æstimat.* Sen. Epist. 47. Et tamen nescio quomodo homines ferè ex habitu & ornatu æstimantur : & quanquam *sæpè sub sordido pallio latet sapientia*, externum tamen hoc corporis involucrum, si splendidum ac decorum sit, nescio quomodo honorem conciliat & reverentiam : Quamobrem & viri prudentes habitum cultúmq; corporis haud prorsus negligendum esse existimârunt: Quin mediocritatem potiùs servandam Inter squalorem *Cynicum*, & luxum *Milesium*, seu *Neronianum* : ità ut nec splendidè nimis, nec sordidè quis vestitus incedat : nec nimis ornatum corpus sit, nec plané neglectum. Sed profectò in excessum ferè procliviores sumus; quare ab eo magis cavendum, & damnanda inprimis ingeniosa illa, imò prodigiosa vestium luxuria, quæ hodiè (proh pudor!) passim obtinet, etiam in utróque sexu (nam in sequiori forsan tolerabilior.) Contra quam egregiè declamitantem, imò detonantem habemus, *Clem. Alex.* Pædag. l. 3. Ἀπειροκαλία γὰρ ἡ μεγίστη, ποσῶν ἐπιλοιπῶν περὶ τοὺς πέπλους, καὶ τὰς ξυστίδας, καὶ τὰς ἐφαπτίδας,

δας, χλαίνας τε καὶ χιτῶνας, τά τ' αἰδῶ ἀμφικαλύπτει, Ὅμηρός φησιν (*Il. β.*) αἰσχύνομαι γὰρ ὡς ἀληθῶς, ὁρῶν πόσον ἐκχεόμενον πλοῦτον εἰς τὴν αἰδοίων σκέπην, &c. ¶ Εἵματα εἷμαι, non tantùm paronomasia, sed etiam τρόπος ἐτυμολογίας, ut Κειμήλια κεῖται, Δώης δωτίνην, & similia.

• ¶ Ἀοσσητὴρ, ὁ δίχα ὄσσης βοηθῶν, τουτέστιν ὁ ἕτοιμος καὶ ἀπερισπάστως ἐπίκουρος. *Eustath.* Contrà, βοηθὸς, ὁ εἰς βοὴν θέων, ad alicujus auxilium implorantis *clamorem accurrens*, succurrens, quanquam & aliter Grammatici, q. εἰς βοὴν, i.e. μάχην θέων, vel ἅμα τῇ βοῇ θέων. Φεύγεις, τινὸς τε, &c. Elegans descriptio Exulis. Homicidæ olim exilio mulctabantur, saltem annuo. Lex Solonis Τὸν ἐργασάμενον φόνον φεύγειν ὅλον ἐνιαυτὸν, μὴ ἁψάμενον τῆς πατρίδος. Atque id exilii genus dictum ἀπενιαυτισμὸς, & eo exilio mulctari ἀπενιαυτίσαι. *Hesych.* Ἀπενιαυτισμὸς, ἡ εἰς ἐνιαυτὸν φυγὴ τοῖς φόνον δράσασι. *J. Poll.* l. 1. c. 7. Ἀπενιαυτίσαι ἐστὶ τὸ φυγεῖν ἔτος. Quod tamen de cæde involun-

6 [f] Αἰεὶ γάρ μοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν
Ἐρρίγει, μή πώς με βροτῶν ἀπάφοιτ' ἐπέεσσιν
Ἐλθών· πολλοὶ γὰρ κακὰ κέρδεα βουλεύουσιν.
7 [g] Τοῦτ' ἄρα δύστατον εἶπεν ἔπος, ὅτε οἱ γλυκὺς ὕπνος
Λυσιμελὴς ἐπόρουσε, λύων μελεδήματα θυμοῦ.

[f] Ἐγὼ δέ τις οὐ ταχυπειθής. Theocr. *Sed non ego credulus illis.* Virg. Nempe cauti & cati homines diligenter observant monitu illud **Epicharmi**, Μέμνησο ἀπιστεῖν· ἄρθρα ταῦτα τῶν φρενῶν· & illud *Solonis*, versibus hisce Lyricis contextum apud *Laert.* Sol. Πεφυλαγμένος ἄνδρα ἕκαστον, ὅρα μὴ κρυπτὸν ἔχθος ἔχων κραδίῃ, φαιδρῷ προσενέπῃ προσώπῳ, γλῶσσα δέ οἱ διχόμυθος ἐκ μελαίνας φρενὸς γεγωνῇ. ¶ Ἐρρίγει, Præter. plusquam-perf. med. à ῥιγέω metuo, unde Lat. *rigeo*, & fortè *frigeo*; ut à ῥῖγος *frigus*. Ῥιγέω *metuo*, ῥιγόω *frigeo*: Sic Lat. *horreo* utrumque significat. Porrò ab hoc præt. Med. Ἔρριγα fit præsens act. Poeticum Ἐρρίγω, unde subjunct. Ἐρρίγῃσι apud *Homerum*. ¶ Ἀπάφοιτο] Verbum Poeticum pro ἀπατᾷν, estque ἅπαξ λεγόμενον. Legitur tamen ἀπαφίσκει supr. *Od.* λ. Porrò ab hoc verbo ἀπάφω vel ἀπαφίσκειν, per aphæresin τοῦ ἀ, *Paphiam* (quasi non à *Papho* insula) fortè dictam esse Venerem, inquit *Phurnutus* De Natur. Deor. ἔχει γὰρ — καθ' Ὅμηρον, Πάρφασιν, ἥ τ' ἔκλεψε νόον πύκα περ φρονεόντων, Quem Phurnuti locum ad versum illum *Hom. Il. ξ.* suprà citatum & adductum oportuit. Πολλοὶ γὰρ, &c.] Plani multi & impostores passim circumvagantur. Πολλοί τοι κίβδηλον ἐπίκλοπον ἦθος ἔχοντες. *Theogn.* Πολλοὶ, imò οἱ πλεῖστοι κακοὶ, ut inquit *Sophus* ille apud *Laert.* *Nam nunc Lenonum & Scortorum*, (*Plaut.*) imò & Veteratorum, præstigiatorúmque *plus ferè, Quàm olim muscarum est cùm caletur maximè.* Κακὰ κέρδεα, *Hesiodo, mala lucra*: κακὰ κέρδεα ἶσ' ἄτῃσι. *Homero, malæ fraudes*: unde & Κερδὼ, ἡ ἀλώπηξ. Nec mirum si eadem vox utrumque significet, cùm circa lucrum tot tantæque fraudes versantur, ut non immeritò dixerit *Anacharsis* τὴν ἀγορὰν, h.e. *forum mercatorium*, locum sc. *lucro* captando destinatum, nihil aliud esse quàm ἀφωρισμένον τόπον εἰς τὸ ἀλλήλους ἀπατᾶν καὶ πλεονεκτεῖν.

[g] ¶ Δύστατον vox Poetica pro ὕστατον, τελευταῖον, πύματον, *postremum, ultimum*; superlat. à comparat. δύστερον. Fit autem δύτερος & δύτατος παρὰ τὸ δύω, τὸ ἐλλείπω deficio. q. comparat. & superlat. pro ἐλλιπέστερος & ἐλλιπέστατος· δεύτερος ὁ ἑνὸς μόνου, δεύτατος ὁ πάντων ὕστερος, πανύστατος. Γλυκὺς ὕπνος] *Dulcissime somne Deorum.* Ovid. Hinc & *Somno* (apud

taria intelligendum. Ἔθος ἦν παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὸ ἀκούσιον φόνον ἐργασάμενον φεύγειν ἐκ τῆς πατρίδος. *Eust. Il. o.* Nam alioquin Τὸν ἐκ τῆς προνοίας ἀποκλείναντα θανάτῳ ζημιοῦσθαι, *Si quis hominem sciens morti duit, capital esto:* non *Solonis* tantùm & 12 Tabularũ, sed & omnium ferè Gentium lex est. *Pandect.* Tit. De Pœnis. *Apud Græcos exilio voluntario fortuiti casus* (homicidia sc.) *luebantur.* ubi *Grotius, Flor. Spars. ad Jus Justin.* observat *Græcos* hoc à *Phœnicibus* habuisse, *Phœnices* ab *Hebræis.* Ἕρμα πόληος, *columen, sustentaculum, fulcrum, præsidium, propugnaculum civitatis,* i. e. florem, præcipuos, &c. Sic *Nestor* Ἕρκος & ἕρμα Ἀχαιῶν, *Hom. Hector* Κίων Τροίας, Lycophr. *Athenæ,* Ἑλλάδος ἔρεισμα, *Theron* Ἔρεισμ' Ἀκράγαντος, *Pind.* & similia. Vel Ἕρμα. π. *decus, ornamentum civitatis:* est enim Ἕρμα κόσμος γυναικεῖος (*Eust.*) unde Ἕρματα τρίγληνα, *Il.* ξ.

6 *Semper enim mihi animus in pectore charo*
Metuebat, nequis hominum me deciperet verbis
Huc-profectus; [f] *multi enim malos dolos meditantur.*
7 *Hoc utique ultimum dixit verbũ, quando eũ* [g] *dulcis somnus*
Membra solvens invasit, & solvens-curas animi.

[f] 1 Ep. *Joh.* 7. Quoniam multi seductores exierunt in mundum.

[g] *Eccles.* 5. 12. Dulcis est laborantis somnus.

(apud nostrum *Il.* ξ.) *Charis* in matrimonium data, quia *somno* nihil χαριέστερον, nihil gratius, suaviúsque. *Quid enim magis gratum gratiosúmque hominibus quàm ille Divus? Ergo & Gratia uxor ei adsit.* Lips. in *Sen.* de Benef. l. 1. Quanquã *Cæsari Scalig.* (ut est valdè erga *Hom.* morosus & δυσάρεστος) *non placet Gratias Somno in matrimonium dari, nunquam enim oportet gratiam dormire.* Poet. l. 5. c. 3. Ὕπνος λυσιμελὴς, &c.] *Placidâ laxârunt membra quiete.* Virg. *Membra cùm solvit quies.* Sen. Unde Poeta alibi de *Penelope* altùm dormiente, Λύθεν δέ οἱ ἅψεα πάντα. *Theocrit.* Idyll. 19. Ὕπνος ὅτι γλυκίων μέλιτος βλεφάροισιν ἐφίζων, Λυσιμελὴς πεδάα μαλακῷ κατὰ φάεα δεσμῷ. *Apollon.* Argon. l. 4. Ἦτε οἱ ἤδη ὕπνο χροὶ δῦνε χαῦμα Λυσιμελής. Idem hoc Epitheton, Λυσιμελὴς, somno tribuitur etiam ab eodem *Apollonio, Orpheo,* aliísque. Sed & *Baccho* & *Veneri* in Anthol. Ep. Græ. l. 2. Λυσιμελοῦς Βάκχου, καὶ λυσιμελοῦς Ἀφροδίτης. Somnus verò non tantùm λύει μέλη *Corporis,* sed etiam μελεδήματα θυμοῦ, (uti hoc in loco; & vid. supr. *Od.* υ.) nec tantùm λυσιμελὴς est, sed & λυσίκακος. Ὕπνε λυσικάκου μνήσομαι οἴκαδ' ἰών. *Theogn.* Solvitur & *cura,* & solvuntur *crura* sopore. Ὅταν πίω τὸν οἶνον, inquit *Anacr.* imò & ὅταν πίω τὸν ὕπνον, εὕδουσιν αἱ μέριμναι· unde & λυσιμέριμνος ὕπνος dicitur ab *Orpheo,* vel potiùs *Onomacrito* in Hymn.

ΟΔ. ω'.

1 [a] ΜΟῖρ' ὀλοὴ, τὴν ἔτις ἀλεύεται, ὅς κε γένηται.
2 [b] Ὡς σὺ μὲν ἐδὲ θανὼν ὄνομ' ὤλεσας, ἀλλά τοι αἰεὶ
Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους κλέος ἔσσεται ἐσθλόν. ————
3 ———————— [c] Τῷ οἱ κλέος ὔποτ' ὀλεῖται
Ἧς ἀρετῆς· τεύξουσι δ' ἐπιχθονίοισιν ἀοιδὴν
Ἀθάνατοι χαρίεσσαν ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ.
4 [d] Οὐ μὲν ἀεργίης γε ἄναξ ἕνεκ' ὔ σε κομίζει.
5 [e] Εὐδέμεναι μαλακῶς, ἡ γὰρ δίκη ἐστὶ γερόντων.
6 [f] Τῷ κεν σ' εὖ δώροισιν ἀμειψάμενος ἀπέπεμψεν,
Καὶ ξενίῃ ἀγαθῇ· ἡ γὰρ θέμις ὅστις ὑπάρξῃ.
7 ———— [g] Μάλα δὲ χρὴ πάνδεμεν ἔμπης.
8 [h] Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥα ἔτ' ἐστὲ θεοὶ κατὰ μακρὸν ὄλυμπον,
Εἰ ἐτεὸν μνηστῆρες ἀτάσθαλοι ὕβριν ἔτισαν.

[a] Μοῖραν δ' ὔτινά φημι πεφυγμένον, &c. *Il.* ζ. Vid. plura ibi. *Didicitque Achilles & Deâ natos mori.* *Sen.* Troad.

[b] *Famam extendere factis, Hoc virtutis opus.* Virg. *Volito vivus per ora virûm.* Enn. *Dignum laude Virum,* &c. Horat. *Non omnis moriar, multáq; pars mei Vitabit Libitinam.* Id. *Parte tamen meliore mei super alta perennis Astra ferar, noménque erit indelebile nostrum.* Ovid. *Fama nihil ignorari de conspicuis viris patitur.* *Symm.* l. 1. Ep. 102. Ἔστι δέ τι καὶ θανόντεσσι μέρος κἀννομον ἐρδομένων. *Pind.* Olymp. 8.

[c] Ἁ δ' ἀρετὰ καὶ θανοῦσι λάμπει. *Eurip.* Androm. Ἀρετὴ δὲ κἂν θάνῃ τις, ὐκ ἀπόλλυται, Ζῇ δ' ὐκ ἔτ' ὄντος σώματος. Id. apud *Stob.* Τέθνηκε μὲν γὰρ τὸ σῶμα τοῦ Στησιχόρου, τοὔνομα δὲ παραλαβὼν ὁ ἀνάλωτος αἰὼν εὐκλεὲς μὲν ἐν βίῳ, μακάριον δὲ ἐν μνήμαις ἀναθήσεται. *Phalar.* Epist. Ἀρετῆς δὲ μέγα κλέος ὔποτ' ὀλεῖται. *Theogn.* Ἀρετὴ γὰρ ἀκήρατον ἔλλαχε τιμήν. *Dionys.* Afer. Ἀρετὴ δὲ καὶ ὀλλυμένοισιν ὀπηδεῖ (*vivit post funera.*) *Oppian.* Hal. 2. Ἀρεταὶ κρείσσονές εἰσι μόρου. *Anthol.* l. 3. Ἐργμάτων ἀκτὶς καλῶν ἄσβεστος αἰεί. *Pind.* Isthm. 3. Ὀπιθόμβροτον αὔχημα δόξας οἷον ἀποιχομένων ἀνδρῶν δίαιταν μανύει, καὶ λογίοις καὶ ἀοιδοῖς. Id. Pyth. 1. Ῥέξαντες καλὰ ἔργα σοφῶν ἐκύρησαν ἀοιδῶν. *Theocrit.* Idyll. 16. *Carmine fit vivax virtus, expersque sepulcri.* Ovid. de Pont. 4. *Laudem perennem pia facta conciliant.* Symm. l. 4. Ep. 68. Γινωσκομένα δ' ἀρετὰ κλειναῖς ἀοιδαῖς χρονία τελέθει. *Pindar.* alibi. Φήμη τόν γ' ἐσθλὸν κἀν μυχοῖς δείκνυσι γαίης. *Suid.* ex vetere Poetâ. *Simonid.* Epitaph. *Leonidæ* & 300. Spartanorum, qui ad *Thermopylas* fortitèr pugnantes occubuere. Τῶν ἐν Θερμοπύλαις θανόντων εὐκλεὴς μὲν ἁ τύχα,- ἐντάφιον δὲ τοιοῦτον ὔτ' εὐρὼς, ὔθ' ὁ πανδαμάτωρ ἀμαυρώσει χρόνος ἀνδρῶν ἀγαθῶν· μαρτυρεῖ δὲ Λεωνίδας ὁ Σπάρτας βασιλεὺς, ἀρετᾶς μέγαν λελοιπὼς κόσμον, ἀέναόν τε κλέος. Extat apud *Diod. Sic.* l. 11. & inter *Simonidis* carmina unà cũ aliis Lyricorũ Fragm. à *F. Ursino* collectis, quanquã omissũ ab *H. Steph.* in suâ Lyric. edit. Γενναίων ἀρεταὶ πόνων τοῖς θανοῦσιν ἄγαλμα. *Eurip.* Herc. fur. *Nunquam Stygias fertur ad umbras Inclyta Virtus.* Sen. Herc. Oet. Κλέος οὐρανόμηκες ἐν βροτοῖσιν ἕξεις. *Aristoph.* Νεφ. Οὐδέ ποτε κλέος ἐσθλὸν ἀπόλλυται, ὐδ' ὄνομ' αὐτοῦ, Ἀλλ' ὑπὸ γῆς περ ἐὼν γίνεται ἀθάνατος, Ὅντιν' ἀριστεύοντα, &c. *Tyrtæus.* Οὔνομα μὲν ἥρωος ἀεὶ νέον, ὐ γὰρ ἀοιδὰς Ἀμβλυώσειν αἰὼν, κἢν ἐθέλει, δυνάται. Anthol. Ep. l. 9. Ἀθάνατοι μὲν γὰρ ὐκ ἂν δυνηθείημεν γενέσθαι, ἐκ δὲ τοῦ καλῶς ζῆσαι καὶ ἐκ τοῦ καλῶς τελευτῆσαι, καὶ τοῦτο τρόπον τινὰ κτώμεθα, ut egregiè *Augustus* apud *Dion, Cass.* l. 53. Et profectò nobis non tam ὑστεροφημίας post hanc vitam, quàm ἀθανασίας ratio habenda. Aurea est illa sententia *Sidon. Apollin.* l. 8. Ep. 4. *Modò tempus est seria legi, seria scribi; déque perpetuâ vitâ potiùs quàm memoriâ cogitari; nimiúmque meminisse, nostra post mortem non opuscula, sed opera pensanda.*

[d] Lex *Solonis*, Μὴ ἐξεῖναι ἀργὸν τρέφειν οἰκέτην.

Od. 24.

1 [a] P*Arca funesta, quam nullus fugit, quicunque natus fuerit.*
2 [b] *Sic tu quidem neque mortuus nomen amisisti, sed tibi*
Omnes apud homines fama erit bona. (*semper*
3 ———— [c] *Idcirco illi fama nunquam peribit*
Suæ virtutis; facient autem terrestribus hominibus *cantilenam*
Dii immortales gratam prudenti Penelopæ.
4 [d] *Haud sanè ideò ut ignavus sis* nihilq; agas *alit te herus* tuus.
5 *Dormi molliter, hic enim mos est senum.*
6 *Tunc te* [e] *benè donis remuneratum dimisisset,* (cere *inceperit.*
Et hospitio bono: ità enim fas est rependere ei *quicunq;* benefa-
7 [f] *Omninò oportet festinare utique* & pensum urgere.
8 *Jupiter pater,* [g] *certè adhuc estis Dii in magno Olympo,*
Si reverà proci scelera sua & improbitatem luerunt.

[a] 2 *Sam.* 14. 14. Omnes morimur, &c. *Heb.* 9. 27. Statutum est hominibus semel mori.
[b] *Psal.* 112. 6. In memoria æterna erit justus. *Prov.* 10. 7. Memoria justi cum laudibus.
[c] *Vid. locos SS. ad Gnomen præcedentem.*
[d] 2 *Thess.* 3. 10. Si quis non vult operari, nec manducet.
[e] 2 *Sam.* 2. 6. Reponam vobis beneficium hoc, qui hanc fecistis rem. *Luc.* 6. 38. Date, & dabitur vobis, mensuram bonam, &c.
[f] *Prov.* 22. 29. Vidisti virum velocem in opere suo? coram regibus stabit. *Rom.* 12. 11. In opere non pigri.
[g] *Psal.* 9. 16. Notum se fecit Dominus judicio quod exercuit, cùm suo ipsius facto illaqueatus est improbus.

κέτην. Apud *Athenienses* (etiam & *Sardoos*, teste *Ælian.* Var. Hist. 4. 1.) ἀργίας ἦν δίκαι. *M. Basil.* Ἀργία κακοεργίας ἀρχή. *Cyrus* apud *Xenoph.* Ὡς χαλεπὸν μὲν καὶ ἕνα ἄνθρωπον ἀργὸν τρέφεσθαι, &c. Non ἀργίης, sed ἔργου ἕνεκα aluntur servi: imò ἔργον non minùs necessarium τῷ οἰκέτῃ, quàm aut κόλασιν aut τροφὴν statuit *Aristot.* in Oeconomicis.

[e] *Julian.* Orat. 2. *Galen.* de Sanitate tuendâ l. 5. apud *Beverovic.* de Vit. Term. ubi vir doctiss. per μνημονικὸν ἁμάρτημα *Nestorem* posuit pro *Laerte*, quem sc. *Ulysses* filius hìc alloquitur. Quod verò *Homerus* hìc de Senibus, id de felibus alicubi dixit *Theocritus.* Αἱ γαλέαι μαλακῶς χρῄζοντι καθεύδειν. Senes quietem & otium desiderant, Ὁ μὲν χειμὼν σκέπης, τὸ δὲ γῆρας ἀλυπίας δεῖται. *Socrat.* apud *Stob.* *Juvenum siquidem virtus præsumptione laboris animatur: sola senum vita est, quietis invenisse remedia,* Cassiodor. Var. l. 5. Epist. 25. Ἡ γὰρ δίκη, &c.] Imitari videtur *Magnus Basil.* Homil. πρὸς τοὺς νέους, &c. (observante Magno Grotio) Ἥπερ δίκη ἐστὶ κολάκων.

[f] Καὶ δόμεν ὅς κεν δῷ· & Δώτῃ μέν τις ἔδωκεν. *Hesiod.* Χάρις χάριν γάρ ἐστιν ἡ τίκτουσ' ἀεί. *Soph.* Ajace. Duos hosce locos ex *Hesiod.* & *Soph.* quando hùc adduxeram, inveni posteà hìc apud *Eustath.* Nos vulgò, *Beneficium beneficium postulat:* & quidem Αὐτῷ τῷ μέτρῳ, καὶ λώϊον, uti rectè monet idem Vates *Ascræus.* Ἑκόντι τοίνυν πρέπει νόῳ τὸ εὐεργέτην ὑπαντιάσαι. *Pind.* Pyth. 5. *Improbus est homo, qui beneficium scit sumere, & reddere nescit.* Plaut. Pers. Ὅστις ὑπ.] εὐεργεσίας sc. qui inceperit, qui prior dederit, qui beneficio provocaverit. Notetur elegans γοργότης & βραχυλογία, ἢ [illegible].ὁ.ὑ. *ità enim æquum est ei rependere, qui prior,* &c. ¶ Ὑπάρχειν hìc ἀντὶ τοῦ προκατάρχειν (quod οἱ μεθ' Ὅμηρον & κατάρχειν dicunt) estque ἅπαξ εἰρημένον Homero.

quanquam.

quanquam apud πεζογράφοις frequens, cum gen. vel accus. sequente.

g Ποιεῖν (δεῖ) τὰ δόξαντα μετὰ σπουδῆς. *Demosth.* Phil. 1. *Diu delibera, fac citò.* Sen. Nam, *Mora trahit periculum*, & *-Mora sæpè malorum, Dat causas.* Manil. *Tolle moras; semper nocuit differre paratis.* Lucan. Οὐκέτ' ὀκνεῖν καιρὸς, ἀλλ' ἔργων ἀκμή. *Soph.* Electr. Χρὴ σπεύδειν, famulos inprimis & ministros. Unde ὀτρηρὸς θεράποντας subinde vocitat *Homerus.* Sed & Duces etiam & Imperatores: unde *Q. Curt.* de *Alexandro* (l. 5.) *Nullam virtutem regis istius magis quàm celeritatem laudaverim.* Αἰεὶ δ' ἀμβολιεργὸς ἀνὴρ ἄταισι παλαίει. *Hesiod.* Ἀργίας γὰρ πρόφασις ἡ ἀναβολή. *Simplic.* in *Epict.* & Τὸ μέλλον ἴσον ἀπραξίᾳ. *Eurip.* Orest. Ergo *festinandum*, sed *lentè*, uti monet idem *Tragicus*, Σπεῦδε βραδέως.

h Ex hoc loco (opinor) desumpta solennis illa formula, quâ *Deos esse* exclamabant, quoties aut bonis benè, aut malis malè erat, aut etiam res utcunque ex voto fluebant. *Liv.* l. 3. *Dum pro se quisque Deos esse, & non negligere humana fremunt.* Manlius Torquatus apud eundem, l. 8. *Est cœleste numen; es, magne Jupiter.* Egregiè *Claudian.* de pœnâ Rufini, *Absolvitque Deos.* Nec minùs salsè quàm scitè *Stratonicus* apud *Athen.* l. 8. cùm videret trabis ruinâ improbum quendam hominem oppressum & occisum, Ἄνδρες, inquit, δοκῶ εἰσὶ θεοί· εἰ δὲ μὴ εἰσὶ, δοκῶ εἰσί· lepidè viz. ludens in ambiguitate vocis δοκῶ. Contrà, Θεῶν ὄνειδος τοὺς κακοὺς εὐδαιμονεῖν. Incert. apud *Grot.* excerpt. Vetus & perpetua hæc querela de providentiâ.

9 i Ὄσσα δ' ἄρ' ἄγγελος ὦκα κατὰ πτόλιν ᾤχετο πάντη.
10 k Ἡμεῖς δ' αὖ παίδων τε κασιγνήτων τε φόνοιο
Ἔκλησιν θέωμεν, καί τ' ἀλλήλους φιλέωμεν,
Ὡς τὸ πάρος· πλοῦτος δὲ καὶ εἰρήνη ἅλις ἔστω.
11 l Καὶ πολλοὶ περ ἐόντες, ἀναγκαῖοι πολεμισταί.
12 m Μή τι καταισχύνειν πατέρων γένος, οἳ τὸ πάρος περ
Ἀλκῇ τ' ἠνορέῃ τε κεκάσμεθα πᾶσαν ἐπ' αἶαν.

i *Fama malum, quo non velocius ullum.* Virgil. *Fama— Spargitur in turmas solito pernicior index, Cùm lugenda refert.* Stat. Pap. Theb. 3. ¶ Ὄσσα, κληδὼν καὶ φήμη. *Hesych.* Etiam θεὰ μυθικὴ apud *Hom.* Vid. supr. *Od. α.* Gnom. 10. Obiter hic notetur παρήχησις, seu παρονομασία, ὦκα ᾤχετο.

k Ἔκλησις· ἡ ἄγαν λήθη (κατ' ἐπίτασιν προθέσεως) ὃ δὴ μάλιστα εἰρήνης αἴτιον. *Eustath.* qui & hùc adducit illud ex *Euripid.* quanquam celato nomine autoris. Ὦ πότνια λήθη τῶν κακῶν ὡς εἶ σοφή! Concinit Vates *Thebanus* Olymp. 2. Τῶν δὲ πεπραγμένων ἐν δίκᾳ τε καὶ παρὰ δίκαν (qualia multa sc. in bello φιλεῖ γίνεσθαι) λάθα πότμῳ σὺν εὐδαίμονι γένοιτ' ἄν. Et sanè finito bello præsertim civili (uti hic inter *Ithacenses*) firmissimum pacis fundamentum est ἡ τῶν προγεγενημένων ἔκλησις, seu ἀμνηστία, seu ἀμνησικακία. Quam & simpliciter ἀμνηστίαν appellant *Græci*, præsertim Historici. Insigne inprimis erat illud apud *Athenienses* τὸ ψήφισμα τῆς ἀμνηστίας, vulgò *Actus Oblivionis*, ἐπὶ τοῖς τριάκοντα, cujus meminêre inter alios *Lysias, Andocides, Xenophon, Plut. Cic.* & *Valer. Max.* quorum postremus loquens de *Thrasybulo* lib. 4. cap. 1. *Plebiscitum*, inquit, *interposuit, nequa præteritarum rerum mentio fieret: Hæc oblivio, quam Athenienses ἀμνηστίαν vocant, concessum & labentem civitatis statum in pristinum habitum revocavit.* Æschin. c. Ctesiph. Ἔσωσαν τὴν πόλιν τὸ κάλλιστον ἐκ παιδείας ῥῆμα φθεγξάμενοι, μὴ μνησικακεῖν. Prudenter itaque *Cic.* Oratione habitâ in Senatu statim post occisum *Cæsarem*, *Romanos* exemplo *Atheniensium* ad ἀμνηστίαν hortatur; Τὰ μὲν γεγενημένα ταῦτα χαλάζης τε πνοῆς καὶ κατακλυσμοῦ τρόπον συμβεβηκέναι νομίζοντες λήθῃ παραδῶτε. Adeóque ἔπεισε τὴν γερουσίαν μηδένα μηδενὶ μνησικακῆσαι ψηφίσασθαι. *Dio Cass.* lib. 44. Salutare quidem hoc Senatusconsultum de oblivione præteritorum malorum, si quàm tempestivè latum, tam religiosè servatum fuisset. Ἐγὼ νομίζω κρατίστας μὲν εἶναι διαλλαγὰς καὶ πρεπωδεστάτας συγγενέσι καὶ φίλοις πρὸς ἀλλήλους, ἐν αἷς οὐδὲν ἔστιν ἔγκοτον, οὐδὲ μνησίκακον, &c. *Dion. Halic.* Rom.

Vetus Poeta apud *Cic.* de Natura Deorum l. 3. *Nam si curent* (Dii sc. res humanas) *bonis benè sit, malis malè; quod nunc abest.* Ovid. *Esse Deos credamne?* Lucan. *Sunt nobis nulla profectò Numina; cùm cœco rapiantur singula casu, Mentimur regnare Jovem.* Martial. *Credimus esse Deos?* & *Selius* ille Atheus apud eundem ex sua ipsius prosperitate probat, *Nullos esse Deos, inane cœlum.* Sil. Ital. *Estis ubi, Superi?* Eurip. Ὦ Ζεῦ, τί λέξω; πότερά σ' ἀνθρώπους ὁρᾷν; Id. Elect. Ἢ χρὴ μηκέθ' ἡγεῖσθαι θεούς, Εἰ τἄδικ' ἔσται τῆς δίκης ὑπέρτερα. Id. *Iphig. Aul.* Εἰ δ' εἰσὶ θεοί, δίκαιος ὢν ἀνὴρ σύ γε Ἐσθλῶν κυρήσεις. Alius in hoc argumento passim laudatus, Τολμῶ καλεῖν μήποτ' οὐκ εἰσὶν θεοί· Κακοὶ γὰρ εὐτυχοῦντες ἐκπλήττουσί με. Hinc & *Diagoras* ille Atheus ideò primùm Deos esse negabat, ὅτι ἠδικήθη ὑπό τινος ἐπιορκήσαντος, καὶ μηδὲν ἕνεκα τούτου παθόντος. *Sext. Empir.* adv. Mathem. l. 8. Et *Diogenes* Cynicus dicere solebat, *Harpalum, qui temporibus illis prædo felix habebatur, contra Deos testimonium dicere, quòd in illa fortunâ tamdiu vixerit.* Cic. loco suprà laudato. Nec minùs impia & athea vox illa *Dionysii* de seipso prosperè navigante (apud eundem ibidem) *Videtisne* (*inquit*) *amici, quàm bona à Diis immortalibus navigatio sacrilegis detur?* Vid. plura hanc in rem ibi, & apud *Sen.* de Provid. *Lucian.* Jove Confut. *Plotin.* Ennead. 3. l. 2. *Simplic.* Comment. in *Epict.* c. 38.

9 *Fama utique nuncia citò per urbem ibat passim.*
10 [h] *Nos autem denuò filiorúmque fratrúmque cædis*
Oblivionem inducamus; hi autem se mutuò diligant
Sicut anteà; opulentia verò & pax abundè esto.
11 *Interdum etiam cani qui sunt* præ ætate, *coguntur pugnare.*
12 *Nè dedecoremus majorum genus, qui quondam*
Viribus ac robore excelluimus totum per orbem.

[h] *Jud.* 21. 23. Miserúntque nuntios ad filios Benjamin —& præceperunt eis, ut eos suscipe-rent in pace.

Rom. Antiqu. l. 3. Πλοῦτος δὲ, &c.] Εἰρήνη καὶ πλοῦτος ἔχοι πόλιν. *Theog.* Πλοῦτος καὶ Εἰρήνη (duæ *Aristophanis* Comœdiæ) Divitiæ & Pax, comites ferè individuæ. Unde Εἰρήνη βαθύπλουτος, ab *Eurip.* & *Aristophane* dicitur. Τίκτει δέ θνατοῖσιν Εἰρήνη μεγάλα πλοῦτον. Bacchyl. Ἀσφαλὴς δίκα καὶ ὁμότροπος εἰρήνα, ταμίαι ἀνδράσι πλούτου. *Pind.* Olymp. 13.

[l] *Necessitudo, quæ etiam timidos fortes facit.* Sallust. Conjur. *Catilin. Necessitate, quæ ultimum & maximum telum est, fortiores estis.* Liv. lib. 4. *Efficacior in adversis necessitas quàm ratio.* Curt. lib. 8. Τοὺς ἀσθενεῖς πολλάκις αἱ χρεῖαι ποιοῦσι πολεμιστάς. *Nazianz.* Epist. 32. Καὶ ὑπὲρ τοῦ ζῆν ἐπειγούσης τῆς ἀνάγκης μαχομένους, ὅπερ καὶ τοὺς δειλοὺς ῥωμαλέους ἀπεργάζεται. *Tyo Duchat.* Bell. Sacr. l. 4. Δεινὴ γὰρ ἡ ἀνάγκη, καὶ ὁ περὶ τῶν ἐσχάτων κίνδυνος ἱκανὸς θάρσος ἐνθεῖναί τινι καὶ μὴ προϋπάρχον φύσει. *Dionys. Halic.* Rom. Antiqu. l. 8. Et nescio annon hùc respexerit *Virgil.* Æn. 9. *Canitiem galeâ premimus.* Et *Lucanus* de *Curione* (l. 4.) *Fortis virtute coactâ.*

[m] *Honestissimum est majorum sequi vestigia, si modò recto itinere præcesserint.* Plin. l. 5. Ep. 7. Et certè *Magnus verecundiæ stimulus est laus parentum: dum illis non patimur esse impares, quos gaudemus autores.* Cassiodor. Var. l. 9. Epist. 22. *Utcunque defecère mores, Dedecorant benè nata culpæ.* Horat. l. 4. *Od.* 4. Si ergo à majorum virtute degeneras, nec piorum parentum vestigia premis, si πατέρων γένος αἰσχύνεις, & stirpis & familiæ probrum es & dedecus, & (quod *Augustus* apud *Suetonium* de prole suâ dixit) vomica & carcinoma: denique, *Si te*

Thersitæ similem producat Achilles, profectò nil tibi proderit apud Deum, πατραγαθία, nec bonis parentibus nasci: siquidem ille (ut *Antigonus* apud *Plutarch.* in Apophtheg.) Ἀνδρα-

13 ⁿ Τίς νύ μοι ἡμέρη ἥδε, θεοὶ φίλοι; ἦ μάλα χαίρω·
ʳ Υἱός θ' υἱωνός τ' ἀρετῆς πέρι δῆριν ἔχουσι.

ⁿ Εἰ ὁ πάππος ἀπὸ τῆς φύσεως ἀποδοθεὶς ἡμῖν, παρέσῃ τῷ τότε δικαστηρίῳ, οὐκ ἂν εἶπεν, Τίς νύ μοι ἡμέρη ἥδε, θεοὶ φίλοι, νὴ Δία μάλα χαίρων, &c. *Sen.* Rhetor Controvers. 31. ex *Nicete*, autore *Græco*, àd hunc *Hom.* locum alludens. *Proh Dii immortales! qui hic illuxit dies!* Cic. fragment. Orat. in L. *Pis. O præclarum diem!* Id. *Salve festa dies.* Mart. *Qualis nox fuit illa, Dii Deæque!* Petron. Arb. Satyr. *O diem lætum, notandúmque mihi candidissimo calculo!* *Plin.* l. 6. Ep. 11.

ʳ Υἱός θ' υἱωνός τ'] Οὐκ ἔστι μείζων ἡδονὴ ταύτης πατρὶ, Ἢ σωφρονοῦντα καὶ φρονοῦντ' ἰδεῖν τινα τῶν ἐξ ἑαυτοῦ. *Menand.* apud Stob. Ἀρετῆς πέρι, &c.] Ἀγαθὴ δ' ἔρις ἥδε βροτοῖσι. *Hesiod.* Φιλοτιμία δὲ ἡ πρὸς τοὺς ἀλλήλους ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ—Ἔρις οἶμαι αὕτη ἀγαθὴ, &c. *Apollon.* apud Philostrat. l. 4. *Certamen honestum, & disputatio splendida: omnis est enim de virtutis dignitate contentio.* Cic. de Fin. l. 2. Ἀγαθὴ δ' ἔρις

γαθίας, οὐ παραγαθίαις μισθοὺς καὶ δωρεὰς δίδωσι. *Constantin. Manass.* Synops. hist. Τὸν τοῦ πατρὸς αἰσχύνοντα τὸ γένος, καὶ τὸ λέχος. *Hom.* suprà *Il.* ζ. Μηδὲ γένος πατέρων αἰσχυνέμεν. Vid. ibi.

13 [i] *Quæ mihi dies hæc, Dii chari! certè admodum gaudeo;*
Filius nepósque de virtute certamen ineunt.

[i] *Prov.* 10. 1. Filius sapiens lætificat patrem.

δ' ἔρις, *cùm invicem se mutuis exhortationibus amici ad amorem immortalitatis exacuunt. Plin.* l. 3. Epist. 7. Atque utinam profectò sopitis omnibus aliis litibus & controversiis sola in æternum glisceret hæc contentio, atque ità perpetuò invicem certarent de virtutis palma [ἀρετῆς πέρι] Καὶ πατέρες καὶ τέκνα, καὶ υἱέες, υἱωνοί τε, Καὶ παῖδες παίδων, τοί κεν μετόπισθε γένωνται. *Desinam* in hoc Voto: Cui εἴθε ὁ Θεὸς ὀπηθεῖν

ΤΕΛΟΣ.

INDEX SENTENTIARUM
Alphabeticus juxta Locos communes.

A.

Adhortatio, Admonitio

amici multùm valet. Il. λ, 11.

Adulatio, Assentatio

fugienda. Οδ. ξ, 13.
etiam sapientes decipit. Il. ξ, 5.
placidis verbis occidit. Il. ω, 22.

Adulteri, Adulterium.

Adulteri *lapidibus obruendi.* Il. γ, 5.

Æmulatio

res pulchra. Il. ζ, 7. Οδ. ω, 13.

Ætas

alia alios mores postulat. Οδ. α, 11.
parentum pejor avis tulit nos nequiores. Οδ. β, 5.

Amicus, Amicitia.

Amicus *prudens haud inferior fratre.* Οδ. θ, 28.
privatim monendus. Οδ. ϱ, 32.
Amici *consilium utile.* Il. λ, 11.
mors incompensabilis. Il. σ, 2.
Amici *linguâ tenus multi.* Οδ. ρ, 2. σ, 13.
Amicorum *amici iidem.* Il. ι, 32.
Amicis *periclitantibus opitulandum.* Il. σ, 4, 10. Οδ. κ, 14.
Amor *ex aspectu nascitur.* Il. ξ, 9.

Anima

res pretiosissima. Il. ι, 20.
velut somnus avolat. Οδ. λ, 6.
Animæ (*seu vitæ*) *jactura irreparabilis.* Il. ι, 21.

Antipathia

inter homines interdum, ut inter alias animantes. Il. χ, 8.

Antiqui, Antiquitas.

Antiquitati *cedit posteritas.* Οδ. θ, 11.

Aqua

omnium rerum principium. Il. ξ, 8.

Ate, Noxa, Damnum.

Ate *omnibus nocet.* Il. ι, 26. τ, 5.

Audacia, Confidentia.

Audentes *fortuna juvat.* Il. ε, 12. Οδ. η, 2.

Auguria, Omina, Præsagia.

Auguria *mortem non prohibent.* Il. β, 22, 33.

non respicienda. Οδ. β, 10.
Augurium *optimum pugnare pro patriâ.* Il. μ, 4.

Aurem præbere, Auscultare.

Aures *sine mente frustrà sunt.* Il. ο, 1.
Auscultandum *præstantioribus.* Il. β, 8.

B.

Bellum

civile detestandum. Il. ι, 2.
Belli *Præses Deus.* Il. δ, 2. ρ, 16. τ, 10.
eventus anceps. Il. ζ, 12. ρ, 9. σ, 13. υ, 14. Οδ. λ, 15.
spes in manibus. Il. ο, 17. π, 10.
statim est satietas. Il. τ, 10.
stipula multa seges parva. Ibid.
summa sunt discrimina. Il. κ, 3.
Bello *alii aliis præstant.* Il. μ, 6. χ, 5.
nulla salus. Il. ε, 1.
paululùm desistere juvat. Il. λ, 12.
optimi quique absumpti. Il. ω, 8.
Bellorum *civilium furiæ non nisi per* ἀμνηστίαν *sopienda.* Οδ. ω, 10.

Beneficium, Benefactores.

Beneficia *compensanda.* Οδ. ω, 6.
Benefactores *non obliviscendi.* Οδ. θ, 19, χ, 4.
Benefacere *præstat quàm malefacere.* Οδ. χ, 10.

Bona, Commoda

malis permixta. Il. ω, 19. Οδ. δ, 9. θ, 1. ο, 12.

Boni, Probi.

Bonorum *animi flexibiles.* Il, ν, 3. ο, 5.
animæ post mortem beatæ. Οδ. δ, 19.
Bonis *benè precandum.* Οδ. β, 1.

C.

Canticum

novissimum gratissimum. Οδ. α, 15.

Cautela, Cautio, Circumspectio.

Cave *nè impingas in lapidem.* Il. ψ, 5.

Chorea, Saltatio

convivii comes. Οδ. α, 6.
Choreis *optimi sæpè moribus pessimi.* Il. ω, 8.

Cibus, Commeatus, Victus

in tempore sumendus. Οδ. ρ, 3.
in bello necessarius. Il. τ, 7, 11.
Cibus *& somnus vires reficiunt.* Il. ι, 39.

Cœlum.

In Cœlo *summa felicitas & tranquillitas.* Οδ. δ, 19. ζ, 1.

Coma, Crinis.

Comati *ferè effeminati.* Il. λ, 6.

Concio,

Concio, Concilium

viros præstantes facit & postulat. Il. ι, 22.

Conjux, Conjugium.

Conjugis *prioris obliviscitur ferè femina iterum nupta.* Οδ. ο, 1.
Conjugem *suam amat quilibet vir probus.* Il. ι, 17.
Conjugalis *pax & concordia res optima.* Οδ. ζ, 3.
Nuptiæ infelices deprecandæ. Il. γ, 3.
Nuptias conciliat virtus. Il. ν, 10. Οδ. ξ, 7.
sed & opulentia. Οδ. φ, 5.

Consilium, Consiliarii.

Consilium *frustrà datur scienti.* Οδ. π, 6.
prudens salutare. Il. κ, 1.
viribus præstantius. Il. ψ, 4. Οδ. ν, 12.
bonum, à quocunque datum, amplectendum. Il. ξ, 3.
malum aliquando obtinet. Οδ. κ, 2.
Boni Consiliarii *res exoptatissima.* Il. β, 17.

Convitium, Contumelia.

Convitia *animum mordent.* Οδ. θ, 8.
in proclivi omnibus sunt. Il. υ, 5.
Convitiatoribus *os obstruendum.* Il. β, 13.
Contumelia *iram provocat.* Il. ι, 36.
Contumeliis *aliorum movetur vir prudens.* Οδ. α, 9.

Convivium, Dapes.

Convivia *à viris principibus lautè celebranda.* Οδ. λ, 5.
non decet luctus. Οδ. δ, 4.
nec rixa. Il. β, 18. Οδ. π, 12.
sed hilaritas. Οδ. θ, 21. ι, 2.
In Convivio *bibat quisque pro libitu.* Οδ. θ, 2.

D.

Deus

dator omnium bonorum. Οδ. θ, 15.
dispensat tum bona, tum mala. Il. ω, 19. Οδ. δ, 10. ο, 12.
supplicum, & pauperum, & peregrinorum tutor & vindex. Οδ. ζ, 5. ι, 7, 13. ξ, 1, 11. ϱ, 24.
pios exaudit. Il. α, 10.
videt & novit omnia. Il. γ, 15. Οδ. δ, 12. υ. 3.
præsentia, præterita & futura. Il. α, 5.
& quæ justè vel injustè fiunt. Οδ. ϱ, 26.
improbos punit. Οδ. ν, 8.
certò, licet serò. Il. δ, 4.
præcipitabit in Tartarum. Il. θ, 1.
quasi peregrinans per terram perlustrat omnia. Οδ. ϱ, 26.
odit mala opera. Οδ. ξ, 3, 11.
ex sapientibus stultos facit, & contrà. Οδ. ψ, 1.
suam cuique sortem distribuit. Οδ. τ, 16.

non

non omnia omnibus dat. Il. δ, 8. ν, 12. π, 5. σ, 14. Οδ. θ, 6. ρ, 21.
probè notus ex operibus. Il. ν, 2. ο, 11.
mittit insomnia. Il. α, 4.
attollit unum, & deprimit alterum. Il. ο, 11. Οδ. π, 10.
omnia disponit pro libitu. Il. ϛ, 14, 15.
dat robur & fortitudinem. Il. α, 9.
idque pro libitu. Οδ. φ, 7.
externam prosperitatem. Οδ. ν, 3. σ, 2.
idque tam bonis, quàm malis. Οδ. ζ, 4.
victoriam. Il. η, 3. λ, 5. π, 12. φ, 9 Οδ. φ, 7.
prudentes non deserit. Οδ. ν, 11.
creavit cœlum & terram. Il. σ, 15.
propter iniquitatem mittit diluvium. Il. π, 6.
suis semper & ubique præsens. Il. κ, 7.
eósque extra periculi aleam collocat. Il. λ, 3.
carnis & sanguinis expers. Il. ε, 8.
dolores decrevit hominibus, ipse curarum expers. Il. ω, 18.
deliberantibus consilia suggerit. Οδ. γ, 5.
invocandus in exordiis concionum, aut historiarum insignium. Il. π, 4.
immutabilis. Οδ. γ, 8.
omnipotens. Il. θ, 2. τ, 4. Οδ. δ, 10. κ, 11. ξ, 15.
incomprehensibilis. Il. φ, 10.
invisibilis. Οδ. κ, 16. π, 7.
sapientissimus. Οδ. ε, 3.
Dei *consilium inscrutabile.* Οδ. ψ, 2.
infallibile. Il. α, 2. θ, 7. Οδ. ε, 1.
auxilio fretus nil desperet. Il. λ, 5. Οδ. γ, 16. ν, 12.
potestas summa. Il. β, 4. θ, 3. φ, 4.
aspectus terribilis. Il. υ, 2.
ira gravis & tremenda. Il. ε, 6. ξ, 13. Οδ. β, 3. ε, 2.
dona insuperabilia. Il. υ, 9.
non contemnenda. Il. γ, 6.
quietè utenda, non abutenda. Οδ. σ, 7.
protectio, populi confidentia. Il. ι, 37.
ad loca etiam remotissima se extendit. Οδ. γ, 11.
Deo *non resistendum, nec cum eo contendendum.* Il. α, 19. ε, 5, 9, 13. ζ, 2, 3. ρ, 5. φ, 3. Οδ. δ, 1, 14. μ, 3.
sacrificandum. Il. η, 10.
dandum liberalitèr. ω, 14.
obediendum. Il. μ, 3. Οδ. δ, 11. π, 15.
charus, cæteris hominibus præstat. Il. ι, 4. Οδ. δ, 7.
consiliarius nemo. Il. η, 9.
exosus, non excipiendus hospitio. Οδ. κ, 5.
auspice fidendum. Οδ. β, 12.
non probante, nihil tentandum. Οδ. π, 15.
invito, nihil succedit, nec diu durat. Il. μ, 1.
omnes indigent. Οδ. γ, 6.

homines non comparandi. Il. ε, 11. Od. ε, 3, 4. π, 9.
res permittendæ. Od. ρ, 33 τ, 13. χ, 6.
Deum *esse, improborum pœnæ demonstrant.* Od. ω, 8.
videre, difficile. Il. υ, 2. Od. κ, 16. π, 7.
malorum autorem faciunt homines iniqué. Od. α, 3.

Dilatio, Mora, Procrastinatio

fugienda. Il. β, 19. τ, 6. Od. ο, 5. φ, 3. ω, 7.

Divitiæ, Opes

amicos pariunt. Od. λ, 7.

Doctrina, Philosophia.

Ejus radices amaræ, fructus dulces. Od. κ, 10.
ideò dulcedine suâ tanquam Siren homines ad se allicit & invitat. Od. μ, 4.

Dolor animi, Mœror

de præteritis moderandus. Il. σ, 6.
Dolores *ingentes stupent.* Il. ρ, 18. Od. κ, 8.

Dolores Corporis

acres & acuti, sunt sicut dolores parturientis. Il. λ, 4.

Domus, Res domestica

curanda. Od. δ, 13. ο, 5 τ, 1.
præsertim in educandis liberis. Od. ξ, 10.
Domestici *præ aliis chari.* Il. ι, 35.
Quisque in Domo *suâ Rex.* Od. α, 20. ι, 6.

Dona, Munera

placant iratos. Il. ι. 8.
Dona *non-dona hostium.* Il. ι, 19. Od. ι, 10.
Donum *non respuendum.* Od. σ, 14.
vel exiguum, gratum. Od. ζ, 5.
Dandum *egenis petentibus.* Od. δ, 21.
Dare *de alienis facile.* Od. ρ. 20.

E.

Ebrietas (*vid. Vinum.*)

futilis & garrula. Od. ξ, 16.
lacrymas interdum elicit. Od. τ. 6.
Ebrius *sibi malum adsciscit.* Od. φ, 11.

F.

Fama, (Rumor)

velox. Od. ω, 9.
communis, nuncia Dei (nec de nihilo.) Od. α, 10.
postuma, pro cujusque meritis bona aut mala. Od. τ, 11.
Famæ *ratio habenda.* Od. φ, 12.

res non semper respondent. Od. ι, 15.

Fames, Venter, Inedia

quid non mortalia pectora cogit? Od. η, 6. ο, 8. ρ, 12.
pugnantibus inimica. Il. τ, 7, 11.
Fame *mori, miserrimum*. Od. μ, 11.

Fatum

inevitabile. Il. β, 22. υ, 1, Od. η, 5.

Felicitas, Beatitudo, Prosperitas

Dei donum. Od. ν, 3. σ, 2.
humana, lubrica & instabilis. Od. τ, 3.
Vita beata *laboris expers*. Od. δ, 19. ι, 15.

Femina, Mulier

prudens nec filii consilium respuit. Od. α, 17.
domi se continere debet. Od. θ, 14. σ, 10.
Quod feminarum *est, agat*. Il. ζ, 20. Od. α, 16.
Feminæ *nulla fides*. Od. λ, 12, 13.
Muliere improbâ nihil improbius. Od. λ, 10, 11.

Fessus, Fatigatus

pugnando facilè superatur. Il. λ, 13.

Festa, Solennitates.

Deorum Festa *manibus mentibúsque puris celebranda*, Od. φ, 6.

Fides

non habenda temerè cuivis. Od. ψ, 6.
nec omninò ei, qui jam semel fefellit. Il. ι, 18.

Finis

coronat opus. Il. δ, 3.

Fœditas, Sordes.

Fœdorum *& fœtidorum contubernium grave*. Od. δ, 16.

Forma, Pulchritudo

bonum, quo homines multùm capiuntur. Il. γ, 9.
& superis gratum. Il υ, 3.
non semper conjuncta cum fortitudine, virtute, aut prudentiâ. Il. ρ, 7. Od. θ, 7, 13. ρ, 21.
cum ea conjuncta, res præclara. Il. ω, 12. Od. ο, 11.
absque ea sordet. Il. γ, 2. θ, 9.
imò nocet. Il. γ, 10.
post mortem nil prodest. Il. γ, 4.
nec contra mortem. Il. ρ, 3.

Fortis, Fortitudo.

Fortitèr *in bello agendum*. Il. ζ, 1. λ, 8.
aut ferendum, aut feriendum. Il. ψ, 16.
Fortiores *arma meliora decent*. Il. ξ, 11.

Fortem

Fortem *non decet esse maledicum.* Il. α, 16.
Fortes *apud posteros celebrantur.* Od. α, 13.
in bello pauciores occumbunt, quàm timidi. Il. ε, 12.
Vel fortissimus *quisque multitudine obruitur.* Il. ο, 16. π, 9. υ, 11. Od. π, 3. υ, 9.
Fortitudo *Dei donum,* Il. α, 9. υ, 4. Od. φ, 7.
interdum in pusillo corpore. Il. ε, 14.

Fraus, Fallacia, Dolus

an virtus, quis in hoste requirat? Od. λ, 4.
Fallere *præstantiores non decet.* Il. ψ, 12.
Fraus & *impostura passim fervet.* Od. λ, 8.
ideóque cavenda, quia frequens. Od. ψ, 6.
Semel deceptus cautior fit in posterum. Il. ι, 18.

Frugalitas, Moderatio, Temperantia.

Frugalitatis *ferè comes justitia.* Il. ν, 1.

Frustrari {Spe / Voto}

turpe. Il. β, 5, 14.
morte gravius. Od. φ, 4.

G.

Garrulitas

vitanda. Il. γ, 13. ι, 12. Od. δ, 6.
præsertim coram præstantioribus. Il. ψ, 6.

Genus, Affinitas, Cognatio.

Generis *stirps, & origo alicunde omnibus.* Od τ, 7.
Gener & *socer post consanguineos proximi.* Od. θ, 27.

Gloriatio, Jactantia

non est bona. Il. ρ, 1.

Gratus, Gratitudo.

Grati *hominis est benè merentibus bona precari.* Il. ψ, 14.
Grati *pro beneficiis pauci.* Od. δ, 23.

H.

Homo.

Homines *foliis similes.* Il. ζ, 4. φ, 7.
infirmiores nunc quàm olim. Il. ε, 7.
in rebus prosperis securi, adversas ferunt inviti. Od. σ, 5.
alii aliis pollent donis, nulli omnibus. Il. ε, 10. ν, 12. ρ, 7. σ, 11. τ, 9. ψ, 15. Od. θ, 6.
Hominem *omnia dicere, quæ dicenda, difficile.* Il. μ, 2.
Homine *nihil miserius.* Il. ρ, 13.
infirmius. Od. σ, 5.
Hominum *vita brevis.* Od. τ, 10.

corda dura. Od. ψ, 3.
cogitationes & consilia dependent ex quotidiano rerum eventu. Od. σ, 6.
Hominibus *magnæ calamitates divinitùs accidunt.* Il. τ, 15.
etiam regibus. Od. υ, 5.

Homicida

patriam fugit. Od. ψ, 5.
nisi pretium persolverit. Il. ι, 34.
vino, si possit, sopiat conscientiam. Od. ι, 8.

Honor

à Deo est. Il. β, 7. ι, 31. ρ, 10.
flexanimis. Il. ι, 27.

Hospes, Peregrinus, Hospitalitas.

Hospes *non contendat cum eo, qui ipsum hospitio excipit.* Od. θ, 10.
invitus non detinendus. Od. ο, 4.
quietè & modestè se gerat. Od. ρ, 25.
ut pater colendus. Od. θ, 22.
Hospitis *humanitas non obliviscenda.* Od. ο, 2.
Hospites *seu Peregrini injuriâ non afficiendi.* Od. ξ, 1, 11. ρ, 18. σ, 11, 18. υ, 8.
Hospitum *tutor & vindex Deus.* Od. ζ, 5. ι, 7, 13. ξ, 1, 11.
Hospitalitas *piis convenit, & Deo placet.* Od. θ, 25.
principes decet. Od. λ, 5.
Modus in Hospitalitate *servandus.* Od. ο, 3.

I.

Jejunus, Jejunium.

Jejuni *ad pugnam inhabiles, & inepti.* Il. τ, 7.

Ignavus, Ignavia, Pigritia.

Ignavi *in domo non tolerandi.* Od. τ, 2. ω, 4.
Ignavi *pugnam detrectant.* Il. κ, 2.
Pigritia in bello periculosa. Il. ν, 5.

Imperium

in subditos cuique exercendum. Il. β, 21.

Impossibile

nihil aggrediendum. Il. ρ, 4.

Incitare, Impellere

currentem, non opus est. Il. θ, 10.

Inconstans, Inconstantia.

Inconstans *homo neutrarum est partium.* Il. ε, 3.
varius, sibique dissimilis. Il. ζ, 5. Od. ϖ. 8.
instar Protei mutabilis. Od. δ, 15.

Infirmus, Imbellis, Infirmitas.

Infirmi *hominis imbelle telum.* Il. λ, 7.

Ingratus,

Ingratus, Ingratitudo

vitium nimis quàm commune. Od. δ, 23.

Injuria, Oppressio, Violentia

ad cœlum ascendit in aures Dei. Od. ρ, 31.
Injuriæ *obliviscendæ.* Od. ω, 10.
intolerabiles propulsandæ. Il. ω, 11. Od. β, 2.
Injurias *aliorum vir prudens videre non sustinet.* Od α, 9.
Injuriarum *intolerabilium vindex implorandus Deus.* Od. β, 8.
Pro Injuriis *satisfaciendum.* Il. ι, 5.

Invidia

vitanda. Od. σ, 1.
commune malum. Od. η, 9.

Ira

malum perniciosum. Il. α, 1.
refrananda, nec diu retinenda. Il ι, 9 11, 25, 28, 33. σ. 5. Od. η, 10. λ, 16.
etiam in sapientes cadit. Il. ι, 29. σ, 5.
melle dulcior. Il. σ, 5.
principum gravis, & tremenda. Il. α, 6. β, 7. Od. ρ, 4.

Juramentum

temerè non usurpandum. Od. ξ, 6.
ad fidem faciendam confert. Od. ξ, 14.

Jus, Justitia, Judicium.

Judicandum *inter partes sine favore.* Il. ψ, 9.
Jus *concilia convocat.* Od. β, 4.
Justitia *distributiva æqualitatẽ servat.* Il. ξ, 12. Od. ι, 4.
nec non commutativa, si sapimus. Il. ζ, 9.

Juvenis, Juventus, Adolescentia.

Juvenem, *utpote sermonibus insuetum, decet taciturnitas & modestia.* Od. γ, 4.
Juvenes *plerumque temerarii & inconsulti.* Il. ψ, 10, 11. Od. η, 8.
Juvenum *mentes instabiles.* Il. γ, 8.
colloquia blanda. Il. χ, 4.
Juvenilis *ætas gratiosa.* Il. ω, 10. Od. κ, 9.

L.

Labor.

Laborem *sequitur successus.* Il. η, 1. Od. λ, 17.

Laus, Vituperium.

Nec Laudare *decet nimium, nec vituperare.* Il. κ, 8.

Legatus.

Legati *sacri, & inviolabiles.* Il. α, 17.

Lenitas, Clementia, Mansuetudo

in monitis & consiliis adhibenda. Il. λ, 14. Od. π, 11.

Liberare, Defendere à periculo

omnes difficile. Il. ο, 2.
socios & amicos decet. Od. κ, 14.

Lingua (*vid.* Sermo, Verbum.)

hominum lubrica & versatilis. Il. υ, 6.
mortem sæpe accelerat. Il. σ, 3.
præsertìm insolens & jactabunda. Od. δ, 17.
quò vadis? Il. δ, 10.
Linguæ *hominum variæ.* Il β, 20. Od. τ, 8.
Linguâ *tenus amici multi.* Od. ρ, 2. σ, 13.
qui & vitandi. Od. σ, 8.

Lis, Contentio, Discordia

belli soror. Il. δ, 13.
ex parvis initiis orta in immensum crescit. ibid.
exterminanda è vita hominum. Il. σ, 5. Od. υ, 7.
non protrahenda. Il. ι, 10.
Dum nos litigamus, *lætantur inimici.* Il. α, 13.
non contendendum cum fortioribus. Il. η, 5. φ, 8. Od. σ, 4.
Litigiosi *Deo hominibúsque invisi.* Il. ε, 15.

Luctus, Fletus, Lacrymæ.

Luctus *immoderatus vitandus.* Il. ω, 4. 17. Od. δ, 18. κ, 13. σ, 9. τ, 5.
pro mortuis inutilis. Il. ω, 17, 20. Od. κ, 7.
Luctûs *statim est satietas.* Il. ψ, 3. Od. σ, 2.

M.

Magnus, Magnitudo.

Vir mediocris magnus *videtur inter parvos.* Od. σ, 16.

Mali, Improbi, Mala opera.

Mali *suâ pereunt malitiâ atque stultitiâ.* Od. α, 2. κ, 1. χ, 5, 8, 13.
invisi. Od. ρ, 27.
præsertìm bonis. Il. β, 10.
Malorum *societas vitanda.* Od. σ, 8. υ, 11.
dux, primus interdum perit. Od. χ, 3.
supplicia Deum esse indicant. Od. ω, 8.
Improbos in Tartarum detrudet Deus. Il. θ, 1.
Mala *invicē machinari nefas.* Od. π, 16.
Mala *opera malè succedunt.* Od. θ, 16.
Deo odiosa. Od. ξ, 3.
passim & ubique grassantur. Od. χ, 2.

Mala, Incommoda, Infortunia.

Malum *pro malo quandóque rependitur.* Od. χ, 7.
Malum *seu periculum quovis modo fugiendum.* Il. ξ, 1, 2.
minus, eligendum. Il. ρ, 6, 17. Od. μ, 7.
accersitum sibi habent nonnulli. Od. σ, 4.
divinitùs missum inevitabile. Od. ι, 11.
Mala *bonis permixta.* Il. ω, 19. Od. δ, 9. θ, 1. ο, 12.
malis sæpe accumulata. Il. π, 3. τ, 16.

præterita

præterita facilius deflentur quàm emendantur. Il. σ, 6.
Malorum *præteritorum jucunda recordatio.* Od. μ, 8. ο, 10.
nuntii seu vates, invisi. Il. α, 7.

Medicus, Medicina.

Medicus *in pretio habetur.* Od. ρ, 17.
nec immeritò. Il. λ, 9.
Medice, *cura teipsum.* Il. λ, 15.

Mendax, Mendacium.

Mendaces *Deo invisi.* Il. δ, 5.
& hominibus. Il. ι, 13.
Mendacium *fugiendum.* Il. δ, 11. κ, 10. Od. λ, 8. ξ, 12.
veri speciem induit. Od. τ, 9.
Non mentietur *vir prudens.* Od. γ, 3.

Mendicus, Mendicare.

Mendici *mendaces.* Od. ξ, 4.
esse non debent. Od. ξ, 5.
non magna petunt. Od. ρ, 7.
plerunque ignavi. Od. ρ, 8.
molesti. Od. ρ, 16, 17.
interdum robusti. Od. σ, 4.
Mendicus *ignavus telluris inutile pondus.* Od. υ, 12.
Mendico *non convenit pudor.* Od. ρ, 15, 30.
Mendicare *in urbe quàm ruri melius.* Od. ρ, 1.
Mendicandum *cùm necessitas urget.* Od. ο, 6. ρ, 28. τ, 3.
Mendicantem *hùc illùc vagari, miserum* Od. ο, 7.

Mens, Cogitatio.

Mente *seu cogitatione nihil celerius.* Od. η, 1.

Miser, Miseria, Calamitas.

Misero *non addenda miseria.* Od. δ, 24.
Calamitates prioris ævi celebrantur à posteris. Il. ζ, 14. Od. θ, 26.
Calamitosi citò senescunt. Od. τ, 12.
Sub prætextu alienas deflendi miserias, *homines quandóque deplorant suas.* Il. τ, 17.

Misericordia.

Misereri, *humanum.* Il. ϖ, 2.
Misericordiæ *expers, crudelis.* Il. ω, 6.
Misericordes *viri boni.* Od. ε, 5.

Monitor, Præceptor

multùm ad prudentiam valet. Od. γ, 14.
Rectè monentem *non audiunt, quibus propè est interitus.* Il. β, 22. Od. ϖ, 11.

Mora, Dilatio, Procrastinatio

fugienda. Il. β, 19. τ, 6. Od. ε, 5. φ, 3. ω, 7.

Mors, Mortuus.

Mors *inevitabilis.* Il. ζ, 19. μ, 7. σ, 8. Od. γ, 12. ω, 1.
incerta cui priùs accidat. Il. γ, 16. θ, 11.
est resolutio in elementa. Il. η, 4.
cuivis propinqua. Il. ϖ, 14.
cruenta multos occupat. Il. ε, 2.
amplectenda, Deo vocante. Il. σ, 7.

nec

nec enim effugienda. Od. π, 17.
& sors omnibus communis. Il. ι, 14, 15. φ. 1, 2. Od. ν, 4.
Mortis *mille modi.* Il. μ, 7.
hora cuique præfinita. Il. ζ, 18. χ, 1. Od. κ, 6.
vindicem habere optabile. Il. ξ, 14.
Mortem *impendentem non vident improbi.* Od. β, 6.
In Morte *perit corpus, anima avolat.* Od. λ, 6.
Mortui *non amantur.* Il. λ, 2.
nihil agunt. Il. σ, 9.
nec intelligunt. Il. ψ, 2.
non mordent. Il. κ, 9.
Mortuorum *honor tumulus.* Il. π, 8.
Mortuis *insultare nefas.* Od. χ, 12.
Mortuorum *cadavera malè tractare, invidiosum.* Il. ω, 3.
Mortuos *lugere licet.* Od. δ, 5.
Mori *præstat semel quàm diu torqueri.* Il. ο, 13. Od. μ, 12. π, 5.
Moriendum *in bello gloriose.* Il. χ, 10.
Moriuntur *homines semel tantùm.* Od. μ, 1.
Mortalis *quisque vulnerabilis.* Il. φ, 9.
morte eximi nequit. Il. π, 7.

Musica, Musicus.

Musica *oblectat animum.* Il. ι, 7.
donum Dei. Od. χ, 9.
convivii comes. Od, α, 6. ϑ, 3. ρ, 10.
Musici *in pretio & honore habendi.* Od. α, 18. ϑ, 1, 20. ν, 2. ρ, 17, 29. χ, 9.

Monarchia, Regnum (*vid. Rex.*)
optimus Reip. status. Il. β, 9.

N.

Natura.

Naturæ *vitia nemini exprobranda.* Od. ϑ, 12.

Navigatio

periculosa. Il. ο, 14.
insalubris. Od. ϑ, 4.
nocturna inprimis. Od. μ, 10.

Necessitas

durum telum. Od. ο, 6. τ, 3.
pugnare cogit. Od. ω, 11.

Negotia, Res
tuas age. Od. β, 9.

Nomen.

Nomine *nemo caret.* Od. ϑ, 23.

Nox, Vespera

itinerantibus incommoda. Od. ς, 5.
Nox *& caligo furibus amica.* Il. γ. 1.
Nocti *parendum, cùm somnum suadet.* Il. η, 6. ϑ, 12. Od. γ, 15.

Nuncius

prudens multùm juvat. Il. ο, 7.
de amici morte, tristis. Il. σ, 1.
fidelis & verax sit. Il. ο, 3.

Nuptiæ.

Nuptiæ (*vid.*Conjugium)
in cœlo fiunt. Od. φ, 5.

O.

Obedientia, Obsequium.

Obedire *omnibus nec fas, nec possibile.* Od. φ, 13.

Occasio

provocat ad agendum. Od. π, 13.

Ordo

in bello servandus. Il. β, 16.

Orphanus.

Orphani *conditio misera.* Il. χ, 11. α, 21. Od. δ, 3.

P.

Par, Paritas.

Par *in parem non habet imperium.* Il. ο 8.
Pari *culpæ par convenit pœna.* Od. α, 4.
Pares *cum paribus.* Od. ρ, 6.

Parcus, Parsimonia.

Parcus *homo nè pilum dederit.* Od. ρ, 22.

Parens, Pater

filium à longo itinere reducem magno affectu excipit. Od. π, 1.
filium unigenitum impensiùs amat. Il. ι, 24.
Patris *monita spernit, qui certus est perire.* Il. β, 22.
mortem ulcisci filium decet. Od. α, 12.
culpam luit interdum filius. Il. λ, 1.
Patrem *suum nemo novit.* Od. α, 8.
Patre *procul absente malè est filio.* Od. δ, 3.
Patribus *plerùmque pejores filii.* Od. β, 5.
aliquando meliores. Il. δ, 12. ζ, 17. ο, 15.
Parentem *proles ore & vultu ut plurimùm refert.* Od. α, 7.
Parentes *felices, quibus boni & præclari liberi.* Od. ζ, 2. ω, 13.
infelices, quibus optimi filii morte sublati. Il. ω, 7.
Parentum *amor erga prolem summus.* Il. ι, 16.
Parentibus *nutritia debentur.* Il. ρ, 11.
A Patribus *non degenerandum.* Il. ζ, 8, Od. ω, 12.

Pastor.

Pastores *mali perdunt gregem.* Od. ρ, 9.

Parvum, Exiguum.

Parva *res aliquando magni est momenti.* Od. γ, 1.

Patientia

in adversis remedium optimum. Od. γ, 10. ν, 9, 10.
Patiens *malorum mens humana.* Il. ω, 2. Od. σ, 5.

Patientiam *docet experientia.* Od. ε, 6. μ, 5, 6. ρ, 11. υ, 1.

Patria

cuique chara. Od. α, 5. η, 7. ι, 2, 3.
Pro patriâ *mori, pulchrum.* Il. ο, 12.
pugnare, augurium optimum. Il. μ, 4.
fortitèr pugnare solent homines. Il. ρ, 8.
& pro possessionibus suis. Od. ρ, 23.

Pauper, Paupertas, Inopia.

Pauperes *Deo curæ sunt.* Od. ζ, 5. ξ, 1. ρ, 24.
ex divitibus facti multi, & vicissim. Od. τ, 3. χ, 1.
aliquando aliis robustiores. Od. σ, 4.
Ad sublevandos pauperes *pecuniæ in unum conferendæ.* Od. ν, 1.

Peccatum, Culpa.

Unius culpam *alter interdum luit.* Il. υ, 10.

Peregrinatio

incommoda & molesta. Od. ο, 7.
præsertìm diuturna. Od. γ, 2.
Peregrinandi *finis, locorum morúmque cognitio.* Od. α, 1.

Perjurium

fugiendum. Il. γ, 7.
plerúmque infelix. Il. δ, 7. η, 7.
divinitùs punitur. Il. τ, 13, 14.

Populus.

Populi *vox non contemnenda.* Il. ζ, 16. Od. ζ, 6. φ, 12.
salus principi optabilis. Il α, 8.

Prædones, Piratæ

de vitâ suâ periclitantur, ut aliis noceant. Od. γ, 7.

Præsentia, Res præsentes.

Præsenti *sorte & conditione contenti esse debemus.* Od. ξ, 15.
Stolidi & improvidi tantùm præsentia *curant.* Od. φ, 2.

Preces, Precari.

Precum *vis magna.* Il. ι, 25, 26.
Precibus *minæ interdum addendæ.* Il. ρ, 12.
inexorabiles esse non debemus. Il. ι, 25, 26.
amicorum inprimis. Il. λ, 11.
magis obdurantur superbi. Il. ι, 38.
Precandum *ante certamen.* Il. ε, 4.
prælium. ψ, 8.
cubitum. Od. γ, 15.
si fortè miserebitur Deus. Il. ω, 9.
manib⁹ ad cœlũ elatis. Il. ο, 9 10.
quia Deo omnes indigent. Od. γ, 6.

Progressus.

Progrediendum *in bono.* Il. ϑ, 8.

Prosperitas, Res prosperæ.

Prospera *ut adversis succedant, optandum.* Od. υ, 6.

Pro-

Promissum

nisi de re possibili non obligat. Il. ξ, 4.

Provocare, Lacessere

trucem & ferocem hominem non oportet. Od. ι, 14.

Pudor, Verecundia

modò obest, modò prodest. Il. ω. 1.
& timor animum sæpè distrahunt. Il. η, 2.
mendico non convenit. Od. ρ, 15, 30.

Pugna, Prælium.

In pugna *nil valet aurum.* Il. β, 24.
Pugnare *pro virili suâ quisque debet.* Il. ν, 4.
ultra vires nemo potest. ibid. & 13.
cogit necessitas. Il. δ, 6. θ, 4.
linguâ quàm manu facilius. Il. υ, 5, 12.
pro bonis & fortunis suis nemo recuset. Od. ρ, 23.
Pugnantem *vulnerari in pectore pulchrius, quàm in tergo.* Il. ν, 9.

R.

Rex, Regnum, Princeps.

Rex *quisque in suâ domo.* Od. α, 20. ι, 6.
unus esto. Il. β, 9.
in regno *suo supremus.* Il. α, 15.
nè sit mali autor populo suo. Il. β, 11.
& consultet ipse, & aliorum consilium audiat. Il. β, 15. ι, 3.
bonus non obliviscendus. Od. β, 11.
commune bonum. Od. τ, 4.
tam pace quàm bello præstat. Il. γ, 12.
malus perdit populum. Od. ς, 9.
& seipsum, & populum. Od. η, 3.
Regis *ira gravis.* Il. α, 6. β, 7. Od. ρ, 4.
delictum quandóque luit populus. Il α, 3.
Regem *decet forma præstantia.* Il. γ, 11.
clementia. Od. β, 11.
oportet vigilantem esse. Il. β, 1.
munificum præ aliis. Od. ς, 19.
magnificum in apparandis conviviis. Od. λ, 5.
Rege *non indignum placare quem offenderit.* Il. τ, 8.
Reges *à Deo sunt.* Il. β, 7.
pro libitu hunc amant, illum odio habent. Od. δ, 22.
Regiam *stirpem interficere, nefarium.* Od. ϖ, 14.
Regium *munus pulchrum & præclarum.* Od. α, 19.

Risus

fictitius interdum, nec ex animo. Od. υ, 10.

Rixa, Jurgium.

Rixari *muliebre.* Il. υ, 8.
turpe. Od. β, 7.

S.

Sacerdotes, Vates

honorandi. Il. α, 3. Od. ρ, 17.

Sacrificium, Sacrificare.

Illotis manibus Deo non sacrificandum. Il. ζ, 11.

Sagittarius, Sagittandi ars

olim haud nimium nobilis. Il. λ, 6.

Sapiens, Sapientia, Prudentia.

Sapiens *non omnia novit.* Od. σ, 12.
Serò sapiunt *Phryges.* Il. ι, 8. ρ, 2.
Prudentis objurgatio verenda. Il. χ, 3.
Prudentia apud inferos nulla. Il. ψ, 2.
crescit cum ætate. Od. σ, 12.
Præ viro prudenti alii velut umbra sunt. Od. κ, 15.
Sapientes *non deserit* Deus. Od. ν, 11.

Satietas

omnium rerum est. Il. ν, 11.

Senex, Senectus.

Senex *ærumnosus maximè miserabilis.* Il. χ, 2.
cum juvene pugnans, impar congressus. Od. σ 3.
Senes *consilio, juvenes viribus pollent.* Il. α, 14. β, 2. δ, 9. ι, 1. τ, 9. φ, 6. Od. σ, 3.
inhabiles, imparésque ludis & certaminibus. Il. ψ, 13.
bello & armis. Il. θ, 6.
honorandi. Il. ψ, 17. Od. ν, 7.
molliter cubare volunt. Od. ω, 5.
etiam arma induunt, cùm necessitas urget. Od. ω, 11.
Seniorum *injuriæ sæpiùs vindicantur.* Il. ο, 6.
Senectus *& ærumna minuunt vires.* Od. θ 9.
Senectutem *accelerant miseriæ.* Od. τ, 12.
Ex vestigiis & characteribus in senectute *relictis de juventute conjicere licet.* Od. ξ, 8.

Sepultura, Sepulcrum, Tumulus.

Sepultura *mortuis non deneganda.* Il. η, 8. Od. λ, 3.
nisi nefariis & scelestis. Od. γ, 13.
Tumulus mortuorum honor. Il. π, 8.

Sermo, Dictum.

Sermo *indicat virum (& prosapiam.)* Od. δ, 7, 20.
debet esse index animi. Il. ι, 13. *at*
non semper est. Od. ρ, 2. σ, 8, 13.
autoritatem obtinet à persona dicentis. Il. β, 3.
eloquens melle dulcior, Il. α, 12.
lenis placat. Il. ω, 23.
grandiloquus multùm movet. Il. κ, 11.
etiam copiosus & diffusus. Il. γ, 14.
probrosus, vitandus. Od, β, 7.
animum mordet. Od. θ, 8.

Sermonem *interrumpere non decet.* Il. τ, 2.
Sermones *mali vitandi, nè divulgentur.* Od. δ, 25.
Sermones *eosdem repetere, grave.* Od. μ, 13.
dictis facta respondere debent. Il. ι, 23. τ, 12. *at non semper respondent.* Il. υ, 13.

Servus, Servitus.

Servi *novos dominos timent.* Od. ξ, 2.
nisi instantibus dominis ferè nihil agunt. Od. ρ, 13.
dimidium virtutis amittunt, cùm servi fiunt. Od. ρ, 14.

Severus, Asper, Rigidus

vir immerentes culpat. Il. λ, 10.
haud facilè verbis movetur nec emollitur. Il. υ, 15. χ, 4. Od. κ, 12.

Silentium, Taciturnitas

colenda. Od. σ, 7. τ, 13. χ, 11.

Similis, Similitudo.

Similem *Deus ducit ad similem.* Od. ρ, 6.

Socius, Comes, Societas.

Socius *bonus aura secunda.* Il. κ, 5. Od. λ, 1.
Socii *mali & somnus plurimis nocent.* Od. κ, 3.
Societas *improborum hominum vitanda.* Od. σ, 8. υ, 11.
Societatem *hominum fugit melancholicus.* Il. ζ, 6.

Solertia, Ingenium, Peritia.

Homo ingeniosus ac solers *ad omnia promptus & expeditus.* Il. ψ, 5.

Somnus

mortis frater. Il. ξ, 7. π, 11.
omnium domitor. Il. ξ, 7.
solvit curas, & oblivisci facit dolores. Il. ψ, 1. Od. ν, 6. υ, 4. ψ, 7.
ad vitam necessarius. Od. τ, 15. υ, 2.
nimius nocet. Od. κ, 3, 4. ο, 9.
profundus morti simillimus. Od. ν, 5.
tempestivè capiendus. Il. ϑ, 12. γ, 15.

Somnia

à Deo. Il. α, 4.
alia vera, alia falsa. Od. τ, 14.
mala quietem turbant. Od. υ, 4.

Sors, Portio

sua cuique à Deo. Od. τ, 16.

Spes, Sperare.

Sperandum. Od. ϖ, 4.

Spondere, Sponsio

pro alio periculosa. Od. ϑ, 17.

Stultus, Stultitia.

Stultus *stultitiam suam luit.* Il. ζ, 13. Od. φ, 10.
tantùm præsentia curat. Od. φ, 2.

Superbus, Superbia.

Superbi *quò plùs coluntur, eò plùs insolescunt.* Il. ι, 38.

Supplex, Supplicare.

Supplici *parcet vir bonus & prudens.* Il. ω, 5.
Supplicem *esse homini, qui filium meum occidit, grave.* Il. ω, 15, 16.
Supplicum *præses & vindex Deus.* Od. ν, 8.

Sycophanta.

Sycophantarum *plena omnia.* Od. ν, 4.

T.

Tempus (Opportunitas)

est sermonis & somni. Od. λ, 9.
& cœnæ. Od ρ, 3.

Ternarius numerus

sacer & mysticus. Il. ο, 4.

Testimonium

pondus obtinet ab autoritate dicentis. Il. β, 3.

Timidus, Timiditas.

Timidus *in prælio facilè à forti discernitur.* Il. ν, 8.
ad pugnam cogendus. Il. δ, 6.
raro in pugnâ occumbit. Il. μ, 5.
idem quandoque & impudens. Il. α, 11.
Timiditas *haud convenit viris.* Il β, 6.
sed potiùs feminis. Il. β, 12.

Tolerantia

mutua inter homines (præsertim conjuges) exercenda. Il. δ, 1.

V.

Venter (*vid.* Fames.)

valdè molestus & importunus. Od. η, 6.

Verbum (*vid.* Sermo.)

quale dixeris tale audieris. Il. υ, 7.
Verba *in consilio valent, non in prælio.* Il. π, 10.
dura & aspera obliviscenda. Od. ϑ, 18.
vana vitanda. Od. δ, 26.

Veritas

in sermone sectanda. Il. ω, 13.

odium

odium parit. Il. α, 7.
sed immeritò. Od. σ, 17.
Veritatis *sub umbrâ latet mendacium.* Od. τ, 9.

Vestimentum, Vestitus.

Malè vestitus *ferè despicatui habetur.* Od. ψ, 4.

Victoria

alternatim modò his, modò illis advenit. Il ζ, 12.
à Deo est. Il. η, 3, π, 12, φ, 9. Od. φ, 7.
non semper fortiori contingit. Il. υ, 14. ψ, 7. Od. ϑ, 16.
Facilè vincuntur *fessi ab integris.* Il. λ, 13.
Vincunt *aliquando deteriora.* Il. α, 18.

Vigilia, Excubiæ, Custodia.

Vigiliis *urbs firmanda.* Il. ϑ, 13.
opus in bello. Il. κ, 4.
Vigilandum. Il. σ, 12.
sed non totâ nocte. Od. υ, 2.

Vinum, Vini-potatio.

Vinum *recreat vires.* Il. ζ, 10.
dolores diluit, & curas pellit. Od. δ, 8.
adeóque lætificat cor hominis. Il. ξ, 10.
immoderatè sumptum nocet. Od. λ, 2. φ, 8, 9, 11.
delirare facit. Od. σ, 15.
etiam sapientem. Od. ξ, 16.
Vini *tertius calix non ebibendus.* Od. ι, 9.

Virgo, Puella

à virorum congressu & familiaritate abstineat. Od. ζ, 7.

Virtus

Dei donum. Il. υ, 4.
in medio. Od. μ, 9.
nuptias conciliat. Il. ν, 10. Od. ξ, 7.
post funera vivit. Od. ω, 2, 3.
omnimoda colenda. Il. χ, 9.

Vis, Vires.

Vis *unita fortior.* Il. κ, 5. μ, 8. ν, 6, 7.
Vires *& fortitudo donum Dei.* Il. α, 9.
Viribus *suis pereunt nonnulli.* Il. ζ, 15. π, 13.

Vita

brevis. Od. τ, 10.
quantumvis misera optabilior morte. Od. λ, 14.
Vitæ *periculum celeres facit.* Il. χ, 6.
& ingeniosos. Od. ι, 12.

Voluptas

trahit sua quemque. Od. ξ, 9.
Voluptates, *ut Sirenes, homines ad se pelliciunt.* Od. μ, 2.

Urbs,

Urbs, Civitas

custodibus tuenda ab insidiis. Il. ϑ. 13.

Urbis *excidium res luctuosissima.* Il. ι, 30.

Usus.

Ob defectū usûs *res corrumpuntur.* Od. π, 2.

Vulnera

in pectore honestiora quàm tergo. Il. ν, 9.

Uxor (*vid.* Conjux.)

Cum Uxore *& liberis jucundè vivere, res maximè optabilis.* Od. ν, 3.

Index

INDEX LOCORUM

S. SCRIPTURÆ,

Quibus Gnomæ HOMERICÆ aut propè affines, aut non prorsùs absimiles.

	Cap.	Vers.	
Gen.	1	1	Il. σ 15
	1	3	Il. τ 12
	2	18	Il. κ 5
	3	6	Il. ξ 9
	3	19	Od. τ 2
	4	2	Od. ξ 9
	6	1	Il. ξ 9
	6	4	Od. ϑ 11
	8	21	Il. ι. 25
	11	9	Il. β 20, Od. τ 8
	13	8	Il. υ 8
	17	1	Il. τ 4
	18	16	Od. ο 4
	19	14,15	Od. υ 11
	22	2	Il. ι 24
	23	4	Il. λ 2
	30	25	Od. α 5, ι 2, 3
	30	30	Od. δ 13
	31	44,50	Il. χ 7
	37	3	Il. ι 24
	42	36	Il. ω 7
Exod.	4	10	Od. γ 4
	14	25	Il. ρ 5
	20	5	Il. λ 1
	20	7	Il. τ 13
	20	12	Il. ρ 11
	22	21,&c.	Od. ι 13, σ 11, 18. υ 8, φ 1
	33	20	Il. υ 2, 9 Od. π 7
Levit.	7	2,3,4,5	Il. ι 5
	19	12	Il. γ 7
	19	32	Il. ο 6, ψ 17
	19	33,34	Od. σ 11, 18. υ 8. φ 1
	22	21	Il. ω 14
Num.	5	14	Od. η 9
	5	19,&c.	Il. τ 14
	12	6	Il. α 4
	15	38,39	Od. δ 11
	16	26	Od. υ 11
	16	33	Od. μ 1
Deut.	1	17	Il. ψ 9
	5	32	Od. μ 9
	9	19	Od. β 3
	10	18,19	Od. ι 7
	17	12	Il. α 3
	19	3, 4	Od. ψ 5
	28	50	Il. ω 6
	30	19	Il. ρ 12
	31	8	Od. η 2
Jos.	1	9	Od. γ 16
	7	21	Il. ξ 9
	23	10	Il. ι 4
Judic.	5	31	Od. α 4
	6	12	Od. γ 16
	8	18	Il. γ 11, ω 10
	8	21	Il. λ 7
	9	2	Il. β 9, Od. φ 13
	9	13	Il. ξ 10
	9	16,&c.	Od. β 11
	12	3	Il. ι 15
	16	28,&c.	Il. χ 10
	18	5	Od. π 15

	Cap.	Verf.	
	18	25	Od. ι 14
	19	9	Il. η 6
	21	13	Od. ω 10
1 Sam.	1	8	Il. ω 4, Od. κ 13
	2	3	Il. θ 5
	2	7	Od. π 10
	2	25	Il. β 22, Od. π 10
	2	26	Il. λ 12
	4	8	Od. ι 11
	4	9	Il. ϑ 1
	8	5	Il. β 9
	14	4	Od. μ 9
	14	25,29,&c.	Il. τ 7
	16	1	Il. ψ 3
	16	17	Od. ρ 17
	16	23	Il. ι 7
	17	14	Il. λ 5
	17	47	Il. δ 2, Od. ζ φ 7
	18	1	Il. σ 2
	24	20	Il. ψ 14
	25	3	Od. ο 11
	25	17	Il. υ 15, χ 4
	25	35	Od. λ 5
	30	1, 2	Il. ι 30
	30	24	Od. ι 4
2 Sam.	1	20	Il. α 13
	2	6	Od. ω 6
	2	26	Il. τ 10
	10	12	Il. ζ 1, μ 4, ο 12, ρ 15
	11	25	Il. ρ 9, σ 13, Od. λ 15
	12	23	Il. ω 20. Od. δ 18
	14	14	Il. ζ 19, ι 21, Od. ν 1
	15	31	Od. ψ 1
	17	14	Od. κ 2
	18	3	Il. ι 4
	18	18	Il. π 8
	19	37	Od. η 7
	20	22	Od. χ 3
	24	14	Il. ς 6, Od. μ 9
	24	15,17	Il. α 3
	24	23	Od. ρ 19
1 Reg.	2	44	Od. χ 5
	8	1	Il. β 2
	8	38,39	Il. ι 26
	12	6	Il. β 2
	12	13,14	Od. κ 2
	14	6	Il. σ 1
	14	11	Od. γ 13
	20	11	Od. χ 6
	21	5	Od. κ 13
	22	5, 6	Od. π 15
	22	8	Il. α 7
	22	34	Il. ρ 16
2 Reg.	5	7	Od. π 9
	6	33	Od. ϑ 26
	7	4	Od. μ 11
	11	1	Od. π 14
	12	2	Od. γ 14
	14	5	Od. α 12, γ 9
	14	10	Od. σ 16
	18	25	Od. β 12
	19	29	Od. ι 5
1 Paralip.	10	13	Od. α 2
	29	11,12	Il. ρ 10, Od. ζ 4, φ 7
2 Paralip.	10	13,14	Il. ψ 10
	13	12	Il. ε 13
	19	2	Od. κ 5
	20	2	Il. ϑ 3
	25	8	Il. ο 11, Od. π 10
	28	9	Od. ρ 31
Ezr.	9	6	Od. ρ 31
	10	2	Od. π 4
Nehem.	4	9	Il. ϑ 13
	4	14	Il. ρ 8
	7	3	Il. κ 4
Esth.	1	8	Od. ϑ 2
	1	22	Od. α 20
	5	6	Il. ξ 4
Job	1	5	Il. ι 25
	1	16	Il. τ 16
	1	17,18	Il. π 3
	1	21	Od. τ 3
	2	3	Il. υ 10
	2	4	Il. ι 20

Cap.	Vers.	
2	10	Il. ω 19, Od. δ 9, 10, θ 1, ο 12
5	6	Od. υ 5
5	7	Il. ω 2, 18
5	13	Od. ψ 1
7	1	Od. κ 6
7	14	Od. υ 4
8	9	Od. τ 10, φ 2
9	12	Il. θ 7
9	26	Od. η 1
10	18	Od. θ 12
11	2, 3	Il. β 13
11	10	Od. ρ 9
12	12	Il. φ 6
13	1, 2	Od. π 6
13	5	Il. ι 12
13	26	Il. ψ 10
14	1, 2	Il. ρ 13, φ 7, Od. τ 10, 12
14	12,14	Il. ι 21
14	14	Il. σ 7
15	2, 3	Od. δ 26
15	9, 10	Il. τ 9
15	23	Od. ο 6
16	3	Od. δ 26
21	7	Od. υ 5
21	10	Od. τ 4
21	17	Il. τ 15
23	13	Od. ε 1
23	14	Il. υ 1, Od. η 5
24	9	Il. χ 11
24	14	Il. γ 1
25	6	Il. ρ 13, Od. σ 5
29	2, &c.	Od. τ 3
31	16, &c.	Od. τ 3
32	6	Od. γ 4
32	7	Il. δ 9, ι 1, τ 9
33	6	Il. φ 9
35	3	Il. ι 15
37	22	Il. υ 2
42	2	Il. θ 3
42	11	Od. ν 1

Psal.		
1	1	Od. β 6
2	10	Il. β 15
2	12	Il. ε 6, Od. ε 2
3	6	Od. ν 12
5	5, 6	Od. ξ 3

Psal.	Vers.	
7	17	Od. χ 5
9	16	Il. ν 2, ο 11, Od. ω 8
10	14	Od. ν 8
12	5	Od. ρ 24
16	11	Od. ζ 1
19	5, 6	Il. σ 15
19	6	Il. γ 15
21	11	Il. υ 13
25	7	Il. ψ 10
26	6	Il. ζ 11
28	3	Od. ρ 2, σ 8, 13
30	5	Od. υ 6
30	6	Od. σ 5
31	15	Od. σ 6
33	5	Od. ξ 3
33	6	Il. φ 8
33	9	Il. τ 12
33	11	Il. α 2
37	5	Od. ρ 33, τ 13
37	8	Il. ι 11, Od. λ 16
37	21	Od. ε 5
37	28	Od. ν 11
39	5	Od. σ 5, τ 10
42	5	Od. υ 1
45	2	Od. θ 6
45	7	Od. ξ 3
46	1, 2	Il. ι 37
48	6	Il. λ 4
49	10	Od. γ 12
52	1	Il. ρ 1
55	15	Od. μ 1
55	20	Il. ο 5
55	21	Il. ι 13, Od. ρ 2, σ 8
58	5	Od. κ 12
59	14,15	Od. ο 6
66	12	Il. κ 6
67	6	Od. τ 4
69	24	Od. δ 24
69	33	Od. ρ 24
73	13	Il. ι 15
75	5	Od. δ 25
75	7	Od. π 10
75	9	Il. ω 19
76	1	Il. ν 2
77	19	Il. φ 10
82	6, 7	Il. σ 8

	Psal.	Vers.	
	89	6	Od. π 9
	89	42	Il. α 13
	89	48	Od. γ 12
	90	5, 6	Od. σ 5
	90	9	Od. η 1
	90	10	Od. τ 10, 12
	90	11	Il. ε 6
	90	15	Od. υ 6
	91	6	Il. τ 3
	91	7	Il. λ 3
	91	12	Il. ψ 5
	94	10	Od. ε 3
	96	1	Od. α 15
	103	2, 4	Od. θ 19
	104	15	Il. ξ 10, τ 7
	106	33	Il. υ 8
	107	17	Il. ζ 13
	107	26, 27	Od. θ 4
	107	34	Il. π 6
	109	9	Il. ω 21
	112	4, 5	Od. ε 5
	112	6	Od. τ 11, ω 2, 3
	115	3	Od. ξ 15
	115	6	Il. ο 1
	119	103	Il. α 12
	119	163	Il. ι 13
	126	2	Il. ι 37
	137	9	Il. χ 2
	139	1, &c.	Od. υ 3
	139	2, 3	Il. κ 7
	139	21, 22	Il. ι 32
	141	5	Il. ω 22
	144	13	Od. τ 4
	146	9	Od. ι 7, ξ 1, 11
	Cap.	Vers.	
Prov.	1	32	Od. κ 1
	2	16, 17	Od. ζ 7
	2	17	Od. γ 14
	3	9	Il. ω 14
	3	24	Il. ψ 1, Od. ν 5
	3	27, 28	Od. δ 21, φ 3
	3	29	Od. π 16
	4	3	Il. ι 24
	5	22	Od. φ 10
	6	1	Od. θ 17
	6	9	Od. ο 9
	6	35	Il. ι 19

Cap.	Vers.	
7	7	Od. η 8
7	21	Il. ξ 5
8	15	Il. β 7
10	1	Od. ζ 2, ω 13
10	7	Od. τ 11, ω 2, 3
10	19	Il. γ 13, Od. δ 6
11	3	Od. κ 1. χ 8, 13
11	4	Il. β 24
11	5	Od. α 2, χ 8
11	14	Il. β 17, μ 8
11	15	Od. θ 13
11	21	Od. θ 16
11	22	Il. θ 9, Od. θ 13 ς 21
12	10	Od. ι 10
12	13 }	Od. δ 17
13	3 }	
13	5	Od. γ 3
13	6	Od. α 2, χ 8, 13
13	10	Od. β 7
13	17	Il. ο 3, 7
14	13	Od. υ 10
14	17	Od. η 10
14	20	Od. λ 7
15	1	Il. ι 28, ω 23, od. θ 8
15	3	Od. ρ 26
15	13	Il. ω 4, Od. κ 8
15	29	Il. α 10
16	2	Il. θ 5
16	3	Od. τ 13
16	10	Il. ι 3
16	14	Il. β 7, Od. ρ 4
16	21	Od. ν 7
16	26	Od. η 6
16	32	Il. ι 9
17	7	Od. δ 20
17	14	Il. δ 13, ι 10, od. υ 7
18	5	Il. ψ 9
18	6	Il. υ 5
18	7	Il. σ 7, Od. δ 17
18	17	Il. χ 5
18	24	Od. θ 28
19	9	Il. δ 5
19	17	Od. ζ 5
19	21	Il. α 2, Od. ε 1
19	24	Od. ρ 8
20	1	Od. ξ 16, φ 11
20	4	Od. τ 2
20	13	Od. κ 4

Cap.	Vers.	
20	18	Il. κ 1, ψ 4
21	11	Il. ν 3
21	14	Il. ι 5, 28
21	30	Il. μ 1
21	31	Il. δ 2, η 3, Od. φ 7
22	1	Od. φ 12
22	3	Il. ρ 2
22	15	Od. η 8
22	26	Od. ϑ 17
22	29	Od. ω 7
22	32	Od. φ 8
23	20,21	Od. κ 3
23	29,30	Od. λ 2, π 12, φ 11
23	32	Od. φ 8
23	32,34	Od. ξ 16
24	6	Il. κ 1
24	8	Od. π 16
24	16	Il. ν 3
24	17	Od. χ 12
24	18	Od. ς 3
25	15	Il. λ 14
25	16	Il. ν 11
26	6	Il. ζ 11
26	21	Od. β 7
27	1	Od. χ 6
27	4	Il. α 1, ι 29
27	6	Il. ω 22
27	8	Od. γ 2, ο 7
27	9	Il. λ 11
27	14	Il. κ 8
27	23	Od. ο 5, τ 1
28	2	Il. β 9
28	8	Od. π 16
28	16	Il. β 11
28	23	Od. ξ 13
29	2	Od. η 3
29	4, 14	Od. τ 4
29	6	Od. ϑ 16
29	19	Od. ρ 14
30	8, 9	Od. ξ 5
30	33	Il. υ 8
31	6, 7	Od. δ 8
31	19	Il. ζ 20, Od. α 16
31	28,29	Od. ζ 2
31	29	Il. ν 10
31	30	Il. ϑ 9
31	31	Od. α 11

	Cap.	Vers.	
Eccles.	1	4	Il. ζ 4
	2	7, 8	Od. τ 3
	2	8	Od. α 18, ρ 17
	2	9	Od. ρ 29
	2	18,19	Od. β 5
	3	2	Il. φ 2
	3	4, 5	Od. λ 14
	3	7	Od. λ 9
	3	8	Od. ο 3
	3	12,13	Od. σ 7
	3	13	Il. γ 6 Od. ι 1
	4	9,&c.	Il. κ 5, μ 8
	4	12	Il. ν 7, Od. π 3
	5	2	Il. ψ 6 Od. δ 6
	5	7	Od. τ 14
	5	12	Od. ψ 7
	5	16	Il. ρ 4
	5	18,&c	Od. ι 1
	6	1, 2	Il. π 5
	6	7	Od. η 6, ο 8, ς 12
	6	8	Il. ι 15
	6	10	Il. η 5
	7	9	Il. σ 5, Od. η 10
	7	14	Od. δ 9,10, ο 12, σ 6
	8	15	Od. ϑ 21
	9	2	Il. ι 14, Od. ζ 4
	9	4	Od. π 4
	9	4, 5	Od. λ 14
	9	5	Il. ψ 2
	9	9	Od. ζ 3, ν 3
	9	10	Il. β 19, σ 6, ψ 2
	9	11	Il. π 12, υ 14, ψ 7, Od. θ 16
	9	12	Od. ς 6
	9	15	Od. δ 23, χ 4
	9	16	Il. β 3, ψ 4
	9	16,18	Od. ν 12
	10	4	Il. δ 1
	10	10	Il. ψ 4
	10	17	Od. ρ 3
	10	18	Il. ν 5
	10	19	Il. ξ 10, Od. θ 21
	10	20	Od. δ 25
	11	7	Od. λ 14
	11	10	Il. γ 8, ψ 10, 11
	12	5	Od. δ 5
Cant.	4	3	Od. ϑ 6

	Cap.	Vers.	
Esai.	1	15	Il. ζ 11
	5	12	Od. θ 3
	9	5	Il. ο 17
	9	15	Il. ψ 17
	13	8	Il. λ 4
	13	16	Il. χ 2
	13	22	Od. μ 2
	28	7	Od. ξ 16, σ 15
	30	1	Il. π 3, τ 16
	40	12	Il. θ 5
	40	13	Il. η 9
	40	15	Il. ϑ 2
	41	11,13	Il. ρ 15
	41	23	Il. α 5
	43	2	Il. κ 6
	44	25	Od. ψ 1
	45	7	Il. τ 15, ω 19
	45	9	Od. δ 1, μ 3
	45	15	Od. κ 16, π 7
	46	5	Il. ε 11, Od. π 9
	47	13	Il. β 23
	53	7	Od. ν 10
	64	6	Il. φ 7
	65	25	Il. χ 8
Jer.	3	12	Il. τ 1
	6	24	Il. λ 4
	9	8	Od. ξ 2, σ 8, 13
	9	23	Il. α 9
	12	1	Il. α 18
	18	24,25	Od. α 3
	20	7	Il. υ 12
	22	10	Od. ι 2, 3
	22	18,19	Od. γ 13
	23	23	Od. γ 11
	26	15	Od. χ 9
	31	15	Il. ω 7
	50	42	Il. ω 6
	51	12	Il. κ 4
Thren.	3	33,39	Od. α 3
	3	38	Od. δ 9, 10
	3	41	Il. ο 9, 10
	4	9	Od. μ 11
Ezech.	7	26	Il. τ 16
	11	19	Od. ψ 3
	18	2	Il. λ 13
	18	14,&c.	Il. ο 15
	18	24,25	Od. α 3
	22	7	Il. χ 11
	33	11	Il. α 8, ο 5
	34	2,&c.	Od. ρ 9
	35	4	Il. β 4
Daniel.	1	3, 4	Il. ω 12
	2	21	Il. β 7
Hos.	4	4	Il. α 3
	7	16	Il. ζ 15
	13	9	Od. α 2, κ 1, σ 4
Joel.	2	6	Il. β 2
	2	14	Il. ω 9
Amos.	3	6	Il. τ 15, Od. θ 26
Jon.	1	5	Il. ο 14
Mic.	7	5	Od. λ 12, 13
Habac.	1	13	Il. α 18
	2	3	Il. δ 4
Zech.	1	5	Il. φ 1
	1	15	Od. δ 24
	5	4	Il. τ 13
	8	16	Il. ω 13
Malac.	3	6	Od. γ 8
Sap. Sol.	1	12	Od. σ 4
	2	1	Od. τ 12
	2	6	Od. ξ 15
	9	13	Od. ψ 2
	16	15	Od. ι 11, π 17
Siracid.	4	3	Od. δ 24
	8	1	Il. η 5
	13	15,16	Od. ρ 6
	14	18,19	Il. ζ 4, φ 7
	20	23	Il. ω 1
	25	19	Od. λ 10
	32	5	Od. α 6, θ 3, ρ 10
	32	9	Od. γ 4
	38	1	Il. λ 6

	Cap.	Vers.	
	38	16,&c.	Od. δ 5
	38	17,18	Il. ψ 3, ω 17
	38	21,22	Il. ω 20
	40	30	Od. ρ 15
	44	1	Od. θ 11
Matth.	2	12	Il. α 4
	5	33	Il. γ 7
	5	34	Od. ξ 6
	5	42	Od. δ 21
	6	7	Od. μ 13
	7	2	Il. υ 7
	7	11	Od. θ 15
	7	21	Il. ι 23
	9	24	Il. π 11
	10	14,15	Od. α 14
	10	23	Il. ξ 2
	11	15	Il. ο 1
	15	14	Od. ρ 6
	16	26	Il. ι 20
	18	15	Od. ρ 32
	19	26	Od. κ 11
	20	6	Il. τ 6, Od. υ 12
	20	14,15	Od. α, 14
	20	15	Od. σ 1
	22	5	Od. ξ 5
	23	3	Il. ι 23
	25	15	Il. ν 4, 13
Marc.	13	17	Il. σ 12
	13	35	Il. φ 2
	13	37	Il. κ 4
Luc.	1	37	Il. τ 4, Od. κ 11
	1	52	Od. π 10
	2	51	Od. α 17
	4	23	Il. λ 15
	6	38	Od. ω 6.
	10	3	Il. χ 8
	11	8.	Od. ρ 15, 30
	11	50	Od. χ 9
	12	12	Od. γ 5
	12	20	Il. π 14
	12	48	Il. ν 4
	13	3	Od. α 4]
	15	24	Od. π 1
	17	16	Od. δ 23

	Cap.	Vers.	
	18	7, 8	Il. δ 4
	22	48	Il. ω 22
	24	29	Il. η 6
	24	39	Od. λ 6
Johan.	1	18	Od. κ 16
	3	20	Od. δ 9
	7	30	Il. ζ 18, Od. κ 6
	8	5	Il. γ 5
	8	53	Il. φ 1
	9	31	Il. α 10
	10	12	Od. ρ 9
	11	9, 10	Il. θ 12, Od. μ 10
	11	10	Od. ρ 5
	11	11,12	Il. ξ 6
	21	17	Od. δ 12
	21	18	Il. ψ 13
Act.	2	4	Il. ζ 20, Od. τ 8
	2	13	Od. σ 15
	5	29	Il. μ 3, Od. φ 13
	5	38	Il. μ 1
	5	38,39	Od. π 15
	5	39	Il. ε 13
	8	9	Od. σ 16
	8	22	Il. ω 9
	9	4.	Il. φ 10
	9	5	Od. δ 14
	11	17	Il. ζ 2, 3
	14	11	Od. ρ 26
	17	21	Od. α 15
	17	25,27,28	Od. γ 6
	17	28	Od. σ 6
	20	20,27	Il. ο 3
	21	14	Od. θ 24
	23	9	Il. ε 5
	27	22,23	Od. β 12
	27	34	Il. ι 39
Rom.	1	31	Il. ι 6
	2	8	Il. ε 15
	5	3, 4	Od. ε 6, μ 5, ρ 11, υ 1
	8	31	Od. ν 12
	9	19	Il. α 19
	11	18	Il. ρ 1
	11	33,34	Il. φ 10, Od. ψ 2
	11	34	Il. η 9

	Cap.	Vers	
	12	8	Il. β 21
	12	11	Od. υ 12, ω 7
	12	13	Od. θ 25, ο 4
	13	1	Il. ϛ 7
	13	13	Il. σ 5
	15	24	Od. ο 4
1 Cor.	1	25	Il. θ 7, φ 4, Od. ε 3
	3	19	Od. ψ 1
	4	7	Il. α 9
	5	6	Il. ϱ 1
	5	8	Od. φ 6.
	5	11	Od. κ 5
	7	7	Il. ν 12, σ 11, ψ 15
	8	15	Od. φ 4
	10	22	Il. α 19, υ 12
	12	4	Od. θ 6
	12	4, 11	Il. ν 12
	12	11	Il. υ 4
	12	13	Od. θ 25
	12	21,22	Il. μ 6
	12	31	Il. ζ 7
	13	9	Od. σ 12
	13	11	Od. α 11, σ 12
	14	12	Il. ζ 7
	14	20	Od. α 11
	14	30,31	Il. τ 2
	14	34	Od. α 16
	15	57	Il. η 3
	16	13	Il. ζ 1
2 Cor.	2	11	Od. μ 5
	2	7 }	Od. σ 9
	7	10 }	
	8	12	Il. ν 13
	8	13	Od. ν 1
	10	11	Il. ι 23
Galat.	2	2	Il. ρ 4
	6	5	Od. φ 10
Ephes.	3	15	Od. σ 6
	4	7	Il. υ 4
	4	25	Il. ω 13
	4	26	Il. τ 1
	5	6	Od. δ 26

	Cap.	Vers.	
Philip.	1	16	Od. δ 24
	1	23	Od. μ 9
	2	3	Il. σ 5
	4	11	Od. ξ 15
Coloss.	3	9	Il. δ 11, Od. ξ 12
	3	19	Il. ι 17
	3	22	Od. ρ 13
1 Thess.	3	3	Od. η 5
	4	11	Od. β 9
	5	2	Il. γ 1
2 Thess.	3	10	Od. τ 2, υ 12, ω 4
	3	12	Od. β 8
1 Tim.	2	[illegible]	Il. α 8
	2	11,12	Od. α 16
	3	4	Od. α 20, δ 13, ι 6, τ 1
	3	7	Od. φ 12
	4	4	Il. γ 6, Od. σ 14
	5	4	Il. ρ 11
	5	8	Od. ο 5
	5	9, 11	Od. ο 1
	5	23	Il. ζ 10
	6	16	Od. ζ 1, κ 16, π 7
2 Tim.	1	16	Od. β 1
	2	23	Il. υ 8
	2	24,25	Il. λ 14
	2	25	Od. π 11
	3	2	Od. δ 23.
	4	6	Il. π 14
Tit.	1	10	Il. ψ 6, Od. λ 8
	2	3	Il. υ 8
	2	5	Od. ϑ 14
	2	6	Il. γ 8
Heb.	4	12	Od. δ 12
	6	16	Od. ξ 14
	9	27	Il. ζ 19, φ 2, Od. μ 1, ω 1
	10	31	Il. ξ 13

12

	Cap.	Vers.	
	12	1	Od. ν 9
	13	2	Od. ι 7, ο 4, ρ 18
	13	5	Od. ξ 15
	13	7	Od. χ 4
Jacob.	1	4	Od. ν 9
	1	5	Od. γ 6
	1	8	Il. ε 3
	1	17	Od. γ 8, ϑ 15
	2	2, 3	Od. ψ 4
	3	1	Il. β 9
	3	4	Od. γ 1
	3	5	Il. δ 13
	3	5, 8	Il. υ 6
	4	7	Od. μ 3
	4	13, &c.	Od. χ 6
	4	15	Il. ρ 14, Od. ϑ 24
	4	16	Il. ρ 1
	5	12	Od. ξ 6
1 Pet.			
	2	13	Il. α 15
	3	17	Od. χ 10
	4	9	Od. ο 4
	4	15	Od. β 9

	Cap.	Vers.	
	5	5	Il. α 14
	5	6	Od. ι 11
2 Pet.	1	5, &c.	Il. χ 9
	2	4	Il. ϑ 1
	2	5	Il. π 6
	2	8	Od. α 9
	3	9	Il. α 8
1 Johan.	3	20	Od. δ 12
	4	12	Od. κ 16
	5	7	Il. ο 4
	5	19	Il. π 3
2 Johan.		7	Od. λ 8, ψ 6
		10	Od. κ 5
3 Johan.		6	Od. ο 4
Jud.		12	Od. μ 1
Apocal.	6	17	Il. ε 6
	18	4	Od. υ 11
	18	5	Od. ρ 31

INDEX VOCABULORUM

HOMERICORUM

Quæ in hoc Opere explicantur.

A.

Ἀασάμην	Il.	ι	5
Ἀγάασθε	Od.	β	3
Ἀδευκής	Od.	ζ	6
Ἀκιδνότερον	Od.	σ	5
Αἰγίοχος	Od.	ε	1
Ἀΐδαο πύλαι	Il.	ι	13
Αἰδοῖος	Od.	ι	7
Αἰδώς	Od.	ρ	15
Αἰσυμνήρ	Il.	ω	10
Αἴχεα	Od.	α	9
Αἰτίζειν	Od.	ρ	28
Ἀκάμαντα	Il.	σ	15
Ἀκηδέες	Il.	ω	18
Ἀκήλητος	Od.	κ	12
Ἀκήρατος	Il.	ο	12
Ἀκέχητα	Il.	ρ	4
Ἄκμηνος	Il.	τ	7
Ἀκμῆτες	Il.	λ	13
Ἄκολοι	Od.	ρ	7
Ἀκκάζεσθε	Od.	ι	1
Ἀκράαντος	Od.	τ	14
Ἀκριτόμυθος	ibid.		
Ἀλεγυνέειν	Od.	λ	5
Ἀλήϊον	Il.	ζ	6
Ἀλήτης	Od.	ρ	30
Ἀλίαστον	Il.	ω	20
Ἀλκτήρ	Il.	ξ	14
Ἀλλοπρόσαλλος	Il.	ε	15
Ἀλφησταί	Od.	α	14
Ἀμαθυνέειν	Il.	ι	30
Ἄμητος	Il.	τ	10
Ἀμμορία	Od.	υ	3
Ἄμολον	Od.	ϛ	29
Ἀμωέειν	Od.	φ	3
Ἀμφάδιος	Od.	ζ	7
Ἀμφασίη	Il.	ρ	18
Ἀμφιθαλής	Il.	χ	11
Ἀμφιπεριστέφεσθε	Od.	θ	6
Ἀναγκαῖος	Od.	ρ	18
Ἀνάγκη	Od.	τ	3
Ἀναίνοντο αἰπειάασθε	Il.	λ	10
Ἄναλτος	Od.	ρ	8
Ἄναξ	Od.	α	20
Ἀνδρακάς	Od.	ν	1
Ἀνδροκτασία	Il.	λ	3
Ἀνεμώλιος	Od.	δ	26

Ἀνιώασθε

Ἀνλώιαδης Od. δ 21
Ἀνλώοθεν Od. ρ 10
Ἀνλωυστὸς & -τός Od. ϖ 5
Ἀνγελτός Od. β 2
Ἀντιφέρεαδης Il. α 19
Ἄνωχθι Il. τ 7
Ἀοίδιμος Il. ζ 14
Ἀοιδός Od. γ 14
Ἄορες Od. ρ 7
Ἀοσσητήρ Od. δ 3 ψ 5
Ἀπάφεσθαι Od. ψ 6
Ἀπίη Od. π 1
Ἄποινα Il. ι 5
Ἀπολυμαντῆρες Od. ρ 16
Ἀποτμήγειν Il. π 6
Ἀποφώλιος Od. θ 7
Ἄππα Il. ε 9
Ἀργεννός Od. ρ 23
Ἀρειά Il. ρ 12
Ἆρες Ἄρες Il. ε 1
Ἀρετᾷν Od. θ 16
Ἀρετή Il. υ 4 Od. ν 3
Ἀρνειός Od. σ 3
Ἁρμονία Il. χ 7
Ἄρνυαδης Il. χ 6
Ἄρρητον Od. ξ 16
Ἆσαι Il. ψ 3
Ἀσκελές Od. δ 18
Ἄσκοπος Il. ω 5
Ἀσύφηλος Il. ι 36
Ἀσφαλέως Od. θ 6
Ἀτασθαλία Od. τ 12
Ἀτέμβειν-εσθαι Od. ι 4 υ 8
Ἄτη Il. ι 26 τ 5
Ἀτρύγετος Od. ρ 12
Ἄττα Il. ι 31
Ἄϋπνος Od. κ 4
Αὐτοδίδακτος Od. χ 9
Ἀφήτωρ Il. ι 20
Ἀφρήτωρ Il. ι 2
Ἄχθος ἀρούρης Od. υ 12
Ἄχος Il. ρ 18

B.

Βάκχος Od. σ 15
Βαρύνεσθαι Il. τ 7.
Βίη Il. π 14
Βέλος Metaph. Il. λ 4
ἐκ βελέων Il. λ 3
Βέρεθρον Il. θ 1
Βλεῖο Il. ν 9
Βλήεται Od. ρ 23
Βοηθός Od. ψ 5
Βέβρωσις Il. ω 19
Βρόωσιν Il. κ 5
Βροτολοιγός Il. ε 1
Βυσσοδομεύειν Od. ρ 2

Γ.

Γαμβρός Od. θ 27
Γλυκύθυμος Il. υ 15
Γλῶσσα Il. υ 6
Γναμπτός Il. ξ 14
Γόνος Od. α 8
Γόος Il. ψ 3
Γουνάζεσθαι } Il. ρ 14
ἐν γούνασι }

Δ.

Δαιμόνιος Il. β 6
Δαίμων Il. λ 11
Δακρυπλώειν Od. τ 6
Δείλης Il. φ 2
Δεινός Il. λ 10
Δέμας Il. ω 12
Δαίταλος Od. ψ 7
Δημιοεργοί Od. ρ 17
Διώνυσος Il. ξ 10
Δόμεναι Il. ι 5
Δρυὸς ἀπό Od. τ 7
Δύη φῶν Od. σ 3 υ 5
Δυσάμμορος Il. ω 21
Δυσαριστοτόκεια Il. ω 7
Δυσηχής Il. π 7
Δύσπαρις Il. γ 2

Ε.

Ἑαυτὸν Od. ρ 17
Ἑαών Od. θ 15
Ἐγρήγορθε Il. σ 12
Ἐγχείη Od. ι 1
Ἔθνος Il. ω 20
Εἴδωλον Il. ψ 2
Εἰλείθυιαι Il. λ 4
Εἰνάτερες Il. ω 23
Εἰρύσασθαι Il. θ 7
Εἴρυατο Od. ψ 2
Ἐΐση Od. λ 5
Ἑκατόμβοια Il. ζ 9
Ἑκατόνζυγος Il. υ 5
Ἔκλησις Od. ω 10
Ἔκτα Od. α 12
Ἐλεητύς Od. ξ 20
Ἐλεφαίρεται Od. τ 14
Ἐμματέων Il. τ 12
Ἔμπαιος Od. υ 12
Ἐναίρειν Il. φ 8
Ἐναίσιμος Od. β 10
Ἐνδυκέως Il. ω 5
Ἐνδύναιοι vel -α Od. π 2
Ἐνηής Od. σ 3
Ἐνίπτειν Il. η 9
Ἐνυάλιος Il. σ 13
Ἔολπα Od. γ 16
Ἐπάργυρος Od. λ 14
Ἐπασσύτεροι Od. φ 3
Ἐπαυρεῖν Il. ζ 13 ψ 5
Ἐπεσβόλος Il. β 13
Ἐπητής Od. ν 11
Ἐπήτριμοι Il. τ 11
Ἐπιβάσκειν Il. β 11
Ἐπιβώσομαι Od. β 8
Ἐπιδήμιος Il. ι 2
Ἐπιδόσθαι Il. χ 7
Ἐπιζάφελος Il. ι 28
Ἐπικλώσασθαι Il. π 18
Ἐπίμαστος Od. υ 12
Ἐπίρροθος Il. λ 5
Ἐπίσκοπος Il. χ 7
Ἐπιστάτης Od. ρ 22
Ἐπιτάρροθος Il. λ 5
Ἐπιφρεσαιών Od. τ 1

Ἔργον

Ἔργον Od. ρ 8
Ἐρέχθεσθαι Il. ψ 4
Ἐριννύες Il. ο 6, τ 13
Ἕρκος ὀδόντων Il. δ 10
Ἕρμα Od. ψ 5
Ἔῤῥει Od. κ 5
Ἐρυκακέειν Od. υ 9
Ἐρωή-ῆσαι Il. τ 7
Ἕσπερα Od. ρ 5
Ἔυαδε Il. ρ 17
Ἐυ ζώειν Od. τ 3
Ἐυηγεσίη Od. τ 4
Ἔυχεσθαι Od. γ 6
Ἐυχετάασθαι Il. ρ 1
Ἐφεψιάασθαι Od. τ 11
Ἐφημέριος Od. δ 8, φ 2
Ἐχθρός Il. ε 15

Z.

Ζαφλεγέες Il. φ 7
Ζείδωρος Od. τ 16
Ζωάγρια Od. θ 19

H.

Ἧλος Il. σ 2
Ἠεροφοῖτις Il. τ 3
Ἠλὸς·εός Il. ο 1
Ἠλύσιον Od. δ 19
Ἡμέτερα Od. σ 5
Ἧμιν Od. ς 16
Ἠπεδανός Od. θ 12
Ἠπεροπεύειν Il. ψ 12
Ἠπεροπεύς Od. λ 8
Ἧ,τε Od. λ 11

Θ.

Θάλος Od. ζ 2
Θαλερός Il. ρ 18
Θαλπωρή Il. κ 5
Θεμιστεύειν Od. ι 6
Θεουδής Od. θ 25
Θηλύτεραι γυν. Od. λ 11
Θρέπτα vel τρα. Il. ρ 11
Θυμοδακής Od. θ 8
Θλίβειν Od. ρ 7

I.

Ἰαίνεσθαι Od. ζ 2
Ἱκετήσιος Od. ν 8
Ἴκμενος Od. λ 1
Ἴσης Od. ι 4
Ἴσκε Od. τ 9
Ἴφθιμος Il. α 1

K.

Καθάπτεσθαι Od. σ 17
Κακοξεινώτερος Od. υ 12
Κακότης Od. τ 12

Κάλλος	Il.	φ	2
Κάρ	Il.	ι	19 π 6
Κάρηνα	Il.	β	4
Κατακλῶθες	Od.	η	5
Κείρειν	Od.	β	8
Κεῖται	Il.	σ	1
Κέκασμαι	Il.	ν	10
Κεκμηότες	Il.	λ	13
Κελαινεφής	Il.	ζ	11
Κέρα	Il.	λ	6
Κεραΐζω	Il.	χ	2
Κέρδεα	Od.	ψ	6
Κεστός	Il.	ξ	5
Κεχρημένος	Od.	ρ	15
Κήδειν	Il.	ι	32
Κήδιστος	Od.	θ	27
Κινύμενος	Il.	κ	7
Κλέος	Od.	α	10
Κλιτῦς	Il.	π	6
Κλοτοπεύειν	Il.	τ	6
Κολώειν	Il.	υ	13
Κορώνη	Il.	δ	3
Κρείδιος	Od.	ο	1
Κρεοβόρος	Od.	ι	2
Κραίνειν	Od.	τ	14
Κρήγυον	Il.	α	7
Κυβερνήτης	Il.	ψ	4
Κύντερον	Od.	υ	1
Κωφός	Il.	λ	7

Λ.

Λιαρός	Il.	λ	14
Λυγρός	Il.	ν	4
Λύκος, λυκοφιλ.	Il.	χ	8
Λυσιμελής	Od.	ψ	7
Δωβητήρ	Il.	λ	6

M.

Μᾶλλον	Il.	α	8
Μάσταξ	Il.	ι	16
Μάχεσθαι	Il.	υ	12
Μειλίσσειν	Il.	η	8
Μείλιχος	Il.	ι	25
Μέμβλωκε	Od.	ρ	5
Μενεδήϊος	Il.	μ	5
Μέροπες	Od.	τ	8
Μεταδήμιος	Od.	ν	3
Μεταδόρπιος	Od.	δ	4
Μεταμώλια	Od.	θ	18
Μετανάστης	Il.	ι	36
Μεταστρέπεσθαι	Il.	ι	33
Μετοκλάζειν	Il.	ν	8
Μῆνις	Il.	α	1
Μῆχος	Il.	ι	8
Μινυνθάδιος	Od.	τ	10
Μινυρίζειν	Il.	ε	15
Μογοστόκος	Il.	λ	4
Μόρσιμος	Il.	χ	1, Od. φ 5
Μνώη	Od.	φ	3
Μῶλυ	Od.	κ	10
Μῶμος	Od.	β	7

Νεμεσσητόν

N.

Νεμεσσητόν Il. τ 8

Νεοίη Il. ψ 11

Νέος Od. ξ 2

Νηπενθές Od. δ 8

Νήποινον Od. β 8

Νομός }
Νόμος } Il. υ 6

Νυός Il. χ 2

Νύξ Il. η 6

Ξ.

Ξείνιος Od. ι 7, ξ 11

Ξυροῦ ἀκμή Il. κ 3

Ξυνὸς-ἐΐα Il. σ 13

O.

Ὄαρες Od. ρ 7

Ὀαριστύς Il. ρ 9

Οἰκωφελίη Od. ξ 10

Οἰνοβαρείων Od. φ 11

Οἶκος Od. ξ 16

Οἰωνός Od. β 10

Ὀλολύζειν Od. χ 11

Ὁμοίϊος Il. σ 13

Ὀνήιδιοι Od. β 2

Ὄπις, ὀπίζεσθαι Od. ε 2

Ὁπλότεροι Il. γ 8

Ὀρφανικός Il. χ 11

Ὁσίη Od. π 16

Ὄσσα Od. α 10

Οὔδαλα Od. ρ 22

Οὖτις Od. ι 2

Οὐρανὸς-οἱ Od. ι 3

Π.

Παλαίφατος Od. τ 7

Παλίντιτα Od. β 8

Παναφῆλιξ Il. χ 11

Πάππα,-άζειν Il. ε 9

Παραβάλλεσθαι Il. ι 15

Παραβλῶπες Il. ι 26

Παραίρρητοι Od. ι 28

Παραστάς Od. ρ 7

Παραυδᾷν Od. π 11

Παρέλκειν Od. φ 3

Παρθένιος Od. γ 7

Παρθενοπίπης Il. λ 6

Πάσσασθαι Il. τ 7

Πατάσσειν Il. ν 8

Πάτροκλον πρόφ. Il. τ 17

Πέμπειν Od. ο 4

Πενθρός Od. θ 27

Πεπείρημαι Od. γ 4

Πέπονες Il. β 12

Περί Od. ρ 23

Πηδιάξιος Il. φ 5

Πλαγκτός Od. υ 5

Πλαγκτοσύνη

Πλαγκτοσύνη Od. ο 7
Πλειότερος Od. λ 7
Πλήθουσα Il. σ 15
Πλησίστιος Od. λ 1
Ποινή Il. ι 34
Πολύπλαγκτος Od. υ 5
Πολυαστερέες Od. λ 8
Πομπή-ὸς Od. ο 4
Πομπῆες Od. γ 16
Πορφύρεος Il. ε 2
Πρέσβα Il. τ 5
Πρῆξις Od. γ 7
Πρίν Il. τ 7
Προβαλέσθαι Il. τ 9
Προικός Od. ν 1
Προΐκτης Od. ρ 15
Πρόφρασσα Od. ν 12
Πραπίδες Od. δ 15
Πυθώ, et πυθών Il. ι 20
Πύματος Od. ι 10

Ρ.

Ῥάπτειν } Ῥαψῳδία } Od. π 16
Ῥηΐστη βιοτή Od. δ 19
Ῥιγίων, -ιω Od. ψ 6
Ῥίγιον Od. ρ 5
Ῥῦσθαι Il. ο 2
Ῥυστακτύς Od. σ 11

Σ.

Σαρδάνιος Od. υ 10
Σβέσαι Il. π 9
Σειρῆνες Od. μ 2
Σιδήρεος, & ειος Il. ω 16, Od. ρ 31
Σκιά Od. κ 15
Στέφανος } Στεφανοῦσθαι } Il. σ 15, Od. θ 6
Στρεπτοί Il. ι 25
Στρεύγεσθαι Il. ο 13
Στυγεῖν Od. ξ 5
Στυφελίζειν Od. σ 18
Συμφερτή Il. ν 7
Συνήορος Od. θ 3
Σφηκοῦσθαι Il. ρ 3

Τ.

Τανηλεγής Od. γ 12
Τάχα Od. σ 4
Τείρεα Il. σ 15
Τειχεσιπλῆτα Il. ε 1
Τέλος θανάτοιο Il. γ 16
Τέρμα Il. ψ 4
Τέρπεσθαι Il. ι 39
Τετελεσμένον Il. ξ 4
Τῆ Od. ι 8
Τηλίκος Od. α 11
Τηλύγετος Il. ι 24
Τλητός Il. ω 2

Τοξότα

Τοξότα	Il.	λ	6
Τρὶς πίνειν	Od.	ι	9
Τρύζειν	Il.	ι	12
Τυδεὺς	Il.	ε	14

Υ.

Ὑάδες	Il.	σ	15
Ὑββάλλειν	Il.	τ	2
Ὑγρὸν ὕδωρ	Od.	δ	15
Ὑπάρχειν	Od.	ω	6
Ὑπεμνήμυκε	Il.	χ	11
Ὑπερφίαλος	Od.	σ	8
Ὑπερῴη	Il.	χ	11
Ὑπερωΐτης	Od.	κ	9
Ὑπωρόφιοι	Il.	ι	35
Ὑσμῖνι	Il.	θ	4
Ὑψαγόρης	Od.	β	7

Φ.

Φάρμακον	Od.	δ	9
Φιλότης	Il.	ν	11
Φλιαὶ } Φλίψεται }	Od.	ρ	7
Φόως	Il.	θ	8
Φύλοπις	Il.	τ	10
Φωλεός	Od.	θ	7

Χ.

Χανδόν	Od.	φ	8
Χάρυβδις	Od.	μ	9
Χείρ. ἐν χροΐ	Il.	π	10
Χειρότερος	Il.	υ	14
Χροιότερος	Il.	μ	6
Χῆτος	Od.	π	2
Χοῖνιξ	Od.	τ	2
Χοροιτυπία	Il.	ω	8
Χρειοῖ	Il.	θ	4
Χρεώ	Il.	κ	1

Ψ.

Ψάμαθος	Il.	ι	19
Ψυχῆς πίει	Il.	χ	6

Ω.

Ὠμηστής	Il.	ω	6

APPENDIX

CONTINENS

SYLLOGEN TESTIMONIORUM

DE

HOMERO:

Ex variis Autoribus, quâ Antiquis, quâ Neotericis collectam.

AD LECTOREM.

EXhibemus en tibi (benigne Lector) Teſtimoniorum Syllogen & Sylvam, uberem ſatis & copioſam, congeſtam ſc. ex utriuſque linguæ Scriptoribus, tum priſcis, tum modernis, tum ſacris tum profanis; qui ſinguli ad hoc *Homeri* Encomiaſticon Symbolam ſuam contulerunt. Ex variorum adeò Autorum Elogiis, tanquam ex tot floribus hinc indè ſparſis, & in unum collectis Corollam Poetæ noſtro contexuimus. *Cui bono?* inquies, & *Quis eum vituperat?* Imò, ut ad poſterius iſtud priùs reſpondeam (ὕστερον πρότερον Ὁμηρικῶς) quia nemo unquam in omni ætate repertus eſt, uno fortè excepto *Zoilo*, qui eum vituperaverit, quin potiùs prono amne in ejus laudes fuerit delatus, idcircò operæ pretium duxi hos flores in unum faſciculum colligere. Etenim (ut *Caſsiano* illi, quod prius erat objectum, etiam aliquid reponam) tot in unum concurrentes calculos, junctáque ſuffragia, tot unius hominis Encomia & Elogia ex variis Autoribus, tam Antiquis quàm Neotericis deſumpta in unam Synopſin redigere, tibíque ob oculos ponere, nec inutile prorſus, nec injucundum fore exiſtimavi. Quòd ſi tu aliter ſentias, eſto; integra tibi res relinquitur, ut liceat pro libitu tuo hanc Appendicem ſicco pede præterire; utì & ſequens Carmen ad *Zoilum*; quod, licèt lectu indignum, tamen Coronidis loco tanquam Epilogum huic Teſtium Catalogo ſubjungere viſum eſt.

Vale.

E L O G I A,

SEU

T E S T I M O N I A

DE

H O M E R O.

Achilles Tat. — Ad *Arati* Phænom.

Ἡρμόσθη δὲ μεγάλῳ ποιητῇ περὶ μεγάλων εἰπεῖν Ὁμήρῳ --- πεπείραται δέ τι καὶ περὶ τῶν ὅλων, καὶ περὶ τῶν ἄστρων τινὰ λέγων Πληϊάδας τ' ἐσορῶντι, &c. Ἄρκτον θ', ἣν καὶ, &c. Ἠέλιόν τ' ἀκάμαντα, &c. ἐκ γὰρ τούτων τὰς προφάσεις ἔλαβον οἱ ὕστερον περὶ τούτων πραγματευσάμενοι, &c.

Ælianus — Var. Hist. l. 13. c. 22.

Πτολεμαῖος ὁ Φιλοπάτωρ κατασκευάσας Ὁμήρῳ νεὼν, &c.

Æschines — Orat. in *Timarch.*

Λέξω δὲ πρῶτον μὲν περὶ Ὁμήρου, ὃν ἐν τοῖς πρεσβυτάτοις καὶ σοφωτάτοις τῶν ποιητῶν εἶναι τάττομεν.

Æschylus — *Dicere solebat suas Tragœdias esse μικρά τινα τεμάχια τῶν μεγάλων Ὁμήρου δείπνων.* Athen. Plutarch. alii.

Agellius — Noct. Attic. l. 6. c. 2.

Homerus *sapientissimus, & antiquissimus Poetarum.*

Alciatus

Alciatus A. Prætermiss. l. 2.

Admonet & nos summus apud eos Poetarum Homerus.

Idem Dispunct. l. 1.

Ut apud præcipuum Poetam scriptum est, Ἔνθ' ἐμὲ πλῆθον ἐόντα, &c.

Alcidamas Apud *Aristot.* Rhet. l. 3. c. 3. appellavit

Τὴν Ὀδύσσειαν καλὸν ἀνθρωπίνου βίου κάτοπτρον.

Alexandr. ab Al. Gen. Dier. l. 4. c. 15

Apud Chios *ænea moneta fuit, cui nomen* Homerus.

Ambrosius De pœnitentia, l. 2.

Aiunt dixisse primum suorum Poetam ; Ἦ τάχα χεῖρα ἔσομαι.

Ammianus Marc. Histor. l. 21.

Itidem ex sempiternis Homeri *Carminibus intelligi datur, non Deos cœlestes cum viris fortibus collocutos*, &c.

Anaxagoras Apud *Diog. Laert.* l. 1.

Δοκεῖ δὲ πρῶτος τὴν Ὁμήρου ποίησιν ἀποφήνασθαι εἶναι περὶ ἀρετῆς καὶ δικαιοσύνης.

Antigonus Car. Hist. Mirab. c. 28.

Ἱκανῶς δὲ καὶ ὁ ποιητὴς λέγεται παρὰ πάντων ἐπιμελὴς καὶ πολυπράγμων. Ὁ γὰρ Ὀδυσσεὺς, &c.

Antipater — Anthol. Epigr. l. 4.

Εἰ Θεός ἐστιν Ὅμηρος, ἐν ἀθανάτοισι σεβέσθω,
Εἰ δ' αὖ μὴ Θεός ἐστι, νομιζέσθω Θεὸς εἶναι.

Idem ibid. l. 1.

Εὗρε φύσις, μόλις εὗρε, τεκοῦσα δ' ἐπαύσατο μόχθων,
Εἰς ἕνα μοῦνον Ὅμηρον ὅλην τρέψασα μενοινήν.

Apuleius — Miles. l. 9.

Prisca Poetica divinus Autor apud Graios. Et alibi. *Multiscius, & omnium peritus.*

Arcesilaus — Apud *Diog. Laert.* l. 4.

Ἀπεδέχετο πάντων μᾶλλον Ὅμηρον, οὗ καὶ εἰς ὕπνον ἰὼν πάντως τι ἀνεγίνωσκεν, ἀλλὰ καὶ ὄρθρου, λέγων ἐπὶ τὸν ἐρώμενον ἀπιέναι, ὁπότ' ἂν βούλοιτο ἀναγνῶναι.

Aretinus L. — De Studiis & Literis.

Quid Homero *deest, quò minùs in omni sapientia versatissimus existimari possit? ejus poesim quis neget totam complecti doctrinam viventium, quam contendunt in belli tempora, pacísque divisam?* &c.

Aristides — Orat. To. 3.

Ἄριστος ἐπῶν ποιητὴς Ὅμηρος.

Aristophanes — Ranis.

Ὁ δὲ θεῖος Ὅμηρος ἀπὸ τοῦ τιμὴν καὶ κλέος ἔσχε, πλὴν τοῦδ' ὅτι χρήστ' ἐδίδαξε;

Aristoteles

De Arte Poet.

Θεσπέσιος Ὅμηρος παρὰ τοὺς ἄλλους. *Iterum*, Μόνος τῶν ποιητῶν οὐκ ἀγνοεῖ ὃ δεῖ ποιεῖν αὐτόν. *Iterum*, Λέξει καὶ διανοίᾳ πάντας ὑπερβέβληκε.

Artemidorus

Onirocritic. l. 1. c. 28.

Τὸ δὲ δοκεῖν τετυφλῶσθαι ἀμφοτέρους τοὺς ὀφθαλμοὺς ---ποιηταῖς ἄριστον· δεῖ μὲν γὰρ αὐτοῖς πολλῆς ἡσυχίας μέλλουσι ποιεῖν τὰ ἔπη· μάλιστα δ' ἂν οὕτως ἐν ἡσυχίαις γένοιντο, εἰ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ὄμματα, μήτε περιέλκοιντο μήτε ὑπὸ σχημάτων, μήτε ὑπὸ χρωμάτων --λόγος δέ τις ἔχει, ὡς καὶ ὁ ποιητὴς Ὅμηρος τυφλὸς ἦν.

Aschamus

Epistol. l. 2. Ep. ad *Thom. Cantuar.* Archiep.

Homerus, Pythagoras, & Plato, *tres viri omnis doctrinæ, & ingenii principes.* Et aliquantò pòst. Homerus, Sophocles, & Euripides, *elegantis omnis doctaque poeseos, hic fons, illi duo flumina.*

Id Pædagog. l. 1.

Perpendat vitam prudentissimi peregrinatoris apud prudentissimum omnium, qui unquam lingua locuti sunt, autorum, excepto duntaxat verbo Dei, h. e. Ulyssis *apud* Homerum.

Athanasius

Orat. c. Gentes.

Γράμματα μὲν γὰρ ἐφεῦρον Φοίνικες, ποίησιν δὲ ἡρωικὴν Ὅμηρος.

Athenæus

Dipnos. l. 1.

Ὅμηρος ὁρῶν τὴν σωφροσύνην οἰκειοτάτην ἀρετὴν οὖσαν τοῖς νέοις, καὶ πρώτην, ἔτι δὲ ἁρμόζουσαν, καὶ πάντων τῶν καλῶν χορηγὸν οὖσαν, βουλόμενος ἐμφῦσαι πᾶσιν αὐτὴν ἀπ' ἀρχῆς --εὐτελῆ κατεσκεύασε πᾶσι τὸν βίον καὶ αὐτάρκη, &c. *Eadem extant apud* Suidam

dam *ex* Dioſcoride.--Id.l.2. Ὁ τῶν ποιητῶν βασιλεὺς Ὀδυσσέα, &c. *Et* l. 6. Ὁ σοφώτατος τῶν ποιητῶν.

Auguſtinus — De Civit. Dei. l. 3. c, 2.

Hoc enim nec ipſe Homerus *facilè credidit, qui Neptunum quidem contra Trojanos, Apollinem autem pro Trojanis pugnantem facit, cùm illo perjurio ambos fabula narret offenſos.*

Id. Confeſſ. l. 1. c. 14.

Nam & Homerus peritus texere tales fabellas, & dulciſſimè vanus eſt. Et quidem *dulcedine* carminis, & melliflua ſermonis ſuavitate, & jucundiſſimâ denique rerum & verborum copiâ ac veritate *Homerus* cæteros omnes antecellit: *Vanitas* autem (ſiquidem id omne vanum dicendum ſit, quod non directè ad *Chriſtum* & pietatem tendit) ei cum reliquis Gentium Scriptoribus communis eſt.

Auſonius — Periochis in *Hom.* Il. & Od.

Ut divinum Poetam nihil, quod illuſtre fuerit, omiſiſſe appareat, belli Troici cauſam, &c.

Barthius — Adverſar. l. 47. (ubi *Jul. Scaligeri*, *Muſæum* & *Virgilium Homero* præferentis, ſententiam refutat.)

De Homero *illud dubitabile non eſt, univerſam poeſin nihil unquam illi comparabile habuiſſe.* Et poſt pauca, (Homerus) *fons, doctor, magiſter, modimperator, unicúſque omnis poeſeos Apollo.*

Baſilius M. — Hom. Πρὸς τοὺς νέους, &c.

Πᾶσα ἡ ποίησις τῷ Ὁμήρῳ ἀρετῆς ἐστιν ἔπαινος, καὶ πάντα αὐτῷ πρὸς τοῦτο φέρει, ὅ,τι μὴ πάρεργον. *Quod &* Anaxagoras, Metrodorum *ad* Homeri *lectionem adhortans, anteà dixerat, inquit* Majorag. *Præfat.* in Hom. *Iliad.*

Baudius

Epist. Cent. 1.

Assentior enim & ausculto mirum in modum Phœbo vatum, canenti ex tripode, Ἀφρήτωρ, ἀθέμιστος, ἀνέστιος, *nôsti reliqua.*

Beverovicius

Medicinæ Encom.

Homerum *quóque, quem omnis sapientiæ fontem prædicant, medicinæ studiosum fuisse, autor est* Plutarchus.

Beza

Annotat. in Ep. ad *Rom.* c. 1. v. 5.

Quid prohibet, quin loquentem illum ipsum Homericum Agamemnonem *audiamus, & elegantissimis versiculis istis de* Trojanorum *perjurio conquerentem*. Εἴπερ γάρ τε καὶ αὐτίκ', &c.

Bodinus.

Proœm. Method. Histor.

Cùm ex ipsis Homeri *fabulis, quæ historiæ ac veritatis imaginem præ se ferunt, tanta utilitas eruatur, quales ab historiâ fructus sperare oportet?*

Boganus

Epist. ad Lect. præfixâ *Homero* Ἑβραΐζοντι.

Homerum *me nunquam pœnitebit legisse iterum atque iterum, quique (ut puto) nullum habet inimicum præter ignorantem.* Et aliquantò pòst. *Ut dicam quod sentio, mihi videtur* Homerus *fuisse nihil aliud quàm* Sidus & occulti miranda potentia fati, &c.

Brodeus

Miscel. l. 6. c. 10.

Sunt qui Homericis *carminibus vim quandam inesse garriunt, librum verò Iliados quartum capiti suppositum, quartanam febrem avertere; quibus ego bonam mentem opto.*

Budeus

Budeus

Annotat. in Pandectas.

Itaque fremant isti licet.--nunquam tamen efficient, ut non hunc (Homerum *sc.*) Plinius *l.* 1. *literarum principem appellaverit. Et l.* 7. *ingeniorum fontem.---Idem in Epistolâ quâdam ad* Erasmum, Homerus *ingeniorum decus, &c.*

Id. Præfat. ad Libb. de Asse.

Homerus, *ingeniorum vertex, homines alphestas interdum appellavit, &c.*

Id. ejusdem Operis lib. 1. (itidem de *Homero* loquens.)

Rerum humanarum perspicacissimus æstimator, fons ingeniorum, Poetarum vertex.

Burtonus G.

Græc. Linguæ Histor.

Atque hic est tandem πολυθρύλλητος *ille,* καὶ πολυβόητος Homerus, *quem admirata sunt omnia secula, &c.*

Calcagninus

Epistolic. Quæst. l. 2.

An ego me putem magnum Poetam fore sine hoc scientiarum cinno? cùm videam apud Homerum *omnium disciplinarum seminaria, quæ Philosophi & jurisconsulti quasi oracula admirantur.*

Callimachus

Epigram. 8.

Τοῦ Σαμίου πόνος εἰμὶ, δόμῳ ποτὲ θεῖον Ὅμηρον Δεξαμένου.———

Camerarius J.

Præfatione in *Homerum*.

Homerus *omnium seculorum atque gentium consensu vel unus propriam vel præcipuam hanc famam meritus*

Baudius Epist. Cent. 1.

Assentior enim & ausculto mirum in modum Phœbo vatum, canenti ex tripode, Ἀφρήτωρ, ἀθέμιστος, ἀνέστιος, *nôsti reliqua.*

Beverovicius Medicinæ Encom.

Homerum *quoque, quem omnis sapientiæ fontem prædicant, medicinæ studiosum fuisse, autor est* Plutarchus.

Beza Annotat. in Ep. ad *Rom.* c. 1. v. 5.

Quid prohibet, quin loquentem illum ipsum Homericum Agamemnonem *audiamus, & elegantissimis versiculis istis de* Trojanorum *perjurio conquerentem.* Εἴπερ γάρ τε καὶ αὐτίκ', &c.

Bodinus Proœm. Method. Histor.

Cùm ex ipsis Homeri *fabulis, quæ historiæ ac veritatis imaginem præ se ferunt, tanta utilitas eruatur, quales ab historiâ fructus sperare oportet?*

Boganus Epist. ad Lect. præfixâ *Homero* Ἑβραΐζοντι.

Homerum *me nunquam pœnitebit legisse iterum atque iterum, quique (ut puto) nullum habet inimicum præter ignorantem.* Et aliquantò póst. *Ut dicam quod sentio, mihi videtur* Homerus *fuisse nihil aliud quàm* Sidus & occulti miranda potentia fati, &c.

Brodeus Miscel. l. 6. c. 10.

Sunt qui Homericis *carminibus vim quandam inesse garriunt, librum verò Iliados quartum capiti suppositum, quartanam febrem avertere; quibus ego bonam mentem opto.*

Budeus

Budeus

Annotat. in Pandectas.

Itaque fremant isti licet---nunquam tamen efficient, ut non hunc (Homerum *sc.*) Plinius *l.* 1. *literarum principem appellaverit. Et l.* 7. *ingeniorum fontem.---Idem in Epistolâ quâdam ad* Erasmum, Homerus *ingeniorum decus, &c.*

Id. Præfat. ad Libb. de Asse.

Homerus, *ingeniorum vertex, homines alphestas interdum appellavit, &c.*

Id. ejusdem Operis lib. 1. (itidem de *Homero* loquens.)

Rerum humanarum perspicacissimus æstimator, fons ingeniorum, Poetarum vertex.

Burtonus G.

Græc. Linguæ Histor.

Atque hic est tandem πολυθρύλλητος *ille, καὶ* πολυβόητος Homerus, *quem admirata sunt omnia secula, &c.*

Calcagninus

Epistolic. Quæst. l. 2.

An ego me putem magnum Poetam fore sine hoc scientiarum cinno? cùm videam apud Homerum *omnium disciplinarum seminaria, quæ Philosophi & jurisconsulti quasi oracula admirantur.*

Callimachus

Epigram. 8.

Τοῦ Σαμίου πόνος εἰμὶ, δόμῳ ποτὲ θεῖον Ὅμηρον
Δεξαμένου. ———

Camerarius J.

Præfatione in *Homerum*.

Homerus *omnium seculorum atque gentium consensu vel unus propriam vel præcipuam hanc famam meritus*

consecutúsque est : cujus quidem versibus, nemo inter doctos reperitur, qui dubitet quin omnia ea de quibus praecepta artium tradi possint, vel designata vel expressa sint, &c. Sed vid. totam illam Præfationem quæ sanè legi dignissima.

Canterus G. Nov. Lect. l. 5. c. 14.

Quamvis permulta sint in Homericâ *poesi insignia & admiranda, propter quæ meritò & Divinus à* Democrito *vocari Poeta, & ingeniorum palmam à Plutarcho accipere potuerit, unum tamen est quiddam, quod eum reliquis omnibus, quotquot unquam fuerunt, Poetis excellentiorem facit, &c.*

Cappellus J. Vindic. pro *Is. Casaub.* l. 4. c. 12.

Homerum *exoticorum Scriptorum antiquissimum, & omnium elegantiarum, quibus veluti corollis exornant sua scripta recentiores Poetæ, parentem concelebrant antiquitatis admiratores.*

Casaubonus Is. Comment. in *Pers.*

Duo illi omnis doctrinæ apices, Homerus & Virgilius,

Id. Not. in *Plin.* Epist.

Notum illud de summo Vate, ingeniorum principe, Ἔγραψεν μὲν Ὅμηρος, ἄειδε δὲ Φοῖβος Ἀπόλλων.

Id. Animadverſ. in *Athen.* l. 9. c. 8.

Primus omnium pater elegantiarum Homerus.

Id. de Rom. Satyrâ. l. 2.

Qui omnis eruditionis fons, & norma semper est habitus (itidem de Homero loquens.)

Casaubonus M. Notis in *M. Antonin.* l. 8.

Alludit Antoninus *ad fatalia illa dolia, quæ Poetarum ingeniosissimus & sapientissimus alicubi describit.*

Id. De nuperâ *Homeri* Edit. Dissertat.

Is ego sum, qui Homero *tantum tribuo, quantum hominem verecundum, & literarum amantem, ei, qui tot ætatum præscriptione princeps ingeniorum, bonarum omnium artium & doctrinarum seminarium, humanæ denique sapientiæ apex audiat, tribuere fas est.*

Id. Super Loco quodam *Hom. Od. σ.* Dissertat. quæ sic incipit.

Homeri *laudes non hìc instituimus; quem quidem qui, non ut* Poetarum *tantùm, sed ingeniorum ab omni memoria principem, non suspiciunt, & admirantur, illi pudori suo quàm benè consulant, qui suum judicium (si tamen judicium dicendum est) tot ætatum consensui opponant, ipsi viderint. Cùm tot ætatum consensum dicimus, præstantissima ---- ætatis cujusque ingenia;* Philosophos, *Historicos,* Poetas *intelligimus; qui* Homerum *ut hominem supra quicquid à quoquam de homine dici possit, admirandum; & in quo vires suas natura summas semel experta sit, exquisitissimis verbis, & elogiis, uno ore prædicant. Ac ego quidem ità judico; qui* Homerum *contemnunt, vix illis pejus optari posse, quàm ut fatuitate suâ fruantur, ac constanter eum contemnant, ex cujus lectione tantos alii tum solidæ eruditionis, tum voluptatis honestissimæ fructus percipiunt.* Hoc Viri Clarissimi, nec minùs ob ἀνδϱαγαθίαν quàm πατϱαγαθίαν suspiciendi, testimonium tam prægnans, tam luculentum, tam illustre, licet aliquantò prolixius, omittere nullo modo potui, nec debui.

Caselius

Caselius — Rhetore, sive De Magistro dicendi. cap. 4.

Nemo secus sentit, quàm absque Homero *nec esse Magistrum Poetices, nec Poetam fieri.--Sed hoc minimum ex eo boni; est enim vitæ hominum informator, tuba virtutis, imò virtutis & præco divinus, & bonæ fidei Magister.*

Castilio — L. 1. De Curiali.

Homerum *animadvertite, qui Heroicorum Poetarum & tempore & excellentiâ primus putatur.*

Causinus — Eloqu. Sac. & Hum. Parallel. l. 1. c. 10.

Ortus plenioris eloquentiæ, siquis ritè repetat, est ab Homero; *nempe hic Orator, & planè Orator à* M. Tullio, *ab* Hermogene *Rhetorum præstantissimus, à cæteris uno omnium consensu magister eloquentiæ agnoscitur.*

Chassanæus — Catal. Gloriæ mundi parte 10. consid. 45.

(Ubi de Poetis) Inter Græcos excellentior est Homerus, *& inter Latinos est* Virgilius.

Cicero — L. 2. Divin.

Certè nemo similis Homeri.

Id. in Top.

Homerus *propter excellentiam, commune Poetarum nomen, apud Græcos efficit suum.*

Id. 5. Tusculan.

Traditum est Homerum *cæcum fuisse; at ejus picturam, non poesin videmus. Quæ regio? quæ ora? qui locus Græciæ? quæ species formæ? quæ pugna? quæ acies?* quod

quod remigium? qui motus animorum? qui ferarum non ità expictus est, ut quæ ipse non viderit, nos ut videremus effecerit?

Claudianus — In Epigram.

Ipse parens vatum, princeps Heliconis Homerus.

Clem. Alexandr. — Stromat. l. 5.

Ὅμηρος γιγνώσκειν φαίνεται τὸ θεῖον, ὁ ἀνθρωποπαθεῖς εἰσάγων τοὺς Θεούς.

Id. l. 6.

Εὕροις δ' ἂν καὶ Ὅμηρον τὸν μέγαν ποιητὴν ἐκεῖνα τὰ ἔπη, Οἷον δὴ τρέφει ἔρνος ἀνὴρ ἐριθηλὲς ἐλαίης, &c.

Colerus — De Studio Polit.

Crediderim non minùs turpe fore homini Politico Homerum *non legisse, quàm fuit illi pædagogo, non habuisse, cui propterea colaphum impegit* Alcibiades.

Columella — Præfat. ad Libb. de Re Rust.

Nec parens eloquentiæ Deus ille Mæonius *vastissimis fluminibus facundiæ suæ posteritatis studia restinxerat.*

Cresollius — Mystagog. l. 4. c. 26.

Homerus, *qui omnigenæ eruditionis penu exposuit, ait faucibus inferorum odiosiorem esse, qui aliud sentit, aliud eloquitur.*

Id. Theatr. Rhetor. l. 3. c. 23.

Sophistæ gloriabantur sibi esse patrem Homerum. --*Itaque* Hippodromus *Sophista* Homerum *quidem aiebat* σοφιστῶν φωνὴν, Archilochum *autem esse* πνεῦμα, *ut ab illo suavitatem, & inexplicabilem quandam varietatem, &c.* Et interjectis nonnullis, *Ab hoc igitur capiebant Sophistæ & νοήσεις mirabiles, & dictionum venustatem.*

Crucius Ja.

Epist. l. 1.

Ut Homerus *omnis eruditionis parens, de Oceano canit,* ἐξ οὗ, *inquit,* ποταμοὶ καὶ πᾶσα θάλασσα, &c.

Cunæus

Animadv. in *Nonni* Dionys.

Homerus, *etsi in sublimi versetur genere, in quo perpetuus splendor & δεινότης est, tamen sæpè* τὸ χαρίεν *amat &* τὸ γλαφυρόν· *modò enim venustatem captat ex ipsis rebus, aliquando* ἐκ τῶν σχημάτων, καὶ ἐκ συνθέσεως, *sæpissimè* ἀπὸ τῆς λέξεως. *Nemo hoc ante illum tentaverat, nemo felicius illo: quare in hoc quoque, sicut in cæteris, imitati illum sunt quotquot posteà extitere optimi & summi scriptores.*

Cyrill. Alex.

Contra *Julian.* l. 1.

Ὅμηρον τὸν ποιητῶν ἄριστον. Et paulò pòst. Εἰ καὶ πολὺ λίαν ἐστὶ αὐτῷ τὸ φιλόμυθον, ἀλλ' οὖν οὐκ ἀγνοηκότα παντελῶς εὑρήσομεν τὴν ἀλήθειαν· ἔφη γάρ που --- Οὐδ' εἴ μοι ὑποσταίη Θεὸς αὐτὸς Γῆρας ἀποξύσας θήσειν νέον ἡβώοντα· Τὸ γάρ τοι [Θεὸς αὐτὸς] οὐκ ἐφ' ἕνα θεῶν ἐν μύθοις πεπλασμένων τινά· αὐτὸν δὲ δὴ μόνον κατασημαίνειεν ἂν τὸν ἀληθῶς ὄντα θεόν. [Eadem ferè legas apud *Justinum Mart.* Parænet. ad Græcos.]

Dausqueius In *Sil. Ital.* l. 14.

> *Si solem* Eridano *nimis improba fata dedissent,*
> Mæonidem *Solem vellet uterque polus.*
> *Sol animus, Soles oculi, Sol totus* Homerus,
> *Qui radiis hebetat signa minora suis.*

Id. Notis in *Basil. Seleuc.*

Haustum è vatis ter maximi fontibus, Ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος, &c.

Democritus Apud *Dionem Chrysost.* Orat. de *Homero.*

Ὁ μὲν Δημόκριτος περὶ Ὁμήρου φησὶν οὕτως. Ὅμηρος φύσεως λαχὼν θεαζούσης, ἐπέων κόσμον ἐτεκτήνατο παντοίων· ὡς οὐκ ἐνὸν ἄνευ θείας καὶ δαιμονίας φύσεως, οὕτως καλὰ καὶ σοφὰ ἔπη ἐργάσασθαι.

Dempsterus Indice Scriptorum, quem *Rosino* suo præfixit.

Homerus *primus sine exemplo, & supra fidem admirandus.*

Dilherus Disputat. Philolog. l. 1. Disp. 5.

Homerus *fons sapientiæ* Hectora *appellat* ἐπίσκοπον.

Id. ibid. Disp. 8.

Homerus *elegantiarum omnium pater.* Et rursus, *Locus huic parallelus est in* Homero, *omnis Paganæ sapientia fonte, apud quem multa mentio fit hospitalitatis.*

Id. ibid. Disp. 22. (ex *Vernuleio.*)

Ingeniorum ille, scientiarúmque fons Homerus, *& humana*

manâ terminus admirationis; quem antiquitas veneranda ore patulo vomentem ità repræsentavit, ut defluentes ab ejus ore liquores ac flores in amphoris & canistris colligerent Philosophi, Jurisconsulti, Oratores, Astrologi, Poetæ, Medici, Pictores.

Dinnerus

Epith. Græc. Ep. Dedic.

Homerum *ceu principem, imò Deum & Regem* Poetarum, *in primâ classe & quasi acie collocavi*, Homerum, *inquam*, ἐξ οὗπερ πάντες ποταμοὶ, *&c. & vel* Justiniani *nostri testimonio* Patrem virtutis.

Dio Chrysost.

Orat. de *Homero.*

Ἀτεχνῶς γὰρ οὐκ ἄνευ θείας τύχης, οὐδ' ἄνευ Μουσῶν τε καὶ Ἀπόλλωνος ἐπιπνοίας δυνατὸν οὕτως ὑψηλὴν, καὶ μεγαλοπρεπῆ, καὶ προσέτι ἡδεῖαν γενέσθαι ποίησιν· ὥστε μὴ μόνον τοὺς ὁμογλώττους, &c. ὁπότε καὶ παρ' Ἰνδοῖς ᾄδεσθαί φασιν τὴν Ὁμήρου ποίησιν, μεταβαλόντων αὐτὴν εἰς τὴν σφετέραν διάλεκτόν τε καὶ φωνήν.

Id. Orat. 2. de Regno.

Τὴν δέ γε Ὁμήρου ποίησιν μόνην ὁρῶ τῷ ὄντι γενναίαν, καὶ μεγαλοπρεπῆ, καὶ βασιλικήν.

Id. Orat. De Dei cognitione.

Ὦ σοφώτατε τῶν ποιητῶν Ὅμηρε, πολὺ τῇ δυνάμει τῆς ποιήσεως, καὶ τῷ χρόνῳ προέχων. [Vid. & integram ejus Orat. de *Homero & Socrate.*]

Diodorus Sic.

Biblioth. lib. 3.

Μαρτυρία δὲ τούτων παρέχονται τὸν πρεσβύτατον σχεδὸν καὶ μάλιστα τῶν ποιητῶν θαυμαζόμενον παρ' Ἕλλησιν (Homerum *sc.*)

Id.

Id. lib. 16.

Μάρτυρα παρείχετο τὸν ἐπιφανέστατον, καὶ ἀρχαιότατον τῶν ποιητῶν Ὅμηρον. Et rursus, Ἀρχαιότατον καὶ μέγιστον τῶν ποιητῶν Ὅμηρον.

Diogenes Laert. Proœm. ad Vitas Philosoph.

Οἱ δὲ σοφοὶ καὶ σοφισταὶ ἐκαλοῦντο· καὶ οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ ποιηταὶ σοφισταί· καθὰ καὶ Κρατῖνος ἐν Ἀρχιλόχῳ τοὺς περὶ Ὅμηρον καὶ Ἡσίοδον ἐπαινῶν, οὕτως καλεῖ.

Dionysius Halic. Περὶ Συνθέσεως ὀνομάτων.

Ὃ ποιεῖν εἴωθεν ὁ δαιμονιώτατος Ὅμηρος, καίτοι μέτρον ἔχων ἓν, καὶ ῥυθμοὺς ὀλίγους, ἀλλ' ὅμως ἀεί τι καινουργῶν ἐν τούτοις καὶ φιλοτεχνῶν· ὥστε μηδὲν ἡμῖν διαφέρειν γινόμενα τὰ πράγματα ἢ λεγόμενα ὁρᾷν. Id. alibi. Ὅμηρος κορυφὴ ἁπάντων, καὶ σκοπός, Ἐξ οὗπερ πάντες ποταμοὶ, καὶ πᾶσα θάλασσα, Καὶ πᾶσαι κρῆναι --- Et alibi. Τῆς μὲν Ὁμηρικῆς ποιήσεως οὐ μίαν τινὰ τοῦ σώματος μοῖραν, ἀλλ' ἐκλύπωσαι τὸ σύμπαν, &c.

Dousa Declam. in Umbram.

Umbram rebus omnibus antiquiorem esse necessum est, id quod Achillis *scutum depingentem principem* Poetarum Homerum *non latuit.*

Durantius Casell. Variarum lib. 2. c. 18.

Solent Autores ejus rei nullum fuisse usum vel Iliacis *vel* Homeri *temporibus hoc argumento confirmare, quòd ejus apud* Homerum *nulla mentio, nec vestigium ullum extet; Quasi nihil prætermiserit* Homerus, *&c.*

Ennius — Fragment. Annal. l. 1.

In somneis mihi veisus Homerus *adesse Poeta*, [utì non malè integrum illum versum legit, & restituit *P. Merula* in Commentar. Cic. *Somn.* Scipion. Quale de *Homero* scribit *Ennius*, de quo viz. sæpissimè vigilans solebat cogitare & loqui. Pers. *Sat.* 6.

Cor jubet hoc Ennî, postquàm destertuit esse

(vel ut ex vetustissimo exemplari legit vir doctus modò laudatus, *pavos quùm destitit esse*)

Mæonides, Quintus pavone ex Pythagoreo.

h. e. quùm jam destiterat *Homerus* esse pavus, *Quintus* verò *Ennius* ex eodem pavo, juxta *Pythagoræ* dogma de transmigratione animarum, factus esset Poeta *Homeri* similis; per hanc igitur μετεμψύχωσιν factus est *Ennius* apud Latinos, quod *Homerus* apud Græcos, i. e. præstantissimus Poeta, sc.

Ennius & sapiens, & fortis, & alter Homerus.

Horat. l. 2. Ep. 1.]

Eobanus Hess. — Inscript. Iliad. Hom. lat. carmine à se redditæ.

Poetarum omnium seculorū longè principis Homeri *Ilias.*

Epiphanius — Adversus Hæres. l. 1. tom. 3.

Πόσοι πόσα λέγουσι περὶ Ὁμήρου; Ἄλλοι μὲν Αἰγύπτιον φάσκοντες, ἄλλοι δὲ Χῖον, &c.

Erasmus — In Adag. *Autor omnium & fons.*

Veluti si quis dicat superbiam omnium malorum parentem, fidem omnium virtutum fontem, Homerum *omnis poeseos patrem.*

Id. Tractat. De Ratione Studii.

Certè propter Poetarum *enarrationem, quibus mos*

mos est ex omni disciplinarum genere sua temperare, tenenda est fabularum vis; quam unde potiùs petas, quàm ab Homero, *fabularum omnium parente?*

Erotianus — Proæm. ad vocum *Hippocr.* Collect.

Γέγονεν ἀνὴρ Ὁμηρικὸς τὴν φράσιν, καὶ τὴν ὀνοματοποιΐαν εὐχερὴς, περιγράψαι καὶ διάνοιαν ἱκανὸς, &c.

Erythræus — Indice in Virgil.

Vates ingeniorum omnium, atque doctrinarum princeps & auctor Homerus, &c.

Eugubinus — De perenni Philos. l. 3. c. 1.

Homerus *qui pater fabularum est ---naturæ tamen instinctu sæpè Deum universalem--nominavit.* Et post pauca, *Eundem quòque confessus est omnipotentem, largitorémque bonorum.*

Eunapius — In Ædesio.

Καὶ ὑπερεπήνει γε τὸν Ὅμηρον κατὰ ψυχὴν, ὡς ὑπερφυές τι χρῆμα καὶ δαιμόνιον.

Euphorion — Vetus Poeta, Citante *Eustath.* ad Il. τ.

Μοῦσαι πειήσατο, καὶ ἀπερίλιμαστος Ὅμηρος. [q. d. ἄψαυστος, inimitabilis, quem nemo attingere nec imitari possit, ἤγουν οὗ δυσχερὲς ἐφάψασθαι τῆς δυνάμεως, cujus vim & facultatem assequi arduum est & difficile. Dicit verò *Agamemnon* eo in loco *Briseida* fuisse ἀπερίλιμαστον, h.e. ἀπρόσψαυστον, intactam à se atque illibatam. *Euphorion* ergo eleganter eodem verbo de *Homero* utitur, quo *Homerus* ipse longè alio in sensu usus fuerat.]

Eustathius

Eustathius

Proœm. in Παρεκβολάς.

Ἔστι ἀληθῶς βασιλικὸν πρᾶγμα ἡ Ὁμήρου ποίησις, καὶ μάλιστα ἡ Ἰλιάς· καὶ παροιμία μέν τις κακῶν Ἰλιάδα φησίν· αὕτη δὲ καλῶν παντὸς ἐστὶν Ἰλιάς------γέμουσα μυρίων ὧν ἄν τις εἴποι καλῶν, φιλοσοφίας, ῥητορείας, στρατηγικῆς εὐτεχνίας, διδασκαλίας τῆς περὶ ἠθικῶν ἀρετῶν, τεχνῶν ὅλως παντοίων καὶ ἐπιστημῶν, &c.

Faber P.

Agonist. l. 1. c. 31.

Ab Homero, *cujus in omnium vetustarum literarum genere apud omnes autoritas maxima, &c.*

Falkenburgius

Lect. & Conject. in *Nonni* Dionys.

Hoc loco, ubi tam praeclara fit Dei Poetarum Homeri *mentio, &c.*

Federicus Urbin. Dux

In Musæo suo, inter præstantium virorum imagines, *Homero* subscripsit, (*Nathan Chytr.* Variorum in *Europâ* Itinerum deliciis.)

Homero *Smyrnaeo, cujus poesin ob divinam disciplinarum varietatem omnis aetas admirata est, assecutus nemo. Gratitudo P.*

Focanus

Dissertat. de Studiis.

Parens ille & fons sapientiae & ingenuae omnis doctrinae Homerus.

Fromondus

Philos. Christ. de Anim. l. 2. c. 5.

Naturae non minùs quàm carminis consultus Homerus.

Galenus

Galenus

Exhort. ad Medic. & artes. c. 2.

Τοῦτον οἶμαι τὸν χρόνον νοήσας ὁποῖός ἐστιν αὐτῷ καὶ Ὅμηρος καὶ Ἱπποκράτης καὶ Πλάτων ---οὓς ἴσα καὶ τοῖς Θεοῖς σέβομεν, &c.

Gatakerus

Annotat. in *Antonin*. l. 9.

Eodem utitur argumento apud principem Poetarum *Phœnix, &c.*

Giphanius

Præfatione *Hom.* ſuo præfixâ.

Juris-conſulti & Philoſophi, maximè Politici hujus Poetæ (Homeri) *verſib. tanquam oraculis uti ſolent.*

Gregorius Naz.

Epiſt. 3.

Τὸ λακωνίζειν οὐ τοῦτό ἐστιν, ὅπερ οἴει, ὀλίγας συλλαβὰς γράφειν, ἀλλὰ περὶ πλείστων ὀλίγας· οὕτως ἐγὼ βραχυλογώτατον Ὅμηρον λέγω, καὶ πολὺν τὸν Ἀντίμαχον· πῶς; τοῖς πράγμασι κρίνων τὸ μῆκος, ἀλλ' οὐ τοῖς γράμμασι.

Heinſius

In *Heſiod.* Ἔργ. καὶ Ἡμ.

Humanæ ſapientiæ princeps Homerus.

Id Lection. Theocrit.

Ille naturæ Genius Homerns.

Id. Notis in *Sil. Ital.*

Elegantiarum pater Homerus. Et rurſus. *Elegantiſſimus omnium hominum* Homerus.

Heliodorus — Æthiop. Hist. l. 3.

Ὅμηρος, ὦ φίλος, ὑπ' ἄλλων ἄλλοθεν ὀνομαζέσθω, καὶ πατρὶς ἔστω τῷ σοφῷ πᾶσα πόλις· ἦν δὲ εἰς ἀλήθειαν ἡμεδαπὸς Αἰγύπτιος, καὶ πόλις αὐτῷ Θῆβαι αἱ ἑκατόμπυλοι εἰσὶ κατ' αὐτὸν ἐκεῖνον, πατὴρ δὲ τῷ μὲν δοκεῖν προφήτης, τὸ δὲ ἀψευδὲς Ἑρμῆς. Et post nonnulla. Ταῦτα μὲν εὖ τε καὶ ἀληθῶς μοι λέγειν ἔδοξας, τεκμαιρομένῳ τῆς τε ποιήσεως τοῦ ἀνδρὸς τὸ ἀνειμένον τε καὶ ἡδονῇ πάσῃ σύγκρατον, ὡς Αἰγύπτιον, καὶ τὸ τῆς φύσεως ὑπερέχον, ὡς οὐκ ἂν οὕτω πάντας ὑπερβαλλόμενον, εἰ μή τινος θείας καὶ δαιμονίας ὡς ἀληθῶς μετέχει καταβολῆς.

Heraclides P. — Allegor. Homer.

Καὶ κόρος οὐδὲ εἷς (Ὁμήρου sc.) ἄχρι γήρας, ἀλλὰ παυσάμενοι διψῶμεν αὐτοῦ πάλιν· καὶ σχεδὸν ἓν πέρας Ὁμήρῳ πρὸς ἀνθρώποις ὁ καὶ τοῦ βίου· δι' ὧν σαφὲς οἶμαι καὶ πᾶσιν εὔδηλον, ὅτι οὐδεμία κηλὶς ἀγαθῶν μύθων τοῖς ἔπεσιν ἐνεσπείρηται, καθαρὰν δὲ καὶ παντὸς ἁγνεύουσαν λύσιν Ἰλιὰς παρέχη, καὶ μετὰ ταύτην Ὀδύσσεια, σύμφωνον ἑκατέρα, περὶ τῆς ἰδίας εὐσεβείας κέκραγε φωνήν, Οὐκ ἂν ἔγωγε θεοῖσιν ἐπουρανίοισι μαχοίμην.

Hermogenes — Περὶ ἰδεῶν To. 2. c. περὶ πολιτικοῦ λόγου.

Ἄριστος κατὰ πάντα λόγων εἴδη καὶ ποιητῶν ἁπάντων καὶ ῥητόρων καὶ λογογράφων Ὅμηρος.

Hermolaus Barb. — Epist. adversus Barbaros Philosophos (inter Epist. *Erasmi.*)

Sapientissimus Poeta Homerus *utriúsque virtutis laudem ei viro tribuit, in quo sapientissimi principis exemplum pingebat.* Et infrà eâdem Epist. *Obsecro te nihil putas sapientiæ esse in* Homero, Virgilio? &c. *annon videntur hi tibi meliùs Philosophari--quàm barbari hi cum rixantur, &c.*

Herodotus — Lib. de vitâ *Homeri*.

Καὶ αὐτὸν ἐτίμων, καὶ ἐν θωύματι εἶχον (*ſæpè*) [ii ſc. quibuſcum verſatus eſt. Sed non opus plura addere ex Patre Hiſtoriarum: certè enim ſatìs amplum & honorificum teſtimonium præbere cenſendus eſt *Herodotus*, cùm integrum libellum de ejus vitâ ſcripſerit.]

Heſych. Mileſ. — De Viris doctrinâ claris.

Ὅμηρος ἱστορεῖται γενέσθαι τυφλός, ὡς μὴ ἡττηθεὶς ἐπιθυμίας ἣ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἔρχεται. Idem & *Suid.*

Heurnius J. — Mod. Stud. Medic. cap. 4.

Homerus *Muſarum pater, & Poetarum rex.*

Hierocles — In Fragmentis nuper editis ex *Stobæo.*

Τί γὰρ ἂν γένοιτο κρεῖσσον καὶ ἄρειον κατὰ τὸ θαυμασιώτατον Ὁμήρου, ἢ ὅθ' ὁμοφρονέοντε, &c.

Hieronymus — Ep. ad Paulin.

Poetæ æmulantur Homerum, Virgilium, Menandrum, Terentium.

Id. Vit. S[ti] *Hilarion.*

Porrò mihi tanti ac talis viri converſatio, vitáque dicenda eſt, ut Homerus *quóque ſi adeſſet, vel invideret materiæ, vel ſuccumberet.*

Himerius — Apud *Photium* in Biblioth.

Τὴν δὲ Ὁμήρου τῆς μεγάλην ἠχὼ τί τῶν ἁπάντων ἐξέμηνεν; οὐκ ἀνδρῶν δόξα;

Horatius — De Arte Poet.

Quantò rectiùs hic, qui nil molitur ineptè?
Dic mihi Musa virum. ———

Id. l. 1. Epist. 2.

Trojani belli scriptorem ——— *(non,*
Qui quid sit pulchrum, quid turpe, quid utile, quid
Pleniùs & meliùs Chrysippo & Crantore *dicit.*

Humfredus L. — Præfatione in *Hom.* ad *Magdalenenses*, præfixâ *Hadr. Junl* Ἀμαλθ. Κέρ.

Homerus *autem quibus studiis excipi, quâ benevolentiâ debet? linguâ Græcissimus, antiquitate venerandus, nobilitate clarus, eloquentiâ admirabilis, omnium suffragiis omnium Græcorum optimus maximus. Nihil enim* Homericâ *linguâ ornatius, cultius, elegantius. Et* aliquantò infrà, versus finem ejusdem Epist. *Commendo igitur vobis* Homerum *nostrum --- simili eloquentiâ quasi* Nestorem, *ut Poetarum Deum, ut Oratorem,* Quintiliani *judicio, copiâ dicendi, & brevitate etiam admirandum, ut sapientiæ magistrum, ut ducem belli peritissimum, ut regendæ Reip. præceptorem, & virum* βουληφόρον.

Jamblichus — De vita *Pythag.*

Aiunt sc. Pythagoram χρῆσθαι καὶ Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου λέξεσιν ἐξειλεγμένως πρὸς ἐπανόρθωσιν ψυχῆς.

Josephus

Josephus Contra Apion. l. 1.

Ὅλως παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἐδὲν ὁμολογέμενον εὑρίσκεται γράμμα τῆς Ὁμήρε ποιήσεως πρεσβύτερον.

Isidorus Pelus. Epist. l. 4. Ep. 30.

Ὅμηρον δὲ, ὃν ἐπὶ γλώττης ἔχεις, μάρτυρα περιβαλοῦμαι, λέγοντα,

Αὐτοδίδακτός εἰμι, θεὸς δέ μοι ἐν φρεσὶν οἴμας
Παντοίας ἐνέθηκεν, ἤγεν, ὦ πασεν ὀμφάς.

Εἰ τοίνυν ὁ ἐκθειαζόμενος παρὰ σοῦ ποιητής, -- &c.

Isocrates Orat. ad *Nicoclem*.

Διὸ καὶ τὴν Ὁμήρε ποίησιν, καὶ τὸς πρώτους εὑρόντας τραγῳδίαν ἄξιον θαυμάζειν, ὅτι κατιδόντες τὴν φύσιν τὴν τῶν ἀνθρώπων, &c.

Idem Orat. contra Sophist.

Ὅμηρος ὁ μεγίστην δόξαν ἐπὶ σοφίᾳ λαβών.

Idem Orat. Panathenaicâ.

Ὅτι πλεῖον ἀπολελειμμένοι τῶν σῶν εἰσιν ἢ τῆς Ὁμήρε δόξης, οἱ περὶ τὴν αὐτὴν ἐκείνῳ ποίησιν γεγονότες.

Julian Imper. Misopog.

Ἔφη μοι πολλάκις ὁ παιδαγωγὸς, Ἱπποδρομίας ἐπιθυμεῖς; ἔστι παρ' Ὁμήρῳ δεξιώτατα πεποιημένη. λαβὼν ἐπέξιθι τῷ βιβλίῳ. Τὰς παντομίμες ἀκέεις ὀρχηστάς; ἔα χαίρειν αὐτὰς· ἀνδρικώτερον παρὰ τοῖς Φαίαξιν ὀρχεῖται τὰ μειράκια, σὺ δὲ ἔχεις κιθαρῳδὸν τὸν Φήμιον, καὶ ᾠδὸν τὸν Δημόδοκον, &c. [Quid quòd ab eo sæpiusculè Ὅμηρος ὁ σοφὸς dicitur.]

Justinianus Imp. Procem. Pandect.

Quia vestris temporibus talis legum inventa est permutatio, qualem & apud Homerum *patrem omnis virtutis* Glaucus *&* Diomedes *inter se faciunt dissimilia permutantes.*

Id. Institut. l. 1. non procul ab initio.

Quoties non addimus nomen, cujus sit civitatis, nostrum jus significamus; sicuti cùm Poetam dicimus, nec addimus nomen, subauditur apud Græcos egregius Homerus, *apud nos* Virgilius.

Justinus Mart. Cohort. ad Græc.

Ὡς ἐστὶν ἡμῖν ἀπὸ τοῦ κορυφαιοτάτου παρ' ὑμῖν καὶ πρώτου τῶν ποιητῶν Ὁμήρου μανθάνειν.

Id. ibid.

Τῷ γὰρ ἑνὶ καὶ πρώτῳ θεῷ τὴν ἐξουσίαν καὶ τὸ κράτος ἁπάντων Ὅμηρος διὰ τῆς χρυσῆς ἐκείνης ἀναφέρει σειρᾶς.

Juvenalis Sat. 11.

Conditor Iliadis *cantabitur, atque* Maronis
Altisoni dubiam facientia carmina palmam.

Lambinus In *Horat.* de Arte Poet.

Eò maximè admirabilis est Homerus, *quòd nihil est in hujus vita consuetudine, moribúsque communibus positum, quod non aptissimè, ac pœnè dicam divinè expresserit.*

Langbainus. Notis ad Longin. ubi ad illa verba (Μόνος Ἡρόδοτος Ὁμηρικώτατος ἐγένετο) hæc habet.

*Subjungit hic & alios summi viri (*Homeri *sc.) imitatores, quem eruditionis omnis promum condum lubenter agnoscunt antiqui. Rhetoricam ex eo deduxit* Telephus Pergamensis----*ad eum Geographiam refert* Strabo; *ad eum Astronomiam. Et Poetæ patrem suum non inviti appellant, &c.*

Langius Jo. Epist. Medic. l. 1. Ep. 41.

Zoilus *Homeromastix editis aliquot libris* Homerum *omnifariæ doctrinæ fontem apud* Ptolemæum *Ægypti regem calumniatus est.*

Lascaris Const. Carm. Εἰς τὸν Ὅμηρον.

——— Διὸς ἔκγονος, ἔδρακεν ὅσσα
Γαῖα, θάλασσα, ἀὴρ, οὐρανὸς ἐντὸς ἔχει.
[Non ergo, quicquid fama mendax finxerit,
Τυφλὸς γ᾽ Ὅμηρος, οὔτε νοῦν, οὔτ᾽ ὄμματα.]

Lemnius Si. Præfat. in Odysseam ad *Ann. Montmor.*

Crede mihi, jactat nil Græcia *majus* Homero.
[Et paucis interjectis]
Smyrnæi *campos miratur* Græcia *vatis,*
Hoc etiam obstupuit decolor Indus *opus.*
Cantaber, *& gelidi Boreâ novere* Geloni,
Quique bibit Nili *fontibus amnis aquas.*
Exemplis meliùs magno docet ille Platone,
Atque Stagiritæ *clariùs arte senis.*

Leo Allat. Ep. Ded. præfixâ Libello de patriâ *Homeri.*

In earum (literarum) splendore velut primas ante alios tenens, caput non sine omnium admiratione extollit Homerus.

Id. ejusdem libri cap. 4.

Nemo ante Homerum *Poeta, nemo posteà ad eum.* Nec omittendum elegans illud de *Homeri* Patria Anagramma, quod ex *Hieron.* Genuino ibidem c. 14. affert idem vir doctissimus,

Homerus Poeta, Iliados & Odyssea Auctor.
Mire Vates, ô decus, ô sola Chii patria laus.

Leopardus

Emendat. l.19. c.14.

Homeri *versus olim adeò erant noti, ut ex hemistichio facilè totus locus intelligeretur, erantque plerique proverbiales.*

Libanius

Exempl. Progymnasm.

Πᾶσιν οὖν οἶμαι δεῖν βοηθεῖν τοῖς ποιηταῖς, Ὁμήρῳ δὲ καὶ πρὸ τῶν ἄλλων δίκαιον, κοινῷ προγόνῳ τῆς Ἑλληνικῆς σοφίας γεγενημένῳ.

Id. in Parasito ἀδείπνῳ.

Ὦ θειότατε ποιητῶν Ὅμηρε, πάντα μέν σοι σὺν ἀληθείᾳ πεποίηται, &c.

Lilius Gyrald.

De Poet. Hist. Dial. 2. ubi de *Homero.*

Aliquos & hodiè esse videmus, qui audent (quod dicitur) os in cœlum ponere, ipsúmque Poetarum Deum in ordinem nunc demùm redigere.---- Et aliquantò pòst. *Cætera* Homeri *carmina collegit* Herodotus *&* Suidas. *Sed inter omnes præcipuè celebrata* Ilias *&* Odyssea, *in quibus totius Philosophiæ & artis Oratoriæ, nec non Poetices lumina conspiciuntur.*

Id Dial. 6.

Sed enim Homerus, *qui omnis Poeticæ largissimus fons est,*

est, his carminibus (Tragicis sc. Comicísque) exempla præbuit, & velut quadam suorum operum lege præscripsit, qui Iliadem *instar Tragœdiæ*, Odysseam *ad imaginem Comœdiæ fecisse monstratur.*

Lipsius Manud. ad Stoic. Philos. l. 1. Dissert. 4.

Optimus vatum.

Idem Notis ad *Velleium Paterculum* [ubi ad luculentum & illustre illius Historici de *Homero* testimonium hæc habet.]

Amo, amo te, Vellei, *ob hæc judicia. Ille verò non summus solùm Poetarum, sed solus; nam quis aliorum non peccat?* [Et mox post citata *Aristotelis* & *Platonis* de *Homero* testimonia, hæc addit.] *Alios quid cumulem? Nemo tam consentienti judicio sapientum omnis ævi laudatus est, &c. ab iis maximè, qui ipsi laudatissimi. Abi igitur imperitia. aut livor, tu capere, tu carpere non potes immortalem hanc cœlestémque naturam.* [Insigne hoc summi, acutissimíque Critici de Poeta nostro judicium atque testimonium; & quod instar multorum sit. Quod ergo ille *Velleio* suo, quidni & ego illi, Amo, amo te, *Lipsi*, ob hæc judicia, &c]

Id. ibid.

Homerus *primus doctrinarum & antiquitatis parens; nec post eum natus, qui germanitùs exprimeret aut referret. Omnium rerum, omnium artium, omnis non prudentiæ solùm sed sapientiæ vestigia aut expressa, aut recondita sunt in illo.* Et post pauca. *Sed diffundor in laudes viri, quem fateor me non æstimare, sed venerari, nec venerari, sed pœnè dicam, adorare.*

Livius Hist. l. 37.

Agrum opulentum, quem vocant Thebes *campum,* Homeri *carmine nobilitatum.*

Longinus

Περὶ Ὕψους.

Τὸ Ὁμήρου παρεικάζει μεγαλοφυὲς ἐν τῷ (Οὐρανῷ ἐστήριξε κάρη, καὶ ἐπὶ χθονὶ βαίνει) τὸ ἐπ' οὐρανὸν ἀπὸ γῆς διάστημα· καὶ τοῦτ' ἂν εἴποι τις οὐ μᾶλλον τῆς ἔριδος, ἢ Ὁμήρου μέτρον. [Fuit præterea *Longinus* iste, Criticus & Rhetor insignis, *Homeri* studiosissimus: scripsit enim Ἀπορήματα Ὁμηρικά. Εἰ φιλόσοφος Ὅμηρος. Προβλήματα Ὁμήρου, aliáque id genus plura.]

Lucanus

Pharsal. l. 9.

Quantùm Smyrnæi *durabunt Vatis honores,*
Venturi me, téque legent.———

Lucianus

Jove Trag.

Ὅμηρός σοι δοκεῖ ἄριστος ποιητὴς γενέσθαι; καὶ μάλα, &c.

Id. Ver. Hist. l. 2.

Ποιητῶν δὲ τῇ μὲν ἀληθείᾳ παρὰ πολὺ ἐκράτει Ὅμηρος.

Id. Demosth. Encom.

Οὐδ' Ὅμηρος ἐλλιπὴς ἀντιθέσεων, ἢ παρισώσεων, ἢ σχημάτων τραχύτητος, ἢ καθαρότητος, ἀλλ' ἔοικε φύσει ὑπάρχων τῇ δυνάμει τὰς ἀρετὰς ἐπιπλέκεσθαι.

Lucretius

Lib. 3.

Adde Heliconiadum comites, quorum unus Homerus
Sceptra potitus ——— & alibi
——— *semper-florentis* Homeri.

Lycurgus

Orat. adversus *Leocratem.*

Βούλομαι δ' ὑμῖν καὶ τὸν Ὅμηρον παρασχέσθαι ἐπαινῶν· οὕτω γὰρ ὑπέλαβον ὑμῶν οἱ πατέρες σπουδαῖον εἶναι ποιητήν, ὥστε νόμον ἔθεντο, καθ' ἑκάστην πενταετηρίδα τῶν Παναθηναίων, μόνου τῶν ἄλλων ποιητῶν ῥαψῳδεῖσθαι τὰ ἔπη.

Lydiatus Disquis. Physiol. de Orig. fontium, &c.

Ethnici Philosophi in unius Homeri *poesi omnium artium principia quærunt.*

Macrobius In Somn. *Scip.* l. 2. c. 10.

Homerus *divinarum omnium inventionum fons & origo.*

Id. Saturn. l. 5. c. 3.

Tria hæc ex æquo impossibilia judicantur, vel Jovi *fulmen, vel* Herculi *clavam, vel versum* Homero *subtrahere.*

Ibid. c. 13.

Non est erubescendum Virgilio, *si minorem se* Homero *vel ipse fateatur.*

Ibid. c. 16.

Homerus *omnem poesin suam ità sententiis farsit, ut singula ejus ἀποφθέγματα vicem proverbiorum in omnium ore fungantur.* Et post pauca. *Fortunam* Homerus *nescire maluit, & soli Deo, quem μοῖραν vocat, omnia regenda committit, adeò ut hoc vocabulum τύχη in nullâ parte* Homerici *voluminis nominetur.*

Magius Hier. Miscellan. l. 3. c. 1.

Princeps Poetarum habitus semper est Homerus. Et iterum. *Illud accidit, quòd* Homerus *pro Deo est habitus, cui & templa dicata sunt, &c.*

Majoranus Præfat. in *Eustath.* Rom. Edit. præfixâ, ad Jul. 3. P. M.

Itáque nemini mirum videri debet, nullum esse magni nominis vel Græcum vel Latinum scriptorem, qui vel maximum Philosophum, clarissimum Poetam,

eloquentiæ parentem, inventionum originem, naturæ conſcium, ingeniorum fontem, vitæ magiſtrum, θεσπέσιον *atque* ἱεροφάντην, *& ſine exemplo maximum,* Homerum *eſſe non prædicavit.*

Majoragius

Præfat. in *Homeri* Iliad.

Nam & Apollinis *oraculum* Homeri *carminibus ſæpè traditum legimus: &* Philoſophorum *principes*, Plato *atque* Ariſtoteles, Homeri *teſtimonio frequentiſſimè utuntur; & ab* Homero, *tanquam omnis ſapientiæ fonte, omnes Philoſophantium ſectæ promanârunt. Rhetores* Homerum *ità ſuſpiciunt, ut eum omnibus eloquentiæ partibus exemplum & ortum dediſſe fateantur. Grammatici, &c.*

Id. ibid.

Qui non Poeticâ *modò, ſed Oratoriâ virtute eſt eminentiſſimus; néque ullum exſtat Opus humanum, quod* Homericæ *poeſi præferendum eſſe videatur.* Et poſt aliquammulta. *Quanta enim temeritatis & impudentiæ fuit* (Zoilum τ̃ Ὁμηρομάστιγα hiſce verbis perſtringit) *eum damnare Poetam, quem omnes certatim ſapientes ſummis in cœlum laudibus ferunt, quem omnes ſuſpiciunt, admirantur, ſemper in manibus habendum cenſent, &c.* [Vid. integram illam Præfationem τοῖς φιλομαθέσι lectu digniſſimam.]

Manilius

Aſtronom. l. 2.

——— *Cujus ex ore profuſos*
Omnis poſteritas latices in carmina duxit,
Amnémque in tenues auſa eſt deducere rivos
Unius fœcunda bonis ———

Martialis

Epigram. l. 5. Ep. 10.

Ennius *eſt lectus ſalvo tibi, Roma,* Marone,
Et ſua riſerunt ſecula Mæonidem.

[Nempe

[Nempe optima quæque ingenia, dum in vivis sunt, præsens ætas aut contemnit, aut fastidit, aut livore prosequitur.

Hi sunt invidiæ nimirum, Regule, *mores,*
Præferat antiquos semper ut illa novis.

uti ibidem queritur idem vates *Bilbilitanus. Et* Horat. Virtutem incolumem odimus, &c. *Et* (ni fallor) *Tacitus,* Vetera in laude, præsentia in fastidio sunt.]

Martianus Capell. De nupt. Philolog. l. 1.

Poetæque præcipuè Euagrium [vel potiùs, emendante Grotio, *Oeagrium, Orpheum* sc. *Oeagri* filium] *citharistam secuti, cæcutientísque* Mæonii *suaviloquam senectutem, &c.*

Martinius M. In Lex. Philolog. voce *Homerus.*

Homerus Poeta *inter Græcos celeberrimus, de cujus patria diversæ urbes certant,* (*Athenæ. Smyrna, Rhodus, Colophon, Salamin, Chios, Argos,*

Max. Tyrius Dissert. 16.

Ἔγωγε εἰς τὰς Ὁμήρου φωνὰς ἐμπεσὼν οὐκ ἔχων παρ᾽ ἐμαυτοῦ τὸν ἄνδρα ἐπαινέσαι, ἀλλὰ κἀνταῦθα δεήσομαι αὐτοῦ ἐπιδοῦναί μοι τῶν ἐπῶν, ἵνα μὴ διαφθείρω τὸν ἔπαινον ψιλῷ λόγῳ, ἔξοχα δή σε βροτῶν, ὦ Ὅμηρε, αἰνίζομ᾽ ἁπάντων. Ἢ σέ γε μοῦσ᾽ ἐδίδαξε Διὸς παῖς, ἢ σέ γ᾽ Ἀπόλλων. Ibid. aliquantò póst. Ὅμηρος μὲν ἀποκηρύττεται φιλοσοφίας ὁ ἡγεμὼν τοῦ γένους. Et interjectis nonnullis. Καὶ οὐδὲν μέρος Ὁμήρῳ ἄθεον, οὐδὲ δαιμόνων ἄπορον, οὐδὲ ἀρχῆς ἔρημον· ἀλλὰ πάντα μεστὰ θείων ὀνομάτων, καὶ θείων λόγων, καὶ θείας τέχνης.

Melancthon Serm. de corrigendis Studiis.

Homerus *Græcis fons omnium disciplinarum.*

Id. in Encomio Eloquen.

Jam quæ scena res humanas veriùs repræsentavit, quàm Homeri *carmen? ut fieri nequeat quin obiter & rerum admiratione tangamur, cùm dictionem consideramus. Offerunt sese ultrò spectanda morum exempla, &c. Mihi quidem omnium, quæ hominum ingenia peperêre, nullum prudentius* Homerico *scriptum videtur.*

Minos Cl.

Commentar. ad Emblem. *Alciat.*

Sic enim Homerus ingeniorum vertex *quatuor illa prima* στοιχεῖα *inter se pugnantia, & sese mutuò producentia effinxit, sub nominibus* Jovis, Junonis, Neptuni, *&* Plutonis.

Modius F.

Præfat. in Lect. Novantiqu. suas.

Rectè ut hæc quóque inter se conjunxisse videatur princeps & deus Poetarum, cujus est illud, Ἀμφότερον, βασιλεύς τ' ἀγαθὸς, κρατερός τ' αἰχμητής.

Moschus

Idyll. 3.

——————Ὅμηρος
Τῆνο τὸ Καλλιόπας γλυκερὸν στόμα——

Muretus

L. 2. Orat. 12.

Nemo unquam repertus est, qui Homerum *præcipuum esse inter Poetas negaret.*

Musurus M.

Epist. præfixâ Etymolog. magno.

Οὐχ ἥκιστα δὲ τῶν πάντων Ὁμήρῳ, παρ' τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ σπέρματα παρέσχοντι τοῖς ἐπὶ τῇ ἀκροπόλει σοφοῖς.

Natalis

Natalis Com. Mythol. l. 1.

In hoc rursus hi Poetæ omnes conveniunt, quòd omnibus idem scopus, & ad unum finem omnem omnium intendunt, ut homines meliores efficiant. Idcircò Homerus *ut prudentem atque omnibus virtutibus cumulatum* Ulyssem *effingens, &c.*

Neander M. Ep. Nuncup. *Luther*. Catech. Græcolat. præfixâ.

Homerus *Poetarum rex divinissimus, fons ingeniorum, primúsque doctrinarum & antiquitatis omnis parens.*

Idem Ep. Nuncup. *Tryphiodoro* suo præfixâ.

Homerus *ingenii cælestis vates. Pictor ipse sapientissimus, ac mirabilis architectus, multisciúsque, seu potiùs cunctarum rerum apprimè peritus* --- βασιλεὺς ποιητῶν θειότατος, *& de cujus amplissimis & splendidissimis cœnis omnes scriptores saturati, suas quísque particulas ad suos quosdam usus inde sibi decerptas domum retulerunt.* Et paulò póst. *Veteres námque Reges etiam & principes* Homeri *scripta omnium fecerunt maximi, ut Poemata de virtute ac justitiâ conscripta, quæ ut vitæ ac morum, denique consiliorum, & actionum omnium normam ac regulam, sibi sequenda in omni vitâ existimabant. Ea adeò etiam familiaritèr ipsis nota fuisse, ex* Plutarcho, *&c. liquet; ut versus* Homericos *in omni vitâ, in omni sermone, quodcúnque etiam dicere vellent, ad quascúnque res, casus & eventus, qui in vitâ evenire solent, paratos ad manus & in numerato semper haberent.*

Nonius Marc. In voce *Sifilare.*

Hujus rei auctor est venerabilis Homerus, *Il.* 14.
'Αλλ' ὁ μὲν ὣς ἀπόλοιτο, θεὸς δέ ἑ σιφλώσειε.

Nicetas

Nicetas Chon. — In Historiâ Gr. Imper.

[Summus (ut videtur) *Homeri* admirator, & imitator sedulus, nè dicam superstitiosus. *Homericas* enim tum voces tum phrases passim usurpat (quod mirum) etiam in soluta oratione. Unde hæc *Hier. Wolphii* de eo censura in Annotationibus.] *Aptior fuisset* Choniates *scribendo* Poemati, *quàm historiæ, propter* Homeri *diligentem imitationem.*

Nonnus — Dionys. Lib. 13.

——Καὶ Ὅμηρον ἀοσσητῆρα καλέσσω,
Εὐεπίης ὅλον ὅρμον.

Origenes — Contra Celsum l. 7.

Ὁ τῶν ποιητῶν ἄριστος Ὅμηρος.

Id. Philocal. c. 19.

Ὁ ἐν ποιήσει θαυμαστὸς Ὅμηρος.

Orosius — Histor. l. 1.

In quo bello per decem annos cruentissimè gesto quas naves, quantósque populos idem turbo involverit atque afflixerit, Homerus *Poeta in primis clarus luculentissimo carmine palam fecit.*

Ovidius — Amor. l. 1. Eleg. 8.

Aspice Mæoniden, *à quo, ceu fonte perenni,*
Vatum Pieriis ora rigantur aquis.

Palingenius M. — Zodiac. Vit. l. 1.

Carminibus quamvis possis æquare Maronem,
Mæoniíque *senis divinos reddere cantus.*

Panætius

Panætius — Apud *Ciceronem* Tusc. l. 1.

Plato à Panætio Homerus *Philosophorum appellatur, i. e. (*interprete *Phil. Pareo,* in Lexic. Critic.*) princeps & præstantissimus.* Ità enim

Pareus Phil. — Lexic. Critico.

Homerus *pro principe & præstantissimo, sicut &* Rossius.

Idem Narr. Hist. De vita & ob. D. *Davidis Parei.*

Ut ἀπὸ τῆς παρειᾶς *nomen* Pareus *denominativè formaverit* ὁ Παρεῖος, *sicut à Vatum maximo* Homero καλλιπάρῃος Ἀθήνη *nominatur.* [Ubi tamen μνημονικὸν ἁμάρτημα à doctissimo viro admissum. Nec enim hoc epitheton *Minervæ* unquam tribuit Poeta, sed vel *Helenæ,* vel *Briseidi,* vel si fortè alii.]

Pareus Dan. — Spicileg. in *Quintil.*

De cujus eloquentissimâ Rhetoris patriâ non secus inter scriptores disceptatur, atque olim de maximo illo Vatum Homero *contendebant septem illæ famigeratissimæ urbes,* Smyrna, Rhodos, Colophon, &c,

Paschalius C. — In Legato c. 8.

Antiquissimus ille antistes sapientiæ (Homerus *sc.*) *describens* Thersitem, *&c.*

Patricius F. — Epist. ad Senat. *Senens.* præfixâ Libb. de Repub.

Homerum *inprimis, qui* Poetarum *parens fuit, & omnium disciplinarum dux.*

Id. ejuſdem Operis l. 2. tit. 6.

Homerus *námque & Virgilius tantam ſibi laudem vendicârunt, ut nè ſpem quidem poſteris reliquerint, non modò ad parem laudem adæquandam, verùm ad imitationem, ac ſimilitudinem obtinendam.*

Paterculus

Hiſt. l. 1.

Clariſſimum deinde Homeri *illuxit ingenium, ſine exemplo maximum, qui magnitudine operum & fulgore carminum ſolus appellari Poeta meruit; in quo hoc maximum eſt, quòd néque ante illum, quem ille imitaretur, néque poſt illum, qui eum imitari poſſit, inventus eſt.* [Inſigne elogium, de quo vid. Lipſium ad locum.]

Paulus Silent.

Antholog. Gr. Epigram. l. 3.

———Πιερίδων τὸ σοφὸν ϛόμα, θεῖον Ὅμηρον.

Pauſanias

Meſſen.

Τὰ Ὁμήρου μὲν οὖν ὠφέλιμα ἐγίνετο ἐς ἅπαντα ἀνθρώποις.

Petrarcha

Famil. Epiſt. l. 9. Ep. 2.

Quid enim vir ingenioſiſſimus atque eloquentiſſimus niſi ipſum ingenii, & eloquentiæ fontem & originem (Homerum *ſc.*) *vocat* Ambroſius Macrobius, *& ſi omnes tacerent, res ipſa teſtatur; ſed fatentur omnes.*

Petronius Arb.

Satyric.

———*Det primos verſibus annos,*
Mæoniúmque *bibat felici pectore fontem.*

Philemon

Philemon

Apud *Stobæum* in Eclog.

Τὸν δ' οὐ λέγοντα μὴ νόμιζ' εἶναι μακρόν,
Μηδ' ἂν σφόδρ' εἴπῃ πολλὰ, καὶ πολὺν χρόνον·
Τεκμήριον δὲ τοῦδε τὸν Ὅμηρον λάβε·
Οὗτος γὰρ ἡμῖν μυριάδας ἐπῶν γράφει,
Ἀλλ' οὐδ' εἷς Ὅμηρον εἴρηκεν μακρόν.

[Hinc testimonium suum de *Homero*, jam suprà laudatum, sumpsisse videtur Nazianzenus.]

Philippus

Antholog. Gr. Epigr. lib. 1. sub personâ *Apollinis*.

Ἤειδον μὲν ἐγὼ, ἐχάρασσε δὲ θεῖος Ὅμηρος.

Philo Jud.

De Confus. Linguarum.

Ὁ μέγιστος καὶ δοκιμώτατος τῶν ποιητῶν Ὅμηρος.

Id. l. de *Abrahamo*.

Καθάπερ γὰρ ὁ ποιητὴς Ὅμηρος, μυρίων ὄντων ποιητῶν, κατ' ἐξοχὴν λέγεται.

Philostratus

In Heroicis.

Τὸν Ὅμηρόν φησι, ξένε, καθάπερ ἐν ἁρμονίᾳ μουσικῇ πάντας ψῆλαι τοὺς ποιητικοὺς τῶν τρόπων, καὶ τοὺς ποιητὰς ἐφ' οἷς ἐγένετο, ὑπερβεβλῆσθαι πάντας, ἐν ὅτῳ ἕκαστος ἦν αὐτῶν κράτιστος· μεγαλορρημοσύνην τε γὰρ ὑπὲρ τὸν Ὀρφέα ἀσκῆσαι, ἡδονῇ τε ὑπερβαλέσθαι τὸν Ἡσίοδον, καὶ ἄλλῳ ἄλλον. Et pauló póst. Ταῦτα πάντα τὸν Ὅμηρον, δαιμονίως ἐξειργάσθαι φησὶ, καὶ τοὺς μὴ ἐρῶντας αὐτοῦ μαίνεσθαι.

Picus Mirand. J.

De hominis dignitate.

Homerus--*Qui ut omnes alias sapientias, ità hanc quòque (sc. Magicam) sub sui* Ulyssis *erroribus dissimulavit.*

Pierius — Hieroglyph. l. 24. c. 5.

Ab elaboratarum autem divitiarum similitudine factum crediderim, ut Homerum Platonici *dixerint in* Pavonem *abiisse, qui tantam rerum varietatem* Poeticis *coloribus ornatam explicuerit.*

Id. l. 34. c. 5.

Hac meliùs ex Homero *declarabantur: Ait is, nullius disciplinæ quantumlibet remotæ nescius,* Jovem *cum reliquis Diis, &c.*

Pindarus — Nem. Od. 7.

Ἐγὼ δὲ πλέον ἔλπομαι
Λόγον Ὀδυσσέος ἢ πάθη
Διὰ τὸν ἁδυεπῆ γενέσθ' Ὅμηρον·
Ἐπεὶ ψεύδεσίν οἱ ποτανᾷ γε μαχανᾷ
Σεμνὸν ἔπεστί τι· σοφία δὲ
Κλέπτει παράγοισα μύθοις.

Plato — Jon.

Ὅμηρος ἄριστος καὶ θειότατος τῶν ποιητῶν.

Id. de Repub. l. 10.

Ὅμηρος πρῶτος διδάσκαλος καὶ ἡγεμὼν ἁπάντων τῶν καλῶν τῶν τραγικῶν.

Plinius *sen.* — Histor. Nat. l. 2. c. 6.

Ut principi literarum Homero *placuisse video.*

Id. l. 15. c. 2.

Homerus *primus doctrinarum & antiquitatis parens.* *Et* l. 17. c. 5. *Fons ingeniorum.*

Id,

Id. l. 7. c. 29.

Ingeniorum gloriæ quis posset agere delectum per tot disciplinarum genera, & tantam rerum operúmque varietatem? nisi fortè Homero, *Vate Græco, nullum felicius exstitisse convenit, sive operis fortuna, sive materia æstimetur. Itáque* Alexander *Magnus inter spolia* Darii *Persarum regis unguentorum scrinio capto, quod erat auro, gemmísque ac margaritis pretiosum, varios ejus usus amicis demonstrantibus——imò herculè, inquit, librorum* Homeri *custodiæ detur, ut pretiosissimum humani animi opus quàm maximè diviti opere servaretur.*

Plinius *jun.*

Epist. l. 5. Ep. 6.

Vides quot versibus Homerus, *quot* Virgilius *arma hic Æneæ, ille Achillis describat: brevis tamen utérque est, qui facit quod instituit.*

Plutarchus

Περὶ Ἀδολεσχίας.

Μόνος Ὅμηρος τῆς τῶν ἀνθρώπων ἀψικορείας περιγέγονεν, ἀεὶ καινὸς ὤν, καὶ πρὸς χάριν ἀκμάζων.

Id. Lib. de vitâ *Homeri.*

Εἴ τις μὴ παρέργως, ἀλλ' ἀκριβῶς ἕκαστα τῶν εἰρημένων ἐπιλέγοιτο, φανεῖται (Ὅμηρος *sc.*) πάσης λογικῆς ἐπιστήμης καὶ τέχνης ἐντὸς γενόμενος, καὶ πολλὰς ἀφορμὰς καὶ οἱονεὶ σπέρματα καὶ λόγων καὶ πράξεων παντοδαπῶν τοῖς μετ' αὐτὸν παρεχόμενος, καὶ οὐ τοῖς ποιηταῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς τῶν πεζῶν λόγων συνθέταις, ἱστορικῶν τε καὶ θεωρηματικῶν.

Id. postremis ferè verbis ejusdem libri.

Πῶς ἢ οὐκ ἂν πᾶσαν ἀρετὴν ἀναθείημεν Ὁμήρῳ, ὅπου καὶ ὅσα αὐτὸς μὴ ἐπετήδευσε, ταῦτα οἱ ἐπιγινόμενοι ἐν τοῖς ποιήμασιν αὐτοῦ κατενόησαν· καὶ χρῶνται μέν τινες πρὸς μαντείαν τοῖς ἔπεσιν αὐτοῦ, καθάπερ τοῖς χρησμοῖς τοῦ Θεοῦ.

Politianus — Præfat. in *Hom.*

Dicturus de Homero *Vate, doctrinarum omnium atque ingeniorum autore & principe, &c.* Et post pauca. *Adeò nimirum sese supra hominum conditionem Vates hic eminentissimus atque incomparabilis attollit, adeóque nihil mortale sonat, ut meritò illi & patria cœlum, & mater esse* Calliope *videri possit.* Et aliquantò póst. *Quid dicam de Philosophia, in quâ nulla est fermè nobilior posterorum scientia, nec opinio celebrata, cujus non in* Poeta Homero *originem agnoscamus.* [Sed & perlegenda integra illa *politissimi* scriptoris Præfatio, quæ inter ejus Opera habetur.]

Polyænus — Procem. ad Strategem.

Δοκεῖ δέ μοι γε ταῦτα συμβουλεύειν Ὅμηρος· ὅταν γὰρ πολλάκις ᾄδῃ, ἢ δόλῳ, ἠὲ βίηφι, ἄλλως οὐ παραγγέλλει ἢ τέχναις καὶ στρατηγήμασι χρήσασθαι κατὰ τῶν πολεμίων, &c.

Polybius — Hist. l. 6.

Ἦ, καὶ τὸν ποιητὴν ἄν τις ἐπαινέσειε, διότι παρεισάγει τὸν Ὀδυσσέα τὸν ἡγεμονικώτατον ἀνδρῶν, &c.

Pontanus Ja. — Attic. Bellar. Synt. part. 2.

Ubi (post aliquot de Homero elogia.) *Hæc*, inquit, *perpauca de innumeris, quæ de hoc* Poetarum *Deo à Poetis, Oratoribus, Historicis, Philologis, Regibus, Imperatoribus præclarissimè dicta, scripta fuerunt.*

Porphyrius — De antro Nymph.

Λογιζόμενοι — καὶ τὴν Ὁμήρου ὅση τις φρόνησις γέγονε, καὶ πάσης ἀρετῆς ἀκρίβεια.

Portus

Portus Fr. Præfat. in suum *Homerum.*

Tanta est Poetæ hujus excellentia, tam multæ variæque virtutes, ut altero sit opus Homero *ad eas non ornandas vel augendas, sed recensendas & enumerandas. Nemo dubitat hunc Vatem omnium præclarissimarum rerum dedisse semina, unde posteà tot artes, tot liberales disciplinæ natæ, auctæ, ac confirmatæ sunt. Ex hoc uno fonte varia genera Philosophorum, quasi ex immenso mari Oceano flumina, &c.* Et pòst aliquammulta. *Tantum dicam, Poetam hunc de genere humano, ac de iis qui artibus dant operam ità esse meritum ut si omnis ætas publico præconio ejus prædicet laudes, nesciam an satis tanto Poetæ sit factura.*

Portus Æm. Præfat. ad Lexic. suum Ionicum.

Homerus *omnes Dialectos per suum Poema dispersas, mixtúmque dicendi genus habet; quod carmen ejus reddit magnificentius, & admirabilius, & insignem Poetæ doctrinam & Poeticæ venæ fælicitatem commendat.*

Priscianus Epist. præfixâ. Libb. Grammat.

Cujus mentem tam Homeri *credo quàm* Virgilii *animâ constare. Quorum utérque arcem possedit Musica, &c.*

Proclus Chrestomath. apud *Photium.*

Τὸ κοινὸν ὄνομα παντὸς τοῦ λόγου τὸ ἑξάμετρον ἰδιώσατο, καὶ ἐκλήθη, ἔπος καθάπερ καὶ ὁ Ὅμηρος ποιητὴν, καὶ ὁ Δημοσθένης τὸν ῥήτορα ᾠκειώσατο---Γεγόνασι δὲ τοῦ ἔπους ποιηταὶ, κράτιστος μὲν Ὅμηρος, &c.

Propertius — Lib. 2. Eleg. ultim.

Cedite Romani scriptores, cedite Graii,
Nescio quid majus nascitur Iliade.
& alibi
Nec non ille tui casûs memorator Homerus
Posteritate suum crescere sensit opus.

Pyrrho — Apud *Diogen. Laert.* l. 9.

Ἐμέμνητο μάλιστα τοῦ Δημοκρίτου, εἶτα δὲ καὶ Ὁμήρου, θαυμάζων αὐτὸν, καὶ συνεχὲς λέγων, Οἵη περ φύλλων γενεὴ, τοιήδε καὶ ἀνδρῶν.

Pythagoras — Apud *Jamblich.* de Vit. *Pythag.* c. 25.

Χρῆσθαι δὲ (*solebat sc.* Pythagoras) καὶ Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου λέξεσιν ἐξειλεγμένως πρὸς ἐπανόρθωσιν ψυχῆς.

Quintilianus — L. 10. c. 1.

Igitur ut Aratus *ab* Jove *incipiendum putat, ità nos ritè cœpturi ab* Homero *videmur. Hic enim (quemadmodum ex* Oceano *dicit ipse amniũ vim fontiúmque cursûs initium capere) omnibus eloquentiæ partibus exemplum & ortum dedit. Hunc nemo in magnis sublimitate, in parvis proprietate superaverit. Idem latus ac pressus, jucundus & gravis, tum copiâ, tum brevitate mirabilis, nec Poeticâ modò sed oratoriâ virtute eminentissimus.* Et post nonnulla. *Quid? in verbis, sententiis, figuris, dispositione totius operis, nónne humani ingenii modum excedit? Ut magni sit viri virtutes ejus non æmulatione (quod fieri non potest) sed intellectu sequi, Verùm hic omnes sine dubio, & in omni genere eloquentiæ procul à se reliquit.*

Ramus

Ramus — Dialect. Præfat.

Quinetiam cùm Aristoteles *ad perspicuè docendum exemplis uti jubeat,* οἷα Ὅμηρος, μὴ οἷα Χοιρίλος, *qualia* Homerus *non qualia* Chærilus *habeat, nullum ferè præceptum sine popularibus & electis (i.e.)* Homericis *non* Chærilæis, *Poetarum, Oratorum, Philosophorum exemplis institui.*

Rhodiginus — Lect. Antiqu. lib. 16. c. 15.

Literarum parens Homerus.

Ritterfhusius — Notis in *Isid. Pelus.* Epist. l. 4. Ep. 30.

Apud Homerum *Od.* χ. *v.* 348. *est* ἐνέπνευσε. *Etsi autem hic fons ingeniorum & parens eruditionis istud elogium pronunciat sub personâ* Phemii *musici, &c.*

Sabellicus — Ennead. 1. l. 8.

Sed *quocúnque fuit loco natus* (Homerus *sc.*) *quâcunq; ætate, omnium (quod satis convenit) Poetarum fuit eminentissimus, cunctarúmque eloquentiæ partium origo.*

Salmasius — *Plin.* Exercit. p. 855.

His opponit (Horatius *sc.*) *tanquam virtutis Poeticæ perfectissimam ideam unicum* Homerum.

Salmuthus — Comment. in Panciroll. Nov. Repert. l. 2. tit. 10.

*Cujus (*Homeri *sc.) laudes singulas si deprædicare velim, verear nè laborem suscepturus sim inanem, ac prorsus inutilem: cùm nihil hoc aliud videri possit, quàm eum laudare quem nemo vituperat, sed omnes venerantur & suspiciunt. ——Eò quippe provectus est auctoritatis, ut non tantùm* priscæ Poeticæ divinus auctor apud Græcos ab *Apuleio l. 9. sed & contentione summâ* literarum parens & doctrinarum fons *à celeberrimis pronuntietur auctoribus.*

Scaliger Ju.

Poet. l. 5. c. 2.

Homeri *ingenium maximum: ars ejusmodi, ut eam potiùs invenisse quàm excoluisse videatur.*

Id. De Causis L.L. lib. 5.

Id expressit divinitùs aliquando summus Poeta, Τὸ δέ τοι πεπλεσμένον ἔσαι.

Id. in Poem.

Non homines, non me Musæ peperêre, sed à me
Principium Musæ patre tulere suum.

Id. Comment. in lib. *Hippoc.* De Insomniis.

Vel vide Homerum, *vel* Herodoti *memineris; sed quales viros? profectò facilè principes utriúsque orationis; utrúmque verò etiam sapientem; Nam &* Homerum *nunquam putassem summum, &* Physicum, *&, ut tum esse poterat, Theologum, nisi tam stultè de Diis locutus esset: neque enim tam vecors, támque futilis esse potuit, ut ea sic intelligeret; sed ad siderum potestates, atque officia Geniorum omnia voluit referri.* [Hæc *Scaliger*, qui tamen alibi in *Homerum* iniquior, ut propterea non immeritò vapulet à *Leone Allatio*, De Patriâ *Homeri*, cap. 4.]

Scaliger Jo.

Epist. l. 1. Ep. 1.

Vix delibatis conjugationibus Græcis Homerum *cum interpretatione arreptum* 21 *diebus totũ didici: Poetica verò Dialecti vestigiis insistens Grammaticam mihi ipse formavi, neque ullam aliam didici quàm quæ mihi analogiâ verborum* Homericorum *observata fuit.*

Id. Epist. l. 3. Ep. 247.

Ut anni, sic poeseos Græcæ quatuor tempestivitates fuisse

fuisse animadverti. Prima fuerit illa, in qua principes Homerus *&* *Hesiodus, &c.*

Schottus A.

Præfat. in *Phot.* Biblioth. De Eust.

Cujus & in Homerum Poetarum *propè Deum explicationes, &c.*

Id. Nod. *Ciceron.* l. 3.

Poe*tarum omnium juxta ac Philosophorum propè Deum* Homerum, *&c.*

Schrevelius

Epist. Dedic. *Homero* suo præfixâ.

Poetas inter Homerus *sine omni controversiâ palmam obtinet; utpote qui animos hominum à vitiis avocat, ad virtutem & honestatem excitat, atque acuit; mores corruptos emendat, &c.*

Id. Præfat. ad Lectorem.

Post mortem nominis immortalitatem assecutus est; & communis opinio pererebuit eum non ex mortali semine, sed ex Deo natum; arbitrati ingenii sagacitatem omni humanâ industriâ majorem.---Quanti Homerum *fecerint populi & Reges, qui sapientiâ cæteris antestarent, testantur omnium seculorum historiæ. ---Vale---&* Homerum *tibi diligenti lectione familiarem facito, ut in quo nullius non artis aut perfecta aut certè non dubia vestigia reperiuntur; &, ut quidam scitè illum vocat,* Πηγὴν τινὰ τῆς διαλέκτου, τοῦ τε ἀνθρωπίνου βίου παράδειγμα, καὶ οἷον φωστῆρα τῶν ἄλλων ποιητῶν, ἑλλήνων τε καὶ τῆς τε ἄλλους περὶ λόγους παιδείας ἡγεμόνα.

Seberus

Epist. Ded. Indici suo *Homer.* præfixâ.

Tanta fuit omnibus seculis Homeri *judicata dignitas, ut cùm multi laudes ejus celebrare ausi fuerint, plerique tamen plenè illas se assecutos negare haud erubuerint. Ac sanè quis putet satis dignis affici posse laudibus eum, quem*

universus pœnè literatorum chorus non tantùm cum Platone *Poetarum optimum ac divinissimum, vel cum Jurisconsulto præcipuum ac summum* omnísq; virtutis patrem, *sed cum* Dionysio *etiam, &c.*

Seinius P. L. de Nepenthe *Hom.* seu de Abolendo luctu.

Magnum profectò, & Homero, *h. e. omnium* Poetarum *Philosophorúmque principe dignum.*

Seneca Epist. 58.

Poeta--jam apud Græcos in unius notam cessit, Homerum *intelligas, cùm audieris Poetam.*

Id. Ep. 88.

Illa discamus, quæ Homerum *fecere sapientem.*

Sextus Emp. Advers. Mathemat. c. 8.

Ἐπὶ μὲν οὖν ποιητικῇ ἔγωγε Ὅμηρον τεθαύμακα.

Id. c. 10.

Πιθανὸν δὲ γεγονέναι μέν τινας πρὸ αὐτοῦ (Ὁμ. *sc.*) καὶ κατ' αὐτὸν ποιητάς· τούτους δὲ ὑπὸ τῆς περὶ αὐτὸν λαμπρότητος ἐπισκοτῆσθαι.

Sibylla (Aut *Sibyllin.* saltem Carminum Autor)

Orac. l. 3.

Καί τις ψευδογράφος, πρέσβυς βροτὸς, ἔσσεται αὖθις
Ψευδόπατρις———
Νοῦν δὲ πολὺν, καὶ ἔπος διανοίαις ἔμμετρον ἕξει
Οὐνόμασιν δυσὶ μισγόμενον. Χῖον δὲ καλέσσει
Αὑτὸν, καὶ γράψει τὰ κατ' Ἴλιον, οὐ μὲν ἀληθῶς,
Ἀλλὰ σαφῶς, ἔπεσιν γὰρ ἐμοῖς, μέτρων τε κρατήσει.

Sidonius Apoll. Carmine 23.

Torrens Herodotus, *Tonans* Homerus.

Silius

Silius Ital. — Lib. 14.

——————*Meruit Deus esse videri,*
Et fuit in tanto non parvum pectore numen.
Carmine complexus terram, mare, sidera, manes,
Et cantu Musas, *&* Phœbum *aquavit honore.*

Simonides — Carmine Elegiaco de brevit. vitæ.

Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι μένει χρῆμ' ἔμπεδον αἰεί·
Ἓν δ' ἐστὶ τὸ κάλλιστον Χῖος ἔειπεν ἀνήρ,
Οἵη περ φύλλων γενεὴ, τοιήδε καὶ ἀνδρῶν.

Socrates — Epist. ad *Xenophont.*

Τὸ μηδὲ γένος πατέρων αἰσχυνέμεν, ἐν τῷ ἄριστα τῷ ποιητῇ εἰρῆσθαι πεισθέντες.

Solinus — Polyhist. cap. 43.

Smyrna, unde pracipuè nitet, Homero *vati patria exstitit.*

Solon — Apud *Diog. Laert.* l. 1. in *Solone.*

Τά τε Ὁμήρου ἐξ ὑποβολῆς γέγραφε ῥαψῳδεῖσθαι, οἷον ὅπου ὁ πρῶτος ἔληξεν, ἐνθάδε ἄρχεσθαι τὸν ἐχόμενον· μᾶλλον οὖν Σόλων Ὅμηρον ἐφώτισεν, ἢ Πεισίστρατος. [Quanquam non verbale, sed reale hoc testimonium *Solonis* sit, hinc tamen liquidò & apertè constat, quanti *Homerum* fecerit celeberrimus hic sapientissimúsque *Atheniensium* legislator; quare nullo modo omittendum duxi hoc ipsius decretum, quo viz. cautum est, ut Rhapsodi in *Panathenais Homeri* carmina recitarent (licet hoc institutum *Hipparcho Pisistrati* filio tribuant alii, ut *Plato* in *Hipparcho*, & ex eo *Ælianus* Var. Histor. l. 8. c. 2.) præsertim cùm & inter Autores nomen & locum meruerit hic Sophus, utpote cujus *Elegi & Epistola* etiámnum hodiè extant, & doctorum manibus teruntur.]

Sophocles

Græcorum Tragicorum Princeps, Μέλιττα Ἀττική, Ἄνθος ἀοιδῶν, etsi nusquam fortè nominatim *Homeri* in Tragœdiis meminit, (nec enim huic rei locus aut occasio erat in tali argumento) quàm religiosus tamen illius cultor ac ζηλωτὴς fuerit, jam olim observârunt Critici; qui & propterea Φιλόμηρον eum vocârunt. Et certè ubiq; hic Tragicus sedulum se & studiosum *Homeri* imitatorē ostendit tam in verbis, quàm in sententiis; passim adeò Ὁμηρικὴν ἐκματτόμενος χάριν, ut μόνος Ὁμήρου μαθητὴς à quodā è veteribus dici meruerit; referente *Triclinio*; si modò is autor sit Vitæ *Sophoclis*, Tragœdiis ejus præfixæ. Hinc & *Polemon* (teste *Suidâ*) appellare solitus est Ὅμηρον μὲν Σοφοκλέα ἐπικόν, Σοφοκλέα δὲ Ὅμηρον τραγικόν. Postremò, etiam de *Sophoclea Homeri* imitatione Dissertationem edidit vir doctissimus diligentissimúsque, & de Græcâ linguâ optimè meritus, *Henr. Stephanus*. Cothurnus itáque *Sophocleus Homerica* grandiloquentiæ viva quædam effigies & imago est, eique satis amplum *Testimonium* præbet.

Spondanus

Proleg. in *Homerum* suum.

Sanè id summa laudi Divino Vati (Homero) *tribui oportet, qui licet rei familiaris angustiis oppressus, tamen in tantas ingenii divitias emerserit, ut néque pristina néque hodierna secula parem ullum ei protulerint---Hinc* Poetæ, *hinc Oratores.---&c.*

Statius Papin.

Sylvarum l. 5. Epiced. in Patrem.

Fors & magniloquo non posthabuisset Homero.

Ibid.

Quantus equos pugnásque virûm decurrere versu Mæonides.———

Stephanus

Stephanus H.

Dissertat. præfixâ editioni suæ Græc. Poet.

Homerum *itâ laudare ut poteram nolebam, non poteram autem ut volebam.*

Id. Schediasm. l. 2.

Homerus *itâ erat ab omnibus* πεπατημένος *veterum scriptorum ætate, ut nullam ex ullo ejus loco vocabulum peti possit, nec ad quicquam, quod ille dixisset, respici sive alludi, quin lectores statim id animadverterent.*

Strabo

Geograph. l. 11.

Ὅμηρος οὐ μόνον ἐν τῇ κατὰ τὴν ποίησιν ἀρετῇ πάντας ὑπερβέβληται τοὺς πάλαι καὶ τοὺς ὕστερον, ἀλλὰ σχεδόν τι καὶ τῇ κατὰ τὸν βίον ἐμπειρείᾳ τὸν πολιτικόν. [Vid. plura ibid. ubi & *Homerum* Geographiæ principem esse fusè demonstrat.]

Id. l. 8.

Πιστεύονται δ᾽ ὡς ἐπὶ-τὸ-πολὺ οἱ ἐνδοξότατοι καὶ πρεσβύτατοι καὶ κατ᾽ ἐμπειρείαν πρῶτοι. Ὁμήρου δ᾽ εἰς ταῦτα ὑπερβεβλημένου πάντας, ἀνάγκη συνεπισκοπεῖν καὶ τὰ ὑπ᾽ ἐκείνου λεχθέντα.

Strada

Prolus. Acad. l. 1. prolus. 3.

Cùm lego poesin Homeri, *video sapientissimum Vatem, &c.* & aliquantò pòst de eodem. *Poeta ingeniosissimus, qui probe nosset unus, quid esset non ineptire.*

Stuckius

Antiqu. Convivial. l. 1. c. 27.

Præ cæteris quidem scriptoribus omnibus Homerus *omnia justa legitimáque hospitalitatis officia egregie sanè mihi expressisse*

expressisse, ac suis quasi coloribus depinxisse videtur in præclaris illis suis literarum monumentis, quæ quidem aliorum quóque officiorum vitæ humanæ præclara documenta, atquè præcepta continent.

Sturmius — Epist. ad *Theoph. Golium.*

Credo ego omnium oratorum ornamenta & instituta in Homero *demonstrari posse, ità ut si ars dicendi nulla extaret, ex hoc tamen fonte derivari & constitui posset.*

Suetonius — In & De *Caligulâ* cap. 34.

Cogitavit etiam de Homeri *carminibus abolendis,* [Præclarum verò facinus, & tali Imperatore dignum *viz.* monstro hominis.]

Suidas — In voce Ὅμηρος.

Ὁμοίως δὲ καὶ τὴν πατρίδα ἀμφίβολος (*erat* Homerus *sc.*) διὰ τὸ ἀπιστηθῆναι ὅλως εἶναι θνητὸν τῷ μεγέθει τῆς φύσεως.

Symmachus — Epist. l. 8. Ep. 22.

Et Homerum *novimus à dissimilibus prædicari: careret quippe fama magnorum virorum celebritate, si etiam minoribus testibus contenta non esset.*

Synesius — Lib. De Insomn.

Ὅμηρος καὶ Στησίχορος τὸ μὲν Ἡρωικὸν φῦλον διὰ τὰς ποιήσεις αὐτῶν ἐπικυδέστερον ἐθέτην· καὶ ἡμεῖς ὠνάμεθα τοῦ ζήλου τῆς ἀρετῆς.

Tatianus — Orat. adv. Græc.

Ὅρος δὲ ἡμῖν κείσονται Μωσῆς καὶ Ὅμηρος, τῷ ἑκάτερον αὐτῶν εἶναι παλαιότατον, καὶ τὸν μὲν ποιητῶν καὶ ἱστορικῶν εἶναι πρεσβύτερον, τὸν δὲ πάσης βαρβάρου σοφίας ἀρχηγόν.

Tertullianus — Lib. De animâ.

Homerus *Pater liberalium disciplinarum.*

Id. ibid. c. 56.

Novimus autem præter Poetica *jura, pietatis quoque* Homericæ *industriam, &c.*

Textor — Theatr. Hist. & Poet. l. 2. c. 98.

Homerum Poet*arum omnium facilè principem ferunt, cùm jam senio confectus, &c.*

Themistius — Oratione 16.

Οὐκ ἄρα μάτην ὁ σοφώτατος Ὅμηρος ἀπεχαρίαζεν ἐν τοῖς ἔπεσι συνεχῶς ἀνυμνῶν τὸν αὐτὸν καὶ ἕνα πατέρα ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

Id. alibi.

Ὅμηρος πρόπατωρ καὶ ἀρχέγονος τῶν Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους λόγων.

Theocritus — Idyll. 16.

——— Ἅλις πάντεσσιν Ὅμηρος,
Οὗτος ἀοιδῶν λῷστος ———

Id. Idyll. 7.

Καὶ μοισᾶν ὄρνιχες, ὅσοι ποτὶ Χῖον ἀοιδὸν
Ἀντία κοκκύζοντες ἐτώσια μοχθίζοντι.

Theodoretus — De curand. Græc. affect. l. 2.

Τί γὰρ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως ἥδιον; τί δὲ τῆς ἐπεποιΐας ἐκείνης γλυκύτερον;

Theon — Progymnasm.

Πρῶτον μὲν Ὅμηρον ἐπαινοῦμεν, ὅτι οἰκείους λόγους περιτέθεικεν ἑκάστῳ τῶν εἰσαγομένων προσώπων.

Thucydides — L. 2. In *Periclis* Oratione funebri.

Οὐδὲν προσδεόμενοι, οὔτε Ὁμήρου ἐπαινέτου, οὔτε ὅστις ἔπεσι μὲν τὸ αὐτίκα τέρψει, &c. Ubi Schol. Οὔτε Ὁμήρου, ἀπὸ μέρους τῶν πάντων ποιητῶν.

Thysius Ant. — De Rep. Athen. p. 267.

In Panathenæis *majoribus Rhapsodi* Homeri *principis Poetarum carmina, &c.*

Tibullus — Lib. 4. Carm. Ad *Messalam.*

——*Æterno propior non alter Homero.*

Tiraquellus — De Jure Primigen. Qu. 17.

Sed & ex Homero *quoque, illo virtutum omnium parente* Justiniano *appellato, sortes rerum futurarum præsagia deprompta esse, testimonio est* Socrates *ille hominum sapientissimus, &c. nec tamen istis sortibus fidem esse adhibendam putarim.*

Id. In Legg. Connubial. leg. 1. gloss. 1. part. 1.

Paris *apud* Homerum *illum omnium disciplinarum tanquam Oceanum quendam, &c.*

Tzetzes Jo. — Chiliad. carmine de Educat. filiorum.

Ὅμηρος αὐτὸς ἡ θάλασσα τῶν λόγων,
Πλὴν γέμουσα τοῦ νέκταρος, οὐχ ἁλμυρῶν ὑδάτων.

Valerius

Valerius Max. Lib. 8. c. 8.

Homerus *ingenii cœlestis Vates.*

Varro Lib. De Imaginibus apud *Agell.* l. 3. c. 11. *Homeri* imagini hoc Epigramma apposuit, partim sc. Lat. partim Græc.

Capella Homeri *candida hac tumulum indicat,*
Quòd ariete (*vel*, ut quidam legunt, aræ letæ, *vel* ut
alii, caprâ letæ) *mortuo faciunt sacra.*
Ἑπτὰ πόλεις διερίζουσιν περὶ ῥίζαν Ὁμήρου, (γος, Ἀθῆναι.
Σμύρνα, Ῥόδος, Κολοφὼν, Σαλαμὼν, Ἴος, (*alii* Χίος) Ἄρ-

Vid Hieron. Magium *Miscellan. l.* 3. *c.* 1. *&* Leon. Allat. *De Patriâ* Homeri *c.* 11. *quorum utèrque* Varronianum *hoc in* Homerum Epigramma Latino-Græcum fusè & eruditè explicat.

Victorius P. Var. Lection. l. 28. c. 18.

Omnis elegantia, omnisque in dicendo virtutis dux autórque fuisse Homerus *non sine causâ existimatur; quas indè posteà studiosè acceperunt non Poetæ tantùm Græci ac Latini, verùm etiam Oratores.*

Id. eod. l. c. 3.

Hujus consilii exemplum est apud Homerū *: vidit enim ille quóque, qui omnia divinitate ingenii sui perspexit, &c.*

Id. l. 35. c. 2.

Hæc elegans concinnáq; sententia fluxit è fonte omnis suavitatis & eruditionis Homero. Et alibi sæpè in eandem mentem.

Vida Hier. Poetic. Lib. 1.

Haud multos labor auctores tibi prodere Graios,
Quos inter potitur sceptris insignis Homerus.

Hunc omnes alii observant; hinc pectore numen
Concipiunt Vates, blandúmque Heliconis amorem.
Félices, quos illa ætas, quos protulit illi
Proxima: divino quantò quisque ortus Homero
Vicinus magìs, est tantò præstantior omnis.

Vitruvius

Præfat. l. 7. (loquens de *Zoilo* Homeromastige.)

Ptolemæus *cùm animadvertisset Poetarum parentem Philologiæque Ducem absentem vexari, & cujus ab cunctis gentibus scripta suspicerentur, ab eo vituperari, indignatus nullum ei dedit responsum, &c.*

Vives

De Trad. discipl. l. 3.

(Homerus) *quæ scripsit, non dicere videtur, sed ante oculos sistere: Ea est quasi depingendi vis & efficacia; Quâ virtute posteros omnes sine controversiâ superat, &c.*

Vossius Ger.

Ep. Dedic. præfixâ Institut. Poet.

De Homero *sic statuimus, nomen ejus non magìs Poetæ esse quàm Philosophi---Ex quo Platonis* (Homeri *dubito, an* Socratis *similiores) tum verba fluunt omnia, dictióque tota, propè adeò recedens à carmine, tum quòque omnigena illa rerum doctrina. Nec sanè* Alexandro *tam sublimis spei adolescentulo, alium æquè ac* Homerum *proposuit* Aristoteles.

Winsemius

Præfat. In *Homerum* inter Declamat.
P. Melanchthon.

Ac primùm quidem sic statuo, (de Homeri Poemate loquitur) *nullum unquam scriptum indè úsque à primùm condito orbe, ulla in lingua aut natione, ab ullo humano ingenio editum esse, (sacra ubique excipio) in quo vel doctrinæ tantum sit, vel elegantiæ & suavitatis* -- [Sed consule omninò & percurre integram illam Præfationem; operam non ludes, Lector.]

Wolphius Hier. Annotat. in *Isocr.* Panegyr.

Quanta fuerit Homeri, *non in vulgus tantùm autoritas, sed & quanta doctorum de omnis generis doctrina ejus, & quadam quasi divinitate opinio, non est obscurum. In jure civili certè quidem* omnis virtutis parens *appellatur, &c.*

Id. in *Isocr.* Orat. c. Sophist.

Homeri *autoritas apud vulgus Græcorum tanti olim fuit, ut ejus sententia pro oraculis haberentur, & ei refragari piaculi instar esset. Extant multorum orationes, qui demonstrare conantur, eum nihil ignorâsse, & omnes Philosophos suarum opinionum occasiones ex illius poesi petiisse.*

Wowerius Polymath. c. 19.

Lingua plectrum, dentium vallum, vel ut Poeta præcipuus *ait*, ἕρκος ὀδόντων.

Xenophon Memorabil. l. 1. in personâ *Socratis.*

Ἐπὶ μὲν τοίνυν ἐπῶν ποιήσει Ὅμηρον ἔγωγε μάλιστα τεθαύμακα.

Id. Conviv.

Ἴστε γὰρ δήπου ὅτι ὁ Ὅμηρος ὁ σοφώτατος πεποίηκε σχεδὸν περὶ πάντων τῶν ἀνθρωπίνων.

Ibid.

Ὁ πατὴρ ὁ ἐπιμελούμενος ὅπως ἀνὴρ ἀγαθὸς γενοίμην, ἠνάγκασέ με πάντα τὰ Ὁμήρου ἔπη μαθεῖν.

Xiphilinus Epit. *Dion.* In *Adriano.*

Καὶ οὕτω γε τοιοῦτος ἦν (*ac si diceret*, adeò vecors & insanus erat) ὡς καὶ τὸν Ὅμηρον καταλύων, Ἀντίμαχον ἀντ' αὐτοῦ εἰσάγειν, οὗ μηδὲ τὸ ὄνομα πολλοὶ πρότερον ἠπίσταντο.

Xylander Annot. in *Plut. Homerum.*

Quis unquam nisi vel malus vel imperitus non maximi fecit Homerum*? quæ ætas, quæ gens eum non summis extulit laudibus?*

Id. Præfat. ad eundem.

Homerus *princeps Poetarum, & Oceanus sapientiæ.*

Zanchius De Operibus Dei l. 2. c. 1.

Quin & Homerus *eandem ob causam, propter admirabilem scilicet rerum multarum cognitionẽ, appellatus fuit à multis, atque inprimis à* Dionysio, δαιμονιώτατος.

Zeno Cit. *Stoicæ* sectæ Parens & Conditor, (quem *Athenienses* tanto in honore & pretio habuerunt, ut publicum fecerint decretum, eum στεφανῶσαι χρυσῷ στεφάνῳ κατὰ τὸν νόμον, ἀρετῆς ἕνεκα καὶ σωφροσύνης· uti refert *Diog. Laert.* lib. 7. in vita *Zen.*) quanti *Homerum* æstimaverit, satìs amplo id indicio ac *Testimonio* est, quòd Προβλημάτων Ὁμηρικῶν πέντε (sc. βιβλία) scripserit, teste ibid. eodem *Laertio.*

Zoilus ——— hosce omnes interstrepit anser olores,
Dúmque alii plaudunt, exibilat unus *Homerum.*

Et hinc fœdum adeò & exosum ubíque *Zoili* nomen, ut jam *Zoilus* non hominis, sed livoris, & maledicentiæ, & obtrectationis nomen habeatur, juxta illud *Ovidii* De Remed. l. 1.

Ingenium magni livor detrectat *Homeri*:
Quisquis es, ex illo, *Zoile*, nomen habes.

Et *Martialis* Epigr. l. 11. Ep. 93.

Mentitur, qui te vitiosum, *Zoile*, dicit;
Non vitiosus homo es, *Zoile*, sed vitium.

Ad *Zoilum Homeromastiga.*

Ἐλεγκτικόν.

ZOile, *tot niveos poteris spectare lapillos?*
Calculus atq; tuus discolor unus erit?
Suspendas *potiùs, nè* suspendaris *& ipse,*
Et [a] *crux censura sit tibi pœna tuæ.*
Omnia cùm dîxti, solus regnabit Homerus;
Omnia cùm dîxti, Zoile, *solus eris.*
Hactenùs ergo pares, quòd utérq; excellitis, ille
Arte suâ cunctos, Zoile, *túque tuâ.*
Cui palmam tribuunt omnes, tu solus Homerū
Carpis: nec similem tu, nec Homerus *habet.*
Cæsar *at* à caligâ *dictus* [b] *damnare Poetam*
Ausus: & huic poterat quid placuisse boni?
Odit? an invidit Vati super æthera noto?
Quid mirum? socio, Zoile, *macte tuo.*
Euge! & adhuc tu solus homo tam censor iniquus:
Quomodo? [c] monstrum *hominis, non homo* Cajus *erat.*

[a] Alii eum (*Zoilum sc.*) scripserunt à Philadelpho esse in crucem fixum (*ob maledicentiam sc. in* Homerum) Vitruv. Architect. l. 7. in Procem.

[b] Cogitavit etiam de *Homeri* carminibus abolendis. *Sueton. Vit. Calig. c.* 34.

[c] *Id. ib. c.* 22.

Ad eundem. Ode Στηλιτευτική.

HOmeromastix, *improbe* Zoile,
Os turpe, tabo Gorgonis *oblitum;*
Livoris œstrum, fel, venenum;
Spuma canis Stygii, *& paludis:*

Qui solus audes nomen Homericum,
Qui solus audes numen Homericum,
Numen, quod omnes unà adorant,
Sacrilegâ temerare linguâ.

Infame monstrum, Lerna calumniæ,
Halans Mephitin gutture lurido,
Ter-Sycophanta, scurra cœli,
Mome Deûm, jaculator audax.

Quoúsque Solem missilibus petes?
Solem Poetarum, & jubar ingenî
Sic dente mordebis canino,
Et rabido lacerabis ore?

Vides

Vides, ut omnis doctior orbis, &
Gens tota Phœbi Mæonia simul
Conspiret in cultum Camœnæ,
Unius & veneretur aras

Supplex Homeri ? *En quanta virûm cohors,*
Vati corollam nectere gestiens,
Festinet ultrò tura templo,
Et capiti dare serta sacro.

En quanta moles te, miser, obruat !
Quot ora læsi numinis arguant !
Quin te reum mox confiteris,
Testibus innumeris revicte ?

Crimen fatenti crux tibi debita ;
Hoc præcipit lex, hoc ratio jubet,
Vult gentium hoc Niloticarum,
Et Phariæ *dominator aulæ.*

At non carebis, Zoile, *næniâ,*
Lessóve ; Musam dat tibi præficam
Homerus, *& funebre carmen*
Pangit, & hæc tibi justa solvit.

Ὦ πόποι, ἦ μέγ᾽ ἄριστον ἐν ἀνθρώποισιν ἔρεξεν,
Ὃς τὸν λωβητῆρα ἐπεσβόλον ἔσχ᾽ ἀγοράων.

FINIS.
